

الملك لله دخل في حفظ عبده
الحاج بشير آغاء دار السعادة
الشريفة لسنة ثمان وخمسين
ومائة وألف

هذا الكتاب المكمل من وقف حضرة مولانا صاحب الخيرات الحسان صاحب الجود والإحسان
منور مصابيح المقاصد بأنوار العناية مفتح مغالق المراصد بمفتاح الكفاية جامع محاسن العلم
والعمل حائز مجامع البر الأكمل ألا وهو آغاء دار السعادة الحاج بشير وفقه الله لما يحبه ويرضاه
والبر الكبير من هو على كل شيء قدير حرره الفقير إليه سبحانه وتعالى
محمد امين المفتش باوقاف الحرمين المحترمين
عفي عنه

٣١

لا يمسه الا المطهرون

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

بأي قوة أدرك ذات من تنزه عن سمات الحدوث والزوال • وبأي حاسة
أترجم عن صفات من أبدع الموجودات وهو المتصف بأوصاف الكمال •
كيف أحصي ثناءه وقد استحق الحمد بذاته وإن لم يحمده العالمون طرا وأنى
يتهيأ لي القيام بحقوق شكره • والتوفيق لشكره يستدعي شكرا وهلم
جرا • فليس لي إلا الاعتراف بالعجز والتقصير • وطلب المدد آنا فآنا ممن
أنزل الكتاب على البشير النذير • قرآنا عربيا غير ذي عوج • مؤيدا
بالبراهين وسواطع الحجج • هاديا المسترشدين إلى الطريق المستقيم • موصلا
المستمسكين إلى النعيم المقيم • أفحمت فصاحته كل فصيح من بني عدنان
وأخرست بلاغته كل بليغ حديد اللسان • أنوار حججه محت ظلام الكفر
والنفاق • وسيوف أدلته قطعت أصول أهل العناد والشقاق جعله
تبصرة لطالبي الدولة السرمدية • وتذكرة لمن أراد أن يحظى بالمواهب
اللدنية • صيره وسيلة للترقي في معارج القرب • ونورا فرقانا
لما يعرض للسالكين من ظلمات الحجب • فطوبى لمن صرف همته لتحصيل ما
أمكن من معانيه البديعة النظام • والتزم العمل بأوامره ونواهيه
طلبا لمرضات الملك العليم العلام • واتعظ بمواعظه البليغة الأسلوب
واعتبر بقصصه وأمثاله ففاز بالمطلوب • وأخلص في اعتقاد ما أفادت
آيات توحيده • واستبشر بوعده وخاف من وعيده • فيا من أنزل القرآن
رحمة للعالمين • ونورا يهدي المتحيرين • أسألك أن تصلي على خاتم النبيين
وسيد الأصفياء والمرسلين • سيدنا محمد الذي دمغت بقدمه
هام الشرك الأظلم • وأرسله إلى كافة العرب والعجم والترك والديلم •

وعلى آله الذين حظوا بحضرات القدس • وأصحابه الذين نوروا
بنور الإيمان ممالك الروم والفرس • وبعد فيقول المحتاج
إلى لطف ربه الخفي والجلي أحمد بن عبد الله الناصح بجامع قطب العارفين
سيدي عبد القادر الجيلي قدس الله روحه • ونورضريحه مخفي
بيورلميه كيم وزير روشن ضمير آصف تدبير • مدبر امور نا ملك
حافظ ممالك اسلام صاحب عز واقبال • خجسته راي همايون
فال مربي علماء محب فقراء • تدبير امورده مشكل كشا • حضرت الوزير
ابراهيم پاشا لا زالت أيامه ولكنه مقرونة بالعز والشرف
ولا برحت سدته السنية محفوفة بأنواع الهدايا والتحف بوندن
اسبق فرمان عاليلري بو حقيره صادر اولدیکم مولانا يعقوب
چرخی‌نك تبارك وعم جزء لرینه دوشن تفسيرين زبان فارسيدن
خالا دين اسلامك نصرتنه • وحرمين محترمينك خدمتنه بيل
بغليان دولت عثمانيه آراسنده مستعمل اولان لسان تركي يه
نقل ایده یم فحمد الله تمام اولوب خطا بوش اولان نظر شريفلري
اكا تعلق ایدی محلی کوریله بو مهدن او زرینه قبول صحیفه چکدی بعده
همت عاليه لري اني استدعا ایتدیکم جميع قرآن عظيم الشان اول منوال
اوزره تفسير وبيان اولنه تاكيم لسان عربیدن بی بهره اولان ابناء ترك
قرآن واضح البرهانك معنالرندن حصه مند اوله لر وانك لغاتي فهم
ايتد وكلري اجلدن مستمند اولميه لر بناء على ذلك بو داعيلري دامن
درميان ايدوب تفاسيردن • انوار التنزيل ومواهب اللدنية ومعالم
التنزيل وارشاد العقل السليم وانوار التنزيل دوشن شهاب خفاجينك
حاشيه سن وكتب لغاتدن غريبيني واخترى بي • واقنومي • وحليمي بي
وفن تفسيره متعلق نيجه كتب جمع ايدوب انلردن اقوى اقوالي حضرت حفص
دو اسيله امام عاصمك قراءتني واحكامن حضرت امام اعظمك قولني
ومهما امكن اداء معناده قواعد نحويه بي واسرار بلاغتك بيانني التزام
ايدوب شروع ايلدم بو تخمين ايله اكر عمر وفا ايدوب حوادث روزكا
دن خاطر امين اولورسه اوچ دورت ييلده حصوله كلور ولله الحمد والمنة
بسنه شمسيه مدتنده وجوده كلدي پس حليه انصاف ودانشله
متصف اولانلردن مسئول • ونقادان جواهر سخندن مأمولدركه

معناده برخلل مشاهده ایتد وکلرنده اصلاح ایله انی جبر ایلیه لر واکر
اداء مقاصده ده برقصوره واقف اولورسه دامن عفوله ستر ایده لر ∴

مثنوی دیدهٔ انصاف چو بینا بود • دُرّ شمرد کرچه که مینا بود •
وانکه نداورد دل رحمت بزیر • تهمت پشینه نهد برجریر •
کار بزرکان بود انصاف کار • کار خسان جز نبود خار خار

وانپس که مدد مزلت جوغی مولانا قاضی بیضا وینك انوار التنزیلنده ومولانا حسین کاشفینك مواهب اللدنیه سندن ایدی بو کتابی زبد آثار المواهب والانوار اسمیله موسوم قیلدم وبعون الله سبحانه وتعالی بو تسمیه دن تاریخ سال تالیف استفاده اولندی بلکل ایدك الله جمهور علمانك بونوزه درکه قرآنه شروع اولنمدن استعاذه ایتمك مستحبدر وبعض علما اکا ذاهب اولدیکیم آنك اوقومسی واجبدر تفسیر قرطبیده بنه کتوردیکه برقولده قرائتدن اول استعاذه کتورمك سید الکونینه و یا کوزفرض ایدی وسایر امت اوقومسنده سنة طریقیله اکا اقتدا ایدیلر وبهرحال نمازده اوقیان کیمسنه کرکدرکه انی اخفا ایلیه ونماز خارجنده اوچ وجه دیدیلر بعضیسی آیات قرآنیه دن امتیازنی ملاحظه ایدوب اخفا اولنمسنه حکم ایتدی وبرکروه قرآنك اشعاری اولدوغنه نظر ایدوب جهر اولنمسین سزا کوردی وبرطائفه اساس محاکمهٔ طرح ایدوب دیدیلر اوقیان کیمسنه تنهاده ایسه اخفا ایتمه سی اولادر واکر مستمع ولان استماع ایچون کند ونفسی جمع ایده وکیفیة لفظنده اختلاف واقع اولدی اصح اقوال اوزره بودرکه اعوذ بالله من الشیطان الرجیم یعنی تکریه صغنورم رحمتدن دور اولان دیولك شرندن سورة فاتحة الکتاب بو مذکور اولهجق برمقدار سوره کلام مجیدك مبدأیدر وهی سبع آیات وبو سورهنك عدد آیاتی یدیدر مکیة مکة مکرمه ده نازل اولدی ∴

بسم الله عبادته مستحق اولان تکرینك ادیله بشلرم الرحمن خلق اوزره وجود وحیات ایله انعام ایدن الرحیم انلری بقا ایله اسرکیوب فانیدن حفظ ایدن الحمد لله حمد جمله موجود ومعلوما وکمکلر وکوکجك صفتلر ازلدن ابده دك حق سبحانه وتعالینك ذات باهر الصفاتنه مخصوصدر رب العالمین انس وملایکه وجن واوزکلرین پرورده ایدن الرحمن اولو نعمتلوله تفضل ایدن الرحیم نعمتی کنزلین احسان ایدن مالك یوم الدین

روزجزانك

3

روزجزانك ایه سی که اول کونده ایستدوکی نسنه یه تصرف ایدر ایاك نعبد سکا ای خدا یالکوز طپرزز زیرا سندن غیری کیمسنه عبادته مستحق دکلدر وایاك نستعین دخی جمیع امورمزه سندن یاردم ایسترز زیرا سندن غیری برکیمسه اموره تمشیت ویرمز اهدنا الصراط المستقیم اقوال وافعالمزده بزه دوغری یولی کوستر یا ثابت ایت بزی دوغری یول اوزره واول دین اسلام وسنة سید الانامدر صلی الله علیه وسلم صراط الذین انعمت علیهم شول کیمسنه لرك یولی بزه کوستر اوزلرینه نبوت ورسالت وولایت وشهادتله انعام ایتدك غیر المغضوب علیهم نه انلرك یولی که اوزلرینه خشم اولندی وانلر یهود کروهیدر ولا الضالین ونه ازغونلرك یولی وانلر نصاری قسمیدر آمین ایتدوکمز دعانی قبول ایت بیلنمك کرکدر کیم امین قرآندن دکلدر لیکن فاتحه اوقندقده آخرنده آمین سویلمسی سنتدر حضرت ابی هریره رضی الله عنه مرویدرکیم حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ابی بن کعبه رضی الله عنه بیوردی سکا برسوره دن خبر ویرهیمی کی انلکبی نه توراتده ونه انجیلده برسوره نازل اولمدی ابی ایتدی بلی یا رسول الله حضرت بیوردیکه او فاتحة الکتابدر وروحی بیوردیکیم تحقیقا بکا ویریلن سبع المثانی وقرآن عظیم اودر واسباب النزولده کتوردیکه حضرت صلی الله علیه وسلم مرسل اولمدن اول کیجه صحرایه چیقردی مبارك قولاغنه برصدا کلوردیکه یا محمد حضرتی انی ایشدیجك قچردی بو حالدن ورقه بن نوفله آگاه ایتدی اول حضرته سویلدیکه قچما اولمجه برصدا ایشدرسن قچمه یرکده دورتا که ایشدرسن نه سویلر پس حضرت بردخی صحرایه چیقدی ینه اول صدا قولاغنه دکدیکه یا محمد حضرت بیوردی لبیك دعقبا اول صدا صاحبی سویلدی اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ودیدی قل الحمد لله رب العالمین سوره نك آخرینه دك وبو روایت اوزره اول اینان سوره بودر وبو حضرت علینك رضی الله عنه قولیدر

∴ سورة البقرة مدنیة وآیها مایتان وسبع وثمانون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

الم بلکل ایدك الله بعض سورك اوائلنده دوشن حروف مقطعه اصح اقوال اوزره اسرار الهیه دربرکیمسه انك حقیقتنه مطلع اولمدی وبعض علما انلرك معنالرین توجیه ایتدی نته کیم بو مقامده آلم معناسن بوکونه دیدیلر انا الله اعلم یعنی بن که تکریم داناترم ذلك اول کتاب که حق تعالی کتب متقدمهٔ سماویه ده انك ایندرمسنه وعده ایتمش ایدی الکتاب دیه کامل ارشن کتابدر واول قرآن عظیم الشاندر

لا ريب فيه ايچنده شك وشبهه يوقدر هدى للمتقين شركدن صاقنانلره
دوغرو يول كوستريجيدر الذين يؤمنون بالغيب شول ارباب تقوى كه پوشيده
اولان شيئه تصديق كتوردرلر يعني پيغمبرك اخبارنه اعتماد ايدوب كندولره
نمايان اولميان خدانك وجودي وقيامتك وقوعي كبي اشيايه ايمان كتوردرلر
ويقيمون الصلوة ونمازي ايقلندروررلر يعني نمازي شرايط وادابيله قيلارلر
ومما رزقناهم ينفقون وكندولره احسان ايتدوكمز اشيادن اهل وعيال
واقربا وارباب استحقاقه ويررلر والذين يؤمنون بما انزل اليك وشول اهل تقوى
كه قرآندن سكا ايندرلنشنه ايمان كتوردرلر وما انزل من قبلك وسندن اسبق
پيغمبرلره اوزره ايندرلنشنه لره توريت وانجيل كبي كتب سماويه يه دخي ايمان كتوررلر
وبالآخرة هم يوقنون واو برسرايه يعني دار آخرتك اولمسنه كندولر بلاشك اينانورلر
اولئك اول كروه مزبور اولان صفاتله موصوفدرلر على هدى من ربهم پروردكارلرينك
توفيقندن دوغرولق اوزره درلر واولئك هم المفلحون وانلر كندولردر
اشكنجه نك زحمتلرندن قورتلانلر بيت چو ايشان را طريق راستكاريست
سزاي راست كاري رستكاريست چونكه بيچش ايتلرده ابتدا ايمانه كلانلرك
حالني واهل كتاب اولوب صكره حضرتك نبوتنه عن صميم القلب تصديق ايدن
عبد الله بن سلام وانك كبيلر ولانلرك حالني بيان ايتدي اهل كفرك وارباب نفاقك
دخي احوالني بو ايتلرده بيان ايدوب بيوردي ان الذين كفروا تحقيقا شول
كيمسه لر عنادجهتندن نور ايماني ظلام شركله اورتديلر سواء عليهم اوزرلرينه
يكساندر ءانذرتهم كندولره قورقو وبرمكك ام لم تنذرهم وكندولره قورقو
ويرممه كك لا يؤمنون ايمانه كلمزلر ختم الله على قلوبهم حق جل وعلا كوكللري
اوزره مهر اوردي تاكه هيچ اچلوب حقي فهم ايتميه لر وعلى سمعهم وقولاقلري
اوزره دخي تاكه دوغرو سوزي ايشتميه لر وعلى ابصارهم غشاوة وكوزلري
اوزره پرده واردر تاكه معتدل يولي كورميه لر ولهم عذاب عظيم وانلره
باولو اشكنجه وار بو ايكي ايت كريمه مشركلرك حقنده در ومذكور اولان ايكي ايات
اهل نفاقك حقنده در ومن الناس من يقول وادميلردن شول كروه واركه دير
آمنا بالله تكري تعالى يه ايمان كتوردك وباليوم الآخر وصوك كونه دخي يعني قيامت
كوننه وما هم بمؤمنين وحال بوكه نفس الامرده انلر ايمانه كلمشلر دكلدر يخادعون
الله زعم فاسدلريله خدايي الدتدلر والذين آمنوا وايمانه كلانلري دخي يعني صحابه
كرامه ديرلردي كه بز ايمانه كلمشوز وليكن قلوبلري كفر ايله مالامال ايدي

وما يخدعون

وما يخدعون الا انفسهم وهيچ بركمسه يي الداتمزلر الا كندو جانلريني زيرا اولدغك
وبالي كندولره چكر وما يشعرون ونهايت غفلتلرندن بلمزلركه حقيقتده
انك ضرري نفسلري اوزره مرتب اولور في قلوبهم مرض كوكللرنده برخستهلك وار
واوديده شك ايتمك ومؤمنلره اولان حقد وحسدلريدر فزادهم الله
مرضا پس حق سبحانه وتعالى انلره برخستهلك آرتردي تكاليفك ازدياديله
ومؤمنلره اولان نصرت سببيله ولهم عذاب اليم وانلره بردرلو اشكنجه وار
بما كانوا يكذبون اهل ايمانه ايتدوكلري يلان سببيله واذا قيل لهم وقچن
كندولره سويلنورلر لا تفسدوا في الارض كفر ومعصيتله ومؤمنلرك التمسيله يير
يوزنده افساد ايتمك قالوا انما نحن مصلحون ديرلر بز اصلاحجيلرندنوز كه برشيئله
متصف دكلز الا بيلك اي ايشدنلر كيم انهم هم المفسدون على التحقيق اهل نفاق
كندولردر فتنه وفرشه رسيلر عالمده بر ما زلك ايدنلر ولكن لا يشعرون
وليكن بيلمزلركيم كندولردر مفسد اولانلر واذا قيل لهم آمنوا واول وقت كيم
نفاقه ديلو رقليله ايمان كتوردك كما آمن الناس نته كيم مهاجرين وانصار ايمان
كتوردي ديرلر قالوا ارهلرنده ديرلر انؤمن كما آمن السفهاء ايمان كتوررميوز نته كه
بيخرد اولانلر ايمان كتوردي چون اهل نفاق زعملرنجه مؤمنلردن اعلم واحق
اولدقلرين كمانيه لردي سفاهتي انلره نسبت ايتديلر حق جل وعلا اهل ايمانه
ايتدوكلري سوزي اوزرلرينه رد ايدوب بيوردي الا بيلكاي اهل ايمان انهم
هم السفهاء على التحقيق كيم اهل نفاق كندولردر عقلسز اولانلر ولكن لا يعلمون
وليكن نهايت جهللرندن عقلسز اولدقلرين بيلمزلر اسباب النزولده كتوردي كه عبد الله بن ابي
منافق يارانيله بركون صحابه كرامك بركروهنه صاتشدي دونوب يارانه ديدي بقك
بو سفيهاني سيزدن نيجه دوندوررم بس حضرت ابي بكرك دست شريفنه يا پشوب ديدي مرحبا
اي حضرت صديق اي بني تيمك سروري واسلامك پيري وغارده حضرت پيغمبر صلى الله
عليه وسلمك يولداشي نفس ومالك حضرتك يولنده بذل ايدن صكره حضرت عمر
الفاروقك مبارك الن دوتوب سويلدي مرحبا اي بني عديك سيدي تنكرينك
دينده قوت صاحبي اولان جان ومالن حبيب اكرمك يولنده نثار ايلين بعده
حضرت علي المرتضانك عم زادهسي ودامادي وپيغمبردن ماعدا بني هاشمك سروري
بو سوزلري ايراد ايتدكدنصكره ايرلديلر عبد الله بن ابي يولداشلرينه ديدي كوردكوز
نيجه ايشلدم سز دخي انلري كورديكجك اويله ايدك صحابه كرام حضرتك منور مجلسنه
واروب مزبورك ايتدوكي معامله حضرتنه سويلديلر حق سبحانه وتعالى انلرك حقيقتي

بیلمنك ایچون بو آیتلری منزل ایدوب بیوردی وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا وقچن
اهل نفاق ایمان كتورن كیمسنه لره صاتشورلر قَالُوا آمَنَّا دیرلر ایمان كتوردك
وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ وشیطان صفت یولداشلریله تنها اولدقلرنده
قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ درلر بی‌شبهه بز سزكله ودینكز اوزره یوز إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ
بز بر نسنه دكلز الا اهل ایمانه استهزا ایدیجیلر اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ تنكری تعالی
انلره ایتدكلری استهزانك مكافاتن وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ واسراف وسركشلكلرنده
حق تعالی انلره مهلت ویرور يَعْمَهُونَ متحیر اولدقلری حالده أُولَئِكَ اول
صفاتك ایه لری الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى شول كیمسه لردركه ازغونلغی دوغرولقله
صاتون آلدیلر یعنی ایمانی كفر ایله وعلمی جهل ایله واخلاصی نفاق ایله تبدیل ایتدیلر
فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ پس اولوب صاتملری فرنج ایتمدی وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ واول
كروه تجارة ونفعك طریقینی بولمشلر ایدی مَثَلُهُمْ بونلرك صفتی كَمَثَلِ
الَّذِي اول بولككك صفتی كبیدر كه اسْتَوْقَدَ نَارًا یولی كورمك ایچون
برآتش یاقدیردی فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ پس اول وقت كه اول آتش چوره سن
ایشقلندردی ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ تنكری تعالی اول بولككك ایشغنی نابود
قیلدی وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ وانلری برقرنقلرده قیلدی كیم لَا يُبْصِرُونَ
چوره لرین كورمزلر صُمٌّ انلر صاغردرلر یعنی حق سوزه قولاق آصمدوقلرندن
اوتیی صاغر كبی اولمشلردر بُكْمٌ لال درلر یعنی شهادت كلمه سنده قلبلری لسانلر
موافق اولمدوغی اجلدن لال اره شبیه اولدیلر عُمْيٌ كوردرلر یعنی هیچ حقی كورمزلر
نته كه كور برنسنه‌یی كورمز فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ پس انلر اولدوقلری حالدن دونمزلر
وانلر اوزره حشر اولنورلر بو مذكور اولان مثال منافقلره اول وجهله
مثال اولدیكه منافقلر ضلالتك قرنلغنده مسلمانلرك قلیچ خوفندن كلمهٔ
شهادتی لسانلری اوزره اجرا ایتمكله انك نورینی ایشغلندردیلر اول مقداركه
قتلدن امین اولوب عمرلرین كچردیلر اما اولومدن صكره نور اقرارلری
منطفی اولوب ندامت وحسرت وسخط وعقوبت ظلماتنده قالورلر أَوْ كَصَيِّبٍ
مِنَ السَّمَاءِ یا اول منافقلرك حالی كوكدن اینن قبه دمله‌لی یغموره صاتشنلرك حالی كبیدر
فِيهِ ظُلُمَاتٌ كه اول یغمور ایچنده بولتك وانك قات قات اولمسنك وكیجه نك قرنلقلری واردر
وَرَعْدٌ وكوك كورلدیسی دخی وَبَرْقٌ وشمشك دخی يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ
مِنَ الصَّوَاعِقِ اول یغموره صاتشانلر یلدیریملرك آوازی قورقوسندن صاقنمق ایچون
وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ وایمانه كلمیانلرك افعال واقوالی الدرین خدای لایزالك علمی قاپلمشدر

يَكَادُ الْبَرْقُ یقلشور كه شمشكك ایشغی يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كوزلرین قپه كُلَّمَا
أَضَاءَ لَهُمْ هركاه كه كندولره ایشغ ویرر مَشَوْا فِيهِ اول ایشغده یورورلر وَإِذَا أَظْلَمَ
عَلَيْهِمْ قَامُوا وقچن اوزرلرینه قرنلق اولور متحیر دوردرلر وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ واكر حق سبحانه
وتعالی انلرك سمع وبصرلرینك كیتمسین استیدی لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ البته
ایشتمكلرین وكوزلرین نابود قیلاردی إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تحقیقا تنكری هر نسنه
اوزره توانادر حق جل وعلا منافقلرك حالنی شول كیمسنه لرك حالنه تشبیه
ایتدیكه برقرنلق كیجه ده برشدتلی یغموره صاتشه لر كه انك ایچنده قرنلقلر و رعد
وبرق اولوب یلدریمك آوازی قورقوسندن برمقلرین قولاقلرینه طیقرلر تا كه موتك
قورقوسندن صاقنه لر هركاه كه شمشك ایشغ ایدر یورورلر وقچن قرنلق اولور
متحیر دورورلر بو تشبیه انلرك اول مناسبتله اولدیكه دین اسلام رحمت اولدوغیچون
یغموره بكزر واهل نفاق اوزره مشقتلو اولان تكالیف شرعیه وترك ریاست
وادیان قدیمه كبی اشیا یغمور ایچنده اولان ظلماته وبونلر اوزره سنا فعلرك تهمتی
كوره ظلمات اطلاق اولندی والا فی الحقیقه انلر نور محضدرلر وانلرك قورقوسی
رعده تشبیه اولندی واهل اسلامه اولان ظفر وغنایم برقدر وارباب كفر ونفاقه
اولان وعید وتهدیدلر صاعقه كه انلری ایشتمه مك ایچون برمقلرین قولاقلرینه
قیلارلر زیرا ایچنده اولان انلره موت قورقوسن ویرر وهركاه كه فتوحات
وغنایمك حصولی انلره ایشغ ویرور دین اسلامی بیسند ایدرلر وقچن جهادك و
وریاضاتك زحمتلرینه كوره قرنلقلری خیالرینه كلور دین مستقیمك سلوكندن
منحرف اولورلر يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ ای ادم اوغلاری پروردكاركزه قوللق ایدك
الَّذِي خَلَقَكُمْ شول پروردكاركه سزی یرتدی وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وسزدن اول
اولنلری دخی لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ شاید سز اول عبادت سببیله اهل زمره سندن
اولهسز الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا شول پروردكاركه سزه زمینی دوشنمش دوشمه
كبی قیلدی تا كه ایچنده آرام ایدوب اوزرینه حركت ایده سز وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وكوكی
قالدرلمش سقف قیلدی وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً وكوكدن چوق فایده‌لی صو اندردی
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ درعقب اول صو سببیله یمشلرك ونباتاتك انواعن
چیقردی رِزْقًا لَكُمْ سزكچون بر كیجه‌جك نسنه فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا پس خدای ذو
الجلاله قدرت وتصرفده ماننداری قلمك وذات پاكن لایق اولمیان اشیادن
منزه ایدوب نامعقول نسنه لری حقنده اعتقاد ایتمك وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ وحال بوكه
سز بیلورسز كیم عالمده متصرف اولان كندو سیدر واصلا كیمسه نك ایجاد

ونقرقده علاقه سی یوقدر وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا واکر
قولمز محمد المصطفی اوزره ایندردکمز نسنه دن برشک وشبهه ده
ایدکوز فاتوا بسورة من مثله پس قرآنک مشابهندن برمقدار سوز کتورک
وادعوا شهداءکم و محافل و مجالسکزده شعرادن وخطبادن حاضر اولنلری معارضه
ایتمک ایچون چاغرک من دون الله حق تعالی دن غیری ان کنتم صادقین اکر کرچک
سویلیانلر ایدکوز قولمز اوزره ایندردوکمز کلام قول البشردر فان لم تفعلوا
پس اکر معارضه ایتمزسز ولن تفعلوا وهرکز ایتمزسز فاتقوا النار پس جهنم
آتشندن نفسکزی صاقندرک التی وقودها الناس والحجارة شول آتش که یاقجق
نسنه سی انسک کفره سی وکبریت طاشیدر اعدت للکافرین ایمانسیز اولانلر
ایچون آماده قلندی وبشر الذین آمنوا وعملوا الصالحات وایمانه کلوب کوزل ایشلر
ایشلیانلره مژده لر ویرکیم ان لهم جنات علی التحقیق کندولردر کونا کون میوه لی
باغلر تجری من تحتها الانهار اول باغلرک اشجاری التندن ایرمقلر آقر کلما رزقوا منها
هر قاچه که بهشتیلر اول اشجاردن رزق ویریلورلر من ثمرة میوه مقوله سندن رزقا
برکیجک نسنه قالوا هذا الذی رزقنا من قبل دیرلر بو شول میوه در که بوندن اسبق دار
دنیاده بزه رزق ویرلدی واتوا به واول میوه یی ملائکه کرام بهشتیلره کتوردیلر
متشابها لون وصورتده دنیا میوه لرینه مانند اولدوغی حالده اما چاشنیده
مختلفدر زیرا جنت میوه سینک هر بر فردنده جمیع میوه لرک لذتی بولنور ولهم
فیها ازواج مطهرة :: وانلره بهشتده جمیع عیوبدن پاکیزه اولمش خاتونلر وار
وهم فیها خالدون وانلر انک ایچنده علی الدوام اقامت ایتمشلر ان الله لا یستحیی تحقیقا
که تنکری تعالی ترک ایتمز وقیدی بوقدر که ان یضرب مثلا ما بیان ایده برازمثل کتوردیلر
که یهود عنکبوت وسنکک ذکر اولنمسین قرآنده ایشدیجک استهزا ایدوب دیدیلر
بو سوزلر بنده کر خدانک سوزی اوله پس حق سبحانه وتعالی بو آیتی بولدیکیم تنکری تعالی
ضرب مثلی ترک ایتمز واکر ممثل به هونه اولور بعوضة سوری سنکک فما فوقها پس اندن
یوقاری وسنک وعنکبوت کیبی فاما الذین آمنوا پس فجی کلام مجیده . برمثل کلور شول
کیمسه لر که ایمانه کلدیلر فیعلمون انه الحق بیلورلر علی التحقیق کیم اول مثل درستدر
من ربهم پروردکارلرندن صادر اولمشدر واما الذین کفروا واما شول کیمسه لرکه
حقی پوشیده قیلدیلر فیقولون ماذا اراد الله دیرلر تنکری تعالی نه ایستدی بهذا
مثلا بونکله مثل اولدوغی حالده اما بیلمدیلرکیم حق سبحانه وتعالی عدلیله
یضل به کثیرا کفار ومنافقلردن چوق کیمسه یی انکله آزغون قیلار ویهدی

به کثیرا

به کثیرا وفضل وکرمیله مومنلردن چوق کیمسه یه انکله دوغری یول
کوستورور وما یضل به الا الفاسقین وهیچ برکیمسه اول مثل سببیله آزغون قیلماز
الا اول کروهی که حدود تجاوز ایتدیلر الذین ینقضون عهد الله شول
حدودی تجاوز ایدنلرکه تنکری نک پیمانینی بوزرلر من بعد میثاقه انی محکم
ایتدکدنصکره واول عهد بنی اسرائیل اوزره توراتده الثان عهد درکه
آخر الزمان پیغمبرینه ایمان کتوره لر پس فاسقیندن مراد یهوددرکه عهد
زبوره وفا ایتمدیلر ویقطعون ما امر الله به ان یوصل دخی کسرلر شول نسنه یی
که حق تعالی انک بغلنمسنه فرمان ایتدی واو صله رحمدر ومومنلره یول سلوک
ایتمکدر وبونلره مشابه اولان اشیا که حق تعالی انلرک ایتلمسین انلره فرمان
ایتدی وکندولر فرمانه مخالفت ایدوب انلری یرینه کتورمدیلر
ویفسدون فی الارض ویریوزنده حقدن مخالفه سبیله وهوای نفسک متابعه سبیله
فساد ایدرلر اولئک هم الخاسرون اول کروه کندولردر دنیاده وعقباده
اوتوزانلر کیف تکفرون بالله نیجه خدانک وحدانیتنی انکار ایدرسیز وکنتم
امواتا وحال بوکه اولمشلر ایدوکوز یعنی حیاتسز اجسام ایدیکوز علقه
ونطفه کبی فاحیاکم پس سزی زنده قیلدی ثم یمیتکم صکره سزی
اولدردر ثم یحییکم صکره نفخه ثانیه ایله بردخی سزی زنده قیلار ثم الیه
ترجعون بعده جزا ایچون کندو طرفنه دونمش قیلنورسز هو الذی
خلق لکم اودر اول خدا که محض قدرتیله سزیچون یرتدی ما فی الارض جمیعا
یرده هر نه کروار طاغلر ومعادندن ونبات وحیواناتدن ثم استوی الی
السماء صکره کوک سمتنه قصدی ایتدی فسواهن سبع سموات پس انلری بی قصور
واعوجاج یدی کوک قیلدی وهو بکل شیء علیم وکندوسی هرنسنه یی کمال
اوزره بیلیجیدر واذ قال ربک للملائکة ویاد ایت اول وقتی که پروردکارک
یرده ساکن اولان فرشته لره دیدی انی جاعل فی الارض تحقیقا که بن یریوزنده
قیلیجی یم خلیفة برقایم مقام که احکامی تنفیذ ایدوب ناقص اولان کیمسنه
لری تکمیل ایده وبوقایم مقام قیلمسی نه انکچون عجزدن ناشی اولدی بلکه امتلار
واسطه فیضک قبولندن قاصر اولدوقلری ایچون کندولره خلیفه تعیین قیلندی
تاکه انک توسطیله فیض آلهی کندولره ایریشه قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها
فرشته لر دیدیلر یرده قیلورمیسن شول کیمسه یی که ایچنده فساد ایدن
ویسفک الدماء و قانلری دوکر بلکه کیم ملائکه کرام تنکری تعالی اوندن اعتراض

بوزندن بو سوزلري ايراد ايتديلر بيلكه حقيقة الحالي فهم ايتمك ايچون انلري
سويلديلر وبيلمديلر كيم بو كونه نوعدن بو احوال صادر اولور يا لوح محفوظدن
يا الهام الٰهيله حاصل اولدي ياخود انس مقولەسن اجنّه يه قياس ايدوب ديديلر
كيم يرده بر نوع قيلادرميسن كيم اجنّه افساد ايدوب قانلري دوكرلر وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ
وحال بو كه بز حمد كه مقارن اولان عز جلالكه سني تنزيه ايدرز وَنُقَدِّسُ لَكَ وفرمانكه
امتثال ايتمك ايچون نفسمزي پاك قيلادرز حاصل كلام بو كه بر مفسد كروهي
خليفه ايدرميسن والحالة هذه بز بر معصوم كروهز او كونه ايشه بز احق واولايوز
قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ حق جل وعلا ملائكه كرامه جواب ويروب ديدي على التحقيق
بن بيلورم اول نسنه يي كه سز بيلمزسز وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا وحق سبحانه وتعالى
آدم عليه السلامه كه خليفه اندن عبارتدر جمله مخلوقاتك ادني اوكرتدي ثُمَّ عَرَضَهُمْ
عَلَى الْمَلَائِكَةِ صكره او اسمانك مسمياتني اول سوزلري ايراد ايدن فرشتەلره
عرض ايتدي فَقَالَ أَنْبِئُونِي پس ديدي بكا خبر ويرك بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ بونلرك آدلرندن
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ اكر كرچك سويلر ايدكز بو سوز كوزده كيم نوع بشردن خلافته
بز احق واولايوز قَالُوا ملائكه كرام اول اسماني بيلميجك على طريق الاعتذار ديديلر
سُبْحَانَكَ سني نقصاندن تنزيه ايدرز لَا عِلْمَ لَنَا بزه هيچ بيلكي يوقدر إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا
مكر اول شيء كه سن بزه اوكرتدوك إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ تحقيقا كه سن كندوك
هر نسنه يي كما هو حقه بيلن الْحَكِيمُ ايشن كما ينبغي ايشليان قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ
حق سبحانه وتعالى حضرت ادمه ديدي بونلره بو مسمياتك ادلرندن خبر وير
فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ پس اول محل كه آدم عليه السلام ملائكه كرامه انلرك ادلرندن
خبر ويردي قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ حق سبحانه وتعالى ملائكه يه عتاب يوزندن ديدي
بن سزه ديدممي كه إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بي شبهه بن كوكلرك ويرك پوشيده
امورن بيلورم وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ واشكارا ايتدوككز شيء بيلورم وَمَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ وكزلي قيلدوغكز نسنه يي دخي وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ وياد
قيل اول وقتي كه فرشتەلره ديدك ادم عليه السلامه تحيت وتعظيم ايچون تواضع
ايدك فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ پس جمله ملائكه تواضع ايتديلر الا عزازيل واول
اقوال اوزره جان طايفه سندن ايدي فرماني قبول ايتمدوكي جهتدن حق سبحانه
وتعالى اني ابليس ايله ملقب قيلدي وانك معناسي خدانك رحمتندن اميدسز
اولمقدر أَبَى وَاسْتَكْبَرَ سجده كتورمكدن ممتنع اولوب كندوني بيوك دوتدي
وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ وحق تعالينك علم قديمنده ابليس ايمانه كلميانلرك زمره سندن

ايدي وَقُلْنَا يَا آدَمُ ومحض كرمندن سويلدك اي آدم اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ
الْجَنَّةَ سن جفتكله كه حوادر بهشتده اقامت ايت وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا جنتك
ميوه سندن چوق ييك حَيْثُ شِئْتُمَا قنده كه استرسيز وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ
الشَّجَرَةَ بو اغجه يعني بغداي اغجنه يقلشمك فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ كه انكله يقلشمككز
سببيله ستمكارلردن اولورسيز فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا پس ابليس لعين حضرت
آدم وحوايي بهشتدن سورجتدردي فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ كه اولندقلري
نعيم وكرامتدن انلره طشره ايتدي اسناد اخراج شيطانه مجازدر زيرا
حقيقتده انلري اخراج ايدن ايزد ذو الجلالدر وَقُلْنَا اهْبِطُوا وآدمه وحوايه وابليسه
ديدك جنتدن يره اينوك بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اول حالده كه بر بلكز بر بلكزه دشمندر
وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وير يوزنده سزه بر قرارگاه وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ وموت محلنه
دك سزه بر كنجيجك نسنه دخي وار فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ پس حضرت ادم عليه السلام
پروردكارندن سوزلر الوب انكله عمل ايتدي واو سوزلر اشهر اقوال اوزره بودر
كه رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ فَتَابَ
عَلَيْهِ پس حق تعالى حضرت ادم اوزره توبه ايتدي يعني انك توبه سن قبول ايتدي
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ كه بي شبهه تنكري تعالى كندودر قوللري اوزره
مغفرتله مبالغه ايليجي كندو قوللرين زياده اسركيان قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا بينه
انلره ديدك جنتدن ياسما واندن جمله اشغه اينوك فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى پس
اكر بنم طرفمدن ارسال رسل وانزال كتب سببيله سزه بر دلالت وبيان
كلورسه فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ پس هر كيم دلالتمه وبيانمه اويدي فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
انلر اوزره نه قورقو اولور وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ونه انلر غمناك اولورلر وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وشول كمسه لر كه دلائل وحدانيتمزه قبليله ايمان كتورميوب
لسان ايله دخي انلري بيلاندوتلر أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ اول كروه جهنم اتشنك
اهليدرلر هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ كندولر دائما انده على الدوام اقامت ايديجيلر
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اي حضرت يعقوبك اوشاقلري اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ خاطره كتورك
الشول نعمتي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ شول ايلك كه اوزريكزه انعام ايتدم وَأَوْفُوا
بِعَهْدِي وتوراتده حضرت پيغمبر آخر زمانك شاننده سزكله نقلدوكم پيمانى ييرينه كتورك
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ پيمانكزه وفا ايدرم يعني عمالكزه كوزل جزا ويرورم وَإِيَّايَ
فَارْهَبُونِ وهر نه اولمليسه بندن قورق ايدك وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ وقرانده
ايندردكيم شئنه ايمان كتورك مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ سزكله اولان نسنه يه مصدق

اولدوغی حالده یعنی توحیده و وعد و وعیده قرآن عظیم الشان سزکله اولان
کتب الٰهیه یه موافقدر پس سزه لازمدر که اکا ایمان کتوره سز ولا تکونوا اول
کافر به اکا کفر ایدنلرک ایلروسی اولمک ولا تشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا و کتابک
آیاتنی یعنی توراتی از بهایه تبدیل ایتمک بو مقامده خطاب علماء یهوده در
کردشوت الوب توراتک احکامنی تحریف ایدرلر ایدی و محمد المصطفانک اوصافی
پوشیده قیلارلر ایدی وایای فاتقون والبته بنم عقابمدن صاقنوک ولا تلبسوا
الحق بالباطل و دوغرلغی اصلی اولمیان نسنه ایله قارشدرمک یعنی توراتم آزیلان
درست احکامی قنکوزدن بیدا ایندیککز باطللرله خلط ایتمکوز وتکتموا الحق و دغرولغی
دخی صاقلمک وانتم تعلمون و حال بودرکه سز قارشدرمغی و صاقلمغی ولدوغی
بیلورسز واقیموا الصلوة و نمازی ایاقلندرک یعنی اهل اسلام قیلدوغی نمازی قیلک
وآتوا الزکوة وانلر ویردوکی زکوتی ویرک وارکعوا مع الراکعین و نمازی نماز قیلانلر
قیلک یعنی مسلمانلرک جماعتیله قیلک اتأمرون الناس بالبر ایچون خلقه
ایلک ایشلمسندن اوندلش نسنه کبی ترک ایدرسز وانتم تتلون الکتاب
وحال بوکه سز توراتی اوقورسز افلا تعقلون پس نیچون بو قبیح ایشکزه تأمل ایتمزسز
حضرت عبدالله بن عباسدن رضی الله عنهما مرویدرکه بو آیت مدینه ده اولان جهودلرک
خاخاملری حقنده نازل اولمشدی اول محلکه پیغمبره ایمان کتورنلره کیزلی دیرلردی کیم
اولدوغکز حالده اوزره مداومت ایدک که کوزل طریق بودر و کندولر ایمانه
کلمزلر ایدی واستعینوا بالصبر والصلوة و طاعاتک اداسی اوزره اورج و نماز ایله
استعانت ایدک وانها لکبیرة و تحقیقا که نماز بر بیوک و دشوار نسنه در الا علی
الخاشعین الا فروتن اولانلر اوزره وانلر اهل ایمانلردر که عبادت ایتمک اوزرلرینه کوچ
کلمز الذین یظنون انهم ملاقوا ربهم شول فروتن اولانلر که بیلورلر کیم علی التحقیق کندو
پروردکارلرینه کورشیجیلردر وانهم الیه راجعون دخی بیلورلر کیم بلا شبهه کندولر
پروردکارلرینک سزاسنه دونیجیلردر یا بنی اسرائیل اذکروا نعمتی التی انعمت علیکم تاکید
ایچون مکرر قیلندی وانی فضلتکم علی العالمین بونی دخی یاده کتورک کیم علی التحقیق بن
اجدادکوزی عصرلرینده اولان انس و جن اوزره تفضیل ایتدم بلکه کیم بو آیتلرده مخاطب
اولان حضرتک عصرنده موجود اولان یهود طایفه سیدر و نظم کریمده مذکور اولان
احسانلر اجدادلرینه اولمشدی لیکن انلر بونلرک وجودلرینه سبب اولمغله حق سبحانه
وتعالی اول نعمتلری بونلرک اوزرینه امتنان ایلدی واتقوا یوما و برکونک عقاب و حسابندن
خوف ایدک لا تجزی نفس عن نفس شیئا بر ایمانده کلمش جان بر کفر ایتمش جاندن بر نسنه

اوده من ولا یقبل منها شفاعة و نه اول کافر جاندن بر دیلک قبول اولنور
ولا یؤخذ منها عدل و نه اندن بر عوض النور ولا هم ینصرون و نه اول کوند
کفار دشمنلرینک عذابندن منع اولنورلر واذ نجیناکم و یاد ایدک ای بنی اسرائیل
اول وقتی کیم اجدادکزی قورتردق من آل فرعون اقلیم مصر پادشاهینک توابعندن
یسومونکم سوء العذاب اشکنجه نک یمانی سزه ایسترکه یذبحون ابناءکم
اوغللرکزی بوغازلرلر ویستحیون نساءکم و قیزلرکزی خدمت ایچون صاغ قودر
وفی ذلکم و سزه بو باشاقلرک بوغازلنمسنده و قزلرک خدمت ایچون صاغ قالملرنده
بلاء من ربکم عظیم پروردکارکوزدن برا اولو محنت ایدی واذ فرقنا بکم البحر و اذ دخی
یادکزه کتورک که قلزم دریاسنی سببکزله یاردق اول دم که فرعوندن قچوب
اوکلوزه دریا کلوب اردکزه دشمن عسکری دوشمشدی فانجیناکم دی عقب اول
عسکرک شرندن سیزی قورتردق واغرقنا آل فرعون و فرعونک توابعنی صوده بوغدق
وانتم تنظرون و حال بوکه سیز انی باقردکوزه کر نیجه سز قورتلوب انلر صوده
بوغلدیلر مرویدر که حق سبحانه وتعالی حضرت موسی علیه السلام فرمان
ایتدیکه بنی اسرائیلی دیار مصردن قالدره کوترانلری کوتردکدنصکره فرعون کا
اولدیغی هامان عسکرینی شمار لدردلرنه دوشوب دریا کنارنده انلره یتشجک محل
حق سبحانه وتعالی حضرت موسایه فرمان ایتدی کیم عصا دریایه دکنکله اور حضرت
موسی دریایی انکله اوردقچه دریا اون ایکی قوری یول آچدی هامان بنی اسرائیل
اول یوللردن یوردیلر بعده حضرت موسایه دیدیلر کیم قوداقلرمز بر مقدار مز بو یوللرده
هلاک اولوب اندن خبرمز اولمیه حق سبحانه وتعالی کمال کرمندن بو یوللر آراسنده
حجاب اولان صولرده پنجره لر آچدی تا کیم بیری بیریله سویلشوب کورشه لر بعده
فرعون محل معهوده کلدیکن دریاده آچلمش یوللر کوردی بلا توقف عسکریله اول یوللره
سلوک ایتدی فحین بنی اسرائیل او برطرفه عبور ایتدیلر و فرعون لشکریله دریانک
اورته سنده بولندی دریا کما کان اولوب فرعون و اتباعی غرق اولدی بنی اسرائیل
بو معجزه باهره یی مشاهده ایتدکلرندنصکره حضرت موسی توراتی کتورمکه طور طاغنه
کدیجک سامرینک اغواسیله بوزاغویه عبادت ایتدیلر نته که حق تعالی اندن خبر
ویروب بیوردی واذ واعدنا موسی دخی یادکزه کتورک اول وقتی که توراتی ویرمک ایچون
حضرت موسایه وعده ایتدک واو طور طاغنده کلمکه بزم وعدمز ایدی اربعین لیلة
قرق کیجه یعنی بو مدت منقضی اولدقدنصکره توراتک ویرمسی کندویه وعده ایتد
ثم اتخذتم العجل من بعده پس موسی علیه السلام طور طاغنه کیتدکدنصکره بوزاغویی

معبود ایدندیکوز وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ وحال بودرکه بو ایشده سز ستمکارسز ثُمَّ
عَفَوْنَا عَنكُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ پس اول باطل عبادتی ایندوککوزدنصکره توبه کزی قبول
ایدوب کناهکزدن واز کچدک لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ تاکه سزه اولنان عفو نعمتینه شکر ایده سز
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ دخی یاد کتورک اول وقتی که حضرت موسی علیه السلامه توراتی ویردک
وَالْفُرْقَانَ وحقی باطلدن ایرن حجتی دخی لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ تاکه سز دوغرو یولی
بوله سز وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ دخی اول وقتی مذکور قیلک که حضرت موسی عجله عبادت
ایدن طایفه سنه سویلدی یَا قَوْمِ ای بنم قومم إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم تحقیقا که سز کندو جانلرکزه
ستم ایدیکوز بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ بوزاغوی معبود ایدنمککوز سببیله فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ پس عدمدن
وجوده سزی کتورن خدایه تضرعله دونک فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ اندنصکره جانلرکوزی
قطع شهواتله اولدرک ذَٰلِكُمْ اول اولدرمک نفسکزی خَيْرٌ لَّكُمْ سزه خیرلودر عِندَ
بَارِئِكُمْ سزی یاره دن قتنده فَتَابَ عَلَيْكُمْ بو ایشی اکر ایشلرسز او زرکزه حق تعالی
مغفرتله دونر إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ تحقیقا تنکری تعالی کندودر قوللری او زره مغفرت ایله
رجوع ایدن الرَّحِيمُ توبه کارلره زیاده مهربانلق ایدن وَإِذْ قُلْتُمْ دخی خاطرکزه
کتورک اول وقتی که دیدکوز بعض احبادکوزدن حضرت موسی ایله طور طاغنه کیدن یتمش
کیمسنه خدانک کلامنی ایشتمکله ایشدوکلرندنصکره سویلدیلر یَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ
ای موسی بز سنی کا تصدیق ایتموزکیم حجاب اردندن ایشدوکمز سوز ایزد ذوالجلالک
سوزیدر حَتَّىٰ نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً تنکری یی کوزمزله اشکاره کورمینجه فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ
پس کوکدن اینان اتش اول احبا واولان یتمش کیمسنه کزی الدی وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ وحال بوکه
انکاسیز بقرسیز منقول دکیم اول صاعقه کوکدن کلمش بر مهیب اواز ایدی تحقیق جماعت
مزبوره انی ایشتدیلر بیردن هلاک اولدیلر حضرت موسی علیه السلام انلره یعقوب
یاکهی بنی اسرائیله بن نه جواب ویرورم کرجمله احبادلری قیرلدی حق سبحانه وتعالی
لطف وکرمندن انلری احیا ایتدی نته که بیوردی ثُمَّ بَعَثْنَاكُم صکره سزی دیرلده
قیلدق مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ صاعقه ایله اولدککوزدنصکره لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ تاکه سز
حق سبحانه وتعالی انک نعمتلرینه اعتراف ایدوب بیله سز کیم بعد الموت سزی احیا ایدوب
لطف وکرمنه مظهر قیلدی وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ او زرکزه بولتی سایبان قیلدق تاکه
افتابک زحمتی چکمیه سز وبو نعمت انلره اول زمان واقع اولدیکه تیه صحراسنده قرق
ییل قالقوب کندولرله نه خیمه ونه سایبان وار ایدی وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ واوزکزه
ترنجبین وبلدره قوشنی اندردک عند البعض سلوی بلدرجین قوشیدر كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ سزه روزی قیلدیغمز پاکیزه نسنه لردن ییکوز وَمَا ظَلَمُونَا

وبونعمتلرك

وبونعمتلرک شکرینی ادا ایتمه مکلریله بزه ستم ایتمدیلر وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ولیکن کندو جانلرینه ستم ایدرلردی وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَٰذِهِ
الْقَرْيَةَ ویاد کزه کتورک اول وقتیکه سزه دیدک بو کویه یعنی بیت
المقدسه کیرک فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ پس انک میوه سندن
وطعامندن ییک قنقی یرده که ایستدکوز رَغَدًا برتقا لنمش یمک وَادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا وانک قاپوسنده سجود ایدکوز حالده کیرک
وَقُولُوا حِطَّةٌ وسویلکوز مطلوبمز حطه در یعنی کناهلرمزک صا
نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ کناهلرکزی سزه باغلارز وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ودخی سزلره
ایلک ایشلیانلره ثوابی آرتررز فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
پس جانلرینه ستم ایدنلر کندولره سویلنان سوزدن اوزکه بر سوز کتوردیلر
یعنی حق جل وعلا انلره فرمان ایتدیکیم حطه سویلیک انلر حطا سمقاثا دیدیلر
یعنی مطلوبمز قزل بغدایدر فَأَنزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا پس ستم ایدنلر او زره
ایندردک رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ کوکدن بر اشکنجه بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ حکمدن چیقمالری سببیله
واول اشکنجه طاعون ایدی مرویدر که بر ساعتده انلردن یکرمی درت
بیک آدم قیرلدی وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ویاده کتورک اول وقتی که موسی علیه السلام
قبیله سیچون صوینی ایستدی اول دم که تیه صحراسنده صوسز اولدیلر فَقُلْنَا
اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ پس کندو دیدک ای موسی دکنککله طاشی اور بر
مربع طاش ایدی جرمی انسان باشی قدر کلوردی حق تعالی انی جنتدن موسی
علیه السلامه کوندردی فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا پس دکنکله اوردی
اندن اون ایکی کوز بنی اسرائیلک اسباطی صاییجه اچلوب اقدی قَدْ عَلِمَ كُلُّ
أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ تحقیقا که هر سبط ایچجک یرینی بیلدی كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ
اللَّهِ انلره سویلدک تنکری تعالی سزه روزی قیلدوغی من وسلوادن ییک
وکوزلرک صویندن ایچک وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ ویرده حدودی بچاوز ایتمک
مُفْسِدِينَ بوزمان بیشلیجلر اولدوغکوز حالده وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ ویاد ایدک
اول وقتی کز وقتی که دیدکوز ای موسی لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ بر درلو ییجک اوزره
قتلنمزوز ویجکلری اکرچه من وسلوا ایدی ومتعدد در لیکن مکرر اولدوغیچون
انی طعام واحد صایدیلر فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ پس پروردکارکه بزم ایچون دعا ایت
يُخْرِجْ لَنَا قدرتیله بزم ایچون چیقرسون مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ یر بتوردکی شیدن
یرک تره سندن وَقِثَّائِهَا خیارندن وَفُومِهَا وبغداینندن یا صارمصاقندن

وَعَدَسِهَا ومرجمكندن وَبَصَلِهَا وصوغانندن قَالَ حضرت موسی سویلدی
أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ بیحود واقعده الحق اولان
نسنه یی اعلی اولان نسنه نك یرینه استرسیز یعنی بیحون من وسلوایی منکور اولان
نباتاته تبدیل ایتمکه طالب اولورسز اهْبِطُوا مِصْرًا ارض مقدسه دن بر شهره
اینك فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ که بی شبهه طلب ایتدیکوز شی سزه حاصلدر وَضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وخوارلك ویوقسللك اوزلرینه اورلدی یعنی کندولره
ملازم اولدی وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وحق تعالی نك خشمنه مستحق اولدیلر
ذَٰلِكَ مذکور اولان خوارلك وبیچاره لك وخشم بِأَنَّهُمْ اول سببله در که انلر
كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ خدا ایندردکی توراتك ایتلرینه کفر ایدرلردی
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وناحق یره پیغمبرلر اولدیررلردی زیرا حضرت یحیی و زکریا
وشعیبایی وعزیرلرن برکناهلری ثابت اولمه مش ایکن قتل ایتدیلر
ذَٰلِكَ مذکور اولان قتل وکفر بِمَا عَصَوْا ایتدوکلری عصیان سببله
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ وحدود شرعیه یی تجاوز ایتمکلریله انلردن صادر اولدی
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا تحقیقا شول کیمسه لر که لسانله تصدیق کتوردیلر یعنی محمد المصطفی
دینیله تدین ایتدیلر انلردن مخلص اولانلر واهل نفاق اولانلر وَالَّذِينَ هَادُوا و
شول کیمسه لر که دین یهودیله تدین ایتدیلر وَالنَّصَارَىٰ وحضرت عیسی نك ملتی اوزره
اولانلر وَالصَّابِئِينَ ونصارانك ومجوسك اره سنده اولان کیمسه لر مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا مزبور اولان طایفه دن هر کیم وجه لایق اوزره خدا
ودوزخ وجزانك وقوعنه تصدیق کتوردی وکوزل عمل ایشلدی فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ انلره اجرلری حاصلدر پروردکارلری قتنده وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وانلر اوزرلرینه
قورقو اولمز وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وانلر محلنده غمناك اولورلر وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ ویادکتورك
اول وقتی که حضرت موسی یه اتباع ایتمکز وتوراتك احکامنی قبول ایتمکه عهد ویمانکز
الدق وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ طاغی اوستکزه قالدردق تا که عهد ویمانی ویرد کوکز
مرویدر که حضرت موسی بنی اسرائیله توراتی کتوردی انك ایچنده اولان تکالیف
شاقه یی اوقدیلر اوزلرینه آغر کلوب قبولندن ممتنع اولدیلر حق جل وعلا حضرت
جبرئیله فرمان ایتدیکیم طور طاغنی اوستلرینه قالدره فی الحال اوزلرینه آنی
قالدروب سایبان قیلدی توراتك احکامنی قبول ایتدیلر وحق تعالی آنلره
بیوردی خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ سیزه ویردوکمز احکامی جد وجهد ایله آلك
وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ وایچنده اولان ثواب وعقابی خاطره کتورك لَعَلَّكُمْ

تَتَّقُونَ تا که معاصیدن سیز صاقنه سیز ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ
پس اول عهد ویمانی ویردککزدن صکره فرمانمزدن یوز چیوردکوز
فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ پس تنکری تعالی نك احسان واسرکمسی اوزرکزه اولمسیدی
لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ البته اویوزلرندن اولوردکوز وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا وتحقیقا
که بیلدکوز شول کیمسه لری کیم داود علیه السلام عصرنده فرمان الهی یه مخالفت
ایتدیلر مِنْكُمْ سیزك جماعتکزدن فِي السَّبْتِ جمعه ارته سنده انلره فرمان
اولنمشدیکیم جمعه ارته سنده بالق صید ایتمیه لر بعده فرمانه مخالفت
ایدوب صید ایتدیلر فَقُلْنَا لَهُمْ پس انلره دیدك كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ
خوار وحقیر میمونلر اولك فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا پس بز اول مسخ وعقوبتی بر منع
ایدر عبرت قیلدق لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا انلرك عصرنده حاضر
اولانلره وانلردن صکره کلانلره وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ وپرهیزکار اولانلره
بر پند ونصیحت بو قصه نك بیانی سوره اعرافده کلور ان شاء الله تعالی
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ویاد کزه کتورك اول وقتی کیم موسی علیه السلام قبیله سنه
دیدی إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً علی التحقیق ایزد ذو الجلال سزه فرمان
ایدر که برانك بوغازلیه سیز بلکه بو حکایتك مبدای کلجك ایتدکه واذ
قتلتم نفسا آیتیدر لیکن بو آیتلرده انلرك مناویلری مبین اولدوغیچون
تقدیم اولندی مرویدر که بنی اسرائیلده بر دولتمند بیر وار ایدی انك
قرنداشی اوشاقلری میراثنه طمع ایتدوکلری جهتدن انك اوغلنی اولدردیلر
شهرك قپوسنده صالدیلر درعقب خلقدن قاتلی دعوی ایتمکه باشلدیلر
حق سبحانه وتعالی بنی اسرائیله فرمان ایتدیکه برانك بوغازلیوب انك بر مقدارنی
انی اوره لر که دیری اولوب قاتلندن خبر ویره وحضرت موسی فرمانی انلره تبلیغ ایتدیکده
قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا دیدیلر ایا سن بزی مسخره لکه الورسن بز سندن قاتلك
خبرین سؤال ایدرز سن بزه دیرسن که انك بوغازلکوز قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ حضرت موسی دیدی تنکری تعالی یه صغنورم اندنکه نادانلرك زمره
اولهیم قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ دیدیلر ای موسی پروردکاركدن بزم ایچون طلب ایت
يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ بزه بیان ایتسون کیم اول انك نه اصل نسنه در که بو خاصیت انده
بولنور قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ حضرت موسی علیه السلام دیدی تحقیقا که حق سبحانه وتعالی سویلر
إِنَّهَا بَقَرَةٌ بی شبهه اول انك بر انکدر که لَا فَارِضٌ نه قوجه در که عملدن قالمش اوله
وَلَا بِكْرٌ ونه یتشمش بکردر عَوَانٌ بَيْنَ ذَٰلِكَ بیرلك وجوانلك اراسنده اورته در

فافعلوا ما تؤمرون پس فرمان اولندوغكوز نسنه‌یی ایشله‌كوز قالوا ادع لنا ربك دیدیلر
بزم ایچون پروردكاركه دعا ایت یبین لنا ما لونها انك رنكی نه اولدوغن بزه بیان ایتسون
قال انه یقول حضرت موسی دیدی علی التحقیق كه خدا عز وجل دیر انها بقرة صفراء
بی شبهه اول اینك بر صاری اینكدر فاقع لونها رنكی غایتله صاریدر تسر
الناظرین كوزل رنكندن كندویه باقنلری فرحناك قیلر قالوا ادع لنا ربك
بر دخی دیدیلر پروردكاركه دعا ایت یبین لنا ما هی اول اینك نه اولدوغن بزه
بیان ایتسون ان البقر تشابه علینا تحقیقا كه اینكلر اوزریمزه مشتبه اولدی
زیرا صارلكله واورته یاشلكله متصف اولان اینك چوقدر وانا ان شاء الله
لمهتدون دخی بی شبهه تنكری تعالی ایسترسه بیز بوغازلنجق اینكه یول بولیجیلرز
مرویدر كه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیكه بنی اسرائیل ان شاء الله دیمسیدیلر
بوغازلنجق اینكه قیامته دك یول بولمازلردی قال انه یقول حضرت موسی دیدی
بی شبهه خدای متعال دیر انها بقرة علی التحقیق اول بر اینكدر لا ذلول تثیر الارض
نه رام اولمش كه چفت سورمسیله یری قاردندر ولا تسقی الحرث ونه اكینی صووارر
مسلمة جمله عیوبدن پاك اولمش لا شیة فیها رنكنه مخالف یچنده بر رنك یوقدر دخی
بنی اسرائیل بو نشانلری دكلدیلر قالوا الآن جئت بالحق دیدیلر شمدی اینكك حقیقی وصفنی
كتوردك فذبحوها پس اینكی بولدیلر وبوغازلدیلر وما كادوا یفعلون ویقلشلردی
كه اینكك بهاسی اغر اولدوغیچون مأمور اولدوقلری ایشی ایشلمیه‌لر مرویدر
كه بنی اسرائیلدن بر صالح پیرك بر كوچك اوغلی وبر اینكی وار ایدی اینكی بر سبزه زاده
كوتوروب دیدی یا الهی بو اینكی بن سكا امانت ویردم اوغلم بیوك اولنجه بعد اول اینك
اول مكانده بیودی وصفات مزبوره ایله متفرد اولمش ایدی بنی اسرائیل قتنده اول اینكك
بوغازلنمسی متعین اولدی اول پیرك اوغلندن وقاریسندن انی بوسنی دولسی التونله
صاتون الدیلر واذ قتلتم نفسا ویادكزه كتورك اول وقتی كیم بر آدمی اولدردكوز بو كلام
مرقوم اولان قصه‌نك ابتداسیدرنته كه سابقده اكا اشارت اولندی فادارأتم فیها
پس اول مقتولك شاننده مخاصمه ایدوكوز والله مخرج وحق سبحانه وتعالی پیدا
ایلیجیدر ما كنتم تكتمون صاقلدوغكزنی فقلنا اضربوه ببعضها صكره دیدك
اول مقتولی اینكك بر پاره سیله اوروك واول پاره لسان یا قولاق ایدی یا اوزكلری
وهر تقدیر اوزره پس اینكله انی اوردیلر كردنندن قان اقرك زنده اولوب كندویی
اولدرنی سویلدی ینه میت دوشدی كذلك یحیی الله الموتی نته تنكری تعالی اول
میتی احیا ایلدی جمله اولولری احیا ایدر ویریكم آیاته وكمال قدرتنك دلیللرینی

نصف الحزب

سیزه كوسترر لعلكم تعقلون تا كه عقولكوز كامل اولوب بیله‌سیز كیم بر نفسك
احیاسنه قادر اولان جمله نفوسك احیاسنه قادردر ثم قست قلوبكم
من بعد ذلك پس بو عظیم دلیلی مشاهده ایدوككوزدن صكره كوكللر كوز برك
اولدی فهی كالحجارة بی‌ان‌لر تحملكده طاش كبیدر او اشد قسوة یا خود برككك
جهتندن طاشدن زیاده بركدر وان من الحجارة لما یتفجر منه الانهار تحقیقا كه
طاشدن شول نوع واركه اندن ایرمقلر اقر وان منها لما یشقق فیخرج منه الماء وبی شبهه
كیم طاشدن شول قسم واركه یاریلوب اندن صو چیقر بكارلر كبی وان منها لما
یهبط من خشیة الله وعلی التحقیق كیم اندن شول قسم واركه حق تعالینك قورقوسندن
یوقاریدن اشغه ایندر وما الله بغافل عما تعملون وحق سبحانه وتعالی هیچ غافل دكلدر اینتدككوزدن
ای یهود ایشلدككوز ایشدن افتطمعون ان یؤمنوا لكم پس طمع ایدرمیسز ای رسول وای
اهل ایمان كه یهود سیزی تصدیق ایده‌لر وقد كان فریق منهم وحالبوكه انلردن
اسلافندن بر كروه وار ایدیكه یسمعون كلام الله خدانك سوزنی ایشیدرلر ثم یحرفونه
صكره اول سوزی دوندورلر من بعد ما عقلوه انی فهم ایدوكلرندن صكره وهم
یعلمون والحاله هذه انلر بیلورلر كه ایتدوكلری ایشده افترا ایدیورلر واذا لقوا
الذین آمنوا ودخی یهود طایفه‌سندن منافق اولنلر اهل ایمانه صاتشورلر قالوا آمنا
دیرلر بز تصدیق ایتدك كه سیز حقا اوزره سز وپیغمبركوز اول پیغمبردر كه توراتده انكله
مژده ویرلدی واذا خلا بعضهم الی بعض ودخی بیری بیریله تنها اولورلر قالوا یهودیت
اوزره قالانلر عتاب یوزندن منافق اولنلره دیرلر اتحدثونهم بما فتح الله علیكم نیچون
اهل ایمانه خبر ایدرسیز اول نسنه‌دن یعنی محمد المصطفانك نعتندن كه تنكری
تعالی سیزه توراتده بیان ایتدی لیحاجوكم به عند ربكم تا كه انكله پروردكاركوز قتنده
اوزركوزه احتجاج ایده‌لر یعنی انلری اندن آكاه ایدكوز تا كه خدادن اوزكوزه ایندن
كتابك قولیله سیزی الزام ایده‌لر افلا تعقلون پس نیچون فهم ایتمزسیز كه انلر انكله سزه
خصومت ایدرلر او لا یعلمون ایا یهود دنفكر ایدوب بیلمزلر كیم ان الله یعلم ما یسرون
وما یعلنون بلا شبهه حق جل وعلا كیزلی قیلدوقلری نسنه‌یی واشكار ایدوكلری نسنه
بیلور پس نیچون كفری اخفا ایدوب اسلامی اشكار ایدرلر ومنهم امیون ویهوددن
نه اوقومش ونه یازمش بر جماعت وار لا یعلمون الكتاب توراتی بیلمزلر وانیچنده اولان
نسنه‌لرده معرفتلری وار الا امانی لیكن آرزولر یعنی توراتی تحریف ایدن مبطللردن
الدقلری یلانلر كه انی اعتقاد ایدرلر وان هم الا یظنون وانلر انجق بر نسنه دكلدر
الا بر كمان ایدرلر كه وهمدرلر هیچ علملری یوقدر فویل للذین پس عذاب ومحنت اولسون

شول کیمسنه لره یکتبون الکتاب بایدیهم محرف اولان نسنه یی الّری ایله یازرلر
ثم یقولون هذا من عند الله صکره دیرلر بو یازلمش شی خدانک قتندندر بو ایشی
ایشلرلر لیشتروا به ثمنا قلیلا تا که انکله ازبها نسنه الا ایده لر یعنی توراتک احکامنی
تحریف ایدرلر تا که انک سببیله دنیای دنیه نک متاعندن برشی حاصل ایدرلر
و اول شی اگرچه ذاتنده چوق شی در لیکن کندولره اماده اولنان عذابه نسبت و نتیجه
براز نسنه در اولنور فویل لهم مما کتبت ایدیهم پس جهنم دره سی انلرک اولسون اول نسنه دن
اوتری که الّری یازدی وویل لهم مما یکسبون و اشکنجه نک اشدی انلره اولسون قزندقلری
نسنه جهتندن یعنی الدقلری رشوتلردن وقالوا لن تمسنا النار الا ایاما معدودة دخی یهود
دیدیلر جهنم اتشی بزه دکمز الا صایلمش کونلر مرویدر کیم بعض یهود دیدی بز قرق
کون معذب اولورز بوزاغویه عبادت ایتدکمز کونلرک صاییسنجه و بعضلری دیدی
دنیانک مدتی یدی بیک ییلدر هر بیک ییل یرینه بر کون معذب اولورز قل اتخذتم
عند الله عهدا سویله یا محمد ایا بو دیدوککوز سوزه تنکریدن بر وعده الدوکوز می
کرا کر بو کونه بر وعده الدکوز فلن یخلف الله عهده حق جل و علا وعده سنه خلاف ایتمز یاخود
که حق تعالیدن بو کونه عهد صادر اولمدی ام تقولون علی الله ما لا تعلمون بلکه بلمدوککز
شی تنکری تعالی اوزره افترا ایدوب سویلرسز بلی من کسب سیئة لفظ بلی نفی ایتدکلری
نسنه یی که جهنمده چوق زمان مکث ایتمکدر وجه اعم اوزره اثبات ایدر تا که قوللرین ابطال
ایتمسنه دلیل کبی اوله یعنی انلر جهنمده دائما مقیمدرلر زیرا هر کیم بر یدلک قزندی واحاطت
به خطیئته و کناهی اوزرینه مستولی اولدی فاولئک اصحاب النار پس انلر جهنملر ایلریدر
هم فیها خالدون کندولر انک ایچنده علی الدوام اقامت ایدیجیلردر والذین امنوا
وعملوا الصالحات و شول کیمسه لر که ایمان کتوروب کوزل عملر ایشلدیلر اولئک اصحاب الجنة
انلر بهشتکدایدر هم فیها خالدون کندولر انک ایچنده علی الدوام اقامت ایدیجیلر
واذ اخذنا میثاق بنی اسرائیل و مذکور قیل اول وقتی که یعقوب اولادندن عهد و پیمان
الوب انلره سویلدک لا تعبدون الا الله تنکریدن اوزکه برشیئه عبادت ایتمک وبا
الوالدین احسانا و انایه و اتایه چوق ایلک ایدک والیتامی والمساکین و یتیمره
خصملک ایه سی اولانلره و کدالره و یوقسل اولانلره دخی وقولوا للناس حسنا و عامه
اهل ایمانه کوزل سوز سویلک واقیموا الصلوة و اوزرکزه فرض اولان نمازی ادا ایدک
واتوا الزکوة و اوزرکزه فرض اولان مال زکوتنی ویرک ثم تولیتم پس اول عهد و پیمانلر
سیزدن النندقدن صکره یوز چویردکوز الا قلیلا منکم الا سیزدن از کیمسه کر اول عهد اوزره
دوردیلر وانتم معرضون و سیز بر قوم سیز که دایکوز طاعت و وفادن اعراض ایتمکده

واذ اخذنا میثاقکم و یاد کتورک ای یهود طایفه سی اول وقتی که اجدادکزدن پیمانی الوب
کندولره سویلدک لا تسفکون دماءکم بیری بیریکزک قانی دوکمک ولا تخرجون انفسکم
من دیارکم و جانکز یا بر نسنه اولان اقاربکزی وطنکزدن چیقرمک ثم اقررتم صکره اول
عهد ایله اقرار ایدوب انی قبول ایتدکوز و انتم تشهدون و نه حال بوکه سیز شهادت ایدراسیز
کز اسلافکز بو عهدی ویردیلر ثم انتم هؤلاء اول عهددن صکره سیز اولکروه سیز
تقتلون انفسکم بیری بیریکزی اولدورسز وتخرجون فریقا منکم من دیارهم و سیزدن
بر بلوکی وطنلرندن چیقرتدرسز تظاهرون علیهم بالاثم والعدوان کناه و خصملقله ذیرنه
ارقه لشورسیز مرویدر که مدینه ده یهوددن ایکی قبیله وار ایدی بیری قریظه
و بیری بنی النضیر و هجرتدن اول انلره ایکی مشرک قبیله وار ایدی بیری اوس و بیری خزرج قریظه
اوس ایله اتفاق ایتمشلردی و بنی النضیر خزرج ایله پس اوس خزرج ایله جنک ایدکده
قریظه و بنی النضیر هر بری اتفاق ایتدوکی قبیله یه معاونت ایدرلردی لیکن یهودک ایکی
قبیله سندن بر کیمسه اسیر اولدقده انی قورتارمغیچون اره لرندن شی جمع ایدوب
فکاک ایدرلردی نته که حق تعالی بیوردی وان یاتوکم اساری تفادوهم و اکر دینداشلرکوز
اسیر اولدقلری حالده سیزه کلورلر مال جمع ایدوب انلری خلاص ایدرسیز وهو محرم
علیکم اخراجهم بو کلام ما قبلنده اولان کلامه متعلقدر یعنی عینیتکوزدن اولان
کیمسه لری دیارلرندن چیقارتدرسز و شان بودر که چیقارمقلری اوزرکوزه حکم
میثاق ایله حرام اولمشدر افتؤمنون ببعض الکتاب پس تورانک بر مقدارینه یعنی اسیرلری
فدا ایتمسنه ایمان کتوررمیسز وتکفرون ببعض و بر مقدارینه یعنی قتل و اخراجه کافر اولورمیسز
بو کونه ایش اصلا مستحسن دکلدر فما جزاء من یفعل ذلک منکم پس سیزدن انی ایشلیان کیمسه نک
سزاسی بر نسنه دکلدر الا خزی فی الحیوة الدنیا الا انجق صاغلقده بر خوارلق و رسوالق
ویوم القیمة یردون الی اشد العذاب و روز جزاده اشکنجه نک اشدنه دوندریلورلر
وما الله بغافل عما تعملون و حق سبحانه و تعالی ایشلدوککوز ایشدن اصلا غافل دکلدر
اولئک الذین اشتروا الحیوة الدنیا بالاخرة اولکروه شول کیمسه لردر که جنتک نعیمیله حیوة
دنیویه یی صاتون الدیلر فلا یخفف عنهم العذاب پس اشکنجه انلردن یونکلتلمز ولا هم
ینصرون و انلر یاردم اولنمزلر ولقد اتینا موسی الکتاب و تحقیقا که بز حضرت موسایه
توراتی ویردک وقفینا من بعده بالرسل و موسی دن صکره پیغمبرلری بری اردنجه یوللدق
یوشع و داود و سلیمان علیهم السلام کبی سرورلری واتینا عیسی ابن مریم البینات و
اشکارا معجزاتی مریم اوغلی عیسی علیه السلامه ویردک وایدناه بروح القدس و کاه جبرئیل
علیه السلامله تقویه ویردک افکلما جاءکم رسول ایا پس هر کاه سزه بر پیغمبر کلور

بما لا تهوى انفسكم طبيعتلركز ايستمدوكى نسنه ايله استكبرتم تعظيم ايدوب تكبرلك
ايدرسز ففريقا كذبتم صكره اول پيغمبرلردن بربلوك محمد وعيسى عليهما السلام كبي بردرلوي
تكذيب ايتدكز وفريقا تقتلون وانلردن بربلوك يحيى وعيسى عليهما السلام كبي اعزه‌يي اولسه‌دكوز
وقالوا قلوبنا غلف دخي يهود ديديلر كوكللريمزك غلافي يعني دربي كوردككك سوزيني فهم
ايتمزوز يعني محمد المصطفايي ايمان كتورمكلرندن اميدسز قيلمق ايچون بو كلامي ديديلر
حق سبحانه وتعالى سوزلرين رد ايدوب بيوردي بل لعنهم الله بكفرهم يعني قلوبلري
اول سوزي تعقل ايدوب فهم ايتمكه خلقت اولنمشدر ليكن كفرلري سببيله حق تعالى
كندولرين درگاه عزتندن دور قيلدي فقليلا ما يؤمنون پس غايتله از ايمان كتوررلر
يعني توراتك جزئي احكامنه تصديق ايدرلر ولما جاءهم كتاب من عند الله واول وقت
كه تكرينك قتندن بر ايندرلمش نسنه يعني قران كلدي مصدق لما معهم كه اول كتاب
كندولرله اولان توراتك احكامنه تصديق ايديجيدر وكانوا من قبل يستفتحون
على الذين كفروا وحال بوكه قران نازل اولمدن كفر ايدن كيمسنه‌لر اوزره يعني عربك
مشركلري اوزره فتح ونصرت طلب ايدوب ديرلردي اللهم انصرنا بنبي آخر الزمان
المنعوت في التوراة فلما جاءهم ما عرفوا پس اول وقت كه كندولره بلدكلري نسنه كلدي
كفروا به اني تصديق ايتمديلر يعني يهود طايفه‌سي سابقده محمد المصطفانك
پيغمبرلكني حق بلمشلردي ليكن مرسل اولدقده عناد يوزندن اني تصديق ايتمديلر
فلعنة الله على الكافرين پس خدانك رحمتندن اولتي حقي تصديق ايتميانلر اوزره
اولسون بئسما اشتروا به انفسهم غايتله يمان نسنه‌در اول شئ كه جانلرين انكله صاتديلر
اول شئ ان يكفروا بما انزل الله كفر ايتمه‌لريدر تكري تعالى ايندردوكي نسنه‌يه
بغيا حسد جهتندن كه ان ينزل الله تكري تعالى ايندرردوكيچون من
فضله كندو كرمندن على من يشاء من عباده كندو قوللرندن ايستدوكي كيمسنه
اوزرينه يعني يهود حسد ايتديلر كه نيچون محمد المصطفا اوزره وحي وقران
ايندي بز اوزريمزه ايندي فباءوا بغضب پس يهود خدانك خشمنه
دونديلر على غضب بر خشم اوزره ايندوكلري كفر وحسد جهتندن
وللكافرين عذاب مهين وخوار ايديجي اشكنجه ايمانسزلره‌در واذا قيل لهم آمنوا
بما انزل الله وقچن يهوده سويلنور حق سبحانه وتعالى ايندردوكي نسنه‌يه
ايمان كتورك قالوا نؤمن بما انزل علينا ديرلر اوزريمزه ايندرلن نسنه‌يه
ايمان كتوررز ويكفرون بما وراءه توراتدن صكره كلانه يعني قرانه كفر ايدرلر
وهو الحق وحال بودركه قران درستلك ودوغرلقده مصدقا لما معهم

كندولرله اولان كتابي تصديق ايتمش ايكن قل سويله يا محمد توراته ايمانه
ايمان كتوررز سويليانلرك جوابنده فلم تقتلون انبياء الله من قبل
ان كنتم مؤمنين پس نيچون بوندن اسبق خدانك پيغمبرلرين اولدردكوز
اكر توراته ايمان كتورمش اولسيدكوز زيرا توراته ايمان كتورن كيمسنه‌دن
پيغمبرلرك قتلي اوزره جرأت ايتمز وبو ايش اجدادلرندن صادر اولمغله
وكندولر انكا راضي اولوب فعلي اوزره عزيمت ايتدكلري ايچون كندولره
اسناد اولندي ولقد جاءكم موسى بالبينات وتحقيقا كه حضرت موسى
عليه السلام آشكار معجزلرله سيزه كلدي ثم اتخذتم العجل صكره بوزاغويي
معبود ايدندكوز من بعده حضرت موسى طور طاغنه كيتدوكدنصكره
وانتم ظالمون وحال بودركه سز بوزاغويي معبود ايدنمكله ستمكارسز
واذ اخذنا ميثاقكم وياده كتورك اول وقتي كه عهدكوزي الدق
ورفعنا فوقكم الطور واوستكزه طور طاغني قالدروب ديدك خذوا
ما آتيناكم بقوة سيزه ويردوكمز نسنه‌يي يعني توراتي اهتمام تام ايله الك واسمعوا
وفرمانبردارلك ايتمه‌سن ايشتدك قالوا سمعنا ديديلر قولاقله سوزكي ايشتدك
وعصينا وقلبله فرمانكي قبول ايتمدك واشربوا في قلوبهم العجل وبوزاغو
محبتي كوكللرينه رسوخ ايتمش قلندي بكفرهم جحود وانكارلري سببيله قل
بئسما يأمركم به ايمانكم سويله يا محمد يمان ايشدر اول شئ كه
ايمانكوز انكله سزه فرمان ايدر ان كنتم مؤمنين اكر توراته ايمان كتوريجيلردكوز
زيرا مؤمن اولان كيمسنه ايماني كندويه كفرله امر ايتمز وجهودلر بو نامعقول اوصافله
ايله موصوف اولمشلر ايكن ديرلردي بهشت جاودان بزه اولسه كرك غيري كيمسه
اكا داخل اولمز پس حق جل وعلا انلري تبكيت ايتمك ايچون بيوردي قل يهودك
دعواسي مقابله‌سنده سويله يا محمد ان كانت لكم الدار الآخرة
عند الله خالصة من دون الناس اكر صوڭكي سراي سزه يالكز اولورسه تكري
قتنده سائر اصحاب مللدن ماعدا فتمنوا الموت پس اولومي آرزو ايدك ان كنتم
صادقين اكر كرچك سويليجيلرسز بو سوزكوزده كيم بهشت جاودان سيزه‌در
زيرا هر كيم على التحقيق بيلوركه كندوسي اهل جنتدر البته جنتي آرزو ايدر پس لازمدر
كلوركه سيز دخي موتي آرزو ايدهسز انكچونكه موت اولمينجه وصول ممكن
دكل ولن يتمنوه ابدا وهركز موتي آرزو ايتمزلر بما قدمت ايديهم ايللري
ايلرو كندردكي نسنه سببيله واو قتل انبيا وتحريف توراة وتكذيب محمد المصطفى

ونجه نجه قبایحدن والله عليم بالظالمين وايردوا الجلال سمكارلر
احوالنه داناادر ولتجدنهم احرص الناس على حيوة وبي شبهه كيم يهودي
صاغلغه اونره آدميلردن زياده حرص بولورسن ومن الذين اشركوا
واهل شركدن دخي يود احدهم بيرلري سورلر لو يعمر الف سنة بيك يل ياشمغي
وما هو بمزحزحه من العذاب ان يعمر وشان بوكه چوق ياشمق جهنم اشكنجه سندن
اوزاق ايديجي دكلدر والله بصير بما يعملون حق جل وعلا ايشلدوكلري
نسنهيه بينادر پس اكا كوره سزالرين ويرور روايت ايدرلر كه عبد الله بن صوريا يهودي
حضرت رسول اكرمدن سؤال ايتدي كيم فرشتهلردن كيم انبيا حضرت صلى الله عليه
وسلم بيوردي جبرائيل عليه السلام يهودي بو سويلدي كيم اول بزم دوشمنمزدر زيرا كرم
بزمله دوشمنلك ايتدي وانك بيوك دوشمنلكي بودر كه بر پيغمبرمز اوزره منزل
اولوب اكا خبر ويردي كيم بيت المقدسي بخت نصر خراب ايلجكدر پس بز انك ولدي
بر كيمسنهيي تدارك ايدوب كوندردك بابل شهرنده اني بولدي قچن قتلنه
مباشرت ايستدي جبرائيل اندن مدافعه ايدوب ديدي اوزركم بونك
مسلط اولمسي من عند الله ايسه اكا ضرر يتشرمكه قادر اولمزسن واكر اوزره
مسلط دكلدر نه سببله اولدورسن بعده حق جل وعلا بو آيت كريمهيي منزل ايدوب
بيوردي قل من كان عدوا لجبريل سويله يا محمد هر كيم منكرلرنك قولنه دوشمن ايدي
اول كيمسنه انصافدن طشره بر حركت ايتدي فانه نزله على قلبك باذن الله كه
بي شبهه حضرت جبرئيل قرآني كوكلك اوزره خدانك فرمانيله ايندردي مصدقا
لما بين يديه اول حالده كه قرآن كندوسندن اول اينان كتب سماويهيي تصديق
ايديجيدر وهدى وبشرى للمؤمنين وايمانه كلان كيمسنهلره دوغرو يول
كوستريجي وبهشت جاودانله مژده ويريجي من كان عدوا لله وملائكته ورسله
وجبريل وميكال هر كيم تنكريه وفرشتهلرينه وپيغمبرلرينه وبو ايكي
ملك مقرب فرشتهيه دوشمن ايدي حق تعالى اكا معادات ايدر فان الله عدو
للكافرين كه على التحقيق تنكري ايمانسزلره دوشمندر رسل وملائكهيه
دوشمنلك ايتدكلري ايچون ولقد انزلنا اليك آيات بينات دخي تحقيقا كردوشن
نشانهلر يعني قرآن عظيم الشاني سكا ايندردك وما يكفر بها الا الفاسقون
وانلري بر كيمسه انكار ايدوب پوشيده قيلماز الا اول كيمسهلر كه خدانك فرمانن قبول
ايتميوب حدودي تجاوز ايتديلر اوكلما عاهدوا عهدا ايا دخي يهود قسمي
هر كاه كه بر پيمان بغلرلر نبذه فريق منهم كندولردن بر كروه اني بوزر بل اكثرهم

لا يؤمنون بلكه چوقلري توراته ايمان كتورمزلر ولما جاءهم رسول من عند الله
اول محل كه خدانك قتنده كندولره بر كوندرلمش نبي كلدي مصدق لما معهم
كندولرله اولان نسنهيه يعني توراته تصديق ايديجي نبذ فريق من الذين
اوتوا الكتاب كتاب ويرلن كيمسهلردن بر كروه صالدي كتاب الله وراء ظهورهم
تنكرينك كتابني ارقهلري ردنده يعني توراته نظر ايتميه ديلر كأنهم لا يعلمون
كويا كه كندولر بيلمزلركه او تنكرينك كتابيدر واتبعوا ما تتلوا الشياطين
واويديلر شول نسنهيه كه ديولر اني اوقور على ملك سليمان حضرت سليمان
عليه السلامك پادشاهلكي عصرنده مرويدر كيم اجنه عالم بالادن بعض
مغيباتي استماع ايدوب نيجه بلا شراكا قارشدروب ساحرلره تلقين
ايدرلردي انلر دخي اني جمع ايدوب خلقه تعليم ايدرلردي بو ايش حضرت
سليمان عليه السلام عصرنده اشتهار بولدي بر حده دك كه خلق اجنهيي
غيب بيلمسنه نسبت ايتديلر وحضرت سليمانك پادشاهلكي بو ايش ايله
قيام بولمشدر بو سويلديلر وانس وجن ورسلي اكله تسخير ايدوب كان ايدن
قالديلر پس حق سبحانه وتعالى حضرت سليمانك عرضني اوكوترايشدن مبرا
قيلوب بيوردي وما كفر سليمان وحضرت سليمان عليه السلام كفر ايتمدي يعني سحري
تعاطي ايتمدي ولكن الشياطين كفروا ولكن شيطانلر كفر ايتديلر كه يعلمون الناس السحر
بشر مقولهسنه جادولكي اوكرندرلر وما انزل على الملكين ببابل
دخي يهود اويديلر بابل شهرنده ايكي فرشتهيه اوزره ايندرلن شيئه هاروت
وماروت اول ايكي فرشته ندادي هاروت وماروتدر اخبارده كلمشدر كه
بو ايكي ملك آدميلرك كنهكارلرنه طعن ايدرلر ايدي حق سبحانه وتعالى انلره بيوردي كه
بشر مقولهسنده نفس وهوا وار سزده دخي انلر اولسيدي انلردن صادر اولان
افعال كبي سزدن دخي ممكن ايدي كه صدور ايده انلر بوني استبعاد ايتديلر
پس حق سبحانه وتعالى انلرك وجودنده نفس بشريتي تركيب ايدوب حكومت
ايچون كندولرين يره ايندردي بعده زهره نام بر خاتونه عاشق اولديلر
انك اغواسيله شرب خمر وقتل نفسه وشركه اقدام ايتديلر حق تعالى
كندولرين آسمانه چقمقدن منع ايدوب دنياده عذابلرين بو كونه مقرر ايتديكه
بابل شهرنده بر قويي ايچنده باش اشغه قيامته دك آصلمش اولالر وعلم سحري اول
جهتله بيلورلردي اول زمان حكومتلرنده بعض جادولر نبوته دعوى ايتدلردي
انلرك دعواسي ابطال ايتمك ايچون حق تعالى كندولرنه اول علمي معلوم قيلدي

وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ اَحَدٍ واول ایکی ملک هیچ برکیمسه یه سحری اوکرتمزلر حتی یقولا اِنَّمَا نَحْنُ
فِتْنَةٌ اکا بند ونصیحت ایدوب سو بلمیجه کبی سز برنسنه دکلز الا بر تجربه یوز
هر کیم بزدن اوکرنوب اوکندکنه عمل ایدرسه کافر اولور فَلَا تَكْفُرْ پس سن کافر اولمه
فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ اول نصیحتدن صکره بعض
نابکارلر انلردن اوکرنورلر شول نسنه یی که کیشیله عورتک اراسین انکله
ایرورلر وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ اَحَدٍ وجادولر هیچ برکیمسه یه انکله ضرر
تیتمزلر اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ مکر تنکری تعالینک قضا وقدریله وَيَتَعَلَّمُونَ
مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وشول نسنه یی اوکرنورلر که کندولره زیان
ایدوب نفع ایتمز وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرٰیهُ وعلی التحقیق یهود قسمی بیلدیلر
شول کیمسه یی که کتاب الهی سحره دکشدردی مَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ آخرتده
اکا اصلا نصیب یوقدر وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ اَنْفُسَهُمْ ویمان نسنه در اول شی که
جانلرینی انکله صاتدیلر یعنی سحر تعلیم ایتملری سببیله جانلرینی نعیم آخرتدن محروم قیلدیلر
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ بو ایشک قبحین بیلسه‌لر ولسه‌یدیلر اکا مباشرت ایتمزلردی وَلَوْ اَنَّهُمْ
اٰمَنُوا واکر یهود محمد المصطفانک نبوتنه تصدیق کتورسه‌یدیلر وَاتَّقَوْا وسحردن
پرهیز کارلق ایتسه‌یدیلر لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ البته براز مکافات تنکری تعالینک
قتنده کندولره عزیز نسنه‌دن یکرکدر لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ بیلورلرسه‌یدیلر که تنکرینک
جزاسی خیرلودر اوکونششدن يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا
ای ایمانه کلان کیمسه‌لر حضرت محمد المصطفایی مخاطب ایتدوکوزده دیمکوز راعنا
وسویلکوز انظرنا مروسیدر که صحابهٔ کرام رضی الله عنهم سویلیشدوکلرنده دیرلردی یا رسول الله
رعنا یعنی بزی سوزده کوزت تا که سویلدوکن کلامی فهم ایده‌لر یهود دخی
حضرتله سویلیشدوکلرنده بو سوزی ایرادایدرلردی اول قصدله که بو سوز لغتلرنده
بر شتمدر پس حق جل وعلا مؤمنلری راعنا لفظی دیمسندن نهی ایدوب انظرنا
یعنی بزه باق لفظیله خطاب ایتمکه مامور قیلدی زیرا بو سوزک لبسی قبول ایتمز
وَاسْمَعُوا وکوزل دکلمک دکله‌کوز وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ اَلِيمٌ وکافر اولنلره در
دردناک اشکنجه مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا سیومز شول کیمسه‌لر که حقی پوشیده
قیلدیلر مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ کتاب ایه‌لرندن یعنی یهود طایفه‌سی سیومز وَلَا
الْمُشْرِكِينَ واهل شرک دخی سیومزلر که اَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ
رَبِّكُمْ اوزکوزه ایندرلمش قیلنه هیچ بر ایکلک ربکوزدن وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ
مَنْ يَشَاءُ وایزد ذو الجلال کرم واحساننیله ایستدوکی کیمسه‌یی مخصوص قیلدی

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ وخدای متعال اول نعمتک ایه‌سیدر اوزکه
سی دکل مرویدر که یهود یا اهل شرک سویلدیلر کورمز میسز محمد بولدی اشلرینه
برنسنه فرمان ایدرصکره انک خلافیله امر ایدر حق جل وعلا اول
ایشک حکمتنی بیان ایدوب بیوردی مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ ایت مقوله‌سندن
هر نسنه‌یی که نسخ ایدرز یعنی ایحکنده عمل ایتمینک حکمنی قالدررز اَوْ
نُنْسِهَا یا انی اونتدررز یعنی کوکلرندن انی محو ایدرز نَاْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا
اَوْ مِثْلِهَا عبادة ایدنلره اول منسوخ اولان ایتدن خیرلو یا انک کبی
برآیت کتوررز اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بلمز میسن ای نسخه
منکر اولان کیم تنکری تعالی هر نسنه اوزره تواناد ر پس اکا دخی قادر در
که بر آیتی نسخ ایدوب اندن ایو یا انک کبی بر آیت کتوره اَلَمْ تَعْلَمْ خطاب
سرور کائناته‌در ومراد کندوسی وامتی یعنی بیلمز میسن یا محمد سن وامتک کیم
اَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ علی التحقیق ایزد ذو الجلال کوکلرک وپرک
پادشاهلکی کندویه مخصوصدر پس هر نه ایستر ایشلر وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ وَلِيٍّ وتنکری تعالیدن اوزکه سیزه هیچ بر دوست یوقدر که انده سزه
بر نفع یتشه وَلَا نَصِيرٍ ونه بر یار دخی که سیزدن بر ضرر دفع ایده اَمْ
تُرِيدُونَ اَنْ تَسْئَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُ بلکه ایسترسز پیغمبر
سؤال ایتمکه نه که بوندن اسبق حضرت موسی سؤال اولندی بو ایت نازل اولدی
فحنکم یهود دیدیلر کرکدر که محمد المصطفا بزه بر کتاب کتوره نته که موسی علیه السلام
کتوردی وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ وهر کیم کفری ایماز یرینه الورکه ایات
خداوندیه شک ایدوب غیر سن طلب ایدر فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ
بی شبهه کیم اول کیمسه یولک اورته‌سن ازدردی یعنی طریق حقدن منحرف اولوب
ازغون اولدی وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ کتاب ایه‌لرندن چوق کیمسه یعنی احبار
یهود مجتله ایستدیلر که لَوْ يَرُدُّونَكُمْ سیزی قوییه‌لر مِنْ بَعْدِ اِيمَانِكُمْ كُفَّارًا
ایمان کتوردکوزدن صکره کافرلر مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ دین اسلامک
وقرانک حق ولیدوکلری کندولره اشکارا اولدوقدن صکره فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا
پس اهل ایمان انلرک قتالندن واز کیچک وتعنیفلرندن یوز دوندرک حَتّٰى يَاْتِيَ
اللّٰهُ بِاَمْرِهِ تنکری تعالی فرمانی کتوره‌نردک واو جنکلرنه اذنک ویرلمسیدر
واوزرلرینه جزیه‌نک اورلمسیدر اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تحقیقا که خدای
لایزال هر نسنه اوزره تواناد ر پس انلردن انتقام المغه قادردر وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ

حسدا من عند انفسهم
جانلری قتندن بیدا اولان
حسددن اوتری

ونمازكزه محافظه ايدك وآتوا الزكوة وماكلوزك زكوتن ويرك وما تقدموا
لانفسكم من خير ونماز وصدقه كبي ايولكدن جانكوز ايچون هرنه ايرو ا
كوندوردسيز تجدوه عند الله انك ثوابني خدانك قتنده بولورسيز ان الله بما
تعملون بصير بي شبهه كيم حق جل وعلا ايشلدوككوز اشيايه بينادر يانيزده
برعمل ضايع اولمز وقالوا اهل كتابدن اولان يهود و نصارى ديديلر لن يدخل
الجنة الا من كان هودا او نصارى بهشته هيچ بركيمسه كيرمز الا اول كيمسه
كه يهودي ايدي يا نصراني يعني يهود ديديلر يهود قسمندن اولكه بركيمسه
جنته كيرمز و نصارى ديديلر نصارى طائفه سندن اولكه برفرد بهشته
كيرمز تلك امانيهم اول دعوى انلرك آرزولريدر قل هاتوا برهانكم
سويله بواتيدوككوز دعوايه دليلكوزي كتورك ان كنتم صادقين اكر دعواكوزده
كرچك سويليجيلر ايسه كوز بلى يهود و نصارى لغي ايتدوكي شئ اثبات ايدر يعني
بومذكور اوله جق صفاتله متصف اولانلر جنته كيرر لر نه يهوديت و نصرانيتله
متصف اولانلر من اسلم وجهه لله هركيم كه خدانك طاعتنه نفسن تسليم
ايتدي وهو محسن وحال بودركندوسي كوزل عمللو در فله اجره عند ربه كندويه
ثوابي پروردكاري قتنده مقرردر ولا خوف عليهم و نه اوزرلرنه قورقو وار ولا هم
يحزنون و نه انلر غمناك اولورلرمز رويدر كه نجران نصاراسندن بر كروه مدينه يه
كلوب رؤساء يهود ايله مناظره ايتديلر هر برطايفه دلائل عظام ايله او برطايفه نك
دينن ابطال ايتمكه سعي ايتدي بعده حق جل وعلا بوآيتله انلرك احوالني بيان ايدوب
بيوردي وقالت اليهود ليست النصارى على شئ ويهود قسمي ديرلر ترسالر
كوروهي بر درست نسنه اوزره دكلدرلر وقالت النصارى ليست اليهود على شئ
وترسالر ديديلر يهود طايفه سي برحقيقي نسنه اوزره دكلدرلر وهم يتلون
الكتاب وحال بودر كه انلر توراة و انجيلي اوقورلر كذلك نته كه بونلر سويلديلر قال
الذين لا يعلمون كتابي بلميانلر يعني مجوس و مشركلر كبي اشخاص ديديلر مثل قولهم
انلرك سوزي كبي كه سويلديلر يهود و نصارى حق اوزره دكلدر فالله يحكم
بينهم يوم القيمة پس حق سبحانه وتعالى اره لرنده دوزقيامتده داورلك ايدر
فيما كانوا فيه يختلفون اول نسنه ده كه اچنده اختلاف ايدرلردي ومن اظلم
ممن منع مساجد الله ان يذكر فيها اسمه وه قنغيدر زياده ستمكار شول كيمسه دن
كه خدانك مسجدلرين منع ايتدي كه خدانك آدي انلر اچنده ذكر اولنه يعني بركيمسه
قومدي كه خدانك مسجدلرنده خدايي ياد ايدوب عبادة ايليه وسعى في خرابها

16

ويرانه اولمه لرينه جالشدي اولئك مذكور اولان كيمسنه لر ما كان لهم
انلره لايق اولمزدي ان يدخلوها اول مسجدلره كيرلر الا خائفين مكر قورقمش
اولدوقلري حالده مرويدر كه بخت نصر بيت المقدسه سفر ايدوب اهلني
قتل و مسجدين ويرانه ايتديلر بو آيت كريمه نازل اولدي صكره حق تعالى
انلره سزاوار كوردكي نسنه يي تحقيق ايلدي كه دولت اسلاميه ده هر برساكن
كه بيت المقدسه كيدر البته قورقيله انكا داخل اولور لهم في الدنيا خزي
مسجدلري خراب ايدنلره بو جهانده جزيه يي ويرمك سببيله ذله و خوارلك
وار ولهم في الآخرة عذاب عظيم واو بر جهانده براولو اشكنجه وار مرويدر كه بر جماعت
اوزره بيابانده قبله نك جهتي مشتبه اولمغيله اجتهاد ايدوب نماز قيلديلر
بعده كندولره خطالري ظاهر اولوب قيلدوقلري نمازي قضا ايتمك ايستديلر
حق جل وعلا بوآيتي منزل ايدوب بيوردي ولله المشرق والمغرب وكونشك چيقجق يري و
باتجق يري تنكري تعالى يه مخصوص و مملوكدر فاينما تولوا پس قنغي جهته
كه يوز دوندررسيز فثم وجه الله انده در خدانك جهت طاعتي ان الله
واسع بي شبهه حق عز وجل چوق عطالو و اولو مغفرتلودر عليم مسلمانلرك
احوالن و مصالحنه داناسي وقالوا اتخذ الله ولدا و يهود و نصارى ديديلر
تنكري تعالى اوغل ايدندي يعني يهود قسمندن بركروه ديديلر تنكري تعالى
حضرت عزيري اوغل ايدندي و نصارى طايفه سندن بربولك ديديلر
حضرت مسيحي اوغل ايدندي سبحانه اوغل ايدنمكدن ذاتي پاك و منزهدر بل
له ما في السموات والارض بلكه انكدر كوكلرده و يرده اولان قموا شيا كندويه مخلوق
و مملوكدرلر پس اهل زمين زمره سندن اولان عزير و عيسى عليهما السلام انك
مخلوقلريدر و مخلوق خالقه اوغول اولمز انكچونكه بيدله اوغل اراسنده مجانسة
لازمدر و يوقدر مجانست بين الخالق والمخلوق كل له قانتون دوكلي مخلوقات فرمانته
مطيع و منقاددر بديع السموات والارض كوكلر و يري ابتدا ايجاد ايدن كندودر
واذا قضى امرا و قچن بر ايشن اولمسنه حكم ايدر فانما يقول له كن فيكون
بوندن غيري برنسنه ايتمز كه اكا ديرحاصل اول در عقب اول شئ وجوده
كلور وقال الذين لا يعلمون و بيلكي ايه سي اولميانلر يعني مشركلرك جهله سي
ديديلر لولا يكلمنا الله نيچون تنكري بزمله سويلشمز او تأتينا آية
يا نيچون صدقك اوزره دلالت ايدر بر دليل بزه كلمز بو كلامي تكبر و عنادي يوزندن
سويلديلر والا حقيقتده انلره چوق دليللر كلمشدر كذلك قال الذين من قبلهم

بو مشركلرك ديدوكي كبي كندولردن اسبق اولانلر ديديلر مثل قولهم بونلرك
سوزنه ماننده ديديلر ارنا الله جهرة تشابهت قلوبهم بو مشركلرك كوكللري
وكندولردن اسبق اولان معاندلرك كوكللري كورلكده متشابه اولدي قد بينا
الآيات لقوم يوقنون تحقيقا كه دلايل قدرتي يقينه طالب اولان جماعته بيلدردك
انا ارسلناك بالحق بي شبهه كيم سني يا محمد قرآنه صاروب بولدق بشيرا
مؤمنلره مژده ويريجي اولدوغي حالده ونذيرا وكفاره قورقوديجي
ولا تسئل عن اصحاب الجحيم وباغش انشك ايه لري احوالندن صورلمزسن
ولن ترضى عنك اليهود وهركز يهود طائفه سي سندن خوشنود اولمزلر
ولا النصارى ونه عيسويه طائفه سي دخي حتى تتبع ملتهم سن دينلرينه
اويمينجه قل اول وقت كه هركس ملتني مدح ايدرسن سويله ان هدى الله هو
الهدى تحقيقا تنكرينك يول كوسترمسي كندو دوز يول كوسترمك اوزكه سي دكل و
لئن اتبعت اهواءهم دخي قسم اولسون كيم اكر يهود ونصارانك آرزولرينه ييرولك
ايدرسن بعد الذي جاءك من العلم بيلكدن يعني وحيدن سكا كلان نسنه دن صكره
ما لك من الله من ولي ولا نصير تنكرينك عذابندن سكا هيچ بر قورتريجي دوست
بولنمز ونه بر يارديجي دخي بو آيتده صورتا خطاب سوروكا نالندر لكن مراد امتدر
الذين آتيناهم الكتاب شول كيمسه لركه كندولره كتابي يعني انجيلي ويردك يتلونه
حق تلاوته اني اوقورلر درست اوقومق كه الفاظي تحريفدن حفظ ايدوب معناسين
تدبر ايدرلر وانلرك مقتضاسيله اشدرلر اولئك يؤمنون به انلر اكا ايمان كتورلر
بو آيت اصحاب نجاشي شاننده نازل اولدي كه حضرت جعفر بن ابي طالب ايله كيمده يولدن
اولوب مدينه منوره يه كلديلر ومن يكفر به وشول كيمسه لركه اول كتابه كفر ايدر واحكامن
مغير قيلالر فاولئك هم الخاسرون اول كروه كندولردر زيانلر يا بني اسرائيل
اي يعقوب اوشاقلري اذكروا نعمتي بنم نعمتمي يادكتورك التي انعمت عليكم شول
نعمتكه اوزركوزه واسلافكز اوزره اني انعام ايتدم واني فضلتكم على العالمين واني
دخي ياده كتورك كيم على التحقيق اجدادكزي هم عصرلري اولان كيمسنه لر اوزره ايلرو
دوتدم واتقوا يوما وبر كوندن عذابندن صاقنونك كه لا تجزي نفس عن نفس شيئا
بر جان بر جاندن اوتري بر نسنه اوديه مز ولا يقبل منها عدل وانندن بر بدل قبول
اولنمز كه عذاب چكمسنده يرينه كچه ولا تنفعها شفاعة ونه برديلك اكا نفع ويرر
ديلكجي بولنمز يعني تقديرده ولا هم ينصرون ونه كفاره ياردم اولنمزلر واذ ابتلى
ابراهيم ربه بكلمات ومذكور قيل اول وقتي كه حضرت ابراهيمي پروردكاري سوزلرله

يعني اوامر

يعني اوامر ونواهيله تكليف ايتدي فاتمهن پس حضرت ابراهيم عليه السلام
اول سوزلري بيرنه كتوردي قال حق تعالى ابراهيمه ديدي اني جاعلك للناس
اماما على التحقيق بن سني آدم اوغلانلرنه امام قيلجي يم كه تمولري سكا اقتدا ايدرلر
قال ومن ذريتي حضرت ابراهيم ديدي نسلمده دخي اماملر قيل قال حق تعالى
اكا جواب ويروب ديدي لا ينال عهدي الظالمين امامتم وعهدم ستمكارلره
دكمز يعني اولادكدن متقي اولانلره امامت ورسالت دكر وانلردن ظالم
ظالم اولانلره كيمسنه لره دكمز واذ جعلنا البيت مثابة للناس وامنا ويادكه
كتور اول وقتي كيم كعبه يي آدميلر ايچون ثواب وامنيت يري قيلوب كندولره سبو بلدك
واتخذوا من مقام ابراهيم مصلى دخي حضرت ابراهيم عليه السلامه منسوب
اولان مكاندن نماز قيلنجق يير ايدك وعهدنا الى ابراهيم واسمعيل وحضرت
ابراهيم واسمعيله فرمان بولدقكه ان طهرا بيتي خانه مي پليدلردن ومعاصيدن
پاك قيلك للطائفين انك چوره سنده دولانلر ايچون والعاكفين وعبادت
ايتمكه اقامت ايدنلر ايچون والركع السجود ونماز قيلانلر ايچون واذ قال ابراهيم
رب اجعل هذا بلدا امنا وياد ايت اول وقتي كه حضرت ابراهيم عليه السلام
ديدي اي پروردكارم بو شهري بر امين شهر قيل وارزق اهله من الثمرات
واهلنه ساكن اولنلره ميوه لردن روزي ويركه خدانك وحدانيتنه وروز قيامته
اولسنه ايمان كتوردي قال حق تعالى ديدي ومن كفر وشول كيمسه كه
كافر اولدي فامتعه قليلا اني براز مدت برخوردار ايدرم ثم اضطره الى
الى عذاب النار صكره اني دوزخك اشكنجه سنه ملازم قيلارم وبئس
المصير ويمان دونجك بير در جهنمك اشكنجه سي واذ يرفع ابراهيم القواعد
من البيت ومذكور قيل اول وقتي كه ابراهيم عليه السلام كعبه خانه سنك بنيادن
تملري قالدردي واسمعيل چونكه حضرت اسمعيل عليه السلامك بناده دخي
واري ايدي ابراهيم اوزره عطف اولندي زيرا اسمعيل عليه السلام بنا محلنه
حضرت ابراهيم عليه السلامه طاشي اوزاتردي وبر قوله هر بري بر سمتدن
ياپردي وعلى كل تقدير چون بنادن فارغ اولديلر دست تضرعي قالدروب ديديلر
ربنا تقبل منا اي پروردكارمز بزدن عملمزي قبول ايت انك انت السميع بي شك
سن كندوك دعامزي ايشيدن العليم نيتلريمزي كما هو حقه بيلن ربنا
اي خداوندمز واجعلنا مسلمين لك دخي بزي سكا مطيع ومنقاد قيل يعني اولدغمز
حال اوزره بزه ثبات واخلاص وير ومن ذريتنا امة مسلمة لك واولادمزدن

دخی بر کروهی سکا مطیع ومنقاد قیل وأرنا مناسکنا وحجده عبادتن ایده جك
یرلرمزی بزه کوستر وتب علینا وعمده تقصیر من واقع اولدیسه اوزدیمزه
عفوله رجوع ایت انك انت التواب بیکانسن کندوك مقصرلرك توبه سن
قبول ایدن الرحیم کنهکارلره چوق مرحمت ایدن ربنا ای پروردکار
وابعث فیهم وذریتمزدن اولان امة مسلمه آراسنده کوندر رسولا منهم
کندولردن بر پیغمبر که یتلوا علیهم آیاتك اوقویه اولره آیاتکی وتوحید دلایل
توحیدی وتبلیغی کندولره بیان ایده ویعلمهم الکتاب وقرآنی کندولره
اوکرته والحکمة ومعارف واحکامدن نفوسلرین تکمیل ایدن شیئی دخی
اوکرته ورده ویزکیهم وکندولرین شرایع واحکام ایله پاك قیلالر انك انت
العزیز تحقیقا که سن کندوك ایستدوکك نسنه اوزره مقهور ومغلوب اولمیان
الحکیم ایشی کما ینبغی محکم ایدن پس بلکل حق سبحانه وتعالی ابراهیم واسمعیل علیهما السلامك
دعالرین قبول ایدوب حضرت محمد المصطفایی که حضرت اسمعیلك اولادندن ایدی
رسالت عامه ایله مرسل قیلدی پس حضرت صلی الله علیه وسلمك سوزی که انا
دعوة ابی ابراهیم بوکا اشارتدر ومن یرغب عن ملة ابراهیم وکیمدر که حضرت
ابراهیمك ملتندن یوز دوندرر بو کلام انکار واستبعاددر یعنی هیچ بر کیمسه اندن
یوز دوندرمز الا من سفه نفسه مکر شول کیمسه که جانن خوار وذلیل قیلدی
ولقد اصطفیناه فی الدنیا وبلاشبهه حضرت ابراهیمی دنیاده عالملر آراسنده
خلیلك ایله برکزیده قیلدق وانه فی الآخرة لمن الصالحین تحقیقا کیم حضرت
ابراهیم اوبر جهانده کوزل عملولرك زمره سندندر اذ قال له ربه اسلم
یاد ایت اول وقتی که ابراهیمه پروردکاری سویلدی قضاً وقدره مطیع ومنقاد
اول قال اسلمت لرب العالمین حضرت ابراهیم سویلدی عالملرك پروردکارینه
مطیع ومنقاد اولدم ووصی بها ابراهیم بنیه وابراهیم علیه السلام ملتنا ایله
عمل ایتمکه اوغوللرینه اصمرلدی ویعقوب وحضرت یعقوب علیه السلام دخی
اکله وصیت ایدی ومضمون وصیتلری بو ایدی یا بنی ان الله اصطفی لکم الدین
ای اوغللریم علی التحقیق تکری تعالی دین اسلامی سزکچون برکزیده قیلدی
فلا تموتن الا وانتم مسلمون پس اولمك الا اول حالده که سز مسلمانلرسز
یعنی اسلام اوزره بویله مداومت ایدك که سزه موت کلدکده دین اسلام اوزره بولنه سز
مرویدر که یهود حضرت پیغمبره دیدیلر بیلمزمیسن کیم حضرت یعقوب اوله جك کونده
اولادنه یهودیتله اصمرلدی بو کلامی ایراد ایتدکلرندن صکره حق جل وعلا بو آیتی

منزل ایدوب بیوردی ام کنتم شهداء اذ حضر یعقوب الموت بلکه حاضرمی
ایدکز چونکه حضرت یعقوب علیه السلامه موتك اسبابی کلدی یعنی حاضر دکل ایدیکز
اذ قال لبنیه ما تعبدون من بعدی اولدم که اوغللرینه سویلدی بندنصکره
قنغی شیئه طپرسیز قالوا نعبد الهك دیدیلر تکریکه عبادت ایدرز
واله آبائك وپدرلرك تکریسنه ابراهیم واسمعیل واسحاق بلکل آبائك الله
کیم حضرت یعقوبك پدری اسحاق ایدی واز بس که احکامده جد پدر حکمنده در
وعرب قسمی عمه پدر دیوب خوشحالی کبی دوترلر ایدی حضرت ابراهیم
واسمعیل پدرلك عنوانیله مذکور اولدیلر الهاً واحداً عبادتده برکانه معبودی
مخصوص قیلارز ونحن له مسلمون وبز اکا مطیع ومنقادز تلك یعنی ابراهیم
ویعقوب واولادلری امة قد خلت برکروه در که کچدیلر لها ما کسبت
فرزندلری نسنه نك ثوابی کندولره در ولکم ما کسبتم وفرزندلری
شیئك ثوابی سزه در ولا تسئلون وسیز صورلمزسیز عما کانوا یعملون ایشلدکلری
نسنه دن وقالوا کونوا هوداً او نصاری واهل کتاب اولنلر دیدیلر جهود اولك
یاترسا یعنی یهود طایفه سی دیدیلر جهود اولك ونصاری قسمی دیدیلر ترسا او
تهتدوا دوغری یولی بولورسز قل بل ملة ابراهیم سویله نه یهود ونه ترسا اولورز
بلکه حضرت ابراهیم علیه السلامك دیننه متابعت ایده رز حنیفاً اول حالده
که حضرت ابراهیم جمله کج مذهبلردن دین مستقیمه میل ایتمشدی وما کان من
المشرکین وحضرت ابراهیم تکریه اورتاق قیلانلردن دکل ایدی قولوا ای ابراهیم علیه السلامه
متابعت ایدنلر سویلکز اول کیمسه لره که سزی جهودلکه وترسالکه دعوت ایدرلر
آمنا بالله تکریه ایمان کتوردك وما انزل الینا وبزه ایندرلن نسنه یه یعنی قرآنه
دخی ایمان کتوردك وما انزل الی ابراهیم وحضرت ابراهیم علیه السلامه ایندرلن
شیئه دخی واونکرمی صحیفه در واسمعیل واسحق وابراهیمك اوغللرینه ایندرلن نسنه یه
دخی ویعقوب واکا اوغلنك اوغلنه منزل اولان شیئه دخی والاسباط
ویعقوبك اوشاقلرینه نازل قیلنان شیئه دخی بلکل مسطور اولان پیغمبرلردن
حضرت ابراهیم علیه السلامه فقط صحف منزل اولدی ماعداسنه بر نسنه
منزل اولمدی انجق اول صحفك احکامنده تعبد ایدکلریچون منزل الیه بایه سنده
قلندیلر وما اوتی موسی وعیسی دخی ایمان کتوردك شول نسنه یه که حضرت موسی وعیسی
علیهما السلامه ویرلدی وانوراة وانجیلدر وسایر دلایل نبوت وما اوتی
النبیون من ربهم دخی ایمان کتوردك شول شیئه که پیغمبرلره پروردکارلرندن

ويرلدي كيب ومجزاتدن لا نفرق بين احد منهم بر برينك داسن يومن وجمله
سنه تصديق ايدرز يهود كيبي دكلز كه كيمسني تصديق ايدوب كيمسين تكذيب ايدرز
ونحن له مسلمون وبز خدانك فرماننه مطيع ومنقاد اولمشوز فان آمنوا
بمثل ما آمنتم پس اكر تنكريه ايمان كتورديلر ننه كه سيز آكا كتوردكوز فقد اهتدوا
وان تولوا واكر ايماندن يوز چيورديلر فانما هم في شقاق بوندن غيري برسنه
يوق كه انلر خلاف وعداوت مقامنده دورمشلردر فسيكفيكهم
الله پس يا محمد لر حكمة على التحقيق تنكري تعالى انلرك شرندن سني محفوظ قيلادر
وهو السميع وكندودر موحدلرك وكافرلرك سوزنك ايشيدن العليم هر كروهك اعتقادني
درست بيلن حضرت عبد الله بن عباسدن رضي الله عنهما مرويدر كه نصارى طايفه سنه
فجر براوشاق كلوردى يدى كون عمرى اولنجق معموديه نام صارى صوده آني باتررلردي
تا كه انكله پاك اوله ديرلردي بر پاكلكدر كه سنت بيرندوتر وفجي بواشني آكا ايشيرلر
ديرلردي شمدي درست نصراني اولدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي صبغة الله
اي اهل ايمان سويلكوز تنكري تعالى بيزي بو ماغسيله بوياديعني دين اسلام ايله
بيزي پاك قيلدي ومن احسن من الله صبغة وكيمدر تنكري تعالادن يكرك پاك ايتمك
جهتندن ونحن له عابدون وحال بو كه بيز آكا پرستش ايدرز مرويدر كم كيم اهل
كتاب پيغمبره ديديلر جمله پيغمبرلر بزدن قوپديلر سن دخي پيغمبر اولسيدك بيزدن مبعوث
اولوردك پس حق جل وعلا بو آيتي منزل قيلوب بيوردي قل انلرك جوابنده سويله
اتحاجوننا بيزمله خصومت ايدرميسيز في الله خدانك شاننده كه نيچون عربدن
پيغمبر ارسالن اختيار ايتدي وهو ربنا وربكم وحال بو كه اول بزم پروردكارمزدر وسيزك
پروردكاركزدر بر طايفه يه مخصوص دكلدر ولنا اعمالنا وايشلرمزك جزاسي بيزه در
ولكم اعمالكم وايشلركزك جزاسي سيزه دردر پس ترحم اكرام بيسه مستبعد دكلدر
ونحن له مخلصون واعتقاد وعملده بيز آكا اخلاص ايتمشوز ام تقولون ان ابراهيم
واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط ويا خود ديرميسيز كه مذكور اولان پيغمبرلر
كانوا هودا اين يهوديت اوزره ايديلر او نصارى يا نصرانيت اوزره ايديلر قل
أأنتم اعلم ام الله سويله ايا انلرك حالنه سيزمي بيلكوز زياده دريا خدانك علمي
كه كندولرين يادوب مبعوث قيلدي وحال بو كه حق تعالى حضرت ابراهيمدن يهوديت
ونصرانيتي نفي ايتدي ننه كه بيوردي ما كان ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا واو فعللري كتبه
تابع ايديلر ومن اظلم ممن كتم شهادة عنده من الله وكيمدر زياده ستم ايده سي شول
كيمسه دن كه قتنده تنكري طرفندن بر حق شهادت اولوب صاقلدي يعني اهل كتابدن اظلم

الجزء الثاني

بو كيمسه يوقدر زيرا حضرت ابراهيمك برأتي يهود ونصارانك دينندن
قتلرنده ثابت ايكن اني صاقليوب انكار ايديلر وما الله بغافل عما
تعملون وحق سبحانه وتعالى ايشلدككوز نسنه دن بيخبر دكلدر تلك
امة قد خلت اول مذكور اولان جماعت بر كروه درلر كه كچديلر لها ما
كسبت قزندقلري نسنه نك فائده سي كندولره در ولكم ما كسبتم وقزندوكز
نسنه نك حاصلي سزه در ولا تسئلون عما كانوا يعملون وصورلمزسيز
اول نسنه دن كه انلر ايشلر ايديلر سيقول السفهاء من الناس تيز زمانده
آدميلردن عقلسزلر ديرلر ما ولاهم عن قبلتهم قنغي شي اهل ايماني
قبله لري سمتندن دوندردي التي كانوا عليها شول قبله كه اوزرنده نماز قيلاكلردي
بو آيت نازل اولدي فخر سرور كائناته فرمان اولندي كه نمازده كعبه
مكرمه سمتنه توجه ايده وبو فرمان نازل اولمدن اول نمازده بيت المقدسه
توجه ايدردي قل لله المشرق والمغرب سفهانك جوابنده سويله تنكري نكدر
كونش چقجق يير كه كعبه انك طرفنده در و بتجق يير كه بيت المقدس انك جهتنده در
يهدي من يشاء الى صراط مستقيم استدوكي كيمسه يه دوغرو يولي يعني
دين اسلامي وقبله ابراهيم عليه السلامي كوسترر وكذلك ونته كه
قبله كزي اهل اسلام قبله لرك افضلي قيلدق جعلناكم امة وسطا
سيزي علم وعمل ايله پاك اولمش عدالته موصوف بر كروه قيلدق لتكونوا شهداء
على الناس تا كه خلق اوزره پيغمبرلر ايچون طانقلر اوله سيز ويكون الرسول
عليكم شهيدا وپيغمبر اوزركزه طانق اوله مرويدر كه روز قيامتده اولدقده
سائر امم پيغمبرلرك اداء رسالت ايتدوكلرين انكار ايدرلر حق تعالى حاضرلرينه عليهم
پيغمبرلردن اداء رسالت ايتدوكلرينه شهود استر انبياء عظام امت محمدي
شهادت ايتمكه دعوت ايدرلر امت محمد اداء شهادت ايدرلر بو مضمونله كه انبياء امتلرينه
احكامي تبليغ ايتديلر ام سالفه ايمده ديرلر كه سيز بزدن صكره كلدوكوز
نه دن بيلورسز كه پيغمبرلر بيزه احكامي تبليغ ايتديلر امة محمد ديرلر كه بز اني
مشاهده ايتمدك ليكن حق تعالى پيغمبرمزك لساني اوزره كوندوردكي كتابده اني
بيان ايتدي واو حق اولدوقنده شبهه يوقدر پس كا بناء بيز شهادت ايتدك
بعده سرور كائنات عليه اكمل التحيات احضار اولنوب امتنك كيفيت احواللري
كندوسندن سؤال اولنور حضرت صلى الله عليه وسلم امتيمه عدولدر ومقبول الشهاده
اولدقلرينه شهادت ايدر وما جعلنا القبلة ديز قبله يي قيلمدق التي كنت عليها

التي كنت عليها شول قبله كه سن اوزرنه نماز قيلورادك يعني كعبه دن الا لنعلم
الا تمييز ايتمك ايچون من يتبع الرسول شول كيمسه يي كه پيغمبره بيرولك ايدر ممن
ينقلب على عقبيه شول كيمسه دن كه اوكجه يي اوزره دونر وان كانت
لكبيرة وتحقيقا كه تحويل قبله خلق اوزره براغر وبيوك ايش ايدي الا على
الذين هدى الله الا شول كيمسه لري اوزره كه شكري تعالى كندولرين ارشاد ايتدي
كه قبله نك تحويلني حق بيلديلر مرويدر كه چون قبله بيت المقدسدن كعبه يه
تحويل اولندي مؤمنلر ديديلر قبله دوندمزدن اول دار آخرته انتقال ايدن مؤمن
قرندا شلرمزك نمازي نيچه اولور حق جل وعلا بو آيتي منزل قيلدي وما كان الله
ليضيع ايمانكم واولمزدي كه حق جل وعلا نمازكزي ايتره ان الله بالناس بي شبهه
كه حق جل وعلا آدم اوغللرينه لرؤف چوق مهربانلك ايدر رحيم چوق مرحمت
ايتيشتيرور دنيا صلاح حاللرين ترك ايدوب ثوابلرين ضايع قيلماز قد نرى
تقلب وجهك في السماء تحقيقا كه بز كوكجهتنده انتظار وحي ايچون يوزيك
دوندلدكن مشاهده ايدرز چون حضرت صلى الله عليه وسلمك طبع شريفنه
كلور ايدي وپروردكارندن همېشه توقع ايدر ايدي كه قبله كعبه مكرمه يه
دونه اول جهتدن كه كعبه حضرت ابراهيم عليه السلامك قبله سيدر وآنك
دونمسي سببيله عرب طائفه سي ايمانه كلمكه رغبت ايدرلر حق تعالى انك خواهشنه
كوره احسان ايليدي نته كه بيوردي فلنولينك قبلة ترضيها پس البته سني بر قبله يه
موجه قيلدرز كه سن آنكله خشنود اولورسن فول وجهك شطر المسجد الحرام
بر محترم اولان مسجدك سمتنه يوزنكي دوندر مرويدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم
هجرتدن اون التي اي كچنجه دك مدينه منوره ده نماز قيلور وقدس بيت المقدسه
توجه ايدردي صكره ماه رجبده بعد الزوال حضرت صلى الله عليه وسلم مسجد بني سلمه ده
اويله نمازين ايكي ركعة قيلمش ايكن بو حكم نازل اولدي هم اول نمازده حضرت يوزين
كعبه سمتنه دوندردي واول مسجده مسجد ذو القبلتين ايله تسميه اولندي چون حق عز وجل
اول حضرته خطاب ايله مخصوص قيلدي سائر امت حضرتنه تبعيتنه سعي ايتمك ايچون
خطابي كندولره موجه ايدوب بيوردي وحيث ما كنتم فولوا وجوهكم شطره
وقنقي يرده كه اولورسز يوزلركزي آنك سمتنه دوندرك وان الذين اوتوا الكتاب ودخي
شبهه كيم توراتي ويريلان كيمسه لر ليعلمون انه الحق من ربهم على التحقيق بيلورلر
كم بلا شك بو قبله نك تحويلي پروردكارلرندن صادر اولمش بر درستلكدر وما
الله بغافل عما يعملون وحق جل وعلا بي خبر دكلدر يهودك اشلدوكلرندن ولئن اتيت

الذين اوتوا الكتاب بكل آية وتحقيقا اكر كتابي ويريلان كيمسه لره يعني يهود ونصارايه
هر معجزه ايله كلورسن ما تبعوا قبلتك سنك قبله كه تابع اولمزلردي وما
انت بتابع قبلتهم سن انلرك قبله سنه تبعيت ايديجي دكلسن وما بعضهم
بتابع قبلة بعض واهل كتابك بر بلوكي بر بلوكنك قبله سنه تبعيت ايديجي دكلدر
ولئن اتبعت اهواءهم من بعد ما جاءك من العلم وعلى التحقيق اكر انلرك هوالرينه
پيرو اولوب ايدرسن سكا كلاندن دانشدن نصكره انك اذا لمن الظالمين بي شبهه
سن اول زمان ستمكارلرك زمره سندن اولورسن بو خطاب ظاهرده پيغمبره در
لكن مرادامتدر الذين آتيناهم الكتاب شول كيمسه لر كه توراتي كندولره
ويردك يعرفونه پيغمبرك حق اولدوغن بيلورلر كما يعرفون ابناءهم
نته كه اوغللرين بيلورلر وان فريقا منهم ليكتمون الحق وتحقيقا كه انلردن
بر كروه واركه دوغرولغي صاقلرلر وهم يعلمون وحال بوكه كندولر بيلورلر
كه حقي صاقليورلر الحق من ربك درستلك دوغرولق پروردكاركدندر فلا
تكونن من الممترين پس قبله نك شاننده شك ايدنلردن اولمه بونده دخي
خطاب صورتا حضرته صلى الله عليه وسلمه ولكن مراد امتندر ولكل وجهة وهر كروه
برجهت وقبله وار هو موليها حق تعالى اول كروهي اول جهته موجه قيليجيدر
فاستبقوا الخيرات پس اي اهل اسلام ايلوكلري تحصيل ايتمكه ايلرو وارك
واول ايكلك برسي بوكه كعبه سمتنه توجه ايدرسز اين ما تكونوا يأت بكم الله
جميعا قنقي يرده اولورسز حق تعالى دوز قيامتده جزا ايچون سيزي قموني
كتورور ان الله على كل شيء قدير بي شبهه حق عز وعلا هر نسنه يه اوزره
توانادر پس قادر در ميت اولدوغكزدن صكره سيزي احيا ايدوب جمع
ايدر ومن حيث خرجت وقنقي يردن سفره چيقرسن فول وجهك شطر
المسجد الحرام نمازي قيلدكك وقتده يوزنكي كعبه سمتنه دوندر وانه للحق
من ربك وبي شبهه كيم تحويل قبله پروردكاركدن صادر اولمش درست
حكمدر وما الله بغافل عما تعملون وخدا عز وجل ايشلديكوكزدن
بي خبر دكلدر ومن حيث خرجت وقنقي يردنكه سفره چيقرسن فول وجهك
شطر المسجد الحرام يوزكي محترم اولان مسجدك سمتنه دوندر وحيث ما كنتم
وقنقي مكانده اولورسز اي امت محمد فولوا وجوهكم شطره نمازي قيله جق وقتده يوزلركزي
بيت الحرامك سمتنه دوندرك لئلا يكون للناس عليكم حجة تاكه اوزركزه يهود
ومشركلر ايچون نجبا لو خصومت اولميه زيرا يهود ديرلردي كه توراتده موصوف

اولان بني آخر الزمانك قبله سي كعبه در دخي ديرلردي محمد دينمزي انكار ايدر و قبله
مزه تابع اولور ومشركلر ديرلردي محمد حضرت ابراهيم عليه السلامك تبعيتني
دعوى ايدر و نمازي بيت المقدس سمتنه قيلار الا الذين ظلموا منهم مكر يهود
ومشركلردن نفسلرينه ستم ايدن كيمسه لر يعني سزكله بر كيمسه نك جدال وخصومتي قالمزايجي
يهود ومشركلرك معاندلري كه انلر جدال وخصومتي كيمزلر زيرا يهودك اشقياسي
قبله تحويل اولندقده نصكره ديمكه باشلاديلر كيم قوم وقبيله سنه ميل ايدوب كعبه يه
يوزيني دونددي ومشركلرك معاندلري لسان طعني بوكونه اوزاتديلر كه محمد بيزم
حق اولدوغمزي بيلمكله بوزيني قبله مزه دونددي فلا تخشوهم پس سيز
طعن ايدنلردن قورقمه كوز زيرا طعنلري سزه ضرر ايتشدرمز واخشوني وبندن قورقك
تا كه سزي انلرك شرندن صاقلايم ولاتم نعمتي عليكم وتا كه نعمتمي اوزركزه
تمام ايدرم حديث شريفده واردا اولمشدر كه نعمتك تماميتي جنته كيرمكدر حضرت
عليدن رضي الله عنه مرويدر كه بيوردي نعمتك تمامي اسلام اوزره اولمكدر
ولعلكم تهتدون وتا كه سز دوغري يولي بولهسز كما ارسلنا فيكم رسولا منكم
بو كلام ما قبلنه متصلدر يعني آخرتده اوزركزه نعمتي اتمام ايتديم نته كه دنياده
اوزركزده سزدن بر پيغمبر كوندرمكله احساني اتمام ايتدك يتلوا عليكم آياتنا
كه او پيغمبر آيتمزي يعني قرآني اوزركزه اوقور ويزكيكم وسزي كونا كون فساد
ايدن تا كه كناهلردن پاك اولهسز ويعلمكم الكتاب وقرآني سزه اوكرتدور والحكمة
وشرايع واحكامي دخي ويعلمكم ما لم تكونوا تعلمون وسزه بيلدوكز شولنسنه يي
كه سز اني بيلمز ايدكوز فاذكروني پس بكا اطاعت ايتمكله بني خاطره كتوركز اذكركم سزي
مغفرتله ذكر ايدرم واشكروا لي ولدكوزه انعام ايتدوكم شيئله مقر ومعترف اولك
ولا تكفرون ونعمتلرمي انكار ايتمكله وفرمانمه عصيان ايتمك سببيله بكا كفر ايتمك
يا ايها الذين آمنوا اي ايمان كلان كيمسنه لر استعينوا بالصبر معصيتلري وحظوظ
نفسي ترك ايتمكله مدد طلب ايدك والصلوة ونمازلر دخي مدد استكوز زيرا نماز
عبادتلرك مجمعي ودينك دركيدر ان الله مع الصابرين بي شك كه الله تعالى صبر ايدنلرله در
كه كندولرين منصور وقبلويب دعالرين مستجاب ايدر ولا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله
وتنكري يولنده يعني جهادده اولان كيمسنه لردن اونلري ديمكوز اموات انلر اولمشلردر
مرويدر كه صحابه كرام بدر جنكندن صكره انده اولان شهدانك مذاكره سن ايدر لردي
بعضسي تحسر يوزندن بيوردي غلانه حيف اولدي كه حياتك نعمتندن برخوردار
اولميوب دنيانك نعيمندن بهره مند اولمدي پس حق سبحانه وتعالى بيوردي كه انلري

اولمشلر صانمكوز بل احياء بلكه انلر صاغدرلر ولكن لا تشعرون وليكن
اول حياتك كيفيتين بلمزسز انكچون كه عقولكوز اني تصور ايده من ابتلا
ولنبلونكم بشيء من الخوف والبته سزي قودقو مقوله سندن بر ازنسنه
صينارز يعني تجربه ايده نك معامله سي كبي سزكله بر معامله ايدرز
زيرا حق تعالى بيلنك علمي قتنده هركزلي آشكاردر پس تجربه ايتمكه احتياجي يوقدر
والجوع واجلقدن دخي بر ازنسنه ايله مثلا قتلادر زواوصوم رمضان
ونقص من الاموال دخي اموالدن بر مقدار اكسلتمكله سزي صينارز واو
زكاة مالبدر والانفس وجانلرك اكسلتمسيله دخي واوخستلكدر والثمرات
وميوه لردن اكسلتمكله واوا وشاقلرك اولمسيدر زيرا اوشاق قلب ياغنك
ميوه سيدر وبشر الصابرين وصبر ايدنلري مژده لندر الذين اذا اصابتهم
مصيبة شول صبر ايدنلر كه تحقيق كندولره زحمت دكر قالوا انا لله وانا اليه راجعون
عن صميم القلب ديرلر على التحقيق بز خداى لايزالك حكمنده يوز وبي شبهه
نزانك جزاسي سمتنه دونيجيلرز اولئك اول كروه كه مصيبت دمنده كلمه
استرجاعي ديرلر عليهم صلوات من ربهم پروردكارلرندن اوزرلرينه رحمتلر
واردر ورحمة ولطف واحسان دخي واولئك اول جماعت هم المهتدون كندولر
دوغري يولي بولانلر اوزكه لري ان الصفا والمروة تحقيقا كه صفا ومروه
نام طاغلر من شعائر الله تنكري تعالى خانه سنك حجي علامتلريدر فمن حج
البيت پس هر كيم كه خدانك خانه سنه قصد ايتدي اداء فرض ايچون او اعتمر
يا اني زيارت ايلدي فلا جناح عليه ان يطوف بهما اوزرينه بر كناه مترتب اولماز
كه انلري طواف ايدوب ارالرنده سعي ايده مرويدر كه جاهليه زمانيده
اساف نام بتي صفا اوزره ونائله نام بتي مروه اوزره وضع ايتمشلردي
پس خلق صفا ومروه ارا سنده سعي ايدرلردي انلري اللريله مسح ايدرلردي
اول محل كه دولت اسلاميه ظهوره كلوب بتلري قيوب نابديد ايتديلر اهل
اسلام انلري طواف ايتمكدن اجتناب ايتديلر حق جل وعلا آيت مزبوره منزل
قيلدي ومن تطوع خيرا وهر كيم بر كوزل عمل ايشلدي فان الله شاكر
بي شبهه كه تنكري تعالى طاعت ايدنه جزا ويرور دعليم قولنك نيتنه عالمدر
اوزرينه پوشيده اولمان ان الذين يكتمون تحقيقا شول كيمسه لر
كه صاقلرلر ما انزلنا ايندردكمز نسنه يي من البينات محمد المصطفانك
بنوتي اوزره دلالت ايدن آشكار دلايلدن والهدى واكه
وجوب اتباعنه دلالت ايدن
نشانه لري من بعد ما بيناه اني بيان ايتدوكمزدنصكره

للناس في الكتاب خلق ايچون توراتده اولئك اول كروه كه حقي صاقلرلر يلعنهم الله
حق جل وعلا انلری رحمتندن دور قيلر ويلعنهم اللاعنون وهر كيم كه لعنت
ايتمكه لياقتي وار انلره لعنت اوقور انكچون كيم اول صفاتله موصوفدرلر
اولانلر لعنت اوقنمغه مستحقدرلر الا الذين تابوا الا شول كيمسه لر كه حقي صاقلمقدن
توبه ايديلر واصلحوا ويمان ايشلرين كوزل قيلديلر وبينوا وحضرتك
صفاتندن پوشيده قيلدقلری اشيايي بيان ايديلر فاولئك اتوب عليهم
پس اول كروه اوزره رحمت ومغفرت ايله دونرم وانا التواب وبن كنهكارلرك
توبه سن زياده قبول ايدن الرحيم غايتله انلره مهربانلك ايدن ان الذين
تحقيقا شول كيمسه لر كه كفر ايديلر يعني محمد المصطفانك نبوتني انكار ايتمكدن
توبه ايتميانلر وماتوا وهم كفار واولديلر وحال بو كه كندولر نبوتي
محمديه نك شانني صاقلمغله كفر ايتمشلر اولئك اول كروه كه حاللري اويله
يمان حالدر عليهم لعنة الله خدانك ايدوكي لعنت اوزرلرينه اولسون
والملائكة وفرشته لرك دخي والناس اجمعين وقوادميلرك دخي خالدين فيها
لعنتا بچنده يادوزخده هميشه اقامت ايتمشلر لا يخفف عنهم العذاب نزكنيدلردن
اشكنجه يونكلنمز ولا هم ينظرون وانكندولر مهل اولنمزلر كه بر عذر كتوره لر
والهكم اله واحد وعبادته مستحق اولان معبودكوز بالكز بر معبوددر
لا اله الا هو اندن اوزكه عبادته مستحق بر معبود يوقدر الرحمن الرحيم ماقبلنه
اولان كلامه دليل بابه سندر يعني عبادته مستحق اولان كندوسيدر انكچونكه
ابداني تربيتله اسركيوب ارواحه قوت ويرمكله مهربانلك ايدر پس اندن اوزكه
عبادته مستحق بر كيمسه يوقدر ان في خلق السموات تحقيقا كه كوكلرين يرادتمسنده
كه بي ستون خيمه دور والارض ويرك يارتمسنده كه بر دوشنمش بساطدر
واختلاف الليل والنهار وكيجه وكوندزك بيري بيرينك اردنجه كلمسنده والفلك
التي تجري في البحر بما ينفع الناس ودريادهادميلرك منفعتي سببيله اقان كميلرده
وما انزل الله من السماء وتنكري تعالى كوك سمتندن ايندردوكي سنده
من ماء صو مقوله سندن فاحيا به الارض بعد موتها پس يري انكله زنده قيلدي
بير اولدكدنصكره وبث فيها واچنده پراكنده قيلدي من كل دابة هر حركت
ايديجي حيوان جنسندن وتصريف الرياح ويللرك دوندرمسنده والسحاب المسخر
بين السماء والارض وكوك بيراراسنده رام اولنمش بولتده لآيات لقوم يعقلون
اولونشانلر واردر بر مكروهه كه مزبور اولان اشياده تأمل ايدوب انلره نظر ايدرلر

سرور كائناتدن مرويدركه بوردي ويل لمن قرأ هذه الآية فمج بها يعني هلاك اولسون
اول كيمسه كه بو آيتي اوقويوب اچنده تفكر ايتميه وانكله اعتبار ايتميه ومن الناس من يتخذ من دون
الله انداداً وادميلردن شول قسم واردركه تنكريدن اوزكه عبادت ايچون همتالر يعني بتلر
ايدينورلر يحبونهم كحب الله انلري اطاعت وتعظيم ايدرلر تنكرينك اطاعت وتعظيمي
اولنسي كبي يعني خدانك محبت وتعظيمي برابر قيلدرلر والذين امنوا اشد حبا لله
وايمانه كلان كيمسه لر خدايه محبتلري ارتقدر ولو يري الذين ظلموا واكر ستم
ايدن كروه بيلسيديلر اذ يرون العذاب اشكنجه يي مشاهده ايتدوكلري زمندن
ان القوة لله جميعا كيم على التحقيق قوت وكوج مقوله سي تنكري تعالى يه مخصوصدر
وان الله شديد العذاب دخي بيلسيديلركه تنكري تعالى بيوك اشكنجه صاحبيدر
البته بتلري انداد ايدنمكلرندن پشيمان اولورلردي اذ تبرأ الذين اتبعوا
ايرورن لفظندن يعني ستم ايدنلر بيلسيديلركه بيزار اولدقلري وقتده اولانلر من
الذين اتبعوا ايرولن ايدنلردن ورأوا العذاب وحال بوكه اشكنجه يي مشاهده
ايتديلر وتقطعت بهم الاسباب وارالرندن رابطه كسلدي وقال الذين
اتبعوا واقتدا ايدن كيمسه لر ديدي لو ان لنا كرة كاشكي دنيايه بيزه بر دونش اولسيدي
فنتبرأ منهم كه انلردن واز كچردك كما تبرءوا منا نته كم بيزدن واز كچديلر
كذلك اول كوسترمك كبي يريهم الله اعمالهم حسرات عليهم تنكري تعالى
انلره ايتدوكلري ايشلري اوزرلرينه پشيمانلقلر كوسترر يعني اول اعمال كه حسنات ايدي
ايشلرلردي قيامت كوننده انلري ندامت وپشيمانلق كوردرلر وما هم بخارجين
من النار وتابع ومتبوع لر دوزخدن چيقيجي دكلدرلر يا ايها الناس اي ادم
اوغلري كلوا مما في الارض يرده اولان اشيادن ييك حلالا طيبا پاك وپاكيزه
اولدوغي حالده روايت نازل اولدي بر قومك حقنده كه كوزل طعامي وفاخر لباسي
اوزرلرينه حرام ايتديلر ولا تتبعوا خطوات الشيطان وابليس لعينك ادملرينه
ييرولك ايتمك يعني وسوسه سنه اويوب حلالي حرام ايتمك انه لكم عدو مبين
كه بي شبهه سزه براشكارا دشمندر انما يأمركم بالسوء والفحشاء شيطان
شي سزلره فرمان ايتمز الا بر اماز دنامعقول ايشلرك ايشلمسيله وان تقولوا على
الله ما لا تعلمون دخي سيزه انكله فرمان ايدر كه بيلمدوكوز نسنه يي تنكري
تعالى اوزره افترا ايده سيز واذا قيل لهم اتبعوا ما انزل الله واول وقت
كه اهل شركه سويلنور تنكري تعالى ايندردوكي شيئه يعني قرآنه پيرولك
ايدك قالوا بل نتبع ما الفينا عليه اباءنا ديرلر قرآنه تابع اولمزوز بلكه تابع

اولورز شول نسنه یه که بدرلرمزی اوزرنه بولدق بو ایت مشرکلرك
حقنده نازل اولدی نچون مأمور اولدیلر قرآنك اتباعنه صکره انی
دوتمیوب بدرلرینك ایینه متبع اولدیلر اَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ایا بدرلرنه اتباع ایدرلرمی واکر بدرلری برنسنه
فهم ایتمیوب دوغرو یولی بولمه مش لردی وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا داخی کفر ایدنلره
بند ویرمکك صفتی كَمَثَلِ الَّذِي شول کیمسه نك صفتی کبیدر که يَنْعِقُ بِمَا لَا
يَسْمَعُ چیغرور بر حیوانه که اول حیوان ایشتمز اِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً الا چیغرمق
وآواز وانده برشی فهم ایتمز صُمٌّ بونلر صاغرلردر حق سوزی ایشتمکدن
بُكْمٌ لاللردر حق سوزی سویلمکدن عُمْيٌ کورلردر دوغرو یولی کورمکدن
فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ پس انلر بیغمبرك دیدوکنی فهم ایتمزلر یعنی کفار مقوله سی عنادن
وتجبرلرندن ناصحك سوزنه توجه ایتمیوب صدادن اوزکه برشی ایدن قولاقلرینه
دکمز پس انلر بو خصوصدن بهایم مقوله سندن اولدیلر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
ای ایمانه کلان کیمسه لر كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ سیزه روزی قیلدوغمز
اشیانك پاکیزه لرندن ییکز وَاشْكُرُوا لِلَّهِ وتنکری یه نعمتلری مقابله سنده
مدح وثنا ایدن اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ اکر صدق یوزندن کندوبی عبادته مخصوص
قیلادرکوز اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ بوندن اوزکه برنسنه یوقدر کیم اوزرکزه اولمشك
ییمسن حرام ایتدی واول بر ماکول اللحم حیواندر که بوغازلنمغله اولمش اولمیه وَالدَّمَ وقانك
ییمسی دخی وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وطکوز ایتنك ییمسی دخی چونکه حیواندن اکثر ماکول اولان اتدر
انی مخصوصا بالذکر ایتدی والا حرمت جمله اجزاسنه شاملدر وَمَا اُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّٰهِ
دخی شول نسنه یی اوزرکزه حرام قیلدی که بوغازلنمغی محل اوزرنه تنکرینك
اسمی ذکر اولنمیوب آخر کیمسه نك آدی ذکر اولنه فَمَنِ اضْطُرَّ پس هر کیمسه که ضرورت رضاجه
اولدر یعنی آج اولوب برنسنه یه الی یتیشمیه غَيْرَ بَاغٍ برحالده که ستمکار اولمیه قطع طریق ایتمکله
یا باغی لکله وَلَا عَادٍ ونه ییمکده سد رمقدن تجاوز ایتمش اوله فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ اول
حرام اولان اشیا ییمسندن اوتری اوزرینه برکناه اولمز اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ تحقیقا
کرحق تعالی چوق مغفرتلودر شول کیمسنه یه که ضرورت محلنده محرمات اولان اشیا
تناول ایدن رَحِيمٌ قوللرین چوق اسیرکر کندولرنه بو رخصتی ویردی اِنَّ الَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتَابِ بی شبهه شول کیمسه لر که توراتدن تنکری
اندردوکی نسنه یی صاقلرلر وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا اول صاقلمغه از عوض
الورلر اُولٰئِكَ اول کروه مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ اِلَّا النَّارَ قادرلرنده برنسنه

یمزلر الا اتش وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وتنکری تعالی انلرله روز قیامتده سوز سویلشمز
وَلَا يُزَكِّيهِمْ وکندولرین کناهلرندن پاك قیلماز یعنی آتشه کیرمکله پاك
اولمزلر وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ودردلو اشکنجه کندولره در اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ
بِالْهُدٰى اول کروه شول کیمسه لردر که دوغرولغله ازغونلغی صاتون الدیلر
وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ وکناهلرین محونه سبب اولان اشیا ایله اشکنجه یی صاتون الدیلر
فَمَا اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ پس انلر اوزره صبر ایتمکلرندن عجب ایتمك کرك یعنی
اتشك دخولنه موجب اولان اشیایه بی قید مباشرت ایتمکلرندن تعجب ایتملیدر
ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ اول عذاب انلره اول سببلدر که حق جل
وعلا توراتی دوغرولغله ایندردی وانلر انك احکامیله عمل ایتمکی تکذیب
ایدوب انی ترك ایتدیلر وَاِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ تحقیقا شول کیمسه لر که توراتده
یا قرآنده اختلاف ایتدیلر که بعضنه ایمان کتوروب وبعضنه کفر ایتدیلر
لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ بر اوزاق خلاف وجدالده درلر لَيْسَ الْبِرَّ ایولك یالکوز اودکلدر
که اَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ یوزلرکوزی کون طوغیجق وباتیجق
سمته دوندره سیز وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ ولیکن ایولك شول کیمسنه نك
ایولکیدر که تنکرینك وحدانیتنه ایمان کتوردی وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ دوزقیامتك وقوعنه
دخی ایمان کتوردی وَالْمَلٰئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وفرشته لره وتنکریدن منزل
اولان کتابه وبیغمبرلره ایمان کتوردی یعنی انلرکه حق اولدقلرینه معترف اولدی وَاٰتَى
الْمَالَ عَلٰى حُبِّهِ ومالی ویردی کا محبتی وار ایکن ذَوِي الْقُرْبٰى خصملرینه وَالْيَتَامٰى واوکسزلره
وَالْمَسَاكِينَ ویوقسللره وَابْنَ السَّبِيلِ وتهی دست اولان مسافره وَالسَّائِلِينَ وضرورت
چکوب سؤال ایدنلره وَفِي الرِّقَابِ ونفس برمقدار اقچه ایله کسشوبه مکاتب
اولان قوللرین بویونلرین قوللقدن قورترمغه وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وفرض اولان نمازی
قیلدی وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ومفروض اولان مال زکوتنی ادا ایتدی وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عَاهَدُوا
وایولك شول کیمسه لرکه ابولکیدرکیم نچون برپیمان نعملر پیمانلرك یرینه کتوررلر
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ وفقر وخسته لکده وجنك محلنده
صبر ایدنلره آفرین اولسون فضیلت صبر بلنمك اچون لفظ صابرین بو محلده مدح
اوزره نصب اولندی اُولٰئِكَ اول کروه که صفات مزبوره ایله متصف اولدیلر
الَّذِينَ صَدَقُوا شول کیمسه لردر که دین خصوصنده صدق کتوردیلر وَاُولٰئِكَ هُمُ
الْمُتَّقُونَ واول کروه کندولردر اشیای قبیحه دن صاقنانلر مرویدر که جاهلیه
عصرنده ایکی قبیله اراسنده قانلر وار ایدی برسنده فوت اولمغله قسم ایتدیلر
کیم هر بر قولز مقابله سنده او بر قبیله دن برحر کیمسنه قتل ایدنز وهر بر دیشیز

يعني نه براد كلك قتل ايدرز بعده كه دين اسلام ظاهر اولدي حضرتك
حضورنه موافقه به كلديلر حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي يا أيها
الذين آمنوا اي ايمانه كلنلر كتب عليكم القصاص في القتلى اولمشلرك خصوصنده
اوزركز مساوات فرض اولندي الحر بالحر قول اوليان قول اوليانك قتلي مقابله سيله
قتل اولنور والعبد بالعبد وقول قولك مقابله سيله والأنثى بالأنثى ودشي دیشنك
عوضنه فمن عفي له من أخيه شيء پس هر كيم كندويه قرنداشندن برنسنه عفو اولندي
يعني هر قاتل اولان شخص كه كندويه مقتولك قصاصي اصحابندن قصاصك اسقاطي
خصوصنده برنسنه عفو اولندي فاتباع بالمعروف بو بله اولمق كرك كه قان صاحبي قان بهاسن
ايولك ايله تحصيل ايده وأداء إليه بإحسان وقاتل اولان ايولكله قان بهاسيني اكا ويره
ذلك اول مذكور اولان حكم تخفيف من ربكم پروردكاركوزدن بر يونكللكدر
ورحمة وبراسركمكدر فمن اعتدى بعد ذلك پس هر كيم كه عفو ايدوب ديتي الدقدنصكره
حدي تجاوز كر قاتلي يا غيريسين اولدردي فله عذاب أليم اكا بردردلي اشكنجه
اولور ولكم في القصاص حياة وسيزه قصاصك حكمي مشروع اولمقده صاغلق
واردر يعني قصاص اوزركزه مشروع اولدوغي اجلدن صاغلق سزه حاصل
اولدي بو معنا ايله كه برادم برادمك قتلنه قصد ايدر جمله قصاصك
مشروعيتي خاطرينه كلوب بس اني تصور ايدنجه ايتدوكي قصددن بلا شك
فارغ اولور و بو انديشه سببيله حلقت حيوة ايكسنه حاصل اولمسي امر مقرردر
يا أولي الألباب اي عقول ايه لري لعلكم تتقون شايد ناحق يره قتل ايتمكدن
پرهيزكار اوله سيز كتب عليكم اوزركزه فرض اولندي كه إذا حضر أحدكم
الموت مجرد موتك علاماتي بيركزه حاضر اولور ان ترك خيرا اكر برمال قويار
الوصية للوالدين انا به وانا به اصرلق يعني موت وقتنده پدر وانايه وصيت
ايتمك اوزركزه فرض اولندي والأقربين وخصملره دخي بالمعروف انصاف ايله
حقا على المتقين بو اصرلق بيشسه درست اولدي پرهيزكارلر اوزره فمن
بدله پس هر كيم كه وصيتك مقتضاسيني دكشدردي بعد ما سمعه اني ايشدكدن
صكره فإنما إثمه على الذين يبدلونه بو تبديلدن اوزكه برنسنه بو قدر كه اول
دكشديرمكلك كناهي شول كمسه لر اوزره در كه اني دكشديرلر إن الله سميع
تحقيقا كه تكري تعالى وصيت ايدنك سوزين تبديل ايدنك كلامين كما
ينبغي ايشيديجيدر عليم وصيت و تبديل نيتنه داناندر بو آيتك
حكمي ميراثك حكمي بيان ايدن آيتله منسوخ اولدي فمن خاف من موص جنفا پس هر كيم
كه بر وصيت ايدیجيدن وصيت خصوصندن قصدسيز برميل ومحابا ملاحظه

ايدي او إثما يا قصد ايله برميل ومحابا وصيت ايديجيدن بيلدي فأصلح
بينهم پس ارباب وصيت اولانلرك اراسنده صلح ايتدي فلا إثم عليه اول كمسنه
اوزره اصلا كناه اولماز إن الله غفور رحيم تحقيقا كه الله دردوز الجلال
بو كونه ايشي ايشليانه چوق مغفرت ايدوب اكا زياده مهربانلك ايدر يا أيها الذين
آمنوا اي ايمانه كلان كمسنه لر كتب عليكم الصيام اوروج اوزركزه
فرض قلندي كما كتب على الذين من قبلكم نته كم سزدن اسبق اولان
كمسنه لر اوزره فرض قلندي لعلكم تتقون تا كه سز اوروج سببيله كناهلردن
پرهيزكار اوله سز زيرا اوروج انسانك قوة شهويه سن زبون قيلور أياما
معدودات اوروج دوتك صايلمش كونلرده او رمضان ايدر فمن كان منكم مريضا
أو على سفر پس هر كيم سزدن خسته اولديسه يا يول اوزره اولوب افطار ايتسه فعدة
من أيام أخر اولخسته لكده وسفرده افطار ايتدوكي كونلرك صايسنجه غيري كونلردن
اوروج دوتمك اوزرلرنه فرضدر وعلى الذين يطيقونه وشول كمسنه لر اوزره كه اوروج
دوتمغه قدرتلري وار اكر افطار ايدرلر فديه ويرمه لري واجبدر و اول فدية طعام
مسكين بو قدرله بجك ويرمكدر وانك مقداري بغدايدن يارم صاع يا اربه دن يا خرمادن
برصاع وصاعك قدري بيك فرق درهمدر فمن تطوع خيرا پس هر كيمكه ارادتيله ايوكي
ارتردي يعني مسكينه ويردوكي فديه يي چوق ايتدي فهو خير له اول تطوع ايتمك
اكا خيرلودر وأن تصوموا خير لكم واوروج دوتمكلكوز افطار ايدوب فديه ويرمكلكوزدن
سيزه اولادر إن كنتم تعلمون اكر اوروجك فضيلتني بيلورا ولورسيز بو حكم ابتداء
اسلامده ايدي بعده منسوخ اولدي شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن
رمضان ايي شول ايدر كه ايچنده كلام مجيد لوح محفوظدن سماء دنيايه اينديرلدي
هدى للناس ادميلره يول كوستريجي اولدوغي حالده وبينات من الهدى والفرقان
ويول كوسترمكدن وحقي باطلدن ايرن نسنه لردن اشكارا دليللر اولدوغي حالده
فمن شهد منكم الشهر پس سيزدن هر كيمسه كه رمضان ايچنده مسافر اولميوب
مقيم بولندي فليصمه ايچنده اوروجي دوتسون ومن كان منكم مريضا
أو على سفر وهر كيم كه خسته اولدي يا يول اوزره مسافر اولوب افطار ايتدي
فعدة من أيام أخر افطار ايتدوكي كونلرين مقدارنجه غيري كونلردن قضا
ايتمك اوزرينه واجبدر يريد الله بكم اليسر حق سبحانه وتعالى اسانلكي
سيزه ديلر ولا يريد بكم العسر ودشوارلكي سيزه ايستمزلر اول جهتدن خسته يه
ومسافره افطار ايتمكه رخصت ويردي ولتكملوا العدة وبو احكامي

سزه مشروع قیلدی تا که رمضان کونلرنی بالتمام اورج دوته سیز ولتکبروا
الله وتا که تنکری قیلولولغله ذکر ایده سیز علی ما هدیکم انك اوزره که
اورج دوتمغه سیزه یول کوستردی ولعلکم تشکرون وتا که سزه
میسر اولان نعمتلر اوزره خدایه حمد وثنا ایده سز مرویدر که بر اعرابی سرور
کائناته سؤال ایتدی که یا رسول الله تنکری تعالی بزه یقینمیدرکه آهسته
سویلشلم یا اوزاقدر که انی چیغره لم حق جل وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی
واذا سألك عبادی عنی وقچن قوللرم تعالری محلنده اشتدکم معامله نی سندن
صورر لر فانی قریب کندولره سویله علی التحقیق بن یقینم یعنی قوللرمك اقوالنه
وافعالنه مطلعم اجیب دعوة الداع دعا ایدنک دعوتنی اجابت ایدرم اذا دعان
قچن بکا دعا ایدر فلیستجیبوا لی پس کرکدر که بکا اجابت ایدهلر قچن ایمانه کندولرینی
دعوه ایدرم نته کیم مهمات اشلرنده بن اجابت ایدرم ولیؤمنوا بی وکرکدر که
بکا ایمان کتوره لر یعنی کتوردوکلری ایمان اوزره ثابت اولسونلر لعلهم
یرشدون تا کندولر دوغری یولی بلوب دلر مرویدر کیم قچن مسلمانلر یمک وایچمك
وجماع کندولره حلال ایدی اول وقته دك که یاتسو نمازین قیلدیلر یا یاتریلر
بعده من بولر اوزلرنه حرام اولورلردی ایرته کونش باتنه دك اتفاقا بر کیجه
حضرت عمر رضی الله عنه عشا نمازین قیلدقدنصکره خاتونیله مباشرت ایلدی ایتدوکندن
پشیمان اولوب حضرتك حضورینه کلوب اعتذار ایتدی ول مجلسده برقاچ کسی دخی عشادن
صکره قادینلرینه مباشرت ایتدوکلر اعتراف ایتدیلر اول اثناده بو آیت نازل اولدیکه احل
لکم لیلة الصیام الرفث الی نسائکم سزه اورج کیجه سی قادینلر کوزه یرشمك حلال قیلندی
هن لباس لکم زیرا انلر سیزه کیلجك نسنه درلر وانتم لباس لهن وسیز انلره کیلجك
نسنه سیز یعنی قادینلر کزله کثرت اختلاطکزدن اوتری هر بر کوز یولداشنه کیلجك
نبی پایه سنده در یا خود هر بر کوز یولداشنی یمان فعلدن حفظ ایدر نته کیم
لباس صاحبنی ستر ایدر علم الله انکم کنتم تختانون انفسکم تنکری تعالی بیلدیکیم
علی التحقیق سیز جانلرکزه خیانت ایدردکز فتاب علیکم دعفو اوزرکزه رحمتله دوندی
که اورج کیجه لرنده مفطرات اولان اشیاء سیزه مباح قیلدی وعفا عنکم واثمکزی
سزدن محو ایتدی فالآن باشروهن بعد شمدی قادینلرکزه مباشرت ایدك مباشرتدن
جماعدن کنایتدر وابتغوا ما کتب الله لکم وتنکری تعالی سیزه یازدوغنی
ایسته کوز یعنی جماع ایتدوککزده تنکری تعالی سیزه لوح محفوظده یازدوغی اولادی
طلب ایدك یا لکوز لذته طالب اولمك زیرا حق تعالی انسانده شهوتی اول مصلحت

اوزره اورجك فرضیتی ثابت اولدی بو کونه اورج دوترلرده بکر کونش باتنجه قدر صکره یمك

ایچون خلق ایتدی که اندن ذریت پیدا اوله وکلوا واشربوا حتی یتبین
لکم الخیط الابیض من الخیط الاسود من الفجر ویبك وایچك اول وقته دك
که بیاض ایپلك که اندر سیاه ایپلکدن که کیجه آخرینك قرانلغیدر آشکار اولور
ثم اتموا الصیام الی اللیل صکره اورجی کیجه یه دك تمام ایدك ولا تباشروهن
وقادینلره مباشرت ایتمک وانتم عاکفون فی المساجد اول حالده که سیز
مسجدلرده عبادت ایچون اقامت ایتمش سیز تلك حدود الله مذکور اولان احکام
تنکرینك حدلریدر فلا تقربوها پس انلره یقلشمك بو کلام حدودی تجاوز ایتمکدن
کمال منعی افاده ایدر زیرا هرکاه که حدودك یقلشمسندن منع اولنمیلر اوتمسندن
منع اولنملری بالطریق الاولی ثابت اولور کذلك بو مذکور اولان احکامك تبیینی کبی
یبین الله آیاته للناس ایزد عز وجل نشانلرین امر ونهیدن و وعد و وعیددن
خلق ایچون بیان ایدر لعلهم یتقون تا که حدودی تجاوز ایتمکدن کندولر پرهیز
کار اوله لر ولا تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل وامواکزی ارا کوزده ناحق یره
یمکوز یعنی بیری بیرکزك مالنی باطل ایله یمك وتدلوا بها الی الحکام وحکام ایلترك
سمتنه اول اموالك حکومتنی صالمك لتأکلوا فریقا من اموال الناس تا که حکومت
سببیله خلقك اموالندن بر مقدار اکل ایده سز ظلم وسنله یا یلان یمینله یا شهادت
زور ایله وانتم تعلمون و حال بودر که سز مبطل اولدوغکزی بیلورسز یسئلونك
عن الاهلة سندن یا محمد یکی آیلردن اوتری صورارلر مرویدر که حضرت معاذ بن جبل
وثعلبه رضی الله عنهما خواجه عالمدن سؤال ایتدیلر که نیچون آی ابتدا کورندکده انجه
کورنور صکره ارتمغه باشلر کامل بولنجه بعده اکسلمکه شروع ایدر تا که اسکی قرار
بولور حق تعالی انك حکمتنی بیان ایدوب بیوردی قل هی مواقیت للناس والحج
سویله یا محمد هلالرك بو کونه اولمسی خلق ایچون وحج ایچون نشانلردر یعنی بو رجالك
وعده لری وقادینلرك عده لری و رضاعك مدتی وحجك موسمی و بونلره مانند
اولان اشیا انکرله معلوم اولور ولیس البر بان تأتوا البیوت من ظهورها
و ایولك او دکلدر که ایولره آرد لرندن کله سز مرویدر که انصار دخی حجه احرام
بغلرلردی هیچ بر ایولك دبرجادرك قپوسندن کیرمزلردی کیروب چقمقلر ایچون
ایولری اردندن بر پنجره وچادرلری آکشه سندن بر یاروق آچرلردی
و بو فعلی ایولك صایرلردی حق تعالی بو آیتده اول ایشی ایولك اولمدوغنی انلره
بیان ایتدی وایولك نه اولدوغنی بیان ایدوب بیوردی ولکن البر من اتقی
ولکن ایولك شول کمسه نك ایولکیدرکه تنکرینك خشمنه موجب اولان نسنه لردن

پرهیزلر اولدی وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وابولره قاپولرندن کلك و اتقوا
الله وخدادن قورقوچك لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ تا که سبز ابولکه و دوغرو بوله
ظفر بوله سز وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وتنكرینك یولنده جنك ایدك الَّذِينَ
يُقَاتِلُونَكُمْ شول کیمسه لر که سزکله جنك ایدرلر وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ وحدی اشمکوز که بی شبهه حق تعالی حدی اشانلری سومز
مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم صحابهٔ کرامله برمقدار یله عمره ایتمك نیتیله
مکهٔ مکرمه یه وارديلر سفهاء عرب و کفرهٔ بی ادب مکه یه کیرمکدن انلری منع
ایتدیلر بعده انك اوزره صلح واقع اولدیکه کلجك سنه کندولر ایچون مکهٔ
مکرمه یی اوچ کون بوش ایدوب تا که عمره نك مراسم طاعتنی یرینه کتوره لر کلجك
سنه که صحابهٔ کرام مکه یه وارمق ایستدیلر خاطرلرینه بو کلدیکه مبادا کفار وعد
لرینه وفا ایتمزلر پس اقتضا ایدر که مکهٔ معظمه ده شهر حرامده انلرله جنك ایده لر
دیو اینك کندولره دشوار کلدی حق تعالی آیت سابقه منزل قیلدی دخی بیوردی
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وسزکله جنك ایدنلری اولدرك قنغی یرده
کرکندولری بولورسز وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ و انلری چیقارك اول یردن
یعنی مکه دن که سزی اندن چیقاردیلر وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ و طنکوزدن
سزی چیقارملری انلری حرمده اولدرمککوزدن زیاده شدتلودر وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ
عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وکفارله حرمتلو مسجدده ابتدا جنك ایتمك حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ
انك ایچنده سزکله جنکلشمینجه فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ پس اکر سزکله جنك
ایتمکه باشلرلرسه انلری سز اولدرك زیرا حرم محترمك حرمتنی اول کندولر هتك ایتدیلر
وجنکه قاپوسی کندولر اچدیلر كَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ بونك کبیدر ایمانسزلرك
مکافاتی فَإِنِ انْتَهَوْا پس کفار جنك ایتمکدن و کفردن وازکچرلرسه فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ بی شك و بی شبهه حق سبحانه و تعالی کناهلرین ستر ایدوب رحمتیله دار السلام
کندولرین داخل قیلالر وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وکفارله جنك ایدن تا که فتنه
یعنی شرك اولمیه وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ و عبادت و طاعت تنکری یه مخصوص اوله
فَإِنِ انْتَهَوْا پس شرکدن وازکچرلر فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ اصلا برکمسه یه
تعدی اولنمز الا ستم ایدنلر اوزره یعنی شرکدن منتهی اولانلره تعدی ایتمکوز زیرا ظلم
ایتمکه یخشی دکلدر الا ظالملر اوزرینه الشَّهْرُ الْحَرَامُ بو حرمتلو آی یعنی بو سنه نك ماه
ذی القعده سی که سز ایچنده عمره نك قضاسنه کیدیورسز بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ
اول حرمتلو آیك مقابله سنده یعنی کچن سنه نك ماه ذی القعده سی مقابله سنده

درکه ایچنده سزی عمره ایتمه سندن منع ایتدیلر حاصل کلام بو که اکر سز کله
بو ایده جنك ایدرلرسه سز دخی انلرله جنك ایدك زیرا بو آیك حرمتی اولکیمش آیك
حرمتی کبیدر و انلر هتك حرمتی بونك هتك حرمتنه مشابه ایدر پس ایچنده
جنك ایتمك اقتضا ایدرسه جنك ایدك که اوزرکزه اندن برنسنه لازم کلمز
وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ وحرمتلو اولان اشیا برابردر یعنی سزدن بو آیك
حرمتنی ترك ایتمك انلردن اول ماهك حرمتنی ترك ایتمکلرینه بدلدر فَمَنِ اعْتَدَىٰ
عَلَيْكُمْ پس هر کیم اوزرکزه ستم ایتدی فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ سز دخی اوزرینه ستم
ایدن یعنی اندن انتقام الك بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ اوزرکزه ایتدوکی ستم
کبی بو ستمله وَاتَّقُوا اللَّهَ وتنکریدن خوف ایدك پس سزه اذن وبرلمیان نسنه ایله تعدی
ایتمك وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ وبیلك علی التحقیق کیم خدا عز وجل اهل تقوی ایله در
انلری محروس ایدوب حاللرین اصلاح ایدر وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وتنکری تعالی
یولنده یعنی جهادده مالی بذل ایدك وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ والرکزله جانکزی
ورطهٔ هلاکه صالمك یعنی مالی غزا ایچون انفاق ایتمده بخل ایتمکوز زیرا اکا بخل ایتمك
دشمن تسلطنه موجبدر و انك تسلطی هلاککوزه باعث اولور إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
وایلك ایدك که بی شبهه خدای لایزال ایولك ایدنلری همیشه سور وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ
وحج و عمره یی ایزد متعال ایچون اتمام ایدك یعنی انلرك فرائض و سنتلرین یرینه
کتورك فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ پس اکر دشمن یا خسته لك سببیله حج و عمره کزی تمسندن منع اولنور
سکوز فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ قربانلردن میسر اولان شیء اوزرکزه واجبدر تا که احرامدن چیقوب
دونلرك کیمسی سزه مباح اوله وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ
و باشلرکزی تراش ایتمك یعنی احرامدن چیقمکوز قربان مکاننه یعنی منایه ارشنجه فَمَنْ
كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا پس سزدن بر کیمسه که خسته اوله أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ
یا باشنده کندویه بر الم اوله فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ پس فدا
ویرمك اوزرنه واجبدر که اول فدا اوچ کون اوروج دوتمق یا التی فقیره هر برینه
یارم صاع بغدای یا غیریسندن بر صاع صدقه ویرمك یا بر قیون قربان ایتمکدر
فَإِذَا أَمِنْتُمْ پس قچن امن حالتنده اولورسیز فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ هر کیم که عمره
ایله حجی جمع ایدوب انلرله منتفع اولدی که اشهر حجده اولا عمره ایله احرام ایدوب افعالنی
ادا ایتدکدنصکره احرامدن چیقه بعده حج ایچون احرام بغلیوب فرائض و واجبی یرینه
کتوره و بو صورتنه تمتع دیرلر یاخود احرامی بغلیوب ایکسین بردن نیت ایدوب ایکسینك
افعالنی معا کتوره و بکا قران دیرلر پس کیمسه که بو ایکی صورتك بریله ایتدی فَمَا اسْتَيْسَرَ

مِنَ الْهَدْيِ قربان مقوله سندن کند و یه میسر اولان نسنه اوزرینه واجب اولود
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ پس بر کیمسه که قربان بولمیه فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ حج کونلرده اوچ
کون اوروج دوتمق اوزرینه لازمدر وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ و یدی کون اوروج دوتمق
دخی حجی تعجیل افعاللرندن فارغ اولوب دونرسیز تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ بو اوچ و یدی
تمام اون عدددر بو کلامک ذکر اولنمسی تأکید ایچوندر تا که بر کیمسه فهم ایتمیه کیم بو مقامده
بو واو معناسنده در که اقتضا ایدر کیم انسان اوچ ایله یدی آراسنده مخیر اوله ذَلِكَ
تمتع ایتمک یا هدی یا صیام ک وجوبی لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ شول کیمسه یه
در که مسجد الحرامن اهلی مقیم اولمیه لر وَاتَّقُوا اللَّهَ و تکریدن حوف ایدک وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ و بیلک کیم علی التحقیق ایدجک جلاله یرک اشکنجه لودر او کیمسه
که کندو سندن قورقمز الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ حجک وقتی بلنمش آیلردر و او شول
و ذی القعده در و ذی الحجه نک اولکی اونی که آخری قربان بیرمنک ایلکی کونیدر فَمَنْ فَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ پس هر کیم که ایچلرنده حج قربانده سود مکله حجی اوزرنه لازم قیلدی
فَلَا رَفَثَ پس نه فحش سوز وَلَا فُسُوقَ و نه شرع شریفک حدودندن تجاوز وَلَا جِدَالَ
و نه بولداشلرله جنک ایتمک فِي الْحَجِّ حجک کونلرنده اولور یعنی حج ایتمک ایستیان کرکدر کیم
بو اشیاء مزبوره دن اجتناب ایلیه وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ و ایلو کدن هر نه ایشلرسیز
يَعْلَمْهُ اللَّهُ حق تعالی انی بیلور مرویدر که یمن خلقندن بر جماعت آزوغه سز حجه
توجه ایدوب دیرلردی بز ارباب توکلز و بو فعللری اقتضا ایدردی که خلق اوزره بار کوران
اوله لر پس حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی که وَتَزَوَّدُوا و آزوغه بیله کتورک فَإِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ التَّقْوَى که بی شبهه آزوغه نک ایو سی خلقک مالندن پرهیز ایتمکدر وَاتَّقُونِ
يَا أُولِي الْأَلْبَابِ و بندن حوف ایدک ای ارباب عقول اولانلر لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اوزرکزه
بر کناه یوقدر کر أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ موسم حجده پروردکارکزدن رزق ایستیه سیز
مرویدر که جاهلیه عصرنده حج موسمنده عربک بر بازاری قورلوب ایچنده بیع و شرا
ایدرلردی چون اسلامک شرفیله مشرف اولدیلر اندن اجتناب ایتدیلر حق تعالی اول ایامده
بیع و شرانی کندولره مباح قیلدی ایام حجده فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ پس چون عرفاتک
طاغندن دونرسیز اول بیر بیردر که حضرت آدم و حوا حضرتلری هبوط ایندوکلرندن صکره
انده کورشدیلر فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ تکری تعالی یی تلبیه و تهلیله مشعر
الحرام یاننده ذکر ایدک مشعر الحرام بر معین یردر وقفه ده امام اولان کیمسه انده دورر
وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ و انی یاده کتورک سیزه یولی کوستردکیچون وَإِنْ كُنْتُمْ
مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ و تحقیقا کر سیز حقک هدایتندن اسبق ازغونلردن

ایدوکن ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ صکره عرفاتدن دونک اول یردن که خلق
که خلق دونرلر بو خطاب قریش قبیله سنه در زیرا انلرک دابی بو ایدی که خلق عرفاتدن
دوردقلرندن کندولر مزدلفه ده دورلردی و دوندکلرنده خلق دوندکی یردن
دونمزلردی و بو فعلی کندولره بر عالی مرتبه صایرلردی پس خلقله مساوی اولمغه
امر اولندیلر وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ و ایزد و ذو الجلالدن مغفرت طلب ایدک
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ تحقیقا که حق جل و علا استغفار ایدنلرک کناهلرین غفران
ایدوب اوزلرنه انعام ایدر فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ پس اول وقت که حجکوزک لوازمن
ادا ایدرسیز فَاذْكُرُوا اللَّهَ تکری تعالی یی حمد و ثنا ایله مذکور قیلک كَذِكْرِكُمْ
آبَاءَكُمْ نته پدرلرکزی ذکر ایدردکوز جاهلیه زماننده عربک ایینی بو ایدی که حجک
مناسکندن فارغ اولدقلرنده مسجد الحرام ایله جبل الرحمه آراسنده دوروب آبا و اجداد
مفاخر و محاسنلرین ذکر ایدرلردی چون اسلامله مشرف اولدیلر انکله مأمور اولدیلر
که خدای ذو الجلالی حمد و ثنا ایله تبجیل و تعظیم ایدرلر أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا بلکه پدرلرکزه
ایتدوککزدن ذکردن زیاده تکری یی حمد و ثنا ایله مذکور قیلک فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ
پس ذکر ایدن آدمیلردن بر کروه وار که دعاسنده سویلر رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا ای پر
وردکارمز دنیاده بیزه فلان کوزل نسنه یی ویر وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ و انکا
آخرتده هیچ بر نصیب و لمان وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ و انلردن بر بلوک وار که دعاسنده
سویلر رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ای پروردکارمز بزه بو جهانده بر ایولک ویر
یعنی صحت و کفاف معیشت و طاعاته بزی موفق قیل وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً و اوبر جهانده
بر ایولک یعنی انده ثواب و رحمتی ویر وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ و دوزخ اشکنجه سندن بزی
محفوظ قیل حضرت علی المرتضادن رضی الله عنه مرویدر که بو یردی بو جهانک
حسنه سی خاتون صالحه در و او برجهانک حسنه سی حور پسندیده در و عذاب
النار دنا معقول خاتوندر نظم زن بد در سرای مرد نکو ❊ هم درین عالمست دوزخ او
زینهار از قرین بد زنهار ❊ وقنا ربنا عذاب النار أُولَئِكَ دنیا و آخرتک خیرین ایسترلر
لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا انلره ایتدوکلری عملدن بر بهره وار وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ و تکری
تعالی غایتله تیز حساب بلودر که بو دکلو قوللرین حساب طرفة العین کوررور وَاذْكُرُوا
اللَّهَ و ایزد و ذو الجلالی یاده کتورک فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ صایلمش کونلرده و اول کونلر
حضرت امام اعظمک قتنده عرفه کوننک صباح نمازندن قربان بیرمینک ایکی
کوننک ایکندی نمازنه دکیندر و امامین قتنده عرفه نک صباحی نمازندن آخر ایام
تشریقک ایکندی سنه دک فَمَنْ تَعَجَّلَ پس بر کیمسه که منادن دونمه یی تیزلر حره لری

صالدقد نصكره في يومين ايكي كونده وانلر ذي الحجه نك اون برنجي واون ايكنجي
كونيده فلا اثم عليه استعجالي سببيله اوزدنه بر كناه اولماز ومن تأخر وبر كسنه
كه كرويه قالدي تا كه اوچنجي كون جمره لري صالدي فلا اثم عليه اوزدنه
كناه اولماز لمن اتقى شول كمسنه يه كه پرهيز كارلك ايتدي يعني بو مذكور اولان
احكام تقوى صاحبنه در زيرا حقيقتده حاجي اولوب جمله منتفع اولان
اودر واتقوا الله وتنكريدن خوف ايدن واعلموا انكم اليه تحشرون
وبيلك كيم على التحقيق سز مكافات ايچون انك طرفنه جمع اولنورسز ومن الناس
من يعجبك قوله وآدميلردن شول كمسنه وار كه سوزي سكا خوش كلور في
الحيوة الدنيا بقولان صاعلغك امور ومصالحنده ويشهد الله على ما في
قلبه اولان شيئه اوزره تنكري تعالي يي شاهد قيلور يعني انا محبوب تنكري شاهد
قيلور كه كوكلي لسانته موافقدر وهو الد الخصام وحال بوكه كندودر
اهل اسلامه زياده عداوة وخصومت ايدن مرويدر كه بو آيت اخنس بن شريق
ثقفي حقنده نازل اولدي واو خوب صورتلي شيرين سوزلي بر كشي ايدي سرور كائناته
كمال اخلاص اظهار ايدوب اسلامي ادعا ايدردي واذا تولى وفخر محمد المصطفانك
مجلسندن اكسه چيوروب كيدر سعى في الارض زمينده شتابله يورور ليفسد فيها
كه انك ايچنده بدلك ايليه ويهلك الحرث والنسل واكين وداولري نابود قيله نته كه
اخنس مزبور ايلايمر ويدكه اول بد ذات فخر حضرتك حضورندن ايرلدي مدينه
سنوره نك اكينن ياندوروب داولرين هلاك ايتدي والله لا يحب الفساد وابن دمتعال
بمانلكي سومز پس فسادك ايشلنمي اوزره اولان غضبندن حذر ايليك واذا قيل له
اتق الله وفخر اولنان منافقه ذيلور تنكريدن قورق اخذته العزة بالاثم حمية جاهليه
كندويي كناه ايتمكه حمل ايدر فحسبه جهنم پس جهنم عذابي كافيدر ولبئس
المهاد ويمان دوشكدر نسنه در جهنم اتبنى ومن الناس من يشتري نفسه
ابتغاء مرضات الله وآدميلردن شول كمسنه وار كه جانيني صاتور تنكرينك رضاسني
تحصيل ايتمك ايچون مرويدر كه بو آيت صهيب رومي حقنده نازل اولدي زيرا اول عزيز
الوجودي مشركلر اسير ايدوب مرتد اولمغه كندويه كونا كون ستم ايتديلر بعده اسلام
بوكونه جواب ويردي كه بن بر پير ناتوانم سزه بر نسنه ده منفعت ايتمكه قادر دكلم
همان سزه اولى وانفع اولان بودر كه مالمي الوب بني آزاد ايديم سز انلر دخي بو سوزي قبول
ايدوب آزاد ايتديلر والله رؤف بالعباد وخداي لايزال قوللرينه مهربانلك ايديجيدر
كه بوكونه ايشلره كندولريني موفق قيلدر يا ايها الذين آمنوا ادخلوا في السلم كافة

اي ايمانه كلان كمسنه قوكوز اسلامه كيرك يعني جمله كوزنكريه مطيع ومنقاد اولك
ولا تتبعوا خطوات الشيطان وابليس لعينك آديملرينه اويمك انه لكم عدو
مبين كه بي شبهه شيطان سزه بر آشكارا دشمندر فان زللتم پس اكر طريقدن عدول
ايدرسز من بعد ما جاءتكم البينات سزه حلال وحرامي فرق ايدن دلائل
كلدكدنصكره فاعلموا ان الله بيلك على التحقيق كيم خدا عز وجل عزيز مخالفت ايدنلرك
عقوبتنه قادردر حكيم انتقام الماز الا حقله هل ينظرون الا ان يأتيهم الله
بكلمزلر الا تنكرينك عذابي كندولره كلور في ظلل من الغمام بولتدن سايبانلرده
والملائكة وفرشته لر دخي كلور زيرا عذابه موكل اولان انلردر وقضى الامر
وايشي تمام قيلندي يعني هر كسك جزاسي كندويه دكدي والى الله ترجع الامور
وخداي لايزال فرمانته امور ايشلر دونمش قيلنور سل بني اسرائيل يا محمد مدينه نك
يهودندن صور كه كم آتيناهم من آية بينة بدلرينه نيجه آشكارا نشانه ويردك
وانلر محمد المصطفانك اوصافيدر بو سؤالدن مراد انلره توبيخ ايتمكدر ومن يبدل
نعمة الله وهر كيم تنكري تعالي نك آياتني يعني محمد المصطفانك اوصاف حميده سني
تبديل ايدر من بعد ما جاءته كندويه كلدكدنصكره خدا عز وجل انكا عقوبت ايدر
فان الله شديد العقاب زيرا على التحقيق تنكري تعالي بيوك عقوبتلودر
زين للذين كفروا الحيوة الدنيا كفر ايدن كمسنه لره بقي صاغلق بزنمش قيلندي
ويسخرون من الذين آمنوا وايمانه كلانلردن مجيلنوب كولرلر مرويدر كيم اغنياء قريش
صحابه كرامك فقراسي اوزره كولوب ديرلردي محمد المصطفى بو ديلنجيلر ايله دينانك ايشني
ياپوب اشراف عربك اينين محو ايتمك استر انك ايشي حق اولمش اولسه ايدي ساداة عرب
واشراف قبائل تابع اولورلردي پس حق تعالي بو آيتي منزل ايدوب واول فقرايه اولان
اعزاز واكرامي دخي ايچنده بيان ايدوب بيوردي والذين اتقوا وشول كيمسه لر كه
كفر ومعصيتدن پرهيز ايتديلر فوقهم يوم القيامة روز قيامتده مستهزي اولانلرك
اوستلرنده اولورلر زيرا اكر كوننده مؤمنلر فردوس اعلاده وكفار اسفل السافلينده
اولورلر والله يرزق من يشاء بغير حساب وتنكري تعالي ايستدوكي كيمسنه يه
انداشيغ رزق ويرر كان الناس امة واحدة آدميلر حضرت آدم ايله ادريس
آراسنده بر كروه ايديلر يعني اول عصرده قوملري حق اوزره اتفاق ايتمشلردي صكره آرالرنده
اختلاف واقع اولدي فبعث الله النبيين پس حق تعالي پيغمبرلري كوندردي مبشرين
اهل طاعته مژده ويريجيلر ومنذرين واهل معصيته نوبه قو ويريجيلر وانزل
معهم الكتاب وانلرله كتابي ايندردي بالحق درستلك ودوغرولغله ملازم اولدوغي

خالدر ليحكم بين الناس تا كه پيغمبر اولان كيمسنه خلق آراسنده حكم ايدر
فيما اختلفوا فيه اولنسنه ده كه ايچنده اختلاف ايتديلر وما اختلف فيه
وكتابده بر كمسه اختلاف ايتمدي الا الذين مكر شول كيمسه لر كندولره ويرلدي
يعني خلاف قالدرن كتابده بر كمسه اختلاف ايتمدي الا كندولره منزل اولان
كيمسه لركه خلافي رفع ايدن شيئك استحكامنه سبب قيلديلر من بعد ما
جاءتهم البينات اشكارا معجزه لركندولره كلدكدنصكره بغيا بينهم
آرالرنده اولان حسد جهتندن فهدى الله الذين امنوا پس حق تعالى ايمانه
كلانلره ودوغري يولي كوستردي لما اختلفوا فيه ايچنده اختلاف ايتدكلري
شيئه من الحق دوغريلقدن يعني حق تعالى مؤمنلري مختلف فيه اولان حقه
ارشاد ايتدي باذنه امر واراديله والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم
وانرده والجلال ايستدوكي كيمسه يي دوغري يوله هدايت ايدر ام حسبتم ان تدخلوا
الجنة بلكه صاغندكز كه جنته كيره سيز ولما يأتكم مثل الذين خلوا من
قبلكم وحال بوكه سيزدن اسبق كچنشته اولنلرك صفتي سيزه كلمدي يعني انلره
دكن محنت كيبي سيزه كلمدي يعني انلره دكن محنت كيبي سيزه بر محنت دكمدي وانلرمحنتي
بوايديكه مستهم البأساء والضراء انلره فقر وفاقه وخستلك دكدي وزلزلوا
وبلالر كترشدن مكانلرندن انزعاج اولنديلر حتى يقول الرسول والذين امنوا معه
برحد دك كه پيغمبر واعانه كلانلر كندو سيله بالاتفاق سويلدلر متى نصر الله
تنكرينك ياردمي نه زمان اولور الا ان نصر الله قريب آگاه اولك كيم على التحقيق تنكرينك
ياردمي يقيندر منقولدركيم عمرو بن الجموح بر مال دار كيمسنه ايدي سرور كائناته
صوردي كه يا رسول الله اموالمزدن قنغي نسنه يي في سبيل الله صرف ايدهلم وكيمه
اني ويرهلم حق جل وعلا بوآيتي منزل ايدوب بيوردي يسئلونك ماذا ينفقون سندن
صورديلركه اصل نسنه انفاق ايدرلر قل ما انفقتم من خير سويله شول نسنه يي
كه مال مقوله سندن صرف ايدرسز فللوالدين انايه وبابايه يعني انلره ويرمك ويرمسي اولادر
والاقربين وخصملره واليتامى واوكسزلره والمساكين ودرويشلره كه معيشتك تحصيله چاره لري
يوقدر وابن السبيل ومالي شهرندن اولوب آنكا الي يتشمين غريبه وما تفعلوا من خير
واو ايولك مقوله سندن هر نه ايدرسيز فان الله به عليم پس تحقيق حق سبحانه وتعالى
آنكا داناادر يعني انك كنهني وحقيقتني بيلور وانك ثوابني يتشدرر كتب عليكم القتال
اوزريكزه دوكشمك فرض قيلندي وهو كره لكم وحال بودركه او طبعكزه كريه
كلور وعسى ان تكرهوا شيئا وشايدكيم طبعكز برنسنه دن نفرت ايده وهو خير لكم

واوسيزه خيرلودر وعسى ان تحبوا شيئا وشايد برنسنه سيوه سز وهو شر لكم
واوسيزه يماندر والله يعلم وحق سبحانه وتعالى سيزه نفع ايده ني بيلور وانتم
لا تعلمون وسيز اني بيلمزسيز يسئلونك عن الشهر الحرام سندن صورديلر حرمتلو
ايدنا وتري قتال فيه ايچنده اولان جنكدن اوتري صورديلر كتورديلر حضرت صلى الله
عليه وسلم عبد الله ابن جحش صحابه كرامدن بر بلوكنه شرارايدوب جماذى الاخرده بطن النخله
نام يره كندولري كوندردي تا كه قريشك بر مقداردوه سن غارت ايدهلر اول اثناده
عمرو حضرميله قريشك بر كاروانى طايف سمتندن كلوردي عبد الله بولداشلريله
انلره صوتوب كاروانى يغما ايدوب عمرو حضرمي يي قتل ايتديلر وبو ايش صحابه كرامك
رجبك غره سنده واقع اولديغي امّا كندولر اول اثناده ايديلر كيم اول كون جماذي
الاخره نك سلخ كونيدر رجب كندولرده محقق اوليديكه اول كون رجبك غره سيدر
جنك ايدن صحابه كرام اتيدكلرنه پشيمان اولديلر وكفار قريش لسان طعني اوزاتديلر
محمد المصطفى ماه رجبك حرمتني هتك ايدوب ايچنده قتل ونهب ايتدي وطعن يوزندن
كوندرديلر حضرتندن سؤال ايتديلر كه شهر حرامده جنك ايتمك جايزميدر
حق سبحانه وتعالى جوابلرنده بيوردي قل قتال فيه كبير سويله يا محمد
شهر حرامده جنك ايتمك بيوك كناهدر وصد عن سبيل الله واسلامدن خلقي
منع ايتمكدر وكفر به وتنكريه كفر ايتمكدر والمسجد الحرام ومسجد الحرامدن خلقي
منع ايتمكدر واخراج اهله منه ومسجد الحرامدن اهلني چيقرمق اكبر عند الله تنكري
قتنده چوق بيوكدر يعني صحابه كرامدن ماه رجبده اكرچه خطا بوكونه بر تقصير
واقع اولدي لكن حضرت پيغمبري ومؤمنلري وطنلرندن چيقرمق صحابه كرامك
ايتدكي جنكدن بيوك كناهدر تنكريه فتنه والفتنة اكبر من القتل ده
مؤمنلري وطنلرندن چيقرمقله امتحان ايتمك وتنكريه شريك قتمق عمرو
حضرمي يي اولدرمكدن زياده بيوكدر ولا يزالون يقاتلونكم حتى يردوكم
عن دينكم وهميشه سزكله جنك ايتمكي ترك ايتمزلر تا كه سزي دينكوزدن دوندرهلر
ان استطاعوا اكر قادر اولورلر ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر
وهر كيم سيزدن دينندن دونوب اولمش ولهاول حالده كه كندوسي بي دينيدر
فاولئك حبطت اعمالهم اول كروه عملري باطل اولدي في الدنيا بوجهانده
كه جانلري واموالري عصمت قالمز والآخرة وآخرتده كه ثوابه استحقاقلري قالمز
واولئك اصحاب النار واول كروه دوزخه ملازمدرلر هم فيها خالدون كندولر
ايچنده دايم اوزره مقيم درلر ان الذين امنوا تحقيقا كه ايمانه كلان كيمسنه لر

والذين هاجروا دشوكمسنه لركراو طانلرين ترك ايتديلر وجاهدوا
في سبيل الله و تنكرينك يولنده جهاد ايتديلر اولئك يرجون رحمة الله
اول كروه تنكرينك رحمتنه اميد دوتزلر والله غفور رحيم وحق سبحانه وتعالى
مؤمنلرك ومجاهدلرين كناهن عفو ايدوب كندولريني اسيركر يسئلونك عن الخمر
والميسر باده دن وقماردن اوتري سندن صورارلر مرويدركه عمر ومعاذ رضي الله
عنهما رسول اكرمه صلى الله عليه وسلم ديديلر بزه شراب وقمارك فتواسني سويله زيرا
انلر عقلي فاسد ومالي نابود قيلدرلر حق تعالى حبيب اكرمنه خطاب ايدوب بيوردي
قل فيهما اثم كبير سويله ايكيسنك استعمالنده بيوك كناه وار ومنافع
للناس وآدميلره منفعتلر وار وانلرك منافعي بودركه خمر حرارت طبيعتيه
نشو ونما ويرور وبخيلي جومرد قيلار ولكه اولانه جرات ويرور وقمار تحصيل
مالي ونيلي وغلبه محلنده تلذذي افاده ايدر واثمهما اكبر من نفعهما وانلرك استعمالندن
حاصل اولان كناه نفعلرندن بيوكركدر زيرا نه دكلو نمان اشيا وار انلردن بيدا اولور بلنمك
كرك كيم صدر اسلامده شرب خمر مباح ايدي قجن بو آيت كريمه نازل اولدي صحابه كرامك
بركروهي انك نفعن ملاحظه ايدوب استعمال ايتديلر وبعضي انك اثمندن وهم
چكوب ترك ايتديلر بعده ايچنلرك بريلوكي نماز قيلمغه شروع ايدوب اما مدري
قل يا ايها الكافرون اعبد ما تعبدون اوقودي پس جل وعلا يا ايها الذين آمنوا
لا تقربوا الصلوة وانتم سكارى آيتني منزل قيلدي بوندنصكره اوقات نمازدن
ماعدا اوقاتده ايچنلر آز اولدي بركون ايچنلر اراسنده غوغاي مستان واقع
اولوب حضرت عمر رضي الله عنه جناب رب الاربابدن نياز ايدوب ديدي يا الهي
خمر خصوصنده بزه برشافي بيان ايت حق تعالى لطف وكرمندن انما الخمر والميسر
رجس آيتني منزل قيلوب جمله لرني انك استعمالندن منهي اولديلر ويسئلونك ماذا
ينفقون دخي سندن صورارلر كه قنقي نسنه يي انفاق ايدهلر سابقا كچمشدي
كه عمرو ابن الجموح صوردي كه اموالمزدن قنقي شيء انفاق ايدهلم جواب تعيين مصارفده
نازل اولمشدي بعده حضرتدن صوردي كه يا رسول الله ويرجك نسنه يي بلمدك
حق جل وعلا بيوردي قل العفو سويله نفقه كوزدن وعيالكزك نفقه سندن
ارتوق اولاني ويرك كذلك نته كه حكم انفاقي سزه بلدردي يبين الله
لكم الآيات تنكري تعالى سزلكچون نشانلري بيان ايدر لعلكم تتفكرون
في الدنيا والآخرة تاكه سز دنيا واخرتك امورنده تامل ايدهسز ويسئلونك
عن اليتامى دخي اوكسزلرك احوالندن سكا صورارلر مرويدركيم قچن

ان الذين

ان الذين يأكلون اموال اليتامى ظلما آيتي نازل اولدي وصي اولانلر وكيلره
مخالطه ايتمكدن وامورلرنده قيام ايتمكدن وانلرله يوب ايچمكدن اجتناب
ايتديلر صورت حالي سرور كائناته عرض اولنجق حق سبحانه وتعالى بو آيتي
منزل ايدوب بيوردي قل اصلاح لهم خير سويله اوكسزلره اصلاح ايچون مداخله
ايتمك كندولردن اجتناب ايتمكدن خيرلودر وان تخالطوهم فاخوانكم
واكر انلرله يوب ايچرسيز اوزكزه باس يوقدر زيرا انلر قرنداشلر
كوزه دروقرنداش كركدركه قرنداشيله مخالطه ايده والله يعلم المفسد من
المصلح واول جل وعلا انلرله براماز لكچون مداخله ايدني ايولك ايچون مخالطه
ايدندن تمييز ايدر ولو شاء الله لاعنتكم واكر حق تعالى مشقتكزي ايستسيدي مشقتلو
ايشلر سيزه تكليف ايدردي كه انلرله خلطه ايتمكدن سيزي منع ايدردي
ان الله عزيز بي شبهه كيم حق جل وعلا سيزه مشقتلو ايشلري تكليف ايتمكه
قادردر حكيم مصلحتك اقتضاسنه كوره ايش ايشلر مرويدركه سرور كائنات
صلى الله عليه وسلم مرثد غنوي يي مكه مكرمه يه كوندردي تاكه اندن قلان مسلمانلر
چيقره هجرته بولندي عصر جاهليه ده دوستي اولان عناق نام خاتون كندو
كوروشوب كذشته اولان معامله يه كندوني دعوت ايلدي مرثد حضرتلري اكا
سويلدي دين اسلام اول معامله دن مانعدر عناق ديديكه ايولنمكله اولسون
مرثد سويلدي اودخي حضرتك اذننه موقوفدر بعده حضرتدن بو خصوصي استيذان
ايدنجك حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي ولا تنكحوا المشركات وتنكريه
اورتاق قيلن قادينلري ايولنمك حتى يؤمن انلر ايمانه كلينجه ولامة مؤمنة
خير من مشركة وتحقيقا كيم برايمانه كلمش قراواش ايمانسز خاتوندن
يكدر ولو اعجبتكم واكر مال وجمالي خوشكزه كلديي ولا تنكحوا المشركين حتى
يؤمنوا ومؤمن اولان خاتونلري مشرك اولانلره ايولنديرمكوز انلر ايمانه كلونجه
ولعبد مؤمن خير من مشرك وبي شبهه ايمانه كلمش برقول برايمانسزدن
يكدر ولو اعجبكم واكر انى بكندكوز اولئك اول مشركات ومشركين
يدعون الى النار دوزخه چيغرورلر يعني جهنمه كيرمسنه سبب اولان شيئه
خلقي دعوت ايدرلر والله يدعوا الى الجنة والمغفرة وحق تعالى بهشته
وكناهلرك يارلغنسنه لسان رسل ايله دعوت ايدر باذنه توفيق وتيسيريله
ويبين آياته للناس وآدميلره نشانلرين اشكارا قيلور لعلهم يتذكرون
تاكه انلر پند ونصيحت الهلر ويسئلونك عن المحيض دخي فارلرك حيضندن

اوتري سندن صورديلر مرويدركيم اهل جاهليه نك دابي بو ايديكه قاري
حيضدن اولنجق انكله ييوب ايچمزلردي ومخالطه سندن اجتناب
ايدرلردي نته كه يهود ومجوس ايشلرلردي واول وقت كه اهل جاهليه
شرف اسلامله مشرف اولديلر اول حال اوزره قالديلر تاكه حضرت ابو الدحداح
صحابه نك بر بلوكيله حضرتدن سؤال ايتديلر جناب رب الارباب بو جوابي كلدي
قُلْ هُوَ اَذًى سويله يا محمد حيض بر يديسنه در فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ يعني قاريلردن
اوزاق اولن حيضده اولدقلرنده يعني انلرله مخالطه ايدك انجق جماع ايتمك نه آنكه
يهود ومجوس كبي ايشليه سزكه انلري ايولردن طشره ايده سز ونه نصارى كبي كه
انلرله بيردن مخالطه ايدوب جماع ايده سز وبو حال يهودك افراطي ونصارانك
تفريطي اره سنده متوسطدر وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ وانلره يقلشمك يعني
انلرله جماع ايتمك قانلري مدتك اكثرينه كلسينجه وانك اكثر مدتي اون كوندر تقديري
اولنشدر فَاِذَا تَطَهَّرْنَ پس قچن كه غسل ايدوب پاك اولورلر فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
اَمَرَكُمُ اللّٰهُ انلره كلن اول يردن كه تنكري تعالى سيزه كلمكه دستور ايدوب اني سيزه
حلال قيلدي اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ كه بي شبهه حق جل وعلا كناهلرندن توبه
ايدنلري سيور وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ وپاك اولانلري سور يعني حايضدن ونامشروعدن
اولان يردن اجتناب ايدنلري سيور مرويدر كه يهود ديرلردي هر كيم قاريسنه مباح
سمتدن مباشرت ايدر اول كيفيتله كه قارينك ارقه سي قوجاغنده اوله اوشاغي
شهلا كلور حق جل وعلا انلرك كلامن رد ايتمك ايچون بو ايتي منزل ايدوب بيوردي
نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ قاريلركوز سيزه اكين ييري كبيدر فَأْتُوا حَرْثَكُمْ پس اكينكوزه
كلك يعني قاريلركوزه كلك نته كه اكينلركزك ييرينه كلورسيز اَنّٰى شِئْتُمْ نيجه كه
استرسيز خواه ارقه لري اوزره يا ترك خواه يوزي قويي خواه يانبكي اما بو شرطله
كه اكين ييري ولميان محله كلميه زيرا اكا وارن كمسنه يه حضرت لعنت ايتمشدر تعالى
صلى الله عليه وسلم ملعونٌ من اتى امرأةً في دبرها وحاملكوز ايچون ايلروكوندرك
يعني قاريلركزه كلدكلركوز محل وشاق طلب ايتمك نيتيله انلره وارك وَاتَّقُوا اللّٰهَ
واكدر والجلال حوف ايدكه معاصيدن اجتناب ايتمكله وَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ
وبلك على التحقيق سيز اكا بولشجق سز وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ومؤمنلره جنتله ودنيادك
مشاهده سيله مژده وير منقولدر كه ابن رواحه خدانك نامنه اند ايچوب
كه همشيره سي قوجه سي بشر ابن النعمان اله سويلشميه واكا احساني دكمسه وهمشيره سيله
كندويي بارشترميه حق تعالى بو ايتي منزل قيلوب بيوردي وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ

عُرْضَةً لِاَيْمَانِكُمْ وتنكرينك ادين اندلركوزه سپر قيلمك اَنْ تَبَرُّوا اندن كه ايولك
ايتميه سز وَتَتَّقُوا واندن كه مروتدن پرهيز كارلك ايدوب سويلشميه سز
وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وادميلر اراسنده صلح ايتميه سز وَاللّٰهُ سَمِيعٌ و
تنكري تعالى اندلركوزي كمال اوزره ايشيدن عَلِيمٌ ضميرلركزده اولان نيتلره
دانادر لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِي اَيْمَانِكُمْ ايزد ذو الجلال سيزي بيهوده
دوشن اندلركوزده مواخذه ايتمز يعني انك سببيله سيزه عقاب ايتمز يمين لغو اما
اعظم قتنده اودر كه انسان برنسنه اوزره انداچه اول كماننله كه اول شي درسندر
صكره خلافي چيقه و امام شافعي قتنده يمين لغو سوز اراسنده انسانك لساني
اوزره جاري اولان قسملردر لا والله بلى والله كبي وهر تقدير اوزره يمين لغوده
كفاره واجب اولماز وحق سبحانه وتعالى انكله مواخذه ايتمز وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ
بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ولكن اول اندلرله سزي مواخذه ايدركه كوكللركز اني قصد
ايتمش اوله يعني بو انسان كچمش نسنه اوزره انداچوب ديركه اولشيء واقع اولدي
وحال بودر كه على التحقيق بيلوركه ديدوكي سوز خلاف واقعدر اوكونه محض
بو يله يمين ايتمك سببيله آخرتده مواخذه اولور وبوكا يمين غموس ديرلر و بر آدمي
كه كلجك شيء اوزره انداچر مثلا ديسه والله فلان كمسنه ايله سويلشمم صكره
صكره سويلشه اول آدميه كفاره لازم كلور وَاللّٰهُ غَفُورٌ وحق سبحانه
وتعالى قوللرينه چوق مغفرت ايدركه يمين لغودن اوتري كندولرين مواخذه
ايتمز حَلِيمٌ هراشده عقوبتي تعجيل ايتمز لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ سوكند
كمسنه لركه قاريلرندن اجتناب ايتمكه اند ايچرلر تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ دورت اي انتظار
ايتمكدر فَاِنْ فَاؤُ پس اكر اند ايچنلر دورت آيك اثناسنده رجوع ايتديلر مباشرت
ايتمكله كندولره ممكن ايسه يا خود سوزله فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بي شبهه بوكونه
يميني بوزوب كفاره سين ويرنه تنكري مغفرت ايدوب اكا زياده مرحمت ايدر
وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ واكر قاريلرندن اجتناب ايتمكه اند ايچنلر بو شنمعي قصد ايديلر
كه مدة مزبوده رجوع ايتمديلر فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ على التحقيق خدا عز وجل انلرك
سوزين كمال اوزره ايشدر عَلِيمٌ نيتلرنه زياده بيلجيدر وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وبوشنمش قاريلر جانلرنه اوچ قان كورمسنك كچمسين
انتظار چكدررلر وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ وانلره حلال اولمز اَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي اَرْحَامِهِنَّ
كه صاقليه لر شول نسنه كه تنكري تعالى رحملرنده خلق ايتدي اوشاقدن وحيضدن
اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اكر تنكريه وروز جزايه ايمان كتورمشلر وَبُعُولَتُهُنَّ اَحَقُّ

بردهن وقوجه لري دوندرمكلرنه اوزكه دن احقدرلر في ذلك انتظار
حكمتلري مدتده ان ارادوا اصلاحا قوجه لر قاديلرك ايولكن ايسترلرسه
نه ايذا ايتمك ايچون دوندرهلر ولهن مثل الذي عليهن وقاديلر اوزره اولان
حقوقلري وار بالمعروف حسن معيشتله وكوزل عشرتله وللرجال عليهن درجة
وكيشلرڭ قاديلر اوزره حقده زياده لري وار والله عزيز حق سبحانه وتعالى
مخالفت ايدندن انتقام المغه قادردر حكيم مصالح وحكمتلري ايچون
احكامي قوردي الطلاق مرتان شرعي بوشنمق كه اندن رجعت اولور ايكي
بوشنمقدر فامساك بمعروف اندن صكره مراجعت ايدوب ايولكله دوتمقدر
او تسريح باحسان يا ايولكله قويي ويرمكدر كه مراجعت ايدوب دوندرميه
ولا يحل لكم ان تأخذوا مما آتيتموهن شيئا وسيزه جايز دكلدر انلره
ويردككوز نسنه دن بر نسنه الهسز الا ان يخافا الا يقيما حدود الله
مكر اول وقتده كه قوجه وقاري قورقيه لر كيم تكرينڭ احكامن يرينه كتورميه لر
مرويدر كه جميله نام خاتون قوجه سن ثابت ابن قيسي سومزدي پس حضرتڭ
حضورنه كلوب ديدي يا رسول الله شمدن صكره قوجه م ثابت ايله عشرت
ايدوب بيريرده جمع اولمغم محالدر والله اني نه دينده ونه طبيعتنده عيب
ايدرم انجق ايستمم كه اسلامده كفر ايده يم اني سومه دكم اجلدن كندويي
تحمل ايدرم ومحبت ايتمم وكما سببي بودر كه بر كون چادرڭ اتكني قالدروب انى بر
جماعتله كلور كوردم باقدم كه انلرڭ انجق بويلوسي وقره يوزلوسي وبدچهره لوسي كندي ايدي
حق جل وعلا بو ايتي منزل ايتدي بعده جميله ثابتدن مهر ايچون الدوغني باغشلديغي فدية ويروب
دوندروب خلع اولدي فان خفتم پس اي حاكم اولان كمسنه لر اكر قورقرسڭز
ان لا يقيما حدود الله قوجه وقاري تكرينڭ احكامن يرينه كتورميه لر فلا جناح
عليهما فيما افتدت به كشي اوزره قاري يي بوشنمق ايچون الدوغي نسنه ده
وبال اولمز وقاري اوزره جاني قورتمق ايچون فدايه ويردوكي نسنه ده
دخي كناه اولماز تلك حدود الله بو مذكور اولان احكام تكرينڭ صنرلريدر
فلا تعتدوها پس انلري تجاوز ايتمڭ ومن يتعد حدود الله وهر كيم
تكرينڭ صنرلرين تجاوز فاولئك هم الظالمون اول كروه كندولرينه ستمكار
اولنلردر فان طلقها پس اكر اول ايكي بوشنمقدن صكره كشي قاري سين بردخي
بوشادرسه فلا تحل له من بعد قاري كشييه بو اوچنجي بوشنمقدن صكره
حلال اولماز حتى تنكح زوجا غيره اول وقته دك كه اندن اوزكه بر قوجه

اولنه فان طلقها پس اكر ايكنجي قوجه قاريي بوشادر فلا جناح عليهما
اولكي قوجه اوزره وبو مطلقه اولان قاري اوزره وبال اولمز اكر ان يتراجعا
عده سي منقضي اولدقدن صكره نكاح جديد ايله بيري بيرينه دونه ان ظنا
ان يقيما حدود الله كاز ايدرلرسه كه تكرينڭ احكامن يرينه كتورمكه
قدرتلري وار وتلك وبو مذكور اولان تحليل وتحريم حدود الله خدانڭ صنرلريدر
يبينها لقوم يعلمون انلري اشكار ايدر بر كروه ايچون فهم ايدوب مقتضاي
علمله عمل ايدرلر واذا طلقتم النساء وچون قاريلري بوشادرسڭز فبلغن اجلهن
پس عده لرينڭ اخرنه ايرشرلر فامسكوهن بمعروف ايولك ايتمك قصديله
انلره مراجعت ايدڭ او سرحوهن بمعروف يا ايولكله انلري قويڭ ويرڭ ولا تمسكوهن
ضرارا وانلري دوندرمك كندولره ضرر ايتمك قصديله لتعتدوا تا كه كندولرينه
ستم ايدڭز عده نڭ اوزاتمسيله زيرا بعض كمسنه لر قاديلرين بو كونه
بوشادرلردي كه اول بر بوشنمقله بوشادرلردي عده لري منقضي اولمغه
يقلشدقده مراجعت ايدرلردي بر ايكي كون كچدكدن بر بوشنمق دخي بوشادرلردي
اوچ طلاق تمام اولنجه وبوندن مقصدلري همان قاريه ايذا ايتمك ايدي
حق تعالى انلري اول فعلدن بو ايتله نهي ايدي واني ارتكاب ايدنه اولجق
نسنه يي بيان ايدوب بيوردي ومن يفعل ذلك وهر كيم اول ايشي ايشلر فقد
ظلم نفسه بي شبهه كه جاننه ستم ايتمش اولدي كه اني مستحق عقاب قيلدي ولا
تتخذوا آيات الله هزوا وتكري تعالينڭ احكامني مسخره لك ايتمڭ ايدڭ
بو ايت بر قوملڭ حقنده نازل اولدي كه طلاق ونكاح وعتاق ايدوب
ديرلردي كه بز اوينوردك واذكروا نعمت الله عليكم واندكزه اولان
تكرينڭ نعمتني ياده كتورڭ وما انزل عليكم واوزرڭزه ايندردوكي
نسنه دخي ذكر ايدڭ من الكتاب قرآن عظيم الشاندن والحكمة وسنت
نبويه دن يعظكم به انكله سيزه پند ونصيحت ايدر واتقوا الله واحكامنڭ
مخالفتندن تكريدن خوف ايدڭ واعلموا ان الله بكل شيء عليم
وبيلڭ على التحقيق كيم حق تعالى هر شيء كامل اوزره بيلجيدر واذا طلقتم النساء
وچون قاديلري بوشادرسڭز فبلغن اجلهن پس عدتلرينڭ انتهاسنه ايرشسلر
يعني عدتلري منقضي اولجق فلا تعضلوهن ان ينكحن ازواجهن كندولرينڭ
منع ايتمڭ كه كندو قوجه لرينه نكاح ايله وارهلر بو خطاب جميع خلقه در يعني
كركدركه اره كوزده بو منع هيچ اولميه مرويدر كه معقل بن يسار رضي الله عنه

همشیره سز منع ایتدیکه کندوینی تطلیق ایدن قوجه یه واره حق تعالی
اولا بنی منع قیلدیکه اوکونه ایشه مانع اولمك اذا تراضوا بینهم فی
ارالرنده رضا واقع اولور بالمعروف حلال نکاح ایله وحسن زندکانیکله
ذلك یوعظ به بو حکم که مذکور اولدی انکله وعظ اولنور من کان یؤمن
بالله والیوم الاخر سزدن شول کیمسه که خدانك وحدانیتنه ودوزخنك
اولمسنه ایمان کتورمش اوله ذلکم ازکی لکم واطهر بو مذکور اولان حکمله
عمل ایتمك سیزه پاکرك و پاککدر والله یعلم و ایزد متعال سیزه نافع شی بیلور
وانتم لا تعلمون و سیز بلمزسیز علمکز قاصر اولدوغیچون والوالدات
یرضعن اولادهن حولین کاملین وانالر اوشاقلرینه ایکی ییل کامل سوت
ویرورلر لمن اراد ان یتم الرضاعة شول کیمسه یه که سوت ویرمکك مدتنی تمام ایتمك
استر وعلی المولود له وکندویه اوشاق طوغرلن کیمسنه وزره رزقهن سوت ویرنلرك
کیجینك شیلر یعنی یمکلری وکسوتهن وکیمه لری بالمعروف انصاف و اعتدال
ایله لا تکلف نفس الا وسعها برجان برشی ایله تکلیف اولنمز الا طاقت کتوردکی
نسنه ایله لا تضار والدة بولدها بر انا اوشاقنه ضرر یتشرمسون که کندو سیند
ایرق بدرنه ویره ولا مولود له بولده و پدر دخی اوشاقنه ضرر یتشرمسون
که نفقه سنده قصور ایده وعلی الوارث مثل ذلك و پدرك وارثی اوزره
انك کبی یعنی اوشاقك پدری یحنسه نفقه سی پدرك وارثی اوزره اولور فان
ارادا فصالا اگر پس اکر انا و انا ایکی ییل تمام اولمدن اول اوشاقی سوتدن ایرمق ایستدیلر
عن تراض منهما که اول ایرمق ایکیسینك رضاسندن اوله وتشاور و ارالرنده واقع
اولان مشاوره جهتندن تصادر اوله فلا جناح علیهما بس اول ایش ایتمك جهتندن
اوزرلرینه وبال اولمز وان اردتم ان تسترضعوا اولادکم واکر استرسیز
که اوشاقلرکزی طایه لردن امزرمکه فلا جناح علیکم اوزرکزه اذن برکناه اولماز
اذا سلمتم ما اتیتم نجن ویرمك ایستدوکوز نسنه یی طایه لره تسلیم ایدرسیز بالمعروف
شرعا مستحسن اولان جهتله واتقوا الله وتکریدن قورقون اطفال خصوصنده واعلموا
ان الله بما تعملون بصیر و بیلك علی التحقیق کیم خدا عز و جل ایشلدکوز اشیانك حقیقتنی
کما ینبغی بیلور والذین یتوفون منکم ویذرون ازواجا دخی سیزدن شول کیمسه لر
که دار اخرته انتقال ایدوب قاریلر بوراقورلر یتربصن بانفسهن اربعة اشهر
وعشرا اول متوفی اولانلرك قاریلری دورت آی و ون کون جانلرنه انتظار چکدیلر
فاذا بلغن اجلهن پس چون مدتلرینك آخرنه ایرشورلر یعنی دورت آی و اون کون

تمام اولدقدنصکره فلا جناح علیکم اوزرکزه ای اهل ایمان وبال اولماز
فیما فعلن فی انفسهن اول قاریلر جانلرندن ایشلدکلری نسنه ده بالمعروف
ایولکله یعنی شرعه موافق برایش ایشلسه لر اندن اوزرکزه برکناه مترتب
اولمز والله بما تعملون خبیر وحق جل وعلا ایشلدوککوز نسنه یه غایتله مطلع در
ولا جناح علیکم و اوزرکزه ای نکاحه رغبت ایدنلر بر باس یوقدر فیما عرضتم به
من خطبة النساء شول نسنه ده که انکله تعریض ایدوککوز قاریلرك ایستمه سنده
یعنی اکر بر بوشانمش قاری عده سی ایاغنده کنایت طریقیله نکاحن طلب ایدرسیز اوزده
بر نسنه کلمز کنایت بونك کبی که کیشی سویلیه یم نکاحه رغبتم وار برایو خاتون ایسترم
وسن برایو خاتونسن او اکننتم فی انفسکم یا ضمیرلرکزده ایستمکلرین
صاقلدکوز یعنی بونی دخی اوزرکزه وبال اولماز علم الله انکم ستذکرونهن
حق جل وعلا علم قدیمله بیلدی که سیز البته انلری اکرسیز ولکن لا تواعدوهن سرا
و انلری اکل لیکن کیزلو اولان شی یعنی جوق جماع ایتمکوزی انلره وعد ایتمك
الا ان تقولوا قولا معروفا مکر بر ایو سوز سویلیه سیز رمز و اشارتله ولا
تعزموا عقدة النکاح و نوبلرك عقد نکاحنه قصد ایتمك حتی یبلغ الکتاب اجله
تا که تنکری تعالی یازدوغی مدت انتهایه ایرشه یعنی عدتلری منقضی اولنجه
واعلموا ان الله یعلم ما فی انفسکم و بیلك که بلا شبهه خدا عز و جل قلوبکزده
شی بیلور فاحذروه پس عقابندن کندوکزی صاقنوك واعلموا ان الله
غفور و بیلك علی التحقیق خدا عز و جل جوق مغفرت ایدر عقابندن خوف ایدنه
حلیم عذابکزی تعجیل ایتمز لا جناح علیکم اوزرکزه برنسنه یوقدر ان طلقتم النساء ما لم
تمسوهن اکر قاریلری بوش ایدرسیز کندولرینه دکمدن اول او تفرضوا لهن فریضة
یا بوشادرسز کندولره مهر تقدیر ایتمدوککوزدن اسبق یعنی برکیمسه که بر قاری بولنده
اما نه انکله تنها کورشدی و نه انکا بر مهر تعیین ایلدی اکر انی بوشادرسه اوزرینه
مهر ویرمسی لازم کلمز انجق حاللرینه کوره اکر بر نسنه ویرمسی لازم در که حق عز و جل
بیوردی ومتعوهن وانلری برنسنه ایله بهره مند ایدك علی الموسع قدره دولتمند
اوزره دولتنه کوره وعلی المقتر قدره و یوقسل اوزره فقرینه کوره متاعا بالمعروف بر بهره
منه لك که شرعن و عرفن مستحسن اوله و ائمه حنفیه بر معجر و برجامه و شفا و
برکوملك ایله تقدیر ایتمشلر حقا علی المحسنین اول تمتیع ایتمك ایکلك ایدنلر اوزرنه
دستحق اولدی وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن و اکر انلری بوشادرسیز کندولرینه
دکمدن اول وقد فرضتم لهن فریضة و حال بوکه کندولره بر مهر تعیین ایتمشدکوز

فنصف ما فرضتم تعيين ايدوكوز نسنه نك ياريسي انلره ويرمكوز لازمدر الا ان
يعفون مكر قاديلر حسن رضالرندن واز كچه لر او يعفو الذي بيده عقدة
النكاح يا اول كيمسه عفو ايده كه انك دركاح امري يعني نكاحك عقد
وحلنه مالك اولان عفو ايده كه قارينك مهرين بالتمام ويره وان تعفوا
اقرب للتقوى وسيزدن اي كشيلر واز كچمك ومهر ويرمك پرهيزكارلكه
غايتله يقندر مرويدر كه جبير بن مطعم بر قاري اولندي انكا داخل
اولمدن بوش ايتدي بعده مهرين بالتمام ويروب ديدي عفوه بن احقم ولا
تنسوا الفضل بينكم واراكزده احسان ايتمكي ايتمسي ونتمك ان الله بما تعملون بصير
بي شبهه كيم ايزد تعالى ايشلدوكوز اشيايه زياده كوريجيدر حافظوا على
على الصلوات فرض اولان نمازلره اوزره محافظه ايدن يعني انلري وقتلرنده
قيلك اوزدلونه مداومت ايدك والصلوة الوسطى وعلى الخصوص اورته
نمازي اوزره وبيش نمازدن صلوة وسطى قنغي نماز اولدوغنده اقوال
متعدده وار اصح بوكه اوايكندي نمازيدر وقوموا لله ونمازده ايچون
دورك قانتين منذلل اولدوغكوز حالده فان خفتم پس اكر نمازي
قيلمك ايستدوكوزده دشمندن قورقدكوز فرجالا او ركبانا نمازي قيلك
بيان اولندوغي وزده ومن ممكن ايسه يا ياديه اولدوغكوز حالده فاذا امنتم
پس اول وقت كه امنيت پيدا ايدوب قورقدكز قالميه فاذكروا الله تنكري ياد ايده
كوزك يعني امينلك نمازين قيلك كما علمكم نته كم سيزه اوكرتدي نمازين شرايط
واداندن ما لم تكونوا تعلمون شول نسنه بي كه سز اني بلمديكوز والذين
يتوفون منكم وسيزدن وفات اولان كيمسه لر ويذرون ازواجا
وقاديلر براقورلر وصية لازواجهم قاديلرينه اصمرلق اصمرلسون متاعا
كچنجك شي يعني متروكاتلرندن قاديلرينه نفقه ومسكن اسمرلسونلر
الى الحول بر ييله دك غير اخراج اولسكندن كيمسه كندولرين چيقرمقيه حاصل
كلام بوكه اول كيمسه لر كه وجودلرنه موتك علاماتن مشاهده ايدرلر كرك كه
ورثه لرينه سفارش ايده لركيم قاديلرينه بر ييلك نفقه ومسكن ويره لر وبو حكم
اسلامك اوايلنده ايدي صكره بيوريلك مدتي اربعة اشهر وعشرا ايتيله منسوخ
اولدي نفقه وسكني وصيتي كندولرينه ميراثي ايجاب ايدن ايتيله منسوخ اولدي
فان خرجن پس اكر قاديلر توجه لرك منزلندن زار دتيله چيقرملو فلا جناح عليكم
اوزركزه بر كناه اولماز اي حاكملر فيما فعلن في انفسهن جانلرينه ايشلدوكي نسنه ده

من معروف شرعه موافق اولان شيئدن والله عزيز وحق سبحانه وتعالى هر كيمسه
اوزره غالبدر كه حكمته مخالفت ايدندن انتقام الور حكيم مصلحته كوره ايشي
ايشلر وللمطلقات وبوشانمش اولان قاديلره متاع بالمعروف وجه معقول
اوزره بر مهرمند ايده جك نسنه كندولره ويرلمسي لازمدر حقا على المتقين پرهيز
كارلر اوزره درست ثابت اولدي كذلك نته كه بو احكامي سيزه بيان ايتدي
يبين الله لكم اياته ايزد جل وعلا احكامن سيزه بيان ايدر لعلكم
تعقلون شايد سيز اول احكامي تعقل ايدوب فهم ايده سيز الم تر
ايا تعجب ايدوب بقمزميسن اي بقچي الى الذين خرجوا من ديارهم شول كيمسه لره
كه منزللرندن چيقديلر وهم الوف وحال بوكه انلر بيكلر ايديلر امام سدي رحمه الله
نقل ايتدي كه واسط قارشوسنده واقع اولان داوردان كوينه بر طاعون كلوب
خلقندن بر مقدار صحرايه چيقديلر چقنلرك اكثري صاغ وسالم قالدي كوي
ايچنده قالنلرك اغلبي هلاك اولدي ايكنجي سنه دخي طاعون كند ولوم كلدي
ول كوي خلقي جمله قرق بيك ياسكز بيك ايديلر بردن صحرايه چيقديلر حذر الموت
اولمدن احتراز ايتمك ايچون فقال لهم الله موتوا پس حق جل وعلا انلره ديدي
ميت اولك بلا توقف امر حقله قولري اولديلر ويرد واتيبه اوزرلرينه بر ملك چيقردي
انك صوتندن جمله هلاك اولديلر ثم احياهم صكره كندولرين حق تعالى ديري
قيلدي مرويدر كه حضرت حزقيل عليه السلام انلرك اوستنه كچوب كوردي انلرك
بدنلري چوريوب كمكلري قالمشدر اندن تعجب ايدوب حق تعالى دن انكا خطاب كلدي كه
كندولرين چيغر كيم تنكرينك قدرتنه باقه فالفك حضرت حزقيل انلري چيغردقده
قولري اياغ اوزره قالقوب ديمكه باشلديلر سبحانك اللهم وبحمدك لا اله
الا انت وبو قصه نك ايرادندن مراد بوكه اهل اسلام جهاده وزره جرات پيدا
ايده لر وقضايه رضا كوستره لر ان الله لذو فضل على الناس تحقيقا كيم
خداء عز وجل خلق اوزره احسان ايه سيدر ولكن اكثر الناس لا يشكرون
وليكن ادميلرك چوغي نعمته اعتراف ايتمزلر چونكه حق تعالى بيان ايتدي كيم
فرار ايتمك موتدن قورترمز ومقدر اولان البته واقع اولمليدر اهل
اسلامه جهادي امر ايدوب بيوردي وقاتلوا في سبيل الله رضا الله يولنده
جنك ايدك واعلموا ان الله سميع وبيلك على التحقيق كيم خداء عز وجل
جنكدن تخلف ايدنك سوزني واكلا وانلرنك كلامن ايشيدر عليم ضميرلرنده
اولان اشيايي بيلور من ذا الذي يقرض الله كيمدر اول كيمسه كه تنكرينك رضاسي

تحصیل ایتمک ایچون صدقه ویرود قرضا حسنا بر کوزل صدقه پس کیم صدقه
قرضله تعبیر اولندی بو مناسبتله که حق تعالی انک عوضنی ویرور دنتو کیم
قرض الان کیمسه بورجنی ادا ایدر فیضاعفه له تا که حق تعالی اول صدقه
عوضنی احرننه اکا قات قات ایدر اضعافا کثیرة چوق قاتلر والله یقبض
ویبسط و تنکری تعالی بعض کیمسه لره اوزره تقتیر ایدر و بعض کیمسه لره اوزره
توسعه ایدر مصلحتک اقتضاسنه کوره والیه ترجعون وانک جزاسی
سمته دونمش قیلنورسیز بس عملکزه سیزه موافق جزا ویرور الم تر الی الملأ من بنی
اسرائیل بغمبرین حضرت یعقوبک اوشاقلرندن مشورت ایچون اوتورن کروهه
من بعد موسی حضرت موسانک وفاتندنصکره اذ قالوا لنبی لهم کندولرک
پیغمبره سویلدیلر و اصح اقوال اوزره اشموئیل علیه السلام ایدی ابعث لنا
ملکا بزه پادشاه کوندر یعنی ارامزدن بیر شخص پاشاهلکه تعیین ایت نقاتل
فی سبیل الله تا که انک رای و معونتیله تنکرینک یولنده جنک ایده لم قال
هل عسیتم ان کتب علیکم القتال الا تقاتلوا پیغمبرلری انلره دیدی
شاید سیز جنک ایتمیسز اگر اوزرکزه جنک متعین اولورسه قالوا وما لنا الا نقاتل
فی سبیل الله اولجماعت دیدیلر بیزم قنغی مصلحت حاصل اولور خدانک یولنده
جنکی ترک ایتمکدن وقد اخرجنا من دیارنا وابنائنا وحال بو که بز بولنش
اولدیغمز منزللرمزدن و اوغللرمزدن طشره قیلندق یعنی جالوت و اتباعی بزی
مکانمزدن و اولادمزدن آیردیلر و اول ایش اوکونه اولمشدیکه جالوت و کندو سپاهی
اولان عمالقه طایفه سی روم دریاسینک ساحلنده سکنی ایدرلردی قوت و تجبر
مقتضاسیله بنی اسرائیل مکانلرندن چیقروب اوشاقلرینی اسیر قیلمشلر
فلما کتب علیهم القتال پس اول محل اوزرلرینه جنک متعین اولدی تولوا الا
قلیلا منهم یوز دوندردیلر انجق انلردن از کمسه که بونجیوم محبوب جنکه وارد یلر
وانلرک عددی اوچ یوز اون اوچ ایدی اهل بدر صابیسنجه والله علیم بالظالمین
وحق سبحانه وتعالی جهادی ترک ایدن ستمکارلری داناد ر وقال لهم نبیهم
و کندولره پیغمبرلری سویلدی ان الله قد بعث لکم طالوت ملکا علی التحقیق تنکری
تعالی سیزه طالوت نام شخصی پادشاه کوندردی قالوا انی یکون له الملک علینا
دیدیلر نکا قندن اولور اوزریمزه پادشاهلک ایتمک ونحن احق بالملک منه
وحال بو که بز پادشاهلکه اندن زیاده استحقاقه یه سی یوزدر پادشاهلک
اجدادیمزه ایدی ولم یؤت سعة من المال دخی دنیا مالندن کندویه بر وسعت

ویرلمدی که انکله پادشاهلکنه تمشیت ویره قال ان الله اصطفاه علیکم پیغمبرلری
کندولره دیدی علی التحقیق خدا عز وجل اوزدکزه انی برکوزیده قیلدی
وزاده بسطة فی العلم والجسم دخی دانش و هیکلده اکا برکشاده لک ارتردی
چون حضرت طالوت بیت الملکدن اولمیوب فقیر اولمغین بنی اسرائیل پادشاهلکنی استبعاد
ایتدیلر حق تعالی انلرک سوزلرین برقج وجهله رد ایتدی بیری بو که حق تعالی انی بو ایشه
مستحق کوروب کندونی اصطفا ایتدی و بیری بو که پادشاه اولانه زیاده بیلکی
لازمدر که انکله جنکک و رعایانک تدبیرن ایده و انی حق تعالی اکا احسان ایتمشدر
و بیری بو که هیکلی عظیم اوله تا قلوبده هیبتی مستقر اوله و انی هم خدای لایزال
اکا بر مرتبه ویرودیکیم بلند قامتلو انسان برابرنده دوروب الن اوزاتسه الجق
انجق انک باشنه ایرشوردی والله یؤتی ملکه من یشاء و تنکری تعالی ایستدوکی
کیمسه یه ملکنی ویرور والله واسع وحق سبحانه وتعالی چوق احسان صاحبیدر
ایستدوکی کیمسه یه دولتمند ایدر علیم استحقاق صاحبنی بیلور چون بنی اسرائیله
خبر ویرلدیکیم طالوت اوزدکزه برکزیده اولندی انک برکزیده اولمسنه پیغمبرلرندن
بر دلیل ایستدیلر اندن دخی کندولره خبر ویردی نه که حق تعالی بیوردی
وقال لهم نبیهم و پیغمبرلری کندولره سویلدی ان آیة ملکه تحقیق که
پادشاهلکی نشانه سی بودر که ان یأتیکم التابوت سیزه صندوق کله فیه
سکینة من ربکم انچنده پروردکارکزدن قلبکزی تسکین ایده جک نسنه
وبقیة مما ترک آل موسی وآل هرون دخی حضرت موسی و هرون علیهما السلام
متروکاتلرندن بعض نسنه وار و اول الواحک قریقلری و حضرت موسانک عصاسی
و دونلری و حضرت هرونک عمامه سیکه و اول بو مقامده نفس معناسنه در تابوت
عمالقه بنی اسرائیلدن الوب شهرلرینه کتوردیلر خدای عز وجلک امریله قنغی مکانده
کرقودیلر اول مکانک اهلنه برآفت ایرشدی اخر الامر انی بر مزبله ده دفن ایتدیلر
پس طالوت اوزدلرنه ملک تعیین اولندیغی یزدجل وعلا فرشته لره امر ایدوب تابوتی
مکان معهوددن چیقروب بنی اسرائیل دیارنه ایلتدیلر نیکه حق تعالی بیوردی
تحمله الملائکة فرشته لر اول تابوتی قالدرر ان فی ذلک لآیة لکم
بی شبهه تابوتک کلمسنده پیغمبرکزک صدق مقالنه سیزه بیوک معجزه وار ان کنتم
مؤمنین اکر تنکرینک وحدانیتنه ایناندیغکز ایسه کز فلما فصل طالوت
بالجنود پس اول وقتکیم طالوت لشکری ایله عمالقه جنکنه شهرلرندن ایرلدی
که طالوت بنی اسرائیله سویلدیکه بنمله برجنکه کلمسون الا کنج توانا یکتلر

کیمسه لردن سکسن بیک یکت جمع اولوب سفره توجه ایتدیلر اتفاقا بوللری بر جراتیلی
فصلده بر صوسیز صحرایه دوشدی طالوتدن استدیلر که تنکری تعالی کند ولریچون
بر ایرمق اقتده قال الله انی مبتلیکم بنهر طالوت دیدی علی التحقیق
تنکری تعالی ایستدی که کونا یرمق سببیله سیزی برابر معامله مبتلا ایتمک ایستر
یعنی تجربه ایده نک معامله سی کبی ایدر فمن شرب منه فلیس منی پس هر کیم
ایچه او بنم اتباعمدن اولماز ومن لم یطعمه فانه منی وهر کیم انی داتمز او بنم
اتباعمدر الا من اغترف غرفة بیده مکر ایچنلردن اول کیمسه بر اوج صو ایله
قالدی که بنم اتباعمدندر دکتوردیلر که تنکری تعالی اول لشکرک بولنده قدرت
کامله سیله بر ایرمق اقتدردی یچون لشکر اول هوانک حرارتندن کاصوسیز
کلدیلر فشربوا منه بر اوجدن زیاده اندن ایچدیلر الا قلیلا منهم انجق انلر
اوز کیمسه لر که ایچدیلر یا بر اوج صو بله اکتفا ایتدیلر مرویدر کیم اول کیمسه
کنز اوج صو بله قناعت ایتدیلر ایچه لرنه ومطهرلرنه کفایت ایتدی واکثری
ایمتوب زیاده ایچنلر دوداقلری سیاه اولوب غزایه کیتمکه طاقتلری قالمدی
بلکل ایدک الله کیم اخرت قصد نده اولانده دنیانک الاینی بر ایرمق کبیدر
کندانلردن هرکیم دنیادن یرجزئی شیئله اکتفا ایتدی انکله بیچ دوزه عمری
کچروب مقصد اعلا یه واصل اولدی وهرکیم دنیانک زیب وزینتنک
صوبندن قانمق ایستدی درمانده قالدی بیت مستزاد ای قددونا
کچمک ابروهوسندن • ابل منزله ایردی • کج ترکیبی دست کاندارده قالدی
ای کندوبه دشمن فلما جاوزه هو والذین امنوا معه پس اول وقت که
طالوت وکندوسیله ایمان کتوزیلر اول ایرمقی عبور ایتدیلر قالوا بیری بیرینه
دیدی لا طاقة لنا الیوم بجالوت وجنوده کوچ بیزه بو قدر بوکون جالوت
ولشکریله مقاومت ایتمکه قال الذین یظنون انهم ملاقوا الله دیدی
شول کیمسه لر که تنکرینک جزاسین کورمسین اعتقاد ایدرلر کم من فئة قلیلة
نیچه از کروه غلبت فئة کثیرة چوقلک آیه سی کروهه غالب اولدی باذن الله
تنکری تعالی نک فرمانیله والله مع الصابرین وخدا عز وجل صبر ایدنلرله در
یعنی کندولرین منصور ایدوب قوة ویرور ولما برزوا لجالوت وجنوده
وچون کیم اهل ایمان جالوت ولشکرینه ظهور ایدوب جنکه صف بغلدیلر
قالوا ربنا افرغ علینا صبرا دیدیلر ای پروردکا بزلره زیرزه اولوقلتمق دوک
یعنی بزه چوق صبر ویر وثبت اقدامنا وجنکده ایاقلریمزی بکستو وانصرنا علی القوم

الکافرین وایمانسز اولان کروه اوزره بیزه یاردم ایت فهزموهم باذن الله
پس مؤمنلر کروه کفاری تنکرینک توفیقی وعنایتیله قیچ دیلر وقتل داود جالوت
وحضرت داود علیه السلام جالوتی اولدردی مرویدر کیم حضرت داودک یدی
اشانک بکا او غلی وارایدی یدیسیله طالوتک عسکرنده ایدی وحضرت داود
انلرک کوچکرکی ایدی حق جل وعلا پیغمبرلرنه خبر ویردی که جالوتی داود اولدردر
پیغمبرلر طالوتی بو معناده اکاه ایدیجک طالوت حضرت داودک احضارنه
فرمان ایتدی یولده کلورکن کندویه اوچ طاش خطاب ایتدی کیم بیزی ال تا که جالوتی
بزمله قتل ایده سن اول اوچ طاشی الوب توربه سنده وضع ایتدی صف قتال باغلند
حضرت داود مزبور طاشلری فلاخنه قویوب جالوته دوغری اتری ایتدی باذن الله جالوتک
دماغی انمرله بربادا ولدی بلا توقف فلان لشکر شکسته اولدی بعده طالوت
کندو فرزنی حضرت داوده اولندردی وپادشاهلک کندویه راجع اولدی واتیه
الله الملک وحق تعالی حضرت داوده پادشاهلکی ویردی والحکمة پیغمبرلکی وعلمه
مما یشاء وایستدوکی نسنه دن اکا اوکرتدی یعنی زره ایلتمسی وحیوانلک السانی
فهم ایتمک کبی اشیا اکا تعلیم ایلدی ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض واکر
تنکری تعالی ادمیلرک برمقدارینی برمقدارلریله صاوشدرمسیدی لفسدت
الارض یر یوزلردی یعنی نوع انسانک بقاسنه موجب اولان امور ومصالح
معطل اولوب زمیندن حاصل اولان منافع نابودا ولوردی ولکن الله ذو
فضل علی العالمین ولیکن ایزد جل وعلا خلق اوزره احسان صاحبیدر
تلک آیات الله مزبور اولان حکایت تنکرینک قدرتی نشانلریدر نتلوها علیک
بالحق انلری او زرکه دوغرو لغله اوقورز وانک لمن المرسلین ودخی شبهه
سز پیغمبرلکله مشرف اولانلردن سن تلک الرسل انلر سنده معلوم اولان جماعت پیغمبرلردر
فضلنا بعضهم علی بعض انلرک برمقدارینی برمقدارلری فوقنه ایتدوکمز
دوتدق مخصوص اولدوقلری فضائل سببیله منهم من کلم الله او پیغمبرلردن
بر کیمسه وارکه تنکری انکله سویلشدی واو حضرت موسی علیه السلامدر ورفع
بعضهم درجات وبعضلرینک پایه سنی بو جهه قالدردی که وجوه متعدده ایله بلند
مرتبه لرله انلر اوزره تفضیل ایتدی واو محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمدر
واتینا عیسی ابن مریم البینات وحضرت مریم اوغلی مسیح علیه السلامه آشکارا
معجزلری ویردک وایدناه بروح القدس واکی جبرائیل علیه السلامله مؤید
قیلدق ولو شاء الله ما اقتتل الذین من بعدهم واکر تنکری تعالی استیدی

الجزء الثالث

الکافرین

بغمبرلردن صكره اولانلر دينده اختلاف ايدوب جنك ايتمزلردي مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ
الْبَيِّنَاتُ آشكارا معجزه‌لر كندولره كلدكدن صكره وَلَكِنِ اخْتَلَفُوا ولكن اختلاف
ايتديلر فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ پس انلردن بر كروه خدانك توفيقيله معجزاتي تصديق ايتديلر
وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وانلردن بر كروه معجزاتدن يوز دوندروب كفر ايتديلر
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا واكر خداء عز وجل ايستسيدي دينده اختلاف
ايدوب صاوشمزلردي وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ وليكن تكري تعالى
ايستدوكي نسنه‌يي ايشلر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اي ايمانه كلان كيمسه‌لر أَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ سيزه روزي ويردوكمز نسنه‌دن ارباب استحقاقه ويرك يعني اوزكوة واجب
اولان مال زكوتي ويرك مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ بر كون كلمدن اول كه لَا بَيْعٌ فِيهِ
نه ايجنده الوصاتم واركه تدارك مافات ممكن اوله وَلَا خُلَّةٌ ونه ايجنده دوستلق
واركه دوست بر دوسته ياردم ايده وَلَا شَفَاعَةٌ ونه ديلك ايتمك واركه
سببيله بر كيمسه‌نك قورتلمسي ممكن اوله وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ وايمانه
كلميانلر كندولره ستم ايدنلردر يعني مال زكوتي ادا ايتميانلر ستمكارلردر لكن كندولرده
مخصوصدر ايچونكه مالي محلنده وضع ايتمديلر پس بو مقامده كافرون‌دن مراد زكوتي
منع ايدنلردر تغليظ وتهديد ايچون كفر عنوانيله مذكور اولنديلر اللَّهُ صفات
كماله جامع اولان ذات پاك وجودده بردرست معبود يوقدر الا كندوسي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْحَيُّ على الدوام صاغلغله متصف اولان الْقَيُّومُ عالمك تدبير ومحافظه
سنده همیشه قايم اولان لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ نه اوقلمق كندويي الور ونه اويقو
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ كوكلرده هر نه وار ويرده هر نه وار كندونك
مخلوق ومملوكيدر مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ كيمدر اول كيمسه كه قتنده
ديلك ايده الا بِإِذْنِهِ مكر فرمانيله شفاعت ايده يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ اهل سموات وزمينك امورن بو جهانده واو برجهانده
بيلور وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ وانك معلوماتندن بر نسنه‌يي
بيلمكه يتشمزلر إِلَّا بِمَا شَاءَ مكر اول شيئه كه ايستديكيم انلرك علمي اكا محيط اوله
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ اسكملسي كوكلري ويري صغدي بو كلام
حق تعالى نك كمال عظمته مثالدر وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وكوكلر ويرك صاقلمسي
كندويه زحمت ويرمز وَهُوَ الْعَلِيُّ وكندودر حدود وادهامدن بو جهة اولان
الْعَظِيمُ غايتله اولو اولان كه ماسواسي جنابي قتنده مستحقردر بلككه ايدك
بو آيت كريمه آية الكرسي عنوانيله شهرت بولمشدر حقنده فخر عالم صلى الله

عليه وسلم بيوردي هر كيم بش وقت نمازدن عقبنده بو آيتي اوقور جنته كيرمكه
كندويه موتدن غيري بر نسنه مانع اولمز واكا مداومت ايتمز الا صديق يا عابد
وهر كيم يتجق محلده اني اوقور تكري تعالى اني وقونشيسني وقونشيسنك قونشيسن
وجودن سندن اولانلري وكيجه‌ده امين قيلور وبيدكه انصاردن بر كمسنه‌نك
ايكي اوغلي حضرتك بعثتندن اسبق ترسا اولوب شامه كيتمشلر ايدي فخر دولت
اسلاميه ظهوره كلديكي زمان بو ايكي اوغلاري شامدن مدينه‌يه قدوم ايتديلر بدر مشفق
انلره يا پشوب كه البته دين اسلامه كلك حق تعالى بو آيتي منزل قيلدي لَا إِكْرَاهَ
فِي الدِّينِ ديني قبول ايتمكده اكراه اولمز قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ وبي شبهه كردو
يولي بولمق ازغونلقدن منفصل اولدي يعني اسلامدن كفر وحق باطلدن ايرلدي
فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ پس هر كيم تكريدن اوزكه معبود اولانلره كفر ايدر وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ
وتكرينك وحدانيتنه تصديق كتورر فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لا شك كه محكم
قلبه يا پشمش اولدي لَا انْفِصَامَ لَهَا كه اكا قرلمق وايرلمق يوقدر وَاللَّهُ سَمِيعٌ تكري
تعالى عروة الوثقايه ممسك اولانلرك سوزين كالا وزره ايشيجيدر عَلِيمٌ
نيتلرنه داناادر اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا ايزد ذو الجلال ايمانه كلانلرك امورينه
متوليدر يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ كفرك قرانلقلرندن ايمانك نورينه كندولري
چيقرورر وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ وكفر ايدنلرك امورينه حقله معبود
اولميان شياطين واصنام متوليدرلر يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
ايشغدن قرانلقه كندولرين چيقرورلر يعني روز الستده اولان ايمانلرين كندولردن
سلب ايدوب كفره داخل قيلورلر أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ اول طايفه جهنم اهليدر هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ كندولر جهنمده همیشه اقامت ايديجيلردر أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ
تعجب ايدوب بقمديمسن شول كيمسه‌يه يعني نمروده كه ابراهيم عليه السلام مجادله ايتدي
فِي رَبِّهِ پروردكارينك وحدانيتي اثباتنده أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ تكري تعالى كندويه
پادشاهلكي ويرديكي ايچون يعني پادشاهلك كندويه ويرلمسي كندويي مغرور ايدوب خدانك
شانده مجادله ايتمسنه باعث اولدي إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ مجادله ايتديلر اول وقت كه
خليل الله سويلدي رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ پروردكارم اول وجود پاكدر كه احيا
حياتي وموتي خلق ايدر قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ نمرود سويلدي بن صاغلدررم واولدررم
يعني قتله مستحق اولاندن عفو ايدرم وبي كناه اولاني اولدررم قَالَ إِبْرَاهِيمُ
حضرت ابراهيم سويلدي فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ پس ايزد عز وجل كونشي
حالا چيقديغي يردن چيقرور فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ سن ايندوكك دعواده صادق

ایسك انی حالا بحو برد نجیفرتدر فبهت الذي كفر بو كلامدن صكره كفر ایدن كیمسه
یعنی نمرود مبهوت اولوب حجتی منقطع اولدی والله لا یهدي القوم الظالمین
تنكری تعالی ستمكار اولان جماعته دعوتی یولی كوسترمز او كالذي مر علی قریة
بو كلام سبقت ایدن آیته فحوا اوزره معطوفدر پس تقدیر كلام بو ایدی اولور كه حضرت ابراهیم
ایله دانشمند اولان مجادله ایدن نمرودی یا بو كوی اوزره كچن كیمسه كبی بلمدكمی وهي خاوية
علی عروشها و حال بو كه اول كوی ویرانه اولوب دیوارلری دامری اوزره دوشمشدی
اشهر بودر كه بو واقعه صاحبی حضرت عزیر علیه السلام در و بخت نصر بیت المقدسی
خراب ایتدوكنده نصكره حضرت عزیری اسیر ایدوب بابل شهرینه كوتوردی بعده حق
تعالی انی انلرك شرندن قورتاردی همان بلا توقف بیت المقدس سمتنه توجه ایتدی
اكا یقین ولدوقده بر ویرانه كوییه ارام ایمكه نزول ایدوب بندوكی اشكی قادشوسنده
بغلیوب اكمك بقیه اشجارندن بر مقدار انجیر واوزم دوشوروب بر بحردن براز صیدی
واونی صیقوب شیره سندن براز ایچدی وبقیه لرنی صاقلیدی واندنصكره اول كوی
غایتله خراب كوردی قال انی یحیی هذه الله دیدی تنكری تعالی بنجه بونی احیا
ایده یعنی نیجه معمور و آبادان قیله بعد موتها انجنده ساكنی ایدنلر اولدوكدن صكره
فاماته الله پس تنكری تعالی انی اولدردی مائة عام یوز یل ثم بعثه صكره انی دیركی
ایلدی و هیچ دنده قیلدی قال كم لبثت حق تعالی اكا دیدی بو مكانده نقدر اقامت ایتدك
یا بو كون یا بر كونك بر مقداری قال بل لبثت مائة عام حق تعالی اكا دیدی كه انا ایدك كبی دكلدر
سن بونده یوز یل اقامت ایتدك فانظر الی طعامك وشرابك لم یتسنه پس نیجكه قجكه
اصلا متغیر اولمدی بو دكلو مدت اوزرنده بچشمیكن وانظر الی حمارك واشككه بق نیجه
چوریدی ولنجعلك آیة للناس وبو ایشی ایلدوك تا كه سنی حشردن بر نشانه و خلقه بر عبرت
قیلدوز وانظر الی العظام وحمارك كمكلرینه بق كیف ننشزها نیجه اكا حركت ویروب
بیری بیری اوستنده تركیب ایدرز ثم نكسوها لحما صكره انلره ات كیدرورز فلما
تبین له پس اول دم كه احیای موتی ده تنكرینك اقتداری حضرت عزیره اشكار اولدی
قال اعلم دیدی حالا مشاهده ایله بیلدم نته كه بوندن اسبق استدلال ایله بیلور ایدم
كیم ان الله علی كل شیء قدیر علی التحقیق تنكری تعالی هر نسنه نك ایجادینه قادر
توانادر واذ قال ابراهیم دخی یاد ایله شول وقتی كه خلیل الله سویلدی رب ارني كیف
تحیي الموتی ای پروردكارم بكا كوستر نیجه اولمشلری دیری قیلورسن حضرت ابراهیم
علیه السلام بو سؤال ایتدی تا كه علم معاینه حاصل اوله قال اولم تؤمن ایزد عز وجل
حضرت ابراهیمه دیدی استدلال ایدوب تصدیق ایتمدكمی كه بن اولمشلری دیری قیلورم

نادرم قال بلی حضرت ابراهیم دیدی بلی اكا تصدیق كتوردم ولكن لیطمئن قلبي
ولیكن اول سؤالی ایتدم تا كه كوكلم ارام بولا ایدی قال فخذ اربعة من الطیر حق
تعالی حضرت ابراهیمه دیدی پس قوش نوعندن دورت نسنه ال كوكرجین وطاوس
وقرغه وخروس فصرهن الیك پس انلری یانكه ال و بر قوشی تامل ایله تا كه ماهیتلرین
بر خوش بیله سن ثم اجعل علی كل جبل منهن جزءا صكره یانكده اولان
طاغلردن هر طاغ اوزره انلردن بر پاره قیل ثم ادعهن بعده اول قوشلره
سویله ضمانك اذن شریفیله كلك یأتینك سعیا سكا شتاب ایدرك كلورلر
واعلم ان الله عزیز حكیم وعین الیقین ایله بل كیم علی التحقیق تنكری تعالی
طلب ایتدككی نسنه نك ایجادندن عاجز دكلدر ایشی محكم متقولدر
كه حضرت ابراهیم امر اولندیكه اول قوشلری بوغازلیوب باشلرین یاننده
باشقه قویه بعده جمیع بدنلرین پاره پاره ایدوب قارشدره صكره هاونده
دوكه اندن نصكره انلری دورت حصه ایدوب هر بر حصه سن بر طاغ اوزره
وضع ایده بعده باشلری یاننه الوب وهر قوشی آدیله چاغیره حضرت ابراهیم
بو سؤال اوزره ایشی ترتیب ایلدی خدای ذو الجلال فرمانیله بر قوشك
اجزاسی طاغلر باشنده وضع اولنان اجزادن ایرلیوب بر بیره كلدیلر پس صورت
اصلیه لرنه كیروب باشلری سمتنه یوردیلر مثل الذین ینفقون اموالهم
شول كیمسه لرك صفتی كه تنكری یولنده مالرین بذل ایدرلر كمثل حبة
بر دانه صفتی كبیدركه انبتت سبع سنابل یدي خوشه بردیده بتوردی في
كل سنبلة مائة حبة هر بر خوشه ده یوز دانه وار والله یضاعف
لمن یشاء وحق جل وعلا چوق عطالودر كه بر حسنه نك مقابله سنده
یوز ایولك و زیاده ویرور و تنكری تعالی ایستدوكی كیمسه یه ثوابك
مقداری قات قات ایدر والله واسع علیم انفاق ایدنلرك نیتلرین بیلور
الذین ینفقون اموالهم في سبیل الله شول كیمسه لر كه تنكرینك
یولنده مالرین ویرورلر ثم لا یتبعون ما انفقوا منا ولا اذی
صكره ویردوكلری نسنه یه منت وانجتمك ایشترمزلر یعنی فقیره بر نسنه
احسان ایدنلری نه سوزایله ونه فعل ایله انجتمزلر بو ایت حضرت عثمان رضی الله
عنه حقنده نازل اولدی كه جیش العسرتی بیك دوه ایله ولوازمیله تجهیز
ایتدی وعبد الرحمن ابن عوف حقنده دخی كه اول سفرده حضرتنه
درت بیك درهم كتوردي لهم اجرهم عند ربهم اول طائفه نك ثوابي

کندولره مقرردر پروردکارلری قتنده ولا خوف علیهم ونه قورقو
اوزرلرنه وار ولاهم یحزنون ونه کندولر غناك اولورلر قول معروف
کوزل سوزله دیلنجی یی دوندرك ومغفرة ودیلنجینك ایتدوکی الحاحی
عفو ایتمك خیر من صدقة صدقه ویرسندن بیکرکدرکه یتبعها اذی
اندن کسه سندن اینجمك اوله والله غنی وحق سبحانه وتعالی بایدر اول
اوکمسنه‌لرك صدقه ویرمه‌لرندن که صدقه‌لرینك ایرمقنی منت واذی ایله
خاشاکیله مکدر قیلارلر حلیم صدقه‌سنده منت ایدنك عقوبتنی تعجیل ایتمز
یا ایها الذین امنوا لا تبطلوا صدقاتکم بالمن والاذی ای ایمانه
کلان کیمسنه‌لر ویردوککوز صدقه‌لرك ثوابنی منت وانجتمکله ابطال ایتمك
کالذی ینفق ماله رئاء الناس شول کیمسه کبی که مالنی خلقه کوسترمك ایچون
عطا ایدر ولا یؤمن بالله وتنکرینك وحدانیتنه تصدیق کتورمز والیوم
الاخر ودوزقیامتك وقوعنه دخی فمثله پس اول کیمسنه‌نك حالی انفاقنده
کمثل صفوان بر هموار طاشك حالی کبیدرکه علیه تراب اوزرنده تپراق
وار فاصابه وابل پس اکا بر ایری دمله‌لی یغمور دکدی فترکه صلدا درعقب
انی تپراقدن پاك وهموار قیلدی لا یقدرون علی شیء مما کسبوا
اول مرائیلر تنزه وقلری شیئدن بر نسنه اوزره کوجلری اولمز یعنی ریا ایله
انفاق ایتدوکلری نسنه‌دن بر شیئله انتفاع ایتمزلر نته‌که اول طاش اوسننده کی
اولان غباردن منتفع اولمدی والله لا یهدی القوم الکافرین
وحق تعالی کافر اولان کروهه ایولك ایتمکه ارشاد ایتمز ومثل الذین ینفقون
اموالهم ابتغاء مرضات الله وتثبیتا من انفسهم وشول کیمسه‌لرك
صفتی که تنکرینك رضالرین استمك ایچون ونفسلرندن صادر اولان یقینی بکشترمك
ایچون مالارین انفاق ایدرلر کمثل جنة بربوة بر باغك صفتی کبیدرکه یوکسك
یرده دوشمش اصابها وابل اکا بر عظیم یغمور دکدی فاتت اکلها ضعفین
درعقب میوه‌سین ایکی قات ویردی فان لم یصبها وابل فطل پس اکا بر عظیم یغمور
دکمز ایسه کوچك دمله‌لی یغمورلر کفایت ایدر زمینی ایو اولدوغیچون یعنی بو مقبوللر
ادملرك هر نفقه‌سی حق تعالی ضایع ایتمز واکرچه احواللری حسبیله تفاوت ایدر
والله بما تعملون بصیر وحق سبحانه وتعالی ایشلدوکز ایشلری کما ینبغی کورودر
پس اهل اخلاصه واهل ریایه ایشلرنه کوره جزالرین ویرور بونه دیایله
صدقه ویرنلره بر مثال ذکر ایدوب بیوردی ایود احدکم ایا بیرکوز سورمی همره

نکارا ایچوندر یعنی هیچ سیومز که ان تکون له جنة کندویه بر باغ اوله من نخیل واعناب
خرمادن واوزمدن تجری من تحتها الانهار اشجاری التندن ایرمقلر اقر له فیها
من کل الثمرات کندویه انکا انده تمو میوه‌لردن اوله خرما واوزم شرفیتلری ایچون
یالکز ذکر اولنشدر والا لفظ ثمرات انلره شاملدر واصابه الکبر وحال بوکه
اول باغ صاحبنه پیرلك کلمش اوله وله ذریة ضعفاء واکا کسبدن عاجز اوشاقلری اوله
فاصابها اعصار فیه نار فاحترقت پس اول باغه بر شدتلی یل که ایچنده اتش اوله
دکه درعقب انزن یانه یعنی بر کمسنه‌نك حالی که دنیاده مرابیلک ایدوب صدقه
ویرن ودوزخده اولیجق ویردوکی صدقه‌دن بر مدد ایستینجه انی نابود بوله
شول کیمسه‌نك حالنه بکزدکه اوکونه باغ صاحبی وله باشنه اول حال کله کذلك یبین الله
لکم الایات نته‌که صدقه خصوصنده سیزه بیان اولندی حق تعالی سزکچون نشانلر
بیان ایدر لعلکم تتفکرون تاکه سیز انلرده تامل ایدوب اعتبار ایده‌سیز
یا ایها الذین امنوا انفقوا من طیبات ما کسبتم ای ایمانه کلان
کیمسنه‌لر قزندکوز اشیانك پاکیزه‌لرندن تصدق ایدین ومما اخرجنا لکم من الارض
وسیزکچون یردن چیقردوکمز دانه ومیوه‌نك پاکیزه‌لرندن دخی انفاق ایدك ولا تیمموا
الخبیث منه ویمانینی اندن قصد ایتمك یعنی کسب ایتدوکوز شیئك یمانینی یاییردن
سیزه چیقردوکمز نسنه‌نك کوتی سن قصد ایتمك تنفقون ویرمکی تقدیر ایتدوککوز حالده
ولستم باخذیه وحال بودرکه حقوقکزده سیزه ویرلوده سیز انی الیجی دکلسیز
کوتی اولدوغیچون الا ان تغمضوا فیه مکر المسندن مسامحه ایلیه سز حضرت عبدالله
ابن عباسدن مرویدرکه اهل اسلام خرمانك یمانیله تصدق ایدرلردی پس حق تعالی بو ایتده
اول فعلدن کندولرین نهی ایلدی واعلموا ان الله غنی وبیلك علی التحقیق کیم ایزد
عز وجل انفاقکزه محتاج دکلدر انجق نفعکوز ایچون انفاق ایتمکی سیزه فرمان ایلدی
حمید مالندن پاکیزه نسنه‌یی ویرنك صدقه‌سن قبول ایدوب مکافاتلرین ایدر
الشیطان یعدکم الفقر ابلیس لعین سیزه فقری وعده ایدر یعنی انفاق ایتدککوز محل
سیز فقرله قورقودر ویأمرکم بالفحشاء وسیزه بخل ایتمکله امر ایدر والله یعدکم
مغفرة منه وحق سبحانه وتعالی انفاقکزده سیزه کندو کرمندن کناهلرکوزك
مغفرتین وعده ایدر وفضلا دخی سیزه وعده ایدر انفاقکزدن افضل بر عوض دنیاده
یا اخرتده والله واسع وحق سبحانه وتعالی اهل تقوایه چوق عطا ایدر علیم
استحقاقلرینه داناد یؤتی الحکمة من یشاء علم تحقیقی وعملی اتقانی ایستدوکی
کیمسنه‌یه ویرور ومن یؤت الحکمة وهرکیم که حکمت ویریلور فقد اوتی خیرا کثیرا

بی شبهه اوکیمسنه‌یه چوق خیر ویریلدی وما یذکر الا اولوا الالباب وایات مزبوره‌ده
بر کیمسه متعظ اولوب پند الماز الا ارباب عقول اولان کیمسنه‌لر وما انفقتم
من نفقة دنفقه مقوله‌سندن هر نسنه که صرف قیلدکوز آن‌با چوق اخلاصله یاریا ایله
او نذرتم من نذر یا او زرکزه واجب قیلدوغکز نذر قسمندن طاعتده یا معصیتده
فان الله یعلمه بی شبهه حق سبحانه وتعالی آنی بیلوردر آکا کوره سیزه جزا ویرور وما
للظالمین من انصار ومعصیتده مال ویرن و یرا ویرن ستمکارلره اصلا یاردمجیلر
اولماز ان تبدوا الصدقات اکر ویردوککوز صدقه‌لری اشکارا ایدرسکز
فنعما هی کوزل نسنه دور انک اشکارا اولدیغی وان تخفوها وتؤتوها الفقراء
واکر انلری کیزلیوب فقرایه ویرورسکز فهو خیر لکم انک کیزلی ویرلمسی سیزه
بیکرکدر ویکفر عنکم من سیئاتکم وحق تعالی سیزدن کناهلرکزک برمقدارین
محو ایدر والله بما تعملون خبیر وتکری تعالی ایشلدوککوز نسنه‌یی داناد رکوردیلر که انصار طایفه‌سی
انصار اسلامه کلمدن اول یهود ایله اقرباء اولان رضاع ومصاهره سببیله اول یهودلره
انفاق ایدرلردی قچن اسلام ایله مشرف اولدیلر یهودا وزره انفاق ایتمکلرین
مکروه کوردیلر بو صورت حضرت پیغمبره عرض اولنجق بو آیت کریمه نازل اولدی لیس علیک
هداهم یهودک دعوت قبول برلمدیکی او زرکه لازم دکلدر ولکن الله یهدی من یشاء
ولکن حق تعالی ایسته‌دوکی کیمسنه‌یی دعوت قبول برلمکه موفق قیلدر وما تنفقوا
من خیر واذکره واجب اولمیان مالدن هر نه ویرورسکز فلانفسکم جانلرکزه دونر
اسیرسه منفق علیه مومن اولسون اسیرسه کافر وما تنفقون الا ابتغاء
وجه الله وسیز ای اهل ایمان صدقه ویرمزسیز الا تکری‌نک رضاسین طلب ایتمک ایچون
وما تنفقوا من خیر یوف الیکم ومالکوزدن هر نه‌یی که صرف قیلورسکز ثوابی مع الزیاده
سیزه واصل اولور وانتم لا تظلمون وحالا بو که سیز ستم کورمش قیلنمزسیز یعنی اعمالکوزک
ثوابندن برشی سیزدن نقصان اولمز للفقراء صدقه‌کزی بو قسلره ویرک الذین احصروا
فی سبیل الله شول یوقسللره که تکری‌نک یولنده جهاده ایتمکه الحاق اولدیلر لا یستطیعون
ضربا فی الارض جهاد ایله مشغول اولدوقلری ایچون ییر یوزنده تجارت ایچون سفر ایتمکه قدرت بلمزلر
یوقدر یحسبهم الجاهل اغنیاء حاللرین بیلمیان کیمسنه کندولرین دولتلیلر صانور
من التعفف سیوکلری عفتدن او تری تعرفهم بسیماهم انلری علامتلریله بیلورسن
یعنی انلرک چهره‌لرینک صارارمسندن وبدنلرینک ذبوللغندن وکوزلرینک یاشندن
وتا متلرینک اعنا سندن بیلورسن لا یسئلون الناس خلقدن برشی طلب ایتمزلر
الحافا الحاح وابرام یوزندن والحاصل دخی سؤال ایتمزلر وما تنفقوا من خیر

ومالکوزدن هر نسنه‌یی که فقرایه صرف ایدرسکز فان الله به علیم بی شبهه
حق جل وعلا انی کمال اوزره بیلور الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار
سرا وعلانیة شول کیمسه‌لر که کیجه وکوندز اشکارا وکیزلی ماللرین حق یولنده
بذل ایدرلر روایت حضرت ابی بکر الصدیق شاننده نازل اولدی قچن ماللرین
قرق بیک التون که اون بیکی کیجه واون بیکی کوندز واون بیکی کیزلی واون بیکی اشکارا
رضای الله ایچون انفاق ایتدی فلهم اجرهم عند ربهم کندولره ثوابلری
مقرردر پروردکارلری قتنده ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون
ونه اوزرلرینه غمناک اولورلر الذین یأکلون الربا شول کیمسه‌لر که
معامله ایدوب کلرینه ربا ییرلر لا یقومون قبرلرندن قالقمزلر الا کما یقوم
الذی یتخبطه الشیطان من المس الا اول کیمسه‌نک قالقمسی کبی که جنوندن
آورتجق کندوبی بیلمز حالده ذلک بانهم قالوا اول عذاب انلره اول سببیله در
اولدیکه دیدیلر انما البیع مثل الربوا بونلر اوزکه برنسنه‌یی نقدن که خرید
ربا کبیدر واحل الله البیع وحرم الربوا وحال بو که ایزد عز وجل الم
حلال ایدوب ربایی حرام قیلدی فمن جاءه موعظة من ربه پس هر کیم
که پروردکارندن المسنین ترک ایتدی فله ما سلف ربا تحریم اولنمزدن اول
الدوغی نسنه کندویه‌در وامره الی الله وانک ایشی خدایه مفوضدر دیلر
عفو ایدر دیلرسه مواخذه ایدر ومن عاد وهرکیم ربانک تحلیلنه دونردی
فاولئک اصحاب النار اول کروه که ربایی حلال کوردیلر جهنم اهلیدرلر
هم فیها خالدون کندولر انک ایچنده همیشه اقامت ایدیجیلردر یمحق الله الربوا
حق سبحانه وتعالی ربا مالین نابود قیلدر ویربی الصدقات وصدقه‌لرک ثوابن
ارتروب ایچنده نجیقدوغی ماله برکت صالور والله لا یحب کل کفار اثیم
وتکری تعالی سیومز هر حرامی حلال ایتمکه مصر اولان کافرکنهکاری ان الذین
امنوا تحقیقا شول کیمسه‌لر که ایمانه کلدیلر وعملوا الصالحات وکوزل
ایشلر ایشلدیلر واقاموا الصلوة ونمازی قیلدیلر واتوا الزکوة وواجب اولان
صدقه‌یی ویردیلر لهم اجرهم عند ربهم کندولره پروردکارلری قتنده
جزالری ثابتدر ولا خوف علیهم ونه اوزرلرینه قورقو وار ولا هم یحزنون
ونه انلر غمناک اولورلر مرویدر که قریش طایفه‌سی ثقیف طایفه‌سینه
ربالی بورجلری وار ایدی قچن بو رجک وعده‌سی حلول ایتدی بورجی ویرمه‌یه
مطالبه ایتدیلر حق تعالی بو آیتی منزل قیلدی بو سوره‌ده یا ایها الذین امنوا

کندویه ربادن نه‌نی اولنمغه
ویرلمدکدی نأسی یعنی قبول
ایتمکله ربادر

اللّٰهَ ای ایمان کتورنلر کیمسنه‌لر تنکریدن خوف ایلک وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوا
وخلق اوزرنده شرط ایتدوکوز ربانک بقایاسنی ترک ایدن اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
اکر ایمان کتورمش ایدکوز فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا پس اکر ربانک المسین ترک ایتمزسکز
فَاْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ بیلک که تنکریدن وپیغمبردن سیزه برجنک اولور
مرویدرکه بجی ثقیف طائفه‌سی بو آیتی کریمه‌یی ایشتدیلر دیدیلر تنکرینک وپیغمبرنک
جنکنه طاقت کتورمزوز وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُسُ اَمْوَالِكُمْ واکر ربا
یمه‌سندن توبه ایدوب وارنجر سیز سرمایه کوز سیزه در لَا تَظْلِمُونَ نه ارتق
المغله ستم ایدرسیز وَلَا تُظْلَمُونَ ونه راس مالکوزدن اکسلتمک ایله ستم
وَاِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ واکر بورجلو قسلک ایله‌سی بورجلی بولنورسه فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ
مهلت اولسون بایلک اولنجه دک وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ دبورجلولرزه
صدقه ایتمککوز یعنی ذمتی بورجدن ابرا ایتمککوز بیکرکدر سیزه آکا مهلت
ویرمکدن اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ اکر بیلوردکوز انک ایجنده حاصل اولان ذکر جمیلی
واجر جزیلی وَاتَّقُوا يَوْمًا وبر کونک عذابندن خوف ایلک تُرْجَعُونَ فِيهِ اِلَى اللّٰهِ
که انک ایچنده خدانک مکافاتنه دوندرسیز ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
صکره هرجان قزندوغی نسنه‌نک مکافاتی کندویه ویریلور وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
وحال بوکه کندولر ستم کورمزلر عملنا ذلر يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا ای ایمانه کلان
کیمسنه‌لر اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ قچن بر کوز بیرکوزه بر بورج ویرور اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى
بر معین مدته دک فَاكْتُبُوهُ انی بر صحیفه‌ده یازک وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ
بِالْعَدْلِ واراکوزده بر یازیجی دوغرولقله یازسون یعنی مال ومدتدن زیاده
ونقصان ایتمسون وَلَا يَاْبَ كَاتِبٌ اَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ ویازیجی
امتناع ایتمسون یازمقدن تنکری تعالی کندویه اوکردوکی کبی یعنی شرعه موافق یازدیسون
فَلْيَكْتُبْ پس شویله کبی یازسون وشول کیمسه که بورج اوزرنده در تمسکک مضمونی کاتبه
سویلیسون وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ وپروردکاری اولان تنکریدن خوف ایلسون وَلَا يَبْخَسْ
مِنْهُ شَيْئًا واندن بر نسنه اکسک ایتمسون فَاِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا
پس اوزرنده بورج اولان کیمسه بی عقل ومبذر اولسه اَوْ ضَعِيفًا یا صغیر یا پیر ولسه
اَوْ لَا يَسْتَطِيعُ اَنْ يُمِلَّ هُوَ یا تقریر ایتمکه لیاقتی اولمیه فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ
مزبورلره نیابت ایدن کیمسه انصافله تقریر ایتسون وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِجَالِكُمْ وایتدکوز معامله اوزرنده مسلمانلردن کشیلردن ایکی طانق طانقلک
ایتمکه طلب ایدک فَاِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ بر طانقلر ایکی کشی اولمزایسه فَرَجُلٌ

وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ

وَامْرَاَتَانِ بر کشی وایکی قادین طانقلک ایتسونلر مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ
طانقلردن پسند ایتدککوز کیمسنه‌لردن چون قادینلرک شهادتنده تعدد
شرط ایتدی انک علتنی بیان ایدوب بیوردی اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰىهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحْدٰىهُمَا الْاُخْرٰى یعنی قادینلرک تعددی اول مصلحت ایچوندرکه
بیری شهادتی اونودرسه اوبیری انی یادنه کتورر وَلَا يَاْبَ الشُّهَدَاءُ اِذَا مَا دُعُوا
وامتناع ایتمسون طانقلر قچن شهادت ایتمکه دعوت اولنورلر وَلَا تَسْاَمُوا
اَنْ تَكْتُبُوهُ بورجی یازمقده مساهله ایتمک صَغِيرًا اَوْ كَبِيرًا بوبورج کوچک
اولمش یا بیوک اِلٰى اَجَلِهِ معین وقته دک که مدیونا ولان کیمسنه انی تعیین
ایتمشدر ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ اول یازمقکوز باده عدالتدر قتنده
وَاَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وطانقلک ایتمکه زیاده دوغرولقدر وَاَدْنٰى اَنْ لَا تَرْتَابُوا
وبورجک مقدارنده وشهودک صحتنده شک ایتمه‌مککوز زیاده یقیندر
اِلَّا اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ مکر اول تجارت اماده ومنو
بر تجارت اولکه انی اراکوزده کزدررسیز یعنی دست بدست ونقد بنقد
بر معامله ایده‌سیز فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوهَا اوزرکوزه برکناه اولماز
اکر انی یازمزسکز وَاَشْهِدُوا اِذَا تَبَايَعْتُمْ وشاهدلر دوتک قچن خرید
وفروخت ایدرسکز بو آیتلرده مذکور اولان صیغه امور اغلبا قتنده استحباب
ایچوندر وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ویازیجی وطانق ضرر چکمسونلر
یعنی یازیجی یازمقدن اکراه اولنمسون وَاِنْ تَفْعَلُوا واکر ضرری ونهی اولنان
نسنه‌یی ایشلرسکز فَاِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ بی شبهه که نهی اولنان
فرمان بیرلکدن چیقمقدر ضرری سیزه ایرشور وَاتَّقُوا اللّٰهَ وتنکریدن
خوف ایلک وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ وحق تعالی سیزه احکامی اوکرندور وَاللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ وایزد عز وجل هر نسنه‌یی بیلور وَاِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ
واکر سفر اوزره اولورسکز وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا ویازیجی بولمدوکوزتاکه
سیزه تمسک یازه فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ قبض اولنمش برکروالنسون فَاِنْ اَمِنَ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا پس اکر برکوز بیرکوزی امین دوتسه فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهُ
امانت ویرلن کیمسنه امانتی ویرسون یعنی بورجنی ویرسون وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ
وپروردکاری اولان تنکریدن خوف ایتسون امانته خیانت ایتمده وَلَا تَكْتُمُوا
الشَّهَادَةَ وشهادتی یاشورمکوز اولان درست طانقلغی صاقلمیکوز
وَمَنْ يَكْتُمْهَا وهرکیم انی انکار ایدوب صاقلر فَاِنَّهُ اٰثِمٌ قَلْبُهُ بی شبهه کیم انک

شاهد ... شهادت ایتمکه جبر ...

كوكلى كنهكار اولور وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ وخداي لايزال ابشلدككوز
نسنه يه دانادر لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ كوكلرده ويرلرده
اولان مخلوقات تنكرى تعالى نك قبضهٔ تقرفنده در وَاِنْ تُبْدُوا مَا فِي
اَنْفُسِكُمْ واكر قلوبكوزده اولان اشيايي آشكارا ايدرسيز اَوْ تُخْفُوهُ ياخود
كيزلى ايدرسيز يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ حق تعالى سيزي انكله محاسبه ايدر
فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ پس ايستدوكى كمسه نك كناهنى فضل وكرميله مغفرت
ايدر وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ايستدوكى كمسه يه اشكنجه ايدر وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وحق سبحانه وتعالى هر نه نسنه اوزره توانادر كتوردبلر
كه قچن بو ايت كريمه نازل اولدي صحابه كرام اضطرابه دوشوب سرور كاينات
حضور عزتنه كلوب ديديلر يا رسول الله طاقتمزده اولميان نسنه ايله
تكليف اولندق حضرت انلردن انى استفسار ايده جك ديديلر يا رسول الله
قلوبمزده خطور ايدن معاصينك اركابى بزه دخى حكم ايدركه حضرت ذو الجلال
والاكرام بزدن انى محاسبه سن الوق استرحضرت صلى الله عليه وسلم انلره سويلدى
بيوردي كه سز همان بنى اسرائيل كبى اولمق استرسز ديديلر سمعنا وعصينا تاكه
سبيله اوزلرينه بنجه بنجه بلا مسلط اولدي سزه لايق اولان بودركه
ديه سيز سمعنا واطعنا پس صحابه كرام سيد الانامك كلاميله اطمينان بولدى
ايدوب ديديلر سمعنا قوله واطعنا امره حق تعالى بو سوزك بركاتيله منكل صانديقلرى
اشى تخفيف وكندولرين مدح ايدوب بيوردى آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
پيغمبر صلى الله عليه وسلم پروردكارندن كندويه ايناناين نسنه يه ايمان كتوردى
وَالْمُؤْمِنُونَ وايمانه كلنلر دخى اكا ايمان كتورديلر كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ قموليري تنكرينك وحدانيتنه ووفرشتهلرينك موجود اولملرى
وكتابلرينك وپيغمبرلرينك حق اولدوقلرينه ايمان كتورديلر ديديلر لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ
مِنْ رُسُلِهِ پيغمبرلرندن بركيمسه نك اراسنده ايرمزوز يعنى جمله پيغمبرلره تصديق
ايدرز نه يهود ونصارى كبى كه كيمسه كفر ايدوب كيمسين تصديق ايدرز وَقَالُوا
سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا داهل ايمان ديديلر خدانك فرمانني ايشدوب قبول ايلدك غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا اي پروردكاريمز مغفرتكى طلب ايدرز وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ودونمك سنك
طرفكه در لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا حق تعالى فضل وكرمندن برجانى برشيئله
تكليف ايتمز الا انك طاقتنده اولان نسنه ايله لَهَا مَا كَسَبَتْ حسناتدن قزاندغى
نسنه نك ثوابي كندويه در وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ وسيئاتدن قزاندوغى نسنه نك

نكافاتي اوزرنه در چون خداي عز وجل امة محمددن لطف وكرميله
مشقتى تخفيف ايلدي كندولره تخفيفى طلب ايتمه سنك طريقنى
بيان ايدوب بيوردي رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَأْنَا اي پروردكاريمز
بزى معذب ايتمه اكر اونتمق طريقيله يا قصدسيز لكله بزدن بركناه صادر
اولدي رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا اي پروردكارمز دخى اوزريمزه بر بار كران
بوكلتمه كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا نته كه انى بزدن اسبق اولان كيمسه لر
اوزره يوكلتدكدن رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ اي پروردكارمزن
دخى كوجمزده اولميان نسنه يي بزه يوكلتمه وَاعْفُ عَنَّا وكناهلرمزي بزدن
محو ايت وَاغْفِرْ لَنَا وذنوبمزي پوشيده قيل وَارْحَمْنَا وبزي احسانكله
اسركه اَنْتَ مَوْلٰينَا سن بزم امورمزه متولى سن فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
پس بى دين اولان كروه اوزره بزه يارديم ايت زيرا مولانك شانى بودركه
قوللرينه يارديم ايده مرويدركه قچن حضرت صلى الله عليه وسلم بو دعالرله
دعا ايتدى حق تعالى كندويه ديدي ايستدوكك شيئى سكا ويردم دخى روايت
اولندي كيم حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي هر كيم سورهٔ بقره نك آخرنده
اولان ايكى آيتى بر كيجه ده اوقوز اول ايكى ايت اكا كفايت ايدر يعنى هر بياندن
كندويي حفظ ايدر دخى بيوردي كه اول سوره كه ايچنده بقره ذكر اولنور
قرانك چادريدر پس انى اوكرنك زيرا انك اوكرنمسى بركتدر وترك ايتمسى حسرتدر
وساحرلر انك اوكرنمسنه طاقت كتوره مزلر

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ مَدَنِيَّةٌ وَآيُهَا مِائَتَانِ آيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ معناسى خدايه مفوضدر اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ خداي عز وجل معبود ولمغه سزا
وار كندوسيدر غير كيمسنه عبادته سزاوار عبادته بوكلدر اَلْحَيُّ زنده لك صفتيله
على الدوام متصف اولان كه جميع عالمك حياتى اندن ظهور ايتدي اَلْقَيُّومُ دوام
بقا ايله منعوت اولان كه موجوداتك بقاسى انكله در نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
اوذركه قرانى درستلكله ايندردي مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ايلروسنده اولان
كتب سماويه يه اصول دينده موافق اولدوغى حالده وَاَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ مِنْ قَبْلُ
وتوراتى وانجيلى قراندن اسبق حضرت موسى وعيسى عليهما السلام اوزره ايندردى
هُدًى لِلنَّاسِ خلقه يول كوسترجى اولدوقلرى حالده وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ دخى
حقى باطلدن ايرن كتب سماويه يي ايندردي اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ تحقيقا كيم تنكرينك

وحدانيته دلالت ايدن نشانلره كفر ايدن كيمسه لر لهم عذاب شديد كندولره
برك اشكنجه اولور والله عزيز وايزد متعال كفار اوزره غالبدر بر كيمسه كفاري تعذيب
ايتمكدن كندوي منع ايتمز ذو انتقام مجرمه عقوبت ايتمكك ايه سيدر
كه انك ايتدوكي عقوبت كبي بر منتقم ايتمكه قادر دكلدر ان الله لا يخفى عليه
شيء في الارض ولا في السماء تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى اوزرينه يرده وكوكده
اولمش بر نسنه پوشيده اولماز جمله سي كندويه نمايانذر هو الذي يصوركم
في الارحام كندودر انالر رحملرنده سيزه قلق ويرن كيف يشاء ايستدوكي كبي
خواه اركك خواه ديشي خواه سياه خواه بياض لا اله الا هو كندوسندن اوزكه
حقله عبادت اولنمش بر معبود يوقدر العزيز هر كيمسه اوزره غلبه ايدن
الحكيم ايشي كما ينبغي ايشليان هو الذي انزل عليك الكتاب كندودر اول پروردكار
كه اوزركه قرآني ايندردي منه آيات محكمات اول كتابك بر مقداري درست
ايتلردركه معنالرين فهم ايتمكده صعوبت يوقدر هن ام الكتاب انلردر قرآنك اصلي
ومبناسي واخر متشابهات وبر مقداري متعدد معنالرده محتملدر كه انلرده معناي
مقصود خلقه ظاهر اولماز فاما الذين في قلوبهم زيغ اما شول كيمسه لر
كه كوكللرنده براكرلك وار فيتبعون ما تشابه منه اندن متشابه اولان نسنيه تابع اولورلر
ابتغاء الفتنة خلقي شك وتلبيسه صالمق ايستدوكلريچون وابتغاء تأويله
وخواهشلرنه كوره اني تأويل ايتمكه طالب اولدقلريچون وما يعلم تأويله
الا الله واندن مراد اولان معناي حق تعالى دن غيري كيمسه بلمز والراسخون
في العلم ودانشده ثابت قدم اولانلر يقولون آمنا به ديرلر بز انكا ايمان كتوردك
كل من عند ربنا قمو محكم ومتشابه پروردكارمزك قتندندر وما يذكر الا اولوا
الالباب وپند ونصيحت بر كيمسه قبول ايتمز الا ارباب عقول اولنلر ربنا لا تزغ
قلوبنا بو دخي راسخينك كلامندندر يعني ديرلرايدي پروردكارمز كوكللرمزي
دوغرو يولدن منحرف قيلمه بعد اذ هديتنا دوغري يولي بزه كوستردككدن صكره
وهب لنا من لدنك رحمة وكرمكك قتندن بزه اسركين باغشليه انك انت الوهاب
تحقيقا سن كندوك هر شيئي كما ينبغي باغشليان ربنا انك جامع الناس اي خداوندكار
على التحقيق سن خلقي جمع ايدجك سن ليوم لا ريب فيه بر كونك حسابيچون كه وقوعنده
هيچ شك يوقدر ان الله لا يخلف الميعاد تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى حشر ونشر
شاننده ايتدوكي وعده يي خلاف ايتمز ان الذين كفروا بي شبهه كيم كفر ايدن
كيمسه لر لن تغني عنهم اموالهم كندولردن اموالري دفع ايتمز ولا اولادهم

ونه اوشقلري من الله شيئا تنكرينك عذابندن بر نسنه واولئك
هم وقود النار واول كروه كندولردر جهنم آتشنده ياجق نسنه
كداب آل فرعون زمانكزده اولان كفارك عادتي فرعون اتباعنك عادتي
كبيدركه كفرده وعذابده والذين من قبلهم وآل فرعوندن اسبق اولانلرك
عادتي كبيدركه كذبوا بآياتنا بزم آيتلرمزي ومعجزه لرين يالان دوتديلر فاخذهم
الله بذنوبهم پس حق تعالى انلري كناهلري سببيله معذب ايتدي والله
شديد العقاب وايزد متعال برك عقوبتلودر قل للذين كفروا سويله
يا محمد كفر ايدن كيمسه لره يعني مدينه ده ساكن اولان يهود طائفه سنه كه
احد وقعه سنده شاد اولمشلرايدي ستغلبون يقينده مغلوب اولورسز
وتحشرون الى جهنم دوزخه جمع اولنورسز وبئس المهاد وغايتله آرام ايده جك يري
سكا ندر دوزخ قد كان لكم آية تحقيقا سزه بر درست علامت وار ايدي في
فئتين التقتا ايكي كروهك شاننده كه بدر واقعه سنده بيري بري ايله
مقابل اولدي فئة تقاتل في سبيل الله بر كروه كه اوچ يوز اون اوچ آدم
ايديلر تنكري تعالى نك يولنده جنك ايدرلر واخرى كافرة واو بر كروه كه
طقوز يوز اللي ايديلر ايمان كتيرمزلردي يرونهم مثليهم اهل شركك كروهي
اهل ايماني ايكي اهل شركك صايسنجه كوررلردي رأي العين كوزلك كورمسيله
يعني كفار آشكارا اهل ايماني ايكي كندولرك عددنجه كوزه كوريردي والله يؤيد بنصره
من يشاء تنكري تعالى يارديميله ايستدوكي كيمسه يه قوت ويرور ان في
ذلك بي شبهه اول اذكر وهك غلبه سنده لعبرة لاولي الابصار بر پند
ونصيحت وار بصيرت اربابنه زين للناس حب الشهوات آرزو اولنه
جق نسنه لر خلق ايچون زينلندي من النساء بو ما بعدنده اولان اشيا شهوات
بيانيدر يعني آرزو اولنه جق اشيا قادينلردر والبنين واوغوللردر والقناطير
المقنطرة من الذهب والفضة والتوندن وكوموشدن جمع اولنمش چوق مال
والخيل المسومة وطمغلنمش آتلر والانعام وقويون وكچي ودوه وصغرلر
والحرث واكين ذلك اول مذكور اولان اشياء متاع الحيوة الدنيا يقين
اولان صاغلغك منفعتيدر والله عنده حسن المآب وتنكري تعالى
قتنده در كوزل دونجك يري پس انسانه لايق دكلدر كه اول كوزل دونجك يري
دنياي دنيه نك لذاتيله دكشه قل اؤنبئكم بخير من ذلكم سويله منكور
اولان شهوات دنيويه دن يكرك شيئي سزه خبر ايتمي للذين اتقوا عند ربهم

ادیکاب قواحشدن بر هیئا اولان کیمسنه لره پروردکارلری قتنده وار
جنات تجري من تحتها الانهار بر باغلر که اشجارلری التنده ایرمقلر
اقر خالدین فیها ابجنده علی الاتصال اقامت ایتمشلر وازواج مطهرة
دخی مستقذراتدن پاك قلنمش قاریلر انلره وار ورضوان من الله دخی تنکریدن
صدور ایتمش برخشنودلك انلره وار والله بصیر بالعباد وایزد جل جلاله
اهل تقوانك احوالنه داناردر که کندولره اوکونه نعیمی اماده قیلدی الذین
یقولون متقیلر شول کسنه لردر که دیرلر ربنا اننا آمنا ای پروردکارمز
علی التحقیق فرمان ایتدوکك شیئه ایمان کتوردك فاغفر لنا ذنوبنا پس بزم
کناهلرمزی پوشیده قیل وقنا عذاب النار وانش اشکنجه سندن بیزی
محفوظ قیل الصابرین بو و ما بعدنده مذکور اولانلر متقیلرك صفتلریدر
یعنی اهل تقوی که فرایضك اداسنه و محرماتك اجتنابی اوزره صبر ایدنلردر
والصادقین وسوزنده و نیتنده صدق ایدنلره والقانتین وکرهلی و اشکاراتنکرینك
فرماننه مطیع و منقاد اولانلر والمنفقین وارباب استحقاقه اوزره تصدق
ایدنلر والمستغفرین بالاسحار وسحر وقتلرنده مغفرتی طلب ایدنلر
شهد الله انه لا اله الا هو دلایل قورمسیله تنکری تعالی بیان ایتدیکه علی
التحقیق کندوسندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر والملائکة
وفرشته لر دخی انکا اقرار کتورمکله شهادتی کتوردیلر واولوا العلم وبیلکی ایه لری
دخی انك وحدانیتنه ایمان کتورمکله اول شهادتی ایتدیلر قائما بالقسط
عدل ایله دورمش اولدوغی حالده یعنی تنکری تعالی وحدانیتنی بیان ایتدی
اول حالده که عدلی اقامت ایتمش ایدی لا اله الا هو وجودده کندوسندن اوزکه
حقله بر معبود یوقدر العزیز هر کوجلی اوزره غلبه ایدن الحکیم اداتی کما
ینبغی محکم ایدن ان الدین عند الله الاسلام تحقیقا که تنکری قتنده دین
پسندیده دین اسلامدر نه یهودیت و نصرانیت وما اختلف الذین اوتوا الکتاب
وتوراة وانجیل کندولره ویریلن کیمسنه لر مختلف اولمدیلر الا من بعد ما
جاءهم العلم الا نفس الامرك بیلمسی کندولره کلدکدنصکره بغیا بینهم
ارالرنده اولان حسد جهتندن نه انکه حقیقة الحالك بیلمسی اوزرلرینه
خفی اولمغیله ومن یکفر بآیات الله و هر کیم خدانك نشانلرینه نقض ایدوب
کتورمز فان الله سریع الحساب بی شك حق سبحانه وتعالی حسابی غایتله
تیز ایدیجیدر ایاتنه کفر ایدنلرك علی العجلة حسابلرین کوروب سقره یوللر

فان حاجوك

نصف الحزب

فان حاجوك پس اکر دلیلکی اقامت ایتدکدنصکره سنکله مجادله ایدرلر
فقل اسلمت وجهی لله سویله بن کندو جانمی خدایه تسلیم ایتدم ومن
اتبعن و بکا بیرو اولان ایدنلر دخی وقل للذین اوتوا الکتاب وکندولره
کتاب سماوی ویریلان کیمسنه لره سویله والامیین وکتابلری اولمیان
کیمسنه لره یعنی عربك مشرکلرنه دخی سویله ءاسلمتم اسلامه کلدوکوزمی
نه که بن کلدم فان اسلموا فقد اهتدوا پس اکر اسلامه کلدیلر ایسه شبهه یوق
کیم دوغرو یولی بولوب مقصده واصل اولدیلر وان تولوا فانما علیك البلاغ
واکر اندن یوز چویرورلر ایسه احکامی ایصال ایتمکدن غیری اوزرکه بر نسنه
لازم دکلدر والله بصیر بالعباد وایزد جل وعلا قوللرینك احوالنه مطلعدر
ان الذین یکفرون بآیات الله تحقیقا شول کیمسنه لر که خدانك وحداني
دلالت ایدن نشانلرینه کفر ایدرلر ویقتلون النبیین بغیر حق
و پیغمبرلری ناحق یره اولدوررلر ویقتلون الذین یأمرون بالقسط
من الناس وعدل ایله امر ایدن کیمسنه لری خلقدن اولدوررلر فبشرهم
بعذاب الیم پس انلری برد ردلی اشکنجه ایله مژده لتدر اولئك
الذین حبطت اعمالهم اول کروه شول کیمسنه لردر که عمللری باطل
اولدی فی الدنیا والآخرة بو جهانده و او بیر جهانده وما لهم
من ناصرین وانلره هیچ یاردمجیلر اولماز که عذابی کندولردن دفع ایدرلر
الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب بقمدیش شول کیمسنه لره
که کتابدن یعنی کتب سماویه دن بر بهره ویرلدیلر یدعون الی کتاب
الله لیحکم بینهم خدانك کتابنه یعنی توراته دعوت اولنورلر
تا که ارالرنده فصل خصومت ایده وانلری دعوت ایدن حضرت صلی
الله علیه وسلم ایدی مرویدر که سرور کائنات علیه افضل الصلوات
برکون یهودك کنیسه سنه کیروب کندولرینی اسلامه دعوة ایلدی انلردن
نعیم بن عمرو و حارث بن زید سرور کائناتی بونیله مخاطب ایتدیلر که سن
قنغی دین اوزره سن حضرت ایتدی که بن ابراهیم علیه السلام دینی اوزره یم
مزبوران دیدیلر کیم ابراهیم علیه السلام یهودی ایدی حضرت صلی الله
علیه وسلم انلره بیوردی کلك توراته مراجعه ایدهلم که اول آرامزده فصل
خصومت ایده انلر اباء ایتدیلر بعده بو آیت نازل اولدی ثم یتولی فریق منهم
توراته محاکمه یه دعوت اولندقدنصکره انلردن برکروه یوز دوندردلر

نیتنه

وهم معرضون وانلر برقوم‌در لوکیم اعراض ایتمک دأبلریدر ذلك اولیوز
دونددروب اعراض ایتمک بانهم قالوا لن تمسنا النار الا ایاما معدودات
اول سببله‌درکه انلر علی التحقیق دیدیلر بزه جهنم اتشی دکمز الا ایامی
کونلرده که بیدید رایا قرق وغرهم فی دینهم ما کانوا یفترون
وکندولرین ایسلرندکه الددتدی شول نسنه که افترا ایدرلردی
فکیف اذا جمعناهم پس حالتری نیجه اولور جمع کندولرین بیغورز لیوم
لاریب فیه برکونا بجونکه وقوعنده اصلا شك یوقدر ووفیت کل نفس
ما کسبت وهرجان قزندوغی نسنه‌نك سزاسی کندویه بالتمام ویریلور
وهم لا یظلمون وحال بوکه کندولره ستم کورلمز قبلنما ذکر کتوردیلرکه وقعه
احزابده حضرت صلی الله علیه وسلم سلمان فارسینك رأییله مدینه‌نك چوره
سنده خندق قازلمسنه امر ایتدی ومهاجرین وانصاردن هر اوننه قرق
ارشون قازمسین تعیین ایلدی قازمق اثناسنده کندولره برقایه طاشی
عارض اولدیکه کلنکلر اکا کار ایتمکدن قالدی پس واروب حضرتك حضورنه
انك کیفیتنی عرض ایتدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم کلوب مبارك الیله
کلنکی الوب اول طاشه براورمق اوردی انك براولشنی اوچوردی
واندن برایشغ پیدا اولدیکه مدینه‌نك ایکی طرفی ایشقلندی پس حضرت تکبیر
ایدوب مسلمانلر دخی کندو سیله تکبیر ایتدیلر وبیوردیکه حیره شهرینك کوشکلری
اندرك دیشلری کبی بکا اول ایشغدن کوندی صکره براورش دخی اوروب
اول طاشك براولشنی دخی نابود قیلدی واندن اول ایشغه ماننده برایشغ
پیدا اولدی پس حضرت بیوردیکه بو ایشغدن روم زمینندن قرمزی کوشکلر
بکا کورندی وبراورش دخی اوردی طاشك بقیه‌سن هبا قیلدی وبیوردیکه
ایشغدن بکا صنعا شهرینك قصوری نمایان اولدی ای اهل ایمان سزه
مژده اولسونکیم حضرت جبرائیل بکا خبر ویردیکه امتم اول یرلره مالك
اولورلر مؤمنلر بو کلامی دردنظامدن مسرور اولوب منافقلر استهزاء
طریقی بوکونه طرح ایتدیلرکه عجب حالدر بوکشی دشمن قورقوسندن خندق
قازوب شهردن طشره برادم باصیمیور وبرالای خلقه روم وفارسك
الکلرین وعده ویریور حق سبحانه وتعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی
قل اللهم سویله ای خداوند ذوالجلال مالك الملك ای پادشاهلق ایسی
تؤتی الملك من تشاء پادشاهلقی ایستدوکك کیمسنه‌یه ویررسن

وتنزع الملك ممن تشاء پادشاهلقی ایستدوکك کیمسنه‌دن کیرویه الورسن
وتعز من تشاء وایستدوکك کیمسنه‌یی ارجمند قیلارسن وتذل من تشاء
وایستدوکك کیمسنه‌یی خوار وحقیر قیلارسن بیدك الخیر ایولك قبضهٔ
تصرفکده‌در پس ایولکی کیمه استرسن ویرورسن ونته کیم خیرك ایصالی دخی قبضهٔ
تصرفنده‌در لکن بو مقامده خیر یالکوز ذکر اولندی اولجهتدن که کلام
خیرك ایصالی بیانندهدر انك علی کل شیء قدیر تحقیقا که سن دوکلی نسنه‌یه
توانا سن تولج اللیل فی النهار کیجه‌یی کونده کیوررسن یعنی حق تعالی
کیجه‌دن الوب کوندزی ارتررر وتولج النهار فی اللیل وکوندزی کیجه‌ده
کیوررسن یعنی کوندزی اکسکلدوب کیجه‌یی ارتورر وتخرج الحی من المیت
وصاغی اولیدن چیقاررسن یعنی حیوانی نطفه‌دن اخراج ایدر وتخرج المیت
من الحی واولیی صاغدن چیقاررسن یعنی حیواندن نطفه اخراج ایدر
وترزق من تشاء بغیر حساب وایستدوکك کیمسنه‌یه حسابسز رزق
ویرورسن لا یتخذ المؤمنون الکافرین اولیاء مؤمنلر کفاری دوستلر
ایدنمسونلر من دون المؤمنین مؤمنلرك دوستلقلرندن تجاوز ایتدکلری
حالده یعنی مؤمنه لایق اولان بودرکه کندو کبی مؤمنی دوست ایده نه که
صحبتنی ترك ایدوب بر کافری یاراننه محرم قیلوب اینژ اکا اصرلیه
ومن یفعل ذلك وهرکیم کفاری دوستلر ایدینور فلیس من الله فی شیء
تنکرینك دیننده برنسنه‌ده دکلدر الا ان تتقوا منهم تقیة مکر کفاردن
ضرردن برقورقو ملاحظه ایدوب حذر ایدرسیزکه اول زمان تقیه ایدوب
انلرله دوستلق جائز کورلمشدر وبو حکم ابتدا اسلامده ایدی اما شمدی دار
الحربدن ماعدا جمیع ممالك اسلامیه‌ده تقیه .. ایدوب انلره محبت کوسترمك
جائز دکلدر ویحذرکم الله نفسه واینده عز وجل کندو عذابندن سزی
قورقودر والی الله المصیر دونمك حق تعالی‌ه‌در اکا حواسی سزنه درپس
عذابن اقتضا ایدن ایشه مباشرت ایتمك قل ان تخفوا ما فی صدورکم او تبدوه
سویله سینه‌لرکزده اولان شیء اکر کیزلی ایدرسیز یا انی اشکار قیلادرسز یعلمه الله
حق تعالی انی بیلور ویعلم ما فی السموات وما فی الارض وبیلور شول شیء که کوکلرده
وشول نسنه‌یی که یرده‌در والله علی کل شیء قدیر وخدا عز وجل
هرنسنه اوزره غایتله کوچلودر پس اول نهی اولندوغی نسنه‌دن منتهی
اولمزسه کوز سیزی معاقب ایدر یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضرا

مذکور قبل اول کونی هرجان ایولکدن ایشلدوکی نسنه نک ثوابن اما ده بولور
وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ ویمانلقدن ایشلدوکی نسنه نک سزاسنی دخی حاضر
بولور تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ اَمَدًا بَعِيدًا محبتله استرکه انک اراسنده
وکندو اراسنده براوزاق مدة اوله یعنی هیچ ایستمز اعمال قبیحه سن
کوره وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وخدای لایزال کندو عذابندن سیزی قورقندر
وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ وحق سبحانه وتعالی قوللره مهربانلک ایدرکه بو
دکلو کندولرین عذابدن تحذیر ایدر قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ سویله اکر
تنکریی سیورد کز فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ بکا ییرولک ایدک تنکری تعالی سیزی
سیور وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وکناهلرکزی سیزه یوشیده قیلار
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وحق سبحانه وتعالی پیغمبرنه اطاعت ایدنه
چوق مغفرت ایدوب زیاده اسرکر بوایت نازل اولدیغی ولدم که وفد نجران دیدیلر
بیزخدانک محبتیچون مسیحه عبادت ایدرز قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ
سویله حق تعالانک وپیغمبرک فرمانی یرینه کتورک فَاِنْ تَوَلَّوْا پس اکر یوز
دوندورلر فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ بی شبهه حق سبحانه وتعالی ایمانسز
اولانلری سیومز اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى اٰدَمَ تحقیقا که ایزد جل وعلا آدم علیه
السلامی برکوزیده قیلدی وَنُوحًا وحضرت نوحه دخی وَاٰلَ اِبْرَاهِيمَ وحضرت
ابراهیمک اولادین دخی وانلر اسمعیل واسحق واولادلری وحضرت محمد المصطفی
حضرت اسمعیلک اولادندن اولمغله انلرله داخل اولور وَاٰلَ عِمْرَانَ وعمرانک
اوشاقللرین یعنی حضرت موسی وهارونی دخی اصطفا ایتدی عَلَى الْعَالَمِينَ
جمیع خلق اوزره ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ برنسل برکزیده قیلدی که بیری بریندن
منشعبدر وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ حق سبحانه وتعالی خلقک سوزین کمال اوزره
ایشیدر احوالرین کما ینبغی بیلور اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرَانَ مذکور قبل اول وقتی عمران
نک عورتی که نامی حنه در فاقوز اقیزی حنه سویلدی رَبِّ اِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
ای پروردکارم علی التحقیق بنم قارنمده اولان اوشاغی سکا نذر ایتدم
مُحَرَّرًا دنیانک تعلقاتندن ازاد اولدیغی حالده مرویدر که خاتون حرّ بوزه
برقصر عجوزه ایدی برکون براغاجک کولکسنده اوتورمش ایکن کوردی برقوش
یوردسنه یمک ویریوراندن کندویه بر رقت حاصل اولوب براوشاق تمنا
ایلدی بعده سویلدی یا الهی اکر بکا براوشاق احسان ایدرسک انی بیت المقدسک
خدمتنه نذر ایدهیم اوشاقک نذر اولنمسی دینلرنده جایز ایدی فَتَقَبَّلْ مِنِّي

پس بو ایدوکم نذرمی بندن قبول ایت اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ بی شبهه
که سن کندوک سوزمی ایشیدن نیتمی بیلن فَلَمَّا وَضَعَتْهَا پس قچن حنه
خاتون حملنی وضع ایتدی قَالَتْ رَبِّ اِنِّي وَضَعْتُهَا اُنْثٰى تحسر یوزندن
دیدی ای پروردکارم علی التحقیق قارنمده اولان بوکی دیشی اولدیغی حالده
وضع ایتدم وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وتنکری تعالی حنه وضع ایتدیکی نسنه
نک حقیقتنی بیلور وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى دخی حنه سویلدی کرندن خصوصده
ارککک دیشی کبی دکلدر وَاِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وتحقیقا بن انکا مریم آد قودم
وَاِنِّي اُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا وعلی التحقیق بن انی واولادینی یا الهی سکا صغندرم
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ درکاه عزتدن سورلمش شیطانک وسوسه سندن حدیث
کلمشدر که براوشاق دوغمز الا که ولادتی محلنده شیطان شقی انکا دکر واول
محلده انک چیغرمسی اندندر انجق مریم واوغلی که حق تعالی بو استعاذه سببیله
انلری اندن محفوظ قیلدی فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ پس مریمی پروردکاری
برکوزل قبول ایله قبول ایتدی که کندویه ارکک یرینه ییحردی وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا
وانکا حق تعالی برکوزل نشو نما ویردی یعنی یخشی تربیت اولندی که یاشی طقوزیله
یتشدکده جمله احبار اوزره غلبه ایتدی وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا وحق تعالی
مریم حضرتلرینک تربیه سنه حضرت زکریا علیه السلامی ضامن قیلدی
مرویدر که چون حضرت مریمی والده سی بیت المقدسه کتوردی انک تربیه سنده
احبار نزاع ایتدیلر انکچون که امامارینک قزیدی حضرت زکریا علیه السلام سویلدی
که بن انک تربیه سنده توزیدرلق حقم زیرا انک طایزه سی بنم دوستم احبار بوسوزی
قبول ایتمیوب دیدیلر قرعه صاله لم حکم ایدرز اول انی تربیت ایسون بو رایه جمله سی
راضی اولوب انلردن هرکس توراتی ایچندن یازدوغی قلمی بیله الوب ایرمق کنارنه
کلدی که اول ایرمق ایچنده قلملری صاله لر هرکیمک قلمی صو یوزنده با تمز اول شخص
انک تربیه سنه مقید اولسون بعده جمله قلملرینی صویه صالدیلر جمله قلملر باتدی
پس حضرت زکریا انی یانه الوب تربیتنه مباشرت ایلدی وبیت المقدس ایچنده بر مکان
یاپوب انک اقامتنه انی تعیین ایلدی كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ هرکاه که حضرت زکریا
حضرت مریم اوزره کندو مسجدی یا بلدیه کیردی وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا یاننده
ییلجک نسنه بولوردی مرویدر که حضرت زکریا مریم اوزره یدی قاپو بوب
کیدردی وهرکاه که کندوسن بولوردی یاننده قیش فصلنده یاز میوه سن
ویازده قیش میوه سن بولوردی قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا حضرت زکریا

علیه السلام سویلدی ای مریم بو میوه سکا قندن حاصل اولور قالت هو من
عند الله حضرت مریم دیدی بو کوردکک رزق تکری تعالینک قتندندر ان
الله یرزق من یشاء بغیر حساب که بی شبهه حق سبحانه وتعالی ایستدوکی
کسنه یی حسابسز روزی ویرور هنالک دعا زکریا ربه اول زمان حضرت
زکریا خداوندنه دعا ایتدی قال رب هب لی من لدنک ذریة طیبة دیدی
ای پروردکارم بکا سنک کرمکدن کناهدن پاک اولمش بر اولاد باغشله انک
سمیع الدعاء تحقیقا سن دعایی ایشیدرسن فنادته الملائکة پس کندویی
فرشته لر چاغردی والی چاغرن فقط حضرت جبرائیل ایدی تعظیم اولنمق ایچون
صیغه جمع ایله ذکر اولندی وهو قائم یصلی فی المحراب انی چاغردیلر اول
حالده که کندوسی محرابده نماز قلیوردی ان الله یبشرک بی شبهه کیم حق سبحانه وتعالی
سکا مژده ویرور بیحیی بر اوغل ایله که آدی یحیی در مصدقا بکلمة من الله
تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده تکری نک طرفندن کلان سوزه یعنی حضرت عیسی نک
نبوتن تصدیق ایدیجی وسیدا و علم وحلم وتقوی ایله جماعتنه فائق وحصورا و
نفسنی آرزولردن منع ایدیجی ونبیا من الصالحین وکوزل کیمسه لردن پیغامبر اولمش
بر پیغمبر قال رب انی یکون لی غلام حضرت زکریا سویلدی ای پروردکارم قندن بکا
بر اوغول حاصل اولور وقد بلغنی الکبر وحال بوکه بکا پیرلک ایرشدی و
امرأتی عاقر وقاریم قصوردر قال کذلک حضرت جبرائیل سویلدی پیر وقتدن
اوشاق پیدا ایتمسی کبی الله یفعل ما یشاء ایزد عز وجل ایستدوکنی ایشلر
قال رب اجعل لی آیة حضرت زکریا سویلدی ای پروردکارم بو احسانی ایتدوکنه
بکا بر علامت قیل که انکله حملک وجودین بیله یم قال آیتک الا تکلم الناس ثلثة
ایام حق تعالی انکا سویلدی که سنک علامتک بودر که خلقله اوچ کون سویلشمکه
قدرتک اولمیه الا رمزا مکر کوزله یا باشله یا الله اشارت ایتمکله واذکر ربک
کثیرا وربکه چوق حمد وثنا ایت وسبح بالعشی والابکار وزوال وقتندن مغربه دک
وطلوع فجردن توشلق وقتنه دک نمازانشادن خداوندکی منزه قیل واذ قالت
الملائکة یا مریم ومذکور قیل که فرشته لر دیدیلر ای مریم ان الله اصطفیک
تحقیقا که ایزد ذو الجلال سنی برکزیده قیلدی وطهرک وقادینلرده مکروه اولان
خصال ذمیمه دن سنی پاک قیلدی واصطفیک علی نساء العالمین وجمیع خلقک قادینلری
اوزره سنی برکزیده ایتدی یا مریم اقنتی لربک ای مریم پروردکارکه مطیع و
منقاد اول واسجدی وارکعی مع الراکعین دخی سجده کتور ورکوع ایدنلر

رکوع

رکوع ایله یعنی نمازی جماعتله قیل ذلک بو مذکور اولان اخبار من انباء
الغیب پوشیده اولان امورک خبرلرندندر نوحیه الیک انلری لسان جبرائیل
ایله سکا ارسال ایدرز تا که معجزاتک خلقه نمایان اوله وما کنت لدیهم
وسن یا محمد بیت المقدسک احبارلری یانلرنده دکل ایدک اذ یلقون اقلامهم
چون قرعه ایچون قلملرین صویه صالورلردی تا که ظاهر اوله ایهم
یکفل مریم قنغیلری مریمک تربیتنه درعهده اولمغه لیاقتی وار
وما کنت لدیهم وسن قتلرنده دکل ایدک اذ یختصمون چون بیری
بریله مریمک تربیتی خصوصنده خصومت ایدرلردی اذ قالت الملائکة یاد ایت
اول وقتی که فرشته لر یعنی جبرائیل سویلدی یا مریم ان الله یبشرک
ای مریم علی التحقیق خدای عز وجل سکا مژده ویرور بکلمة منه بر سوز
ایله که کندو سندن بی واسطه صدور ایتمشدر واو لفظ کن درکه حضرت عیسی
وجوده کلدی وازبس که جمیع مخلوقات واسطه ایله وجوده کلدیلر وحضرت
عیسی واسطه سز وجوده کلدی بو لفظله مخصوص اولدی والا جمیع مخلوقات
انکله وجوده کلدیلر اسمه المسیح عیسی بن مریم مسیح انک لقبیدر واسمی
عیسی در ولقب اسم اوزره تعظیم ایچون تقدیم اولندی وجیها فی الدنیا
والآخرة وجاهتی مقدار اولدوغی حالده بو جهانده نبوتله واو برجهانده
شفاعتله ومن المقربین دخی کرامتله حضور عزته مقربلردن اولدوغی
حالده ویکلم الناس دخی آدمیلرله سویلشور فی المهد وکهلا بشیکده
وقرغل اولدوغنده ومن الصالحین اوچنجی حالده کمله دن یعنی کوزل
عمللو کیمسه لردن اولدوغی حالده سکا انکله مژده ویرور قالت رب حضرت
مریم تعجب واستبعاد طریقله دیدی ای پروردکارم انی یکون لی
ولد نه یولدن بکا اوشاق اولور ولم یمسسنی بشر وحال بوکه بنی بر ارکک
دکمدی قال کذلک حضرت جبرئیل دیدی ارککه کمدن اوشاق حصوله کلمسی
الله یخلق ما یشاء تکری تعالی ایستدوکنی یارادر اذا قضی امرا فچون
بر ایشک موجود اولمسنه حکم ایدر فانما یقول له کن اکا دیمز الا کر وجوده
کل فیکون درعقب اول ایش موجود اولور ویعلمه الکتاب والحکمة
وحق تعالی انکا یازی وحلال وحرامک بلمسنی اوکرتدر والتوراة والانجیل
وبو ایکی کتاب سماوی یی دخی اوکرتدر ورسولا الی بنی اسرائیل بو کلام
تقدیر قول ایله یکلم اوزره معطوفدر پس تقدیر بو بیله اولور که حضرت عیسی

خلقله بیشکده وقرغل اولدوغنده سویلیشور وسویلرین یعقوب اوشاقلرنه
بر مرسل پیغمبر قیلنم انی قد جئتکم بآیة من ربکم انکله کیم علی التحقیق
بن سیزه ای بنی اسرائیل پروردکاردکوزدن بر علامتله کلمشم وبو علامت بودرکه
انی اخلق لکم من الطین کهیئة الطیر بی شک بن سزکچون قوش قلغی کبی چاموردن
بر نسنه یاپرم فانفخ فیه درعقب انك ایچنده اوفوردرم فیکون طیرا باذن الله
پس تنکرینك فرمانیله اول چاموردن مصور اولان شی بر اوجر قوش اولور
وابرئ الاکمه والابرص دخی انه دن طوغمه کوری وبدننده ابرشلك
اولان شخصی صاغلدردم واحیی الموتی باذن الله وتنکرینك فرمانیله اولمشلری
دیره قیلارم وانبئکم بما تاکلون وما تدخرون فی بیوتکم دخی خبر ویررم سزه اول شیدن
که ایولرکوزده انی ییرسز واول شیدن که انی انده ذخیره ایدرسز ان فی
ذلك لآیة لکم تحقیقا کتمنکو اولان معجزه لرده دعوای بنوتمك صدقنه سیزه
برلو علامت وار ان کنتم مؤمنین اکر بنوتمه تصدیق ایدیجیلر ایدیکوز
ومصدقا لما بین یدی من التوریة دخی بندن اسبق کلان نسنه یه که توراتدر
تصدیق ایدیجی سیزه کلدم ولاحل لکم بعض الذی حرم علیکم دخی اوزدن کیم حرام
اولان شیئك برمقدارینی سزه حلال ایتمك ایچون کلدم وجئتکم بآیة من
ربکم وپروردکارکزدن بر معجزه ایله سیزه کلدم واتقوا الله واطیعون
پس تنکریدن خوف ایدك وفرمانمی بتوت ایدك ان الله ربی وربکم تحقیقا تنکری
بنم ربم وسزك ربکوزدر فاعبدوه هذا صراط مستقیم پس اکا قوللق ایدك
کردوغرو یول بودر فلما احس عیسی منهم الکفر پس اول وقت که
حضرت عیسی علیه السلام کفره دلالت ایدن حرکتی یهوددن دویدی واو حضرت عیسانك
قتلنه قصد ایتمکله ... مرویدرکیم چون حضرت عیسا خلقی طریق حقه دعوت
ایتمکه باشلدی یهود طائفه سی هلاککن قصد ایتدیلر حضرت عیسا اندن آکاه اولیجق
شام زمیننده مصر اقلیمنه توجه ایتدی اثناء طریقده دریانك کنارنه
کلدی بالق صیدنه مشغول بر جماعته ملاقی اولوب انلره سویلدیکه کلك سیز کله
انسان صیدینه ایده لم دیدیلر سن کیم سن که بویله ایشك عهده سندن کله بیلور سن
بیوردیکیم بن مریم اوغلی عیسایم تنکرینك قولی وپیغمبریم پس انلر اکا ایمان کتوردیلر
اندنصکره قال من انصاری الی الله حضرت عیسی دیدی تنکری کیسنه لر بکا یاردمجی
اولورلر تنکریه التجا ایتدوکمده قال الحواریون نحن انصار الله صاف نیت اولان
جماعت یعنی اول صیادلر دیدیلر بیز تنکرینك دینی اجرا اولنمق ایچون یاردمجیلر اولورز

امنا بالله خدانك وحدانیتنه ایمان کتوردك واشهد بانا مسلمون وسن طانق اول
بی شبهه بز حقه مطیع ومنقاد اولمشوز ربنا امنا بما انزلت ای پروردکارمز
ایندردکك نسنه یه ایمان کتوردك واتبعنا الرسول وپیغمبره یعنی حضرت عیسایه
تابع اولدق فاکتبنا مع الشاهدین پس وحدانیتنه کواهلك ایدنلرله
بزی یاز ومکروا واول کروه حضرت عیسا انلردن کفری احساس ایتدیکی حیله
ایتدیلر مرویدرکه انواع مکر وحیل ایله حضرت عیسانی الده کتوردیلر یعنی الکر
اولدی انی بر مکانده حبس ایتدیلر تا که علی الصباح کندوینی داره چکه لر حق جل
وعلا انی اول کیجه کوکه چیقردی وصباح اولدوغی دم یهود جمع اولوب حضرت
عیسایه قصد ایدوب کلوری شبیك اجراسنه مباشرت ایتدیلر دیسلری اولان
یهودا نام شخص مکان معهوده کیروب حضرت عیسایی چیقرمغه اهتمام ایتدیکده
اندن هیچ بر متنفس یوق طشره اولدی همان اول دم حق تعالی انك اوزره حضرت
عیسانك شکلنی صالدی بلا توقف جمع یهود دیسلرین حضرت عیسا دردیو داره چکدیلر
ومکر الله وتنکری تعالی انلره جزا ویردی کردیسلرینك کیدلرینه صلب ایتدردی
والله خیر الماکرین وحق تعالی جزا ویرنلرك یکرکیدر اذ قال الله یا عیسی
انی متوفیك ورافعك الی بو ایش اولدمده واقع اولدی که تنکری دیدی ای
عیسی علی التحقیق بن سنی بیردن الوب اکرامك محلنه وفرشته لرمك مقرینه
قالدیرجی یم ومطهرك من الذین کفروا واول ایمانسیز اولان کیمسنه لرك
سوء جوارندن سنی پاك قیلیجی یم وجاعل الذین اتبعوك فوق الذین
کفروا الی یوم القیامة وسکا پیرو اولك ایدن کیمسنه لری یعنی مسلمانلردن
ونصارادن بنوتکه تصدیق ایدنلری اوست قیلیجم یهودا وزنره روز جزایه دك
که همیشه قلیچ ودلیل ایله اوزرلرنه غالب اوله لر ونفس الامرده اویله در
که بوکونه دك یهود طائفه سنك نه بر غلبه سی اولدی ونه حکومت صاحبی
اولدیلر ثم الی مرجعکم صکره دونمکلکوز مجازاتم طرفنه در فاحکم بینکم
فیما کنتم فیه تختلفون پس اراکوزده حکم ایدرم اول نسنه ده که
ایچنده اختلاف ایدردکوز امور دینیه دن فاما الذین کفروا فاعذبهم
عذابا شدیدا پس اما شول کیمسه لرکه ایمانسیز اولدیلر انلری قتی اشکنجه
ایله معذب قیلارم فی الدنیا والاخرة بو جهانده واو بر جهانده وما لهم
من ناصرین وانلره هیچ یاردمجیلر اولماز واما الذین امنوا وعملوا الصالحات
واما شول کیمسنه لرکه ایمانه کتوردیلر وخوب کوزل عمللر ایشلدیلر فیوفیهم اجورهم

انلره اجنلرنكمال اوزره ويرورد والله لا يحب الظالمين وخداى ذو الجلال
ستمكارلرى سيومز ذلك مذكور اولان اخبار نتلوه عليك اى
اوزدكوه اوقورز من الايات والذكر الحكيم علامات نبوتدن
وخلل وصولندن محكم اولان قرآندن اولدوغى حالده كتورديلركه حضرت عيسانك
كيفيت احوالى قرآنده بيان اولندقدنصكره نجران شهرنه منسوب اولان نصارى
لسان اعتراضى اوزادوب ديديلر اى محمد نيچون سن حضرت عيسى حقنده فنا سوز
سويلرسن حضرت بيوردى حاشا كه بن انى يمان نسنه ايله اكمش اولهيم اول ذات
پاك تنكرينك قوليدر و پيغمبريدر و مريم بتوله القا ايتدوكى كلمه در انلر بو سوزدن
غضبناك اولوب ديديلر قوللق انسان مقوله سندن اولور و انسان مقوله سيندن
تولدنه پدر و مادر لازمدر و حضرت عيسى اول مقولردن دكلدر پس حق تعالى
بو آيتى منزل ايدوب بيوردى ان مثل عيسى عند الله تحقيقا كه حضرت عيسانك
صفتى تنكرى قتنده كمثل آدم حضرت آدمك صفتى كبيدر خلقه
من تراب انك قالبنى توبراقدن تصوير ايتدى ثم قال له صكره اكا ديدى
كن روحله زنده اول فيكون درعقب روحله زنده اولدى يعنى تنكره
حضرت آدم تنكرينك قدرتيله عادته مخالف بى پدر و مادر وجوده كلدى حضرت عيسى
دخى محض قدرتله على خلاف العادة بى پدر تولد ايتدى الحق من ربك حضرت
حضرت عيسانك احوالندن و بربلان درست خبر پروردكاركدن صادر اولمشدر
فلا تكن من الممترين پس ارباب شكدن اولمه يعنى اولدوغك يقين اوزره ثابت
اول فمن حاجك فيه پس هر كيم حضرت عيسانك خصوصنده سنكله مجادله ايدر
من بعد ما جاءك من العلم سكا كلان دانشدن صكره كه عيسى عليه السلام
قول و پيغمبردر فقل تعالوا انلره سويله كلك ندع ابناءنا وابناءكم اوغلانلرمزى
واوشاقلركزى چيغره لم ونساءنا ونساءكم و قاريلرمزى و قاريلركزى وانفسنا
وانفسكم و جانلرمزى و جانلركزى ثم نبتهل صكره دعا و نيازه ايتمه
جهد ايدهلم فنجعل لعنة الله على الكاذبين پس تنكرينك لعنت ايتمسين يلانجيلر
اوزره قيلهلم مرويدركه قچن بو آيت نازل اولدى حضرت صلى الله عليه وسلم
وفد نجرانى ايستيوب بيوردى هرچند كه سيزه دليل ايراد ايدرم عناد اوزره مصر
اولورسز كله مباهله ايله مشغول اولهلم تا كه صادق كاذبدن و محق
مبطلدن ممتاز اوله نصاراى نجران بو كلامه راضى اولوب بر وقت و مكان
تعيين ايلديلر اول وقت حلول ايدنجك حضرت صلى الله عليه وسلم

امام حسينى قوجاغنه الوب و امام حسنك الندن يا پشوب چيقدى و حضرت فاطمة
الزهرا آردنه دوشدى و حضرت على المرتضى انلرك عقبلرندن روانه اولدى
پس حضرت سرور كائنات اولاد و انسابنه بيوردى كه قچن بن دعا ايدرم سيز
امين سويلكوز او برسمتدن نصارى دخى محل مأموره توجه ايتديلر قچن حضرت
و اهل بيتنى كورديلر پاپازلرى ديدى اى نصارى جماعتى بن بو يوزلر مشاهده ايدرم
كه تنكريدن بو طاغك قالقمسنى ايسترلرسه بلاشك انلرك خواهشنى اجرا ايدر
همان اولى بودركه مباهلهيى ترك ايدهلم و على التحقيق بيلورم كه اكر انلرله مباهله
ايدرز بر ترسا يوزنده قالمز نصارى انك سوزين قبول ايتديلر و حضرت
صلى الله عليه وسلمه تسليم ايدوب عقد صلح بونك اوزره بغلديلر كه هر سنه
كندويه ايكى بيك قرمزى حله و اوتوز زره جزيه ويرهلر پس حضرت صلى الله عليه وسلم
بيوردى والذى نفسى بيده وفد نجران بملة مباهله ايتسهيديلر حق تعالى انلرى
مسخ ايدردى و اوزلرنه بودره آتش اولوردى و جمله نجران خلقى هلاك اولوردى
ان هذا لهو القصص الحق تحقيقا بو سوز كندودن درست خبردر وما من اله الا الله
و عبادته مستحق تنكريدن اوزكه هيچ بر معبود يوقدر وان الله لهو العزيز الحكيم
و على التحقيق ايزد عز و جل كندو دشمننه اوزره غلبه ايدن ايشى كمال اوزره
احكام ايدن فان تولوا پس اكر ترسالر مباهله ايتمكدن يوز چويرورلرسه فان
الله عليم بالمفسدين بى شك كيم حق تعالى بوزغونلق ايدنلرك حالنه دانادر قل
يا اهل الكتاب سويله اى كتاب ايه سى اولانلر بو مقامده خطاب ترسالره در ديرلر
قولدر مدينه نك يهودى دخى اكا داخلدر و مضمون خطاب بودركه تعالوا الى
كلمة سواء بيننا وبينكم كلك ارامزده و اراكزده برابر اولمش بر سوزك طرفنه
يعنى بر شئ كه انك ايچنده جمله پيغمبرلر اختلاف ايتمديلر و اول سوز بودركه الا
نعبد الا الله تنكريدن اوزكه بر كمسه يه عبادت ايتميهلم ولا نشرك به
شيئا و عبادتنه كيمسه اورتاق قيلميهلم ولا يتخذ بعضنا بعضا اربابا
من دون الله و حق سبحانه و تعالى نك عبادتندن تجاوز ايدوب بربلوكمز
بر بلوكى تنكريلر ايدنميهلم نيچون نصارانك و يهودك ايتدوكلرنه تعريضدر
زيرا نصارى بيوكلرينه سجود ايدوب ديرلردى كثرت رياضتدن بونلره لاهوت
حلول ايتدى و يهود احبارلرك احداث ايتدوكى تحليل و تحريمه تابع اولديلر
فان تولوا پس اكر اهل كتاب بو سوزدن يوز چويررلر فقولوا اشهدوا بانا مسلمون
انلره سويلك شاهد اولك كيم على التحقيق بز مطيع و منقاد اولمشوز مرويدركيم

مباحثه ایتدیلر که یهود دیدیلر ابراهیم علیه السلام بزدندر ونصاری ده

حضرت ابراهیم شاننده یهود ونصاری ادعا ایتدیلر که اویزدندر پیغمبرك
حضورینه مرافعه چیقدیلر حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
یا اهل الکتاب ای یهود ونصاری گروهی لم تحاجون فی ابراهیم
نیچون ابراهیمك خصوصنده مجادله ایدرسز وما انزلت التورية و
الانجیل الا من بعده وحال بوکه توراة وانجیل که سیزك کتابلریکزدر
ایندیلر الا ابراهیمدن صکره افلا تعقلون پس نیچون سویلدیککز
سوزی تأمل ایتمزسز که محال اولان شیء ادعا ایدرسز ها انتم هؤلاء
آگاه اولك که سیز اول گروه سیز کیم خصومت ایتدیکز اول شیده کیم سیزه
آنکا بر دانش واردی یعنی توراة وانجیلده سیزده ثابت اولان محمد المصطفانك
اوصافنده عنادیکزدن مجادله ایتدیکز فلم تحاجون فیما لیس
لکم به علم پس نیچون مباحثه ایدرسز بر نسنه ده که سیزه آنکا بیلکی یوقدر
والله یعلم و حق سبحانه وتعالی مجادله ایتدیککز شیئك حقیقتنی بیلور
وانتم لا تعلمون و سیز حقیقة الحالی بیلمزسز ما کان ابراهیم یهودیا ولا نصرانیا
حضرت ابراهیم علیه السلام نه جهود ونه ترسا ایدی ولکن کان حنیفا
مسلما ولیکن عقاید ردیه دن منحرف پاك موحد مطیع ومنقاد ایدی
وما کان من المشرکین و تنکریه اورتاق قیلان کیمسنه لردن
دکل ایدی ان اولی الناس بابراهیم تحقیقا که خلقك سزاوارتری حضرت
ابراهیمه للذین اتبعوه انك ملتنه ییرولك ایدنلردر وهذا النبی و بو پیغمبر
دخی والذین آمنوا و بو پیغمبره ایمان کتورنلر دخی والله ولی المؤمنین و ایزد جل
جلاله ایمانه کلنلرك امورینه مستولیدر پس انلره یاردم ایدوب کندولره احسانی
ذکر وددت طائفة من اهل الکتاب یهوددن بر گروه محبتله استدیلر که
لو یضلونکم سزی گمراه ایدهلر خطاب حضرت حذیفه یه وعماره در زیرا انلری
دینلرینه دعوت ایدوب یهودیتی حقدن اذدرمق استدیلر وما یضلون الا
انفسهم وجاهلرندن اوزکه بر کیمسه اذدرمزلر وما یشعرون واول اضلالك
گناهی کندولره اندن مخصوص اولان ضرری بلمزلر یا اهل الکتاب ای یهود ونصاری
جماعتی لم تکفرون بآیات الله نیچون توراة وانجیلده محمد المصطفانك
نبوتی اوزره دلالت ایدن خدانك آیاتنی پوشیده قیلورسز وانتم تشهدون
وحال بوکه سز شهادت ایدرسز که انلر تنکرینك آیاتیدر یا اهل الکتاب لم تلبسون
الحق بالباطل ای صاحب کتابلر و لاتلر نیچون درست سوزی اصلی اولمیان سوزله

حاججتم فیما لکم به علم

قارشدررسز

50

قارشدررسز وتکتمون الحق و حضرت محمدك نبوت ونعتنی صاقلرسز وانتم
تعلمون وحال بوکه سز بیلورسز که حقی صاقلیورسز وقالت طائفة من
اهل الکتاب و یهوددن بر گروه دیدیلر و بو گروه اون کشی ایدیلر بو که اتفاق ایدوب
دیدیلر کوندزك اولنده دین اسلامه داخل اوله لم و آخرنده اندن چیقوب دینمزه
رجوع ایده لم بزدن سؤال اولنجه که نیچون بویله ایتدوکز بو عذری کتوروب
جواب ویره لم که بز دین اسلامه داخل اولدوغمزدن صکره احبار ورهبانمزله
مجادله ومناظره ایتدوك عاقبت بزه روشن دلیللر ظاهر اولدی که بزم دینمز
حقدر و محمدك دینی باطلدر و توراتده مذکور اولان آخر الزمان پیغمبری بو دکلدر
حق سبحانه وتعالی مؤمنلری بو آیتله آگاه ایتدی که انلردن بر گروه بویله
بویله سویلشوب دیدیلر آمنوا بالذی انزل علی الذین آمنوا ایمانه کلنلر اوزره
ایندریلن نسنه یه ایمان کتورك یعنی قرآنه ایمانکزی اظهار ایدك وجه النهار
کوندزك اولنده واکفروا آخره و کوندزك صوکنده آکا کافر اولك لعلهم
یرجعون شاید اسلامه کلوب دونمکوز سببیله مسلمانلر دینلرندن دونه لر
ولا تؤمنوا الا لمن تبع دینکم و کوردککوز ایمانی بر کیمسه یه اظهار ایتمك مگر بر کیمسه یه
که دینکزه تابع ایدی قل ان الهدی هدی الله بونلره یا محمد سویله علی التحقیق دین الهك
تنکرینك دینیدر بو جمله معترضه در وما بعدندن اولان کلام اول گروهك
تتمه کلامیدر که بری برینه وصیت ایلدی ان یؤتی احد مثل ما اوتیتم یعنی اظهار
ایتمك که سیزه ویریلن شیء کبی بر کیمسه یه ویریلودر مگر سیزه که دینیکزه داش اولالر (?)
انی اظهار ایتمکده باك یوقدر وانی اهل اسلامه و مشرکلره افشا ایتمك زیرا انك
افشاسی اهل اسلامك اسلام اوزره ثبات ویرور و مشرکلرك ایمانه کلملرینه باعث
اولور او یحاجوکم عند ربکم یاخود پروردکارکز قتنده سزکله مخاصمه ایدرلر
بونی دخی اتباعکزدن اولمیانلره اظهار ایتمك قل ان الفضل بید الله انلرك کملرینی (?)
ایتدوکی شیء دلیل واضح ایله رد ایدوب سویله علی التحقیق علم و حکمت ارتقلك خدانك
دست تصرفنده در یؤتیه من یشاء ایستدوکی کیمسنه یه انی ویرور والله
واسع علیم و حق سبحانه وتعالی چوق رحمتلو و احسانه مستحق اولانه دانا
یختص برحمته من یشاء ایستدوکی کیمسنه یی مخصوص قیلور والله
ذو الفضل العظیم و ایزد ذو الجلال اولو ارتقلك ایه سیدر ومن اهل الکتاب
من ان تأمنه بقنطار و اهل کتابدن شول کیمسه وار که اگر کندونی بر قنطار
که یوز بیکدر مصحفه در امین قیلادسن یؤده الیك انی سکا تسلیم ایدر عبدالله بن سلام

کبی که قریش دن بر شخص یاننده بر قنطار التون امانت قودیغی
صاحبی کلوب استدی بلا توقف کندویه بالتمام تسلیم ایلدی
وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ واهل کتابدن اول کیمسنه یه وار که
اکر کندوبی بر التونه امین ایدرسن لَا يُؤَدِّهِ اِلَيْكَ سکا انی تسلیم ایتمز
اِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا مکر اول مدتده که تقاضی ایتمکه باشی اوزره
مداومت ایدوب دورر سن فنحاص بن عازورا کبی که کندویه بر التون
امانت ویردیلر انکار ایتدی ذٰلِكَ بو خیانت انلردن اول جهتله صادر
اولدی که بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْاُمِّيِّينَ سَبِيلٌ علی التحقیق انلر
دیدیلر اوزریمزه اوقیمیان جماعتک خیانتنده برکناه یوقدر زیرا
معتقد اشقیاء یهود بو ایدی که توراتی اوقمیان کمسنه نک مالی بزه
حلالدر دخی دیلردی توراتده یازلمشدر کیم دینمزه مخالف اولانلره
خیانت ایتمکز جایزدر وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وتکری تعالی
اوزره یلانی سویلرلر وَهُمْ يَعْلَمُونَ و حال بودر که کندولر بیلورلر که یلانی
سویلیورلر زیرا هیچ بر ملتده خیانت ایتمک جایز اولمشدر بَلٰى نفی ایتدوکلری
شیئه رددر یعنی اعتقاد ایتدوکلری کبی دکلدر کر اوزرلرنه امی طایفه سنه
خیانت ایتمده کناه اولمز بلکه البته اوزرلرنه اندن کناه اولور و حکم بودر که
مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهِ وَاتَّقٰى هر کیم ایتدیکی عهدی یرینه کتوروب پرهیزکارلک ایتدی
حق سبحانه و تعالی انی سیور فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ زیرا علی التحقیق خدا جل و علا
پرهیزکارلری سیور اِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ تحقیقا شول کمسنه لرکه تکرینک
یمانی صاتارلر یعنی پیغمبره ایمان کتورمکدن و امانته وفا ایتمکدن اوزرلرینه
الدقلری عهدی تبدیل ایدرلر ثَمَنًا قَلِيلًا بر آز بهایه یعنی دنیای دنیه نک
منفعتنه اُولٰئِكَ اول کروه که اول وصفله متصفدرلر لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ
انلره اور جهاندن نصیب یوقدر وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ و نه تکری تعالی انلر له سویلر
وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ و نه روز قیامتده انلره رحمت نظریله بقر
وَلَا يُزَكِّيهِمْ و نه انلری مدح ایدر وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ و کندولره بر دردلی اشکنجه
وار وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا و تحقیقا که جهودلردن بر کروه وار یعنی توراتی تحریف
ایدنلر يَلْوُونَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ توراتک و قوسیله دیللرین دولاشدوردولر یعنی
ایتدوکلری تحریفاتی توراتده درست منزل اولان نسنه یه مشابه قیلدیلر
لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ تا کیم کمان ایده سز کیم اوقودقلری شئی توراتدندر

وَاَيْمَانِهِمْ وایتدوکلری اندکری دخی م

وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ و حال بو که او توراتدن دکلدر وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
ودیرلر اول سوز تنکرینک قتندندر وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ و حق تعالی
اوزره یلانی دیرلر انی ادعا ایتمکلریله وَهُمْ يَعْلَمُونَ والحالة هذه کندولر بیلورلر
کیم سوزلرنده یلانجیدرلر طائفهٔ یهودک تحریفنی بیان ایتدوکدنصکره
نصاری طائفه سی حضرت عیسا حقنده ایتدوکلری افترائی رد و ابطال ایدوب
بیورردی مَا كَانَ لِبَشَرٍ بر انسانه صحیح و جایز دکل ایدی کیم اَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتَابَ حق
سبحانه و تعالی اکا کتاب سماوی ویره وَالْحُكْمَ و عالمک فصل خصومتی
وَالنُّبُوَّةَ و پیغمبرلکی ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ صکره خلقه سویلیه كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللّٰهِ
تنکرینک فوق الغنده بکا طاپوب بکا قوللر اولک وَلٰكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّينَ ولیکن سویلیه
علم و عملده کامللر اولک بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ اول سببله کیم تنکرینک
کتابی خلقه اوکرتدردکوز وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ و اول سببله کیم انی اوقوردکوز
زیرا تعلیم و تعلمک فایده سی حقلک و خبرک معرفتیدر وَلَا يَأْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا
الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ اَرْبَابًا و پیغمبر اولان کیمسنه سیزه فرمان ایتمز که فرشته لری
و پیغمبرلری تنکریلر ایدینه سز اَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ ایا حقی بو شیدر قیلنمیسن سیزه فرمان
ایدر بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ اول وقتدنصکره که سیز مطیع و منقاد اولمشسیز
وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ و یاد ایت اول وقتی که ایزد عز و جل پیغمبرلرنک عهدو
الدیکه لَمَا اٰتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ هرنه سیزه ویردم کتاب سماوی
معقوله سندن و انک فهمندن ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ صکره سیزه کله
اولانکتابی تصدیق ایدیجی بر پیغمبر سیزه کلجک لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ البته کا
ایمان کتوروب یاردم ایده سز قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِي حق تعالی
انلره میثاق عرض ایتدکدنصکره بیوردی بوکا اقرار ایدوب انک اوزره عهدی
الدکوزمی قَالُوا اَقْرَرْنَا سویلدیلر اکا معترف اولدق قَالَ فَاشْهَدُوا حق تعالی
سویلدی پس بو اقرار اوزره بر مقدار اکز بر مقدار اوزره شاهد اولسون وَاَنَا
مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ و بن که تنکریم سزکله شاهدلردنم فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ پس
هر کیم اول عهد و پیماندنصکره یوز دوندوردی فَاُولٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
اول کروه کندولردر عهد و پیمانک وفاسی دائره سندن چیقانلر اَفَغَيْرَ دِينِ اللّٰهِ
يَبْغُونَ ایا یوز چیوروب خدانک دیننده اوزکه بر دین ایسترلر وَلَهُ اَسْلَمَ
مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ و حال بو که کوکلرده و یرده اولانلر کندویه مطیع و منقاد
اولدیلر طَوْعًا وَكَرْهًا ارادتله و قوتیله اولدقلری حالده وَاِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

قتندندر وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
و حال بو که او تنکرینک م

وانك جزاسي بيتنه دونمش قيلنوسز قُلْ سويله يا محمد سن وتوابعك آمَنَّا بِاللهِ
تنكريتك وحدانيتنه تصديق كتوردك وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا واذ دينيه ايندريلن نسنه
يعني قرآن عظيم الشانه دخي ايمان كتوردك وَمَا أُنْزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وحضرت ابراهيم اوزره واولادي واولادينك
اولادي اوزره ايندريلن صحيفه دخي تصديق كتوردك وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى
وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ وحضرت كليم الله ومسيح عليه السلام وسائر پيغمبرلر عليهم
السلام پروردكارلرندن ويرلدوكلري اشيايه دخي ايمان كتوردك لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ انلردن بيريسنك ويا بريسنك اراسن ايرمزوز كه كيمسن تصديق ايدوب
كيمسن تكذيب ايدهيز جمله لرينه ايمان كتوردوك وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
وبيز خداى ذو الجلالك فرماننه مطيع ومنقاد اولمشوز وَمَنْ يَبْتَغِ
غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا وهركيم دين اسلامدن اوزكه بر دين ايستر فَلَنْ
يُقْبَلَ مِنْهُ هركز اندن اول دين قبول اولنماز وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ كندوسي اوبر جهانده اوتوزلردندر كَيْفَ يَهْدِي اللهُ قَوْمًا كَفَرُوا
بَعْدَ إِيمَانِهِمْ نيجه حق سبحانه وتعالى بر جماعته دوغري يول كوسترور كه
ايماننه كلدكلرندنصكره كافر اولديلر وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وپيغمبر حق
اولدوغن شهادت ايتدكلرندنصكره وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ واشكار اولان دليلر
كندولره كلدكدنصكره وَاللهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ وايزد عز وجل ستمكار اولان جماعته
هدايت ايتمز بو ايتلر اول اون ايكي نفر حقنده نازل اولديكه اوّل اسلامه كلوب
صكره مرتد اولوب مكه يه كيتديلر أُولَئِكَ واول مرتد اولان كروه جَزَاؤُهُمْ
أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللهِ سزالري بودركه اوزرلرنه تنكرينك لعنتي ايتمسي اولور يعني
على التحقيق خداى عز وجل انلري رحمتندن دور قيلار وَالْمَلَائِكَةِ وفرشته لرك
لعنت ايتمسي انلرك اوزرلرنه در يعني ملائكه انلردن بيزار اولورلر وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ
وجميع ادميلرك لعنت ايتمسي انلرك اوزرنه در يعني انلره مذمت ايدرلر خَالِدِينَ
فِيهَا اول لعنتك اثرنه كه عقوبتدر همیشه اقامت ايتمشلر لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
الْعَذَابُ كندولردن اشكنجه يونكللنمز وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ونه كندولره مهل
اولنور كه عذابلري تاخير اولوب براحت بوله لر إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ مكر شول كيمسه لركه ارتداددن صكره توبه ايدوب ايمانه رجوع
ايتديلر وَأَصْلَحُوا واتدوكلري فسادي ايولكه تبديل ايتديلر فَإِنَّ اللهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ بي شبهه كيم كناه ايدوب توبه ايدنلره حق تعالى مغفرت ايدوب كندولرنه

اسركر كتوردبلركه حارث ابن سويدكه او مرتد اولان اون ايكي نفرك برايدي
مسلمان اولان قرنداشي جلاس كندويه بو ايتلري براميني كيمسه نك اليله كوندردي
حارث ايتلري اوقودقدنصكره اول امينه سويلديكه بن هركز يلاني سندن ايشتمدم
وقرنداشمدن دخي وبنم قتمده محققدركه برادرم پيغمبر اوستنه افترا اتمز وپيغمبر
حاشا كه حق تعالى اوزره كذب سويليه بس نيچون بن توبه دن نا اميد اوله يم
همان خلوص اوزره توبه ايدوب مدينه منوره يه يوز دوتدي اول اثناده قلان اون
بر نفر بو ايتلري اوقودي انلر ديديلر بيز بونده اقامت ايدوز ذكر محمد مغلوب اولور
بيز يولد اشلرمزله بولنمش اولورز واكرغالب كلور توبه ايدوب اسلامي اظهار ايدرز
حق تعالى بو ايتي نازل ايدوب بيوردي إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ تحقيقا شول كيمسه لركه
كه ايمان كتوردكلرندنصكره كفر ايتديلر ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا صكره كفر اوزرنه ثابت
اولدقلري ايچون كفرلري ارتديلر لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ هركز توبه لري قبول اولنماز
وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ واول كروه كندولر دوازغونلر إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا تحقيقا شول
كيمسه لركه كفر ايتديلر وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ واولديلر وحال بوكه كندولر ايمانسزدر
فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا هركز برلرندن بير دولسي التون قبول
اولنماز وَلَوِ افْتَدَى بِهِ واكر انكله جاني عذابدن قورترمق ايستدي يعني كافر
اولان شخص روز قيامتده اكر مشرقدن مغربه دك روى زميني التونله دولديروب
ويره جهنم عذابندن جانه فدا اولمق ايچون كندوسندن مقبول اولميوب قورتلمز
أُولَئِكَ اول كروه كه كفر اوزره مرد اولديلر لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ كندولره بر دردلي
اشكنجه وار وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ وانلره هيچ ياردمجيلر اولماز لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ
هركز ايولكه نائل اولمزسز حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ سودككوز اشيادن تصدق
ايتمينجه دك مرويدركيم قچن بو ايت نازل اولدي ابو طلحه رضي الله عنه پيغمبرك
حضورينه كلوب سويلدي يا رسول الله مؤمنين بكا زياده سوكلي اولان نسنه بر جانام
باغدر بني ايستدوكك نسنه يه انى صرف ايله حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
بيوردي نه كوزل كلام ديدك اوبرقتر بخلو مال در اولي وانسب اودركه انى اقاربكه
بذل ايده سن وحضرت صلى الله عليه وسلم ابو طلحه يه اول جهتدن انكله فرمان ايتدي
زيرا انلره ويرسي صدقه در وصله رحم در وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ وهر زاد مقوله سندن
هر نسنه يه كه انفاق ايدرسيز خواه انحواه جوق فَإِنَّ اللهَ بِهِ عَلِيمٌ بلاشك
حق سبحانه وتعالى اكا داناد ر كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ دوكلي يمك
قسمينك بني يعقوبك واشاقلرينه حلالي ايدي إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ

الجزء الرابع

ايچون اول نسنه كه حضرت يعقوب كندو جاننه اوزره انى حرام قيلدي وايو
بو كونه اولمشدي كه حضرت يعقوب عليه السلامه خسته لك عارض اولوب سويلدي
اكر حق تعالى بكا بو خسته لكدن شفا ويرور ايسه غايتله سوكلى اولان طعامى اوزره
حرام ايده يم شفاخانهٔ الهيه دن اونك نسيم لطف اسوب صحت بولدي
پس دوه نك اتنى و سوتنى كه كندويه زياده سوكلى ايدي اوزرينه تحريم ايلدي
يهود دخى اكا متابعت ايدوب اوزلرينه انى حرام ايتديلر و ديديلر كيم توراتده بونلرك
تحريمى وارد اولمشدر حق تعالى اوزلرينه بو سوزى رد ايتدي كه انى حضرت يعقوب
اوزرينه تحريم ايتدي مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ توريت اينديرلمدن اسبق پس سوزلرى
اوزره اصرار ايدرلرسه قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ فَاتْلُوهَا سويله پس توراتى كتورك
ايچنده اولان اول تحريمى اوقيك إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ اكر كرچك سويليجيلر دكوز
منقولدركيم حضرت كندولره ديدكده توراتى كتورمكدن حيران و مبهوت اولوب
كتورمكه جرأت ايتمديلر فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ پس هركيم تنكرى تعالى اوزرينه
يلان بغلدى مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ دليل ايله الزام اولندقدنصكره فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
اول مفترى جماعت كندولردر ستمكار اولنلر زيرا انلر انصافى ترك ايتديلر
و انصافى ترك ايتمك چوق عظيم ستمدر قُلْ صَدَقَ اللَّهُ سويله تحريمك خبرندن
حق تعالانك سوزى كرچك ايدي يهودك سوزى يلان ايدي فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
پس حضرت خليل اللهك ملتنه پيرولك ايدك حَنِيفًا حضرت ابراهيمك حالنه
بياندر يعنى حضرت ابراهيم اديان باطله دن مايل دين اسلام اوزره مستقيم ايدي
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ و تنكريه اورتاق قتانلردن دكل ايدى إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ
لِلنَّاسِ تحقيق اكم دوى زمينده اول قويلان خانه خلقك عبادتيچون لَلَّذِي بِبَكَّةَ
اول خانه در كه مكه شهرنده در ونه مكه اول شهرك ادى در بكه دخى انك اسميدر
مُبَارَكًا چوق خيرلو اولدوغنده وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ و خلق ايچون هدايت
اولدوغى حالده زيرا قبله لرى و تعبدكاهلرى اودر فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ ايچنده
اشكار نشانلر وار مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ اول نشانلرك برى حضرت خليل اللهك
دوردوغى يردر واو بر بيوك طاشدر كه حضرت ابراهيم عليه السلام دبانينك
اثرى ايچنده در وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وهركيم اكا كيره قتل و غارتدن امين اولور
يعنى بر كنهكار كه كعبه مكرمه يه التجا ايدر مادامكه بيت ايچنده در دست تعرض
اندن كوتاه اولور وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ والله ايچون بيت شريفك زيارتنى
قصد ايتمك خلق اوزره واجبدر مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ولكيمسه اوزره

واجبدركه اكا يول بولمغه قدرتى اوله وَمَنْ كَفَرَ وهركيم كه كفر ايده يعنى حج ايتمز بيلنمك
كركيم حجى ترك ايده نك كناهن تعظيم ايتمك ايچون اندن كفر عنوانيله تعبير اولندى
فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ بى شبهه كه تنكرى تعالى خلقك حجندن غنيدر قُلْ
يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ سويله يا محمد اى كتاب اهلى اولان كروه نيچون
تنكرينك عقلى و نقلى نشانلرين انكار ايدرسيز وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ وايزد ذو الجلال
ايلدككوز ايشلره كمال اوزره مطلعدر قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ مَنْ آمَنَ سويله اى ارباب كتاب اولانلر نيچون تنكرينك يولندن ايمانه كلانلرى منع
ايدرسيز تَبْغُونَهَا عِوَجًا اولحالده كيم تنكرينك يولنه اكرلك طلب ايدرسيز وَأَنْتُمْ
شُهَدَاءُ و سيز اهل اطلاع سيز كيم اول تنكرينك يوليدر وانذن خلقى منع ايتمك ضلالتدن
و اضلالدر وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ و حق سبحانه و تعالى ايشلدككوز ايشلردن
بيخبر دكلدر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
اى ايمان كلان كيمسه لر اكر توراة ويرلان كيمسه لردن بر بلوكه اطاعت ايدرسيز يَرُدُّوكُمْ
بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ايمانه كلدوكدن صكره سيزى ايمانسيز دوندورورلر
بو ايت اوس و خزرجك بر كروهى حقنده نازل اولدى كتوردكلرى ايكى طايفه دن بر
نچه كيمسه اوتوروب خلوص اوزره صحبت ايديورلردي شاس بن قيس يهودى اوزلرينه
كچوب انلرك الفت و مودتلرين مشاهده ايدوب كندويه بر غيظ عظيم حاصل اولدى
بر يهودى اوغلانه امر ايتدى كه واروب انلرك ارنده اوتوره اندن صكره بعاث
وقعه سنك كوننى كه ايچنده اوس ايله خزرجك عظيم جنكلرى اولوب صكره
غلبه اوس طائفه سنه اولدى كندولره سويليه و انك حقنده سويلنان اشعارى
اوقويه اولدخى كلوب اول خبيثك سفارشنى اجرا ايدوب اوسك مدحنده و خزرجيلرك
ذمنده سويلنان اشعارى اوقودى اول كلام خزرجيلرك سامعه لرينه ايرشنجه الملرندن
اوبر طايفه سن شتم ايتديلر اوس دخى انى تحمل ايتميوب خزرجيلرى سوكديلر
ايكى طائفه نك اراسنده اتش فتنه شعله لندى مفاخره يه باشلديلر اندن
مشاجره يه واصل اولديلر ايكى طرفك دلاورلرى سلاحه يابشوب جنككى استدعا
ايتديلر سرور كائناته خبر اولندى همان معركه لرينه يتشوب ايتدوكلرى ايشدن
اوترى كندولرين تعنيف ايتدى على الفور كندولره نمايان اولديكيم اول ايش بر اغواء
شيطانيدى همان بيرى بيريله قوجاقلشوب اغلدوكلرى ايشدن استغفار ايدوب
حضرتله دونديلر پس اول ايت نازل اولدى دخى حق تعالى انلرى تعنيف ايدوب
بيوردى وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ دنيجه كافر اولورسيز وَأَنْتُمْ تُتْلَى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ و حال بوكه

سیزه ای کروه انصار ازکره اوقنور خدانک آیاتی وفیکم رسوله واراکوزده در
خدانک پیغمبری ومن یعتصم بالله وهر کیم تنکرینک دیننه یاپشوب التجا
ایدر فقد هدی الی صراط مستقیم بی شبهه کیم بر دوغرو یوله هدایت اولندی
یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه لر اتقوا الله تنکریدن خوف ایدک حق
تقاته اندن درست خوف ایتمککوز یعنی طاقتکزی واجباتک بجا منده
ومحرماتدن اجتناب ایتمکه صرف ایدک ولا تموتن الا وانتم مسلمون
والمک الا اول حالده که سیز اهل ایمانسیز یعنی اسلام اوزره ثابت اولک
برحده دک که موت سیزه کلدکده دین اسلام اوزره سیزی بوله واعتصموا
بحبل الله جمیعا وخدانک کتابنه قموکز یاپشک ولا تفرقوا وحقدن ایرلمک
واذکروا نعمت الله علیکم واوزکره اولان تنکرینک احسانی یاده کتورک اذ کنتم
اعداء نیجه جاهلیت عصرنده دشمنلر ایدکوز فالف بین قلوبکم پس کوکللرکوز اراسنده
اسلام سببیله الفت صالدی فاصبحتم بنعمته اخوانا د عقبانک لطف وکرمیله
قرنداشلر اولدکوز یعنی کویا دوشمنلک ایله احشا ملمسندکوز بعده انک لطفیله
قرنداشلر صباحلدکوز وکنتم علی شفا حفرة من النار وانتشدن برچقورک کنارنده
اوزره ایدکوز فانقذکم منها پس حق تعالی سیزی اول اتشدن قورتردی کذلک
یبین الله لکم آیاته نته که حق تعالی حالکزی بیان ایتدی دلائل وحدانیتی
سیزه اشکارا ایدر لعلکم تهتدون تا که سیز دوغرو یول اوزره ثابت اوله سیز
ولتکن منکم امة وسیزدن برجماعت اولسون که یدعون الی الخیر ایولک
ایتمکه خلقی دعوت ایدولر ویأمرون بالمعروف وشرعا مستحسن اولان ایشک
ایشلمه سن خلقه فرمان ایده لر وینهون عن المنکر وشرعا مستقبح اولان
اشیادن خلقی منع ایده لر واولئک واول جماعت که امر بالمعروف ایدوب منکردن
نهی ایدرلر هم المفلحون کندولردر مختاردن کمال اوزره قورتلنلر ولا تکونوا
کالذین تفرقوا واولمک شول کیمسه لر کبی که عداوت سببیله پراکنده اولدیلر
واختلفوا من بعد ما جاءهم البینات ودروشن دلیللر کندولره کلدکدنصکره
مختلف اولدیلر واولئک واول کروه که پراکنده اولوب مختلف اولدیلر لهم
عذاب عظیم انلره بر اولو اشکنجه اولور یوم تبیض وجوه وتسود وجوه برکونده
که برمقدار یوزلر آق اولور وبرمقدار یوزلر قره فاما الذین اسودت وجوههم
اکفرتم بعد ایمانکم پس اما شول کیمسه لر که یوزلری قره اولدی کندولره دینلور
ایمان کتوردکوزدنصکره کافر اولدکوزمی بو استفهام توبیخ ایچوندر یعنی

نچون ایماندن

نچون ایماندنصکره کافر اولدکوز فذوقوا العذاب پس اشکنجه نک چاشنیسن الک بما کنتم
تکفرون اول سببیله که ایماندنصکره کفر ایدردکوز واما الذین ابیضت وجوههم
واما شول کیمسه لر که یوزلری آق اولدی ففی رحمة الله تنکرینک رحمتندن یعنی بهشت
برینده اولورلر هم فیها خالدون کندولر انجنده علی الدوام اقامت ایتمشلردر
تلک آیات الله بو سورده ده مذکور اولان اخبار خدانک آیاتیدر نتلوها علیک
وحیک وساطتیله اوزرکه انلری اوقورز بالحق دوغرولغله وما الله یرید
ظلما للعالمین وحق تعالی انس وجنه ستم ایتمک استمز وجرمسیز عقوبت ایتمز
ولله ما فی السموات وکوکلرده اولان فرشته لر واخترلر خدایه مملوکدرلر وما فی
الارض ویرده اولان مخلوقات دخی والی الله ترجع الامور واشلر خدای عز وجلک
فرمانینه دونمش قیلنور کنتم خیر امة سز بر کوزل کروه ایدکوز کیم اخرجت
للناس خلوتخانه غیبدن خلق ایچون چیقمش قیلندی تأمرون بالمعروف
شرعا مستحسن اولان ایشک ایشلمسن خلقه فرمان ایدرسیز وتنهون عن المنکر
وشرعا مستقبح اولان ایشک ایشلمه سندن خلقی منع ایدرسیز وتؤمنون بالله
وتنکرینک وحدانیتنه علی وجه التحقیق ایمان کتوررسیز ولو آمن اهل الکتاب
واکر اهل کتاب حضرت محمد المصطفانک نبوتن تصدیق ایتسیدیلر لکان
خیرا لهم البته کندولره ایو اولوردی منهم المؤمنون بعضلری اهل ایماندر
واکثرهم الفاسقون وچوقلری دینک دائره سندن طشره اولمشلردر لن
یضروکم الا اذی اهل کتاب سیزه ضرر ویتشدرمزلر مکر ایجنمک سوکمک وتهدید
کبی وان یقاتلوکم واکر سزکله جنک ایده لر یولوکم الادبار اردلرین سیزه
دوندرورلر یعنی جنک ایده لر سه فارسود وده مزلر یوز چیوروب فرار ایدرلر
ثم لا ینصرون صکره یاردم اولنمازلر ضربت علیهم الذلة یهود اوزره خوارلق
وضع اولندی اینما ثقفوا قنده بولنسه لر الا بحبل من الله وحبل من الناس اعنی
احوالدن استثنادر یعنی قمو احواللرنده اوزرلرنه خوارلق وضع اولندی مکر اول
حالده که خدانک عهدیله ومؤمنلرک امانیله معتصم اوله لر وباؤ بغضب
من الله وتنکریدن برخشمله دوندیلر وضربت علیهم المسکنة وحقیرلک
جمیع وجودلرین قابلدی ذلک مذکور اولان خوارلک ومسکنت وتنکرینک
خشمی اوزرلرنه اول سببیله اولدی که بانهم کانوا یکفرون بآیات الله بلا
بشمه انلر تنکرینک نشانلرینه کفر ایدرلردی ویقتلون الانبیاء بغیر حق وپیغمبرلری
ناحق یره اولدرورلردی ذلک بما عصوا وکانوا یعتدون بو کفر وقتل اول سببیله

انلردن صادر اولدی که حقک فرماننه مخالفت ایتدیلر وحدود شرعیه یی تجاوز
ایدرلردی لیسوا سواء اربابکتاب اولنلر برابر دکلدرلر من اهل الکتاب امة قائمة
اهل کتابدن بر کروه وارکه دینلری اوزره دورمشلردر وانلر اول
طائفه درکه محمد المصطفانک نبوتنه اقرار ایدوب ایمانه کلدیلر یتلون آیات
الله آناء اللیل تکرینک کلامن کیجه نک ساعتلرنده اوقورلر وهم یسجدون وکندولر
نماز قیلدیلر یؤمنون بالله والیوم الآخر تکرینک وحدانیتنه ودوزخ انک
اولمسنه تصدیق کتوردیلر ویأمرون بالمعروف وخلقه محمد المصطفانک
متابعه سنه امر ایدرلر وینهون عن المنکر وخلقی حضرتک تکذیبندن
منع ایدرلر ویسارعون فی الخیرات وکوزل اعمالک ارتکابنده شتابله سعی ایدرلر
واولئک من الصالحین واول کروه که بو صفاتله موصوفدرلر ایولر زمره سندن
معدوددرلر وما یفعلوا من خیر فلن یکفروه وکوزل ایشدن هر نه ایشلرلرسه
ثوابی نقصان اولنماز بلکه تمام کندولره واصل اولور والله علیم بالمتقین
وخدای لاین الیه پرهیزکارلرک ایشنه کمال اوزره دانادر ان الذین کفروا
تحقیقا که محمد المصطفانک نبوتنه کفر ایدنلر لن تغنی عنهم اموالهم
ولا اولادهم من الله شیئا اموال درکه قوت قیلیرلردی واوشاقلری که
انلرله استظهار ایدرلردی تکرینک عذابندن برنسنه کندولردن
دفع ایتمز واولئک اصحاب النار واول کروه دوزخ اهلیدرلر هم فیها
خالدون کندولر دوزخ انک ایچنده همیشه اقامت ایدیجیلر مثل ما ینفقون
فی هذه الحیوة الدنیا بو دنیاده صرف قیلدوقلری شیئک صفتی یقین ولان
زمانه کانیلکده کمثل ریح فیها صر بر یلک صفتی کبیدرکه ایچنده قتی صاووق
وار اصابت حرث قوم ظلموا انفسهم فاهلکته کفر ومعصیتله جانلرینه
ستم ایتمش بر بلوکک اکیننه دکوب انی نابود قیلدی مراد انفاق ایدوکلری
شیئک تشبیهی ضایع اولمقلقده بر کفارک اکیننه که صاووق دکوب انی نابود ایدوب
نه دنیاده ونه آخرتده کندولره نفع ایتدی وما ظلمهم الله والله تعالی انلره ستم
ایتمدی ولکن انفسهم یظلمون ولیکن کندولر جانلرینه ستم ایدرلر یا ایها
الذین آمنوا لا تتخذوا بطانة من دونکم ای ایمانه کلانلر کیمسنه لر مسلمانلردن
اوزکه اولان اشخاصی محرم دوست ایدنمک لا یألونکم خبالا اول اشخاص سزه
ایصال ضرر ایتمده تقصیر ایتمزلر ودوا ما عنتم زحمت ومشقتکزی آرزو ایدیلر
قد بدت البغضاء من افواههم بی شبهه کیم اغزلرندن عداوت اشکارا

اولدی یعنی سزه شدت بغضلرندن نفسلرین ضبط ایدمزلر سوزلرندن سزه
ایتدوکلری دوشمنلک فهم اولنور وما تخفی صدورهم اکبر وسینه لری
صاقلدوغی عداوت اغزلرندن اشکارا اولان عداوتدن بیوکدر قد بینا لکم
الآیات بی شبهه کیم سزه نشانلری ظاهر قیلدق ان کنتم تعقلون
اکر سزه بیان اولنان نسنه یی فهم ایدرسکوز ها انتم اولاء اکاه اولک
ای بیکانه لر صحبتده خطا ایدن جماعت سز اول کیمسه لرسز که تحبونهم
انلری سیورسیز ولا یحبونکم وانلر سزی سومزلر وتؤمنون بالکتاب کله وتنکریدن
اینان هر کتاب قسمنه ایمان کتوررسیز وانلر بعض کتابلری انکار ایدرلر پس انلره
نیچون محبت ایدرسیز واذا لقوکم قالوا آمنا وقچن سزکله بولشورلر نفاق
یوزندن دیرلر که بز ایمانه کلدک واذا خلوا عضوا علیکم الانامل من الغیظ
وقچن تنها اولورلر اوز دکزه آجغلرندن بارمقلرینک اوجلرین اصررلر
قل موتوا بغیظکم بو منافقلره سویله یا محمد آجغکزله اولک ان الله علیم
بذات الصدور که بی شبهه حق جل وعلا سینه لرده مخفی اولان اشیایه
دانادر پس سینه لرده اولان حقد وحسدی بختی بیلور ان تمسسکم حسنة تسؤهم
اکر سزه بر ایولک دکر اول ایولک کندولری غمناک قیلار وان تصبکم سیئة
یفرحوا بها واکر سزه بر بدلک عارض اولور انکله دلشاد اولورلر وان
تصبروا وتتقوا واکر صبر ایدوب پرهیز ایدرسیز لا یضرکم کیدهم شیئا مکر وحیله لری
سزه برنسنه زیان ایتمز ان الله بما یعملون محیط تحقیقا که الله تعالی انلرک علمی صبردن وتقوادن
ایشلدکلری نسنه یی قابلمشدر کتوردیلر که هجرتک اوچنجی سنه سنک ماه شوالنک
اون ایکنجی کوننده ابو سفیان بر خیلی جمعیتله سرورکائناتله جنک ایتمک ایچون مدینه
اطرافنده احد نام طاغک قربنده قوندی حضرت صلی الله علیه وسلم ایستدیکه
مدینه منوره ده توقف ایدوب انلرله انده جنک ایده اول کروه که بدر وقعه سنده
حاضر دکل ایدیلر چیقوب جنک ایتمکه حضرت اوزرینه مبالغه ابرام ایتدیلر
حضرت صلی الله علیه وسلم مهاجرین وانصاردن بیک شخصله جنک ایتمکه توجه ایتدی
اثنای طریقده عبدالله ابن ابی اوچ یوز منافقله کیرو دوندی سرورکائنات دیدی
یوز کیمسه ایله دوشمنک مواجهه سنه کیتدی احد طاغنه ایرشنجه عبدالله ابن جبیری
اللی کماندار اوزره سردار ایدوب طاغ مزبورک دخنه سنک محافظه سنه تعیین
کندولره غایتله سفارش ایتدیکه اکر غالب واکر مغلوب اولورز سز مکانکزدن
حرکت ایتمک پس حضرت صلی الله علیه وسلم نفس نفیسه سیله لشکر ما بولک صفوفنی

تسویه ایتدی و بو ایش صباح وقتنده اولمشدی نته که حق تعالی بیوردی
وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ و یاد ایت اول وقتی که حضرت عایشه نک حجره سندن
صباح وقتنده واردک تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ یعنی ایمانه کلان کیمسنه لر جنک
ایچون مکانلر تهیئه ایدردک وَاللَّهُ سَمِيعٌ و ایزد ذو الجلال جنک ایچون
چیقمق خصوصنده سویلدککوز سوزی کمال اوزره ایشیدیجی عَلِيمٌ
نیتلرکزی طاپوبیلو إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا یعنی سیزدن ایکی
جماعت بو زلته قصد ایتدیلر و انلر خزرج قبیله سندن بنو سلمه و اوسدن
بنو حارثه که انلر عسکرک ایکی قنادیدی یعنی عبد الله ابن ابی ارباب نفاقله
دوندی دونمک ایستدیلر صکره الله تعالی کندولرین اول وسوسه شیطا-
دن حفظ بیغمبرله جنکه واردیلر وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا و حق سبحانه و تعالی اول
ایکی طائفه نک ناصریدر که کندولرین اول ایشدن حفظ ایتدی وَعَلَى اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ و ایزد ذو الجلال اوزره اهل ایمان اولانلر اعتماد ایتسونلر
وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ و بی شک حق جل و علا سیزه بدر وقعه سنده یاردم ایتدی
که دوشمنلرکوز اوزره غلبه ایتدکوز وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ و حال بو که سیز خوار و حقیر
ایدکوز فَاتَّقُوا اللَّهَ پس تکریدن خوف ایدک لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ تا که سیز
نصرتک نعمتنه شکر ایده سیز إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ نصر لفظنه متعلقدر یعنی سیزه
یاردم ایتدی اول دم که مؤمنلره سویلر ایدک أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ
سیزه کفایت ایتمزمی که پروردکارکز سیزه مدد ایده بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
فرشته لردن اوچ بیک کیمسنه ایله مُنْزَلِينَ عالم بالادن اینیجیلر بَلَى نفیدن
صکره واقع اولان کلامی ایجاب ایدر یعنی حق تعالی انلرک امدادی اوچ بیک ملک ایله سیزه
کفایت ایدر بو وعدی کندولره ایتدکده بعضکز صبر و تقوا اوزره مددی زیاده
ایتمکه دخی وعد ایدوب بیوردی إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا اکر جنکده صبر ایدوب حضرتک
سوزینه مخالفت ایتمکدن پرهیز ایدرسیز وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا و دوشمنلر [illegible]
سیزه کلورلر يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ پروردکارکز سیزه مدد ایدر بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
فرشته لردن بیش بیک ایله مُسَوِّمِينَ علامتلری اولیجیلری حالده وَمَا جَعَلَهُ
اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ و حق سبحانه و تعالی بو مددی ایتمدی الا که سیزه مژده اوله
وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ و تا که کوکلرکوز انکله آرام بیدا ایده وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ و یاردم هیچ کیمسه نک قتنده دکلدر الا تکری نک قتندن
الْعَزِيزِ هر کیمسه اوزره غالب اولان الْحَكِيمِ ایشی کما ینبغی محکم ایدن

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا نصر لفظنه متعلقدر یعنی بدر وقعه سنده
سیزه یاردم ایتدی تا که کفر ایدن کیمسنه لرک بر کروهن یا بو دقیله أَوْ يَكْبِتَهُمْ
یا انلری خوار و حقیر ایده فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ پس دونه لر بی بهره و نا امید اولدقلری
حالده بلکه حق تعالی احد وقعه سی اراسنده بدرک وقعه سی اولجهتله اکدی
تا که اصحابه کرام صبر ایله شکر اراسنده اوله لر زیرا بدر جنکنده ظفر و غنیمت
وار ایدی و انک مقتضاسی شکردر و احد جنکنده قتل و مغلوبیت وار ایدی
و انک مقتضاسی صبردر و احد وقعه سی علی طریق الاجمال بو کونه اولدی که تسویه
صفتین اولدقدن محاربه یه باشلیوب لشکر قریش فراره یوز دوندلر حضرتک
لشکری نهب و غارته دوشدی احد طاغنک رخنه سن بکلیان تیر اندازلر بونی
کوریجک نهب و غارته کیتدیلر سردارلری عبد الله بن جبیر هر چند که کندولرین
منع ایتدی قبول ایتمدیلر انجق کندوسی بر بیج نفرله انده توقف ایتدی لشکر شکو
رخنه یی خالی بولنجق لشکر اسلام اوزره دونوب عبد الله بن جبیری نفرلریله
شهید ایتدیلر و بو وقعه ده حضرتک مبارک دیشی شهید اولدی و عمیسی حضرت
حمزه دخی شهید اولدی لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ ایشدن سکا عاید بر نسنه یوقدر
زیرا عالمده هر نه صادر اولور حق سبحانه و تعالی نک ارادتیله در بو جمله معترضه در
أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ لیقطع اوزره معطوفدر و معنی بو که اولور که حق تعالی سیزه
دوت شیئک بریسیله کفار اوزره نصرت ویره یا اکابرلرینک قتلیله دکن
دولتلرین منهدم قیلالر یا جنک محلنده منهزم اولوب خائب و خاسر دونرلر یا حق
تعالی انلرک توبه لرین قبول ایدر اکر اسلامه کلورلر یا کندولرین جهنم اتشنده معذب ایدر
کفر اوزره اصرار ایدرلرسه که علی التحقیق انلر ستمکاردرلر وَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ پس ستمکارلری سبیله
معذب اولورلر وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ و کوکلرده و یرده اولان
مخلوقات خدای ذو الجلاله مملوکدرلر بر جمله ایش فرماننه راجعدر يَغْفِرُ
لِمَنْ يَشَاءُ ایستدوکی کیمسنه نک کناهن عفو ایدر وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ و ایستدوکی
کیمسنه یی معذب قیلار وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ و حق سبحانه و تعالی قوللرینک کناهن
پوشیده ایدوب غایتله کندولره باسرکر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً یعنی ایمانه کلان کیمسنه لر مال ربایی برقاچ قات ییمک مرویدر که
جاهلیه عصرنده بر شخص بر وقت معینه دک بر شخصه دین ویردکده اول
وقت حلول ایدوب مدیون بورجنی ادا ایتمیجک داین اولان کیمسنه مدت
و ربایی بر قات دخی ایدردی بو منوال اوزره هر وعده که حلول ایدوب

انجه سنلرسه اويلجه ايشلردي كه بر نسنه ايله مديونك جميع مالني جلب ايدردي
وَاتَّقُوا اللّٰهَ ونهي اولندوغكوز نسنه نك ارتكابنده تنكريدن خوف ايدك
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ شايد سز خدانك غضبندن قورتلوب رضاسنه نايل
اوله سز وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ وكفار ايچون اماده قيلنان
آتشدن احتراز ايدك يعني انلرك ايشلدوكلري ايشلردن احتراز
ايتمكله انلره اماده قيلنان آتشدن كندوكزي صاقنوك وَأَطِيعُوا اللّٰهَ
وَالرَّسُولَ وخدايه وپيغمبره فرمان ايندوكلري اشياده اطاعت ايدك
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ شايدكه سز تنكرينك رحمته مظهر قيلنه سز وَسَارِعُوا إِلَىٰ
مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ دخي پروردكاركزدن صدور ايتمش بر مغفرتك سببي
سمتنه عجله ايله وارك وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وبر
بهشتك طرفنه عجله ايله كيدك كه انك اينی كوكلر و يرلردر بو آيتك تفسيرنده
حضرت عبدالله بن عباسدن بو كونه روايت اولنديكه اكر يدي كوك و يدي
ير بري برينه اولاشسه بهشت جاودانك مساحه عرضي انك كبي كلور
أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ شركدن پرهيزكار اولانلره اماده قيلندي بو آيت جنتك موجود
اولمسنه و بو عالمدن طشره اولدوغنه دليلدر الَّذِينَ يُنْفِقُونَ مدح
اوزره منصوبدر يعني شول كيمسه لره مدح اولسون كه مالّلرين في سبيل الله
صرف قيلدرلر فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ بوللق حالتنده و دارلق محلنده يا معني
بو اوله كه مالملكلريني هر حال اوزره رضاي الله ايچون انفاق ايدرلر زيرا
انسان بو ايكي حالدن خالي اولمز يا بوللقده يا دارلقده وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ
سبقت ايدن موصول اوزره معطوفدر يعني افرين اولسون شول كيمسه لره
كه خشملرينك مقتضاسن منع ايدرلر باوجود كه انك اجراسنه قدرتلري وار
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ دخي مدح اولسون شول كيمسه لره كه خلقك كناهندن
وازكچرلر وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ و تنكري تعالى اويله ايدنلري سيور وَالَّذِينَ
إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً وشول كيمسه لركه فحش بر ايش ايشلرلر أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
يا ارتكاب صغاير ايله جانلرينه ستم ايدرلر ذَكَرُوا اللّٰهَ تنكرينك انتقامن
خاطرلرينه كتوررلر فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ پس پشيمان اولوب كناهلر ايچون
كيم پوشيده قيلدلر يعني انلر اوزركه بر كيمسه كناهلري پوشيده قيلمز وَلَمْ
يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وايشلدوكلري قبيح ايش اوزره استغفار سيز دورمزلر
وَهُمْ يَعْلَمُونَ اول حالده كه ايشلدوكلري ايشك كندولره قبيح سلولر أُولَٰئِكَ

اولكره وهلك كه حالي اوكونه جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ انلرك پروردكارلرندن
كناهلرين غفران ايتمكدر وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ دخي انلري
بر باغلركه اشجاري الندن ايرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا ايچنده على الدوام
اقامتلرين تقدير ايتمشلر وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ و كوزل عمل ايشليانلرك
اجرتي اتواجرتدر و او مغفرت و بهشت بريند قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ
تحقيقا كه سزدن اسبق عظيم وقعه لر كچدي فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ پس ير يوزنده سياحت ايدوب كورك پيغمبري
تكذيب ايدنلرك صوكي نيجه اولدي هَٰذَا بو كچمش وقعه بَيَانٌ لِلنَّاسِ عامه
خلق ايچون بياندر وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ و پرهيزكارلره بر بصيرت و پند
وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا بو كلام احد وقعه سنده مؤمنلره اصابت ايدن
زحمتدن تسليه در يعني جهاد ايتمكده زبون اولمك و سزدن اولان كيمسنه
اوزره غمناك اولمك وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ و حال بو كه سز انلردن اوست سز
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ اكر تنكرينك ايتدوكي وعده تصديق ايدر ايسه كز زيرا
حق جل وعلا بيورر وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ اكر سزه
بر جراحت و زحمت دكرسه فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ بي شبهه كه كروه كفاره
خيانك كبي بر زحمت دكمشدي يعني احدجكنده سزه بر شكست واقع اولديسه
كروه كفاره دخي بدر وقعه سنده انك كبي بر شكست واقع اولدي صكره انلر زبون
و غمناك اولمدبلر پس سز احق و اوليسز كه زبون و غمناك اولميه سز زيرا تنكريدن
اينددوكوز اميدي انلر ايتمزلر وَتِلْكَ الْأَيَّامُ و اكر كونلركه حيات دنيويه نك امورين
اوزره بر آيتدر د نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ خلق ارا سنده انلري جوهره ويررز تا كه بر طايفه
بركون دولتمند و خوش حال اوله لر و بركون منكوب و غمناك وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ
الَّذِينَ آمَنُوا و تا كه تنكري تعالى ايمانه كلانكسنه لري بيله يعني بو ايشي انلرك
ناكر ايمانا اوزره ثبات ايدن ايتميانلردن ممتاز اوله وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ و تا كه
سزدن كواهلر ايدنه كه شهادت ايدلر حتك محلنده في سبيل الله كيم
جانشدي و كيم جانشمدي وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ و حق جل وعلا ستم ايدنلري
سيومز يعني حق تعالى مشركلري سيومز كه كندولرين كاه غالب ايدر انجق كندولري
استدراج ايتمك ايچون و اهل ايماني مبتلى قيلمق ايچون غالب قيلدي
وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا و بو غالبيت كاه اهل كفره و كاه اهل ايمانه اولدي
تا كه ايزد جل جلاله ايمانه كلنلري كناهلرندن پاك قيله شكست اوزرلرينه
واقع اولورسه وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ و تا كه كافرلري نابود قيله شكست اوزرلرينه

واقع اولمحق ام حسبتم ان تدخلوا الجنة یاخود صاغندکوزمی که بهشته
کیره سیز ولما یعلم الله الذین جاهدوا منکم وحال بوکه تنکری تعالی
سیزدن جهاد ایدنلری هیچ بیلمدی یعنی سیزدن برکمسنه جهاد ایتمدی
که تنکری تعالی انک جهادنی بیله ویعلم الصابرین دخی صبر ایدنلری بیلمدی
یعنی سیزدن برکمسنه محنته صاتشمدی که انک صبرینی مشاهده ایده والحاصل
سوزک نتیجه سی بوکه مجاهده نک زحمتی چکلمینجه مشاهده نک راحتنه
ایرشمک اولماز بیت بلبلی کو ستم خار تحمل نکند بهر انست کر دیکر سخن کل نکند
ولقد کنتم تمنون الموت دخی قسم اولسون که سیز اولمکی آرزو ایدردکوز
یعنی مونک اسبابندن اولان جنککی تمنی ایدردکوز من قبل ان تلقوه انکا سیز
سلاقی اولمدن اول فقد رأیتموه پس انی بی شبهه کوردکوز وانتم تنظرون واول
حالده که احد وقعه سنده سیز مؤمن قرنداشلرکزک قتلن مشاهده ایدردکوز
بو ایتده خطاب بدرک وقعه سنده حاضر اولمیان کسنه لره درکه احد وقعه
سنده جنککی آرزو ایدوب مدینه دن چیقوب جنک ایتمک ایچون حضرتاونده
الحاح ایتدیلر مرویدرکیم قچن احد جنکنده عبدالله بن قمئه حضرتک دیشنی
طاشله اوروب قریجه شیطان لعین لشکر اراسنده برصدا صالدی که محمد
المصطفایی اولدردیلر اهل اسلامک ذبونلری دیدیلر کلک وارهلم عبدالله بن
ابیه بزه ابی سفیاندن امان السون ومنافقلر سویلدیلر کیم پیغمبر اولسیدی
مقتول اولمزدی کلک قرنداشلریمزه دونه لم انس بن النضر حضرتلری سوردی
ای قوم محمد اولدیسه محمدک تنکریسی حی لا یموت در اپا صاغلغی اندن صکره
نیلرسیز بعده دیدی اللهم انی اعتذر الیک مما یقولون وابرئ منه
وقلیچ قوشانوب جنک ایتدی شهید اولنجه دک صکره حق تعالی بو ایتی
منزل ایدوب سوردی وما محمد الا رسول ومحمد اسمیله مسمی اولان
وجود شریف برنسنه دکلدر الا پیغمبر یدن برکوندرلمش پیغمبر که قد خلت
من قبله الرسل کندوسندن اسبق اولان پیغمبرلر کذشته اولدیلر
افان مات او قتل ایا پس اکر کیچنور یا قتل اولنور انقلبتم علی اعقابکم
اولکچه لرکوز اوزره دونرسیز یعنی محمد المصطفی سایر پیغمبرلرکبی بر پیغمبردر
وانلرک اولمسی قنکزده محقق اولمشدر پس سیزدن غایتله مستبعددر که محمد اولکدو
تقدیرده یا قتل اولنجق دین اسلامک نصرتنی ترک ایده سیز ومن ینقلب علی
عقبیه وهرکیم ایکی ونجه اوزره دونرکه دین اسلامک نصرتنی ترک ایده

فلن یضر الله شیئا حق سبحانه وتعالی یه هیچ برنسنه زیان ایتمز وسیجزی
الله الشاکرین وبی شبهه تنکری تعالی نعمتنه معترف اولانلره حمد وثنا
ایدنلره جزا ویرور وما کان لنفس ان تموت الا باذن الله وبرجانه
ممکن وصحیح دکل ایدی که منت اولر الا تنکرینک فرمانیله وانک اولجک وقتی
لوح محفوظده یازلمشدر کتابا مؤجلا بر موقت یازمق کیم نه تقدم ونه تاخر ایدر ومن
یرد ثواب الدنیا نؤته منها وهرکیم بو جهانک سزاسن استراندن انکا ویرورز
ومن یرد ثواب الاخرة وهرکیم اوبر جهانک مکافاتن استر نؤته منها انکا
اندن احسان ایدرز وسنجزی الشاکرین ویقینده جهادک نعمتنه شکر ایدنلره
سزاسن ویرورز وکاین من نبی قاتل معه ربیون کثیر ونیجه کسه پیغمبر مقوله
سندن چوق علما وصلحاء فی سبیل الله بیله سخیه جنک ایتدیلر فما وهنوا
لما اصابهم فی سبیل الله پس تنکری یولنده کندولره دکن اشیادن اوترو
سست اولمادیلر وما ضعفوا ونه جنکک شدتندن زبون اولدیلر
وما استکانوا ونه دشمنه ذلیل اولدیلر والله یحب الصابرین وحق سبحانه
وتعالی جهاد اوزره صبر ایدنلری سیور وما کان قولهم الا ان قالوا ودخی
جماعتک سوزی برنسنه دکل ایدی الا دیدیلری ربنا اغفر لنا ذنوبنا
ای پروردکارمز بزم ایچون کناهلرمزی یارلغه واسرافنا فی امرنا
وایشمزه تعدی ایتدکیمزی عفو ایت وثبت اقدامنا وجنک محلنده
دبانلرمزی بکشتر وانصرنا علی القوم الکافرین وایمانه کلمیان کروه اوزرنه
بزه یاردم ایله فاتاهم الله ثواب الدنیا پس قودی بو جهانک جزاسنک نوسن
دخی انلره ویردی والله یحب المحسنین وایزد جل جلاله ایولک ایشلیانلری
سیور یا ایها الذین امنوا ای ایمان کلان جماعت ان تطیعوا الذین کفروا
واکر حقی پوشیده قیلان کیمسنه لرک سوزن دکلرسیز یردوکم علی اعقابکم
اولکچه کوز اوزره سیزی دوندررلر یعنی سیزی کوه ارجاع ایدلر فتنقلبوا
خاسرین پس ایکی جهانک خیرین اونوتمش اولدوغکوز حالده دونرسیز
بو ایت نازل اولدی قچن منافقلر احد جنکنک شکستنده لشکر اسلامه
دیدیلر قوندا شدرکوزه دونک محمد پیغمبر اولسیدی قتل اولنمزدی بل الله مولیکم
بلکه تنکری تعالی سزک یاردمجیکوزدر ودخی دور یاردمجیلرک ییکرکی وهو خیر الناصرین
سنلقی فی قلوب الذین کفروا الرعب تیز کیمسه لرک کوکلرینه قورقو صالوروز
بما اشرکوا بالله اول سببله که تنکری یه اوزنا قیلدیلر مالم ینزل به

وایزد عز وجل انلره بو جهانک جزاسنی ویردی وحسن ثواب الاخرة

سلطانا شول نسنه یی که انکا تخاذنه حجت وبرهان ایندیرمدی **وماویهم**
النار ودوزخ انلرك مكانیدر **وبئس مثوی الظالمین** وغایتله یمان ییر
سمكادرلكث آرامكاهی **ولقد صدقكم الله وعده** وبی كمان ایزد جل جلاله سیزه
وعده سنی یعنی صبر وتقوا ایله مشروط اولان نصرتی یرینه كتوردی
وفی الحقیقه بویله اولمشدی زیرا احد وقعه سنده اوتیراندازلر حضرتك
سوزینه نهب وغارتله مخالفت ایتدوكلریچون اهل اسلامه شكست واقع
اولدی والا اوهله اولاده اهل اسلامه نصرت اولمشدی **اذ تحسونهم باذنه** یعنی سیز
ای اهل اسلام كفاری تنكریك فرمانیله قتل ایدردكز **حتی اذا فشلتم** اول وقته
دكین كه بی جرات اولوب زبون اولدیكز **وتنازعتم فی الامر** وایشده منازعه
ایتدوكز یعنی تیراندازلر رخنه سن بكلیانكز ناندازلر منازعه ایتدیلر كه كیمیسی دیدی
نهب وغارت ایده لم وكیمیسی دیدی مكانمزده توقف ایده لم وبعضلر(?) حضرتك فرمانینه
مخالفت ایتمیه لم **وعصیتم من بعد ما اریكم ما تحبون** وسوددكوز نسنه یی یعنی غنیمتی
سیزه كوسترد كدنصكره سرادكوز عبدالله بن جبیره مخالفت ایتدكوز جواب
اذا محذوفدر تقدیری امتحنكم در حاصل كلام بو اولودكه احد جنكنده
غلبه سیزه ایدی اول محله دك كه سیزدن افعال مزبوره صدور ایدیجك حق تعالی
سیزی شكستكله مبتلا قیلدی **منكم من یرید الدنیا** سیزدن بر كروه واركه
بو جهانك منفعتك ایسترلر وانلر مكانلرین ترك ایدوب یغمایه كیدنلردر **ومنكم**
من یرید الاخرة وسیزدن بر جماعت واركه اول جهانك ثوابن ایسترلر وانلر مكانلرده
ثابت اولوب مقام شهادته سعی ایدن كروهدر **ثم صرفكم عنهم** صكره حق تعالی
انلرك قتلندن سیزی الی قودی كه احوال متغیر اولوب سیزه غلبه ایتدیلر ...
لیبتلیكم تاكه بجر براینك معامله سی كبی سیزكله بر معامله ایده كه مصایب
اوزره ثبات ایدنلردن (ابتمیانلردن) متمایز اوله **ولقد عفا عنكم** وعلی التحقیق حق تعالی كناهلركوزدن
واز كچدی كه مخالفتك شومیله جمله كزی قیرد رمدی **والله ذو فضل علی**
المؤمنین وحق سبحانه وتعالی اهل ایمان اوزره ایولك صاحبیدر **اذ تصعدون**
سیزی انلرك قتلندن منع ایتدی اول وقت كه روی زمینده كیدوب وزاق اولدكوز
ولا تلوون علی احد وبركمسه یه دونوب (بركمسه) انتظار ایتمزدكز(?) **والرسول یدعوكم**
فی اخریكم وسروركاینات عقبكزده سیزی چاغروب دیرایدی الی عباد الله
الی عباد الله **فاثابكم غما بغم** پس ویردی جزاء تلكلدنا وتری حق تعالی سیزه
مكافات ایتدی بر غم او حضرتك قتلی خبریدر بر غمله متصل واوشهادت وجراحتدر

لكیلا تحزنوا علی ما فاتكم تاكه سیزدن فوت ایدن فتح وغنیمت اوزره اندوهناك و
اولمیه سیز **والله خبیر بما تعملون** وایزد ذو الجلال ایشلدوككوز اشیایه دانادر
ثم انزل علیكم من بعد الغم امنة پس اول ملوللكدن صكره اوزركوزه بر امنیت
وارام ایندیردی **نعاسا** اول امنیت بر خفیف ویقوا ایدی **یغشی طائفة منكم**
سیزدن بر بلوكی قبلادر تبیا نده كتوردیكه اول انقولوق یدی نفره واقع اولمشدی
مهاجرینیدن حضرت صدیق وفاروق وعلی المرتضی وطلحه وسعد ابن ابی
وقاص وانصاردن حارث ابن صمه وسهل ابن حنیف رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین ونعاسك فائده سی بوایدیكه اول اعزه نك قونی یبرنه كله
وقساوتلری دفع اوله **وطائفة قد اهمتهم انفسهم** وبر بلوك یعنی ارباب نفاق
بلاشك جانلری كندولرین اندوهلره صالدی **یظنون بالله غیر الحق** تنكرینك
تنكریه تعالی یه جائز اولمیان شیء كمان ایدرلر **ظن الجاهلیة** اهل جاهلیه
كمانی كبی بر كمان ایدرلر واهل جاهلیه نك ظنی بوایدی كه محمد المصطفی یاتشدو(?) یعنی
اینی وجوده كلمز **یقولون هل لنا من الامر من شیء** دیرلر بزه وعده اولنان
ظفر ونصرتدن هیچ بر نصیبمز واری **قل ان الامر كله لله** سویله ای نبی قومی تنكری
تعالی یه مخصوصدر یعنی غلبه حقیقی خدایه ودوستلرینه در **یخفون فی**
انفسهم ما لا یبدون لك یقولون لفظندن اولان ضمیردن حالدر یعنی منافقلر
سوزی دیرلر اول حالده كه سكا اظهار ایتمدوكلری نسنه یی نفسلرنده
كیزلی دوترلر **یقولون لو كان لنا من الامر شیء** اول كیزلی دوتدقلری شیء بودركه
كه تنها اولدقلرنده بری برینه دیر ظفر ونصرتدن بزه بر نسنه اولسیدی
ما قتلنا ههنا بو معركه ده بزدن قتل اولنان قتل اولنمزدی **قل لو كنتم فی**
بیوتكم یا محمد بومنافقلره سویله اگر خانه لركوزده **لبرز الذین كتب**
علیهم القتل الی مضاجعهم دونرلر اوزرلرینه قتل یازیلان كیمسنه لر
البته اولجك مكانلرینه چیقرلردی **ولیبتلی الله ما فی صدوركم** بوجمله فعل محذوفه
علتدر یعنی حق تعالی بو ایشی ایشلدی تاكه سینه لركزده اولان اشیای امتحان
ایدوب ایچنده پنهان اولان اخلاص ونفاقی اظهار ایده **ولیمحص ما فی**
قلوبكم وتاكه كوكلركزده اولان اعتقادی وسوسه دن پاك
قیله **والله علیم بذات الصدور** وحق سبحانه وتعالی سینه لرك ایه لرینه
دانادر یعنی انلرك ایچنده مخفی اولان اشیایه علیمدر سیز انلری اظهار
ایتمدن اول كلامده وعد ووعید وار واكنده انلك اوزره تنبیه

ولا ما اصابكم وناكه سیزه
دكن قتل وجراحت اوزره ملول
اولمیه سیزم

واركه حق سبحانه وتعالى ابتلا ايتمكدن مستغنيدر انجق ابتلايي بو مصلحت
ايچون ايتدي تاكه اهل ايمان متميز اوله لر وارباب نفاقك حالني اظهار
ايليه. ان الذين تولوا منكم تحقيقا سيزدن شول كيمسه لركه يوز دوندردلر
قچديلر يوم التقى الجمعان اول كونكه جمع اهل اسلام وجمع كفره جنك ايچون
بولشديلر انما استزلهم الشيطان بوندن غيري بر نسنه يوقدر كه ابليس لعين
كندولرين سورچمك ايسته دي ببعض ما كسبوا قزندوقلري نسنه نك
بر مقداري سببيله يعني احد جنكنده قچنلرك قچمسنه سبب بو اولديكه
شيطان شقي انلردن سورچمكي طلب ايدوب انلر اكا اطاعت ايتديلركه حضرتك
فرماننه مخالفت ايدوب مركزلرين ترك ايتديلر پس كنهكار اولوب تاييد ربانيدن
منع اولنديلر ولقد عفا الله عنهم وبي شبهه حق سبحانه وتعالى ايتدوكلري توبه
جهتندن كناهلرندن واز كچدي ان الله غفور حليم تحقيقا كه ايزد عز وجل كناهلري
ستر ايدوب كنهكارلرك عقوبتني تعجيل ايتمز يا ايها الذين آمنوا اي ايمان كتورن
كيمسنه لر لا تكونوا كالذين كفروا اولمك شول كيمسه لر كبي كه كفر ايتديلر وقالوا
لاخوانهم وقرنداشلرندن اوتري ديديلر اذا ضربوا في الارض قچن تجارت ايچون سفرلر (ايتمكه سفر ايدوب بر يره)
بامر الله فوت اولديلر او كانوا غزى ياخود غازيلر اولوب غزا ارنده شهيد اولديلر
لو كانوا عندنا ما ماتوا وما قتلوا يانمزده اولسيديلر نه اولورلردي ونه قرلورلردي
ليجعل الله ذلك حسرة في قلوبهم بو كلام قالوا لفظنه متعلقدر يعني كفر ايدن
كيمسنه لر بو سوزي ديديلر تاكه تنكري تعالى اول سوزك نتيجه سن كوكللرينده
بر اندوه قيله والله يحيي ويميت وخداي لايزال ديرلكي احسان ايدر نه تدبير وجهد
ونه كندو سعيلرين بي روح ايدر نه جنك وسفر والله بما تعملون بصير وحق سبحانه
وتعالى ايتدكلكوزه شمايه كمال اوزره بينادر ولئن قتلتم في سبيل الله او متم
دخي قسم اولسون كه اكر تنكرينك يولنده كشته اولورسيز يا فوت اولورسيز لمغفرة
من الله ورحمة خير مما يجمعون وبي شبهه كيم تنكريدن صدور ايدن كناهي عفو ايتمك
واسركمك حطام دنيويدن بيغدوكلري شيلردن يكركدر ولئن متم او قتلتم
دخي تحقيقا اكر تنكرينك يولنده اولورسيز (يا قتل اولنورسيز) لالى الله تحشرون بي كمان حق سبحانه
وتعالى نك سرايي سمتنه جمع اولنورسيز پس مكافاتكزي بالتمام ويروب ثوابكزي
اولوقيلادر فبما رحمة من الله لنت لهم پس تنكريدن ناشي اولان رحمت سببيله
غزادن فرار ايدن طايفه يه ملايمت ايتدك ولو كنت فظا غليظ القلب
واكر بدخو سخت دل اولسيدك لانفضوا من حولك البته اصحابك چوره كدن

پراكنده اولورلردي فاعف عنهم پس خدمتكده ايتدكلري تقصيردن وازكچ واستغفر
لهم وكندولري ايچون مغفرت طلب ايت خدانك فرماننده تقصير ايتدوكلري ايشدن
اوتري وشاورهم في الامر وجنك خصوصنده كندولريله مشاورت ايت فاذا
عزمت فتوكل على الله مشاوره دن صكره بر ايشه قصد ايتدوككده تنكري تعالينك
لطفي اوزره اعتماد ايت ان الله يحب المتوكلين كه بي شبهه حق جل وعلا ارباب
توكلي سيور ان ينصركم الله اكر تنكري تعالى سيزه ياردم ايدرسه نته كه بدر جنكنده
ايتدي فلا غالب لكم سيزه بر كيمسه غلبه ايتمز وان يخذلكم واكر ياردمكزي ترك
ايدر فمن ذا الذي ينصركم من بعده كيمدر اول كيمسنه كه اندن صكره
سيزه ياردم ايدر وعلى الله فليتوكل المؤمنون وخداي لايزال اوزرينه مؤمنلر
اعتماد ايتسونلر زيرا اندن اوزكه نصرت ايدن كيمسه يوقدر كتورديلركه بدر كوني
غنايمي قسمت ايتمك ايستدكلرندن ارالقده بر قرمزي قديفه نابود اولدي منافقلر
بر فج كيمسه ديديلر شايد اني حضرت صلى الله عليه وسلم كندو حاجتي ايچون قالدردي
حق تعالى كندو حبيبني وساير انبيانك ساحت عصمتلريني بو كونه اسنادن تنزيه ايدوب
بيوردي وما كان لنبي ان يغل وبر پيغمبره مال غنيمتده خيانت ايتمك ممكن وصحيح
دكل ايدي زيرا نبوت ايله خيانت بر يره جمع اولنمزدي معاذ الله ومن يغلل وهر كيم مال غنيمته
خيانت ايدر يأت بما غل يوم القيامة خيانت ايتدوكي نسنه يي روز جزاده كتورر اخبارده
كلمشدر كه بر كيمسه مال غنيمت قسمت اولنمدن اول بر كهنه نعلين الدي فالدي بعده
كه قسمت اولندي حضرتك حضورينه اني كتوردي حضرت اكا بيوردي بوني يانكده صاقله
كه قيامت كوننده اني كتوره سن ثم توفى كل نفس ما كسبت صكره هر جانه
قزندوغي نسنه كندويه بالتمام ويرولور وهم لا يظلمون وحال بوكه كندولره
ستم كورمز قيلنمازلر افمن اتبع رضوان الله پس ايا شول كيمسه كه ترك خيانتدن
اوتري تنكرينك خشنودلكنه پيرو اولدي كمن باء بسخط من الله شول كيمسه
كبيدر كه خيانت سببيله تنكريدن بر خشمله دوندي ومأواه جهنم وانك ارامكاهي
دوزخدر وبئس المصير وغايتله يمان دونجك يردر دوزخ هم درجات
تنكرينك رضوانينه تابع اولنلر پايه لر اصحابيدر عند الله تنكري تعالى قتنده
والله بصير بما يعملون وحق سبحانه وتعالى ايتدوكلري اشيايه بينادر
لقد من الله على المؤمنين قسم اولسونكه حق جل وعلا اهل ايمانه اونده منت قويدي
اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم اول وقت كه ارالرنده كندو نوعلرندن بر پيغمبر كوندردي
يتلو عليهم آياته قرآن مجيدي اوزرلرينه اوقور ويزكيهم وسوء عقايددن

وادناس معاصیدن کندولرین پاك قیلادر ویعلمهم الکتاب والحکمة وقرآنی وسنتی
کندولره تعلیم ایدر وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین وبی شبهه انلر پیغمبر
مرسل اولمدن اول برآشکارا ازغونلقده ایدیلر اولما اصابتکم مصیبة
همزه توبیخ وتقریر ایچوندر وواو عطفدر بوکلامی عطف ایتدی اول کلامه اوزره
که احد وقعه سی ایچنده مذکوردر ومعنی بویله اولوردیا هرکاه که احد جنکنده
سیزه بر مصیبت دکدی قد اصبتم مثلیها که علی التحقیق سزانك ایکی قاتنه نائل اولمشدکز
زیرا احد جنکنده مسلمانلردن یتمش کیمسه شهید اولدی وبدر جنکنده
کفار قریشدن یتمش کیمسه هلاك ویتمش کیمسه اسیر اولدی قلتم انی هذا جزع
یوزندن سویلدکوز بو حال بزه نریدن دکدی باوجود اکه نصر وفتح ایله وعد
اولنمشدق قل هو من عند انفسکم جوابلرنده سویله اول حال نفسلرکزك فعلندن
صادر اولدی زیرا نصرك وعده سی تقوا وطاعتله مشروط ایدی ایجون پیغمبرك فرمانته
مخالفت ایلدکوز باشکوزه اول عقبه کلدی ان الله علی کل شیء قدیر تحقیقا که تنکری
تعالی هر نسنه اوزره توانادر وما اصابکم یوم التقی الجمعان وهر نه سیزه دکدی اول
کونده که اسلامك جمعی وکفارك جمعی بولشدی یعنی احد وقعه سی کوننده هر نه
سیزه دکدی فباذن الله خدای لایزالك فرمانیله اولدی ولیعلم المؤمنین و
لیعلم الذین نافقوا وتاکه اهل ایمان وارباب نفاق بیری بیریندن ممتاز اوله
وبونلرك ایمانی وانلرك کفری ظاهر اوله وقیل لهم تعالوا قاتلوا فی سبیل الله وارباب نفاقه
دینلدی کلکز حق تعالی نك یولنده جنك ایدك اوادفعوا یا بیکانه لرك شرینی دفع ایدك
قالوا لو نعلم قتالا لاتبعناکم دیدیلر جنك اولسین بیلسیدك سیزه ییرولك ایدردك
یعنی سیزك ایتدکوز ایشه جنك دیلنمز بلکه تهلکه یه وارمقدر هم للکفر یومئذ
اقرب منهم للایمان منافقلر اول کون که بو سوزی دیدیلر تقیة کفره کندولرك کندو نفسلرندن
ایمانه یعنی اول کونده انلرك کفره اولان تقربلری ایمانه اولان قربلرندن زیاده در
یقولون بافواههم مالیس فی قلوبهم اغزلریله دیرلر اول نسنه یی که کوکللرنده
یوقدر والله اعلم بما یکتمون وحق سبحانه وتعالی هر کیمسه دن داناتردر رسول نسنه یه
کوکللرندن صاقلرلر الذین قالوا لاخوانهم اول کیمسه لر که قوم وخصملرندن
اوتورد دیدیلر وقعدوا اول حالده کر کندولر جنکدن تقاعد ایتدیلر لو اطاعونا
ما قتلوا جنك خصوصنده سوزیمزه کلسیدیلر قتل اولنمزلردی قل فادرؤا عن
انفسکم الموت انلره سویله پس جانلرکزدن اولمی دفع ایدك ان کنتم صادقین اکر کرچك
سویلیجیلردن ایسه کز یعنی هر کیمسه اوزره موت مقدردر وهیچ سیز انی دفع ایتمکه قادر سیز

ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا وکمان ایتمه کیم تنکری یولنده شهید
اولانلر اولمشلردر بل احیاء عند ربهم بلکه انلر زنده درلر پروردکارلری قتنده
یرزقون بهشت جاودانك میوه لرندن رزق ویریلورلر فرحین بما اتیهم
الله من فضله سیونمشلر اول نعمتلرکه تنکری تعالی احسانندن کندولره
ویردی ویستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من خلفهم ومژده لنورلر شول
کیمسه لرکه کندولردن صکره قالوب کندولره یتشمدیلر یعنی دنیاده کندولردن صکره
قالان قرنداشلرینك آخرتده اولان کیفیت احواللرندن مسرور اولورلرکه الا خوف
علیهم ولا هم یحزنون کرچه قالان قرنداشلری فوت اولدقلرندن صکره اوزرلرنه
نه قورقو وار ونه کندولرینه غمناك اولورلر یستبشرون بنعمة من الله وفضل
ایزد ذو النعمدن صادر اولان رحمتله واول رحمت اوزره اولان زیاده ایله فرحه لنوب
خوش حال اولورلر وان الله لا یضیع اجر المؤمنین دخی انکله مژده لنورلرکه
خدای عز وجل اهل ایمانك ثوابنی ایترمز الذین استجابوا لله والرسول شول کیمسه لر
که تنکری نك وپیغمبرك فرمانته مطیع ومنقاد اولدیلر من بعد ما اصابهم القرح
کندولرینه جراحت دکدکدن صکره للذین احسنوا منهم واتقوا انلردن ایولك ایدوب
پرهیز ایدن کیمسه لره اجر عظیم اولو ثواب وار واو بهشت بریندر کتوردیلر
کیم اولدم که ابو سفیان احد جنکندن دوندی بعده دوغسنه نادم اولوب
اهل ایمانك استیصالنه عزم ایتدی بو سوز حضرتك سمع شریفنه دکیجك صحابه
کرامی جنکه دعوت ایدوب اندن صکره فرمان ایتدیکیم دون جنکنده حاضر ایدی هرکیم بزمله
بو کون اوچقسون پس حضرت صحابه نك برکروهیله چیقدی باوجود اکر احد
جنکندن چوغی یارالیدی لکن ثواب فوت اولمسون دیو کندو کندولرین کوتوروب
حمراء الاسد نام مکانه یتشدیلر ابو سفیانه بو خبر ایریشیجك قلبنه خوف دوشوب
همان فراره عزیمت ایتدی بعده حق تعالی اول آیتی چقلرنده منزل قیلدی مروی در کیم
ابا سفیان احد جنکندن دوندکده چیغردی یا محمد ایسترسیك کلیجك ییل بدرده
موسمنده جنکه وعده مز اولسون حضرت صلی الله علیه وسلم بویوردی ان شاء الله
محل معهودده حلول ایدیجك ابو سفیان مکه خلقیله تا که مر الظهران نام موضعه
قوندی حق جل وعلا انك کوکلنده بر قورقو صالوب رجوعه عزیمت ایتدی اول اثناده بر قافله یه
صاتشدی کر ذخیره المق ایچون مدینه یه کیدر بورلردی انلره دیدی اکر محمد وصحابه یی
اوزمه کلمکدن الیقویسز سیزه بردوه یوکی اوزم ویره یم پس انلر مدینه یه کلوب
دیدیلر ابو سفیان سزکله جنك ایتمك ایچون چوق کیمسه جمع ایتدی سیزه لازمدر انلردن

احترازایتمک مؤمنلره بوخبرکلدیکی محل احوالدری نه کونه ایدوکنی حق تعالی
بیان ایدوب بیوردی الذین قال لهم الناس شول کیمسه لرکه کندولره خلق دیدیلر
یعنی قافله مزبوره خلقی دیدیلر ان الناس قد جمعوا لکم تحقیقا که خلق یعنی
ابوسفیان و یولداشلری سزکچون بی شمار لشکر ییغدیلر فاخشوهم پس
انلردن کندوکزی صاقندرک فزادهم ایمانا پس اهل ایمانه ایمان ارتردی
یعنی اصلا انلرک سوزنه اعتنا ایدوب قولاق اصمدیلر همان خلاص
نیتله حضرتله دوشمن جنکنه توجه ایتدیلر وقالوا حسبنا الله و دیدیلر
حق سبحانه و تعالی بیزی انلرک شرندن حفظ ایدوب کفایت ایدر ونعم
الوکیل وکندو دخی نه معتمد اولنه جقدر فانقلبوا بنعمة من الله وفضل پس تنکرینک
فیضندن حاصل برعافیت و برقزنجله دوندیلر برایدده کلدوکلرنده برقورتلمش
بازارکوردیلر انده بیع وشرا ایدوب خیلی شی قزندیلر لم یمسسهم سوء اولحالده
اصلا کندولره بریما نلک دکمدی واتبعوا رضوان الله وتنکرینک رضاسنه تابع
اولدیلر والله ذو فضل عظیم وایزد ذو الجلال ولواحسان ایه سیدرکه اهل ایمانی
مشرکلرک شرندن حفظ ایتدی و نیجه نعمتلرله او زرلرینه تفضل ایتدی انما
ذلکم الشیطان بوندن اوزکه دکلدرکه برنسنه بوقدرکه تخویف سوزین سیزه القا ایتدی
شیطاندر یعنی ابوسفیان یخوف اولیاءه دوستلریله سیزی قورقوتدی فلا تخافوهم
پس انلردن قورقمک وخافون وبنم فرمانمه مخالفت ایتمکدن قورقک ان کنتم مؤمنین
اکرخدانک وحدانیتنه و پیغمبرک حق اولدوغنه تصدیق ایدرسکز ولا
یحزنک و ضررینتن پکدن اوتری سنی غمناک ایتمسون الذین یسارعون
فی الکفر شول کیمسه لرکه کفرایچنده دوشمکه شتاب ایدرلر انهم لن یضروا الله
شیئا زیرا علی التحقیق انلر تنکری یه برازنسنه ضرر ایره مزلر یرید الله ان لا
یجعل لهم حظا فی الاخرة حق سبحانه و تعالی ایسترکه انلره اوبرجهانده نصیب
قلمیه ولهم عذاب عظیم وکندولره درلو اشکنجه ان الذین اشتروا
الکفر بالایمان تحقیقا که کفری ایمان ایله صاتون الان کیمسه لر لن یضروا
الله شیئا ایزد ذوالجلاله برازنسنه زیان ایره مزلر ولهم عذاب الیم
وکندولره دردلی اشکنجه ولا یحسبن الذین کفروا انما نملی لهم خیر
لانفسهم و کفرایدن کیمسه لرکمان ایتمسونلرکه کندولره ویردوکمز مهلت جانلرینه
براولکدر انما نملی لهم لیزدادوا اثما بی شبهه انلره مهلت ویرورزکناهی کندولره
ارتمق ایستدوکمز ایچون ولهم عذاب مهین وکندولره درخوار ایدیجی اشکنجه

62

ما کان الله لیذر المؤمنین ممکن و صحیح دکل ایدی که حق تعالی اهل ایمانی قویه
علی ما انتم علیه اولنسنه اوزره که سیز انک اوزره سیز یعنی ممکن دکل ایدی که حق
تعالی اهل ایمانی ومنافقلری قرشمش قویه حتی یمیز الخبیث من الطیب یمانی ایودن ایرو
اخلاص اوزره اولان و نفاق اوزره اولان معلوم اولمینجه واو فی سبیل الله بذل اموال
وانفس کیبی تکالیف شاقه ایله حاصل اولور وما کان الله لیطلعکم علی الغیب
واولمزدی که حق سبحانه و تعالی سیزی پوشیده اولان امور اوزره مطلع قیله تا که
قلوبده اولان ایمانی و نفاقی بیله ولکن الله یجتبی من رسله من یشاء ولیکن حق سبحانه
و تعالی پیغمبرلردن ایستدوکی کیمسه یی برکزیده قیلوب یا نصب قرائنله امور مغیبات
اوزره مطلع قیلار فامنوا بالله ورسله پس تنکری یه و پیغمبرلرینه صفت اخلاص ایله
ایمان کتورک وان تؤمنوا وتتقوا واکر وجه مزبور اوزره تصدیق ایدوب شرک و نفاقدن
پرهیز اولورسیز فلکم اجر عظیم سزه بر اولو اجرت اولور کتوردیلرکه حضرت
صلی الله علیه و سلم بیوردیکه امتم اوزریمه عرض اولنوب ایمان کتورن و کفر ایدن
کیمسه لر بکا اعلام اولندی پس منافقلر دیدیلر نیجه بو دعوائی ایدر و بیز صباح
واخشام کندوسیله یوز و بیزی بیلمز اول محل حق تعالی آیت مزبوره یی منزل
قیلدی ولا یحسبن الذین یبخلون بما اتاهم الله من فضله وکمان ایتمسون شول
کیمسه لر که تنکری تعالی کندو کرمندن کندولره ویردوکی شیله بخل ایدرلر
هو خیرا لهم اول بخل ایتملری کندولره ویردوکی برایونسنه در بل هو شر لهم بلکه
اول بخل ایتملری کندولره بریمان شیدر سیطوقون ما بخلوا به روز
جزاده حدیث شریفده کلمشدر هر کیشی که مالنک زکوتنی ویرمز حق جل وعلا
اول مالی اژدها قیلوب روز قیامتده انک کردننده انی طوق قیلار ولله
میراث السموات والارض وکوکلر و یرک میراثی اوله جق اشیاسی حق تعالی
مملوکی و مخصوصدر پس نیچون طائفه بخلا کندولره اولیان ماله بخیل
اولورلر والله بما تعملون خبیر وایزد عز وجل ایشلدوککز نسنه لری کمال او زره
بیلیجیدر کتوردیلر حضرت صلی الله علیه و سلم حضرت ابی بکر رضی الله عنه
بنی قینقاع یهودنه کوندردی که اسلامه کامکه و نمازقیلمغه و زکوة
ویرمکه و تنکری یه قرض حسن یعنی فقرایه صدقه ویرمکه کندولری دعوت ایده حضرتنک سفا دش ایندوکی اشیانی سویلدی فنحاص بن عازورا دیدی
پس معلوم اولدیکه تنکری تعالی فقیردر که بیزدن بورج ایستیور حضرت
صدیق رضی الله عنه حرارته کلوب اول خبیثک چهره سنه برطبنجه اوردی

تقنده کردنلرنده طوق قیلنور شول شی که انکله بخل ایتدیلر یوم القیمة

دیدی ادامزده عهد وپیمان اولمشیدی باشکی بد نکدن ایروردم بعده بو آیت
کریمه نازل اولدی لقد سمع الله قول الذين تحقیقا که تنکری تعالی دکلدی
شول کیمسه لرک سوزین که قالوا إن الله فقير ونحن أغنياء دیدیلر علی التحقیق تنکری
تعالی وتقدس یوقسلدر وبیز توانکرلرز سنكتب ما قالوا بو شبهه دیدوکلری
کلامی یازرز یعنی حفظهٔ کرام انی یازرلر وقتلهم الأنبياء بغير حق و پیغمبرلری
ناحق یره اولدوردکلرینی دخی یازرز ونقول ذوقوا عذاب الحريق وانلره سویلرز
یاندریجی اشکنجه نک طعمنی دادک ذلك بما قدمت أيديكم بو عذاب قتل انبیادن
وسائر معاصیدن الرکز ایلدوکوکز نسنه لر سببیله در و بو افعالی ایدن حقیقتده
نفسلریدر لیکن بوکونه افعالک مباشرتی اغلب الرلر اولدوغیچون انفسیرز ایدی
ذکر اولنمدی وأن الله ليس بظلام للعبيد دخی سیزه عذاب اول سببیله درکه ایزد ذو الجلال
قوللره ستم ایدیجی دکلدر پس سیز عدلک مقتضاسیله عذابه مستحق اولدوغکوز ایچون
معذب اولدوغکز الذين قالوا تا سزا اوصاف اولسون شول کیمسه لره که دیدیلر إن
الله عهد إلينا علی التحقیق تنکری تعالی بزه بوکونه عهد ایتدی یعنی بزه فرمان
ایلدیکه ألا نؤمن لرسول بر پیغمبره ایمان کتورمیه لر حتى يأتينا بقربان بزه بر قربان
کتورمینجه تأكله النار که اول قربانی آتش یه یعنی انی آتش کلوب طبیعته مستحیل
قیله یهود طایفه سی بوکونه دیرلردی که تنکری تعالی توراتده بزه بویله فرمان
ایتدیکه بر پیغمبره تصدیق ایتمکز سیزه بو معجزهٔ خاصه یی کتورمینجه که بر قربانی
دعاسیله بر آتش سمادن ینوب کلوب احراق ایده و بو کلام انلرک افترالریندندر زیرا اول ایش
معجزه اولدوغیچون موجب تصدیق پیغمبر اولوریس اول کونه معجزه وسائر معجزات
پیغمبرلرک تصدیقنده برابردرلر بعده حق تعالی انلری سوزلرنه کوره الزام ایتمکیچون
بو کلام معجز نظامی منزل ایدوب بیوردی قل قد جاءكم رسل من قبلي بالبينات
وبالذي قلتم سویله بنم ظهورمدن اول تنکریدن کوندرلمشلر سیزه کلدیلر
آشکارا معجزه لرله و دیدککوز نسنه ایله یعنی قربان معهود له حضرت زکریا و یحیی
و عیسی علیهم السلام کبی فلم قتلتموهم پس نیچون انلری اولدردکوز إن كنتم
صادقين اکر کرچک سویلیجیلر دکوزکه تنکری تعالی سیزه فرمان ایتدی کر قربان
صاحبی پیغمبره متابعت ایدک فإن كذبوك پس اکر بهتی یا محمد قومک مشرکلری
و یهود تکذیب ایدیلرسه ملول اولمه فقد كذب رسل من قبلك کذ علی
التحقیق سندن اسبق پیغمبرلر تکذیب اولندیلر جاءوا بالبينات ظاهر اولان معجزلرله
کلدیلر والزبر و زجرتدن پندلرله دخی والكتاب المنير و حلال و حرامی آشکارا

قیلن کتابله دخی كل نفس ذائقة الموت هر جان جاشنی الملیدر و بقنده
تکذیب ایدنلر انک جاشنین الورلر وإنما توفون أجوركم يوم القيامة و روز
جزاده اعمالکزک مکافاتندن اوزکه برشی ویرلمزسیز فمن زحزح عن النار وأدخل
الجنة پس هر کیم جهنمدن دور قیلنوب بهشته داخل قیلندی فقد فاز پس تحقیق
اول کیمسه قورتلوب مراده ایرشدی وما الحياة الدنيا و یقین اولان صاغلق یعنی بو
لذات واراپشی هیچ بر نسنه دکلدر الا متاع الغرور مکر الدنمق متاعی سلیمک کرک
کیم حیوة دنیویه یی بر متاعه تشبیه ایتدی که مشتری اولان کیمسنه بایعک تغریریله
وظاهرده اولان نمایشیله الدنور اما حقیقتنه واقف اولیجق بیلورکه باشنه
نه کلدیکی بو تشبیه اکا اول اعتبارله درکه خلق شیطانک ونفسک اغواسیله دنیانک
زیب و زینتنه الدنورلر اما حقیقتنه اطلاع ایدوب کلرنده بیلورلرکه هیچ برشی دکلمش
و بو حال اول کیمسه یه درکه دنیایی اخرته اوزره ترجیح ایده اما اول کیمسه که
دنیا یله اخرتی طلب ایدر حیوة دنیا اکا متاع غرور اولماز بلکه مقصد اعلایه
ایشتریجی اولور لتبلون في أموالكم وأنفسكم قسم اولسون که البته اموالکوزده وجانلرکوزده
تجربه اولنورسیز ولتسمعن من الذين أوتوا الكتاب من قبلكم والبته سیزدن
اسبق کندولره کتاب ویرلن کیمسه لردن یعنی یهود و نصارادن ایشدرسیز ومن الذين
أشركوا و اهل شرک اولانلردن دخی ایشدرسیز أذى كثيرا چوق انجتمک یعنی
ناسوزلرله که اندن خاطرکوز مغبر اولوب دلتنک اولورسیز وإن تصبروا
واکر انجتمکلکز اوزره صبر ایدرسیز وتتقوا و انلرک مکافاتندن پرهیز اولورسیز
فإن ذلك من عزم الأمور بی شبهه اول صبر و تقوی دینک محکم و درست نشانلرندندر
واذ أخذ الله ميثاق الذين أوتوا الكتاب و مذکور قیل اول وقتی که حق
جل و علا کتاب ویرلان کیمسه لرک پیمانک الدیکه لتبيننه للناس البته اول کتابی
خلقه آشکارا ایدرسیز ولا تكتمونه و انی کیزلی قیلمزسیز فنبذوه وراء ظهورهم
پس اونودلمش نسنه کبی انی ارقه لری اردنده بوراقدیلر واشتروا به ثمنا قليلا
و دنیا حطامندن آزبها اکا بدل الدیلر فبئس ما يشترون پس غایتله یمان نسنه در اول
کرانی صاتون الدیلرکه کندو خانلرنه دنیا فانی متاعن بهشت جاودانک نعیمی
اوزره ترجیح ایتدیلر کتوردیلر کیم حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله نوره
اولان احکامدن یهوددن برشی سؤال ایتدی انلر خلاف واقعی حضرتک حضورینه
عرض ایتدیلر و بویله کوستردیلرکه حقیقت الحالی سویلدیلر و بو فعللریله فرحناک
اولوب حمد و ثنایی توقع ایتدیلر پس حق جل و علا بو آیتی منزل قیلوب بیوردی لا تحسبن

الذین یفرحون بما اتوا ویحبون ان یحمدوا بما لم یفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب
جملهٔ فلا تحسبنهم صدد ابتداده اولان لا تحسبن نك جمله سنه تاکیددر و بمفازة
ایکنجی مفعولیدر پس تقدیر معنی بویله اولور که کتوردوکلری ذور بتانله شاد
اولانلری و ایشلمدوکلری شیئه مدح اولنمغه سوینانلری صانمه کیم اشکنجه دن
قورتلشده اولورلر ولهم عذاب الیم وکندولره بر دردلی اشکنجه وار ولله
ملك السموات والارض و خدایه مخصوصدر کوکلر و یرك پادشاهلغی والله
علی کل شیء قدیر وایزد جل وعلا هر نسنه اوزره توانادر کتوردیلر که قریش یهود طا
سندن صوردیلر که حضرت موسی علیه السلامك معجزه‌سی نه ایدی دیدیلر که ید بیضا وعصا
ایدی و بنجه معجزه‌لر دخی ذکر ایتدیلر و نصارادن صوردیلر که حضرت عیسی علیه السلام
معجزه‌سی نه ایدی دیدیلر احیاء موتی و ابراء مرضی ایدی پس شنا بله حضرتك حضورینه
کلوب دیدیلر حضرت موسی و عیسانك معجزه‌لرینك بیلدك ایسترزسن دخی تکریه
دعا ایده‌سن که بزم ایچون صفا طاغی التون قیله تا که وحدانیتك اثباتنه ایراد
ایده‌وك کلامی تصدیق ایده‌لم پس حق جل وعلا بو ایتلری منزل قیلدی بو مضمون
اوزره که وحدانیتك معرفتنه طالب اولانه بو مذکور اولجق دلایل کافیدر پس بیوردی
ان فی خلق السموات والارض تحقیق کوکلر و یرك یارادلمسنده واختلاف اللیل والنهار و کیجه
وکوندزك نقصان و زیاده لکنده لایات لاولی الالباب کدورتدن پاك اولمش
عقوللك اربابنه اولو نشانلر وار الذین یذکرون الله شول ارباب عقول که خدای ذکر
ایدرلر قیاما دورمش اولدوقلری حالده وقعودا و تورمش اولدقلری دمده وعلی جنوبهم و یانلرلری اوزره یاتدوقلری
محلده یعنی هر حالده تکریی یاده کتوروررلر ویتفکرون فی خلق السموات والارض و کوکلر و یرك
یارادلمسنده تامل ایدوب دیرلر ربنا ما خلقت هذا باطلا ای پروردکارمز سن
بو مخلوقی عبث یاراتمدك بلکه انکیچون انی یاراتدك که معرفتك اوزره دلیل اوله
و طاعتك اولنمغنه باعث اوله سبحانك بر شیء عبث ایجاد ایتمکدن منزه سن
فقنا عذاب النار پس بزی جهنمك اشکنجه‌سندن محفوظ قیل ربنا انك
من تدخل النار ای پروردکارمز علی التحقیق سن اول کیمسه‌یی که دوزخه کیرمش قیلاسن
فقد اخزیته بی شبهه انی خوار و رسوا ایدرسن وما للظالمین من انصار و شرك و کفر
سببیله جهنمه کیره‌جك ستمکارلره هیچ یاردمجیلر اولمیان که کندولردن عذابی دفع
ایده بیلورلر ربنا اننا سمعنا منادیا ینادی للایمان ای خداوندمز بلا
شبهه که بز بر صدا ایشیتدك یعنی قرانی یا محمد المصطفی‌یی ایشتدك که خلقی ایمانه دعوت
ایدیور بو وجه اوزره که ان امنوا بربکم پروردکارکزه وحدانیتنه ایمان

کتوروك فامنا درعقب منادینك سوزین قبول ایدوب ایمانه کلدك ربنا فاغفر
لنا ذنوبنا ای پروردکارمز پس اولو کناهلرمزی پوشیده قیل وکفر عنا
سیئاتنا وصغایر اولان صوچلرمزی مستور ایله وتوفنا مع الابرار وابرارلر زمره
سیله بزی متوفی قیل ربنا واتنا ما وعدتنا علی رسلك ای خداوندمز دخی بزه
احسان ایت شول شیئی که پیغمبرلرك لسانی اوزره وعده ایتدك ولا تخزنا یوم
القیمة و ابد ویکز قبایح سببیله دوزخ زاده بزی خلق آره سنده رسوا ایتمه
انك لا تخلف المیعاد که بی شبهه سن وعده‌ك اخلاف ایتمزسن بو ایتلرده دعاده مبالغه
اولمق ایچون و مطالبك استقلالنه و علو شاننه دلالت اولنمق ایچون لفظ ربنا
تکرار اولندی اثارده کلمشدر هر شخصی که برابش اندوهناك ایدوب بش کره ربنا
لفظن سویلر حق تعالی انی اول اندوهدن خلاص ایدر کتوردیلر که ام سلمه حضرتلری
سرور کائناتدن سؤال ایتدی که یا رسول الله بو نه حالدر هر موضعده که خدای عز
وجل ارلرك ثوابینی کشیلرله انی تخصیص ایلدی هیچ بر موضعده خاتونلره اولان
ثوابی ذکر ایتمدی بو ایت نازل اولدی فاستجاب لهم ربهم پس پروردکارلری
خواهشلرینه کوره جواب ویردی که انی لا اضیع عمل عامل منکم علی التحقیق سزدن
بر ایشچینك ایشن ایتمم من ذکر او انثی ارککك مقوله سندن یا دیشی قسمندن بعضکم
من بعض بیرکوز دندر یعنی جمله کوز بیری بر کوزدن پیدا اولمش سز دیشی ارککدن
و ارکك دیشیدن ملخص کلام بو که هر کیم سزدن بر عمل ایشلر جزاسنه
نائل اولور ذکوریت و انوثیتك بوندن دخلی یوقدر قنو کوزمکده برابرسز
فالذین هاجروا پس شول کیمسه‌لر که شرکدن فرار ایدوب اوطانلرك ترك ایتدیلر
واخرجوا من دیارهم و کتوردوکلری ایمان سببیله منزللریندن اخراج اولندیلر
واوذوا فی سبیلی و بنم یولمده رنجیده قلندیلر وقاتلوا و کفار ایله جنك ایتدیلر
وقتلوا و جهاد معرکه‌سنده شهید قلندیلر لاکفرن عنهم سیئاتهم البته
کندولردن یمان افعاللرین محو ایدرم ولادخلنهم جنات تجری من تحتها الانهار
و بی شبهه کندولرینی داخل قیلادم بر باغلره که اشجاری التنده ایرمقلر اقر
ثوابا اول نعیمله کندولره برا اولو مکافات ایدرم من عند الله تکری قتندن بو محل
اضماری اقتضا ایدردی لکن ثوابی تعظیم ایچون ظاهر کرلفظ جلالته ضمیر یرینه
وضع اولندی والله عنده حسن الثواب و تکری تعالی مکافاتك کوزه‌لی قتنده در
کتوردیلر که مکه مکرمه‌ده ساکن اولان مشرکلر اوقاتلرین عشرتله کیچوررلردی
وفقرای اهل ایمان عشرتله خاطرلرینه بو کلدیکه ندن اولدیکیم بت پرستلر نازو

نعمتده وخدا اشناسلر تعب ومحنتده حق سبحانه وتعالی محض کرمندن انلره بتلی
حاصل اولمق ایچون پیغمبره خطاب ایلدی وفی الحقیقه مراد امتدر پس بیوردی
لا یغرنک تقلب الذین کفروا فی البلاد کفر ایدن کیمسه لرک شهرلرده کیدوب کلمه لری
سنی الدتمسون بو تعامک اقتضاسی بو ایدیکه عیش وعشرت ذکر اولنه لکن مبالغه
ایچون انک سببی که تجارتدر ذکر اولندی متاع قلیل انلرک کیدوب کلمسی بر از منفعتدر
عن قریب زائل اولور ثم مأویهم جهنم صکره دونجک مکانلری دوزخدر وبئس
المهاد ویمان ارامکاهدر دوزخ لکن الذین اتقوا ربهم لیکن شول کیمسه
لر پروردکارلرینک عقابندن قورقدیلر لهم جنات تجری من تحتها الانهار کندولره
در بر باغلر که کوشکلری التندن ایرمقلر اقر خالدین فیها انجنده اقامتی علی الدوام تقدیر
ایتمشلر نزلا من عند الله اول جنتلر تنکری قتندن مهیا اولمشلر نزل اول طعام وشرابدر
که مسافرک کلمسنه مهیا اولنور پس فخرکیم بهشت جاودان اهل ایمانک کلمسنه اماده
قیلنمش برشیء اولا انلرک اکرامی دیدارک مشاهده سی اولسه محل ریب دکلدر وما
عند الله خیر للابرار وتنکری تعالی قتندن اولان لطف واحسان ایولره غایتله
یکدر دنیانک نعیمندن وان من اهل الکتاب لمن یؤمن بالله وتحقیقا اهل کتابدن
شول کیمسه وار که خدانک وحدانیتنه تصدیق کتوردر وما انزل الیکم وسیزه
ایندرلن نسنه یعنی قرانه دخی ایمان ایدر وما انزل الیهم وکندولره ایندرلن نسنه
یعنی توراته دخی تصدیق کتوردر دیو ایتی عبد الله بن سلام ویارانی حقنده نازل اولدی
خاشعین لله ایمان کتوررلر اول حالده که خدایه تواضع ایدرلر وقورقرلر لا یشترون بآیات
الله ثمنا قلیلا توراتک احکامنی آز بهایه تبدیل ایتمزلر نته که اهل تحریف ایدرلر
اولئک لهم اجرهم عند ربهم اول کروه که اوصاف مزبوره ایله متصفدرلر مکافاتلری
کندولره مقرردر پروردکارلری قتنده ان الله سریع الحساب تحقیقا که تنکری
تعالی محاسبه ده غایتله تیز کوردر خلقک اعمالی ورمزره مطلع اولدیغیچون یا ایها
الذین آمنوا اصبروا ای ایمان کلان کیمسه لر جهاد اوزره صبر ایدک وصابروا وتنکرینک
دشمنلرینه صبر ایتمه ده غلبه ایدن ورابطوا وسرحدلرده جنک ایتمکه آماده اولک
واتقوا الله لعلکم تفلحون وتنکریدن خوف ایدن تاکه رحمتلردن قورتلوب دولت
دارینه نائل سورة النساء مدنیة وهی مائة وخمس وسبعون آیة اولاسز والله اعلم

بسم الله الرحمن الرحیم

یا ایها الناس ای آدم اوغللری اتقوا ربکم پروردکارکوزدن خوف ایدک الذی
خلقکم من نفس واحدة شول پروردکار که سیزی بر جاندن یعنی حضرت آدمدن

برتدی وخلق منها زوجها وجفتنی کندوسندن یرتدی یعنی حضرت حوایی علیه السلامک
صول قابورغسندن یرتدی وبث منهما رجالا کثیرا ونساء وروی زمینده انلردن
چوق کشیلر وقادینلر پراکنده قیلدی واتقوا الله وتنکریدن خوف ایدک الذی تسائلون
به شول تنکری که انکله حاجتکزی طلب ایدرسیز یعنی بر کوزی بر کوزدن برشی
ایستدوکده سویلر اللهی سیورسن بونی بویله ایت والله ایچون اولسون بو ایشی بیتور والارحام
دخی صله رحمک قطعندن پرهیز اولک ان الله کان علیکم رقیبا که بیشبهه حق
سبحانه وتعالی اوزرکوزه همیشه نکهبان ایدی واتوا الیتامی اموالهم وای وصی اولنلر اوکسزلره
بالغ اولدقلرندن ماللرین ویرین ولا تتبدلوا الخبیث بالطیب ویمان ایشی ایو ایشه بدل
ایتمکه طالب اولمک یعنی ایتام مالنی یمسین خدمتکزک مقتضاسنه یعنی انلرک حفظنه
بدلعیمک ولا تأکلوا اموالهم الی اموالکم ومالکزی انلرک مالنه ضم ایدوب یمک
انه کان حوبا کبیرا که بیشبهه انک یمسی بر بیوک کناه ایدی بو ایت غطفان طایفه سندن
بر کیمسه نک حقنده نازل اولدیکه برادری فوت اولوب اوکسزینه کندوسی وصی اولدی
بعده اوکسز بالغ اولیجق مالن طلب ایلدی عمیسی اداسندن تعلل ایدوب محکمه علیه نبویه ده
مرافعه اولدیلر بو ایت کریمه نازل اولدی غطفانی ایشدیجک نعوذ بالله من
الحوب الکبیر دیوب مالی بالتمام یتیمه تسلیم ایلدی کتوردیلر که فخر حق تعالی عز وجل
ایتاملک خصوصنی خلقه سفارش ایتدی خلق انلرک مواللرندن غایتله احتراز ایتدیلر اما
قادینلرکزیندن احتراز ایتموب ارالرینده عدالت ایتمزلردی حق تعالی انلری انده دخی منع ایدوب
وان خفتم الا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا ما طاب لکم من النساء واکر اوکسزلرک
حقنده عدالت ایتمکدن قورقوب انلرک مالندن اجتناب ایتدکوزکبی کذلک قادینلرک
خصوصنده دخی عدالت ایتمکدن خوف ایدرسیز پس قادینلردن سیزه خوش کلانی نکاح ایدک
مثنی ایکشر وثلاث واوچر ورباع ودردر یعنی نکاح ایتمک ایستیان کیمسه اوچ عدد
ارسنده مخیردر فان خفتم الا تعدلوا پس اکر قورقرسیزکه مذکور اولان عددلرده
عدالت ایتمیه سیز فواحدة بر قادینی نکاح ایدک او ما ملکت ایمانکم یا صاغ الکوز مالک
اولدیغی نسنه یی نکاح ایدک یعنی دست تصرفکزده اولان جوار معقوله سنه تسری ایدک
ذلک برقادینی نکاحه اختیار ایدوب یا جوار معقولرسنه تسری ایتمک ادنی ان لا تعولوا
جور ایتمکزده یقینکدر واتوا النساء صدقاتهن وقید نکاحه کتوردککوز قادینلرک
کبینلرین ویرین نحلة بر دست وبرمک که انلردن عوض توقع ایتمیه سیز فان طبن
لکم عن شیء منه نفسا منه لفظندن اولان ضمیر کبینه راجعدر ونفسا تمییزدر
ومعنی بویله اولور که اکر قادینلر سیزه کوکل خوشلغی جهتندن مهرلرندن بر نسنه بغشلرسه

فكلوه هنيئا مريئا كنا هنيئده وسيز انى يكز ولا تؤتوا السفهاء
اموالكم وبى راى اولانلره يعنى اولادكزه وقاريلريكزه مالكزى ويرمك
التى جعل الله لكم قياما شول اموالكه تنكرى تعالى انلرى سزكچون سبب انتظام
معيشت قيلدى وارزقوهم فيها واول مالده كفاف حاصل اولجق مقدار انلره بر مقرر
وظيفه ايدك واكسوهم وعلى حسب الامكان اندن انلرى كيدرك وقولوا لهم
قولا معروفا وشرعا يا عقلا مستحسن اولان سوزى انلره سويلك مثلا انلره
سويلنه كه بو مال سزكدر خلق الكوزده كوريجك سعى ايدرلركه انى سزدن بر وجهله
كندولره جلب ايده لر وليكن تصرفمزده قالسه سزه محفوظ قالور وابتلوا
اليتامى واوكسزلرى بيع وشرا ايله واموالك حفظيله تجربه ايدك حتى اذا
بلغوا النكاح بو مقامده نكاح بلوغدن كنايتدر يعنى اوكسزلرى تجربه ايدك اول
وقته دك كه بلوغه واصل اولورلركه احتلام اوله لر يا اون سكز ييل ياشلرى
اوله فان آنستم منهم رشدا پس انلردن دوغرو يوله سلوك ايتمسين كوردوكز
فادفعوا اليهم اموالهم كندولره اموالارين تسليم ايدك ولا تأكلوها اسرافا واى وصى
اولانلر اوكسزلرك اموالن مسرف اولدوغكز حالده ييمك وبدارا ان يكبروا دخى بيوك
اولملرينه عجله ايتدككز حالده انلرى ييمك يعنى ايتامك اموالن ييمكده شتاب
ايتمك اول جهتدن كه قورقوسيز ناكاه بيوك اولوب مالارين سزدن آلورلر ومن
كان غنيا فليستعفف وصى اولانلردن هر كيم دولتمند ايدى مال يتيمك آكلندن
نفس منع ايتمكه طالب اولسون ومن كان فقيرا فليأكل بالمعروف وانلردن هر كيم
فقير ايدى وجه مشروع اوزره اندن ييسون فاذا دفعتم اليهم اموالهم پس چون اموالارين
كندولره تسليم ايدرسز فاشهدوا عليهم مالارين قبض ايتدكلرينه اوزرلرينه
شاهدلر دوتك وكفى بالله حسيبا و محاسبه جهتندن تنكرى تعالى كافيدر
پس انك امرينه مخالفت ايدوب تعيين ايتدوكى حدودى تجاوز ايتمك للرجال
نصيب مما ترك الوالدان والاقربون اتا وانا و يقين خصملر ميراث قودقلرى مالدن
كشيلره بر بهره وار وللنساء نصيب مما ترك الوالدان والاقربون و انادن
وقريب خصملر ميراث براقدوقلرى مالدن برحصه وار مما قل منه او كثر مما
ترك لفظندن بدلدر يعنى مزبورلر ميراث بوراقدوقلرى شيئك ازندن
وچوغندن كشيلره وقاريلره برحصه وار نصيبا مفروضا بر معين حصه اولدوغى
حالده كتورديلركه اوس بن الصامت انصارى دار آخرته انتقال ايدنجك عم زاده لرى
اولان سويد وعرفطه جمله مالن آلوب اوج قزنى و زوجه سى ام كحه يى اندن

محروم ايدرلردى كه جاهليه عصرنده ايدرلردى اول زعمله كه ميراثه مستحق اولماز
الا اول كيمسه كه جنكه قادر اولوب دشمنى دفع ايليه پس ام كحه حضرتك حضور
عزتنه كلوب صورت حالى عرض ايتدى حضرت صلى الله عليه وسلم اكا بيوردى كه مكانكه
وار كيت تاكه بقه يم حق جل وعلا نه بيان ايدر بعده بو آيت نازل اولدى حضرت صلى
الله عليه وسلم بيوردى عم زاده لرينه خبر صالدى كه اوسك مالندن بر شيئه تصرف ايتمك
زيرا حق تعالى خبر ويرديكه قاريلره برحصه واردر اما انى بيان ايتمدى پس بيان ايدنجه صبر ايدك
صكره حق جل وعلا يوصيكم الله فى اولادكم آيتيله حصه لرينك مقاديرين بيان
ايتدى واذا حضر القسمة اولوا القربى واليتامى والمساكين وچون ميراثك
قسمتى محلنده يقين خصملك اصحابى اولانلر واكسزلر وبو قسملر بولنورلر
فارزقوهم منه مقسوم اولان شيدن انلره بر ذاده ويرك وقولوا لهم قولا معروفا
وانلره بر مستحسن سوز سويلك كه موجب سرورلرى اوله وبو امر ندب ايچوندر
دير فولده وجوب ايچوندر لكن منسوخ اولدى وليخش الذين وقورقسون شول
كيمسه لر كه حاللرى بودركه لو تركوا من خلفهم ذرية ضعافا اكر كيمسه لرندن
بر عاجز اوشاقلر بوراقورلر خافوا عليهم ضايع اولملكدن اوزرلرينه قورقرلر
يعنى ورثه اولانلر كه كيدركه قسمت محلنده حاضر اولان اقاربك ذو بونلريله و ايتاميله
وفقرا ايله مراسم رحمتى كوزده لر وبونى تخيل ايده لركه اكر بزم ايتام مز
بو مجلسده حاضر اولوب محروم كتسيدلر معقول اولورميدى البته عقللرى
حكم ايدركه معقول دكلدر پس كركدر كه جانلرينه ايستدوكلرى نسنه يى خلقيه
ايشليه لر فليتقوا الله وليقولوا قولا سديدا پس كركدركه تنكرينك عقابندن
قورقوب قسمته حاضر اولانلره بر شفقتلو سوز سويليه لر كه اولادلرينه
شفقتلو سوز سويلنمسين استرلر ان الذين يأكلون اموال اليتامى ظلما تحقيقا شول
كيمسه لركه ستم جهتندن اوكسزلرك اموالارين ييرلر انما يأكلون فى بطونهم نارا قارنلرينه
ييرلر الا قارنلرى دولسى آتش حديث شريفده وارد اولمشدر كه حق تعالى روز
قيامتده بر طائفه يى كورلر ندن بو كونه كونديره كه آغزلرندن آتش طولوى چيقه
حاضر اولانلر سؤال ايتديلركه يا رسول الله انلر كيملردر حضرت صلى الله عليه
وسلم بيوردى ايشتمدكزمى حق تعالى بيورر الذين يأكلون اموال اليتامى
ظلما انما يأكلون فى بطونهم نارا وسيصلون سعيرا ويقنده بر علولى آتشه
داخل اولورلر يوصيكم الله فى اولادكم حق عز وجل سزه اوشاقلركزك نصيبلرى شاننده فرمان
ايدر بو اجمالدر تفصيلى بودركه للذكر مثل حظ الانثيين اركك ايكى ديشى حصه سى

كبي اولور يعني قيز ميتك اوشاقلري قالور ميراثندن ايكي پاي ارككه وبر پاي ديشي يه اولور
فان كن نساء فوق اثنتين پس اوشاقلر ايكي يا ايكيدن يوقارو صاف قيزلر
اولورسه فلهن ثلثا ما ترك انلره اولور ميت قودوغي شيئك ايكي اولشي
وان كانت واحدة فلها النصف واكر اوشاق يالكز بر ديشي اولسه ميراثك ياريسي اكا اولور
ولابويه لكل واحد منهما السدس مما ترك وميتك اناسنه واتاسنه هر برينه
آلتيدن بر اولور ميت ميراث بوراقدوغي شيدن ان كان له ولد اكر ميته اوشاق
فان لم يكن له ولد پس اكر اكا اوشاق يوق ايسه وورثه ابواه وحال بو كه يالكز
بدري ومادري انك ميراثن الديلر فلامه الثلث ميراثك اوجدن بري اناسنه
اولور چونكه وراثت بدر ومادره مخصوص قيلندي وانك حصه سن معين ايتدي
معلوم اولدي كه باقي فلان بدرك حصه سيدر فان كان له اخوة فلامه السدس
پس اكر متوفي اولان كيمسه يه برادر واريسه اناسنه آلتيدن بر حصه اولور
من بعد وصية يوصي بها او دين بر اصملقدن صكره كه اصمرلمش اوله يعني متوفي
حال حياتندن اني اصمرلمش اوله يا بر بورجدن صكره كه متوفينك ذمتنده اوله
حاصل كلام بو كه وصيه ودين ويرلدكدنصكره ارباب استحقاق معين اولان
حصه لريني الورلر اباؤكم وابناؤكم لا تدرون ايهم اقرب لكم نفعا بدرلريكز
واوغللريكز بيلمزسز نفع جهتندن قنغيسي سزه زياده يقندر يعني اصولكزدن وفروعكزدن
دنياده واخرتده سزه نفع ايدني بيلمزسز همان اولي بودركه حق تعالى بيوردوغي شيئي
اوزره اقتصار ايدوب ورثه كوزي برى برى اوزره تفضيل ايتميه سيز فريضة
من الله احكام مزبوره تنكريدن معين حصه لر اولدوغي حالده مشروع
اولدي ان الله كان عليما حكيما وبي شبهه كيم خداء عز وجل ورثه نك مراتبنه دانا
سهامي تقدير ايتمسنده درست حكم ايدجيدي ولكم نصف ما ترك ازواجكم
وسيزه اي كشيلر قاريلريكز ميراث قودوقلري شيئك ياريسي اولور ان لم يكن
لهن ولد اكر انلره اوشاق يوق ايدي فان كان لهن ولد پس اكر انلره اوشاق وار ايسه
فلكم الربع مما تركن سيزه اي قوجه لر انلرك ميراثندن دورتدن بر اولور
من بعد وصية يوصين بها او دين بر وصيتدنصكره كه اكا قاريلر
ايده لر يا بر بورجدن صكره كه متوفيا اولان قاريلرك ذمتنده اوله ولهن الربع مما
تركتم وسيزه ميراث قودوغكز شيئدن قاريلريكزه دورتدن بر اولور خواه قاري
بر اولسون خواه زياده جمله لري دبعده (?) على التسويه مشترك اولورلر ان لم يكن لكم
ولد سيزه اوشاق يوق ايسه فان كان لكم ولد پس اكر سيزه بر اوشاق وار ايسه

فلهن الثمن

فلهن الثمن مما تركتم بوراقدوغكز مالدن سكزدن بر انلره اولور من بعد
وصية توصون بها او دين بر اصملقدن صكره كه سز انكله اصمرلمش سزن
يا بر دينندنصكره كه ذمتكزده اوله وان كان رجل يورث كلالة واكر ميراثي النا (?)
كشي اوشاقسز وبدرسز اولسه او امرأة كشي اوزره معطوفدر يعني يا خود اويله
بر قاري اولسه وله اخ او اخت وحال بو كه اول كشيه انادن بر قرداش يا بر باجي اولور
وقاريه دخي بويله بر قرداش يا بر باجي اولسه فلكل واحد منهما السدس بو برادر وهمشيره نك
هر برينه يالكز اولجه آلتيدن بر اولور فان كانوا اكثر من ذلك پس اكر انا
اوشاقلري بردن زياده اولورلرايسه فهم شركاء في الثلث اول اوجدن بره اورتاق
اولورلر ارككي وديشلري برابر اولورلر من بعد وصية يوصي بها او دين
بو اينلرده مذكور اولان لفظ او تخيير ايچوندر زيرا ممكندركه متوفي اوزره
بورج اوله و وصيت ايتمه وقابلدر كه بر يسي اوله غير مضار اولحالده كه وصيت
ايدن يا اقرار ايدنده ورثه يه ضرر ايتميه كه ثلثدن زياده وصيت ايده يا اوزرينه
بورجي اولميانه بورجله اقرار ايليه تا كه ورثه سنه مالي دكميه وصية من الله لفظ
وصية غير مضارك مفعوليدر پس معني بويله اولور كه تنكريدن ثابت اولان وصيه
كه اوجدن بيردر يا اندن اكسك ضرر ايتميه والله عليم حليم وحق سبحانه وتعالى
ورثه سنه ضرر قصد ايدنك داناندر عقوبتي تعجيل ايتمز تلك اوكسر لرك و
وميراثك شاننده مذكور اولان احكام حدود الله تنكرينك صنرلريدر ومن يطع الله
ورسوله وهر كيم خدانك و رسولك فرمانلرين قبول ايدوب احكام مذكوره يي يرينه كتوره
يدخله جنات تجري من تحتها الانهار اني بر باغلره كيوره كه انلرك اشجاري التنده
ايرمقلر اقر خالدين فيها ايچنده اقامتي على الدوام تقدير ايتمشلر وذلك الفوز العظيم
دخي بهشته خلود وصفي اوزره كيرملري اولو قورتلمقدر ومن يعص الله ورسوله
ويتعد حدوده وهر كيم تنكرينك و رسولنك فرمانينه مطيع اولميوب حلال وحرامدن
تعيين ايتدوكي صنرلري على طريق الاستحلال تجاوز ايده يدخله نارا اني بر اتشه
داخل قيلار خالدا فيها ايچنده على الدوام اقامتي تقدير ايتدوكي خالده وله عذاب مهين
واكا بر خوار ايديجي اشكنجه اولور واللاتي يأتين الفاحشة من نسائكم وقاريلريكزدن
شول قاريلركه زنا فعلنه مرتكب اولور فاستشهدوا عليهن اربعة منكم پس سزاي احكام
شريعت سزدن يعني مؤمنلرك عدولندن دورت كيمسه اوزلرينه شهادت ايتمكه طلب
ايدن فان شهدوا پس دورت كيمسه انلرك زناسنه شهادت ايدرلرسه فامسكوهن
في البيوت انلري اوده لرده الي قويك حتى يتوفيهن الموت اول وقته دك كه ملك الموت

ءادواحلرین قبض ایدرا أو يجعل الله لهن سبيلا یاتکری تعالی انلره بر یول قیله
که حبسدن خلاص ایدرهدیکدرلره تعیین ایلیه واللذان يأتيانها منكم وسزدن
ایکی کشیلرکه وهی محصن ومحصن اولمیان شخص زنایه که ارتکاب ایدرلر فآذوهما انلری تعنیف
ایله ریخید قیلک فإن تابا وأصلحا فأعرضوا عنهما پس اکر اتید وکلری ایشدن رجوع
ایدوب احواللرین اصلاح ایدرلر تعنیفلریدن واذیتدن بو ایکی حکم زنانک حدیله منسوخ
اولدیلر إن الله كان توابا رحيما بی شبهه کیم حق تعالی قوللرینک توبه سن همیشه ایو
قبول ایدوب کندولرین چوق اسرکر إنما التوبة على الله بوندن اوزکه برنسنه یوقدر که توبه
قبول اولنمسی تنکری تعالی اوزرینه وعده سی مقتضاسیله امر محتوم کبیدر للذين يعملون السوء
بجهالة شول کیمسه لرکیم قبائحتی بیلمزلکله ایشلرلر ثم يتوبون من قريب صکره یقین زمان کیچدن
یعنی موت حاضر اولمدن پشیمان اولوب رجوع ایدرلر فأولئك پس اول کروه يتوب الله عليهم
تنکری تعالی اوزرلرینه مرحمتله رجوع ایدوب کناهلرین ستر ایدر وكان الله عليما حكيما
دایز عز وجل توبه ایده نک اخلاصنه دانا ایدی اشیایی محلنده وضع ایدوب توبه ایدنه
عقاب ایتمز وليست التوبة للذين يعملون السيئات وقبول توبه اولماز شول کیمسه لره که ... لقلر
ایشلرلر حتى إذا حضر أحدهم الموت تا که اولوم بیرلرینه مهیا اولدوقده قال إني تبت الآن
سویلر على التحقيق ایندوکم قبایحدن شمدی رجوع ایتدم ولا الذين يموتون وهم كفار
ونه شول کیمسه لرک توبه سی مقبول اولور کیم اولورلر وحال بوکه کندولر کفر اوزره مستمر
اولمشلر أولئك اول کروه که نفاق وکفر اوزره مصر اولدیلر أعتدنا لهم عذابا أليما
آخرتده انلره بردردلی اشکنجه اماده قیلدق کتوردیلرکه رسم جاهلیت بویله ایدیکیم بر کیمسه
کیچدوکده ورثه سندن برشخص کوملکنی میتک قاریسی اوزره صالوب دیر بو کا بن احق
واولایم اندن صکره ایسترسه مهرسز نکاح ایدردی یاخود انی بر غیر کیمسنه یه ایو
کبینی کندوسی الوردی یاخود تزوجدن انی منع ایدردی تا کیم قاری نفسنی فدیه ایله
اندن ازاد ایده فخر اسلامله مشرف اولدیلر حق تعالی کندولرین اول فعلدن نهی
ایدوب بیوردی یا أيها الذين آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه لر لا يحل لكم أن ترثوا النساء كرها
سزه جائز دکلدر که قاریلری زور ایله میراث ایدرسز بو محلده ک خطاب میتک اولیاسنه در
اندن صکره ازواجه خطاب ایدوب بیوردی ولا تعضلوهن لتذهبوا ببعض ما آتيتموهن
وسز ای ازواج معقوله سی هر حالده قاریلری سوء عشرتله انجتمک تا کیم کندولره ویردوکوز
شیئک بر مقدارین الرسز إلا أن يأتين بفاحشة مبينة مکر اول وقت که قبحی اشکارا ایدیجی
بر بد فعل کتوره لر یعنی نشوز یاسوء عشرت یا الباس عفتی خلع اتمک کبی اشیایی ایشلیه لر و
عاشروهن بالمعروف وایو کلکله انلرله زندکانلک ایدن فإن كرهتموهن پس اکر

اتلردن اعراض ایدکوز فعسى أن تكرهوا شيئا شاید که برنسنه دن اعراض ایدرسز ویجعل
الله فيه خيرا كثيرا وحق سبحانه وتعالی انک ایچنده چوق ایولک قیلار یعنی قاریلردن اعراض ایتمک
سببیله ایرمکز زیرا کاه اولور که نفس کندویه خیرلو اولان شیئی کراهت ایدر
وإن أردتم استبدال زوج مكان زوج واکر بر قاری تطلیق ایدوب یرینه بر قاری
ایولنمک استرسز وآتيتم إحداهن قنطارا وحال بوکه تطلیقلرین مراد ایتدوککوز
قاریلرک برینه چوق مال ویردکوز فلا تأخذوا منه شيئا اندن برازنسنه المک
أتأخذونه بهتانا وإثما مبينا اباسیتم واشکار کناه ایدکوز حالده انی الورمیسز
بر استفهام توبیخ ایچوندر یعنی انی المق کرکمز وكيف تأخذونه وقد أفضى بعضكم
إلى بعض ونیجه انی الورسز وحال بوکه بر کوز بر کوزه یتشمشدر افضی بونده
جماعدن کنایتدر وأخذن منكم ميثاقا غليظا دخی سزدن بر محکم عهد الدیلر
داو عقد نکاحده واقع اولان ایجاب وقبولدر کتوردیلر که زمان جاهلیتده بعض جهلا
بددرلرینک عورتلرین ایولنورلردی حق تعالی انلری اندن نهی ایدوب بیوردی ولا
تنكحوا ما نكح آباؤكم من النساء وقاریلردن ایولنمک شول قاریلری که بابالرکوز نکاح
ایولنمشدی إلا ما قد سلف نهیدن لازم اولان معنادن استثنادر بو معنا بویله
اولور که بو کونه نکاح سببیله عقابه مستحق اولورسز مکر بر نکاح کیچمش اوله کیم انک
کناهی سزدن عفو اولنمشدر إنه كان فاحشة ومقتا بی شبهه کیم اول نکاح بر زشت
عمل واهل مروت قتنده بر مبغوض فعل ایدی زیرا هیچ بر ملتده مباح اولمدی
واول نکاحدن تولد ایدن اوشاغه اشرف عرب مقتی دیرلردی وساء سبيلا
وانی ایشلیانک یولی غایتله بریدیولدر حرمت عليكم أمهاتكم انالرکوز اوزرکوزه
حرام اولدی وبناتكم وقزلرکوز وأخواتكم وباجیلرکوز وعماتكم وبابالرکوزک همشیره لری وخالاتكم
وانالرکوزک همشیره لری وبنات الأخ وقرنداشلرکزک قزلری وبنات الأخت وباجیلرکوزک
قزلری وأمهاتكم اللاتي أرضعنكم وسزه سود ویرن انالرکوز وأخواتكم من
الرضاعة وسوتدن اولان همشیره لرکوز وأمهات نسائكم وقادینلرکوزک انالری
وربائبكم اللاتي في حجوركم وقوجاقلرکوزده یعنی تربیتکزده اولان قادینلرکوزک
قزلری من نسائكم اللاتي دخلتم بهن اول قادینلردن که سز انلره دخول ایتدکوز
یعنی بویله بر اولان قادینلرک نکاحی اوزرکوزه حرام اولدی ودخول ایتدککوز قادینلرک
قزلرینه نکاح ایتمککوز دخی اوزرکوزه حرام اولدی فإن لم تكونوا دخلتم بهن پس
اول قادینلره دخولکوز واقع اولمدیسه انجق عقد نکاح حاصل اولمشدی فلا جناح
عليكم اوزرکوزه کناه اولمز اکر انلری ایولنورسز وحلائل أبنائكم الذين

مِنْ أَصْلَابِكُمْ دخی ارقه لرکوزدن اولان اوغللرکزک قاریلری اوزرکزه حرام اولدی
وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ دخی ایکی باجی آراسنده نکاحده جمع ایتمک اوزرکزه حرام اولدی
إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ مگر اول نکاح که زمان سابقده کچدی یعنی ایکی باجی آراسنده جمعک
تحریمی نازل اولمدن اول واقع اولان جمع عفو اولندی إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا بی شک
کیم حق تعالی چوق مغفرت ایدیجیدی که جاهلیه عصرنده بو ایشی ایدنه مغفرت ایتدی
رَحِيمًا اسلامده بو فرمانی یرینه کتوردی غایتله اسرکر حضرت ابو سعید الخدری رضی الله
عنه نقل ایتدی اوطاس طائفه سن یغما ایتدوکمزده غازیلره خیلی مال حاصل
اولدی وانک جمله سندن بر مقدار محصنه قاریلر وار ایدی انلره جماع ایتمکدن اجتناب
ایدوب حضرته سؤال ایلدک حق تعالی بو آیتی منزل قیلدی وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ
وقادیلردن توجه لی اولانلر دخی اوزرکزه حرام اولدیلر إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مگر اول
محصنه قاریلرکه صاغ اللرکوز مالک اولدی یعنی توجه لی اولان قاریلرک نکاحی سیزه
جائز دکلدر الا اول توجه لی قاریلرکه کفاردن یغما ایتدوکوز زیرا انلر سیزه ملک یمین
اولمشلر كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ حق جل وعلا بو مذکور اولان اصنافک نکاحنک تحریمی اوزرکزه
یازمق یازدی بلمک گرک که بو اصنافدن ماعدا بر قاچ صنفک حرمتی حدیث شریفله ثابت
اولمشدر بر نسنه بو که بر قادینی قرنداشی قزیله یا باجیسی قزیله نکاحله بر یرده جمع اتمکدر
وتلاندرک تفصیلی کتب فقهده مسطوردر وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكُمْ وبونده منصوص
اولنلرک ماعداسی سیزه حلال قیلندی أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ تاکه
اموالکزله قاریلری استیه سیز اول حالده کیم اول تزوج ایله تعفف ایدوب زنا ایدیجیلر
اولمیه سز فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ پس شول شیئ که انکله انلردن استمتاع ایتدکوز یعنی
ای کشیلر قاریلردن که جماعله یا عقد نکاح انتفاع ایدرسیز فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مهرلرین
کندولرینه ویرک زیرا مهر استمتاع مقابله سنده در فَرِيضَةً مقرر ومعین اولدیغی
حالده وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ اوزرکزه ای اهل ایمان گناه اولمان
اول نسنه ده که تقدیر اولنان مهردن صکره بری بریرکوزله رضا الشدوکوز یعنی مهر تعیین
اولندقدنصکره اگر کیشی مهر اوزره برشیئ زیاده ایدرسه یا قادی مهرندن بر مقدار شیئ هبه
ایدرسه اوزلرینه انلردن بر گناه مترتب اولمان إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا بی شک کیم حق تعالی مصالحی
کمال اوزره بیلیجیدی حَكِيمًا احکامی محلنده یخشی وضع ایدیجیدی وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ
طَوْلًا وسیزدن هر کیمسه که زیاده ماله الی یتشمز أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ تاکه ایمانه
کلمش خاتونلری ابولنه فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ اللرکز مالک اولدوغی قاریلری ابولنسون مِنْ
فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ایمانه کلمش جاریه لرکوزدن اولدوقلری حالده وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ وایزد

جل جلاله ایمانکزه داناتردر یعنی ایمان سببیله اراکزده اولان تفاوتی حق سبحانه
وتعالی یخشی بیلور پس سیزه لایق اولان اولدرکه ایمانک فضیلتین ملاحظه ایدسیز
زیرا چوق اولمشدرکه قرواش ایمان سببیله ایمانسز خاتوندن بیکرک اولدی بَعْضُكُمْ
مِنْ بَعْضٍ بیرکوز بیرکوزدندر یعنی سیز وقوللرکوز متناسبسیز زیرا جمله کوز حضرت
آدم وحوادن حصوله کلدکوز فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ پس اول قرواشلری آبه لرینک دستوریله
ابولنوک وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ومهرلرین مالکلری اذنیله کندولره تسلیم ایدک بِالْمَعْرُوفِ
اول یکله که نه اکسک ویره سیز ونه ماطله ایده سیز مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ قرواشلر
نکاح ایدک اول حالده که ارباب عفت اولالر آشکارا زنا ایدیجی اولمیالر وَلَا مُتَّخِذَاتِ
أَخْدَانٍ دخی اول حالده که گزلو یاران ایدنمش اولمیه لر فَإِذَا أُحْصِنَّ پس قچن تزوجله
محصن قیلونورلر فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ اگر بر بد فعل ایله گلورلر یعنی زنا ایدرلرسه فَعَلَيْهِنَّ
نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ اوزلرینه در خاتونلر اوزره معین اولان شیئک
یاریسی اشکنجه دن یعنی حددن ذَلِكَ قرواشلری ابولنمک لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ سیزدن
اول کیمسه یه درکه نور قرنداشه دوشه اگر قالورسه وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وقرواشلر
ابولنمقدن صبر ایتمککوز سیزه خیرلودر حدیث شریفده کلمشدرکه خاتونلر ابوک صلاحی
در وقرواشلر انک هلاکی وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وتنکری تعالی صبر ایتمامکک قصوردن چوق
عفو ایدیجی قوللرین زیاده اسرکیجیدر که قرواشلره ابولنمکه کندولره رخصت ویردی
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ خدا عز وجل استرکه سیزه حلال وحرامک احکامینی بیان ایده
وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ واسترکه سیزدن اسبق اولان کیمسنه لرک
یوللرینه سیزی هدایت ایلیه وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ واسترکه گناهلرکوزه مغفرت ایده
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وحق جل وعلا مصالحی ایو بیلور هرشیئی کما ینبغی محلنه وضع ایدر
وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ بو جمله تاکید ومبالغه ایچون مکرر اولدی
وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا وشول کیمسه لرکه نفسلرینک
آرزوسنه یترولک ایدیلر استرلرکه سیزی طریق حقدن بر اولو صاپموقله صاپاسیز
يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ایزد عز وجل استرکه سیزدن احکامی یونکل ایده که امم ماضیه
اوزره اولان تکالیفی اوزرکزه مشروع قیلمیه وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا وآدم
اوغلی زبونلغه ملازم اولدیغی حالده یاردلدی پس لاجرم احکام اوزرنه سبک
قیلندی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمان کتوردکن کیمسنه لر لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ اموالکزی اراکوزده غصب وربا وقمار لر ییمک إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً بکنه
عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ مگر شروط صحته جامع بر بیع وشرا اوله که بایع ومشترینک خشنود

صادر اوله که اوسیزه مباحدر ولا تقتلوا انفسکم ونا محقول ایشلرک ارتکابی
سببیله جانلرکزی اولدرمک ان الله کان بکم رحیما بی شبهه کیم سیزه ای امت
محمد تنکری تعالی چوق مرحمتلو ایدی کم بنی اسرائیلی قتل انفس تکالیفیله سیزی
مکلف ایتمدی ومن یفعل ذلك عدوانا وظلما وهرکیم تعدی وستم جهتندن
منهی اولان اموری ایشلریه فسوف نصلیه نارا یقندروز انی براتشه یعنی دوزخه
داخل قیلاروز وکان ذلك علی الله یسیرا وانك جهنمه داخل اولمسی ایزد عز وجل
اوزره بر آسان ایش ایدی ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه اکر منع اولندوغکوز ایشلر
اولو کناهلرندن اجتناب ایدرسیز نکفر عنکم سیئاتکم اوفاق صوچلرکزی سیزدن
تجاوز ایدرز وانلری محو ایدرز وندخلکم مدخلا کریما وسیزی بر شریف
مکانه یعنی بهشت جاودانه کیرمش قیلاروز بلمک کرک کیم کناهلردن کبائر قنغی
اولدوغنده علما اختلاف ایتمشلر اقرب اقوال بودرکه کبیره شول کناهدرکه انی اشلیانه
اوزره شارع بر حد تعیین ایتمش اوله یا انی ایشلیانک حقنده صریح وعید وتهدید
وارد اولمش اوله ولا تتمنوا ما فضل الله به بعضکم علی بعض وارزو ایتمک شول شئی
که تنکری تعالی انک سببیله بر کوزنی بر کوزه اوزره ایلرو وتدی للرجال نصیب
مما اکتسبوا کشیلره قزندوقلری شیئک ثوابندن بر بهره وار وللنساء نصیب
مما اکتسبن وقادینلره قزندوقلری نسنه نك اجرندن بر حصه وار یعنی کشیلر وقادینلر
ایندوکلری اعمال سببیله کندولره بر اجر خاصدر دکلدر انجق اول عمل ایله طالب اولک
نه حسد وغبطه ایله واسئلوا الله وتنکریدن طلب ایدك من فضله کندو کرم
واحساننندن ان الله کان بکل شیء علیما بی شبهه کیم خدا عز وجل هر نسنه یه خابیله
دانا ایدی ولکل جعلنا موالی وهر مال مقتوله سنه معین وارثلر قیلدق مما ترك
الوالدان والاقربون لفظ کله بیاندر یعنی مال مقتوله سی اتا وانا ویقین خصملر بعد الموت
بوراقدقلری مالدر کتوردیلرکه سابقده رسم بویله ایدی که بر کیمسه بر کیمسه ایله بو وجه
اوزره عهد وکفت بغلردیکه دشمنم دشمنکدر اوقزیکه دیت ویرلمسی لازم کلورسه
بن انی ادا ایدرم واوزرمه لازم کلورسه سن انی ادا ایله وسن سنم میراثمی الورسن
وبن سنک میراثکی الورم ودیو بویله مقرر اولمش ایکن بو کونه عهد قیلنان کیمسنه
ورثه ایله میراثدن التیدن بر الوردی تجز میراثک ایتکر نازل اولدی صحابه
کرامک بری بویله سویلدی یا رسول الله ادمزده بعض کیمسه لر وارکه انلرله
عهد وکفت واقع اولمشدی حق تعالی انلره هیچ بر حصه تعیین ایتمدی بو آیت
نازل اولدی که والذین عقدت ایمانکم وشول کیمسه لرکه صاغ الکوزن

کندولریله

کندولریله یمان بغلدی چون عهد وکفت ایدنلرک اکثری معاهده محلنده صاغ
الکرله دوتشرله عقد انلره نسبت اولندی والا فی الحقیقه عقدی ایدنلر ایکی شخصدر
فاتوهم نصیبهم بر اول عهد وکفت ایدنلره حصه لرینی که التیدن بیردر ویرکز بو
روایت اولوا الارحام ایتیله منسوخ اولدی ان الله کان علی کل شیء شهیدا بی شبهه
کیم حق تعالی هر نسنه اوزره مطلع ایدی مرویدرکه سعد بن الربیعک زوجه سی
حبیبه خاتون نشوز ایتدی زوجی حضرت سعد رضی الله عنه انک چهره سنه بر طپانچه
اوردی حبیبه پدری ثابت بن قیسه شکایت ایتدی اول دخی قیزین الوب حضرتك
حضور عزتنه احوالنی عرض ایلدی حضرت صلی الله علیه وسلم فرمان ایتدیکه
سعددن قصاص اله حبیبه قصاص المسنه مهیا اولیجق حق جل وعلا بو ایتی منزل
ایدوب بیوردی الرجال قوامون علی النساء کشیلر قادینلر اوزره تسلط ایدوب
دورمشلر بما فضل الله بعضهم علی بعض اولنسنه ایله که تنکری تعالی بیرلرینی
بیرلری اوزره ایلرو وتدی یعنی تنکری تعالی کشیلری قادینلر اوزره مستولی قیلدی
اول سببیله که کشیلری قادینلر اوزره کمال عقل وعلم ایله وکمال صوم وصلوة ایله وامامت
وپیغمبرلکله ونیجه مزایا ایله تفضیل ایتدی وبما انفقوا من اموالهم وقادینلرک نکاحلرنده
ونفقه لرنده اموالرندن بذل ایتدکلری شیء سببیله قادینلر اوزره مستولی اولدیلر
مرویدرکه چون بو آیت نازل اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی بیز بر نسنه یه
وحق جل وعلا بر شیء ایستدی وحق جل وعلانك ایستدوکی شیء ییکدر فالصالحات
قانتات پس کوزل عملی خاتونلر توجه لرینک حقوقنده دورمشلر حافظات للغیب
مشاهد اولمیان نسنه یی صاقلیجیلر یعنی توجه لرینک غیبتنده نفس ومال دخی حفظی
لازم اولان اشیایی حفظ ایدرلر بما حفظ الله تنکری تعالی کندولره صاقلامغی
شیء سببیله یعنی حق تعالی قاریلری اچون مهر ونفقه یی وسائر حقوقی توجه لر اوزره
ایجاب ایتدوکی مقابله سنده حفظی لازم اولان اشیایی توجه لرینه صاقلرلر واللاتی
تخافون نشوزهن وشول قادینلرکه عصیانلرین ملاحظه ایدرسیز فعظوهن انلره
پند ونصیحت ویرک واهجروهن فی المضاجع وینقلرده انلری مهجور ایدك یعنی
کندولرله بر یوردغانده یاتمک واضربوهن وانلری دوکك بعض علما بیوردیکه وعظ
انلره اول زمان اولورکه عصیانلری متوقع اوله وهجر انلره اول وقت اقتضا ایدرکه
عصیانلری ظاهر اوله واوروق اول محل مستحسن اولورکه عصیانلری مکرر اوله
فان اطعنکم پس کر سیزه فرمانبرلک ایدوب خواهشکوزه کوره حرکت ایتدیلر فلا
تبغوا علیهن سبیلا ایذا قصدیله اوزرلرنه بر یول طلب ایتمک ان الله کان علیا کبیرا

بی شبهه کیم ایزد عز وجل علی الدوام یوجه لکله بزدکلکله متصف ایدی بس اندن حذر ایدوب
عودتلو کوزه بی سبب ستم ایتمک وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا واکر کشیله عودتلر اراسنده
خلاف ملاحظه ایدکز فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ قوجه نک اقاربندن حکومت ایتمکه بر کیمسنه
کوندرک وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا وقارینک اقاربندن دخی داوردلک ایتمکه بر کیمسه کوندرک
إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا اکر اول ایکی حکم زوجینک اصلاح حاللرینه سعی
ایدرلر حق جل وعلا کشیله عودتک اراسنده توفیق ایدر إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا
تحقیقا ایزد جل جلاله زوجینک احوالنه دانا حکمینک مقاصدندن بخشی اکاه
ایدی وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وتنکری یه پرستش ایدک واکا برنسنه اورتاق
قلمک وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وبدر وانایه جوق ایولک ایدک وَبِذِي الْقُرْبَىٰ ویقین
خصملک ایه سی اولانه دخی وَالْيَتَامَىٰ واوکسز اولانلره دخی وَالْمَسَاكِينِ ویوقسلره
دخی وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ ویقنلک ایه سی قونشی یه دخی وَالْجَارِ الْجُنُبِ واوزاق همسایه
دخی وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وطلب علم کیبی کوزل ایشده یولداش اولانه دخی وَابْنِ
السَّبِيلِ وقوناغه دخی وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وصاغ اللرکوزده مالک اولدوغی
کیمسنه لره یعنی دست تصرفکزده اولان قوللر وقرواشلره دخی ایولک ایدک إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا بی شبهه کیم خدا عز وجل سیومز اول کیمسه نی که مذکور
اولان اصنافک اشنالکلرندن استنکاف ایدوب انلرا ورتره نازندملک ایدردی
الَّذِينَ يَبْخَلُونَ خلعت مدحله انداملری مشرف وملبوس شول کیمسه لرک که اموال لرین
طریق حقده انفاق ایتمکدن امساک ایدرلر وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وخلقه دخی
امساک ایتمکه امر ایدرلر وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وتنکری تعالی نعمتندن
کندولره ویردوکی نسنه یی صاقلرلر وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ویهود طائفه
سیچون برخوار ایدیجی اشکنجه اماده قیلدک بو آیت یهودک بر طائفه سی حقنده نازل
اولدی بجون انصار جماعتنه نصیحت طریقیله دیرلردی اموالکزی انفاق ایتمکز زیرا
یوقسللکدن اوزدکزه قودقرز وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ دخی
جهنم اشکنجه سنی اماده قیلدق شول کیمسه لره که خلقه ریا ایتمک ایچون اموال لرین
بذل ایدرلر وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ونه تنکرینک وحدانیتنه ونه روز
جزانک اولمسنه تصدیق ایدرلر وانلر مکه ده ساکن اولان مشرکلردر که حضرتک عداوتنده
لشکر جمعی ایچون اموال لرین تبذیر ایدرلردی وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا وهر کیم که
ابلیس اکا یار دمساز اولور کوزل اعمالدن دور اولور فَسَاءَ قَرِينًا که ابلیس شقی
غایتله یمان دمسازدر وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وکفارلره نه ضرری

شیء مترتب اولوردی اکر تنکرینک وحدانیتنه وروز جزانک وقوعنه ایمان کتورسه یدیلر
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وایزد جل وعلا کندولره ویردوکی شیدن یولنده صرف
ایتسیدیلر وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا وحق تبارک وتعالی انلرک اقوال وافعالنه دانا
ایدی بس انلرک سزالرین ویرور إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ بی شبهه کیم تنکری تعالی
بر کوچک قریجه نک وزنی قدر ستم ایتمز وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا واکر اول مثقال
ذره دکلو ایشی بر کوزل ایش ایدی ثوابنی قات قات ایدر وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا
وفضل رحمتیله مستحق اولان جزادن صکره کندو قتندن بی اندازه احسان ایدر فَكَيْفَ
إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ بس کفارک حالی نیجه اولور دنجی هر بجیش امتدن بر کواه
کتوروز واو هر امتک بیغمبریدر وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا وسنی بو بیغمبرلر
اوزرینه کواه کتورورز که انلرک صدق مقالنه شهادت ایده سن يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ اول کونکه انبیانک شهادتی ایچنده واقع اولور کفر ایدنلر
وبیغمبره مطیع اولمیانلر آرزو ایدرلر که لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ زمین کندولر ایله راست
قلنه یعنی میتلر کیبی دفن اولنه لر یا توپراق اولمقدن کنایت اوله نته که حق تعالی بیوردی
ویقول الکافر یا لیتنی کنت ترابا والحاصل شدت هول وحسابدن معدوم اولملرینی تمنی
ایده لر وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا وقدرتلری اولمازکه تنکریدن برسوز صاقلیه لر زیرا
اعضالری وزبانلری شهادت ایده يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلان کیمسه لر لَا تَقْرَبُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ نمازه یقلشمک سرخوش اولدوغکز حالده حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ
اول وقته دکین که آیقلوب نمازده قرائت ایتدکوکزنی بیله سز وَلَا جُنُبًا دخی جنابتله
اولدوغکزده نمازه یقلشمک إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ مکر یولده کیدیجیلر اوله سز یعنی هر وقتده
جنب ایکن نمازه یقلشمک مکر اول وقتده که مسافر اولوب یانکزده صو بولنمیه کیم اول محل
تیمم ایدوب نماز قلسه کز جائزدر اما غیر وقتده جائز دکلدر حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا یقینق
سیزدن واقع اولمینجه وبو امام شافعی قتنده در اما امام اعظم قتنده هر محلکه عذر بولنور
تیمم جنابتی رفع ایدر وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ واکر خسته لر اولورسه کز که قورقرسیز صوینک استعمالندن
سیزه بر ضرر ایریشه أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ یا بر یول اوزرینده اولسه کز که ایچنده صو بولنمیه أَوْ جَاءَ
أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ یا سیزدن بر کیمسه خلادن کلوب حدث تبیلنده اندن کلمودن
برنسنه جقمسیله حدث ایتمش اولسه أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ یا قاریلره مباشرت فاحشه
ایتمش اولسه کز که ایکی فرج ملاقات ایدوب آلت منتشر اوله فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً بو احوالدن
صکره صو بولمزسه کز فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا یر یوزندن بر پاک نسنه قصد ایدک
فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ بس ایاکوزله یر یوزینی اوروب یوزلرکزی والکرکزی

درسکلوه دک سیلک ان الله کان عفوا غفورا بی شبهه کیم خدا جل وعلا همیشه بوکبی
صفتله متصف ایدی که ایشی سیزه بویله قولای ایدوب سیزه رخصت ویردی ألم
تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتاب بقمزمیسن شول کیمسه لره که توراتک معرفتندن
بر بهره کندولره ویرلدی يشترون الضلالة کمراهلکی صاتون الورلر یعنی هدایتی
ضلالته تبدیل ایدرلر ويريدون ان تضلوا السبيل وایسترلر که سیز ای اهل ایمان
دوغرو یولی ایتره سیز والله اعلم باعدائكم وحق سبحانه وتعالی دشمنلرکزی سیزدن
ایو بیلور وكفى بالله وليا وامورکزه تمشیت ویروب احوالکزه متولی اولمغه تنکری
تعالی کافیدر وكفى بالله نصيرا ودشمنلرکزدن سیزه یاردم ایتمکه تنکری تعالی
بسدر من الذين هادوا دین یهودیتله تدین ایدنلردن برکروه يحرفون الكلم
عن مواضعه سوزی یرلرندن تغییر ایدرلر یعنی توراتده ثابت اولان محمد المصطفانک
نعتنی صاقلرلر ويقولون سمعنا ودیرلر سوزکی ایشتدک وعصينا وفرمانکه
مطیع اولمدق واسمع غير مسمع دخی دیرلر ایشت ایشتدرلمش اولمدغک حالده ایشت بو سوز
ذم ومدحه محتملدر ذم اولدوغنده معناسی بو اولور که کوزل سوز ایشتدرلمش
اولمدغک حالده ایشت ومدح اولدوغی محلده معناسی بو اولور که یمان سوز ایشتدرلمش
اولمدغک حالده ایشت وراعنا دخی دیرلر بزه مهلت ویر تا که کلامکی فهم ایده لم
بو سوز دخی مدح وذمه محتملدر وجه مدح مذکور اولاندر ووجه ذم بو که بو سوز
لغت عبرانیده شتم معناسنه ادا ایدر ليا بالسنتهم وطعنا في الدين دیللرین بوررو
کلری محلده ودین اسلامه طعن ایتدوکلرنده اول سوزلری دیرلر یعنی بو باطل مقصدلری ایچون
بو مبهم سوزلری استعمال ایدرلر ولو انهم قالوا سمعنا واطعنا واکر انلر دیسه لر
سوزکی ایشتدک وفرمانکه منقاد اولدق واسمع وسوزمزی دکله وانظرنا
وبزم حالمزه باق لكان خيرا لهم واقوم البته بو کلام انلر ایچون اولان ناشایسته
کلامدن کندولره بکرک وزیاده دوغرولق ایدی ولكن لعنهم الله بكفرهم
ولیکن ایمانسزلکلری سببیله حق تعالی کندولرین رحمتندن دور قیلدی فلا يؤمنون
الا قليلا پس بونلر حقه تصدیق ایتمزلر الا براز یعنی بر ایمان کتوررلر که او معتد به
ومعتبر دکلدر يا ايها الذين اوتوا الكتاب ای شول کیمسه لر که تورات کندولره ویرلدی
آمنوا بما نزلنا ایندردکمز نسنه یه یعنی قرآنه ایمان کتورک مصدقا لما معكم
سیزکله اولان کتابه تصدیق ایدیجی اولدوغی حالده یعنی اصول دینده قرآن توراته
موافقدر بیلکه ایمان کتورک من قبل ان نطمس وجوها فنردها على ادبارها
اول وقتدن اسبق که یوزلرده اولان اثار محاسنی محو ایدوب انسه لرینک هیئتی اوزره

دوندرودز او نلعنهم كما لعنا اصحاب السبت یا خود کندولرین رحمتمزدن
دور قیلاورز که شنبه ایرلرین رحمتمزدن دور قیلدق که کندولرین مسخ ایدوب
میمون قیلغنده ایتدک وكان امر الله مفعولا وتنکرینک فرمانی ولتملیکی یعنی
ایمانه کلمزسه کز موعود اولدوغکز شی لا محاله واقع اولور ان الله لا يغفر ان يشرك
به بی شبهه کیم خدا عز وجل غفران ایتمز بونی که عبادتده کندویه اورتاق قیلنه زیرا
او بر کناهدر کیم عفوی قبول ایتمز ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء وشرکدن اوزکه
کناهی ایستدوکی کیمسنه یه غفران ایدر ومن يشرك بالله وهرکیم تنکری یه اورتاق
قیلر فقد افترى اثما عظيما بلا شک کیم براولو کناه افترا ایتدی کتوردیلرکه
یهود طائفه سندن برنج کیمسه اطفاللرک حضرتک حضورینه کتوروب دیدیلر
یا رسول الله بو اوشاقلرک هیچ کناهی اولور می حضرت صلی الله علیه وسلم یوق دیدی
بونلرک اوستنه هنوز کناه یازلمدی پس دیدیلر خدایه قسم که بیز بونلر کبی بی کناهز
زیرا کوندزک کناهلری کیجه بیزدن محو اولور وکیجه نک کناهی کوندز حق تعالی بونلرک
سوزنی بو آیتله رد ایدوب بیوردی الم تر الى الذين يزكون انفسهم بقمزمیسن شول
کیمسه لره که کناهدن جانلرین پاک دوتلر بل الله يزكي من يشاء دیدوکلری سوزلری
دکلدر بلکه حق تعالی ایستدوکنی پاک قیلور ولا يظلمون فتيلا واولکروه عذاب خصوصنده
خرما دانه سی ارسنده اولان رشته قدر ستم اولنمزلر جزالری عدل ایله کورلور
انظر كيف يفترون على الله الكذب باق نیجه یهود طائفه سی تنکری تعالی اوزرینه یالانی
پیدا ایدرلر که دیرلر کوندوزک کناهی کیجه بیزدن محو اولور وکیجه نک کناهی کوندز وكفى
به اثما مبينا وبو یالان سائر کناهلری ارسندن بر آشکاره کناه اولمغه بسدر کتوردیلر
که یهود طائفه سندن حیی بن اخطب وکعب بن الاشرف برجماعتله مکه یه کیتدیلرکه
قریشله بو منوال اوزره عهد وکفت ایده لرکیم محمد المصطفا ایله جنک ایده لر چون اول مکانه
وصول بولدیلر اولدی مطلبلرین رؤسا قریشه عرض ایتدیلر انلر کندولره دیدیلر سیز اهل
کتابسز ومحمد المصطفی دخی کتاب صاحبیدر محتملدر که اکا رجوع ایده سز سوزکزده
صادق ایسه کز بتلریمزه سجده ایدک تا که سوزکزه اعتماد ایده لم بلا توقف بتلره سجده
ایتدیلر بعده کعب قریشه دیدی سیزدن اوتوز نفر وبیزدن اوتوز شخص کلسون کعبه نک
دیوارینه سینه لرین یاپشدروب محمدک جنکنه عهد وکفت ایده لم سوزین قبول ایدوب
اول ایشی ایتدیلر صکره ابو سفیان انلردن سؤال ایدوب دیدی بیز امی قومز وسیز
اهل کتابسز آیا آبا واجدادمزک دینی حقدر یا خود محمدک دینی انلر جواب ویروب
دیدیلر آیینکز حقدر وسیز دوغرو یول اوزره سیز پس حق تعالی بو واقعه دن خبر ایدوب

بیوردی الم تر الی الذین اوتوا نصیبا من الکتاب بعنی میسن شول کیمسنه لره که توراتدن
بر بهره ویرلدیلر یؤمنون بالجبت والطاغوت تکریدن اوزکه معبود اولانه و باطل
شیئه تصدیق ایدرلر ویقولون للذین کفروا و کفر ایدنلره و هدن اوتوری دیرلر
هؤلاء اهدی من الذین آمنوا سبیلا بونلر یعنی کفار قریش دوغری یوله بولمقجه مؤمنلردن
ایمان کتورنلردن یکدرلر اولئک الذین لعنهم الله اول متعصب و متعنت کروه
شول کروه کیمسنه لردر که تکری تعالی کندولرینی رحمتندن دور قیلدی ومن یلعن الله
و هر کیمسنه یی که تکری تعالی رحمتندن دور قیلار فلن تجد له نصیرا هرگز اکا یاردمجی
بوله مزسن که اندن عذابی دفع ایده ام لهم نصیب من الملک یاخود یهوده پادشاهلقدن
بر بهره می وار استفهام بونده انکار ایچوندر یعنی انلره اندن نصیب یوقدر یهود
طائفه سنک زعم فاسدی بو ایدی که ملک و نبوته مستحق کندولردر غیر کیمسنه اکا
لائق دکلدر و بو سببدن عربدن مرسل اولان پیغمبره متابعت ایتمزلردی پس حق تعالی
بو زعم فاسدلرینی رد ایدیکه ملکدن انلره بهره یوقدر و علی سبیل الفرض اولمش اولسه یدی
فاذا لا یؤتون الناس نقیرا خرما دانه سینک ارقه سنده اولان چقور قدر بر شیئی
خلقه ویرمزلردی ام یحسدون الناس علی ما آتاهم الله من فضله بلکه یهود طائفه سی
پیغمبره و اصحابنه حسد ایدرلر اول نسنه اوزره یعنی نبوت و کتاب اوزره که ایزد جل وعلا
انلره فضل و کرمندن ویردی فقد آتینا آل ابراهیم بی شبهه کیم حضرت ابراهیمک
اولادینه یعنی حضرت موسی و عیسی و داوده ویردک الکتاب کتاب سماوی منزل اولنی
یعنی توراة و انجیل و زبوری والحکمة و حلال و حرامک معرفتنی و آتیناهم ملکا عظیما
دخی آل ابراهیمه اولو پادشاهلق ویردک نته که حضرت یوسفه و داوده و سلیمانه
ویرلدی پس محمد المصطفایه و اصحابنه انلر کیبی ویرسه استبعاد اولنماق کرک فمنهم
من آمن به پس یهود طائفه سندن بر بلوک وار که ابراهیمک شاننده مذکور اولانه
سوزه ایمان کتوردی ومنهم من صد عنه و انلردن بر بلوک وار که اندن اعراض ایتدی
وکفی بجهنم سعیرا و کفارک تعذیبی ایچون بر علولی آتش دوزخ بسدر ان الذین کفروا
بآیاتنا تحقیقا که وحدانیتمزک دلائلنه کفر ایدن کیمسنه لر سوف نصلیهم نارا یقینده
انلری بر آتشه داخل قیلارز کلما نضجت جلودهم هر کاه که دریلری پشه بدلناهم جلودا
غیرها انلردن اوزکه دریلر انلره دکشدررز لیذوقوا العذاب تا که اشکنجه نک چاشنیسنی
الهلر ان الله کان عزیزا بی شبهه کیم حق تعالی علی الدوام هر نسنه اوزره غلبه ایله متصف
ایدی بر کیمسنه کندونی کفارک تعذیبندن منع ایتمز حکیما هر شیئک حقیقتنی کما ینبغی
بیلمک ایله موصوف ایدی که حکمتک اقتضاسنه کوره ایشی ایشلر والذین آمنوا وعملوا

الصالحات

الصالحات و شول کیمسنه لر که ایمان کتوروب کوزل عمل ایشلدیلر سندخلهم جنات تجری
من تحتها الانهار یقینده انلری بر باغلره داخل قیلارز که انلرک اشجاری التندن ایرمقلر
اقر خالدین فیها ابدا اول حالده کیم ایچنده منقطع اولمیان مدتده اقامتی علی الدوام تقدیر
ایتمشلر لهم فیها ازواج مطهرة انلره اول باغلر ایچنده کدورتدن پاک قیلنمش خاتونلر
وار وندخلهم ظلا ظلیلا و انلری داخل قیلارز بر پاینده کولکه ده که انی آفتاب زائل قیلماز
یعنی انلری داخل قیلارز بر مکانه که ایچنده کمال راحت وار ایچون عربستان بر حرارتلی مملکتدر
و انده قلین کولکه دن ایو بر شیئی یوقدر کمال راحت و آرام ظل ظلیل ایله تعبیر اولندی ان الله یأمرکم
ان تؤدوا الامانات الی اهلها تحقیقا که حق جل وعلا سزه فرمان ایدر کیم امانتلری
اربابنه تسلیم ایده سز بو آیت اکرچه بیت شریفک کلید داری شاننده نازل اولدی لکن حکمی
هر امانته شامل اولمق کرکدر دیدیلر که چون حضرت صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه یی فتح ایلدی کعبه نک
مفتاحنی عثمان بن طلحه دن طلب ایدوب عثمان ویرمه سندن امتناع ایلدی حضرت علی
رضی الله عنه زوربرک ایلیکی بوروب انختاری کندوسندن الوب کعبه نک قپوسن اچدی اداء
مالزم ایتدوکلوندن صکره حضرت محمد المختارک عمیسی حضرت عباس رضی الله عنه سویلدی
یا رسول الله نته که زمزمک سقایتی بکا احسان ایلدک بیت شریفک کلیددارلکن دخی
بکا ارزانی قیل ولدم حق جل وعلا بو آیتی منزل قیلدی پس سرور کائنات عثمان بن طلحه یی
چاغروب مفتاحی کندویه ویروب بیوردی خذوها یا بنی طلحة خالدة تالدة لا ینزعها
منکم الا ظالم و بو آیت عثمانک ایمانه سبب اولدی واذا حکمتم بین الناس ان تحکموا
بالعدل دخی سزه فرمان ایدر که چون خلق آراسنده حکومت ایدرسز چون سز حکومت
ایده سز ان الله نعما یعظکم به بی شبهه کیم ایزد جل وعلا شول شیئی که سزه انکله پند
ویرور کوزل نسنه در ان الله کان سمیعا بصیرا تحقیقا کیم خدا عز وجل سوزکزی
ایشیدیجی افعالکزی کوریجیدر یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه لر اطیعوا
الله واطیعوا الرسول خدانک فرمانینه مطیع اولک [و پیغمبرک سوزینه] انقیاد ایلک واولی الامر منکم
دخی سزدن فرمان اصحابی اولانلره مطیع اولک اولی الامردن مراد حضرتک زماننده
سعادتلونده اولان سرداولردر و اندن صکره اولان امرا و وکیللری و قضاة و امرا
لشکر انلره مندرجدرلر بیکیم حق تعالی اول امرایه عدل ایله حکومت ایتمکی فرمان ایلدی
اندن صکره سائر خلقی اطاعتلرینه مأمور قیلدی تا معلوم اوله کیم حکام مقوله سی مادام که
حقه تابع ایدلر اطاعتلری هر کیمسنه اوستنه فرضدر فان تنازعتم فی شیء پس اکر بر نسنه ده
خصومتکوز واقع اولور ایسه فردوه الی الله والرسول انی خدانک کتابنه و پیغمبرک حال
حیاتنده و وفاتندن صکره سنتنه راجع قیلک کیم انلر انک حقیقتنی سزه بیان ایدرلر

إن كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر اكر تنكرينك وحدانيتنه و روز جزانك ولسنه
ايمانكز وارمش ايسه كوز ذلك تنكرينك كتابنه و پيغمبرك قولنه رجوع ايتمك خير وأحسن
تأويلا سزه ييكدر كه عاقبت جهتندن غايتله ايودر كتورديلر كه بر يهودى بر منافقله
خصومتى واقع اولوب بحسب الاقتضا مرافعه اولمق ايستديلر يهودى سيد الانامك
حكمنه خصمنى دعوت ايلدى منافق كعب بن الاشرف يهودينك حكمنه انى دعوت ايلدى بعده
محكمهٔ عليهٔ نبويه يه مرافعه يه چيقديلر حضرت صلى الله عليه وسلم شرعك مقتضاسنه
كوره يهودى يه حكم ايلدى منافق اول حكمه راضى اولميوب خصمنه سويلديكه حضرت عمرى
ارامزده حكم قيله لم پس حضرت عمرك حضورينه كلديلر يهودى ديدى يا ابن الخطاب بو آدمله
بنم بر خصومتم وار ايدى حضرتك حضورينه چيقدق حضرت بكا حكم ايلدى بو اول حكمه
راضى اولميوب سنك حكمكى ايستدى حضرت عمر رضى الله عنه منافقه ايديكه يهودينك
سوزى واقعه مطابقميدر سويلدى بلى سوزى درستدر پس حضرت عمر رضى الله عنه
بيورديكه مكانكزده دوردك بن سزه كلنجه همان خانه سنه واروب قليجن قوشانوب كلدى
منافقك كله سن محلندن زائل قيلوب بيوردى پيغمبرك حكومتنه راضى اولميانه بويله حكم
ايدرم واول كوندن حضرت عمر رضى الله عنه فاروق ايله ملقب اولندى بعده حق سبحانه
وتعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى ألم تر إلى الذين يزعمون بقمزميسن شول كيمسه لره
كه كمان ايدرلر كيم أنهم آمنوا بما أنزل إليك وما أنزل من قبلك على التحقيق كندولر سكا
ايندرلن كتابه و سندن ما سبقا ايندرلن كتاب معقوله سنه ايمان كتورديلر يريدون أن يتحاكموا
إلى الطاغوت ايسترلركه باطل ايله حكومت ايدنه يعنى كعب بن الاشرفك قتنه مرافعه يه چيقه لر
وقد أمروا أن يكفروا به وحال بوكه اكا كفر ايتمكله اولنديلر ويريد الشيطان أن يضلهم
ضلالا بعيدا و ابليس استركيم انلرى براوزاق ازغونلقه ازدره وإذا قيل لهم تعالوا إلى
ما أنزل الله وإلى الرسول وچن كندولره ديلور تنكرى تعالى كتابنده ايندردوكى حكمه
و پيغمبرك حكمنه كلك رأيت المنافقين يصدون عنك صدودا اهل نفاقى كوردوكسن
سنك حكمكدن دونمكله دونلر فكيف إذا أصابتهم مصيبة بما قدمت أيديهم پس حاللرى
نيجه اولور اول دم كه ايتدوكلرى اشيا سببيله كندولره بر عقوبت دكوننه كه حضرت فاروق
يولداشلرينك بيونى اوردى ثم جاؤوك صكره سكا كلورلر يحلفون بالله إن أردنا إلا
إحسانا وتوفيقا تنكرى يه اند ايجرلركه سنك حكمكدن بيزه عدول ايدوب ايستمدك الا ايولك
وايكى خصمك اراسنده صلح اولمق أولئك اولكروه كه يمينلرنده كاذبدرلر الذين يعلم الله
ما في قلوبهم شول كيمسه لردركه تنكرى تعالى بيلور نفاقدن كوكللرنده اولان نسنه يى پس ارازى
صاقلمق و بلادن انديجك كندولرين عفا بدن قودترمز فأعرض عنهم پس انلردن يوز دوندر

وعظهم وانلره پند ونصيحت ويره وقل لهم في أنفسهم قولا بليغا وانلره نا باك
اولان نفسلرى شاننده بر موثر سوز سويله وما أرسلنا من رسول إلا ليطاع
بإذن الله وهيچ بر پيغمبر كوندرمدك الاكه تنكرينك امريله فرمانى مقبول اوله ولو
أنهم إذ ظلموا أنفسهم جاؤوك فاستغفروا الله وبى شبهه كيم انلر جانلرينه ستم
ايتدوكلرى دمده سكا كلوب تنكريدن مغفرت طلب ايتسيديلر واستغفر لهم الرسول
وانلره رسول اكرم غفران طلب ايتسيدى لوجدوا الله توابا رحيما البته تنكرى
تعالايى بولورلردى كنهكارلرك توبه سن غايتله قبول ايديجى كا طالب ولانه زياده
اسركيجى فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم پس پروردكارك قسم
كيم ايماننه كامل اولمزلر سنى حكم قيلمينجه ارالرنده واقع اولان اختلافده ثم لا يجدوا في أنفسهم
حرجا مما قضيت صكره ايتدككك حكمدن جانلرنده بر دارلق بولميه لر ويسلموا تسليما
وظاهرده و باطنده درست منقاد اوله لر ولو أنا كتبنا عليهم وعلى التحقيق بز ايجاب
ادعا ايدنلره اوزرلرينه يازمش اولسيدق كه أن اقتلوا أنفسكم جانلركزى اولدوردك أو
اخرجوا من دياركم يا وطنلركزدن چيقك ما فعلوه إلا قليل منهم اول مدعيلر
انى ايشلمزلردى مكر انلردن آز كيمسه لر ولو أنهم فعلوا ما يوعظون به وتحقيقا
انلر نصيحت اولندوقلرى شيئله عمل ايتسيديلر لكان خيرا لهم بى شبهه كندولره
ييكرك اولوردى وأشد تثبيتا وايماننك تحقيق وتصديقنى اوزره كندولره زياده
ثبات باعث اولوردى وإذا لآتيناهم من لدنا أجرا عظيما واكر ايمان اوزره ثابت
اولسيديلر البته انلره قتمزدن بر اولو ثواب احسان ايدردك ولهديناهم صراطا
مستقيما وعلى التحقيق انلره بر دوغرو يول كوستردك كتورديلركه سرور كائناتك
عتقاسندن اولان حضرت ثوبان رضى الله عنه بر كون رنكى متغير اولوب حضرتك
حضور عزتنه كلدى حضرت صلى الله عليه وسلم انلدن استفسار ايتديكه اى ثوبان نه كونه
درده كرفتار اولمش سن كه رنكك بويله متغير اولدى ثوبان ايتدى يا رسول الله بنم حالم
بو كونه ددكه بر لحظه مبارك جمالكى مشاهده ايتمدوكمده بنى انى رنكدكانيلكمه نقد ايتم
بيت بى نواى اوام جانم زندكانى مشكلست • بى تماشاى جمالت شادمانى مشكلست
حالا اول انديشه يه دوشمشم كه آخرتده بنم حالم ايكيدن خالى دكل يا اهل جنتدن اولورم
يا جهنميلر زمره سندن بر اهل جهنمدن اولورسم جمالككى مشاهده سندن
بالكليه محروم اولمغم مقرردر واكر ارباب نعيمدن قيلنورسم انده دخى ديدار شريفكه نظر
ايتمكدن دور اولورم زيرا قتمده محققدركيم سنك مكانك فردوس اعلاده در و بنم
محلم معلومدر حق تعالى بو آيت كريمه يى منزل ايدوب بيوردى ومن يطع الله والرسول

وهر كيم خدايه و رسولنه فرمانبر اولور فاولئك اول فرمانبر كيمسه‌لر مع الذين انعم الله
عليهم بهشت جاودانده تنكري تعالى اوزلرينه انعام ايتدوكي كيمسه‌لرله اولور من
النبيين والصديقين والشهداء والصالحين موصوله بياندر يعني اوزلرينه انعام
اولنان كيمسه‌لر بونلردر كه ذكر اولندي وحسن اولئك رفيقا وبو كروهلر نه كوزل
يولداشلردر ذلك الفضل من الله اول كروهلره اولمق تنكريدندر و ايتمش بر زياده
عطادر وكفى بالله عليما و بسدر ايزد جل جلاله مقاصدي و نيتلري بيليجي يا ايها الذين
امنوا اي ايمان كتورن كيمسه‌لر خذوا حذركم آكاه اولوب دشمنلر ايچون مستعد اولك
فانفروا ثبات پس دشمنك جنكنه بلوك بلوك چيقك او انفروا جميعا ياخود بيغلمش
اولدغكز حالده دشمنك قتالنه چيقك وان منكم لمن ليبطئن و تحقيقا سيزدن
بر كيمسه وار كه غزايه كيتمكدن اغرلنوب تخلف ايدر خطاب حضرت پيغمبرك لشكرينه‌در
و تخلف ايدندن مراد ابن ابي منافق و يولداشلري فان اصابتكم مصيبة پس اكر سيزه
قتل و هزيمت كبي بر ايش دكر قال قد انعم الله علي اذ لم اكن معهم شهيدا سويلر
تحقيقا تنكري تعالى اوزريمه انعام ايتدي كه انلرله حاضر اولمدم ولئن اصابكم
فضل من الله و بي شبهه اكر سيزه خدانك كرمندن بر احسان دكر ليقولن كان لم
تكن بينكم وبينه مودة البته سويلر اول حالده كه كويا ارا كوزده وار اسنده بر محبت
يوق ايدي يا ليتني كنت معهم فافوز فوزا عظيما اي كاشكي بن انلرله بولنيدم تاكه
بر اولو فيروزلكه نائل اولوردم يعني انلرله اولسيدم مال غنيمتدن بكا بر خيلي شي
حاصل اولوردي فليقاتل في سبيل الله الذين يشرون الحيوة الدنيا بالاخرة پس تنكري
يولنده جهاد ايتسون شول كيمسه‌لر كه يقين صاتغلغ و بو جهانك نعيمنه تبديل ايدرلر
ومن يقاتل في سبيل الله فيقتل او يغلب و هر كيم خدانك يولنده جنك ايدوب
درعقب شهيد اولور يا غالب كلور فسوف نؤتيه اجرا عظيما بي شبهه كيم آكا بر اولو
ثواب احسان ايدرز وما لكم لا تقاتلون في سبيل الله و سيزه نه اولدي اي اهل اسلام
كه تنكرينك يولنده جهاد ايتمزسز والمستضعفين و ذبونلرك يولنده دخي بونلر
بر جماعتدرلر كه مكه مكرمه‌ده كفارك الده كرفتار ايديلر من الرجال والنساء
والولدان كشيلردن و قاريلردن و اوشاقلردن الذين يقولون ربنا اخرجنا
من هذه القرية الظالم اهلها موصولك صله‌سيدر مستضعفينك صفتيدر
يعني مستضعفين شول كيمسه‌لر كه ديرلر اي پروردكارمز ايله‌لري ستمكار اولان
كوييدن بيزي چيقر واجعل لنا من لدنك وليا و بيزه سنك طرفكدن بر دوست قيل كه حوالمزه غمخوار اوله
واجعل لنا من لدنك نصيرا و بيزه سنك يمككدن بر ياردمجي قيل اوزره بيزه مدد ايليه الذين يقاتلون في سبيل الله

ايمان كلديلر خدانك يولنده جنك ايدرلر والذين كفروا يقاتلون في سبيل الطاغوت
و شول كيمسه‌لر كه كفر ايتديلر شيطانك يولنده جنك ايدرلر فقاتلوا اولياء الشيطان
پس شيطانك دوستلريله جنك ايدك ان كيد الشيطان كان ضعيفا بي شبهه كيم
شيطانك حيله‌سي بر زبون و سست حيله ايدي الم تر الى الذين قيل لهم كفوا
ايديكم بقمزميسن شول كيمسه‌لره كه كندولره ديلدي جنكدن اللركوزي كوتاه ايلك واقيموا
الصلوة واتوا الزكوة و نمازي قيلك و زكوتي ويرك فلما كتب عليهم القتال پس اول وقت
كه اونلره جنك ايتمك يازلدي فرض يعني واجب اولدي اذا فريق منهم يخشون الناس
كخشية الله همان انلردن بر بلوك بولندي كه تنكريدن خوف ايتدوكلري كبي خلقدن
خوف ايدرلر او اشد خشية بلكه بر قوم قوم كه تنكريدن جكدوكلري قورقودن زياده‌دن
وقالوا ربنا و ديديلر اي پروردكارمز لم كتبت علينا القتال نيچون اوزريمزه جنك
ايتمسين يازدك لولا اخرتنا الى اجل قريب بيزي بر يقين مدته تاخير ايتسيدك
بو سوزلر اهل نفاقدن صادر اولديسه عجب دكلدر و اكر اهل ايمان سويلديلر اقتضاء
بشريت حسبيله انلردن صادر اولدي احتمال وار كه بو سوزلري خاطرلرنده تصور
ايتديلر عالم السر والخفيات اني ظاهر قيلدي قل متاع الدنيا قليل سويله يا محمد بو جهانك
منفعتي بر از نسنه‌در والاخرة خير لمن اتقى و او بر جهان پرهيزكار اولانه ييكركدر
ولا تظلمون فتيلا و خرما دانه‌سنده اولان رشته قدر ستم كورمش قيلنمازسيز
اينما تكونوا يدرككم الموت قنقي مكانده اولسه‌كز اولم سيزي بولور ولو كنتم في بروج
مشيدة و اكر يوكسك قالالرده اولورسه‌كز وان تصبهم حسنة يقولوا
هذه من عند الله و اكر كندولره واقع نعمت كبي بر ايولك حاصل اولورسه ديرلر بو تنكرينك
قتندندر وان تصبهم سيئة يقولوا هذه من عندك و اكر كندولره قحط و هزيمت
كبي بر يمانلك دكرسه سويلرلر بو سنك قتكدندر قل كل من عند الله سويله قو نعمت و غنيمت
و قحط و هزيمت تنكرينك قتندندر فما لهؤلاء القوم لا يكادون يفقهون حديثا
پس بو كروهه نه اولديكه سوزك كلمعه بيلشمزلرنه كه بهايم مقوله‌سي هيچ بر شيئي فهم ايتمزلر
ما اصابك من حسنة فمن الله سكا اي ادم اوغلي نعمت مقوله‌سندن هرنه دكديكي خدانك
محض كرمندندر وما اصابك من سيئة فمن نفسك و سكا يمانلك قسمندن هرنه
دكدي كندو نفسكدندر زيرا آكا سبب اولان كندو سيئه‌ڭ بو كلام قل كل من عند الله كلامنه
منافي دكلدر زيرا قو اشيا ايجاد جهتندن تنكريدن صادر اولدي ايچون حسنه محض
لطفندن احسان و امتحاندر و سيئه انسانك يمان عملنه مجازات و انتقامدر
وارسلناك للناس رسولا و سني خلقه احكامي تبليغ ايديجي اولدغك حالده كوندردك

وكفى بالله شهيدا وبسدر تنكرى تعالى دست شاهد بنى مرسل اولدوغنه مريدكيم
حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردى هر كيم بنى سيود تنكريى سيومش اولدى وهر كيم
بكا مطيع اولدى تنكريه اطاعت ايتمش اولدى منافقلر بو كلامى ايشدجك ديديلر
محمد شرككه مخالطه ايتدى وحال بوكه خلقى اندن نهى ايدر بو دايستر كه خلق كندوني
اله ايدنهلر نته كه نصارى حضرت عيسايى اله ايدنديلر حق جل وعلا بو آيتى منزل
ايدوب بيوردى من يطع الرسول فقد اطاع الله هر كيم پيغمبرك فرمانني قبول ايدر
بلا شك تنكرينك فرمانن قبول ايتمش اولدى ومن تولى وهر كيم فرمانكدن يا محمد اعراض
ايدرسن اندن اعراض ايت فما ارسلناك عليهم حفيظا كه سنى وذلرنه نكهبان
كوندرمدك احكامى تبليغ ايتمكدن اوذكه بر شيء اوذكره يوقدر وانلرك حسابى اوذرمزه دير
ويقولون طاعة وبجن منافقلر براش فرمان ايدرسن ديرلر ايشيمز فرمانبركدر
فاذا برزوا من عندك بس ولمحل كه يانكدن جيقوب كيدرلر بيت طائفة منهم غير
الذى تقول انلردن بر كروه سويلدوكلرى سوزك خلافن تدبير ايدرلر والله يكتب
ما يبيتون وحفظه اولان فرشتهلر خدانك فرمانيله تدبير ايتدوكلرى كلامى يازرلر
فاعرض عنهم بس انلردن يوز دوندر وتوكل على الله وهر ايشكده تنكرى تعالى اوزره
اعتماد ايت وكفى بالله وكيلا وتوكلك امورنده تصرف ايتمكه ايزد جل وعلا بسدر افلا
يتدبرون القرآن بس نيجون كلام مجيدى تأمل ايتمزلر تا كه الفاظنك بلاغتندن
ومعانيسك استقامتندن استدلال ايدهلر كيم كندوسى تنكرينك كلاميدر ولو
كان من عند غير الله واكر تنكريدن اوذكه بر كيمسهنك قتندن اولسيدى لوجدوا فيه
اختلافا كثيرا البته ارباب خرد اولانلر ايجنده تناقض معنادن وتفاوت نظمدن
جوق شيء بولورلر دى زيرا كلام مخلوق خللدن خالى اولماز واذا جاءهم امر من الامن
وبجن مسلمانلردن ارباب حزم اولميانلره امنيته باعث شيءدن يا قورقيه سبب اولان
نسنهدن بر ايشك خبرى كلور اذاعوا به هنوز محقق اولمدن انى افشا ايدرلر باوجود
كه انك افشاسى باعث ضرردر زيرا يخشى خبر فتنهنك تهييجنه سببدر ويمان خبر
اهل اسلامك ضعفنه موجبدر ولو ردوه الى الرسول واكر اول خبرى رسول اكرمه
راجع قيلسيديلر والى اولى الامر منهم وانلردن ايش اربابى اولانلره دوندرسيديلر
لعلمه الذين يستنبطونه منهم البته انى بيلورردى انلردن شول كيمسهلر كه اول خبرك
حقيقتنى استخراج ايتمكه قادر اولورلر يعنى ارباب حزم اولميان مسلمانلر ايشتدكلرى
اخبارى افشا ايتمدن اول پيغمبره ياخود صحابهء كرامك كبارنه القا ايتسيديلر شبهه
انلر تجربهلريله وفكرلريله قنغى وجه اوزره ايراد اولنمسين كندولره بيان ايدهلردى

ولولا فضل الله عليكم ورحمته واكر خدانك فضل ورحمتى اوزريكزه اولمسيدى يعنى
ايزد جل وعلا محض كرمندن پيغمبرلر كتبله كوندرمسيدى لاتبعتم الشيطان البته
ابليسه پيرولك ايدردكوز الا قليلا مكر سيزدن آز كيمسه كه حقك مددى ايله اكا
بر عقل كامل حاصل اولوب انكله طريق حقى طريق باطلدن آيروب طريق حقه تابع اولدى
ورقة بن نوفل وقس بن ساعده وزيد بن عمرو كبى مرويدركيم حضرت صلى الله عليه
وسلم بدر الصغرى غزاسنه خلقى دعوت ايلدك بعض كيمسنهلره اول ايش كريه كلدى
سرور كائنات بيوردى بنمله هيج بر كيمسه جيقمزسه يالكز بن جيقرم صكره يتمش
نفرله اكا جيقدى بعده حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى فقاتل فى سبيل الله
بس تنكرينك طاعت ورضاسى يولنده جنك ايت لا تكلف الا نفسك جانكدن
اوذكه بر كيمسه ايله ملزم قيلنمازسن بس ساير خلقك تخلفندن غمناك اولمه
وحرض المؤمنين ومؤمنلرى جهاد اوزره اقدام ايتمكه ترغيب ايت زيرا اوذركم
لازم اولان انلرى ترغيب ايتمكدر عسى الله ان يكف بأس الذين كفروا شايدكه حق
سبحانه وتعالى كفر ايدنلرك جنكره اولان شدتلرين سيزدن دفع ايده وفى الحقيقه
بويله اولدى زيرا ابو سفيان حضرتك جنكنه تصميم ايدوب جيقمش ايدى هنوز بدر
نام مكانه يتشمدن قلبنه خوف دوشوب كيرو يه دوندى وحضرت صلى الله عليه
وسلم مكان مزبوره كلوب انده عربك بر بازارين طورلمش كوردى بيلسنجه اولانلر
صحابهء كرام خريد وفروخت ايدوب خيلى شيء قزنديلر وبو وقعهيه وقعهء بدر
الصغرى ديرلر والله اشد بأسا وايزد جل وعلانك هيبت وصولتى قريشك هيبت
وصولتندن قتيدر واشد تنكيلا دخى عذابى انلرك عذابندن بركدر من يشفع
شفاعة حسنة هر كيم بر كوزل ديلك ديلك ايله يكن له نصيب منها انك ثوابندن
اكا بر بهره اولور ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها وهر كيم بر يمان ديلك
ديلك ايدر انك وبالندن اكا بر حصه اولور وكان الله على كل شيء مقيتا وايزد جل
وعلا هر نسنه اوزره توانا ايدى واذا حييتم بتحية وقجن بر دعا ايله سيزه دعا اولنور
فحيوا باحسن منها اندن يكورك بر دعا ايله سيزه دعا ايدنك او ردوها يا انى دوندرك
جمهور بونك اوزرهدر كه تحيتدن مراد سلامدر بس معنى بويله اولور كه قجن سيزه
بر بندهء مسلمان السلام عليكم ديرسه وعليكم السلام ورحمة الله سويلك وقجن
السلام عليكم ورحمة الله ديرسه وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته سويلك
واكر ابتداده السلام عليكم ورحمة الله وبركاته ديرسه وعليكم سويلك زيرا بوندن
ما فوقى اولماز بس انك مثلنى رد ايتمك كرك ولفظ عليكم انى افاده ايدر وسلامك

کرک کیم سلامک ویرمسی سنتدر اما دوندرمسی فرض کفایتدر ان الله کان علی کل شیء
حسیبا بی شبهه کیم تنکری تعالی هر نسنه اوزره حساب ایدیجیدر پس سلامکزی
وجوابنی حساب ایدوب سیزه مکافاتن ویرور الله لا اله الا هو اول جل جلاله که کندندن
اوزکه عبادته مستحق بر کیمسه یوقدر لیجمعنکم الی یوم القیمة البته قیامت کوننده
سیزی بیغر لا ریب فیه اول کونک اولمسنده هیچ شبهه یوقدر ومن اصدق من
الله حدیثا وکیمک سوزی تنکرینک سوزندن زیاده صادقدر یعنی انک سوزنده
کذب متصور اولماز انکچون که کذب بر ناقص خصلتدر و واجب الوجودک ذات
پاکی نقصدن منزهدر کوردیلر که اهل هجرتدن بر کروه مدینهٔ منورهنک عفونت
هواسن بهانه ایدوب سرودکانندن صحرایه چیقمغه اذن الوب چیقدیلر بعده طی
مراحل ایدرک مشرکلره پیوسته اولدیلر صحابهٔ کرامدن بر کروه انلرک اسلامن سویلردی
وبر کروه انلرک نفاقنه حکم ایدردی حق جل وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی فما لکم
فی المنافقین فئتین پس سیزه نه اولدی که منافقلرک شاننده ایکی فرقه اولوب کفرلرنه
اتفاق ایتمدکوز والله ارکسهم بما کسبوا وحال بو که قزندقلری شیء سببیله ایزد
جل وعلا کفارک حکمنه کندولرین دوندردی که ادولری واموالری اهل اسلامه مباح
اولدی اتریدون ان تهدوا من اضل الله ایا ایسترمسیز دوغرو یوله قومغه شول
کیمسنه یی که تنکری انی کمراه ایتدی ومن یضلل الله فلن تجد له سبیلا وهر کیمی که تنکری
تعالی کمراه ایدر اکا هرکز یول بولمزسن ودوا لو تکفرون کما کفروا محبتله آرزو
ایتدیلر که کافر اولهسیز نته که کافر اولدیلر فتکونون سواء که ضلالتده کندولرله برابر
اولهسیز فلا تتخذوا منهم اولیاء پس انلردن دوستلر ایدنمک حتی یهاجروا
فی سبیل الله تنکرینک رضاسی یولنده اوطانلرین ترک ایتمینجه یعنی هجرت ایتمکله
ایمانلرین تحقیق ایتمینجه انلرله دوستلشمک فان تولوا پس اکر ایمان وهجرتدن اعراض
ایدرلر فخذوهم انلری اسیر ایدک واقتلوهم وانلری اولدورک حیث وجدتموهم
قنده که کندولرین بولورسیز ولا تتخذوا منهم ولیا ولا نصیرا وانلردن بر دوست
المک ونه بر یاردمجی الا الذین یصلون الی قوم بینکم وبینهم میثاق بو کلام
فخذوهم واقتلوهم کلامندن مستثنادر یعنی انلری سائر کفره کبی اسیر ایدک
واولدورمک الا اول کیمسهلری که بر طائفهیه ایریشرلر که اراکزده واول طائفهنک
اراسنده بر عهد وپیمان وار او جاؤکم حصرت صدورهم ان یقاتلوکم
او یقاتلوا قومهم یاخود کلمش اولهلر او حالده که سیزکله یا عشیرتلریله جنک ایتمکدن
سینهلری تنک اولدی وبونلر بنی مدلج طائفهسیدر که حضرتکله پیمان باغلدیلر

کیم سزکله

کیم سزکله مقاتله ایتمزوز وقریشه معاونت ایتمزوز ولو شاء الله لسلطهم
علیکم فلقاتلوکم واکر تنکری تعالی ایستهیدی انلری اوزرکزه مسلط قیلوب البته
سزکله جنک ایدرلردی فان اعتزلوکم فلم یقاتلوکم پس اکر سیزدن بر کنار چکلوب
سزکله جنک ایتمزلر والقوا الیکم السلم وسیزه انقیاد واستسلامی صالورلر
یعنی سیزدن امانی طلب ایدرلرسه فما جعل الله لکم علیهم سبیلا حق جل وعلا
سیزه اوزرلرنه بر یول قیلمدی که جانلرین قتل ایدوب ماللرین نهب ایده سیز ستجدون
اخرین یقینده بر عشیرتی دخی بولورسیز کیم یریدون ان یامنوکم ویامنوا قومهم
ایسترلر که سیزدن امین اولهلر وقبیلهلرندن دخی امین اولهلر وبونلر اسد وغطفان
عشیرتلریدر کلما ردوا الی الفتنة ارکسوا فیها هر کاه که کفره یا اهل اسلامک
قتالنه دعوت اولنورلر ایچنده دونوب یومازلقده بر قصور قومزلر فان لم یعتزلوکم
پس اکر قتالکزدن بر کناره چکلمزلر ویلقوا الیکم السلم وسیزه انقیادی صالمزلر
یعنی سزکله ایتدوکلری عهدی بوزرلر ویکفوا ایدیهم وقتالکزدن اللرین منع ایتمزلر
فخذوهم انلری اسیر ایدک واقتلوهم وانلری اولدورک حیث ثقفتموهم قنده که کندولرین
اللکوزه ایریشورلر واولئکم واول کروه که عهد وپیمانی بوزدیلر جعلنا لکم علیهم
سلطانا مبینا سیزه اوزرلرنه بر اشکاره دلیل قیلدق که انلری قتل ونهب ایتسه کوز
اوزرکزه اندن بر نسنه لازم کلمز کتوردیلر که ابو جهلک انادن اولان قرنداشی
عیاش نام کیمسنه هجرتدن اول مسلمان اولوب اسلامنی اقاربندن پنهان ایدردی
بعده مکهدن چقوب مدینهیه هجرت ایتدی اناسی زار وکریان اولوب اوغلی مدینه
حکم ایتدیکم کندوسن دوندورهلر پس ابو جهل وقرنداشی حارث اردینه دوشدیلر
مدینهیه یقین یرده اکا یتشوب دوندردیلر مکهیه کلدکلرنده اللرین وایاقلرین
باغلیوب کونشده صالدیلر تا که مرتد اوله الحاصل کونا کون ستمدن صکره آیین سلفه
دوندی حارث بن زید کندویه بر کون صاتشوب سویلدی ای عیاش نیچون دینکدن دوندک
اکر حق ایدی دین حقی ترک ایتمش اولدک واکر باطل ایدی دین باطله رغبت ایتمش
اولدک عیاش بو کلامدن غمناک اولوب اند ایچدی کیم فرصت کوررسم بولورسم سنی
قتل ایدهیم بعده عیاش مدینهیه هجرت ایدوب دین اسلامه دوندی غیبتنده حارث
مزبور کلوب اسلامه داخل اولدی بر کون حارث قبا محلهسنده کشت وکذار ایدردی
عیاش اکا راست کلوب اسلامندن اکاه اولمغله اوزرینه حمل ایدوب اولدردی
اهل اسلام اکا ملامت ایتدیلر که ناحق یره بر مسلمانی اولدردک عیاش فعلندن
پشیمان اولوب حضرتک حضورینه کلدی حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا وهر حالده بر مؤمنه لايق و دوادكل ايدي كه بر مؤمني
ناحق يره قتل ايده اِلَّا خَطَأً مكر اول حالده كه اولدرمسي خطأً واقع اوله نته كه عياش
حارثي كافر دكمان ايدوب اولدردي وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً وهر كيم بر اهل ايماني
بيلمزلكله اولدوره فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ايمانه كلمش بر قولك يا بر جاريه نك ازاد ايتمسي
اونره نه لازم اولور وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلَى اَهْلِهِ دخي مقتولك ورثه سنه تسليم اولنمش
بر ديتك ويرمسي لازم اولور اِلَّا اَنْ يَصَّدَّقُوا مكر مقتولك ورثه سي ديت المسندن
قاتل اوزره تصدق ايدوب عفو ايده لر فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ بس اكر مقتول سيزه
دشمن بر قبيله دن يعني كفاردن ايدي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وحال بوكه كندوسي اهل ايماندن ايدي
فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ بر ايمانه كلمش قولك يا جاريه نك ازاد ايتمسي قاتل اوزره واجب
اولور و بونده ديت ويرلمسي لازم دكلدر زيرا مقتول ايله ورثه سي ارهسنده توارث
يوقدر وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ واكر مقتول بر طائفه دن ايديكه ارا كزده
وارهلرنده بر پيمان بغلنمش اوله يا ذميلردن اوله فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلَى اَهْلِهِ ديت ويرمسي
مقتولك ورثه سنه لازم اولور وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وايمانه كلمش بر رقبه نك
كردنني طوق رقيتدن ازاد ايتمسي قاتل اوزره لازم اولور فَمَنْ لَمْ يَجِدْ بس شول كيمسه
كه ازاد ايتمكه قول يا جاريه بولميه يا صاتون المغه قدرتي اولميه فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ ايكي اي اوروج دوتمسيني اندرني اوزرينه لازم اولور تَوْبَةً علت اوزره
نصب اولنمشدر يعني توبه ايتمككوز ايچون حق تعالى بو حكمي شروع قيلدي مِنَ اللّٰهِ لفظ توبه نك
صفتيدر يعني بو توبه كه تنكرينك توفيقندن صادر اولمشدر وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا وايدي
جل جلاله قاتل و مقتولك احوالندن دانا ايدي حَكِيمًا ديت وكفاره شاننده كما ينبغي
حكم ايديجي كوردبلوكه مقيس بن صبابه كندو قرنداشي هشامي بني النجار محله سنده
قتيل بولوب صورت حالي حضرتك حضوره عرض ايتدي حضرت صلى الله عليه وسلم
بني النجاره سويلدي هشامك قاتلن بيلورسه كز مقيسك النه تسليم ايدك يوقسه
ديه سن كندويه تسليم ايدك بني النجاره بو فرمان صادر اولنجق مقيسه قرنداشنك
ديه سن يوز دوه ويرديلر بعده مقيس برادرنك حيفن المق ايچون بر بنده مسلماني
اولدردي اين دجل وعلا بو ايتي منزل ايدوب بيوردي وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا
وهر كيم بر بنده مسلماني قصد ايدوب اولدوره فَجَزَآؤُهُ جَهَنَّمُ لكن مكافاتي دوزخه
كيرمسيدر خَالِدًا فِيهَا انك ايچنده اقامتي على الدوام تقديرنه كه بو حكم اني
استحلال ايدوب كافر اولنه دور زيرا مؤمن اولان كيمسنه جهنمده مخلد اولماز
يا خلوددن مراد مكث مديددر وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وحق تعالى انك اوزرينه خشم ايتدي

وَلَعَنَهُ واني رحمتندن دور قيلدي وَاَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا واكا بر اولو اشكنجه اماده
قيلدي اسباب نزول اولدر كه كتوردديكه حضرت اسامه رضي الله عنه بيورديكه حضرت صلى
الله عليه وسلم بيزي جهينه قبيله سنك بر طائفه سن غزا ايتمك ايچون كوندردي طائفه
مزبوره يه صباح وقتنده كلدك بيزدن اكاه اولدوقلرنده فرار ايتديلر بن وانصاردن
بر كشي بيرلرنه يتشتك في الحال كلمه شهادتي كتوردي انصاري اولدرمسندن ممتنع اولدي
بن اني اوردوب اولدردم و مالكني غنيمت ايلدم مدينه يه كلدوكزده بو خبر حضرتك
سمع شريفنه واصل اولوب بكا ديدي يا اسامه لا اله الا الله سويلدكدن صكره اني
اولدورمسن ديدم يا رسول الله صغنمق ايچون اني سويلدي بنه حضرت سويلدي كلمه
توحيدي ديدكدن صكره اني اولدوردمسن بو سوزي اول قدر تكرار ايتدي كيم آرزو
ايتدم كه بوندن اسبق اسلامه كلمسيدم بعده حق تعالى بو ايتي منزل ايدوب بيوردي
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اي ايمانه كلانلر اِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ نجي غزا ايچون سفر ايدوب
كيدرسيز فَتَبَيَّنُوا مهم اولان ايشك حقيقتن بيلمكه طالب اولك وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ
اَلْقٰى اِلَيْكُمُ السَّلَامَ وسيزه كلمه توحيد له انقياد ي القا ايدنه ديمك لَسْتَ مُؤْمِنًا
سن ايمانه كلمدك و بو كلمه يي لسانك اوزره اجرا ايتمدك الا قتولمق ايچون تَبْتَغُونَ
عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا اول حالده كه يقين صاغلغك مالن طلب ايدرسيز واكر اكا طالب
اولورسيز فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ تنكرينك قتنده چوق غنيمتلر وار كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ
بوندن اسبق سيز دخي بويله ايدكوز يعني اسلامه داخل اولدوغكوزده لسانكزده قلبكزك
موافقتي بيلنمش دكل ايكن شهادت كلمه سن كتورمكله جانكزي و مالكزي محصن قيلدكوز
فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ بس اين دجل وعلا اوزركزه منت ايتديكه كلمه شهادت اوزره استقامت
ايدوب ايمانله شهرت بولدكوز فَتَبَيَّنُوا بس مهم ايشده غايتله تفحص ايدوب كندي ايشكزي
بيلك زيرا تنكري قتنده بيك كافرك صاغ قالمسي بر مسلمانك قتل اولنمسندن اسانددر
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا بي شبهه كيم حق تعالى ايشلدكوز اشيادن اكاه ايدي بس قتل
خصوصنده غايتله احتياط ايتمك كركسيز لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ
اُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ارباب عذردن ماعدا
مؤمنلردن خانه لرنده اوترن كيمسنه لر جانلريله واموال لريله تنكري يولنده جهاد ايدنلر
برابر اولماز اولي الضرر برابر اولسون اول كيمسه كه خانه سنده تن پرورلكله مشغول اولور
بر كيمسه لريله كه غزا ميداننده جان عزيزين و مالن بذل ايده زيد بن ثابت بيورديكه بو ايت
نازل اولدوقده غير اولي الضرر ايچنده يوق ايدي ابن ام مكتوم ديدي يا رسول الله حالم
نيجه اولور بن بر اعمي آدمم اعداء دينله قتال ايتمكدن محرومم همان اول محل سرور كائنات اوزرينه

اثارنده وحی ظاهر اولدی بعده فجنکیم وحیک اثاری کندی وسندن منکشف اولدی بیوردیکیم
یا محمد لا یستوی القاعدون من المؤمنین غیر اولی الضرر فضل الله المجاهدین باموالهم
وانفسهم علی القاعدین درجة حق سبحانه وتعالی مالاریله وجانلریله فی سبیل الله
چالشانلری عذرسیز خانه‌لرنده اوتورانلر اوزرینه بر پایه ایلرو دوتدی واو پایه ظفر
وغنیمتدر وکوزل نامدر وکلا وعد الله الحسنی وعذرسیز اوتورانلردن ونفسلریله
جهاده مباشرت ایدنلردن هر بر فرده تنکری تعالی کوزل مکافات وعدا ایتدی وفضل
الله المجاهدین علی القاعدین اجرا عظیما وایزد جل جلاله جهاد ایدنلری اندن اوتورانلر
اوزرینه مفضل قیلوب اولو اجرت زیاده ویردی درجات منه ومغفرة ورحمة هر بری
اجردن بدلدر یعنی اول اولو اجرت آخرتده خدانک کندندن حاصل اولمش پایه‌لر وکناهلرک پوشیده
لکی واسرکمکدر وکان الله غفورا رحیما وحق سبحانه وتعالی انلردن صادر اولان کناهلری
غایتله پوشیده قیلیجی کندولره ایندوکی وعده ایله چوق رحمت ایدیجیدر اخبارده کلمشدر که
مسلمانلردن بر جماعت هجرت ایتمدیلر رؤساء قریش بدر جنکنه توجه ایدوکلرنده
کندولرله چیقدیلر حق تعالی ظفر ونصرتی اهل اسلامه احسان ایدیجک کفاری
قیردیلر انلر دخی اهل اسلامک شمشیریله قتل اولندیلر عند الموت انلرک باشلرینه
کلان احوالی حق سبحانه وتعالی بیان ایدوب بیوردی ان الذین توفیهم الملائکة
تحقیقا شول کیمسه‌لر که فرشته‌لر جانلرین قبض ایدرلر ظالمی انفسهم هجرتک ترکی
سببیله جانلرینه ستم ایتدوکلری حالده قالوا ملائکهٔ کرام انلره ملامت یوزندن دیدیلر
فیم کنتم قنقی نسنده ایدکوز دینکزک شاننده قالوا کنا مستضعفین فی الارض
جواب ویروب دیدیلر یر یوزینده زبون قیلنمشلر ایدک قالوا فرشته‌لر انلری تکذیب
ایتمک ایچون دیدیلر الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها آیا تنکرینک یری
بول دکلمی ایدیکه ایچنده هجرت ایده سیز نته که سائر مسلمانلر حبشه‌یه ومدینه‌یه
هجرت ایتدیلر فاولئک مأویهم جهنم پس اول کروه که هجرتک ترکن اختیار ایتدیلر مکانلری
دوزخدر وساءت مصیرا وغایتله یمان دونجک یردر جهنم الا المستضعفین
من الرجال والنساء والولدان انجق کیشیلردن وقاریلردن واوشاقلردن زبون
قیلنان کیمسنه‌لر که لا یستطیعون حیلة ولا یهتدون سبیلا نه چاره ایتمکه
قدرتلری ولور ونه هجرت ایتمکه بر یوله یول بیلورلر فاولئک پس اولکوهلر عسی
الله ان یعفو عنهم شاید خدای لا یزال کناهلرندن تجاوز ایده وکان الله عفوا
غفورا وحق سبحانه وتعالی ارباب عذرلردن همیشه تجاوز ایدیجیدر کناهلرین
پوشیده قیلیجی ومن یهاجر فی سبیل الله وهر کیم تنکرینک طاعتی یولنده وطنن ترک

ایتمکه قدرتلری وار ایکن مکه‌ده دار الغربه هجرت...

ایدوب

ایدوب چیقرسه‌لر یجد فی الارض مراغما کثیرا یر یوزینده چوق یرلر بولور وسعة
ودر زقده ودینک اظهارنده بولقلق بولور عمرو بن دینار عکرمه‌دن روایت ایتدیکه
مکه‌ده چوق کیمسنه‌لر ایمانه کلوب هجرته استطاعتلری یوق ایدی پس هجرتی ترک
ایدنلرک حقنده نازل اولان آیاتی تهدید ایدا اسماعلرینه ایرشدی جندع بن ضمره
اولادینه سویلدی اکرچه خسته‌یم لکن سبیله اهل عذردن عد اولنورم اما یوردم
که ناکاه وعده ایریشوب ترک هجرت سببیله ایمانمده بر خلل کله همان کلک بو یاندن
سریر اوزرینه بنی مدینه‌یه کوتورک اولادی سوزینه منقاد اولوب مدینهٔ منوره سمتنه
کندوبی قالدروب کوتوردیلر فجن تنعیم نام مکانه واصل اولدی سکرات موت
اوستنه ظاهر اولدی صاغ الین صول اوزره قویوب دیدی یا الهی بو ایل سکا
وبو ایل رسولکه مبایعت ایدیم اول شیء اوزرینه که رسولک خلقه انک اوزرینه بیعت
ایلدی بعده مرغ روحی بهشت جاودانه پرواز ایلدی بو خبر مدینه‌یه کلیجک اصحابدن
بعض کیمسنه‌لر دیدیلر مدینه‌یه کلسیدی ایمانی کمالک نهایتنه ایرشردی
حق جل وعلا بو ابی منزل ایدوب بیوردی ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله
ورسوله وهر کیم خانه‌سندن چیقرا اول حالده که خدانک ورسولنک رضاسن
قصد ایدوب وطنن ترک ایتمش اوله ثم یدرکه الموت صکره اکا اولم اثناء طریقده
ایرشور فقد وقع اجره علی الله بی شبهه کیم تنکری تعالی نک قتنده انک ثوابی ثابت
اولدی وکان الله غفورا رحیما وایزد جل جلاله هجرتی عذریله تاخیر ایدنلرک
کناهن غفران ایدوب کوزل نیتلری سببیله کندولره مرحمت ایدیجیدی واذا ضربتم
فی الارض وچون یر یوزینده سفر ایدرسیز فلیس علیکم جناح ان تقصروا من الصلوة
اوزریکزه بر کناه مترتب اولماز نمازدن کوتاه قیلمغکوزده که رباعی اولان نمازلری
ایکیشر قیله‌سیز ظاهر نص قصنا ایدرکه مسافر اولان کیمسنه نمازی قصر واتمام
ایتمده مخیردر وامام شافعی بو که ذاهب اولدی وامام اعظم حضرتلری قتنده قصر ایتمک
واجبدر نته که احادیث شریفه‌ده ثابت اولدی وآیت کریمه‌یی بو وجه اوزره تاویل
ایتدیکه صحابهٔ کرامه نمازک اتمامی مألوف ومعین قصر ایتمده شاید کندولره بر نوع حاصل
اوله دیو وهم ایده‌لر بو اول وهمی دفع ایتمک ایچون اوزرلرینه کناهن ترتبنی نفی ایتدی
ان خفتم ان یفتنکم الذین کفروا قصد ایتمک جائزدر اکر قورقرسیز که کفر ایدنلر
سزکله جنک ایده‌لر بو شرط اغلبه کوره‌در زیرا امنیت حالتده رباعی نمازلری
ایکیشر کعه قیلنور وبو حضرتدن وارد اولدیغی سنتله ثابت اولمشدر ان
الکافرین کانوا لکم عدوا مبینا بی شبهه کیم کفار سیزه آشکاره دشمن ایدیلر واذا کنت

فيهم وقتچن سن يا محمد يا قائم مقاملرڭ سفرده دشمندن خوف ايدن جماعتلر ارسنده
اولورسن فأقمت لهم الصلوة پس نمازی انلر ايچون اقامت ايتمك ايستدڭك فلتقم
طائفة منهم معك انلری ايكی بلوك ايت بر بلوك سنڭله نمازده دورسونلر
وليأخذوا أسلحتهم واحتياط ايچون نماز قيلانلر سلاحلرين بيله السونلر بونلر
ندن ايچوندر فاذا سجدوا پس چون بو طائفه سجده يه واردولر فليكونوا من ورائكم
نمازه شروع ايتميان بلوك اردڭزده اولسونلر تا كه دشمندن سزی محافظه ايده لر
ولتأت طائفة أخرى لم يصلوا واول بر بلوك كه نمازی قيلمديلر كلسونلر و بر ركعه
نمازی قيلانلر دشمن مواجهه سنده كيدوب دورسونلر فليصلوا معك بر طائفه
اخرى سنڭله اول بر ركعه نمازی قيلسونلر وليأخذوا حذرهم وأسلحتهم وكندولرين
صاقنجقلرين وسلاحلرين السونلر و بوندن صكره هر بر بلوك بر ركعه يی يالڭوز
قيلارلر و بونڭ تفصيل وتحقيقی كتب فقهده مسطوردر ود الذين كفروا لو تغفلون
عن أسلحتكم وأمتعتكم كافرلر ايستديلر كيمسنه لرادمز وايستديلر كه سلاحلرڭزدن
واسبابڭزدن غفلت ايده سز فيميلون عليكم ميلة واحدة كه اوزرڭزه بردن
حمله ايده لر منقولدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم بر غزايه كيتمش ايدی عسفان
نام مكانه ايرشجك مشركلری جنك صفن بغلمش كوردی حضرت دخی لشكرين جنكه
مهيا قيلدی اول اثناده اويله نمازی وقتی اولدی همان نمازی ادا ايتمكه شروع
ايتديلر خلاص اولدقلرندن صكره اهل شرك حيف ايتديلر كه نيچون بونلر نمازده ايكن
اوزرلرينه بيردن هجوم ايتمدك مشركلرڭ بيرسی ديدی ايلرچيمك كه بونلرڭ بر ساعتدن
صكره بر نمازلری دخی وار مطلبمزی اول محلده اجرا ايده لم هنوز ايكندی نمازی اولمدن
حضرت جبريل نازل اولوب صلوة الخوفڭ كيفيتن حضرته تعليم ايلدی ولا جناح
عليكم واوزرڭزه هيچ وبال اولمازان كان بكم أذى من مطر اكر سزه يغموردن
بر الم حاصل اولديسه أو كنتم مرضى ياخسته لر اولدڭزسه كه أن تضعوا أسلحتكم
سلاحلرڭزی بوراقه سز وخذوا حذركم واكاهلڭزی الڭ إن الله أعد للكافرين
عذابا مهينا بی كمان كه حق سبحانه وتعالى كفار ايچون خوار ايديجی اشكنجه اماده قيلدی
فاذا قضيتم الصلوة پس چونكه خوف نمازين ادا ايدوب فارغ اولورسز فاذكروا الله
قياما وقعودا وعلى جنوبكم خدايی ذكر ايدڭ دورمشلر واوتورمشلر و يانلرڭز اوزره
ياتمش اولدغڭز حالده يعنی هر حالده خدايی اوڭمك فاذا اطمأننتم پس چون كه كوكلڭز
قورقودن ساكن اولور فأقيموا الصلوة نمازی شرائط واداب ايله قيلڭ إن الصلوة
كانت على المؤمنين كتابا موقوتا بی شبهه كيم نماز اهل ايمان اوزره بر وقت معين فرض ايدی

ولا تهنوا في ابتغاء القوم وكفارڭ طلبنده سست اولمڭ إن تكونوا تألمون
اكر سز ای اهل ايمان جنكڭ جراحتلرندن درد صاحبی اولورسز فإنهم يألمون
كما تألمون على التحقيق كيم كفار دخی جنكڭ زحمتلرندن دردناك اولورلر نته كه سز
دردناك اولورسز وترجون من الله ما لا يرجون وتڭريدن اميد ايلرسز اول
شيئه كه كفار انی اندن اميد ايتمزلر يعنی ايتدكڭز جهادڭ مقابله سنده تڭريدن ثواب
جزيلی رجا ايدرسز وانلر هيچ بر شيئڭ اميدنده دكلدرلر پس كركدر كه سعيی انلردن زياده
ايده سز زيرا عادت بونڭ اوزره جاری اولمشدر كه اميد وار اولان كيمسه سعينده
تقصير ايتمز وكان الله عليما حكيما وحق سبحانه وتعالى ضميرڭزده اولانی شايانيه
كمال اوزره دانا امر ونهيده كما ينبغی حكم ايديجی ايدی كتورديلر كه طعمه بن ابيرق قونشيسی
قتاده بن النعماندن اون دغارجغنده وضع اولنمش بر زره چالدی اتفاقا اول
دغارجغڭ بر دلوكی اولوب طعمه نڭ خانه سنه دك اندن اون صاچلدی بعده طعمه انی
زيد بن السمين نام يهوديه امانت قودی صباح وقتنده قتاده اونڭ اثری ايله طعمه نڭ
خانه سنه واروب زرهنی اندن ايستدی طعمه خدايه اند ايچوب كه هركز بو ايشدن
خبرم يوقدر قتاده انی ترك ايدوب اول ايزی اوزره كيتدی تا كه يهودی مزبورڭ
خانه سنه يتشدی زرهنی اندن طلب ايتدی يهودی سويلدی سنڭ زرهڭ بنده
بو قدر ايچون بونی بيلورم كه طعمه دونكيجه بكا بونده امانت ويردی وبو ايش اوزره
يهوددن اكابر جماعت شهادت ايتديلر صورت حالی محكمه نبويه يه رفع ايتديلر بنو ظفر
كه طعمه نڭ عشيرتی ايديلر سوالڭ قورقوسندن ايستديلر كه طعمه سرقه تهمتيله
ملوث اولوب يهودينڭ ساحه پاكی اوله جدال وخصومته اغاز ايتديلر و سيد
الكونيندن ايستديلر كه بولداشلرندن مدافعه ايده پس حضرت ايستدی كه يهودينڭ
قطع يدينه حكم ايده جناب رب الارباب دن بو خطاب مستطاب كلدی كه إنا أنزلنا إليك
الكتاب بالحق تحقيقا كه بز سكا قرآنی دوغرولغه مقارن اولدوغی حالده ايندردك
لتحكم بين الناس بما أراك الله تا كه خلق ارهسنده حكومت ايده سن اول شيئله
كه تڭری تعالى سكا انی بيلدردی ولا تكن للخائنين خصيما وخيانت ايدنلر ايچون
بی كناه اولانلرله اوزره معاونت ايديجی اولمه واستغفر الله وتڭريدن مغفرت طلب
ايله إن الله كان غفورا رحيما كه بی شبهه حق جل وعلا مغفرت طلب ايدنلره غايتله غفران
ايدوب مرحمت ايديجيدی ولا تجادل عن الذين يختانون أنفسهم وخصومت ايتمه شول
كيمسه لردن اوتوری كه نفسلرينه خيانت ايدرلر چون ايتدكلری خيانتڭ وبالی
نفسلرينه چكر نفسلرينه خيانت ايتمش قيلديلر إن الله لا يحب من كان خوانا أثيما

بیکان حق تعالی سیومز شول کیمسه‌یی که خیانت اوزره اصرار ایدوب کناهلره مستغرق
اوله یستخفون من الناس خلقدن حیا ایدوب قباحتلرین صاقلق ایسترلر ولا
یستخفون من الله وقباحتلرین تنکریدن صاقلمغه طالب اولمازلر وهو معهم
وحال بوکه تنکری تعالی کندولرله درکه هیچ بر کیزلی ایشلری اوزرینه خفی اولماز پس
کرکدی کیم اندن حیا ایده‌لر لیکن ایتمزلر اذ یبیتون ما لا یرضی من القول اول دم که
سوزدن راضی اولمدوغی شیئی کیجه تدبیر ایدوب تزویر ایدرلر وکان الله بما یعملون
محیطا وحق جل وعلانک علمی ایشلدوکلری ایشه احاطه ایتمش ایدی که هیچ بر شیئی اوزرینه
فوت اولماز ها انتم هؤلاء متنبه اولک سیز ای بنی ظفر جماعتی جادلتم عنهم
فی الحیوة الدنیا خیانت ایدنلردن اوتری مدافعه ایتدکوز یقین زندکانیلکده فمن یجادل
الله عنهم یوم القیمة پس تنکریله انلردن اوتری روز جزاده کیم مجادله ایدر ام من
یکون علیهم وکیلا یاخود اوزلرینه کیم حمایتجی اولور که کندولردن عذابی مدافعه
ایدر ومن یعمل سوءا او یظلم نفسه وهر کیم بر بدلک ایدر که ضرری غیر کیمسه‌یه ایریشر یا کندو
نفسنه بر ستم ایدر ثم یستغفر الله صکره توبه وانابت ایله تنکریدن مغفرت ایستر یجد الله
غفورا رحیما ایزد ذو الجلالی بولور کناهی چوق مغفرت ایدیجی زیاده مرحمت ایدیجی
ومن یکسب اثما وهر کیم بر کناه قزانور فانما یکسبه علی نفسه قزنمز انی الا کندو
جانی اوزرینه زیرا انک ضرری نفسنه عائد اولور وکان الله علیما حکیما وحق سبحانه
وتعالی انک ایشنه دانا ومکافاتنده درست حکم ایدیجیدی ومن یکسب خطیئة
او اثما وهر کیم بر صغیره یا بر کبیره ایشلر یاخود خطیئه‌دن مراد قصدسیز کناه واثمدن
مقصود عمدا اولان کناهدر ثم یرم به بریئا صکره اول کناهدن مبرا بر شخصی انکله
صالورسه که طعمه ذرهک جالمسیله یهودی‌یی صالدی فقد احتمل بهتانا بی شبهه کیم
او بر حیرت ایدیجی بلانی قالدرمش اولدی واثما مبینا وبر اشکار کناه دخی ولولا
فضل الله علیک ورحمته واکر تنکرینک احسان وبخشایشی اوذکره اولمسیدی
که علی الفور وحی کوندروب سنی حقیقة الحاله مطلع قیلدی لهمت طائفة منهم
ان یضلوک بنی ظفردن بر کروه سنی دوغری یولدن آزغون قیلمغه قصد ایدرلر
وما یضلون الا انفسهم وحال بوکه اوزلرندن اوزکه بر کیمسه‌یی آزغون قیلمغه قادر اولمازلر
وما یضرونک من شیء وسکا هیچ بر نسنه ایله زیان ایتمزلر زیرا سن تنکرینک پناهنده سن
وانزل الله علیک الکتاب والحکمة وایزد ذو الجلال اوزکه قرآنی واحکامن بیانن
ایندردی وعلمک ما لم تکن تعلم وسکا بیلدردی اول شیئی که سن انی بیلمز ایدک
وکان فضل الله علیک عظیما وحق تعالانک ایولکی اوزکه غایتله اولو ایدی

لاخیر

کلکوین

لا خیر فی کثیر من نجویهم اسراره متعلق اولان سوزلرینک چوقنده ایولک یوقدر الا
من امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس لیکن اول کیمسنه که صدقه ویرمسنه
یا ایولک ایتمسنه یا خلقک اراسنده کدورتی رفع ایتمکه امر ایلدی انک نجواسنده
ایولک وار ومن یفعل ذلک ابتغاء مرضات الله وهر کیم انی ایشلر تنکرینک خشنودلغن
طلب ایتمک ایچون فسوف نؤتیه اجرا عظیما البته انکا بر اولو مکافات ویرورز ومن
یشاقق الرسول وهر کیم خدانک رسولنه مخالفت ایدر من بعد ما تبین له الهدی
دوغری یول کندویه اشکار اولدوقدن صکره ویتبع غیر سبیل المؤمنین واهل ایمانک
یولندن اوزکه بر یوله سلوک ایدر نوله ما تولی محبت ایتدوکی شیئه انی والی قیلورز
یعنی اختیار ایتدوکی ضلالتک اراسنده وکندوسنک اراسنده بر مانع قیلمازز
ونصله جهنم وانی دوزخه داخل قیلورز وساءت مصیرا وغایتله یمان دونجک
یردر دوزخ بو ایتهم سالف الذکر طعمه‌نک حقنده نازل اولدی زیرا اول وقت
که یهودینک براءتنه حکم اولندی مکه‌یه فرار ایدوب مرتد اولدی بعده معتاد قدیمی اوزره
بر دیوارک دلسنه مباشرت ایلدی دیوار کهنه اولمغله اوزرینه دوشوب کندوسنی
هلاک قیلدی کنود دیلوکه پیر حضرتک حضورنه کلوب دیدی یا رسول الله بن کناهلره
غرق اولمش بر بنده‌یم اینجق بو قدر علم وار که تنکری‌یه اورتاق قیلمامشم وکندو سندن
اوزکه بر دوست ایدنمدم ومعصیتلری بی باکلک وجرات یوزندن ایشلمدم
وهرکز خاطرمه خطور ایتمدی که بن قچنمغله تنکری‌یی عاجز قیله بیلورم وحال ایتدوکمه
پشیمان اولوب حضورکه کلمشم احوالم نه کونه اولور دیو بکا بیان ایت حق تعالی بو ایتی
منزل ایدوب بیوردی ان الله لا یغفر ان یشرک به تحقیقا که ایزد جل وعلا مغفرت
ایتمز که کندویه اورتاق قیلنه ویغفر ما دون ذلک لمن یشاء وشرکدن اشغه اولان
کناهی ایستدوکی کیمسنه‌یه مغفرت ایدر ومن یشرک بالله وهر کیم تنکری‌یه اورتاق
دوتر فقد ضل ضلالا بعیدا بی شبهه که حقدن ایراق بر آزغونلق آزدی ان یدعون
من دونه الا اناثا تنکریدن اوزکه عبادت ایتمزلر الا دیشیلره یعنی بتلره وانلر
دیشیلکله ذکر اولنملرینک سببی بو که هر قبیله‌نک بر بتی اولوب انکا عبادت
ایدرلر ایدی وانکا انثی بنی فلان تسمیه ایدرلر ایدی اول اعتبارله که آدلری مؤنث ایدی
لات وعزی ومناة کبی وان یدعون الا شیطانا مریدا وبتلره عبادت ایتدوکلری
اجلدن عبادت ایتمزلر الا بر نی خیر دیوه یعنی ابلیسه لعنه الله حق تعالی انی رحمتدن
دور قیلدی وقال لاتخذن من عبادک نصیبا مفروضا وابلیس دیدی قسم اولسونکه
البته قوللرکدن بر مقرر ومعین بهره ایدنورم ولاضلنهم وبی شبهه انلری آزغون

قیلارم ولامنینّهم وهر وجهله انلری باطل ارزولره صالورم ولآمرنّهم فلیبتّکنّ
اذان الانعام والبته انلره فرمان ایدرم پس دوادلرک قولاقلرین قطع ایتسونلر وبحیره
وسائبه ووصیله یه ایشلدوکلری ایشدن عبارتدر نته کم سوره مائده ده بیانی
کلور ان شاء الملک العزیز ولآمرنّهم فلیغیّرنّ خلق الله ودخی شبهه انلره بیورورم
ودعقب بیورمغی قبول ایدوب تنکرینک یارتمسینک صورتنی یا وصفنی تبدیل ایدرلر
وبوکاسندرج اولور حامی دوه نک کوزین چیقرمق وانسانک خایه سن چیقرمق
ولواطه ومساحقه وال وساعد عضنا اوزره رقم ایتمک وهر فعل که اصل خلقتی
تغییر ایده ومن یتّخذ الشیطان ولیّا من دون الله وهر کیم تنکرینک دوستلکندن
تجاوز ایدوب ابلیسی دوست ایدنور فقد خسر خسرانا مبینا بی شک کیم بر اشکارا
اوتوزمق اوتوزدی زیرا سرمایه سی اولان عمر عزیزی آنک دوستلکنده تلف ایتدی
یعدهم ایفا ایتمدوکی شیئله انلره وعده ویرور ویمنّیهم ونائل اولمدوقلری شیئک
آرزوسنه کندولرین صالور وما یعدهم الشیطان الّا غرورا وابلیس شقی
الدتمقدن اوزکه بر شیئله انلره وعده ویرمز اولئک اول کروه که شیطانه تابع اولدیلر
ماویهم جهنّم مکانلری دوزخدر ولا یجدون عنها محیصا واندن بر قچه جق یر
بولمزلر والذین آمنوا وعملوا الصالحات وایمانه کلوب کوزل عملده یحشلیان انلری
سندخلهم جنّات تجری من تحتها الانهار یقین زمانده انلری بر باغلره داخل قیلادر
که انلرک کوشکلری التندن ایرمقلر اقر خالدین فیها ابدا ایچنده اقامتی علی الدوام همیشه
تقدیر ایتدوکلری حالده وعد الله تنکری تعالی انی بودعره وعد ایتدی که هیچ تخلفی قبول
ایتمز حقّا دوست حق اولدی ومن اصدق من الله قیلا وکیمک سوزی تنکرینک سوزندن
زیاده کرچکدر کتوردیلر که اهل اسلامدن بر کروه واهل کتابدن بر کروه بر یرده
جمع اولدیلر اهل کتاب مفاخرته اغاز ایدوب دیدیلر بزم کتابمز سیزک کتابکزدن
اقدمدر وبیزم بیغمبرمز سیزک بیغمبرکوزدن اول مبعوث اولدی بس جنسک دخولنه
بیز سیزدن اولا یوز اهل اسلام دیدیلر بزم بیغمبرمز خاتم الانبیادر وکتابمزک احکامی
سیزک کتابکزک احکامنه ناسخدر بس بهشت جاودانک نعمتنه بیز سیزدن احقّز حق تعالی
بوایتی منزل ایدوب بیوردی لیس بامانیّکم ولا امانیّ اهل الکتاب موعود اولان ثواب
جزیل نه آرزولرکوزله در ای مسلمانلر ونه اصحاب کتابک آرزولریله یعنی او بر شیدر
که آرزولرله وجوده کلمز بلکه ایمانله وعمل صالحله ومشقتله حاصل اولور بیت
بآرزو وهوس بر نیاید این معنی • باب دیده وخون جکر تواند بود • من یعمل سوءا
یجز به هر کیم بر بدلک ایشلر انکله مکافات اولنور دیدیلر کیم یعنی بو آیت نازل اولدی

حضرت

حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه سویلدی یا رسول الله بو حکمه کوره عذابدن کیم قورتلور
حضرت صلی الله علیه وسلم اکا بیوردی غمناک اولمزمیسن خسته لک سکا عارض
اولمزمی دیدی بلی یا رسول الله پس حضرت بیوردی هو ذاک یعنی بو کونه عوارض
انک جزاسیدر وبو روایته کوره جزادن مراد دنیاده واخرتده انسانک کوردوکی
زحمتلردر ولا یجد له من دون الله ولیّا ولا نصیرا دخی بولمیه انک ایدن کیمسه کندویه
تنکریدن اوزکه نه بر دوست ونه بر یاریجی بولور که کندوبی عذابدن قورترمغه
قادر اولور ومن یعمل من الصالحات وهر کیم کوزل عمللرک بر مقدارین ایشلر من ذکر
او انثی ارکلکدن یا دیشیدن وهو مؤمن وحال بو که او تنکرینک وحدانیتنه ایماننی
کتورمشدر فاولئک یدخلون الجنّة پس اول کروه بهشت جاودانه کیررلر ولا یظلمون
نقیرا وبر جزئی شیئله ستم کورمش قیلنمازلر ومن احسن دینا ممّن اسلم وجهه
لله وکیمک دینی بیکرکدر اول کیمسه نک دیننده ن که جانینی تنکرینک عبادتنه منقاد
قیلدی وهو محسن وحال بو که اول کیمسنه حسناتی وجوده کتورمکه سعی ایدوب سیئاتدن
اجتناب ایتمشدر واتّبع ملّة ابراهیم حنیفا وحضرت ابراهیمک دیننه اویدی اول
حالده که ادیان باطله دن منحرف اولدی واتّخذ الله ابراهیم خلیلا وایزد جلّ وعلا
حضرت ابراهیمی دوست ایدندی یعنی انی بو کونه برکزیده قیلدیکه دوست دوستنه
ایتدوکی اکرامه مشابه بر اکرامله انی مخصوص قیلدی کتوردیلر که حضرت ابراهیم علیه السلام
عصرنده بر قیتلق اولدی واذبس که خلق موائد خلیلیه یه همیشه ملازم ایدیلر اول اثناده
زیاده اولدیلر بس بحسب الاقتضا بر قچ قطاردوه دیار مصره بر معتمد دوستنه
کوندردی تا که کندویه انلری طعام یوکلتدوروب ارسال ایده بچون خادملر دوه لرله
مکان معهوده واصل اولدیلر مصری دوستنک جوابی بو اولدیکه ابراهیم کندو جانبچون
انی ایستمش اولسیدی ایتدوکی فرمانی اجرا ایدردم لیکن بیلورم کیم انی قوناقلر ایچون
ایستر وبیزم دیارمزده دخی قیتلک اثاری ظهور ایلمشدر بعده خادملر مأیوس اولوب
دوندیلر بطحا لبنه نام موضعه ایرشدوکلرنده خلقدن خجالتلرین دفع ایتمک ایچون
غرارلری قومله دولدوروب شهره کیردیلر حضرت ابراهیم علیه السلام صورت حالدن
اکاه ایدیجک غمناک اولوب اندن خوابه واردی حضرت ساره خاتون کیفیت
حالدن خبری اولمامغله قالقوب غرارلرین بیرین آچدی اندن بر بیاض اون کوردی
اندن چیقروب اتمک یاپدی حضرت ابراهیم علیه السلام عالم خوابدن قالقجق اتمک
قوقوسن الوب سویلدی قندن سیزه بو حضرت ساره سویلدیکه مصری دوستکدن
کلان اوندن اتمک یاپدق حضرت ابراهیم علیه السلام بیوردی بو مصری دوستمدن کلمدی

دوشنم خدا عز وجلك یاننده كللك بو كلامدن صكره حق تعالى انى خلیل ایله تلقیب ایلدی
وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ و كوكلرده و یرده اولان اشیا خدای ذو الجلالك
مخلوق و مملوكدر ایناندن ایستدوكی كیمسه یی و ایستدوكی نسنه یی بو كزیده قیلور
وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا و ایزد جل وعلانك علمی هر نسنه یی قابلمش ایدی وَيَسْتَفْتُونَكَ
فِي النِّسَاءِ دخی قاریلرك میراثی خصوصنده سندن بیان طلب ایدرلر بو آیت نازل
اولدی اولدم كه عیینة بن حصین حضرتك حضورینه كلوب دیدی یا رسول الله بیزه
بو كونه خبر اولدیكه قیزه و همشیره یه میراثك نصفنی ویرهسن و بیز میراثی ویرمزدك
الا اول كیمسه یه كه جنكده حاضر اولوب مال غنیمته حائز اولوردی قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ
فِيهِنَّ سویله یا محمد حق جل وعلا قادینلرك میراثنده اولان حكمی سیزه بیان ایدر وَمَا
يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ و قرآن عظیم الشاندن اوقنان شیء دخی سیزه بیان ایدر فِي يَتَامَى
النِّسَاءِ قادینلرك اوكسیزلرندن اولان حكمی اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ شول قاریلركه
تكری یازدوغی شیئی كندولره ویرمزسز وَتَرْغَبُونَ اَنْ تَنْكِحُوهُنَّ دخی انلری ایولنمكه
میل ایدرسز كوزل اولدقلرسه وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ دخی اوشاقلردن
زبون و بیچاره قیلنانلرك شاننده تكری تعالى و قرآندن اوقنان كلام سیزه فتوی
ویرور دیر بو اعرابلر انلره دخی میراث ویرمزلردی نتكه قاریلره ویرمزلردی وَاَنْ تَقُومُوا
لِلْيَتَامٰى بِالْقِسْطِ دخی سیزه فتوی ویرور كه اوكسیزلر ایچون عدل ایله دوره سیز وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ و ایو كلكدن هر نه ایشلرسیز فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيمًا بی شبهه كه حق تعالى
اكا درست دانا ایدی اسباب النزولده كتوردیكه رافع بن خدیج قاریسین كه محمد بن
سلمه قیزی ایدی طلاق ایتمك ایستدی بعده قاری كندو یه دیدی بنی بوشنمه و بنم نوبتمی
اوبوز وجكه باغشلرم حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ
مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا اَوْ اِعْرَاضًا و اكر بر قاری قوجه سندن حقوقنك منعی یا صحبت
و عشرتندن تغافل توقع ایتدی فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا اوزرلرینه
بر كناه مترتب اولمازاندن كه ادا لرنده بر بارشمق بارشه لر كه قاری مهرندن و ازنجه
یا نوبتنی بكی قاری یه باغشلیه و كشی دخی حقوق قدیمه یی كوزده و بابی كندو سندن
ایرمیه وَالصُّلْحُ خَيْرٌ و بارشمق خصومت و مفارقتدن یكدر وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ
الشُّحَّ و نفوس بخله حاضر قیلندیلر یعنی انسانك نفسی بخل اوزره مجبولدر پس كشی
قاریسنك عشرتنده مروت بخل ایدرسه و قاری كشیدن صادر اولان اعراضی باغشلمز
بجب دكلدر وَاِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا و اكر قاریلرك عشرتنده ایولك ایدوب اینجتمزدن
پرهیز ایدرسز حق تعالى سیزه مكافات ایدر فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا بی شبهه

ایزد جل جلاله خصومت و احساندن ایشلدوكوكز اشیایه دانا ایدی وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا
اَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ و هركز قادر اولمزسز بو قدركه قاریلر ارسنده عدالت ایده سیز
وَلَوْ حَرَصْتُمْ و اكر عدل اوزره حریص اولورسه سیز فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ پس میلك قوتسن
بر طرفه قیلمكه مرغوبكوز اولان قادینه توجه تام ایدوب اوبیرسندن بالكلیه
اعراض ایده سیز فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ پس مهجور اولان قاری یی قویه سیز شول قاری
كبی كه نه توجه صاحبیدر و نه بوشانمش وَاِنْ تُصْلِحُوا و اكر قاریلرك احوالندن
كچمش زمانده افساد ایتدكوكز امور حالنه اصلاح ایدرسیز وَتَتَّقُوا و كلجك
زمانده بو كونه افعالدن كندوكزی صاقنورسیز فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا
بلا شك حق جل وعلا كچمشده اولان تقصیراتكزی ستر ایدوب سیزه مغفرت ایلك
ایدیجیدی وَاِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهٖ و اكر كشی و قاری ایرلورسه حق تعالى
كندو لطف و كرمندن هر برین بولداشندن بی نیاز ایله وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيمًا
و ایزد جل وعلا قوللرینه عطاء فراوان ایدوب افعالنی اتقان ایتمكله متصف ایدی
وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ و ایزد ذو الجلاله مملوكدر كوكلرده اولان اشیا
و یرده اولان مخلوقاتدن علی الدوام چوق عطا ایتسه محل ریب دكلدر وَلَقَدْ وَصَّيْنَا
الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ دخی تحقیقا كیم سیزدن اسبق كندولره كتاب ویریلن كیمسنه لره
امر ایلدك وَاِيَّاكُمْ و سیزه دخی امر ایلدك كه اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ تكری یه شرك ایتمكدن نفسكزی
صاقندیرك وَاِنْ تَكْفُرُوا و انلره و سیزه دیدك اكر كافر اولورسه سیز فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ بی شبهه كیم كوكلرده و یرده اولان اشیا خدایه مخلوق و مملوكدر
پس كفر و معصیتكوزله متضرر اولمازكه ایمان و طاعتكزله منتفع اولمازدی وَكَانَ
اللّٰهُ غَنِيًّا و ایزد جل جلاله خلقدن بی نیاز ایدی حَمِيدًا كندو ذاتنده ایولك ایله
متصف ایدی وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ و كوكلرده اولان ملائكه و نجوم
و غیرلری و یرده اولان انواع و اجناس تكری یه در غیری كیمسه نك اندن دخی بو قدر
وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا و معتمد اولمغه تكری تعالى بسدر اِنْ يَشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ
تكری تعالى ایسترسه سیزی یوق ایده و اولان ادمیلری نابود قیلار وَيَاْتِ بِآخَرِينَ
و بیر كوره بر بشقه كروه ایجاد ایلر كه فرمانبردار اولهلر وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيرًا و حق
جل وعلا انك اوزره توانا ایدی مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا و هر كیم بو جهانك جزاسن
ایسترسه كه بر غازی یالكز غنیمت ایچون جهاده كیده فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ
خدانك قتنده در بو جهانك و او جهانك جزاسی پس نیچون ایكیسن انسان ایستمیوب الحق ایله
اكتفا ایدر وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيعًا بَصِيرًا و ایزد جل جلاله هر كسك اقوالن ایشیدیجی

انعالن كوريجيدي يا ايها الذين امنوا اى ايمانه كلن كيمسنه لر كونوا قوامين بالقسط
عدل ايلرد و دمشلر اولك شهداء لله تكريچون طانقلر اولدوغكوزده يعنى شهادتى
حقله ادا ايدك ولو على انفسكم واكر شهادت ايتمك جانلركوزه اوزره اولسه كه ذمتكزده
حق اولديغى اقرار ايده سيز او الوالدين والاقربين يا آنا وانا ويقين خصملر اوزره اولسه
ان يكن غنيا او فقيرا مشهود عليه اولان كيمسنه دولتمند يا يوقسل اولورسه فالله اولى
بهما حق سبحانه وتعالى اول غنى وفقيرك احوالنه نظر ايتمكه سيزدن احقدر فلا تتبعوا
الهوى ان تعدلوا بس حقدن ميل ايتمك ايچون هواى نفسه پيرو لك ايتمك وان تلووا
او تعرضوا واكر ديللركزى دوغرو شهادتدن بوردسيز يا اداسندن اعراض ايدرسيز
فان الله كان بما تعملون خبيرا بى شك كيم حق تعالى ايشلدككوز اشيانى كمال اوزره
بيليجيدر پس انلره كوره سيزه مكافات ايدر يا ايها الذين امنوا اى ايمانه كلان
كيمسنه لر امنوا بالله ورسوله والكتاب الذى نزل على رسوله والكتاب الذى انزل
من قبل ايمانكوزرك خدايه و رسولنه ورسولى اوزره ايندردكى كتابه يعنى قرآنه وقرآندن
اسبق ايندردكى كتاب معوله سنه يعنى انلره كوره دكوز ايمانده اوزره ثابت قدم اولك
ومن يكفر بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الاخر وهر كيم تنكريه و فرشته لرنه
وكتابلرنه و پيغمبرلرنه و دوز قيامته تصديق ايتمز فقد ضل ضلالا بعيدا بى شبهه كيم
براوزاق ازغونلق آزدى ان الذين امنوا تحقيقا شول كيمسه لر كه ايمانه كلديلر بونلردن
مراد يهود در كه حضرت موسايه تصديق كتوردى لر ثم كفروا صكره عجلك عبادتى سببيله
كافر اولديلر ثم امنوا صكره حضرت موسى طوردن دوندوكده ايمانه كلديلر ثم كفروا
بعده حضرت عيسانك نبوتن انكار ايتديلر ثم ازدادوا كفرا صكره محمد المصطفانك
نبوتن انكار ايتمكله كفرى ارتورديلر لم يكن الله ليغفر لهم حق جل وعلا اراده ايتمش
دكل ايدى كيم انلره مغفرت ايده ولا ليهديهم سبيلا ونه اراده ايتمش ايدى كه انلره
بردوغرو يول كوستره زيرا علم قديميله بيلمشدر كه انلر موتردك بوحال اوزره قالوب
توبه ايتمز بشر المنافقين بان لهم عذابا اليما اهل نفاقه مژده ويركيم على التحقيق
كندولره برددلى اشكنجه وار الذين يتخذون الكافرين اولياء من دون المؤمنين
شول منافقلر كه اهل ايمانك دوستلقلرندن تجاوز ايدوب كفره يى دوستلر
ايدنورلر ايبتغون عندهم العزة آيا كفار قتنده عزتى طلب ايدرلر و اولا يق دكلدر
فان العزة لله جميعا زيرا بلاشك قو عزت تنكريه مخصوصدر هر كيم عزيز ايدرا البته
او عزيز اولور يبن كفارك انده دخلى يوقدر وقد نزل عليكم فى الكتاب وحال بوكه
حق جل وعلا قرآنده اوذكره ايندردكه ان اذا سمعتم آيات الله يكفر بها ويستهزئ

بها على التحقيق شان بوكه قچن ايشيدر سيز كه تنكرينك آياتنه كفر اولنوب اكا استهزا
اولنيور فلا تقعدوا معهم حتى يخوضوا فى حديث غيره كفر و استهزا ايدنلرله
اوتورمك اندن اوذكه برسوزده شروعلرى اوله منجه انكم اذا مثلهم بى شبهه سيز
اولدم كه انلرله همنشين اولورسيز انلر كيبى اولورسيز پس انلرك صحبتندن
احتراز ايتمكه قادرسيز ان الله جامع المنافقين والكافرين فى جهنم جميعا تحقيقا
كه ايزد جل وعلا منافقلرى وكفره يى دوزخده بيغجيدر الذين يتربصون بكم شول
كيمسه لر كه سيزه بر ايشك وقوعنا انتظار ايدرلر فان كان لكم فتح من الله پس اكر
خدانك فضل وكرمندن سيزه بر ظفر و نصرت اولديسه قالوا الم نكن معكم ديرلر
سيزكله دكلمى ايدك پس غنيمتدن بيزه برحصه ويرك وان كان للكافرين نصيب
واكر كفاره بر بهره اولورسه كه اهل ايمان اوزره غلبه ايدرلر قالوا الم نستحوذ
عليكم كفره يه ديرلر اوذكره غلبه ايدوب سيزدن واز كيمدوكمى ونمنعكم
من المؤمنين و مؤمنلردن سيزى صاقلمدوكمى يعنى مددلرنده سستلك ايدوب
بو دغونلقلرنه باعث اولدوق پس للغكوز غنيمه دن بيزى بهرمند ايدك فالله يحكم
بينكم يوم القيمة پس ايزد جل جلاله اراكوزده اى اهل ايمان واى منافقلر حكومت
ايدر روز قيامتده ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا وحق سبحانه
وتعالى كفارايچون اهل ايمان اوزره بر حجت قيلمز كه انكله اهل ايمانى الزام ايدهلر
ان المنافقين يخادعون الله تحقيقا كه اهل نفاق تنكريه مكر وحيله ايدرلر
وهو خادعهم و تنكرى تعالى ايتدوكلرى مكر و حيله نك سزاسن كندولره ويريجيدر
واذا قاموا الى الصلوة وقچن نمازه قيلمغه قالقرلر قاموا كسالى كاهل اولدوقلرى
حالده قالقرلر يراؤن الناس خلقه كندولرين كوستررلر تاكه مؤمن اولدوغلرين
خلق كمان ايتسون ولا يذكرون الله الا قليلا وايزد ذوالجلالى ياد ايتمزلر الا برآز
مذبذبين بين ذلك كفرله ايمان ارالسنده متردد و متحير اولمشلر لا الى هؤلاء
نه اهل ايمانه منسوبدرلر ولا الى هؤلاء ونه اهل كفره ومن يضلل الله وهر كيمى كه
تنكرى تعالى كمراه ايدر فلن تجد له سبيلا البته اكا بر يول بولمزسن يا ايها الذين
امنوا اى ايمان كتورن كيمسه لر لا تتخذوا الكافرين اولياء من دون المؤمنين
اهل ايمانك دوستلقلرندن تجاوز ايدوب كفره يى دوستلر ايدنمك اتريدون
ان تجعلوا لله عليكم سلطانا مبينا ايسترميسيز كه تنكريه اوزركزه بر آشكار
حجت قيله سيز و اوكفارك موالاتيدر كه موجب عقوبت ونكبتدر ان المنافقين
فى الدرك الاسفل من النار تحقيقا كه اهل نفاق دوزخدن الجهنمك اولان طبقه ده

اولورلر زیرا بو کروه قلبلرنده کفرلری وار ایکن لسانلری ایله اهل اسلامه استهزا ایدرلردی
پس عذابک اشدینه مستحق اولدیلر ولن تجد لهم نصیرا وهرکز انلره بر یاردیجی بولمزسن
که کندولرین اول مکاندن اخراج ایده الا الذین تابوا واصلحوا الا اول کیمسه لر که
نفاقدن توبه ایدوب احواللرندن افساد ایتدوکلری شیئی اصلاح ایتدیلر واعتصموا
بالله وتنکرینک دیننه یاپشدیلر واخلصوا دینهم لله ودینلرین الله ایچون پاک
قیلدیلر یعنی همان حقک رضاسن تحصیل ایتمک ایچون اطاعت ایدرلر فاولئک
پس اول کروه که اشیای مزبوره یی ایشلدیلر مع المؤمنین ایکی جهانده اهل ایمانیله
اولورلر وسوف یؤت الله المؤمنین اجرا عظیما وبی شبهه حق جل وعلا مؤمنلره اولو اجر
ویرور ما یفعل الله بعذابکم ایزد جل وعلا اشکنجه کزی نیلر ان شکرتم وامنتم
نعمتنه شکر ایدوب ایمان کتورسه کز یعنی حق تعالی سیزی تعذیب ایتمکله تشفی می ایدر
یا کندوسندن بر ضرری می دفع ایدر یا نفعی حاصل قیلور وبونلرک بیری یوقدر زیرا بو کونه
اشیادن ذات پاکی مستغنیدر پس سیزی معذب قیلمز مکر عصیان کتورمکز سبیله معذب
قیلور وکان الله شاکرا علیما وایزد لایزال شکر ایدنلره ثواب ویریجی شکر وایمانک حقوقنه
دانا ایدی مرویدر که بر کیمسنه بر جماعته قوناق اولوب انلر اکا بر زاد ییدرمدیلر بعده اندن
شکایت ایلدی شکایتندن اوتری خلق کندویه عتاب ایلدیلر حق جل وعلا اکا شکایتده رخصت
اولمق ایچون بو ایتی منزل ایدوب بیوردی لا یحب الله الجهر بالسوء من القول خدای
ذو الجلال سیومز که سوز مقوله سندن یمان شیئله جهر اولنه الا من ظلم مکر شول کیمسنه نک
جهر ایتمسی که اکا ستم اولندی وکان الله سمیعا علیما وحق سبحانه وتعالی مظلومک
کلامن ایشدیجی ظالمک ستمن بیلیجیدر ان تبدوا خیرا او تخفوه اکر بر ایولک اظهار
ایدرسیز یا انی کیزلی ایشلرسیز او تعفوا عن سوء یا بر بدلکدن تجاوز ایدرسیز که انک
سبیله ملامت اولنورسیز فان الله کان عفوا قدیرا علی التحقیق خدا عز وجل کنهکارلردن
وازکیجیجی انلردن انتقام المغه توانا ایدی بو ایت مظلوملری عفو ایتمکه تحریض ایدر تا که
اخلاق ربانیه ایله متصف اولهلر ان الذین یکفرون بالله ورسله تحقیقا شول کیمسه لر که
خدایه ورسوللرنه کفر ایدرلر ویریدون ان یفرقوا بین الله ورسله وایسترلر که تنکری ایله
پیغمبرلری ارالرسنده ایرولق وصالهلر که تنکرینک وحدانیتنه تصدیق ایدوب پیغمبرلرک حق
اولدوقلرین انکار ایدهلر ویقولون نؤمن ببعض ونکفر ببعض ودیرلر که بر پیغمبرلرک بر مقدارینه
ایمان کتوررز وبر مقدارینه کفر ایدرز ویریدون ان یتخذوا بین ذلک سبیلا وایسترلر که
کفر له ایمان ارالرسنده بر یول ایدنهلر وحال بوکه واسطه معدومدر زیرا ایمان تمام
اولماز حق تعالینک جمیع رسلنه تصدیق اولنمینجه پس بر کیمسه که رسلک بر مقدارینه

تصدیق ایدوب بر مقدارینه تکذیب ایدر جملهسن تکذیب ایتمش اولور اولئک اول کروه که
ایمانله کفر ارالرسنده بر طریق ایدینمک ایستدیلر هم الکافرون حقا کندولر درستی
کافرلر اولانلردر واعتدنا للکافرین عذابا مهینا وکفار ایچون بر خوار ایدیجی اشکنجه اماده
قیلدق والذین امنوا بالله ورسله وشول کیمسه لر که تنکری یه وپیغمبرلرنه ایمان کتوردیلر
ولم یفرقوا بین احد منهم وپیغمبرلرندن اولان کیمسه لرک بر کیمسه نک ارالرسین ایرمدیلر
یعنی قوللرنه ایمان کتوردیلر اولئک اول جماعت که علی التحقیق ایمانه کلدیلر سوف یؤتیهم
اجورهم بلا شک حق تعالی انلره اجرلرین ویرود وکان الله غفورا رحیما وایزد جل
وعلا همیشه اهل ایمانک کناهنی مغفرت ایدوب حسناتلرین تضعیف ایتمکله کندولره
مرحمت ایدیجیدر کتوردیلر کیم احبار یهوددن بر فنج کیمسه خواجه عالمه کلوب دیدیلر
ایتدوکک دعواده صادق ایسک عالم علویدن کوزلرمز مشاهده ایدرکن بزه بر کتاب
کتورسنه که حضرت موسی کتوردی حق تعالی کندو حبیبنه تسلیه ویروب بیوردی
یسألک اهل الکتاب ان تنزل علیهم کتابا من السماء توراة ایدلری سنده نصوص لرکم
اونزرلرنه دفعه واحده ده بر کتاب ایندرسن فقد سألوا موسی اکبر من ذلک شرطه
مقدم جوابدر یعنی اکر ایتدوکلری سؤالی بیوک دوتلک بی شبهه که حضرت موسادن
اندن بیوک بر نسنه سؤال ایتدیلر اول وقت که طور طاغنده ایزد ذو الجلالک سوزین
ایشتدیلر فقالوا ارنا الله جهرة پس دیدیلر بزه تنکری یی اشکاره کوستر فاخذتهم
الصاعقة بظلمهم دعقب کوکدن اینان آتش کندولرین الدی ایتدوکلری ستم
سبیله ثم اتخذوا العجل من بعد ما جاءتهم البینات پس بوزاغویی معبود ایدندیلر
کندولره اشکار معجزهلر کلدکدنصکره فعفونا عن ذلک بعده ایتدوکلری توبه سبیله
کناهلرندن وازکچدک واتینا موسی سلطانا مبینا وحضرت موسایه بر اشکاره
تسلط ویردک که انلره فرمان ایتدیکیم کوساله پرستلری طعمه شمشیر ایدک انلر دخی
فرمانن قبول ایدوب جملهلرین اقلیم عدمه مسافر قیلدیلر ورفعنا فوقهم الطور
بمیثاقهم وپیمانلری سبیله اوستلرنه طور طاغن قالدردق تا که ویردوکلری
پیمانی قبول ایدهلر وقلنا لهم ادخلوا الباب سجدا وحضرت موسانک لسانی اوزره
کندولره دیدک که اریحا شهرنک قاپوسندن سجده ایدیجی کیروک وقلنا لهم
لا تعدوا فی السبت وکندولره دیدک شنبه کوننده سیزه معین اولان حدودی
تجاوز ایتمک واخذنا منهم میثاقا غلیظا وبو حکملرک هر برینه وفا ایتمکده
کندولردن بر محکم پیمان الدق فبما نقضهم میثاقهم پس مخالفت ایدوب پیمانلرین
بوزدوقلری سبیله عقوبتک انواعنی کندولره ایتدک وکفرهم بایات الله دخی

تنكرینك نشانلرینه كفر ایدوب كلرندن اوترو وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ دخی پیغمبرلری
ناحق یره اولدرمكلری اجلدن وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ دخی دیدوكلری اجلدن كیم كوكللریمز
قبلرده در واویله دكلدر كه قلوبلری قبلرده اوله بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ بلكه تنكری
تعالی كوكللرینه اونلرك مهر اوردی كفرلری سببیله فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا پس ایمان
كتورمزلر الا براز واو معتد به دكلدر وَبِكُفْرِهِمْ دخی حضرت عیسانك نبوتنی انكار
ایتدوكلری سببیله اونلره بلالرك اقسامن مسلط قیلدق وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ
بُهْتَانًا عَظِيمًا دخی حضرت مریمه اونلرك اولو یلان قصد ایدوب سویلدوكلرندن اوتری
وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ دخی دیدوكلرندن اوتری كیم مسیح ایله ملقب
اولان مریم اوغلی عیسانی اولدردك رَسُولَ اللَّهِ خدانك كوندرلمشی وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا
صَلَبُوهُ وَلَٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ونه انی اولدردیلر و نه انی اصدیلر ولیكن اونلره مشتبه
اولدی اول محل كه حضرت عیسانك قتلنی بیوكلری اونلره صالندی ننه كه تفصیلی سورهٔ
آل عمرانده كچدی وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وتحقیقا شول كیمسه لر كه حضرت عیسانك
شاننده تردد ایتدیلر لَفِي شَكٍّ مِنْهُ اندن بر كمان و توقفده دیرلر زیرا اول وقت كه بیوكلرن
عیسانی دیو اصدیلر انی ادادیلر بولمیجق بعضیسی دیدی اگر اصلان شخص عیسی ایدی یولداشمز
نیجه اولدی وبعضیسی دیدی یوزی عیسانك یوزینه بكزر و بدنی یولداشمزك بدننه
مشابهدر مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ انلره انك حقیقتیله هیچ بر بیلكی یوقدر إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ
لیكن كمانه پیرولك ایدرلر وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا وانی بر محقق اولدرمك اولدرمدیلر
بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ بلكه علی التحقیق تنكری تعالی انی محل كرامتنه قالدردی وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا وحق جل وعلا ایستدوكی ایشده مغلوب اولمازدی حضرت عیسایه
تدبیر ایتدوكی ایشده درست حكم ایدیجیدی وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ
بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ واهل كتابدن هیچ بر كیمسه یوقدر الا كیم اولمدن البته حضرت عیسایه
ایمان كتوره یعنی هر یهودی و نصرانی جانی بدننده خروج ایتمدن اول حضرت
عیسانك نبوتن وحق اولدوغن تصدیق ایدر واو كونكی ایمانك فائدهسی یوقدر و بو قولده
موته لفظنده اولان ضمیر حضرت عیسایه راجعدر بو معنی بویله اولور كه حضرت
عیسی اولمدن اول قوم اهل ملل اكا ایمان كتورهلر مرویدر كیم چون اخر الزمان اولوب
دجال شقینك فتنهسی روی زمینی فرو طوتدی لاجرم خدای لایزالك فرمانیله حضرت عیسی علی
نبینا وعلیه افضل الصلوة والسلام كوكدن هبوط ایدوب دجال مفسدی قتل ایده
وجمیع اهل كتب اكا ایمان كتورهلر بر ملت و دین بر اولور بعده روی زمینده اودكلو
امنیت حاصل اولور كه كركدن پیره یجار قویونله یولداش اولورلر وسائر حیوانات

متضاده

متضاده بزم عیشی قوده لر واو شاقلر اسب چوبینلر ایچون ایلانلری تازه یانه قیلدرلر
بعده حضرت عیسانك مرغ روحی فردوس برینه طیران ایدوب اهل اسلام جسد
پاكن تغسیل وتكفین ایدوب نمازین قیلدقلرندنصكره كندویی دفن ایدهلر وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ودوز قیامتده حضرت عیسی اهل كتابه اونلره كواه اولور
یعنی یهوده اونلره شهادت ایدر كه كندویی تكذیب ایتدیلر ونصاری اونلره شهادت
ایدر كه كندویی خدانك اوغللغنه نسبت ایتدیلر فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا پس دین
یهودیتله تدین ایدن كیمسنهلردن صادر اولان ستم سببیله حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ
أُحِلَّتْ لَهُمْ اونلره حرام قیلدق بر پاكیزه شیلر كه كندولره حلال قیلنمش ایدی
وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا دخی تنكرینك یولندن چوق كیمسه منع ایتملری سببیله
وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ دخی ربا مالن المقلری اجلدن وحال بو كه انك المسندن
منع اولندیلر وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ دخی خلقك اموالن نامشروع وجهیله
ییدوكلرندن اوتری وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ویهود طائفهسندن
كفر ایدنلر ایچون بر دردلی اشكنجه اماده قیلدق لَٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ لیكن
انلردن بیلكیده ثابت اولانلر یعنی علملرنه عمل ایدن جماعت عبد الله بن سلام و اصحابی
كبی وَالْمُؤْمِنُونَ وانلردن ایمانه كلانلر دخی يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ سكا ایندرلن كتابه و سندن اسبق ایندرلن كتبه ایمان كتورورلر
وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ ونمازی قیلانلره افرین اولسون وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ واونلركه
واجب اولان مالك زكوتی ویرنلر دخی كتب الهیهیه ایمان كتورورلر وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وتنكرینك وحدانیتنه وصوكك كونه یعنی قیامت كوننه ایمان
كتورنلر دخی أُولَٰئِكَ اول كروه كه متصدق ومصدقدرلر سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا كركدر
بی شبهه انلره بر اولو اجرت ویرورز إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ تحقیقا كه بز سكا وحی ایتدك
كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ننه كه حضرت نوح علیه السلامه وكندوسندن
صكره اولان پیغمبرلره وحی ایلدك بو كلام اهل كتابك سوزینه مقابلهسندهدر كه
دیمشلردی بزه بیردن بر كتاب كوكدن ایندر وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ ونته
بو پیغمبرلره وحی ایتدوك بیلنمك كركدر كه لفظ نبیّین بو پیغمبرلره شامل ایكن تعظیم ایچون
بونلری مخصوصا بالذكر قیلدیغمز حضرت ابراهیم وعیسی علیهما السلام اولو العزم
مندندرلر وباقیلری انبیانك اشرافندندر وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا وحضرت
داود علیه السلامه زبور نام بر كتاب ویردك وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ

دخی پیغمبرلر کوندردک که بوندن اسبق قرآنده خبرلرینی اوزدکرا اوقودق ورسلا
لم نقصصهم علیک دخی بر مقدار رسل کوندردک که خبرلرینی اوزدکرا اوقومدق
وکلم الله موسی تکلیما وتنکری تعالی حضرت موسا ایله سویلشمک سویلشدی و بو
وجهیله نهایت مرتبه رسیده و محمد المصطفایی غایتله مفضل قیلدیکه پیغمبرلره هر نه مرتبه
اعطا ایلدی کندویه اول مرتبه‌لره نائل قیلدی رسلا مبشرین ومنذرین بر پیغمبرلر
کوندردک که خلقی بهشت جاودانله مژده لندورلر و عذاب جهنمدن قورقوتدورلر
لئلا یکون للناس علی الله حجة بعد الرسل تا که خلقه تنکری تعالی اوزرینه بر بهانه
اولمیه پیغمبرلری کوندردکدن صکره وکان الله عزیزا حکیما وحق جل وعلا ایستدوکی
نسنه ده مغلوب اولماز امورینی تدبیر ایتدوکی شیئه احکام وترتیب ایدیجیدی
کتوردیلر که کفاردن بر کروه حضرت محمد المختارک مجلسنه کلوب دیدیلر یا محمد
بیز اهل کتابدن سنک پیغمبرلکک حقیقتینی سؤال ایتدک دیدیلر بیز انک حق اولدوغنی
بیلمزوز وکتابمزده انک ذکری یوقدر اتفاقا انلر بو کلامی ایراد ایدیجک یهودلردن
بر جمع حضرتک مجلسنه حاضر اولدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم انلره دیدی اوزرکزه
خدا ایله قسد ایدرم که سیز پیغمبر اولدوغمی اوزره کتابکزده وکتمنه شهادت ایتمز میسز
انلر دیدیلر نه پیغمبر اولدوغکی بیلورز ونه سکا شهادت ایدرز حق تعالی بو آیتی منزل
ایدوب بیوردی لکن الله یشهد بما انزل الیک سبب نزولدن مفهوم اولان کلامدن مدد
استدراکدر یعنی انلر سکا شهادت ایتمزلر لیکن ایزد جل جلاله سکا ایندردوکی شی ایله
شهادت ایدر انزله بعلمه انی خاص علمنه متلبس اولدوغی حالده ایندردی
والملائکة یشهدون دخی فرشته‌لر سنک پیغمبر اولدوغکه شهادت ایدرلر
وکفی بالله شهیدا وشهادت ایتمکه تنکری تعالی بسدر ان الذین کفروا تحقیقا
شول کیمسه‌لر که کفر ایتدیلر وصدوا عن سبیل الله وخلقی تنکری‌نک یولندن منع ایتدیلر
قد ضلوا ضلالا بعیدا تحقیقا که ایراق اذغونلق اذدیلر ان الذین کفروا
وظلموا بی شبهه کفر ایدوب خلقه ستم ایدنلر لم یکن الله لیغفر لهم خدا عز وجل انلره
مغفرت ایده‌جک دکل ایدی ولا لیهدیهم طریقا ونه انلره بر یول کوستره‌جک ایدی
الا طریق جهنم مکر دوزخک یولنی انلره کوستره‌ر خالدین فیها ابدا اول حالده که
همیشه دوزخ ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایتمشلر وکان ذلک علی الله یسیرا
وانلرک تعذیب اولنمسی حق تعالی اوزرینه بر آسان ایش ایدی یا ایها الناس
قد جاءکم الرسول بالحق من ربکم ای آدم اوغوللری علی التحقیق کلدی سزه حضرت محمد المصطفا
ربکزدن سیزه دوغرولغله کلدی فآمنوا خیرا لکم پس ایمان کتورک که اکر ایمان

کتورورسیز سیزه بر خیر ایش اولور وان تکفروا فان لله ما فی السموات والارض
واکر ایمانه کتورمز اولورسیز بی شبهه که کوکلرده و یرده هر نه وار قادر مختار مملوکیدر
پس کفرکوزدن ضرر چکمز نته که ایمانکزله منتفع اولماز وکان الله علیما حکیما
وحق جل وعلا احوالکزه دانا ایدی خلقه تدبیر ایتدوکی اشیاده حکیم ایدی یا اهل
الکتاب لا تغلوا فی دینکم ای ارباب کتاب اولانلر دینکوزده افراط وتفریط ایتمک
خطاب یهود ونصارایه‌در زیرا یهود حضرت عیسانک قدرین الچقلتمده او دکلو
مبالغه ایتدیلر که کندویی حاشا ولد الزنالکه نسبت ایتدیلر ونصاری انک شانی
ارتفاعنده اول قدر مبالغه ایتدیلر که کندویی معاذ الله تنکری ایدندیلر ولا تقولوا
علی الله الا الحق وتنکری تعالی اوزره دوغرولقدن اوزکه بر نسنه سویلمک یعنی انی
اوغول وصاحبه‌دن تنزیه ایدک انما المسیح عیسی ابن مریم رسول الله بوندن اوزکه
بر نسنه یوقدر که مسیح ایله ملقب اولان حضرت مریم اوغلی عیسی تنکری‌نک کوندرلمش پیغمبریدر
وکلمته القاها الی مریم وسوزیدرکه انی حضرت مریمه القا ایتدی کلمه‌دن مراد کیشی
دکمدن اوشاغک وجوده کلمسینک بشارتیدر وروح منه وبر جان صاحبیدر
که فرماننددن بی واسطه صادر اولدی فآمنوا بالله ورسله پس خدایه و پیغمبرلرینه
ایمان کتورک ولا تقولوا ثلاثة وسویلمک تنکریلر اوچدر ایزد جل وعلا و عیسی
ومریم انتهوا خیرا لکم معبود اوچدر دیمکدن منتهی اولک سیزه خیرلو اولان نسنه‌یی
قصد ایدک انما الله اله واحد بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که درست معبود بر معبوددر
هرکز تعددی قبول ایتمز سبحانه ان یکون له ولد انی درست تنزیه ایت اندن
که کندویه اوشاق معقوله‌سی اوله له ما فی السموات وما فی الارض اسمانلرده و زمینده
هر نه وار کندویه مخلوق و مملوکدر انلرک بیرسی کندویه مشابه دکلدر که انی اوغول
ایدنه وکفی بالله وکیلا ومعتمد اولمغه تنکری تعالی کافیدر لن یستنکف المسیح
ان یکون عبدا لله حضرت عیسی عار ایتمز که تنکری‌یه قول اوله ولا الملائکة المقربون
ونه حضرت قدسه مقرب اولان فرشته‌لر خدانک قوللغندن استنکاف ایدرلر
ومن یستنکف عن عبادته ویستکبر وهر کیم تنکری‌نک قوللغندن عار ایدوب
کندویی اولو عد ایده فسیحشرهم الیه جمیعا البته انلری جمله کندو سمتنه بیغر
فاما الذین آمنوا وعملوا الصالحات پس اما شول کیمسه‌لر که ایمانه کلوب کوزل
عمللر ایشلدیلر فیوفیهم اجورهم انلره اجرتلرینی بالتمام ایصال ایدر ویزیدهم
من فضله وکرمنک ارتقندن انلره ارتورر واما الذین استنکفوا واستکبروا
واما شول کیمسه‌لر که اکا عبادت ایتمکدن عار ایدوب بیزلنکلکه طالب اولدیلر فیعذبهم

عذاباً اليماً انلری بر دردلی اشکنجه ایله معذب قیلار ولا یجدون لهم من دون الله ولیاً ولا نصیراً وتنکریدن اوزکه کندولره نه بر دوست ونه بر یارده بولورلر

یا ایها الناس قد جاءکم برهان من ربکم ای آدم اوغوللری علی التحقیق پروردکاردن سیزه بر حجت ودلیل کلدی واو معجزاتدر وانزلنا الیکم نوراً مبیناً وسیزه بر ظاهر نور کوندردک واندن مراد قراندر فاما الذین آمنوا بالله واعتصموا به پس اما شول کیمسه لرکه تنکری یه ایمان کتوردی شیطانک وسوسه سندن اکا التجا ایتدیلر فسیدخلهم فی رحمة منه بی شبهه انلری کندو کرمندن صدور ایتمش بر رحمته داخل قیلار وفضل وکندو لطفندن بر آرتق احسانه دخی داخل قیلار ویهدیهم الیه صراطاً مستقیماً وکندو طرفنه انلره بر دوغری یول کوستررو واول دنیاده اسلام وطاعت یولیدر واخرتده بهشت جاودانک طریقیدر کتوردیلرکیم جابر بن عبد الله انصاری خسته اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم حالن صورمغه کلدی جابر ایتدی یا رسول الله بنم مالم وار وبن بر کلالهیم فقط بر نیچه همشیره م وار بکا خبر ویر که مالمی اراننده نیجه قسمت ایده یم حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یستفتونک سندن بر حکمک بیانن طلب ایدرلر واو کلاله حکمیدر قل الله یفتیکم فی الکلالة سویله ایزد عز وجل سیزه کلاله نک میراثی قسمتنده حکم ایدر ان امرؤ هلک لیس له ولد اکر بر کشی وفات ایدوب کندویه اوشاق اولمیه وله اخت وکندویه لابوین یا لاب بر باجی اوله فلها نصف ما ترک اول باجی یه قرداشی میراثندن مالنک یاریسی اولور وهو یرثها ان لم یکن لها ولد واول کشی باجیسنک میراثن آلور اکا اوشاق قسمی بولنمیه فان کانتا اثنتین پس باجیلر ایکی اولورلرسه فلهما الثلثان مما ترک قرداشلری میراث بوراقدوغی مالدن کندولره ایکی اولش اولور وان کانوا اخوة واکر کلاله لرک وارثلری لابوین یا لاب قرنداشلر موصوف ایدیلر رجالاً ونساءً کشیلر وقاریلر فللذکر مثل حظ الانثیین ارککه ایکی دیشینک حصه سی کبی اولور یبین الله لکم ان تضلوا ایزد جل جلاله سیزه بو احکامی آشکار ایدر تا که کمراه اولمیه سیز والله بکل شیء علیم وحق جل وعلا هر نسنه یی دانادر پس خلقک مصالحن حال حیاتلرنده وحال مماتلرنده بخشی بیلور ۵ ۵ ۵

سورة المائدة مدنیة وهی مائة وثلاث وعشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

یا ایها الذین آمنوا ای ایمان کتوردن کیمسنه لر اوفوا بالعقود ارکزده بغلدکلوز پیمانلری یرینه کتورک احلت لکم بهیمة الانعام دورت ایقلی حیوانلرک بی تمیزی سیزه حلال قیلندی واندن مراد دوه وصغر وقویون وکیجیدر وجیران ویابانی صغرلر ملحق اولدی

الا ما یتلی علیکم سیزه بهیمه انعام حلال قیلندی الا اول نسنه که تحریمی وذکری اوقنور غیر محلی الصید اوفوا العقودده واقع اولان واودن حالدر یعنی پیمانلری ایفا ایدک اول حالده که اوی حلال ایتمش اولمیه سیز محله یا عمره احرامی باغلدکوزده وانتم حرم ان الله یحکم ما یرید تحقیقا کیم حق تعالی تحلیل وتحریم خصوصنده ایستدوکی شیء حکم ایدر یا ایها الذین آمنوا لا تحلوا شعائر الله ای ایمانه کلانلر حج مناسکینک حرمتنی هتک ایدوب حلال قلمک یعنی ایام حجده محرم اولان اشیانک فعلندن اجتناب ایدک ولا الشهر الحرام ونه محرم اولان آیلری دخی یعنی انلرده جنک ایتمکله حرمتنی هتک ایتمک ولا الهدی ونه کعبه مکرمه یه سورلن قربانی دخی ولا القلائد ونه هدیدن خلطه اولانلری بانلری دخی جمع قلائد قلاده در واوردیدن یا اغاج قابوغندن بر خلطه در کعبه مکرمه یه دوه دن یا صغردن سورلن قربانلرک بوینینه اصرلر تا که هدی اولدغی معلوم اولوب انلره کیمسه تعرض ایلمیه ولا آمین البیت الحرام ونه محترم اولان خانه یی قصد ایدنلری نهب وغارت ایتمک یبتغون فضلاً من ربهم ورضواناً اول حالده که تنکرلرندن بر ارتقلک وخشنودلک استرلر بو آیت نازل اولدی اولدم که مسلمانلر حجه احرام باغلمشلر ایکن ایستدیلرکه یمامه نام قصبه نک حجاجنی نهب وغارت ایده لر اول جهتدن که انلرده مدینه منوره نک ناحیه سین سوزوب آلان شریح بن ضبیعه نام شقی وار ایدی واذا حللتم فاصطادوا وچون احرامدن چیقوب حلال اولورسیز اوایدک بو امر اباحت ایچوندر ولا یجرمنکم شنآن قوم ان صدوکم عن المسجد الحرام وبر کروهک عداوتی که عام حدیبیه ده بیت الحرامدن سیزی منع ایتدیلر انک اوزره سیزی حمل ایتمسونکه ان تعتدوا حدود شرعیه ده تجاوز ایده سیز وتعاونوا علی البر والتقوی وایولک وپرهیزکارلق اوزره بیری بیرکزه یاردم ایدک ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان وکناه وستمکارلق اوزره بیری بیرکزه یاردم ایتمک واتقوا الله وایزددن قورقک ان الله شدید العقاب تحقیقا که حق تعالی قتی عقوبتلودر حرمت علیکم المیتة بوغازلنیوب اولن حیوانک اتی سیزه حرام قیلندی والدم واقرقانک ایتی دخی ولحم الخنزیر وطونغوز اتینک ایتی دخی وجمیع اجزاسی آنک حکمنده در وما اهل لغیر الله به دخی اول حیوان که بوغازلنمسی محلنده تنکریدن اوزکه ذکر اولنه مراد کفارک بوغازلنوب عیدی که لات وعزانک آدیله بوغازلرلردی کیم اندر اهل ایمان اوزره تحریم اولندیلر والمنخنقة وبوغلوب اولن حیوانک ایتی دخی اوزکه حرام اولدی والموقوذة وطاش یا دکنکله اولان حیوانک ایتی دخی والمتردیة وبر کسکدن یردن یا بر قویه یه دوشوب هلاک اولان حیوانک ایتی دخی والنطیحة وبر حیوانک بینوزیله دوروب

واول نسنه دخی که حیوان مفترس اندن ییدی الا ما ذکیتم الا اول
حیوان که جانی چقمدن اکا ایرشوب بوغازلدکوز وما ذبح علی النصب وبیت
شریفک اطرافنده وضع اولنان طاشلر اوزره بوغازلنان حیوانک ییلمسی
بو مقامده مذکور ماکول اللحم اولان حیوان در وان تستقسموا بالازلام
دخی اوقلر ایله قسمتی طلب ایتدککوز اوزدکوز حرام قیلندی بلنمک کرک کیم عربک
یلکسیز پیکانسیز اوچ اوقلری وار ایدی انلره ازلام واقداح دیرلردی بیرسنده یازلمش
امرنی ربی وبیرنسنده یازلمش نهانی ربی وبیرسنده برشی یازلمش دکل ایدی بونلر برکیسه ده وضع
اولنمش هبل نام بتک خادمی یاننده دوردی اول دم که بر مهملری اولوردی انلره
بو سؤال اوزره رجوع ایدرلردی که هبلک خادمسنه بر هدیه کتوروب اندن مهملرینک
کیفیتی بیلمکه طالب اولورلردی او دخی اول کیسه یه ال اوزادوب بر اوق چیقروردی
اگر اوزرنده امرنی ربی یازلان اوق چیقردی اول مهمه توجه ایدرلردی واگر اوزرنده
نهانی ربی یازلان اوق چیقردی بر سیل اول ایشدن فراغت ایدرلردی واگر اوزرنده برشی
یازلمیان اوق چیقردی بر دخی اوقلری قارشدروب کالاول مراجعت ایدرلردی یازلمش اوق چیقنجه دک
ذلکم فسق بو استقسام ایتمک دائره اسلامدن چقمقدر زیرا انلر اوزره یازلان ربدن
مراد تنکری ایسه انی ایشلیانلر تنکری اوزره افترا ایتمش اولورلر واگر مراد اصنام ایسه
خدایه شرک ایتمش اولورلر الیوم یئس الذین کفروا من دینکم بو کون کفر ایدنلر دینکزی
ابطالندن نا امید اولدیلر حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن مرویدر که بو آیت
جمعه کونی حجة الوداعک عرفه سی کونی نازل اولدی فلا تخشوهم پس انلردن خوف ایتمک
واخشون وبندن خوف ایدک الیوم اکملت لکم دینکم بو کون بو شرایعک اصولنی وعقایدک
قواعدینی اظهار ایتمکله دینکزی سیزه کامل قیلدم واتممت علیکم نعمتی واوزریکزه
نعمتی تمام ایتدم که مکه مکرمه نک فتحنی سیزه میسر قیلدم ورضیت لکم الاسلام
دینا واسنی دین اسلامی سیزکچون اختیار ایتدم فمن اضطر فی مخمصة پس بر کیمسه بر آجلغه اوغر
مذکور اولان محرماتدن اکل ایتدیسه غیر متجانف لاثم اول حالده که کناهه میل ایدن
نابل اولمیه یعنی اندن تلذذ ایدوب ییمیه وسد رمق مقدارندن زیاده ییمیه فان الله غفور
رحیم بی شبهه حق جل وعلا انک کناهن بو خصوصده عفو ایدوب اکا رحمت ایلدی
کم بو کونه شیلرک ییمسنه ضرورت محلنده کندویه رخصت ویردی کتوردیلر کم عدی
بن حاتم وزید الخیل که حضرت صلی الله علیه وسلم اکا زید الخیر نام قودی ستور کاتنلردن
سؤال ایدوب دیدیلر یا رسول الله بز بر مکانده اولورز که اوجی قوشلرک وکوپکلرک
معونتیله قوتنا قلمز بیزک میتا فنن اذا ایتمکه قادر اولوروز وهر کاه اولورکه انلر

آوی اولیوب بز اکا یتشوب بوغازلورز وکاه اولورکه بز اکا یتشمدن
هلاک اولور وایزد جل جلاله بزی بوغازلنمیوب اولمشک ییمسندن منع ایتدی
حق سبحانه وتعالی بو آیتی تنزیل ایدوب یسئلونک ماذا احل لهم
سندن یا محمد صورارلر که ییجک مقوله سندن قنقی شی کندولره حلال
قیلندی قل احل لکم الطیبات سویله حیواناتدن وغیریسندن پاکیزه اولان
شیلر سیزه حلال قیلندی وما علمتم من الجوارح دخی شکار ایدیجی جانوراندن
شکاری تعلیم ایتدوککوز حیوانک صیدی سیزه حلال قیلندی مکلبین
اول حالده که شکار ایدن حیواناتی مؤدب ایتمش سز تعلمونهن مما علمکم الله
انلری اوکرتدکسیز اول نسنه دن که حق تعالی سیزه انی اوکرتدی یعنی حق تعالی
سیزه الهام ایتدوکی طریق تادیبی انلره تعلیم ایدک فکلوا مما امسکن علیکم
پس اوجی حیوانات سیزکچون دوتوب ییمدوکلری شکاردن ییکز واذکروا اسم الله
علیه وتعلیم ایتدککوز حیوانات اوزره تنکری نک آدن انک یعنی اول محل که انلری
اوه صالورسیز بسم الله سویلک واتقوا الله وتنکریدن خوف ایدک محرماتک
تناولندن ان الله سریع الحساب تحقیقا که تنکری تعالی ایدن پس کناهک ازبله
وجوعیله مواخذه ایدن الیوم احل لکم الطیبات بو کون یعنی بو آیت نازل
اولدوغی کون پاکیزه اشیانک ییلمسی سیزه حلال قیلندی وطعام الذین اوتوا
الکتاب حل لکم یهود ونصارانک ییجکی بوغازلدوقلری نسنه دن وغیریسنده
سیزه حلال در وطعامکم حل لهم وییجککوز انلره حلال در پس اوزکزه بر نسنه
یوقدر اگر انلره طعام ییدروسیز یا صاترسیز والمحصنات من المؤمنات
دخی اهل ایماندن عفت صاحبی اولان خاتونلرک ایولنمسی سیزه حلال
اولدی بو قیدلنی بیان ایدر که بو مقوله خاتونلرک ایولنمسی مسلمانلر قتنده
وعفتسیز خاتونلرک ایولنمسندن اولادر زیرا مومنه خلایقی وعفتسیز قاری
ایولنمک جایزدر والمحصنات من الذین اوتوا الکتاب من قبلکم دخی سیزدن اسبق
کندولره کتاب ویرلنلردن اولان عفتلو خاتونلرک ایولنمسی سیزه حلال اولدی اذا
آتیتموهن اجورهن یعنی مهرلرین کندولره ویرورسیز محصنین غیر مسافحین اول حالده
که سیز نکاح ایله عفت طلب ایدوب زنانی آشکاره ایتمیه سیز ولا متخذی اخدان
ونه مخفی دوستلر ایدنمه سیز یعنی نکاح ایله عفته طالب اولوب زنا فعلنه
نه آشکاره ونه کیزلی ارتکاب ایتمک ومن یکفر بالایمان فقد حبط عمله وهر کیم
اسلامک احکامنی انکار ایدر بی شبهه عملی باطل اولور وهو فی الآخرة من الخاسرین

وکندیسی وبرجهانده اوتوزانلرک زمره سندندر یا ایها الذین امنوا
ای ایمان کتورنلر اذا قمتم الی الصلوة قچن حدثلکوز اولوب نماز قیلمغه قالقمق کرک
استرسیز فاغسلوا وجوهکم یوزلرکزی باش توینک بتدیکی یردن چکه یه
وقولاقدن قولاغه دک یوک وایدیکم الی المرافق والکرکزی دیرسکلره دک وامسحوا
بروسکم وباشلرکزی صویله سلک حضرت امام اعظم قتنده باشک درتده بریسی
سلمک فرضدر وحضرت امام مالک نصک ظاهرینه نظر ایدوب جمله سنک مسحنی فرض
کوردی وحضرت امام شافعی بیوردیکیم اسم مسح اوزرینه اطلاق اولنجق نسنه نک
مسحی فرضدر وارجلکم الی الکعبین وایاقلرکزی طوپوقلره وار بجه غسل ایدک
وان کنتم جنبا فاطهروا واکر جنابتلو ایدکوز جمیع بدنکزی یوک وان کنتم مرضی
واکر خسته لر ایدکوز او علی سفر یا یولده ایدکوز او جاء احد منکم من الغائط
یاخود سیزدن برکسه مستراحدن کلدی یعنی اننه برحدث ایدوب کلدیسه او لا
مستم النساء قول جمهور اوزره بو کلام جماعدن کنایتدر یعنی قادینلری وطی ایدوب
فلم تجدوا ماء طهارت ایدهجک صو بولمدکوزسه فتیمموا صعیدا طیبا برپاک یوزین
قصد ایدک فامسحوا بوجوهکم وایدیکم منه پس اندن یوزلرکزی والکرکزی سلک ما یرید الله
لیجعل علیکم من حرج تیممله سیزه امر اولنمق اول جهتدن اوترودکیم حق جل وعلا استرکه
اوزرکزه برداریلق قیله ولکن یرید لیطهرکم ولیکن استرکه سیزی تمیز پاک قیله
قبله قچن صویک استعمالنه قدرتکز اولمیه ولیتم نعمته علیکم واسترکه ایدوکی
احسانی اوزرکزه تمام قیله لعلکم تشکرون تاکه سیز نعمتلرینه مقر ومعترف اولوب
حمد وثناسین ایدهسز واذکروا نعمة الله علیکم اوزرکزه اولان ایزد ذوالجلالک
نعمتنی یاده کتورک ومیثاقه الذی واثقکم به وعهد وپیمانی دخی شول عهد وپیمان
که حق جل وعلا انکله سیزی بغلدی اذ قلتم سمعنا واطعنا قچن دیدکوز سوزکی ن
دکلدک وفرمانکه منقاد اولدق وانده مراد اول عهددر که سرور کائنات انی مسلمانلردن
بیعة الرضوانده الدی که کندویه هرحالده اطاعت ایدهلر واتقوا الله ونعمتلری
اونتمقده وعهدی بوزمقده ایزد متعالدن خوف ایدک ان الله علیم بذات الصدور
بی شک کیم خدای ذوالجلال سینه مخفیاتنه داناتدر یا ایها الذین امنوا ای اهل
ایمان اولانلر کونوا قوامین لله دوغریلقله دورش اولک الله ایچون شهداء بالقسط
عدل ایله طانقلر اولک ولا یجرمنکم شنان قوم علی الا تعدلوا وبرکروهک
یعنی مشرکلرک عداوتی عدل ایتممکوزه سیزی حمل ایتمسون اعدلوا هو اقرب للتقوی
عدل ایدک که عدل ایتمک تقوایه یقیندر واتقوا الله وظلم ایتمده تنکریدن خوف

ایدرک

ایدک ان الله خبیر بما تعملون بی شبهه کیم حق جل وعلا ایشلدککوز اشیایه عالمدر
بس سیزه اکا کوره مثوبت ویرور
دانادر وعد الله الذین امنوا وعملوا الصالحات حق جل وعلا وعد ایتدی شول
کیمسه لره که ایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلدیلر برادلو احسان اول اولو احسان بوکه
لهم مغفرة واجر عظیم کندولره کناهلرک بارلغمسی واولو اجرت وار والذین کفروا
وکذبوا بایاتنا اولئک اصحاب الجحیم دخی شول کیمسه لر کفر ایدوب ایاتمزه تصدیق ایتمدیلر
انلر دوزخک ایه لریدر کتوردیلر که عمر رضی برایکی مسلمی کافردر دیو قتل ایتدی
خطاسی ظاهر اولنجق دیتلری ویرلمک لازم اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم
برمقدار اقچه بو دیت المغیچون خلفاء راشدین ایله یهوددن قریظه طایفه سنه
کیتدی تا کدا اول ایکی کیمسنه نک دیتنی ویره انلر حضرتک کلمسنی بو مطلب
ایچون بیلجک دیدیلر باش اوزره نه دکلو نقود استرسن حاضردر
انجق سندن استرزکه یا غزده برلحظه ارام ایدوب برما حضر یه سن
حضرت صلی الله علیه وسلم سوزلرین قبول ایدوب توقف ایلدی پس قتلنه مباشرت
ایتمکه قصد ایتدیلر انلردن عمرو بن جحاش شقی بردکرمن طاشی الوب دامدن
حضرتک اوستنه صالمق ایستدی همان جبرائیل علیه السلام حضرته صورت
حالی اعلام ایدوب حضرت مکانندن چیقوب کیتدی بعده حق تعالی بو ایتی
منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین امنوا ای ایمانه کلانلر اذکروا نعمة
الله علیکم اوزرکزه اولان تنکرینک نعمتنی خاطره کتورک اذ هم قوم
ان یبسطوا الیکم ایدیهم اول دم که برکروه قصد ایتدیلر کیم هلاککوزه
الترین اچه لر فکف ایدیهم عنکم پس حق تعالی الترین سیزدن منع ایتدی
واتقوا الله وحق تعالیدن خوف ایدک وعلی الله فلیتوکل المؤمنون تا ایزد
ذوالجلال اوزره اهل ایمان اعتماد ایتسون زیرا ایلکی ایصال ایدن وشری دفع
ایدن کندودر ولقد اخذ الله میثاق بنی اسرائیل وبی شک وبی شبهه
کیم حق جل وعلا یعقوب اوشاقلرینک عهد وپیمانلرین الدی که جبابره
ایله جنک ایتمه ده حضرت موسایه موافقت ایدهلر وبعثنا منهم اثنی عشر
نقیبا وانلردن اون ایکی شاهد کوندردک هربری برعشیرتدن تاکه عشیره
تنک احوالن تفتیش ایدوب کوروب کوزده سوریهکیم قچن بنی اسرائیل فرعونک
شرندن قورتلوب مصرده قرار دوتدیلر حق تعالی انلره فرمان ایتدیکیم زمین شامده
اریحا نام شهره کیدن انده اولان جبابره ایله جنک وجهاد ایدک انلری اندن نابود
قیلدقدنصکره اول مکانی کندوکزه مسکن ایدنک حق جل وعلا حضرت

موسی یه امر ایتدیکه هر بر عشیرتدن بر کفیل اله بو منوال اوزره که امر اولندوقلرینی ایفا ایده لر حضرت
موسی علیه السلام کفیللری اولدوقده بضکرم بنی اسرائیل ایله مکان مزبوره توجه
ایتدی قچن اکا یقلشدیلر نقبایی چاشتلکه کوندردی تا صیرلرینی هر کوردکلری
نسنه یی عشیرتلرینه سویلیمک نقبا کیدوب احوالی تجسس ایتدوکلرنده انلری بر الای بلند
قامتلو مهیب الشکل اشخاص کوردیلر رجوع ایتدوکلرنده قوملری عشیرتلرینه اول خبری
سویلدیلر انجق یهوذا نسلندن کالب ابن یوقنا وحضرت یوسف اولادندن یوشع ابن نون
سویلمدی بو قصه تتمه سی مواضع متعدده ده بیان اولنور ان شاء الله وقال الله انی معکم
وایزد جل جلاله انلره دیدی علی التحقیق دوشمنلر کوزره اوزره یاردم ایتمه ده بن سزکله یم
لئن اقمتم الصلوة قسم اولسون اکر نمازی قیلار سیز واتیتم الزکوة وارباب استحقاقه
مالکوزدن زکاتن ویرورسیز وآمنتم برسلی وپیغمبرلرمه تصدیق ایدرسیز وعزرتموهم
وانلره یاردم ایدوب فرمانلرینی یرینه کتوردورسیز واقرضتم الله قرضا حسنا و
خدای ذو الجلالک یولنده بر کوزل نفقه بذل ایدرسیز لاکفرن عنکم سیئاتکم
البته کناهلرکزی سزدن محو ایدرم ولادخلنکم جنات تجری من تحتها الانهار وعلی
التحقیق سزی داخل قیلرم بر باغلره کوشکلره التندن ایرمقلر اقر فمن کفر بعد ذلک منکم
پس بو موکد شرطدن صکره هر کیم سزدن کفر ایدر فقد ضل سواء السبیل بی شبهه که یولک اورتسین
ازدردی فبما نقضهم میثاقهم لعناهم پس عهد وپیمانلرین بوزدقلرندن اوتری کندولرین
رحمتمزدن دور قیلدق وجعلنا قلوبهم قاسیة وکوکللرینی برک قیلدق کر ایاتک مشاهده سی
واستماعی کندولره تاثیر ایتمز قالدی یحرفون الکلم عن مواضعه توراتن سوزین یرلرندن
تبدیل ایدرلر یعنی حضرت سرورکائناتک وصفنده اولان سوزلری غیری سوزلرله
تبدیل ایدرلر ونسوا حظا مما ذکروا به وبر اولو بهره اونتدیلر اول نسنه دن که انکله پند
ویرمشلردی ولا تزال تطلع علی خائنة منهم دورمیوب انلرده صادر اولمش
بر خیانت اوزره مطلع اولورسن الا قلیلا منهم مکر انلردن از کیمسه که خیانت
ایتمیه عبد الله بن سلام واصحابی کبی کیمسه لر فاعف عنهم واصفح پس ایمانه کلورلرسه
یاخود جزیه یی قبول ایدوب ویرورلرسه انلردن واز کچ وتغافل ایله ان الله
یحب المحسنین که بی شبهه حق جل وعلا ایولک ایدنلری سیور ومن الذین قالوا
انا نصاری وشول کیمسه لردن که دیدیلر علی التحقیق بز ترسالرز اخذنا میثاقهم
عهد وپیمانلرین الدق فنسوا حظا مما ذکروا به پس بر اولو بهره اونتدیلر اول شیدن
که انکله پند ویرلدیلر فاغرینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم القیمة درعقب
پیمان شکنلکلری سببیله اشکارا وکیزلی دشمنلکی ارالرینه صالدق دو زجزایه ده
زیرا انلر اوچ فرقه اولدیلر نسطوریه ویعقوبیه وملکائیه وبونلرک اراسنده

عداوة ودوشمنلک اصلا اکسک اولماز وسوف ینبئهم الله بما کانوا یصنعون
وبی شک حق تعالی انلری اکاه ایدر اول نسنه دن کندولر ایشلرلردی پس اعمالرین
کورسترلرین ویرور یا اهل الکتاب ای یهود ونصاری جماعتی قد جاءکم رسولنا
تحقیق اسیزه پیغمبرمز کلدی یبین لکم کثیرا سزکچون چوق شیئی بیان ایدر مما
کنتم تخفون اول شیئدن که سیز انی صاقلردکوز من الکتاب سیزده اولان
کتابدن نته که توراتدن محمد المصطفانک نعتنی ورجم ایتنی صاقلدیلر
وانجیلدن حضرت عیسی احمد المختار کلمسنک مژده ویرمسین ویعفوا عن کثیر
وچوق شیدن واکچر یعنی حضرت محمد المصطفی مخفی قیلدککوز اشیانک چوغنی
پوشیده قیلوب بیان ایتمز قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین بی شبهه کیم جناب
ذو الجلالدن سیزه بر نور وشنلک واشیاء اشکارا قیلیجی بر کتاب کلدی واوقرانلق
زیرا جهلک ظلامتنی نابود قیلان واحکامی اشکارا ایدن کندوسیدر یهدی به
الله من اتبع رضوانه سبل السلام حق جل وعلا لطف وکرمیله عذابدن
نجات ویرن یوللری انکله کوستر ورضاسی کیمسه یه کر خشنودلکنه پیرو اوله
ویخرجهم من الظلمات الی النور باذنه وشرکک قرانلقلرندن ایمانک روشنلکنه
انلری چیقرور ارادت وتوفیقله ویهدیهم الی صراط مستقیم وبر دوغری یوله
انلری سالک قیلار که اول یول حقک سمتنه جمله یوللردن یقنه در لقد
کفر الذین قالوا ان الله هو المسیح ابن مریم قسم اولسونکه کفر ایتدی شول کیمسه لر
که دیدیلر تنکری کندودر مریم اوغلی مسیح قل فمن یملک من الله شیئا
سویله کیم وشول کیمسه که تنکرینک قدرت وارادتندن بر نسنه مالک اولوب
کندودن منع ایلیه ان اراد ان یهلک المسیح ابن مریم وامه ومن فی الارض جمیعا
اکر استرسه کیم مریم اوغلی مسیحی واناسن وعلی العموم یریوزنده اولانلری هلاک ایلیه یعنی
مسیح واناسی سایر ممکنات کبی مقهور وقابل فنادرلر وبر کیمسه که مقهور اولوب فنایی
قبول ایده تنکریلغه لیاقتی اولماز ولله ملک السموات والارض وما بینهما وخدای
ذو الجلاله مخصوص ومملوکدر کوکلر ویرلر وانلرک اراسنده اولان اشیانک پادشاهلکی
یخلق ما یشاء دیلدیکنی یرادر ایستدوکی شیی ایجاد ایدر پس حضرت عیسی پدرسیز تولد ایتدیکیچون شبهه
وارد اولوب الوهیتی کندوسنه نسبت ایدرلر والله علی کل شیء قدیر وحق سبحانه وتعالی
هر نسنه نک ایجادی اوزره توانادر وقالت الیهود والنصاری نحن ابناء الله و
احباؤه یهود وترسالر دیدیلر بز تنکرینک اوغللریز ودوستلریز یعنی انک حضور
عزتنه مقربوز نته کم اوغللر پدره مقربلودر قل فلم یعذبکم بذنوبکم سویله سوز کرده

صادق ایسه کوز پس نیچون کنا هلر کوزن سببیله سیزه اشکنجه ایدر زیرا بو
اولانکیمسنه البتّه برکناه ایشلمز که موجب تعذیب اوله والحالة هنوز دنیاده
سیزی قتل واسیر ومسخله معذب قیلدی واخرتده دخی مقرّ ومعترفسیز که برنیچه
کون سیزی تعذیب ایده بل انتم بشر ممن خلق بلکه سیز برادمی سیز شول کیمسه
لردن که حق تعالی انلری یرتدی یعنی سایر خلقله ایتدوکی معامله یی سیزکله ایدر
زیرا سایر خلق اوزره سیزک دخی مزیتکوز یوقدر یغفر لمن یشآء واستدوکی کیمسه یی
معذب ایدر ولله ملک السموات والارض وما بینهما وایزد ذو الجلاله
مخصوصدر کوکلر ویرلر وارالرنده اولان اشیانک تصرفی غیری کیمسه نک اوزره
دخلی یوقدر والیه المصیر ودونملک کندو طرفینه در یا اهل الکتاب ای یهود ونصاری
کوهی قد جاءکم رسولنا یبین لکم علی التحقیق پیغمبرمز سیزه کلدی اولحالده که احکام
شرعیه یی سزکچون بیان ایدر علی فترة من الرسل بر وقت اوزره که پیغمبرلرک
ارسالندن انقطاع حاصل اولمشدی ان تقولوا ما جاءنا من بشیر ولا نذیر تا که
دیمیه سیز کیم بزه برمژده ویریجی و نه برقورقودیجی کلدی فقد جاءکم بشیر ونذیر
کلام محذوفه متعلقدر یعنی بیزم پیغمبر کلدی سوزیله عذر کتورمک که علی التحقیق
مؤمنلره اعزاز واکرامله برمژده ویریجی وکفاره عذابله قورقودیجی سیزه کلدی
والله علی کل شیء قدیر وحق سبحانه وتعالی هرنسنه اوزره توانادر اینسنه
پیغمبرلری ییاندریجی بولرنته که حضرت موسی وعیسی علیهما السلام ارالرنده بولدی
وایسنسه فاصله ویرودنته کی حضرت عیسا ایله حضرت محمد المصطفی ارسنده
قیلدی واذ قال موسی لقومه وسنکور قیل اول وقتی که حضرت موسی کندو قبیله سنه
دیدی یا قوم اذکروا ای کروهم اوزدکز اولان شکر سنک احسانی خاطره کتورلک نعمة الله علیکم اذ جعل
فیکم انبیاء که ارا کزده پیغمبرلر قیلدی کیم انلرک دلالتیله طریق حقی بولورو وجعلکم
ملوکا وسیزدن پادشاهلر قیلدی واتیکم ما لم یؤت احدا من العالمین وسیزه شول
نسنه یی ویردی که خلقدن برکمسه یه انی ویرمدی زیرا انلره دریا نل یارلمسی ومن
وسلوایی ویتجر نعتلره یردی که هیچ براتته ویرلدی یا قوم ادخلوا الارض المقدسة
ای بم عشیرتم پاک قیلنان زمینه کیرک التی کتب الله لکم شول زمین که حق تعالی لوح محفوظده
سیزه مسکن اولمغین یازدی بو شرطله که ایمان وطاعت ایره سیز ولا ترتدوا علی ادبارکم
وجبابره دن قورقوسندن آکسه لرکوز اوزره دنوب قچکوز فتنقلبوا خاسرین کر دنیا
واخرتک ثوابین اونوزمش ولدوعکوز حالده دونرسیز قالوا یا موسی ان فیها
قوما جبارین بنی اسرائیل دیدیلر ای موسی علی التحقیق ارض مقدسه ده برقوت وشو

صاحبي متقلب

صاحبي متقلب کروه واردر انلره جنک ایتمکه طاقتمز یوقدر وانا لن ندخلها حتی یخرجوا
منها وتحقیق بیز اول شهره هرکز کیرمزوز انلر اندن چقمینجه فان یخرجوا منها پس اکر
انلر اندن چیقوب شهری بیزه تسلیم ایدرلر فانا داخلون بیشک بیز اکا کیریجیلرز قال
رجلان من الذین یخافون تکریدن قورقیانلردن ایکی کیشی دیدی انعم الله علیهما که خدا
ذو الجلال انلر اوزره انعام ایتدی وانلر سالف الذکر اولان یوشع وکالبدر
ادخلوا علیهم الباب جبابره اوزره قاپویه کیرک یعنی اوزرلرینه ناکهان
شهرقاپوسندن کیروب کندولرین زقاقلرده صقشتروک فاذا دخلتموه پس
وقتاکه سیز اول شهره کیرمش اولدکز بو اوزره شهر کیردوککوزده فانکم غالبون علی التحقیق سیز
غلبه ایدیجیلرسیز وعلی الله فتوکلوا وایزد ذو الجلال اوزره اعتماد ایدک
بو جنکده ان کنتم مؤمنین اکر تکریک وحدانیته تصدیق ایدیجیلر
ایدکوز قالوا یا موسی انا لن ندخلها ابدا ما داموا فیها دیدیلر ای موسی بی
شبهه بیز اکا هرکز کیرمزوز مادام که انلر انجده در فاذهب انت وربک
فقاتلا پس سین ویروردکارک کیدک انلرله جنک ایدک انا ههنا قاعدون
که بی شبهه بیز بونده اوتورمشلرز بو سوز انلردن فتی یی ادبانه سوزدر وبعضیلر
دیدیلر که ربدن مراد حضرت هارون در اول اعتباریله که لغت عربیه ده رب بیوک
اوزره اطلاق اولنور وحضرت هارون حضرت موسادن سنده بیوک
ایدی رب عنوانیله مذکور اولدی قال رب انی لا املک الا نفسی واخی حضرت
موسی دیدی ای پروردکارم علی التحقیق بن کندو جانمدن وقرنداشمدن
اوزکه برکیمسه یه مالک دکلم فافرق بیننا وبین القوم الفاسقین
پس ارامزی ودایره فرمان برلکدن تجاوز ایدک کروهک اراسنی ایر
قال فانها محرمة علیهم اربعین سنة حق جل وعلا دیدی پس علی التحقیق
کیم ارض مقدسه اوزرلرینه قرق ییل محرم اولدی یتیهون فی الارض اول حالده
که دوین بیابانده سرکردان ومتحیر کزرلر مر ویدرکه قرق ییل التی فرسخلک
یرده مکث ایتدیلر صباحدن اخشامه دک ایجنده یورورلردی وقلری محل
ابتدا رحلت ایتدوکلری مکاندن کندولرین بولورلردی وکونشدن بولت کندولره
سایبان اولوردی وکیجه ایجنه نوردن بر دیرک ظاهر اولوب انکله ایشغلنورلردی
وطعاملری من وسلوی وصولری حضرت موسا ایله اولان طاشدن پیدا اولوردی
منقولدر که بجن بنی اسرائیل بوحالده مبتلا اولدیلر حضرت موسی اوزرلرینه
ایتدوکی بد دعایه پشیمان اولدی جناب رب الارباب حضرت موسایه بیان

ایدیکه بو اینه مستحق قدرلرینه کر بیوردی فلا تأس علی القوم الفاسقین
پس فسقله متصف اولان کروه اوزره اندوهناک اولمه واتل علیهم نبأ ابنی آدم
واوقو انلره اوقی حضرت ادمک ایکی اوغلینک خبرینی یعنی قابیل وهابیلک احوالرین
کندولرینه بیان ایت بالحق دوغرولغله وانلرک خبری بو منوال اوزره اولشدیکه
حضرت حوا هر بر حملی وضع ایتدوکنده بر اوغلان بر قیز کتورردی بیوک و
حضرت ادم علیه السلام خدانک فرمانیله قاریندن بر ارکک وبر قارندن
بر دیشی اولوب تزویج ایدردی پس قابیل ایله دوغن قیزی که غایتله جمیله ایدی
هابیله تزویج ایتمک ایستدی وهابیل ایله طوغن قیزی قابیله بو ایشه قابیل
راضی اولمیوب دیدی بنمله طوغن قیزه بن احق واولایم نه دیو هابیله انی الور
حضرت ادم علیه السلام اکا دیدی تنکرینک فرمانی بو وجه اوزره صادر اولدی
بنم المده نه وار قابیل بو کلامه تسلیم ایتمیوب حضرت آدمه دیدی هابیلی زیاده
سودیکیدن اوتری کوزل قیزی اکا ویرمک ایسترسن حضرت ادم اکا بیوردی پس سن
بنم سوزیمی قبول ایتمیجک هر بیری کور قادر اولدوغی شیدن بر قربانله تقرب ایستون
هر کیمک قربانی قبول اولنور جمیله اولان قیز اکا اولسون بعده قربانلر ایله تقرب ایتدیلر
نتهکه حق تعالی بیوردی اذ قربا قربانا سبقت ایدن بنا لفظنه ظرفدر یعنی اوقی انلره
اوقی حضرت آدمک ایکی اوغلینک خبرینی هر بری بر شیله جناب ذو الجلاله یقین
اولمغه طالب اولدیغی وقتده که هابیل قویون صاحبی ایدی وارد و سمیزنی بر سمین
بر قیزی قربانلک کتوردی وقابیل اکن ایه سی ایدی وار و حرماسندن برقنا نعدای قربانلک کتوردی فتقبل من
احدهما پس بونلرین بریندن یعنی هابیلدن قربانی قبول اولندیکه بر اتش سمادن اینوب قربانی طعمه ستحیل قیلدی ولم یتقبل من الآخر
واو بریندن یعنی قابیلدن قبول اولنمدیکه بعداسی بیزیم قالدی قال لاقتلنک قابیل
قربانی قبول اولنمدیغیچون هابیله دیدی البته سنی اولدررم قال انما یتقبل الله من
المتقین هابیل دیدی حق جل وعلا قربانی قبول ایتمز الا اهل تقوادن یعنی تقوای ترک
ایتدیککدن اوتری قربانک قبول اولنمدی نه بنم صنعمله در کرکسی قتل ایله تهدید
ایدرسن لئن بسطت الی یدک لتقتلنی خدایه قسم اکر الکی بنم طرفمه اوزادرسن تا کر بنی اولدره سن
ما انا بباسط یدی الیک لاقتلک بن سنک سنکه الی ایچجی دکلم اولدرمک ایچون
انی اخاف الله رب العالمین زیرا علی التحقیق بن خلقک پروردکاری خدای ذو الجلال
ذو الجلالدن قورقرم انی ارید ان تبوء باثمی واثمک تحقیقا بن ایسترم که سن بنم
کناهمله وسنک کناهکله دونه سن یعنی بن سکا تسلیم ایدم جنک ایتمم ایسترم
کناهمی سن یوکلنه سن فتکون من اصحاب النار که جهنمکا یه لرندن اوله سن

وذلک جزاء الظالمین و دوزخک ایه سی اولمق ستمکارلرک سزاسیدر فطوعت
له نفسه قتل اخیه پس جانی کندویه قرنداشنک اولدرمسین اسان ایلدی
فقتله درعقب انی اولدردی فاصبح من الخاسرین پس دین ودنیای اوتوزمشلردن
اولدی کتوردیلر کیم فجی قابیل هابیلی اولدردی اکا نه اشلیجکن بیلمیوب متحیر
اولدی دبرسیل کامل بوینی اوزره کزدردی زیرا اندن اسبق آدم اوغلاریندن برکیمسه
اولمش ایدی فبعث الله غرابا یبحث فی الارض پس حق تعالی بر قرغه کوندردی
که یرده منقاریله وایاقلریله قزر لیریه کیف یواری سوأة اخیه تا که اکا
کوستره کیم قرنداشنک بدنی نیجه پوشیده قیلا کتوردیلر که حق تعالی ایکی
زاغی قابیلک قتنه کوندردی پس بیری بیریله جنک ایدوب بیرسی مقتول
اولدی صاغ قلان قرغه همان بر چقور قزوب مقتولی ایچنده بوراقوب دفن
ایتدی قال یا ویلتی اعجزت ان اکون مثل هذا الغراب قابیل دیدی ای هلاکم
حاضر اول که محلک بودر یا عاجز اولدم که اوله یم بو قرغه کبی فاواری
سوأة اخی که قرنداشمک بدنی مخفی قیله یم تا که قرغه قرنداشنک بدنی
مخفی قیلدی بعده قابیل قرنداشنی تپراغه کومدی فاصبح من النادمین صکی
پشیمانلردن اولدی اولجهتدن که دفن ایدنجه جوق حیرت چکدی وبیدری ومادری
کندوسندن تبری ایدیلر وچهره سی سیاه اولدی من اجل ذلک بو اولدرمکدن اوتری
کتبنا علی بنی اسرائیل یعقوبک اوشاقلری اوزره یازدوق که انه من قتل نفسا بغیر
نفس علی التحقیق شان بودر که هر کیم بر جان اولدردی که اول جان نه بر کیمسه اولدرمشیدی
او فساد فی الارض ونه روی زمینده بر بارماز لغه سعی ایتدی قطع طریق و مرتدلک کبی
فکانما قتل الناس جمیعا کویا که اول ناحق یره جان قتل ایدن کیمسه خلقی قمو اولدردی
ومن احیاها وهر کیم انک صاغلغنه سبب اولدی فکانما احیا الناس جمیعا کویا
که خلقی قمو صاغلدردی ولقد جاءتهم رسلنا بالبینات دخی قسم اولسونکه
بنی اسرائیله پیغمبرلرمز اشکارا معجزه لر ایله کلدی ثم ان کثیرا منهم بعد ذلک فی الارض لمسرفون
پس علی التحقیق اول معجزه لردن صکره انلردن جوق کیمسه لر روی زمینده اولان حدود معینه دن
تجاوز ایتمشلردر انما جزاء الذین یحاربون الله ورسوله ویسعون فی الارض فسادا اوبیدن
اوزکه برنسنه یوقدر که تنکرینک وپیغمبرینک دوستلریله جنک ایدنلرک وروی زمینده
یول کسمک ایله فساد ایتمکه سعی ایدنلرک سزاسی بوکه ان یقتلوا قتل اولنه لر اکر یولده
کیدنلری اولدردیلرسه او یصلبوا یا قتل اولنوب داره چکله لر اکر مالی الوب او
اولدردیلرسه او تقطع ایدیهم وارجلهم من خلاف یا الکری وایاقلری ایکی طرفدن کسله یعنی صاغ الکری

وصول ایافدری کسلمك کرکدر اکر ناکوز اموالی الدیلرسه او ینفوا من الارض
نایه یوتندن نفی اولنه لر فقط خلقی قورقوتسه لر روایت قطاع الطریق حقنده
نازل اولدی امام اعظم حضرتلری اوینفوا من الارض سوزین حبس اوزره عمل
ایتدی زیرا انکله یریوزندن شرلری دفع اولنور ذلك لهم خزی فی الدنیا بو مذکور اولان
عقوبتلر بو جهانده انلره بر خوارلق ورسوالقدر ولهم فی الاخرة عذاب
عذاب عظیم واوبر جهانده انلره بر اولو اشکنجه وار الا الذین تابوا
من قبل ان تقدروا علیهم مکر شول کیمسه لر که پشیمان اولوب ایندوکلرندن
رجوع ایدیلر اوزرلرینه سیز قادر اولمدن اول انلردن حقوق الهیه ساقط
اولور فاعلموا ان الله غفور رحیم پس بیلك علی التحقیق کیم خدا عز وجل
کناهی توبه ایله محو ایدوب توبه ایدنلری غایتله اسرکر یا ایها الذین امنوا
اتقوا الله ای ایمانه کلنلر تنکریدن خوف ایدك وابتغوا الیه الوسیلة
وکا تقربه حاصل ایدجك نسنه یی طلب ایدك یعنی اوامرین امتثال ایدوب نواهیدن
اجتناب ایدك تا که ثوابی خزیله نائل اوله سیز وجاهدوا فی سبیله و
ظاهر و باطنده اولان اعدا ایله جنك ایتمکله بولندیغکز مقدوری بذل ایدك
لعلکم تفلحون شاید سز زحمتدن قورتلوب رحمته مظهر اوله سیز
ان الذین کفروا اعتقادا که کفر ایدن کیمسه لر لو ان لهم ما فی الارض جمیعا
اکر یرده اولان امتعه واموال قمو کندولره اولسه یدی ومثله معه وانك کبی
بیله بیله اولسیدی لیفتدوا به من عذاب یوم القیمة تا کیم انکله روز قیامتك
عذابندن جانلرین قورتره لر ما تقبل منهم انلردن قبول اولنمزدی ولهم
عذاب الیم وکندولره دردلو اشکنجه وار یریدون ان یخرجوا من النار استرلر
که دوزخك آتشندن چقه لر وما هم بخارجین منها وانلر اندن چقیجی دکلدرلر
ولهم عذاب مقیم وانلره برکسلمز عذاب وار والسارق والسارقة واوغری
اولان کشی واوغری اولان قاری فاقطعوا ایدیهما انلرك الرین کسك
مراد صاغ الریدر جزاء بما کسبا تنکری تعالی انلره بر درست مکافات
ایتدی قزانمالرندن صدور ایتمش عقوبت انلره اولدی والله عزیز حکیم
وایزد جل جلاله ایتدوکی حکمده غالب ایشی حکمته موافقدر
فمن تاب من بعد ظلمه واصلح پس اوغریلردن بر کیمسه که اوغرلغندن صکره
پشیمان اولوب عملنی کوزلتدیکه اوزرینه لازم اولان اشیادن بر نوعه قورتلوب
بر دخی سرقت ایتمکه عزیمت ایلدیکه فان الله یتوب علیه بی شبهه ایزد

قوله قاری یعنی بیله کاه
من الله تنکری تعالیدن

ایزد جل وعلا انك اوزرینه مغفرتله دونر ان الله غفور رحیم
تحقیقا که حق سبحانه وتعالی انلرك کناهن پوشیده قیلار محشرده
رسوا ایتمز کله کندولرین اسرکر الم تعلم ان الله له ملك
السموات والارض آیا بیلمزمسن ای مخاطب اولان کیمسه علی التحقیق کیم
تنکری جل وعلا کندویه مخصوصدر کوکلر ویرك پادشاهلکی
یعذب من یشاء استدوکنی معذب قیلار ویغفر لمن یشاء
واستدوکی کیمسنه یه مغفرت ایدر والله علی کل شیء قدیر
وایزد جل جلاله هر نسنه اوزره توانادر یا ایها الرسول لا یحزنك
الذین یسارعون فی الکفر ای وحی کوندرلمش اولان ذات پاك سنی غمناك
قیلمسون شول کیمسه لر که کفرده شتاب ایدرلر من الذین قالوا امنا
بافواههم ولم تؤمن قلوبهم شول کیمسه لردن کراغزلریله ایمانه کلدك
دیدیلر و حال بو که کوکللری ایمانه کلمدی ومن الذین هادوا
وفدین یهود دینیله تدین ایدنلردن بر کروه وارکه سماعون للکذب اوزرکه
یلان سوز بیلمك ایچون سوزکه قولاق دوترلر سماعون لقوم آخرین لم یأتوك مبالغه یله
سوزکه قولاق دوترلر بر بشقه کروه ایچون که سنك مجلسکه کلمزلر یعنی
مدینه ده اولان یهود خیبرده اهل ملتلر ایچون سوزکی استدلر
تا که انلری سوزکدن آکاه ایدرلر بو آیتك سبب نزولی بو ایدی که
اهل خیبرك اشرافندن بر کیمسه بر شرف صاحبی خاتونه زنا ایلدی محصن
اولدقلری ایچون اقتضا ایتدیکیم انلری رجم ایده لر لیکن رجم اولنمزلری کندولره
معقول کورنمکله حضرتك جوارنده اولان بنی قریظه جهودلرینه بو وجه
اوزره که سرور کائناتدن زنانك حدندن سؤال ایده لر دیو کاغد
ایتمشلر دیکه اکر زنانك حدنی جلد دیرسه سوزین قبول ایتمیه لر واکر
بیوروکه حدی دکنك اورمق ویوزی قره ایتمکدر سوزین قبول ایده لر
مقتضاسیله عمل ایده پس حضرت صلوات الله علیه رجم اولنمزلرینه
حکم ایتدی یهود بونی قبول ایتمیوب دیدیلر دینمزده زنایه بو کونه حد
یوقدر بعده خواجه عالم صلی الله علیه وسلم ابن صوریا یهودیی اراسندن
وارلرنده حکم ایدوب کا بیوردی سکا قسم ویرورم شول خدا ایله که کندو سندن
اوزکه بر معبود یوقدر دریایی یاروب سیزه نجات ویردی وال فرعون
غرق ایتدی اوزدکز طور طاغنی قالدردی وحضرت موسی اوزره توراتی

ایتدروب حلال وحرامی ایچنده بیان ایتدیکه کتابکزده زنا ایدن محصنک
حدی رجم دکلمیدر ابن صوریا دیدیکه کتابمزده انک حدی رجمدر
یهود طائفه‌سی بو کلامی ابن صوریادن ایشدیجک اوزرنه فالقوب
دیدیلر نیچون حقیقة الحالی بیان ایتدک ابن صوریا انلره جواب ویروب
حضرت صلی الله علیه وسلم رجم اولنملرینه حکم ایدوب مسجدک قپوسی یاننده
رجم اولندیلر یحرفون الکلم من بعد مواضعه اول جماعت که اوزلرکه
یلدن سویلمک ایچون سوزکه قولاق دوتلر حالکری بوکه سوزی مکاننده
وضع اولندقدنصکره تغییر ایدرلر نته‌که آیت رجمی جلد وتحمیم ایله یعنی
دکنک اورمسیله و یوزی قره‌ته تبدیل ایتمکله ایتدیلر یقولون ان اوتیتم
هذا فخذوه یهود خیبر بنی قریظه‌یه دیدیلر بو محرف سوزک حکمی
سیزه ویرلدیسه انی قبول ایدک وان لم تؤتوه فاحذروا واکر بو محرف حکم سیزه
ویرلمیوب محمد المصطفی انک خلافنه حکم ایدرسه انی قبول ایتمکدن کندوکزی
صاقندرک ومن یرد الله فتنته وهر کیمکه تکری تعالی انک ضلالتنی
ایستر فلن تملک له من الله شیئا تکری‌نک حکمندن اکا برنسنه‌یه قادر
اولمزسن که ضلالتی اندن دفع ایده‌سن اولئک اول صفاتله متصف
اولان کروه الذین لم یرد الله ان یطهر قلوبهم شول کمسنه‌لردرکه
تکری تعالی ایستمدیکه کوکلرین کفردن پاک قیله لهم فی الدنیا خزی
انلره دنیا جهاننده خوارلق وحقیرلق که همیشه اهل ایماندن خوف اوزره
اولوب کندولره جزیه ویرورلر ولهم فی الآخرة عذاب عظیم
وانلره اوبر جهانده بر اولو اشکنجه وار سماعون للکذب منبورلر یلانی تعلق
ایچون سوزی بک دکلرلر اکالون للسحت حرامی یعنی رشوتی چوق ییرلر
فان جاؤک فاحکم بینهم او اعرض عنهم پس سکا کلورلرسه ارالرنده
حکومت ایت یا انلردن یوز چویر وان تعرض عنهم فلن یضروک شیئا
واکر انلردن یوز چویرورسن هیچ برنسنه سکا زیان ایرمزلر وان حکمت
فاحکم بینهم بالقسط واکر ارالرنده حکومت ایدرسن حق تعالی بیوردیغی شیله
ارالرنده حکومت ایله ان الله یحب المقسطین که بی شبهه حق تعالی عدل
ایدنلری سور وکیف یحکمونک ونیجه سنی حکم ایدرلر وعندهم
التوریة وحال بوکه توراة یانلرنده وار فیها حکم الله تکرینک فرمانی
ایچنده موجوددر ثم یتولون من بعد ذلک پس کتابلرینه موافق

حکم ایتدککدن صکره اعراض ایدرلر وما اولئک بالمؤمنین واولکروه
کتابلرینه تصدیق ایدنلر دکلدر انا انزلنا التوریة تحقیقا که بیز
توراتی ایندردک فیها هدی ونور اول حالده که ایچنده طریق حقه
یول کوسترمک وشبهه‌لرین ظلماتن ازاله ایدن ایشق وار یحکم بها
النبیون الذین اسلموا تکری‌نک حکمنه انقیاد ایدوب بنی اسرائیلک پیغمبرلری
انکله حکم ایدرلر للذین هادوا دین یهود ایله تدین ایدن کیمسه‌لره
والربانیون والاحبار وپیغمبرلرک طریقنه سلوک ایدن علما وزهاد
دخی انکله حکم ایدرلر بما استحفظوا من کتاب الله اول سببله که تکری تعالی
انلره فرمان ایتدیکیم کتابنی تحریف وتضییعدن صاقلیه‌لر وکانوا علیه
شهداء واول کتاب اوزره کواهلر ایدیلر که دوغرودر لغله انی بیان ایدرلر نته‌کیم
ابن صوریا بیان ایلدی فلا تخشوا الناس واخشون پس ای حکام اولنلر حکومه
خلقدن خوف ایتمک وبندن خوف ایدک ولا تشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا
دینم احکامنی ازبها ایله یعنی رشوت یا اعتبار وجاه ایله تبدیل
ایتمک ومن لم یحکم بما انزل الله وهر کیم تکری ایندردوکی شیئله
حکم ایتمز فاولئک هم الکافرون اول کروه که حکمده تکری‌نک
کتابنه مخالفت ایدرلر کندولر درکه کافر اولنلر وکتبنا علیهم فیها
وبنی اسرائیل اوزره توراتده یازدق یعنی فرض ایتدک که ان النفس بالنفس
جان جان مقابله‌سنده قتل اولنور والعین بالعین وکوز کوز ایله قوپارلور
والانف بالانف وبورن بورن ایله کسلور والاذن بالاذن وقولق قولق ایله
دیبدن کسلور والسن بالسن ودیش دیش ایله قلع اولنور والجروح قصاص
ویاره‌لر قصاص ایه‌سیدر یعنی یاره مقوله‌سنده ما دام که مساواة ممکندر
قصاص اولنور مثلا بر کمسه بر کمسه‌نک النی کسرسه مقابله‌سنده
کسنک الی قطع اولنور اما یاره‌ده مساواة ممکن اولمیجق یاره‌نک بهاسی جنایت صاحبندن
النور فمن تصدق به پس قصاصک اسبابی مستحق اولانلردن هر کیم که قصاصله تصدق
ایشه یعنی خصمندن اوز کیچه فهو کفارة له اول تصدق ایتمک کندویه
کفاره اولور یعنی حق سبحانه وتعالی انک سببله کناهن مغفرت ایدر ومن لم یحکم
بما انزل الله وهر کیم تکری ایندردوکی کتاب ایله حکم ایتمز فاولئک هم الظالمون
اول کروه کندولردر ستمکار اولنلر که حقی یرندن وضع ایتمزلر وقفینا
علی آثارهم بعیسی بن مریم وعقب اولان پیغمبرلرک ایزی اوزره مریم اوغلی

عیسایی کوندردک مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ تصدیق
ایدیجی اولدوغی حالده ایلروسنده اولان احکامی توراتدن
وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وکندویه انجیلی ویردک که انجیلده
دوغرو یولی کوسترمك و شبهه لرك قرانلغنی نابود قلیجی ایشیغ وار
وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ ما قبلنده مذکور اولان
جمله اوزره معطوفدر و ایکنجی لفظ انجیلدن حالدر وَهُدًى وَ
مَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ و پرهیزکارلره رهنمالك و پند اولدوغی
حالده انجیلی حضرت عیسایه ویردك وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ
الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ و علمای انجیل حکم ایتسونلر اول حکمله که
تنکری تعالی انی انك ایچنده ایندردی وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
وهر کیم تنکری تعالی ایندوردکی شیله حکم ایتمزسه فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
اول کروه کندولردر خدانك طاعتی دائره سندن چیقنلر وَأَنْزَلْنَا
إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ دخی سکا قرانی دوغرولغله ایندردك مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ایلروسنده اولان کتاب
سماوی مقوله سنه تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ و اول
کتاب مقوله سی اوزره نکهبان اولدوغی حالده یعنی قران کتب سماویه یی
تحریف و تغییردن صاقلر و انلرك صحت و ثباتنه شهادت ایدر
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ پس خلق ارا سنده تنکری ایندردوکی شیله حکم ایت
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ و آرزولرنه اویمه عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ دوغرولقدن سکا کلان
نسنه دن منحرف اولدوغکده لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا
سزدن هر بر کروهه ای آدم اوغللری بر شریعت و بر دوغری یول قیلدق
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً واکر تنکری تعالی ایستسیدی
سزی بر ملت اوزره متفق بر امت قیلردی وَلَٰكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ
ولیکن سزی مختلف قیلدی تا که زمانه مناسب اولان شرایع مختلفه دن
سزه ویردوکی شیدن سزی تجربه ایدوب مطیع عاصیدن ممتاز
اوله فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ پس ایولکلره نایل اولمق ایچون بری بیرکزه غلبه ایتمکه
سعی ایدك إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا خدای ذو الجلالك حکمنه دردونکوز
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ پس سزه بیلدیره اول نسنه یی
که سز انك ایچنده اختلاف ایدردکوز منقولدر که احبار یهود بو کونه سوز سویلشدیلر

که کلك محمدك یانینه کیده لم شاید انی دیننده بر مکر و حیله
ایله دوندره لم پس حضرتك حضورینه کلوب دیدیلر یا رسول الله
یهود ارا سنده بزم کمال اعتبارمزی بیلورسن و بی شبهه
سنده معلوم اولمشدر که بز سکا متابعت ایدرسك
قوم یهود سکا متابعت ایدرلر متابعتمزی ایسترسن بوکون سندن ایسترز
که جماعتمزله بعض دعوالرمز وار سکا مرافعه یه چیقدوکمزده بزه حکم
ایده سن حق جل و علا حبیب اکرمنی انلرك مکر و حیله سندن حفظ ایتدی
بو آیتی منزل قیلوب بیوردی وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ سکا فرمان
ایتدك که ارالرنده حکم ایده سن اول شیله که حق تعالی
انی ایندردی وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ و آرزولرنه اویمه وَاحْذَرْهُمْ أَنْ
يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ و انلردن صاقن که سنی ازدرمیه لر
تنکری تعالی سکا ایندردکی شیئك بر مقدارندن فَإِنْ تَوَلَّوْا پس سکا ایندرلن
نسنه دن یوز چویروب کیدرلرسه فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ
بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ بیل کیم بوندن غیری بر شی یوقدر که حق
تعالی ایستر که کناهلرینك بر مقداری مقابله سنده کندولره
بر عقوبت دکدره وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ و تحقیقا
خلقدن چوق کمسه وار که احکامك حدودندن تجاوز ایدوب
کفرده تعصب ایتمشلر أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ پس آیا کتاب اللهك
حکمنه موافق اولمیان حکمی ایسترلر وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا و کیمك
حکمی تنکرینك حکمندن یکرکدر لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ لام تبیین ایچوندر
یعنی بو استفهام بر کروهه در که بی شك و بی شبهه تصدیق ایدرلر
زیرا بونده تامل و تدبر ایدنلر بو کروهدر پس بالضروره بیلورلر کیم
کوزل حکمدن اوزکه بر حکم خدادن صادر اولماز کتوردیلر که عبادة بن الصامت
رضی الله عنه و ابن ابی منافق ارا سنده بعض کفتکو اولدی حضرتك مجلسنه
بو مضمونله که عباده سویلدی که یهود طایفه سندن بنم خیلی دوستلرم وار
ایدی که بر مصیبت محلنده انلرله استظهار ایتمك ممکن ایدی لیکن تنکرینك
و پیغمبرینك دوستلکلریله اکتفا ایدوب قولرندن وازکچدم ابن ابی دیدی
بن نوایب روزکاردن و حوادث لیل و نهاردن قورقرم یهود طایفه سندن
اولان دوستلرمك معاونت مظاهرلرندن امیدوارم حق جل و علا بو آیتی

بوردي يا ايها الذين امنوا اي ايمانه كلان كيمسنه لر لا تتخذوا اليهود
والنصارى اولياء بو ايكي طايفه يي دوستلر اتمك بعضهم اولياء بعض
بر مقدارلري بر مقدارلرينك دوستلريدر يعني انلر بري بريله دوستلشورلر
سيزه كله دوستلشمزلر ومن يتولهم منكم وهركيم سيزدن انلره
دوستلق ايدوب معاونت وموافقتلرينه ميل ايدر فانه منهم
بي شبهه كيم اوكونه كيمسنه انلردن مرسندندر ان الله لا يهدي
القوم الظالمين تحقيقا كه حق جل وعلا ستمكر اولان جماعته دعوت[?]
يول كوسترمز فترى الذين في قلوبهم مرض پس كوكللرينه نفاق وخسته
اولان كروهي يعني ابن ابي واتباعني كورورسن يسارعون فيهم انلرك
دوستلقلرنده شتاب ايدرلر يقولون نخشى ان تصيبنا دائرة ديرلر
قورقرز كيم بزه بر مصيبت دكه يعني بو يدكاني ايدرلركه كفار اهل اسلام اوزره
غلبه ايدرلر وبو كانلرك حق تعالى ابطال ايدوب بويوردي فعسى الله ان يأتي
بالفتح پس شايد حق تعالى محمد واصحابي چون فتحي كتوره مراد فتح مكه در يا يهود
منازلنك تسخيري او امر من عنده ياقتنن بر فرمان كتوره كه يهودك
كوكي قتل ايله وشرلري كوكله قلع اولنه فيصبحوا على ما اسروا في انفسهم نادمين
پس كفر وشركين جانلريدن صاقلدوقلري نسنه اوزره پشيمان اوله ويقول
الذين امنوا وايمانه كلانلر بري بيرنه ديرلر اهؤلاء الذين اقسموا بالله بونلرميدر
شول كمسه لركه تنكريه انداچدلر جهد ايمانهم
اول حالده كه اندلرينك مغلظ كتوردمكه چوق
جهد ايتدلركه انهم لمعكم على التحقيق كندولر سيزكله درلر حبطت
اعمالهم فاصبحوا خاسرين عمللري باطل اولوب دنياده واخرتده
قوتولمش اولديلر يا ايها الذين امنوا اي ايمانه كلانلر من يرتد
منكم عن دينه هركيم سيزدن دينندن دونر بو ايت كريمه غيبده اولاني
شيئك وقوعندن خبر ويردي زيرا حضرتك اخر عهدنده وفاتندن صكره
چوق كيمسنه مرتد اولدي انجق مدينه ومكه ده ساكن اولان
لردن وبحرينده عبد القيس طايفه سندن بر كيمسه مرتد اولمدي ومرتد
اولنلر كيمي پيغمبرلكه دعوى ايدن مسيلمة الكذابه اويدي وكيمسي ذو الخماره
تابع اولدي وكيمسي سجاح نام برقادينك نبوتنه معترف اولدي صكره مرتد
اولنلري حق تعالى اهل اسلامك قليجيله محو ايتدي نته كه تفصيلي كتب

تواريخده مسطوردر فسوف يأتي الله بقوم يحبهم ويحبونه
صدر ايتده مذكور اولان شرطك جوابيدر يعني بويله
اولوركه اي ايمانه كلانلر سيزدن هركيم دينندن
رجوع ايدر بلاشك ايزد جل جلاله اول قوم كيمسنه يي اهلاك ايدوب
يرينه بر كروه كتورور كيم وصفلري بودركه خدا كندولريني
سيورلر يعني كندولرين طاعتنه موفق قيلار وكندولر حق
تعالى يي سيورلر يعني طاعتنه منقاد اولورلر اذلة على المؤمنين
اهل ايمان اوزره مهربانلك ايدرلر اعزة على الكافرين
كفار اوزره بيرحم وشغلبا[?] اولورلر وبو كروه كيم اولدقلرنده اختلاف
اولنمشدر كيمسي ديدي كه يمن خلقيدر وكيمسي سويلدي فارسيه
كوشنه جنك ايدن جماعتلردر وبعضيسي ديدي كه اندر فرس طايفه
سيدر وهركيم ايسه لرشانلرنده بودركه يجاهدون في سبيل
الله تنكرينك يولنده جنك ايدرلر ولا يخافون لومة لائم وملامت
ايديجينك ملامتندن قورقمزلر ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء اول
صفات مذكوره تنكرينك احسانيدر ايستدوكي كيمسنه يه ويرور
والله واسع عليم وحق جل وعلا قوللرينه احساني چوق ايدر اهل استحقاقي
كما ينبغي بيلور انما وليكم الله ورسوله والذين امنوا بونلر اوزكه
دكل بودركه احوالكزه استقامت ويرن تنكريدر وپيغمبري وايمانه
كلانلر يعني حضرت محمد المصطفانك اصحابي پس انلري مدح ايدوب بويوردي
الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكوة وهم راكعون
يعني مدح اولنسون شول كيمسنه لركه نمازي قيلارلر وزكوتي ويرورلر
وحال بو كه نمازي وزكوتي ادا ايتدوكلرنده خشوع ايدرلر ومن يتول الله
ورسوله والذين امنوا وهركيم تنكريي وپيغمبريني وايمانه كلانلري دوست ايدينور
فان حزب الله هم الغالبون بي شبهه كيم خدانك لشكري كندولردر غلبه
اينلر اخبارده كلمشدركه يهوددن رفاعة بن زيد وسويد بن الحارث
اسلامه كلديلر بعده منافق اولديلر صحابه دن بعض كيمسه لر
انلره مودت ايدوب مخالطه ايدرلردي حق تعالى انلرك حقنده بو ايتي منزل قيلوب
بيوردي يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا الذين اتخذوا دينكم هزوا ولعبا
من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم والكفار اولياء

اي يمانه كلانلر سيزدن اسبق كندولره كتاب ويرلن كيمسه
لردن دينكزي مسخره لك واينمك ايدنانلري ومشركلري دوستلر
ايدنمك وَاتَّقُوا اللّٰهَ ودننه دوشمنلر يله دوستلك ايتمككدن
تنكريدن خوف ايدك اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ اكر اهل ايمان
ايدكوز زيرا ايمان صحيحله متصف اولان كيمسه دين دوشمنلر يله
اشنالك ايتمز وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا وقچن نمازه قيلمسه
كتوريلركه مدينه منوره ده بر ترسا وارايدي هر كاه كه موذن
اشهد ان محمدًا رسول الله سويلردي اول خبيث يندي دراي تنكري
ياندرسون اتقا قابو كيجه ترسا اهل وعيا ليله يونرم ياتوروردي حتى
اوده سنه آتش كتوردي اندن بر شراره منفصل اولوب كند واهليله
احراق ايلدي ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ اول استهزا واوينمك
اول سبيله دركه انلر بر كروهدرلر اول استهزا ايتمزنه كونه
ستم وار قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ سويله اي كتاب ايه لري هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا
برنسنه بزدن عيب بيلوب انكار ايتمزسيز اِلَّا اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ
اِلَيْنَا وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ مكر بو ايشي كه خدانك وخدا بينته و
بيزه ايندرلن كتابه وبيزدن اسبق ايندرلن كتبه
تصديق كتوردك وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ واني عيب
بيلمزسيز كه على التحقيق چوغكوز ايمانك دائره سندن
چقمشدر قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ سويله اول عيب
بيلدككوزدينيدن بدتر اولان شيدن سيزه خبر ويره ييمي
مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِ تنكري قتندن ثابت بر سن اولدوغي
جهتندن مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ مبتدا محذوفه
خبردر پس تقدير كلام بوكونه اولور كه اول بدتردين
شول كيمسه نك دينيدركه تنكري اني
رحمتندن دور قيلوب اوزونه خشم ايتدي وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ
واول بدتر دينك اربابندن ميمونلر وطنغوزلر قيلدي
وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ اول بدتردين شول كيمسه نك دينيدركه
طاغوته عبادت ايتدي وطاغوتدن مراد بوزاغودركه يهودن
اكا عبادت ايتديلر اُولٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا اول ملعون ومغضوب عليه كروه مكان

غايتله يمانده لر يعني روز قيامتده يهودك مكاني غايتله بدترددر وَاَضَلُّ
عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ودوغري يولك اورته سندن چوق ازغونده لر وَاِذَا
جَاؤُكُمْ قَالُوا اٰمَنَّا وقچن سيزه كلودلر ديرلر ايمانه كلدك وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ
وحال بوكه كفرله كيرديلر وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وكندولر انكله چيقديلر يعني
هر حالده كفر كندولره مصاحب اولمشدر هيچ اندن منفك اولمديلر وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ وايزد ذو الجلال سيزدن داناتردر اول شيئه كه انلر
صاقلرلردي وَتَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ ويهود فيمندنن چوق كيمسه يي كوررسن
يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ حرامي تحصيل ايتمده شتاب ايدرلر وَالْعُدْوَانِ
وحدي تجاوز ايتمده دخي وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ وحرامي يمكده دخي لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ايشلدوكلري شي غايتله يمان ايش ايدي لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ
وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ نيچون عالملر وزاهدلر انلري
منع ايتمديلر يلاني سويلكلرندن وحرامي يمكلرندن لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ياپدوقلري ايش غايتله بد شي ايدي كه عوامي اول كونه بد شيدن
منع ايتمزلردي كتوردبلركه حضرت صلى الله عليه وسلم مدينه يه هجرت ايتمدن
اول معيشتده يهود طائفه سنك رفاهيتي وار ايدي چون سرور كائنات
مدينه يه هجرت ايتدي يهود طائفه سي عداوتنه بيل بغلديلر حق تعالى انلردن
بركتي قالدروب معيشتلري تنك اولدي بي ادبانه سوز سويلمكه شروع
ايتديلر نته كه حق تعالى اندن خبر ويروب بيوردي وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ
اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ ويهود ديديلر تنكرينك الي بغلنمشدر بو عبارت بخلدن كنايتدر
يعني تنكري تعالى حاشا بخيلدر بيزه برنسنه ويرمزكه معيشتمز واسع اوله غُلَّتْ
اَيْدِيهِمْ خيردن انلري بغلوا ولسون وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا وديدوكلري سوز سببيله
رحمتدن دور اولسونلر بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ بلكيم اللري اچقدر يُنْفِقُ كَيْفَ
يَشَاءُ عطا ايدر نيجه كه ايستر يعني عطا سنده كندوسي مختاردر واينتدوكي
كبي ويرور بيلنمك كركدر كيم يد صفات ذاتدن بر صفتدر سائر صفات
كبي اكا ايمان كتورمك واجبدر ونه كونه اولدوغن بحث اولنمامق كركدر
وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا والبته
بر وودكار دكدن سكا ايندرلن شي يهوددن چوق كيمسنه يه مخالفت امر
وكفر ارتورور يعني انلرده موجود اولان كفر وطغيان سكا منزل اولان
قرآن سببيله ارتورنته كه خسته اولان كيمسه صحيح المزاجك غذاسن تناول

ايديجك خسته لكى اديتر وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ وادالرنده دشمنلك وخصومتى بو داقدق روزجزايه دك كه هيچ
سوزلرى وكوكللرى متفق اولماز كُلَّمَا اَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ هر
كاه كه پيغمبرايله جنك ايتمك ايچون آتش ياندرسلر حق تعالى انى سوندرر يعنى
هر محل كه جنك ايتمكه بر تدبير ايدرلر حق تعالى انلرك ارالرنده بر منازعه صالوب
ايله ايتدوكلرى تدبيرى بوزر وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا وير يوزنده
برماز لك ايتمك ايچون سعى ايدرلر وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ وابن دجل
جلاله بر ماز لك ايدنلرى سيومز وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا وتحقيق
كه كتاب ايه سى اولانلر محمد المصطفايه ايمان كتورسه وب معاصيدن پرهيز
ايتسه يدلر لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ البته ايتدوكلرى كناهلرى كندولردن
محو ايدردك وَلَاَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ والبته انلرى ناز ونعمت باغلرينه
داخل قيلاردك وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
وتحقيقا كيم يهود ونصارى توراة وانجيلى وپروردكارلرندن كندولره
ايندرلن نسنه يى اياقلندره سيدلر يعنى اكر بونلر توراة وانجيلك وسائر
كتب سماويه نك مقتضاسيله عمل ايتسه يدلر لَاَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ
اَرْجُلِهِمْ البته اوستلرندن واياقلرى التندن يرلردى يعنى كوكدن يغمورلر
ويردن بتن اشيا سببيله كندولره خير عظيم حاصل اولوب نعمتلرى چوق
اولوردى مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ اهل كتابدن بر كروه واركه احوالرى معتدلدر
وانلر محمد المصطفايه ايمان كتورنلردر وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ وانلردن
چوق كيمسنه واركه ايشلدوكلرى ايش غايتله يماندر يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ
بَلِّغْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ اى خدادن شريعتله كوندرلمش اولان ذات پاك
پروردكاركدن سكا ايندرلن نسنه يى جمله خلقه يتشر وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ واكر سكا ايندرلن نسنه يى توتيشترمز سن ربكك رسالتنى يتشرمش
اولمازسن وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ وحق سبحانه وتعالى سنى خلقك شرندن صاقلر
پس رسالتى تبليغ ايتمده قصور قومه اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ بى شبهه كيم
حق تعالى كفر ايدن كروهه يول كوسترمز قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلٰى شَيْءٍ
سويله اى ارباب كتاب اولانلر هيچ بر نسنه اوزره دكلسز يعنى بر معتبر دين اوزره
دكلسز حَتّٰى تُقِيمُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ حضرت موسى
وعيسى اوزره ايناندكتابلرى وديكوزدن سيزه ايندرلن كتبك احكامنى اقامت

ايتمدكلكونجه واول احكامك اقامتندن بر دينى بوكه محمد المصطفايه ايمان
كتوره لوز بر لجميع كتب سماويه معجزه صاحبنه تصديق ايتمكى ايجاب ايدر وَلَيَزِيدَنَّ
كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ترجمه سى شمدى سبقت
ايتدى فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ پس كفر ايدن كروه اوزره اندوهناك
اولمه اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارٰى لفظ والصابئون
مبتدا اولمغله مرفوع اولدى وانك خبرى محذوفدر سياق كلام اوزره دلالت
ايدروكركديكه انك خبرندن صكره واقع اوله لكن اول كلام ارهسنده
ادخال اولندى بو نكته على الفور بيان اولنمق ايچون كه صابيلر كثرت ضلال
ايله يماندرلر ولنجه اوزرلرينه توبه اولنور غيرلرينك توبه سى بالطريق الاولى
حيز قبوله كيجر پس تقدير كلام بوكونه اولوركه تحقيقا ايمانه كلانلرك ودين
يهود يله تدين ايدنلرك وترسالرك حكمى مذكوردر اولرجى كلامدر صابئلر
دخى انلر كبيدر مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا هر كيم انلردن خدا
وحدانيتنه وروز جزانك اولمسنه تصديق ايدوب كوزل ايش ايشلدى
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ نه اوزرلرينه قورقو اولور ونه غمناك اولورلر
لَقَدْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِى اِسْرَائِيلَ تحقيقا كيم يعقوب اوشاقلرينك پيمانن الدق
وَاَرْسَلْنَا اِلَيْهِمْ رُسُلًا وانلرك طرفنه پيغمبرلر كوندردك كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ
بِمَا لَا تَهْوٰى اَنْفُسُهُمْ هر كاه كه بر پيغمبر كندولره كلور خوشنود اولمديغى شيئله اكا
عصيان ايدوب دشمنلك ايتديلر فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ سؤال مقدر
جوابيدر كويا سؤال اولندى كه پس انلره نه ايشلديلر جواب ويرلديكه بربلوكى
يلانجى دوتديلر محمد المصطفى وعيسى عليهما السلام كبى وبربلوكى ولديريلر
حضرت زكريا ويحيى كبى بزونسلرى وَحَسِبُوا اَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ دخى بنى اسرائيل
كمان ايتديلر كه كندولره بر بلا ومحنت اولماز فَعَمُوا وَصَمُّوا پس دغرو يولى كورمكدن
كور اولديلر وحق سوزى ايشتمكدن صاغر اولديلر ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ صكره
توبه لرى واقع اولمغله حق جل وعلا اوزرلرينه توبه ايتدى ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ
مِنْهُمْ بعده انلردن چوق كيمسه كور اولديلر وصاغر اولديلر وَاللّٰهُ بَصِيرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ وابن دجل جلاله ايشلدوكلرى ايشه بيناددر لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ
قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قسم اولسونكه كفر ايتدى شول كيمسه لر
كه ديديلر على التحقيق تكرى كندوسى مريم اوغلى مسيحدر وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَا بَنِى اِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ وحضرت مسيح ديدى اى يعقوب

اوغوللری دیم ودیکوذ اولان خدایه قوللق ایلدک اِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ تحقیقا
شان بودرکه هر کیم تنکری به اورتاق قیلادر فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ البته
ایزد جل وعلا بهشت جاودانک کیرمسنی انک اوزره حرام ایندی وَمَأْوٰيهُ
النَّارُ ومکانی دوزخدر وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ اَنْصَارٍ وستمکارلره هیچ یاردمجیلر
اولماز که عقابی کندولردن دفع ایدهلر لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ
ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ بی شبهه کیم کفر ایتدی شول کیمسهلر که دیدیلر تنکری تعالی اوچک اوچنجیسیدر
بو سوز نصارادن نسطوریه نام فرقهنک سوزیدر که بونلرک هر بیری معبوددر
وتنکری تعالی انلرک بیریسیدر وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اِلٰهٌ وَاحِدٌ وحال بوکه وجودده
عبادته مستحق هیچ بر معبود یوقدر مگر بر معبود دنا اوزکه واو ایزد ذو الجلالدر
عزشانه وعم احسانه وَاِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ واکر دیدوکلری سوزدن منتهی
اولمازلر لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ البته انلردن کفر ایدنلره کروهه
بر دردناک اشکنجه دکر اَفَلَا يَتُوبُونَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ پس ایزد ذو الجلالک
طرفنه دونوب اندن مغفرت طلب ایتمزلرمی وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وحال بوکه تنکری
تعالی کنهکارلره چوق مغفرت ایدر توبه ایدرلرسه کندولرین غایتله اسرکر
بو استفهام مدح انلرک کفر اوزره اصرار ایتملرندن تعجیب ایچوندر مَا الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ اِلَّا رَسُولٌ مریم خاتونک اوغلی حضرت مسیح بر نسنه دکلدر الا بر پیغمبرکه
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ کندوسندن اسبق اولان پیغمبرلر کذشته اولدیلر
یعنی حضرت عیسا کندوسندن اسبق اولان رسل کبی بر رسولدر حق جل وعلا
انی بعض معجزاتله مخصوص قیلدی نته که انلری دخی انلرله مخصوص قیلدی چون کر
تنکری تعالی انک الی اوزره میتلری احیا ایتدی حضرت موسانک الی اوزره
دکنکی یلان قیلدی وبو اغربدر واکر کندولی پدرسز وجوده کتوردی
حضرت آدمی پدرسز ومادرسز کتوردی ایتدی وبو اعجبدر وَاُمُّهُ صِدِّيقَةٌ
وانا سی چوق صدق صاحبهدر كَانَا يَاْكُلَانِ الطَّعَامَ کندوسی واناسی ییمک
یرلردی یعنی نته که ذی روح اولان حیوان غذایه محتاجدر انلر دخی کا محتاج
ایدی پس غذایه محتاج اولان کیمسنه اله اولمغه لیاقتی اولسونمی اُنْظُرْ كَيْفَ
نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيَاتِ باق نیجه انلره دلائل توحیدی بیان ایدرز ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ
صکره باق دوغری سوزک ایشتمسندن نه کونه یوز چویررلر قُلْ اَتَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا سویله ایا تنکریدن اوزکه قوللق ایدرسز
شول کیمسهیه که سیزه نه زیان ونه سود یتشدرمکه قدرتی یوقدر یعنی حضرت عیسی

دیدیلر الوهیت خدا وعیسی ومریم اراسنده مشترکدر

كنده ذاتنده

کندو ذاتنده نفعکزه وضررکزه قدرتی یوق ایکن نیجه سیزانی تنکری ایدنوب
عبادت ایدرسز وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وخدا جل وعلا کندودر اقوالکزی درست
ایشیدن عقائدکزی بختشی بیلن پس انلره کوره سزاکزی ویرور قُلْ يَا اَهْلَ
الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ سویله ای کتاب ایه لری اولانلر دینکوزده
حدی تجاوز ایتمک اوکونه تجاوزکه باطل اوله وَلَا تَتَّبِعُوا اَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا
مِنْ قَبْلُ وبر جماعتک آرزولرینه اویمک که پیغمبرک بعثتندن اسبق کمراه ایدیلر
وَاَضَلُّوا كَثِيرًا وچوق کیمسهیی کمراه ایتدیلر وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ وپیغمبرک
بعثتندن صکره طریق معتدلدن کمراه اولدیلر لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي
اِسْرَائِيلَ عَلٰى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ یعقوب اوشاقلرندن کفر ایدنلر حضرت
داودک ومریم اوغلی عیسانک لسانلری اوزره نفرین اولندیلر ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ اول لعنت اولنمق انلره اول سببله اولدیکه خدانک فرمانن
قبول ایتمیوب تعیین اولنان حدودی تجاوز ایدرلردی كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ
عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ بویله ایدیلرکه بر بدایشیکه ایشلرلردی اندن بیری بیرین نهی
ایتمزدی لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ قسم اولسونکه ایشلدوکلری ایش قتی یمان
ایش ایدی تَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا اهل کتابدن چوق کیمسه
کورورسن که مسلمانلره ایندوکلری عداوت جهتندن کفر ایدنلرله دوستلک
ایدرلر لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ غایتله یمان حالدر اول حال که جانلری
کندولره ایلرو کوندردی واول حال بوکه اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ایزد ذو الجلال
اوزلرینه خشم ایتدی وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ واشکنجهده کندولردر
همیشه اقامت ایدیجیلر وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ واکر
خدایه وپیغمبره واکا ایندرلن کتابه ایمان کتوروسهیدیلر مَا اتَّخَذُوهُمْ اَوْلِيَاءَ انلری
دوستلر ایدنمزلردی زیرا ایمان انی منع ایدر وَلٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ
ولکن یهوددن چوق کیمسه دائره ایماندن چیقمشلردر لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ النَّاسِ
عَدَاوَةً لِلَّذِينَ اٰمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ اَشْرَكُوا قسم اولسونکه ایمان کتورنلره خلقک
قتی عداوتلوسی جهودلری وشرک ایدنلری بولورسن وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً
لِلَّذِينَ اٰمَنُوا وبی شک بولورسن اهل ایمانه محبت یوزندن ادمیلرک یقینرکی
الَّذِينَ قَالُوا اِنَّا نَصَارٰى شول کیمسهلرکه دیدیلر علی التحقیق بیز ترسالرز ذٰلِكَ
بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا اول محبت انلرده اندندر اوتری اولدیکه
کندولردن دوغری سوزلی دانالر وصومعهنشین عابدلر وار وَاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

دخی اول سببله که حق سوزنی قبول ایتمکده سرفرولك ایدوب تکبر ایتمزلر
وَاِذَا سَمِعُوا مَا اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُولِ وچون سیدالانامه ایندرلن نسنه یی یعنی قرآنی
ایشدرلر تَرٰی اَعْیُنَهُمْ تَفِیضُ مِنَ الدَّمْعِ کوزلرین قیناد کورورسن یاشدن
مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ دوغرو سوزدن بیلدوکلری شیدن اوتری یَقُولُونَ
رَبَّنَا اٰمَنَّا دیرلر ای پروردکارمز بو کلامه و بو مرسل اولان پیغمبره تصدیق
کتوردك فَاکْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِینَ پس قرآنك حق اولدوغنه و محمد المصطفانك
نبوتنه شهادت ایدنلرله بیزی یاز وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ
الْحَقِّ و بیزه نه اولدیکه تنکری به دوغرو لقدن بیزه کلان شیئه یعنی قرآنه
و محمد المصطفایه ایمان کتورمزوز وَنَطْمَعُ اَنْ یُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِینَ
و حال بوکه امید دوتدکه دیمز بیزی کوزل عمللو کوهیله بهشته داخل
قیله استفهام بو مقامده انکار و استبعاد ایچوندر یعنی صلحا ایله جنته
کیرمکه امید و کمز طمع ایمانمزه باعث و موجب اولدی پس ایمانه کلمز ایسك
بر امر منکر و مستبعد اولور فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوا پس حق جل و علا انلره اخلاص
و یدوکلری سوزدن اوتری مکافات ایتدی جَنَّاتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ بر باغلر که اشجاری التدن ایرمقلر اقر خَالِدِینَ فِیهَا ایچنده علی
الدوام اقامت تقدیر ایتمشلر وَذٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِینَ و بو بهشتجاودانك
دخولی کوزل ایشلیانلرك مکافاتیدر مرویدرکیم حضرت صلی الله علیه و سلم
حبشه اقلیمنه کیدن مهاجرلرله نجاشی یه مکتوب شریف یوللدی حضرت
جعفر ابن ابی طالب مهاجرینله دعوت ایدوب جمله قسیسلری و رهبانی حاضر
قیلدی بعده حضرت جعفره فرمان ایتدی که کلام قدیمدن اوزرلرنه بر مقدار
اوقیه حضرت جعفر مریم سوره سنی اوقودی حاضر اولانلر انك استماعندن
متأثر اولوب اغلدیلر اندن سکره ایمانه کلدیلر حق جل و علا حقلرنده مزبور اولان
دورت آیتی منزل قیلدی وَالَّذِینَ کَفَرُوا وَکَذَّبُوا بِاٰیَاتِنَا و شول کیمسه لرکه کفر
ایدوب نشانلرمزه تکذیب ایتدیلر اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِیمِ اول کروه دوزخك ایرلریدر
کتوردیلرکه سرور کائنات علیه من الله افضل الصلوات بر کون صحابه کرامه دوزخ
اشکنجه سنی و روز قیامتك زحمتن چوق وصف ایلدی انلردن بر کروه اول
سوزلردن متأثر اولوب عثمان بن مظعونك خانه سنده جمع اولوب بونك
اوزره اتفاق ایتدیلرکه بقیه عمری صوم ایله و کیجه قیام ایله کیجه لر و جرب و نرم
اشیای واتی ییمیه لر و قادیلره وارمیه لر و یلاسکیوب عالملرده کشت و کذار

ایدرلر و بونی اَیْمَانله تأکید ایتدیلر بو کلام سرور کائناتك سمع شریفنه ایریشجك
انلری ایستیوب بیوردی که فکر ایتدکلکوز اشیایه بن مأمور دکلم و بی شبهه
کیم نفسلرکزك او زرکزه حقی وار دیمیوب دوتك و افطار ایدك و کیجه نك
بر مقدارنده قیام ایدك و بر مقدارنده استراحت ایچون اویقویه وارك
زیرا بن کیجه نك بر مقدارنده قیام ایدرم و بر مقدارنده یاترم و اوروج دوترم
و افطار ایدرم و جرب و نرم واتی ییرم و قادیلره کلورم و بو ایش بنم سنتمدر
پس هر کیم سنتمدن اعراض ایدر او بندن دکلدر بعده حق تعالی بو آیتی منزل ایلدی
بیوردی یَا اَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا ای ایمانه کلانلر لَا تُحَرِّمُوا طَیِّبَاتِ مَا اَحَلَّ اللّٰهُ
لَکُمْ تنکری تعالی سیزه حلال قیلدوغی اشیانك پاکیزه لرین حرام ایتمك وَلَا تَعْتَدُوا
اِنَّ اللّٰهَ لَا یُحِبُّ الْمُعْتَدِینَ و حدود الهیه یی تجاوز ایتمك که بی شبهه حق جل
و علا حدودی تجاوز ایدنلری سیومز وَکُلُوا مِمَّا رَزَقَکُمُ اللّٰهُ و تنکری تعالی
سزه روزی قیلدوغی نسنه لردن ییگك حَلَالًا طَیِّبًا پاکیزه حلال اولدوغی
حالده وَاتَّقُوا اللّٰهَ و ایزد ذو الجلالدن خوف ایدك الَّذِی اَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ
شول ایزدکه سیز اکا ایمان کتورمشلرسیز لَا یُؤَاخِذُکُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِی اَیْمَانِکُمْ
حق سبحانه و تعالی سیزی مؤاخذه ایتمز لغو ایله آندلرکزده یمین لغو اولدر کیم
انسان واقع اولمیان شیئك وقوعن کمان ایدوب وقوعی اوزره اند ایچر یا بر عکس
و بو کونه یمین ایدنه حق تعالی مؤاخذه ایتمز وَلٰکِنْ یُؤَاخِذُکُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْاَیْمَانَ
و لیکن حق تعالی سیزی اندلرکك بغلمسیله مؤاخذ ایدر و اولدر که اندلرکزی
بوزرسیز فَکَفَّارَتُهُ اول بوزمقك کناهن محو ایدوب ستر ایدن اِطْعَامُ
عَشَرَةِ مَسَاکِینَ اون بوقسیله ییجك ییدرمکدر هر مسکینه یارم صاع
بغدای یا بر صاع اربه مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ اَهْلِیکُمْ عیالکزه ییدردکوز
طعامك اورتنجه سندن اَوْ کِسْوَتُهُمْ یا اون مسکینك کیدرمسی بر درکو که
عورتن ستر ایده اَوْ تَحْرِیرُ رَقَبَةٍ یا بر انسانك ازاد ایتمسی فَمَنْ لَمْ یَجِدْ پس بر کیمسه
که بو اوچك بیرین بولماز فَصِیَامُ ثَلٰثَةِ اَیَّامٍ انك کفاره سی اوچ کون پیاپی اوروج
دوتمقدر ذٰلِكَ کَفَّارَةُ اَیْمَانِکُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ بو مذکور اولان اشیا
اندلرکزك کناهن محو ایدوب ستر ایدنلردر چون اند ایچوب انی بوزرسیز
وَاحْفَظُوا اَیْمَانَکُمْ و اندلرکزی بوزمقدن صاقنك بوزلمسی اولی اولمیجق
کَذٰلِكَ یُبَیِّنُ اللّٰهُ لَکُمْ اٰیَاتِهِ بو مذکور اولان بیان کبی حق تعالی سیزه ایاتن
بیان ایدر لَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ تا که سیز اوکرنمکك نعمتنه معترف اولوب خدانك

حمد وثنا سزا ایده‌سز یا ایها الذین آمنوا انما الخمر ای ایمان کلانلر بوندن
غیری بر شیء یوقدر که ایچمک والمیسر وقمار اوینمق ولا الانصاب وعبادت ایچون
قوریلن بتلر والازلام واوقلر که احوال الرندن مهم اولان اشیانک کیفیتن
انکله استفسار ایدرلردی نته که بو سوره‌نک اوائلنده بیان اولندی رجس
من عمل الشیطان بو مذکور اولان اشیا ابلیس نقبیحنک وسوسه وتزیینندن
بر مردارلقدر فاجتنبوه پس اول مردارلقدن صاقنوک لعلکم تفلحون تا که سز انلردن
اجتناب ایتمک سبیله زحمتلردن قورتله سز انما یرید الشیطان بوندن
اوزکه بر نسنه یوقدر کیم شیطان استرکه ان یوقع بینکم العداوة والبغضاء
فی الخمر والمیسر آراکزده دشمنلک وخصومت صاله شراب ایچمکوزده
وقمار اوینمکوزده ویصدکم عن ذکر الله وعن الصلوة وایسترکیم سزی
خدایی آکمقدن ونمازی قلمقدن آلی قویه فهل انتم منتهون پس سز انلردن
وازکیچیجی میسز بو مقامده استفهام امر ایچوندر یعنی سز بونلرک عیبلرین
بیلدکدن صکره استعمالرندن وازکیچک واطیعوا الله واطیعوا الرسول
وخدایه فرمانبر اولک وپیغمبره دخی فرمانبر اولک واحذروا وخدانک وپیغمبرک
مخالفتندن صاقنوک فان تولیتم پس اگر فرمان ایتدوکلری اشیانک قبولندن
اعراض ایدرسکز فاعلموا انما علی رسولنا البلاغ المبین بیلک کیم رسولمز اوزرینه
احکامی آشکار ایتشمکدن اوزکه بر نسنه واجب دکلدر وانی ادا ایتدی
که هیچ بر قصور قومدی پس بوندن صکره عقابه مستحق اولورسز کوردیلر که
تحریم خمرک حکمنده بو آیت نازل اولدی صحابهٔ کرامک بعضیسی سویلدیلر
یا رسول الله کچمش قرنداشلرمزک احوالی نیجه‌در که انلر شراب ایچرلردی
وقمار اوینارلردی حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لیس علی الذین
آمنوا وعملوا الصالحات جناح ایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلیانلر اوزرینه
بر وبال یوقدر فیما طعموا اول شیده که اول زمانده حرام اولمدن اسبق ایدیلر
اذا ما اتقوا وآمنوا ایچون اوزلرینه حرام اولان اشیادن پرهیز ایدوب ایمانلرنده
ثابت اولدیلر وعملوا الصالحات وپسندیده ایشلری ایشلدیلر ثم اتقوا وآمنوا
صکره محرماتدن صاقنوب انک تحریمینه تصدیق ایتدیلر ثم اتقوا واحسنوا
بر صاقنمقلری اوزره ثابت اولوب ایولک ایشلدیلر والله یحب المحسنین
وحق سبحانه وتعالی ایولک ایدنلری سیور منقولدر که حدیبیه سنه‌سنده
لشکرگاه اسلامده اول قدر اوچمق حیوانات پیدا اولدیکه صید اولنملری

الایله

الایله ومزراقله ممکن اولمشیدی واذبس که اهل اسلام عمره‌یه احرام بغلمشلردی
انلرک صیدندن اجتناب ایدوب الم چکرلردی که نیچون بونلرک آوی بیزدن
کیچدی حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا لیبلونکم
الله بشیء من الصید ای ایمان کلانلر البته حق تعالی سزی تجربه ایدر آودن
بر نسنه ایله یعنی تجربه ایدنک معامله‌سی کبی سزکله بر معامله ایدر تناله
ایدیکم ورماحکم که اول صیده اللرکوز ومزراقلرکوز ایریشر لیعلم الله من یخافه
بالغیب تا که تنکری تعالی بیله شول کیمسه‌یی که غیبده کندوسندن قورقر
حاصل کلام بو که حق جل وعلا بو حالی اجرا ایتدی تا که کندولی کورمیوب کندوسندن
خوف ایدنلر اوشکلولردن ممتاز ومعلوم اوله فمن اعتدی بعد ذلک بس هر کیم
که ابتلادن صکره حدی تجاوز ایتدی فله عذاب الیم اکا بر دردلی
اشکنجه اولور یا ایها الذین آمنوا لا تقتلوا الصید وانتم حرم ای اهل
ایمان آو اولجق نسنه‌یی اولدرمک اول حالده که سز حجله یا عمره ایله احرام
بغلمش سز ومن قتله منکم متعمدا وهر کیم سزدن قصد ایدوب اول صیدی
اولدوره فجزاء مثل ما قتل اوزرینه جزا ویرمسی لازم کلور اولدردکی
حیوان کبی یعنی اول اتلاف ایتدوکی صید کبی بر عوض ویره من النعم
دوه وصغر وقیون وکیچیدن یحکم به ذوا عدل منکم انکله حکومت ایدر
سزدن ایکی عدالت صاحبی یعنی ایکی کیمسه که اول مکانده صیدک قیمتندن
خبردار اولوب بو جزا اول صید کبی دیو حکم ایدرلر هدیا بالغ الکعبة
اول حالده کیم جزایه ویریلن حیوان کعبه‌یه یتشمش بر قربان اوله واندن
بوغازلیوب ایستدوکی یرده اولشتره او کفارة طعام مساکین
یا اوزرینه کفاره واجب اولور واو یوقسللره ایچک ویرمسیدر که قتل
ایتدوکی آوی صیدکاهده تقویم ایدوب بهاسیله طعام الوب هر مسکینه
صدقهٔ فطر مقداری ویره او عدل ذلک صیاما یا اول طعامک برابری
اوروج دوتمقدر که هر فقیره ویردوکی طعام مقابله‌سنده بر کون صیام ایده
لیذوق وبال امره بو جزا وکفاره ویرمسی صید ایدن محرم اوزرینه واجب
اولدی تا که ایشلدوکی ایشک آغرلغنی داده عفا الله عما سلف بوندن اسبق
حرم محترمک صیدی خصوصنده واقع اولان تقصیرکوزدن حق سبحانه وتعالی
تجاوز ایتدی ومن عاد فینتقم الله منه وهر کیم بو کناهه معاوده ایدرسه حق
تعالی حکمتنده هر کیم اندن انتقام الور والله عزیز ذو انتقام وحق سبحانه وتعالی

حکمنده هر کیمسه اوزره غالب معصیت اوزره اصرار ایدنه انتقام الودر
أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ دریانک آوی سزه حلال قیلندی وَطَعَامُهُ واندن ییلجک
نسنه دخی یعنی صولر ایچنده دیرلن حیوانانک صیدی سزه حلال اولدی مَتَاعًا
لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ فایده ویریجک نسنه اولمق ایچون سزه ومسافرلره یعنی سزدن
مقیم اولان کیمسه تازه بالغی ییجک شیء ایده ومسافر اولانلر انک قدیدنی
ازوغه ایدرلر وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وبیابانک اوی اوزرکزه
حرام قیلندی مادام که سز احرام باغلمش سز وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ
وکندی حکمنه جمع اولندیغکوز خدادن خوف ایدک جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ
الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ حق جل وعلا کعبهٔ مکرمه‌یی که محترم خانه‌در خلقک امورینک
قیامنه سبب قیلدی که قورقوسی اولان اکا التجا ایدر وتجار طائفه‌سی
انک سببیله خرید وفروخت ایدرلر وبیچاره اولانلر قتل ویغمادن
انده امین اولورلر وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ ومحرم اولان آیی خلقک مهماتنه رابطه
قیلدی وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ وقربانی وقلاده‌لی اولان قربانلری امورک
انتظامنه سبب قیلدی یعنی قلائد سببیله قربانلر حرامزاده‌لرک تعرضندن
امین اولورلر ذَلِكَ اول مذکور اولان اشیا بوکونه قیلندی لِتَعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ تا بیله‌سز کیم علی التحقیق حق سبحانه
وتعالی کوکلرده اولان اشیایی ویرده اولان احوالی بیلور وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ وتا که بیله‌سز کیم بلا شک ایزد جل وعلا هر نسنه‌یه دانادر
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ بیلک کیم علی التحقیق ایزد جل جلاله محرماتی
ارتکاب ایدنه قتی عقوبتلودر وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ وبیلک کیم بلاشبهه
تنکری تعالی محرماتدن پرهیز ایدنه غایتله مغفرت ایدوب اسرکرمدر مَا عَلَى
الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ پیغمبر اوزره احکامی یتشدرمکدن اوزکه بر نسنه
یوقدر پس احکامی خلقه ایصال ایتدوکدن صکره عهده‌دن چیقوب انلره
بر عذر قالمز وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ وحق سبحانه وتعالی بیلور
تصدیق وتکذیبدن وفعل وعزیمتدن اول نسنه‌یی که اشکار قیلادرسز
واول نسنه‌یی که کیزلی دوترسز قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ سویله یا محمد
پاک ومردار برابر اولمازلر بو حکم عامدر یعنی اشخاصده واموالده واعمالده
وغیرلرنده ایو ویمان اراسنده مساوات منتفیدر وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ
واکر مردار اولان شیئک چوقلغی سکا خوش کلدی زیرا اعتبار حسن

واندن ماکول اللحم اولانک که بالق مقوله‌سیدر ییمسی سزه حلال اولدی ۲

وتحیله در

وتحیله‌در نرازلکه وچوقلکه فَاتَّقُوا اللَّهَ پس محرماتک استحلالندن
تنکریدن خوف ایدک يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ای ارباب عقول اولان کیمسه‌لر
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ شاید سز عذابدن قورتلوب نعیم ابدی‌یه نائل اوله‌سز حضرت
عبد الله بن عباسدن مرویدر که سرور کائناتدن بعض اشخاص چوق
ماله یعنی سؤال ایتدیلر پس حضرت صلی الله علیه وسلم اندن غضبناک
اولوب خطبه اوقمسنه شروع ایدوب دیدی قنغی شیئدن سؤال اولنورسه
جواب ویرورم درعقب بر کیمسه صوردی که بنم بابام قنده‌در حضرت بیوردی
جهنمده‌در بیری دخی قالقوب دیدی بنم بابام کیمدر حضرت اکا بیوردی که بابک
حذافه‌در واول ادمک نسبی غیر کیمسه ایله معروف ایدی بوندن صکره حق
جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای اهل ایمان
اولانلر لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ بر نسنه‌لری صورمک
که اکر انلر سزه اشکارا قیلنورسه سزی اندوهناک ایدر وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا
حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ واکر انلردن اوتری صوردرسز اول محلده که قرآن
ایندریلور سزه اشکارا قیلنور عَفَا اللَّهُ عَنْهَا حق تعالی انلردن وازکچدی
یعنی حق سبحانه وتعالی کچمش سؤاللرکوزدن وازکچدی پس انک کبی سؤاللره
عود ایتمک وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ وحق سبحانه وتعالی کناهکزی پوشیده قیلوب
عفو ایتکزی تعجیل ایتمز قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ بو کونه سؤاللری سزدن اسبق
بر کروه پیغمبرلردن صوردیلر نته که ثمود حضرت صالحدن بر معجزه طلب ایتدیلر
ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ صکره انلرک سببیله کافر اولدیلر یعنی معجزه‌یی مشاهده
ایتدوکلرندن صکره ایمانه کلمدیلر کتوردیلر که عمرو بن لحی اهل جاهلیه‌یه بو کونه
نامعقول ونامشروع ایشلر ابتداع ایتدی دیکه دخی بر دوه‌لری بش کره طوغورد
وصوکی طوغرمسی ارکک اولمیه اول دوه‌نک قولاغنی یاروب قوبی ویرورلردی
واکا نه بنرلردی ونه سوتن الورلردی واکا بحیره نام قومشلردی وبر کیمسه خسته
اولیجق سویلردی بو خسته‌لکمدن شفا بولورسم بو دوه‌م باشی اوزده کزوب
یوردسون وبر کیمسه اندن بر شیئله انتفاع ایتمسون وانی سائبه ایله تسمیه
ایدرلردی ودخی قویون مقوله‌سی دیشی طوغوردکده انی الورلردی
ودخی ارکک طوغوردنی بتلرنه ذبح ایدرلردی واکر ارکک ایله دیشی طوغوردی
ارککی بوغازلمیوب دیرلردی وصلت الاخ اخاها یعنی دیشی قرنداشیله
بغلندی پس انک حکمنده اولدی واکا وصیله دیرلردی وهرکاه که بر ارکک دوه‌نک

اردقسندن اون قارت حصوله کلوردی بکوزن چیقروب اردقه سن
یوکدن و بنمکدن حرام ایدرلردی و هیچ برصودن و براوتلاقدن منع
ایتمزلردی و اکا حامی دیرلردی یعنی اردقه سن یوکدن و بنمکدن حمایت ایتدی
پس ابتداع ایدوکلری اشیانک صحتنی حق تعالی رد و انکار ایدوب بیوردی
مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ بَحِيرَةٍ حق تعالی هیچ مشروع قیلمدی قولاغی یرتلمش دوه یی
وَلَا سَائِبَةٍ و نه باشی اوزره اوتلادکرندن دوه یی وَلَا وَصِيلَةٍ و نه قرنداشیله
بیوسته اولان قویونی وَلَا حَامٍ و نه اردقه سن حمایت ایتمش دوه یی وَلٰكِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ و لیکن کفر ایدنلر تنکری تعالی اوزره
یلانی کندولردن بغلرلر وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ و انلرک چوغی حلال و حرامی
بیلمزلر انجق اسلافلرینه تقلید ایدرلر وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ
اللّٰهُ وَإِلَى الرَّسُولِ و چون کندولره دینلور خدا ایندردوکی کتابه و پیغمبره
کلک قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا دیرلر بیزه کافیدر اول ایشکه
بولدق انک اوزره بابالرمزی أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا
يَهْتَدُونَ ایا بدرلرینک آیینی کندولره کافی اولور می و اکر بدرلری برنسنه
بیلمیوب دوغرو یولی بولمزلردی یعنی بدرلری برجاهل و کمراه کروه ایدیلر انلره
تقلید ایتمه نک فائده سی یوقدر زیرا تقلید اولنان شخص کرکدر که بریولی
کوستریجی دانا اوله تا کیم اکا تقلید ایدن تحقیقه واصل اوله مرویدرکه
اهل ایمان آز و ایدرلردی که کفار ایمانه کلهلر و انک اوزره تحسر ایدرلردی
پس حق جل و علا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ
أَنْفُسَكُمْ ای اهل ایمان اولانلر جانلرکوزا وزره محافظه ایدوب اصلاحنه
سعی ایدک لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ کمراه اولان کیمسه سیزه زیان ایتمز
چون سیز دوغرو یولی بولورسیز بیلمک کرککیم امر بالمعروف و نهی عن المنکر
اهتدانک حکمنه داخلدر پس انسانه اوزره واجبدرکه طاقتنه کوره امر بالمعروف
و نهی عن المنکر ایده دیمسونکیم منکر ایشلیانک ضلالتندن بکا برضرر دکمز
إِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا قموکزک دونمسی یزدن ذو الجلالک طرفنه در فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ پس سیزی اکاه ایده اول شینده نه که سیز انی ایشلردکوز
کتوردیلرکه ترسالردن تمیم و عدی بن بدا تجارت ایچون شام زمیننه و ارمغه
عزیمت ایدیلر انلرله بدیل نام برمسلمان یولداش اولدی چون شام شهرینه واصل
اولدیلر بدیل خسته اولوب کندو وسیله اولان امتعه یی و نقودی برصحیفه ده

یازوب اول صحیفه یی اسبابی اراسنده مخفی قیلدی بعده مرضی مشتد
اولوب یولداشلری تمیم و عدیه وصیت ایتدیکه متروکاتنی اهلنه تشتره لر
انلر دخی مزبور فوت ایتدوکدنصکره نقود و امتعه سن حوزه تصرفلرینه
اندن التون له مزین برتیسی قالدوروب قلان امتعه یی و نقودی مدینه یه
رجوع ایتدوکلرنده و ثه سنه تسلیم ایتدیلر انلر انی الجقه مالک مفرداتنه
مشتمل اولان صحیفه مزبوره یه واقف اولوب اندهیا زیلن تیسی مزبوره یی
امتعه ایچنده بولمدیلر تمیم و عدیه صوردیلر انلر انی انکار ایدوب حضرت
مجلس معلاسنه مرافعه یه چیقدیلر حق جل و علا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلانلر شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ اراکزده اولان اشهاد
إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ چون بیرکزه اولومک علاماتی اماده اولورحین
الْوَصِيَّةِ اصمرلمق دمنده اثْنَانِ خبردر شهادته یعنی اراکزده اولان
اشهاد ایکی کیمسنه نک اشهادیدر ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ لفظ اثنانه صفتلردر
یعنی بوکونه ایکی کیمسه که عدالت یه لری اوله لر و اقاربکزدن اوله لر
أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ یا اجنبیلردن ایکی کیمسه نک اشهادیدر إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ
فِي الْأَرْضِ اکر سیز دوی زمینده سفر ایدوب فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ
مرکک نشانلری سیزه ظاهر اوله یعنی بوحالتده سیزکله اشهاد ایچون
اقاربکوزدن برکیمسه بولنمزسه اجنبیلردن ایکی کیمسه یی شاهد دوتک
بعده اداء شهادتک کیفیتنی بیان ایدوب بیوردی تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ
الصَّلَاةِ اول ایکی شاهدی ایکندی نمازندنصکره الی قورسیز فَيُقْسِمَانِ
بِاللّٰهِ خدایه اند ایچرلر إِنِ ارْتَبْتُمْ شرطک جوابی محذوفدر اوزرنه ماقبلی
دلالت ایدر یعنی اکر اول ایکی اجنبینک شهادتنده شک ایدرسیز نمازدن
صکره قسم ایتمک ایچون انلری الیقویک و مضمون قسملری بوکه لَا نَشْتَرِي بِهِ
ثَمَنًا اندمزی دنیانک برمالنه بدل قیلمزوز وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ و اکر مشهود له
بیزه قرابت ایه سی اولسه پس اجنبی ایچون بالطریق الاولی یمینمزی بذل ایتمزوز
وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ و تنکری بیزه فرمان ایتدوکی شهادتک اداسنی
صاقلمزوز إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ تحقیقا کیم بیز اول وقت که شهادتی صاقلرز
کناهکارلردن اولورز پس حضرت صلی الله علیه و سلم ایکندی نمازندن
صکره منبر شریف یاننده تمیم و عدیه اند ایچردی که بدیلک مالنه خیانت
ایتمدکوز و الی کاهو حقه ادبانه یتشتردکوزانلر مضمون سابقا وزده

قسم ایدیلر پس حضرت صلی الله علیه وسلم بدیلک ودثرسنه فرمان
ایتدیلر کیم شمدنصکره بونلردن دست تعرضی کوتاه ایدک بعده اول جنسی
تمیمله عدی لنده بولندی بدیلک ودثرسی انلودن انی ایستدیلر جواب ایتدیلر
که بیز انی بدیلدن صاتون المشدق بینه مز اولمدوغی اجلدن انکار ایلدک
ارالرنده منازعه چوق اولدی عاقبت حضرتک حضورینه بر دخی مرافعه یه
چیقدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا
إِثْمًا پس اکر اطلاع اولندیسه انک اوزره کیم علی التحقیق اول ایکی شاهد
کناهه موجب بر ایش ایشلدیلر که ایتدوکلری یمینده کاذب ایدیلر فَآخَرَانِ
يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا انلردن اوزکه ایکی شاهد انلرک مکانلرنده دوردلر
مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ شول کیمسه لردن که اولی اولانلر کندولرندن
مستحق اولدیلر که کندولرین شهادت ایتمکه قالدیلر یعنی میتک قبیله سندن
قوت قرابتلری ایچون شهادته احق اولان ایکی کیمسه اول ایکی شاهدک یرینه
شهادت ایتمکه قالقرلر فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ پس اول ایکی آدم خدایه اند ایچرلر بو مضمون
اوزره که لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا بلا شبهه بیزم طانقلغمز انلرک
طانقلغلرندن اولادر وَمَا اعْتَدَيْنَا و بو شهادتده بیز حدی تجاوز ایتمدک
إِنَّا إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ تحقیقا بیز اول محل که بیوردی کم شهادتمزده تعدی
ایده وز ستمکارلردن اولورز بعده حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
بدیلک ودثره سندن ایکی آدم اول مضمونی اوزره شهادت ایتسونلر انلردن
عمرو بن العاص ومطلب بن ابی وداعه قالقوب وجه مشروح اوزره اند ایچدیلر
اندنصکره حضرت حکم ایتدیکه جامی بدیلک ودثرسنه ویریله بیلنمک
کرک کیم شول کیمسه لرکه اول اند ایچدیلر شاهد ایسه لر بو حکم منسوخ
اولمشدر زیرا شاهد تحلیف اولنماز و یمیننه وارثک یمینی معارض
اولمز و اکر وصی ایدیلر حکم ثابتدر و یمینک وارثه دونمسی وصیلرک
خیانتی ظهور ایتدوکیچون زیرا انلرک سوزی مصدق ایدی یمینیله
امین اولدوقلریچون بونجه خیانتلری ظهور ایتدی سوزلری یمینله تصدیق
اولنماز قالدی یاخود تغییر دعوی ایچون یمین وارثه دوندی ذَٰلِكَ
بو حکم که مذکور اولدی أَدْنَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا زیاده یقندر کیم
شهادتی یوزی اوزره ادا ایدوب ایچنده تحریف وخیانت ایتمیه لر أَوْ يَخَافُوا
أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ واکا چوق یقندرکه قورقیه لر اند ایچدوکلرندنصکره

انلر مدعیلره دونوب یلانلری انکار اولوب رسوا اولورلر وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَاسْمَعُوا وایزد ذو الجلالدن خوف ایدک وسیزه اصمرلنان شینک اتیمنه سننه
قولاق دوتک وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ وتنکری تعالی حدودینی تجاوز
ایدنکروهی مقصد اعلایه یتشترمز یعنی اکر تقوادن دور اولوب وصیتی ایشتمز
فسقه اولورسیز وحق جل وعلا فاسقلره هدایت ایتمز يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ
اول کونده که ایزد جل جلاله پیغمبرلری بیغه فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ پس انلره دیه نه جواب
ویرلدکوز یعنی نجه قوملریزی حقه دعوت ایتدکوز انلرسیزه نه جواب ویردیلر
بو استفهام قوملرین توبیخ ایتمک ایچوندر قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا رسل دیدیلر سنک علمکه
قتنده بیزه بیلکی یوقدر إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ زیرا علی التحقیق سن کندوک مخفی
اولان اشیایی کما ینبغی بیلیجی سن إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ مذکور قیل اول وقتی
که خدا عز وجل سویلدی ای مریم اوغلی عیسی اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ
خاطرکه کتور داوزدکه وانانک اوزره ایتدوکم احسانی إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ
اولدمکه سکا جبرئیل ایله تقویه ویردم تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا بیشکده
وقونغل اولدوغک حالده خلقه سوز سویلرسن یعنی بو ایکی حالده سوزک برابردر
اصلا ایچنده تفاوت یوقدر وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ
واول وقت که سکا اوکرتدم یازمغی واشیانک درست فهم اولنمسینی وتوراتی
وانجیلی وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي واول زمان که چاموردن
قوش قلغی کبی دستورمله ایجاد ایدرسن فَتَنْفُخُ فِيهَا پس انک ایچنده اوفوردسن
فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي درعقب فرمانمله اول صورت قوش اولور وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ
وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي واعمای مادرزادی وابرشی ذنمله بی علت قیلارسن وَإِذْ تُخْرِجُ
الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي واول محل که اولمشلری فرمانمله قبردن چیقروب احیا ایدرسن
وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ واولدمکه بنی اسرائیلی یعنی یهودی سنک
قتلکدن منع ایتدم إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ انلره واضح معجزه لرله کلدککده
فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ پس بنی اسرائیلدن کفر ایدنلر دیدیلر إِنْ هَٰذَا إِلَّا
سِحْرٌ مُبِينٌ بو احیاء موتی وبقیه معجزات بر شیء دکل الا بر آشکارا جادولق
وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي واول وقت که حواری جماعتنه
پیغمبرلرمک لسانی اوزره امر ایتدم که بنم وحدانیتمه ورسولمک کلامنه تصدیق
ایدک قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ حواریلر دیدیلر تنکرینک وحدانیتنه ورسولکه
حق اولدوغنه ایمان کتوردک وسن شاهد اول که بیز مطیع ومنقاد اولمشوز

اذ قال الحواريون خاطره كتور اول وقتى كه حضرت عيسانك خواصى ايمانده
استحكام پيدا ايتملرندن اوّل ديديلر يا عيسى ابن مريم هل يستطيع ربك ان ينزل
علينا مائدة من السماء اى مريم اوغلى عيسى پروردكارك قادرميدر كه كوكدن
بر طعام ملو سفره اوزريمزه ايندوره قال اتقوا الله ان كنتم مؤمنين حضرت
عيسى ديدى تنكريدن خوف ايدك اكر مؤمنلر ايدكوز قالوا نريد ان نأكل منها
حواريلر تمهيد عذر ايچون ديديلر اندن يمك ايسترز وتطمئن قلوبنا وعلم
مشاهده علم استدلاله منضم اولمغله كوكللريمزك آرامن ايسترز ونعلم ان قد
صدقتنا وبيلمك ايسترز كه شانكده سن دعواى نبوتده على التحقيق كرچك ديدك
ونكون عليها من الشاهدين واول مائده اوزره كواهلردن اولمق ايسترز كه
بيزى شهادته دعوت ايدرسن پس حضرت عيسى الحاحلرين وكمال رغبتلرين
مشاهده ايديجك دعايه توجه ايتدى نته كه حق تعالى بيوردى قال عيسى ابن
مريم مريم اوغلى عيسى ديدى اللهم ربنا اى صفات كماله جامع اولان ذات پاك
اى خداوندمز انزل علينا مائدة من السماء اوزريمزه كوكدن بر طعام ملو سفره
ايندر تكون لنا عيدا اول مائده نك اينمسى كونى بيزه بر بيرم اوله لاولنا وآخرنا
عصرمزده اولانلره وبزدن صكره كلانلره مرويدر كه احد كونى نازل اولدى
واول جهتدن نصارى احد كوننى بيرم ايدنديلر وآية منك واول مائده سندن
صادر بر علامت اوله كه كمال قدرتك هركسه نمايان اولسون وارزقنا وبيزه
كيجنجك نسنه وير وانت خير الرازقين وسن رزق ويرنلرك ييكركيسن قال
الله انى منزلها عليكم حق تعالى ديدى على التحقيق بن انى اوزركزه ايندريجيم فمن
يكفر بعد منكم پس هر كيم سيزدن كفر ايده مائده نازل اولدوقدن صكره فانى
اعذبه عذابا بى شبهه انى بر اشكنجه ايله تعذيب ايدرم كه لا اعذبه احدا من
العالمين اول عذابله خلقدن بر كيمسه يه تعذيب ايتمم بعده حق تعالى بولت اراسنده
بر قرمزى سفره ايندروب حواريلر اوكنده وضع اولندى حضرت عيسى على نبينا
وعليه افضل الصلوة والسلام اغليوب ديدى اللهم اجعلنا من الشاكرين اللهم
اجعلها رحمة ولا تجعلها مثلة ولا عقوبة صكره قالقوب ابدست الوب نماز قيلدى
اغليوب سويلدى بسم الله خير الرازقين بعده سفره نك اورتوكين قالدروب كوردى
بريان اولمش بر بالق نه پولى ونه تكنى وار ياغ اندن ترشح ايدر ايدى باشى يانينده
دوز قويروغى يانينده سركه قويلمش چوره سنده كراثدن ماعدا جمله سبزوات وار
جيش ايتمك سفره ده وضع اولنمش بر بينك اوزرنده زيتون وايكنجى اوزره بال واوچنجى

اوزره

اوزره صاغ ياغ ودردنجى اوزره پينير وبشنجى اوزره قديد يعنى شمعون
ديدى يا روح الله بو دنيانك طعاميمندندر يا آخرتك حضرت عيسى بيوردى
ايكيسندن دكلدر وليكن حق تعالى بونى قدرت كامله سيله اختراع ايتدى
سؤال ايتدكلكوز شيئدن يوب شكر ايدك تا كه حق تعالى نعمتنى سيزه آرتره
همان حضرت عيسى ديدى اى بالق خدانك فرمانيله زنده اول بلا توقف بالق
جنبشه كلدى صكره اكا بيوردى سالقده نيجه ايدك اوكونه اول على الفور بينه
بريان اولدى پس حواريلر تهديددن نيدن خوف ايدوب اندن يمديلر حضرت
عيسى فرمان ايتديكه فقرا وخسته لر اندن يمكه دعوت اولنسونلر حاضر اولدقده
بيورديكه بيكك كه بو سيزه خدادن بر عطادر واوزكه لره بلادر او مائده دن بيك
اوچيوز آدم ييوب اوزرينه نقصان اثرى ظاهر اولمدى وهر فقير كه اندن يدى
باى اولدى وهر خسته كه تناول ايتدى شفا بولدى بعده مائده كوك سمتنه
مرتفع اولوب قوشلق وقتنده اينار قالدى بو منوال اوزره قرق كون دك
مستمر اولدى وهر ايندكده فقرا واغنيا واوشقلر وقادينلر اوزرينه جمع اولوب
اكل ايدرلردى صكره بر كون اينوب بر كون اينمز قالدى بعده حق تعالى فرمان
ايتديكه بو مائده دن انجق فقرا وخسته لر ييسونلر اغنيا بو حكمدن مضطرب
اولوب شك ايتديلر وبو معجزه يى حاشا سحره نسبت ايتديلر حق تعالى نك فرمانيله
انلردن اوچيوز اوتوز كيمسه خنزير قلغنده مسخ اولدى واذ قال الله يا عيسى
ابن مريم ءانت قلت للناس اتخذونى وامى الهين من دون الله ومذكور قيل اول
وقتى كه ايزد جل جلاله ديدى اى مريم اوغلى عيسى سنمى خلقه ديدك خدادن اوزكه
بنى وانامى ايكى معبود ايدينك بو سؤال قيامت كوننده واقع اولوركن محقق
الوقوع اولدوغيچون ماضيله تعبير اولندى وايرادندن مراد كفره نك توبيخ
وتبكيتلريدر قال سبحانك حضرت عيسى سويلدى شريكدن سنى اى خدا منزه
قيلادم ما يكون لى ان اقول ما ليس لى بحق بكا صحيح وجائز اولمازكه بكا سزا
اولميان سوزى سويليم ان كنت قلته اكر بو كلامى بن سويلدم ايسه فقد علمته
بى شبهه سن انى بيلورسن تعلم ما فى نفسى ذاتمده مخفى اولان شيئى سن بيلورسن
ولا اعلم ما فى نفسك ومعلومانكدن مخفى قيلدوغك شيئى بن بيلمم انك انت
علام الغيوب تحقيقا كه سن كندوك بو شيلره اولان اشيايى كما ينبغى بيلن
ما قلت لهم الا ما امرتنى به خلقه بر نسنه سويلمدم الا اولنسنه يى كه سن
بكا انك سويلمه سن فرمان ايتدك ان اعبدوا الله ربى وربكم كه پروردكارم

بعده ديديلر يا روح الله
بو طعام دنيا طعامندنمى
يوخسه آخرت طعامندنمى
ارتردى

ویرور دکاد کوزتنکریه پرستش ایدک وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ
واوزدلرینه نکهبان ایدم مادام که آرالرنده ایدم فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي پس چون آسمانه
آلدیغڭله بنی متوفی قیلدڭ كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ سن اوزلرینه
نکهبان ایدڭ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ و سن هر نسنه اوزرینه مطلع سن
إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ اکر انلری معذب قیلدڭسه بی شبهه انلر سنڭ
قوللرڭدر پس مالکڭ اوزرینه ملکنده ایشلدوکی شیئده اعتراض اولنماز
وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ واکر انلره مغفرت ایدرسن نه عجزڭ وار ونه اوبر قبیح
ایشدر فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ زیرا علی التحقیق سن کندوڭ هر نسنه اوزرینه
غالب اولان الْحَكِيمُ ایتدکڭ ثواب وعقابی صواب قیلان سن قَالَ اللَّهُ هَذَا
يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ حق جل وعلا دیدی بو کون یعنی قیامت کوننده در
بو کون ارباب صدق اولانلره صدقلری کندولره منفعت ایدر کویندر
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ انلره بر باغلر اولور که کوشکلری آلتندن
ایرمقلر آقر خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا انک ایچنده علی الدوام بی انقطاع مدت قائمی
تقدیر ایتمشلر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ حق تعالی انلردن خشنود اولدی وَرَضُوا عَنْهُ
وانلر دخی کندولره دکن احسانلردن خشنود اولدیلر ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
ایزد ذو الجلالڭ رضاسن تحصیل ایتمک اولو قورتلمقدر لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ کوکلر و یرک و ایچلرنده اولان اشیانڭ پادشاهلکی
حق تعالی یه مخصوصدر وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ و کندوسی هر نسنه اوزرینه توانادر

سورة الانعام مكية وهي مائة وخمس وستون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ جمله اوکمکلر ومدح وثنالر ایزد ذو الجلاله مخصوصدر الَّذِي خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ شول ایزد متعال که کوکلر و یری یراتدی وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
وَالنُّورَ و قراڭلقلری و روشنلکی پیدا قیلدی ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ
بو دلایلدن صکره کفر ایدنلر پروردکارلرینه بتلری برابر دوترلر هُوَ الَّذِي
خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ کندو در اول قادر ذو الجلال که چاموردن سیزی ایجاد ایتدی
ثُمَّ قَضَى أَجَلًا صکره بر مدت معینه یازدی که تمام اولیجق انسانڭ عمری خلاص
اولور وَأَجَلٌ مُسَمًّى و بر مدت معینه که منتهی اولنجه قیامت طالقادر عِنْدَهُ قتنده
ثابتدر یعنی انک بیلمسی کندو ذات باهر الصفاتنه مخصوصدر ثُمَّ أَنْتُمْ
تَمْتَرُونَ صکره سیز شک ایدرسیز یعنی سیزده ثابت اولدقدن صکره که جمیع

مخلوقات

مخلوقاتی کندوسی ایجاد ایتدی حشر ونشرک اولمسنده شک ایدرسیز وبونی اول
غایتله مستبعد دوتارسز وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ و کندو در کوکلرده و یرده
حقله معبود اولان يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ کیزلی دوتدوغکوز نسنه یی واشکارا
قیلدوغکوز شیئی بیلور وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ وخیر وشردن قزاندوغکوز نسنه یی
بیلور وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ و کندولره هیچ بر علامت کلمز پروردکارلرینک
علامتلرندن إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ الا که انلردن یوز چویروب ملتفت
اولمزلردی فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ پس بی شبهه که دوغرولغی بیلاندوقلری
نجون کندولره کلدی فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ پس علی التحقیق
کیم کندولره کلدی اول شیئک خبری که اکا استهزا ایدرلردی أَلَمْ يَرَوْا كَمْ
أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ ایا بیلمزلرمی که کندولردن اسبق نیجه اهل زمانی
نابود قیلدق قرن خلقک اغلب مدت عمرلریدر واشهر اقوال اوزره یتمش سنه در
مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ اول اهل زمانیه روی زمینده بر قرارکاه ومکان قیلدق که
مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ اول قرارکاه ومکانی سیزه قیلمدق یعنی سابقده اهلاک ایتدوکمز
کروهلره طول عمر وکثرت مال وقوت بدن ویردک که انلری سیزه ویرمدک
وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا ویغموری اوزدلرینه اندرپی یوللدق
وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ وایرمقلری کوشکلری آلتندن آقر قیلدق
فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ پس کناهلری سببیله کندولرینی معدوم قیلدق وَأَنْشَأْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ وانلردن صکره بر بشقه کروه ایجاد ایتدک وَلَوْ نَزَّلْنَا
عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ واکر اوزڭه کاغذده یازلمش بر نسنه
ایندروب انی اللریله دکسیدیلر لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا البته کفر ایدنلر سویلرلردی
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ بو بر نسنه دکلدر الا بر اشکارا جادولک وَقَالُوا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ دخی کفار دیدیلر نیچون محمد المصطفی یه بر فرشته ایندرلمدی
که بیزه سویلیه بو پیغمبردر وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ واکر بر فرشته ایندرسیدک
ایشی بیتمش قیلنوردی که نابود اولورلردی ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ صکره مهلت ویرلمزلردی
وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا واکر کوندردوکمز رسولی فرشته قیلسیدک لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا
البته انی کشی قیلاردک نته که حضرت جبریلی دحیة الکلبی صورتنده کوندروب
خلقه کوستردی و بو اول سببدندر که بشر مقوله سی ملکڭ خلقت اصلیه سن
کورمکه تاب کتورمز مکر انبیا قوت قدسیه ایله انلری مشاهده ایتمکه قادرلردی
اوله وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ والبته اول وقتده اوزدلرینه قاریشدرردک

اول شیئ که شمدی کندولر نفسلری او ذره قارشدر بو دلر یعنی سنک که شمدی
بنم کی رسالتنه تصدیق ایتمزلر اول زمان دخی دیرلر ما هذا الا بشر مثلکم چون
کفارک بو کونه عناد و جداللری وار ایدی حضرت حق جل وعلا پیغمبره تسلیه
ویروب بیوردی ولقد استهزئ برسل من قبلک قسم اولسون که سندن اسبق
چوق پیغمبرلره استهزا اولندی فحاق بالذین سخروا منهم ما کانوا به یستهزئون
بس انلرک فعلندن کولوب استهزا ایدنلری قابلدی شول شینک وبالی که انکله
استهزا ایدرلر ایدی قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبة المکذبین
یا محمد عذابک وقوعنی تسلیم ایتمیانلره سویله یر یوزنده سیاحت ایدک صکره
باقک کیم پیغمبری یلانجی ایدنلرک صوکی نیجه اولدی قل لمن ما فی السموات
والارض سویله کوکلرده و یرده اولان اشیا کیمه مخلوق و مملوکدرلر بو کلام
بو سؤالدن مراد انلرک الزامیدر قل لله سویله حق تعالی یه مخلوق و مملوکدرلر
بو کلام اول جهتدن جواب اولدی زیرا هر کسک قتنده مسلمدر که جمیع موجوداتی
حق تعالی ایجاد ایتدی کتب علی نفسه الرحمة کندو تفضلی و کرمی اسرکیا زدی
یعنی حق تعالی فضل و کرمندن عاصیلره و توبه ایدنلره رحمت ایتمسنی التزام
ایتمشدر لیجمعنکم الی یوم القیمة البته سیزی روز جزاده جمع ایدر لا ریب
فیه قیامت کوننک وقوعنده شک و شبهه یوقدر الذین خسروا انفسهم
شول کیمسه لر که نفسلرین اوتوزدیلر یعنی فطرة اصلیه لرین و عقللرین که سرمایه لریدر
ضایع قیلدیلر فهم لا یؤمنون کرانلر ایمانه کلمزلر وله ما سکن فی اللیل والنهار
و کیجه ده و کونده ده ارام ایدنلر کندویه مخلوقدرلر وهو السمیع العلیم و کندودر
هر ایشیدیلن شیئی ایشیدیجی هر معلوم اولان نسنه یی بیلیجی قل اغیر الله اتخذ ولیا
سویله تنکریدن اوزکه می دوست ایدنورم یعنی خدادن اوزکه یی دوست
ایدنم فاطر السموات والارض کوکلری و یری ابتدا ایجاد ایدیجی وهو یطعم
ولا یطعم و کندودر رزق ویرور و رزق ویرلماز قل انی امرت سویله یا محمد
تحقیقا بن امر اولندم که ان اکون اول من اسلم انقیاد و طاعت ایدنلرک اولی
اوله یم ولا تکونن من المشرکین و بکا دینلدی زنهار تنکری یه اورتاق قیلانلرک
زمره سندن اولمه قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم سویله تحقیقا
بن قورقرم بیوردیغنه عصیان ایدرسم بر اولو کونک اشکنجه سندن من یصرف
عنه یومئذ هر کیم اول کونده اشکنجه کندوسندن دفع اولنور فقد رحمه بی شبهه
که حق جل وعلا انی رحمتدن قورتروب وزدینه انعام ایتمش اولدی وذلک الفوز المبین

واول

واول عذابک دفع اولنمسی اشکارا قورتلمقدر وان یمسسک الله بضر واکر
حق جل وعلا سنی فقر و خسته لک کبی بر ضرر ایله اصابت ایدر فلا کاشف
له الا هو تنکریدن اوزکه اکا قالدیریجی یوقدر وان یمسسک بخیر واکر
صحت و غنا کبی برایولک سکا ایصال ایدر فهو علی کل شیء قدیر کندودر
هر نسنه یه اوزره توانا پس انی حفظ و اکا دوام ویرمکه اوکونه قادردر
که هیچ بر کیمسه انی ازاله ایتمکه قدرتلی اولمیه وهو القاهر فوق عباده
و کندودر قوللری اوستنه غلبه ایدن وهو الحکیم الخبیر و کندودر
تدبیرنده ایشی محکم ایدن قوللرینک مخفی ولا ناحوالن درست بیلن منقولدر
که قریشک سفهاسی دیدیلر یا محمد سندن اوتری یهود و نصارایه سؤال
ایتدک که قریشک بیزه بویله جواب ویردیلر که بیزده انک ذکری یوقدر
و بیز انی بلمزوز بس بیزه بر کیمسه کوستر که خدانک رسولی اولدوغکه شهادت
ایده حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی قل ای شیء اکبر شهادة سویله
شهادت ایتمک جهتندن قنقی شیء بیوکرکدر قل الله سویله حق جل وعلا جمله
شاهدلردن بیوکرکدر شهید بینی وبینکم کندو دار امده وارا کزده
شهادت ایدر واوحی الی هذا القرآن لانذرکم به و بو قرآن لسان ملکله
بکا کوندرلدی تا که انکله جهنم عذابندن سیزی قورقوتدرم ومن بلغ
دخی انکله انذار ایدرم هر کیمه که قرآن ایرشدی عربدن اولسون یا عجمدن ائنکم
لتشهدون ان مع الله الهة اخری بسیز می شهادت ایدرسیز که تنکری ایله
اوزکه معبودلر واردر قل لا اشهد سویله شهادت ایتمکلکم شبهه بن
شهادت ایتمم قل انما هو اله واحد سویله بوندن غیری بر نسنه یوقدر که او بر
معبوددر یعنی سیز اوکونه شهادت ایدرسیز ولیکن بن بویله شهادت
ایدرم که تنکری ایدن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر واننی بریء
مما تشرکون و تحقیقا بن اورتاق قیلدیغکوز اشیادن یعنی اصنامدن
بیزارم الذین اتیناهم الکتاب شول کیمسه لر که کندولره کتابی ویردک
یعرفونه کما یعرفون ابناءهم سرور کائنات توراة و انجیلده مذکور اولان
وصفله بیلورلر نته که اوغوللرین بیلورلر الذین خسروا انفسهم
واهل کتابدن جانلرین اوتوزانلر فهم لا یؤمنون انلر ایمانه کلمزلر ومن
اظلم ممن افتری علی الله کذبا و کیمدر چوق ستم صاحبی شول کیمسه دن که تنکری
تعالی اوزره یلان بغلادی که سویلدی ملائکه تنکرینک قیزلریدر و بتلر قتنده

بیزه شفاعت ایدنلر او كذب بآیاته یا كیمدر اظلم شول كیمسه دن كه خدانك
نشانلرینه تصدیق كتورمدی یعنی قرآندن و سائر معجزاتدن اونی دیدی
شعر و سحر لودر انه لا یفلح الظالمون تحقیقا شان بودر كه ستمكار اولانلر
عذابدن قورتلمزلر و یوم نحشرهم جمیعا و یاد ایت اول كونی كه انلری یعنی كفره نی
و معبودلرین قوبیغرز ثم نقول للذین اشركوا این شركاؤكم صكره توبیخ
طریقیله شرك ایدنلره دیورز قنده در اورتاقلركوز الذین كنتم تزعمون
شول كیمسه لر كه كندولرینی تنكری اورتاقلری دیو كمان ایدر ایدكوز ثم لم تكن
فتنتهم پس معذرتلری بر نسنه اولمدی الا ان قالوا والله ربنا ما كنا مشركین
الا كه دیدیلر پروردكارمز خدایه قسم كه بیز ارباب شرك دكلدك انظر
كیف كذبوا علی انفسهم كور نیجه جانلری اوزره یلان سویلدیلر كه یمین
ایتدیلر كیم بیز مشرك دكل ایدك وضل عنهم ما كانوا یفترون دخی باق
باغلدكلری یلان كندولردن نیجه نابود اولدی مرویدر كه ابو سفیان و عتبه
و شیبه و ابی بن خلف و النضر و غیرلری مسجد الحرامده جمع اولدیلر اول اثناده
حضرتك تلاوتنه ایشتدیلر كذشته اولانلرك اخبارین بیلن نضره دیدیلر محمد
نه اوقودی اول خبیث دیدیكه اوقودیغنی بیلم الا حق دوداغلرین تحریك ایدر كوردم
و كیچمشلرك افسانه سن سویلر نته كه بعض اوقاتده بن كیچمشلرك افسانه سن
سیزه سویلرم پس حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ومنهم من یستمع الیك
دخی كفاردن بعضی بر كروه وار كه قرآنی اوقودغك محل طرفكه قولاق دوترلر
وجعلنا علی قلوبهم اكنة و كوكللری اوزره پرده لر قیلدق ان یفقهوه تا كه قرآنی
فهم ایتمیه لر وفی آذانهم وقرا و قولاقلرینه بر اغرلق قیلدق تا كه ایشتمیه لر وان
یروا كل آیة و اكر هر معجزه یی كه ایسترلر كوره لر لا یؤمنوا بها انی تصدیق
ایتمزلر حتی اذا جاؤك یجادلونك بو حده دك كه سكا كلوب سنكله مباحثه
ایدوب كلورلر یقول الذین كفروا كفر ایدنلر دیرلر ان هذا الا اساطیر الاولین
بو قرآن بر نسنه دكلدر الا كیچمشلرك افسانه سی وهم ینهون عنه و كندولر خلقی
قرآنك اتباعندن منع ایدرلر وینأون عنه و نفسلریله اندن اوزاق
اولورلر بر قولده بو آیت ابو طالب حقنده نازل اولدی پس معنی بویله اولور
كه انلر یعنی ابو طالب و اتباعی محمد المصطفانك ایذاسندن خلقی منع ایدرلر
و كندولر اتباعندن اوزاق اولورلر كه رسالتنه تصدیق ایتمزلر وان یهلكون
الا انفسهم و بو ایشله نابود قیلمازلر الا كندو جانلرین وما یشعرون

وبیلمزلر كه

وبیلمزلر كه بو ضرر كندولره در غیر كیمسه یه دكمز ولو تری اذ وقفوا علی
النار و اكر كوره سیدك یعنی آتش اوزره بونلر دورمش قیلنورلر بر امر عجیب
و غریب كورور دك فقالوا یا لیتنا نرد ولا نكذب بآیات ربنا پس دیدیلر
ای كاشكی بیز دنیایه دوندرلمش قیلنوب دونمزك آیاته تكذیب ایتمسیدك
ونكون من المؤمنین و اهل ایمان زمره سندن اولسیدق بل بدا لهم ما كانوا
یخفون من قبل بویله دكلدر كه دنیایه دونسه لر ایمانه كلورلر بلكه پوشیده
قیلدقلری نسنه كندولره ظاهر اولدی پس تضجر یوزندن ایمانی آرزو ایتدیلر
ولو ردوا و اكر دنیایه دوندرلمش قیلنورلر لعادوا لما نهوا عنه البته دونرلردی
اول شیئه كه اندن منع اولنمشلردی وانهم لكاذبون و تحقیقا كه انلر ایمانه
كلمكلرینه وعده ویرلدوكلرنده یلانجیلردر وقالوا ان هی الا حیاتنا الدنیا
دخی دنیاده دیرلردی یقین اولان صاغلغمزدن اوزكه بر صاغلق یوقدر
وما نحن بمبعوثین و بیز قبوردن كوندرلمش قیلنمازز ولو تری اذ وقفوا علی
ربهم و اكر كوره سیدك اول وقت كه پروردكارلرینك جزاسی اوزره مطلع
قیلنورلر قال الیس هذا بالحق ایزد جل وعلا انلره سویلر بعث و نشر درست
دكلمیدر قالوا بلی وربنا سویلدیلر پروردكارمز حقیچون كه حشر و نشر
درستدر قال فذوقوا العذاب حق تعالی دیدی پس شكنجه نك چاشنیسن
الك بما كنتم تكفرون كیچمشده ایتدكلوكز كفر سببیله قد خسر الذین كذبوا بلقاء
الله تحقیقا كیم اوتوزدی شول كیمسه لر كه تنكری نك كورمسن تكذیب ایتدیلر
یعنی حشر و نشری و روز قیامتك وقوعنی انكار ایدنلر اوتوزدی حتی اذا
جاءتهم الساعة بغتة بر وقته دك كه كندولره قیامت ناكهان كلدكده
قالوا یا حسرتنا علی ما فرطنا فیها دیرلر ای پشیمانلغمز حیوة دنیویه ده تقصیر
ایتدوكمز شیئه اوزره حاضر اول كه محلكدر بو دم وهم یحملون اوزارهم علی
ظهورهم و انلر كناهلرینی ارقه لری اوزره كوتوردولر الا ساء ما یزرون
آكاه اولك كیم كوتوردكلری نسنه یمان نسنه در وما الحیوة الدنیا الا
لعب ولهو دخی یقین اولان صاغلق بر نسنه دكلدر الا بر اوینمك و بیحاصل
مشغوللك و للدار الآخرة خیر للذین یتقون و البته صوكی سرای پرهیز اولانلره
یكودر افلا تعقلون پس نیچون تعقل ایتمزسز كه قنغی ایش حقكزده یكدر
كتوردیلر كه ابو جهل سرور كائناته دیدی بیز سنی یا محمد یلانجی بیلمزز و صدقك
قتمزده محققدر لكن كتوردكك شیئه تصدیق ایتمزز حق تعالی بو آیتی

منزل ایدوب بوردی قد نعلم انه لیحزنک الذی یقولون تحقیقا بز بیلورز
کیم کفارک دیدوکی ناپسندیده سوزسنی غمناک قیلادر فانهم لا یکذبونک
پس انلرک سوزنه مقید اولمه انی خدایه مفوض قیل زیرا حقیقتده انلر سنی
تکذیب ایتمزلر ولکن الظالمین بآیات الله یجحدون ولیکن ستمکارلر تنکرینک
آیاتن انکار ایدرلر ولقد کذبت رسل من قبلک وبی شبهه سندن اسبق
نیچه پیغمبرلر تکذیب اولندی فصبروا علی ما کذبوا پس تکذیب اولندقلری اوزره
صبر ایتدیلر واوذوا ورنجیده اولندقلری اوزره دخی صبر ایتدیلر حتی اتاهم
نصرنا یاردممز کلنجه یه دک ولا مبدل لکلمات الله وعد نصر
خصوصنده خدانک سوزنه دکشترجی یوقدر ولقد جاءک من نبأ المرسلین
وتحقیقا سکا پیغمبرلرک خبرندن کلدی که امتلرندن نه زحمتلر چکدیلر
وان کان کبر علیک اعراضهم واکر سندن یوز چویرمه لری اوزرکه
آغر اولدی فان استطعت ان تبتغی نفقا فی الارض او سلما فی السماء پس اکر
ایده بیلورسن که یرده یا کوکده بر حقیقی شیئ پیدا ایدوب فتأتیهم بآیة
یرک ایچنده یا کوکدن کندولره بر معجزه کتوره سن انی ایله بو کلام بیان ایدر که
حضرت صلی الله علیه وسلم قومنک اسلامی اوزره غایتله حریص وار ایدی
که ایمانه کلملری ایچون قادر اولسیدی یرک التندن یا کوکدن بو قادر سندن
بر معجزه کتوردمکه کتوروردی ولو شاء الله لجمعهم علی الهدی واکر ایزد
جل وعلا ایستسیدی انلری دوغری یول بولمسی اوزره متفق قیلوردی
ولیکن خواهشی اکا تعلق ایتمدی فلا تکونن من الجاهلین پس اولمیان شیئ
اوزره حرص ایتمکله بیلمیانلردن اولمه انما یستجیب الذین یسمعون دعوتکی
ایشتمزلر الا اول کیمسه لر که فهم وتأمل ایله سوزکی ایشیدهلر واما کفار
مقوله سی سوزی ایشتمیان اولوکیبیدرلر والموتی یبعثهم الله واولمش
اولانلری حق تعالی کندولرین احیا ایدوب قبوردن کوندرر ثم الیه یرجعون
صکره مکافات ایچون کندو حکمنه دونرلر وقالوا لولا نزل علیه آیة من ربه
دخی کفار دیدیلر ایستدوکمز معجزهلردن نیچون محمده پروردکارندن بر معجزه
ایندی قل ان الله قادر علی ان ینزل آیة سویله تحقیقا کیم حق سبحانه انک
اوزره توانادر که ایستدوکلری معجزهلردن بر معجزه ایندره ولکن اکثرهم
لا یعلمون ولیکن چوقلری بیلمزلر که حق سبحانه وتعالی اکا قادردر وما
من دابة فی الارض وهیچ بر حرکت ایدیجی حیوان یوقدر یر یوزنده ولا طائر

یطیر بجناحیه ونه قناتلریله اوچر بر اوچیجی هواده الا امم امثالکم الا سزک
کبی بر جماعتلر که احواللری مضبوط وارزاقلری مقدر اولمشدر ما فرطنا
فی الکتاب من شیئ لوح محفوظده هیچ بر نسنه ضایع قیلمدق هر نه وجوده
کلملیدر اکر کلی واکر جزئی انده مذکوردر ثم الی ربهم یحشرون صکره
بو امم پروردکارلری طرفنه جمع اولنورلر تا که بیری بیری اوزره ایتدوکی
تعدینک مکافاتن کندولر ایچون آلنه والذین کذبوا بآیاتنا وآیاتمزه تصدیق
ایتمیان کیمسه لر صم حق سوزی ایشتمکدن صاغردرلر وبکم وتوحید خصوصنده
سوز سویلمکدن لالدرلر فی الظلمات کفر وجهل وعناد قرنغللرنده خبط ایدرلر
من یشأ الله یضلله تنکری تعالی هر کیمک کمراهلکنی ایسترانی کمراه ایدر
ومن یشأ یجعله علی صراط مستقیم وهر کیمک هدایتنی ایسترانی بر دوغرو
یول اوزره قیلادر قل ارأیتکم ان اتاکم عذاب الله سویله بکا خبر ویرک
اکر تنکرینک اشکنجه سی سزه کلورسه که سزدن اسبق اولانلره کلدی
او اتتکم الساعة یا سزه قیامت واهوالی کلورسه اغیر الله تدعون ایا تنکریدن
اوزکه بر کیمسه یی چیغرورسز که سزدن عذاب ومشقتی دفع ایده
ان کنتم صادقین اکر کرچک سویلیجیلردن ایسکز که بتلر معبودلردر انلره دعا
ایدک بل ایاه تدعون بویله دکلدر که کندوسندن اوزکه بر کیمسه
چیغرورسز بلکه کندویی یالکوز چیغرورسز فیکشف ما تدعون الیه
پس قالدرر اول بلایی که سز انک قالدرمسنه کندویی چیغرورسز
ان شاء ایسترسه یعنی دنیاده مشیتی تعلق ایدرسه بلایی کفاردن دفع
ایدر اما اخرتده دعالرین مستجاب قیلمغه مشیتی تعلق ایتمز وتنسون
ما تشرکون واورتاق قیلدیغکوز اشیایی اونودرسز اول محلده ولقد
ارسلنا الی امم من قبلک دخی تحقیقا سندن اسبق اولان کروهلره
پیغمبرلر کوندردک فاخذناهم بالبأساء والضراء پس ایتدوکلری کفر
وتکذیب سببیله کندولرین شدت فقر واقتله کندولرین کرفتار قیلدق
لعلهم یتضرعون تا که نیاز ایدوب ایتدوکلری ایشدن توبه واستغفار
ایدهلر فلولا اذ جاءهم بأسنا تضرعوا پس نیچون عذابمز کندولره کلدیکی
نیاز وتذلل ایتمدیلر یعنی کرکدی اول محل تضرع ایدهلر تا که عذاب کندولردن
مندفع اوله ولکن قست قلوبهم ولیکن کوکللری قتی اولمشدی که تضرع
ایتمدیلر وزین لهم الشیطان ما کانوا یعملون وابلیس کندولره آراسته

قیلدی اولشیء که انی ایشلرلر دی یعنی تضرع وتذلل ایتمکدن هیچ برشی کندولرین
منع ایتمدی الا کوکللرینک قساوتی وشیطانک اغواسی فلما نسوا ما ذکروا
به پس چون اونتدیلر اولشیء که انکله پند ویریلدیلر فتحنا علیهم ابواب کل
شیء انواع نعمتدن هرنسنه قاپولرین اوزلرینه آچدق حتی اذا فرحوا بما
اوتوا تا ویرلدوکلری شیئله شاد اولدوقلرنده اخذناهم بغتة کندولرین
ناکهان الدق فاذا هم مبلسون پس بلا توقف عذابی مشاهده ایدوکلرنده
کندولر پشیمان اولدیلر فقطع دابر القوم الذین ظلموا پس ستم ایدن جماعتک
اخری کسلدی یعنی دوستلریمزه نصرت ویردک تجمیع کفاری قیردیلر
والحمد لله رب العالمین وجمله اوکمکلر خلقک پروردکاری اولان تنکریه در
که بو مقوله اشخاصدن یری یوزنی پاک قیلدی قل ارایتم ان اخذ الله
سمعکم وابصارکم سویله بکا خبر ویرک اکر تنکری تعالی اشتمککزی
وکوزلرکزی الورکه صناغر وکور اولدکز وختم علی قلوبکم وکوکلرکوزه
اوزه مهر اوروسه که هیچ برشیء فهم ایتمیه سز من اله غیر الله یاتیکم
به تنکریدن اوزکه قنقی معبوددر بو مذکور اولان اشیایی سیزه کتوره
انظر کیف نصرف الآیات باق نیجه آیاتی اسلوبدن اسلوبه دوندرورز
یعنی کاه ترغیب وترهیب بابنده کلامی ایراد ایدرز وکاه تذکیر وتنبیه ده ثم هم
یصدفون صکره کفار مقوله سی اندن اعراض ایدرلر قل ارایتکم ان اتیکم
عذاب الله سویله بکا خبر ویرک اکر تنکرینک اشکنجه سی سیزه کلور بغتة
ناکهان که وقوعنه بر مقدمه اولمیه او جهرة یا اشکاراکه وقوعنه بر علامت
اوله هل یهلک الا القوم الظالمون ستم ایدن کروهدن اوزکه بر کیمسه
نابود قیلنور می یعنی انلر یالکز اهلاک اولنورلر وما نرسل المرسلین
الا مبشرین ومنذرین و بیز پیغمبرلری کوندرمزز الا مؤمنلره بهشتله
مژده ویریجیلر وکفاری دوزخله قورقدیجیلر نه انکه انلری کوندردوک
که اوزلرینه معجزه لر اقتراح اولنه وانلرله تلهی اولنه فمن آمن واصلح پس هر
کیمسه که ایمان کتوروب طاعت وتقوا ایله احوالنی کوزل قیلدی فلا
خوف علیهم ولا هم یحزنون نه اوزلرینه عذابدن قورقو اولور ونه فوت
ثوابدن کندولر غمناک اولورلر والذین کذبوا بایاتنا وشول کیمسه لر که
آیاتمزه تصدیق ایتدیلر یمسهم العذاب بما کانوا یفسقون انلره اشکنجه
دکراول سببله که تصدیق وطاعت دائره سندن چیقمشلردی قل لا اقول

لکم عندی خزائن الله سویله سیزه دیمم خدانک مقدوراتی قمده درکه هرنه
ایسترسیز سیزه کتوره بیلوردم ولا اعلم الغیب وسیزه دیمم که بن مخفی اولان
اشیایی بیلوردم که هرنه صوردیسزاندن سیزه خبر ویرمغه قادردم ولا
اقول انی ملک دخی سیزه دیمم که علی التحقیق بن فرشته یم که قوت ملکیه ایله ایستدوکم
شیء اجرا ایتمکه توانایم ان اتبع الا ما یوحی الی بن برشیئه بیرولک ایتمم الا
اول نسنه که بکا ارسال اولنور قل هل یستوی الاعمی والبصیر سویله طریق
تمثیل ایله کور بینا ایله برابر اولورمی یعنی جاهل ایله عالم ویولی ازدرن ایله یولی
بولان یکسان اولمازلر افلا تتفکرون پس نیچون تامل ایدوب بقمزسیز تاکه
حق وباطلی اراسن تمییز ایده سیز وانذر به الذین یخافون دخی سکا وحی
اولنان شیئله قورقت شول کیمسه لری کیم قورقرلر که ان یحشروا الی
ربهم پروردکارلری طرفنه جمع اولنه لر لیس لهم من دونه ولی ولا
شفیع اول حالده که پروردکارلرندن اوزکه کندولره نه بر دوست
ونه بر دلکجی اوله لعلهم یتقون تاکه انلر پرهیز ایده لر اخبارده کلمشدر
که صنادید قریش سرورکائناته دیدیلر عماد وصهیب وبلال کبی قوللری
مجلسکدن دور قیلسیدک کلوب سنکله اوتورردق حضرت صلی الله
علیه وسلم بیوردی که بن مسلمانلری مجلسمدن دور قیلمم دیدیلر بی انلری
دور قیلمدوکک صورتده بیز سکا کلیجک انلره بر اشارت ایت قالقسونلر
تاکیم قرآنی سندن استماع ایده لم حضرت بوکا رضا کوستردی حق جل وعلا
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة
والعشی دخی مجلسکدن دور قیلمه شول کیمسه لری که پروردکارلرینه صباح
واخشام ذکر ایدرلر یریدون وجهه خدانک رضاسن ایستدوکلری حالده
یعنی ایتدوکلری ذکرده خدایه اخلاص ایدوب غیر شیء قصد ایتمزلر ما علیک من حسابهم
من شیء انلرک اعمالی حسابندن اوزرکه اصلا برنسنه یوقدر وما من حسابک
علیهم من شیء واعمالکک حسابندن اوزرلرینه هیچ برنسنه یوقدر فتطردهم
که انلری دور قیله سن فتکون من الظالمین نفیک جوابیدر یعنی انلری قومه
که ستمکارلردن اولورسن وکذلک فتنا بعضهم ببعض ونته کیم امور دنیویه ده
خلقک احوالن مختلف قیلدق امور دینیه ده دخی بربرلوکلرین بربولوکلرینه
مبتلا قیلدق که فقرا وبیچاره لری ایمانه ایلروکلمکده اشرافا اوزره تقدیم
ایلدک لیقولوا اهؤلاء من الله علیهم من بیننا تاکه دیه لر بونلرمی دامزدن تنکری

تعالی اوزدلرینه ایمان نعمتیله منت ایلدی الیس الله باعلم بالشاکرین
ایا ایزد جل جلاله نعمت اسلامله معترف اولانلره دانا تردکلمیدر یعنی
انلری او بیلو دیبو انلری ایمان کتوردمسنه موفق قیلادکتو ددیلرکه بر
جماعت حضرتک حضورینه کلوب دیدیلر یا رسول الله چوق کناهلر ایتدک
و نیجه ناپسندیده ایشه مرتکب اولدق توبه واستغفاری نه وجهله
قیله لم حضرت صلی الله علیه وسلم انلره جواب ویرمدی عتبهٔ نبویدن
مایوس دوندیلر اول اثناده حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
واذا جاءک الذین یؤمنون بآیاتنا وقتی ایاتمزی تصدیق ایدنی کروه سکا
کلودلر فقل سلام علیکم سویله عیوب وافاتدن قورتلمق اوزدکره اونلر
کتب ربکم علی نفسه الرحمة پروردکاردکوز ذات باهر الصفاتی اوزدره
رحمت ایتمسنی یازدی یعنی خلقی قبول ایمان وعدایله وعد ایتدی
انه من عمل منکم سوءا بجهالة علی التحقیق شان بودرکه هرکیم سیزدن
بریمان ایش ایشلر بیلمزلکله الوده اولدوغی حالده ثم تاب من بعده پس
اول ایشدن صکره پشیمان اولوب رجوع ایتدی واصلح وایشنی کوزل
قیلدی که بردخی یمان ایشنک ایشلمسنک ترکنه عزیمت ایتدی فانه غفور
رحیم بونک جزاسی بوکه تنکری تعالی کندویه کناهن ستر ایدوب لطف
واحسانلر کندوبی اسرکر وکذلک نفصل الآیات ونته که بوسوزده احکامی
تفصیل ایتدک مطیع وعاصی اولانلرک حقنده اولان ایاتی تفصیل ایدرز
ولتستبین سبیل المجرمین وتا که کنهکارلرک یولی اشکارا اوله یعنی حق
باطلدن ممتاز اولمق ایچون ایاتی ایتدک قل انی نهیت ان اعبد سویله علی
التحقیق بن منع اولندم که پرستش ایدهیم الذین تدعون من دون الله شول
کیمسه لری که تنکرینک عباد تندن تجاوز ایدوب کندولرین عبادت ایدرسیز
قل لا اتبع اهواءکم سویله آرزولرکزه بیرو لکایتیم قد ضللت اذا تحقیقا
سیزه بیرولک ایتسم کمراه اولوردم وما انا من المهتدین وبن دغرو یولی
بولانلردن اولمم قل انی علی بینة من ربی سویله بن شبهه بن ربیمک معرفتندن
براشکار دلیل اوزدهیم وکذبتم به وسیز اول دلیلی تکذیب ایتدکوز ما عندی
ما تستعجلون به قتمده دکلدر اول شی یعنی عذاب که انک وقوعن استعجال
ایدرسیز ان الحکم الا لله عذابک تعجیل وتاخیرنده فرمان کیمسه یه مفوض
دکلدر الا تنکرییه یقص الحق دوغرویی بو خوش بیان ایدر وهو خیر الفاصلین

وکذودر

وکذودر بیان ایدنلرک بیکرکی قل لو ان عندی ما تستعجلون به سویله
عقابدن استعجال ایتدوکوز شینک وقوعی قدرتمده ولمدم اولسیدی
لقضی الامر بینی وبینکم البته ارامده وارا کوزده ایش تمامش قیلنوردی یعنی عذابکزی
تعجیل ایدوب سیزی نابود قیلاردم والله اعلم بالظالمین وحق سبحانه وتعالی
ستم ایدنلرک احوالنه هرکسدن داناتردر پس انلره عذابک کلجک وقتنی او بیلور
وعنده مفاتح الغیب و پوشیده اولان امورک خزینه لری قتنده در لا یعلمها
الا هو اندن اوزکه بر کیمسه انلری بیلمز ویعلم ما فی البر والبحر وبیابانده وددرپاده
اولان اشیایی بیلور وما تسقط من ورقة الا یعلمها واغجدن هیچ بر یپراق
دوشمز الا انی بیلور ولا حبة فی ظلمات الارض ونه بیرک قرانلقلرنده دوشن
دانه مرادن میندهدوشن تخمدر ولا رطب ولا یابس ونه بر یاش ونه بر قوری
الا فی کتاب مبین الا بر اشکار کتابده مثبتدر واو علم اللهدر یعنی مزبورلر قموی
خدایه نمایاندر بریسی علمندن غایب اولماز وهو الذی یتوفاکم باللیل واو کندودر
اول پروردکار که کیجه ده سیزی یاتروب محافظه ایدر ویعلم ما جرحتم
بالنهار وکوندزده قزندوغکوز اشیایی بیلور ثم یبعثکم فیه صکره کوندزدن
سیزی کوندرور لیقضی اجل مسمی تا که معین اولان مدت تمام اوله ثم الیه
مرجعکم صکره دونجککوز کندو طرفنه در ثم ینبئکم بما کنتم تعملون بس ایشلدکوز
ایشلردن سیزی اگاه ایدر وهو القاهر فوق عباده وکندو در قوللری
اوستنده غلبه ایدن ویرسل علیکم حفظة واعمالکوزه اوزده نکهبانلک
ایدر فرشته لر کوندرور حتی اذا جاء احدکم الموت بو محله دک که بریکزه
اولم کلدکده توفته رسلنا فرشته لریمز انک روحنی قبض ایدرلر وهم لا یفرطون
واو رواحی قبض ایتمده انلره تقصیر ایدوب تاخیر ایتمزلر ثم ردوا الی الله مولیهم
الحق صکره امورلرینه مستولی اولوب دوغرو لغله حکم ایدن خدانک جزاسی
سمتنه دوندرمش قیلنورلر الا له الحکم اگاه اولک کیم اول کونده فرمان کندو
ذاتنه مخصوصدر وهو اسرع الحاسبین وکندودر حساب ایدنلرک
تیزرکی قل من ینجیکم من ظلمات البر والبحر سویله کیمدر بیابانک وددرپانک
قرانلقلرندن سیزی قورتورر تدعونه تضرعا وخفیة اول حالده که کندوبی
اشکارا وکیزلی چیغروب دیرسیز لئن انجانا من هذه لنکونن من الشاکرین
قسملر اولسونکه اگر تنکری تعالی بیزی بو محنت وزحمتدن قورتره البته
نجاتک نعمتی اوزره شکر ایدنلردن اولورز قل الله ینجیکم منها سویله حق

جل وعلا سیزی اول محنتلردن قورتارور ومن كل كرب واندن اوزگه هر غمدن
دخی ثم انتم تشركون صكره سیز شرك ایتمكه رجوع ایدرسیز قل هو القادر
على ان یبعث علیكم عذابا من فوقكم سویله حق تعالا دراندك اوزره توانا
اولاندر كه اوزدكره بر اشكنجه یوللیه اوستكوزدن نته كه قوم نوح ولوط واصحاب
فیلا وندییوللدی او من تحت ارجلكم یا ایاقلركوزا لتندن نته كه فرعونی اغراق
ایتدی وقارونی یره كیچردی او یلبسكم شیعا یا سیزی كروه كروه
قارشدرركه هر بر كروه بر شیخ ار زوایده كیم او بر كروه انی ایستمیه پس بو
اتش فتنه شعله لنوب ویذیق بعضكم باس بعض بر مقدادكره بر مقداركركی
دنج واكمنداتدوردر انظر كیف نصرف الایات باق نیجه ایاتی وعد
ووعیدایله دوندرورز یعنی كاه ترغیبی اشعار ایدرز وكاه ترهیبی افاده ایدن
كلامی ایراد ایدرز لعلهم یفقهون تا كه خلق تامل ایدوب بیله لر وكذب
به قومك وعشیره تك یعنی قریش عذابك وقوعنی تكذیب ایتدیلر وهو
الحق وحال بو كه انك واقع اولمسی درستدر قل لست علیكم بوكیل
سویله بن اوزدكره نگهبان دكلم كه انی تكذیب ایتمكدن سیزی منع ایدهیم
لكل نبا مستقر هر بر خبرده یعنی عذابك اخبارنده بر معین وقت وار در
وسوف تعلمون وبعدانی بیلورسیز واذا رایت الذین یخوضون
فی ایاتنا وچون كوردسین شول كیمسه لری كه ایاتمزده یعنی قرانك شاننده
استهزا وطعنله گفتگو ایدرلر فاعرض عنهم انلردن یوز چیور حتى
یخوضوا فی حدیث غیره بر وقته دك كه اندن اوزگه بر سوزه باشلیه لر واما
ینسینك الشیطان واگر اعراض ایتمكی ابلیس شیطان سكا اونتدوررسه فلا تقعد
بعد الذكرى مع القوم الظالمین پس خدانك ایتدوكی نهی خاطره كلدكدنصكره
ستمكار اولان كروهله اوتورمه بو مقامده خطاب حضرت پیغمبره در لكن
مراد امتدر مرویدر كیم چون بو آیت نازل اولدی اهل اسلام دیدیلر اگر كفار
قران عظیم الشانه هر استهزا ایتدوكده بیز قالقار ایسه ك لازم كلور كه مسجد
الحرامده نه اوتورهلم ونه طواف ایدهلم حق تعالى بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
وما على الذین یتقون من حسابهم من شیء ویرهیزكار اولانلره اوزره ارباب
خوضك اثمندن هیچ بر نسنه لازم كلمز ولكن ذكرى ولیكن انلره پند ویرمك
وسوزلرندن كراهیت كوسترمك اوزرلرینه لازمدر لعلهم یتقون
شاید انلر حیا ایدوب استهزا ایتمكدن اجتناب ایدهلر وذر الذین

اتخذوا دینهم لعبا ولهوا وبوراق شول كیمسه لری كه دینلرینی اوینك
وفائده سیز ایش ایدندیلر وغرتهم الحیوة الدنیا وكندولرینی یقین اولان
صاغلق الدتدی وذكر به ان تبسل نفس بما كسبت وقرانله پند ویر تا كه
بر جان قزاندوغی شیء سببیله هلاككه تسلیم اولنمیه لیس لها من دون الله
ولی ولا شفیع اول حالده كه تنكریدن اوزگه اكا نه بر دوست ونه بر یاردمجی
اوله كه عقابی كندوسندن مدافعه ایلیه وان تعدل كل عدل لا یؤخذ منها
وعذابدن قورتلمق ایچون هر فدا اولجق شیء فدا ایدرسه كندوسندن
النماز اولئك الذین ابسلوا بما كسبوا اول كروه شول كیمسه لردر كه
قزاندوقلری بد اعمال سببیله عذابه تسلیم اولندیلر لهم شراب من حمیم
وعذاب الیم انلره درقینمش صودن ایچمك ودردلی اشكنجه بما كانوا
یكفرون ایتدوكلری كفر سببیله قل اندعوا من دون الله ما لا ینفعنا
ولا یضرنا سویله خدانك عبادتندن تجاوز ایدوب بر شیئه عبادت
ایدرمیوز كه نه بیزه نفع ایدر ونه بیزه ضرر ایدر ونرد على اعقابنا بعد
اذ هدینا الله واوكچه لرمز اوزره دونرمیوز تنكری تعالى بیزه دوغرو
یول كوستردكدنصكره یعنی نه تنكرینك عبادتن ترك ایدهرز ونه دین
اسلامدن دونرز كالذی استهوته الشیاطین فی الارض شول كیمسه كبی
كه جننك اشقیاسی كندوبی عمارتسز صحراده كوتوردیلر حیران یولدن
ازمش سر كردان اولدوغی حالده له اصحاب یدعونه الى الهدى ائتنا
اول كیمسه یه یولداشلر وارانی دوغرو یوله دعوت ایدوب كندوبه دیولر
بیزه كل معنای تشبیه بودر كیم بر كیمسه كه والعیاذ بالله مرتد اولور بر كیمسه
بكزر كه كادبان اوده سندن كندوبی غوللر قابوب خطرلو صحرا ایه كوتوردلر
كادبان خلقی كه مؤمنلردر انی دوغرو یوله كه شرع یولیدر چیغرورلر وغوللر
انی ضلالت صحراسنه چكرلر پس اكر یولداشلرنه دونوب زمرهلرنه داخل اولوب
قورتولورلر واكر انلره موافقت ایدوب كیدرسه كفر وزندقه اوزره اولوردی قل ان
هدى الله هو الهدى سویله تحقیقا تنكرینك یول كوسترمسی كه اسلامدر كندودر
یول كوسترمك اوزگه سی دكل وامرنا لنسلم لرب العالمین سویله دخی انكله امر
اولندق كه خلقك پروردكارنه اطاعت ایدهلم وان اقیموا الصلوة دخی بیزه
فرمان اولندی كه نمازی قیلك واتقوه وانلری اهمال ایتمكدن تنكریدن خوف
ایدك وهو الذی الیه تحشرون وكندودر اول پروردكار كه فرمانی سمتنه

جمع اولنورسیز وهو الذی خلق السموات والارض بالحق وکندو ذو الـ
قادر ذو الجلال که کوکلری و یری یارتدی دوغرولق و حکمتله متصف
اولدوغی حالده ویوم یقول کن فیکون قوله الحق دخی اول کونده که هر نسنه یه
دیر وجوده کل در عقب اول شی وجوده کلور دوغرولغله متصف اولان
سوزی اولمسلیدر وله الملک یوم ینفخ فی الصور دخی تصرف مطلق کندویه در
اول کونده که صوره اوفورلور عالم الغیب والشهادة پوشیده و آشکارا
اولان اشیانی کندوسی بیلور (یعنی عالم ملک و ملکوتده اولان اشیای) وهو الحکیم الخبیر وکندو در ایشلدوکی ایشی
کما ینبغی ایشلیان مخفی ولان اشیایه دانا اولان واذ قال ابراهیم لابیه آزر
و مذکور قیل اول وقتی که حضرت ابراهیم علیه السلام بدری آزره دیدی اتتخذ
اصناما آلهة ایا بتلری معبودلر ایدنورسن انی اراک وقومک فی ضلال
مبین تحقیقا بن سنی و عشیره کی بر هویدا ازغونلقده کورورم وکذلک نری
ابراهیم ملکوت السموات والارض و نته کم انلرک ازغونلقلری ابراهیمه کوستردک
کوکلر و یرک عجایب و بدایعنی اکا کوستوروز ولیکون من الموقنین و تاکه
ارباب یقیندن اوله فلما جن علیه اللیل رای کوکبا پس قچن اوزرینه کیجه کلوب
قرانلق اولدی بر ییلدز کوردی یعنی حضرت ابراهیم بالغ اولمدن اول یالکز
وقتده کوکلر و یرک عجایبن کندویه بو کونه کوستردک که زهره یا مشتری
نام ییلدوزی کوردکده حقیقة الحاله واقف اولمق ایچون قال هذا ربی
دیدی بنم ربم بو در فلما افل قال لا احب الافلین پس اول وقت که باتدی دیدی
باتانلری سیومم پس نیجه انلره طپنلق ایدرم فلما رای القمر پس قچن آیی ابتدا طلوع
ایتمش کوردی قال هذا ربی دیدی پروردکارم بومیدر فلما افل پس غائب
اولدقده قال لئن لم یهدنی ربی دیدی بی شبهه اکر پروردکارم بکا دوغرو
یولی کوسترمز لاکونن من القوم الضالین البته ازغون اولانلردن
اولورم فلما رای الشمس بازغة صکره کونشی افقدن چیقمش کوردیکده قال
هذا ربی دیدی یا پروردکارم بومیدر هذا اکبر جرمده و دوشنلکده بو انلردن
بیوکدر فلما افلت پس قچن که باتدی وکندویه علامات حدوث و مخلوقیتلری
ظاهر اولدی قال یا قوم انی بری مما تشرکون سویلدی ای بنم جماعتم علی التحقیق
بن خدایه اورتاق قیلدیغکوز اشیادن بیزارم انی وجهت وجهی للذی فطر
السموات والارض تحقیقا که بن یوزمی کوکلر و یری عدمدن ایجاد ایدن
خدا سمتنه متوجه قیلدم حنیفا ادیان باطله دن دین حقه مائل اولدوغم حالده

وما انا من المشرکین و بن شرک ایدنلردن دکلم وحاجه قومه و قبیله سی ایندوکی
توحید خصوصنده کندو وسیله مباحثه ایتدیلر قال اتحاجونی فی الله حضرت ابراهیم
انلره جواب ویروب دیدی خدانک وحدانیتی خصوصنده بنمله مجادله ایدرمیسیز
وقد هدان و حال بو که خدا عزشانه بکا دوغرو یولی کوستردی ولا اخاف
ما تشرکون به و بر وقتده معبودلرکزدن قورقمم زیرا انلر بکا ضرر ایتمکه قادر
دکلدرلر الا ان یشاء ربی شیئا مکر اول وقت که پروردکارم ایسته یه که
انلرک سمتندن بکا بر ضرر اصابت ایده وسع ربی کل شی علما خداوندمک
دانشی هر نسنه یه احاطه ایتدی افلا تتذکرون پس نیچون بند الوب قادری عاجزدن
تمییز ایتمزسز وکیف اخاف ما اشرکتم بالله دخی نیجه شریک قیلدیغکوز اشیادن
قورقم ولا تخافون انکم اشرکتم بالله و سیز اندن قورقمزسیز کیم علی التحقیق
سیز خدایه اورتاق قیلدکوز ما لم ینزل به علیکم سلطانا شول شیئی که شرایط
اولدوغنه اوزدکزه بر کتاب ایندرمدی فای الفریقین احق بالامن
پس مشرک و موحدلردن قنقی کروه امین اولمغه سزاوار در پس بکا جواب
ویرک ان کنتم تعلمون اکر بیلوردکوز کیم قورقمق قنقی کروهه لازمدر
الذین آمنوا ولم یلبسوا ایمانهم بظلم شول کیمسه لر که ایمانه کلوب ایمانلرین
شرکله قارشدرمدیلر اولئک لهم الامن اول کروه که ظلمله الوده اولمدیلر
دوزخده خلود ایتمکدن امین اولمق کندولره مخصوصدر وهم مهتدون
وکندولر دوغرو یولی بولمشلردر وتلک حجتنا آتیناها ابراهیم دخی
بو مذکور اولان استدلاللر بزم دلیل و برهانمزدر که حضرت ابراهیمه
اکا ارشاد ایلدک علی قومه محذوفه متعلقدر یعنی حضرت ابراهیمه
بو استدلالی ویردک تا که قومی اوزره احتجاج ایلیه نرفع درجات من نشاء
علم و حکمتده ایستدوکمز کیمسه یی پایه لو قیلدورز ان ربک حکیم علیم
بی شبهه کیم پروردکارک قوللرینک مرتبه سن بلند و پست قیلمده درست
حکیمدر اکا مستحق اولانی بخشی بیلور ووهبنا له اسحق ویعقوب دخی
حضرت ابراهیمه اسحق نام بر اوغول و یعقوب نام بر نبیره باغشلدق کلا
هدینا انلرک هر برینه دوغرو یولی کوستردک ونوحا هدینا من قبل
و حضرت ابراهیم وجوده کلمدن اول نوح پیغمبره دوغرو یولی کوستردک
ومن ذریته داود وسلیمان وایوب ویوسف وموسی وهرون دخی حضرت
نوحک نسلندن بو مذکور اولان پیغمبرلری مهدی قیلدق وکذلک نجزی

الحسنين ونته كه نوحه واولادنه كوزل مرتبه لر ويردك اتولره دخى اكا
كوزم مرتبه لر احسان ايدرز وذكريا ويحيى وعيسى والياس دخى اولعزيزك
نسلندن بو اعزم بر حقه پيشرف طريق واضحى كوستردك كل من الصالحين
هر بری كوزل كيمسه لرك زمره سندندر واسمعيل واليسع ويونس ولوطا
دخى انك ذريتندن بو جليل القدر اولانلرى مقصد اعلايه ايصال ايدن
سبيلى كوستردك وكلا فضلنا على العالمين وهر برينى بتونله خلق اوزره
تفضيل ايتدك ومن آبائهم وذرياتهم واخوانهم دخى بو پيغمبرلرك بعض
پدرلرين وبعض ذريتلرين وبر مقدار قرنداشلرين مهدى قيلدك و
اجتبيناهم واول پيغمبرلرى عالمدن انتخاب ايتدك وهديناهم الى صراط
مستقيم وانلرى بر معتدل يوله ارشاد ايتدك ذلك اول دين كه پيغمبرلر
انكله تدين ايتديلر هدى الله يهدى به من يشاء من عباده تنكريه منسوب
اولان دیندر قوللرندن ايستدوكى كيمسنه يى انكله حقه ارشاد ايلر ولو
اشركوا لحبط عنهم ما كانوا يعملون وپيغمبرلر بو علو شانله خدايه ورتاق
قيلسيديلر البته ايشلدوكلرى اعمالك ثوابى كندولردن نابود اولوب باطل
اولوردى اولئك الذين آتيناهم الكتاب والحكم والنبوة اول كروه انبيا
شول كيمسه لردركه كندولره كتابى ومقتضاى حقله امور دك فصل ايتسين
وپيغمبرلكى ويردك فان يكفر بها هؤلاء پس اكر كتاب وحكم ونبوتر بو كروه
يعنى قريش كفر ايدرلر فقد وكلنا بها قوما ليسوا بها بكافرين بى شبهه كيم
انلرك اداء حقوقنه بر كروه مهيا قيلدق كه انلره كافر اولمازلر وانلر مذكور
اولان انبيا واتباعلريدر اولئك الذين هدى الله فبهديهم اقتده اول كروه
شول كيمسه لردركه تنكرى كندولره دوغرو يولى كوستردى پس انلرك هدايتنه
تابع اول يعنى توحيد واصول دينده انلره موافق اول قل لا اسئلكم عليه اجرا
سويله احكامى تبليغ ايتمكه اوزره سيزدن اجرت طلب ايتمم ان هو الا ذكرى
للعالمين احكامى تبليغ ايتمك برشيء دكلدر الا خلقه بر پند ونصيحت وما
قدروا الله حق قدره دخى يهود طائفه سى خدانك ذاتنه درست لايق
اولان تعظيم اثبات ايتديلر اذ قالوا ما انزل الله على بشر من شيء قچن ديديلر
حق تعالى انسان مقوله سى اوزره هيچ بر نسنه ايندرمدى قل من انزل
الكتاب الذى جاء به موسى سويله كيم ايندردى شول كتابى كه حضرت موسى
انى كتوردى نورا وهدى للناس خلقه ايشغ ويول كوسترمك اولدوغى حالده

تجعلونه قراطيس تبدونها اول كتابى طومار وصحيفه لر قيلدرسيز كه انلرى
اشكارا ايدرسيز وتخفون كثيرا واندن چوق شيء كيزلرسيز يعنى نورايتدن
خواهشكزه موافق اولان كلامى صحيفه لرده يازوب خلقه اشكارا ايدرسيز
وطبعكزه موافق اولميانى صاقلرسيز وعلمتم ما لم تعلموا انتم ولا آباؤكم
دخى محمد المصطفانك لسانى اوزره اوكرتمش قيلندكوز اول شيء كه نه سيز ونه
پدرلركز انى بيلوردى يعنى قرآن عظيم الشان توراتده اولميان نسنه يى سيزه
بيلدردى واندن مشكل اولان اشيايى بيان ايتدى قل الله ثم ذرهم فى خوضهم
يلعبون صكره كندولرين بوراق اباطيل وخرافاتلرندن اوينرلر وهذا
كتاب وبو بر كتابدركه انزلناه كندويى ايندردك مبارك چوق نفعلو
وفائده لو مصدق الذى بين يديه ايلروسنده اولانى يعنى سائر كتب سماويه يى
تصديق ايديجى ولتنذر ام القرى واول كتابى ايندردك تا كه مكه خلقنى
انكله قورقيدرسن ومن حولها ومكه چورهسنده اولانلرى دخى يعنى
مغرب ومشرق خلقنى والذين يؤمنون بالآخرة واو برجهانك وجودنه تصديق
ايدنلر يؤمنون به بو كتابك حق اولدوغنه تصديق كتوررلر وهم على صلوتهم
يحافظون وانلر نمازلرى اوزره محافظه ايدرلر زيرا نماز ايمانك نشانه سى
ودينك ديركيدر ومن اظلم ممن افترى على الله كذبا دخى كيمدر زياده ستم
صاحبى شول كيمسه دن كه تنكرى تعالى اوزره يالان بغلدى او قال اوحى الى
ولم يوح اليه شيء يا سويلدى بكا وحى اولندى وحال بو كه كندويه بر نسنه
وحى اولنمدى يعنى دعا ايدر كه تنكرويدن فرشته كندويه خبر كتوردى و نفس
الامرده اويله اولميه بو آيتك سبب نزولى بو ايديكه ديوان نبوتك كاتبى
عبد الله بن سعد حضرت فرمان ايديكه ولقد خلقنا الانسان من سلالة
من طين آيتن يازر عبد الله انك يازمسنه شروع ايلدى قچن ثم انشاناه خلقا
آخر محلنه واصل اولدى انسانك خلقتنده واقع اولان اطوار مختلفه دن تعجب
ايدوب لسانى اوزره جارى اولدى فتبارك الله احسن الخالقين حضرت اكا
ديدى بو كلماتى دخى يازكه آيت بو كونه نازل اولدى عبد الله بوندن شك ايدوب
ديدى محمد بو سوزده صادق ايسه بنم اوزرمه دخى وحى نازل اولدى واكر كاذب
ايسه بن دخى انك كبى سويلمش اولدم ومن قال سانزل مثل ما انزل الله دخى كيمدر
اظلم شول كيمسه دن كه سويلدى يقيندر تنكرى ايندردوكى شيء كبى ايندررم
نته كه بعض اهل شرك ديردى ايستسيدك كلام مجيد كبى سوز سويلردك

وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ واكر كورسيدك اولدم كه ستمكارلر اولم كمكلري
شدتلرنده اولورلر وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ وارواحلرين قبض ايتمك
ايچون عذابك فرشته لرى اللرين اچمشلر أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ تعنيفا ايچون
انلره ديرلر جانلركزى بدنلركزدن چيقاركز الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ
بوكون خوار ايديجى شكنجه ايله مكافات اولنورسيز بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ اول سببله كه تنكرى تعالى اوزره درست اولميان نسنه يى
اطلاق ايدر دكوز وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ونشانلرينك اتباعندن
سرافرازلك ايدوب تعظيم ايتمز دكوز وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى وبى شبهه
كيم حساب ايچون طورمغه اموال واولاددن مجرد والدوغكوز حالده
كلدكوز كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ نته كه اولكز يعنى انا قارننده سيزى
يارتدق وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وسيزه احسان ايتدوكمز
اشيايى بوراقدكوز اردكوزده كه اكسه سندم كه ايچنده هيچ بر نسنه صدقه
ايدوب ايلروكوندرمدكوز وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ ودليلجكلركزى
سزكله كورمزوز الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ شول دليلجكلر
كه دبوبيتكوزده انلر اورتاق اولدوقلرين كمان ايدر دكوز يعنى ربوبيتده
واستحقاق عبادتده انلرى خدايه اورتاق كمان ايدر دكوز لَقَدْ تَقَطَّعَ
بَيْنَكُمْ خدايه قسم اولسون كه ارالركوزده كسلمك واقع اولدى وَضَلَّ
عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ وسيزدن ضايع اولدى شول نسنه لركه شفيع
اولدوقلرين كمان ايدر دكوز إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى تحقيقا كيم ايزد
جل جلاله دانه يى وچكردكى آيريجيدر تا كه نباتات واغجلر انلردن
بيدا اوله يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ صاغى اولمشدن چيقارور يعنى نشو ونما ايله
حيات صاحبى اولاندن نباتاتى وحيوانى نشو ونما سيز اولان چكردكدن
ونطفه دن ايجاد ايدر وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ واولمشى زنده دن چيقارندر
يعنى دانه يى ونطفه يى نباتات وحيواناتدن حاصل قيلادر ذَلِكُمُ اللَّهُ
اول احيايى واماته يى ايدن ايزد ذو الجلالدر فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ پس نيچون
عبادتندن دونجيوروب غيرى كيمسنه يى معبود ايدنورسز فَالِقُ
الْإِصْبَاحِ كندوسى كيجه قرانلغندن صبحى آيرودر وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا
دخى كيجه يى خلق ايچون ارامكاه قيلدى وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا
وكونش وآيى صايمق نشانلرى قيلدى يعنى انلرى ادوار مختلفه اوزره

متحرك

متحرك قيلدى تا كه شهور وسنين انلرله محسوب اوله ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
اول وجه معلوم اوزره انلره حركت ويرمك هر نسنه اوزره غالب اولان
پادشاهك تقديريدر الْعَلِيمِ كيفيت تدبيرى درست بيلن وَهُوَ الَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ واودر اول پروردكار كه سيزكچون يلدزلرى ياراتدى
لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تا كه انلرله بيابان ودريا نك قرانلقلرنده
دوغرو يولى بوله سيز قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ بى شبهه كيم نشانلرى
روشن ومبرهن قيلدق بر كروهه كه دانش صاحبيلريدر زيرا انلرله اول
كروه منتفع اولورلر وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وكندودر اول خداى
متعال كه سيزى بر جاندن ايجاد ايتدى فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ پس سيزه زنده
سيزه بر قرارگاه وانك ايچنده بر مكان وديعت وار قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ
بى شك كيم وحدانيتك دلايلنى بيان ايتدك لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ بر كروهه
كه تفكر ايدوب اكلرلر وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً واودر اول قادر
مختار كه كوك جهتندن صو ايندردى فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ پس انكله
هر صنفك نباتنى چيقارتدك بو معنايى مجمل ذكر ايلدى بعده انى تفصيل
ايدوب بيوردى فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا پس اول نباتدن بر ياشل نسنه
چيقارتدك نُخْرِجُ مِنْهُ اندن چيقارورز حَبًّا مُتَرَاكِبًا قات قات اولمش
دانه يعنى بغداى خوشه سى وَمِنَ النَّخْلِ دخى خرما اغجندن بر خرما چيقارتدك
كه مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ شكوفه سندن بيرى بيرينه يقين صالقملر
وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ دخى انكله چيقارتدك اوزمدن باغلر وَالزَّيْتُونَ
وَالرُّمَّانَ وزيتون وانارى دخى انكله چيقارتدك مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
اول حالده كيم اول ميوه نك بر مقدارى بيرى بيرينه بكزر وبر مقدارى
بيرى بيرينه بكزمز انْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ هر اغجك ميوه سنه باقك
ميوه سن اخراج ايدر نيجه اول وقت اخراج ايدر كه قابل انتفاع دكلدر
وَيَنْعِهِ ويتشمسنه باقك نيجه منفعتلو وخوش مزه وايرى اولور إِنَّ فِي ذَلِكُمْ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ تحقيقا كه بو مذكور اولان اشياده قادر حكيمك
وحدانيتى اوزره دليللر وار بر كروهه كه ايمان كتورورلر وَجَعَلُوا لِلَّهِ
شُرَكَاءَ الْجِنَّ وبو اشكار دليللردن صكره خدايه شياطينى اورتاق قيلدلر
وانلر مجوس طائفه سيدر كه ديديلر شيطان مقوله سى تنكريه اورتاقدر
بو وجهله كه خير قسمنى تنكرى ايجاد ايدر واكا يزدان ديرلر دى وشر قسمنى

شیطانه واکا اهرمن اطلاق ایدرلردی وَخَلَقَهُمْ وحال بوکه حق جل وعلا
کندولرینی یاراتدی یعنی بیلمشلر ایکن کیم حق تعالی کندولرینی ایجاد ایتدی
اجنه یی کندویه اورتاق قیلدیلر وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ وکندویه اوغوللر
وقیزلر نسبت ایدوب افترا ایتدیلر که یهود ونصاری دیدیلر عزیر ومسیح
تنکرینک اوغوللریدر وعرب دیدیلر ملائکه تنکرینک قیزلریدر بِغَيْرِ
عِلْمٍ حقیقة الحال بیلکیلری یوغ ایکن سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَصِفُونَ وصف
ایتدوکلری اشیادن خدا عز وجل منزه اولوب یوجه لندی بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ کوکلر ویری ابتدا ایجاد ایدن کندودر أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ
نیجه اکا اوشاق اولور وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وحال بوکه اکا قاری یوق ایدی
که اندن کندویه اوشاق حاصل اوله وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وهر نسنه یی کندوسی
یراتدی ولا شک خالق اوله نه مخلوق مشابه اولماز که اکا اوغول اوله
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ وکندودر هر نسنه نک حقیقتنه دانا وهیچ بر کیمسه علمده
بو مرتبه یه نایل اولمدی پس اکا بر مثل بولنماز وبر کیمسه نک که مثل ومانندی
اولمیه اکا اوغول وصاحبه اولمسی محالدر ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ اول صفاتله
موصوف اولان خدا پروردکارکوزدر لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ اندن اوزکه بر معبود
یوقدر خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ هر نسنه یی ایجاد ایدن کندودر فَاعْبُدُوهُ پس اکا
عبادت ایدک وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ وکندوسی هر نسنه اوزره نکهبان
ومستولیدر لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ کوزلر اکا احاطه ایتمز وَهُوَ يُدْرِكُ
الْأَبْصَارَ وانک علمی کوزلره احاطه ایدر وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ وکندودر
دقایق اموره مطلع اولان علمی احاطه ایتدوکی شیئه کیمسه احاطه ایتمیان
قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ تحقیقا پروردکارکوزدن سیزه اشکاره دلیللر
کلدی فَمَنْ أَبْصَرَ پس هر کیم حقی کوروب اکا ایمان کتوردی فَلِنَفْسِهِ کندو
جانیچون انی کورمش اولدی زیرا انک نفعی کندویه دونر وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا
وهر کیم حقی کورمکدن کور اولوب کمراه اولدی انک وبالی اوزرنه اولور
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ وبن اوزکزه نکهبان دکلم بو کلام حضرت پیغمبرک
لسانی اوزره ایراد اولندی یعنی پیغمبر خلق اوزرنه نکهبان کوندرلمدی
که انلرک اعمالنه محافظه ایدوب مکافاتلرین ایله زیرا بو حال خدای
ذو الجلاله مخصوصدر انجق پیغمبر اولان وجود شریف خلقی انذار ایتمک ایچون
ارسال اولندی وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ ونته که کچمش آیتلری تصریف

ایتدک آیات قرآنیه یی خوفدن رجایه ووعددن وعیده تبدیل ایدرز
وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وبو تصرفی ایتدک تا که کفار دیه لر محمد اهل کتابدن
بونی درس الدی وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ وتا که قرآنی اشکاره قیلالم بر کروهه
که بیلورلر زیرا انلر منتفع اولانلردر اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
سکا پروردکاردن وحی اولنان شیئه اویوب کیت لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ اندن
غیری عبادته مستحق بر معبود یوقدر وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ وتنکریه اورتاق
قیلنلردن یوز چیوردوب سوزلرینه التفات ایتمه وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا
وایزد جل جلاله ایستسیدی کفار شرک ایتمزلردی وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وسنی اوزلرینه نکهبان قیلمدق وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ
وسن اوزلرینه دکلسن یعنی انلرک ایشی سکا اصمرلنمشدر روایتدر کیم
اهل اسلام کفارک بتلرینه طعن ایدرلردی کفار انلره دیدیلر بزم معبود
لریمزه طعن ایتمکدن واز کچمزسیز یوقسه معبودکزی هجو ایدرز حق تعالی
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ و
اهل شرکک خدادن اوزکه عبادت ایتدوکلری اشیایی بدا وصافله ذکر
ایتمک فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ که حقدن باطله تجاوز ایدوب بیلمکسیزن
اولدوقلری حالده خدای ذو الجلالی ناسزا اوصافله ذکر ایدرلر یعنی
کفره نک بتلرینه سوکمکوز سیزک معبودکزک سوکلمسنه سبب اولور پس
اندن احتراز ایدک تا که انلر احتراز ایده لر بو آیت کریمه دن فهم اولنور که
بعض طاعتک ایشلمسندن بر معصیت پیدا اولورسه اول طاعتک
فوایدندن بونک کناهی ارتقدر طاعتک ترک اولنمسی لازمدر كَذَلِكَ
نته که کفارک نظرینه عمللرینی مستحسن قیلدق زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ
هر بر کروهه کندو ایشلرینی مستحسن قیلدق ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ
صکره پروردکارلری طرفنه دونمکلری فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
پس حساب وجزا ایله ایشلدوکلری ایشدن کندولرین اکاه قیلار وَأَقْسَمُوا
بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ وایزد ذو الجلاله قسم ایتدیلر قسملرینک اشدی که لَئِنْ
جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ اکر ایستدوکلری معجزه لردن بر معجزه کندولره کلورسه
بِهَا البته اکا ایمان کتورورلر قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ سویله بونلره اوزکه
بر نسنه یوقدر که بو تک نشانلری خدانک قتندهدر بنم الیمده دکل کیم ایستدکوز
معجزه یی سیزه کتوره یم وَمَا يُشْعِرُكُمْ وسیزه ای مؤمنلر نه بیلدردی کیم

انها اذا جاءت لا یؤمنون شاید ایسند وکلری معجز کند ولره کلدکده ایمان
کلمزلر ونقلب افئدتهم وابصارهم دخی سیزه نه بیلدوردوکه اول محل
کوکللرین حقی فهم ایتمکدن وکوزلرینی کورمکدن دوندوروریز کما لم یؤمنوا
به اول مرة نته که ایاتدن منزل اولان شیئه تصدیق ایتمدیلر ایلک کز
ونذرهم فی طغیانهم یعمهون وکندولرین کمراهلکلرنده سرکشته وحیران
اولدوقلری حالده بوراقرز ولو اننا نزلنا الیهم الملائکة وبی شبهه بز
انلره فرشته لری ایندرسیدک نته که ایمانه دعوت اولندوقلرنده دیرلردی
اوزدیمزه ملائکه اینمسیدی ایمانه کلوردک وکلمهم الموتی وکندولره
اولمشلر سویلشسه ایدی نته که اقتراح ایدوب دیرلردی کچمش ایدکلری
بیزه کتورک وحشرنا علیهم کل شیء قبلا وهر نسنه یی اوزلرینه کروه
کروه جمع ایتسیدک تا که خدانک وحدانیتنه وپیغمبرک رسالتنه شهادت
ایده لر ما کانوا لیؤمنوا اولمازدی که ایمانه کله لر الا ان یشاء الله مکر
تنکری تعالی ایمانلرینی ایسته یعنی هیچ بر حالده انلردن ایمان صادر اولمزدی
الا اول حالده که حق تعالی ایمانه کلملرینی مراد ایده ولکن اکثرهم یجهلون
ولیکن کفاردن چوغی بیلمزلر که هر آیت کندولره کلسه ایمانه کلمزلر وکذلک
جعلنا لکل نبی عدوا ونته که سکا یا محمد دشمنلر قیلدق هر پیغمبره دشمن قیلدق
شیاطین الانس والجن بو ایکی نوعک کردنکشی وعاصیلری یوحی بعضهم
الی بعض بیری بیرینه وسوسه ایدوب خبر صالورلر زخرف القول سوزک
باطل ومموهنی غرورا الدتمق ایچون ولو شاء ربک ما فعلوه واکر پروردکارک
ایمانلرینی ایستسیدی انی ایشلمزلردی یعنی پیغمبرلرک دشمنلکنی وباطل وفریبلی
سوزلرک صالمسینی ایتمزلردی فذرهم وما یفترون پس کندولرینی ودوزدوکلری
بلالری بوراق ولتصغی الیه افئدة الذین لا یؤمنون بالآخرة غرورا اوزره معطوفدر
یعنی شیاطین انس وجن بیری بیرینه مموه سوز القا ایدرلر تا که دوزجزایه ایمان
کتورمیانن کیمسنه لرک کوکللری اکا میل ایده ولیرضوه وتا که انی کندو جانلرینه
پسند ایده لر ولیقترفوا ما هم مقترفون وتا که کناهدن قزنه لر اول شیئی که کندولر
انی پیدا ایدیجیلردر افغیر الله ابتغی حکما پس کفاره سویله یا محمد خدادن
اوزکه می بر حکم ایدیجی طلب ایدرم یعنی الله دن غیری حکم ایتمکه بر کیمسنه طلب
ایتمم زیرا حاکم عادل کندودر وهو الذی انزل الیکم الکتاب وحال بو که
کندودر سیزه کتابی ایندرن مفصلا حق وباطلی ایچنده بو مرتبه مبین

کراشباهی

که اشباهی قبول ایتمز والذین آتیناهم الکتاب یعلمون انه منزل من ربک
بالحق وشول کیمسه لر که کتابی کندولره ویردک بیلورلر کیم علی التحقیق
قرآن عظیم الشان دوغرولغله پروردکاردن کلمشدر ایندرلمشدر فلا تکونن
من الممترین بس شک ایدنلردن اولمه خطاب حضرتهدر ولیکن مقصود
امتدر وتمت کلمة ربک دخی پروردکارک سوزی غایته یتشدی صدقا
اخبار ومواعیدده صدق اولمق ایچون وعدلا واحکام واقضیه ده عدل
عدل اولمق ایچون لا مبدل لکلماته انک سوزلرینه بر فرد تبدیل ایدیجی یوقدر
وهو السمیع العلیم وکندودر هر کسک سوزینی ایشیدن اسرارلرینه مطلع
اولان وان تطع اکثر من فی الارض واکر بیرویوزنده اولانلرک چوغنه
منقاد اولورسن یضلوک عن سبیل الله سنی خدانک یولندن کمراه ایدرلر
ان یتبعون الا الظن وکماندن غیری بر شیئه پیروی ایتمزلر وان هم الا
یخرصون وانلر بر شیء دکل لا که تنکری تعالی اوزره یلان دیرلر ان ربک
هو اعلم تحقیقا کیم پروردکارک کندوسی هر کسدن داناتردر من یضل
عن سبیله بیلور شول کیمسه یی که یولندن آزر وهو اعلم بالمهتدین
ودوغرو یولی بولانلره کندوسی اعلمدر فکلوا مما ذکر اسم الله علیه
پس ییک شول نسنه دن که ذبح محلنده تنکرینک آدی اوزرینه یاد اولندی
ان کنتم بایاته مؤمنین اکر خدانک سوزلرینه ایمان کتوریجیلر ایسکز وما
لکم الا تاکلوا مما ذکر اسم الله علیه دخی سیزه نه اولدی که ذبح محلنده
اوزرینه خدانک نامی ذکر اولنان شیئدن ییمه یه سز وقد فصل لکم
ما حرم علیکم وحال بو که سیزه کچون بیان اولندی شول شیئی که اوزرکزه
حرام قیلدی الا ما اضطررتم الیه الا که ضرورت ایتدن شول نسنه که ضرورت
وقتنده اکا محتاج اولدوکز وان کثیرا لیضلون باهوائهم وتحقیقا
چوق کیمسه لر ارزولریله خلقی کمراه ایدرلر بغیر علم بیلکیسزلکله یعنی
حلالی تحریم ایتمکده وحرامی تحلیل ایتمکده بر دلیل وحجتلری یوقدر ایچون
انلری حرام ایدوب خلقی کمراه ایدرلر ان ربک هو اعلم بالمعتدین تحقیقا
کیم پروردکارک کندوسی هر کیمسه دن داناتردر حقدن باطله تجاوز ایدنلره
وذروا ظاهر الاثم وباطنه وکناهک اشکاراسنی وکیزلوسنی ترک ایدک
ان الذین یکسبون الاثم بی شبهه کیم کناهی قزنانلر سیجزون بما کانوا
یقترفون یتنده قازندوقلری نسنه ایله مکافات اولنورلر ولا تاکلوا مما

لم یذکر اسم الله علیه ویمک شول بوغازلنمشدن کم بوغازلندقده خدانک اسمی
عمدًا اوزرینه ذکر اولنمدی وانه لفسق وتحقیقا انک یسلمسی طاعتک حدندن
چیقمقدر وان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم وبی شبهه کیم شیطانلر
کفاردن اولان دوستلرینه وسوسه ایدرلر لیجادلوکم تا که دوستلری
سزکله مباحثه ایدهلر بو طریقله که سز اولدوکوز شیئی یرسز وتنکری
تعالی اولدردکی شیئی یمزسز وان اطعتموهم واکر سز ای اهل ایمان
حرامک استحلالنده کفاره منقاد اولورسز انکم لمشرکون بلاشبهه
سز اهل شرک اولورسز مرویدر کیم حضرت حمزه اسلامه کلمدن اول
برکون شکاره کیتمش ایدی غیبتنده ابوجهل شقی سرور کائناته بر بیادبانه
حرکت ایتدی حضرت حمزه شکاردن دوندکده انک نامعقول حرکتنی کندویه
نقل ایتدیلر هدایت ازلیه وعرق حمیه جوشه کلوب الندهکی کمانله ابوجهلک
باشنه بر قچ اوردی بعده کلوب حضرتدن کلمهٔ شهادتی تلقین ایتدی
حق جل وعلا ایکیسنک حقنده بو آیتی منزل قیلوب بیوردی اومن کان
میتا فاحییناه دخی ایا شول کیمسه که کفر سببیله اولمش ایدی پس بز انی دیرلند
قیلدق وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس واکا بر ایشق قیلدق که انکله
خلق اراسنده یورور کمن مثله فی الظلمات شول کیمسه کیبیدر کیم صفتی
بو که قرانلقلرده قالمشدر لیس بخارج منها انلردن بر حاله چیقیجی دکلدر
کذلک نته که اهل ایمان ایچون عملری اراسته قیلندی زین للکافرین
ما کانوا یعملون اهل کفره دخی انلرک ایشلدوکلری شئ بزنمش قیلندی و
کذلک جعلنا فی کل قریة اکابر مجرمیها و نته که مکهده کناهکارلرین
اکابر قیلدق هر کویده کناهکارلرین اکابر قیلدق لیمکروا فیها تا که اول
موضعده مکر وحیله ایدهلر نته که رؤسای اهل مکه هر یول باشنده
ادملر قومشلردی که طشرهدن کلان ادمه دیهلر پیغمبرلکی دعوی ایدن
محمد ساحر وشاعردر واز بس که اکابر مقولهسی خلقی توابع ایتمکه وکندولرین
ازدرمغه اوزکهلردن توانادرلر بو ایشله مخصوص قیلندیلر وما
یمکرون الا بانفسهم ومکر وحیله ایتمزلر الا کندو جانلرنه زیرا انک
وبالی انلره عاید اولور وما یشعرون دخی بیلمزلر که مکرک شامتی
کندو نفسلرنهدر منقولدر که ابوجهل واتباعی دیرلردی بنی عبد منافک
هر شرفلری که وار بزم دخی اکا کوره شرفمز وار شمدیلکده بنی عبد منافده

بر پیغمبر ظاهر اولدیکه اکا وحی کلور دیرمزده بو کونه بر کیمسه پیدا اولمینجه
راضی اولمازوز حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی واذا جاءتهم
آیة دخی قچن کفار قریشه قراندن بر آیت کلورد قالوا لن نؤمن حتی نؤتی مثل
ما اوتی رسل الله دیرلر ایمانه هرکز کلمزوز خدانک پیغمبرلری ویردکی
شیئی بزه ویرلمینجه الله اعلم حیث یجعل رسالته ایزد جل جلاله یخشی
بیلور قنقی یرده رسالتنی قیلور سیصیب الذین اجرموا صغار
عند الله بی شبهه کیم کفر ایله کناهکار اولانلره بر خوارلق دکر خدانک قتنده
وعذاب شدید وبر قتی اشکنجه دخی بما کانوا یمکرون مؤمنلرک حقنده
ایتدوکلری مکر وحیله سببیله فمن یرد الله ان یهدیه پس هر کیمسه که تنکری
تعالی ایستر کیم اکا طریق حقی بیلدره یشرح صدره للاسلام سینهسنی اسلامی
قبولیچون کشاده قیلار ومن یرد ان یضله وهر کیمسه که ایستر انی کمراه ایده
یجعل صدره ضیقا حرجا انک سینهسنی طار قیلار که حقی قبول ایتمکدن
ممتنع اولور کانما یصعد فی السماء کویا که کوک سمتنه چیقیور یعنی حقی قبول
ایتمکدن اودکلو قچر که کویا کوک سمتنه چیقمق ایستر بو کلام قاچمقدن
کنایتدر کذلک نته که کافر مقولهسنک سینهسن تنک قیلدی یجعل الله
الرجس علی الذین لا یؤمنون تنکری تعالی ایمانه کلمیانلر اوزره عذابی قیلادر
وهذا صراط ربک مستقیما وبو یعنی دین اسلام پروردکارکک یولیدر
مستقیما دوغری ایچنده اصلا اکریلک یوقدر قد فصلنا الآیات تحقیقا
که قران عظیم الشانک ایاتنی بیان ایتدک لقوم یذکرون بر کروه ایچون
که نصیحتی قبول ایدرلر لهم دار السلام سلامتک محلی یعنی بهشت جاودان
نصیحت پذیر اولانلره در عند ربهم پروردکارلری قتنده وهو ولیهم
وکندو دردنیاده ناصرلری وعقباده امورلرنه متولی بما کانوا یعملون
ایتدوکلری اعمال سببیله ویوم یحشرهم جمیعا وحق تعالی سویلر اول کونده
که انس وجنی قوپیغر یا معشر الجن قد استکثرتم من الانس ای شیطانلرک
کروهی چوق کیمسهلر اغوا ایدوب توابع ایدندوکوز وقال اولیاؤهم من
الانس وادمیلردن شیطانلرک دوستلری دیدیلر ربنا استمتع بعضنا
ببعض ای پروردکاریمز بیریمز بیریمزدن منتفع اولدی یعنی شیاطین انسدن
وانس شیاطیندن بهره یاب اولدیلر بو معنا ایله که شیاطین ادمیلری افعال
قبیحه اوزره دلالت ایتدیلر وانسانلرک دلالتنی قبول ایدوب انلره مرتکب اولدیلر

وَبَلَغْنَا اَجَلَنَا الَّذِي اَجَّلْتَ لَنَا دخى ديديلر معيّن وقتمزه يتشدك شول
وقت كه سن بزه تعيين ايتدك يعنى قبوردن مبعوث اولدق قَالَ النَّارُ
مَثْوٰيكُمْ سؤال مقدره جوابدر يعنى كويا بيريسى صوردى كه ديدوكلرى
سوزدن صكره حق تعالى كندولره نه بيوردى جواب ويرلدى كه كندولره
بيوردى آتش قرارگاهكوزدر خَالِدِينَ فِيهَا جميع وقتده اقامتى ايجنده
تقدير ايتدكوز حالده اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ الا اول وقت كه تنكرى تعالى
ايستركه سيزى آتشدن زمهريره نقل ايدر اِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ تحقيقا
كيم پروردكارك انى وجمله ايشلدوكى ايشده اصابت ايديجيدر احوال
واعماللرندن داناردر وَكَذٰلِكَ ونته كه جنى انسك اضلالنده تمكن قيلدق
نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا انسدن ظالملره اولالرك برمقدارينى بومقداره
مسلط قيلارز بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ معاصيدن قازاندوقلرى شى سببيله
يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اى ديولرك وادميلرك كروهى اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
سيزدن پيغمبرلر سيزه كلمديلرمى كه يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِي اوزكره كلام مجيدك
اياتن اوقودلر وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وسيزى قورقدرلرلر
بوكونكوزك كورمسندن بيلمك كركدر كيم اصح اقوال اوزره رسل فقط
انس مقوله سندنر اولوردلر و بومقامده اجنه انسله مخاطب اولدوقلرندن
اوترى رسالت ايكيلرينه نسبت اولندى قَالُوا شَهِدْنَا عَلٰى اَنْفُسِنَا
جوابده ديديلر جانلريمز اوزرينه كواهلق ايدرز يعنى ايتدوكلرى كفره
اقرار ايدوب عذابه مستحق اولدوقلرينه معترف اولديلر وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا وقريب اولان صاغلق كندولرينى الدتدى وَشَهِدُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ
اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ وجانلرى اوزره طانقلك ايتديلر كه كندولر ايمانسز
ايديلر ذٰلِكَ رسلك كلمسى اَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ اول جهتدندر
كه پروردكارك كويلرك خلقنى ظلملرى سببيله نابود قيليجى دكل ايدى
وَاَهْلُهَا غَافِلُونَ وحال بوكه كندولرى خبردارلر يعنى حق تعالانك عادتى
بويله جارى اولمدى كه بر كوى خلقنه پيغمبر كوندرمدن اول كندولر
غفلتده ايكن كندولرينى اهلاك ايده ليكن انلره اول بر پيغمبر كوندرودر
صكره كفر اوزره اصرار ايدوب ايمانه كلمزلر ايسه كندولرينى نابود ايدر
وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا دخى مكلفلردن هر بر فرده ايتدوكلرى عمل جهتندن
پايه لر وار وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ وپروردكارك ايشلدوكلرى ايشدن

غافل دكلدر وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ وخلقك عبادتندن بى نياز اولان
خداوندك مرحمت ايه سيدر اِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ
مَا يَشَاءُ ايسترسه سيزى اى عاصيلر كيدروب سيزدن صكره خلقدن
ايستدوكى كمسنه لرى يرينه كتوره كَمَا اَنْشَاَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِينَ نته كه
سيزى بر باشقه كروهك نسلندن ايجاد ايتدى اِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَاٰتٍ تحقيقا
كيم حشر ونشردن وعده اولندوغكوز شى البته كلمليدر وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
وسيز عزيز ذو الانتقامى تعجيز ايديجى دكل سيز قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ
سويله يا محمد اى عشيرتم استطاعت وتمكنكوزك غايت ونهايتى اوزره
ايشلك بو امر تهديد ايچوندر وحاصل معنى بوكه كفر وعنادنكوز اوزره
ثابت اولك كه اِنِّي عَامِلٌ على التحقيق بن اسلامم اوزره صبر وثباتدن مامور
اولدوغم نسنه يى ايشليجى يم فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ كه
بيلورسيز كيمدركه كندويه بو جهانك كوزل نتيجه سى اولور اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ تحقيقا شان بودركه ستمكار اولانلر قورتلمزلر كوردركه
عرب مشركلرينك دأبى بويله ايدى كه اكينلرندن ودوارلرندن بر حصه
تنكرى تعالايه تعيين ايتدوكلرى حصه يى فقرايه وقوناقلره صرف ايدرلردى
وبتلرنه معين قيلدوقلرى حصه يى انلرك خادملرينه نفقه قيلدرلردى
پس اول وقت كه خدايه معين اولان حصه ايو كلوردى بتلرينك حصه سيله
انى دكشتردلردى واكر بتلرينك حصه سى يخشى كلوردى انلره زياده
محتاج ايچون حالى اوزره قودلردى حق سبحانه وتعالى بو احواللرندن
خبر ايدوب بيوردى وَجَعَلُوا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ نَصِيبًا
وايزد ذو الجلاله يرتدوغى اشيادن كه اكين ودوارلردر بر بهره قيلديلر
فَقَالُوا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ پس باطل كمانلريله ديديلر بو نصيب تنكريه در
وَهٰذَا لِشُرَكَائِنَا وبو نصيب اورتاقلريمزه در يعنى اول نسنه لره كه
كندولرينى خدايه اورتاق قيلديلر فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى
اللّٰهِ پس اول شى كه اورتاقلرينه ايدى خدايه ايرشمز يعنى تنكرينك
حصه سى صرف اولنجق يرلرده اورتاقلرينك حصه سى صرف اولنمزدى
وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَائِهِمْ واول نسنه كه تنكريه ايدى
اورتاقلرينه ايرشوردى يعنى خدايه معين اولان حصه قچن يخشى كلوردى
انى اورتاقلرينه ويرودلردى سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ايتدوكلرى حكم غايتله

بدحكم ايدى وَكَذٰلِكَ ونته كه قربانك قسمتنده شيطان كفاره ايشلرين
مستحسن قيلدى زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ ارباب شركدن
چوق كيمسنه لره اوشاقلرينك اولدرمسين تحسين ايتدى شُرَكَاؤُهُمْ
اجنه دن اولان اورتاقلرى لِيُرْدُوهُمْ تا كه اغوا سببيله كندولرين هلاك
دوشوره لر وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وتا كه دينلرين كه حضرت اسمعيل
دينيدر اونلره قارشدره لر وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوهُ واكر حق جل وعلا
ايستيدى اهل شرك كندولره مزين اولان شيئ ايشلمزلردى فَذَرْهُمْ
وَمَا يَفْتَرُونَ پس كندولرين بغلادوقلرى يالانلرله بوراق وَقَالُوا هٰذِهِ اَنْعَامٌ
وَحَرْثٌ حِجْرٌ دخى ديديلر بونلر يعنى بتلرنه قيلدوقلرى حصه حرام اولمش
دوارلر واكيندر لَا يَطْعَمُهَا اِلَّا مَنْ نَشَاءُ انلرى بر كيمسه دادمز مكر اول
كيمسه كه بيز انى ايسترز بِزَعْمِهِمْ كمانلريله يعنى بو سوزى بى حجت وبرهانله
ديرلر وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا دخى ديديلر بونلر يعنى بحائر وسوائب
وحوامى بر دوارلردر كه ارقه لرينك بنلمسى حرام قيلندى وَاَنْعَامٌ
دخى ديديلر بونلر يعنى بتلره اولان قربانلر بر دوارلردر كه لَا يَذْكُرُونَ
اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا تنكرينك آدين اوزرلرنه ذكر ايتمزلر ذبح محلنده بوجمله
محكى اولان كلامدن دكلدر ابحى صوفى غيريسندن تمييز وتعيين ايتمك ايچون
ذكر اولندى افْتِرَاءً عَلَيْهِ بو مذكور اولان اشياده ايزد ذو الجلال اوزره
نادرست افترا ايدرلردى سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ بلا شبهه حق
تعالى كندولره افترالرى سببيله سزا ايدر وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هٰذِهِ
الْاَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا دخى ديديلر بو دوارلرك يعنى بحيره وسائبه لرك
قارننده اولان يورى مقوله سى ارككلريمزه مخصوصدر اكر صاغ طوغرلر
وَمُحَرَّمٌ عَلٰى اَزْوَاجِنَا وقادينلريمزه اوزره حرام اولمشدر وَاِنْ يَكُنْ مَيْتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ واكر اول يورى اولمش اولور يعنى ميت طوغرارسه ارككلر
وديشيلر ايچنده اورتاقلردر سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ بلا شبهه حق تعالى
انلره يالانى وصف ايتملرينك جزاسن ويرر يعنى سويلدوكلرى يالانك مقابله سنده
كندولرين معذب ايدر اِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ تحقيقا حكيم حق تعالى حلالى حرام ايدنلرك وحرامى حلال قيلانلرك
عقابندن درست حكم ايديجى احوالنه كما ينبغى داناادر قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ
قَتَلُوا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بى شبهه كيم اوتوزدى شول كيمسه لركه اوشاقلرين
خفت عقللرندن اوترى اولدرديلر بِغَيْرِ عِلْمٍ بى دانش اولدوقلرى حالده

كيم اولادلرينك رزقن ويرن حق تعالى دن وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ وكندولره
ايزد ذو الجلال بحاير وسوائبدن روزى قيلدوغى شيئى حرام ايتديلر افْتِرَاءً عَلَى اللّٰهِ
تنكرى تعالى اوزره محكم يالان بغلاديلر قَدْ ضَلُّوا بى شبهه كيم انلر آزديلر وَمَا
كَانُوا مُهْتَدِينَ ودوغرى يولى بولمش دكل ايديلر وَهُوَ الَّذِي اَنْشَاَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ
وكندودر اول پروردكار كه اغجلر اوزره اوزمى قالدرلمش باغلر ايجاد ايتدى وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ
واوزمى قالدرلمامش يعنى يير يوزى اوزره اوزومى قالمش باغلر دخى ايجاد
ايتدى وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا اُكُلُهُ دخى خرما اغجنى واكينى ايجاد ايتدى
اول حالده كه هر بيريسنك يمشى هيئت وكيفيتده اختلافى تقدير اولنمش
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ دخى زيتون واناري
پيدا ايتدى اول حالده كه افرادلرى رنك وچاشنيده بيرى بيرينه بكزهمش
وبيرى بيرينه بكزهمش كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ اِذَا اَثْمَرَ هر بيريسنك يمشندن
يكك ايچن يمش ويردوكده وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وبچلمسى كوننده حقنى
ويرك يعنى اول كونكه ميوه لرى درزسيز واكينى بچرسيز ايچندن
صدقه سن چيقروب فقرايه بذل ايدك اشهر اقوال اوزره حقندن مراد
صدقه ددر زيرا بو آيت كريمه مكه مكرمه ده نازل اولدى وزكوتك فرضيتى
مدينه منوره ده ثابت اولدى وَلَا تُسْرِفُوا اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ويومه صدقه ده
حدى تجاوز ايتمك كه بى شبهه حق تعالى حدى تجاوز ايدنلرى سومز وَمِنَ
الْاَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا دخى سيزه دوارلردن يوك چكيجى وانلرك تويندن
ويونكندن دوشنجك نسنه خلق ايتدى كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ يكك تنكرى
تعالى سيزه روزى قيلدوغى شيئدن وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
وابليس لعينك ادملرينه ييرولك ايتمك يعنى انك وسوسنه اويوب سيزه
حلال قيلنان نسنه يى حرام ايتمك اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ كه بى شبهه شيطان
شقى سيزه دشمنلكى اشكارا ايتمش بر دشمندر ثَمَانِيَةَ اَزْوَاجٍ دوارلردن
سكز جفت سيزه يارتدى لغت عربيه ده هر حيوانكه نوعندن كندويه بر اش
اوله كه انكله جفتلشور هر بريسنه زوج ديرلر وكاه اولور كه ايكيسنه
جفت ديرلر وبونده مراد اولان اولكيدر مِنَ الضَّاْنِ اثْنَيْنِ قويوندن
ايكى جفت اركك وديشى يرتدى وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ دخى كچيدن ايكى
جفت اركك وديشى قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ سويله ايا قويون
وكچيلرك ارككلرين حرام ايتدى يا ديشيلرين اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ

الانثيين ياخود ايكى ديشينك قارنلرنده اولان ياوريلرى نبئونى بعلم
بكا خبر ويرك بر بيلنمش امرايله كه انك اوزره دلالت ايده كيم حق تعالى بونلرى
تحريم ايتدى ان كنتم صادقين اكر ايتدككوز دعواده صادقلر ايسه كوز
ومن الابل اثنين دخى دوه دن ايكى جفت اركك و ديشى ياراتدى ومن
البقر اثنين دخى صغر مقوله سندن ايكى جفت اوكوز وانيكى ياراتدى قل
آلذكرين حرم ام الانثيين اما اشتملت عليه ارحام الانثيين
ترجمه سى منوال سابق اوزره در چونكه نفسلرندن قويونلرى وبحائر
وسوائب وحامى دوه لرك استعمالنى تحريم ايتديلر وبحائر وسوائبك قارنلرنده
اولان ياوريلرك بر قسمنى ديشيلر اوزره تحريم ايدوب بر قسمنى اركك و ديشيلره
مباح قيلديلر حق تعالى كندولردن على طريق الانكار استفهام ايتدى پس
استفهامك معناسى بو اولور كه حق تعالى بو مذكور اولان اشيانك
بر قيدنى حرام قيلمدى پس تحريم وتحليل ايتمك سيزه قندن كلدى ام كنتم
شهداء اذ وصيكم الله بهذا ياخود حاضرلرمى ايدكوز قچن حق تعالى
بو تحريمك ايتمسين سيزه اصمرلدى فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا
پس كيمدر زياده ستمكر شول كيمسه دن كه تنكرى تعالى اوزره افترا ايلدى
واندن مراد اكابرلريدركه بو كونه نامعقول ايشلرى مقرر قيلديلر ياعمرو
ابن لحى كه انلرى تاسيس ايلدى ليضل الناس بغير علم تا كه خلقى كمراه قيله
دانش ايله متصف دكل ايكن ان الله لا يهدى القوم الظالمين تحقيقا
كيم حق جل وعلا ستمكار اولان جماعتى مقصد اعلايه ايلتمز قل لا اجد
فيما اوحى الى محرما سويله يا محمد بكا جبرئيل ايله كوندريلن نسنه ده حرام
قيلنمش بر ييجك بولمدم على طاعم يطعمه بر ييجى اوزره كه انى ييه الا ان يكون
ميتة مكر اول طعام بوغازلنميوب اولمش اوله او دما مسفوحا يادمادردن
آقش بر قان اوله او لحم خنزير ياطنغوز اتى اوله فانه رجس كه بى شبهه
طنغوزك اتى مردارلقده در او فسقا اهل لغير الله به يا بر فسق اوله كه ذبحى
محلنده تنكريدن اوزكه يه صوت قالدرلمش اوله يعنى بوغازلندوكى محل
تنكرينك اسم شريفى اوزرينه ذكر اولنميوب بتلرك آدى اوزرينه ذكر اولنه
فمن اضطر غير باغ پس بر كيمسه كه بو محرم اولان اشيانك ييمسنه مضطر اولسه
اول حالده كه كندو كيبى بر مضطر اوزرينه ستم ايتمش اولميه ولا عاد وييمسنده
مقدار ضرورتى تجاوز ايتمش اولميه بو ايشدن اوترى مؤاخذ اولماز فان ربك

غفور

غفور رحيم زيرا على التحقيق پروردكارك قوللرينك كناهن غايتله مغفرت
ايدوب كندولرين اسركر وعلى الذين هادوا دخى شول كيمسه لر اوزره كه
دين يهوديله تدين ايتديلر حرمنا كل ذى ظفر هر دناق ايه سى حيوانى
حرام قيلدق سباع بهائم وطيور كيبى ومن البقر والغنم حرمنا عليهم
شحومهما وصغردن وقويوندن ييملرين اوزلرينه حرام قيلدق الا
ما حملت ظهورهما الا اول نسنه يى كه ارقلرى انى قالدردى يعنى ارقه لرينه
ايجدن وطشره دن ياپشن ييم او الحوايا يا اول نسنه كه بغرسقلر اوزره مشتمل
اولدى او ما اختلط بعظم يا اول نسنه كه كمكله قرشمش وله قويرق كيبى كه
بونلر حرام اولمديلر ذلك بو تحريم ايتمكمز جزيناهم ببغيهم ايتدوكلرى
ستم سببيله كندولره مكافات ايتدك وانا لصادقون وتحقيقا كه بز ويردوكمز
خبرلرده كرچك سويليجيلرز فان كذبوك پس اكر سنى يا محمد يهود طائفه سى
يا غيرى دونديلرسه فقل ربكم ذو رحمة واسعة سويله پروردكاركوز چوق
اسركمك ايه سيدر پس سيزى على العجله كناهلركوزله مؤاخذ ايتمز ولا يرد
بأسه عن القوم المجرمين وبالكليه كنهكار اولانلر كروهدن عذابى دوندرمز
سيقول الذين اشركوا يقنده مشرك اولان كيمسه لر ديرلر لو شاء الله
ما اشركنا ولا اباؤنا حق تعالى ديلسيدى نه بز ونه پدرلرمز تنكرى يه
اورتاق قيلمازدق ولا حرمنا من شىء وهيچ بر نسنه حرام قيلمزدق
بو كلام حد ذاتنده بر درست كلامدر وليكن انلر بونى عذر ايچوندن
ديمديلر بلكه استهزا طريقيله انى ديديلر پس انكچون اوزرلرنه ذم اولنديلر
كذلك نته كه بو كفار سنى تكذيب ايتديلر كذب الذين من قبلهم كندولردن
اسبق اولان كيمسه لر پيغمبرلرين تكذيب ايتديلر حتى ذاقوا بأسنا اول وقته
دك كه اشكنجه مزى داتديلر قل هل عندكم من علم سويله ايتدككوز دعوايه
مطابق سزكوزده هيچ بر بلنمش امر وارمى كه انكله احتجاج ايدوب فتخرجوه
لنا انى بزه چيقره سز ان تتبعون الا الظن بو سوزكوزده كماندن غيرى
بر نسنه يه تابع دكلسيز وان انتم الا تخرصون وسيز بر نسنه دكلسز
الا يلان سويلر بر جماعتسيز قل فلله الحجة البالغة سويله يا محمد پس صحتك
نهايتنه يتشن دليل تنكرى تعالى يه مخصوصدر فلو شاء لهديكم اجمعين
پس هدايت تنكرى ديلسيدى توفيقله سيزى قمو دوغرو يولى بولمش قيلاردى
قل هلم شهداءكم سويله حاضر قيلك طانقلركزى الذين يشهدون ان الله حرم

الانثيين ياخود ايكى ديشينك قارنلرنده اولان ياوريلرى نبئونى بعلم
بكا خبر ويرك بر بيلنمش امر ايله كه انك اوزره دلالت ايده كيم حق تعالى بونلرى
تحريم ايتدى ان كنتم صادقين اكر ايتدكلكوز دعواده صادقلر ايسه كوز
ومن الابل اثنين دخى دوه دن ايكى جفت اركك و ديشى ياراتدى ومن
البقر اثنين دخى صغر مقوله سندن ايكى جفت اوكوز و اينكى ياراتدى قل
آلذكرين حرم ام الانثيين اما اشتملت عليه ارحام الانثيين
ترجمه سى منوال سابق اوزره در چونكه كندو نفسلرندن قويونلرى و بحائر
و سوائب و حوامى دوه لرك استعمالنى تحريم ايتديلر بحائر و سوائبك قارنلرنده
اولان ياوريلرك بر قسمنى ديشيلر اوزره تحريم ايدوب بر قسمنى اركك و ديشيلره
مباح قيلديلر حق تعالى كندولردن على طريق الانكار استفهام ايتدى پس
استفهامك معناسى بو اولور كه حق تعالى بو مذكور اولان اشيانك
بر قوردنى حرام قيلدى پس تحريم و تحليل ايتمك سيزه قندن كلدى ام كنتم
شهداء اذ وصيكم الله بهذا ياخود حاضرلرمى ايدكوز كه حق تعالى
بو تحريمك ايتمسين سيزه اصمرلدى فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا
پس كيمدر زياده ستمكر شول كيمسه دن كه تنكرى تعالى اوزره افترا ايلدى
و اندن مراد اكابرلريدر كه بو كونه نامعقول ايشلرى مقرر قيلديلر يا عمرو
ابن لحى كه انلرى تاسيس ايلدى ليضل الناس بغير علم تاكه خلقى كمراه قيله
دانش ايله متصف دكل ايكن ان الله لا يهدى القوم الظالمين تحقيقا
كيم حق جل و علا ستمكارا اولان جماعتى مقصد اعلايه ايلتمز قل لا اجد
فيما اوحى الى محرما سويله يا محمد بكا جبرئيل ايله كوندريلن نسنه ده حرام
قيلنمش بر ييجك بولمدم على طاعم يطعمه بر ييجى اوزره كه انى ييه الا ان يكون
ميتة مكر اول طعام بوغازلنميوب اولمش اوله او دما مسفوحا يا دم مادر
آقمش بر قان اوله او لحم خنزير يا طنغوز اتى اوله فانه رجس كه انى شبهه
طنغوزك اتى مردارلقدر او فسقا اهل لغير الله به يا بر فسق اوله كه ذبحى
محلنده تنكريدن اوزكه يه صوت قالدرلمش اوله يعنى بوغازلندوكى محل
تنكرينك اسم شريفى اوزرينه ذكر اولنميوب بتلرك آدى اوزرينه ذكر اولنه
فمن اضطر غير باغ پس بر كيمسه كه بو محرم اولان اشيانك ييمسنه مضطر اولسه
اول حالده كه كندو كبى بر مضطر اوزرينه ستم ايتمش اولميه ولا عاد و ييمسندن
مقدار ضرورتى تجاوز ايتمش اولميه بو ايشدن اوترى مؤاخذ اولماز فان ربك

غفور رحيم زيرا على التحقيق پروردكارك قوللرينك كناهن غايتله مغفرت
ايدوب كندولرين اسركر وعلى الذين هادوا دخى شول كيمسه لر اوزره كه
دين يهوديله تدين ايتديلر حرمنا كل ذى ظفر هر دناقليه سى حيوانى
حرام قيلدق سباع بهائم و طيور كبى ومن البقر والغنم حرمنا عليهم
شحومهما و صغردن و قويوندن بيلرين اوزلرينه حرام قيلدق الا
ما حملت ظهورهما الا اول نسنه يى كه ارقلرى انى قالدردى يعنى ارقه لرينه
ايجدن و طشره دن ياپشن بيم او الحوايا يا اول شى كه بغرسقلر اوزره مشتمل
اولدى او ما اختلط بعظم يا اول نسنه كه كمكله قرشمش وله قويرق كبى كه
بونلر حرام اولمديلر ذلك بو تحريم ايتمكمز جزيناهم ببغيهم ايتدوكلرى
ستم سببيله كندولره مكافات ايتدك وانا لصادقون و تحقيقا كه بيز ويردكمز
خبرلرده كرچك سويليجيلرز فان كذبوك پس اكر سنى يا محمد يهود طائفه سى
يلانجى دوتديلرسه فقل ربكم ذو رحمة واسعة سويله پروردكاركوز چوق
اسركمك ايه سيدر پس سيزى على العجله كناهلركوزله مؤاخذ ايتمز ولا يرد
بأسه عن القوم المجرمين و بالكليه كنهكار اولان كروهدن عذابى دوندرمز
سيقول الذين اشركوا يقنده مشرك اولان كيمسه لر ديرلر لو شاء الله
ما اشركنا ولا اباؤنا حق تعالى ايستيسيدى نه بيز و نه پدرلرمز تنكريه
اورتاق قيلمزدق ولا حرمنا من شىء و هيچ بر نسنه حرام قيلمزدق
بو كلام حد ذاتنده بر درست كلامدر وليكن انلر بونى عذريوزندن
ديمديلر بلكه استهزا طريقيله انى ديديلر پس انكچون اوزرلرنه ذم اولنديلر
كذلك نته كم بو كفار سنى تكذيب ايتديلر كذب الذين من قبلهم كندولردن
اسبق اولان كيمسه لر پيغمبرلرين تكذيب ايتديلر حتى ذاقوا بأسنا اول وقته
دك كه اشكنجه مزى داتديلر قل هل عندكم من علم سويله ايتدكلكوز دعوايه
مطابق قتكوزده هيچ بر بلنمش امر وارمى كه انكله احتجاج ايدوب فتخرجوه
لنا انى بيزه چيقره سز ان تتبعون الا الظن بو سوزكوزده كمان دن غيرى
بر نسنه يه تابع دكلسيز وان انتم الا تخرصون و سيز بر نسنه دكلسيز
الا يلان سويلر بر جماعتسيز قل فلله الحجة البالغة سويله يا محمد پس حجتك
نهايتنه يتشن دليل تنكرى تعالى يه مخصوصدر فلو شاء لهديكم اجمعين
پس هدايت تنكرى ايستيسيدى توفيقله سيزى قمودكزى يولى بولمش قيلاردى
قل هلم شهداءكم سويله حاضر قيلك طانقلركزى الذين يشهدون ان الله حرم

كه تنكرينك نشانلرينه تصديق ايتمدى وصدف عنها وانلردن يوز چيوردى
يعنى غايتله ظالمدر اول كيمسه كه خدانك آياتى معرفتندن متمكن اولوب
تمكنى موجبيله عمل ايتمدى سنجزى الذين يصدفون عن اياتنا سوء العذاب
بى شبهه كيم اشكنجه نك يمانيله مكافات ايدرز شول كيمسه لره كه نشانلرمزدن
اعراض ايدرلر بما كانوا يصدفون ايدوكلرى اعراض سببيله هل ينظرون
بقمزلر يعنى كفار دمكه قرآنى تكذيب ايدوكلرندن اوترى بقمزلر الا ان
تأتيهم الملائكة الا كه كندولره عذابك فرشته لرى كله او يأتى ربك
يا عذابله پروردكارك فرمانى كله او يأتى بعض ايات ربك يا ربكك بعض
نشانلرى كله يعنى قيامتك نشانلرى يوم يأتى بعض ايات ربك اول كونده
كه خداوندكك بعض نشانلرى كلور لا ينفع نفسا ايمانها بر جانك ايمانى
كندويه فائده ويرمز لم تكن آمنت من قبل كه اول جان بو كوندن اسبق
ايمانه كلمش ايدى او كسبت فى ايمانها خيرا يا ايماننده برايولك قزنمش ايدى
يعنى اول كونده كه قيامتك بيوك علامتلرى ظهور ايدركونش مغربدن
طلوع ايتمسى كبى برجانكه ايمانه كلمش ايدى ايمانه كلسه اول ايمانى اكا فائده
ويرمز يا ايمانى اولوب ليكن ايماننده بر عمل صالح قزنمش ايدى ودخى
ايمانيله منتفع اولماز و بو حكم اول كونه مخصوصدر اما غير كونده ايمان
مجرد صاحبنه نفع ايدر قل انتظروا سويله بو اوج امرك بيرسنه منتظر
اولك انا منتظرون كه على التحقيق بز بونلرى انتظار ايدجيلرز و اول
محلكه واقع اولور خدانك لطفيله قورتلمق بيزه در و خدانك عدليله
هلاك وعذاب سيزه در ان الذين فرقوا دينهم تحقيقا شول كيمسه لر
كه دينلرين پراكنده قيلدبلر وكانوا شيعا وكروه كروه اولديلر
لست منهم فى شيء انلردن بر نسنه ده دكلسن يعنى انلرك كيفيت احوالندن
سؤال ايتمكه مكلف دكلسن انما امرهم الى الله انلرك ايشى خدايه مفوضدر
غيركيمسه يه اكا قادر دكلدر ثم ينبئهم بما كانوا يفعلون صكره كندولرين
عقابله آكاه ايدر اول شيدن كه كندولر ايشلرلردى من جاء
بالحسنة فله عشر امثالها هركيم ايولكله كلور اكا اول ايولكك اون
ماننديى اولور ومن جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها وهركيم بدلكله
كلور مكافات اولنماز الا انك مانندله وهم لا يظلمون وارباب حسنه
وسيئه ثوابك نقصانيله وعقابك ارتمه سيله ستم كورمش قيلنمازلر

قل اننى هدانى ربى الى صراط مستقيم سويله بى شبهه كيم بنى پروردكارم بنى
بر دوغرو يوله ارشاد ايتدى دينا قيما بر باينده ومستقيم دينه كه كوستردى
ملة ابراهيم اول دين حضرت ابراهيمك ملتيدر حنيفا اول حالده كه حضرت
ابراهيم اديان باطله دن دين حقه مائل ايدى وما كان من المشركين واهل
شركدن دكل ايدى قل ان صلاتى ونسكى سويله تحقيقا كيم بنم
نمازم وحجم ومحياى وصاغلغم يعنى اول شيء كه صاغلغمده اوزرينه يم
ومماتى واولمكم يعنى ايمان وطاعتدن اول شيء كه اوزرينه ميت اولورم
لله رب العالمين خلقى پرورده ايدن خدايه در لا شريك له اكا هيچ اورتاق
يوقدر وبذلك امرت وانكله مأمور اولدم وانا اول المسلمين ومطيع
ومنقادلرك اولى بنم قل اغير الله ابغى ربا سويله ايا خدادن اوزكه مى بر
پروردكار ايسترم وهو رب كل شيء وحال بو كه خدا حق وجل هر نسنه نك
پروردكاريدر ولا تكسب كل نفس الا عليها وبرجان بدلكدن بر نسنه
قزنمز الا كه انك وبالى اوزرينه اولور ولا تزر وازرة وزر اخرى
وبريوك چكيجى جان بريوك چكيجى جانك يوكنى چكمز ثم الى ربكم مرجعكم
صكره دونمكوز پروردكاركزك حكمنه در فينبئكم بما كنتم فيه
تختلفون پس سيزى آكاه ايدر اول شيدن كه سيز ايچنده اختلاف ايدرديكوز
وهو الذى جعلكم خلائف الارض وكندودر اول قادر ذو الجلال كه بنى
الجاندن صكره سيزى زمينك خلفاسى قيلدى ورفع بعضكم فوق بعض
درجات وشرف وغناده بيرمقداركزى بر مقداركوزا وزره بايه لر
قالدردى ليبلوكم فيما اتيكم تا كه مال وجاهدن سيزه ويردوكى شيده
تجربه كبى بر معامله سيزكله ايده ان ربك سريع العقاب تحقيقا كيم پروردكارك
غايتله عقابى تيزدر وانه لغفور رحيم وبى شبهه كيم كندوسى صبر ايدنلره
چوق مغفرت ايدوب انلرى غايتله اسركر ٥ ٥ ٥ ٥ ٥ ٥

سورة الاعراف مكية وهى مائتان وخمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

المص تعداد حروفدر يا قرآنك يا سوره نك اسميدر يا هر حرف تنكرينك
بر اسمنه اشارتدر الف ولطيف وملك وصبور كبى واضح اقوال بو دركه متشابه
مقوله سندندركيم انك معناسى خدايه مفوضدر كتاب انزل اليك
بو حروفك جنسندن مؤلف ولان شيء بو كتابدر كه سكا ايندرلدى

فلا یکن فی صدرک حرج منه پس سینکده انک تبلیغندن بر دارلق اولمیه
لتنذر به تا انکله کفاردی قورقودهسن وذکری للمؤمنین وتاکه اهل
ایمانه بر محکم پند ویرهسن اتبعوا ما انزل الیکم من ربکم سیزه دیکوزدن
ایندریلن نسنهیه پیروک ایدک ولا تتبعوا من دونه اولیاء دخی
دیکوزک دوستلکندن تجاوز ایدوب انی وجندن اولان دوستلره
تابع اولمک که انلر سیزی کمراه قیلادرلر قلیلا ما تذکرون غایتله آز مقدار
پند الورسیز اول جهتدن که خدایه منسوب اولان دینی ترک ایدوب
غیریسنه طالب اولورسیز وکم من قریة ونیجه کوی خلقن اهلکناها
انلرک نابود اولملرین ایستدک فجاءها بأسنا پس عذابمز اول کوی
خلقنه کلدی بیاتا یاتمش اولدقلرنده قوم لوط کبی او هم قائلون یا کندولر
ایوله محلنده یاتمشلردی یعنی اول وقتده که اویقویه واردیلر نته که قوم
شعیبه واقع اولدی چون بو ایکی وقت استراحت وامنیت محلیدر دوبلانک
وقوعی انلرده متوقع دکلدر عذابک نزولی بونلره مخصوص اولدی تا که صعوبتی
زیاده اوله زیرا بلای غیر منتظرک وقوعی قتی دشواردر نته که مترقب
اولمیان نعمتک کلمسی غایتله لذیذدر فما کان دعواهم اذ جاءهم
بأسنا پس عذابمز کندولره کلدکده دعالری بر نسنه دکل ایدی الا ان قالوا
الا سویلمکلری انا کنا ظالمین تحقیقا بیز برستمکار کروه ایدک فلنسألن
الذین ارسل الیهم پس البته صورورز شول کیمسهلره که کندولره پیغمبرلر
کوندرلدی کیم پیغمبرلرک سوزین قبول ایتدکوزمی ولنسألن المرسلین
وبی شبهه پیغمبرلره صورورز که رسالتی تبلیغ ایتدوکوزده قومکوز سیزه
نه جواب ویردیلر وبو سؤاللردن مراد کفرهنک توبیخ وتعنیفیدر فلنقصن
علیهم بعلم پس بی شک کیم رسل وامم اوزره ایتدوکلری افعالی وسویلدوکلری
اقوالی دانش ایله اوقورز وما کنا غائبین وانلردن بیز غائب دکل ایدک که احواللری
اوزریمزه خفی اوله والوزن یومئذ الحق ودرتمق اول کونکه قیامت اولور
درستدر جمهور بونک اوزرهدرلر که دفاتر اعمال قیامت دنیاده معهود
اولان ترازو کبی بر ترازوده وزن اولنور وهرکس انی مشاهده ایدر تا که
خدانک عدلی هرکسه نمایان اوله وبر کیمسهیه عذر قالمیه فمن ثقلت موازینه
پس هر کیم که وزن اولنجق نسنهسی اغر اولدی وانک اغر اولمسی عمل صالح ایله در
فاولئک هم المفلحون اول کروه کندولردر زحمتلردن قورتلانلر ومن خفت

موازینه

موازینه وهر کیم وزن اولنجق نسنهسی یونکل اولدی وانک یونکل اولمسی ایمان
عملیله در فاولئک الذین خسروا انفسهم اول کروه شول کیمسهلردر که
کندو جانلرکه ا وتوزدیلر فطرت سلیمهلرین ضایع قیلدیلر بما کانوا بایاتنا
یظلمون نشانلرمزه ستم ایتمکلری سببیله که انلری تصدیق ایدهجک یرده
تکذیب ایدرلردی ولقد مکناکم فی الارض دخی قسما ولسونکه سیزه
زمینده تصرف ویردک وجعلنا لکم معایش وسیزکچون انک ایچنده اسباب
زندکانیلک مهیا قیلدق قلیلا ما تشکرون سیز ویرلن نعمتلر مقابلهسنده
غایتله از شکر ایدرسیز ولقد خلقناکم دخی علی التحقیق که سیزی یاراتدق
ثم صورناکم صکره سیزه قیلق ویردک یعنی ابکز بدرکوز حضرت آدمی
خلق ایتدک بعده کندو یه صورت ویردک ثم قلنا للملائکة اسجدوا لادم
صکره فرشتهلره دیدک حضرت آدمه تعظیم وتحیت سجدهسن ایدک فسجدوا
الا ابلیس درعقب قبولری فرمانبرلک ایدوب سجدهیه واردیلر انجق عزازیل
لم یکن من الساجدین سجدهیه وارنلرک زمرهسندن دکل ایدی قال
ما منعک الا تسجد خدا عز وجل دیدی ای ابلیس شقی قنقی شی سجده کتوردکدن
الی قودی اذ امرتک اول محلکه سکا بیورردم کیم حضرت آدمه سجده ایت قال
انا خیر منه ابلیس دیدی بن اندن بیکرکم خلقتنی من نار وخلقته من طین
بنی آتشدن یرتدک وانی چاموردن یرتدک یعنی اول جهتدن بن اکا سجده
ایتمدم که بنی عنصر لطیفدن خلق ایتدک وانی عنصر کثیفدن وبو جوابده
ابلیس لعین غلط ایتدی که خیریتی فقط عنصر حسبیله کمان ایدوب خالقک
تشریفنی ملاحظه ایتمدی قال فاهبط منها خدای ذو الجلال ابلیسه دیدی
پس اسماندن نزول ایت فما یکون لک ان تتکبر فیها که سکا صحیح وجائز
دکلدر کیم اسمانده کردنکشلک ایدهسن فاخرج پس مکان کرامتدن چیق که
انک من الصاغرین تحقیقا سن خوار وحقیرلردنسن قال انظرنی الی یوم
یبعثون ابلیس اولدم که خدانک رحمتندن نا امید اولدی دیدی بکا مهلت
ویر یا الهی اول کونه دک که آدم اوغلانلری قبوردن کوندرلمش قیلنورلر قال
انک من المنظرین حق تعالی اکا دیدی بلاشبهه سن مهلت ویریلشلردنسن
ظاهر نص اقتضا ایدر که ابلیس بعث کوننه دک زنده قاله لکن غیر آیده کلمشدر کیم
نفخهٔ اولایه دک مهلت ویرلدی پس اقتضا اولندیکه بو مطلق اول مقیده اوزره
حمل اولنه قال فبما اغویتنی ابلیس شقی دیدی بنی رحمتکدن نا امید ایتدوکک

سبیله لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ البته انلری اضلال ایتمك ایچون
دوغرو اولان یولکده اوتوروب بکلرم نته که طریقی قطع ایدن بلوك قافله یی
اورمق ایچون یولده اوتوروب بکلرلر ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ صکره
انلره الّلری دا سنلدن یعنی اوکلرندن کلوب کندولره وسوسه ایدرم وَمِنْ
خَلْفِهِمْ واردلرندن دخی وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وصاغلرندن
وصوللرندن دخی یعنی کلمسی ممکن اولان جهاتدن کندولره کلوب وسوسه
ایدرم وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ دخی دیدی ادم اوغوللرینك چوغنی
شکر ایدیجیلر بولمزسین قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَدْحُورًا ایزد جل وعلا
ابلیسه دیدی جنتدن چیق عیبلنمش رحمتدن دورقیلنمش اولدوغك
حالده لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ قسم اولسونکه انلردن هر کیم سکا پیرو اولدی
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ البته سندن وانلردن قمودن دوزخی دولدورم
وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ دخی دیدك ای آدم سن وجفتك
بهشت جاودانده اقامت ایدك فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا بس ایستدکڭز
یردن انك نعمتلرندن یبك وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ وبو اغجه که بغدای در
یا اوزم یقلشمك که اکا یقلشورسکوز فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ستم ایدنلرك
کروهندن اولورسیز فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ بس ابلیس لعین آدم وحوا
ایچون وسوسه ایتدی لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا
تا که عورتلرندن کندولردن پوشیده قیلنان نسنه یی کندولره اشکارا
قیله وجنتده بویله ایدیلر که هر بری کندو عورتن کورمزدی ونه بیری
بیرینك عورتن کوروردی وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ دخی
اول شقی انلره دیدی ربکوز سیزی بو اغجك قربندن منع ایتمدی إِلَّا أَنْ
تَكُونَا مَلَكَيْنِ الا اولمجقدن که ایکی فرشته اولمقکزی ایستمدی أَوْ تَكُونَا
مِنَ الْخَالِدِينَ یا اولمجقدن که بهشت جاودانده علی الدوام اقامت
ایدنلردن اولمقکزی ایستمدی وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ
وانلره اند ایچدی که علی التحقیق بن سیزه نصیحت ایدنلردنم فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ
بس ابلیس شقی حضرت آدم وحوایی شجرهٔ معهوده دن یمکه الدتمغله ایندردی
فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بس اولدم که منهی عنه اولان اغجك میوه سن تناول ایتدیلر
بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا عورتلری کندولره نمایان اولدی وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وباشلدیلر عورتلری اوزره بهشتك یبراغندن

بیری بیرینه یتشدرمکه وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا وپروردکارلری کندولرینی چاغروب
دیدی أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ ایکیکزی اول آغجه یقلشمقدن منع ایتمدمی
وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ وسیزه دیمدمی کیم بلا شبهه شیطان
سیزه دشمنلکن اشکارا ایتمش بر دشمندر قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا دیدیلر
ای پروردکارمز کندو جانلرمزه ستم ایتدك وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا
واکر بیزه مغفرت ایدوب مرحمت ایتمزسین لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ البته
اوتوزنلردن اولورز قَالَ اهْبِطُوا خدا عز وجل حضرت آدم وحوایه علیهما السلام
وابلیس لعینه بیوردی زمینه اینوك بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اول حالده که بیرکز
بیرکزه دشمندر وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وسیزه زمینده بر قرارکاه وار و
مَتَاعٌ إِلَى حِينٍ دخی انك ایچنده سیزه بر کیچنجك نسنه وار مدت اعمارکوز منقضی
اولنجه دك قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ حق تعالی دیدی بیر یوزنده زنده اولورسیز
ای نوع بشر وَفِيهَا تَمُوتُونَ وانك ایچنده میت اولورسیز وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ
وجزا ایچون اندن چیقمش قیلنورسیز يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا
ای آدم اوغوللری تحقیقا که بیز اوزکزه کیجك نسنه ایندردك یعنی تدبیرات
سماویه ایله واندن اینان اشیا سببیله سیزه پوشاك اولجق نسنه لر یاراتدق که
يُوَارِي سَوْآتِكُمْ عورتلرکزی اورتر وَرِيشًا دخی تجمل ایده جك اشیا سیزه خلق
ایتدك وَلِبَاسُ التَّقْوَى وخدادن قورقوسینك پوشاکی ذَلِكَ خَيْرٌ اول پوشاك
نمو پوشاکلردن یکدر ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ اول کیجك نسنه لرك ایجادی وانمسی
خدانك فضل ورحمتنه دلالت ایدن نشانلردندر لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ تا که
آدم اوغوللری پند الوب خدانك نعمتلرینه معترف اوله لر يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ
الشَّيْطَانُ ای آدم اوغوللری شیطان سیزی الدتموسون که جنتك دخولندن
سیزی منع ایلیه كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ نته که اتاکزی واناکزی الدوب
بهشتدن چیقردی يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا کندولردن کیجکلرین صویه
لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا تا که عورتلرین کندولره کوستره إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ تحقیقا
شان بودر که سیزی ابلیس ولشکری کوررلر مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ اول مکاندن
که سیز انلری کورمزسیز یعنی انلرك اجسامی سیزه کورونمز وسیزك اجسام
انلره عیاندر بو کونه دشمندن شدتله حذر لازمدر إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ
أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ تحقیقا که بیز دیولری دوستلر قیلدق شول کیمسنه لره
که ایمانه کلمزلر وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً وقچن بر غایتله قبیح ایش ایشلرلر قَالُوا وَجَدْنَا

عليها اباءنا عذر طریقیله دیرلر انك ایشلمسی اوزره بولدق پدرلرمزی بو
والله امرنا وایزد جل وعلا انك ایشلمسیله بزه فرمان ایتدی قل ان الله
لا يامر بالفحشاء سویله یا محمد تحقیقا حق تعالی یمان فعلك ایشلنمسین فرمان ایتمز
زیرا انك عادتی بویله جاری اولمشدر که کوزل افعالك ایشلنمسین امر
ایدر نه بد فعلك ایقاعن اتقولون على الله ما لا تعلمون نیچون تنکری تعالی
اوزره بیلمدوککوز نسنه‌یه سویلرسز قل امر ربی بالقسط سویله پروردکارم
عدل ایله عمل اولنمغی بیوردی واقیموا وجوهكم عند كل مسجد ویوزلوکوزی
هر سجود کنوده چکوز وقتده قبله‌یه دوغرو قیلك وادعوه مخلصين له
الدين وتنکری پرستش ایدك اول حالده که طاعتی کندویه شرکدن وریادن
پاك قیلمش اولسز كما بداكم تعودون نته که ابتداده سیزی ایجاد ایتدی
انتهاده دخی عاده سیله دونرسیز پس اعمالکزه کوره سیزه مکافات ایدر
فريقا هدى بر بلوکه دوغرو یول کوستردی وفريقا حق عليهم الضلالة
وبر بلوکی کمراه قیلدیکه قضاء سابق اقتضاسیله اوزلرنه کمراهلك لازم دی
انهم اتخذوا الشياطين اولياء من دون الله تحقیقا انلر خدانك دوستلکندن تجاوز
ایدوب دیولری دوستلر ایدندیلر ويحسبون انهم مهتدون وکمان ایدرلرکیم
علی التحقیق کندولر دوغرو یولی بولمشلردر که جاهلیه خلقی عریان طواف ایدوب
انکله کناهلرین سقوطن تفأل ایدرلردی وبنی عامر حجك کونلرنده طعامی قوت بدن اوله‌جق قدر یرلردی واصلا یاغلو نسنه
یمزلردی بو فعل ایله حجك تعظیمن قصد ایدرلردی اهل اسلام بنی عامر کبی ایتمك ایستدیلر حق تعالی بو ایتی منزل
ایدوب بیوردی یا بنی آدم خذوا زينتكم عند كل مسجد ای آدم اوغلاری بزککوزی هر
مسجدك قتنده الك یعنی هر مسجده نماز یا طواف ایچون کیدرسز کوزل دونلرکزی
عورتکزی ستر ایتمکیچون کیوب کیدك وكلوا واشربوا وییك وایچك ولا تسرفوا
وحلالی حرام ایتمده وحرامی حلال ایتمده حدودی تجاوز ایتمك انه لا يحب المسرفين
که بی شبهه حق تعالی حدودی تجاوز ایدنی کروهی سیومز قل من حرم زينة الله سویله
تنکرینك زینتنی کیم حرام قیلدی التی اخرج لعباده شول زینتی که کندو قوللری ایچون
محض قدرتیله نمیندن چیقردی والطيبات من الرزق دخی کیم حرام قیلدی رزقدن پاکیزه
قیلدوغی اشیانی قل هی للذين آمنوا فی الحيوة الدنيا سویله اول زینت وطیبات
بقین اولان صاغلغده ایمان کتورن کیمسنه‌لره در وکفاره دخی علی طریق التبعیه اولور
خالصة يوم القيمة روز جزاده مؤمنلره پاك کوزل اولدوغی حالده كذلك نفصل
الايات لقوم يعلمون نته که بو احکامی بونده بیان ایتدك ارباب دانش اولان جماعته

نشانلری بیان ایدرز قل انما حرم ربی الفواحش سویله پروردکارم یمان اشیادن بودر
بر نسنه حرام قیلدی ما ظهر منها وما بطن اول یمان نسنه‌لردن اشکارا اولانی
وکیزلی اولانی والاثم دخی کناهی ایجاب ایدن شئی حرام قیلدی والبغی بغير الحق
ونا حق یره ستم ایتمکی دخی بو قید تاکید ایچوندر زیرا ظلم ایتمك حقله مجتمع اولماز
وان تشركوا بالله ما لم ينزل به سلطانا داخی انی حرام قیلدی که خدایه اورتاق
قیله سیز اول نسنه که انك اورتاق قیلنمسنه بر دلیل وحجت ایندرمدی وان
تقولوا على الله ما لا تعلمون دخی انی حرام قیلدی که تنکری تعالی اوزره
بیلمدککوز نسنه‌یی سویلیه سز ولكل امة اجل وهر بر کروه برمدت واردر که
خدا عز وجل انلرك مدت حیاتلرین انکله تقدیر ایتمشدر فاذا جاء اجلهم
پس چون اول موت منقضی اولور لا يستاخرون ساعة ولا يستقدمون
نه بر ساعت کیرو قالمغه ونه بر ساعت ایلرو کیتمغه طالب اولورلر یا بنی آدم
ای آدم اوغلاری اما ياتينكم رسل منكم اکر سیزدن پیغمبرلر سیزه کلورلرکه
يقصون عليكم آياتی اوزکزه کتابمك ایاتن اوقورلر فمن اتقى واصلح پس هرکیم پرهیز
ایدوب اعمالن کوزل قیلدی فلا خوف عليهم نه اوزلرنه قورقو اولور
ونه کندولرك غمناك اولورلر والذين كذبوا بآياتنا دخی شول کیمسه‌لرکه نشانلرمزی
حق اولمسین انکار ایدیلر واستكبروا عنها وانلری قبولدن کوکس کشلك ایدوب تکبر
ایدیلر اولئك اصحاب النار اول کروه دوزخك اربابیدر هم فيها خالدون
کندولر دوزخك ایچنده علی الدوام اقامت ایدیجیلر فمن اظلم ممن افترى على
الله كذبا پس کیمدر زیاده ستمکاره شول کیمسه‌دن که ایزد جل وعلا اوزره
یلان نبلدی او كذب بآياته یا انك نشانلرینه تصدیق کتورمدی اولئك ينالهم
نصيبهم من الكتاب اول کروه که مفتری ومکذبدرلر ارزاق واجاللرندن یازیلان بهره‌لری
کندولره ایرر حتى اذا جاءتهم رسلنا اول محله دك که بزم ایلچیلرمز یعنی ملك الموت
واعوانی کندولره کلورلر يتوفونهم اول حالده که جانلرین قبض ایتمك استرلر قالوا
ملائکه عذاب توبیخ یوزندن انلره دیرلر این ما كنتم تدعون من دون الله قانده در
اول نسنه‌لر که تنکریدن اوزکه کندولرین عبادت ایدردکوز قالوا ضلوا عنا
کفره دیرلر انلر بزدن غایب اولدیلر وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين وجانلری
اوزره شاهد اولدیلر که علی التحقیق کندولری دین ایدیلر قال ادخلوا حق تعالی
دوز قیامتده کفاره سویلر که کیرك فی امم قد خلت من قبلكم بر کروهلر که
نعره سندن که سیزدن اسبق کچمشلردی من الجن والانس بو ایکی نوعدن فی النار

ادخلوا لفظنه متعلقدر یعنی ای مخاطب اولان کفره جن وانسدن کیچمش اولان
کفادك کروهلریله دوزخه کیرك کلما دخلت امة هرگاه که دوزخه بر کروه
کیره لعنت اختها کندویه هم مشرب اولان کروهه لعنت ایدر حتی اذا اداركوا
فیها جمیعا اول حده دك که جمله‌سی دوزخده بری بیری اردنه ایرشوب قراردو
قالت اخریهم لاولیهم ای پروردکارمز بونلر بزی ازدردیلر فاتهم عذابا ضعفا
من النار پس کندولره دوزخدن ایکی قات اشکنجه ویرکه کندولر ازغون ایدیلر
وبزی هم ازغون ایتدیلر قال لکل ضعف خدا عز وجل سویلر هر بر کروهه ایکی قات
اشکنجه ویرورم سابق اولنلره ضلال واضلال جهتندن وکروده اولانلره
تقلید وکفردن اوتری ولکن لا تعلمون ولکن سیز بیلمزسیز یعنی بیرکوز بیرکوزك
عذابندن خبردار دکلدر وقالت اولیهم لاخریهم وسابق اولانلر صکره
کیدنلره دیدیلر فما کان لکم علینا من فضل پس سیزه اوزریمزه هیچ بر ارتقلق یوکدر
بز وسیز کمراهلکده واستحقاق عذابده برابرز فذوقوا العذاب بما کنتم
تکسبون پس قزاندوغکوز اشیا سببیله اشکنجه‌نك چاشنی‌سن الك بو سوز محتملدر که
سابق اولنلردن صادر اوله ومحتملدر که ایکی کروهدن صدور ایتمش اوله
ان الذین کذبوا بایاتنا تحقیقا شول کیمسه‌لر که ایاتمزه تصدیق ایتمدیلر
واستکبروا عنها دخی انلره ایمان کتورمکدن استنکاف ایدوب تکبر ایتدیلر
لا تفتح لهم ابواب السماء دعالری ایچون کوکك قپولری اچلمز ولا یدخلون الجنة
ونه بهشت جاودانه کیرلر حتی یلج الجمل فی سم الخیاط دوه ایکنه‌نك
کوزینه کیرمینجه یعنی هرکز جنته کیرمزلر وکذلك نجزی المجرمین وبو مکافات کبی
یی دنی اولنلره مکافات ایدرز لهم من جهنم مهاد انلره دوشنه جك نسنه
دوزخدن اولور ومن فوقهم غواش واوستلرنده انلری اورتوکلر اولور وکذلك
نجزی الظالمین وبو کونه سزا ستم ایدنلره سزا ویرورز والذین امنوا وعملوا الصالحات
وشول کیمسه‌لر که ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلدیلر لا نکلف نفسا الا وسعها
برجانه طاقتنده اولان نسنه‌دن ارتق برشی ایله تکلیف ایتمزوز بو جمله مبتدا خبر
ارا‌سنده معترضه دوشمشدر اولئك اصحاب الجنة اول مؤمن وصالح کروهلر
بهشت جاودان ایه‌لریدر هم فیها خالدون کندولر انك ایچنده علی الدوام مقیم
ایتسدلر ونزعنا ما فی صدورهم من غل دخی بهشتلرك سینه‌لرندن اولان اسباب
عدا وتخاصره قیلدق تجری من تحتهم الانهار سرور ولذتلری زیاده اولمغیچون
سرایلری التندن ایرمقلر اقر وقالوا الحمد لله وارباب بهشت انلرین کوردکلرنده

صکره کیدنلر اول
کیدنلردن اوتری
دیدیلر ربنا
هؤلاء
اضلونا

شدت فرح ونشاطدن دیدیلر جمله اوکمکلر وقمو مدح وثنالر خدانك ذات باهر لطفنه
مخصوصدر الذی هدانا لهذا شول خداکه لطف وکرمیله بزی بر عمله موفق
قیلدیکه انك مکافاتی بوکونه مکان اولدی وما کنا لنهتدی وبز کندو قوتمزله دوغری
یولی بوله مزدك لولا ان هدانا الله اکر الله جل وعلا محض کرمیله بزه دوغری یولی
کوسترمسیدی لقد جاءت رسل ربنا بالحق تحقیقا کیم پروردکارمزك پیغمبرلری
دوغرولقله کلمشلردی ونودوا ان تلکم الجنة واهل بهشت ندا اولنورلر
کیم بو اول بهشتدرکه انکله وعده اولنوردکوز اورثتموها بما کنتم تعملون ایدکیکوز کوزل
اعمال سببیله انکا وارث قیلندوکوز ونادی اصحاب الجنة اصحاب النار وارباب بهشت
اولانلر دوزخ ایه‌لرین چاغروب دیدیلر ان قد وجدنا ما وعدنا ربنا حقا علی التحقیق
شان بودرکه پروردکارمز بزه وعده ایتدوکی شی دوردست بولدق فهل وجدتم ما وعد
ربکم حقا پس پروردکارکوز سیزه وعده ویردوکی نسنه‌یی درست بولدکوزمی قالوا نعم
دوزخیلر دیدیلر وعده اولندوغمز شیء درست بولدوق فاذن مؤذن بینهم پس ارالرنده
براوازلدیجی آواز ایتدیکه ان لعنة الله علی الظالمین بلا شبهه حال بویله‌درکه خدانك خشم
وغضبی کفار اوزرنده‌در الذین یصدون عن سبیل الله شول کفره که خدانك یولندن یوز دوندرلر
ویبغونها عوجا ونما اکریلك استرلر وهم بالاخرة کافرون وکندولر اوبر جهانك اولمسن تصدیق
ایتمزلر وبینهما حجاب دخی اهل بهشتك واهل دوزخك ارا‌سنده بر پرده وار وعلی الاعراف رجال
وتخانك بو قپوسی اوزره اهل توحیددن نکه‌ئیلر وار که عملده تقصیر ایتدوکلرندن اوتری جنتله
جهنم ارا‌سنده حبس اولنمشلر یعرفون کلا بسیماهم اهل جنت وجهنمدن هرکیمسه‌یی
علامتلریله بیلورلر ونادوا اصحاب الجنة واهل اعراف بهشتلره اواز ایدرلر که
ان سلام علیکم خدانك بختی اوزرکزه اولسون لم یدخلوها اول حالده که اهل
اعراف بهشته کیرمدیلر وهم یطمعون وکندولرکا کیرمکه امید دوتمشلردر واذا
صرفت ابصارهم تلقاء اصحاب النار وقچن کوزلری جهنم ایه‌لری سمتنه دوندرلسه
قالوا تنکریه صغنوب دیرلر ربنا لا تجعلنا مع القوم الظالمین ای پروردکارمز
بزی ستم ایدن کروهله بر مکانده قیلمه ونادی اصحاب الاعراف دخی اعرافده ساکن
اولانلر ندا ایدرلر رجالا یعرفونهم بسیماهم کفاردن باشلولردن برکیشیلری
که نشانلریله کندولرین بیلورلر قالوا ما اغنی عنکم جمعکم انلره دیدیلر
نا لی بیمککوز سیزه دبرنسنه دفع ایتمدی وما کنتم تستکبرون ودخی
قبول ایتمکدن تکبرکوز سیزه دن برشیء منع ایتمدی اهؤلاء الذین اقسمتم لا ینالهم
الله برحمة بونلرمیدر شول کیمسه‌لرکه قسم ایدردکوز کیم تنکری کندولره بر احسان
وکرم ایصال ایتمز بو مقامده اشارت مسلمانلرك فقراسنه‌در ادخلوا الجنة بهشت جاودانه

بکیک ای اهل ایمان فقرایی لا خوف علیکم نه امدیکزه قورقو وار ولا انتم
تحزنون ونه سیز غمناک اولورسیز ونادى اصحاب النار اصحاب الجنة
ان افیضوا علینا من الماء واهل جهنم اهل بهشته چاغیروب دیلر کی اوزریمزه صودن
دوکک او مما رزقکم الله یاخود تنکری تعالی سیزه رزق ویردوکی شیدن بیزه
ویرک قالوا ان الله حرمهما على الکافرین اهل جنت انلره بو وجهله اوزره جواب
ویردیلر که حق تعالی بهشت جاودانک صوینی ورزقنی کفر ایدنلره حرام ایتدی
الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا شول کفار که دینلرین بیهوده ایش واینجک ایندیلر
وغرتهم الحیوة الدنیا ودنیا صاغلوق کندولریکی الدتدی فالیوم ننساهم
پس بوکون جهنمده انلری اونودلمش نسنه کبی ترک ایدرز کما نسوا لقاء یومهم هذا
نته کم بو کونلرینک کورمسینی اونتدیلر وما کانوا بایاتنا یجحدون ونته کم ایاتمزی
عنادیوزیندن انکار ایدرلردی ولقد جئناهم بکتاب فصلناه وبی شبهه کیم
گروه کفاره بر کتاب ایله کلدک که انک معنالرین تفصیل ایدوب بیان ایلدک على علم
کیفیت تفصیلنده بیلکی اوزره اولدوغمزده هدى ورحمة هنالک وضلالتک
اسرکسی اولدوغنده لقوم یؤمنون بر گروهه که تنکرینک وحدانیتنه تصدیق
ایدرلر هل ینظرون الا تأویله اهل کفر بو کتابک مالندن اوزکه برنسنه انتظار ایتمزلر
یعنی حق تعالی بو کتاب مجیدده ذکر ایتدوکی وعد ووعیدلر ثبوتندن انجق انتظار ایدرلر
یوم یأتی تأویله اول کونکه وعد ووعیدک اثاری ظاهر اولور یقول الذین نسوه
من قبل سویلر شول کیمسه لر که بوندن اسبق اول کتابی ترک ایتمشلردی قد جاءت رسل
ربنا بالحق تحقیقا کیم دیمزک پیغمبرلری درغرولغله کلمشلردی فهل لنا من شفعاء
پس بزه هیچ دلکجیلر بولنوری فیشفعوا لنا که بزم ایچون دلک ایدرلر او نرد
یاخود دنیایه دونمش قیلنوری میوز فنعمل غیر الذی کنا نعمل که اشلدوکمز
عملدن اوزکه بر عمل ایشلیه لم قد خسروا انفسهم تحقیقا کیم جانلرینه اوتوزدیلر
کر عمر عزیزی کفرده صرف ایتدیلر وضل عنهم ما کانوا یفترون وافترا ایتدوکلری
نسنه کندولرندن ضایع اولدی یعنی اول امیدلری که بتلر کندولره تنکری قتنده
شفاعت ایدرلر دیو معتقدلری اولوب کندولره نفع ایتمدی ان ربکم الله الذی خلق
السموات والارض فی ستة ایام تحقیقا کیم پروردکارکوز صفات کماله جامع
اولان خدادر شول خدا که یرلری وکوکلری بیلدی التی کون مدتنده یرتدی ثم استوى
على العرش صکره عرشک ایجادنه قصد ایتدی یغشی اللیل النهار کیجه یی کوندز ایله
اورتر دونلک عکسی ذکر اولنمدی معلوم اولدوغیچون یطلبه حثیثا کیجه
کوندزی عجله ایله طلب ایدر والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره وکونشی
وآیی ویلدزلری بر تنکری فرماننه رام اولمشلر الا له الخلق والامر اکاه اولک

بکیم یرتق

یرتمق وبیورمق کندویه مخصوصدر تبارک الله رب العالمین خلقک پروردکاری
اولان خدای ذو الجلال وحدانیتله الوهیتده یوجه لندی ادعوا ربکم
تضرعا وخفیة پروردکارکزه دعا ایدک خشوع واخفا حالتنده یعنی دعانی
ایدکک کوزمحل وزیاد ایتمک انه لا یحب المعتدین بی شبهه کیم خدا عز وجل دعاده
حدی تجاوز ایدنلری سیومز بو کلام ایله خلقی تنبیه ایتدیکیم کندولره لایق
اولمیان شئی طلب ایتمیه لر مثلا مسلمانه لایق دکلدر که دعاده رتبه انبیایی
دکوکه عروج ایتمکی خدادن ایستیه ولا تفسدوا فی الارض ودوزیمینده کفر ومعصیت ایله
بوزمانلق ایتمک بعد اصلاحها انبیانک رسالتیله واحکامک قوربلمسیله دوزلدکدن
صکره وادعوه خوفا وطمعا وحق تعالی یه دعا ایلک اولحالده که اعمالکزک
عدم قبولندن قورقوب مقبول اولمسین رجا ایدیجیسیز ان رحمت الله قریب من المحسنین
بی شبهه کیم تنکری تعالانک لطف وکرمی ایولره یقیندر وهو الذی یرسل
الریاح وکندودر اول پروردکار که ییللر کوندرر بشرا بین یدی رحمته مژده
ویردوکلری حالده رحمتنک ایلروسنده بو مقامده رحمتدن مراد یغموردر زیرا باد
صبا بولتی بیرندن قالدرر وباد شمال انی جمع ایدر باد جنوب دملتدرر وباد دبور
اولشتررر حتى اذا اقلت سحابا ثقالا بر وقته دک که قچن براغر بولتلر قالدرر سقناه
لبلد میت انی براولمش شهر ایچون سوررز فانزلنا به الماء پس اول شهره صوینی ایندررز
فاخرجنا به من کل الثمرات درعقب اول صو ایله میوه لرک هر نوعندن چیقرورز
کذلک نخرج الموتى نته که اولمش زمینی نباتاتله احیا ایلدک اولمشلری قبوردن
چیقروب احیا ایدرز لعلکم تذکرون تاکه سیز پند ونصیحت الوب
بیله سیز کیم زمینی احیا ایتمکه قادر اولان اولمشلری زنده قیلمغه قادردر والبلد
الطیب وپاک اولان زمین یخرج نباته باذن ربه اوتلغی پروردکاری فرمانیله
چیقر یعنی پاک اولان زمین چوق نفعلو غایتله کوزل اوتلق وبخشی اکین بتوردر
والذی خبث وچرکین اولان زمینک اوتلغی لا یخرج الا نکدا چیقمز الا ازکیه
هیچ منفعتی یوق قدر بو مثالدر که حق تعالی مؤمنک وکافرک احوالین
ایجنده اکوسین بخشی بتر دکافرک قلبی شوره لو یره بنکزر کیم ایجنده برنسنه
بتمز واکر برشئ بتر برنسنه یه یارامز کذلک نته که بو مثل ایله احوالی بیان
ایلدک نصرف الایات دلایل وحدانیتی انواع عبادات ایله ایراد ایدرز لقوم
یشکرون بر گروهه خدانک نعمتلرینه اعتراف ایدوب مدح وثناسین ایدرلر
لقد ارسلنا نوحا الى قومه تحقیقا کیم حضرت نوحی کندو عشیرتنه کوندردک

تا که کندولرین توحیده دعوة ایلیه فقال یا قوم اعبدوا الله پس سویلدی
ای بنم عشیرتم خدایه قوللق ایدك ما لکم من اله غیره اندن اوزکه سیزه هیچ معبود
یوقدر انی اخاف علیکم عذاب یوم عظیم بی شبهه کیم بن اوزرکزه براولو کونك
اشکنجه سندن قورقرم قال الملأ من قومه عشیرتیندن اشراف واولولر
دیدیلر انا لنریك فی ضلال مبین تحقیقا که بز سنی ای نوح براشکارا ازغونلقده
کوررز قال یا قوم لیس بی ضلالة حضرت نوح جوابلرنده دیدی ای بنم
کروهم بنده ازغونلق یوقدر ولکنی رسول من رب العالمین ولیکن بن خلقك
پروردکارندن بر کوندرلمش پیغمبرم ابلغکم رسالات ربی پروردکارمك پیغامین
سیزه یتشدوررم وانصح لکم وسیزه پند ونصیحت ایدرم واعلم من الله
ما لا تعلمون دخی وحی سببیله خدانك طرفندن بیلورم اول شیئ که سیز انی بیلمزسز
چون حضرت نوحك قومی بشر مقوله‌سی خدانك رسولی اولمقلرندن تعجب ایدوب دیرلردی
تنکری تعالی بر ملك کوندرمسین ایستسیدی ملایکه کرامی کوندروردی حضرت نوح
بو سوزلرین استبعاد ایدوب اوزرلرینه انکار ایلدی نته حق تعالی بیوردی
او عجبتم ان جاءکم ذکر من ربکم ایا بی تکذیب ایدوب عجب ایلدکوز می که ربکوزدن
سیزه بر پند ونصیحت کلدی علی رجل منکم زمره کوزدن برکشینك لسانی اوزره لینذرکم
تا که کفر ومعصیتك عاقبتندن سیزی قورقدره ولتتقوا وتا که انذار سببیله
پرهیز ایده سز ولعلکم ترحمون وشاید سیز ایدکوز تقوی سببیله رحمته نظر
قیلنه سیز فکذبوه پس کفار حضرت نوحی یلانجی دوتدیلر فانجیناه والذین معه
در عقب کندویی وکیمده کندو سیله اولان کیمسه‌لری غرقدن قورتردق واغرقنا الذین
کذبوا بآیاتنا وحدانیتمزه دلالت ایدن نشانلره اتباع ایتمیانلری طوفانیله اغراق
ایتدك انهم کانوا قوما عمین بی شبهه کیم قوم نوح بر کور جماعت ایدیلر کوردلاین
وحدانیتی کورملردی والی عاد اخاهم هودا ودخی عاد قبیله‌سنه قرنداشلری حضرت هودی
ارسال ایتدك قال یا قوم اعبدوا الله حضرت هود انلره دیدی ای بنم عشیرتم ایزد ذو الجلاله
پرستش ایدك ما لکم من اله غیره اندن اوزکه سیزه هیچ پروردکار معبود
یوقدر افلا تتقون پس نیچون تنکرینك عذابندن صاقنمزسز قال الملأ الذین
کفروا من قومه طایفه‌سندن کفر ایدن اکابر دیدیلر انا لنریك فی سفاهة تحقیقا
که بز سنی عقلسزلکده مشاهده ایدرز وانا لنظنك من الکاذبین ودخی شبهه سنی
یلانجیلردن کمان ایدرز قال یا قوم لیس بی سفاهة حضرت هود دیدی ای بنم کروهم
بنده عقلسزلق یوقدر ولکنی رسول من رب العالمین ولیکن بن عالمك پروردکارندن

کوندرلمش بر پیغمبرم ابلغکم رسالات ربی بنی پروردکارمك خبرلرین سیزه
ایصال ایدرم وانا لکم ناصح امین وبن سیزه خیانت سز بر پند ویریجیم اوعجبتم
ان جاءکم ذکر من ربکم نیچون بنی تصدیق ایتمیوب عجب ایتدکوز که سیزه
پروردکارکوزدن بر پند کلدی علی رجل منکم سیزك جنسکوزدن بیر
کشینك لسانی اوزره لینذرکم تا که عقوبت الهیه‌دن سیزی قورقدره
واذکروا اذ جعلکم خلفاء من بعد قوم نوح ویاد ایدك اول وقتی کیم حضرت نوحك قومی
هلاك اولدقدنصکره سیزی یرلرنده قایم مقاملر قیلدی وزادکم فی الخلق
بسطة وخلقتکوزدن سیزی بر قوة وقامت ارتردی فاذکروا آلاء الله پس
خدانك نعمتلرین خاطره کتورك لعلکم تفلحون تا که سیز نعمتلری ذکر ایتمکله عذابدن
قورتله سیز قالوا اجئتنا لنعبد الله وحده اول قوم حضرت هوده دیدیلر ایا سن بیزه
انکله کلدك که ایزد ذو الجلالی یالکوز عبادت ایده لم ونذر ما کان یعبد
آباؤنا وپدرلرمز عبادت ایتدکلری اشیایی ترك ایده لم بو ایش اصلا وجوده کلمز
فأتنا بما تعدنا پس عذابدن بزه وعده ایتدکك نسنه‌یی بزه کتور ان کنت من
الصادقین اکر سوزکده کرچك سویلیانلردن ایسك قال قد وقع علیکم من ربکم
رجس وغضب حضرت هود علیه السلام انلره دیدی تحقیقا کیم پروردکارکوز
طرفندن اوزرکوزه بر عذاب وبر خشم دوشدی اتجادلوننی فی اسماء سمیتموها
انتم وآباؤکم ایا بنمله مجادله ایدرمی سیز برآدلوده یعنی بر اشیاده که سیز وپدرلرکوز
انلره اد قودکوز ما نزل الله بها من سلطان حق جل وعلا انلرك عبادتی جایز اولمغه
اصلا بر حجت ودلیل ایندرمدی فانتظروا پس عذابك نزولنه منتظر اولك
انی معکم من المنتظرین که بی شبهه بن سیزکله انتظار ایدنلردنم کتوردیلرکه
قوم عاد یمن اقلیمنده دوشن احقاف نام قوملی یرلرده اولورلردی ایشلری بتلرك
عبادتی اولمغله حق تعالی انلره حضرت هودی مرسل قیلدی تا که کندولرین خدانك
عبادتنه سوق ایدوب بتلرك پرستشندن فراغت ایدهلر دعوته شروع ایتدکده
سوزنه قولاق دوتمیوب بحثلرین ارتردیلر حق جل وعلا اوزرلرینه اوچ سنه
قحطی مسلط ایلدی اندن عبرت المیوب فساده مصر اولدیلر چون اول عصرلرده قوم داب بو ایدیکه بر
اوزره قحط مسلط اولسه مکه مکرمه‌یه واروب استسقا ایدرلردی جماعت
مزبوره شدة قحطدن یتمش کیمسه ارالرندن انتخاب ایدوب انلره قیل بن عنز نام کیمسه‌یی
وحضرت هوده ایمان کتوردك مرثد بن سعدی رئیس ایدوب استسقا ایچون مکه‌یه کوندردیلر
پس مکه مکرمه‌یه ورود ایتدیلر مکه مکرمه‌نك سکانی ولا بنی عصا هو کر جبیله

مزبورلره اکرام تام ایدوب کما ینبغی توقیر ایتدیلر مکانلرندن محظوظ اولدقلری
جهتدن بر آی مقداری انده مکث ایدوب اوقاتلرین ییمه و ایچمکه و چنك
و چغانه کچوردیلر بعده عمالقه نك رئیسی معاویه کلدوکلری مقصددن تکاسل
تغافللرین مشاهده ایدیجك طول اقامتلرندن و کثرت مصرفلرندن کندویه
سوء ظنلری اولمامق ایچون چنکیلره سفارش ایلدیکه کویا کلك اداسنده بو تکاسل
تغافللرینه شعر بر ایکی بیت ایراد ایده لر انلر دخی انك فرماننه امتثال ایدوب بو ایکی بیتی
ایراد ایتدیلر ؞ الا یا قیل ویحک قم فهینم ؞ لعل الله یسقینا الغماما ؞
فیسقی ارض عاد ان عادا ؞ قد امسوا ما یبینون الکلاما ؞ بو کلامی ایشتدوکلری
کندولره بر انزعاج حاصل اولوب کلدوکلری مقصده مباشرت ایتدیلر حضرت مرثد
انلره دیدی والله دعا کوزسیزه بر فائده ویرمز مادام که حضرت هوده ایمان کتوروب مؤمن سز
دونوب معاویه دیدیلر بونی الی قوبرمله کلمسون زیرا حضرت هوده تابع اولوب اینمیزی
ترك ایتدی معاویه حضرت مرثدی استسقایه چقمقدن منع ایتدی قیل فلان
نفر ایله استسقایه چیقوب دعاسنده دیدی یا الهی قوم عادی صوارنکه تو
کندولرین صووارردك همان اوچ بولت بیاض و قرمزی و سیاه پیدا اولوب
کوك یمندن بر صدا کلدی کرای قیل استخا عشیرتکه بو بلتلرك بیرك اختیار ایت
دیدی سیاه بولتی ایسترم کر انك صوی چوقدر علی الفور اول بلت قوم عاده یمنه
توجه ایلدی اندن بر شدتلی باد انداز روزکار چیقدی که انسانی مکانندن
قالدروب بره چالوب هلاك ایدردی انکله ایمان کتورمیانلر هلاك اولوب حضرت هود
و اتباعی نجات بولدی نته که حق تعالی بیوردی فانجیناه والذین معه پس کندونی و کندو ایله
همدین اولانلری قورتردق برحمة بزدن صدور ایدن لطف و احسان سببیله و
قطعنا دابر القوم الذین کذبوا بایاتنا و نشانلرمزه اتباع ایتمیانلرك اکسه لرینی
یعنی کفاردن دیبندن قیردق وما کانوا مؤمنین و قوم عاد معبودك وحدانیتنه
و هودك رسالتنه تصدیق ایدیجیلر دکل و الی ثمود اخاهم صالحا دخی قبیله
برادرلری صالحی پیغمبرلکله ارسال ایلدك قال یا قوم اعبدوا الله حضرت صالح مرسل
اولیجق دیدی ای بنم عشیرتم خدای ذوالجلاله پرستش ایدك ما لکم من اله غیره
اندن اوزکه سیزه اصلا بر درست معبود یوقدر مرویدر که حضرت صالح ثمود
قبیله سن دعوت ایتدوکی محل کندونی تکذیب ایدوب نبوتنه دلالت ایدر بر معجزه
کندوسندن ایستدیلر حضرت صالح انلره دیدی نه کونه معجزه ایسترسز دیدیلر
بزم عیدمزده صحرایه چیقرز و سن دخی بزمله چیق اول مکانده بز بتلرمزه دعا

ایده لم و سن تکرکه دعا ایله هر کیمك دعاسی حیز قبوله کچر متبوع اولوب بقیه
خلق اکا تابع اولسونلر محل معهوده حلول ایدیجك جمله عیدکاهه چیقوب بتلرینه
دعا ایتمکه شروع ایلدیلر هر چند که انلردن بر شی ایستدیلر انلردن بر اثر
اجابت ظاهر اولمدی بعده جندع بن عمرو که اول قبیله نك اشرافندن ایدی
صحراده دوشمش کاثبه نام بر طاشه اشارت ایدوب دیدی ای صالح بزه بو طاشدن
بر بیوك چوق تویلی کبه اولمش دیوه چیقر حضرت صالح علیه السلام انلره بیوردی
خواهشکز اوزره تنکری تعالی قدرت کامله سیله سیزه بو طاشدن بر
دوه چیقرورسه ایدرسز دیدیلرسنی تصدیق ایدوب خدایه عبادت ایده رز
و بو سوزی ایمان مغلظه ایله تاکید ایتدیلر حضرت صالح ایکی رکعت نماز قیلوب
جناب ذوالجلالدن نیاز ایتمکه باشلدی همان اول معهود اولان طاش
یاریلوب خواهشلرینه کوره بر دوه اندن چیقدی در عقب کندو بر ماننده
بر بوزی دوغردی جندع بن عمرو بو معجزه یی مشاهده ایدیجك عنایت ربانیه ایله
ایمان کتوردی بقیه اشراف ثمود بادیه انکارده سرکردان قالدیلر حضرت صالح
انلره خطاب ایتدی نته که حق تعالی بیوردی قد جاءتکم بینة من ربکم تحقیقا
کیم پروردکارکزدن سیزه بر معجزه کلدی که کمال قدرتنه و نبوتمك صحتنه دلیلدر هذه
ناقة الله بو طاشدن چیقان تنکرینك دوه سیدر لکم آیة سیزکچون بر اولو
معجزه فذروها تأکل فی ارض الله پس انی قویك تنکرینك زمیننده اوت ییسون
ولا تمسوها بسوء و انی بر یرامز کله دکمك فیأخذکم عذاب الیم که اکا دکمککزون
سببیله سیزه بر دردلو اشکنجه ایرر واذکروا اذ جعلکم خلفاء من بعد عاد
و یاده کتوردك اول وقتی که عاد قبیله سی هلاك اولدقدنصکره انلرك بدلنه
سیزی جانشینلر قیلدی و بوأکم فی الارض و محکم مکانده سیزه یر ویردی تتخذون من سهولها
قصورا ملایم یرلرندن کرپج و طاش ایدوب کوشکلر بنا ایدرسز و تنحتون
الجبال بیوتا و طاغلری خانه لر اوبرسز فاذکروا آلاء الله پس خدانك نعمتلرینی
خاطره کتوردك و لا تعثوا فی الارض مفسدین و یر یوزنده مفسد اولدوغکوز
حالده یرامز ایشلرده سعی ایتمك قال الملأ الذین استکبروا من قومه عشیرتندن
سرکشلك و تکبر طالب اولانلر اشراف دیدیلر للذین استضعفوا بیچاره
قیلنان کیمسنه لره لمن آمن منهم انلردن ایمان کتورانلره استهزا طریقیله دیدیلر
اتعلمون ان صالحا مرسل من ربه ایا سیز بیلورمیسز کیم حضرت صالح پروردکارندن
کوندرلمشدر قالوا انا بما ارسل به مؤمنون مستضعف اولان کروه انلره جواب

وبروب ديديلر على التحقيق بز ايمان كتورمشوز اول شيئه كه حضرت صالح
انكله كوندرلدي قال الذين استكبروا سركشلك ايدن كروه ديديلر انا
بالذي آمنتم به كافرون تحقيقا بز كفر ايتمشوز اول نسنه يه كه سيز
انكا ايمان كتوردكوز منقولدر كه ناقه نك دائي بو ايديكه قوم ثمودك ايچلرنده
معين اولان قويي نك صويني بر كوننده بر ايچردي بوندن غايتله صقلمشلردي
زيراده صولرين ايچديكي كون صويي داغ باشنده كتورمكه محتاج اولورلردي
بو ايش كندولره غايتله دشوار اولمشدي دخي ناقه مزبوره ياز فصلنده طاغ باشنده
اوتلردي دوارلري اندن توروقله دره يه فرار ايدرلردي وقيش فصلنده
دره ايچنده اوتلمغله دوارلري طاغ باشنه قچرلردي بو دخي كندولره
بر مشكل ايش اولمش ايدي زيرا دوارلري اوتلاغك قلتندن غايتله زبون
اولدي بعده قدار بن سالف نام كمسنه ومصدع بر يچ نفرله دوه نك
قتلنه مباشرت ايتديلر نته كي تفصيلي ان شاء الله الملك العزيز بيان اولنور
فعقروا الناقة پس قوم ثمودك بر نچي دوه يي سكرلديلر وعتوا عن امر ربهم وپروردكارلرينك
فرماننده سركشلك ايتديلر وقالوا يا صالح ائتنا بما تعدنا وديديلر اي صالح عذابيدن بزه
وعد ايتدوكك شيئي بزه كتور ان كنت من المرسلين اكر كوندرلمش پيغمبرلردن ايدك
فاخذتهم الرجفة دعقب كندولرين زلزله الوب فاصبحوا في دارهم جاثمين
مسكنلرنده يوزلري اوزره قپانمش صباحلديلر فتولى عنهم پس حضرت صالح انلردن
يوز چيوروب كيتدي وقال يا قوم لقد ابلغتكم رسالة ربي اوزرلرينه تحسرله
ديدي اي بنم عشيرتم شبهه كه بن ربمك پيغامني سيزه يتشتردم ونصحت لكم
وسيزه پند ويردم ولكن لا تحبون الناصحين ولكن سيز پند ويرنلري سومزسيز
ولوطا اذ قال لقومه دخي حضرت لوطي مرسل قيلدق اول وقت كه ارلرنده
اقامت ايدن قومه تنكا نام كويلرك خلقنه ديدي اتأتون الفاحشة ايچون غايتله يمان اولان
ايشه مباشرت ايدرسيز ما سبقكم بها من احد من العالمين سيزه اول ايشله هيچ
بركيمسه سبقت ايتمدي خلقدن ائنكم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء
تحقيقا سيز مباح اولان قاديلرنك مباشرتندن تجاوز ايدوب خباثت پذير
اولان نفسلركزك ارزوسي ايچون ارككلره كلورسيز بو خصوصده اصلا عذركوز يوقدر
بل انتم قوم مسرفون بلكه سيز حدودي تجاوز ايتمش بر كروه سيز وما كان جواب
قومه دخي بو ارلرك جوابي بر شيء اولمدي الا ان قالوا اخرجوهم من قريتكم الا بيري بيرينه
ديديلر كيم لوط واتباعني كويكزدن چيقارك انهم اناس يتطهرون تحقيقا انلر بر آدميلردر كه

بو فعلدن نفسلرين پاك دوتارلر يعني بزمله اول فعلده اتفاق ايتمزلر كتوردكلري كيمسه
حضرت لوط عليه السلام ايچون عمي حضرت ابراهيمله اقليم عراقدن هجرت ايتدي حق
تعالى كندوني شام زميننده دوشن سدوم نام كويه وقربنده اولان دورت كويه
خلقنه مرسل قيلدي تا كه كندولرين حقه دعوت ايدوب نامعقول ايشلردن
منع ايده يكرمي دورت سيل مقداري كندولرين دعوت ايلدي سوزنه قولاق
قولاق دوتمديلر عاقبت حق تعالى كندولرين هلاك ايتدي وحضرت لوط واتباعني
بلادن قورتردي نته كه بيوردي فانجيناه واهله پس حضرت لوطي وكندويه ايمان
كتورنلري عذابدن قورتردق الا امرأته ايچون قاديني كانت من الغابرين مكانلرنده
قالوب هلاك اولانلردن ايدي زيرا اول بد ذات كفري صاقلوب كفاري حضرت
لوط اوزره انكار ايتمكه اغوا ايدردي وامطرنا عليهم مطرا واوزرلرينه بر عجيب يغمور
يغدردك واو طاش ايدي كه باشلري اوزره ينردي فانظر كيف كان عاقبة
المجرمين پس بق كنهكارلرين صوكي نيجه اولدي والى مدين اخاهم شعيبا دخي
حضرت ابراهيم عليه السلامك اوغلي مدينك اولادنه قرنداشلري حضرت شعيبي مرسل
قيلدق قال يا قوم اعبدوا الله ديدي اي بنم عشيرتم خداي ذو الجلاله پرستش ايدك
ما لكم من اله غيره اندن غيري سيزه هيچ بر حق معبود يوقدر قد جاءتكم بينة من ربكم
تحقيقا كيم پروردكاركوزدن سيزه بر معجزه كلدي يعني اول معجزه كه كندويه ويرلدي
دانه اولدوغي قرآنده ذكر اولنمدي فاوفوا الكيل پس اوچدكلري تمام ايدك
والميزان ودارتمغك التي دخي ولا تبخسوا الناس اشياءهم وخلقه حقوقلرين ادا ايدك
ندن برشي كسك ايتمك ولا تفسدوا في الارض وزمينده كفر وخيانتله يرماذلك ايتمكه
سعي ايتمك بعد اصلاحها پيغمبرلرينك ارساليله وكتبك انزاليله زمين دوزلدكدنصكره
ذلكم خير لكم سويلدكم اشبك ايشلمسي سيزه يكركدر ان كنتم مؤمنين اكر اهل تصديق
ايدكوز ولا تقعدوا بكل صراط وهر يولده اوتورمك توعدون وتصدون عن سبيل
الله من آمن به اول حالده كه قورقيتدوب تنكريسنك يولندن منع ايدرسيز نول
كيمسه يي كا تصديق كتوردي وتبغونها عوجا وتنكرينك يولنه اكريلك طلب ايدرسيز
كه شبهه لر ايراد ايتمكله خلقي ازدررسيز واذكروا اذ كنتم قليلا وياده كتورك اول
وقتي كه بر از كروه ايدكوز فكثركم پس حق تعالى سيزي چوق ايتدي كه مالكزه
واولادكزه بركت صالدي وانظروا كيف كان عاقبة المفسدين وبقك سيزدن اسبق
اولان مفسدلرك صوكي نيجه اولدي وان كان طائفة منكم آمنوا بالذي ارسلت به
واكر سيزدن بر كروه كوندرلدوكم شيئه ايمان كتورديلر وطائفة لم يؤمنوا وبر كروه ايمان

کنوردیلر فاصبروا حتی یحکم الله بیننا پس انتظار ایدک خدای عز وجل آرامزده
حکومت اید نیجه که محق اولانلره مبطل اولانلره نصرت ویره وهو خیر الحاکمین
وکندو حکم ایدنلرک ییکرکی قال الملأ الذین استکبروا من قومه عشیرتندن
تکبر طالب اولان اعیان دیدیلر لنخرجنک یا شعیب والذین آمنوا معک من
قریتنا البته سنی ای شعیب وسنکله ایمان کتورنلری کویمزدن چیقرندیرز او
لتعودن فی ملتنا یا خود ایتمزه دونرسیز بلیمک کرک کیم حضرت شعیب اینند
دکل ایدی تا که اکا دونه زیرا انبیا مقوله سی کافر اولملری مطلقا محالدر لیکن
جماعت اوزره تغلیبا ولنما غفله قومنده لا بتوا ولا نخطابله کندوسی و قومی مخاطب
اولندیلر و بوسیدن جوابلرین بو منوال اوزره ویردی قال اولو کنا کارهین
حضرت شعیب علیه السلام دیدی ایا بیکره دونمی بوز واکر اکا دونمکه کراهت
ایدیجیلر دک یعنی نیجه اینکزه داخل اولورز حال بوکه بیز اکا کیرمک استمزوز
قد افترینا علی الله کذبا تحقیقا کیم تنکری تعالی اوزره کندومزدن یلان ایتدی
ایتمش اولورز ان عدنا فی ملتکم اینکزده دونرسک بعد اذ نجانا الله منها
اول وقتدنصکره که تنکری تعالی بزی اندن قورتردی وما یکون لنا ان نعود فیها
و بو وقتده بزم صحیح و جایز اولمان که کفرک ملتنه دونلم الا ان یشاء الله ربنا
مگر اول که بزی پرورده ایدن خدا مرتد اولدوغمزی استیه وسع ربنا کل
شیء علما بزم ربمز کا دیرک دانشی هر نسنه یی قابلدی علی الله توکلنا ارزدوالجلال اوزره
اعتماد ایتدک ربنا افتح بیننا وبین قومنا بالحق ای خداوند عشیرتمزک آراسند
دوغرولغله حکومت ایله وانت خیر الفاتحین وسن حکومت ایدنلرک ییکرکی سن
وقال الملأ الذین کفروا من قومه دخی قبیله سندن کفر ایدن اکابر اصاغره دیدیلر
لئن اتبعتم شعیبا قسم اولسون که اگر شعیبه تابع اولورسیز انکم اذا لخاسرون بی شبهه
سیز اول محل اوتوزیجیلرسیز فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین دره عقب
کندولرین زلزله الوب شهرلرینده یوزلری اوزره قپانوب هلاک اولدیلر الذین کذبوا
شعیبا کأن لم یغنوا فیها شول کیمسه لرکه حضرت شعیبی تصدیق ایتمدیلر کویا اول شهرده
اقامت ایتمدیلر الذین کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرین حضرت شعیبی تکذیب ایدنلر
کندولر اوتوزنلر ایدیلر فتولی عنهم وقال یا قوم لقد ابلغتکم رسالات ربی پس حضرت شعیب
انلردن یوز دوندروب دیدی ای بنم عشیرتم خدایم قسم کیم بن سیزه اکا ردمک خبرلرین سیزه
یتشردم ونصحت لکم وسیزه پند ویردم بوسوزلری اوزلرینه غایتله حزنی اولدوغی اجلدن
تأسف ایدوب دیدی بعده کندو نفسی اوزره انکار ایدوب سویلدی فکیف آسی علی

قوم کافرین بن نیجه برکیدن کروه اوزره غمناک اولهیم وما ارسلنا فی قریة
من نبی ویرکوبده هیچ پیغمبر کوندرمدک الا اخذنا اهلها بالبأساء والضراء
الا اگر اول کویی خلقنی دارلغله وخسته لکله کرفتار ایتدک لعلهم یضرعون
تا کا انلر نیاز ایدوب تذلل ایده لر ثم بدلنا مکان السیئة الحسنة صکره بدلک
یرینه ایولکی بدل ویردک حتی عفوا اول وقته دک که مال و رجالده چوق
اولدی وقالوا قد مس آباءنا الضراء والسراء ودیدیلر علی التحقیق کیم بدرلرمزه
یمانلق وشادلق دکدی یعنی نعمتلری ونقمتلری تنکری طرفندن کورمیوب
دیرلردی زمانک ذاتی بودر که کاه خلقه ایولکله معامله ایدر وکاه بر ما زلکله وزمان
سابقده بدرلرمزک باشنه کلان محنت وجفا وایدکلری ذوق وصفا بوکا شاهد
فاخذناهم بغتة پس کندولرین علی الفوز الدق وهم لا یشعرون وحال بوکه کندولر
عذابک وقوعنی بیلمزلر و عذابک بو کونده واقع اولسی انسانه قتی دشوار کلور
ولو ان اهل القری آمنوا واتقوا وبی شبهه کیم کویلر خلقی ایمان کتوروب کفر و معصیتدن
پرهیز ایتسیدیلر لفتحنا علیهم برکات من السماء والارض البته اوزلرینه خیرات
اچردق کوکدن و یردن یعنی رزقی اوزلرینه توسعه ایدوب هر طرفدن انی کندولره
میسر قلاردق ولکن کذبوا ولکن پیغمبرلری یلانجی دوتلر فاخذناهم بما کانوا
یکسبون پس کندولرین مواخذه قیلدق کفر ومعاصیدن قزندقلری شی سببیله
افأمن اهل القری بو جمله ما قبلنده مذکور اولان فاخذناهم جمله سی اوزره معطوفدر
و آراده مذکور اولان فاخذناهم شرط و جواب جمله معترضه در پس معنای کلام بوبله
اولور دکه اول عذاب واقع اولدقدنصکره کویلر خلقی امین اولدیلرمی اندنکه ان یأتیهم
بأسنا بیاتا کندولره کیجه وقتنده عذابمز کله وهم نائمون اول حالده که کندولر
یاتمشلردر اوأمن اهل القری ان یأتیهم بأسنا ضحی وهم یلعبون دخی کویلر خلقی
امین اولدیلرمی عذابمزک کلمسندن کندولره قوشلق وقتنده اول حالده که کندولر
اوینرلر افأمنوا مکر الله اول عقوبت محقق اولدوقدنصکره کویلر خلقی خدانک مکریندن
امین اولدیلرمی مکر الله تبدن نک مستدرج اولسنه وسلمدوکی یردن النمسنه استعا
فلا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون کیم تنکرینک مکرندن برکمسه امین اولماز مکر
اوتوزمغله متصف اولان کروه اولم یهد للذین یرثون الارض من بعد اهلها
دخی شول کمسه لرکه زمینه اربابندن صکره وارث اولورلر آشکارا اولدیمی که
ان لو نشاء اصبناهم بذنوبهم شان بودر که یعنی ایدوکلری کناهلری سببیله
ویروب معاقب ایدرهدک نته که امم سابقه یی کناهلریله معذب قیلدق ونطبع

عَلٰى قُلُوبِهِمْ وكوكللرى اوزره مهر اوردق فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ كه كندولر اعتبار
اعتبار وتأمل ايشتمسين ايشتمزلر تِلْكَ الْقُرٰى اول كويلر كه ذكرى سبقت
ايتدى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَٓائِهَا اوقوردكه انلرك خبرندن اوقورز وَلَقَدْ جَٓاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ودخى تحقيقا كه حضرت هود وصالح ولوط كبى مذكور اولان
امتلرك پيغمبرلرى كندولره معجزه‌لر كلديلر فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا پس اولمزدى
كه كندولره رسل كلدكدنصكره ايمانه كله‌لر بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ اول شيئك
سببيله كه رسل كلمدن اسبق تكذيب ايدرلردى يعنى هميشه كفر اوزره
مداوم ايديلر ايمانه كلمكه لياقتلرى يوق ايدى كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِ
الْكَافِرِينَ نته كه كذشته اولانلرك كوكللرى اوزره مهر اوردى حالا اولان
كفارك كوكللرى اوزره حق تعالى مهر اورر كه اصلا معجزات كندولره تأثير ايتمز
وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ودخى كذشته اولانلرك وهلرك چوغنه يميانه
وفا ايتمسين هيچ بولمدق وَاِنْ وَجَدْنَا اَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ وتحقيقا كه چوقلرين
حددن تجاوز ايديجيلر بولدق ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا بو مذكور اولان
پيغمبرلردن صكره حضرت موسايى ويردوكمز معجزه‌لرله كوندردك اِلٰى فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِهٖ مصر حاكمنه وانك اعيان دولتنه فَظَلَمُوا بِهَا پس اول آيانه
ستم ايتديلر كه انلرى تصديق ايتمجك يرده تكذيب ايتديلر فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ پس بونجه اولدى بدلك ايدنلرك صوكى وَقَالَ مُوسٰى يَا فِرْعَوْنُ
اِنّٖى رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ دخى حضرت موسى ديدى اى فرعون على التحقيق
بن خلقك پروردكارندن سكا كوندرلمشم حَقِيقٌ عَلٰٓى اَنْ لَٓا اَقُولَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ
سزاوارم انكا اوزره كه حقدن اوزكه تنكرى تعالى اوزره ديمه‌يم قَدْ جِئْتُكُمْ
بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ بى شبهه كيم ربكزدن برسزه دليل ايله كلدم فَاَرْسِلْ مَعِىَ بَنٖٓى اِسْرَٓائِيلَ
پس يعقوب اولادى يعقوب بنى‌لره تاكه بدرلرينك وطنى اولان ارض مقدسه‌يه كيده‌لر
وانلر فرعون قوللر ايدنمش ايدى وايشلرنده انلرى استخدام ايدردى قَالَ
اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فرعون شقى ديدى اكر سنى كوندرنك پروردكاردن بر دليل ايله كلمش
ايدك فَأْتِ بِهَٓا انى كتور يعنى انى قتمده حاضر ايت تاكه صدقك ظاهر اوله
اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقٖينَ اكر ايتدوككك اكر دعواده ارباب صدقدن ايسك فَاَلْقٰى عَصَاهُ
بو كلامدنصكره حضرت موسى دكنكنى صالوب فَاِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُبٖينٌ همان اولدكنك
حالى اشكارا بر اژدها اولدى كه هيچ بر فرد اژدها اولمسنده شك واوينز مرو سديكيم
قچن حضرت موسى عصاسينى صالدى اغزينى احمش بر اژدها اولدى كه ايكى چكه سنك

آیاسی سکسان ارشون مقدارى كورندى الت چكه سنى فرعونك قصرينك كنكره‌سنه
اوزره صكره فرعون سمتنه متوجه اولدى فرعون بو حالى مشاهده ايدنجك
حدث ايدرك فرار ايدوب اطرافنده اولان خلق دخى قچشديلر كثرت
ازدحامدن اولكون يكرمى بيش بيك آدم هلاك اولدى بعده فرعون فرياد
ايتدى كه يا موسى سنى كوندرن خدايه سكا قسم ويرورم كه بونى بيزدن قالدركه
سنى تصديق ايدوب بنى اسرائيلى سنكله يوللريم پس حضرت موسى اژدهانك
قفاسنه يابشوب على الفور دكنك اولدى بعده حضرت موسى عليه السلام فرعونه بو معجزه‌يى
دخى كوستردى نته كه حق تعالى بيوردى وَنَزَعَ يَدَهُ دخى حضرت موسى دست شريفنى
قولتغى التندن چيقردى فَاِذَا هِىَ بَيْضَٓاءُ لِلنَّاظِرٖينَ درعقب اول محل دست
شريفى غايتله اق نمايان اولدى بقنلره مرويدركيم حضرت موسى عليه السلام بر اسمر
كشى ايدى اما اول محل كه مبارك الن قولتوغى التنده قويوب چيقردى
بر كونه نورانيتلى چيقردى كيم شعاعى كونشك شعاعنه غلبه ايدردى
قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَلٖيمٌ فرعون اتباعندن اشراف اولانلر
ديديلر تحقيقا بو كيم حضرت موسى فن سحرده غايتله دانش صاحبى بر جادودر بو سوزى
فرعونك سوزينى تصديق وتقرير ايتمك ايچون ديديلر زيرا سوره شعراده بو كلام فرعونه منسوبدر
يُرٖيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ سيزى قبطيلر ملكوزدن چيقرمق ايستر فَمَاذَا تَأْمُرُونَ
پس نه كونه شى فرمان ايدرسز قَالُوٓا اَرْجِهْ ديديلر انك ايشنى تأخير ايت وَاَخَاهُ
وقرنداشى هرونى دخى وَاَرْسِلْ فِى الْمَدَٓائِنِ حَاشِرٖينَ وشهرلرده پيغمبيلر يوللا يَأْتُوكَ بِكُلِّ
سَاحِرٍ عَلٖيمٍ فن سحرده هر دانش ايه سى جادوى سكا كتوره سونلر بعده فرعون
اعوانى سحره نك اردنه يوللدى وَجَٓاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ وجادولر فرعونك حضورنه كلديلر
قَالُوٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا ديديلر تحقيقا بزه بر اولو اجرت وار اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبٖينَ اكر
بز موسى اوزره غلبه ايدرلر ايسك قَالَ نَعَمْ فرعون ديدى سيزه بر اولو اجرت وار وَاِنَّكُمْ
لَمِنَ الْمُقَرَّبٖينَ دخى على التحقيق سيز بكا مقربلردن سيز بعده حضرت موسايى فرعون
استدى وير مقرر وقت تعيين ايتدى كه ايجنده سحره ايله مناظره ايده پس سحره بر خيلى
دكنك وايپ جمع ايدوب وقت معين حلول ايدنجك بيتمش بيك ساحر بر طرفده
دروب ادب طريقيله ديديلر اى موسى سن مى اول صالورسن يا بيز نكه خوشكا
بيوردى قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِمَّٓا اَنْ تُلْقِىَ وَاِمَّٓا اَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقٖينَ سحره ديديلر
اى موسى يا سن دكنككى صالرسن يا بيزكند ومزه كنكلرمزى وايپلريمزى صالنلر
اوله‌لر قَالَ اَلْقُوا حضرت موسى عليه السلام كرم وسماحه جهتندن سحره‌يه ديدى

سیز صالک فلما القوا سحروا اعین الناس آلاتلرین صالدقلرندنصکره خلقڭ
کوزلرین سحر ایتدیلر که کندولره بر صورت کوستردیلر کیم حقیقتده اصلی
یوقدر واسترهبوهم وخلقی تورقتمغه طالب اولدیلر وجاؤا بسحر عظیم وبر اولو
جادولکله کلدیلر واوحینا الی موسی وحضرت موسی یه برفرشته ایله خبر صالدق
که ان الق عصاک سن دکنککی صال درعقب حضرت موسی دکنکنی صالدی بلافاصله
براژدها اولوب فاذا هی تلقف ما یافکون پس اول محل ایلان اولان دکنک تزویر
ایتدوکلری اشیالری یوتدی مرویدر کیم قچن اول اغاجلری وایپلری جمله یوتدی
حاضر اولنلره یوزن چیوردی الفو رفرار ایتدیلر وازدحامدن خیلی کیمسنه
هلاک اولدی بعده حضرت موسی انک قفاسنه یاپشوب کالاول بردکنک اولدی
فوقع الحق پس حق ثابت اولدی وبطل ما کانوا یعملون وایشلدوکلری شی باطل اولدی
فغلبوا هنالک وانقلبوا صاغرین پس اول مکانده فرعون واتباعی مغلوب اولوب
خاور ذلیللر شهره دوندیلر والقی السحرة ساجدین وجادولر سجده یه واردقلرنده یوزلری اوزره
قپانمش تیلوب قالوا امنا برب العالمین دیدیلر خلقک پروردکارنه تصدیق
کتوردک رب موسی وهرون بوایکی عزیزک پروردکاری قال فرعون امنتم به قبل
ان اذن لکم فرعون سحره یه دیدی موسی یه تصدیق کتوردکوز می بن سیزه اذن ویرمدن
اول ان هذا لمکر مکرتموه فی المدینة تحقیقا که بوایش بر کزلی تدبیردر کیم سیز
معهوده چیقمدن اول انی شهرده تدبیر ایتدوکوز لتخرجوا منها اهلها تا که شهردن
ایه لرینی چیقرهسیز یعنی بو ایشی فقط بو مقصد ایچون ایتدکوز که مصر شهرینک سکانی
اولان قبط طائفه سن اندن چیقره وب شهری بنی اسرائیل ایچون بالکوز قله فسوف تعلمون
پس علی التحقیق ایتدکوز اشنک عاقبتن کوردوسیز بو کلام مجملا بر تهدیدیه در تفصیلی بودر
لاقطعن ایدیکم وارجلکم البته اللرکزی واباقلرکزی کسرم من خلاف هر طرفدن
بر عضو یعنی صاغ طرفدن بر ال وصول سمتدن بر اباق یا برعکس ثم لاصلبنکم
اجمعین صکره سیزی قموداره چیکرم قالوا انا الی ربنا منقلبون جادولر انکا جواب ویروب
دیدیلر علی التحقیق پروردکارمز طرفنه دونجیلرز پس سنک تهدیدک وتخویفکدن
باکمز یوقدر وما تنقم منا وسن بزدن برشی عیب ایتمزسن الا ان امنا بایات ربنا
مکر بو شی که پروردکارمزک نشانلرینه ایمان کتوردک لما جاءتنا قچن انلر بزه کلدی
وحقیقت الحال او عیب دکلدر بلکه عین فخردر بعده سحره فرعونله خطاب ایتمکدن
یوز چیوروب خدای ذوالجلاله مناجات ایدوب دیدیلر ربنا افرغ علینا
صبرا ای خداوندمز اوزریزه بر قیلمنق دوک تا که مصیبت دمنده جزع ایتمیه لم

وتوفنا مسلمین وسکا مطیع ومنقاد اولدوغمز حالده روحمزی قبض ایت
وقال الملا من قوم فرعون دخی مصر خلقنک جماعتندن اولان اعیان خاتملرنه
دیدیلر اتذر موسی وقومه لیفسدوا فی الارض موسی وعشیرتنی قومیسین تا که
یریوزندن بدلک ایده لر ویذرک والهتک وتا که سنی وسکا منسوب اولان
معبودلری ترک ایده بعض اقوالده بو کونه ثابت اولمشدر کیم فرعون کندو
صورتنه ماننده بتلر پیدا ایدوب خلقه عبادت ایتدیرردی پس نظم کریمده
واقع اولان آلهه دن مراد انلردر قال سنقتل ابناءهم ونستحیی نساءهم
فرعون دیدی یقینده انلرک ارککلری اوغلانلرینی اولدوردز وقیزلرینی واولادلرین
صاغ قودرز نتکه بوندن اسبق ایدردک وانا فوقهم قاهرون وبی شبهه
بز اوستلرینه غلبه ایدیجیلرز قال موسی لقومه قچن فرعوندن بو کلام صادر
اولدی حضرت موسی کندو عشیرتنه تسلی ویرمک ایچون دیدی استعینوا
بالله واصبروا وایزد متعالیدن یاردم ایستیوب صبر ایدک کیم ان الارض
لله بلاشبهه زمین خدانک مملوکیدر یورثها من یشاء من عباده انی میراث قیلور
ایستدوکی کیمسنه یه قوللرندن والعاقبة للمتقین وظفر ونصرت معاصیدن
پرهیز اولانلره در قالوا بنی اسرائیل دیدیلر اوذینا من قبل ان تاتینا سنک کلمشک
قبلندن سن بزه مرسل اولمدن اول ومن بعد ما جئتنا وسن بزه کلدکدنصکره
که اولسنی اوزدینمز اعاده ایتمک ایستر قال عسی ربکم ان یهلک عدوکم حضرت موسی
دیدی شاید ربکوز دشمنکوزی نابود قیله ویستخلفکم فی الارض وسیزی
مصر زمیننده یرلرینه خلف قیله فینظر کیف تعملون که بقه نیجه ایشلرسیز
یعنی طاعت ومعصیتدن ایشلدوکوز اشنانی کوروب انکا کوره سیزه جزا
ویره ولقد اخذنا ال فرعون بالسنین دخی قسم اولسونکه فرعونک توابعنی قتلقلره
الدق یعنی قتلق ییللرله انلری مبتلا قیلدق ونقص من الثمرات دخی میوه لرینک
بر مقداری اکسک ایتمکله مبتلا قیلدق لعلهم یذکرون تا که انلر متنبه
اولوب کفر ومعاصیدن فراغت ایده لر فاذا جاءتهم الحسنة پس قچن کندولره ایلوک کلور
قالوا لنا هذه دیر بو بزم ایچوندر وبز بوکا مستحقوز وان تصبهم سیئة واکر کندولره
بر بلک دکر یطیروا بموسی ومن معه حضرت موسی یه وکندو سیله اولانلره شآمتی
نسبت ایدرلر الا انما طائرهم آکاه اولکیم بوندن اوزکه ترسنه یوقدرکه انلره
دکن خیر وشرک سببی عند الله تنکری قتندهدر ولکن اکثرهم لایعلمون ولیکن
چوقلری بیلمزلر که هرشینک اولمسی ایزد ذوالجلالک ارادهٔ علیه سنه بغلودر

وقالوا مهما تأتنا به من آية وال فرعون دیدیلر اعتقادلری حسبیله
معجزه مقوله سندن قنغی شی که غمزه کتوردورسن لتسحرنا بها تا که بزی
انکله مسحور قیلاورسن فما نحن لك بمؤمنين البته بز سکا تصدیق کتوریجیلر
دکلز فارسلنا عليهم الطوفان بو کلامی دیدوکلرندنصکره اوزلرینه یغموری
یوللدق بر مرتبه ده که مکانلرین واکینلرین قابلدی والجراد چکرکه یی دخی
اوزلرینه مسلط قیلدق والقمل وقناده سیز چکرکنی دخی والضفادع والدم
دقورباغه لری وقانی دخی مرویدر که اوزلرینه بر شدتلو قرانقلده سکز
کون یغمور یغدی که خانه لرین صو دولدوردی برحده دك که بوغازلرینه
وارنجه صو ده دوردیلر وحال بوکه بنی اسرائیلك ایولری انلرك ایولریله
قارشو ایدی دبر قطره صو انلره کرمدی وتارلالری اوزره صو بندی که
اکنجه تصرف ایتمکدن کندولرین منع ایتدی وبو حال بر هفته مقداری دائم
اولدی بعده حضرت موسی یه دیدیلر پروردکارکه دعا ایله بو بلایی بزدن
قالدرسین بز سکا ایمان کتوررز حضرت موسی جناب رب العزته نیاز ایدوب
اول بلا کندولردن زائل قیلدی وکندولره اوت وکلا بتلوق واکین بتدی
که انك کبی کورلمشدر وایمانه کلمدیلر دعقب حق تعالی اوزلرینه چکرکه یی مسلط
قیلدی که اکینلرین ومیوه لرین یدی بعده قابولرین ودونلرین یمکه شروع
ایتدی حضرت موسی یه توجه ایتدیلر حضرت موسی خدایه تضرع ایدوب صحرایه چقدی
دکنکیله مشرق ومغرب سمتنه اشارت ایدوب جمله چکرکه اول سمتلره یوز دوندی
دخی مشاهده ایدوکلریندنصکره کفر اوزره مصر اولدیلر بعده ایزد ذو الجلال
اوزلرینه قناده سیز چکرکی مسلط قیلدی که اول چکرکه دن باقی اولان اشیایی
یدی برحده دك که دولری اراسنده کیروب دیولرین امودی ینه حضرت موسی یه
توجه ایتدیلر کندولردن عهد ویمان الدیکه ایمانه کلورلر پس دعا ایله باشلدی
حق تعالی انی هم کندولردن دفع ایتدی ینه یمانلرین بوزدیلر دعقب اوزلرینه
دعقب اوزلرینه قورباغه یی مسلط قیلدی بر مرتبه که بر طعامی ویردوکی
انجمزلردی الا انك انجنده قورباغه بولورلردی ینه حضرت موسی یه توسل ایتدیلر
انی دخی کندولردن دفع ایتدی دینه کفره مداومت ایتدیلر اندنصکره حق تعالی
کندولرین قان ایله مبتلا قیلدی که تموصولری قان اولدی بر غایته دك که اسرائیلیله
قبطی صو ایله دولمش بر چناق اوزره مجتمع اولورلردی اسرائیلی طرفیدن صو علی حاله
قالوردی وقبطی سمتندن قان اولوردی وقبطی اسرائیلینك اغزندن صویی امردی

اغزنده قان اولوردی آيات مفصلات اولحالده که مذکور اولان آیات بر اشکاره
نشانلردر فاستكبروا پس اول آیاته ایمان کتورمکدن یوز چویردیلر وكانوا قوما
مجرمين وانلر اهل عناد بر کروه ایدیلر ولما وقع عليهم الرجز دخی چون فرعونیلر اوزره
عذاب دوشدی قالوا يا موسى دیدیلر ای موسی ادع لنا ربك پروردکارکه بزم
ایچون دعا ایت بما عهد عندك اول نسنه ایله قتکده عهد ایتدی واو نبوتدر
یعنی نبوت سریله ربکه دعا ایله تا که عذابی بزدن قالدره لئن كشفت عنا الرجز
خدا بقسم که اکر بزدن عذابی قالدرسین لنؤمنن لك البته سکا تصدیق کتوررز
ولنرسلن معك بني اسرائيل وبی شبهه سنکله یعقوب اوشقلرین کوندررز
فلما كشفنا عنهم الرجز الى اجل هم بالغوه پس اول وقتکه کندولردن عذابی قالدردق
بر محله دك کندولر انکا یتشیجیلردر اذا هم ينكثون على الفور کندولر ایتدوکلری عهد
ویمانی بوزدیلر فانتقمنا منهم فاغرقناهم في اليم پس انلردن انتقام المق ایستدك که
دعقب کندولرین دریاده غرق ایلدك بانهم كذبوا باياتنا اول سببیله که
انلر نشانلرمزه تصدیق ایتمدیلر وكانوا عنها غافلين وانلردن بی خبر ایدیلر
واورثنا القوم الذين كانوا يستضعفون دخی شول کروهه که زبون قیلنمشلردی تملیک ایتدک
زمین شامده شرق طرفنده وغرب طرفنده اولان مکانلری التي باركنا فيها شول
مکانلرکه کثرت معیشتله انجنده برکت صالدق وتمت كلمت ربك الحسنى على
بني اسرائيل وپروردکارکك کوزل وعده سی تمام اولدی یعقوبك اوشاقلری اوزرینه
که کندولره اولنان وعده حصوله کلدی بما صبروا مصیبتلر اوزره ایتدوکلری
صبر سببیله ودمرنا ما كان يصنع فرعون وقومه ومصر پادشاهی واتباعی عمارتلردن
یاپدوقلری اشیایی ویرانه قیلدق وما كانوا يعرشون دخی هامان یاپدوغی
صرح کبی مرتفع قیلدوقلری بنالری ویرانه قیلدق بو محله دك فرعونه واقع اولان
احوالك بیانی اولندی وبوندنصکره مذکور اولان کلام بنی اسرائیل اول آیات عظامی مشاهده
ایتدوکلرندنصکره احداث ایتدوکلری نامعقول ایشلری بیان ایدر تا که
سرور کائناته قومندن چکدوکی زحمتلردن تسلیه حاصل اوله واهل ایمان نفسلرندن
غفلت ایتمیه لر وجاوزنا ببني اسرائيل البحر ویعقوب اوشقلرین سلامتله دریادن کچوردك
فأتوا على قوم يعكفون على اصنام لهم پس بر کروه اوزره کچدیلر که
کندولره مخصوص بتلر اوزره مقیم اولوب انلره عبادت ایدرلر مرویدر که
اول بتلرك قبلنی بوزاغو قیلمشیدی قالوا يا موسى اجعل لنا الها دیدیلر ای موسی
بزه بر معبود قیل یعنی بزم بر تمثال ایت که اکا پرستش ایده لم كما لهم آلهة

تنده که اول قوم تمثاللردن معبودلر وار که انلره عبادت ایدیورلر قال انكم
قوم تجهلون حضرت موسی دیدی تحقیقا که سز بر نادان کروه سز ان
هؤلاء متبر ما هم فیه بی شبهه کیم بونلر تدمیر و نابود اولنسه‌لر اول شی که کندولر
ایچنده درلر یعنی حق تعالی بونلرک دیننی یقوب بتلرین معدوم قیلسه‌جقدر وباطل
ما كانوا يعملون و اشلدوکلری نسنه مضمحلدر یعنی بتلره ایتدکلری عبادت اول
قصدله که کندولره اندن بر نفع حاصل اوله نفس الامرده اوبی فائده و بی نتیجه‌در
قال اغير الله ابغيكم الها حضرت موسی بنی اسرائیله توبیخ ایدوب دیدی آیا تکریدن
اوزکه‌یی سزه معبود استه‌یه‌یم وهو فضلكم على العالمين وحال بو که کندو سزی عصرکزده‌کی
خلقی اوزره سزی بنجه نعمتلرله مخصوص قیلدی واذ انجيناكم من آل فرعون
دخی یاد کتورک اول وقتی که سزی فرعونک اتباعندن قورتاردق يسومونكم سوء
العذاب اشکنجه‌نک یمانی سزه دادندلر يقتلون ابناءكم ارکک اولادکزی
اولدوردلر ويستحيون نساءكم وقادینلرکزی صاغ قورلر وفي ذلكم بلاء من ربكم
عظيم اول عذابده سزه پروردکارکزدن بر اولو محنت وار مرویدر که حضرت موسی علیه السلام
بنی اسرائیله مصرده وعده ویردیکه فرعون هلاک اولدقدنصکره کندولره خدادن
بر کتاب کتوره که ایچنده اوامر و نواهی بیان اوله فرعون هلاک اولدقدنصکره ایزد
تعالیدن اول کتابی ایستدی کندو به فرمان ایتدیکیم اوتوز کون اوروج دوته آنی اذا
ایدیجک اغزینک قوقوسی کندو به کریه کلدیکی دفع ایتمک ایچون سواکی استعمال ایتدی
ملائکه کرام کندو به دیدیلر بوندن اسبق اغزکدن مسک رایحه‌سی قوقلردق انی مسواک ایله
ایتدک پس حق تعالی کندو به امر ایتدیکی اون کون دخی اوروج دوته شویله که حق تعالی بیوردی
وواعدنا موسى ثلاثين ليلة دخی حضرت موسی‌یه اوتوز کیجه وعده ویردک
واتممناها بعشر اول اوتوزی اون کیجه ایله تمام ایتدک فتم ميقات ربه اربعين ليلة پروردکارینک وقتی که
مقرر قیلمشدی قرق کیجه‌یه ایریشوب تمام اولدی وقال موسى لاخيه هارون و موسی حضرتلری قرنداشی هارونه دیدی اخلفني
في قومي عشیره‌مده سن بنم قایم مقامم اول واصلح و امورلرینی اصلاح اولانی اصلاح ایت
ولا تتبع سبيل المفسدين و یرماز اولانلرک یولنه ییرومک ایتمه ولما جاء موسى لميقاتنا
دخی چون حضرت موسی تعیین ایتدوکمز وقته مخصوص کلدی وكلمه ربه و پروردکاری
کندو بشیله سویلشدی یعنی سوزنی اکا واسطه سز ایشتدردی قال رب ارني انظر
اليك حضرت موسی دیدی ای پروردکارم کندوکی بکا کوستر سکا باقه‌یم یعنی سکا بقمغه
تمکن ایت تا که باش کوزیله سنی کوره‌یم قال لن تراني حق تعالی بیوردی سن بنی کوره مزسن
ولكن انظر الى الجبل ولکن طاغه بق فان استقر مكانه پس اکر یرینده قالدیسه فسوف تراني

137

بی شبهه سن بنی کوررسن فلما تجلى ربه للجبل پس قچن پروردکاری طاغه
عظمتنی کوستردی جعله دكا انی پاره پاره دوکلمش قیلدی وخر موسى
صعقا و حضرت موسی کوردوکی شینک هیبتندن بیخود دوشدی فلما افاق
پس اول محل که ایلقلندی قال سبحانك دیدی ناشایسته اوصافدن
سنی منزه ایدرم ای پروردکارم تبت اليك اذنسز سؤال اوزره و تجری
ایتمکدن سکا رجوع ایدوب پشیمان اولدم وانا اول المؤمنين و بن عظمت
و جلالکه تصدیق ایدنلرک اولیسیم قال يا موسى اني اصطفيتك على الناس
برسالاتي وبكلامي خدا عز و جل دیدی ای موسی على التحقيق بن سنی خلق
اوزره برکزیده قیلدم پیغاملرمله و سوزلرمله و سنکله سویلشمکله سنی
همعصرک اولانلر اوزره اصطفا ایتدم فخذ ما آتيتك پس دخی سکا و
یردوکم نسنه‌یی ال وكن من الشاكرين و نعمت اوزره شکر ایدنلردن اول
وكتبنا له في الالواح من كل شيء و کندو یه تختلرده یازدق امور دینیه‌
دن هر لازم اوله‌جق نسنه‌دن موعظة وتفصيلا لكل شيء جار و مجروردن
بدلدر یعنی الواحده هر نسنه‌یی یازدق پندلردن و احکامک تفصیلندن بیلنمک
کرک کیمی الواحک عددنده اختلاف اولنمشدر بر قولده یدی و بر قولده اون ایدی دیرلر
وقیمتی نسنه‌دن اولدوغنده دخی اقوال متعدده وار اشهر بودرکه یاشیل زمرددن
ایدی فخذها بقوة پس حضرت موسی‌یه دیدک الواحی جد تمام ایله آل
وامر قومك يأخذوا باحسنها و جماعتکه سویله الواحک ایچنده اولان احکامک
یکرکیله عمل ایتسونلر یعنی رخصتلره تتبع ایدوب واجبات ترک ایتمسونلر ساريكم
دار الفاسقين یقینده سزه کوسترم حدودی تجاوز ایدنلرک مکانی
ساصرف عن اياتي الذين يتكبرون في الارض بغير الحق بی شبهه کیم آفاق و
انفسده موضوع اولان نشانلرمدن دوندورورم شول کیمسه‌لری که روی زمینده
ناحق یره تکبر ایدرلر یعنی کوکلرین کور ایدرز که آیاتمه تأمل ایدوب اعتبار
المزلر وان يروا كل اية لا يؤمنوا بها و اکر هر معجزه‌یی کوردلر انی تصدیق ایتمزلر
وان يروا سبيل الرشد اگر هدایت طریقنی کورورلر لا يتخذوه سبيلا
انی یول ایدینمزلر وان يروا سبيل الغي يتخذوه سبيلا و اکر ازغونلق یولنی
کوردلر انی طریق ایدینورلر ذلك بانهم كذبوا باياتنا بو حال انلره اول جهتدن
اولدیکه انلر سوزلرمزی یلاندر دیدیلر وكانوا عنها غافلين و انلردن غفلت

ایتمشلردی که هیچ انلر فهم ایتمزلردی والذین کذبوا بآیاتنا ولقاء
الآخرة دخی شول کیمسه لرکه آیاتمزی واوبر جهانك کورمسنی تکذیب
ایتدیلر حبطت اعمالهم بو جهانده ایتدوکلری اعمال باطل اولدی که اصلا انلرله
منتفع اولمازلر هل یجزون الا ما کانوا یعملون برشیله مکافات اولنمازلر الا اول
شیله که کندولر ایشلردی واتخذ قوم موسی من بعده دخی حضرت موسانك
جماعتی کندوسی میقاته کیتدکدنصکره ایدندیلر من حلیهم عجلا جسدا
قبطیلردن استعاره ایتدوکلری التون اوداتلغندن بر بدنی روح بوزاغو
له خوار اکوز اوازی کبی بکا بر آواز وارکوردیلر کیم فجن بنی اسرائیل حضرت موسا ایله
مصردن چقتق ایستدیلر قبط کروهندن عاریت طریقیله بر مقدار التون اوداتلغن
الدیلر دریای عبور ایتدوکلرندنصکره اول حلی مقوله سی اللرنده قالدی
فجن حضرت موسی طوره کیتدی سامری حضرت هارونه کلوب دیدی ای نبی الله بنی اسرائیلك
الندن اولان قبطیلرك التونلری کندولره استعمال حرامدر پس حضرت هارون فرمان
ایتدی کیم جمله التون جمع اولنوب سامری یاننده امانت طریقیله وضع اولنه
بعده اندن بوزاغو قلغنده بر مثال یاپدی واکا بر حیله دوزدی که ایچندن
اوکوز صداسی کبی بر صدا چیقردی و بر قولده فجن حضرت جبریل فرعون واتباعنی
غرق ایتدی بر قصراغه بنمشدی سامری اول فرسك بصدوغی یردن بر اوچ طپراق
الوب بیله کوتورمش ایدی اول عجل که بوزاغوی بیدا ایتدی اول طپراقدن
انك اغزینه صالوب بجوق کلدی بنی اسرائیل بو حالی مشاهده ایتدوکلرنده
اکا عبادت ایتدیلر الم یروا انه لا یکلمهم ولا یهدیهم سبیلا آیا یقوب
کورمزلرمی که اول بوزاغو انلر کندولرله سویلشمز و نه کندولره دوغری یول
کوسترور اتخذوه وکانوا ظالمین انی معبود ایدندیلر وحال بوکه انی معبود
ایدنمکلرنده انلر ستمکار ایدیلر ولما سقط فی ایدیهم واول که وقت
که ندامت و پشیمانلك انلره دوشمش اولدی بو کلام لغت عربیه ده شدت ندامتدن
کنایتدر زیرا پشیمان اولان کیمسنه الینی اصروب الی ایچنده اصرمق تردد دوشمش
اولور ورأوا انهم قد ضلوا وبیلدیلر کیم علی التحقیق کندولر ازغون اولمشلردر
قالوا لئن لم یرحمنا ربنا ویغفر لنا دیدیلر بی شبهه کیم پروردکارمز بزی
اسرکیوب کناهمزی عفو ایتمزسه لنکونن من الخاسرین البته اوتوزنلردن
اولورز ولما رجع موسی الی قومه دخی فجن حضرت موسی کندو جماعتنه دوندی

غضبان

غضبان اسفا خشمکین واندوهناك اولدوغی حالده قال بئسما خلفتمونی من بعدی
دیدی یمان قایم مقاملق ایتدکوز بن کیتدکدنصکره که خلقی بوزاغونك عبادتندن
منع ایتمدکوز اعجلتم امر ربکم بچون پروردکارکزك فرمانی سبقت ایدوب
تمامه یوراقدکوز والقی الالواح وحمیت دینیچون الواحی یوراقدی واخذ
برأس اخیه وقرنداشنك باشی صاچنه یاپشدی یجره الیه اول حالده که معاتبه
طریقیله انی کندو سینه سنه چکر قال ابن ام حضرت هرون دیدی ای انام
اوغلی ان القوم استضعفونی بی شبهه کیم طایفه بنی اسرائیل بنی زبون
کوردیلر وکادوا یقتلوننی و یقلشدیلر که بنی اولدرهلر یعنی تقصیریم بکا
نسبت ایتمه که جمیع جد وجهدمی بذل ایتدم برحده دك که بنی قهر ایدوب
اولدرده یازدیلر فلا تشمت بی الاعداء پس دشمنلری بنم اهانتم سببیله
سوندرمه یعنی بکا برایش ایشلمه که دشمنلرك سوینمه سنه باعث اوله
ولا تجعلنی مع القوم الظالمین وبنی ستمکار اولان کروهله قیمه یعنی کوساله
پرستلرك زمره سندن بنی معدود ایتمه قال رب اغفر لی ولاخی حضرت
موسی دیدی ای پروردکارم بکا و برادرمه مغفرت ایت وادخلنا فی رحمتك ولطف
ورحمتکده بزی داخل قیل وانت ارحم الراحمین وسن اسرکیانلرك زیاده اسرکیجیسین
ان الذین اتخذوا العجل تحقیقا شول کیمسه لرکه بوزاغوی معبود ایدندیلر
سینالهم غضب من ربهم یقینده انلره پروردکارلرندن برخشم دکر وذلة
فی الحیوة الدنیا وقریبا ولان ضاغلغنده خوارلق دخی کندولره دکر وار زلت
وضع اولنان جزیه در وکذلك نجزی المفترین وبومکافات کبی بلاشبه افترا ایدنلره
مکافات ایدرز والذین عملوا السیئات ثم تابوا من بعدها وآمنوا دخی شول کیمسه لرکه کناه ایشلدیلر
اوله کناهلرك وقوعندنصکره پشیمان اولوب ایمان کتوردیلر ان ربك من بعدها
لغفور رحیم بی شبهه کیم پروردکارك توبه لری واقع اولدقدنصکره
کناهلرین ستر ایدوب کندولرین بر خوش اسرکر ولما سکت عن موسی
الغضب وفجن حضرت موسیدن خشم ساکن اولدی اخذ الالواح صالدوغی تخته
لری الدی وفی نسختها هدی ورحمة وانك یازلمشنده دوغرو یوله کوسترمك
وخیر وصلاحه ارشاد ایتمك وار للذین هم لربهم یرهبون شول کیمسه لر ایچون
که پروردکارلرندن خوف ایدرلر واختار موسی قومه سبعین رجلا لمیقاتنا
دخی حضرت موسی جماعتندن یتمش کیشی انتخاب ایتدی هر قبیله دن وقت
ایچون مرورسید ایدکیم حق تعالی کندویه فرمان ایتدی کیم قومندن قیش کیشی

بیله طور طاغنه کتوره یعنی حضرت موسی اون ایکی سبطدن التشر
آدم انتخاب ایتدی تمیش اوزره ایکی ادم ارتدی حضرت موسی انلره بویوردیکه
ار کوزدن ایکی آدم کیرو یه دونسون ارالرنده منافسه واقع اولدیغی اول
جهتدن که هر بر فردلری کیرو یه دونمک ایستمز یعنی حضرت موسی دیدیکه
سیزدن هر کیم بونده قالورسه کیدنک ثوابی کبی حاصل اولور پس یوشع
وکالب حضرتلری قالدیلر وفلان کروه حضرت موسا ایله طاغه کیتدیلر
اول محل که طاغه یقینلشدیلر طاغی بلوت قاپلدی حضرت موسی کندولر
بولوت اراسنده حضرت موسی کندولر ایله بولوت اراسنه کیردی
وتمولری سجده یه واردیلر وحق تعالی موسا ایله سویلشدوکنی ایشتدیلر صکره
اول بلوت مرتفع اولدیغی حضرت موسایه دونوب دیدیلر بز سکا ایمان کتورمیز
خدایی اشکارا کورمینجه بو کلام کندولردن صادر اولیجق کندولرین صاعقه
الوب یاندردی حضرت موسی بو حالدن مضطرب اولوب نیازه شروع ایلدی نته کم
حق تعالی بیوردی فلما اخذتهم الرجفة پس اول محل که کندولرین صاعقه
الوب یاندردی قال رب لو شئت اهلكتهم من قبل واياي
حضرت موسی دیدی ای پروردکارم ایستسیدک بو کوندن اسبق بونلری وبنی نابود
قیلاردک اتهلكنا بما فعل السفهاء منا ایا بزی نابود قیلاریمی
بزدن اولان سفهانک ایشی سببیله بو کلامدن فهم اولنور که رؤیتی طلب ایدن
بعضلریدی جمله لری دکل ان هي الا فتنتك بو حال بر شی دکل الا سنک ابتلا
ایتمکدر که کندولره سوزکی ایشتدردک تا که کورمکه طالب اولدیلر
تضل بها من تشاء انکله ایستدوک کمسنه یی کمراه قیلارسن وتهدي
من تشاء وایستدوک کمسنه یه دوغری یول کوسترورسن انت ولينا
سن ایشلریمزه مستولی اولان سن فاغفر لنا پس بزه مغفرت ایله وارحمنا وبزی
اسرکه وانت خير الغافرين وسن مغفرت ایدنلرک یکرکی سن
واكتب لنا في هذه الدنيا حسنة وبو جهانده بزه بر ایولك
یازکه کوزل معیشت وطاعت ایشلمیتنه توفیق اوله لم وفي الآخرة واو بر
جهانده دخی بزه بر ایولك یازکه جنته داخل اوله لم انا هدنا اليك تحقیقا
که بز سنك طرفکه توبه ایله دوندوك . قال عذابي اصيب به من اشاء
حق تعالی بیوردی عذابمک شانی بودر که ایستدوکم کمسنه یی انکله دکورم
ورحمتي وسعت كل شيء ورحمتمک شانی بودر که هر نسنه یی صیغیدی

یعنی دنیاده مؤمن وکافر انکله بهره یاب اولور فساكتبها للذين يتقون
ويؤتون الزكوة پس بلاشبهه اخرتده انی یازرم شول کمسنه لره که کفر
ومعاصیدن پرهیز ایدوب مال زکوتنی ادا ایدرلر والذين هم باياتنا
يؤمنون دخی رحمتی یازرم شول کمسنه لره که کندولر آیاتمزه ایناتورلر
الذين يتبعون الرسول النبي الامي انلر شول کمسنه لردر که بو اوصاف ایله متصف
اولان پیغمبره پیرولك ایدرلر الذي يجدونه مكتوبا عندهم
في التورية والانجيل شول پیغمبر که انلر انك وصفنی قتلرنده توراة وانجیلده
یازلمش بولورلر يأمرهم بالمعروف وينهاهم عن المنكر او یولك ایشلمسیله
کندولره فرمان ایدر ویولك ایشلمسندن کندولرین منع ایدر ويحل لهم
الطيبات واوزلرنده حرام قیلنان شحوم کبی پاکیزه کندولره حلال
ایدر ويحرم عليهم الخبائث واوزلرنده قان ولحم خنزیر کبی مردار
اشیایی حرام ایدر ويضع عنهم اصرهم وکندولردن اغر یوکلوینی قالدرر
والاغلال التي كانت عليهم واوزلرنده وضع اولنان بندلری دخی حضرت
موسی عصرنده اوزلرنه اولان تکالیف شاقه یی قالدر وعمد وخطا
اولان قتلده تعیین قصاص وتوبه ده قتل نفس کبی وبونلرک امثالی
فالذين امنوا به وعزروه پس شول کمسنه لرکه سروکایناته ایمان کتوروب
کندوبی تعظیم ایتدیلر ونصروه واتبعوا النور الذي انزل معه وکا یاردم ایدوب
بونکله ایناننوره یعنی قرآنه اتباع ایتدیلر اولئك هم
المفلحون اول کروه کندولردر رحمته مظهر اولوب عذابدن قورتلنلر
قل يا ايها الناس انی رسول الله اليكم جميعا سویله یا محمد ای ادم اوغلانلری
تحقیقا که بن اندانك کوندرلمش پیغمبرم سیزه بونی یعنی حق تعالی جمله ادم اولادینه
حقه دعوت ایتمکه مرسل قیلدی سایر رسل کبی دکلم که بر کروهه کوندرلمش
اوله یم الذي له ملك السموات والارض شول خدا که کوکلرک ویرک پادشاهلغی
کندویه مخصوصدر لا اله الا هو کندوسندن اوزکه عبادته مستحق بر معبود یوقدر
يحيي ويميت جسمه روح ویرور وبعث ده روح قیلور فامنوا بالله ورسوله
النبي الامي الذي يؤمن بالله وكلماته پس خدایه وبو اوصاف ایله متصف
اولان رسولنه ایمان کتورك واتبعوه لعلكم تهتدون وکا پیرولك ایدك
تا که سیز دوغرو یولی بوله سیز ومن قوم موسى امة يهدون بالحق
وحضرت موسانك عشیرتندن بر کروه وار که دوغرو سوز ایله خلقه طریق

مستقيم كوسترورلر وبه يعدلون وخلق ارا سنده انك سببيله
حكومتده عدل ايدرلر وبونلردن مراد اهل كتابدن ايمان كتوردنلر
در عبد الله بن سلام واصحابي كبي وقطعناهم دخي بني اسرائيلي بيري بيرندن
ممتاز پاره لر قيلدق اثنتي عشرة اسباطا اون ايكي قبيله امما
كروه كروه واوحينا الى موسى اذ استسقه قومه وحضرت موسايه
فرشته ايله خبر كوندردك اول وقت كه تيه صحراسنده عشيرتي كندوسندن
صو ايستدي ان اضرب بعصاك الحجر دكنككله طاشي اور پس دكنكيله طاشه
اوردي فانبجست منه اثنتا عشرة عينا درعقب اندن اون ايكي كوز صو اچلوب
اقدي قد علم كل اناس مشربهم هر قبيله ايچجك صولرين بيلدي
وظللنا عليهم الغمام واوزلرنه بولوت سايه سن قيلدق
تا كه كونشك حرارتندن كندولرين صاقليه وانزلنا عليهم المن والسلوى
واوزلرنه قدرت حلواسن وبلدرجين قوشين قوشني ايندردوك ديدك
كلوا من طيبات ما رزقناكم سيزه روزي قيلدوغمز اشيانك پاكيزه
لرندن يييك وما ظلمونا واول نعم جليله يي انكار ايتمكلريله بيزه ستم ايتمديلر
ولكن كانوا انفسهم يظلمون ولكن انلر كندو جانلرينه ستم ايدرلردي
واذ قيل لهم اسكنوا هذه القرية وياد ايت اول وقتي كه بني اسرائيله
دينلدي بو كويده يعني بيت المقدسده سكني ايدك وكلوا منها وانك ميوه
لرندن رجبو بندن ييك حيث شئتم ديلدكي مكاندن كه ايسترسيز وقولوا
حطة وسويلك مقصدمز كناهلرمزك مغفرتيدر وادخلوا الباب سجدا
وقپويه كيروك سجده ايدكوز حالده نغفر لكم خطاياكم كناهلركوزي سيزه
باغلارز سنزيد المحسنين بلا شك ايولك ايشليانلره ثوابي زياده
ايدرز فبدل الذين ظلموا منهم قولا غير الذي قيل لهم پس انلردن
ستم ايدنلر كندولره سويلنان سوزدن اوزكه بر سوز تبديل ايدوب
ديديلر كه حطة يرينه استهزا طريقيله حنطة حمرا سويلديلر فارسلنا
عليهم رجزا من السماء بما كانوا يظلمون پس اوزلرنه كوكدن بر عذاب
ايندردك ايتدوكلري ستم سببيله واسئلهم واهل كتابدن صور عن القرية
التي كانت حاضرة البحر شول كويك احوالندن كه دريا يقن ايدي اذ يعدون
في السبت يعني شنبه كوننده تنكرينك حدودي تجاوز ايدرلردي اذ تاتيهم
حيتانهم اول وقت باليقلري كندولره كلوردي يوم سبتهم شنبه يي

نصف الحزب

تعظيم ايتدوكلري كوننده شرعا صو يوزي اوزره ظاهر اولدوقلرنده
ويوم لا يسبتون لانهم واول كونكه تعظيمنده مأمور دكل ايديلر يعني شنبه دن
ما عدا كونلرده كندولرنه كلمازلر كذلك نبلوهم بما كانوا يفسقون
بو كونه بلا ايله انلري مبتلا قيلدق حدودي تجاوز ايتدوكلرندن اوتري
واذ قالت امة منهم اذ يعدون اوزره معطوفدر يعني دخي اهل كتابدن
معهود كويك احوالندن صور شول وقت كه اول كويك خلقندن بر كروه
سويلدي يعني انده اولان صلحا بيري بيرينه ديدي لم تعظون قوما
نيچون بر كروهه پند ويرورسيز كه الله مهلكهم خداء عز وجل كندو
نابود قيلجيدر او معذبهم عذابا شديدا يا كندولرين بر شديد اشكنجه ايله
تعذيب ايدجيدر قالوا معذرة الى ربكم ديديلر پروردكاركزه عذر كتورمك
ايچون يعني معروفله امر ايتمكه ومنكردن نهي ايتمك وزرمزه لازمدر پس بونلره پند
ويرورز تا كه عند الله معذور اوله لم ولعلهم يتقون وشايد
انلر بو افعالدن صاقنه لر فلما نسوا پس اول وقت كه اونتديلر ما ذكروا به
اول شيئي كه انكله پند ويرلديلر يعني صلحا انلره ويردوكلري پندي انلر
اونتدوقلرندن انجينا الذين ينهون عن السوء بدلكدن منع ايدنلري قورتردق
واخذنا الذين ظلموا بعذاب بئيس وستم ايدنلري بر قتي اشكنجه ايله
الدق بما كانوا يفسقون ايتدكلري فسق سببيله فلما عتوا عما نهوا عنه
پس اول وقت كه منع اولندقلري شيئك تركندن تكبر ايدوب واز كچمديلر
قلنا لهم كونوا قردة خاسئين انلره ديدك خدا رحمتندن دور اولمش
ميمونلر اولك مروي در كيم چون صلحالري صلاحلرندن نا اميد اولديلر
كندولرله سكنايي اكراه ايدوب ارالرنده بر ديوار چكوب هر بر فرقه على حده
بر يرده اولديلر بعده صلحا بر كون كورديلر كه فسقه دن بر كيمسه طشره يه
چيقمدي ديديلر البته انلره بر حال اولمشدر كه كندولردن بر كيمسه كورنمدي
پس اوزلرنه كيروب كورديلر كه جمله لري ميمون قلقنده اولمشلردر واقربالرندن
اولانلري قوقولرين بيلديلر ولكن ميمونلر انلري بيلوب اطرافلرنده بكا ايدرلردي
دولاشوب يوزلرين كوزلرينه سوروب قوقلمغه باشلديلر اندن صكره اوچ
كون صورنده ياشيوب هلاك اولديلر واذ تاذن ربك ومذكور قيل اول وقتي كه
پروردكارك بلدردي يعني قسم ايتدي كه ليبعثن عليهم الى يوم القيمة البته
يهود اوزره قيامت كوننه دك كوندررمن يسومهم سوء العذاب شول كيمسه يي

که کندولره اشکنجه نك نهایتی داندر بقتل واجلاء وطن وجزیه ویرمکلری
کبی کوردیلر که حضرت سلیمان علیه السلامدن صکره حق تعالی اوزرلرینه
بخت نصری مسلط ایتدی بکه مکانلرین ویران ایدوب جنکه قادر اولان
کشیلرین قیردی واولادلرین وقادینلرین اسیر ایتدی واوزرلرینه هر سال
مجوس طائفه سنه جزیه ویرملرین قانون ایتدی وانی محمد المصطفی
مبعوث اولنه دك ادا ایدرلردی اندن صکره محمد المصطفی کندولره ایلشدی
ایلشدیکی بعده اوزرلرینه جزیه یی وضع ایتدی ویرمسی قیامته دك کندودن
منفك اولماز ان ربك لسريع العقاب تحقيقا كيم پروردكارك تیز عقوبتلودر
که دنیاده انلری معاقب قیلدی وانه لغفور رحيم وبی شبهه کندوسی
توبه ایده نه غایتله مغفرت ایدوب اسیرکر وقطعناهم في الارض امما
ویهود طائفه سن روی زمینده کروه کروه ایردق تا که هیچ شان وشوکتلری
اولمیه منهم الصالحون انلرك برمقداری کوزل عمللودر که حضرت موسانك دینی
تغییر ایتمدیلر ومنهم دون ذلك وانلرك برمقداری انلردن الچقدرلر وانلر
کفره وفسقه اولانلردر وبلوناهم بالحسنات والسيئات ونعمتلرله ونقمتلرله
تجربه کبی برمعامله انلره ایتدك لعلهم يرجعون تا که اوندر ایتدوکلری
افعالدن پشیمان اولوب توبه ایده لر فخلف من بعدهم خلف پس مذکور اولانلردن
صکره بر بدخبر کروه وجوده کلدی که ورثوا الكتاب توراتی پدرلرندن میراث الدیلر
یعنی پدرلرندن توراتی اوکرندیلر يأخذون عرض هذا الادنى بو الچق متاعی
الورلر یعنی دنیای دنیه نك حطامنه رغبت ایدوب الورلر واو حکومتده الدوقلری
رشوتلردر ویقولون سيغفر لنا ودیرلر تقیدم بیزه مغفرت اولنور
وان يأتهم عرض مثله يأخذوه وحال بوکه اکر اول الچق متاع کبی کندولره
دمتاع کلورایسه الورلر یعنی امید مغفرت ایدرلر با وجود رشوت المسی اوزره
مصردرلر الم يؤخذ عليهم ميثاق الكتاب ایا توراتده مذکور اولان پیمان
اوزرلرینه النمدیمی که ان لا يقولوا على الله الا الحق تنکری تعالی اوزره دوغرودن
اوزکه نسنه سویلمیه لر ودرسوا ما فيه وتوراتده بحث اولان اشیای اوقودیلر
وبو حکم ایجنده مذکوردرکه والدار الاخرة وصونکی صرای خير للذين يتقون
پرهیز اولنانلره یکراکدر افلا تعقلون پس نیچون تامل ایدوب فهم ایتمزسز
کیم اخرتك متاعی دنیای دنیه نك متاعندن غایتله یکشدر والذين يمسكون
بالكتاب واقاموا الصلوة وشول کیمسه لرکه کتابه یاپشوب نمازی اداء ایتدیلر

انا لا نضيع اجر المصلحين بی شبهه کیم بز انلردن یولك ایدنلرك اجرین ایتمز
واذ نتقنا الجبل فوقهم وبادایت اول وقتی که طاغی مکانندن قوپاروب
یهودوستنه قالدردق كانه ظلة کویا که طاغ باشلری اوزرلرینده بر سایبان
وظنوا انه واقع بهم وصاندیلرکه طاغ اوزرلرینه دوشجیدر خذوا ما اتيناكم
بقوة انلره دیدك سیزه ویردوکمز کتابی جد وجهد ایله الك واذكروا
ما فيه وایچنده اولان امر ونهیی یاد ایدك لعلكم تتقون تا که سیز
اعمال قبیحه دن پرهیز ایدرسیز مرویدر کیم فخر حق جل وعلا بنی اسرائیله
توراتك احکامنی کوندردی اغر اولدوقلری ایچون قبولندن ابا ایتدیلر
حق تعالی فرمان ایتدیکیم طور طاغی اوستلرینه قالدروب کندولره
دینله اکر توراتك احکامنی قبول ایتمزسیز طاغ اوزرکزه دوشر
واذ اخذ ربك من بني ادم ومن کوره قیل اول وقتی که پروردکارك ادم اوغلی
ظهرلرندن چیقردی من ظهورهم ذريتهم ارقه لرندن اولادلرینی و
اشهدهم على انفسهم وجانلری اوزره کندولرین کواه دوتوب دیدی
الست بربكم بن عدمدن سیزی ایجاد ایدن دکلمیم قالوا بلى شهدنا
سویلدیلر بلی نفسمز اوزره شاهد اولدق که بزی عدمدن ایجاد ایدن سنسن
مدارك ده کتوردیکه اخذ میثاق عالمك خلقندن نصکره وحضرت ادم جنته
کیرمدن اول واقع اولمشدی بو وجه اوزره که حق تعالی حضرت ادمك
ارقه سندن کلجك اولادی جنتك قابوسی اوکنده واقع اولان صحراده کوچك
قرنجه لر کبی چیقروب یاتدی بعده کندولره حیات وعقل و
نطق ویروب اوزرلرینه ربوبیتنی عرض ایتدی انلردخی ربوبیتنه
مقر ومعترف اولدیلر ان تقولوا يوم القيمة انا كنا عن هذا غافلين
صدر آیتده مذکور اولان اخذ لفظنه علتدر یعنی سیزدن عهد وپیمان
الدی تا که دیمیه سیز على التحقيق بز ربوبیتك وحدانیتندن بی خبر
ایدك او تقولوا انما اشرك اباؤنا من قبل وتا که دیمیه سیز بوندن
اوزکه بو شئی بوقدرکه پدرلرمز بزدن اسبق شرك ایتدیلر وكنا
ذرية من بعدهم وبز انلردن صکره اوغلانلر ایدك وانلره اقتدا
ایلدك افتهلكنا بما فعل المبطلون پس بیزی نابود می قیلاجقسین حق
اوزره اولمیانلرك ایشی سببیله یعنی پدرلرمزك فعلیله بیزی هلاك
ایتمه وكذلك نفصل الايات ونته کی میثاقك احوالنی بیان ایتدك

قدر تمزك نشانلرین دخی بیان ایدرز تاكه تدبر ایده لر ولعلهم
یرجعون وتاكه انلر بیدرلرك تقلیدندن و باطلك اتباعندن
دونه لر واتل علیهم دخی طائفهٔ یهوده اوزره اوقی نبأ الذی
آتیناه آیاتنا شول كیمسه نك خبرینی كه كندویه آیاتمزك معرفتنی ویردك
واو كنعانیلردن بلعم بن باعورا ایدیكه اسم اعظمك معرفتنه مظهر اولمشدی
مرویدركیم چون حق تعالی حضرت موسایه فرمان ایتدیكه بنی اسرائیل
ایله واروب كنعانیلرله جنك ایده كنعانیلر بلعم بن باعورایه دیدیلركه
بو قوم اوزره بد دعا ایت انلره بو یله جواب ویردیكه نیجه بر قوم اوزره بد دعا
ایده یم كه ملائكهٔ كرام كندولرله بعده اد زرنه الحاح ایدوب كوناكون رشوتلر
كندویه ویردیلر پس سوزلرین قبول ایدوب اوزرلرنه بد دعا ایتدی دعاسی
مقبول اولنوب بنی اسرائیل قرق ییل تیه صحراسنده سرگردان اولدیلر
و بر روایتده اول كیمسه امیة بن ابی الصلت ایدی كه كندویه كتب الهیه
معرفتنی حق سبحانه وتعالی احسان ایتدی فانسلخ منها پس اول آیاتدن
چیقدی نته كه ایلان دریسندن چیقر یعنی اول آیاته كفر ایدوب آرزوسنه
تابع اولدی فاتبعه الشیطان كه ابلیس شقی كندویه ایرشدی فكان من
الغاوین پس كمراهلرك زمره سندن اولدی ولو شئنا لرفعناه بها
واكر ایستسیدك انی بو وجه مرتبه لره اولوالدردق انك سببیله ولكنه اخلد
الى الارض ولیكن اول كیمسه یر سمتنه میل ایتدی یعنی الچق مرتبه یه مایل
اولوب واتبع هواه واو آرزوسنه پیرولك ایتدی كه دنیای دنیه نك متاعی بهنشه
جاودانك نعیمی یرینه آلدی فمثله كمثل الكلب پس انك صفتی ایت صفتی
كبیدر ان تحمل علیه یلهث اكر اوزرنه حمل ایدرسن شدة تنفسدن
دیلن طشره ایدر او تتركه یلهث واكر كندوسندن واز كچرسن شدت
تنفسدن لسانن طشره قیلار یعنی هر حالده بو هیئتدن منفك اولماز
منقولدركیم چون بلعم موسی علیه السلام اوزره بد دعا ایتدی دیلی كوكسی اوزنه
دوشوب كوپك كبی صولمغه باشلدی ذلك مثل القوم الذین كذبوا بآیاتنا
اول حالت وصفت شول كیمسه لرك صفتیدركه نشانلرمزی تكذیب ایتدیلر
فاقصص القصص پس مذكور اولان اخباری یهود اوزره اوقی لعلهم یتفكرون
تاكه انلر اندیشه ایده لر بو اندیشه كه نصیحت پذیرلكه مؤدی اوله ساء مثلا
القوم وصف جهتندن نه كوتودر وصفی غایتله بد اولدی الذین كذبوا بآیاتنا

شول كروه كه بزم آیاتمزی تصدیق ایتمدیلر دلائل ایله ثابت اولدقلرندنصكره
وانفسهم كانوا یظلمون وانلر جانلرینه ستم ایدیجیلردی من یهدی الله
فهو المهتدی هر كیمه كه تنكری تعالی دوغری یولی كوستره اول دوغری یولی
بولان ومن یضلل اول كروهی كه ازغون قیلار فاولئك هم الخاسرون
اول كروه كندولردر اوتوزنلر ولقد ذرأنا لجهنم كثیرا من الجن والانس وتحقیقا
كیم دوزخ ایچون چوق كیمسه لر یرتدق دیولردن وآدمیلردن لهم قلوب
لا یفقهون بها انلره بر كوكللر واركه انلرله بر شی فهم ایتمز ایچون كه حقی بلمكه
انلری توجیه ایتمزلر ولهم اعین لا یبصرون بها وانلره بر كوزلر واركه انلر
بقمزلر یعنی كوزلری ایله خدا خلق ایتدوكی اشیایه نظر اعتبار ایله
بقمزلر ولهم آذان لا یسمعون بها وانلره قولاقلر واركه انلرله پند
و نصیحتی ایشتمزلر اولئك كالانعام اول كروه دوارلر كبیدركه حواسلری
انجق اسباب معیشته استعمال ایدرلر نعیم جاودانه سودیكی اولان اشیایه
التفات ایتمزلر بل هم اضل بلكه انلر انعامدن ازغوندرلر زیراكه اولود
كه انعام مقوله سی حواسلریله نفع وضرری ادراك ایدرلر اما بونلر
هیچ انلری ادراك ایتمزلر اولئك اول كروه كه صفاتمز نوره ایله متصفدرلر
هم الغافلون كندولردر غفلتده كامل اولانلر ولله الاسماء الحسنى وكوزل
آدلر تنكری تعالی یه مخصوصدر فادعوه بها پس اول اسمائله تسمیه ایدك وذروا
الذین یلحدون فی اسمائه دخی براقك شول كیمسه لری كه خدانك آدلرنده اكریلكه
میل ایدرلر یعنی حق تعالی اوزره براسم اطلاق ایتمك كه شرع آكا اذن ویرمش
اوله نته كه عرب خدایه یا ابا المكارم یا ابیض الوجه دیرلردی ونصاری یا ابا المسیح
وحكماء علت اولی دیرلر سیجزون ما كانوا یعملون بلا شبهه ایشلدوكلری شیئك مكافاتی
اولنورلر وممن خلقنا امة یهدون بالحق ویراتدوغمز كیمسه لردن بر كروه وار
كه دوغریلقله یولی كوستورلر وبه یعدلون وحقله عدالت ایدرلر والذین كذبوا
بآیاتنا وشول كیمسه لركه نشانلرمزی تصدیق ایتمدیلر سنستدرجهم من
حیث لا یعلمون بی شبهه كیم انلری پایه پایه الوب ذلیل ایدرز وكلری یردن امام قشیری
بیوردیكه استدراج نعمتلرك ویرلمسی وشكرك اونتدرلمسیدر یعنی حق تعالی قوللرینه
نعمتلری پی در پی ایصال ایدوب كندولره شكری اونتدرر بر وقته دك كه
مستحق عذاب اولورلر واملی لهم وانلره مهلت ویرورم ان كیدی متین
تحقیقا كه بنم المغم غایتله بركدر مرویدركیم سعد كائنات علیه افضل الصلوة

صفا طاغنه چیقوب قبیله قریشك هر بر بوینی آدیله چیغروب دیدیکه خدانك
عذابندن خوف ایدك ادبسیزلرك برلیسی دیدی ای جماعت قریش بو یشیمه کیم
یادکوز دیوانه اولمشدر که دون کیجه صباحه دك چیغردی حق تعالی بو آیتی
منزل ایدوب بیوردی اولم یتفکروا ایا بو معاندلر جدا اولوب تفکر ایتمزلرمی
که ما بصاحبهم من جنة یارلرنده هیچ دیوانه لك یوقدر ان هو الا نذیر
او برنسنه دکلدر الا بر قورقودیجی مبین قورقو ویرمسینی برمرتبه آشکارا
ایدیجی بر فرد اوزره خفی اولماز اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض
نیچون تفکر ایدوب نظر استدلال ایتمدیلر کوکلر و یرك ملکنده وما خلق الله من شیء
دخی نیچون تنکری یرتدوغی شی مقوله سندن اولانه بقمدیلر تا که خدانك وحدانیته
استدلال ایده لر وان عسی ان یکون قد اقترب اجلهم دخی نیچون تأمل
ایدوب بقمدیلر کیم علی التحقیق شان بودرکیم شاید حال بویله اوله که وقت مونلری
یقلشدی تا که حقه طالبنه شتاب ایده لر فبای حدیث بعده یؤمنون پس
قرآندن صکره قنغی سوزی تصدیق ایده لر من یضلل الله فلا هادی له هر کیمی
که تنکری آزغون قیلادرکا یول آزغونلقدن نه بودا قور یعمهون سرکردان ومتحیر
اولدقلری حالده مرویدر کیم یهود حضرتنه دیدیلر یا محمد پیغمبر ایسك قیامتك وقوعن
بزه خبر ویر که بز بیلورز که نه زمان واقع اولور بو سؤالی امتحان ایچون دیدیلر
زیرا انلر بیلورلردیکه خدادن اوزکه انی بر کمسه بیلمز پس حق تعالی بو آیتی
منزل ایدوب بیوردی یسئلونك عن الساعة قیامتدن سکا صورورلر ایان
مرسیها که نه زمان قائم و ثابت اولور قل انما علمها عند ربی سویله بوندن غیری
برنسنه یوقدر که انك بیلکسی پروردکارم قتنده در لا یجلیها لوقتها الا هو اندن
اوزکه بر کمسه انی محلنده ظاهر ایتمز ثقلت فی السموات والارض کوکلر و یرده
ساکن اولان خلق اوزره اغر اولدی هیبتندن اوتری لا تأتیکم الا بغتة سیزه
قیامت کلمز الا غفلت محلنده یسئلونك کانك حفی عنها انك حقیقتندن سکا سؤال
ایدرلر کویا که سن انك حقیقتنی سؤال ایدوب بر خوش بیلمش سن قل انما علمها عند الله
سویله انك بیلکسی خدانك قتنده منحصردر ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقك
چوغی بیلمزلر که انك علمی خدایه مخصوصدر مخلوقاتدن بر کمسه انك معرفتنی ویرمدی
قل لا املك لنفسی نفعا ولا ضرا سویله کندو جانم ایچون نه منفعتك جلبنه قادر اولودم
ونه ضررك دفعنه الا ما شاء الله مکر اول شی که تنکری تعالی ایستدی که بکا تعلیم
ایدوب کیم منفعتلو شیئه اقدام ایدردم و ضررلو شیدن اجتناب ایدردم ولو کنت

کوستریلمیدر کندویه دوغرو یول
کوسترمدیکه [illegible]

اعلم الغیب واکر مخفی اولان اشیایی بیلسیدم لاستکثرت من الخیر مال ومنالدن
چوق نسنه یه طالب اولوردم وما مسنی السوء ویمانلق بکا دکمزدی ان انا الا نذیر
برنسنه دکلم الا بر قورقودیجی وبشیر و بر مژده ویریجی لقوم یؤمنون بر کروهه
که کتوردیکم احکامی تصدیق ایدرلر هو الذی خلقکم من نفس واحدة کندودر
اول پروردکار که سیزی بر جاندن یعنی حضرت آدمدن ایجاد ایتدی وجعل منها
زوجها وانك جفتنی که حوادر قبورغه سندن پیدا ایتدی لیسکن الیها تا که
انکله انسیت پیدا ایدوب آرام ایده فلما تغشیها پس اول دم حضرت آدم حوایی قاپلدی
یعنی انکله جماع ایتدی حملت حملا خفیفا بر یونکل یوك کوتوردی فمرت به پس انکله قالقوب
اوتوردی فلما اثقلت پس اول وقت که اشاغه یوکی ولسیله اغرلندی دعوا الله
ربهما پروردکارلری خدایه دعا ایتدیلر لئن آتیتنا صالحا علی التحقیق اکر بزه
قیلغی درست بر اوغلان ویررسن لنکونن من الشاکرین بو نعمت مجدده اوزره البته
شکر ایدیجیلردن اولورز فلما آتیهما صالحا پس اول محلده که تام الخلقه بر اوغلان کندولره
ویردی جعلا له شرکاء فیما آتیهما کندویه اورتاق قیلدیلر اولشیدن که کندولره
ویردی یعنی حضرت آدم و حوانك ولدی خدا کندولره احسان ایتدوکی ولده کندو
بتلری اورتاق قیلدیلر که اولادلرینه عبد العزی وعبد مناف آدلر قودیلر فتعالی الله
عما یشرکون پس ایزد جل جلاله کندویه اورتاق قیلدقلری اشیادن بو وجهله اولوب
منزه اولدی ایشرکون ما لا یخلق شیئا آیا اورتاق قیلورلرمی برشی کیم برنسنه
یرتمدی وهم یخلقون وحال بو که خالق الخلقه اورتاق قیلدقلری اشیا خلق
اولنمشلردر ولا یستطیعون لهم نصرا و انلره بر یاردم ایتمکه قدرتلری اولماز
ولا انفسهم ینصرون ونه کندو جانلرنه یاردم ایدرلر حتی بر کمسه قیرمقلرین
یا تلوثیلرین قصد ایدر وان تدعوهم الی الهدی لا یتبعوکم واکر سیز اهل
اسلام مشرکلری دین اسلامه دعوت ایدرسیز سیزه بیرولك ایتمزلر سواء علیکم
اوزرکزه برکساندر ادعوتموهم انلری دعوت ایتدیکوز ام انتم صامتون یا سیز خاموشلك
اوزره مستمر اولدیکوز ان الذین تدعون من دون الله تحقیقا شول کمسه لر که تنکری
عبادتندن تجاوز ایدوب انلره عبادت ایدرسیز عباد امثالکم سیزك کبی قوللردر
یعنی نته که سیز حقك قبضۀ تصرفنده سیز انلر دخی قبضۀ تصرفنده درلر
فادعوهم پس جلب نفع و دفع ضرر زده انلری چیغرك فلیستجیبوا لکم کرك سیزه
استجابت ایتسونلر ان کنتم صادقین اکر کرچک سویلیجیلر دکوزکیم بتلر
آلهه درلر الهم ارجل یمشون بها آیا بتلره آیاقلری وارکه انکله یوریرلر نته که

سیز یورویسز **أم لهم أيد يبطشون بها** یاخود انلره الری می وار که انلرک قوتیله
اوتورلر **أم لهم أعين يبصرون بها** یا انلره کوزلری می وار که انلرله باقه‌لر
أم لهم آذان يسمعون بها یا انلره قولاقلری می وار که انلرله ایشده‌لر
یعنی سیزده اولان حواسک بریسی بتلرده موجود دکلدر پس سز نه عقلیله
عبادت ایدرسیز حقا که بت پرستلرک حماقتی حدی کچمشدر **قل ادعوا شركاءكم**
سویله کفاره یا محمد اورتاقلرکزی چاغرک وبنم عداوتم اوزره انلرله اتفاق ایلک **ثم**
كيدون صکره بکا ایصال ایمکده چالشک **فلا تنظرون** پس بکا مهلت
ویرمک **إن وليي الله الذي** تحقیقا کیم بنم امورمه متولی اولان تنکری تعالی دیر
الذي نزل الكتاب شول تنکری که قرآن عظیم الشانی ایندردی **وهو يتولى**
الصالحين وکندوسی انلره کارسازلک ایدر **والذين تدعون من دونه**
وشول کیمسه‌لر که تنکریدن غیری کندولره عبادت ایدرسیز **لا يستطيعون**
نصركم نه سیزه یاردم ایتمکه قدرتلری وار **ولا أنفسهم ينصرون**
ونه کندو جانلرینه یاردم ایدرلر **وإن تدعوهم إلى الهدى** واکر سیز ای اهل
ایمان کفاری دوغری یوله دعوت ایدرسیز **لا يسمعوا** دعوتکزی قبول ایتمز
وتراهم ينظرون إليك وکفاری کوررسن یا محمد ظاهرده سکا نظر ایدرلر **خذ العفو** خلقک
افعالندن قولای اولان شیئی آل اوزرلرینه مشقتلو اولان نسنه طلب اولنمه
وأمر بالعرف وافعال واقوالدن شرعا مستحسن اولان شیئله فرمان ایت
وأعرض عن الجاهلين ونادانلر وسفهادن یوز چویر انلرله مجادله ایتمه
وإما ينزغنك من الشيطان نزغ واول وقت که ابلیسک طرفندن سنی بر دورتمک
دورتربینی یعنی شیطانک سمتندن سکا بر وسوسه حاصل اولور **فاستعذ بالله**
انک شرندن خدایه صغنمغه طالب اول **إنه سميع عليم** کربی شبهه خدای
عز وجل استعاذکی ایشدوب سکا نافع اولان شیئی بیلور **إن الذين اتقوا**
تحقیقا شول کمسه‌لر که شرک ومعاصیدن پرهیز اولدیلر **إذا مسهم طائف**
من الشيطان یعنی ابلیس شقینک طرفندن کندولره وسوسه اصابت ایدوب
تذكروا خدانک امر ونهیی خاطرلرینه کتوردیلر **فإذا هم مبصرون**
پس علی الفور انلر شیطانک حیله‌لرینی کوروب انلردن احتراز ایدرلر
وإخوانهم وشیطانلرک برادرلری یعنی ضلالتله آلوده اولوب شرک
ومعصیتدن پرهیز اولمیانلر **يمدونهم في الغي** ازغونلقده شیطانلر
انلره مدد ایدرکه ازغونلقی کندولره تزیین ایدوب اشلمسنه حمل ایدرلر

وهم لا يبصرون ...

ثم لا يقصرون صکره اضلالدن تقصیر ایتمزلر یعنی شیاطین دور دیوب کفاری
اضلال ایدرلر تبیانه کتوردیکه اهل مکه تعنت طریقیله حضرتدن آیات قرآنیه
طلب ایدرلردی انک نزولی متاخر اولیجق استهزا ایدوب دیرلردی نیچون قتکدن بر آیت
انشا ایتمزسن نته کیم غیرلرین انشا ایتدک پس ایزد جل جلاله بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی **وإذا لم تأتهم بآية** واول وقت که استدکلری نسنه‌دن کندولره بر آیت
کتورمزسن **قالوا لولا اجتبيتها** دیرلر نیچون انی قتکدن اختراع ایتمدک
قل إنما أتبع ما يوحى إلي من ربي سویله بوندن غیری برشی یوقدر که بن اتباع
ایده‌رم شول نسنه‌یه که بکا پروردکارمدن وحی اولندی **هذا بصائر**
من ربكم بو یعنی قرآن ربکوزدن دلیللر وحجتلردر که انکله طریق حقه وصول
اولنور **وهدى ورحمة لقوم يؤمنون** دخی یول کوسترمک واسرکمکدر
بر کروهه که خدایه ورسولنه ایمان کتوروبلر **وإذا قرئ القرآن** وقچن قرآن
عظیم الشان نمازده اوقنور **فاستمعوا له** کا قولاق دوتوب دکلکوز **وأنصتوا**
وخاموش اولک یعنی امام نمازده قرآنی اوقرکن سیز تلاوت ایتمک **لعلكم**
ترحمون تا که سیز خدانک رحمتنه مظهر اوله‌سیز **واذكر ربك في نفسك** دخی
پروردکارکی کندو نفسکده ذکر ایت **تضرعا وخيفة** یالوارمش وقورقمش اولدیغک
حالده **ودون الجهر من القول** دخی اشکارادن الچق وکیزلیدن یوقاری سوزله
اولدوغک حالده پروردکارکی ذکر ایت **بالغدو والآصال** صباح واخشام
وقتلرینه مراد بو که هر حالده پروردکارکی اونتمه **ولا تكن من الغافلين**
وخدانک ذکرندن غفلت ایدنلردن اولمه **إن الذين عند ربك** تحقیقا
شول کمسه‌لر که پروردکارک قتنده‌درلر یعنی ملأ اعلانک فرشته‌لری
لا يستكبرون عن عبادته خدایه قوللق ایتمکدن سرفرازلک ایتمزلر **ويسبحونه**
وذات پاکنی نقصدن تنزیه ایدرلر **وله يسجدون** وکندویه سجده کتوررلر
بو آیتده مشرکلره تعریض واهل ایمانه تنبیه وار

سورة الأنفال مدنية وآيها ست وسبعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

يسألونك عن الأنفال سندن یا محمد غنیمتلرک حکمنی صوردیلر موید در
کیم اهل اسلام بدر وقعه‌سنده حاصل اولان غنائمک کیفیت قسمتنده اختلاف
ایتدیلر دخی قسمت ایدنلر کروهک تعیننده اختلاف ایتدیلر که انی اهل هجرتی
قسمت ایدر یا انصار طائفه‌سی حق جل وعلا بو آیتلرده اول حکمی بیان ایتدی

قل الانفال لله والرسول سويله يا محمد غنايمك حكمي خدايه و پيغمبره مخصوصدر
فاتقوا الله پس انك شاننده اختلاف ايتمكده تكريدن خوف ايلك واصلحوا
ذات بينكم و اراكوزده اولان حالني اصلاح ايدن واطيعوا الله ورسوله
و غنيمت خصوصنده سيزه فرمان اولنان شيئده خدايه و پيغمبره اطاعت ايدك
ان كنتم مؤمنين اكر اهل ايمان ايسكز زيرا ايمان انى اقتضا ايدر انما المؤمنون
الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم بونلردن غيري يرنسته يوقدركيم ايمانلرنده
كامل ولانلر رسول كيمسه لردركه حق عز وجل اكلوركو كللري قورقر واذا تليت
عليهم آياته و چون خدانك آياتي اونلرلرينه اوقنور زادتهم ايمانا كندولرك
ايمانلرين ارتورور وعلى ربهم يتوكلون و پروردكارلرينه اوزده اعتماد ايدرلر الذين
يقيمون الصلوة ايمانده كامل اولنلر شول كيمسه لردركه نمازي شرائطي
و آدابيله قيلدرلر ومما رزقناهم ينفقون وكندولره روزي قيلدوغمز
نسنه دن فقرايه بذل ايدرلر اولئك اول جماعت كه ظاهر و باطن اولن خصال
حميده يي تكميل ايتديلر هم المؤمنون حقا درست اهل ايمان اولانلردر لهم درجات
عند ربهم پروردكارلري قتنده انلره بلند مرتبه لر وار ومغفرة وكناهلرينه
يارلغو دخي ورزق كريم و بر اول روزي دخي كه اكتسابك كدورتندن
مصفى اولمشدر كما اخرجك ربك من بيتك بالحق مبتدا محذوفك خبريدر
و تقديري بوكه بو حال يعني غنايمك قسمتي خصوصنده اولان كراهتلري اول حالك
اولان كراهتلرينه بكزر كه پروردكارك سني حقله جنك ايچون خانكدن چيقردي
وان فريقا من المؤمنين لكارهون وحال بوكه بلاشبهه اهل ايماندن
بر كروه جنك ايتمكه طبيعتلري متوجه دكلدي كتوردكلركه قريشك بر
كارباني شام زمينندن خيلي مال ايله كعبه يه توجه ايتمشدي و اكله ابو
سفيان و عمرو بن العاص و انلرك امثالي نيجه كمسنه وار ايدي حضرت جبرائيل
سرور كائناته اندن خبر ويردي حضرت صلى الله عليه وسلم صورت حالي
مسلمانلره سويلدي كاربانك كثرت مالي و قلت رجالي سببيله چيقوب الرسنه
ميل ايتديلر چقدقلرينك خبري مكه خلقنه واصل و النجوا على الفور كاربانك مددنه
ابو جهل مكه دن بر خيلي عسكرله بدر نام موضعه توجه ايتدي حضرت
جبرائيل عسكرك چقمسندن رسوله اكوهي خبردار ايدوب ديدي حق جل وعلا
سني ايكي شيئك اراسنده مخير ايتدي ايسترسن كارباني غنيمتن سكا ميسر
ايده ايسترسن مكه دن چيقن عسكره مظفر قيله دير حضرت صلى الله عليه وسلم

صحابه كراملة مشورت ايتدي بعضي ديدي بيز جنك ايچون چيقمدق
نيچون بيزه اندن اكاه ايتمدك كه اكا مستعد اولوردق حضرت بو سوزدن
متغير اولوب غمكين اولدي بعده اكابر مهاجرين و انصار جنك
ايتمكه رغبت كوستردیلر همان حضرت صلى الله عليه وسلم اول جماعتله بدره
توجه ايتدي بو وقعه ده اولان كيفيت و كوي واحوالي حق تعالى بو آيتلرده
بيان ايدوب بيورديكه يجادلونك في الحق جهادي اختيار ايتمكده
سنكله مجادله ايدرلر بعدما تبين اخبارك ايله كندولره نمايان
اولندقدنصكره كيم منصور و مظفردرلر كانما يساقون الى الموت
كويا اولم سمتنه سوردولورلر جنكي اكراه ايتدوكلرندن اوتري وهم
ينظرون اول حالده كه موتك اسبابني كندولر مشاهده ايدرلر و بو حالت
انلره اول جهتدن اولدي كه كندولر استعدادسيز براز كروه ايديلر
و دشمن مستعد جمهور ايديلر واذ يعدكم الله احدى الطائفتين
و مذكور قيل اول وقتي كه ايزد جل جلاله ايكي كروهك برينك كاربان يا لشكر
سيزه وعده ايتديكي انها لكم علي التحقيق اول ايكينك بريسي سيزه در
وتودون ان غير ذات الشوكة تكون لكم و سيز سورسيز كه قوة صاحبي
اولميان طائفه يعني كاربان كروهي سيزه اوله زيرا كاربانده چوق قورقو
كشي وار ايدي ويريد الله ان يحق الحق بكلماته و تكري تعالى ايستر كيم
سوزلريله حقي ثابت قيله يعني بو خصوصده پيغمبرنه وحي ايتدوكي كلماتني
تحقيق ايتمك ايستر ويقطع دابر الكافرين و كفارك كوكني كسمك
ايستر ليحق الحق تا كه پيغمبرك نصرتيله دين اسلامي ظاهر قيله ويبطل
الباطل و كفارك شكستي سببيله كفري زائل قيله و بو ايشلدي
ولو كره المجرمون و اكرچه دين اولانلر اني ايستمزلر اذ تستغيثون ربكم
خاطره كتوردك اول وقتي كيم پروردكاركوزدن مدد ايستيوب ديردكوز اغثنا
يا غياث المستغيثين انصرنا على عدوك فاستجاب لكم پروردكار كوزي قبول ايدوب
سيزه اجابت ايتديكه اني ممدكم علي التحقيق بن سيزه مدد ايدجي يم بالف من الملائكة
بيك شخصله فرشته لردن مردفين بيري بيري اردنجه كلمش اولدقلري حالده
وما جعله الله الا بشرى و بر ذات جل جلاله بو امدادي قيلمدي الا بر مژده
ولتطمئن به قلوبكم و تاكه كوكللركز انكله آرام ايده وما النصر الا من عند الله
و يارديم و ظفر بر كيمسه دن حاصل اولماز الا تكري تعالى قتندن و ملائكه نك
امدادي و كثرت جيش و كمال استعداد وسايطدر تاثيرده علاقه لري يوقدر

پس كمان ايتمك كيم دوشمن اوزره غلبه وملائكه نك كلمسى سببيله دروانلر
بولنلمدوقلرى محلده غلبه ايتمكدن ياس ايتمك ان الله عزيز حكيم تحقيقا
كه ايزد ذو الجلال هر نسنه اوزره غالب ايشده كما ينبغي حكم ايدر اذ يغشيكم
النعاس خاطره كتوردك اول وقتى كه حق سبحانه وتعالى سيزى بر يوكلك اويقو ايله
قابلندردى امنة منه تاكه لطفندن صادر اولان امنيت سيزه حاصل
اوله مرويدر كيم بو اويقو ايله صحابه كرامك چوغى احتلام اولدى على الصباح ابليس
شقى دالرنده بو وسوسه صالديكه سيزه نماز قيلمق لازمدر وكيمكوز جنب وكيمكوز
محدثدر ودوشمن صو اوزره غلبه ايتمشدر وسيز برصو سيز صو ولاق يرده سيزكه
ايا قلركوز ديزه دك تبراقده باتيور وحال بوكه دير سيز بز خدانك دوستلريوز
وپيغمبرى ارامزده در اول محل حق سبحانه وتعالى بر عظيم يغمور يولدى نته كه بيوردى
وينزل عليكم من السماء ماء وكوكدن اوزركوزه صو ايندرر ليطهركم به
تاكه انكله جنابت وحدثدن سيزى پاك قيله ويذهب عنكم رجز الشيطان
وتاكه شيطانك وسوسه سنى سيزدن كيدره وليربط على قلوبكم وتاكه كوكلركوزى
بغليه كه لطف وكرمنه اعتماد ايدوب سيز ويثبت به الاقدام وتاكه
اول يغمور ايله جنك محلنده اياقلركوزى بكشدره اذ يوحى ربك الى الملائكة اول وقت
كه پروردكارك فرشته لره وحى ايدر كه انى معكم مؤمنلره ياردم ايتمكوزده بن سيزكله يم
فثبتوا الذين آمنوا پس مؤمنلره ثبات ويرك مژده ويركه سالقى فى قلوب الذين
كفروا الرعب بلا شبهه كفر ايدنلرك كوكللرينه قورقو صالوردم فاضربوا فوق
الاعناق پس كردنلرك يوقاروسنده اوروك يعنى بوغازلنجق يرده اوروك واضربوا
منهم كل بنان وانلردن هر برمق باشك اورك يعنى الدن وايا قدن كسك
ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله بو عذاب انلره اول سببله اولدى كه على التحقيق
انلر خدايه ورسولنه مخالفت ايتديلر ومن يشاقق الله ورسوله وهر كيم
خدايه وپيغمبرينه مخالفت ايدر انى حق تعالى معذب ايدر فان الله شديد العقاب
زيرا بلا شبهه حق جل وعلا مخالفت ايدنلره قتى عقوبتلودر ذلكم فذوقوه پس
شمديلكده سيزاى كافرلر انلرا ولعذابى داتك وان للكافرين عذاب النار
دخى بلانك كفاره جهنم اشكنجه سى اخرتده اولمليدر يا ايها الذين آمنوا
اذا لقيتم الذين كفروا اى ايمان كتلانلر چون كفر ايدنلره كوروسيز زحفا
چوقلق ويرى بر يله بغلنمش اولدقلرى حالده فلا تولوهم الادبار
انلره اكسه لرى چويرمك يعنى انلره قارشو دكمك ومن يولهم يومئذ
دبره وهر كيم جنك كوننده انلره اكسه سين چويرر الا متحرفا لقتال

مكر اول حالده جنك ايتمك ايچون دونمك ايستيه او متحيزا الى فئة يا اهل اسلامدن
بر بشقه كروهه منضم اولمق ايستيه تاكه انلردن استعانت ايده يعنى بر كيمسه كه جنك محلنده
نه دونمك ايچون فتح ونه بر بشقه كروهه منضم اولمق ايچون دونمش اوله فقد باء بغضب
من الله بلا شبهه خدادن بر خشمله دونمش اولور ومأواه جهنم وانك قرارگاهى دوزخدر
وبئس المصير دوزخ نه يمان دونجك يردر ومرويدركه فتح بدر وقعه سنده
انلر جنك مشغول اولدى لشكر كفار يردن حمله ايتمكه اغاز ايتديلر سرور كائنات
دعايه باشليوب ديدى اللهم انجز لى ما وعدتنى اى خداوندم نصرت خصوصنده
بكا ويردوكك وعدى يرينه كتور اول محل حضرت جبرائيل ايندوب سويلدى بر اوچ طوپراق
ال دشمنك يوزينه صال پس حضرت بر اوچ طوپراق الوب شاهت الوجوه سويليوب دشمن
طرفنه انى صالديكه حق سبحانه وتعالى اول اوچ طوپراغى هر مشركك كوزينه دكوردى
پس كوزلرينه مشغول اولديلر اهل اسلام ملائكه كرامله كفار اوزره حمله ايدوب جميعنى
تارمار قيلديلر صناديد قريشدن يتمش كيمسه يى مقتول ويتمش كيمسه يى اسير ايتديلر
بعده اهل بدر افتخار ايتمكه باشلديلر كيمى ديردى كه فلانى اولدردم وكيمى
سويلردى بن فلانى بو كونده اسير ايتدم حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى
فلم تقتلوهم اكر سيز كفار قريشك اولدركسيله افتخار ايدرسيز انلرى توكوز
اولدرمدكوز ولكن الله قتلهم ولكن ايزد جل جلاله انلرى اولدردى
وما رميت وسن يا محمد اول اوچ طوپراغى اتمدك اذ رميت نتكيم بحسب الصوره اتدك
واتمغك اول مثابه دكلديكه جمله سنك كوزينه يتشه ولكن الله رمى ولكن
تكرى تعالى اتدى كه جمله نك كوزينه يتشدردى تاكه كفارى بوزه قيله
وليبلى المؤمنين منه بلاء حسنا وتاكه اهل ايمانه كندوسندن صدق وتيمن
بر كوزل عطا ويره او نصرت وغنيمتدر ان الله سميع عليم بلا شبهه
كيم حق جل وعلا دعاكوزى ايشيدجى نيتلركوزى ابو بيلجيدر ذلكم اول عطاء حسن
سيزه اى اهل ايمان مقصود اولاندر وان الله موهن كيد الكافرين دخى مقصود
اولان بودر كيم على التحقيق ايزد جل جلاله كفارك حيله سن ابطال ايدجيدر
كتوردلركه فتح قريش سرور كائناتك جنكنه توجه ايتديلر كوب كعبه نك
پرده لرنه ياپشوب ديديلر اللهم انصر احب الفئتين اليك پس حق سبحانه
وتعالى انلره على طريق التهكم خطاب ايدوب بيوردى ان تستفتحوا فقد
جاءكم الفتح اكر اى كفار قريش فتحه طالب اولور سيز على التحقيق سيزه
فتح كلدى يعنى دعاكوز حيز قبوله كچوب خدايه سوكلى اولان اهل دينك نصرتى

كلديكي وان تنتهوا فهو خير لكم واكر كفردن و پیغمبرك عداوتندن واز كچرسز
او سيزه يكدر وان تعودوا نعد واكر پیغمبرك قتالنه دونرسز انك نصرتنه
دونرز ولن تغني عنكم فئتكم شيئا وسيزدن جماعتكوز براز نسنه دفع ايتمكه
قادر اولمازلر ولو كثرت واكر اول جماعت چوق ايديلر وان الله مع المؤمنين
وايزد جل جلاله اهل ايمانله اولدوغيچون كندولر منصور و مظفر اولديلر
يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله ورسوله اي اهل ايمان ولانلر خدايه و پیغمبرنه
فرمانبرلك ايدك ولا تولوا عنه واندن يوز چويرمك وانتم تسمعون وحال بوكه
سيز قرآني و نصيحتلر فهم و تصديق ايتمكسزين ايشدرسيز ولا تكونوا كالذين
قالوا سمعنا و اولمك شول كيمسه لركبي كه ديرلر ايشتدك وهم لا يسمعون وحال
بوكه انلر ايشتمزلر برايشتمك كه انكله بهره مند اوله‌لر ان شر الدواب عند الله تحقيقا
كه يرويوزنده حركت ايدنلرك يماني خدا قتنده الصم حق سوزني ايشتمكدن صاغر
اولانلردر البكم دوغري سوزي سويلمكدن لال ولانلر الذين لا يعقلون
حتي ندبر ايتيوب فهم ايتميانلردر يعني خلقك يماني شول كيمسه لركه حقي ايشتدرلر
و نه سويلرلر و نه فهم ايتمكه متوجه اولورلر ولو علم الله فيهم خيرا لاسمعهم
واكر حق تعالى انلرده برسعادت ازلية بيلسه ايدي كندولرين ايشتدرمك ايلردي
برايشتمك كه انكله منتفع اولورلردي ولو اسمعهم و پیغمبر اولدقلرين بيلمش
ايكن انلري ايشتديجي تقديرجه لتولوا البته يماني چتولوا بتمكدن دونوب اول ايشتمكله
منتفع اولمزلردي وهم معرضون وحال بوكه كندولر حقدن يوز چويريجيلردر يا ايها
الذين آمنوا استجيبوا لله وللرسول اي ايمانه كلانلر خدايه ورسولنه اجابت ايدك
اذا دعاكم نجن سيزي پیغمبر چاغيرور لما يحييكم برنسنه‌يه كه سيزه حيات ويرور يعني
علوم دينيه‌يه كه انكله حيات قلوب حاصل اولور واعلموا ان الله يحول بين المرء
وقلبه و بيلك كيم على التحقيق ايزد جل جلاله نسنه‌يه كوكلي ارسنده ايرلق صالور بو كلام
خدانك بنده‌يه اولان كمال قربنه تمثيلدر و اسرارنه كما هو حقه مطلع اولمسنه
تشبيه‌در وانه اليه تحشرون و بيلك كيم على التحقيق شان بودر خدانك فرمانينه
جمع اولنورسيز پس اعمالكزه كوره سيزه مكافات ايده واتقوا فتنة لا تصيبن الذين
ظلموا منكم خاصة و بركناهدن صاقنوك كه اكر انك عقوبتي سيزه دكر يالكوز سيزدن
ستم ايدنلره دكمز بلكه حملة كزه دكر واعلموا ان الله شديد العقاب و بيلك كيم بلا
شبهه ايزد ذو الجلال قتي اينجيجي اولوددر اول كيمسه‌يه كه ضرري خلقه متعدي
اوله واذكروا اذ انتم قليل و ياده كتورك اي مهاجرلر اول وقتي كه سيز براز كروه

ايدكوز مستضعفون في الارض يرويوزنده زبون قلنمشلر تخافون ان يتخطفكم
الناس قورقرديكز كه كفار قريش سيزي قپه‌لر قاپنكم پس تنكري تعالى كندو
كرمندن سيزه مدينه‌ده يرويردي فآواكم وايدكم بنصره وكندو يارديمله
سيزه قوة ويردي ورزقكم من الطيبات و پاكيزه اولان اشيادن يعني
مال غنايمدن سيزه روزي قلدي لعلكم تشكرون تا كه سز خدانك
نعمتلرينه شكر ايده‌سيز يا ايها الذين آمنوا اي ايمان كتوردن كروه لا تخونوا
الله والرسول خدايه و پیغمبره خيانت ايتمك يعني خاطركوزده اولان شيئك خلافني
اظهار ايتمك وتخونوا اماناتكم وسيزه قويلان امانتلره خيانت ايتمك
وانتم تعلمون وحال بوكه سيز بيلورسيز كم امانتك حفظي اوزركزه
واجبدر واعلموا انما اموالكم واولادكم فتنة و بيلك كيم بو نعمتلر غيري
برشي يوقدر كه اموالكوز واوشاقلركوز بر محنتدر كه حق تعالى سيزي
انلرله مبتلا قيلدي پس انلرك محبتي خيانتك ارتكابنه سيزه باعث اولمون
وان الله عنده اجر عظيم و بيلك كيم بلا شبهه ايزد ذو الجلال قتنده
برا اولو مكافات واردر اول كيمسه‌يه كه خدانك رضاسن كوزدوب هواي
نفسه تابع اولمدي يا ايها الذين آمنوا ان تتقوا الله اي ايمانه كلانلر
اكر تنكريدن قورقرسيز يجعل لكم فرقانا قلوبكوزده برهدايت
قيلر كه انكله حقي باطلدن ايرورسيز ويكفر عنكم سيئاتكم
وكناهلركوزي سيزدن محو ايدر ويغفر لكم وسيزه مغفرت ايدر
والله ذو الفضل العظيم وايزد ذو الجلال اولو احسان صاحبيدر بو فضل
وكرمندن قوللرك كناهين عفو ايدوب تجاوز ايتسه محل ريب دكلدر
كتورديلر كه چون كفار قريش ايشتدلر كه انصار جماعتي اسلامه كلوب سرور كائناته
تابع اولديلر بو ايشدن خوف ايدوب دار الندوه نام موضعده حضرتك
خصوصنده مشاوره ايتمك ايچون جمع اولنديلر ابليس لعين دخي بر پیر نجدي صورتنده
كلوب مشورتلرينه حاضر اولدي ادارلرنده ابو البختري نام كيمسه ديدي فكرم بو
ذاهب اولدي كه محمدي براوده حبس ايدوب انك دردودوارين باغلیوب كما ايحق
بر پنجره قويه‌سيز ماكول ومشروبي اندن ويره‌لر وبو حال اوزره قالسون تا اولنجه‌يه
پیر نجدي ديدي بو فكر صواب دكلدر زيرا انك قوم وعشيرتي چوقدر لر كلوب زورله
اني الكوزدن الورلر بيرله دخي ديدي بنم رايم بودر كه اني بو شهردن چيقاره‌سيز
ايستدوكي يره كتسون ابليس لعين ديدي بو دخي راي دكلدر اول اجلدن

کرنوندن کتندوکن نصکرم هزبرده که کیدانک خلق الدروب سنرکله
جنک ایتمکه کندولرین کتوردو بعده ابوجهل خبیث سویلدی بنم رایم
بودرکه قریش قبیله سننک بویلرندن وانلرله معاهد ایدن عشیرتلردن
بر ادم جمع ایدوب بیردن قلیجلریله محمدی قتل ایدەلر تا انی عشیرتلری
منتشر اولوب بنی هاشم جون جمله عشایره مقاومت ایدەمزلر پس بالضروره
دیتنه راضی اولورلر شیخ نجدی بو رایی تصویب ایلدی دخی عقبنه ابوجهل
بو ایشه شروع ایتدی حق جل وعلا حبیب اکرمنی بو ایشدن اکاه ایدوب همان
اول کیجه بیورد کاشانه حضرت علی المرتضی یی دوشکنده یاتروب حضرت صدیقله
غاره کیتدیلر حق جل وعلا بو سنکوره اوله جق ایشلرده حبیب اکرمنه اول وقعه
ایدوکی لطف واحسانی تذکیر ایدوب تا که شکر اوزره مداومت ایده واذ یمکر بک الذین
کفروا دخی خاطره کتور اول وقتی که کفر ایدنلر سکا تدبیر حیله ایدیلر لیثبتوک
تا که سنی حبسله مقید قیله لر او یقتلوک یا مختلف قلیجلرله سنی
اولدوره لر او یخرجوک یا مکه شهرندن سنی چیقارندره لر ویمکرون
دخی حیله لرک تدبیرک ایدرلر ویمکر الله وحق تعالی انلرک مکری مکروه
کوره جزالرین ویرور والله خیر الماکرین وتنکری تعالی جزا ویرنلرک
یکرکیدر کتوردیلر که نضر ابن الحارث امم سالفه نک اخبارندن
کاهلکی وار ایدی خلقی انده ذوق ایجون دیردی ایستسم محمد المصطفی
دیدوکی سوزکبی بن دخی سوز سویلرم زیرا نقل ایدوکی کلام جمله سی
کچمشلرک افسانه سیدر حق جل وعلا اول خبیثک دیدوکی سوزدن
خبر ایدوب واذا تتلی علیهم آیاتنا وقچن نضر واتباعی اوزره ایاتمز
اوقنور قالوا قد سمعنا دیرلر علی التحقیق بو کلامی بیز ایشتدک بونک
کبی دیردک ان هذا الا اساطیر الاولین بو برنسنه دکلدر الا کچمشلرک
افسانه لری مرویدر که نضردن اول ناسزا سوزلر صادر اولیجق حضرت
صلی الله علیه وسلم اکا دیدی ای وای سکا بنم کتوردکم سوز خدانک
کلامیدر پس نضر بو سوزه مقابله سنده دعا ایلدی تا که حق تعالی
بیوردی واذ قالوا اللهم ان کان هذا هو الحق من عندک دخی یاد
اول وقتی که نضر واتباعی تهکم یوزندن دیدیلر ای خداوند اکر بو کلام کندیسی
سنک قتندن ایندرلمش دوغرو لقدر فامطر علینا حجارة من السماء
بیز اوزریمزه مطر یاغدر کوک سمتندن او ائتنا بعذاب الیم یا بولردیجی

١٤٨

اشکنجه یه کتوردی وما کان الله لیعذبهم وتنکری تعالی انلری بیردن هلاک
ایتمزدی وانت فیهم وحال بوکه سن ارالرنده سن وما کان الله معذبهم وایزد
جل جلاله انلری تعذیب ایدیجی دکلدی وهم یستغفرون اول حالده که
کندولر مغفرت طلب ایدرلر یعنی ارالرنده قالان اهل ایمان غفران طلب ایدرلر
وما لهم الا یعذبهم الله دخی حضرتک ارالرنده اقامتی ومومنلرک استغفاری
نابینلرده زایل اولیجق قنقی ایولک کندولره ثابت اولدی که انک سببیله
تنکری تعالی کندولرین معذب قیلمیه وهم یصدون عن المسجد الحرام
وحال بوکه کندولر پیغمبری واهل ایمانی حرم محترمک زیارتندن منع ایدرلر
وما کانوا اولیاءه وبیت شریفک اوزرینه متولی حکم ایدیلر ان اولیاؤه الا
المتقون شرکدن پرهیز ایدنلردن اوکه برکیمسه انک اوزرینه متولی دکلدر ولکن
اکثرهم لا یعلمون ولیکن چوقلری بیلمزلرکیم نفس الامرده بیت شریف اوزره ولایتلری
یوقدر وما کان صلاتهم عند البیت دخی بیت شریفک قتنده برنسنه
الا مکاء وتصدیة مکر صفیر ایتمک واللرین چالمق مرویدرکیم داب اهل کفر بو ایدی
قچن بیت شریفه طواف ایدرلردی کشیلر وعورتلر چپلاق اولوب برمقلرین بری
برینه کچروب بجنده صفیر ایدرلردی واللرین بری برینه چالرلردی فذوقوا
العذاب پس ای کفار اشکنجه یی داتک یعنی بدر وقعه سنده اولان اسیرلکک
وقتلک چاشنی سن الک بما کنتم تکفرون ایتدککوز کفر سببیله ان الذین ینفقون
تحقیقا شول کیمسه لرکه کفر ایتدیلر اموالرین بذل ایدرلر لیصدوا عن سبیل الله
تاکه تنکرینک یولندن یعنی پیغمبرک متابعتندن خلقی منع ایده لر روایت بدر وقعه سنده
بیجک یید دنلر حقنده نازل اولدی وانلر اون ایکی کشیدیلرکه هر کونده بیرلری
اون دیوه بوغازلیوب خلقه یدوردی و بر قولده ابوسفیان حقنده نازل اولدی
قچن احد جنکنده عربدن جمع ایتدوکی کیمسه لردن ماعدا بنه انلردن ایکی
بیک ادم اجرتله دوتوب اونلرلونه قرق وقیه التون صرف قیلدی فسینفقونها
پس بلدسک انلری صرف ایدرلر ثم تکون علیهم حسرة صکره اونلرینه
پشیمانلک وقیغو اولور زیرا مال کیتدی ومقصد حاصل اولمدی
ثم یغلبون صکره اخر الامرده مغلوب اولورلر والذین کفروا الی جهنم یحشرون
دخی کفر ایدنلر دوزخه سورولورلر لیمیز الله الخبیث من الطیب تاکه تنکری تعالی
کافری مومندن ایره ویجعل الخبیث بعضه علی بعض وکافر قسمنک بر
بو مقدارا اوزره قیلوب فیرکمه جمیعا انی قاتی جمع ایدوب بیری برینه متصل ایلیه

فيجعله في جهنم اندنصكره انى جملةً دوزخه قيلا اولئك اول كروه
كه هركز اسلامه كلمزلر هم الخاسرون كندولردر اوتوزنلر عدد
قل للذين كفروا كفر ايدنلره سويله يعني ابوسفيان واصحابنه سويله
ان ينتهوا اكر پيغمبره عداوتدن واز كچوب اسلامه داخل اولورلر
يغفر لهم ما قد سلف كناهلريندن كچمش اشيا كندولره مغفرة اولنور
وان يعودوا واكر محمد المصطفى نك جنكنه دونرلر فقد مضت
سنة الاولين بى شبهه كيم زمان سابقده اولانلرك طريقى كچمشدى
يعني امم سابقده كه پيغمبرلر اوزره جمعيت ايدوب بيماننكلر نيته
قصد ايدرلردي اخر الامر حق تعالى پيغمبرلرنى اوزدلونه منصور ايدوب
انلرى اهلاك ايدردى بونلر دخي بو حال اوزره قالورلرسه اوكونه
برعذابه منتظر اولسونلر وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة واى اهل ايمان كفارلر جنك
ايدك بر وقته دك كه كفر بولنميه ويكون الدين كله لله ودين تموسي خدايه
مخصوص اوله واديان باطله مضمحله اوله فان انتهوا پس اكر كفردن
واز كچرلر فان الله بما يعملون بصير بى شبهه كه حق تعالى اسلدوكلرى
اشيا بر بينا بر انلره كوره كندولره مكافات ايدر وان تولوا واكر
ايماني قبول ايتمكدن يوز دوندررلر فاعلموا ان الله مولاكم بلك كيم
على التحقيق ايزد جل جلاله يار ومعينكوزدر نعم المولى حق جل وعلا نه فائيله
كوزل معيندر ونعم النصير ونه فائيله ايو يار معيندر واعلموا انما غنمتم
دخي بلك كيم بلا شبهه كفاردن زور ايله الدوغكوز نسنه نى من شيء اوزره
اسم شيء اطلاق اولنان نسنه دن ايلكه وار ايسه فان لله خمسه بيشدن
برى خدايه مقرردر وللرسول وپيغمبره دخي ولذي القربى وپيغمبره
قرابت صاحبى اولنه وانلر عبد المطلبك وهاشمك اولادلريدر
واليتامى والمساكين واكسزلره وبوقسللره دخي وابن السبيل واهل اسلامدن
مسافر اولوب الندن برشى اولميانه دخي واكر ولايتنده مالي وار ايسه جمهور
علمانك اوزره در كه بو مقامده خدانك نامى تيمن وتبرك ايجون ذكر اولنمشدر
ومزبور اولان خمس حضرتك حياتنده بش حصه اولوب هر بر كروهه
بر حصه ويرلوردي وحضرتك وفاتندنصكره حضرت امام اعظم قتنده
رسول اكرمك واقاربنك حصه سى ساقط اولوب خمس قالان اوچ كروه
اوزره منقسم اولور لكن ذوي القربانك فقراسي مساكين قسمنه

الجزؤ العاشر

مندرج اولور ان كنتم آمنتم بالله محذوفه متعلقدر ما قبلنده مذكور اولان
كلام اوزرنه دلالت ايدر پس تقدير كلام بو كونه اولور كه بلك كيم حق جل
وعلا خمسي مزبورلره قيلدى ودورت حصه سنى سيزه اكر تكريه ايمان كتورمش
ايسكوز وما انزلنا على عبدنا واكر ايمان كتورمش ايسكوز شول شيئه كه قولمز اوزره
يعني محمد المصطفى اوزره ايندردك ايتلردن وملائكه دن ونصرتدن يوم
الفرقان بدر كوننده كه اول كونده حق باطلدن ايرلدى يوم التقى الجمعان
اول كون كه اهل اسلام واهل كفر ملاقى اولديلر والله على كل شيء قدير
وايزد ذو الجلال هر نسنه اوزره توانادر پس قادردر كه از كروهي چوق كروه اوزره
منصور قيله اذ انتم بالعدوة الدنيا ياد ايدك اول وقتي كه سيز اهل
اسلام مدينه يه يقين اولان دره نك سمتنده سيز وهم بالعدوة القصوى
وكفار مدينه دن اوزاق اولان دره نك سمتنده درلر والركب اسفل
منكم انلر كه بازركانلر يعني ابوسفيان واصحابي سيزدن اشغه درلر ولو تواعدتم
واكر سيز وقريش جنك ايچون وعده لشوب صكره انلرك حالنى وسيزك
حالكزي بيلمش اولسيدكوز لاختلفتم في الميعاد البته سيز وعده
خلاف ايدردكوز انلرك هيبتندن زيرا انلر برسلاح بيشمار كروه ايديلر
وسيزي سلاح براز كروه ايدكوز ولكن ليقضي الله امرا كان مفعولا
ولكن اول كوزده اول كيفيت اوزره جمع اولدي تا كه ايزد ذو الجلال بر ايش
حكم ايده كه اول ايش ايشلنمليدر ليهلك من هلك عن بينة تا كه هلاك
اولان شخص برظاهر دليلدنصكره هلاك اوله ويحيى من حي عن بينة
وتا كه صاغ قلان كيمسنه براشكار دليلدنصكره صاغ قله يعني وقعهٔ بدر اياتي
عظامدن برايتيدي هر كيم اني مشاهده ايتدي بعده ميت اولدي يا صاغ قالدى
اكا بر عذر وبهانه اولمادى وان الله لسميع عليم وتحقيقا كه خداي ذو الجلال كفر
ايدنك كفرنه وايمان كتورنك ايمانك دوروشت ايشدوب كما ينبغي بيلور
مرويدر كه رسالت پناه صلى الله عليه وآله اول كيجه كه ارته سي جنك بدر واقع
اولجق بعض عالمى رؤياده كوردى كه دشمن لشكري غايتله زبون وآز در پس صحابهٔ كرامه
واقعه سنى بو مليه تأويل ايتدى كيم ان شاء الله دشمن مغلوب وبز غالب اولورز
صحابهٔ كرام بو واقعه دن شادمان اولديلر وبو نعمتي حق جل وعلا جنابنه
تذكيرا ايدوب بيوردى اذ يريكهم الله في منامك قليلا خاطره كتور اول وقتي
كه حق جل وعلا سكا كفار لشكرين اويقوكده آز كوستردى ولو اريكهم كثيرا

واكوسكا انلري برجوق كروه كوسترسيدي لفشلتم ولتنازعتم في الامر
البته جرات سيز اولوب جنك خصوصنده اختلاف ايدردكوز ولكن الله سلم
وليكن حق تعالى سلامتي انعام ايتدي يعني حق جل وعلا لطف وكرميله جراتسزلكدن
واختلافدن سيزي صاقلدي انه عليم بذات الصدور تحقيقا كيم خداي ذو الجلال
سينه لرده اولان اموره دانادر بس انلردن صادر اولیجق اشيايي بختني بيلور
واذ يريكموهم دخي ياده كتورك اول وقتي كه حق تعالى سزه كفاري كوسترور
اذ التقيتم في اعينكم قليلا انلره كورشدكوزده براز كروه ويقللكم في اعينهم
وسيزي كوزلرنده از قلدي ليقضي الله امرا كان مفعولا تاكه ايزد تعال
رايتي حكم ايدركه اول ايش علم قديمنده ايشلنمليدي والى الله ترجع الامور
وايشلر خدانك فرماننه دونمش قيلنور يا ايها الذين امنوا اذا لقيتم
فئة اي ايمانه كلانلر قجن كفاردن بر كروهه صاتشورسيز فاثبتوا مكانكوزده
دورك واذكروا الله كثيرا تاكه سيز ظفر بولهسيز واطيعوا الله
ورسوله وخدانك فرماننه وپيغمبرك سوزنه منقاد اولك ولا تنازعوا وبيري
بر كوزه مخالفت ايتمك فتفشلوا وتذهب ريحكم كه اختلاف ايتكوزدن وزبون
اولوب دولتكوز نابود اولور بو مقامده ريح كه يلدر دولته مستعاردر اول
اعتبار ايله كه دولته حاصل اولان امورك تمشيت ونفوذي ريحك هبوب
ونفوذنه مشابهدر واصبروا وقتالده صبر ايدك ان الله مع الصابرين
كه بي شبهه خداي عز وجل صبر ايدنلرله در يعني انلري محفوظ ومنصور
قيلادرمش ويدركيم قجن اهل مكه كارباننك مددنه چيقديلر جحفه نام مكانه
واصل اولدقلرنده ابو سفيان كندولره خبر صالدي كه كاربانكوز قورتلدي كرو دونك
ابو جهل ديدي تا دام كه بدره كيدوب انده شراب ايچوب چنكيلري
سوليتميونز وانده حاضر اولان اعرابه الوان نعم يدرميونز دونمكمز محالدر
بعده بدره كلديلر وليكن ايتدوكلري اذوقلرك يرينه مي يرنه شرابن ايچديلر
وانالر اوندلرينه فرياد و فغان ايتديلر يعني حق جل وعلا اهل ايماني اول كونه
ايشدن نهي ايدوب بيوردي ولا تكونوا كالذين خرجوا من ديارهم بطرا ورئاء
الناس واولمك شول كيمسه لر كبي كه منزللرندن چيقديلر فخر ايتمك ايچون ويصدون
عن سبيل الله وخلقي خدانك يولندن منع ايتمك ايچون والله بما يعملون محيط وحق
جل وعلانك علمي ايشلدكلري ايشي قابلمشدر بس انلره كوره سزالريني ويرر وركتوردكلر كه
قجن قريش كارباننك امدادنه چيقديلر بني كنانه قبيله سيله اولان عداوت قديمه لرين

وانده تعالى تقللكم دونمكه
چون ذكر ايدي ويقللكم في اعينهم

تذكر ايدوب كيرو يه دونمك ايستديلر اول محل ابليس لعين قبيله مزبوره نك
بيوكي سراقه بن مالك كناني نام كيمسه نك صورتنده كيروب قريشه كلوب ديدي
سيز ايو غيرت وحميت ايدرسيز توقف ايتمك كه سيزه بر كيمسه غلبه ايده
يوقدر واكر بني كنانه نك غدرين ملاحظه ايدرسيز بن سيزه انلرك ضررندن
ضامنم وبو سفرده بن سزكله برابرم جنك محلنده ملائكه نك اينمسن كوريجك
فراري قراره تبديل ايتدي كندو يه ديديلر بو محلده بزي براقوب نيچه سن جواب ويردي
بن كوردكمي سيز كورميورسيز بس حق جل وعلا اهل ايمانه بو احوالدن خبر ويروب بيوردي
واذ زين لهم الشيطان اعمالهم دخي ياد كتورك اول وقتي كه ابليس لعين كفار
قريشه كندو ايشلرين مزين قيلدي وقال لا غالب لكم اليوم من الناس ديدي
سيزه بوكون بر غلبه ايديجي يوقدر خلقدن واني جار لكم دخي على التحقيق بني كنانه
طرفندن عهد ويررم فلما تراءت الفئتان بس اول محل كه ايكي كروه بري برينه
كورندي نكص على عقبيه ايكي اوكچه سي اوزره دوندي وقال اني بريء منكم
وديدي بلا شبهه بن سيزدن بيزارم اني اخاف الله بي كمان كه بن تكريدن
قورقرم والله شديد العقاب وتكري جل وعلا كندو سندن خوف
ايتميه نه قتي اشكنجه لودر منقولدر كه قجن بقيه كفار مكه يه دونديلر كه بزم
بوزغونلغمزه سراقه باعث اولدي سراقه بو كلامي ايشديجك ديدي اي قوم
نيچون بكا افترا ايدرسيز بن چيقمكوزدن خبردار اولمدم بوزغونلغكوز
واقع اولميجه بعده اسلامه كلدوكلرنده بيلديلر كه او شيطان ايدي اذ يقول
المنافقون والذين في قلوبهم مرض دخي ياد كتورك اول وقتي كه مدينه ده
اولان منافقلر وكوكلرنده شبهه اولان كيمسنه لر بدر وقعه سنده ديديلر
يعني ظاهرده اسلامي كوستروب باطنده كفري صاقليان كروه وايمانده هنوز
اطمئنان پيدا ايتميان كروه ديديلر غر هؤلاء دينهم بونلري يعني اهل ايماني
دينلري الدندي كه قدرتلري اولميان شئه كندولرين صالديلر زيرا
اول وقعه ده اهل اسلام اوج يوز اون اوچ نفر ايديلر وكفار بيك بر سلاح شخصه
قريب ايدلر چون بو كلام اهل نفاقدن صدور ايتدي حق تعالى جوابلرنده
بيوردي ومن يتوكل على الله وهر كيم تكري تعالى اوزره اعتماد ايدر فان الله عزيز
بي شبهه كيم خداي عز وجل غالبدر كه كندويه التجا ايده ني ذليل ايتمز حكيم درست
حكم ايديجيدر كه عقل استبعاد ايتدوكي واديه ايتمدوكي شي حكمتيله ايشلر
ولو ترى واكر كورسيدك اي كوريجي اذ يتوفى الذين كفروا الملائكة قجن فرشته

كفرا يدنلرك جانلرين قبض ايدرلر يضربون وجوههم وادبارهم
اول حالده كه ملائكه انلرك يوزلرين واكسه لرين اوروب ديرلر
وذوقوا عذاب الحريق دخي يانمغك اشكنجه سن دادك اول زمان برامر
عجيب مشاهده ايدرلك ذلك اول اورمق واشكنجه بما قدمت ايديكم
الكركوز ايلر وكونديردكي نسنه سببيله در وان الله ليس بظلام للعبيد
دخي اول سببيله دركه على التحقيق ايزد جل وعلا قوللره ستم ايديجي
دكلدر كدأب آل فرعون بومذكورا ولان كفارك عادتي مصر پادشاهنه تبعيت
ايدنلرك عادتي كبيدر والذين من قبلهم وال فرعوندن اسبق دابي بوكه
تنكرينك اياتنه تصديق ايمديلر فاخذهم الله بذنوبهم پس حق تعالى كناهلري
سببيله كندولرين عقوبتله الدي نته كه بونلري الدي ان الله قوي
بي شبهه كيم خداي ذو الجلال غايتله كوچلودر شديد العقاب قتي اشكنجه
لودركه بركيمسه عقابني دفع ايتمكه قادر دكلدر ذلك اول ستم كه انلره ايلدي
بان الله لم يك مغيرا نعمة اول سببله دركه حق جل وعلا دكشدريجي دكل ايدي
بر ابوكلكي كه انعمها على قوم اني بر كروه اوزره احسان ايتدي حتى يغيروا ما بانفسهم
طبيعتلرنده اولان حالني بريمان حالتره تبديل لري واقع اولمينجه وان الله سميع عليم
واول سببله دركه خداي لايزال انلرك سوزلرين بوايشيديجي فعاللرين بخشي بيليجيدر
كدأب آل فرعون والذين من قبلهم كذبوا بايات ربهم نظيري سنك ترجمه سي
ما لا سبقت ايتدي فاهلكناهم بذنوبهم پس كناهلري سببيله كندولرين تابود
ايتدك واغرقنا آل فرعون وفرعونك اتباعن قلزم درياسنده غرق ايتدك
وكل كانوا ظالمين وهر بركروه غرق اولانلردن وكفاردن قريشدن كفر ومعصيت ايله
نفسلرنه ستمكار ايديلر ان شر الدواب عند الله تحقيقا كيم حيواناتك غايتله يمانلري
تنكري قتنده الذين كفروا شول كيمسه لردركه كفر اوزره مصر اولديلر فهم لا يؤمنون
پس انلر ايمانه كلمزلر الذين عاهدت منهم لفظ الذين كفروادن بدل بعضدر
يعني كفرا يدنلرك بر مقداري شول كيمسه كه سن كندولردن عهد الدك ثم ينقضون عهدهم
في كل مرة صكره پيمانلرين بوزدلر هر كزه وانلر بني قريظه يهوديدر كه حضرتيله
عهد بغلمشلردي بو وجه اوزره كيم حضرتك دشمنلرنه ياردم ايتميه لر صكره
بدر كوننده مشركلره سلاحله مدد ايدوب ديدلر عهدي اونتدق ينه حضرت
صلى الله عليه وسلم كندولرله منوال سابق اوزره عهد و پيمان بغلدي خندق
وقعه سنده ينه عهدي بوزديلر وهم لا يتقون وانلر عهدي بوزمقدن پرهيز

ايتمزلر فاما تثقفنهم في الحرب پس اكر جنكده انلره مصادف اولورسن فشرد بهم من خلفهم
پس انلرك قتلي واهانتلريني سبيله ازعاج ايدوب اياق التي دلوندره اولان كيمسه لري لعلهم
يذكرون تا كه ازعاج وپراكنده اولنان كيمسه لرتنبه وعبرت الهلر واما تخافن
من قوم خيانة واكر بر معاهد كروهدن عهدكي بوزمسين ملاحظه ايدرسن
فانبذ اليهم پس عهدلرين كندولره صال على سواء عداوتده برمعتدل طريق اوزره
اولدوغي حالده كه كندولره عهدك بوزمسين اظهار ايدوب بر انسكار اخبر
ايده سن واوزدلرنه جنكده عجله ايتميه سن تاكه غرضك خيانتدن مبرا اوله
ان الله لا يحب الخائنين بي شبهه كيم خداي عز وجل خيانت ايدنلري سيومز ولا
يحسبن الذين كفروا سبقوا وبر كيمسه كمان ايتمسون كه كفرا يدنلر ايلرو
كيدوب قورتلديلر انهم لا يعجزون تحقيقا كيم انلر طلب ايلدندن ولاني عاجز قومزلر
كه قورتله لر واعدوا لهم ما استطعتم من قوة دخي اي اهل ايمان كفار ايچون
جنكده قوه اوله جق الاتدن قادر اولدوغكوز اشيايي اماده قيلك حضرت
عقبة بن عامر رضي الله عنه مرويدركه ديدي سيد الكونيني منبر اوزره
ايشتدم بيوردي كه الا ان القوة الرمي يعني اكاه اولك كيم على التحقيق قوه اوق
ايتمسيدر بعض علما بيوردي كه چون اوق ايتمسي جمله سلاحك اشعالندن
انفعدر حضرت صلى الله عليه وسلم اني ياكوز ذكر ايلدي ومن رباط الخيل
دخي في سبيل الله بغلنمش اتلردن مهيا ايدك ترهبون به عدو الله وعدوكم
انكله خدانك دشمني وسيزك دوشمنكزي قورقوتورسيز وانلردن مراد دي
كفار مكه در وآخرين من دونهم دخي كفار مكه دن اوزكه برشقه كفاري
انكله قورقوتورسيز لا تعلمونهم سيز انلري بيلمزسيز الله يعلمهم حق جل وعلا
انلري بيلور وما تنفقوا من شيء في سبيل الله وزاد مقوله سندن هر نسنه يي
كه تنكري يولنده بذل ايدرسيز يوف اليكم مكافاتي سيزه بالتمام واصل اولور
وانتم لا تظلمون وحال بوكه سيزه مكافاتك نقصانيله ستم كورمش قيلنمز سيز
وان جنحوا للسلم واكر كفار صلحه ميل ايدرلرسه فاجنح لها سن دخي اكا ميل ايت
وتوكل على الله وايزد ذو الجلال اوزره اعتماد ايت كفره نك مكر وحيله سندن
خوف ايتميه زيرا حق جل وعلا سني انلردن صاقلمشلردر انه هو السميع العليم
كه بي شبهه خداي متعال كندو كفارك سوزلرين درست ايشدوب نيتلرين
بخشي بيلن وان يريدوا ان يخدعوك واكر صلحلريله سني الداتمق ايسترلر
فان حسبك الله بلا شك انلرين شرين دفع ايتمكه سكا كافي خداي عز وجل

سکا قاقیدر هو الذی ایدک بنصره و بالمؤمنین کندودن اول بیوردکارکه
یاردمیله واهل ایمانله سکا قوت ویردی والف بین قلوبهم واهل ایمانک
کوکللری اراسنده اتصال قیلدیکه نفس واحده پایه سنده اولدیلر
لو انفقت ما فی الارض جمیعا اکر بر یوزنده اولان اشیانی جمله صرف
ایتسیدک ارالرنده اصلاح ایتمک ایچون ما الفت بین قلوبهم کوکللری
اراسنده جمع ایتمزدک ولکن الله الف بینهم ولکن ایزد جل جلاله قدرت
کامله سیله کوکللری اراسنده الفت صالدی انه عزیز تحقیقا که ایزد متعال
غالب وقادردر ایستدوکی نسنه یی بیلور نه کونه یاپر حکیم اولور حکیم ایستدوکی حکمتله ایدر یا ایها النبی
ای خدادن خبر کتوردن وجود شریف حسبک الله حق جل وعلا سکا قافیدر
ومن اتبعک من المؤمنین واهل ایماندن سکا ایرولک ایدنلر دخی کافیدر
بو ایت بدر وقعه سنده جنکدن اول نازل اولدی اهل ایمانه تقویت ویرمک
ایچون یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال ای دفیع القدر اولان ذات
پاک اهل ایمانی جهاده وزره قندر ان یکن منکم عشرون صابرون اکر سیزدن
صبرله متصف یکرمی نفر اولورسه معرکه قتالده یغلبوا مائتین کفاردن ایکیوز
کیمسه یه غالب اولورلر وان یکن منکم مائة یغلبوا الفا من الذین کفروا
واکر سیزدن یوز صبر ایدیجی شخص اولورسه کفرا یدنلردن بیک شخصه
غلبه ایدرلر بانهم قوم لا یفقهون اول سبب ایله که انلر بر کروهدرلر که خدای
ودوزخی بیلمزلر تا که تحصیل ثواب ایچون مؤمنلر کبی جنکده صبر ایده لر
چون حق جل وعلا حکم ایتدیکه اهل اسلامدن بر نفر کفاردن اون نفره مقاومت
ایدوب ثابت اولسون وبو ایش اهل ایمانه کران کلمشدی حق تعالی انلردن بو حکمی
تخفیف ایلدی پس بیوردی الان خفف الله عنکم شمدی تنکری تعالی
سیزدن اول اغر حکمی یونکل قیلدی وعلم ان فیکم ضعفا وعلم قدیمله بیلدیکه
سیزده زبونلق وار فان یکن منکم مائة صابرة پس اکر سیزدن صبر
صاحبی یوز کیمسه اولورسه یغلبوا مائتین ایکی یوز کافری یکرلر وان یکن منکم الف
واکر سیزدن بیک شخص اولورسه یغلبوا الفین اهل شرکدن ایکی بیک شخص
یکرلر باذن الله خدانک ارادت ومعونتیله والله مع الصابرین وایزد جل وعلا
صبر ایدنلرله درمرویدرکه بدر وقعه سنده قریشدن یتمش کیمسه یی حضرتک
حضورینه اسیر کتوردیلر حضرت صلی الله علیه وسلم خصوصلرنده اکابر صحابه
ایله مشورت ایتدی حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه سویلدی

یا رسول الله بونلر چونکی اقاربکدر اولی اودرکه حاللرینه کوره فدیه لرین الوب
قویویره سن برکون اوله که اسلامک دولت هدایتی کندولره واصل اوله حضرت
فاروق رضی الله عنه سویلدی یا رسول الله بونلر کفرک رئیسلریدر اولی و انسب
بودرکه فرمان ایدهسن بونلری اولدره که حق تعالی انلرک فدیه سندن مستغنی
قیلمشدر حضرت صلی الله علیه وسلم ابوبکر سوزینه عمل ایدوب فدیه لرین الدی
حق تعالی عتاب طریقیله بو ایتی منزل ایدوب بیوردی ما کان لنبی ان یکون له
اسری بر پیغمبره لایق وسزاوار دکل ایدی که کندویه اسیرلر اوله
حتی یثخن فی الارض دوی زمینده قتلی چوق ایدوب ایچنده مبالغه ایتمیجه
زیرا اسلامی عزیز ایدن وکفری ذلیل قیلان اول ایشدر تریدون عرض الدنیا
فدیه نک المسیله بو جهانک بی بقا اولان مالن ایسترسیز والله یرید
الاخرة وحق سبحانه وتعالی او بر جهانک ثوابن سزه ایستر والله عزیز
وایزد ذو الجلال دوستلرین دوشمنلری اوزره غلبه ایتدرمکه توانادر
حکیم هر کسک حالنه لایق اولان نسنه یی بخشی بیلور لولا کتاب من الله
سبق اکر لوح محفوظده تنکری دن بر حکم کچمش اولمسیدیکه مجتهد اولان
کیمسنه اجتهادنده خطا ایتسه معذب اولماز لمسکم فیما اخذتم عذاب عظیم
البته فدادن الدوغکوز نسنه دن اوتری سزه بر اولو اشکنجه دکردی مرویدر
که حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی اوقدیمی بر عذاب نازل اولسیدی حضرت
عمردن وسعد بن معاذدن اوزکه بر کیمسه اندن نجات بولمزدی زیرا سعدک دخی رای
حضرت عمرک رایی کبیدی منقولدر بو ایت نازل اولدقدنصکره صحابه
کرام غنیمت مالندن تصرف ایتمکدن قصد ایتدیلر حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب
بیوردی فکلوا مما غنمتم پس غنیمت الدوغکوز نسنه دن یعنی فدیه دن یا للبه
انتفاع ایدک زیرا غنیمت مقولسندندر حلالا طیبا پاکیزه حلال اولدیغی
حالده واتقوا الله وفرمانه مخالفت ایتمکده تنکریدن خوف ایدک ان الله غفور
رحیم بی شبهه کریم خدای عز وجل کناهکری سترایدوب سیزی غنایله اسیر کرکه غنیمتدن
الدوغکوز شی سیزه مباح قیلدی اسباب النزولده کتوردیکه حضرت صلی الله علیه وسلم
عمی حضرت عباسه که اسیرلرک زمره سندندی ایدی بیوردی که کندو
جانک و ایکی برادرزاده نک عقیل بن ابی طالبک ونوفل ابن الحارثک فدیه سن ویر
حضرت عباس دیدی یا محمد دوا کوردمیش که بقیه عمرمی کدالکله کچوره یم بوددکلو
مالی فدیه ویره بیلورم حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی قانی اول التون

که مکه‌دن چیقدوکلری محل ام الفضله ویروب سویلدک باشمه بر حال
کلورسه بو التونی سکا ودورت اوغلمه دیرحضرت عباس بو کلامی اشیدیجک
دیدی بوندن سکا کیم خبر ویردی حضرت صلی الله علیه وسلم سویردی که رب تبارک وتعالی
بکا اندن خبر ویردی حضرت عباس رضی الله عنه اول وقت دیدی شهادت
ایتدوم که سن صادق سن وتکریدن اوزکه معبود یوقدر وسن انک رسولی
سن والله بو احوالی اوزره خدادن اوزکه برکمسه‌یه مطلع دکلدر اول محلده حق
حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها النبی ای خدادن خبر ویرن نبی
ذات قل لمن فی ایدیکم من الاسری سویله اللرکوزده اولان کیمسنه‌لره اسیرلرده
ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا حق جل وعلا کوکللرکوزده ایمان واخلاص کوردوکده
یؤتکم خیرا مما اخذ منکم سیزه ویرور سیزدن النوغی شیدن یکرک
ویغفر لکم وکناهلرکزی سیزه بارلغار والله غفور رحیم وایزد ذو الجلال
اهل ایمانه شرک حالتده واقع اولان کناهلری ستر ایدوب اسلامه کلمکه
کندولره هدایت ویرمکله اسیرکر حضرت عباسدن رضی الله عنه مرویدر
که سویردی حق تعالی بکا ایکی وعد ایتدی بیری بو کم سویردی سندن النان
شیدن یکرک شی احسان ایدرم کندویه حمد اولسون که انی احسان ایتدی
شمدی بیکرم اون عبد مملوکم وار در ادنالری یکرمی بیک التون‌له تجارته سفر
ایدر بو روز منم قوبوسن بکا ویردی که جمله عربک اموالندن بکا اوسوکلیدر و
ایکنجی وعده مغفرتدر امیدوارم که انی دخی ایفا ایده زیرا کریمک وعده سندن
خلاف المان بیت خلاف وعده محالست کز کریم ایده لئیم اکر نکند وعده را
وفا شاید وان یریدوا خیانتک واکر اسیرلرسنک خیانتکی ایسترلر کرکندولرک
بعلدکک یمانی بوزه‌لر فقد خانوا الله من قبل بی شبهه دونمشا قدم کندولردن
النان عهدک بوزمسیله تنکریه خیانت ایتدیلر فامکن منهم پس ایزد جل وعلا
سنی اوزرلرینه مسلط ایتدی والله علیم حکیم وتنکری تعالی قوللرکز احوالن بیلور در
کما ینبغی اوزرلرینه حکم ایدر ان الذین آمنوا وهاجروا تحقیقا شول کیمسنه‌لر
که ایمان کتوروب اوطانلرین ترک ایتدیلر وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله
ومالریله وجانلریله خدانک یولنده جالشدیلر والذین آووا ونصروا
وشول کیمسنه‌لر که اهل هجرته مکان ویروب کندولره یاردم ایتدیلر اولئک بعضهم
اولیاء بعض اولکروهلر میراثده بیرلری بیرلرینه مستولی اولور ابتداء اسلامده
مهاجرین وانصار بیری بیرندن هجرت ونصرت سببیله میراث الوردی صکره

واولوا الارحام

واولوا الارحام ایتیله بو حکم منسوخ اولدی والذین آمنوا ولم یهاجروا
وشول کیمسنه‌لر که ایمانه کلوب اوطانلرین ترک ایتمدیلر ما لکم من ولایتهم من شیء
میراث خصوصنده اوزرلرینه تولیه ایتمکدن سیزه اصلا برشنه یوقدر
حتی یهاجروا اوطانلرین کندولر ترک ایتمینجه وان استنصروکم فی الدین واکر
دین خصوصنده سیزدن یاردم طلب ایدرلر یعنی هجرت ایتمیان اهل ایمان
مشرکلرله جنکلری واقع اولیجق سیزدن یاردم ایستسلر فعلیکم النصر
یاردملری اوزرکزه واجبدر جمیع اهل شرکه اوزره الا علی قوم بینکم
وبینهم میثاق مکر اهل شرکدن بیر کروه اوزره کم اراکزده واراریندن بر پیمان
اوله که هجرت ایتمیان اهل ایمانی بونلر اوزره نصرت ایتمک والله بما تعملون
بصیر وخدای ذو الجلال وفاء عهد ونقضدن ایشلدککوز شیئه
بینادر والذین کفروا بعضهم اولیاء بعض وکفر ایدن کروه بیربیرلرینک
بیربلرینک متولیلریدر الا تفعلوه اکر ایتمزسکز ذکر ایتدوکم زمانی یرلرده
تکن فتنة فی الارض دونیا زمینده بر اولوفتنه حاصل اولور واو ایمانک
ضعفی وکفرک ظهوریدر وفساد کبیر وبر بیوک مفسده دخی دنده پیدا
اولور والذین آمنوا وهاجروا وجاهدوا فی سبیل الله وشول کیمسنه‌لر
که ایمانه کلوب هجرت ایتدیلر وتنکرینک یولنده چالشدیلر والذین آووا
ونصروا وشول کیمسنه‌لر که اهل هجرته یر ویروب یاردم ایتدیلر اولئک
هم المؤمنون حقا اولکروهلر که صفات مذکوره ایله متصفلر کندولر
درست اهل ایمانن اولانلر لهم مغفرة کناهلرک یارلغمسی انلرهدر ورزق
کریم ورزق کریم ودخی بی منتسیز روزی دخی والذین آمنوا من بعد وشول
کیمسنه‌لر که حدیبیه صلحندنصکره ایمانه کلدیلر وهاجروا وجاهدوا
معکم وهجرت ایدوب جنکده سیزکله چالشدیلر فاولئک منکم اولکروه زمره
کوزدندرلر واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض وقرابت ایه لری بیرلری
بیرلرینک میراثی المسنده اجانبدن احق واولادر فی کتاب الله تنکرینک
حکمنده ان الله بکل شیء علیم تحقیقا کیم حق جل وعلا هرشنه‌یه دانادر
پس میراثه مستحق اولانلرک زمان استحقاقلرین ایو بیلور

.... سورة براءة مدنیة وهی آخر ما نزلت وآیها مائة وثلثون آیة

بو سوره‌یه براءة دیدیلر یعنی کفاردن بیزارلکی افاده ایدن سوره در
دخی خشمه مشعر بیرقی ودخی تفصیلی تفاسیرده مسطوردر واخیده بسمله یوقدر

وتقدیر بو سبیله ترك اولنمشدر بسمله امانه مشعردر و بو سوره رفع امان
ایچون نازل اولمشدر براءة من الله ورسوله بو تنکریدن و رسولندن واصل
اولمش بر بیزارلکدر الی الذین عاهدتم من المشرکین اهل شرکدن شول کیمسه
لره که سز انلرله عهد ایلدکوز کتوردیلر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم عربدن
بعض اهل شرکله عهد و کفت ایتمشدی بنی ضمره و بنی کنانه دن ماعدا قوملری
عهدی بوزدیلر حق تعالی ایت مزبوره ایله پیغمبرنه فرمان ایتدیکه انلرله
بغلنان عهد و پیمانی بوزه و کندولره سویلیه فسیحوا فی الارض اربعة
اشهر پس یر یوزنده درت آی شوال و ذی القعده و ذی الحجه و محرم کزك
یعنی امورکزه تمشیت ویرملك ایچون سیزه درت آی مهل ویرلمشدر واعلموا
انکم غیر معجزی الله و بیلك کیم علی التحقیق سیز تنکری تعجیز ایدیجی دکلسز یعنی هر چند
که سیزه مهلت ویردی اوزندن قچمه سیز ما فوت سیزی بولور وان الله مخزی الکافرین
و بیلك کیم بلاشك حق تعالی کافری دنیاده قتل و اسیرله و آخرتده عقوبتله رسوا
ایدیجیدر واذان من الله ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر و بو تنکریدن
و لو حجك یعنی قربان بیرمنك کوننده بر بیلدرمکدر که ان الله بریء من المشرکین
علی التحقیق خدا عز و جل بیزاردر مشرکلردن ورسوله و پیغمبری دخی انلردن
بیزاردر فان تبتم پس اکر ای مشرکلر کفر و غدردن توبه ایدرسەکز فهو خیر
لکم اول توبه ایتمك سیزه یکرکدر وان تولیتم و اکر توبه دن یوز دوندروب
کفر اوزره ثابت اولورسز فاعلموا انکم غیر معجزی الله بیلك کیم بلاشبهه
خدایی عاجز ایدیجی دکلسز قنده کیدرسکز سیزی بولور وبشر الذین کفروا
بعذاب الیم و کفر ایدنلری بر دردلی اشکنجه ایله مژده لندر چونکه حق
تعالی عهد و پیمانی بوزنلرك احوالنی بیان ایدوب بیوردی الا الذین عاهدتم
من المشرکین لیکن اهل شرکدن شول کیمسەلر که کندولرله عهد بغلمش ایدکوز
ثم لم ینقصوکم شیئا صکره عهدکزه ایتدکلری شروطدن بر نسنه
اکسلتمدیلر ولم یظاهروا علیکم احدا و دوشمنلرکوزدن بر کیمسه ایله
اوزرکزه ارقه شوب انلره معاونت ایتمدیلر فاتموا الیهم عهدهم
انلره پیمانلرینی اتمام ایدك الی مدتهم مقرر و معین اولان وقتلرنه دك
ان الله یحب المتقین تحقیقا که ایزد جل جلاله عهد وفا ایدن پرهیز
کارلری سیور فاذا انسلخ الاشهر الحرم پس محرم عهدی بوزنلره ویرلان
مهلتك ایلری منقضی اولوردا فاقتلوا المشرکین اهل شرکی اولدری اولدرك

حیث وجدتموهم قنده کندولرین بولورسز وخذوهم و انلری اسیر ایدك واحصروهم
و مسجد الحرامك طوافندن انلری منع ایدك واقعدوا لهم کل مرصد و هر کذرکاهده
انلر ایچون اوتورك فان تابوا واقاموا الصلوة پس اکر کفردن ایمانه رجوع ایدوب
نمازی قیلالر وآتوا الزکوة و زکوتی ویرورلر فخلوا سبیلهم یوللرین قویی
ویرك یعنی انلره تعرض ایتمك ان الله غفور رحیم زیرا علی التحقیق خدا
عز و جل انلرکیچمش کناهلرینی ستر ایدوب ثواب جزیل ایله کندولرینی اسرکر
وان احد من المشرکین استجارك و اکر اهل شرکدن بر کیمسه سندن امان
استدی فاجره حتی یسمع کلام الله اکا امان ویر تا که خدانك سوزنی یعنی
قرانی ایشده ثم ابلغه مأمنه صکره اسلامه کلدیسه انی امنیتی محلنه
یتشر یعنی انی خانەسنه یتشر زیرا خانەسی امنیتی محلیدر ذلك بانهم قوم
لا یعلمون بو امانه بویلەسی اولسبیله در کیم انلر بر کروه در که ایمان نه اولدیغن
بیلمزلر پس انلره امان ویرمك لازمدر تاکه خدانك کلامنی ایشدوب تدبر ایدەلر
کیف یکون للمشرکین عهد عند الله وعند رسوله نیجه اهل شرکه پیمان اولور خدانك
قتنده و پیغمبری قتنده بو مقامده استفهام انکار و استبعاد ایچوندر
یعنی مشرکلره خدا و پیغمبر قتنده عهد اولماز الا الذین عاهدتم عند المسجد
الحرام مکر مشرکلردن شول کیمسەلر که عهد اولورکه مسجد الحرام یاننده کندولره
عهد بغلمش ایدکوز فما استقاموا لکم فاستقیموا لهم پس مادامکه انلر عهدلری
اوزره سیزه استقامت کوستردیلر سز انلره استقامت کوسترك ان الله
یحب المتقین تحقیقا کیم خدا عز و جل پرهیز ایدنلری سیور کیف نیجه
اهل شرکك عهدلری اوزره دورلر وان یظهروا علیکم و حال بوکه اوزرکزه غلبه
ایدرلرسه لا یرقبوا فیکم الا ولا ذمة حقکوزده نه عهد و نه حق قرابت کوزه درلر
یرضونکم بافواههم اغزلریله سیزی خشنود ایدرلر وتأبی قلوبهم و کوکللری قبول
ایتمز اول سوزلری که اغزلری سویلدی یعنی قلبلری لسانلرینه موافق دکلدر واکثرهم
فاسقون و چوقلری ایمانك قبولندن سرکشدرلر اشتروا بآیات الله ثمنا قلیلا
خدانك ایاتنی آز بهایه دکشتردیلر یعنی کلام مجیدی نفسلرینك آرزوسنه تبدیل
ایدرلر فصدوا عن سبیله پس حقك یولندن اعراض ایتدیلر انهم ساء ما کانوا یعملون
تحقیقا کیم ایشلدوکلری ایش غایتله بد ایش ایدی لا یرقبون فی مؤمن الا ولا ذمة
برنده مسلمان حقنده نه آند و نه عهد ملاحظه ایدرلر واولئك هم المعتدون
و اول کروه کندولردر شرارت و طغیانده حددی تجاوز ایدنلر فان تابوا واقاموا

في الدين

الصلوة رجوع ایدوب نمازی قیلدیلر و اتوا الزکوة و زکوتی ادا ایدرلر فاخوانکم
اندر دینده قرنداشلر کوزدلر و نفصل الایات لقوم یعلمون و آیات قرآنیه یی
بیان ایدرز بر کروهه که انک ایچنده اولان احکامه نظر ایدوب فهم ایدرلر و ان
نکثوا ایمانهم و اکر اهل شرک اندلرین بوزدلر من بعد عهدهم سزکله عهدلری واقع
اولدقدن صکره و طعنوا فی دینکم و دینکزده صریح تکذیبیله و احکامک تقبیحیله طعن ایتدیلر
فقاتلوا ائمة الکفر بس کفرک سردارلریله جنک ایدک انهم لا ایمان لهم بی شبهه
کیم انلر کفر حقنده کندولره اندلر یوقدر لعلهم ینتهون قاتلوا لفظنه متعلقدر
یعنی انلرله جنک ایتمکده غرضکوز بو اولسون که انلر کفردن فراغت ایدرلر نه ایذالرینی قصد
ایدهسز الا تقاتلون قوما نکثوا ایمانهم نیچون بر کروهله جنک ایتمزسز که اندلرین بوزدیلر
وهموا باخراج الرسول و مکهدن پیغمبرک چیقرمسین قصد ایتدیلر وهم بدؤکم اول مرة
و حال بوکه اول کز کندولر سیزه باشلدیلر زیرا حضرت صلی الله علیه وسلم اول کندولرین
دلیل و برهان ایله دعوت ایلدی انلر دلیلنه مقابل دلیل کتورمکدن عجز اولنجه ایدوب عداوه
و جنکه باشلدیلر اتخشونهم انلره جنک ایتمکدن قورقرمیسز فالله احق ان تخشوه
پس تنکری تعالی سزاوارتردر که کندوسندن خوف ایدهسز ان کنتم مؤمنین
اکر اهل ایمان ایسکوز زیرا مؤمن اولان تنکرینک عقوبتین چکوب کیمسهدن خوف
ایتمز قاتلوهم اهل شرکله جنک ایدک یعذبهم الله بایدیکم تنکری تعالی الرکوز ایله
انلری معذب قیلادر و یخزهم و انلری خوار و حقیر ایدر و ینصرکم علیهم و اوزلرینه سیزه
یاردم ایدر و یشف صدور قوم مؤمنین و ایمانه کلمش کروهک سینه
لرینه شفا باغشلر و انلر بنی خزاعهدر دین اسلامه دخول ایتمک ایچون
یمندن کلمش بر جماعتلر بعدم که اسلامه داخل اولدیلر اهل شرک کندولرینه
خیلی اذیت کوردیلر اندن سرور کائناته شکایت ایدوب حضرت صلی الله علیه وسلم
کندولره بیوردی الدرحکمک ان شاء الله فرج یقیندر و یذهب غیظ قلوبهم
و کوکلرینک اچغی کیدر زیرا کرانی کفارک ایذاسندن کوکلری حاصل
ایتمش ایدی بو آیت کریمه عیننده واقع اولان شیدن خبر ویردی زیرا حق تعالی وعده
وفا ایدوب مشرکلری خوار و ذلیل و هلاک قیلدی و مؤمنلره تشفی حاصل
اولدی و یتوب الله علی من یشاء و حق جل و علا ایستدوکی کیمسه اوزره توبه
ایدر بو آیتده اولان اخبار دخی واقع اولدی زیرا انلردن عکرمه ابن ابی جهل
و ابو سفیان و سهیل ابن عمرو و بونلرک امثالی نیجه کیمسهلر ایمانه کلدی
والله علیم حکیم و حق جل و علا اولمشی و اولهجق اشیایه دانا هر ایشی کما ینبغی

ایشلیجیدر ام حسبتم ان تترکوا بلکه کمان ایتدکوز می ای غزایی کراهت ایدن
مؤمنلر کیم اولدوغکز حال اوزره ترک اولنهسز و لما یعلم الله الذین
جاهدوا منکم و بو حال بوکه تنکری تعالی بیلمدی شول کیمسه که سیزدن
جهاد ایتدیلر نفی علمدن مراد نفی معلومدر یعنی سیزدن جهاد ایدوب کفارله
دوستلق ایتمیانلر اولمیوب که خدانک علمی انلره تعلق ایده و لم یتخذوا من دون الله
ولا رسوله ولا المؤمنین ولیجة و تنکریدن و نه پیغمبرندن ماعدا و اهل ایماندن
مغایر دوست ایدنمدیلر والله خبیر بما تعملون و ایزد جل و علا ایشلدوککوزه
داناد کتوردیلر کیم فخر حضرت عباس اسیر اولدی اهل اسلام انی شرکله و صله رحمک
قطعیله توبیخ و تعنیف ایتدیلر خصوصا حضرت علی المرتضی رضی الله عنه غایتله
سرزنش ایتدی حضرت عباس رضی الله عنه دیدی سیز بزم عیوبمزی عد ایدوب
محاسنمزی اونودرسیز بز مسجد الحرامی عمارت ایدوب تعظیم ایدرز و حاجیلره
صو ایچوررز و اسیری قورترورز حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ما کان
للمشرکین ان یعمروا مساجد الله اهل شرکه صحیح و جایز دکلدی تنکرینک مسجدلرین
آبادان ایدهلر شاهدین علی انفسهم بالکفر اول حالده که نفسلری اوزره کفر
ایله کواه اولمشلر اظهار شرک ایله و تکذیب رسول ایله اولئک حبطت اعمالهم
اول کروه ایشلری که انکله فخر ایدرلردی باطل اولدی و فی النار هم خالدون
و دوزخده کندولر همیشه اقامت ایتمشلردر انما یعمر مساجد الله من امن بالله
والیوم الآخر تنکرینک مسجدلرین بر کیمسه تعمیر ایتمز الا اول کیمسه که تنکرینک
وحدانیتنه و روز قیامتک وقوعنه تصدیق کتوردی و اقام الصلوة و نمازی
شروطیله قیلدی و آتی الزکوة و اوزرینه واجب اولان مال زکوتی ویردی
و لم یخش الا الله و امور دینیهده تنکریدن اوزکه بر کیمسهدن قورقمدی
فعسی اولئک پس شاید صفات مزبوره ایله متصف اولان کروه ان یکونوا من المهتدین
دوغری یولی بولانلرک زمرهسندن اولهلر اجعلتم سقایة الحاج و عمارة
المسجد الحرام ایا حاجیلرک صو وارمسین و محترم اولان مسجدک یاپمسین کمن امن
بالله والیوم الآخر شول کیمسهنک ایمانی کبی که تنکرینک وحدانیتنه و صونکی کونه
اولمسنه تصدیق ایتدی و جاهد فی سبیل الله و تنکرینک یولنده جهاد ایتدی
لا یستوون عند الله اول ایکی قسم تنکرینک قتنده برابر اولمازلر والله لا یهدی
القوم الظالمین و ایزد جل جلاله ارباب شرک اولان کروهه هدایت ایتمز زیرا
انلر شرکی اختیار ایتمکله نفسلرینه ستم ایتدیلر الذین امنوا و هاجروا شول کیمسهلر

که ایمانه کلوب وطنلرین ترک ایتدیلر وجاهدوا فی سبیل الله باموالهم وانفسهم
دخی تنکرینک یولنده اموالریله وجانلریله جهاد ایتدیلر اعظم درجة عند الله
پایه جهتندن تنکری قتنده زیاده اولودرلر شول کیمسه‌لردن که بو صفا
عاری‌دلر واولئك وانلرکه اول کمالاته جامعدرلر هم الفائزون کندولره
ایکی جهانک خیراته ظفر بولانلر یبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان پروردکارلری
انلری مژده لتدر کندوسندن صدور ایتمش بر اولو رحمتله وخشنود لکله
وجنات وبر بهشتلرله که لهم فیها نعیم مقیم کندولره انجنده انقطاع قبول
ایتمز نعمتلر وار خالدین فیها ابدا طول قالمغی انلرک انجنده همیشه تقدیر
ایتمشلر ان الله عنده اجر عظیم تحقیقا که تنکری تعالی کندو قتنده
بر اولو اجرت وار که دنیانک مالی اکا نسبت اولنجق بر شی حقیردر کتوردیلر
که فتح سرور کائناته مدینه یه هجرة ایتمکه رخصت اولندی صحابه کرامک
بر مقداری مال ومنال واولاد واقاربی ترک ایدوب توجه تام ایله مدینه
هجرت ایتدیلر وبر مقداری دیدیلر هجرت ایدرسک بدرلرمزدن وعشیرتلرمزدن
کسلمک اقتضا ایدر ولرمزده ولان اموال تجارتمز نابود اولوب ضایع
قالور پس حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا
ای ایمانه کلان کیمسه‌لر لا تتخذوا آباءکم واخوانکم اولیاء بدرلرکزی
وبرادرلرکزی دوستلر ایدینمک ان استحبوا الکفر علی الایمان اکر کفری
ایمان اوزره اختیار ایدرلر ومن یتولهم منکم وسیزدن هر کیم انلر ایله
دوستلق ایدر یعنی بدرلری واکثری ایشی پسند ایدرسه فاولئك هم الظالمون
اول کروه که انلرک ایشنی پسند ایدرلر کندولرد ستم ایدنلردر زیرا دوستلغی
وضع ایتمدیلر قل ان کان آباؤکم وابناؤکم واخوانکم وازواجکم وعشیرتکم
سویله اکر بدرلرکز واوغللرکز وبرادرلرکز وقادینلرکز وخصملرکز
واموال اقترفتموها وبر اموال که انلری قزاندکز وتجارة تخشون
کسادها وبر متاع که بیع ولنمامغندن قورقرسیز ومساکن ترضونها
وبو منزللر که انلری پسند ایدرسیز احب الیکم من الله ورسوله وجهاد
فی سبیله سیزه زیاده سوکلیدی خدادن وپیغمبردن ونولنده جهاد
ایتمکدن یعنی بو مذکورلرک محبتی خدانک ورسولنک وجهادک محبتی اوزره
ترجیح ایدرسه کوز اختیار کوزلر فتربصوا حتی یاتی الله بامره منتظر
اولک اول وقته دک که تنکری تعالی عذابنی کتوره والله لا یهدی القوم

الفاسقین وحق جل وعلا حد ودنی تجاوز ایدن جماعته هدایت ویرمز بو آیت کریمه ده عظیم تهدید وار وغایتله نادر اول کیمسه که دینی
مز بوره اوزره ترجیح ایده لقد نصرکم الله فی مواطن کثیرة قسم اولسون
که خدا عز وجل سیزه جنکلرک چوق یرلرنده یاردم ایتدی ویوم حنین دخی حنین
نام مکانک وقعه سنده سیزی منصور قیلدی اذ اعجبتکم کثرتکم چوقلغکز
سیزه پسندیده کلدی بیلمک کرک که حنین مکه ایله طائف اراسنده
بردره در که سرور کائنات مکه فتحندن صکره اون ایکی بیک مرد ایله ثقیف
وهوازن قبیله سنک دورت بیک دلاوریله محاربه یه قصد ایتدی صفوف
مقابلین ایکی طرفدن مهیا اولنجق صحابه کرامک برسی دیدی لن نغلب الیوم
من قلة بو کون از لقدن مغلوب اولمزوز بعده جنکه شروع ایلدیلر
خیلی قتال واقع اولدی بعده نصرکم اهل اسلامه عجبک شامتی واصل اولوب
شکستلری واقع اولدی نته که حق تعالی بیوردی فلم تغن عنکم شیئا وضاقت علیکم
الارض بما رحبت واو ذکرک زمین بولغیله دار اولدی ثم ولیتم مدبرین صکره
بوزچیوردکوز کیرو یه دوغش اولدوغکوز حالده کتوردیلر که اوده کلو حقیقتده
ثابت ولنلر فقط سرور کائنات ایدی وعجه سی حضرت عباس حضرتنک بندوکی
قاطرک دیزکیننه یاپشوب دورمش تا که حضرت کندوسن کفار انجنده صالمیه
وحضرتک عمو زاده سی ابو سفیان دیزکینلرینه حضرت علی وحضرت عبد الله بن مسعود
دخی حضرتدن ایرلمدیلر وقلان صحابه کرام جمله منهزم اولدیلر بر مرتبه
که بو رعونتلرک بعض کیمسه‌لری مکه یه ایرشدی بعده سید الکونین عموجه سی
حضرت عباسه بیوردیکیم خلقی چاغر حضرت عباس بلند آواز ایله ندا ایتدی که
یا عباد الله یا اصحاب الشجرة یا اصحاب سورة البقرة دعقبه صحابه کرام
لبیک لبیک دیرک دونوب جمع اولدیلر واول محل جنابدن رب العزتدن فرشته
لری مدده ایتوب اهل اسلامه معاشه کلوب قتاله شروع ایتدیلر پس حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردی هذا حین حمی الوطیس یعنی جنکک قزلغی محلی
بودر بعده بر اوج تراق الوب مشرکلره دوغرو اتوب دیدی انهزموا ورب الکعبه
دعقبه کیمسی طعمه شمشیر اولوب کیمسی قرار ایدی فراره تبدیل ایلدی نته که حق تعالی
بیوردی ثم انزل الله سکینته علی رسوله وعلی المؤمنین صکره حق تعالی پیغمبرینه
ومؤمنلر اوزره رحمتنی اینردی وانزل جنودا لم تروها وبر لشکرلر اینردی که
سیز انلری کوزلرکوزله کورمدیکوز انلر ملائکه کرام ایدیلر وعدد لرنی

بش بيك يا سكز بيك يا اون التى بيك ايدي وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وكفر ايدنلري
معذب قيلدي كه نيجه سو هلاك وقچ بنكلري اسير اولدي واموالري النديلر
حسابه كلمز نيجه اشيا النديلر وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ واول ايش كفر ايدنلرك
سزاسيدر ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ پس ايزد جل جلاله
اول جنكدن نصكره ايستدوكى كيمسه اوزره توبه ايله تفضل ايدر
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وحق جل وعلا چوق مغفرتلودر غايتله مرحمت ايديجيدر
كه انلرك كناهلرندن تجاوز ايدوب لطف وكرمندن احسانلر اوزرلرينه
تفضل ايتدي منقولدركه بو جنكدن نصكره هوزان وثقيفدن برمقدار خلق
كلوب اسلامه داخل اولديلر بعده حضرته ديديلر يا رسول الله اموالمزو اهلمز بو جنكده
غازيلر الندهدر قالدى حضرت رسول صلى الله عليه وسلم كندولره بيوردى اموالكوزى
يا اهلكوزى اختيار ايدك انلر اهللرين اختيار ايتديلر پس حضرت صلوات الله عليه
جميع اولاد واتساب وعيالرين كندولره باغشلدي يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اى ايمانه
كلان كيمسنه لر إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ بوندن اوزكه برنسنه يوقدر كه مشركلر مردار
فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ پس محترم اولان مسجده تقلشمسونلر يعنى حج وعمره
ايتمسونلر بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا بو ييللرندن نصكره كه هجرتك طقوزنجى سنه سيدر
وبرقولده حجة الوداع سنه سيدر وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً واكر منعلرندن اوترى فقرى
توقع ايدرسيز يعنى اكر انى كمان ايدرسيز كه اهل شركك مسجد الحرامه كلسه وكلمرندن
صكره مكه يه كلان كسيدن ازا اولوب بازارلق وفرايخ اولماز فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ بلا شبهه تنكرى تعالى كند وكرمندن سزى دولتمند
ايده ايسه سز وفى الحقيقه بويله اولديكه بوكوندك اطراف واكنافدن مكه يه كثير نعم
خيرات بر مكانه كيتمز واندن اولان جزيه ومتاع وفتوحات هيچ بر ييرده اولماز
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ بى شبهه كيم حق جل وعلا قولرينك احوالندن دانا اما لكرين بنى
تحقيق ايديجيدر قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ جنك
ايدك اى اهل اسلام شول كيمسه لركه خدانك وحدانيتنه وروز جزانك
وقوعنه تصديق ايتمزلر وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وتحريم ايتمزلر
شول شيئ كه خدا وپيغمبرى انى تحريم ايتديلر وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ ودخى غزوا اولان
دينه تابع اولمازلر مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ صدر ايتدم موصولك بياننده يعنى شول
كيمسه لركه صفات مزبوره ايله متصفدرلر كتاب سماوى مقولرسى كندولره
ويريلن كيمسنه لردندر حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ ايتك ابتداسندهده اولان

قبله غايتدر يعنى اهل كتابله جنك ايدك اول وقته دك كه اوزرلرينه اولان
مالى ايلالريله تسليم ايدرلر وَهُمْ صَاغِرُونَ اول حالده كه كندولر خوار
وحقيردرلر وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ ويهود طائفه سى ديديلر حضرت
عزير تنكرينك اوغليدر بو كلامى انلردن بر كروه ديدى فنحاص اوزرلرينه بخت نصر
مسلط اولوب جمله احبارلرين قيردى كه ارالرنده توراتى حفظ ايدر بر كيمسنه قالمدى
بعده كه حق تعالى عزيرى احيا ايتدي نته كه سورهٔ بقره ده بيان اولندي توراتى
بالتمام ازبرندن اوزلرينه اوقودي بو حالدن تعجب ايدوب ديديلر بو تنكرينك
اوغلى اولمسه ايدي بو حال كندوسندن بولنمزدي وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ
اللَّهِ وترسالر ديديلر حضرت عيسى ايزد ذو الجلالك اوغليدر بو سوزي
انلرك بر طايفه سى ديدى اول وقت كه كورديلر حضرت عيسى پدرسز
طوغدى ايدوب اكمه وابرصى ابرا واولولرى احيا ايتدى ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ
مز بو دلوردن صادر اولان اغزلريله اولان سوزلريدر يعنى اول سوزده دليل
وبرهاندن عارى بر مهمل لافدر ديدر يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
سوزلرين مشابه قيلدلر شول كيمسه لرك سوزينه كه كندولردن اسبق كافر
اولديلر قَاتَلَهُمُ اللَّهُ حق تعالى انلرى نابود قيلسون أَنَّى يُؤْفَكُونَ نيجه حقدن
باطله دونمش قيلنورلر اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ
دُونِ اللَّهِ خدانك پروردكارلكندن تجاوز ايدوب علمالرين وعبادلرين
پروردكارلر ايدنديلر يعنى خدانك فرمانين بوراقوب احبار ورهبان سوزن
اويديلر وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ ودخى مريم اوغلى عيسايى خدا ايدندلر كه سويلديلر او
تنكرينك اوغليدر وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا وحال بوكه
بر معبوددن اوزكه عبادت ايتمكه امر اولنمديلر واول ايزد ذو الجلالدر

نصف الجزء

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ اندن اوزكه بر معبود يوقدر سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ايتدوكلرى
شركدن ذات پاكى منزهدر يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ
استرلركه تنكرينك اشغنى اغزلريله سوندرهلر يعنى خدانك وحدانيتى اوزره
دلالت ايدن حجت وبرهانى تكذيبلريله باطل قيلمق ايسترلر وَيَأْبَى اللَّهُ
إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وايزد جل وعلا توحيدله واعزاز اسلامله نورين اتمام
ايتمكه راضى اولمز وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ واكر اهل كفر انك تمام اولمسين ايستمزلر
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ كيمدر اول پروردكار كه پيغمبرين
دوغرو يول كوسترمكله ودرست دينله يوللدى لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ تاكه

انی جمله دینلر اوزره غالب قیلوب انلری نسخ ایلیه ولو کره المشرکون
واکرچه ارباب شرکك انك اوکونه اولمسین ایستمزلر یا ایها الذین امنوا ان
کثیرا من الاحبار والرهبان ای ایمانه کلنلر تحقیقا که یهود
ونصارانك علماء و زهادلرندن چوق کیمسه لر وار که لیاکلون اموال
الناس بالباطل خلقك اموالك رشوتله ییرلر ویصدون عن سبیل الله
وخلقی خدانك یولنده سلوك ایتمکدن منع ایدرلر والذین یکنزون الذهب
والفضة ولا ینفقونها فی سبیل الله وشول کیمسه لر که التونی وکمشی
صاقلیوب تنکرینك یولنده اذن معین اولان زکوتی ویرمزلر فبشرهم
بعذاب الیم انلری دوزخ آتشنده رشوتله الدقلری اموال اوزره قیزدرلر
فتکوی بها جباههم وجنوبهم وظهورهم پس انلرله انلری
وپانلری وارقه لری داغلنور وکندولره دینلور هذا ما کنزتم لانفسکم
بودر اول شی که جانلرکزه انی صاقلدیکز فذوقوا ما کنتم تکنزون پس انکله
صاقلدیغوکزك عذابن دادك ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا تحقیقا
که آیلرك صایسی تنکری تعالانك قتنده اون ایکی آیدر فی کتاب الله لوح محفوظده
یوم خلق السموات والارض اول کونده که کوکلری و یری یراتدی منها اربعة
حرم اول اون ایکی آیك دردی محرملردر وانلر رجب وذی القعده وذی الحجه
ومحرمدرلر ذلك الدین القیم بو آیلرك تحریمی و تعینی دوغرو دیندر یعنی حضرت
ابراهیم واسمعیلك دینیدر وطائفهٔ عرب انی انلردن وراثت ایتدیلر
فلا تظلموا فیهن انفسکم پس بو محرم آیلرده کندوکزه حرمتن هتك ایتمکله
جانلرکزه ستم ایتمك جمهور علماء بونك اوزره درلر که اشهر حرمده جنکك حرمتی
منسوخ اولمشدر و آیلرنده منهی اولان ظلمی معصیتك اولکا بیله تاویل ایتدیلر
زیرا اول آیلرده عصیان ایتمك غایتله بر عظیم جرمدر وقاتلوا المشرکین کافة
واهل شرکله تمام جنك ایدك کما یقاتلونکم کافة نته کم انلر سزکله تمام جنك
ایدرلر واعلموا ان الله مع المتقین وبیلك کیم علی التحقیق خدا عز وجل
پرهیزکارلر ایله در دنمشلر که داب عرب جاهلیه بو ایدی کیم بحج
جنکلری اثنا سنده محرم اولان ای طوغردیلر انك الجنده جنکی استحلال
ایدوب بر اوزکه آیی محرم قیلدیلردی وبونی انلره ابداع ایدن جناده ابن عوف
کنانیدی بروایدرکه موسم حجده دوه سی اوزره دوروب ندا ایدردی که
ای معشر اعراب معبودلرکز سزه محرم آیی حلال ایتدیلر پس سیز دخی الجنده

جنکی حلال کورك اول سنه منقضی اولیجق موسم جدیدده ینه دره
اوزره دوروب دیردی بتلرکوز سزه محرم آیلری حرام ایتدیلر سیز
دخی انلرك حرمتن دوتدك وبو ایشه نسیء دیرلردی پس حق جل وعلا انك حکمنی
بیان ایدوب بیوردی انما النسیء زیادة فی الکفر بوندن اوزکه
بر نسنه یوقدر که ایك حرمتنی براوزکه آیه تاخیر ایتمك کفرده برارتقلکدر
زیرا بو ایش خدانك تحریم ایتدوکنی تحلیل وحلال ایتدوکن تحریم ایتمکدر پس بو بر شنیعه
کفردرکه یاپلورنه اولان کفرلرانی جمع ایدیلر یضل به الذین کفروا کافر
اولانلر انکله ازغورتیلورلر یحلونه عاما ویحرمونه عاما بریل انی حلال
ایدرلر وبریل انی حرام ایدرلر یعنی انی حرمتی اوزره ترك ایدرلر لیواطئوا عدة
ما حرم الله تاکی تنکرینك تحریم ایتدوکی شهرلر صایسنه موافق قیلالر
فیحلوا ما حرم الله پس تنکرینك تحریم ایتدوکی نسنه یی حلال قیلالر عددلرك
ملاحظه سیله وقتی ملاحظه ایتمدن زین لهم سوء اعمالهم کندولره
بد ایشلری اراسته قیلندی والله لا یهدی القوم الکافرین وایزد
جل جلاله بی دین اولان کروهه دوغری یولی کوسترمز منقولدرکه هجرتك
طقوزنجی ییلنده حضرت صلی الله علیه وسلم غزوهٔ تبوکه عزیمت ایدوب
صحابهٔ کرامه فرمان ایتدیکه عثمان غزیمی اول طرفه توجیه ایدهلر هوانك
شدت حرارتندن بعض کیمسنه لر بو سفر غزاء کلوب کبی حرکت ایتدیلر حق تعالی
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین امنوا ای ایمان کتورن کیمسنه لر
ما لکم اذا قیل لکم انفروا فی سبیل الله سیزه نه عارض اولدی که چون سیزه
دینلور تنکرینك یولنده جهاد ایتمکه چیقك اثاقلتم الی الارض اغر
حرکت ایدوب یریر نسنه میل ایدرسیز یعنی مکانکوزده اقامت ایتمکه رغبت
ایدرسیز ارضیتم بالحیوة الدنیا من الاخرة ای اولان صاغلقله خشنود اولدوکوز
بو صونکی سرای یرینه فما متاع الحیوة الدنیا فی الاخرة پس فریب اولان
صاغلقك کیجسی وبو جهانك کیجسی قتنده برشی دکلدر الا قلیل الا بر ازجقدر
که غافل اولان اکابر وجهله الدغر الا تنفروا یعذبکم عذابا الیما اکر دعوت
اولندوغکوز جنکه چیقمزسیز بر دردلو اشکنجه ایله سیزی معذب قیلالر
ویستبدل قوما غیرکم وسیزدن اوزکه بر کروه یرکزه کتوره ولا تضروه شیئا
وخدایه منسوب اولان دینه بر نسنه ضرر ایتمزسیز زیرا کندوسی هر شیئدن
مستغنیدر والله علی کل شیء قدیر وایزد جل جلاله هر نسنه اوزره

ترانادر لا تنصروه فقد نصره الله اكر اكا ياردم ايتمزسز حق تعالى
اكا ياردم ايدرنته كم كمسه ياردم ايتمدي اذ اخرجه الذين كفروا اخرجهم
كفر ايدنلر كندويي چيقرديلر ثاني اثنين ايكينك ايكنجسي اولدوغي حالده
اذ هما في الغار اول وقتده كه ايكيلري مغاره ده ايديلر اذ يقول لصاحبه
لا تحزن قيغي يارنه يعني حضرت ابي بكره ديردي الم چكمه ان الله معنا كه بي
شبهه ايزد جل جلاله بزمله در كتوردكلري قيغي سرور كائناته اذن اولنديغي
كيم مكه دن هجرت ايده ربيع الاولك پنجشنبه كيجه سنده حضرت ابي بكرك
غار ثور نام مكانه حضرت صديقله توجه ايتدي اهل شرك خبردار اولنجق
طلب لرنده شتاب ايدوب هر بريلوكي بر سمته كيتدي انلرك بر كروهي مكانه
معهوده واصل اولدقلرنده حق تعالينك الهاميله عنكبوت اول مغاره نك
اغزيني اوزره خانه اوردي و كوكرجين انده يومرتلدي پس كفار غارك
تا پوسنه نظر ايدنجه خلو مكانه دلالت ايدن علامتي كوروب ايچروسنه
تعرض ايتمديلر و اول اثناده حضرت صديق سرور كائناته ديردي بو مشركلرك
برسي اياغي التنه بقرسه بي شبهه بزي كورور حضرت صلى الله عليه وسلم
اكا بيوردي ما ظنك باثنين الله ثالثهما همان اول محلده حق جل وعلا حضرت
صديقه ثبات ويردي نته كم بيوردي فانزل الله سكينته عليه دبر قولده
ضمير حضرته راجعدر يعني حق تعالى امينيتني پيغمبره انزال ايتدي و
ايده بجنود لم تروها و اكا بر تقويت ويردي بر لشكرلرله كه سيز انلري كورمدكز
و انلر فرشته لردي وجعل كلمة الذين كفروا السفلى و بيدين اولانلرك
سوزين الچقرك قيلدي وكلمة الله هي العليا و تنكري نك سوزي
يعني توحيد كندودر يوجه دك اولان والله عزيز حكيم و ايزد جل وعلا
ايشنده غالب تدبيرنده درست حكم ايديجيدر انفروا خفافا وثقالا غزايه
چيقك يونكل و آغر اولدغكوز حالده يعني غزايه چيقمقدن تخلف ايتمك
اكر اكا توجهكوز وار و اكر يوق وجاهدوا باموالكم وانفسكم في سبيل الله و
مواللركزله وجانلركوزله سعي ايدك تنكري نك يولنده ذلكم خير لكم بو سعي ايتمككوز
دن سيزه يكركدر ان كنتم تعلمون اكر بيلورديكوز كيم سعي ايتمككوز
سيزه خير اولدغن بيلمك كركدر حضرت صلى الله عليه وسلم غزوه تبوكه عازم
اولنجق اهل اسلام اوچ فرقه اولديلر جان وكوكل ايله رغبت ايتديلر و بر فرقه لر
چيقمغه رغبتلري يوق ايدي انجق حضرتك فرماننه مخالفت ايتمكه جرأت

ايتميوب چيقديلر و بر فرقه لري كه منافق ايديلر مدينه ده قالمغه رغبت ايدوب بر الاي
اعذار بارده ايله حضرتدن اذن ايستديلر حق جل وعلا بو فرقه نك حقنده
بو آيتي منزل ايدوب بيوردي لو كان عرضا قريبا وسفرا قاصدا اهل نفاق دعوت
اولندقلري شيء المسي قولاي بر نفع دنيوي وبر اورته سفر اولسيدي لاتبعوك
البته سكا موافقت ايدرلردي ولكن بعدت عليهم الشقة وليكن مشقتله كسلن
مسافه اوزرلرنه اوزاق اولدي وسيحلفون بالله ويقنده خدايه آند ايچرلر كه
لو استطعنا لخرجنا معكم قدرت وامكانمز اولسيدي سزكله چيقردك يهلكون
انفسهم بو يالان يمينله كندو جانلرين نابود قيلورلر يعني انك سببيله جانلرين
عذابه مستحق ايدرلر والله يعلم انهم لكاذبون و ايزد ذو الجلال بيلور
كه انلر يالانجيلردر زيرا غزايه چيقمغه كمال استطاعتلري وار ايدي عفا الله عنك
تخلف ايدنلره اذن ويرمكك خصوصنده ايدوكك تقصيري حق تعالى سندن تجاوز ايلدي
لم اذنت لهم نيچون انلره اذن ويردك كركدي كه توقف ايده سن حتى يتبين لك
الذين صدقوا تا كه عذرلرنده يالان سويليانلري بيله سن لا يستأذنك الذين يؤمنون
بالله واليوم الاخر ان يجاهدوا باموالهم وانفسهم تنكري نك وحدانيتنه
و روز جزانك اولمسنه تصديق ايدنلر سندن اذن ايستمزلر كه اموالرليه وجانلريله
جهاد ايدرلر يعني ايماننده اخلاص صاحبي ولانلر جهاده شتاب ايدوب اذن اوزره
اني موقوف قيلمازلر دكل اندن تخلف ايتمكه اذن ايسترلر والله عليم بالمتقين وخداي
متعال پرهيزكارلري ولانلرك احوالنه داناد ر انما يستأذنك الذين لا يؤمنون بالله
واليوم الاخر غزادن تخلف ايتمك ايچون سندن اذن المز الا شول كمسه لر كه خدانك
وحدانيتنه وقيامت كوننه ايمان كتورمزلر وارتابت قلوبهم وكوكللري شكه دوشدي
فهم في ريبهم يترددون پس انلر كندو شكلرنده متحير اولمشلر ولو ارادوا الخروج
واكر غزا ايچون چيقمغي ايسته سيدلر لاعدوا له عدة البته اول چيقمق ايچون آلات مهيا
ايدرلردي ولكن كره الله انبعاثهم وليكن حق جل وعلا انلرك كتمكلرين ايستمدي فثبطهم
پس جبانت وكسل ايله كندولرين غزادن الي قودي وقيل اقعدوا مع القاعدين
وكندولرينه ديلديكه اوترنلرله اوترك يعني حضرت پيغمبر كندولرينه اذن ويردكي محل انلره
ديدي مدينه ده قلان عورتلر واوشاقلر وخسته لرله قالك لو خرجوا فيكم اكر كوزده
چيقمش اولسيدلر ما زادوكم الا خبالا الا چيقمقلريله شر وفساددن اوزكه بر شي سيزه
ارتورمزلردي ولاوضعوا خلالكم والبته سخن چينلك وافساد له اراكوزده سعي
ايدرلردي يبغونكم الفتنة واول حالده كه اراكوزده صالمق فتنه ايله سيزي مفتون
ايتمك ايسترلر وفيكم سماعون لهم وارا كوزده انلر ايچون ايشديجيلر واركه

كرچك سوزيلر ظاهر اولنلر
وتعلم الكاذبين

سوزکزی یایشدوب الوه کونوردولر والله علیم بالظالمین حق جل وعلا
ستمکارلرک احوالنه داناد‌ر پس انلرک ضمیرلرنده اولان اشیایی برخوش
بیلور لقد ابتغوا الفتنة من قبل قسم اولسونکه بوندن اسبق فتنه ایستدیلر
یعنی احد وقعه سنده ایشکک بوزلسنه دیو لداشلرک ایرلسنه طالب اولدیلر
وقلبوا لک الامور وایشلری سنکچون دوندردیلر یعنی مکر وحیله لری ایشکک بوزلمسنه
تدبیر ایتدیلر حتی جاء الحق اول وقته دک که نصرت الهیه کلدی وظهر امر الله
وخدانک دینی آشکار اولدی وهم کارهون وانلر انک ظهورین ایستمزلر کوردیلر
که جد ابن القیس حضرته کلوب دیدی یا رسول الله انصار معلومدر کیم بن نسایه
سنه غایتله مبتلایم بنی سفره کوتورمه که توره قرمز دومک قادینلرینه میل ایدوب
مفتون اولورم کرم ایت بنی کوتوروب فتنه یه صالمه عالم السر والخفیات انک حقنده
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ومنهم من یقول ائذن لی وانلردن بر کیمسه وار که
سویلر بکا اذن ویر ولا تفتنی ودخی مفتون قیلمه الا فی الفتنة سقطوا
آگاه اولکیم فتنه یه دوشدیلر که نفاقلری ظاهر اولدی وان جهنم لمحیطة بالکافرین
وتحقیقا کیم دوزخ کفاری بیجه‌جه قیامت کوننده ان تصبک حسنة
تسؤهم اکر بعض غزالرکده سکا بر ایولک حاصل اولور دنیا فقلری غمناک قیلادر
وان تصبک مصیبة واکر بعض سفرلرده سکا بر بلا ایرشه دیرلر یقولوا قد اخذنا
امرنا من قبل بز ایشمزک احتیاطنی اللرده بوجنک واقع اولمدن آلدق یعنی کندو
رائیلرین بکنوب دیرلر وهله اولاده ایشمزی بو ملاحظه ایدوب بو سفره
کیتمدک ویتولوا وهم فرحون ومجلسکدن دونوب کیدرلر اول حالده که
کندولر سونمشلر قل لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا سویله بزه هیچ برنسنه دکمز
الا اول نسنه که تنکری تعالی بزه انی یازدی هو مولانا کندودر ایشمزی اصلاح
ایدوب یاردم ایدن وعلى الله فلیتوکل المؤمنون وانردنو الجلال اوزره
اهل ایمان اعتماد ایتسونلر وکرسنه اعتماد ایتمسونلر قل هل تربصون
بنا الا احدى الحسنیین سویله سیز بزه انتظار ایتمزسیز الا ایکی ایلکک بیرسین
یعنی غزالرده ظفر وشهادت که تغییری بر شی بزه انتظار ایتمزسیز ونحن نتربص بکم
وبز سیزه ایکی بلایکک بیرسین انتظار ایدرز که ان یصیبکم الله بعذاب من عنده
تنکری تعالی سیزی بر اشکنجه ایله دکه کندو قتندن او بایدینا یا الیمز ایله
سیزه بر عذاب دکدره که کفرکوز سببیله سیزی قتل ایدرز فتربصوا پس عاقبتمز
اولمجق شیئه منتظر اولک انا معکم متربصون کیمی شبهه یز عاقبتکوزه

160

قنغی شی اولجغنه سزکله انتظار ایدیجیلر زمره وینده که جد بن قیس مزبور
غزادن قالمق ایچون حضرتدن دستور ایستدوکنده دیدی
یا رسول الله اکرچه فتنه دن قورقدیغمدن غزایه کیتمک ایستمم
ولیکن عسکر اسلامه مالمله مدد ایدرم حق تعالی بو آیتی انکا جواب
اولمغیچون اینزدروب بیوردی قل انفقوا طوعا او کرها سویله یا محمد
ارادتکوز وار ایکن وبوغیکن مالکوزی بذل ایدک لن یتقبل منکم سیزدن
قبول اولنمز یعنی بذل ایتدوکوز مالی حیز قبوله کچمز ایسترسه اول بذل
رضا حالنده اولسون ایسترسه اکراه حالنده انکم کنتم قوما
فاسقین زیرا علی التحقیق سیز دائره ایماندن چیقمش بر کروه ایدکوز
وما منعهم ان تقبل منهم نفقاتهم وبر شی انلری منع ایتمدی که صدقه
لری کندولردن قبول اولنه الا انهم کفروا بالله وبرسوله الا که بلاشک
انلر خدایه وپیغمبره نه تصدیق کتوردیلر یعنی بذل ایتدوکلری
مالک قبول اولنمسنه بر شی منع ایتمدی الا کفرلری ولا یأتون الصلوة
الا وهم کسالى ونمازه کلمزلر الا اول حالده که کندولر اویرنقلرلر
ولا ینفقون الا وهم کارهون وبرنسنه فی سبیل الله صرف
ایتمزلر الا اول حالده که کندولر انک صرف اولنمسین ایستمزلر زیرا انلر انک ویرمسنده
ثواب توقع ایدرلر ونه ترکنده عذاب ملاحظه ایدرلر فلا تعجبک
اموالهم ولا اولادهم پس انلرک نه اموالی ونه اوشاقلری سکا خوش کلمسونلر
انما یرید الله لیعذبهم بوندن اوزکه برنسنه یوقدر کیم تنکری تعالی ایستر که انلری
فی الحیوة الدنیا انلرک جمع وحفظیله کندولرین حیوة دنیوده معذب
قیله وتزهق انفسهم وارواحلری بدنلرندن صعوبتله چیقه وهم کافرون
وحال بوکه کندولر کافرلردر یعنی کفر اوزره میت اولوب اموال واولاد
لری کندولره منفعت ایتمز پس اول اموال واولاد انلره استدراج اولور
ویحلفون بالله انهم لمنکم ودخی اهل نفاق خدایه اند ایچرلر کیم علی التحقیق
کندولر سیزدندرلر مسلمانلرک زمره سندندرلر وما هم منکم وحال
بوکه کندولر سیزدن دکلدرلر ولکنهم قوم یفرقون ولیکن انلر بر کروهدر
که قورقرلر لو یجدون ملجأ اکر بر صغنجق یر بولسیدیلر که انکا التجا
ایدرلر او مغارات یا بر مغاره لر که انده قیانلر او مدخلا یا برده بر دلک که
ایچنده اختفا ایدرلر لولوا الیه البته انکا توجه ایدرلردی وهم یجمحون

اول حالده كه كندولر يترز بر تذللك كه كندولرين برشي دوندرمز كتوردلر
كه حضرت صلى الله عليه وسلم صدقه نك قسمته فرمان ايلدي ابو الجواظ
منافق حضرتدن اوتري ديدي دوستكزه بقمزميسيز كه صدقاتي
قويون چوبانلري اراسنده قسمت ايدوب كمان ايدر كه كندوسي عدل ايدر
حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ دخي
منافقلردن شول قسم واركه صدقات قسمتنده سني عيبه منسوب
قيلدر فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا پس اكر اندن برشي ويريلورسه خشنود اولورلر وَإِن لَّمْ
يُعْطَوْا مِنْهَا واكر اندن برنسنه ويرمزلر إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ اول محل كندولر
دارلورلر وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ و
اكر انلر خدا و پيغمبري كندولره ويردوكي شيء پسنديده ايدوب ديسه يدلر
حق جل وعلا بزه كافيدر سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِن فَضْلِهِ بلا شبهه خداي
عز وجل كندو كرمندن بزه بر احسان ايدر وَرَسُولُهُ و پيغمبري دخي احسان
ايدر كه شمدي ويردوكي شيئدن زياده اوله إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ تحقيقا كه بز
ايزد ذو الجلالك كرمي سمتنه ميل ايدجيلرز بلا شك بو سوزلرك سويلمسي
انلره خيرلو ايش اولوردي إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ بونده عزيز برنسنه يوقدر
كه زكوة مقوله سي درويشلره در وَالْمَسَاكِينِ وقسل حضرت امام اعظم قتنده فقير
شول كمسنه در كه كفايت ايتميجك قدر مال وكسبي اوله ومسكين شول كمسنه در
كه نه مالي ونه كسبي اوله وامام شافعي قتنده عكسله در وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا دخي
زكوة اوزرنه عمل ايدنلره در يعني مال زكوة دخي ويريلور شول كمسه لره كه انك
جمعنه سعي ايدرلر وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ دخي زكوة كوكلري جمع اولنانلره در وانلر شول
كمسه لردر كه اسلامه كلمشلردي لكن اسلاملرنده ضعف اولمغله اسلاملري
اوزره دورمق اوچون حضرت صلى الله عليه وسلم كندولره زكوتدن ويروردي
وحضرتدن صكره حضرت ابي بكرك خلافتنده اجماعك انعقاديله بونلرك
سهمي ساقط اولدي وَفِي الرِّقَابِ دخي زكوة بويونلري ازاد ايتمكده صرف اولنق
ايچوندر يعني مكاتب ولانقوله كردني قورتارمق ايچون انلره برمقدار شئله
معاونت اولنور وَالْغَارِمِينَ دخي زكوة ضرورت نفسلري ايچون بورج الوب
ادا ايتمكه طاقتلري اولميانلره در يا اصلاح ذات البين ايچون بورجلي
اولنانلره در معصيت ايچون بورجلي اولانلره ويريلور وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ دخي
زكوة جهاده صرف اولنق ايچوندر يعني اكله غازيلره آت وسلاح

وذخيره آلنور وَابْنِ السَّبِيلِ دخي زكوة شهرنده مالي اولوب غربتده زادوبياني
كمسنه يه در فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ تنكري تعالى قتندن ثابت اولمش بر فرض يعني جل وعلا
اصناف مزبوره يه صدقاتي تعيين ايلدي وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وايزد ذو الجلال
ارباب استحقاقي كما ينبغي بيلجيدر هر نسنه يي محلنده وضع ايدجيدر
منقولدر كه منافقلرك بر جمعي اوتوروب نفاقلرينه متعلق بعض كلام
سويلشوركن انلرك برسي ديدي بو سوزدن فراغت ايدن احتمال واركه محمد كلامزي
ايشدوب وسؤالكزه باعث اولور انكا جواب ويرديلر كه محمد بر اوتصيال ادمدر
ايشتدوكي كلامي سويلرز ايشتدوكي تقديرده واروب سوزيمزي بر عذر
قاليه قورويني تصديق ايدر حق تعالى بو آيتي منزل ايدوب بيوردي
وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ دخي منافقلردن شول كمسه لر واركه پيغمبره
ازا ايشتورولر وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ديرلر كندوسي هر سويلنان سوزه
ايشدجيدر قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ سويله كندوسي سزه كوزل اولان سوزك ايشدجيدر
نه اول وجه اوزره كه سز سويلرسز يُؤْمِنُ بِاللَّهِ خدانك وحدانيتنه تصديق
كتورور وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ واهل ايماني تصديق ايدر زيرا انلرك اخلاصي كندويه
معلوم اولمشدر وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وسزدن ظاهرده ايمان كتورنلره بر
رحمتدر يعني بو بله دكلدر كه ديدكوكز باطل سوزلر اوزرنه كيجه يجق مرحمت
ايدوب سيزي خلق اراسنده رسوا ايتمز وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ وشول
كمسه لركه خدانك رسولنه ازا ايشتورولر لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ انلره بر
دردلي اشكنجه وار يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ اهل نفاق سزك ايچون اي مؤمنلر اند ايچرلر
لِيُرْضُوكُمْ تا كه سيزي خشنود ايده لر وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ وخدا و
پيغمبري اولادر كه كندويي خشنود قيله لر إِن كَانُوا مُؤْمِنِينَ اكر اهل ايمان ايديلر
أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ايا بيلمديلر كيم شان بودر كه هر كيم تنكري يه
ورسولنه خلاف ايدر فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ مقرردر كيم دوزخ آتشي انكا اولمليدر
خَالِدًا فِيهَا اقامتي على الدوام انك ايچنده تقدير ايتمش ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ جهنمده
هميشه اقامت ايتمك اولو رسوالكدر اسباب النزولده كتوردكه اهل
نفاق استهزا طريقيله اراليرنده ديرلردي قورقرز برسوره اينوب رازمزي كشف
ايدر حق تعالى اندن خبر ويروب بيوردي يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ
ارباب نفاق قورقرلركه اهل ايمان اوزره بر سوره اينوب تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي
قُلُوبِهِمْ اهل ايمانه بيلدوره اول شيء كه منافقلرك كوكللرنده ايدي

یا محمد سویله استهزا ایلیك ان الله مخرج ما تحذرون که بی شبهه خدا عز
وجل قورقدیککوز نسنه‌یی چیقریجیدر سنقولدرکیم غزوه تبوکدن منافقلرك
برجمعی سرورکائنات علیه السلام غزوه‌دن مراجعت ایدوب بیری بیربنه دیمکه باشلدی بو کشینك
کوره‌سین کیم نه سودای خامه دوشمشدر ایستر شام اقلیمنك قلعه‌لرین آچه
بو ایش قتی مستبعددر حق جل وعلا حبیبنه اندن خبر ویردی پس حضرت صلی الله
علیه وسلم انلری حضورنه احضار ایدوب بیوردی سیز بو کونه سوزدیدیکوز همان
قسم ایدوب دیدیلر بز سنك واصحابك احوالنه متعلق سوزمز یوقدی انجق یولی
کسمك ایچون بعض گفت وگو ایدییوردك حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولئن سألتهم
دخی قسم اولسونکه اگر انلردن سؤال ایدرسن کرنه سویلشورردکوز لیقولن انما کنا نخوض
ونلعب البته دیرلر بوندن او ذکر بر نسنه یوقدر کر بز سوزك هر نوعندن خوض ایدوب ویز
قل ابالله وآیاته ورسوله کنتم تستهزؤن اندره علی طریق التوبیخ سویله ایا خدایه
و سوزلرینه و پیغمبرینه استهزا ایلیوردکوز لا تعتذروا عذر دکتورمك زیرا عندرلر
کوزمنافق یلاندر قد کفرتم بعد ایمانکم بی شبهه کیم ایمانی اظهار ایدوکدنصکره
صکره کافر اولدکوز ان نعف عن طائفة منکم سیزدن بر کروهدن واز کچرسك
نعذب طائفة بر کروهه اشکنجه ایدرز بانهم کانوا مجرمین اول سبیله که انلر
نفاق اوزره اصرار ایتمکلرندن او تری کنهکار ایدیلر المنافقون والمنافقات
بعضهم من بعض منافق اولان عورتلر برلری بربرندن دکلدر یعنی افعالده واعتقادده
بری بیرینه مشابهدر یأمرون بالمنکر کفر ومعصیته خلقه امر ایدرلر
وینهون عن المعروف وایمان وطاعتدن خلقی منع ایدرلر ویقبضون ایدیهم
والکیدن دوترلر یعنی اللرین خیراتدن وصدقه ویرمکدن اچرلر نسوا الله شکرینی
اونتدیلر فنسیهم پس حق جل وعلا کندولرین ترك ایتدی یعنی فضل وکرمندن
کندولرین بی بهره قیلدی ان المنافقین هم الفاسقون بی شك کیم ارباب نفاق
کندولردر خیرك دائرهسندن چقنلر وعد الله المنافقین والمنافقات
والکفار نار جهنم حق جل وعلا منافق اولان کشیلره ومنافق اولان عورتلره
وایمان کتوردمیانلره دوزخ اتشین وعده ایتدی خالدین فیها لیجنده علی الدوام
اقامتی تقدیر ایتمشلر هی حسبهم دوزخ انلره کافیدر ولعنهم الله دایندی
جل جلاله کندولرین رحمتدن دور قیلدی ولهم عذاب مقیم وکندولره بر کسلمز
اشکنجه واردر کالذین من قبلکم سیز ای اهل نفاق سیزدن اسبق اولانلر
کبی سیز کانوا اشد منکم قوة دوزخ جهتدن زیاده بر کی ایدیلر واکثر اموالا واولادا

اولدیلر فاستمتعتم بخلاقکم بس سیز دخی نصیبکزله بهره‌مند

واموال واولاد جهتدن سیزدن غایتله چوق ایدیلر فاستمتعوا بخلاقهم
پس دنیانك لذتلرندن نصیبلریله بهره‌مند اولدوکوز کما استمتع الذین
من قبلکم بخلاقهم نته که سیزدن اسبق اولانلر نصیبلریله بهره‌مند اولدیلر
وخضتم کالذی خاضوا دخی باطله کیردکوز بر کیرمك انلرك کیرمسی کبی
اولئك حبطت اعمالهم اول کروه عمللری باطل اولدی فی الدنیا
والآخرة بو جهانده واو بر جهانده واولئك هم الخاسرون واول کروه کندولر
اوتوزنلر الم یأتهم نبأ الذین من قبلهم ایا کندولردن اسبق اولانلرك
خبری کندولره کلمدی قوم نوح حضرت نوحك طائفه‌سی که طوفانله غرق اولدیلر
وعاد وعاد قومی که باد صرصر ایله نابود اولدیلر وثمود وثمود ایلی که صیحه ایله
هلاك اولدیلر وقوم ابراهیم وحضرت ابراهیمك کروهی که انواع عذابله مبتلا
اولدیلر واصحاب مدین ومدین ایه‌لری که یوم الظلهنك عذابنه کرفتار اولدیلر
وانلر حضرت شعیبك جماعتیدر والمؤتفکات وکویلر خلقی که زیر وزبر اولدیلر
وانلر حضرت لوطك قومیدر اتتهم رسلهم بالبینات کندولره پیغمبرلری
دوشن دلیللرله کلدیلر فما کان الله لیظلمهم بس یزدان ذو الجلال اولمزدی
که کندولره ستم ایده یعنی حق جل وعلا انلری جرمسز معذب ایتمزدی ولکن
کانوا انفسهم یظلمون ولیکن جانلرینه کندولر ستم ایدرلردی که کفر ومعصیتله
عقابلرینی مستحق قیلدیلر والمؤمنون والمؤمنات واهل ایمان اولان کشیلر
واهل ایمان اولان عورتلر بعضهم اولیاء بعض بیرلری بیرلرینك دوستلریدر
یاردمده وارقه‌لشمده یأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر شرعا مستحسن
اولان شیئله امر ایدرلر ویقیمون الصلوة ویؤتون الزکوة ونمازی شرائط وادابیله
قیلارلر وفرض اولان مال زکوتی ارباب استحقاقه ایصال ایدرلر ویطیعون
الله ورسوله وخدایه وپیغمبرینه فرمان بردارلك ایدرلر اولئك سیرحمهم الله
اول کروه یقنده خدا عز وجل کندولره مرحمت ایدر ان الله عزیز حکیم بی شبهه
کیم خدا عز وجل هر ایستدوکی ایشه اوزره غالب لشیانی محلنه وضع ایتمکه داناندر
وعد الله المؤمنین والمؤمنات حق جل وعلا مؤمن اولان کشیلره ومؤمن اولان
خاتونلره وعده ایتدی جنات تجری من تحتها الانهار بو باغلر که آلتندن ایرمقلر اقر
خالدین فیها ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایتمشلر ومساکن طیبة فی جنات
عدن دخی انلره وعده ایتدی بر پاکیزه منزللر عدن باغلرنده حضرت سرور کائنات
مرویدر که بیوردی عدن خدایه منسوب بر مکاندر که انی بیر کوز کورمدی

وند تصویری بر انسانک خاطرینه خطور ایتدی اوچ قسمدن انده ساکن اولملر
پیغمبرلر وصدیقلر وشهدا حق جل وعلا انلر حقنده بیوردی طوبی لمن دخلک
یعنی معیشتی کوزلی سول کمسیه دکه سکا کیردی بوندن صکره حق تعالی اهل
ایمانه اول نعیملردن اعظم اولان شیئی وعده ایدوب بیوردی وَرِضْوَانٌ مِنَ
اللّٰهِ اَكْبَرُ وتنکریدن بر خوشنودلک بهشتدکی نعیملردن غایتله بیوکدر
زیرا هر دولت وسعادتک منشایی اوددر ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ اول خشنودلک
کندودر اولو فوز اولمق که دنیا ومافیها انک قتنده بر امر مستحقردر يَا اَيُّهَا
النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ ای خدادن خبر کتورن ذات پاک اهل کفره قلیجله
جهاد ایت وَالْمُنَافِقِينَ واهل نفاقه حجتله واقامه حدودله جهاد ایت
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وانلره درشت اول یعنی جهادنده اصلا کندولرینه
محابا ایتمه وَمَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وانلرک دونجک یرلری دوزخدر وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ویمان دونجک یردر اول دوزخ مرویدر که حضرت سرور کائنات
غزو تبوکده ایکی آی مقداری اقامت ایتدی انده ایکن اوزرینه وحی اینوب غزادن
تخلف ایدن منافقلرک عیوبن سویلردی جلاس بن سوید دیدی اگر محمد جماعتمز
حقنده سویلدوکی سوزلرده وغیریسنه علی التحقیق بز اشکلردن یرامازوز
بو مقاله حضرتک سمع شریفنه ایرشنجه انی یوروب احضار ایدوب دیدوکی
سوزک وقوعنی کندوسندن استفسار ایلدی علی الفور قسم ایتدیکه
بو سوز بندن هرگز صادر اولمدی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی يَحْلِفُونَ
بِاللّٰهِ مَا قَالُوا خدایه اند ایچرلرکه اول سوزی دمدیلر وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ
الْكُفْرِ وتحقیقا کیم کفره مؤدی اولان سوزی دیدیلر وَكَفَرُوا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ
واسلامی اظهار ایتدکلرندن صکره کفری اظهار ایتدیلر وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا والتری
ایرشمدوکی شیئک فعلنه قصد ایتدیلر وانلرک مقصدی بو ایدی که حضرتی
واهل هجرتی مدینه دن اخراج ایدهلر وَمَا نَقَمُوا اِلَّا اَنْ اَغْنٰيهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ
مِنْ فَضْلِهِ ومنافقلر اهل ایمانه اوزره بر علت ایچون انکارلری واقع اولمدی الا اول علت
ایچون که ایزد جل جلاله کندو کرمندن وپیغمبری کندولرین بای قیلدی
زیرا حضرت هجرت ایتمدن اول مدینه خلقنک چوغی فقیر ایدی اول دم که حضرتک
قدومی سببیله مشرف قیلدی النان غنایم سببیله دولتمند اولدیلر ومنقولدر
جلاسک بر آزادکرده سی قتل اولنمشیدی حضرت صلی الله علیه وسلم فرمان ایتدیکه اون ایکی
بیک درهم انک دیه سی جلاسه ویرلدی فَاِنْ يَتُوبُوا پس اگر نفاقدن رجوع ایدوب

پشیمان اولورسه يَكُ خَيْرًا لَهُمْ توبه ایتمک انلره یخشی اولور مرویدر که بو قتی
بو آیت نازل اولدی جلاس دیدی یا رسول الله حق جل وعلا اوزرمه توبه یی
عرض ایتدی حالا اعتراف ایدرم که اول کلام بندن صادر اولدی شمدیکی
دکی دوکر سوزده پشیمان اولوب توبه ایتدم وتوبه اوزره استقامت
ایتدی وَاِنْ يَتَوَلَّوْا واگر توبه دن یوز چوروب نفاق اوزره اصرار ایدرلرسه يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ
عَذَابًا اَلِيمًا حق جل وعلا کندولرین بر دردلی شکنجه ایله معذب ایدر
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بو جهانده واو بر جهانده وَمَا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا
نَصِيرٍ ویر یوزنده انلره اصلا نه بر دوست ونه بر یاردمجی اولور رکتوردیلر
که مدینه خلقندن ثعلبه بن حاطب نام کمسنه حضرتک حضورینه گلوب
دیدی یا رسول الله حق تعالی دن ایسته که بنی دولتمند ایلیه حضرت صلی الله علیه وسلم
اکا بیوردیکه ای ثعلبه آز مال که شکرین ادا ایدرسن چوق مالدن یکدر که
شکرینک اداسی ایتمکه طاقتک اولمیه بو سوزدن صکره خصوص مزبورده حضرته
مراجعت ایدوب دیدی شول پروردکار حقیچون که سنی حقله مرسل قیلدی اگر حق تعالی
بر مال ویرورسه هر حق صاحبنه حقنی ادا ایدرم پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اکا دعا ایلدی حضرتک دعاسی انک حقنده حین قبوله ایرشدی بعده ثعلبه
بر قیون ایندی حق تعالی اکا بو برکت صالدی که کثرتندن مدینه ده اقامت
ممتنع اولوب مدینه نک اطرافنده بر دره ده ساکن اولدی وبو ایش کندویه بیش
وقت نمازی جماعتله قیلمقدن مانع اولدی بعده نمازه کلمز اولدی کندو
اوتری حضرت انی صوردی کیفیت احوالی نه کونه اولدوغن حضرته عرض اولندی
پس بیوردی یا ویح ثعلبه اول اثناده حضرت صلی الله علیه وسلم مال زکوه جمع
اولنمق ایچون ایکی کمسنه یوللمشدی اتفاقا بونلر ثعلبه اولدوغی یره دوشدی
اندن مالی زکوتی ایستدیلر محبت مال کندویی بو سوزه اوزره حمل ایتدی
دیدی بو نه کونه شی دیدوکوز جزیه در بعینه نسنه دکلدر شمدیلک وارک کیدرک
تا کر بقیم بو خبر حضرتک حضورینه عرض اولنجق اندن متعجب اولدی
ایزد جل جلاله انک حقنده بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَمِنْهُمْ مَنْ
عَاهَدَ اللّٰهَ واهل نفاقدن بو مقوله کمسنه وارکه تنکری ایله عهد ایتدیکه
لَئِنْ اٰتٰينَا مِنْ فَضْلِهِ علی التحقیق حق جل وعلا کندو کرمندن بزه بر نسنه ویرورسه
لَنَصَّدَّقَنَّ البته صدقه ویروب مال زکوه ادا ایدرز وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ
ونیجه صالحلر زمره سندن اولورز فَلَمَّا اٰتٰيهُمْ مِنْ فَضْلِهِ پس اول وقت

كه حق جل وعلا كنده كرمندن انلره برشی ویردی بخلوا به وتولوا اخذ
فرض قیلدوغی نسنه‌نك وبرسنه بخل ایدوب ایندكلری عهد ویماندن
یوز چیوردیلر وهم معرضون وانلر بركوه هدرلر تعهددن اعراض
ایتمك دابلریدر فاعقبهم نفاقا فی قلوبهم پس اول منع واعراض كولكلرنده
بر بد عقیده انلره نتیجه تهلدی الی یوم یلقونه اول كونه دك كه اندوكلری
ایی كورولر یعنی قیامت كوننه دك كه عمللرینك مكافاتی كندولره ویریلور
بما اخلفوا الله ما وعدوه اول سببله كه تنكریه ویردوكلری وعده یه
خلف ایتدیلر وبما كانوا یكذبون واول سببله كه سوزلرنده كذب ایدرلر ایدی
الم یعلموا ایا وعده‌یه خلاف ایدنلر بیلمزلرمیدی ان الله یعلم سرهم ونجویهم
علی التحقیق خدا عز وجل ضمیرلرنده نفاقدن كیزلدیكلری شیئی و
ارالرنده دین اسلامه متعلق اولان طعن سوزلری بیلور وان الله علام
الغیوب وبیلمزلرمیدی كیم ایزد ذو الجلال پوشیده اولان اموره كمال اوزره
دانادر مرویدر كه ثعلبه ذكوتی حضرت پیغمبره كتوردی پیغمبر صلی الله علیه وسلم
انی قبول ایتمدی حضرت دار عقبایه انتقال ایتدوكدنصكره حضرت ابی بكره
كتوردی اول دخی قبول ایتمدی اندنصكره حضرت عمره كتوردی اول دخی المسین ابا ایتدی
صكره حضرت عثمان رضی الله عنه زماننده مرتد اولدی نعوذ بالله من
غضب الله ولا حول ولا قوة الا بالله منقولدر كیم سرور كائنات علیه افضل
الصلوة غزوه‌یه بنوكرده خلقی تصدقه ویرمسنه تحریض ایتدی پس حضرت عبد الرحمن
بن عوف درت بیك درهم كتوروب دیدی یا رسول الله سكز بیك درهمم
مالكم درت بیكنی تنكرییه قرض ویردم ودورت بیكنی عیالم ایچون الی قودم
حضرت رسالتپناه دعا ایدوب بیوردیكه بارك الله لك فیما اعطیت وفیما امسكت و بو دعانك
تاثیر ایله حضرت عبد الرحمانك میراثندن ایكی خاتوننك برینی مستحق اولدوغی
شیئك مقابله‌سنده سكسان بیك درهم ایله مصالحه اولندی وعدی بن
عاصم یوز وسق خرما كتوردی بعده ابو عقیل انصاری بر صاع خرما كتوروب
دیدی یا رسول الله دون كیجه اجیرلك ایدوب صباحه دك ایكی صاع خرما ایله صو
چكدم برینی عیاللرم ایچون تاخیر ایتدم برینی عسكر اسلامه مدد اولمق ایچون
كتوردم حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیكه اهل خیردن كلان خیرات اوزره
بو دخی قویلسون اهل نفاقك بو احوالی مشاهده ایدیجك بری بریله اشارت
تشوب دیدیلر عبد الرحمن وعاصم بوشیئی ویرمدیلر الا ریا ایتمك ایچون وخوف

دیمكری بو عقیلك بر صاعندن غنیدر پس حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی الذین یلمزون المطوعین من المؤمنین فی الصدقات شول
ممدوح اولنبانلر وصاف شول كیمسه‌لردر اولسون كه صدقات وبرمسنده
اهل ایماندن تطوع ایدنلره طعن ایدرلر والذین لا یجدون الا جهدهم
دخی طعن ایدرلر شول كیمسه‌لره كه طاقتلرنده اولان نسنه‌دن اوزگه برشی ویرمكه
بولمزلر فیسخرون منهم پس انلره استهزا ایدرلر سخر الله منهم حق تعالی انلره
مكافاتلرین ویرور ولهم عذاب الیم ودردلی اشكنجه انلره دكوردیلر
كه ارباب اخلاصدن اولان عبد الله بن ابی منافقك اوغلیدی بدری
خسته اولمغله حضرتدن طلب ایتدیكه پدرینه استغفار ایلیه حضرت صلی الله علیه
وسلم جناب ذو الجلالدن اكا مغفرت طلب ایدیجك بو آیت نازل اولدی
استغفر لهم او لا تستغفر لهم ارباب نفاق ایچون مغفرت طلب ایت یا اكرم الرسل یا مغفرت طلب
ایتمه یعنی استغفار وعدمی انلرك حقنده مساویدر زیرا هیچ برنسنه
انلره منفعت ایتمز ان تستغفر لهم سبعین مرة اگر انلر ایچون یتمش كره
مغفرت طلب ایدرسن فلن یغفر الله البته حق جل وعلا انلره مغفرت
ایتمز ذلك بانهم كفروا بالله ورسوله اول استغفارك عدمی قبولی انلرك اول
سببله اولدی كه علی التحقیق انلر تنكرینك وحدانیتنه و پیغمبرینك رسالتنه
تصدیق كتورمدیلر والله لا یهدی القوم الفاسقین وخدای ذو الجلال
كفرده تمرد ایدن كروهه دوغری یول كوسترمز فرح المخلفون بمقعدهم
خلاف رسول الله غزادن قالان كیمسه‌لر سوندیلر پیغمبردنصكره اوتورمقلریله وكرهوا
ان یجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله واینجندیلر كه ماللریله وجانلریله
خدانك یولنده چالشه‌لر وقالوا لا تنفروا فی الحر وبری برینه دیدی
ایسكده غزایه چیقمك قل نار جهنم اشد حرا سویله دوزخك اتشی
حرارت جهتیندن بو اسیلكدن زیاده‌در لو كانوا یفقهون اگر بلسه‌یدیلر
كیم غزایه كیتمیانك مقری دوزخدر انلر تخلف ایتمزلردی فلیضحكوا قلیلا
ولیبكوا كثیرا پس آز كولسونلر جزاء بما كانوا یكسبون حق جل وعلا انلره
برخوش مكافات ایدر قزاندوقلری اشیا سببیله فان رجعك الله
پس اگر حق جل وعلا سنی دوندوروب ورسه الی طائفة منهم مدینه‌ده تخلف
ایدن منافقلرك بر كروهی سمتنه فاستأذنوك للخروج پس بو غزادن
اوزگه برغزایه دخی چیقمغه سندن اذن طلب ایدرلرسه فقل لن تخرجوا

معی ابدا سوله هرگز بنمله چیقمزسین ولن تقاتلوا معی عدوا
واصلا بنمله بر دشمنله جنك ایتمزسین انکم رضیتم بالقعود اول مرة
زیرا سز علی التحقیق اوتورمغله راضی اولدکوز ایلکی کز فاقعدوا مع الخالفین
پس قالمشلر ایله اوتورون یعنی غزایه لیاقتلری اولمیان اوشاقلر وقاریلر له
قالن مرویدر که عبدالله بن ابی که منافق مرض موتنده حضرت نبیی ایستدی
حضرت صلی الله علیه وسلم اعادسنه واردی دیدی یا رسول الله سندن
استرم بکا استغفار ایده سن دینکه ملاصق اولان مبارك کوملککله
بنی کفنلندره سن اوزرمه نماز قیله سن فی حکم هلاك اولدی حضرت
صلی الله علیه وسلم مبارك کوملککی تکفینیچون بیلدی واوزرنه نماز
قیلمغه توجه ایتدی حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولا تصل علی احد
منهم مات ابدا دخی منافقلردن بر اولمش کیمسه اوزره هرگز نماز قیلمه
ولا تقم علی قبره ولکا استغفار ایتمك ایچون قبری اوزره دورمه
انهم کفروا بالله ورسوله زیرا علی التحقیق انلر خدایه ورسولنه کفر ایتدیلر
وماتوا وهم فاسقون واولدیلر وحال بوکه کندولر ایمانك دائره سندن
چیقمشلردر ولا تعجبك اموالهم واولادهم وامواللری واوشاقلری
سکا خوش کلمسونلر انما یرید الله ان یعذبهم بها فی الدنیا بوندن غیری
بر نسنه یوق کیم تنکری تعالی ایستر اول اموال واولاد سببیله انلری معذب
ایلیه تو جهاننده وتزهق انفسهم دخی ایستر که ارواحلری بدنلرندن صعوبتله
چیقه وهم کافرون اول حالده کیم کندولر ایمانسیزدرلر واذا انزلت سورة
ان امنوا بالله وقتی کیم قاندن بر سوره منزل اولور مضمونیله که تنکری نك وحدانیتنه
تصدیق کتوره سز وجاهدوا مع رسوله وپیغمبر ایله جهاد ایدك استأذنك اولوا
الطول منهم منافقلردن مالیت صاحبی اولانلر سندن دستور طلب ایدیلر
وقالوا ذرنا نکن مع القاعدین ودیدیلر بزی قوی ویرخانه لرده اوتورانلرله
اولالم رضوا بان یکونوا مع الخوالف راضی اولدیلر که غزایه لیاقتلری اولمیان
قاریلرله اولالر وطبع علی قلوبهم وکوکللری اوزره مهر اولندی فهم
لا یفقهون پس انلر فهم ایتمزلر که جهاد ایچنده نه دکلو سعادتلر
وار لکن الرسول والذین امنوا معه لیکن پیغمبر وکندو سیله تنکری نك وحدانیتنه
ایمان کتورنلر جاهدوا باموالهم وانفسهم مالله بیله وجانله بیله خدانك یولنده
جهاد ایتدیلر واولئك لهم الخیرات واول کروه که اول صفات جلیله

ایله موصوفدرلر ایکی جهانك ایولکلری کندولره در واولئك هم المفلحون
واول جماعت کندولردر اولملردن قورتلوب مقصد اعلایه ایرشنلر اعد الله
لهم جنات تجری من تحتها الانهار دخی جل وعلا انلره اماده قیلدی
بر باغلر که اشجاری آلتندن ایرمقلر آقر خالدین فیها ایچنده اقامتی علی الدوام
تقدیر ایتمشلر ذلك الفوز العظیم اول نعیمك اماده اولنمسی اولو قورتلمقدر
که مافوقی اولمیان وجاء المعذرون من الاعراب وصحرانشینلردن عذر
کتورنلر کلدی لیؤذن لهم تا که غزایه کیتمکه کندولره دستور ویرله یعنی
بادیه ساکنلرندن اسد وغطفان قبیله لری کلوب غزادن تخلف ایتمك
ایچون حضرتدن اذن ایستدیلر بو عذرله که قلت مالمز وکثرت عیالمز غزایه
کیتمکدن بیزه مانع درلر وقعد الذین کذبوا الله ورسوله وادعاء ایمانله
خدایه ورسولنه یالان سویلیانلر اوتوردیلر مراد اعرابك اول منافقلری که غزایه
کیتدیلر ونه کلوب بر عذر دیلدیلر سیصیب الذین کفروا منهم
عذاب الیم ایریشه انلردن کفر ایدنلره بر دردلو اشکنجه دکر لیس علی
الضعفاء نه ذبونلر اوزره ولا علی المرضی ونه خسته لر اوزره ولا علی الذین
لا یجدون ما ینفقون ونه شول کیمسه لر اوزره که نفقه ایده جك برنسنه
بولمزلر حرج برگناه یعنی بونلر اولوح غزایه کیتمسه لر اوزرلرنه برگناهلری
مرتب اولماز اذا نصحوا لله ورسوله فیجن خدایه وپیغمبرنه ناصح اولور
یعنی انلره کیزلیده واشکاره ایمانلرنده دورشلر ما علی المحسنین من سبیل
ایولك ایتدیلر اوزرنه عتاب ایتمکه هیچ یول اولماز والله غفور رحیم
وایزد ذو الجلال غزادن عذرله تخلف ایدنلره مغفرت ایدیجیدر
بغشلیجیدر اولانلره رخصت ویرمکله غایتله مهرباندر ولا علی الذین
اذا ما اتوك لتحملهم دخی کناه یوقدر شول کیمسه لر اوزره که فیجن
سکا کلدیلر تا که کندولرینی غزایه کیتمکه قالدره سن قلت لا اجد ما
احملکم علیه کندولره جواب ویروب دیدك بنم مقولمه سندن سیزی
اوزرینه سینهری اوزره قالدرجق برنسنه بولمم تولوا واعینهم
تفیض من الدمع دونوب کیتدیلر اول حالده که کوزلری یاشدن قیدنوب
دوکلور حزنا الا یجدوا ما ینفقون قیغودن جهتندن که نفقه ایده جك
نسنه بولمزلردی وبونلر انصاردن یدی کیمسه ایدیلر تبوك غزوه سنه کلدیکی
دعوت اولندیلر حضرتك آستانه سعادت آشیانه کلوب دیدیلر

یا رسول الله لطف و احسانکدن ایسترز کیم بزه بر بنجک شی ویره سن
تا که اهل ایمانله غزایه کیده لر حضرت اندره جواب ویردیکه ایسته‌دکوکز
شی بنده یوقدر اغلیرق دونوب کیتدیلر إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ بو ننك عیری بو نلره یوقدرکه ملامت
و عتاب شول کیمسه لره اوزره درکه سندن اذن طلب ایدرلر و حال بوکه
کندولر بای در لر رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ خشنود اولدیلر که
غزایه کیتمیان قاریلرله و اوشاقلره اوتورمش اوله لر وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ و ایزد
ذو الجلال کوکللری اوزره مهر اوردی فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ پس انلر بیلمزلر
که عاقبتلری نیه وارور يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
سیزه عذر کتورورلر چون کندولره دونرسیز بو سفردن قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا
سویله یلان عذر کتورمیک لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ سیزی هرکز تصدیق ایتمزوز قَدْ نَبَّأَنَا
اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ تحقیقا که حق جل و علا بیزی احوالکوزدن اکاه قیلدی
که نه مقصد له سیز غزادن تخلف ایتدوکوز وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ
وَرَسُولُهُ و پیغمبری دخی کوروب کر نفاقدن توبه ایدرسیز یا خود اوزره
ثابت اولورسیز ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ صکره دونمش
قیلنورسیز کزلی و اشکارا اولان اشیانک بیلیجیسی فرمانینه فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ پس ایشلدوکوز سیزی اکاه ایده سیزه توبیخ و ملامت ایتمکله سَيَحْلِفُونَ
بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ یقیندر غزادن کندولره دندوککوزده
سیزکچون خدایه آند ایچرلر تا که کندولردن یوز چیوروب عتاب ایتمیه سیز
فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ پس انلردن یوز چیورن عتاب ایتمک إِنَّهُمْ رِجْسٌ زیرا علی التحقیق انلر بر
مردار قذرلر توبیخ و عتاب حالنرنه کار ایتمز وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ و انلرک قرارکاهی دوزخدر
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ قزندوقلری نسنه یه مکافات و لوق ایچون يَحْلِفُونَ
لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ منافقلر سیزه آند ایچرلر تا که کندولردن خشنود اوله سیز
فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ بس اکر انلردن خشنود اولورسیز فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ
الْفَاسِقِينَ علی التحقیق ایزد ذو الجلال ارباب فسق اولان کروهدن خشنود اولماز
و آیتدن مراد بو که مؤمنلر منافقلرک عذرنه ایدوب انلردن راضی اولمیه لر
الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا بادیه نشین اولان عربلک کفر و نفاقی اهل حضرک کفر
و نفاقندن قتیدر وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ دخی سزاوار درلر
زیاده لیاقتلودرلر اکا که بلمیه لر خدا پیغمبری اوزره ایندردوکی احکامی وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

الجزء الحادي عشر

وخدای متعال بادیه نشینلرک و اهل حضرک احوالنه دانادر مسیء و محسنلرنه
عقاب و ثوابدن دکدردکی شیئده کما ینبغی حکم ایجیدر وَمِنَ الْأَعْرَابِ
مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا دخی بادیه نشینلردن بعض کیمسه وارکه حق
یولنده صرف قیلدوغی شیئی اودک ضایع وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ و دوزکارلرک
تقلباتنی سیزه انتظار ایدر یعنی انی بکلرکه دولت اسلامیه و العیاذ بالله
منقلب اوله تا که صرف قیلدوغی شیئک انفاقندن خلاص بوله
عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ دوزکارک یمان دونشی اوزرلرنه اولسون وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ و حق جل و علا انفاق محلنده سویلدکلری سوزی درست ایدیجی ضمیرلرنده
اولان نسنه یه دانادر وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ دخی اعرابدن
بعض کیمسه وارکه تنکریلک وحدانیتنه و روز جزانک وقوعنه تصدیق
کتورور وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ و جهاد ده صرف قیلدوغی شیئی
تنکریلک یننده قربتلر ایدر انک قتنده وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ دخی آیت ایدر
پیغمبرک دعالری سببی عد ایدر أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ اکاه اولک کیم علی
التحقیق صرف ایتدوکلری شیئی کندولره سبب تقرب اولور سَيُدْخِلُهُمُ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ بلا شبهه حق جل و علا انلری کندو رحمتنه داخل قیلادر
یعنی انلری بوکونه ایدر که وجودلرنه رحمتنی احاطه ایدرر إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ تحقیقا خدا عز و جل درکاه عزتنه ایستیانلره مغفرت ایدوب لطف
و کرمیله کندولرین اسیرکر وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
دخی اهل هجرتدن و مدینه خلقندن الیرو کیدوب ایلک اولانلر یعنی بو ایکی
کروهدن جمیع اهل ایمان اوزره سبقت ایتنلر وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
وانلرک ایمان و طاعتله متابعت ایدنلر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ خدا عز و جل انلردن
خشنود اولدی یعنی طاعتلرین قبول ایتدی وَرَضُوا عَنْهُ و کیم دینیه یه و دنیویه
نایل اولمقلریله انلر خشنود اولدیلر وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ و انلره اماده قیلدی بر باغلرکه قصورلری التندن
ایرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا انک ایچنده همیشه بی پایان اقامت ایده
ایدوکلری حالده ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ اول خشنودلک و بهشتلر اولو مقصودک
حصولیدر وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ دخی بادیه نشینلردن شهرکوزک
چوره سنده اولان کیمسه لردن اهل نفاق وار وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا
عَلَى النِّفَاقِ و مدینه ساکنلرندن منافقلک اوزره اصرار ایدن کیمسه لر وار

لا تعلمهم سن انلری بلمزسن یعنی انلری عینلریله تشخیص ایتمزسن زیرا ظاهرلری اوزره
دکلو اسلام علامتلریله آراسته اولمشدر که فراست و فطانتده کامل اولان کیمسه
حاللری خفی اولور نحن نعلمهم بز انلری بیلورز ایکیونکه قلوبه اوزره اطلاع ایتمک
بزه مخصوصدر سنعذبهم مرتین یقینده انلری ایکی کره معذب ایدرز قتل
ایله ورسوالکله ثم یردون الی عذاب عظیم صکره برالو اشکنجه یه دونمش قیلنورلر
کنو دیلر که اهل اسلامک مخلصلرندن اون کیمسنه غزوه تبوکدن بی عذر تخلف ایتدیلر
اول وقت که تخلف ایدنلرک حقنده نازل اولان تهدیدات الهیه یی ایشتدیلر
بدیلری مسجد شریفک دیرکلرینه کندولرین بغلیوب انداجدلر که کندو نفسمزی
بوندن آچمزو نحضرت صلی الله علیه وسلم بزی آچمینجه حضرت صلوات الله علیه
غزادن دونجک معتاد قدیمی اوزره مسجده کلوب ایکی رکعت نمازی قیلدیلر انلری ولهیئت
اوزره کوریجک کیفیت احواللرینک سین صورتی انده حاضر اولانلر صورتحال الزین
سمع شریفنه عرض ایتدیلر لسان شریفی اوزره بو جاری اولدیکه بن دخی قسم ایدرم
که کندولرینی آچمیم تا که فرمان اولمیجق یر دوغفا ربوایت کریمه منزل ایدوب بیوردی
وآخرون اعترفوا بذنوبهم دخی منافقلردن و ذکر بر کروه که صوچلرینه اقرار ایتدیلر
خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا بر کوزل ایش بر یمان ایشه قاریشدردیلر عسی الله ان
یتوب علیهم شاید خدای ذوالجلال و ذلرینه مغفرتله دونه ان الله غفور رحیم
بی شبهه کیم خداء عز وجل توبه ایدنلرک کناهندن تجاوز ایدر انک اوزره رحمتیله
تفضل ایدر مرویدر کیم چون بو آیه نازل اولدی سرور کاینات انلری اطلاق ایتدی
پس کلوب دیدیلر یا رسول الله بو اموالمز که بزی غزادن الیقودی انجنده تصدق ایت
وبزی بو کناهدن پاک ایت حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اموالکوزدن
برشی المغه امر اولنمدم حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی خذ من اموالهم
صدقة انلرک مالکندن ولدقلری اشیادن بر صدقه ال تطهرهم انک سببیله
کندولرین کناهدن پاک قیلارسن وتزکیهم بها و انکله حسناتلرینی
ارتروب کندولرین اهل اخلاصدن قیلارسن وصل علیهم و دعا
واستغفار ایله اوزلرینه میل ایت ان صلوتک سکن لهم که
شبهه سنک دعا و استغفارک انلره برآرامدر کرا انکله جانلری و کوکلری
مطمئن اولور و انکله اعتماد ایدرلر کیم تنکری تعالی توبه لرین قبول
ایتدی والله سمیع علیم و حق جل و علا انلرک اعترافلرین ایشیدیجی
نیتلرین کما ینبغی بیلیجیدر الم یعلموا ان الله هو یقبل التوبة

عن عباده ایا بیلمزلرمی کیم تنکری تعالی کندو قوللرینه ن توبه قبول
ایدوب کناهلرندن تجاوز ایدر ویأخذ الصدقات و کندودر صدقه
لرین قبول ایدن یعنی اخلاص له فقرایه ویره کلری صدقاتی قبول ایدوب
کندولرین مکافات ایدر وان الله هو التواب الرحیم دخی بیلمزلرمی
کیم ایزد متعال کندودر توبه یی غایتله قبول ایدوب فضل و کرمیله
توبه ایدنی اسیرکر وقل اعملوا فسیری الله عملکم دخی سویله ایستدککزی
ایشلک که بی شبهه خداء عز وجل ایشلرکزی کورور ورسوله والمؤمنون
و پیغمبری دخی و اهل ایمان دخی وستردون الی عالم الغیب والشهادة
و یقینده کیزلیی و آشکارا بیلیجینک طرفنه دونمش قیلنورسیز فینبئکم
بما کنتم تعملون پس ایشلدوککوز اشیادن سیزی آکاه ایدوب ایلدوککوزه
مکافات سیزه ایدر بوندن اسبق غزادن تخلف ایدن اون مؤمنک
بدبینلک احوالی ذکر اولندی اوچی که قالمشیدی حضرت صلی الله علیه وسلم
فرمان ایتدیکه صحابهء کرامدن بر کیمسه انلرله نه سویلشه و نه سلام ویره
اند نطبیعتلری صیقلمغله نیتلرین صاف ایدوب جناب ذوالجلاله
توجه ایتدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وآخرون مرجون
لامر الله دخی تخلف ایدنلردن بر بشقه کروه خدانک فرماننه تاخیر
اولنمشلردر اما یعذبهم یا کندولرین تعذیب ایدر اکر ایتدوکلری شیء
اوزره اصرار ایدرلرسه واما یتوب علیهم و یا خود اوزرلرینه توبه ایدر
ایتدوکلرندن پشیمان اولورلرسه والله علیم حکیم و حق جل و علا
احواللرینه دانا کندولره ایتدوکی شیءده کما ینبغی حکم ایدیجیدر
مرویدر کیم عمرو بن عوف نسلندن اولان طائفه قبا نام مکانده مسجد
یاپدیلر تمام اولیجق سرور کایناتدن استدعا ایتدیلر که انک ایچنده
نماز قیله حضرت صلی الله علیه وسلم وارو انک ایچنده نماز قیلدیغی
عم زاده لری اولان منافقلر که غنم بن عوف و شفلری انلره حسد ایدوب
کندولر دخی بر مسجد یاپدیلر اول قصدله که حضرتک دشمنی اولان ابو عامر
راهب شامدن دونجک ایچنده کندولره امام اوله پس تمامی واقع اولیجق
سنی لانامز کلوب دیدیلر یا رسول الله خسته و حاجت صاحبنه و یغمور
کیجه بر مسجد یاپدق ایسترز ایچنده نماز قیله سن حضرت صلی
الله علیه وسلم دستور اولوب انده نماز قیلمغه توجه ایتدی حق سبحانه و تعالی

بو ایتی منزل ایدوب بیوردی وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا دخی تخلف ایدنلردن
شول کیمسه که بر عبادتخانه ایدندیلر مؤمنلره ضرر ایتمک ایچون وَكُفْرًا
و دین باطله تقویت ایچون وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ و اهل ایمانی ارا سنده
ایرمق صالمق ایچون وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ و انتظار ایتمک
ایچون شول کیمسه یی که خدا ایله و پیغمبر ایله جنک ایتدی بو مدتدن اسبق
منقولدر کیم احد جنکنده سرور کائناته اول راهب خبیث دیدی هر کوره
که سنکله جنک ایدرلر البته بن انلر ایله بولنمق و بو حال اوزره مستمر
اولدی صکره حنین جنکنده کفار شکست اولدقده کم هوازن قبیله سیله
شامه فرار ایتدی بو ارذول که قیصردن لشکر کتوروب سرور کائنات ایله جنک
ایده حق تعالی انک مقصدینی خایب قیلوب قنسرین شهرنده کندو هالک
قیلدی وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى و اول مسجدی بنا ایلر البته ایدر ایچون
دیرلر یا پیغمبر کوزل خصلتدن اوزکه بر شی ایسته مدوک وَاللَّهُ يَشْهَدُ
إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ و ایزد جل جلاله شهادت ایدر کیم علی التحقیق انلر
یلانجیلردر لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا نماز ایچون انجنده هرکز دورمه لَمَسْجِدٌ
أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى قسم اولسون بر نمازکاه که پرهیزکارلق اوزره تملی
صالندی مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ ابتدا موجود اولدوغی کوندن و اوقبا مسجدیدر
که حضرت صلی الله علیه و سلم انی تأسیس ایدوب مدت اقامتندن اثنین کوندن
جمعه کونه دک انجنده نماز قیلدی أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ لایق و مستحقدر
که انجنده نماز ایچون دوره سن فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا انجنده
بر کشیلر وار که کندو نفسلرینک پاک اولمسین سیوررلر و یدرکیم چون بو ایت
نازل اولدی سرور کائنات اهل قبادن صوردی که ایا ابدست محلنده
و استنجاده نه ایدرسکز که نه ایشلرسیز که خدا عز و جل سیزی پاکلکله مدح
ایتدی جواب ویروب دیدیلر یا رسول الله قضاء حاجت ایدوب کمزدن صکره
اوج طاشله سیلنورز بعده صو ایله طهارت ایدرز أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ پس ایا شول کیمسه می که دینینک یاپیسین
تنکریدن بر قورقو و بر خشنودلک اوزره تأسیس ایلدی یکرکدر أَمْ مَنْ
أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ یا شول کیمسه که دینینک یاپیسین و چغیه
یاقلشمش یار کناری اوزره تأسیس ایلدی فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ دعقب
اول بنا یاپیسیله دوزخک آتشنده دوشدی بو کلام تمثیلدر او کیمسه لرکه

حالنه کرد نیلرین امور باطل اوزره بنا ایدوب کمالی کندولرین دوزخده
قیلدی وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ و حق جل و علا ستم ایدن کروهه
دوغری یولی کوسترمز لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ یاپلمشلری منفک اولماز الَّذِي
بَنَوْا شول بنا که کندولر انی یاپدیلر رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ کوکللرنده بر شک بیتی
یاپدقلری یاپی همیشه شک ایتمکلرینه سبب و نفاقلرینک دیمشنه باعث اولور
زیرا اول بنا کندولرین شک و اندیاد نفاق اوزره حمل ایتدی مرویدر کیم فخر
حضرت اوزره بو ایتلر نازل اولدی صحابه کرامک بر کروهنه فرمان ایتدیکیم
واروب اول مسجدی ییقوب یاندردیلر و اندن صکره فرمان ایتدیکه مدینه
خلقینک زبلخانه لری اولمکان اوله تا بر ایشیدن طبیعتلرنده بر عقده
بیلندکه علی الاتصال نفاق و شکلری کوکللرنده ثابت اولدی که هیچ
زایل اولماز قالدی إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ مکر کوکللری پاره پاره اوله که بر شک
ادراک و اضمارینه لیاقتی اولمیه وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ و خدا عز و جل نیتلرینه داناددر
ایتدوکلری بنانک ییقمسنه امر ایتدوکنده کرکی کبی بر ایش ایشلمشدر إِنَّ
اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ تحقیقا کیم حق جل و علا
اهل ایماندن جانلرینی و ماللرینی صاتون الدیکه مقابله سنده کندولره
بهشت جاودان اوله يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ بو کلام
بیعک کیفیتنه بیاندر کویا بر کیمسه سوئلدی که نه کیفیتله بیع نفوس ایدرلر
جواب بویله ویردیلر که فی سبیل الله جنک ایدوب اولدوردیلر و اولمش قیلنورلر
وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا سزادن مستفاد اولان وعده موکددر یعنی حق تعالی انلره
بو بیع و شراده کندو اوزره بر درست وعد ایتدی که هیچ تخلف ایتمز فِي التَّوْرَاةِ
وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ بو کتابلرده مثبت اولمشدر یعنی نته که قرآنده بو وعده
ثابتدر توراتده و انجیلده دخی مثبت اولمشدر وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
کیمدر پیمانته وفا ایدیجی خدادن زیاده یعنی وعده سنده هرکز خلاف اولمیادن
خدادر او ذکه سبب دکل فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ پس صاتمقکوز ایله شادمان اولک
الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ شول صاتمق که انکله خرید و فروخت ایتدوکوز وَذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ و اول بیع ایتمک کندو دارلو قورتلمقدر التَّائِبُونَ مدح اوزره مرفوعدر
و تا بعدنده مذکور اولان صفات دخی اولحکمدهدر یعنی مذکور اولان اهل ایمان
معاصیدن توبه ایدنلردر الْعَابِدُونَ خدایه اخلاص ایله قوللق ایدنلر الْحَامِدُونَ
هر لحظه و هر آن تنکرینک نعمتلرینه معترف اولانلر السَّائِحُونَ تحصیل علم ایچون

مكاننده مكانه انتقال ايدنلر الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ نمازده ركوع سجود
ايدنلر الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ ايمان وطاعتله خلقه فرمان ايدنلر وَالنَّاهُونَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وبد افعالدن خلقي منع ايدنلر وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللّٰهِ دخي تكري تعالى
تبيين وتعيين ايتدوكي صينورلري كوزادوب تجاوز ايتميانلر وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ و
اهل ايمانه مژده وير يعني بو خصال ايله موصوف اولان مؤمنلره بهشت جاودانه
وايزد ذو الجلالك مژده‌سيله لتدر مرويدر كيم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
عميسي ابو طالب مُحْتَضَر اولدوغي محلده اكا ديدي كلمهٔ توحيدي سويله تا كه
يارين قيامتده حق تعالينك حضورنده سنكچون انكله احتجاج ايدهيم ابو طالب
قايل اولمدي پس حضرت صلى الله عليه وسلم سويردي همشه خدادن سكا مغفرت
طلب ايدرم مادامكه اندن اوتري منع كلميه نجه ابو طالب كه اولدي حضرت صلى الله عليه وسلم
اكا مغفرت ايتمكه شروع ايلدي صحابهٔ كرام دخي كفرده اولمش اقاربلرينه استغفار
ايتمكه باشلديلر بو دليله كه محمد المصطفى خصمنه مغفرت طلب ايدر و بوندن
اسبق حضرت ابراهيم پدرينه دخي مغفرت طلب ايتدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايتدي
بيوردي مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ پيغمبره و اهل
ايمانه جايز دكلدي كه مشركلره مغفرت طلب ايدهلر وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ و
اكر مشركلر خصملك ايسه ايديلر مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ
كندولره نمايان اولدوقدنصكره كيم على التحقيق انلر دوزخ ارباببدر وَمَا
كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ وحضرت ابراهيمك مغفرت ايتمه‌سي پدرينه برنسنه
دكل ايدي إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ الا بر وعده‌نك وفاسندن اوتري
كه اني كندويه وعده ايتمش ايدي فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ پس اول
وقت كه كندويه آشكارا اولدي كه پدري خدا بر دشمندر اندن بيزار اولدي
إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ تحقيقا كه حضرت ابراهيم چوق آه ايدجيدر يعني رقت قلبي
وكثرت رحمي غايتله زياده‌در حَلِيمٌ اذيت اوزره چوق صبر ايدجيدر كه پدري
كندويه ديردي لَأَرْجُمَنَّكَ كندويي كا جواب ويرر وردي سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ چونكه
آنده مشركلره استغفار ايدنلرك خطاسن بيان ايتدي بو آيده اول
فعللري اوزره مؤاخذه اولنمدوقلرين بيان ايدوب بيوردي وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ
قَوْمًا بَعْدَ اولمدي كه حق جل وعلا بر قوم اهلنك مؤاخذه‌سين بركوره وهم مؤاخذه ايده
بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ كندولرين اسلام يولنه ايلتدكدنصكره حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ
مَا يَتَّقُونَ كندولره بيان ايتمينجه پرهيز ايدهجكلري شي إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

بي شبهه كيم

بي شبهه كيم ايزد متعال هر نسنه‌يه داناد پس اول جماعتك احوالني بيلور
إِنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تحقيقا كيم ايزد جل جلاله كندويه مخصوصدر
كوكلر ويرك پادشاهلغي يُحْيِي وَيُمِيتُ ديري ايدر اولانلري زنده قيلادور وزنده
اولانلري اولمش قيلادور وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ وتكريدن اوزكه
سيزه هيچ نه بر دوست ونه بر ياردمجي واردر لَقَدْ تَابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ تحقيقا كه جل وعلا توبه ايتدي پيغمبر اوزره ومشقت
حالنده كندويه اويان مهاجرين وانصار اوزره دخي توبه ايتدي يعني كناهلرين اثاردن
كندولرين متراقب ايلدي وساعة العسرة غزوهٔ تبوكدر بو اسمله اول جهتدن
تسميه اولندي كه ايچنده غازيلر عظيم مشقت چكديلر بر مرتبه‌ده كه اون آدم
بر ناقه‌ده مشترك اولدي وشدت عطشدن دوه اشكنبه‌سنك صويني ايچديلر
وايكي آدم بر كونده بر خرما ايله كچنديلر وازبس كه مهاجرين وانصار بو مشقتلري
چكديلر حق تعالى كندولرين بونسيله مدح ايتديكه مشقت ساعتنده حضرت پيغمبره
تابع اولديلر مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ اول حالدنصكره كه يقلشديري
كيم اندن بركروهك كوكلري پيغمبرك متابعتندن دونه ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ صكره
حق جل وعلا اوزلرينه مرحمتله دوندي كه پيغمبره متابعت ايتديلر
إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ بي شبهه كيم ايزد جل وعلا انلره مهربانلق ايدوب
كندولرين غايتله سركر وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا دخي توبه ايتدي شول اوچ
كيمسنه اوزره كه احوالري غايت خير اولندي حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا
رَحُبَتْ اول وقته دك كه خلقك اعراضندن اوتري زمين وسعتيله اوزلرينه
دار اولدي وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وشدت غم وقصاوندن جانلري اوزلرينه
دار اولدي وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللّٰهِ إِلَّا إِلَيْهِ وبيلديلر كيم تكرينك غضبندن
برنسنه‌يه صغنمق اولماز مكر كندونك عفوينه ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ صكره حق جل
وعلا اوزلرينه مرحمتله دوندي لِيَتُوبُوا تا كه اينتوكلري ايشدن پشيمان
اولوب دونه‌لر إِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ بي شبهه حق تعالى كندو درپيشنه كه
توبه‌سن قبول ايدوب اوزلرينه مرحمتله تفضل ايدر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
اتَّقُوا اللّٰهَ اي ايمانه كلانلر كيمسه‌لر تكريدن خوف ايدين وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ
وايمان وعهدده راستكو اولانلر ايله اولك مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِنَ الْأَعْرَابِ طيبه‌ده سكنى ايدنلره وصحرانشينلردن اطرافلرنده اولان كيمسه‌لره
جايز دكلدي كه أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ خدانك پيغمبري حكمندن تخلف ايدهلر

ولا يرغبوا بأنفسهم عن نفسه وانلره لايق دكلدر كه جانلرين صاقنه لر.
اول شيدن كه كندوسي جانني اندن صاقنمدي ذلك بأنهم اول وجوب
متابعت اول سبيله ددركيم على التحقيق متابعت ايدنلر لا يصيبهم ظمأ
كندولره دكمز برتشنه‌لك ولا نصب ونه بر يورغونلق ولا مخمصة ونه بر آجلق
في سبيل الله خدانك يولنده ولا يطئون موطئا ونه بر بصلجق يره بصرلر
يغيظ الكفار كه بصمسي كفاري اجقلندررد ولا ينالون من عدو نيلا وبر دشمندن
بر الق المزلر قتل واسر ونهب كبي الا كتب لهم به عمل صالح الا انك سببيله
كندولره بر كوزل ايش يازيلور حاصل كلام بوكه غزايه كيدن اهل ايمانه بو مشقتلرك
هر برفردي دكيجك انكله ثوابه مستحق اولورلر ان الله لا يضيع أجر المحسنين
تحقيقا كه حق جل وعلا ايولك ايدن جماعتك ثوابن ايترمز ولا ينفقون نفقة
صغيرة دخي اهل ايمان تنكري يولنده بر كوجك نفقه بذل ايتمزلر ولا كبيرة
ونه بر بيوك ولا يقطعون واديا وكيتمزلر ندره بر بير كيتمزلر الا كتب لهم الا كندولره
يازيلور ليجزيهم الله أحسن ما كانوا يعملون تا كه خداي ذو الجلال والجمال لك
مقابلنده انك كوزل ايشلرينك سزاسين كندولره يتشتره وكوره ديكلوكه
قچن تخلف ايدنلرك حقنده مزبور اولان آيتلر نازل اولدي اهل ايمان تمولري
جهادايتمكه نيت ايدوب مسايل فقهيه‌نك تحصيلني اهمال ايتديلر حق تعالى
كندولرين اندن منع ايدوب بيوردي وما كان المؤمنون لينفروا كافة واهل ايمانه لايق دكلدر
بدكه بيردن غزايه چيقه لر فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة پس كرك كه
هر بر قبيله اندن بر كروه غزايه چيقوب بر كروه هلري قله ليتفقهوا في
الدين تا كه اورد نيه ده بيلكي بيدا ايده لر ولينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم
وتا كه غزايه كيدن كروهلري غزادن كندو يمتلرينه دوندكلرنده تحصيل ايتدوكلري
علمله ارشاد ايدوب تنكريدن قورقدره لر لعلهم يحذرون تا كه انذار ايدوكلري
شيلله انلر نفسلرين يمان اشيادن حفظ ايده لر يا أيها الذين آمنوا اي ايمانه كلانلر
قاتلوا الذين يلونكم من الكفار كفاردن سيزه يقين اولانلرله جنك ايدك وليجدوا
فيكم غلظة وسيزده درشتلك بولسونلر يعني جنك انجده سيزده پركلك وصبر
شاهد ايتسونلر واعلموا أن الله مع المتقين وبيلك كيم على التحقيق حق جل وعلا
پرهيزاولانلرله در كندولرين حفظ وحراست ايدر واذا ما أنزلت سورة واول
محل كه قرآن مجيددن بر مقدار سوز انيدلور فمنهم من يقول منافقلردن شول كيمسه
واركه بولد اشلرينه ديركه أيكم زادته هذه ايمانا قنغيكز دركه بو سوره كندويه
ايمان ارتردي فأما الذين آمنوا فزادتهم ايمانا پس اما شول كه ايمانه كتوردي انلرك

انلره ايمان ارتردي وهم يستبشرون وحال بوكه اول كلامك نزولي سببيله كندولر
مژده لنورلر وأما الذين في قلوبهم مرض واما شول كيمسه كه كوكلرينه دزد وار
فزادتهم رجسا إلى رجسهم انلره مردارلقلرينه بر مردارلق ارتردي يعني وجودلرنده
اولان كفر اوسوره سببيله ارتدي وماتوا وهم كافرون واولديلر وحال بوكه
كندولر ايمانسزدرلر أولا يرون أنهم يفتنون في كل عام مرة أو مرتين ايا
بومنافقلر تامل ايدوب كورمزلرمي كيم على التحقيق كندولر هر ييلده بركره يا ايكي كره
مصيبتلره مبتلا اولورلر ثم لا يتوبون بوندن صكره نفاقدن توبه ايتمزلر ولا هم
يذكرون ونه كندولرينه دونيحت الورلر واذا ما أنزلت سورة وقچن قرآندن
بر سوره منزل اولور نظر بعضهم إلى بعض بري برينه اشارت ايدرك بقوب
ديرلر هل يراكم من أحد هيچ بر كيمسه سيزي كوردي بيغمبرك يانندن قالقرسه كوز
بعدم بر كيمسه كندولرين كورمزسه قالقوب كيدرلر واكر بر كيمسه كندولرين ملاحظه
ايدوب اوتورمش قالورلر ثم انصرفوا صكره دوالك قورقوسندن حضرتك مجلسندن
دونوب كيدرلر صرف الله قلوبهم حق تعالى كوكلرين دونمش قيلسون ايمانك
فهمندن بأنهم قوم لا يفقهون اول سببله كه بلا شبهه انلر سوء عقيدهلرندن
بر شي تعقل ايدوب فهم ايتمزلر لقد جاءكم رسول من أنفسكم تحقيق اولدكه سيزه
كندو نوعكوزدن بر بيغمبر كلدي عزيز عليه ما عنتم ايمان ندكلمكوز اوزره غايتله
حرص ايدر بالمؤمنين رؤوف رحيم اهل ايمانه غايتله مهربانلك ايدوب كندولرين چوق
اسركر فإن تولوا فقل حسبي الله اكر سكا ايمان كتورمكدن يوز چويررلرسه سويله
تنكري تعالى بكا كافيدر لا إله إلا هو كندوسندن اوزكه حقله بر معبود
يوقدر عليه توكلت انك اوزره اعتماد ايتدم وهو رب العرش العظيم
وكندودر جميع اجسامه محيط اولان جسمك ايه‌سي .....

سورة يونس عليه السلام مائة وتسع آيات مكية ...

بسم الله الرحمن الرحيم

الر معناسنده چوق اختلاف وارنه كه سبقت ايتدي وبر قولده دخي معناسي
بوكه أنا الله الرحمن تلك آيات الكتاب الحكيم بو سوره حكم اوزره مشتمل اولان
كتابك آيتلريدر أكان للناس عجبا ايا خلقه بر مرغوب شي ايديكه أن أوحينا إلى رجل
منهم كندو جنسلرندن بر كشيه فرشته ايله خبر كوندردك كه أن أنذر الناس بشر
نوعني خدانك عذابندن قورقدر وبشر الذين آمنوا وايمانه كلانلري انكله
مژده لندر أن لهم قدم صدق عند ربهم كيم على التحقيق كندولره بروردكارلري

دشوار اولدوغي بورمعناكوزدر حريص عليكم

قنده عالم ازلده سبقت ایتمش بر کوزل مرتبه وار وقال الکافرون ان هذا لساحر
مبین بیدن اولانلر دیدیلر تحقیقا شانی بوکه محمد المصطفی بر آشکارا جادودر
ان ربکم الله بی شبهه کیم ربکوز ایزد ذو الجلالدر الذی خلق السموات والارض
فی ستة ایام شول ایزد ذو الجلال که کوکلری و یری التی کونده تنده یرتدی
ثم استوی علی العرش صکره اعظم مخلوقات اوزره مستولی اولدی یدبر الامر
حکمتنک مقتضاسی اوزره کائناتک ایشین تقدیر ایدر ما من شفیع الا من بعد
اذنه عالمده هیچ بر دیلکجی موجود یوقدر مکر کندو دستوردن صکره موجود
اوله یعنی انلر که زعم ایدرلر کیم بتلر کندولره شفاعت ایدرلر زعملری باطلدر
زیرا عالمده خدادن دستورسیز بر دیلکجی یوقدر و ممکن دکلدر که بتلره
اذن ویره له شفاعت ایتمکه ذلکم الله ربکم اول صفات جلیله ایله متصف
اولان ای مخاطب اولانلر خدا عز وجل پروردکارکوزدر فاعبدوه پس اکا
قوللق ایدک افلا تذکرون بوندن صکره نیچون تفکر ایتمزسز شول ایله سیز
عبادته مستحق اولان ذات پاکیدر نه اللو کوزلر یاپدغکوز بتلر الیه مرجعکم
جمیعا دونمکلکوز انکدر و کندو حکمنه در وعد الله حقا خدانک وعد ایتمسی بر درست
وعدکه هیچ تخلفی قبول ایتمز انه یبدؤا الخلق بی شبهه که خدا عز وجل عالمی
ایجاد ایدر ثم یعیده پس انی نابود قیلدقدن صکره احیا ایدر لیجزی الذین
آمنوا وعملوا الصالحات بالقسط تا که ایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلیانلره
کندو عدلیله مکافات ایده والذین کفروا لهم شراب من حمیم و کفر ایدنلر
قینمش صودن کندولره ایچجک شی وار وعذاب الیم و دردلی اشکنجه دخی
بما کانوا یکفرون ایدوکلری کفر سببیله هو الذی جعل الشمس ضیاء کندودر
شول قادر مختار کم کونشی ایشیغ صاحبی قیلدی والقمر نورا و آیی روشنلک ایله
قیلدی بعض علما بوکا ذاهب اولدیکم بر شیئه روشنلک بحسب الذات ایسه اکا
ضیا دیرلر و اکر بحسب العرض ایسه انک اوزره نور اطلاق اولنور وقدره منازل
و آیی قوناقلو تقدیر ایتدی یعنی آیه یکرمی سکز مکان تعیین ایتدیکه هر بر کون و بر کیجه
بر سنه حلول ایده لتعلموا عدد السنین والحساب تا که ییللرک صاییسین
و اوقاتک حسابین بیله سیز ما خلق الله ذلك الا بالحق بونلری اولان اشیانی تنکری
تعالی بر تمدی لادوعز ولعله یفصل الآیات لقوم یعلمون دلائل قدرتی
بیان ایدر بر کروهه که بیلورلر یعنی انلره تفکر ایدوب بر شی فهم ایدرلر ان فی
اختلاف اللیل والنهار وما خلق الله فی السموات والارض تحقیقا

کیجه نک وکوندوزک نور وظلمتله مختلف اولملرندن وحق جل وعلا
کوکلرده ویرده یراتدوغی اشیاده لآیات لقوم یتقون صانعک وجودینه
دلالت ایدر نشانلر وار بر کروهه که عواقبدن قورقرلر ان الذین لا یرجون
لقاءنا تحقیقا شول کیمسه لر حشر ونشری انکار ایدوب کلورندن اوتری
بولشمغمزه امید دوتمزلر ورضوا بالحیوة الدنیا و بو جهانه اولان
صاغلغله اکتفا ایتدیلر واطمأنوا بها و انکله آرام بولدیلر والذین هم
عن آیاتنا غافلون و شول کیمسه لر که کندولر آیاتمدن (کتابمزدن) بیخبردرلر
اولئك اول مذکور اولان کیمسنه لر ماواهم النار بما کانوا یکسبون
قرارکاهلری دوزخ اتشیدر قزندقلری یمان اعمال سببیله ان الذین آمنوا
وعملوا الصالحات یهدیهم ربهم بایمانهم تحقیقا شول کیمسه لر که ایمانه کلوب کوزل
عمللر ایشلدیلر ایمانلری سببیله پروردکارلری کندولره بر یول کوستررکه انکله بهشت
جاودانه واصل اولورلر تجری من تحتهم الانهار مسکنلری التندن ایرمقلر اقر
فی جنات النعیم عیش وعشرته منسوب اولان باغلرده دعویهم فیها ایچنده اوقودقلری
سبحانك اللهم ای خداوندمز ذاتکه لایق اولمیان صفاتدن سنی منزه قیلادرز وتحیتهم
فیها سلام و ایچنده بیری بیرلرینه کوردکلری دعالری سلامدر وآخر دعویهم و صونکی دعالری
ان الحمد لله رب العالمین بی شبهه کیم حمد و مدح وثنالر خلقک پروردکاری اولان تنکریه مخصوصدر
ولو یعجل الله للناس الشر و اکر حق تعالی خلق ایچون بدلکی تیزلسیدی استعجالهم
بالخیر نته که ایولکی تیزلک ایله طلب ایدرلر یعنی حق جل وعلا خلقه شری تعجیل
اینسیدی نته کر خیری کندولره تعجیل ایدر لقضی الیهم اجلهم البته کندولرینک وقت
اجللری سودولوردی یعنی هلاك اولورلردی ولیکن انی تعجیل ایتدرب کندولرینی
هلاك ایتمز فنذر الذین لا یرجون لقاءنا پس کورمکمزه امید دوتمیانلری
بوراقورز یعنی حق تعالی کندو لقاسنه امیدسز اولان کیمسنه لری استدراج
طریقیله بوراقور فی طغیانهم یعمهون کندو کمراهلکلرنده سرکردان کزرلر
واذا مس الانسان الضر واول محل که ادم اوغلنه بدلك دکر دعانا لجنبه یانی اوزره
یاتمش ایکن بنم دعا ایدر او قاعدا یا اوتورمش ایکن او قائما یا دورمش ایکن
بو تردیدن مقصود تعمیمدر یعنی انسان قنقی حالده ایسه دفع مضرت
ایچون بنم دعا ایدر فلما کشفنا عنه ضره پس اول وقت کم کندویه ایرشن بدلکی
کیدرسندن قالدردق مر کان لم یدعنا الی ضر مسه اولدعی کفر ایدرده
کیدر کویاکه اوبیزی کندویه دکن ضررک قالدرمسنه چیغرمدی کذلك زین

لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ نته كه اول ايشلر ابانه اراسته قيلندي حدودي
تجاوز ايدنلره دخي اراسته قيلندي اول ايشلر كه كندولر ايشلرلردي وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ دخي تحقيقا اي اهل مكه سيزدن اسبق اولان اهل زمانه
لري نابود قيلدق لَمَّا ظَلَمُوا قچن كفر ومعصيته جانلرينه ستم ايتديلر
وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وحال بوكه پيغمبرلري كندولره دلائل واضحه
ايله كلديلر وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا واستعدادلري فاسد اولغله ايمانه كلمكلري
مستقيم دكل ايدي كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ نته كه انلره مكافات ايتدك
اهل شرك اولان كروهه مكافات ايدرز ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ
مِنْ بَعْدِهِمْ صكره بر يوزنده سيزلري قائم مقاملري قيلدق انلري هلاك ايتدكدن
صكره لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ تاكه بقه‌لم نيجه ايشلرسيز يعني سيزكله تجربه ايدنك
معامله سي كبي بر معامله ايدك تاكه عملكوز هر كسه ظاهر اوله وَإِذَا
تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا واول وقت كه اوزرلرينه ايتمز اوقنور بَيِّنَاتٍ واضح ودلالتلري
حالده قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا كورمكمزي توقع ايتميان كروه ديرلر
ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا بوندن اوزكه بر اوقنجق شي كتور كه انجنده حشر ونشر و
عذاب وتبديمز كه تمنّي ولميه أَوْ بَدِّلْهُ يا اني دكشتر كه عذابه مشعر اولان
ايتلر يرينه رحمت ايتلرين كتوره سن قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ
نَفْسِي سويله بكا روا كورلمدي كه بن اني كندو نفسم جهتندن دكشترم إِنْ
أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ فرشته ايله بكا كوندرلن شنيدني اوزكه بر نسنه يه
پيرولك ايتمم إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ تحقيقا كه
بن قورقرم پروردكارمك فرمانينه مخالفت ايدرسم بر اولو كونك اشكنجه‌سندن
قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ سويله حق تعالى اوزكه برشي دلسه‌يدي مَا تَلَوْتُهُ
عَلَيْكُمْ اوزركزه اني اوقومزدم وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ ونه لسانم اوزره سيزه اني
بيلدررردي فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ پس على التحقيق اركوزده
بر خيلي اقامت ايتدم بو قرآن بكا وحي اولنمدن اول نه اني اوقودم ونه بيليه
أَفَلَا تَعْقِلُونَ پس نيچون تفكر وتامل ايتمزسيز كيم بم كبي برادمدن بو كونه
شيئك صدوري محال بايه سنده در فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
پس كيمدر چوق ستمكر شول كمسه دن كه ايزد ذو الجلاله وزرو بلان بغلدي
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ يا نشانلرنه تصديق كتورمدي إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ بي شبهه كيم شاه
بوكه كفر ايدنلر نجات بولمزلر وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ

دخي تنكريدن اوزكه عبادت ايدرلر شول شيئه كه كندولره زيان ايتمكه قادر
ونه كندولره بر نفع حاصل قيلار وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ
وديرلر بونلر بزم ديكيلرمزدر تنكري تعالى قتنده دنيوي واخروي مهملرنده
بزه اولورلر قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سويله
ايا تنكري تعالى يي خبردار ايدرمسيز اول نسنه دن كه نه كوكلرده ونه يرده اني
بيلور يعني سيز كه ديرسيز خدايه شريك وار وبتلرك شفاعتين اثبات
ايدرسيز خداء عز وجل كه علمي جميع اشيايه محيطدر بودر بدكلوكز شي نه اسمانلرده ونه
زمينده موجود اولدوغي بيلور پس محقق اولدي كه سيز افترا ايدرسيز سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ايزد ذو الجلال اتيدوكلري شركدن منزه اولوب
يوجه لندي وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً وجميع خلق دكل ايدي الا بالكوز
بر كروه يعني حضرت ادم عصرنده جميع خلق حق اوزره متفق ايديلر فَاخْتَلَفُوا
پس حظوظ نفسانيه سببيله مختلف اولديلر وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَبِّكَ واكر برسوز پروردكاركدن سبقت ايتمسيدي لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ البته ارلرنده على العجله فصل خصومت اولنوردي اول نسنه ده كه
انجنده اختلاف ايدرلر يعني بر عذاب كلوردي كه مبطل اولانلري نابود قيلاردي
واهل حق اولانلري ابقا ايدردي وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ
دخي كفار ديرلر نيچون ايستدكمز معجزه‌لردن بر معجزه پروردكارندن ايندرلمدي
فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ پس جوابلرنده سويله بوندن اوزكه بر شي يوقدر كه
پوشيده اولان اشيانك بيلمسي ايزد ذو الجلاله مخصوصدر پس محتملدر كه
ايستدككوز ايتك كلمسندن بر مفسده بيلوب انلري منزل ايتمز فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ پس آدقوا ايدكوز ايتك كلمسنه منتظر اولك كه بن سيزكله انتظار
ايدنلردنم وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً واول محلكه خلقه بر صحت وعافيت دادند
مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ بر درد والمدن صكره كندولره دكدي إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا
همان كندولره بر حيله پيدا اولور ايتمزده طعن ايتمكله كتورديلركه مكه خلقي يدي
ييل قحطه مبتلا اولديلر بعده حق تعالى كندولره يغمور رحمت ايندي درعقب ايات
قرانيه يه طعن ايتمكه وپيغمبره انواع مكر ايله ايذا ايتمكه باشلديلر قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا
سويله حق جل جلاله ايدوكوز حيله يه سيزه غايتله مكافات ايدر إِنَّ
رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ تحقيقا كيم كوندرلمشلريمز يعني اوزكزه نكهبان
تعيين ايتدوكمز فرشتلر ايتدوكوز حيله لري يازرلر هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

كندودر اول قادر ذو الجلال كه بيابانده و درياده كزمكى سيزه آسان قيلادر

حتى اذا كنتم في الفلك اول وقته دك كه فلك كميلرده اولورسيز وجرين بهم

و كميلر كندولر ايچنده اولنلر جاعتله يوريدي بريح طيبة بر ملايم يل ايله

وفرحوا بها اول يلك اسمسيله سوندیلر جاءتها ريح عاصف شدتلو يل

اول كميلره كلدي وجاءهم الموج من كل مكان وكندولره دلغه هر يردن كلدي

وظنوا انهم احيط بهم وبيلديلر كيم على التحقيق كندولر جميع جوانبدن الندیلر يعني

نفسلرینه هلاك و قوعن تحقيق ايتديلر دعوا الله مخلصين خدايه دعا ايله

توجه ايتديلر اول حالده كه دينلرين كندويه اخلاص ايدوب ديرلر لئن انجيتنا

من هذه لنكونن من الشاكرين قسم اولسونكه اكر بيزي بو ورطه هلاكدن قورتررسن

البته شكر ايدنلردن اولورز فلما انجاهم پس اول محلكه كندولرين اول ورطه‌دن

قورترور اذا هم يبغون في الارض بغير الحق ناكاه انلر يرده باغي اولورلر يعني يوزسنده

ناحق يره فساد ايدرلر يا ايها الناس انما بغيكم على انفسكم

اي آدم اوغللري بونده تعدي بر نسنه‌ يوقدركه فساد ايتمككوز جانلركوز اوزنده‌در

زيرا انك وبالي كا راجع اولور متاع الحيوة الدنيا بقي اولان صافلغك كچمسين

كچورسز ثم الينا مرجعكم صكره دونمككوز بزم سمتمزه‌در فننبئكم

بما كنتم تعملون پس ايشلدوككوز ايشلردن سيزي آكاه ايدرز انما مثل الحيوة

الدنيا بونده غيري برشي يوقدر كه بقي اولان دنيانك ايلنلك صفتي كچمكده ونعيمي

نابود اولمقده وانكله خلقك الدنمسنده كماء انزلناه من السماء بر صو صفتي

كبيدركه انى كوك سمتندن اينديردك فاختلط به نبات الارض مما يأكل الناس

والانعام اول صونك سببيله ادميلرك و دوارلرك ما كولاتندن اولان بيرك

اوتلغي بيربيرنه چاتلدي حتى اذا اخذت الارض زخرفها اول وقته دك كه ير زينتين

الدي وازينت وكوناكون ميوه‌لرله وانواع محصولاتله و رنكارنك چچكلر بزندي

وظن اهلها انهم قادرون عليها و صاحبلري كمان ايتديلر كه كندولر انك بچسندن فائده

مستندن متمكنلردر اتيها امرنا ليلا او نهارا اعضبه متعلق اولان فرمانمز اكا كلدي

كيجه يا كوندزده فجعلناها حصيدا پس انى ديبندن بچلمش اكين كبي قيلدق كان لم

تغن بالامس كويا كه دونه كون اكيني بيتمش ايدي كذلك نه نكه بو تمثيلده دنيانك احوالن

بيان ايتدك نفصل الايات دلائل قدرتي بيان ايدرز لقوم يتفكرون بر كروهه

كه اشياده تأمل ايدوب انكله منتفع اولورلر والله يدعو الى دار السلام

وايزد ذو الجلال خلقي سلامت سرايینه دعوت ايدر و اول سراي بهشت جاودانه‌در

ويهدي من يشاء الى صراط مستقيم وايستدوكي كيمسه‌يي توفيقيله دوغري يوله

كوسترور للذين احسنوا الحسنى وزيادة ايولك ايدنلره كوزل مكافات و ارتوق

ارتق ولا يرهق وجوههم قتر ولا ذلة و يوزلرين تطوزونه حوارلك قيلادر

يعني اهل جهنمك يوزين قيليان اشيا يوزلرين قيلماز اولئك اصحاب الجنة

اولكروه بهشت جاودانك اربابيدر هم فيها خالدون كندولر انك ايچنده

على الدوام اقامت ايتمشلردر والذين كسبوا السيئات وشول كيمسه‌لركه يمان

اشيا قزندیلر جزاء سيئة بمثلها هر يمان ايشك مكافاتي كندو مانندیله

در وترهقهم ذلة و انلري برخوارلك قيلادر ما لهم من الله من عاصم انلره تكرينك

عضبندن هيچ برصاقليجي يوقدر كانما اغشيت وجوههم قطعا من الليل كويا

كه يوزلري كيجه قرانلق اولدوغي حالده اولئك اصحاب النار انلر در جهنم آيه‌لري

هم فيها خالدون كندولر انك ايچنده همیشه اقامت ايتمشلر ويوم نحشرهم جميعا

و انده كورقيل اول كونكه اهل ايماني و اهل كفري جمع ايتديرر ثم نقول للذين

اشركوا مكانكم صكره شرك ايدنلره ديرز يركوزده ملازم اولك انتم وشركاؤكم

سيز و ارتاقلركوز يعني بتلركوز فزيلنا بينهم پس كفارك و بتلرينك ارا بين

ايردق وقال شركاؤهم و بتلري ديديلر ما كنتم ايانا تعبدون سيز بزه عبادت

ايتمزدكوز يعني نفس الامرده سيز بزه عبادت ايتمزدكوز بلكه هواى نفسكزه عبادت ايدردكوز

فكفى بالله شهيدا بيننا وبينكم پس الله مزده و اركوزده كفايت ايدر تكرينك شهادتي

ايتمسي بوينله كيم ان كنا عن عبادتكم لغافلين على التحقيق بز سيزك پرستشكوزدن

ايدك هنالك تبلوا كل نفس ما اسلفت اول مقامده هر جان داردنياده تحصيل

شي بو قلادكودودكر كندويه نفعي ايدر يا ضرر وردوا الى الله موليهم الحق وحقيقتده

اوزده امورلرينه مستولي اولان تكرينك جنابي سمتنه دوندرلديلر وضل عنهم ما كانوا

يفترون و افترا ايتدوكلري شي كندولردن كمراه اولدي قل من يرزقكم من السماء والارض

سويله كيمدر سيزه روزي ويرور كوكدن و يردن امن يملك السمع والابصار

ياخود سويله كيمدر كه قولاقلري و كوزلري انلر ايصاقلر ومن يخرج الحي من الميت

ويخرج الميت من الحي وكيمدر كه زنده‌يي اولمشدن چيقارور و اولمشي زنده‌دن چيقارور

ومن يدبر الامر وكيمدر عالمك ايشين تدبير ايلدير فسيقولون الله پس بلاشبهه

ديرلر انلره منصرف اولان تكري تعالى در فقل افلا تتقون بونده‌ صكره سويله پرهيز

كندوكزي عقابندن صاقنمزمسز فذلكم الله ربكم الحق اول نعوتله منعوت اولان

خداى عز وجل ربوبيتي ثابت اولان پروردكاركوزدر فماذا بعد الحق الا الضلال

بس دوغری ولقدن صکره اوزغونلقدن اوزکه بر شئ واری فانی تصرفون بس
نجه حقدن باطله یوز دوندرسیز کذلک نته کم دبوبیت تنکری تعالی یه
سزا اولدی حقت کلمة ربک بروردکارکک حکم وقضاسی درست ومحکم
اولدی علی الذین فسقوا شول کیمسه لر اوزره که حدود شرعیه یی تجاوز
ایتدیلر انهم لا یؤمنون انندن اوتری که علی التحقیق انلر ایمان کتورمزلر قل هل
من شرکائکم من یبدؤ الخلق ثم یعیده سویله اورتاقلر کوزدن یعنی بتلر کوزندن
برکیمسه وارمی که مخلوقاتی ابتدا ایجاد ایده ربعده هلاک اولدوقلرندنصکره
کندولرین ینه میدانه کتوره قل الله یبدؤ الخلق ثم یعیده سویله یا محمد
ایزد ودود ذو الجلال خلقی ابتدا ایجاد ایدر بس فنالرندنصکره انلری احیا ایدر
فانی تؤفکون بس نیجون دوغرو یولدن صبر سیز قل هل من شرکائکم من یهدی
الی الحق سویله بتلر کوزدن برکیمسه وارمی که دلائل نور مسیله وپیغمبرلر کوندرد
دوغری ولغله یول کوستره قل الله یهدی للحق سویله تنکری تعالی نصب
بجحله وارسال رسلله درست اولان امره یول کوسترور افمن یهدی الی الحق
احق ان یتبع بس ایا شول کیمسه که دوغری یوله یول کوسترور ویرا ترمیدر اتباع
اولنمغه ام من لا یهدی الا ان یهدی یا شول کیمسه که بیرحالده کندو کندویه
یول بولمز مکر برکیمسه کندویه یول کوستره وبوحال تنکریه اورتاق قودوقلری
کیمسنه لرک اشرفنده درحضرت مسیح وعزیر علیهما السلام کبی فما لکم بس سیزه نه
اولدی کیف تحکمون نه کونه حکومت ایدرسیز وما یتبع اکثرهم الا ظنا
واعتقاد خصوصنده چوقلری بیرولک ایتمز الا خیالات فاسده یه مستند اولان
کمانه ان الظن لا یغنی من الحق شیئا تحقیقا که کمان برکیمسه یی درست اولان علم
واعتقاددن بی نیاز ایتمز یعنی قابل دکلدرکه برکیمسه کمانه اکتفا ایدوب انکله علم
واعتقاددن مستغنی اوله ان الله علیم بما یفعلون بی شبهه کیم خدا عز وجل ایشلدکلری
شئیه داناد ر وما کان هذا القرآن ان یفتری من دون الله صحیح وجایز دکلدرکه
بو حجج باهره وادله قاطعه یه مشتمل اولان قرآن عظیم الشان تنکریدن اوزکه
برکیمسه دن پیدا اولنمش اوله ولکن تصدیق الذی بین یدیه ولیکن بو قرآن
ایلرسونده اولان کتب سماویه یه تصدیق ایدیجی وتفصیل الکتاب دخی حقایقدن
محقق ومثبت اولان اشیایه بیان ایدیجی لا ریب فیه انجلد اصلا شک
یوقدر من رب العالمین خلقک بروردکارندن حاصل اولمش ام یقولون افتریه
بلکه لایق دکلدرکه دیه لر محمد المصطفی کندو قتندن دیدی قل فأتوا بسورة

مثله سویله بس انک کبی برسوره کتورک بلاغتده وفصاحتده وادعوا من استطعتم
من دون الله وانی کتورمک ایچون تنکری تعالیدن اوزکه هرکیمه دعوت ایتمکه قادرسیز
چغرک یاردم ایتمکه ان کنتم صادقین اکر سوزکوزده ارباب صدق ایدکوز بل
کذبوا بما لم یحیطوا بعلمه بلکه کفار بیلکیلری قبلمدوغی شئیه انساد یلر
یعنی انک حقیقتنه واصل اولمدوقلرندن اول انک تکذیبنه شتاب ایتدیلر
ولما یأتهم تأویله وحال بوکه انک معناسی وفهم حقیقتی کندولره کلمدی
کذلک کذب الذین من قبلهم نته کم سنک زمانکده اولان کفار خدایه منسوب
اولان اموری تکذیب ایتدیلر کندولردن اسبق اولانلر دخی انلری تکذیب ایتدیلر
فانظر کیف کان عاقبة الظالمین بس بق تکذیب سببیله ستمکار اولانلرک صوکی
نیجه اولدی ومنهم من یؤمن به وکفاردن برقسم وارکه قرآنک درست اولدوغن کندو
کوکلنده تصدیق ایدر ولیکن انی اظهار ایتمز ومنهم من لا یؤمن به وکفاردن برقسم دخی
واردر نادانلکدن اوتری قرآنک حق اولدوغن تصدیق ایتمز وربک اعلم بالمفسدین
وپروردکارک بدعمل اولانلرک احوالنه هرکسدن داناتردر وان کذبوک واکر الزام
اولدوقلرندنصکره سنی یالانجی دوتزلر فقل لی عملی ولکم عملکم سویله ایشمک
سزاسی بکادر وایشکزک جزاسی سیزه در انتم بریئون مما اعمل سیز بنم ایشلدوکم
ایشدن بیزارسیز وانا بریء مما تعملون وبن سیزک ایشلدککوز نسنه دن
بیزارم یعنی نه سیز بنم عململه مواخذ اولورسیز ونه بن سیزک عملکوزله مواخذ
اولورم چون بو ایتدن نوع که مافهم اولنور که کفار معقوله سنی ابیسنرلیله مخلی
اولمقلری جایزدر بعض علما دیدیکه بو ایت آیة السیف ایله منسوخ اولمشدر ومنهم
من یستمعون الیک دخی کفاردن برکروه وارکه قرآنی اوقودیغک محل وشرایعی تعلیم
ایتدوککده سکا قولاق دوتزلر ولکن فهم ایتمکه توجه ایتمزلر کانی ایشتمده صاغر
کبیدرلر افأنت تسمع الصم بس سن می صاغرلری ایشتدرسن ولو کانوا
لا یعقلون واکر انلر برشئ فهم ایتمزلردی یعنی هرکاه صاغرلقلرینه انلرک منضم
اوله انلره برشئ ایشتدرمک ممکن دکلدر ومنهم من ینظر الیک دخی انلردن برکروه
واردر بونکک دلائلنه بقرلر ولیکن تصدیق ایتمزلر که کویا انک کورمسندن کوردرلر
افأنت تهدی العمی بس سن می کورلره یول کوسترمکه قادرسن ولو کانوا لا
یبصرون واکر انلر بصیرت کوزیله برشئ کورمزلردی یعنی کورلکلریله کوکل کورلکی
منضم اوله بیچون انلره یول کوسترمک برامر محالدر وحاصل کلام بوکه کفر اوزره
اصرار ایدن کفاردن بر حق سوز ایشتمکه قابلیت وقولاقلری وادرنه بقوب

اعتبار ایتمکه بولیا قتلوکوزلری وار پس بو آیتک مضمونی انلردنا اعراض ایدوب
حاللریله قومقلرین افاده ایدن سابقه یه تعلیل پایه سنده‌در اِنَّ اللّٰهَ لَا
يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا بی شبهه کیم خدای ذو الجلال خلقه بر آز نسنه ستم
ایتمز یعنی انلرک حواس وعقوللرین کندولردن سلب ایتمز که کندولره ستم
ایتمش اوله وَلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ولکن خلق کندو جانلرنه ستم ایدرلر
که کندولره ویریلان حواس وعقوللری حقک بیلمسنه استعمال ایتمزلر وَيَوْمَ
يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ و یاد ایت اول وقتی که انلری حق تعالی
بیغر کویا که کوندزدن بر آز مدتدن اوزکه دار دنیاده اقامت ایتمدیلر یعنی
کوره کلری زحمتدن اوتری دنیاده اقامتلری کندولره کوتاه کورنور يَتَعَارَفُونَ
بَيْنَهُمْ انلرنده بر بیرنه آشنالک ویرور یعنی بیری بیرن بیلوب آشنالک ایدر
که کویا انلرک آرالرنده بر آز فاصله اولمشدر قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللّٰهِ تحقیقا
کیم اوتوزدی شول کیمسه که خدانک کورمسین تصدیق ایتمدیلر وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ
و دوغری یول بولانلردن دکل ایدیلر وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ واکر سکا
کوسترورز انلره وعده ایتدوکمز عذابک بر مقدارینی انی مشاهده ایتمش اولورسن
اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ یا اکر انک وقوعندن اسبق سنی دار آخرته نقل ایدرز فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ
انلرک دونمسی بزم حکمزه در پس پاشنر انلرک عقوبتی آخرتده سکا کوستروز ثُمَّ اللّٰهُ
شَهِيدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ صکره تکری تعالی بیلندر کلوی ایشلرینه اوزره طا مقدرکه
انک مقابله سنده جزالرین ویرور وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَسُولٌ وهر بر کیجمش کروهه
پیغمبر وارکه کندولرین طریق حقه دعوت ایتمک ایچون مرسل اولدی فَاِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ
پس اول محل که پیغمبرلری کندولره دلایل ایله کلوب کندولری تصدیقه ایتمزلر قُضِيَ بَيْنَهُمْ
بِالْقِسْطِ انلرک ارالرنده عدل ایله حکومت اولنور که تکذیب ایدنلر نابود اولوب پیغمبر
نجات بولنور وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ و کفار ستم کورمش قیلنمازلر وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ
و کفار رسوله بی استبعاد و استهزا طریقیله دیرلر بو ایتدوککوز وعد یعنی عذابک
کلمسی نه زمان اولور اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ اکر ایتدوککوز وعده‌ده صادقلر ایسکوز قُلْ لَا
اَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا سویله کندو نفسم ایچون نه زیان و نه سود ییتشرمکه قادرم
اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ مکر بر شینه مالک اوله بیلورم که خدا اولنوغمی ایسته پس نیجه
سزک ایچون ضرری جلب ایتمکه استعجال ایده بیلورم لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ هر بر کروهه بر معین
مدت وارکه هلاکی اولمدتده معین اولمشدر اِذَا جَاءَ اَجَلُهُمْ اول معین مدت
حلول ایدیجک فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ بر ساعت کیرو قالورلر

بو ناعتایلرو کیدرلر پس سز دخی ای کفار مکه عذابک وقوعنه استعجال ایتمک
که انک محلی کلمیجک تقدم و تأخری اولماز قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا اَوْ
نَهَارًا سویله بکا خبر ویرک اکر استعجال ایتدوککوز خدانک عذابی سزه یا تموق
محلنده یا کوندزده کلور مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ شرک ایدنلر اندن قنقی
شیئی استعجال ایدرلر یعنی عذابک جمیع انواعی مکروهدر ناملایمدر پس کفارک قنقی
شیئی استعجال ایدرلر اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهٖ آیا عذابک استعجال ایتدوککوز
دنصکره قچن واقع اولسه انکا تصدیق کتوررسز آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُونَ مزبوره
دنیلور شمدی انکا ایمان کتوررسز و حال بو که استهزا و تکذیب یوزندن انک وقوعنی
عجله ایله طلب ایدردکوز ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عذابک وقوعندن صکره ستم ایدنلره
دنیلور ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ جاودانک اشکنجه سن دادک هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ بر شیله مکافات اولنمزسز الا اول شیله که قزندوکوز کتوردیلر
که یهود مدینه‌دن حیی بن اخطب حضرتک هجرتندن اول مکه‌یه کلدیکی قچن حرم محترمه
واصل اولدی سرور کائناتک مبعوث اولمسنی ایشدی حضرتک مجلس شریفنه کلوب
دیدی یا محمد اجادانتام هانزل حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بویردی وَيَسْتَنْبِئُونَكَ
اَحَقٌّ هُوَ دخی سندن خبر طلب ایدرلر که نبوت خصوصندن ایتدوکک دعوای راستمیدر
قُلْ اِي وَرَبِّي اِنَّهُ لَحَقٌّ سویله بلی پروردکارمه قسم کیم علی التحقیق ایتدوکم دعوی
درستدر وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ و سز خدایی عذابکوزدن تعاجز ایدیجی دکلسیز
وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْاَرْضِ واکر هر ستم ایدن جانه یر یوزنده اولان
مال ومنال اولیدی لَافْتَدَتْ بِهٖ البته انی فدایه ویروردی تا که جهنم عذابندن
خلاص اوله وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ و پشیمانلکی صاقله دیلر قچن اشکنجه‌یی
کوردیلر زیرا عذابی کوردکلرنده کندولرین بر حیرت الورکه سوز سویلمکه قدرتلری
قالماز وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ و ظالملر و مظلوملر اراسنده عدل ایله حکم
اولنبی وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ و کندولره عقابک زیاده سیله و ثوابک نقصانیله ستم
اولنمازلر اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ متنبه اولک کیم علی التحقیق کوکلرده و یرده
اولان اشیا خدایه مملوکدرلر اَلَا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ آکاه اولک کیم بلا شبهه عقاب
و ثواب خصوصنده خدانک وعده سی اولحقیدر تخلف ایتمز وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
ولکن اهل کفرک چوغی بلمزلر که خدانک وعدی خلاف قبول ایتمز اول جهتدن
که دانشلری دنیانک آرایشنه حصر ایدوب امور اخرویه‌نک معرفتنه انصراف
ایتمزلر هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ کندودر دنیاده زنده قیلان و بدنی روح ایدن وَاِلَيْهِ

ترجعون واخرته کندو حکمنه دونمش قیلنورسیز یا ایها الناس قد جاءتکم
موعظة من ربکم وشفاء لما فی الصدور وهدی ورحمة للمؤمنین ای ادم اوغلی
تحقیقا که پروردکارکوزدن سیزه کلدی بر پند وسیزلرده اولان شکوک واوهامک
دردنه دوا واهل ایمانه حق سمتنه بر یول کوسترمک وبر مهربانلق قل بفضل الله و
برحمته سویله خدانک اوتوکرمیله وسهربانلکیله واول اوصاف جامع اولان کتاب
سیزه کلدی فبذلک فلیفرحوا بس انک کلمسیله سوینسونلر هو خیر مما یجمعون
کراودنیای دنیه نک حطامندن قزندوقلری شیئدن ییکرکدر قل ارأیتم
ما انزل الله لکم من رزق سویله بکا انی خبر ویرک که حق جل وعلا سزه روزی
مقوله سندن ایندردکی شیئ فجعلتم منه حراما وحلالا پس سز اندن حرام وحلال
قیلدوکوز یعنی انک بر مقدارین هوای نفسکوز اقتضاسیله حرام قیلدوکوز
بحیره وسائبه کبی وبر مقدارین حلال ایدوب انکله متنفع اولدوکوز قل الله اذن
لکم سویله ایا تنکری تعالی می سیزه دستور ویردی بو اینده کوز تحلیل وتحریمه
ام علی الله تفترون یاخود تنکری تعالی اوزره یالان بغلرسیز که دیرسیز حق تعالی
انک ایشلمسنه بیزه فرمان ایلدی وما ظن الذین یفترون علی الله الکذب یوم القیمة
دخی نه کمان ایدرلر دوزخده شول کیمسه لر که تنکری تعالی اوزره یالان کندولردن بغلرلر
یعنی اوله مجازات ایدرلر که ایده کلری افترادن صورلمزلر بو وعیدک ابهامنده تهدید
عظیم وار ان الله لذو فضل علی الناس تحقیقا که ایزد جل جلاله خلق اوزره چوق احسان
صاحبیدر ولکن اکثرهم لا یشکرون ولیکن چوقلری خدانک نعمتنه اعتراف ایتیوب
حمد وثناسن ایتمزلر وما تکون فی شأن وسن یا محمد بر ایشده اولمازسن وما تتلو منه من قرآن واول ایشدن
اوتری هیچ بر قرآن اوقومزسن ولا تعملون من عمل وسیز ای ادملر اوصلا بر ایش ایشلمزسیز
الا کنا علیکم شهودا الا که بیز اوزدکز اربابی اطلاع ایدک اذ تفیضون فیه فجی اول ایشده
شروع ایدیجک ایشلرسیز وما یعزب عن ربک من مثقال ذرة وپروردکارک علمندن برکوچک نجه
نیی یوشیده اولماز فی الارض یرده ولا فی السماء ونه کوکده ولا اصغر من ذلک ولا اکبر الا فی کتاب
مبین ونه اول مثقال ذره دن کوچک نسنه نه بیوک بر نیی الا بر دوشنک بانلمش نسنه ده مثبتدر
یعنی لوح محفوظده موجوددر حاصل کلام بوکه وجود وامکانده هر بر دکلو افعال واقوال وجواهر
واعراض وار ایسه ایزد ذو الجلالک علمنه نمایاندر اندن اوزدنه بر شیئ مخفی اولماز
الا ان اولیاء الله بیلک که علی التحقیق خدانک دوستلری لا خوف علیهم ولا هم یحزنون اوزرلرینه
نه قورقو وارد نه کندولر غمناک اولورلر الذین امنوا وکانوا یتقون شول کیمسه لر که ایمان کتوروب
معاصیدن پرهیز ایدرلردی لهم البشری فی الحیوة الدنیا کندولرینه مژده بیقن صاغلقلرنده یعنی حق جل وعلا

بشیر کلمسنه

پیغمبرک لسانی اوزره کندولرینه مژده ویردی بو جهانده وفی الاخرة واوبر جهانده
مژده کندولرده که انده ملائکه کرام قارشولرنه واروب بهشت جاودانک نعمتلر
کندولره مژده ویرولر لا تبدیل لکلمات الله خدانک سوزلرنه دکشمک یوقدر
یعنی ایتدوکی وعده لرده سند رتخلفی قبول ایتمز ذلک هو الفوز العظیم ایکی جهانده
مژده ویرلمکی کندو دراولو قورتلمق که انک ما فوقی اولماز ولا یحزنک قولهم
دخی کفارک سوزی سنی یا محمد غمناک قیلمسون یعنی کفار سنک حقکده دیدوکلری
سوزدناوتری حزن چکمه ان العزة لله جمیعا زیرا علی التحقیق غلبه ایتمک
قوتی خدایه مخصوصدر هو السمیع العلیم کندو دراناترک کلامنی کما
هو حقه ایشدن نیتلرنده اولان اشیانی بغتی بیلن الا ان لله من فی
السموات ومن فی الارض اکاه اولان کرنی بی شبهه کوکلرده اولان فرشتلر
ویرده اولان انس وجن خدای ذو الجلاله مملوکدرلر وما یتبع الذین یدعون
من دون الله شرکاء وبر امر محققه تبعیت ایتمز شول کیمسه لر که تنکریدن اوزکه ارنه
عبادت ایدرلر ان یتبعون الا الظن کاندن اوزکه بر شیئه تابع اولمازلر وان هم
الا یخرصون وانلر بر شیئ دکلدرلر الا یالان سویلرلر تنکرینک ذات پاکنه نسبت
ایتدوکلری اشباده هو الذی جعل لکم اللیل لتسکنوا فیه کندودر اول پروردکار
که سزکیچون کیجه یی قرنلو ایه سی قیلدی تا که ایچنده ارام ایدرسیز والنهار
مبصرا وسزکیچون کوندزی روشنلک صاحبی قیلدی تا که ایچنده امور واحوالکزی
کوره سیز ان فی ذلک لآیات لقوم یسمعون تحقیقا که کیجه یی وکوندزی
بو کونه قیلمسنده اولو علامتلر وار بر کروهه که سوزی ایشدوب ایچنده
تفکر ایدرلر قالوا اتخذ الله ولدا کفارک بر کروهی دیدیلر حق جل جلاله اوغول
ایدندی سبحانه اوغول ایدنمکدن ذات پاکی منزهدر هو الغنی کندودر
هر کسدن بی نیاز اولان له ما فی السموات وما فی الارض کوکلرده اولانلر ویرده
اولانلر فرمانی التنده درلر ان عندکم من سلطان بهذا اوغول ایدندکنه قتکوزده
اصلا بر دلیل یوقدر اتقولون علی الله ما لا تعلمون نیچون ایزد ذو الجلال اوزره
بیلمدکوزنی اطلاق ایدرسیز قل ان الذین یفترون علی الله الکذب لا یفلحون
سویله یا محمد تحقیقا شول کیمسه لر که ایزد ذو الجلال اوزره یالانی بغلرلر جهنمدن
قورتلوب بهشت جاودانه نائل اولمازلر متاع فی الدنیا ایتدوکلری افترا بو جهانده
از منفعتدر واو کفرده اولان زیاستلرنکی رواجیدر ثم الینا مرجعهم صکره
دونمکلری بزم فرمانمزده در ثم نذیقهم العذاب الشدید بعده انلره قتی اشکنجه دادندر

بما کانوا یکفرون قرآنه و پیغمبره ایندوکلری کفر سببیله واتل علیهم نبأ
نوح دخی حضرت نوح پیغمبرک خبرین اوزلرینه اوقی اذ قال لقومه تجن عشیرته
دیدی یا قوم ان کان کبر علیکم مقامی وتذکیری بآیات الله ای بنم عشیرتم
اگر اراکوزده دورمغم وتنکرینک ایاتیله سیزه پند ویردوکم اوزرکزه بیوک
اولوب مستقل اولدی فعلی الله توکلت بن حق تعالی اوزره اعتماد ایتدم
فاجمعوا امرکم وشرکاءکم پس ایشکوزی اوزره سیزه اورتاقلرکوزله عزیمت
ایدک ثم لا یکن امرکم علیکم غمة صکره بنم خصوصمده اولان ایشکوز
اوزرکوزه پوشیده اولسون انی آشکارا ایدک ثم اقضوا الی دخی عقب بکا قصد
ایدوکوز شیئی بنم طرفمه یتشرک ولا تنظرون دخی بکا مهلت ویرمک فان
تولیتم پس اگر بند ونصیحتمدن یوز چیوردکوز فما سألتکم من اجر سزدن
اصلا بر اجرت استمدم که یوز چیورمکوزه باعث اوله ان اجری الا علی
الله رسالتک اداسی مقابله سنده بنم اجرم تنکری تعالی دندر و ذکه بر کمسه اوزره
دکلدر وامرت ان اکون من المسلمین دخی فرمان اولندم کم اربابِ انقیاد وطاعتدن
اوله یم فکذبوه پس حضرت نوحی کندو قومی یلانجی دوتوب انک اوزره مصر اولدیلر
فنجیناه ومن معه فی الفلک تکذیبلرندنصکره حضرت نوحی وکیمه ده کندو ایله
اولان کیمسنه لری غرقدن قورتردق وجعلناهم خلائف وانلری غرق اولانلرک
یرینه قائم مقاملر قیلدق واغرقنا الذین کذبوا بآیاتنا وایاتمزه تصدیق کتورمیان
کیمسنه لری اغراق ایتدک فانظر کیف کان عاقبة المنذرین پس بق نیجه اولدی
منذرلرک صوکی ثم بعثنا من بعده رسلا بعده حضرت نوحدن صکره پیغمبرلر کوندردک
الی قومهم کندو عشیرتلرینه فجاؤهم بالبینات پس انلره اشکارا معجزه لرله کلدیلر
فما کانوا لیؤمنوا بما کذبوا به من قبل صکره ایمانه کلمکلری اولمدی اول نسنه سببیله
که رسل کلمزدن اول حق اولان شیئک تکذیبن عادت ایدینوب اوزرینه تمرد ایتمشلردی
کذلک نطبع علی قلوب نته که امم سالفه ده تکذیب ایدنلرک کوکلری اوزره مهر اوردلدی
المعتدین حدودی تجاوز ایدنجاعتک کوکلری اوزره مهر اورورز که ایمان کتورمکه
موفق اولمیالر ثم بعثنا من بعدهم پس بزکوندر اولان پیغمبرلردنصکره کوندردک موسی وهرون الی
فرعون وملائه بآیاتنا حضرت موسایی وبرادری حضرت هارونی مصر پادشاهنه
وقومنک اشرافنه دوتش معجزه لرله فاستکبروا وکانوا قوما مجرمین پس انلر قبول ایتمکدن
کوردن سرکشلک ایتدیلر وانلر کناهکار ایشلمسنه معتاد بر کروه ایدیلر فلما جاءهم
الحق من عندنا پس اول وقت که قتمزدن انلره درست سوز کلدی یعنی اول وقت که حضرت

موسی کندولره کلوب حق سوزی دیدی واشکارا اولان معجزه لری بیان ایتدی افراط
عناد وتمرد ایدوب قالوا ان هذا لسحر مبین دیدیلر تحقیقا که کتوردوکک اشیاء بر
اشکارا جادولکدر قال موسی اتقولون للحق حضرت موسی انلره دیدی ایا دوغره
اولان شیئدن او تری سحر دیر میسز لما جاءکم تجن سیزه کلدی اسحر هذا نیجه بوکونه
شیئ جادولک اولور ولا یفلح الساحرون وحال بوکه جادولک ایدنلر مقصد علاسنه
یتشمزلر قالوا اجئتنا لتلفتنا عما وجدنا علیه آباءنا کفره دیدیلر ای موسی آیا سن
بزه کلدک که تاکه بزی دوندره سن اول شیئدن که بدرلرمزی اوزرینه بولدق وتکون
لکما الکبریاء فی الارض وتاکه سکا وبرادرکه پادشاهلک اوله روی زمینده وما نحن لکما
بمؤمنین دبیز سکا وقرندا شکه ایمان کتورجیلر دکلز وقال فرعون ائتونی بکل ساحر علیم
دخی فرعون اتباعنه دیدی فن سحرده هر استاد جادوی بکا کتورک تاکه موسی ایله
معارضه ایدم فلما جاء السحرة قال لهم موسی القوا ما انتم ملقون پس اول وقتکه
جادولر کلدیلر حضرت موسی انلره دیدی اول نسنه یی که صالمق استرسیز صالک
فلما القوا پس تجن که صالدیلر قال موسی ما جئتم به السحر حضرت موسی دیدی شول
شیئ که سز انکله کلدکوز کندو در جادولک در اول شیئ که فرعون انی سحر تسمیه ایتدی
ان الله سیبطله بی شبهه که حق جل وعلا کتوردکوز سحری مقتدی باطل قیلسه در ان
الله لا یصلح عمل المفسدین تحقیقا که تنکری ذو الجلال بر مفسد ایشلیانلرک ایشنه
تقویت وثبات ویرمز ویحق الله الحق بکلماته دخی تنکری تعالی فرمانیله دوغرویی
ثابت قیلور ولو کره المجرمون واگر اهل کفر انک ثابت اولمسونی استمزلر فما آمن لموسی
الا ذریة من قومه پس ابتداء امرده حضرت موسایه ایمان کتورمدی الا کندو عشیرتندن
بر مقدار اوشاقلر واو بوکونه اولمشدیکه حضرت موسی مدین شهرندن مصره
کلدیکی بنی اسرائیلی طریق حقه دعوت ایدوب اکابر واختیارلری دعوتنه اجابت
ایتمدیلر امّا نیجه یکتلردن بر مقدار یکتلر دعوتنه اجابت ایتدیلر علی خوف
من فرعون وملائهم باوجود که مصر پادشاهندن وکندو اکابرلرندن قورقولری
واردیدی ان یفتنهم که کندولره بر اشکنجه ایده وان فرعون لعال فی الارض
وتحقیقا که فرعون روی زمینده غلبه صاحبیدر وانه لمن المسرفین
وبی شبهه کیم اول خبیث تکبر وتجبرده حدده ی تجاوز ایدنلردندر که ربوبیتی
دعوی ایتدی وقال موسی دخی تجن حضرت موسی ایمانه کلانلرک فرعوندن خوفلرین
شاهده ایتدی دیدی یا قوم ان کنتم آمنتم بالله فعلیه توکلوا ای بنم عشیرتم
اگر خدانک وحدانیتنه تصدیق کتوردکوز انک اوزره اعتماد ایدک ان کنتم مسلمین

خدانک فرمانه مطیع و منقاد لر ایدیکوز فقالوا على الله توكلنا پس قومی دیدیلر اید
ذو الجلال اوزره اعتماد ایدک ربنا لا تجعلنا فتنة للقوم الظالمین ای بزی پروردہ
ایدن قادر مختار دشمنکا اولان کروهه بزی محل عذاب ایتمه یعنی انلری اوزریمزه مسلط
ایتمه تاکه بزه اشکنجه ایتمیه لر ونجنا برحمتك من القوم الكافرین وسکا مخصوص
مخصوص اولان مهربانلکله کافر کروهندن بزی قورترت واوحینا الى موسى واخیه
حضرت موسایه و برادرنه فرشته ایله خبر صالدقکه ان تبوءا لقومكما بمصر بیوتا
عشیره کوز ایچون مصر شهرندن خانه لر ایدینوك کر انلر ایچنده سکنی ایدوب عبادت
ایچون انلره رجوع ایده لر واجعلوا بیوتكم قبلة وسن و برادرک و عشیره کوز ایندکلرکوز
خانه لری کعبه سمتنه موجه قیلك واقیموا الصلوة وانلر ایچنده نمازی قیلك تاکه کفار
سیزی کوروب ایذا ایتمیه لر وبشر المؤمنین واهل ایمانه مژده ویر دنیاده نصرتله و آخرتده
جنتله وقال موسى ربنا انك آتیت فرعون وملاه زینة واموالا فی الحیوة الدنیا
دخی حضرت موسی دیدی ای خداوندم على التحقیق سن فرعونه و توابعنه آراسته لك آلاتی
و مالی انواعنی ویردک ربنا لیضلوا عن سبیلك ای پروردکارمز انلره اول نعمتلری
ویردک تاکه قوللرکی عبادتک طریقندن منع ایده لر ربنا اطمس على اموالهم ای
بزی پروردہ ایدن ایزد متعال ماللری اوزره محو و مسلط ایت تا هیچ اثری قالمیه
واشدد على قلوبهم و قساوتی کوکللری اوزره حواله قیل تاکه ایمانک قبولنه منشرح اولمیه لر
فلا یؤمنوا حتى یروا العذاب الالیم که ایمانه کلمزلر دردناک اشکنجه یه مشاهده لری
اولمینجه قال قد اجیبت دعوتكما حق جل وعلا بیوردی تحقیقا ایکیکوزک دعاسی
حیز قبوله کچدی چون حضرت موسی دعا ایدوب حضرت هارون آمین دیردی حق تعالی خطابی
ایکیسنه موجه قیلدی فاستقیما ولا تتبعان سبیل الذین لا یعلمون
پس اولدغکوز حال اوزره ثابت اولك و ارباب دانش اولمیانلرک طریقنه تابع اولمك
وجاوزنا ببنی اسرائیل البحر و یعقوب اوشاقلرینی دریایی کچمشلر قیلدق بو اسلوبله
که دریادن اون ایکی قوری یول اچوب عبورلرنده کندولرین حفظ ایتدی تاکه
دریانک قرشو یقه سنه ایرشتلر فاتبعهم فرعون وجنوده بغیا وعدوا پس فرعون
و لشکرلری ستم و تعدی ایتمک ایچون انلره ایرشدی کوردیلر که حضرت موسی بنی اسرائیلی
بر غفلت محلنده مصر شهرندن چیقردی فرعون آکاه اولنجق لشکرلریله اردلرینه دوشوب
کندولر هو بر محلده ایرشدیکه دریانک او برطرفنه چیقمشلردی و کچدوکلری یوللر
باقی ایدی عقبلرنجه فرعون و لشکری اول یوللرده سلوک ایتدیلر اول محله دک که ایلرو
اولانلر چیقمق استدیلر و کیروده اولانلر دریایه کیردیلر امر حقله دریا کندولرین

قبلدی حتى اذا ادركه الغرق اول محله دک صوده بوغلمق کندویه لاحق
اولدقده قال آمنت انه لا اله الا الذی آمنت به بنو اسرائیل دیدی ایمان
کتوردم کیم على التحقیق شان بودرکه وجوده عبادته مستحق بر معبود یوقدر الا
اول معبود که بنی اسرائیل آکا ایمان کتوردیلر وانا من المسلمین دخی مطیع و منقاد
اولانلردنم بو کلامه تصدیق طرف حقدن کندویه جواب ویرلدیکه آلآن وقد عصیت
قبل شمدی ایمانه کلورسن و حال بوکه بوندن اسبق جمله عمرکی کفر و عصیانله کچوردک
وکنت من المفسدین و یر یوزنده فساد ایدنلردن کندوک اغوا ایدک وخلقی
دخی ایمانه کلمکدن منع ایدردک فالیوم ننجیك ببدنك پس بوکون کوده که مقارن
اولدوغکدر سنی دریانک دبندن چیقروب صونک یوزی اوزره قیلاورز لتكون
لمن خلفك آیة تاکه سندن صکره قلانلره بر اولو علامت اوله سن و انلردن مراد
بنی اسرائیلدر زیرا فرعونک عظمت و شوکتی طبیعتلرنده اول قدر تاثیر ایتمشدی
که هلاک اولمسن خیال ایتمزلردی بر حدده دک که حضرت موسی کندولره فرعونک
هلاکندن خبر ویریجک تصدیق ایتمدیلر تاکه بولری اوزره صویک کنارنده
لشنی مشاهده ایتدیلر وان كثیرا من الناس عن آیاتنا لغافلون و تحقیقا که خلقدن
چوق کیمسه وار که نشانلرمزدن بیخبردرلر اصلا ایچنده تفکر ایدوب اعتبار المزلر
ولقد بوانا بنی اسرائیل و بی شبهه کیم اولاد یعقوبه مکان ویردک مبوا صدق
بر کوزل یر و شام شریفک زمیندر و مصرک زمینی ورزقناهم من الطیبات ولذتلو
اشیادن کندولره روزی قیلدق فما اختلفوا حتى جاءهم العلم پس اموردینیده
اختلاف ایتمدیلر تورات اوقیوب احکامنی بیلمینجه ان ربك یقضی بینهم یوم القیمة
تحقیقا کیم پروردکارک انلرک ارهسنده حکومت ایده روز قیامتده فیما كانوا فیه یختلفون
اول نسنه ده که ایچنده اختلاف ایدرلردی فان كنت فی شك مما انزلنا الیك
پس اکر على سبیل الفرض والتقدیر قصص و احکامدن سکا ایندردکمزدن بر کلامده
دوشمش ایدک فاسئل الذین یقرؤن الكتاب من قبلك پس صور شول کیمسه لردن
که سندن اسبق کتابی اوقورلر لقد جاءك الحق من ربك قسم اولسونکه سکا اشکارا
درستلک کلدی پروردکارکدن فلا تكونن من الممترین پس البته شک ایدنلردن
اولمه اصح اقوال اوزره که بو کونه خطابلر صورتا سرورکائناته در ولیکن
مراد امتدر زیرا حضرت صلى الله علیه وسلم کندویه منزل اولان شیده شک
ایتمکدن معصوم و محفوظدر و بو مقوله دندر دخی بو آیت ولا تكونن من الذین
كذبوا بآیات الله والبته خدانک آیاتنه تکذیب ایدنلردن اوله فتكون من

الخاسرین که اوتوزنلردن اولورسن ان الذین حقت علیهم کلمت ربک تحقیقا شول
کیمسه لر که پروردکارکک سوزی اوزرلرینه ثابت اولدی که کفر اوزره مرده اولوب
عذابده مخلد اوله لر لا یؤمنون انلر ایمانه کلمزلر ولو جاءتهم کل آیة واکر کندولره
هر آیت کلور حتی یروا العذاب الالیم دردلی اشکنجه مشاهده لری اولمینجه فلولا
کانت قریة آمنت فنفعها ایمانها پس اولمدی که بر کوی خلقی عذابک علاماتن مشاهده
ایدیجک ایمانه کلوب کندولره ایمانلری فایده ویره الا قوم یونس مکر حضرت یونسک
جماعتی لما آمنوا کیم عذابک علاماتن مشاهده ایدوب ایمانه کلدیلر کلدکلرنده کشفنا
عنهم عذاب الخزی فی الحیوة الدنیا کندولردن رسوالک اشکنجه سن قالدردق
یعنی اولان رذالتی کیدردک ومتعناهم الی حین وانلری برمدته دکین برخوردار ایتدک
کتوردیلر که حق جل وعلا حضرت یونس علیه السلامی موصل زمیننده دوشن نینوی
شهری خلقنه مرسل قیلوب کندولرین توحید واحکام شرعیه یه دعوت ایلدی
سوزین قبول ایتمیوب تکذیب ایتدیلر حضرت یونس انلردن بو حالی مشاهده ایدیجک
اوچ کونه دک عذابک کلمسیله کندولرین موعود قیلوب شهرلرندن طشره اولدی
وقت موعود حلول ایدیجک بر اتشلو قره بلوت پیدا اولوب شهرلرینی قبلدی انلردن
بر عظیم خوف چیقوب حضرت یونسک صدقی کندولره نمایان اولدی پس انی طلب ایتدیلر
تا که کندویه تصدیق کتوروب دعاسیله بو بلا اسانی شهرلرندن دور اوله کندوین
بولمدیلر وبیلدیلرکه دیدی ای قوم یونس غائب ایسه خداسی حاضردر همان باشلرینه
پلاسلر چکوب صحرایه کندولر اوشاقلریله قادینلریله دوارلریله چیقوب اخلاص ایله
جناب ذو الجلاله دعایه توجه ایتدیلر حق جل وعلا کندولره رحم ایدوب اول
عذابی قالدردی واو یوم عاشوراده جمعه کونی واقع اولمشیدی ولو شاء ربک
لامن من فی الارض کلهم جمیعا واکر پروردکارک ایستسیدی یریوزنده
اولانلر جمله لری مؤمن ایمانه کلورلردی که هیچ انلردن بر فرد تخلف ایدوب مخالف
اولمزدی افانت تکره الناس پس سنمی خلقی اکراه ایدرم بیلورسین تنکری تعالی
ایستمدوکی نسنه یه حتی یکونوا مؤمنین تا که اهل ایمان اولالر وما کان لنفس
ان تؤمن الا باذن الله هیچ بر جانه ممکن دکل ایدیکه ایمان کتوره مکر خدانک ارادتیله
ویجعل الرجس علی الذین لا یعقلون وعذابی قیلار شول کیمسه لر اوزره که آیاتده براهینده
تأمل ایتمزلر قل انظروا ماذا فی السموات والارض سویله تأمل ایدوب بقک کوکلرده ویرده
نه کونه اشیا وعجایب مخلوقات ندر وما تغنی الآیات والنذر عن قوم لا یؤمنون وعلامات وکوز
کورمک دخی قورقو افاده ایدن سوزلر ایشتمک برشی دفع ایتمز برکروهدن که ایمانه کلمزلر فهل

ینتظرون

ینتظرون الا مثل ایام الذین خلوا من قبلهم پس بو منکرلر برشیئه منتظر دکلدر
الا کندولردن اسبق اولانلرک وقعه لری کبی قل فانتظروا سویله پس
سیزه ایریشه جک عذابه منتظر اولک انی معکم من المنتظرین که بن شبهه
سز سزکله انتظار ایدیجیلردنم ثم ننجی رسلنا والذین آمنوا انلره عذاب نازل
اولدقدنصکره پیغمبرلرمزه وایمانه کلانلره نجات ویرردز کذلک حقا
علینا ننج المؤمنین نته که رسل وانبیا علیهم قوملرین قیردق فجر اهل شرکی
اهلاک ایدرز محمد المصطفایه واصحابنه البته نجات ویرورز قل
یا ایها الناس سویله ای مکه خلقی اولان کیمسه لر ان کنتم فی شک من دینی
اکر دینمک صحتندن برکمانه دوشمش ایدیکوز فلا اعبد الذین تعبدون من دون
الله عبادت ایتمم شول نسنه لره که تنکریدن اوزکه کندولرین عبادت ایدرسیز
ولکن اعبد الله الذی یتوفاکم ولیکن جانکزی الن تنکریه عبادت ایدرم وامرت
ان اکون من المؤمنین وبویرلدم اهل ایماندن اولمغه مأمور اولدم وان اقم وجهک للدین
دخی بکا فرمان اولندیکه دین ایچون عملی خالص قیل حنیفا ادیان باطله دن دین اسلامه
مایل اولدوغم حالده ولا تکونن من المشرکین دخی بکا امر اولندیکه خدایه اورتاق
قیلانلردن اولمیه سین ولا تدع من دون الله ما لا ینفعک ولا یضرک
وتنکریدن اوزکه سکا نفع ایتمیان وسکا ضرر ویرمیان شیئه عبادت ایتمه فان
فعلت که اکر عبادت ایدرسن فانک اذا من الظالمین بلا شبهه سن اول
محلده ستمکارلردن اولورسن وان یمسسک الله بضر واکر حق تعالی سکا بر زیان
دکدرره فلا کاشف له الا هو کندوسندن اوزکه بر کیمسه انی دفع ایدیجی دکلدر
وان یردک بخیر واکر سکا بر ایولک یتشرمسنی قصد ایدرسه فلا راد لفضله وبردوکی احسانه منع
ایدیجی بولنماز یصیب به من یشاء من عباده انی ایصال ایدر ایستدوکی کیمسه یه قوللرندن وهو الغفور
الرحیم وکندو دنیا بلاسیله کناهی ستر ایدوب انواع نعمته قوللرین ارکیان بو طاعته رحمتی فیضینه
تعرض ایدوک ومعصیت سببیله مغفرتندن نا امید اولمک قل یا ایها الناس قد جاءکم الحق من ربکم
سویله ای آدمیلر تحقیقا کلدی سزه پروردکارکزدن حق که رسالت یعنی قرآن عظیم الشان کلدی فمن اهتدی
فانما یهتدی لنفسه پس هر کیمسه که ایمان وطاعته یول بولدی بوندن اوزکه دکل که بو فایده کندی
کندو جانه اولور ومن ضل فانما یضل علیها وهر کیمسه که کفر وتکذیبله ازدی ازدیغنک وبالی
یالکز نفسی اوزره در وما انا علیکم بوکیل وبن اوزریکزه نکهبان دکلم واتبع ما یوحی
الیک دخی فرشته ایله سکا کوندرلن شیئه پیرو لک اول واصبر وخلقی طریق حقه دعوت ایتمکده
اذیتلرین تحمل ایت حتی یحکم الله تا که جل جلاله سکا یاردم اولنمغه حکم ایدیجه وهو خیر الحاکمین

وكندودر حكم ايدنلرك بيكرككي زيرا حكمنده هركز خطا منصور اولمان

سورة هود عليه السلام مكية وهي مائة وثلاث وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الر حق جل وعلا كندو مقصدنه اعلمدر كتاب احكمت آياته بو بركتابدركه اياتي دلايل وحجتلر ايله
محكم اولدي ثم فصلت صكره اول آيات قوللر محتاج اولدوقلري اشيا ايله مبين قلندي من
لدن حكيم خبير بر دوست حكم ايديجي جميع احواله دانا قتندن ان لا تعبدوا الا الله تنكرينك
عبادتندن اوزكه اولان عبادتي ترك ايدك انني لكم منه نذير وبشير تحقيقا كه بن سيزه
انك طرفندن عقابله قورقودیجي بر وثوابله مژده ويريجي يم وان استغفروا ربكم
دخي پروردكاركزك مغفرتني طلب ايتمكه سعي ايدك ثم توبوا اليه صكره معاصيدن فراغت ايتمكله
حضور عزتنه رجوع ايدك يمتعكم سيزي برخوردار ايدر متاعا حسنا بر كوزل برخوردارلك
الى اجل مسمى بر معين مدته دك واو كندولره معين اولان مدت عمردر ويؤت كل ذي فضل فضله
وهر ايولك ايه سي اولانه ايولكنك ثوابني ويرور وان تولوا فاني اخاف عليكم عذاب يوم كبير
واكر توحيددن يوز چيورر ايسه كز بي شبهه كه بن برا اولو كونك اشكنجه سندن اوزركزه
قورقرم الى الله مرجعكم دونمكوز ايزدو الجلالك حكمنه در وهو على كل شيء قدير
وكندوسي هر نسنه اوزره توانادر پس سيزي اشد عقوبتله تعذيب ايتمكه قادردر
كوزديلوكه مشركلرك بركوره حضرتك عداوتنه كوكل بغلمشلردي وبراي مصلحت لسانلري ايله
اني اشكارا اينمزلردي بوكون تيري يرنه ديدي هركاه كه بز پرده لرمزي صالورد
وكندومزي وناولرمزي و دترزو سينه لرمزي محمدك عداوتنا اوزره باغلرز محمد اني
نجه بيلور حق تعالى بو ايتي منزل ايدوب بيوردي الا انهم يثنون صدورهم اكاه
اولك كيم مشركلر كفر اوزره محمدك عداوتي اوزره سينه لرين ميل ايدرلر يعني انك عداوتي
سينه لرنده صاقلرلر ليستخفوا منه تا كه خدادن سرلريني كيزليوب پيغمبر واهل
ايماندن نهان ايتمه لر الا حين يستغشون ثيابهم بيلك كيم اول محل كه
دونلريله اورتنورلر يعلم ما يسرون وما يعلنون حق جل وعلا سينه لرنده
صاقلدوقلري سوزي ولسانلريله اشكارا قيلدوقلري سوزي بيلور انه عليم
بذات الصدور بي شبهه كيم ايزد جل وعلا سينه لرايه سي اولان اسراره دانادر
وما من دابة في الارض الا على الله رزقها وير يوزي اوزره هيچ بر حيوان يوقدر
الا كه انك يجه جك نسنه سي تنكري تعالى اوزره در ويعلم مستقرها
ومستودعها وانك حيوننده قرار كاهن وبعد الممات انك مكانن بيلور كل في كتاب
مبين جمله مذكور اولان دواب وارزاق ومستقر ومستودع بر روشن كتابده

مستندر

مستندر واو لوح محفوظدر هو الذي خلق السموات والارض وكندودر
شول پروردكار كه كوكلري ويري وانلرك ايچنده اولان اشيايي ياراتدي في ستة ايام
التي كون مقدارنده وكان عرشه على الماء وانلري يارتمدن اسبق عرشني صويك
يوزي اوزره قرار ايتمشدي ليبلوكم ايكم احسن عملا خلق لفظنه متعلقدر
يعني انلري ياراتدي تا كه سعلوم اوله ... سيكز كدرعمل جهتندن ولئن قلت
انكم مبعوثون من بعد الموت قسم اولسون كه اكر ديرسن على التحقيق سز زندۀ
قيلنوب كوندرلمش قيلنورسز اولومدن صكره ليقولن الذين كفروا
ان هذا الا سحر مبين البته كفر ايدنلر ديرلر بعث خصوصنده سويلنان سوز
دكلدر الا بر اشكارا جادولك ولئن اخرنا عنهم العذاب الى امة معدودة وبي
شبهه اكر موعود اولدوقلري عذاب كندولردن تاخير ايدرزاو فاتدن بر صايلمش
آن جمعيته دك يعني بر معلوم وقته دك ليقولن ما يحبسه البته استهزا يوزندن
ديرلر قنغي نسنه عذابي وقوعندن منع ايدر الا يوم يأتيهم آكاه اولك كيم اول كون كه عذاب
كندولره كلور ليس مصروفا عنهم كندولردن دفع اولنماز وحاق بهم ما كانوا
به يستهزؤن وكندولره محيط اولدي اول شئك سزاسي كه انكله استهزا ايدرلردي
ولئن اذقنا الانسان منا رحمة قسم اولسون كه اكر آدمه وغلنه بزدن بر نعمتك
چاشنيسين ويرسك ثم نزعناها منه صكره اني اندن سلب ايتسك انه ليؤس
كفور بي شبهه كيم او قلت صبردن غايتله بر ناامید كيجش نعمتلري قتي پوشيده
قيلیجيدر ولئن اذقناه نعماء دخي على التحقيق اكر اكا بر ايولك لذتين دادندرسك
بعد ضراء مسته بر زحمتدن صكره كه كندويه دكمشدي ليقولن ذهب السيئات
عني البته ديرمان اولان اشيا بندن كيتدي انه لفرح فخور بي شبهه كيم انسان
كندويه كلان نعمتله شادمان ومغرور اولوب خلق اوزره غايتله فخر ايديجيدر كه
فخر سببيله اول نعمتك شكرن ادا ايتمكدن معطل اولور الا الذين صبروا وعملوا
الصالحات لكن شول كمسنه لر كه بلالر اوزره صبر ايدوب كيجمش وكلجك نعمتلرك
شكرين ادا ايتمك كوزل اعمال ايشلديلر اولئك لهم مغفرة واجر كبير
اول كروه كه صبر وشكر صفتيله موسوم دلر كندولره دركنا هلرك
بارلغمسي واولو اجرت فلعلك تارك بعض ما يوحى اليك پس متوقعدر
كه سن ترك ايديجي سن سكا ارسال اولنان نسنك بر مقدارين بلنمك كرك كيم
متوقع اولان نسنك حصولي لازم دكلدر زيرا پيغمبرلر وحيي تبليغ ايتمكده خيانتدن
معصوملر وضائق به صدرك دخي كوكسك انكله دار اولمش دراندن اوترو

كه أَن يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ كه قوردسن ديرلو ايچون اوزرنه بر كنج ايندي كه
اندن انفاق ايده وبخلق انك سببيله كندويه تابع اوله لر أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ
يا ايچون كندو سيله فرشته كلمدي كه نبوتنه شاهد اوله إِنَّمَا أَنتَ نَذِيرٌ بوندن اوزكه
بر نسنه يوقدر كه سكا ارسال اولنان نسنه ايله سن قورقودوب ويرجيسن وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ وحق جل وعلا نه نسنه اوزره نكهبان در پس سن اوزرنه
اعتماد ايت كه كندوسي انلرك احوالني بخشي بيلور واقوال وافعال كريهه‌لرينه كوره انلره
سكا فا نايده أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بلكه سكا وحي اولنان شيدن اوتري ديرلر اني محمد
المصطفى كندو نفسندن پيدا ايدوب سويلدي قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ
سوره انك كبي كندو نفسكزدن پيدا اولنمش اون سوره كتوروك وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم
مِّن دُونِ اللَّهِ وانك ايجاد ايتمسي ايچون تنكريدن اوزكه هر كيمك احضارنه قادرسيز
چاغروك تا كه سزه يارده ايده لر إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ اكر كرچك سويليجيلردن
كه بنم كتوردوكم سوز افترادر فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ پس اكر كندولره دعوت
ايتدككوز نسنه‌نك كتورمسنه سزه اجابت ايتمزلر فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ
پس بيلك كيم قرآن ايندرلمدي الا خدانك بيلكيسنه مقارن اولدوغي حالده
وَأَن لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ دخي بيلك كيم شان بودر كه وجودده الله دن غيري بر درست
معبود يوقدر فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ پس حجت قاطعه نمايان اولدوقدنصكره سيز
حقه مطيع ومنقاد اولورميسز مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا هر كروه كه نقد
زندكانيلكي وانك اداشيني ايستردي نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا عمللرينك جزاسني كندولره
ايصال ايدرز حياة دنيويه ده يعني بر كروه كه دار دنياده صدقه وطاعت ايدوب
انك جزاسني دار دنياده توقع ايدرلر انك جزاسني اندنياده كندولره ويريلور وَهُمْ
فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ وحال بو كه انلر دار دنياده اعماللري جزاسنده بر نسنه نقصان اولنمازلر
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ انلر شول كيمسه لردر كه كندولره اوبر جهانده
جهنم اتشندن اوزكه بر نسنه يوقدر وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا ودنياده ايلدوكلري
اشيا تباه اولدي اول جهتدن كه اخرتده براثري ظاهر اولمدي وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ
واشلدوكلري نسنه اصلي يوقدر زيرا كركي اوزره ايشلنمدي أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن
رَّبِّهِ ايا پس بر كيمسه كه پروردكارندن صدور ايتمش بر دليل اوزره اولوب كه
كندويي حق اوزره دلالت ايدر انك كبيدر كه دنيا ودنيانك متاعنه طالب اوله
يعني اخرته طالب اولان دنيايه طالب اولان كبي دكلدر وبو بينه دن مراد دليل
عقليدر وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ واول دليل عقلينك عقبنجه تنكريدن بر طانق

اوله كه حق اونده اولدوغنه شهادت ايده وبو شاهددن مراد قرآن عظيم الشاندر
وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ دخي قرآندن اسبق موسانك كتابي يعني توراة دخي اول دليل
عقلينك عقبنجه دركه كندويي تصديق ايدر إِمَامًا وَرَحْمَةً امور دينيه ده
رهنما واوزرلرينه منزل اولان كيمسنه لره رحمت اولدوغي حالده أُولَٰئِكَ اول كروه كه
ارباب بينه وشاهددرلر يُؤْمِنُونَ بِهِ قرآنه تصديق كتورديلر وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ
الْأَحْزَابِ وهر كيم اكا كفر ايلدي حضرت پيغمبرك عداوتنه بيل بغليان كروهلردن
فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ انك محل وعده‌سي دوزخدر يعني لامحاله اكا داخل اولور فَلَا تَكُ
فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ پس بو وعده‌نك وقوعنده بر تردد وكمانده اولمه كه اول البته اولسيدر
إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ تحقيقا كه قرآن عظيم الشان پروردكاركدن اولان درست كلدر اندن
اوزكه بر نسنه دكلدر وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ وليكن خلقك چوغي قلت
تأمللرندن اوتري انك حق اولدوغني تصديق ايتمزلر وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
وكيمدر زياده ستم صاحبي شول كيمسنه‌دن كه تنكري تعالى اوزره يلان بغليه كه ايندكي
شي ذات باهر الصفاتنه اسناد ايليه أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ اول كروه كه مفتريدرلر
قيامت كوننده پروردكارلري اوزره عرض اولنورلر وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ وفرشته لردن
وپيغمبرلردن شاهد اولانلر ديرلر هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ بونلر شول كيمسنه
لردر كه خداوندلري اوزره يلان ديديلر أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ اكاه اولك
كيم خدانك لعنتي ستم ايدنلر اوزره در الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ شول ستم
ايدنلر كيم خدانك يولندن خلقي منع ايدرلر وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا واكا اكرلك طلب ايدرلر وَهُم
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ وحال بو كه انلر اوبر جهانك موجود اولمسنه كندولر كافردرلر
أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ انلر كه اخرتي انكار ايدرلر ممكن دكل ايدي كه يريوزنده
خدانك عذابلرندن عاجز ايدرلر وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ واولمزدي كه انلره
خدادن اوزكه هيچ بر دوستلر اوله يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ اشكنجه انلره ايكي قات
اولور مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ حق سوزدن كمال نفرتلري اولمغله ايشتمككه كوجلري
يوق ايدي وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ وتنكرينك ايتلرندن كورلك اظهار ايتدوكلرندن اوتري عيانا
مشاهده اولنان ايتلري كورمزلردي أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ اول كروه كه ايشتدلر
ونه كوردولر شول كمسه لردر كه كندو جانلرني اوتوزديلر وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
وپتلردن وشفاعتلرندن افترا ايدوكلري اشيا كندولردن كمراه اولدي لَا جَرَمَ
أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ بي شك وبي شبهه كيم على التحقيق انلر اوبر سراده
كندولر غايتله اوتوزنلردر إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ تحقيقا شول كيمسه لر

كه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر واخبتوا الى ربهم وپروردكارلرينك يادیله
اطمئنان ايدوب آرام ايتديلر اولئك اصحاب الجنة انلرده بهشتك ملازملري
هم فيها خالدون كندولر دائم انك ايچنده همیشه اقامت ايدیجيلردر مثل الفريقين
ايكي كروهك يعني كافر و مؤمن مقوله سينك صفتي كالاعمى والاصم كور و صاغر
كبي والبصير والسميع وكوزلري آچق و يخشي اشيديجي كبي هل يستويان مثلا بو ايكي
كروه صفت جهتندن برابر اولورلرمي افلا تذكرون پس نيچون بو تشبيهلري تعقل
ايدوب اندن پند ونصيحت المزسز ولقد ارسلنا نوحا الى قومه دخي تحقيق
كيم حضرت نوحي كندو عشيرتنه مرسل قيلدق انى لكم نذير انلره ديدي على التحقيق بن
سيزه قورقوديجي بر مبين سيزه بيان ايديجي پيغمبرم كيم ان لا تعبدوا الا الله
تكريدن اوزكه بر كيمسه يه طپمیه سز انى اخاف عليكم عذاب يوم اليم
كيم اوزيكزه قورقرم بر درد لو كونك اشكنجه سندن فقال الملأ الذين
كفروا من قومه پس عشيرتندن كفر ايدن اكابر ديديلر ما نريك الا بشرا مثلنا سني
كورمزوز الا بزم كبي بر انسان وما نريك اتبعك الا الذين هم اراذلنا وسني كورمزوز
كه بر كيمسه سكا اتباع ايتدي مكر شول كيمسه لر كه كندولر بزم الچقرقمزدرلر بادى الرأى
.... ظاهر رأيله يعني نفس الامره واصل اولمدوقلرندن اول بي تفكر و تأمل
سكا تابع اولديلر وما نرى لكم علينا من فضل وسيزه كورمزوز اوزيمزه هيچ بر
ارتقلق بل نظنكم كاذبين بلكه سني دعواي نبوتده وسكا تابع اولنلري سني تصديق
ايتمه لرنده يلانجيلر كمان ايدرز قال يا قوم ارايتم ان كنت على بينة من ربي حضرت
نوح ديدي اي بنم كروهم نچه خبر ويرك اكر بن پروردكارمدن بر آشكارا دليل اوزره
اولورسم وآتاني رحمة من عنده وكندو قتندن بكا بر احسان ويردي ايسه فعميت عليكم
پس اول دليل اوزكزه پوشيده قيلندي انلزمكموها انك قبولني سيزه لازم قيلاجق
ميوز وانتم لها كارهون وحال بو كه سيز انى كراه ايتمش سيز ويا قوم لا اسئلكم
عليه مالا دخي اي بنم جماعتم رسالتك تبليغي اوزره سيزدن بر اجرت استمم ان
اجري الا على الله بنم اجرم بر كيمسه اوزره دكلدر الا تكري تعالى اوزره كه ويرديجي در
كه اكابر قوم نوح حضرت نوحه ديرلردي كه فقراي مجلسكدن دور قيل تا كه سنكله
اوتوروب قالقه لم حضرت نوح انلره بو كونه جواب ويرور ديكه حق تعالى بيوردي
وما انا بطارد الذين آمنوا دن قوويجي دكلم ايمانه كلانلري انهم ملاقوا ربهم على
التحقيق انلر پروردكارلريله ملاقات ايديجيلردر ولكني اريكم قوما تجهلون
ولكن بن سيزي كوررم بر كروه سيز كه دانشكوز يوقدر ويا قوم من ينصرني من الله

واي بنم جماعتم خدانك خشمندن بكا كيم حمايت ايدوب انى بندن دفع ايدر ان طردتهم
انلري قوادرسم افلا تذكرون پس نيچون پند و نصيحتي قبول ايتمزسز تا كه بيله سيز
انلرك قوادسيني التماس ايتمك بر معقول ايش دكلدر ولا اقول لكم عندي
خزائن الله دخي سيزه سويلمم كه قتمده خدانك خزينه لري وار كه سيزه بوديمك
دوشركيم اوزديكمم سنك بر فضلك يوقدر ولا اعلم الغيب دخي سيزه سويلمم
كه پوشيده اولان اشيايي بيلورم تا كه بيلمم بو انلركا بادى الرأيه متابعت ايتديلر
ولا اقول اني ملك دخي سيزه ديمم كيم على التحقيق بر فرشته يم كه سيزه اول سوز
لايق اوله كه ديه سيز بز سني بشر مقوله سندن بيلورز ولا اقول للذين تزدري
اعينكم دخي سويلمم شول كيمسه لردن اوتري كه كوزلركوز انلري حقير دوتر
لن يؤتيهم الله خيرا حق جل وعلا انلره بر ايولك ويرمز الله اعلم بما في انفسهم
ايزد جل جلاله هر كسدن داناتردر انلرك طبعلرنده اولان اشيايه
واكر ذكر ايتدوكم اشيانك بريسي ادعا ايدرسم اني اذا لمن الظالمين تحقيقا
كه بن اول محل ستمكارلرك زمره سندن اولورم قالوا يا نوح قد جادلتنا
حضرت نوحك قومي كندويه جواب ويروب ديديلر اي نوح تحقيقا كه سن بزمله خصومت
ايتدك فاكثرت جدالنا بس خصومتمزي چوق ايتدك فأتنا بما تعدنا صكره بزه
بزه وعده ويردكك نسنه يي بزم كتور ان كنت من الصادقين اكر داب صدقدن ايسك
قال انما يأتيكم به الله ان شاء حضرت نوح ديدي بونلر عذري بر نسنه يوقدر كه حق تعالى
سيزه انى كتوره اكر استرسه وما انتم بمعجزين وسيز تكريي عاجز ايديجي دكلسز سيزه
ايرجك شيدن ولا ينفعكم نصحي ديمم پند ويردكم سيزه فائده ويرمز
ان اردت ان انصح لكم اكر استدم ايسه كيم سيزه پند ويره يم ان كان الله يريد ان
يغويكم ايزد ذو الجلال اكراه اولنمكزي استر يعني حق تعالى اذعانكزي استرسه
بن سيزه نصيحت ايدرسم فائده ويرمز هو ربكم كندو در سيزي ايجاد ايدن پس
ايستدوكي كبي سيزه تصرف ايدر واليه ترجعون وكندو قتنه دونوب قيلورسيز
اندن نه عمل ايتدوكوز ايشلر اوزره سيزه مكافات ايدر ام يقولون افتريه بلكه كفره
ديرلر كيم حضرت نوح كندويه وحيك كلمسين كندو نفسندن اختراع ايتدي قل
ان افتريته فعلي اجرامي سويله اني افترا ايتدم ايسه كناهمك وبالي اوزرمه در
وانا بريء مما تجرمون وبن ايتدوكوز كناهلردن بيزارم واوحي الى نوح
دخي حضرت نوحه وحي اولندي كه انه لن يؤمن من قومك الا من قد آمن على التحقيق
شان بودر كه جماعتكدن بر كيمسه ايمانه كلمز الا اول كيمسه كه سني تصديق ايتدي فلا تبتئس

بما كانوا يفعلون بر ايشلدكلري ايشدن اوتري غمناك اولمه واصنع الفلك باعيننا
ووحينا وكمي بي ايشله بزم محافظه مزله وكيفيت ايشلمسنده وحي ايتمكمزه مقارن
اولدوغك حالده ولا تخاطبني في الذين ظلموا دخي ستمكار اولانلرك خصوصنده بكا مراجعت
ايدوب عذابلرك دفعني طلب ايتمه انهم مغرقون كيم علي التحقيق انلر صوده بوغلمش قيلنورلر
ويصنع الفلك دخي حضرت نوح كمي بي ايشلردي وكلما مر عليه ملأ من قومه وهر كاه
اوزرنه كندو جماعتندن بر كروه اشرافلر كچردي سخروا منه كمي ايشلدوكندن اوتري كندويه
استهزا ايدوب ديرلردي پيغمبرلكدنصكره نجار اولدك قال ان تسخروا منا حضرت نوح
انلره جواب ويروب ديردي اكر سيز بنم ايشمزدن تسخر ايدرسيز فانا نسخر منكم
بي شبهه كه بز سيزك احوالكزدن سخريت ايدرز قچن دنياده صوده بوغلورسيز
واخرتده آتشده يانرسيز كما تسخرون نته كه سيز استهزا ايدرسيز فسوف تعلمون پس تقيدا
بيلورسيز من يأتيه عذاب يخزيه شول كيمسه يي كه كندويه بر عذاب كلور كه اني رسوا ايدر ويحل
عليه عذاب مقيم اوزرينه بر دايم شكنجه اينر واو جهنم عذابيدر حتى اذا جاء امرنا پس
نجنكيم فرمانمز عذابلرينه كلنجه وفار التنور وصو تنوردن قيندي واول تنوردر
كه حضرت حوانك طاشدن ياپمش ايدي اتمك پاتور اچون صكره حضرت نوحه ميراث ايله دكدي
وطوفانك صوي ابتدا اندن قيندي قلنا احمل فيها حضرت نوحه ديدك كه كمي ايچنده
كوتور من كل زوجين اثنين حيوانانك هر نوعندن ايكي جفت ذكر ومونثي واهلك دخي سكا مخصوص
اولان كيمسه لري كوتور الا من سبق عليه القول الا شول كيمسه كه اوزرينه حكم كچيجي كه صوده
بوغلمشلردن اولورلر واو حضرت نوحك اوغلي كنعان وانك اناسي واغله در كه انلر
كافر ايديلر ومن آمن دخي كتور ديدك كه مومنلري كميده قالدر وما آمن
معه الا قليل وحضرت نوحه موافقت ايدوب ايمان كتورمدي الا از كيمسنه
بعض روايتده بوكونه ثابت اولمشدر كه ايمان كتورنلرك عددي سكسن طقوز ايدي
ايمانه كلان قاريسي واوچ اوغلي سام وحام ويافث وانلرك قاريلري وبيمش ايكي
كشي وقاري كتورديلر كه حضرت نوح عليه السلام كمي بي ساج اغچندن ياپدي
اوزونلغي اوچيوز ارشون ايدي وايني اللي وهواده ارتفاعي اوتوز ايدي
اوچ طبقه قيلدي اشاغه كي طبقه ده دواب ووحوش قودي واورته سنده
آدميلري وبوقاروسنده قوشلري وقال اركبوا فيها بسم الله مجريها ومرسيها
وحضرت نوح مزبور اولانلره ديدي كمي يه سوار اولك اول حالده كه اكجق ودوكد
وقتدنده ديرسيز بسم الله مرويدر كيم قچن حضرت نوح كمينك اقتسين ايستردي
بسم الله ديوب اقوردي وقچن دورمسين ايستردي بسم الله سويليوب دوردردي

ان ربي لغفور رحيم بي شبهه كيم پروردكارم غايتله مغفرت ايدوبجي نلرين
بخشي اسركركه بيزي وسيزي طوفانك بلاسندن قورتردي نبده تسميه
ايدرك كمي يه بندبلر وهي تجري بهم في موج كالجبال وحال بوكه او
كمي طاغلر كبي بر دلغه اراسنده انلر آقر ونادى نوح ابنه وحضرت نوح كندو
اوغلي كنعاني چيغردي وكان في معزل وحال بوكه او بيرزندن وكميدن بر طرفده
ايدي يا بني اركب معنا اي بنم اوغلجغم بيزمله كميده بن ولا تكن مع الكافرين
وكافرلر زمره سيله اولمه قال ساوي الى جبل يعصمني من الماء
كنعان ديدي يقندرم بر طاغه التجا ايدوب چيقرم كه اوني صوين اغراقندن
صاقلر قال لا عاصم اليوم من امر الله حضرت نوح ديدي بوكون خدانك قضاسي
حكمندن بر صاقلييجي يوقدر الا من رحم مكر رحمت صفتيله متصف اولان
اوتنكري تعالى در وحال بينهما الموج واوغول ايله پدر اراسنده موج مانع
اولدي فكان من المغرقين دعقب صوده بوغلانلردن اولدي وقيل يا ارض
ابلعي ماءك وفرمان اولندي كه اي زمين صويكي يود ويا سماء اقلعي واي كوك
صويكي تمقدن دوت وغيض الماء وصو اكسك قيلندي وقضي الامر وكفارك
هلاكنه ومومنلرك نجاتنه سبقت ايدن وعد انجاز اولندي واستوت على
الجودي دخي موصل زمينده واقع اولان جودي نام طاغ اوزره قرار
دوتدي مرويدر كيم حضرت نوح ماه رجبك اوننجي كوننده كمي يه بيندي وماه محرمك
اوننجي كوننده اندن اينيدي واول كونده شكر ايتمك اچون اوروج طوتدي وقيل
بعدا للقوم الظالمين دخي دنيلدي ستمكار اولان كروهه اوزاقلق وهلاك
اولسون يعني اندن صكره انكه سويلدي ستمكار اولانلره هلاك اولسون ونادى
نوح ربه فقال رب ان ابني من اهلي دخي حضرت نوح كندو پي جاده ايده نه نداء ايدوب
نوح
اي بنم پروردكارم تحقيقا كه اوغلم بنم اهلمدندر وان وعدك الحق وبي شبهه
كيم سنك وعدك درستدر اصلا تخلفي قبول ايتمز وحال بوكه سن بكا وعده ويرمشدك كه
كيم اهلك نجاة بولورلر پس نچون بنم اوغلم نجات بولمدي وانت احكم الحاكمين
وسن داورلك ايدنلرك حكيميسن قال يا نوح انه ليس من اهلك ايزد ذو الجلال
ديدي اي نوح على التحقيق او سنك اهلكدن دكلدر انه عمل غير صالح
زيرا بلا شبهه اوكوز علي عمل ايسي دكلدر فلا تسئلن ما ليس لك به علم
پس بندن صورمه شول شيء كه سكا انكله بيلكي اولميه اني اعظك ان تكون من الجاهلين
تحقيقا كه بن سكا پند ويرورم ناكه نادانلردن اولميه سن قال رب اني اعوذ بك

أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ حضرت نوح ديدي اي خداوندم علي التحقيق بن سكا
صغنورم اندن كه سندن نصوره پرسؤل ايتمه يي كه بكا انكله بيلكي اولميه
وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي واكر بندن دوشن تقصيري بكا غفران ايتمز سن ولطف
واحسانله بني اسركمز سن أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ اويوزلردن اولورم قِيلَ يَا نُوحُ
اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا سويلندي يعني حق جل وعلا بيوردي اي نوح كميدن اين بيزدن صدور
ايدن سلامتله ملازم اولدوغك حالده وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ دخي اوزركه اينمش اولو
خيراته مصاحب اولدوغك حالده كه ذريتك اول قدر زياده اوله كيم ايكنجي
آدم اوله سن وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ دخي سنكله اولان كروهلر اوزره اينمش
بركاته مقارن اولدوقلري حالده كميدن اينيونلر وانلردن مراد كندو سيله
اولان جماعتك مؤمن اولادلريدر وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ وانلرك اولادندن بر كروهلر
وار كه انلري دارد نياده برخوردار ايدرز ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ صكرم انلره
دردلو اشكنجه بيزدن دكور ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ مذكور اولان اخبار پوشيده
اولان اشيانك خبرلرندندر نُوحِيهَا إِلَيْكَ فرشته ايله سكا انلري كوندررز
مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ سن انلري بيلمزدك ونه سنك جماعتك انلري بيلوردي
مِنْ قَبْلِ هَذَا بوندن اسبق فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ پس خلقك اذيتي اوزره
صبر ايت نته كه حضرت نوح انك اوزره صبر ايتدي زيرا علي التحقيق كوزل عاقبت شركدن
ومعصيت پرهيز ايدنلرهدر وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا دخي عاد قبيله سينه قرنداشلري حضرت
هودي رسل قيلدي قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ انلره ديدي اي بنم عشيرتم خداي توحيد
ايدن مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ اندن اوزكه سيزك هيچ بر درست معبود يوقدر إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا مُفْتَرُونَ سيز دكلسيز الا بر افترا ايديجي جماعت كه بتلري خدايه شريك ايدركوز
يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا اي بنم كروهم رسالتك تبليغي اوزره سيزدن اجرت طلب ايتمم
إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي اجرم هر كيمسه اوزره دكل الا اول پروردكار اوزره كه بني
عدمدن ايجاد ايتدي أَفَلَا تَعْقِلُونَ پس نيچون عقولكوزي اشيانك حقيقتني فهم ايتمكه
بجز استعمال ايتمزسز تا كه محق مبطلدن سزه نمايان اوله وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ واي
بنم جماعتم پروردكاركزدن مغفرت طلب ايدك ايمان كتورمكله ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ
صكره طرفنه رجوع ايدك ايتدكلكوز اشيادن پشيمان اولمغله يُرْسِلِ السَّمَاءَ
عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا يغموري حاجت قدر اوزركزه ايندورر متصل اولدوغي حالده
وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وكوجكزه بر كوج اضافت ايدر يعني سيزه اولاد ويرور
كه انلرك مددي ايله اعدانك دفعنه قادر اوله سيز وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ

وكذا هنا اوزره مصر اولدوغكوز ده يوز چيورمك قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ
ديديلر اي هود سن بيزه دليل ايله كلمدك تا كه سنك نبوتكه دلالت ايده بو سوز
عنادلرندن وكتوردوكي معجزه لره اعتنا ايتمدكلري اجلدن كندولردن
صادر اولدي وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ دخي ديديلر معبودلرمزك
عبادتني سوزكدن اوتري براقيجي دكلز وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ وبز سكا ايمان
كتوريجيلر دكلز إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ حقكده بو سوزدن
اوزكه بر سوز ديمزوز الا كه بيزم معبودلرمزك بريسي برجنونله دكدي
قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ مِنْ دُونِهِ حضرت هود
ديدي علي التحقيق بن خدايي شاهد دوترم وسيز دخي شاهد اولك كيم بلا شبهه بن
تكريدن اوزكه معبود قيلدوغكوز اشيادن بيزارم فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ
پس سيز ديلكوز نوه حالكمه قصد ايدك اندنصكره بكا مهلت ويرمك بو سوز حضرت
هوددن بر معجزه ايدي زيرا يالكوز بر جان بودكلو جباره يي بو كونه خطاب ايله مخاطب ايتمدي
الا كمال توكلندن وانلرك قتلنه اقدام ايتمكلري دكلدي لا حق جل وعلانك
انكا ايتدوكي عصمتدن وانكچون اول سوزي بو كلامه تعقيب ايلدي نته كه حق تعالي بيوردي
إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ تحقيقا كه بن پروردكارم وپروردكاركوز اولان بزدو الجلال
اوزره اعتماد ايتدم مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا هيچ بر حركت ايديجي حيوان
يوقدر الا كندوسي انك آلني صاچني الندهدر يعني جمله حيواناتك مالك ومتصرفيدر
إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ بي شك كيم خداوندم طريق حق وعدل اوزره در
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ پس اكر سوزمدن اعراض ايدرسز بن كاني سيزه
ايصال ايتدم اول شيئي كه سيزه انكله كوندرلدم شمدنصكره نه بنده قصور واردر ونه
سيزه عذر وار وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وبني تربيه ايدن خداي ذو الجلال سيزي نابود
ايدوب سيزدن اوزكه بر كروه مكانكوزده قائم مقام ايدر وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ولكا بر آز
نسنه زيان ايتمزسز اعراضكوز سببيله إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ تحقيقا كه پروردكارم
هر نسنه اوزره نكهبان در پس افعال واقوالكوزي مشاهده ايدوب انلره كوره سيزه مكافات
ايدر وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا واول محل كه عذابك وقوعنه فرمانمز كلدي نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا حضرت هودي وكندو سيله ايمان كتورنلري بيزدن صدور ايدن
رحمت سببيله قورتاردق وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ وانلري قورتاردق بر درشت اشكنجه دن
واول بر اسي يل ايدي كه كفارك بورنلرندن كيروب انفلرندن چيقوب وجودلريني پاره پاره
قيلوردي وَتِلْكَ عَادٌ واول ثمار كه احقافده مشاهده ايدر سيز عاد قبيله سينك آثاريدر

جحدوا بآيات ربهم پروردکارلرینک آیاتنه تصدیق کتورمدیلر وعصوا رسله
وپیغمبرلرینه مطیع اولمدیلر واتبعوا امر کل جبار عنید وهر بر سرکش وعناد
کارک فرماننه پیرولک ایتدیلر یعنی کندولرین طریق حقه دعوة ایدنک سوزینه
مخالفت ایدوب کفره دعوة ایدنلرک سوزینی قبول ایتدیلر واتبعوا فی هذه الدنیا لعنة
ویوم القیمة وبو جهانده و دخی قیامتده لعنت کندولره تابع قیلندی الا ان عادا
کفروا ربهم آگاه اولک کیم علی التحقیق قبیلۀ عاد پروردکارلرین انکار ایتدیلر
الا بعدا لعاد بیلک کیم اوزاقلق یعنی هلاک عاد قبیله سنه اولسون قوم هود لفظ
عاده عطف بیاندر ارمده اولان عادک قبیله سندن تمییز اولنمقلریچون
ذکر اولندی والی ثمود اخاهم صالحا دخی ثمود قبیله سنه قرنداشلری صالحی کوندردک
قال یا قوم اعبدوا الله انلره دیدی ای بنم کروهم ایزد ذو الجلاله پرستش ایدک
ما لکم من اله غیره اندن اوزکه سیزه اصلا بر درست معبود یوقدر
هو انشأکم من الارض کندوسی سیزی ییردن ایجاد ایتدی واستعمرکم فیها واچنده
سیزه زندکانلک وبقا ویردی فاستغفروه پس کندوسندن مغفرت طلب ایدک
یعنی ایمانه کلک تا که سیزه مغفرت ایده ثم توبوا الیه صکره اوزکه لرک عبادتندن رجوع
ایدوب کندو عبادتنه توجه ایدک ان ربی قریب مجیب بی شبهه کیم پروردکارم رحمت
امیدنده اولانلره غایتیله یقیندر دعالرنی علی الفور اجابت ایدر قالوا یا صالح قد کنت
فینا مرجوا قبل هذا اول کروه دیدیلر ای صالح سن بونک دعواسندن ایلندن اسبق
ارامزده رجا اولنوردک یعنی سندن مشاهده اولنان آثار رشد سببیله سکا امیدمز وار ایدی
که سوزک ارامزده مسموع اوله لکن بو ایتدوکک دعوی جهتندن سنک سوزکی قبول ایتمز
قالدق اتنهانا ان نعبد ما یعبد آباؤنا نیچون بزی آبالرمز عبادت ایتدوکی اشیانک
عبادتندن بزی منع ایدرسن واننا لفی شک مما تدعونا الیه مریب وبی شبهه
بز تهمته صاحبی بر کمانه دوشمشوز سوزلرندن که سن بزی کا دعوت ایدیورسن
قال یا قوم ارایتم ان کنت علی بینة من ربی حضرت صالح انلره دیدی ای بنم کروهم
بکا خبر ویرک کیم اکر بن پروردکارم طرفندن بر روشن حجت وزره اولورایسه
واتانی منه رحمة وکندو کرمندن بکا پیغمبرلک احسان ایتسه فمن ینصرنی من الله کیمدر
بکا خدانک عقابندن نجاة ویرور ان عصیته اکا سرکشلک ایدرسم فما تزیدوننی غیر
تخسیر پس نقصاندن وزیان بکا بر نسنه ارتورمزسیز ویا قوم هذه ناقة الله وای بنم جماعتم
بو تکرینک دوه سیدر لکم آیة سیزک ایچون بر معجزه فذروها تأکل فی ارض الله
پس انی قویک مناک نعمتندن اوت ییسون ولا تمسوها بسوء فیأخذکم عذاب قریب

وانی بر یرمازلکله دکمک کرکا دکمککوز سببیله سیزی بریقین اشکنجه الوبدر
فعقروها بو وصیتدن نصکره دوه نی سکرلدیلر فقال تمتعوا فی دارکم ثلثة
ایام پس حضرت صالح انلره سویلدیکه منزللرکوزده اوچ کون یاشکوز ذلک
وعد غیر مکذوب واول وعد بر وعده در که یلانی قبول ایتمز البته وجوده کلملیدر
کتوردیلرکه چهارشنبه کونی یوزلری صاری اولدی وپنجشنبه کونی قرمزی
وجمعه کونی قره وسبت کونی عذاب نازل اولدی فلما جاء امرنا پس اول محل
که عذابک وقوعنه فرمانمز کلدی نجینا صالحا والذین امنوا معه برحمة
منا حضرت صالحی وکندو وسیله ایمان کتوردلری عذابدن قورتاردق بزدن
صدور ایدن فضل واحسان سببیله ومن خزی یومئذ واول کونک رسوالغندن
دخی انلری قورتاردق ان ربک هو القوی العزیز تحقیقا که پروردکارک
کندودر موٴمنلره نجات ویرمکه کوجلو اولان دوشمنلرک هلاکنه غلبه
ایدن واخذ الذین ظلموا الصیحة وجانلرینه ستم ایدنلری صیحه الدی یعنی
حضرت جبرئیلک صیحه سی مزبور اولانلرک کنادی هلاک ایتدی فاصبحوا فی دیارهم
جاثمین پس کندو مسکنلرنده مرده اولوب اصلا حرکت ایتمزلر قالدیلر
کأن لم یغنوا فیها کویا که انلر انده هیچ اقامت ایتمدیلر الا ان ثمود
کفروا ربهم الا بعدا لثمود نظیره سینک ترجمه سی یقینده کچدی ولقد جاءت
رسلنا ابراهیم بالبشری دخی تحقیقا کیم فرشته لردن کوندرلمشلرمز حضرت
ابراهیمه مژده ایله کلدیلر قالوا سلاما دیدیلر اوزکه سلامت اولسون قال
سلام حضرت ابراهیم دیدی جوابم سلامدر فما لبث ان جاء بعجل حنیذ
پس حضرت ابراهیم اکلنمدی کم قزمش طاش قزده بریان اولمش بر بوزاغو کلدی
فلما رأی ایدیهم لا تصل الیه صکره اول محلده که حضرت خلیل الله کوردیکیم انلرک الری
اول بوزاغویه یتشمیور یعنی طعامه ال اوزاتمیورلر نکرهم واوجس منهم خیفة
اول فعلی انلردن انکار ایتدی وکوکلنده انلردن بر قورقو بیدا ایدوب کمان
ایتدیکه انلر اوغریلردر قالوا لا تخف انا ارسلنا الی قوم لوط فرشته لر حضرت
ابراهیمک خوفنی مشاهده ایدیجک کندویه دیدیلر قورقمه کیم علی التحقیق بز عذابله
قوم لوطه کوندرلدک واز بس که طعام یمک بزم دابمز دکلدر طعامکه ال اوزاتمدیق
وامرأته قائمة وحضرت ابراهیمک قادینی پرده ارده سنده دوروب سوزلرینی ایشیدیوردی
فضحکت پس خوفک کیتمسندن سیونوب کولدی فبشرناها باسحق که عقبنده کندویه
مژده ویردک اسحق نام بر اوغول ایله ومن وراء اسحق یعقوب ویعقوبی اسحقدن صکره

اولد وغنده کندویه هبه ایلدک بلنمک کوک کیم بشارت یالکوز حضرت ابراهیمک
قادیسی ساره خاتونه اول سببدن اولدیکه او بر عقیمه خاتون ایدی و بر اوشاغک
کلمسنه غایتله تشنه ایدی قالت یا ویلتی دیدی ای عجبا أألد وانا عجوز طوغوره یم می
وحال بوکه بن طقسان یاشنده بر قوجه قاریم وهذا بعلی شیخا و بو بنم قوجم یوز
یکرمی یاشنده بر پیر ان هذا لشیء عجیب تحقیقا بو امر عجیبدر یعنی ایکی پیردن اوشاغک
کلمسی بحسب العاده بر امر مستبعددر قالوا اتعجبین من امر الله فرشته‌لر اکا دیدیلر
نیچون خدانک ایشندن عجب ایدرسن رحمت الله وبرکاته علیکم اهل البیت
خدانک مهربانلکی و خیراتک زیاده لکی و ذکرم اولسون ای خاندان نبوتک اربابی انه
حمید مجید تحقیقا که اول ذو الجلال حمده موجب افعالی ایشلیجیدر ذو الکرمدر
حسن و احسانی چوقدر فلما ذهب عن ابراهیم الروع وجاءته البشری پس قچن که حضرت
ابراهیمدن قورقو کیدوب کندویه مژده کلدی یجادلنا فی قوم لوط قوم لوطک
شاننده فرشته‌لرمزله مجادله ایدوب دیدی اول یرده حضرت لوط وار نیجه انلری
هلاک ایدرسز ان ابراهیم لحلیم تحقیقا کیم حضرت ابراهیم برمازلک ایدندن انتقام
المغه عجول دکلدر اواه کناهلردن چوق تاوه ایدوب خلق اوزره چوق تأسف ایدر
منیب حق تعالی سمتنه غایتله دونیجیدر یا ابراهیم اعرض عن هذا فرشته‌لر دیدیلر
ای ابراهیم بو مجادله‌دن واز کچ انه قد جاء امر ربک تحقیقا شان بو که قضاء ازلینک
اقتضاسیله پروردکارک فرمانی کلدی وانهم آتیهم عذاب غیر مردود وبی شبهه کیم انلره
رد اولنمز عذاب کلیجیدر ولما جاءت رسلنا لوطا و اول وقت که بزم فرشته‌لریمز
حضرت لوطه کلدیلر سیء بهم انلرک سببیله غمناک اولدی وضاق بهم ذرعا و انلردن
اوتری تنکدل اولدی وقال هذا یوم عصیب ودیدی بو کون بر شدتلو کوندر و بو
احوال و بو سوزک سویلمسی حضرت لوطه اول سببدن عارض اولدیکه فرشته‌لر
بر محبوب کنج یکتلر صورتلو یله کلدیلر پس حضرت لوط انلری آدمی مقوله‌سندن ظن ایدوب
جماعتندن اوزلرینه خوف ایتدی وجاءه قومه و حضرت لوط سمتنه جماعتی کلدی
یهرعون الیه اول حالده که کندو طرفنه شتاب ایدرلر کویا که بیری بیرینی ایتیورلر
ومن قبل کانوا یعملون السیئات و بوندن اسبق بیان ایتدوکی ایشلری ایشلرلردی یعنی اوک
فعلنه اودکلو معتاد اولمشلردی که اوتنمدن اشکار اکلوب حضرت لوطک مسافرلرنه
برمازفعلی قصد ایتدیلر قال یا قوم حضرت لوط دیدی ای بنم قوم هؤلاء بناتی بونلر قزلرمدر
نکاحله کندولرینزه الک هن اطهر لکم انلر سیزه پاکیزه ترد فاتقوا الله ولا تخزون فی ضیفی پس تکریدن
خوف ایدک مهمانلرمک شاننده بنی رسوا ایتمک الیس منکم رجل رشید سیزدن رشید

صاحبی برکشی

صاحبی برکشی یوقمیدرکه طریق حقه مهتدی اولوب قبایحدن ممتنع اوله
قالوا لقد علمت ما لنا فی بناتک من حق دیدیلر علی التحقیق سن بیلورسکی
بیلورسن که قزلرکده بزم هیچ برحاجتمز یوقدر وانک لتعلم ما نرید
و بی شبهه سن بیلورسن که بز قنغی شیئی ایسترز قال لو ان لی بکم قوة حضرت
لوط جوابلرنده دیدی کندو نفسمده بکا بر کوچ اولسیدی سیزی دفع ایتمک ایچون
البته سیزی دفع ایدردم او آوی الی رکن شدید یا بر قتی رکنه التجا ایدوب دوتسیدم
یعنی عشیرتم اولسیدی انلرک معاونتیله سیزی دفع ایدردم مرویدرکه حضرتنک
لوط انلرک هجوملرین مشاهده ایدنجک قاپوسن قاپیوب انلرک اکسه‌سندن کندو
مجادله ایتمکه شروع ایلدی سوزنه قولاق دوتمیوب دیواری اشدیلر حضرت
لوطه بو ایشدن خیلی اضطراب حاصل اولدی پس ملائکهٔ کرام اضطرابن مشاهده ایدنجه
قالوا یا لوط انا رسل ربک دیدیلر ای لوط بی شبهه کیم بز پروردکارک
کوندرلمشلری یوز لن یصلوا الیک قدرتلری یوقدر که سکا ضرر یتشدره‌لر
پس بزی قومله تنشوردن بعده جبرائیل علیه السلام قنادیله انلرک کوزلرینه اوروب
نورلری کور اولدیلر چیقوب دیمکه باشلدیلر حذر ایدک کیم لوطک مسافرلری
ساحردرلر فاسر باهلک بقطع من اللیل پس سکا مخصوص اولان جماعتله
کیجه‌دن بر مقدار یوری ولا یلتفت منکم احد و سیزدن بر کمسه کیرویه بقمسون
الا امرأتک انجق عورتکی بیله کوتورمه انه مصیبها ما اصابهم کیم علی التحقیق اکا
بودرکه انلره دکن عذاب اکا دکیجیدر ان موعدهم الصبح بی شبهه کیم وعده‌لری
صباح محلنده‌در حضرت لوط بو کلامی انلردن ایشدنجک حضرت جبرئیله دیدی
عذابلرینک وقوعی بوندن تیز ایسترم حضرت جبرئیل کندویه تعجیله جواب ویردی
که حق تعالی بیوردی الیس الصبح بقریب ایا صباح وقتی قریب دکلمیدر
فلما جاء امرنا پس اول وقت که عذابک کلمسنه فرمانمز کلدی جعلنا عالیها
سافلها اوستنی التنی قیلدق وامطرنا علیها حجارة من سجیل و شهرلری
اوزره چاموردن طاشلنمش بر طاش یاغدردک منضود بیری بیری اوزرینه قطرات
کبی پی در پی یولنمش مسومة عند ربک پروردکارک خزانه‌سنده
عذاب ایچون نشانلنمش وما هی من الظالمین ببعید و اول طاش ستمکاردن
اوزاق دکلدر زیرا ظلملری سببیله او کونه عذابه مستحقدرلر والی مدین
اخاهم شعیبا و ابراهیم اوغلی مدین اوشاقلرینه قرنداشلری شعیبی کوندردک
قال یا قوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره حضرت شعیب انلره دیدی ای

گروهم تنگریه قوللق ایدك كیم اندن اوزكه سیزه بر معبود یوقدر

ولا تنقصوا المكيال والميزان واولچك التی و دارتمق التی اكسك ایتمك انی اریکم

بخیر تحقیقا بن سیزی بر دولت و نعمته گوربورم كه سیزی محتاج ایتمز او یخلق

و ورنده اكسلك ایتمز سیز وانی اخاف علیكم عذاب یوم محیط و بنی شك

كه بن بر قیلدیجی گونك اشكنجه‌سندن اوزدگزه قورقرم ویا قوم اوفوا

المكيال والميزان بالقسط وای بنم عشیرتم كیله‌یی و ترازویی عدل ایله تمام ایدك

ولا تبخسوا الناس اشياءهم و خلقه نسنه‌لرین اكسك ایتمك ولا تعثوا

فی الارض مفسدين و یر یوزنده مفسد اولدوغكزه یارماز لكله سعی ایتمك بقیت

الله خير لكم تنگری تعالی سیزه حلالدن قودوغی نسنه حرامدن

جمع ایتدوككوزدن سیزه یكركدر ان كنتم مؤمنين اگر سوزمه

تصدیق ایدیجیلر دكوز وما انا علیكم بحفیظ و بن اوزدگزه نگهبان دكلم

قنا یخدن سیزی صاقلرم قالوا يا شعيب اصلوتك تامرك ان نترك

ما يعبد اباؤنا دیدیلر ای شعیب نمازگمی سكا فرمان ایدر كه بدرلرمز طپدوغی

اشیایی بز ترك ایلیه‌لم او ان نفعل فی اموالنا ما نشاء یاخود سكا فرمان

ایدر كه اموالمزده استدوككمز نسنه‌یی ایشلمسین ترك ایده‌لم انك لانت الحليم

الرشيد بی شبهه كه سن ووك زیاده حلم ایه‌سی و لان غایتله رشد ایه‌سی

و لان بس سندن بو كونه سوزك صدوری غایتله مستبعد در قال يا قوم

ارأیتم ان كنت علی بینة من ربی حضرت شعیب انلره دیدی ای بنم گروهم

كه بن پروردگارم طرفندن بر بصیرت و حجت اوزره اولسم ورزقنی

منه رزقا حسنا و كندو كرمندن بكا بر گوزل رزق رویی قیلسه بكا ال

ویر و یری بو احساندن صكرم اكا خیانت ایدوب امره ونهیه مخالفت ایده‌یم

وما ارید ان اخالفكم الی ما انهاكم عنه و حال بو كه بن ایستمم كه سیزه مخالفت

ایدوب میل ایده‌یم شول شیئه كه بن سیزی اندن منع ایدیورم ان ارید الا الاصلاح

ما استطعت اصلاحدن اوزگه بر نسنه ایستمم مادامكه اصلاح ایتمگه قدرتم

وار وما توفيقی الا بالله و اصلاح امورده بكا توفیق یوقدر مگر خدا انك هدایت

و معونتیله علیه توكلت اوزنه اعتماد ایتدم واليه انیب و انك سمتنه دونرم

ویا قوم لا يجرمنكم شقاقی وای بنم عشیرتم بكا عداوت ایتمكوز سیزه قزاندرمسون

انی كه ان یصیبكم مثل ما اصاب قوم نوح سیزه دگه حضرت نوحك قومنه دگن

غرق كبی او قوم هود یا هودك گروهنه دگن باد صرصر كبی او قوم صالح

یا حضرت صالحك جماعتنه دگن زلزله كبی وما قوم لوط منكم ببعيد

و حضرت لوطك جماعتی سیزدن اوزاق دگلدرلر بس انلردن اسبق و لانلردن

عبرت المزسه‌كوز بونلردن اعتبار آلك واستغفروا ربكم و پروردگاركوزدن

مغفرت طلب ایدك ثم توبوا اليه صكره اولدوغكوز حالدن تجاوز ایدوب طرفنه

رجوع ایدك ان ربی رحیم بی شبهه كیم بنم پادشاهم توبه ایدنلره چوق

مهربانلق ایدر ودود محبوبنه ایدركی لطف و احسان كبی توبه ایدنلره محبت

قالوا يا شعيب ما نفقه كثيرا مما تقول دیدیلر ای شعیب دیدوگك كلامدن

چوق فهم ایتمیوز وانا لنريك فينا ضعيفا دخی علی التحقیق سنی آرامزده زبون

كیشی بیلورز كه سكا یرامازلك قصد ایدرسك بر كوچك یوقدركه بزدن

كندوكی حمایت ایده‌سن ولولا رهطك لرجمناك و اگر جماعتك اولمسیدی

كیم انلر بزم دینمزده اولوب اوزدگره عزیزدر سنی طاش ایله اهلاك

ایدردك وما انت علينا بعزيز و سن اوزدگره عزت صاحبی دگلسن كه

عزتك بزی رجمكدن منع ایده قال يا قوم ارهطی اعز علیكم من الله

حضرت شعیب انلره دیدی ای بنم عشیرتم آیا جماعتم اوزدگزه تنگریدن زیاده

عزیزدرلر واتخذتموه وراءكم ظهريا و انی ارقه اردنه بوراقوب

اونتدیلمش نسنه كبی آرقه گوزده قیلدوگوز یعنی بنم جماعتمك حقی گوزادوب

خدانك فرمانن گوزتمیوب ترك ایتدوكوز ان ربی بما تعملون محیط تحقیقا

كیم پروردگارم ایشلدوككوز اشیایه علمی قابلمشدر ربی اكا گوزره جزا گوستری

ویرور ویا قوم اعملوا علی مكانتكم وای بنم گروهم تمكن اولدوغكوز حال اوزره

ایشلك انی عامل كه بی شبهه بن ایشلیجی بنم مكانتم اوزره سوف تعلمون

من يأتيه عذاب يخزيه یقنده بیلورسیز شول كیمسه‌یی كه كندو بو اشكنجه

كلوركیم كندویی رسوا ایدر ومن هو كاذب و یقنده بیلورسیز شول كیمسه‌یی

كر زعمكوزله كندوسی یلانجیدر وارتقبوا انی معكم رقيب و سیزه دیدوگم سوزك

نتیجه‌سن انتظار ایدك كه بن سزكله انتظار ایدیجی بم ولما جاء امرنا نجينا شعيبا

والذين آمنوا معه برحمة منا و بزم عذابك و قوعنه فرمانمز گلدوكی حضرت

شعیبی و كندو وسیله‌ایمان گتورنلری قورتردق بزدن صدور ایدن رحمتله

واخذ الذين ظلموا الصيحة و ستم ایدنلری حضرت جبرئیلك چیغرمسی الدی

فاصبحوا فی ديارهم جاثمين بس كندو منزللرنده مبتلر اولدیلر كان لم يغنوا فيها

گویا انلرك انجنده اقامت ایتمدیلر الا بعدا لمدين آگاه اولك كیم مدینه

نصف الحزب

187

قبيله سنه هلاك اولسون كما بعدت ثمود نتكه هلاك ثمود قبيله سنه اولكه
ولقد ارسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين دخي تحقيق كيم حضرت موسى يي كوندردك
معجزه اولان نشانلريمز له واشكارا اولان برهان له الى فرعون وملائه
مصر حاكمنه واعيان دولتنه فاتبعوا امر فرعون پس فرعونك فرماننه
مطيع ومنقاد اولديلر وما امر فرعون برشيد وفرعونك عزيمتى
صواب اوزره دكلدر يقدم قومه يوم القيمة دوزجزاده جهنمه كيدركن
جماعتنك ايلروسنده كيديسر نته كه دنياده دخي انلرك ايلروسنده كيدردي
فاوردهم النار پس انلري جهنمه داخل قيلدي وبئس الورد المورود وكيردوكي
يير غايتله يمان ييردر واتبعوا في هذه لعنة ويوم القيمة وبو جهانده برلعنه
قيلنديلر وروزجزاده دخي يعني ايكي جهانده ملعون اولديلر بئس الرفد المرفود
انلره ويريلان عطا غايتله يمان عطا ايدي ذلك من انباء القرى اول اخبار
اهلاك اولنان كويلرك خبرلرندندر نقصه عليك اي اوزركه اوقورز منها
قائم اول كويلرك بعضي دورمش ايكن كبي باقيدر وحصيد وكيمسي بچلمش اكين
كبي اثري قالمشدر وما ظلمناهم وبيز انلري هلاك ايتمكله كندولره ستم
ايتمدك ولكن ظلموا انفسهم ولكن نامعقول ايشلره ارتكاب ايدوكلريندن
اوتري جانلرينه ستم ايتديلر فما اغنت عنهم آلهتهم التي يدعون
من دون الله من شيء پس تكريدن غيري دوكلري ناحق معبودلري كندولردن
براز نسنه دفع ايتمدي لما جاء امر ربك نجن پروردكارك عذابي كلديكي وما زادوهم
غير تتبيب وهلاك ايدن اوزكه معبودلري كندولره برنسنه ارتورمديلر وكذلك
اخذ ربك واول المق كبيدر پروردكارك المسي اذا اخذ القرى نجن كويلرك
خلقيني عذابله الديكي وهي ظالمة وحال بوكه كندولر ستمكار اولورلر ان اخذه اليم
شديد بي شبهه كيم خدانك المسي غايتله قتي دردناكدر اندن قورتلمغه اميد
يوقدر ان في ذلك لآية تحقيقا كه هلاك اولنلره نزول ايدن احوالده برعبرت
واردر لمن خاف عذاب الآخرة شول كمسنه يه كه اوبرجهانك اشكنجه سن قورقر
ايدي ذلك يوم مجموع له الناس قيامت كوني بو كوندر كه خلق انك ايچنده جزا ايچون
ديلمك ايچون ييغيلورلر وذلك يوم مشهود واول كون بو كوندر كه كوكلرك وييرك خلقي
ايچنده حاضر اولورلر وما نؤخره الا لاجل معدود واني تاخير ايتمزوز الا برصايلمش
مدتك انتهاسي ايچون يوم يأت لا تكلم نفس الا باذنه اول وقت كه كلور نفع
وشفاعت خصوصنده برجان برنسنه سويلمكه قادر اولمز مكر خدانك دستوريله

فمنهم

فمنهم شقي پس اهل محشردن ارباب شقاوت بر كروه واردر كه مقتضاي وعيد ايله
جهنمه مستحق اولديلر وسعيد وانلردن اهل سعادت بر قسم واردر كه مقتضاي وعدله
بهشت جاودانه اهل اولديلر فاما الذين شقوا ففي النار پس اما شول كمسنه لر
كه ارباب شقاوت اولوب دوزخده قرار ايتديلر لهم فيها زفير وشهيق
انلر دوزخده قتي چيغرمق وبغرمق واردر اصل لغتده زفير شديد اولو صوتدر واستعمالنده
اشكك ابتدا بغرمسنه اطلاق اولنور وشهيق ضعيف ولا انصوتدر
واستعمالده اشكك صوكي صوتنه اطلاق اولنور اول بدبختلر بو ناله
وافغان ايله خالدين فيها دوزخده هميشه اقامت ايتمشلر ما دامت السموات والارض
كوكلر وييرلر مكانلرنده دورديغي چون بو كلمات عرف عربده تابيدي افاده ايدر
جهنمده اقامتلري بو الفاظله ادا اولنسي والا انلرك دوزخده دورملري
سموات وارضك وجوديله مربوط دكلدر اول سببدن كه نصوص قاطعه اكا دلالت
ايلدي كه كوكلر وييرك دوامي منقطع اولور وانلرك اقامتي دوزخده منقطع اولماز
الا ما شاء ربك مكر اول شيء كه پروردكارك ديلسه كه انلري اتشك عذابندن
زمهريرك عذابنه نقل اولنملرينه فرمان ايدر ان ربك فعال لما يريد تحقيقا
كه سني ايجاد ايدن خدا ايستدوكي نسنه يي ايشليجيدر واما الذين سعدوا
ففي الجنة خالدين فيها واما شول كمسنه لر كه اهل سعادت قيلنديلر بهشتده
اولورلر اقامتي ايچنده على الدوام تقدير ايدوكلري حالده ما دامت السموات
والارض كوكلر وييرلر مكانلرنده دوردقچه الا ما شاء ربك مكر اول وقت كه پروردكارك
ايستدي كه انلري جنتدن ديدارك مشاهده سنه نقل ايده عطاء غير مجذوذ
بر ويركه كسلمش دكلدر فلا تك في مرية مما يعبد هؤلاء پس برشكده اولمه بو مشركلر
عبادت ايتدوكلري شيدن ما يعبدون الا كما يعبد آباؤهم من قبل
طپنمزلر الا كندولردن اسبق پدرلرينك طپنسي كبي وسكا خبر ايرشدي كه پدرلرينه
نه كونه عذاب ديكمشدر پس بونلره دخي اول كونه عذاب ديكر وانا لموفوهم نصيبهم
وبي شبهه كيم بيز انلره عذابدن حصه لريني بالتمام يتيشديريجيوز غير منقوص اكسك
قيلنمدوغي حالده ولقد آتينا موسى الكتاب دخي تحقيقا كه حضرت موسايه
توراتي ويردك فاختلف فيه پس انك ايچنده اختلاف اولندي كه بر كروه اكا ايمان
كتوروب بر كروه كفر ايتدي نته كه قومنك اختلاف ايتدي ولولا كلمة سبقت من
ربك واكر پروردكاركدن برسوز سبقت ايتمسيدي كه عذابلرني قيامته تاخير ايده
لقضي بينهم البته انلرينه حكومت اولنوردي كه اوزلرينه عذاب ايتوب مبطل

محقق ن متميز اولوردي وانهم لفي شك منه مريب وبي شبهه كيم قومككعناد
اندن اضطرابه دوشريجي بر كمانده دلر وان كلا وبي شك كيم اختلاف ايدنلرك
هر بري لما ليوفينهم ربك اعمالهم شول كيمسه شول كيمسه لردندر كه پروردكارك
اعماللرينك جزاسني كندولره بالتمام ايصال ايدر انه بما يعملون خبير تحقيقا
كه خداي عز وجل ايشلدوكلري اشيايه دانادر فاستقم كما امرت
پس فرمان اولندوغك كبي استقامت ايت ومن تاب معك وسنكله توبه
ايدنلر يعني شرك وكفردن رجوع ايدنلر وسنكله ايمان كتورنلر دخي
استقامت ايتسونلر ولا تطغوا انه بما تعملون بصير بي شبهه كيم ايزد
ذو الجلال ايشلدكلرينه بينادر ولا تركنوا الى الذين ظلموا ادخي ستم
ايدنلره هيچ ميل ايتمك فتمسكم النار كه انلره ميل ايتمكله سيزه اتش دكر
وما لكم من دون الله من اولياء وسيزه تكريدن اوزكه دوستلر يوقدر ثم
لا تنصرون صكره ياردم اولنمازسيز واقم الصلوة كوندزك ايكي طرفنده
وكيجه دن كوندوزه يقين ساعتلرده ان الحسنات يذهبن السيئات تحقيقا
كيم ايو كارلر يمان اولان اشيايي محو ايدر اسباب النزولده كتوردي كه بر كيشي حضرتك
حضورنه كلوب ديدي يا رسول الله بر نسنه يه نايل اولدم انجق جماع ايتمدم
بنجه اولور اول محل حق جل وعلا بو ايتي منزل قيلدي بعده حضرت صلى الله عليه وسلم
اكا سؤال ايتدي كه اول حالدن صكره نمازي بنمله جماعتله قيلدكمي ديدي بلي
حضرت بيوردي اول نماز سكا كفاره اولدي صحابه كرام حضرته سؤال ايتديلر
كه يا رسول الله بو حال اكا يالكوزمي در يا جميع اهل ايمانه حضرت بيوردي كه جميع اهل
ايمانه در وبو ايتي حضرتنك حديث شريفني تاييد ايدر كه بيوردي كبايردن اجتناب
اولنجه نمازدن نمازه دك كفاره اولورلر ارالرنده اولان كناهلره ذلك ذكرى
للذاكرين بو وعده كريمه بندا للانلره بر پنددر واصبر فان الله لا يضيع اجر
المحسنين وطاعاتك ايشلمسي اوزره ومعاصيدن اجتناب ايتمكله صبر ايت
كه ايزد ذو الجلال صبر ايله ايولك ايدنلرك ثوابني ايتمز فلولا كان من القرون
من قبلكم پس نيچون سيزدن اسبق اولان اهل زمانه لردن اولمدي اولو بقية
ارباب عقل وفضل كه حزم جهتندن ينهون عن الفساد في الارض يرده فساد
ايتمكدن خلقي منع ايدلر الا قليلا ممن انجينا منهم مكر انلردن نوزرده وعمردن آز
كيمسه لر كه خلقي فساد ايتمكدن منع ايدرلر ايدي واتبع الذين ظلموا ما اترفوا فيه
وستم ايدنلر اويمش قيلنديلر شول شيئه كه انجقدن منع اولنديلر يعني نفسك آرزولرينه

دخي نمازي شرايط واركانيله قيل

تابع اولور

تابع اولوب امور اخرويه دن بالكليه اعراض ايتديلر وكانوا مجرمين وانلر كفار
ايديلر وما كان ربك ليهلك القرى بظلم واولمز دكيه پروردكارك كويلر خلقني شرك
سببيله نابود قيله واهلها مصلحون وحال بوكه اول كويلرك خلقي اراوند واصلاح
شعار ايتمش اوله يعني حق جل وعلا كويلر خلقني يالكوز شركلري سببيله اهلاك
ايتمز ظلم وستملري اكا منضم اولمينجه وبو كلامدن ديديلر الملك يبقى مع الكفر
ولا يبقى مع الظلم ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة واكر پروردكارك
ايستسيدي البته جمله خلقي بر كروه قيلاردي يعني تمولرين بر دينه
جمع ايدردي ولا يزالون مختلفين وهميشه اختلاف ايدجي اولورلر
بركوهلري حق اوزره وبركوهلري باطل اوزره الا من رحم ربك مكر پروردكارك
رحم ايتديكي كروه كه انلر حق اوزره اتفاق ايتديلر ولذلك خلقهم وبو اختلاف
ايتمك ايچون انلري يراتدي وتمت كلمة ربك وپروردكارك سوزي يرينه كلوب
تمام اولدي يعني ملائكه يه ديدكي سوز واول بو كلام ايديكه لأملأن جهنم من الجنة
والناس اجمعين على التحقيق دوزخي دولدررم ديو كروك وادميلرك عاصيلرندن تموا
وكلا نقص عليك من انباء الرسل واقر كه پيغمبرلرك خبرلرندن هر خبري اوقورز
ما نثبت به فؤادك شول شيء كه اوزكرا اوقورز كه قلبكي انكله بكيتورز وجاءك
في هذه الحق وبو سوره ده سكا درستلك كلدي وموعظة وذكرى للمؤمنين وپند
ونصيحت اهل ايمانه كلدي وقل للذين لا يؤمنون اعملوا على مكانتكم وايمانه كلميانلر
كيمسنه لره سويله متمكن اولدوغكوز حالت اوزره ايشلك انا عاملون كه تحقيق
بيز متمكن اولدوغمز حالت اوزره ايشليجيلرز وانتظروا وبيزه مصائبك كلمسين
انتظار ايدك انا منتظرون كه بلا شك بيز دخي لعينلر اولانلرك مصيبتلري كبيرينك
كلمسنه منتظرز ولله غيب السموات والارض وايزد ذو الجلاله مخصوصدر كوكلرده
ويرده پوشيده اولان اشيانك بيلمسي واليه يرجع الامر كله وايش هوبي كندو
حكمنه دونمش قيلنورز فاعبده وتوكل عليه پس اكا پرستش ايدوب اوزرنه اعتماد ايت
وما ربك بغافل عما تعملون وپروردكارك ايشلدكوز ايشلردن غفلت ايدجي دكلدر

سورة يوسف عليه السلام مكية وهي مائة واحدى عشر آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الر تلك آيات الكتاب المبين بو سوره ده مذكور اولان آيات عظام اعجازي
ظاهر اولان كتابك آيتلريدر انا انزلناه تحقيقا بز بو كتابي ايندردك
قرآنا عربيا لسان عربيه منسوب اوقونمش اوله وغي حالده لعلكم تعقلون

تاکه سیز فهم ایدوب معنالرینه واصل اوله سیز نحن نقص علیک احسن القصص
بز خبر ویرمزنک اک کوزللیی اوزدکرا وقیوب اخبار ایدرز بما اوحینا الیک
هذا القرآن سکا بو سوره یی فرشته ایله کوندرمکمز واسطه سیله وان
کنت من قبله لمن الغافلین دخی بلاشبهه بو سوره نک نزولندن اول اندن بیخبرلردن
ایدک اذ قال یوسف لابیه مذکور قیل اول وقتی که حضرت یوسف پدرینه دیدی یا ابت
انی رأیت احد عشر کوکبا والشمس والقمر ای بنم پدرم علی التحقیق بن عالم خوابده
اون بیر ییلدز کوکنی و آیی کوردم رأیتهم لی ساجدین انلری بکا سجده ایدیجیلر
کوردم قال یا بنی لا تقصص رؤیاک علی اخوتک حضرت یعقوب حضرت یوسفه دیدی
ای بنم اوغلجغم کوردککک واقعه یی قرنداشلرک اوزره اوقیوب نقل ایتمه فیکیدوا
لک کیدا تاکه سنی اهلاک ایتمک ایچون بر عظیم حیله ایدرلر چون حضرت یعقوب
بو واقعه دن حضرت یوسفک علو مرتبه سن فهم ایتدی قورقدیکه برادرلری حسد
جهتندن اکا بر تعدی ایدرلر اکا سفارش ایلدی که رؤیاسنی قرنداشلرندن
صاقلیه ان الشیطان للانسان عدو مبین تحقیقا که ابلیس شقی آدم اوغلنه
آشکارا دشمندر سن قرنداشلرکی سکا ضرر ایصال ایتمک ایچون اغوا ایتسه عجب دکلدر
وکذلک یجتبیک ربک وسنه بو رؤیا کوستردیکی کبی منتخب ولکک پروردکارک
سنی انتخاب ایدر ویعلمک من تأویل الاحادیث ورؤیالرک تعبیرندن سکا تعلیم
ایدر ویتم نعمته علیک واحسانی اوزرکه نبوتله اتمام ایدر وعلی آل یعقوب
ویعقوبک اولادی اوزره دخی کما اتمها علی ابویک من قبل ابراهیم واسحاق
نته که بوندن اسبق ایکی پدرک ابراهیم واسحاق اوزره انی اتمام ایلدی ان ربک علیم
حکیم بی شبهه کیم خداوندک انتخابه مستحق اولانی بیلیجی ویرکا ینبغی ایشی ایشلر
لقد کان فی یوسف واخوته آیات للسائلین تحقیقا کیم یوسف و قرنداشلری
اخبارینه سؤال ایدنلره دلائل قدرت وار ایدی بیلمک کرککیم حضرت یوسفک
اون بیر برادری وار ایدی اوچی پدرندن ایدیلر و بیری بنیامیندر اناندن و بابادن
برادریدی اذ قالوا لیوسف واخوه یاد ایت اول محلی که یعقوبک اوشاقلری
دیدیلر بی شبهه کیم یوسف و قرنداشی بنیامین احب الی ابینا منا پدرمزه
زیاده سوکلیدرلر بیزدن ونحن عصبة وحال بو که بیز بر کوچلی کروهز
ان ابانا لفی ضلال مبین بی کمان که پدرمز بر آشکارا اغولقده در صکره بیری
برینه شویلدی که اقتلوا یوسف او اطرحوه ارضا یوسفی اولدرک یا اوزاقلکده
اوزاق اولمش بر یره انی صالک یخل لکم وجه ابیکم پدرکزک یوزی سزه خالی قالور

یعنی یوسف غایب اولیجق پدرکز جمیع وجودیله اوزکزه اقبال ایدر وتکونوا
من بعده قوما صالحین واندن صکره بر عذر کتورمکله پدرکزله کوزل کروه
اولورسیز قال قائل منهم انلردن بر سویلیجی دیدی وانک آدی یهودا ایدی
لا تقتلوا یوسف حضرت یوسفی قتل ایتمک زیرا قتل بر اولو کناهدر والقوه فی
غیابت الجب وانی قویی دیبنه صالک یلتقطه بعض السیارة مسافرلرک
بر کروهی انی الورلر ان کنتم فاعلین اکر سوزمه عمل ایدیجیلر ایسه کز جمله بونک
اوزره اتفاق ایدوب قالوا یا ابانا ما لک لا تأمنا علی یوسف دیدیلر ای پدر بزم
سکا نه عارض اولدیکه یوسف اوزره بزی امین دوتمزسن وانا له لناصحون
وحال بو که علی التحقیق بز اکا خیر ایستیوب ایدزرنه شفقت ایدیجیلرز ارسله معنا
غدا کندوئی بزمله یارین صحرایه یوللا یرتع ویلعب میوه لر ییمکده اتساع و بر انداز
دوه سکرتمکله اوینسون وانا له لحافظون وبی شبهه بز انی صاقلیجیلرز ما زلل
دکمسندن قال انی لیحزننی ان تذهبوا به حضرت یعقوب دیدی تحقیقا که بن
کوتورمککز انی بنی انده هناک قیلار واخاف ان یأکله الذئب دخی قورقارم
که انی قورد ییه وانتم عنه غافلون او حالده سیز اندن بیخبر سز قالوا لئن اکله
الذئب ونحن عصبة حضرت یعقوبک اوشاقلری دیدیلر قسم اولسونکه اکر انی
قورد ییه وحال بو که بز بر قوتلو کروهز انا اذا لخاسرون بی شبهه کیم بز اول محلده
بر زیانکار جماعت اولورز فلما ذهبوا به پس چون یوسفی پدرندن ایروب کوتوردیلر
واجمعوا ان یجعلوه فی غیابت الجب وعزم ایتدیلر که انی قویی نک دیبنده قیله لر
بعده مقصدلرندن متمکن اولدقلرنده اکا کونا کون اذیت ایدوب قویی یه
بورقدیلر منقولدرکه صحرایه چیقدوقلری دم مبارک بونیدن بونینه طپنجه لر
اورمغه شروع ایدوب انواع شتمله کندوئی معذب ایتدیلر بر حده دک که هلاکی
یقین ایشدی یهودا بو حالی مشاهده ایدیجک انلره دیدی سیز بنمله عهد ایتمدکز می
که انی اولدرمیوب قویی یه صالورسز سوزنی قبول ایدوب قویی بر کوتوروب کندودن
انک ایچنده صالقندیلر چانک حلاوتندن قویی نک اطرافنه یاپشدی
اللرین باغلیوب کوملکن صویدیلر تاکه انی قانله الوده ایدوب پدرلرینه حیله
ایده لر حضرت یوسف انلره دیدی ای برادرلرم بکا کوملکمی ویرک تاکه عورتمی انکله
اورتیم کندومی دیدیلر اون بیر ییلدزی و آیی و کونشی چاغر سکا کوملک کیدرسونلر
سنکله انسیت ایتسونلر بعده قویی نک یاریسنه ایرشنجه کندوئی براقدیلر هبوط
صویه یتشمدن حضرت جبریل مقدس قنادلری اوزره کوتوروب قویی نک ایچنده

بر طاش اوزره اوتوردی مرویدرکه نیجه حضرت ابراهیم علیه السلامی نمرود آتشه
براقمق ایستدی دونلرین صویدیلر حضرت جبریل علیه السلام جنتك حریرندن
اکا بر کوملك کتوروب کیدردی اندنصکره حضرت ابراهیم اول کوملکی اوغلی حضرت
اسحاقه ویردی صکره حضرت اسحاق انی حضرت یعقوبه ویردی حضرت یعقوب
انی بازوبند ایدوب حضرت یوسفك قولنه بغلمشدی نیجه باشنه بو احوال
کلدی حضرت جبرائیل اول کوملکی چیقروب کندویه کیدردی و جناب رب العزتدن
کندویه بشارت کتوردی که حق تعالی بیوردی وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ وبز اکا فرشته
ایله خبر صالدقکه لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا البته بو ایشلرندن برادرلرکی آگاه ایدرسن
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ وکندولر بیلمزلر که سن یوسفسن علو مرتبه کدن اوتری وَجَاؤُا
اَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ وکوندزك آخرنده اغلیه رك بدرلرنه کلدیلر قَالُوا يَا اَبَانَا
دیدیلر ای بدرمز اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ تحقیقا که بز بربری بریمزدن ایلرو سکرمکه
کیتمش ایدك وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا و یوسفی اسباب و اثقالمز یانینده
بوراقدك فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ کندوی قورد یدی وَمَا اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وسن سوزیمزه
اینانیجی دکلسن وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ و اکر بز کرچك سویلیجیلر ایدکسه زیرا سنك بزه
سوء ظنك واردر یوسفه غایتله محبتك وار وَجَاؤُا عَلٰى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ و کوملکی
اوزره یلان قانله کلدیلر یعنی حضرت یوسفك کوملکنی بلاندیلر قانله آلوده ایدوب
بدرلری قتنه کتوردیلر مرویدر حضرت یعقوبه کوملکی اول کیفیتله کلیجك فریاد
ایدوب کوملکی یوزینه سوردی تا کیم مبارك جهره سی قانله بویاندی و دیدی بو قورد عجب
قورد ایمش اوغلمی یدی و کوملکنی یاره لمدی قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا حضرت
یعقوب اوغللرنه دیدی ایش دیدککوز کبی دکلدر بلکه جانلرکوز سزه برعظیم ایشی قولای
او دکوزه انی آسان قیلدی فَصَبْرٌ جَمِيلٌ پس کوزل صبر ایتمك اوزکه سندن بیکر کدر
حدیث شریفده وارد اولمشدر صبر جمیل اولدرکه اچنده مخلوقه شکوی قلمیه وَاللّٰهُ
الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ و یاردم طلب اولنجق کیمسنه ایزد ذو الجلالدر یوسفك هلاك
وصف ایتدوککوز اوزره کتوردیلرکه اوچ کون حضرت یوسف علیه السلام اول قویوده
ایدوب دوردنجی کوننك صبوحسنده کندویه نجاة مژده سی کلدی وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ
و مدین شهرندن مصره متوجه بر کاروان کلوب اول قویویه قریب بر مکانده قوندیلر
فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ پس کندولره صو چکوب چیقرن کیمسنه یی یوللدیلر فَاَدْلٰى دَلْوَهُ
دلو عقب قویویه قوغه سن دولدرمق ایچون ایندردی همان حضرت یوسف اچنده
اوتورمغی انی طشره یه چیقرنجی حضرت یوسفی مشاهده ایتدی قَالَ يَا بُشْرٰى هٰذَا

غُلَامٌ دیدی مژده حاضر اولکه بر اوغلان بلندی وَاَسَرُّوهُ وصویه کلان کیمسنه
یولداشلریله انی کاروان خلقندن کیزلدیلر بِضَاعَةً تجارت ایچون بر متاع وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ وخدای ذو الجلال ایشلدوکلری شیئه دانادر که کیزلدکلری اوندن
خفی اولماز وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ و بر آز بها ایله انی صاتدیلر دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ صایلمش یعنی
اول بها بر صایلمش اقچه ایدی بیلنمك کرککیم اول زمانده خلقك معتادی بو ایدیکه
بر نصاب اولنجه دك بهادن قرق درهمدن آز ایسه صایارلردی و اکر قرق
درهمدن زیاده ایسه وزن ایدرلردی وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ وانلر حضرت یوسفده
رغبت ایدنلردن دکلدیلر زیرا انلر انی بولمشلردی بر شیء بولان کیمسنه اکا چوقلق
اعتنا ایتمز وَقَالَ الَّذِي اشْتَرٰيهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِهِ واهل مصردن انی صاتون
الان کیمسنه قادینی زلیخایه دیدی و مصرك خزاینی اوزرنده موکل اولان عزیزدر
اَكْرِمِي مَثْوٰيهُ و بو غلامك محلنی مکرم قیل عَسٰى اَنْ يَنْفَعَنَا شاید اول مصره بزه فایده
اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا یا انی بز اوغل ایدنرز چونکه عزیز حضرت یوسفده آثار رشدی
مشاهده ایتدی و کندو عقیم ایدی اوغل ایدنمکه آرزو ایتدی و بوندن دیدیلر
خلقك زیاده فراستلوسی اوچ کیمسنه در بیری عزیز مصر و بیری حضرت شعیبك
قیزی که بدرینه حضرت موسی حقنده دیدی يَا اَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ الآیه و بیری حضرت
ابو بکر الصدیق رضی الله عنه که حضرت عمر الفاروقی بیرینه خلیفه قیلدی
وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ ونته که حضرت یوسفك محبتی عزیزك قلبنده
بر قرار قیلدق بر یوزنده کندویه مکانت ویردك تاکه ایچنده عدل ایله تصرف اوله
وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَاْوِيلِ الْاَحَادِيثِ وتاکه کتب الهیه نك معنالرندن تعلیم ایده لم
وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰى اَمْرِهِ وحق جل و علا کندو ایشی اوزره غلبه ایدیجیدر بر نسنه
انی دوندرمز وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ولیکن خلقك چوغی بیلمزلرکه جمیع امور
تصرفنده در فَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ و اول محل که حضرت یوسفك قوتی نهایتنه ایرشدی
یعنی اوتوز ایله قرق آراسنده اولان سنه واصل اولدی اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا علم ایله موید اولدی
علمی و دویا تعبیرنك دانشین اکا احسان ایتدك وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ونته که حضرت
یوسفه مکافات ایتدك ایولك ایدنلره مکافات ایدرز وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا
عَنْ نَفْسِهِ و اول خاتون که حضرت یوسف انك خانه سنده ایدی جانندن اوتری
کندوینی طلب ایتدی یعنی عزیزك قادینی زلیخا چوق طلب ایتدیکه حضرت
یوسف کندو نفسیله موافقت ایلیه وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ و قاپولری بغلدی وَقَالَتْ
هَيْتَ لَكَ بن سنکچون آماده اولمشم حضرت یوسف بو حالی مشاهده ایدیجك قَالَ

معاذ الله دیدی حضرت یوسف بو صغنمقه صغنورم انه ربی احسن مثوای تحقیقا شانم بودرکه
بنی تربیه ایدن عزیزم محلمی کوزل قیلدی بس اهلنه خیانت ایتمکله اکا مکافات
ایدرم بو امر هرکز وجوده کلمز انه لا یفلح الظالمون زیرا علی التحقیق حال بودرکه
ایولک ایدنلره کوتیلکله مکافات ایدن ستمکارلر قورتولمزلر ولقد همت به
وهم بها وبی شبهه کیم زلیخا یوسفک مخالطه سنه عزم ایتدی واقتضاء بشریت
حسبیله یوسف دخی زلیخانک مخالطه سنه قصد ایتدی لولا ان رای برهان ربه
حضرت یوسف پروردکارینک دلیلنی کورمسیدی اصح اقوال اوزره اول دلیل نور عصمت
الهی ولمعه نبوت یوسفیه ایدی کذلک اول ثبات کبی کندویه برثبات ویردک لنصرف
عنه السوء والفحشاء تاکه کندویی پرورده ایدنک خیانتی وزنا فعلنی کندوسندن
دور قیله لر انه من عبادنا المخلصین زیرا بلا شبهه اول وجود شریف ارباب اخلاصدن
اولان قوللرمزدندر واستبقا الباب ویوسف وزلیخا اوده نک قاپوسنه بری
برندن ایلرو کیتمکه سعی ایتدی یعنی حضرت یوسف قاپویه سکردی تاکه زلیخانک الندن
قورتله وزلیخا قاپویه سکردی تاکه قاپویی قاپیوب یوسفی الیجه وقالدی وقدت قمیصه
من دبر وکندوسنه حضرت یوسفی چکمکده کوملکنی اردن یرتدی والفیا
سیدها لدی الباب وقاپو یاننده قوجه سنه صاتشدیلر قالت ما جزاء من اراد
باهلک سوءا زلیخا قوجه سنه دیدی سنک اهلکه بدلک استیانک جزاسی نرسنه دکلدر الا ان یسجن
او عذاب الیم لا حبس اولنمق یا بر دردناک اشکنجه قال هی راودتنی عن نفسی حضرت یوسف
دیدی کندوسی نفسمدن اوتری بکا الحاح ایتدی وشهد شاهد من اهلها زلیخانک
خصملرندن بر طانق طانقلک ایدوب دیدی ان کان قمیصه قد من قبل اکر یوسفک
کوملکی اوکدن یرتلدی فصدقت وهو من الکاذبین زلیخا سوزنده صدق ایتدی ویوسف
یلانجیلردندر زیرا بو حالت اکا دلالت ایدر که نفسندن یوسفی مدافعه ایتمکله کوملکنی
یرتدی یا اردنه سکرمکله اتکنه ایلیشوب کوملکی یرتلدی وان کان قمیصه قد من
دبر واکر کوملکی اردن یرتلدی فکذبت وهو من الصادقین زلیخا یلان سویلمش اولدی
وکندوسی صدق ایچیلردندر زیرا بو کیفیت اکا دلالت ایدر که زلیخا یوسفک
اردنه دوشوب کندوسی طرفنه چکمکله کوملکی یرتلدی فلما رای قمیصه قد من
دبر پس اول وقت که عزیز حضرت یوسفک کوملکنی اردن یرتلمش کوردی قال
انه من کیدکن دیدی علی التحقیق بو ایش حیله کوزدندر ان کیدکن عظیم
بی شبهه کیم حیله کوز غایتله اولودر یعنی حیله کوز نفوسده بیک تاثیر ایدوب کوکللر یاپشور
یوسف اعرض عن هذا ای یوسف بو ماجرایی صاقله برکیمسه یه سویلمه واستغفری

لذنبک ای زلیخا ایدکک کناه ایچون مغفرت طلب ایت انک کنت من الخاطئین
تحقیقا سن کناهکارلرک کروهندن ایدک بو حالته اکرچه عزیز بو کونه پرستکین
ویردی اما نه زمان اولدی که محبتک داستانی خلق اوزره پوشیده اوله
نظم نشاید عشق را کنج سلامت • خوشا رسوایی وکنج ملامت •
غم عشق از ملامت تازه کردد • وزین سودا بلند اوازه کردد • وقال نسوة فی
المدینة ومصر شهرنده قادینلر دیدیلر امراة العزیز تراود فتیها عن نفسه
عزیزک خاتونی کندو غلامندن نفسندن اوتری طلب ایلدی یعنی استدیکم
اندن کام الوب کام ویره قد شغفها حبا سومک جهتندن کوکلنک
غلافنی یاردی انا لنریها فی ضلال مبین بی شبهه کیم بز انی براشکار ازغونلقده
کورورز فلما سمعت بمکرهن پس اول وقت که کیزلی سویلدکلری سوزی زلیخا
ایشتدی ارسلت الیهن دعوت ایتمک ایچون انلره خبر صالدی تاکه انلره
عذرینی بیان ایده وحضرت یوسفی وصالنه رام ایتملرکنو دیلرکه قرق خاتونی
ضیافته دعوت ایلدی بیشی پادشاهک خدمتنده اولان قاپیجینک وساقینک
وانکچینک وزندانجینک وامیراخورلک قادینلری ایدی که اول ملامت سوزی انلر
دوشرمش ایدی وقلانلری سایر اعیانک قادینلری ایدی واعتدت لهن متکا وانلره
بر باصدقی تخت اماده قیلدی تاکه اکا یاصدنه لر وآتت کل واحدة منهن
سکینا وقادینلرک هر برسنه بر بچق ویردی تاکه یمیلرنه مهیا قیلنان میوه یی انلره
صویوب یاده یه لر وقالت اخرج علیهن وانلر بچقلرله میوه یی استعمال ایدرلر
کن حضرت یوسفه دیدی اوزرلرنه چیق فلما راینه اکبرنه پس اول وقت
که کندویی کوردیلر تعظیم ایدوب قایو اولان حسندن هیبت چکدیلر سر وکانی
مرو بید دکه بو ندی معراج کبی سینه حضرت یوسفی کوزدم چهره سی ایک ایدادی کیجه
وقطعن ایدیهن وشدت دهشتدن اللرینی کسدیلر وقلن حاش لله ودیدیلر
حق تعالی یه صفات عجزدن تنزیه اولسون ما هذا بشرا بو وجود نازنین نوع انساندن
دکلدر زیرا بو کونه جمال نوع بشرده معهود اولمشدر ان هذا الا ملک کریم
بو برنسنه دکلدر الا اخلاقنده بر مکرم فرشته قالت فذلکن الذی لمتننی
فیه زلیخا انلره دیدی بو اول غلامدر که محبتی جهتندن بکا ملامت ایدر کوز ولقد
راودته عن نفسه وبی شبهه کیم نفسندن اوتری کندویی طلب ایتدم فاستعصم
پس عصمته طالب اولوب خواهشمدن ممتنع اولدی ولئن لم یفعل ما آمره
وعلی التحقیق ایشلمزسه کندویه فرمان ایتدوکمی لیسجنن ولیکونا من الصاغرین

البته حبس اولنوب خوار و ذلیللردن اولورسن اول خاتونلر بالاتفاق حضرت
یوسفه دیدیلر خاتونڭ امرنه اطاعت ایله یا که سکا بر مضرت ایرشمیه، قال
رب السجن احب الی مما یدعوننی الیه حضرت یوسف دیدی ای پروردکارم
حبس اولنمق بکا زیاده سوکلیدر شول نسنه دن که بنی اکا ایسترلر
والا تصرف عنی کیدهن و اکر مکر و حیله لرین بندن اوزاق قیلمزسن
اصب الیهن انلرڭ طرفنه میل ایدرم واکن من الجاهلین و نا معقول اشی
ارتکاب ایتمکله نادانلرڭ کروهندن اولورم فاستجاب له ربه پس پروردکاری
کندونیه دعاسن مستجاب قیلوب فصرف عنه کیدهن کندوسندن اول قادینلرڭ
مکر حیله سن دور قیلدی انه هو السمیع العلیم تحقیقا که خدا عز و جل
کندودر هرکسڭ دعاسن درست ایشیدن احواللرین کما ینبغی بیلن ثم بدا
لهم من بعد ما راوا الایات پس حضرت یوسفڭ برائتنی اوزره دلالت
ایدن شواهدی کوردکلرندن صکره کندولرینه ظاهر اولدیکه لیسجننه حتی
حین البته انی بر مدته دك حبس ایده لر بعده حضرت یوسفی زندانه کوتوروب
داخل قیلدیلر ودخل معه السجن فتیان و بحسب الاتفاق ایکی یکیت پادشاهڭ
شرابداری و اتمکجیسی حضرت یوسف ایله زندانه کیردیلر قال احدهما اول ایکی
یکتڭ بیری یعنی شرابداری دیدی انی ارانی اعصر خمرا علی التحقیق کیم عالم
خوابده کندویمی کوردم که سیحی صیقیورم یعنی اوزم صیقیورم پس مآل اعتبار
اوزم خمر له تسمیه اولندی وقال الاخر و اوبیرسی دیدی انی ارانی احمل
فوق راسی خبزا بلا شك کندومی کوردم که باشم اوستنده بر اتمك کوتوردم
تاکل الطیر منه که قوش اندن یر نبئنا بتاویله عالم رؤیاده کوردکمز شیئڭ
مآلندن بیزه خبر ویر انا نریك من المحسنین بی شبهه بز سنی ایولکوهندن
کوریورز قال لا یاتیکما طعام ترزقانه حضرت یوسف اول ایکی کیمسه یه دیدی
سیزه بر ییجك کلمز که او سیزه روزی قیلنمش اوله الا نباتکما بتاویله الا که
انڭ عاقبتندن سیزی مخبر ایدرم یعنی انڭ ماهیتی و کیفیتنی سیزه بیان ایدرم
قبل ان یاتیکما او سیزه کلمدن اول چون حضرت یوسفڭ مرادی شریفی اولدی که انلری
ایمانه دعوت ایلیه رؤیالرینی تعبیر ایتمزدن اول کندولرینه بیان ایتدی که کندوسی
علم غیبی بیلمکله معجزه صاحبیدر و بو بیلکی کهانت و تنجیم طریقیله توهم ایتمیه
انلره بوکونه خطاب ایتدی نته که حق تعالی بیوردی ذلکما مما علمنی ربی
بیلمسی ایکی همنشینم بکا وحی ایله پروردکارمڭ اوکرتمسندندر انی ترکت

ملة قوم

193

ملة قوم لا یؤمنون بالله زیرا علی التحقیق بن خدانڭ وحدانیتنه تصدیق
ایتمیان کروهڭ اینینی ترك ایلدم وبالاخرة هم کافرون وانلر او برجهانڭ
موجود اولمسین کندولر انکار ایتمشلردر واتبعت ملة ابائی ابراهیم واسحاق
ویعقوب و بوبنکورا اولان پدرلرمڭ طریقنه پیرولك ایتدم ما کان لنا ان
نشرك بالله من شیء بزه که انبیا فیسبی بو صحیح و ممکن دکلدر که خدایه هیچ
نسنه اورتاق قیله لر ذلك من فضل الله علینا بو توحید ایمك خدانڭ
محض کرمندن اوزریمزه اولمشدر وعلی الناس و سائر خلق اوزره دخی که
پیغمبرلرڭ ارسالیله اکا نایل اولدیلر ولکن اکثر الناس لا یشکرون
ولکن خلقڭ چوغی خدانڭ فضل و کرمنه اعتراف ایتمزلر یا صاحبی السجن
ای ایکی یارم زندانلرم ءارباب متفرقون خیر پراکنده معبودلرمی ییکودر
ام الله الواحد القهار یا خود ذاتنده متوحد اولان هر نسنه اوزره غلبه
ایدن ایزد ذو الجلال بلا شك انڭ معبود اولمسی محض خیردر ما تعبدون
من دونه اندن اوزکه برشیئه عبادت ایتمزسیز الا اسماء سمیتموها
انتم واباؤکم الا بر اشیایه که سیز و پدرلرکز انلر اوزره بر نامناسب آدلر
اطلاق ایدوب اول اطلاق اعتباریله انلره اعتبار ایدیکز ما انزل الله
بها من سلطان ایزد جل و علا انلرڭ عبادتنه اولنملرنه اصلا بر دلیل ایندرمدی ان
الحکم الا لله عبادت خصوصنده فرمان ایزد ذو الجلاله مخصوصدر
امر ان لا تعبدوا الا ایاه پیغمبرلرڭ لسانی اوزره فرمان ایتدیکی کندوسندن
اوزکه برشیئه عبادت ایتمیه سیز ذلك الدین القیم اولدر درست و معتدل
اولان دین ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقڭ چوغی انی بیلموب
بادیهٔ جهالتده سرکردان قالمشلر یا صاحبی السجن ای ایکی یارم زندانده
اما احدکما فیسقی ربه خمرا البته بریکز یعنی شرابدار کندونڭ پروردهه
ایدنه باده ایچورور نته کم بوندن اسبق ایچورور ایدی واما الاخر فیصلب
فتاکل الطیر من راسه و بی شبهه بیرکوزی اصلوب باشندن قوش یییر
بعده بونلر دیدیلر کیم بز یالان سویلدك اصلا بو واقعه کورمدك حضرت یوسف
انلره جواب ویردی نته که حق تعالی بیوردی قضی الامر الذی فیه تستفتیان
اول ایش کسلدی که خصوصندن سندن انڭ عاقبتڭ فهمنی طلب ایدرسیز وقال
للذی ظن انه ناج منهما حضرت یوسف سویلدی شول کیمسه یه که کمان ایتدیکم
علی التحقیق اول ایکی یکتدن اول قورتلجقدر اذکرنی عند ربك سنی پرورده

ایدنه پادشاهك قتنده احوالمی سویله تا که بنی زنداندن قورتره فانساه
الشیطان ذکر ربه پس ابلیس شقی شرابداری اونتدردی که حضرت
یوسف احوالنی مربیسی قتنده ذکر ایده فلبث فی السجن بضع سنین پس زندانده
برنجه یل مکث ایتدی لغت عربده بضع اوچدن طقوزه وارنجه اولان عدده دخی
اوزره اطلاق اولنور وقال الملك انی اری سبع بقرات سمان ومصر پادشاهی
دیدی عالم رؤیاده بن یدی سمیز اینك کوردم یأکلهن سبع عجاف
انلری یدی زبون اینك یر وسبع سنبلات خضر دخی کوردم یدی کوك
خوشه واخر یابسات ویدی قوری خوشه پس قوری خوشه لر کوك خوشه
صاریلوب انلر اوزره غلبه ایتدیلر یا ایها الملأ افتونی فی رؤیای ای رؤیای
تعبیر ایدنکوزه استغراق واقعه مك تعبیرندن بکا جواب ویرك ان کنتم للرؤیا تعبرون
اکر واقعه تعبیر ایدر ایدکوز قالوا اضغاث احلام اهل تعبیر دیدیلر بو کوردکك
رؤیا اویقولرك قارشقلریدر وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین وبز باطل اولان دوشلرك
تعبیرنه دانا دکلز وقال الذی نجا منهما اول ایکی زنداننیلردن قورتلن کیمسه یعنی شرابدار
دیدی وادکر بعد امة وبر اوزون مدتدنصکره حضرت یوسفی ورؤیاده اولان دانشی
یاد ایتدی انا انبئکم بتأویله فارسلون بن سیزه انك تعبیرندن خبر ایدرم
بنی زندانه کوندرك انده بر کیمسنه وار علم تعبیری غایتله بیلور ملك
علی الفور فرمان ایتدیکه زندانه واروب کندویه خبر کتوره بعده ساقی زندانه
کلوب سویلدی نه حق تعالی بیوردی یوسف ایها الصدیق ای یوسف ای صدقك غایتله
متصف اولان ذات شریف افتنا فی سبع بقرات سمان یأکلهن سبع عجاف وسبع
سنبلات خضر واخر یابسات بو منکور اولان اشیانك تعبیرنده بیزه فتوی ویر
لعلی ارجع الی الناس تا که بن پادشاهه ویانده اولان کیمسنه لرك طرفنه دونه یم
لعلهم یعلمون شاید انلر سنك فضلك ومعرفتکی بیلهلر قال تزرعون سبع سنین دأبا
حضرت یوسف اول رؤیانك تعبیرنده دیدی یدی یل اکرسیز مستمر اولان عادتکوز
اوزره فما حصدتم پس هر نسنه بیچرسز فذروه فی سنبله انی صالقومکوزده
انجده قویك تا که افاتدن محفوظ اوله الا قلیلا مما تأکلون مکر اول مقدار ییه جککوزدن
باز نسنه که انی دکو صاپندن پاك ایدرسیز ثم یأتی من بعد ذلك سبع
شداد اول یدی یلدنصکره یدی صعوبتلو ییللر کلور یأکلن ما قدمتم لهن انك
اهلیسی یرلر اولمقی کیکنه ولر ایچون ادخار ایتمش ایدکوز الا قلیلا مما تحصنون
مکر صاقلدیغکوز شیدن براز که انی تخم ایچون الی قویوب انلره ییدرمیه سیز

ثم یأتی من بعد ذلك عام پس اول ییللردنصکره بر ییل کلور که فیه یغاث الناس یغمورلك
کثرتی سببیله انده خلق مدد اولنورلر وفیه یعصرون وصیقلجق نسنه لری انده
صیقرلر وقال الملك ائتونی به دخی حضرت یوسفك قتنده رؤیانك تعبیرین
کیدن کیمسنه کلوب تعبیری نقل ایتدکدنصکره پادشاه دیدی انی بکا کتورك فلما
جاءه الرسول پس اول وقت که پادشاهك کوندردیکی حضرت یوسفه کلدی تا که کندوی
زنداندن چیقره قال ارجع الی ربك فاسأله ما بال النسوة اللاتی قطعن
ایدیهن حضرت یوسف انکا دیدی سنی پرورده ایدننك سمتنه دون کندویه صورکه
الترنجی کسن قادینلرك حالی نه ایدی یعنی بکا سویله تفتیش وتفحص ایتسون که زلیخانك
مجلسنده اللرن قطع ایدن خاتونلرك حالی نه ایدی ان ربی بکیدهن علیم
بی شبهه کیم بنی ایجاد ایدك خدا انلرك مکر وحیله سنه دانادر قچن بکا دیدیلر
خاتونکك فرماننه مطیع ومنقاد اول دیو مخالفت ایتمه بعده ملك انلری حضار
ایدوب قال ما خطبکن اذ راودتن یوسف عن نفسه دیدی حالکوز نه ایدی
قچن یوسفی نفسندن اوتری طلب ایتدیکوز قلن حاش لله اول خاتونلر دیدیلر
کمال پاکلکدن خدای ذو الجلال اولسون که یوسف کبی بر عفتلو یکیتی خلق ایتدی
ما علمنا علیه من سوء اوزرنه اصلا بر بدلك بیلمدك قالت امرأة العزیز
الآن حصحص الحق عزیزك قادینی یعنی زلیخا دیدی شمدی دوغرولق ثبوت وقرار
بولدی انا راودته عن نفسه بن انی نفسندن اوتری طلب ایلدم وانه لمن الصادقین
بی شبهه کندوسی کرچك سویلیانلردندر نقلدر پادشاه حضرت یوسفه
خبر صالدی که قادینلر کناهلرینه معترف اولدیلر شمدنصکره کل تا که حضورکده
انلره عقوبت ایدهلم حضرت یوسف دیدی انلرك عقوبتنی مرادم دکلدر ذلك لیعلم
انی لم اخنه بالغیب ولتوقفی ایچون ایتدم تا که بکا اکرام ایدن عزیز بیله کیم
علی التحقیق بن اکا خیانت ایتمدم غایب اولدوغنده وان الله لا یهدی کید
الخائنین وتا که بیله کیم بلا شبهه حق جل وعلا خیانت ایدنلرك حیلهسنی نفوذ
ایتمز وما ابرئ نفسی وبن کندو نفسمی تزکیه ایتم یعنی بن بو حرکتی ایتدم تنکرینك
نعمتنی اظهار ایتمك ایچون کندو نفسمی مزکی قیلمق ایچون ان النفس لامارة بالسوء
تحقیقا نفس مقتضای جبلتله هر وقت بدلکله امر ایدر الا ما رحم ربی مکر پروردکارمك
اسرکسی وقتنده کربدلکك وقوعی ایسمیه ان ربی غفور رحیم بی شبهه کم بنی
پرورده ایدن خدا فعلنه کلیمان کناهی مغفرت ایدیجیدر وکیمسه یی عصمتله
رحم ایدر وقال الملك ائتونی به استخلصه لنفسی دخی پادشاه دیدی حضرت یوسفی

بكا كتورك بنى كندو جانمه مخصوص قيله يم فلما كلمه پس اول محل كه يوسف كلدى
پادشاهله سويلشدي وآثار نجابتي كندويه ظاهر اولدي قال انك اليوم لدينا مكين
امين پادشاه ديدي على التحقيق سن بوكون بزم ياغزده قدر ومنزلت ايه سي سن
هر شيئه ووزره مؤتمن سن قال اجعلني على خزائن الارض حضرت يوسف پادشاهه ديدي
بني زمينك خزينه لري اوزره قوي يعني اقليم مصرك زميننده حاصل اولان
اشيا اوزره بني مسئول قيله اني حفيظ زيرا على التحقيق بن بخشي نكهبانم
انلر برشي ضايع ايتمم عليم كيفيت تصرفي بخشي بيلورم وكذلك مكنا ليوسف
في الارض ونته كه پادشاهي كندويه مهربان قيلدق حضرت يوسفه زمين مصرده
كمال تصرف واحسان ايتدك يتبوأ منها حيث يشاء انده نه ايستدوكي مكانده
نزول ايدر نصيب برحمتنا من نشاء ايستدوكمزي ايكي جهانده رحمتمزله دكرر
ولا نضيع اجر المحسنين وايولك ايدنلرك ثوابني ضايع قيلمزوز ولاجر الاخرة
خير للذين آمنوا وكانوا يتقون دبي شبهه كيم اوبر جهانك ثوابي ايمان كتوردوب
تقوى ايدنلره سكركدر كتورديلر كه چون مصر پادشاهي حضرت يوسفه زير قيلدي لواي
عدلي قالدروب اكينك ازديادنه وغلالك ضبطنه سعي تام ايدوب معهود قحط
ييللري داخل اولنجه بعده قحط مصر وشام اقليملرنه عام اولوب ساكنلري ذخيره
المغه ايچون حضرت يوسفه توجه ايتديلر اول دفعه كومش والتونله صاتدي
تاكه نقود مقوله سي يانلرنده قالمدي بعده حلي وجواهرله صكره وارلرله
اندنصكره عقار واملاكله بواشيا كه خلاص اولدي هر كس جانني صاتوب
مقابله سنده چوبدن برشي الدي پس بوقراده تنيشنجه صورت حالي پادشاهه
عرض ايتدي پادشاه ديدي كه فرمان سنكدر نيجه كه ايسترسن ايت پس حضرت يوسف
عليه السلام جمله لرني ازاد ايدوب اموالليرني كندولره رد ايتدي ودخي
زمين كنعانده ساكن اولانلره قحط اصابت ايتدي حضرت يعقوب عليه السلام
اولادني ذخيره المغه ايچون كوندروب اوغلي بنيامني كه حضرت يوسفك شقيقيدر
يانده الحقودي وجاء اخوة يوسف دخي حضرت يوسفك برادرلري ذخيره المغه ايچون
يانه كلوب فدخلوا عليه اوزرنه كيرديلر فعرفهم پس انلري بيلدي وهم
له منكرون وانلره تقادم مدتدن وتغير هيئتدن كندوني بيلمديلر
مرويدر كه چون اوزرنه كيرديلر كندولره ديدي سز كيمسز واينكوزندن
شايدكه جاسوسلرسز ديديلر معاذ الله بز بر بابك اولاديوزكه او بر صديق
پيغمبردر وپيغمبرلردن بر پيغمبردر اسم شريفي يعقوبدر حضرت يوسف انلره

ديدي

ديدي سزڭ قچ برادرڭز ديديلر اون ايكي ايدك برمز صحراده هلاك اولدي
وبيرمز پدرده هلاك اولان اوغلندن تسليه ويرمك ايچون يانندە
قالدي واونمز بومكانه كلدك حضرت يوسف انلره ديدي بوسوزه برشاهد
ايسترم ديديلر بومكانده بيزي بركيمسه بلمز تاكه بيزه شاهدلك ايده ديدي
پس بيركزي يانمده رهن قويك وپدركوزك يانندە قالان قرنداشكوزي
كتوردك تاكه سوزكوزي تصديق ايدرم بعده اراليه قرعه صالوب برادرلري
شمعون اوزرنه دوشدي ولما جهزهم بجهازهم واول وقت كه حضرت يوسف
برادرلرينك ايشن كوردي وسويلدي قال ائتوني باخ لكم من ابيكم سيزه پدركوزدن
اولان قرنداشكزي بكا كتورك الا ترون اني اوفي الكيل بيلمزميسز كه بن وحكي
تمام ويرورم وانا خير المنزلين وبيلمزميسز كه بن مهمانلك ايدنلرك يكركي يم
فان لم تاتوني به پس اكر بكا اني كتورمزسز فلا كيل لكم عندي ولا تقربون
نه قتمده سيزه اولچك وار ونه اولدوغم يره يقلشورسز قالوا سنراود
عنه اباه ديديلر البته انندن اوتري پدرنه مراجعت ايدوب اني طلب ايدرز
وانا لفاعلون دخي على التحقيق بزاني ايشليجيلرز واول خصوصده تكاسل
ايتمزوز وقال لفتيانه اجعلوا بضاعتهم في رحالهم دخي كيالجه منذ ديدي
اولان قوللرينه ديدي بدلنه ذخيره المغه ايچون كتوردوكلري متاعي يوكلرينه
قويك واوير مقدارديرك وابق قابلرديدي وبواشي اول مصلحت ايچون ايتديكه
محتملدر كه برادرلري اولمدوغي اجلدن كلميه لر وهم اجتناب ايديكه
ويردوكي اشيانك بهاسن الردن اله لعلهم يعرفونها تاكه انلر اني بيله لر
اذا انقلبوا الى اهلهم چون كندو عيالاته دونوب يوكلرين اچه لر لعلهم
يرجعون شايد بيلمه لري سببيله دونه لر فلما رجعوا الى ابيهم پس اول وقت
كه پدرلري سمتنه دونديلر قالوا يا ابانا منع منا الكيل ديديلر اي پدرمز
بنيامين برادريمز بزمله كلمزسه شهد بضعكم بزدن طعام ملك اولچي منع اولندي
يعني بيزه ذخيره ويرلمز اولدي فارسل معنا اخانا نكتل پس بزمله برادريمزي
يوللا تاكه اولچك مانعمز قالدروب بيزه لازم اولان شي اوليجه لوم وانا
له لحافظون ودبي شبهه بزانى صاقليجيلرز كندويه بدلك دكسندن قال
هل امنكم عليه الا كما امنتكم على اخيه من قبل حضرت يعقوب ديدي
سيزي اوزرنه امين دوتمم الا انك كبي كه بوندن اسبق سيزي برادري اوزرنه
امين دوتدم وحال بوكه اني الدوغكوزن محل ديمش ايدكون بلاسنك بزاكا نكهبانز

ایدرز فالله خیر حافظا پس جمله‌ده علا نگهبان اولدوغی جمله نگهبانلردن ییکو کدر
انی کا اصمرلدم وهو ارحم الراحمین وکندودن راسر کیانلرک زیاده اسرکیجسی ولما فتحوا
متاعهم وجدوا بضاعتهم ردت الیهم واول وقت کم یوکلرین اچدیلر کوردیلر
که غله‌لرین اچون کوتوردوکلری اشیا کندولره دوغش قیلندی قالوا یا ابانا ما نبغی
دیدیلر ای پدر بز بوندن زیاده نه طلب ایده‌لم هذه بضاعتنا ملک بیزه ضیافت
ایدوب ذخیره ویردکدنصکره بو بزم بضاعتمزدر کم انکله غله صاتون الدق
ردت الینا بزه دوغش قیلندی پس بو بضاعتله کوچلنوب ملکه رجوع ایده‌لم
ونمیر اهلنا وبیزه مخصوص اولان کیمسه‌لره ذخیره کتوروز ونحفظ اخانا وکیدشمزده
برادریمزی صاقلرز ونزداد کیل بعیر دخی برادرمزک کیتمسی سببیله بر دوه یوکی
زیاده الورز ذلک کیل یسیر اول دوه نک یوکی بر قولای وآجکدر ملک اولقدر
نسنه‌لره مضایقه ایدر جک دکلدر قال لن ارسله معکم حضرت یعقوب دیدی
بنیامینی سزکله کوندرم حتی تؤتون موثقا من الله بکا سز بر یمان وپیمان تنکری
تعالی دن یعنی بکا بر عهد ویرک کم خدانک یادیله موکد اوله لتأتننی به که البته
بکا انی کتوره‌سز الا ان یحاط بکم مکر مغلوب اوله‌سز کم انک کتورمسی سزه
ممکن اولمیه فلما آتوه موثقهم پس اول وقت کم عهد و پیمانلرین حضرت یعقوبه
ویردیلر قال الله علی ما نقول وکیل حضرت یعقوب دیدی ایزد جل جلاله
دیدوکمز نسنه اوزره نگهبان ومطلعدر وقال یا بنی لا تدخلوا من باب واحد
دخی حضرت یعقوب شفقت یوزندن دیدی ای اوغللرم بر قاپودن کیرمک زیرا
محله‌ده که خلق سیزی بو جمعیتله وبو جمال ایله کوره‌جک کوزلریله سیزی دکه‌لر
وادخلوا من ابواب متفرقة ومتعدد قاپولردن کیرک وما اغنی عنکم من الله من شیء
وبن تکرینک قضاسندن هیچ بر نسنه سیزدن دفع ایتمم ان الحکم الا لله
فرمان بر کیمسه‌یه ثابت دکلدر الا تنکری‌یه هر نه که ایستر البته حصوله کلور
علیه توکلت اوزدینه اعتماد ایتدم وعلیه فلیتوکل المتوکلون وانک اوزدینه
ارباب توکل اولانلر اعتماد ایتسونلر ولما دخلوا من حیث امرهم ابوهم
واول محله کیردیلر اول مکاندن که کندولره پدرلری فرمان ایتمشدی ما کان یغنی
عنهم من الله من شیء پدرلرینک فرمانی وکا اتباع ایتمک خدانک قضا محکمندن
هیچ بر نسنه انلردن دفع ایتمزدی الا حاجة فی نفس یعقوب قضاها الا بر
حضرت یعقوبک طبیعتندن بر شفقت وار ایدی که انی اظهار ایدوب وصیت
ایلدی وانه لذو علم وعلی التحقیق حضرت یعقوب دانش صاحبیدر لما علمناه

ولکن اکثر کندیره

196

کندیره اوکرتمز اجلدن ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقک چوغی بیلمز
کم تقدیر تدبیر اوزره غلبه ایدر ولما دخلوا علی یوسف اول محلکه اولاد یعقوب
کلوب حضرت یوسف اوزده کیردیلر آوی الیه اخاه سفره اوزره قرنداشن
کندو سمتنه الدی مرویدر که چون کلدیلر حضرت یوسف انلره ضیافت ایدوب
فرمان ایتدی کیم هر ایکی قرنداش بر سفره اوزره اوتورسون پس بش سفره اوزره
اوتی اوتردی بنیامین یالکوز قالمغله اغلیوب دیدی برادرم یوسف صاغ
اولسیدی کندو سیله بر سفره اوتوردم بعده حضرت یوسف دیدی
چون بو یکنه براش یوقدر کلسون بنمله سفره‌ده اوتورسون اندنصکره
فرمان ایتدی که هر ایکیسی بر اوده اقامت ایتسونلر وبو یکیت بنمله قالسون
اول کیجه حضرت یوسفله بر بر اوده قالدی اثنا مصاحبتده کندو ویردیدی
خط ایدرمیسین که هلاک اولان برادرک یرینه بن سکا برادر اوله‌یم بنیامین
ایتدی کیمک اوله سنک کبی برادرده وشرولیکن سنی یعقوب ووالده‌م
طوغرمدی قال انی انا اخوک حضرت یوسف اکا دیدی علی التحقیق بن سنک
قرنداشکم فلا تبتئس بما کانوا یعملون پس حقمزده ایشلدوکلری نسنه سببیله
غمناک اولمه فلما جهزهم بجهازهم پس اول وقت که کندولره لازم اولان شیئی
کندولره ویروب الیوندن ولان مشربه‌یی قرنداشی بنیامین یوکنده قیلدی
رضاسیله ثم اذن مؤذن صکره بر فریاد ایدیجی فریاد ایتدی که ایتها العیر
ای کاروان خلقی انکم لسارقون علی التحقیق سیز اوغریسز قالوا واقبلوا علیهم دیدیلر
اول حالده که اوزرلرینه اقبال ایدیدیلر ماذا تفقدون نه اصل نسنه معدوم ایدوب
ادرسیز قالوا نفقد صواع الملک دیدیلر پادشاهک مشربه‌سن کم انکله غله اولچردی
ایتروب ایدوز ولمن جاء به حمل بعیر وکیم اونی کتوره انی کتورن کیمسنه‌یه
بر دوه یوکی معتاد اوله وانا به زعیم وبن که فریاد ایدیجیم اکا کفیلم
قالوا تالله لقد علمتم ما جئنا لنفسد فی الارض دیدیلر خدا ایله قسم
کم علی التحقیق بیلدکوز کیم بیر یوزنده فساد ایتمک اچون کلمدک وما کنا سارقین
وبیز اوغریلر دکل ایدک اوبیزم کاریمز دکلدر قالوا فما جزاؤه ان کنتم کاذبین
مشربه‌یی الانلر دیدیلر پس اوغرلیانک سزاسی ندر اکر یالانجیلر ایدکوز دعوایی
برائتده قالوا جزاؤه من وجد فی رحله دیدیلر انک جزاسی یوکنده بولنان کیمسه نفسی
النمسیدر یعنی مشربه کیمک یوکنده بولنورسه مقابله‌سنده اول کیمسه الینوب
قول اولور فهو جزاؤه که اودر سزاسی کذلک نجزی الظالمین بو کونه سزا ایستم

بوکلرین دولدیردی جعل السقایة فی رحل اخیه

ایدن اوغلره سز او برودز بو کلامی اول سببدن اورتی دیدیلر کم حضرت
یعقوب علیه السلامک مرادی یعنی بوایدی کم برکیسه بر کیسه دن بر شی اوغرلوب
الدیغی بولنسه مال صاحبی اوغریی قول ایدینور فبدأ باوعیتهم قبل
وعاء اخیه پس انلری مصره دوندوب حضرت یوسفک شقیقی بنیامینک
یوکندن اول سایر برادرلرینک یوکلرین ارامغه باشلدی ثم استخرجها
من وعاء اخیه صکره قرنداشی یوکندن انی چیقردی کذلک کدنا لیوسف
کیدکبی حضرت یوسفه تعلیم ایتدک یعنی نته که برادرلرینک لسانی اوزره اول
فتوایی اجرا ایتدک که اوغرینک سزاسی قول اولمقدر حضرت یوسفه مقصدی
تحصیل ایتمک ایچون صاعک صاقلمسنی و سایر مقدماتی تعلیم ایلدک ما کان
لیأخذ اخاه فی دین الملک حضرت یوسفه بر وجهله صحیح و جائز دکلدی
که قرنداشی پادشاهک ایینده الهدیر اسرقه خصوصنده پادشاهک حکمی
بوایدی که اوغریه کوتک چالنه و سرقه اولنان شینک ضعفی النه الا
الا ان یشاء الله مکر تنکری تعالی استیه که اول حکمی پادشاهک حکمی قبله
نرفع درجات من نشاء استدوکمز کسنه یی پایه لرقا لدرورز وفوق
کل ذی علم علیم وهر دانش ایه سی اوستنه دانش صاحبی وار قالوا ان یسرق
حضرت یعقوبک اولادی دیدیلر اکر بنیامین اوغرلدی فقد سرق اخ له من قبل
بی شبهه که کندویه اناد ن وانادن ولان قرنداشی اوغرلدی بوندن اسبق بو کلامدن
مقصودلری حضرت یوسفدر تفسیرمدارکده کتوردیکه حضرت یوسفک خاله سی
ایونده بر طاوق وار ایدی قاپولرینه بر سائل کلوب حضرت یوسفدن اوزکه
انده برکیسه بولنمدی همان اول طاوقی اول دیلنجیه ویردی برادرلری بو فعل
سبیله کندویی سرقه فعلنه نسبت ایتدیلر و بوندن غیری دخی بر نیچه موجبه
قول وار فاسرها یوسف فی نفسه پس حضرت یوسف اول سوزی کندو
طبیعتنده صاقلدی ولم یبدها لهم وانی انلره اشکار ایلمدی قال انتم شر
مکانا حضرت یوسف برادرلرینه دیدی سیز منزلجه ندن زیاده یمان سیز
والله اعلم بما تصفون وایزد جل جلاله وصف ایتدککوز شیئه دانا ترکد
بعده حضرت یوسف بنیامینی خدامله تسلیم ایدوب کوتوردیلر هر چند که قرنداشلری
خلاصنه سعی ایتدیلر قائل اولمدی پس حضرت یعقوبک بیوک اوغلی یوسیل غضبه
غضبه کلوب دیدی ایها الملک قرنداشمزی ویرورسن یوقسه بر چیغرمق
چیغوردم که شهرده نرقدر حامله لر وار ایسه هیبتندن حملرین وضع ایدرلر

یوسوزی دیدی رتویلری برمرتبه ده قالقدیکه کوملکندن طشره چیقدی
حضرت یوسف کندو اوغلنه دیدی اکشه سندن وارالکی ادقرسنه دکدر بولیه
ایدیجه غضبی ساکن اولدی روبیل قرنداشلرینه ایتدی که هیچ بیرکوزینی دکدی دیدیلر
یوق دیدی بی شبهه که بو زمینده یعقوبک تخمندن برائر وار بو کلامی دیدیکی
کیمدا بلری بو ایدی که بیرلری خشمه کلورا و بیریسی انی دکنجه خشمی ساکن اولور
بعده کوردیلر زورله برنسنه حاصل اولمیو دیلو ارامغه باشلدیلر نته که حق تعالی
بیوردی قالوا یا ایها العزیز ان له ابا شیخا کبیرا دیدیلر ای عزیز علی
التحقیق کیم الدوغک یکتنک بر پیر عظیم القدر پدری وار فخذ احدنا مکانه پس بیزم
بریمزی آل زیرا بونک قرنداشی نابود اولدوقدنصکره اول پیر جلیل القدر
بو نکله الفت تحصیل ایتدی انا نریک من المحسنین تحقیقا بیز سنی کوریورز
ایولردن سن قال معاذ الله ان نأخذ الا من وجدنا متاعنا عنده
حضرت یوسف دیدی خدایه صغنمق صیغنوردم که برکسه یی اله لم مکر اول کیمسه یی
قندم شیئمز بولدق زیرا سوزکوزه کوره اندن اوزکه الموق ظلمدر بس بیز بیر کوره
الدوسک انا اذا لظالمون بی شک کیم اول محل بیز ستمکارلراولورز فلما
استیأسوا منه پس اول وقت که حضرت یوسفدن نا امید اولدیلر یعنی قبولنده
محقق اولدی که بنیامینی کندولره ویرمز خلصوا نجیا برکناره چکلدیلر بری
بر یله اهسته سویلشد وکلری حالده قال کبیرهم سندہ عاقلدہ بیوکلری
دیدی الم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم موثقا من الله بیلمز میسیز کیم بدر کوز
تنکریدن بر عهد الدی یعنی اوزدکوزه بر محکم یمان بغلدی که بنیامینه کمال محافظه ایدسیز
و شمدیلکده ایش بو یله واقع اولدی ومن قبل ما فرطتم فی یوسف دخی بیلمز میسیز
بوندن اسبق یوسفک شاننده ایتدککوز تقصیری فلن ابرح الارض حتی یاذن لی
ابی پس مصر زمیننده حرکت ایتمم پدرم بکا دستور ویرمینجه او یحکم الله لی یا خود
ایزد ذوالجلال دو منکه یا قرنداشمک خلاصنه حکم ایده وهو خیر الحاکمین و کندو در حکومت
ایدنلرک بیکوکی زیرا حکمی مداهنه یی قبول ایتمز ارجعوا الی ابیکم بدرکزک
طرفنه دونک فقولوا یا ابانا ان ابنک سرق پس سویلک ای پدرمز
بی شبهه اوغلک اوغرلدی وما شهدنا الا بما علمنا و بر نسنه یه شهادت
ایتمدک الا بیلدوکمز نسنه یله وما کنا للغیب حافظین و پوشیده اولان اسرار ابابنه اطلاعمز
ایدک یعنی صورت ظاهرده سرقه ایتدوکی مشاهده ایتدک اما حقیقة الحال نه مه
اید کی بیلمزوز زیرا محتملدر که کندو یه تهمت اولنه واسئل القریة التی کنا فیها دخی صور

اول كوي خلقندن كه بز انجنده ايدك والعير التي اقبلنا فيها دخي صود
اولكاديان اهلندن كه بز اوراده اولوب كندولر كلدكده وانا لصادقون
وبي شبهه كيم بز كرچك سويليجيلرز بعده حضرت يعقوبك اولادي پدرلرينك
سمتنه توجه ايدوب برادرلري سفارش ايندوكي الفاظي پدرلرينك سمع شريفنه
عرض ايديلر قال بل سولت لكم انفسكم امرا حضرت يعقوب ديدي ديدكوكز
كبي دكلدر بلكه نفسكوز سزه برشي تزيين ايدوب اسان قيلدي والا پادشاه
قندن بيلدي كه سارق الدوهي شئ مقابلنده سنرده النور فصبر جميل
پس بنم ايشم كوزل صبردر عسى الله ان يأتيني بهم جميعا شايد ايزد ذو الجلال
يوسفي و بنيا ميني و انده توقف ايدن قرنداشلريني الجمله بكا كتوره انه هو
العليم الحكيم بي شك كيم حق جل وعلا كندودر احوالمه دانا اولان تدبيرين
بختي حكم ايدن وتولى عنهم وقال يا اسفى على يوسف و انلردن يوز چيوروب
ديدي اي يوسفا اوزره اولان اندوه وحسرتم كل كه محلك بودر وابيضت
عيناه من الحزن و ايكي كوزي شدة المدن اق اولدي فهو كظيم پس كندو سي اوغوللرينه
اوزره اچقندن دولمش ايدي قالوا تالله تفتؤا تذكر يوسف اوغوللري كنندو
ديديلر خدايه قسم كه دونميوب يوسفي اكرسن حتى تكون حرضا اول وقته دك كه
خسته اوله سن او تكون من الهالكين يا اولنلرك زمره سندن اوله سن قال
انما اشكو بثي وحزني الى الله حضرت يعقوب انلره ديدي غم وغصه مي خدادن
اوزكه بركيمسه يه شكوي ايتمم واعلم من الله ما لا تعلمون و خدانك رحمتي
وصفندن بيلدكوكزي بن بيلورم يا بني اذهبوا اي اوغللرم واروك فتحسسوا من يوسف
واخيه درعقب يوسف و قرنداشندن اوتري تفتيش و تفحص ايدك
ولا تيأسوا من روح الله وخدانك فرج وفضلندن نا اميد اولمك انه لا ييأس
من روح الله الا القوم الكافرون كه بي شبهه خدانك فرج وفضلندن نا اميد
اولمان الا سول كروه كه خدانك ذات وصفاتنه كفر ايدرلر چون حضرت يعقوب
اوغللرينه بو كلامي ايراد ايتدي سوزين قبول ايدوب ما حضرلري اولان متاعي
الوب برد دخي ديار مصره توجه ايديلر فلما دخلوا عليه پس وقتا كيم حضرت
يوسف اوزره كيرديلر قالوا يا ايها العزيز ديديلر اي عزيز لك عنوانيله
موصوف اولان وجود شريف مسنا واهلنا الضر اجلقدن شدت بزه و
عيالمزه دكدي وجئنا ببضاعة مزجاة و بر از متاعله كلدك فاوف لنا
الكيل پس اولچكي بزه تمام قيل وتصدق علينا و اوزريمزه تصدق ايت برادرلر

دوندرمكله ان الله يجزي المتصدقين كه بي شبهه حق جل وعلا تصدق ايدنلره
مكافات ايدر قال هل علمتم ما فعلتم بيوسف حضرت يوسف انلره ديدي
يوسفه ايشلدوككوز ايشك قبحني بيلدكوزمي واخيه و قرنداشنه ايدكوكز ديمك
كه يوسفه اينكزي بيشلدكدنصكره اني اول قدر ذليل وحقير ايدركوز
كه بر كوزله سويلشمكه طاقتي قالمدي اذ انتم جاهلون اول محلكه سيز
ايشلدوككوز فعلك قبحني بيلمزدكوز قالوا ائنك لانت يوسف بو استفهام
تقريردر يعني ديديلر على التحقيق والبته سن كندوك يوسفسن زيرا بو كونه
جمال وكمال غيري كيمسه ده بولنمز قال انا يوسف وهذا اخي ديدي بن يوسفم و بو اناودن
و انادن برادرمدر قد من الله علينا بي شبهه كيم خدا عز وجل سلامت و كرامتله
اوزريمزه تفضل ايلدي انه من يتق ويصبر تحقيقا شان بودر كه كيم خدادن
خوف ايدوب بلالر اوزره صبر ايده اكا رحمت ولطف ايرر فان الله لا يضيع اجر
المحسنين زيرا على التحقيق ايزد تعالى يولك ايدنلرك مكافاتن ايتمز قالوا تالله لقد
اثرك الله علينا ديديلر خدايه قسم كه حق جل وعلا سني اوزريمزه بركوزيده قيلدي
وان كنا لخاطئين دخي بلا شبهه بز سنكله ايتدوكمز ايشده كنهكارلر
ايدك قال لا تثريب عليكم اليوم حضرت يوسف برادرلرينه ديدي
اوزركزه ملامت وسرزنش يوقدر يغفر الله لكم حق جل وعلا
كناهلركزي سزكچون يارلغادر وهو ارحم الراحمين وكندودر بخشندهلرك
غايتله بخشنده سي زيرا صغاير وكبايري مغفرت ايدوب توبه ايدنلره
احسان ايدر اذهبوا بقميصي هذا بو كوملكمله واروك كيدك مكانكزه ايرشد
فالقوه على وجه ابي يأت بصيرا پس اني بدرمك يوزي اوزره صالك تا
اچق كوزلي اولور واتوني باهلكم اجمعين وسيزه مخصوص اولانلري بتون بكا
كتورك ولما فصلت العير واول وقت كه اولاد يعقوبك قافلهسي حدود مصردن
ايرلدي قال ابوهم پدرلري يانده اولان كيمسهلره ديدي اني لاجد ريح يوسف
على التحقيق بن يوسفك قوقوسن بولورم لولا ان تفندون بر لكدن حاصل
اولان نقصان عقله بني منسوب قيلمسيدكوز بو سوزيمدن تصديق ايدردكوز
قالوا تالله انك لفي ضلالك القديم حاضر اولانلر كندويه ديديلر ايزد ذو الجلاله
قسم كه يوسفك محبتنده افراط ايتدوكك اجلدن اسكي خبطكده سن فلما
ان جاء البشير پس اول وقت كه مژده جي يعني حضرت يعقوبك اوغلي يهودا كوملكله
كلدي مرويدر كيم نغي حضرت يوسف برادرلرينه كوملكني بدرنه كوتورمكه

ويردي يهودا ديدي نته كه بن قانله بولاشق اولان كوملكي كوتوروب
بدري محزون قلدم بو كوملكي كوتورمسيله كندويي مسرور ايده‌يم
بش بادرلودن ايلروب شتاب ايدرك بدري سمتنه كيتدي أَلْقَاهُ عَلَى
وَجْهِهِ كوملكي حضرت يعقوبك يوزي اوزره صالدي فَارْتَدَّ بَصِيرًا
در عقب اچق كوزلي اولدي قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ حضرت يعقوب انلره
ديدي سيزه ديمدم كيم إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ على التحقيق
بن خدانك فضل كرمندن بيلوردم اول شي كه سيز اني بيلمزسز قَالُوا
يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا حضرت يعقوبك اوغوللري ديديلر
اي بدريمز بزم ايچون كناهلريمزه مغفرت طلب ايت خدادن إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ
كه بي شبهه بز كنهكارلر ايدك قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي حضرت يعقوب
ديدي يقينده سيزنچون پروردكارمدن مغفرت طلب ايدرم إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ كه بي شبهه خدا عز وجل كندو در ارباب تقصيرك كناهن چوق
عفو ايدن احسانله كندولرن غايتله اسركيان بيلمك كرك كه حضرت
يعقوب حضرت يوسفدن استحلال ايتمك ايچون طلب مغفرتي تأخير
ايتدي زيرا مظلومك عفوي مغفرتك حصولنه شرطدر كتوردرديلر
كيم حضرت يوسف بر خيلي اموال ودوابلر يولادي تاكه بدري جميع اهل
وعياليله مصر سمتنه توجه ايدوب مصره قريب بر يره كلديلر حضرت
يوسف پادشاهله وجميع اعيان دولتله استقباله چيقدي حضرت يعقوب [بلو]
كوزي يوسفك جمالن مشاهده ايدنجك السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُذْهِبَ الْأَحْزَانِ (ديدكدن)
سوكلي محبوب فرجدن اغلمغه باشلدي نظم چه خوش حاليست روي دوست
پس از عمري بيكديكر رسيدن ز دلبر حال هجر آغاز كردن ز عاشق دفتر غم
باز كردن فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ پس اول محلده كه يوسف اوزره كيرديلر آوَى إِلَيْهِ
أَبَوَيْهِ بدري وانا سي يرينده اولان خاله سني در اغوش ايدوب كندو يانينه
الدي وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ وديدي مصر شهرينه كيروك تنكري ايسترسه
آمِنِينَ انواع مكارهدن امين اولدوغكوز حالده وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ
وبدري وخاله سن تخت اوزره قالدردي وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وبدري وخاله
وبرادرلري يوزلري اوزره دوشديلر كندويه سجده ايتديلر كه خالق ذيرا
اول عصرده تحيه ايتمك سجده ايله اولوردي وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ
مِنْ قَبْلُ وديدي اي بدرم بوندن اسبق كيچنلك عصرده كوردكم واقعه نك

تعبيري

تعبيري بودر قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا بي شبهه كيم پروردكارم اني درست قيلدي
وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وبكا ايولك ايتدي چونكه بني زنداندن
چيقردي وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ وسيزي صحرادن كتوردي زيرا حضرت يعقوب شام
زميننده دوشن فلسطين نام شهرك صحراسنده ساكن ايمشلر ايدي حكم حضرت
يوسف كندوي شهر مصره كتوردي مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي
اندنصكره كه ابليس شقي ارامده وبرادرلرمك اراسنده فساد صالدي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ
لِمَا يَشَاءُ بي شبهه كيم بنم ربم ايستدوكي شيء كوزل تدبير ايدر إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
تحقيقا كه خدا كندودر مصالحك طريقني بيلجي هر نسنه يي محلنده اجرا ايدن
كتورديلر كه حضرت يوسف پدرنه خزائني سير ايتدردي اثناء سيرده بوكتري
كاغدخانه يه دوشدي حضرت يعقوب انده كاغذلر كوزن مشاهده ايدنجك بيلدي
اي نور ديدم سنده بو دكلو كاغذ اوله وبن سندن سكز قونالق مكانده اولدوغم
بني بر كاغذ پاره سيله ياد ايتمزسن بودكلو تغافله موجب ندر حضرت يوسف
ايتدي اي بدر بن دكوا حضرت جبرائيل بكا فرمان ايتدي زنهار ديدكه بر مكتوب
كوندرمه ديدي سببي ايدن صورمزسن حضرت يوسف ديدي سن صور كه
سن اكابندن يقين سن حضرت يعقوب جبرائيل عليه السلامه كوروشدكده اني
صوردي جبرائيل ديدي رب العزة [اول سرورده] اني سفارش ايلدي كه كندونك خوفن ملاحظه
ايتميوب واخاف ان يأكله الذئب ديدك رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ اي بنم پروردكارم
بي شك كيم مصر پادشاهلكندن بكا بر مقدار ويردك وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
واو يقولرك تعبيرندن بكا خبر اوكرتدك فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ اي كوكلر وير
ايجاد ايدن أَنْتَ وَلِيِّي سن بنم يار دمجم وامورمه متولي اولان سن فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
بو جهانده واو برجهانده تَوَفَّنِي مُسْلِمًا سكا مطيع ومنقاد اولدوغم حالده روحمي قبض
ايت وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ وايولر زمره سنه بني تابع قيل ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ
بو سوره ده مذكور اولان اخبار پوشيده اولان اسبابك خبرلرندندر نُوحِيهِ إِلَيْكَ
اني قوشنه ايله سكا يا محمد كوندررز وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ ويوسفك
برادرلري يانندة دكل ايدك اتفاق كندولر ايلدين يعقوبلر وَهُمْ يَمْكُرُونَ اول حالده
كه انلر يوسفه ويعقوبه حيله تدبير ايدرلردي وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ
وخلقك چوغي ايمانه كليجيلر دكل واكر ايمانلري اوزره حريص اولورسن وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ وقرآنك تبليغي اوزره خلقدن هيچ اجر طلب ايتمزسن إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ
قرآن دكلدر الا عامه خلقه بر پند وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وكوكلرده ويرده

بنجه نشان وحجت وار که یمرون علیها انك اوزره کچرلر وهم عنها معرضون
اول حالده که کندولر اندن یوز چیورمشلردر وما یؤمن اکثرهم بالله وخلقك چوغی
خدایه ایمان کتوردمزلر الا وهم مشرکون الا وحال بوکه کندولر عبادتلرنده
تنکریه اورتاق قیلرلر افامنوا ان تاتیهم غاشیة من عذاب الله پس امین اولدیلرمی که خدا
اشکنجه سندن بر قپلیجی عقوبت کندولره کله او تاتیهم الساعة بغتة یا قیامت
نجأة علامتسز کندولره کله وهم لا یشعرون وحال بوکه انك کلمسین کندولر
بیلمزلر قل هذه سبیلی سویله بو بنم یولمدر ادعوا الی الله علی بصیرة انا بیان وحجت
اوزره اولدوغم حالده خدانك توحیدینه بن خلقی دعوت ایدرم ومن
اتبعنی وبکا تابع اولان کیمسنه دخی وسبحان الله وایزد ذو الجلالی شوایبدن تقدیس
منزه قیلرم وما انا من المشرکین وبن ارباب شرك کروهندن دکلم وما ارسلنا من قبلك
وسندن اسبق رسالت ایچون بر کیمسه کوندرمدك الا رجالا نوحی الیهم
من اهل القری الا بر کشیلر که کویلر خلقندن کندولره فرشته لرله خبر
کوندررز حسن البصریدن منقولدر که بیوردی حق جل وعلا پیغمبر مقوله سن
اهل بادیه دن وقادینلردن واجنه دن هرکز کوندرمدی افلم یسیروا
فی الارض پس کفره اولانلر یر یوزنده کزوب یوریمدیلرمی فینظروا کیف
کان عاقبة الذین من قبلهم که بقه لر کندولردن اسبق اولان کیمسنه لرك
صوکی نیجه اولدی ولدار الاخرة خیر للذین اتقوا والبته صوکی سرای
پرهیز ایدنلره ییکرکدر افلا تعقلون پس نیچون عقوللرکزی استعمال ایتمزسیز
تاکه خیر اولان شیئی بیله سز پس کرکدر که زمانکزده اولان معاندلر ایام حیاتلرنه
وکندو دولتلرنه مغرور اولمیه زیرا امم ماضیه حیات ودولتلریله متمتع اولوب
مهلت ویرلدیلر حتی اذا استیأس الرسل بر حده دك که قچن اول امتلره
مرسل اولان پیغمبرلر انلر اوزره منصور اولمقلرندن نا امید اولوب وظنوا انهم قد
کذبوا وکمان ایتدیلر که مکذوب اولدیلر یعنی نصرت خصوصنده نفسلری کندولرن
یلان سویلدی جاءهم نصرنا یاردممز انلره کلدی فنجی من نشاء پس ایستدوکمز کیمسنه
یعنی پیغمبر ومؤمنلر قورتلمش قیلندیلر ولا یرد باسنا عن القوم المجرمین وکافرلك
کروهندن عذابمز دونمش قیلنمز قچن اوزرلرینه نازل اولسه لقد کان فی قصصهم
عبرة لاولی الالباب تحقیقا کیم انبیانك وامتلرك اخبارندن اربابِ عقولِ الجوب
اعتبار وپند وار ایدی ما کان حدیثا یفتری قرآن عظیم الشان یلان بغلنمش سوز دکلدی
ولکن تصدیق الذی بین یدیه ولیکن ایلروسنده اولان کتب الهیه نی تصدیق ایدیجی

وتفصیل کل شیء

وتفصیل کل شیء وامور دینیه دن هر شیئه بیان ایدی وهدی ورحمة لقوم
یؤمنون ودوغرو یولی بولمق واسرکمکی بر کروهه که خدانك وحدانیتنه تصدیق
ایدرلر

سورة الرعد مکیة وهی خمس واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

المر بو قولك معناسی انا الله اسمع واری تلك آیات الکتاب بو سوره ده مذکور اولان
آیات عظام صفات کماله جامع اولان کتابك آیتلریدر والذی انزل الیك من ربك
الحق وشول نسنه که پروردکاردن سکا ایندرلدی درست اولدوغی الله الذی
رفع السموات بغیر عمد ایزد ذو الجلال شول قادر علی الاطلاقدر که کوکلری دیرکسز
قالدردی ترونها انلری کوزله مشاهده ایدرسیز ثم استوی علی العرش
صکره عرش اوزره فرمانی مستولی اولدی وسخر الشمس والقمر وکونشی وآیی بندوکی
رام قیلدی کل یجری لاجل مسمی هر بری بر معین مدته دك حرکت ایدر یدبر
الامر حق جل وعلا عالم ملکوتك ایشین تدبیر ایدر یفصل الآیات آیات قرآنیه یی
تفصیل وبیان ایدر لعلکم بلقاء ربکم توقنون تاکه سیز پروردکارکزك لقاسنه
ایقان ایده سیز وهو الذی مد الارض وکندو در اول قادر مختار که یری چکدی یعنی زمینك
طول وعرضنی مبسوط قیلدی تاکه اوزرنده حیوانانك کزمسی ممکن اوله
وجعل فیها رواسی وانهارا وانك ایچنده محکم طاغلر وایرمقلر قیلدی ومن کل
الثمرات جعل فیها زوجین اثنین ودوکلی میوه لردن بیاض وسیاه وشیرین وترش
کبی ایکی صنف انك ایچنده قیلدی یغشی اللیل النهار کیجه ایله کوندزی قپلادرر
یعنی کیجه نك قرانغیله کوندوزك روشنلکنی ناپود قیلار ان فی ذلك لآیات لقوم
یتفکرون تحقیقا که مذکور اولان اثارده قدرته علامتلر واردر بر کروهه که اشیانك
خلقتنده اندیشه ایدرلر وفی الارض قطع متجاورات ویرده بیری بیرینه پیوسته
پاره لر واردر که بعضیسی غایتله پاکیزه در هر شیئی بتورور وبعضیسی شوره در که بر نسنه
بتورمسنه قابلیتی یوقدر وجنات من اعناب ودخی یرده اوزومدن باغلر واردر وزرع
واکین دخی واردر ونخیل صنوان وغیر صنوان وبر دیبدن بیتمش متعدد اصولدن بیتمش
خرما اغاجلری واردر یسقی بماء واحد بو مذکور اولانلر بر صودن ایچمش قیلنورلر و
نفضل بعضها علی بعض فی الاکل وبعضلرینی بعضلری اوزره الیرودن ترددن میوه ده
یعنی بعضلرینك میوه سی اری وخوش بو وخوش رنك قیلادرز وبعضلرینك میوه سنی
الحق قیلادرز ان فی ذلك لآیات لقوم یعقلون بی شبهه که بونده علامتلر
نشانلر واردر بر کروهه که عقوللرینی تفکرده استعمال ایدرلر یعنی تفکر ایدوب فهم

ایده لر که بر دخی صوکدن بو دکلو اشیای مختلفه نک حصولی کمال قدرتندن
ناشی اولمشدر وان تعجب واکر یا محمد کفارک عدم ایمانلرندن عجبلنور ایسن فعجب
قولهم عجبه لایق اولان انلرک سوزیدر که دیرلر ائذا کنا ترابا ایا قچن توپراق
اولورز ائنا لفی خلق جدید بر ینکی یرتمقده اولورمیوز یعنی اوزریمزه عدم مستولی
اولدقدنصکره ممکنمیدر که بز دخی وجوده کلهلم بو سوزلری اول سببدن محل تعجب اولدیکه
انلرک قتنده محقق اولمشدر کیم خدا عز و جل کوکلر و یری ایجاد ایتدی و فکر ایتمزلر که
اوکونه شئیک ایجادینه قادر اولان بزی دخی اعاده ایتمکه قادردر اولئک الذین
کفروا بربهم اول کروه شول کیمسهلردر که پروردکارلرینک قدرتن انکار ایتدیلر
واولئک الاغلال فی اعناقهم وانلردر کم طوقلر کردنلرنده قویلوردر واولئک
اصحاب النار وانلر دوزخ ایهلریدر هم فیها خالدون کنفولردر انکا ایچنده
علی الدوام اقامت ایتمشلردر ویستعجلونک بالسیئة قبل الحسنة دخی سندن
عجله ایله طلب ایدرلر عقوبتک کلمسین عافیت کلمهدن اول وقد خلت
من قبلهم المثلات وحال بو که کندولردن اسبق تکذیب ایدنلرک عقوبتلری
کچمشدر نیچون انلرک احوالنه تامل ایدوب عبرت المزلر وان ربک لذو
مغفرة للناس علی ظلمهم و بی شبهه کیم پروردکارک خلق ایچون
ستملری اوزره عفو ایدر سیدر وان ربک لشدید العقاب دخی علی التحقیق
سنی پروردهیدن خدا کفاره قتی عقوبتلودر ویقول الذین کفروا لولا
انزل علیه آیة من ربه دخی کفر ایدنلر دیرلر نیچون پروردکارندن انک اوزرینه
بر نشانه اندرلمدی انما انت منذر بوندن اوزکه برشی یوقدر که سن قورقودیجی سن
یعنی سن خلقه قورقودیجی برمکه مبعوث اولمشسن و نبوتکی تصحیح ایتمک ایچون بر معجزه
کتورمسی اوزرکه لازمدر نه ایستدوکلری معجزهیی کتورمک اوزرکه متعین
اولور ولکل قوم هاد و هر کروهه بر یول کوسترجی پیغمبر اولور که انلرنده
استعمالی غلبه ایدن شئیک جنسندن کندولره بر معجزه کتورور الله یعلم ما
تحمل کل انثی ایزد جل جلاله بیلور هر دیشی کوتوردوکی نسنهیی وما تغیض الارحام
وارحام اکسکلیکدن شی واردوغی نسنهیی دخی بیلور یعنی خاتونلرک اوشاغک
هیئتنی و مدت مکثی و عددنک اکسکلکی و زیادهسنی حق جل و علا بیلور [illegible]
انی بیلور وکل شیء عنده بمقدار و هر نسنه کندو قتنده بر اولچکله در که زیاده و نقصانی
قبول ایتمز عالم الغیب والشهادة کندودن غایب اولان اشیای و انلرله دلالت
ولنان نسنهلری بیلن الکبیر هر نسنه علمندن غالب اولیان المتعال هر شی اوزره قدرتیله

یوجهلنان سواء منکم من اسر القول ومن جهر به برابردر سزدن شول کیمسه
که نفسنده سوزی صاقلدی وشول کیمسه که اوزکه سنه انی آشکار قیلدی
ومن هو مستخف باللیل وسارب بالنهار دخی برابردر سزدن شول کیمسه
که کندوسی کیجهده صاقلنمش وشول کیمسه که کوندزده ظهور ایتمشدر یعنی
اقوال وافعالک کیزلسی واشکاراسی رب العزتک علمندن اصلا خفی اولمازلر [illegible]
کندویه نمایاندر له معقبات من بین یدیه ومن خلفه شول کیمسهیه که اقوال وافعالی
کیزلی واشکارا قیلر ایلروسی سیمتندن وارکهسی طرفندن بیری بیری اردنده
کلور فرشتهلر واردر یحفظونه من امر الله خدانک فرمانی جهتندن انک
احوالنی ضبط ایدوب صاقلرلر ان الله لا یغیر ما بقوم تحقیقا کیم خدا عز و جل
بر کروهک ذاتنده قائم اولان نعمتلری دکشدرمز حتی یغیروا ما بانفسهم طبیعتلرنده
موجود اولان احوال جمیلهیی احوال قبیحهیه دکشدرملری واقع اولماینجه واذا
اراد الله بقوم سوءا واول محلده که حق تعالی بر کروهه بدلک ایستر فلا مرد له
انی دوندرمک اولماز وما لهم من دونه من وال وخدادن اوزکه انلره هیچ بر مستولی یوقدر
که بدلکی کندولردن دفع ایلیه هو الذی یریکم البرق کندودر اول قادر ذو الجلال
که شمشکی سیزه کوسترور خوفا وطمعا خشمندن قورقوب ورحمتکزه ایچون یغموره
امید ایتمککز ایچون وینشئ السحاب الثقال و یغمورله اغرلنمش بولطلری ایجاد
ایدر ویسبح الرعد بحمده و کوک کورلدسی خدانک فضل و رحمته مقارن اولدیغی
خدانک کمال قدرتنه دلالت ایدر والملائکة من خیفته و فرشتهلر خدانک
قورقوسندن تسبیح ایدرلر ویرسل الصواعق و یلدرملری یوللر فیصیب
بها من یشاء پس انکله ایستدوکی کیمسهیی دوب هلاک ایدر نته که
حضرتک قتلنه قصد ایدن کیمسهیی انکله هلاک ایتدی کتوردیلر که
عامر بن الطفیل واربد بن ربیعه سرور کائناتی هلاک ایتمک ایچون
مکالمهدن فالقوب مدینهیه توجه ایتدیلر فخر حضرتک حضورنده
بولندیلر عامر حضرتله کفت وکویه شروع ایدوب اربد حضرتک اکسهسنه
دونوب قلجله اورمق ایستدی حضرت انک فعلندن اکاه اولیجق دیدی اللهم
اکفنیهما بما شئت هان اول محلده بر صاعقه کلوب اربدی اولدردی وعامر
مدینهدن چقنجه [illegible] مبتلا اولوب بنی سلول طایفهسندن
بر قاریک اوینده دوه خستهلکی دوزخه قرار دوتدی وهم یجادلون فی الله
وحال بو که انلر تنکرینک شانده مجادله ایدرلر یعنی پیغمبری تکذیب ایدرلر

خدایه اثبات ایتدوکی صفات کماله وجوده ویرمزلر وهو شدید المحال
وخدا عز وجل دوشمنلرینه قتی عقوبتلودر له دعوة الحق درست وثابت
اولان دعوت کندو یه مخصوصدر زیرا کندو یه توجه ایدوب دعا
ایدنک دعاسی مستجاب اولور والذین یدعون من دونه وشول کمسنه‌لر
که اهل شرکدر خدانک دعاسندن تجاوز ایدوب انلره دعا ایدرلر لا یستجیبون
لهم بشیء انلره هیچ برنسنه اجابت ایتمزلر الا کباسط کفیه الی الماء مکر برکمسنه‌نک
اجابت اولنمه‌سی کبی صویه اللرین اچمش لیبلغ فاه تا که صو اغزینه ایرشه وما
هو ببالغه واغزینه ایرشیجی دکلدر زیرا صو جماددر دعاسن فهم ایتمز که کندومیه
دعا ایدنک مقصدینی اعطا ایلیه ومشرکلرک معبودلری انلرک کبیدرلر
وما دعاء الکافرین الا فی ضلال وبی دین اولانلرک دعاسی برنسنه ده دکلدر
الا کم اهلکده وبطلانده ولله یسجد من فی السموات والارض وکوکلرده وییرده
اولانلر بالکوز خدایه سجده کتورورلر طوعا وکرها ارادتلری اولدوغنده وارادتلری
اولمدوغنده یعنی تقیلندن اولان مؤمنلر وفرشته‌لر شدتده ورخا حالنده خدایه
سجده ایدرلر وکفار شدة وضرورة وقتنده کا سجده ایدرلر وظلالهم بالغدو
والاصال دخی زمین واسمان خلقتنک سایه‌لری قوشلقده واکندی وقتنده نصکره
خدایه سجده ایدرلر یعنی علی الدوام اکا سجده کتورورلر زیرا کرسایه‌لرینک نقصان وزیاده
وبو ایکی وقتده چوق ظاهر اولور ذکر ایله مخصوص اولدیلر قل من رب السموات والارض
سویله یا محمد کیمدر کوکلرک ویرلرک خالقی قل الله انلر طرفندن جواب انلرک طرفندن نه جواب
ویرکه انلرک خالقی تنکری تعالی در زیرا انلر دخی ذکر انلرک جوابی بوقدر قل افاتخذتم
من دونه اولیاء سویله پس نیچون انلر ذکر امورکزه مستولی ایتدیکز لا یملکون
لانفسهم نفعا ولا ضرا اکر انلر کندو جانلرینه نسنه دکتورمکه ونه زیانی دفع ایتمکه
قادر اولورلر قل هل یستوی الاعمی والبصیر سویله کور وبینا برابر
اولورلرمی یعنی عبادتک حقیقتنی بیلمیان جاهل وانی بیلن عارف برابرده
اولمازلر ام هل تستوی الظلمات والنور یاخود قرانلقلر برابر اولورلرمی ممکن
دکلدر ام جعلوا لله شرکاء خلقوا کخلقه یاخود کفار خدایه برادر طاتلر
قیلدیلرمی که بونک مثلی کبی برشی یراتدیلر فتشابه الخلق علیهم پس یراتمق اوزرلرینه
مشتبه اولدی دیرلرمی بونلر بعض اشیایی یراتدیلر نته که تنکری تعالی
یراتدی پس عبادته مستحق اولدیلر نته کم اکا مستحق اولدیو لیکن انلر خدایه بو وسیله
بر عاجز اورتاقلر قیلدیلر که مخلوقاتک ندرسنه اولان شی کندولرین قدرتنده

دکلدر قل الله خالق کل شیء سویله خدا عز وجل هرنسنه‌نک ایجاد ایتمکدن اندناوزکه
برخالق یوقدر وهو الواحد وکندو دا الوهیتله منفرد اولان القهار هرشیئه
غالب اولان انزل من السماء ماء کوککه سمتندن صو اینردی فسالت اودیة بقدرها دره‌لر
عقبا ولصویله برمقدار لازم اولرحق قدریله اقدی فاحتمل السیل زبدا رابیا پس او معلو
اقن صو بر مرتفع کف قالدردی ومما یوقدون علیه فی النار واول شیدن که انلر
انلک اوزره یاندرلر یعنی معدنی اولان اشیادن التون وکومش وباقر ودمر کبی ابتغاء
حلیة او متاع بزک الاتی یا الات حرب وزراعت وقاب قجق طلب ایتمک ایچون
اتشده اوزرنه یاندردغکوز نسنه‌دن زبد مثله صو یوزی اوزره کلان کف کبی
برکف حاصل اولور کذلک یضرب الله الحق والباطل اول مذکور اولان مثال کبی
خدا جل وعلا اصلی اولان شیئک واصلی اولمیان شیئک مثالنی اوردور زیرا
حق اولان شی عموم نفعده صویه ومعدنی اشیایه مشابه قیلدی وباطل
عدم نفعده وسرعت زوالده صویه یوزی اوزره کلان کف ومعدنی اشیادن
حاصل اولان تلفه تشبیه ایلدی فاما الزبد فیذهب جفاء پس اما کف
وغش اتلمش اولدوغی حالده کیدر واما ما ینفع الناس واما اول نسنه یعنی
صاف صو ومعدنی اولان اشیانک سوزلمشی که خلقه یارر فیمکث فی الارض
یرده باقی قالور کذلک یضرب الامثال خدا جل وعلا امثالی بوکونه اوردور
للذین استجابوا لربهم شول کیمسه‌لر که پروردکارلرینه اطاعت ایتدیلر
الحسنی کوزل مکافات اولنور والذین لم یستجیبوا له وشول کیمسه‌لر که عناد
ایدوب اکا اطاعت ایتمدیلر خطالری بوکه لو ان لهم ما فی الارض جمیعا
اکر زمینده اولان اشیا تمام کندولره اولسه ومثله معه وانک کبی بیله
اولسه لافتدوا به البته انی ویرمکله جانلرینی عذابدن قورتارمغه سعی ایدرلردی
اولئک لهم سوء الحساب اول کروه که اطاعت ایتمدیلر حسابک یمانی کندولره اولور
که حسناتلری حیز قبوله کیرمیوب سیئاتلری عفو اولنماز ومأویهم جهنم ومرادکاهلری
دوزخدر وبئس المهاد دیمان ارامکاهدر دوزخ افمن یعلم انما انزل الیک
من ربک الحق پس ایا شول کیمسه که بیلور کیم بلا شک پروردکاردن سکا ایندرلن
کلام درستدر پس اکا منقاد اولور کمن هو اعمی شول کیمسه کبیمیدر که کندو
کوردر بصیرتا ایتموب که اجابت ایده یعنی هرکز بو ایکی صفتله متصف اولان
کیمسه‌لر برابر اولمازلر انما یتذکر اولوا الالباب پند ونصیحتی یاده کتورمزلا
وهمک معارضه‌سندن صاف اولان عقولک اربابی الذین یوفون بعهد الله شول

اربابِ عقول که خدانک پیمانینی برینه کتوررلر یعنی روز الستده نفسلری
اوزره باغلدوقلری عهده وفا ایدرلر ولا ینقضون المیثاق وارلر
وتنکری ارا‌سنده وقوللر ارا‌سنده باغلدوقلری اندیی بوزمزلر
والذین یصلون ما امر الله به ان یوصل وشول ارباب عقول که تنکری
تعالی اولاشدرمسنه فرمان ایتدوکی شیء اولاشدررلر یعنی خصملرینه
رعایت ایده واهل ایمانک حقوقنی کوزتمک خصوصنده وارد اولان خدا
فرمانینی یرینه کتوررلر ویخشون ربهم وکندولرین تربیه ایدن مولانک و
عیدندن خوف ایدرلر ویخافون سوء الحساب ویمان محاسبه‌دن قورقرلر
والذین صبروا شول اولو الالباب که نفسلری اکراه ایتدوکی اشیاء اوزره
صبر ایتدیلر ابتغاء وجه ربهم پروردکارلرینک رضاسن طلب ایتمک ایچون
واقاموا الصلوة وفرض اولان نمازی قیلدیلر وانفقوا مما رزقناهم
وکندولره روزی قیلدوغمز نسنه‌دن اوزلرینه واجب اولانی فقرایه ویردیلر
سرا کیزلیک حالنده یعنی بو حالت مالدار کله بیلنمیان کیمسنه‌یه‌در وعلانیة وآشکارا
کله و بو حالت مالدار کله بیلنان کیمسنه‌یه‌در ویدرؤن بالحسنة السیئة
وبدلکی ایولکله دفع ایدرلر یعنی کندولره یاوزلک ایدنه ایولکله مکافات
ایدرلر اولئک لهم عقبی الدار اول کروه که بو صفات حمیده ایله موصوفدرلر
دونیانک صوکی کندولره‌در یعنی جوخ دنیویه‌نک نتیجه‌سی که جنتدر انلره اولور
جنات عدن بدلدر عقبی الداردن یعنی دنیانک صوکی که اقامته منسوب اولان
باغلردر انلره‌در یدخلونها انلره کیررلر ومن صلح من آبائهم وازواجهم وذریاتهم
وپدرلرندن وقادینلرندن واولادلرندن ایمان وطاعتله اراسته اولانلر دخی انلره
کیررلر والملائکة یدخلون علیهم من کل باب دخی فرشته‌لر اوزلرینه هر قاپودن
کیرویدیرلر سلام علیکم بما صبرتم همیشه سلامت اوزرکزه اولسون قاتلنمغکوز مقابله‌سنده
فنعم عقبی الدار پس معهود اولان سرایک صوکی غایتله کوزلدر والذین ینقضون
عهد الله من بعد میثاقه وشول کیمسه‌لر که خدانک پیمانینی باغلدوقلرندن صکره
بوزرلر ویقطعون ما امر الله به ان یوصل وخدا عز وجل اولاشدرمسنه
فرمان ایتدوکی شیء کسرلر ویفسدون فی الارض ویر یوزنده بدلک ایتمکه سعی ایدرلر
اولئک بو کروه که بو صفات قبیحه ایله متصفدرلر لهم اللعنة رحمتدن دور اولمق کندولره‌در
ولهم سوء الدار ودنیانک یاوز نتیجه‌سی کندولره‌در واود وزخدر الله یبسط
الرزق لمن یشاء حق سبحانه وتعالی دوزدوکی ایستدوکی کیمسنه‌یه متسع قیلار

ویقدر وایستدوکی کیمسنه‌یه تار قیلار وفرحوا بالحیوة الدنیا وکفار مکه
بقی اولان صاغلغله سوندیلر وما الحیوة الدنیا فی الآخرة الا متاع
اولان صاغلق حیوة ابدیه‌نک یاننده دکلدر الا بر از برخوردارلک
ویقول الذین کفروا لولا انزل علیه آیة من ربه دخی کفر ایدنلر دیرلر
نیچون ایستدوکمز وجهه کوره پیغمبر اوزره ربندن بر آیت ایندرلمدی
قل ان الله یضل من یشاء سویله تحقیقا کیم خدا عز وجل معجزه‌لر ظهوردن
صکره آیاتک اقتراحی سببیله ایستدوکی کیمسنه‌یی کمراه ایدر ویهدی الیه من اناب
وکندو طرفنه رجوع ایدنه بر حقی دلیل ایله دعوت یولی کوسترور الذین
آمنوا مهدی اولان شول کیمسنه‌لردر که خدانک وحدانیته تصدیق کتوردیلر
وتطمئن قلوبهم بذکر الله وکوکلر خدانک یادیله آرام پیدا ایدر الا بذکر
الله تطمئن القلوب آکاه اولک کیم ایزد ذو الجلالک یادیله
کوکلر سکون ایدوب اضطرابدن خلاص بولور الذین آمنوا وعملوا الصالحات
شول کیمسه‌لر که ایمانه کلوب کوزل ایشلر ایشلدیلر طوبی لهم کوزل دیرلک
انلره‌در وحسن مآب ودونجک یرک ایوسی انلره‌در کذلک نته که سندن اسبق
رسللری کوندردک ارسلناک فی امة قد خلت من قبلها امم سنی مرسل قیلدق بر جماعته
که انلردن اسبق جوق جماعتلر کیچمشدی لتتلو علیهم الذی اوحینا الیک
تا که سکا وحی ایتدوکمز شیء اوزلرینه اوقویه‌سن وهم یکفرون بالرحمن اول
حالده که جوق رحمتلو اولان خدانک وحدانیته تصدیق کتورمزلر قل هو
ربی سویله جوق رحمتلو خدا بنم پروردکارمدر لا اله الا هو اندن اوزکه
بر درست معبود یوقدر علیه توکلت جمیع امورمده اوزرینه اعتماد ایتدم
والیه متاب وبنم دونمکم وسزک دونمککوز کندو طرفنه‌در کتوردیلر قریشدن
بر کروه کلوب حضرته دیدیلر یا محمد اکر استرسن که بو تکه تصدیق کتوره‌لم
مکه اطرافنده اولان طاغلری قالدور تا که بزه یر متسع اوله وزمینی یار تا که
چشمه‌لر وار مقلر بزه اقه دخی آبا واجدادمزی احیا ایله تا که بنوتکه شهادت
ایده‌لر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولو ان قرآنا سیرت به الجبال
واکر بر کتاب اولسیدی که انک سببیله طاغلر مکانلرندن متحرک قیلنوردی او
قطعت به الارض یا اقوتیدوغی محل هیبتندن پاره پاره قیلنوب ایدن
یکادلر و یو صقلر اقردی او کلم به الموتی یا انک سببیله اولیلر سویلیمش
قیلنوردی البته معاندلکدن ایمانه کلمزلردی بل لله الامر جمیعا بلکه بیش

قوتنكرى تعالى يه دربس ايستدوكلرى اشيانك ايجادنه قادردر ولكن
انتره ارادتى تعلق ايتمكله انلر وجوده كلمدى أفلم ييأس الذين آمنوا
بس ايمانه كلانلر بيلمديلرمى كيم أن لو يشاء الله لهدى الناس جميعا
شان بودركه تنكرى تعالى ايستسيدى جملهٔ خلقنه هدايت ايدردى ولا
يزال الذين كفروا وبى دين اولانلر منفك اولمازلركه تصيبهم بما صنعوا قارعة
ايشلدكلرى ايش سببيله كندولره بر دوكيجى عذاب دكر أو تحل قريبا من دارهم
يا اولدقلرى يره يقين بر يره اينه حتى يأتي وعد الله خدانك وعده سى كه موتدر
يا قيامتدر كلنجه دك إن الله لا يخلف الميعاد بى شبهه كيم حق جل وعلا
وعده خلاف ايتمز ولقد استهزئ برسل من قبلك دخى على التحقيق سندن
اسبق اولان پيغمبرلره استهزا اولندى فأمليت للذين كفروا پس كفر ايدنلره مهلت
ويردم ثم أخذتهم صكره كندولرين عقوبتله الدم فكيف كان عقاب پس نيجه عقوبتم
انلره نيجه ايدى أفمن هو قائم على كل نفس بما كسبت پس ياسوللره دكر كندوسى
هر نفسك اوزره مطلع اولوب خير وشردن تحصيل اولنان شيئه مكافات ويرجى كمسه كبيدر
كه هيچ برنسنه دن آگاه دكلدر وجعلوا لله شركاء وخدايه اورتاقلر قيلديلر قل سموهم
سويله انلرى آد ويرك يعنى انلرى وصف ايدك اندن صكره نظر ايدك هيچ انلرده بر وصف
وارمى كه انك سببيله عبادته مستحق اولورلر أم تنبئونه بما لا يعلم في الأرض
ياخود تنكرى يى يرده بيلمدوكى نسنه ايله بلدررميسز وحال بوكه يرده وكوكده
اولان اشيا علمنه نمايانده أم بظاهر من القول ياخود سوزدن بر نمايان ايله
يعنى ياخود بنلرى شركا تسميه ايدرسيز هما لفظى ملاحظه ايتمكله اصلا حقيقت
ومعناى اعتبار ايتمزسيز وبونلرك بوسي واقع دكلدر بل زين للذين كفروا
مكرهم بلكه كفر ايدنلره مكر وحيله لرى بزنمش قيلندى وصدوا عن السبيل
وطريق حقدن منع اولنديلر ومن يضلل الله وهر كيمى كه تنكرى تعالى ازغورب
قيلدر فما له من هاد انكا هيچ يول كوسترجى اولماز لهم عذاب في الحياة الدنيا
يقين اولان صاغلقده انلره اشكنجه واردر ولعذاب الآخرة أشق وبى شبهه كيم اول
جهانك اشكنجه سى زياده مشقتلودر وما لهم من الله من واق وخدانك
عذابندن انلرى برصا قليجى يوقدر مثل الجنة التي وعد المتقون پرهيزكارلره وعد
اولنان بهشتك صفتى بودركه تجري من تحتها الأنهار كوشكلرى التنده ايرمقلر اقر
أكلها دائم ميوه سى منقطع اولماز وظلها وسايه سى دخى تلك عقبى
الذين اتقوا اول موصوف اولان بهشت پرهيز اولانلرك عاقبتدر

وعقبى الكافرين

وعقبى الكافرين النار وبى دين اولانلرك عاقبتى دوزخدر والذين آتيناهم الكتاب
وشول كمسه لركه كندولره كتاب ويردك يعنى اهل اسلامه كلان كمسه لر يفرحون
بما أنزل إليك سكا ايندريلن شيئله سيونورلر ومن الأحزاب من ينكر بعضه
وحضرتك عداوتى اوزره ترجمعيت ايدنلردن يعنى اهل كتابك كفره سندن بركروه
واركه قرآنك بر مقداريني انكار ايدرلر قل إنما أمرت أن أعبد الله ولا أشرك
به سويله بوندن اوزكه برنسنه يوقدركيم بن فرمان اولندم كه خدايه قوللق ايدم
كا اورتاق قيلميم إليه أدعو انك حكمنه خلقى دعوت ايدرم وإليه مآب وانك
طرفنه در دونمكم وكذلك أنزلناه ونيجه كه كذشته اولان انبيا اوزرينه
امتلرينك لساننه موافق كتب ايندردك قرآنى دخى ايندردك حكما وقايعى
اقتضاى حكمتيله حكم ايدر عربيا لسان عربيله مترجم تاكه كلمسى كندولرينه
قولاى اوله ولئن اتبعت أهواءهم قسم اولسونكه اكر آرزولرينه پيروى
ايدرسن بعد ما جاءك من العلم سكا كلان دانشدن صكره ما لك من الله
من ولي ولا واق خدانك عقابندن سكا هيچ نه دوست ونه ياردمجى اولوركه
سكا ياردم ايده وصيانت ايده ايليه ولقد أرسلنا رسلا من قبلك وبى شبهه
كيم سندن اسبق پيغمبرلر كونددك وجعلنا لهم أزواجا وذرية
وانلره قادينلر واوشاقلر قلدق تاكه سنك وار وما كان لرسول أن
يأتي بآية وبر پيغمبره ممكن دكلدى كه كندوسندن طلب اولنان آيتى كتوره إلا
بإذن الله مكر خدانك دستوريله لكل أجل كتاب هر وقت ايچون قوللر اوزره بر يازلمش
حكم واركه ابجى محلى كلورسه البته ظهور ايدر يمحو الله ما يشاء ايزد جل جلاله حكمتنك
اقتضاسنه كوره احكامدن ايستدوكى شيئى محو ايدر ويثبت وايستدوكى شيئى
برقرار ايدر وعنده أم الكتاب ويازلمشك اصلى قتنده در يعنى ايجوز جميع كائنات
يازلدى لوح محفوظ قتنده در وإما نرينك بعض الذي نعدهم أو نتوفينك
واكر كفاره عذابدن وعده ويردوكمز شيئك بر مقدارين سكا كوسترورز يا اندن
اول روحكى قبض ايدرز فإنما عليك البلاغ وعلينا الحساب بوندن اوزكه
برنسنه يوقدركه اوزكه دراحكامى تبليغ ايتمك وكفاره جزا ويرمك ايچون
اوزيمزه در حساب تمام نزاودر كه د ريس بوزجووبيكلريندن اوترى غمناك اولوب
عذابلرينه استعجال ايتميه أولم يروا أنا نأتي الأرض ايا معاندلرك ايدوب
بيلمدلرمى كيم على التحقيق بز كفارك زمينينه حكم ايدرز يعنى فرمانمز كلور ننقصها
من أطرافها انى كنارلرندن اكسك ايدرز يعنى تصرفلرندن اخراج ايدوب اهل اسلامك

حرزهٔ تصرفلرنه قیلادز وَاللّٰهُ يَحْكُمُ وایزد جل جلاله حکم ایدر لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ
حکمنه دوندریجی یوقدر وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ وکندودر حسابی تیز کورن بو دنیاده
قتل واجلا ایله کندولرین معذب قیلدقدنصکره آخرتده حسابلرین سرعتله کوروب
سزالرین ویرور وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وتحقیقا که بو کفاردن اسبق
اولانلر دخی پیغمبرلرنه حیله‌لر ایتدیلر فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا بو ایتدوکلری
حیله‌لرک سزاسی تمام خدایه مخصوصدر يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ بلور هر
نفسینی که هر جاندن قزنور وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ وبی شبهه کیم
بیلورلر اولان کیمسنه‌لر بلکه دارلرکیم بو جهانک محمودا اولان عاقبتی کیمکدر اولور
وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا واهل کفر اولانلر دیرلرسن کوندرلمش دکلسن
قُلْ كَفَى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ سویله خدانک شهادتی آرامزده وار وارکوزده
کافیدر وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ وتوراتک دانشی قتنده اولان کیمسنه‌نک
شهادتی دخی عبدالله بن سلام وامثالی اولان کیمسنه‌لرکیبی ∴ ∴ ∴

سورة ابراهيم عليه السلام مكية وهي احدى وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الٓر معانی سبقت ایتدی كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بو برکتابدر که کندوکی سکا ایندردک
لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ تا که خلقی کفرک قرنلقلرندن هدایتک اشغنه
چیقره‌سن بِإِذْنِ رَبِّهِمْ پروردکارلرینک توفیق وتیسیریله إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ
بدلدر الى النوردن یعنی کتابی سکا ایندردک تاکه خلقی ظلماتدن هر شیئه اوزره غلبه ایدیجی
جمیع اوکلکلره مستحق اولانک یولنه چیقره‌سن اللّٰهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ لفظ عزیزه عطف بیاندر یعنی عزیز اول خدادر که کوکلرده اولان اشیا
ویرده اولان اشیا انکدر مملوکلریدر وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ونور ایماندن
چیقوب ضلالت قرنلقلرنده قلانلره دینلره قتی اشکنجه‌دن هلاک حاصل
اولسون الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ شول بی دینلرکه او برجهانک
نعیمی اوزره بو جهانک زینتنی ترجیح ایدوب سویلر وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وخدانک یولندن منع ایدرلر یعنی خلقی خدایه وپیغمبرنه ایمان کتورمکدن الیقورلر
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وخدانک یولنه اکرلک طلب ایدرلر أُولَئِكَ اول کروه که بو وصفله
موصوفدرلر فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ براوزاق ازغونلقده‌درلر وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ
إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ وهیچ بر پیغمبر کوندرمدک الا کندو جماعتنک لسانیله یعنی هر
که بر پیغمبر مرسل قیلدق انک لغتنی انلرک لغتنه موافق ایتدک لِيُبَيِّنَ لَهُمْ تا که فرمان

اولنغلری تی کندولره بیان ایدوب انلر انی فهم ایدرلر فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ اندن
صکره حق سبحانه وتعالی ایستدوکی کیمسنه‌یی ازغون ایدوب ایمانه کتورمکه انی
موفق قیلماز وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وایستدوکی کیمسنه‌یه دوغری یول کوستروب ایمانه
کلمکه انی موفق قیلار وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وکندودر هر شیئه اوزره غلبه ایدن
حکمتنک مقتضاسیله خلقی ازغون ومهدی قیلان وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى
بِآيَاتِنَا وتحقیقا کیم حضرت موسایی معجزه‌لرمزه مفادن اولدوغی حالده کوندردک
انکله که أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ کندو عشیرتکی انواع ضلالتک
قرنلقلرندن هدایتک اشغنه چیقرتدور وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللّٰهِ وامم سالفه‌یه
اولان وقایعک عنایله کندولرنه پند ویر إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ بی شبهه کیم اول
وقایعده خلقانک قدرتنه دلالت ایدر وعلامتلر وار لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ هر کیمسه‌یه که
بلالر اوزره چوق صبر ایدوب نعمتلرک شکرینی یخشی ادا ایدر وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ
ویاده کتور اول دمی که حضرت موسی کندو قبیله‌سنه دیدی اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ اوزرکزه اولان خدانک احسانی خاطره کتورک فرعونک
اتباعندن سیزی قورتردی يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ اشکنجه‌نک یامانی سیزه اتدردوقلری
حالده وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ واوغلانلریکزی بوغازلدوقلرنده وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
ودیشیلوکزی صاغ قیلدوقلری دمده وَفِي ذَلِكُمْ وسیزه بو ایشده بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَظِيمٌ پروردکارکوزدن بر اولو ابتلادر وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ ومذکور قیلانلر اول وقتی
کرذکور اعلام ایتدیکه لَئِنْ شَكَرْتُمْ على التحقيق اکر سیزه ویردوکم نعمتلره اعتراف
ایدوب حمد وثنا ایدرسیز لَأَزِيدَنَّكُمْ بلا شبهه نعمتلرکزی سیزه ارتوروردم وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ
واکر نعمتلریمی ستر ایدوب انک حقنی ادا ایتمز ایسز إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ بی شک کیم اشکنجم
غایتله قتیدر وَقَالَ مُوسَى إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا دخی حضرت موسی دیدی
اکر سیز ای بنی اسرائیل ویرده اولان تمام انس وجن خدانک نعمتلرینه شکر ایتمیوب
انلری انکار ایدرسیز فَإِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ بی شبهه کیم تنکری تعالی شکر کوزدن بایدر حَمِيدٌ
کندو ذاتنده حمده مستحقدر وکر ذرات مخلوقاتک حمد وثناسن ایدرلر أَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ ایا سیزدن اسبق اولانلرک خبری سیزه کلمدیمی قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ
وَثَمُودَ حضرت نوحک عشیرتی وعاد قبیله‌سی وثمودک طائفه‌سی وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ
واولغشلردن صکره اولان کیمسنه‌لر لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللّٰهُ تنکریدن اوزکه عددنی
کیمسه بیلمز جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ پیغمبرلری کندولره اشکار معجزه‌لرله
کلدیلر فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ پس انلر الترینی تاالدروب غضلرندن قودیلر یعنی رسل

اوزره شدت اجقلریندنا غوللریله اللرین اصردیلر وقالوا انا کفرنا بما ارسلتم به
ودیدیلر علی التحقیق بز کفر ایتدوک اول شیئه که سز انکله مرسل اولدکوز وانا
لفی شک مما تدعوننا الیه مریب وبی شبهه کیم بز تهمته صالیجی بر کمانده دوشمشوز
اول نسنه که سز بیزی دعوت ایدیورسیز قالت رسلهم انلره مرسل اولان پیغمبرلر
دیدیلر افی الله شک فاطر السموات والارض ایا کوکلر و یرلری ایجاد ایدن خدانک
وجودنده کمان اولورمی یدعوکم لیغفر لکم من ذنوبکم سیزی ایمانه دعوت ایدر تا که
کناهلرکوزدن سیزه مغفرت ایده یعنی ایمانه کلدکوزدنصکره مظالمدن ما عدا
کفر حالنده اولان کناهلرکزی مغفرت ایده ویؤخرکم الی اجل مسمی دبو معین مدته
دک سیزه مهلت ویره یعنی مدت عمرکوز تمام اولنجه سیزی تاخیر ایدوب عذابه
کرفتار ایتمز قالوا ان انتم الا بشر مثلنا دیدیلر سیز ای دعوای نبوت ایدنلر
بر نسنه دکلسز الا بیزم کبی بر انسان اوزریمزه بر فضلکوز یوقدر پس ندن کلدیکه
سیز ادامزدن نبوتله مخصوص اولورسز تریدون ان تصدونا عما کان یعبد اباؤنا
بو دعوا ایله ایسترسیز کیم بیزی دوندره سز اول شیئدن کیم ببدرلرمز انلره
طپرلردی فاتونا بسلطان مبین پس بیزه بر اشکار دلیل کتورک که فضیلت و
استحقاقکوز اوزره دلالت ایلیه قالت لهم رسلهم ان نحن الا بشر مثلکم
پیغمبرلر انلره دیدیلر بز بر نسنه دکلز الا سیزک کبی بر بشر یعنی بیز تسلیم ایدرز کیم
سیزکله نوعده متفقوز ولکن الله یمن علی من یشاء من عباده ولیکن حق جل وعلا
قوللرندن ایستدوکی کیمسنه یه اوزره نبوتک نعمتیله امتنان ایدر وما کان لنا ان
ناتیکم بسلطان وبیزه صحیح و ممکن دکلدی که کندو نفسمزدن سیزه بر معجزه کتوره لم
الا باذن الله مکر خدانک دستور و خواهشیله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون وحق جل
وعلا اوزره اهل ایمان اعتماد ایتسون وما لنا الا نتوکل علی الله وبیزه نه عارض
اولدی که ایزد ذو الجلال اوزره اعتماد ایتمیه لم وقد هدانا سبلنا وحال بو که بو
بیزه کوستردی یعنی معرفتنه ایصال ایدن طریقلره بیزی مهدی قیلدی ولنصبرن
علی ما اذیتمونا دخی خدا بر قسم که البته بزه اولان اینجتمککوزه اوزره قاتلنورز
وعلی الله فلیتوکل المتوکلون ویالکوز خدای ذو الجلال اوزره ارباب توکل اولانلر
اعتماد ایتسون وقال الذین کفروا لرسلهم لنخرجنکم من ارضنا دخی کفر
ایدنلر پیغمبرلرینه دیدیلر البته سیزی یرمزدن چیقاررز او لتعودن فی ملتنا
یا البته بیزم ایینمزه دونرسیز فاوحی الیهم ربهم پس پیغمبرلره پروردکار
فرشته ایله خبر صالدیکه لنهلکن الظالمین علی التحقیق بز ستمکارلری نابود

قیلادرز ولنسکننکم الارض من بعدهم والبته انلردنصکره سیزی زمینلرنده ساکن
قیلادرز ذلک اول وحی ایتمک واهل ایمانی کفره یرینه اسکان ایتمک لمن خاف مقامی
شول کیمسنه یه درکه دوزقیامتده حکومتمه مخصوص اولان موقفدن قورقوب ملاحظه
ایلدی وخاف وعید وعذابله ویردکم وعده دن قورقدی واستفتحوا دخی پیغمبرلر
طلب فتح ایتدیلر یعنی دشمنلری اوزره نصرت ایستدیلر بعده حق جل وعلا کندولره
نصرتی ویروب مقصدلرینه واصل اولدیلر وخاب کل جبار عنید وسرکش عنا
کاذب بهره اولدی من ورائه جهنم کیروسندن دوزخده انجنده بولاجغی بولوردر و
یسقی من ماء صدید واینجش قیلنور بر صودن که ایرینددر یتجرعه انی تکلفله یوددر
ولا یکاد یسیغه وبیز کندن ویرمازوقوتسندن نقلسنور که انی یوده من ویأتیه الموت
من کل مکان وانکا مرکک اسباب والامی هر طرفدن کلور وما هو بمیت وحال بوکه فی الحقیقه
کندوسی اولمش دکلدر ومن ورائه عذاب غلیظ وایلروسندن بر شدتلو اشکنجه وار
مثل الذین کفروا بربهم اوزرکه اوقناندن شیملره پروردکارلرینه کفر ایدنلرک صفتی بودر که
اعمالهم کرماد اشتدت به الریح ایشلدوکلری ایشلر بر کول کبیدرکه انی یل کوتروب
تالدردی فی یوم عاصف بیلی بر شدتلو کونده لا یقدرون مما کسبوا علی شیء قزندوقلری
شیدن بر نسنه اوزره کوجلری یتشمز یعنی قتوا عماللری باطل اولوب انک بوذه سیله
منتفع اولمدیلر ذلک هو الضلال البعید اول بیندلری که بر کورلی عمال ایشلمشوز
کندو درا ونان ازغونلق الم تر ان الله خلق السموات والارض کوردمیسن که تنکری
تعالی حکمتله وخلقته لایق اولان وجه اوزره کوکلر و یرلری یرتدی ان یشأ یذهبکم
ایسترسه سیزی معدوم قیلادر ویأت بخلق جدید وبر یکی خلق یرکزه ایجاد ایدوب کتوردر
وما ذلک علی الله بعزیز واعدام وایجاد ایتمک خدا عز وجل اوزره متعذر دکلدر وبرزوا
لله جمیعا وقیامت کوننده خدانک فرمانته قبورلری قیودن ظهور ایدرلر فقال الضعفاء
پس ذبون اولانلر دیدیلر للذین استکبروا سرفرازلک ایدن رئیسلره انا کنا لکم تبعا تحقیقا
که پیغمبرلری تکذیب ایتمکده سیزه تابع ایدک فهل انتم مغنون عنا من عذاب الله من شیء
پس بزدن دفع ایدیجیلرمیسز خدانک اشکنجه سندن بر نسنه قالوا لو هدانا الله
استکبار ایدنلر ذبونلره دیدیلر تنکری تعالی بزه طریق نجاتی کوسترسیدی لهدیناکم
البته سیزه انی کوستردوک ولیکن نجاتک یولی بزدن مسدود اولمغله سیزی عذابه
اوغراتدردق سواء علینا اجزعنا ام صبرنا بیناکلک ایتمکز و ایتمیه صبر ایتمکز اوزریمزه برابر
ما لنا من محیص عذابدن اصلا بیزم قورتلش یوقدر وقال الشیطان لما قضی الامر
وابلیس لعین دیدی قجن ابن حکم اولدی یعنی اول محلکه خلقک حسابی دوکنوب اهل جنت

جنته كيرد واهل جهنم جهنمه ابليس شقی ثقلندن اولان اشقيا اراسنده
دوروب دير ان الله وعدكم وعد الحق تحقيقا كيم خدا عز وجل درست وعدی
سيزه وعد ايتدی ووعدتكم فاخلفتكم وبن سيزه وعد ايدوب ايتدوكم
وعدده سيزه خلاف ايتدم وما كان لی عليكم من سلطان واندكزه بكا اصلا
بر تسلط يوق ايدی كه سيزی كفر ومعصيتلره الجا ايده يم الا ان
دعوتكم انجق وسوسه ايله سيزه چاغردم اولدی فاستجبتم لی دعقيب
بكا اطاعت ايدوب كفر ومعصيتی ارتكاب ايتدكوز فلا تلومونی پس وسوسه
سببيله بكا ملامت ايتمك ولوموا انفسكم وكندو جانلركوزه ملامت ايدن
كه بكا اطاعت ايتدكوز ما انا بمصرخكم بن سيزه مدد ايدوب عذابدن قورتريجی
دكلم وما انتم بمصرخی ونه سيز بكا مددمه يتشوب بنی عذابدن قورتريجی سيز
انی كفرت بما اشركتمون من قبل تحقيقا كه بن كفر ايتدم بوندن اسبق يعنی دار
دنياده بكا ايتدكوز اشراككه يعنی بنی بزداولوب انكا دايتمشم اولعبادتی بنی
انكله خدا به وذنا ق قيلدكوز ان الظالمين لهم عذاب اليم بی شبهه كيم
ستمكارلر كندولره بر دردناك اشكنجه اولور وادخل الذين امنوا وعملوا الصالحات
وايمانه كلوب كوزل عمللر اشليانلر كيرمش قيلنولر جنات تجری من
تحتها الانهار بر باغلره كه اشجارلری التندن ايرمقلر اقر خالدين
فيها اول باغلرك ايچنده اقامتی علی الدوام تقدير ايديلر باذن ربهم
پروردكارلرينك دستوريله تحيتهم فيها سلام انلرك ايچنده ملائكه نك
تحيتی انلره سلامتله دعا ايتمكدر الم تر كيف ضرب الله مثلا بقمزميسين كه
نجه حق سبحانه وتعالی بر مثل اروب قيلدی كلمة طيبة بر پاك سوز
كشجرة طيبة بر پاك اغاج كبيدركه اصلها ثابت اول اغاجك كوكی يرده
بكنمشدر وفرعها فی السماء ودالی بوداغی كوك سمتنده در تؤتی اكلها كل
حين هر وقت كه خدا يمش ويرسين كندوبه تعيين ايلدی يمشين ويرور باذن
ربها كندوبی ايجاد ايده نك اذنيله ويضرب الله الامثال للناس
وحق سبحانه وتعالی مثللری اورور خلق ايچون لعلهم يتذكرون تا كه خلق
پند ونصيحت اله لر زيرا ضرب امثالده زياده اكلتمق وار انكچون كه مثالكر معانی
معقوله سين محسوسات كبی قيلادلر ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة
وبر يمان سوزك وصفی بريمان اغاج كبيدركه اجتثت من فوق الارض زمينك يوقارودن سندن
كوندلندی ما لها من قرار اكا هيچ استحكام وبكنمك يوقدر يثبت الله الذين

آمنوا بالقول الثابت ايزد جل جلاله ايمانه كلان كيمسنه لری بكندرور دقللرينه
دليلله ثابت اولوب قلبلرنده تمكن بدن كلامله فی الحيوة الدنيا يعنی اولان
صاغلغنده كه بر فتنه يه مبتلا اولودلر ايسه اعتقادلرينه بر خلل حاصل اولماز
وفی الآخرة واو برجهانده دخی اول ثابت اولان كلامله انلری بكندرور كه قيامتك
هوللی كندولرين شاشيرميوب كيفيت اعتقادلری كندولردن صورولدقده جواب
ويرمكده توقف ايتمزلر ويضل الله الظالمين واينه متعال ستمكارلری كمراه قيلادر
ويفعل الله ما يشاء وحق جل وعلا ايستدوكی شی ايشلر پس صودلره بعضوينه
هدايت ويرر دبعضوينه بوكوهی ضلالته قويری الم تر الی الذين بدلوا نعمة الله كفرا
بقمزميسن شول كيمسنه لره كه خدانك احسانه اعتراف ايتمكی انكاره تبديل ايتديلر
يعنی انك مقابلنده شكر ايتمكی لكن كفر ايتديلر واحلوا قومهم دار البوار
وكندو جماعتلرين يعنی كندولره تابع اولانلری هلاك خانه سنه ايندديلر جهنم
عطف بياندر يعنی دار البوار دوزخدر يصلونها كه كيرومجراتين چكرلر
وبئس القرار وغايتله بد پيان ارام ايديجك يردر دوزخ وجعلوا لله اندادا وخدای
ذو الجلاله مانندلر قيلديلر يعنی بتنه كه خدا به عبادت ولنور بتلره دخی اكونه
عبادت ايتديلر ليضلوا عن سبيله تا كه خلقی تكريئك يولندن ازديرلر قل تمتعوا
سويله آنلره كوزله بر قاچ كون برخوردار اولك فان مصيركم الی النار
كه بی شبهه دونككوز دوزخ سمتنده در قل لعبادی الذين امنوا سويله ايمان
كتورن قوللريمه يقيموا الصلوة نمازی قلسونلر وينفقوا مما رزقناهم
وكندولرم دورنی قيلديغمز نسنه دن فقرايه ويرسونلر سرا وعلانية كيزلو و
اشكاره ده من قبل ان ياتی يوم بر كون كلمه دن اول كه لا بيع فيه انده بيع
اولوب صاتمق واركه انك سببيله نفسلرينه فدا ارلرجق نسنه بيلا ايده بيلولر ولا
خلال وانده دوستلق واركه انكله طلب نفع ممكن اوله الله الذی خلق السموات
والارض ايزد ذو الجلال شول پروردكاردركه كوكلری ويری يراتدی وانزل من السماء
ماء فاخرج به من الثمرات دكوك سمتندن صو ايندروب انكله چيقردی ميوه لردن
رزقا لكم سيزه روزی تا كه انكله اوتا كزی كچره سز وسخر لكم الفلك لتجری فی
البحر بامره وكيمی بی سيزه رام قيلدی تا كه ايستدوكوز يره يوريه ارادتيله وسخر لكم
الانهار وايرمقلری سيزه رام قيلدی يعنی نفعكوزه وتصرفكوزه انلری مهيا قيلدی
وسخر لكم الشمس والقمر دائبين وكونشی وايی سيزه مسخر قيلدی اول حالده كه
يودومكانلرينه مستمردلر وسخر لكم الليل والنهار وكيجه يی وكوندزی سيزه رام قيلدی

تاکه راحتکزه و معیشتکزه سبب اولهلر وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وسیزه
ویردی هر صورده کوزنسنه دن یعنی هر شیٔ که خلقك احتیاجندن او تری
مسئول اولمغه لیاقتی وار سیزه اندن ویردی وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا
تُحْصُوهَا واکر خدانك نعمتنی صایرسیز انواعن صایمغه قادر اولماسیز
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ تحقیقا ادم اولی علی نفسه غایتله ستمکاردر نعمتلرین
شکرینی ادا ایتمدوکی اجلدن نفسنی انلردن محروم ایدر كَفَّارٌ نعمتلرینی انکار
ایدوب وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَٰذَا الْبَلَدَ آمِنًا و مذکور قیل اول وقتی
که ابراهیم علیه السلام مناجاتنده دیدی ای پروردکارم بو شهری یعنی مکه
مکرمه یی برماز اولان اشیادن امنیت حاصل ایتمش بر شهر قیل وَاجْنُبْنِي
وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ و بنی و اوغللرمی بتلرك عبادتندن دور قیل رَبِّ إِنَّهُنَّ
أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ ای پروردکارم علی التحقیق کیم بتلر خلقدن چوق
کیمسه ازدردیلر یعنی انکچون بتلرك عبادتندن دورلکی سندن طلب ایتدم زیرا
بتلر سببیله شیاطین ادمیلردن چوق کیمسه یی کمراه ایتدیلر فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي
پس هر کیم خلقدن دینمده بکا اویدی بی شبهه کراوسندندر اصلا بندن منفك
اولماز وَمَنْ عَصَانِي وهر کیم دینمده بکا تابع اولمدی فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بی شبهه
که سن غایتله غفران ایدیجی سن چوق مرحمت صاحبی سن پس قیلدر سن که انی توبه یه
موفق ایدوب کناهن مغفرت ایتمکله اکا مرحمت ایدرسن مرویدر که حضرت
خلیل اللهك قاریسی ساره خاتون هاجر نام جاریه سنی تملیك ایتدی
اکا تسری ایدیجك حضرت اسمعیلی کتوردی عرق غیرت ساره خاتونده حرکت
ایدوب حضرت ابراهیم اوزره الحاح ایتدیکه هاجری اوغلیله یانمدن دور قیل
پس حضرت خلیل صلوات الله و سلامه علیه انلری مکه زمینه کوتوروب جناب
رب العزته بو دعا ایله نیاز ایلدی نته که حق جل وعلا بیوردی رَبَّنَا إِنِّي
أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي ای پروردکاریز علی التحقیق بن اولادمدن یعنی اسمعیلی
واندن حاصل اولان اولادنی اسکان ایتدم بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ بر دره ده که
اکن ایه سی دکلدر عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ متعدیلر که دست تطاولندن محفوظ
اولان خانه کك قتنده رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ ای خداوندمز انلری اول مکانده
ساکن قیلدم تاکه نمازی شرایطی و ادابیله قیله لر فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ
پس خلقك کوکللرندن بر مقدار کوکللر قیل تَهْوِي إِلَيْهِمْ سرعتله میل ایدر سنه
توجه ایدهلر بیلمیک کرک کیم برذو الجلال حضرت ابراهیمك دعاسن قبول

ایتدکه

ایتدیکه اسمعیل وانا سندن منفك اولمیجق محض قدرتیله زمزم صوینی پیدا ایتدی
بعد جرهم قبیله سندن بر کروهك یولی اول مکانه قریب واقع اولمغله انده قوشلرك
دوردصدو دلرین کوروب استدلال ایتدیلر که انده بر صو وار مکان معهوده کلدیلر و
کوردیلر که حضرت اسمعیل و والده سی انده اقامت ایتمشلر کندولر دخی انده اقامت
ایتمکه میل ایلدیلر اولوب حضرت هاجره دیدیلر ای خاتون صویکدن بزه بر حصه قیل
بز دخی بیکمزدن سکا حصه قیلالم اکا راضی اولدی وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ وانلره
میوه لردن روزی قیل لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ شاید انلر اول نعمتلره معترف اولوب حمد و ثنا
ایدهلر بو دعاسی دخی حق جل وعلا مستجاب قیلدی که جمیع اطراف واکنافدن اکا میوه
جلب اولنور رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ای پروردکارمز تحقیقا سن
بیلورسن کیزلی قیلدوغمز شیٔ و اشکاره ایتدوکمز نسنه یی وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ و تنکری تعالی اوزره نه بیرده و نه کوکده هیچ بر نسنه پوشیده
اولماز الْحَمْدُ لِلَّهِ جمیع اوکمکلر خدایه مخصوصدر الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ شول خدا که فضل و کرمندن بکا بیوکلك اوزره ایکی اوغول ویردی مرویدر
کیم حضرت ابراهیمك عمری طقسان طقوز سنه یه ایرشدوکده حضرت اسمعیل کلدی
و یوز اون ایکیده حضرت اسحاق علیه السلام إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ تحقیقا که
پروردکارم دعای غایتله ایشیدر یعنی دعا ایدنك دعاسن مستجاب قیلدر
رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ای بنم خداوندم بنی نمازك اداسی اوزره ملازمت ایدیجی
قیل وَمِنْ ذُرِّيَّتِي و اولادمدن یعنی بندن حاصل اولان ذریتك بر مقدارینی نماز اوزره
مواظب قیل چونکه حضرت ابراهیم علیه السلام بیلدیکه عادة الله بویله جاری
اولمدی که برشخصدن حاصل اولان ذریتك تمام لری توحید و طاعت اوزره اوله لر
تنکری بیانیستدیکه ذریتندن بر مقداری نمازك اداسنه مواظب اوله لر
رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ای پروردکارمز دخی ایتدوکم دعامی قبول ایت رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ای بیزم پروردکارمز بنی مغفرت قیل و اتامه
و انامه و اهل ایمانه کناهلرن یارلغا او کونده که اهل حساب ایاق اوزره قالقرلر وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ
غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ دخی کمان ایتمه که تنکری تعالی ستمکارلرك ایشلرندن
بی خبردر إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ بو ندنیز عیوبقدر کیم انلری بر کونه الیجون
تاخیر ایدر تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ شدة هولندن انده کوزلر یوقارو قالقر
مُهْطِعِينَ حضرت اسرافیلك دعوتنه سرعت ایدوب کلرحالده مُقْنِعِي
رُءُوسِهِمْ باشلرین یوقاری قالدرمشلر لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ کوزلری کندو

بو مرتبه ده که دوست فضلیله
میوه سی اکنده بر کونده بولنور

سمتلرندن دونمز یعنی کوزلری حیره لنوب اچیق قالور بر مرتبه ده که کندو
نفسلرینه دونوب بقمزلر وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ و کوکلری خالیدر یعنی شدت هول
و حیرتدن قلوبلری فهمدن خالی اولمشدر وَأَنذِرِ النَّاسَ و خلقی قورقیدر
یا محمد يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ اول کوندن که کندولره عذاب کلور فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
پس شرک و تکذیب ایله ستم ایدنلر دیر رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ای خدا وندمز
بزی دنیایه دوندرب بر یقین مدته دک مهلت ویر نُّجِبْ دَعْوَتَكَ دعوتکه اجابت
ایدرز وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ و پیغمبرلره یبر ولک ایدرز أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ
مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ انلره جواب ویریلور که بوندن اسبق سیزه پیغمبرلر کلوب اندیجه کوردی
که سیزه دنیادن هیچ زوال یوقدر یعنی موت سیزه عارض اولماز پس انکیچون
محکم بنالر و طول امللر ایدردکز وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ و حال
بوکه کفر و معصیت ایله کندو نفسلرینه ستم ایدنلرک منزللرینه اقامت ایتدکوز وَ
تَبَيَّنَ لَكُمْ و سیزه ظاهر اولدی اول مکانلرک اتادندن كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
انلره نیجه ایشلدوک وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ و احواللرندن سیزیچون مثللری
اوردق یعنی سیزه بیان ایتدک کیم سیز کفرده و استحقاق عذابده انلر کبی
سیز وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ و تحقیقا کیم حقی ابطال ایتمک ایچون حیله لرک اجرا
ایتمکه جوق سعی ایتدیلر وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ و ایتدوکلری حیله نک جزاسی تنکری تعالی
قتنده در وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ و علی التحقیق شان بودر که حیله لری اولدی لِتَزُولَ
مِنْهُ الْجِبَالُ تا که انک شدتندن طاغلر یرلرندن قالقه یعنی مکر ایتدیلر تا که طاغلر
کبی ثابت اولان شرایع و احکامی زایل قیله لر فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ
رُسُلَهُ پس کمان ایتمه که حق جل و علا پیغمبرلرینه وعده سن خلاف ایدیجیدر إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ تحقیق ایزد ذو الجلال هر کس اوزره غلبه ایدیجیدر دوشمنلرندن
کینه الوق ایه سیدر يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ اول کونده کیم خالا اولان
بو یر او زکه یره تبدیل اولنور وَالسَّمَاوَاتُ و حالا اولان کوکلر تبدیل اولنور
کتوردیکز زمینک تبدیلی بوکه جبال و انهار زایل اولوب بر هموار اولور و سمانک
دکشمسی بوکه کونش و ای و یلدزلر قالقوب صاف کوک قالور وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ و یکانه اولان قهار اولان خدانک جزا و حسابنه خلق قبوردن ظاهر اولدیلر
وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ و کنهکار اولان مشرکلری اول کونده
کوردوسن بوقاغولرده بیری بیرینه قرین اولمشلر سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ
کوملکلری قطراندندر یعنی اهل جهنم اتشده بر خوش یانوب کندولر

ایلا حاصل اولمق ایچون بدنلری قطران ایله سودنوب بر مرتبه ده که او سنلرندن کو
کبی نمایان اولور وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ و اتش یوزلرینی قپلار اولجهتدن
که انکله جوق سمته نوجه ایتمدیلر لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ تا که حق
جل و علا هر جانه قزندوغی شینک مکافاتن ایره یعنی اولعذابی ایدر تا که هر مجرم
مکافاتنی بوله إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ تحقیقا که خدای ذو الجلال حسابی
غایتله تیز ایدیر زیرا بعضیلرک حسابی بر فردک حسابندن نکندوبی مشغول ایتمز
هَٰذَا بَلَاغٌ لِّلنَّاسِ بو قرآن عظیم الشان خلق ایچون کفایتدر تا که نصیحت اوله لر
وَلِيُنذَرُوا بِهِ و تا که انکله قورقیدیله لر وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ و تا که اهل
قرآن اولان دلیللره نظر ایتمکله بیله لر کیم بوندن اوزکه یوقدر که معبود بر معبود در که شریکی
یوقدر بنم وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ و تا که ارباب عقول اولانلر بندو نصیحت الهلر

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ و بو سوره ده مذکور اولان جوق آیات
صفات کماله جامع اولان کتابک و حقی باطلدن ایرجی قرآن عظیم الشانک آیاتیدر
رُّبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ کفرایدن کیمسنه لر محنتله چوق طلب ایدرلر
که اهل اسلام اولسیدیلر و اول محل اولدیکه اهل اسلامه اولان اعزاز و اکرامی
مشاهده ایتدیلر ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا انلری قو دنیاده ییسونلر وَيَتَمَتَّعُوا و انک لذتیله
اوقاتلرین کیچرسونلر وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ و موتک توقعندن امل کندولرین مشغول
ایتسون فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ که بوشبهه ایتدوکلری شیئک نتیجه سین بیلجکلردر
وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ و هیچ بر کوی خلقنی نابود قیلمدق إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ
الا که لوح محفوظده یازلمش بر مدت معلومه وار مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا
اصلا بر کروه مدت هلاکندن ایلرو کیتمز یعنی بعینه ولا نمدت هلاکی حلول
ایتمیجه هلاک اولمزلر وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ و نه اندن کیرو قالورلر یعنی اول مدت تمام او
لدقدن صکره تاخیر اولنمازلر وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ و کفار استهزا طریقیله
دیدیلر ای شول کیمسه که اوزرینه قرآن ایندرلدی إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ تحقیقا که سن
دیوانه سن لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ نیچون بزه فرشته لری کتورمزسن تا که سنی تصدیق
ایده لر و سکا معین و ظهیر اوله لر إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ اکر ایتدیکک دعوده صدق
ایدنلردن ایسن ایچون بو کونه الفاظ و لعبیادیلردن صادر اولدی حق جل و علا جواب
بیوردی مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ فرشته لری ایندرمزوز الا بر ایده ملک

کردوغر ولغه مقارندر وما کانوا اذاً منظرین واکر فرشته لری ایندورسه ك اول
محلده کفاره مهلت ویرلمزدی انا نحن نزلنا الذکر یعنی شبهه کیم بز قرآنی ایندردك
وانا له لحافظون دخی علی التحقیق بز انی تحریف وتبدیلدن صاقلیجیلرز ولقد ارسلنا
من قبلک فی شیع الاولین ونیجه کیم سندن اسبق کچمشلرك فرقه لرینه پیغمبرلر
کوندردك وما یأتیهم من رسول الا کانوا به یستهزؤن وانلره هیچ پیغمبر کلمزدی
الا که استهزا ایدرلردی نته که بو مشرکلر سکا استهزاء ایدرلر بو کلام جناب رب
العزتدن حبیبی ایچون بر تسلیه در کذلک نسلکه فی قلوب المجرمین نته که اول استهزاء
کچمشلرك قلوبنده داخل قیلدق عصرکده اولان اهل شرکك کوکللرینه انی داخل قیلدرز
لا یؤمنون به قرآنه تصدیق کتورمزلر حالده وقد خلت سنة الاولین وایلکیلرك
یعنی امم سالفه نك کفرلری عادتی کچدی دیمك
طریقی کچمشدر که هر کیم انلردن کفر اوزره مصر اولورسه انی اهلاك وتدمیر ایدرد
ولو فتحنا علیهم بابا من السماء فظلوا فیه یعرجون واکر بز بو معاندلر ایچون
قابو اچوب انجنده دورمیوب چیقسه لر لقالوا انما سکرت ابصارنا البته
کوزلرمز
دیرلردی بوندنا وکه برنسنه یوقدر کیم تعلقندی بل نحن قوم مسحورون
بلکه بز سحر اولنمش بر کروهز یعنی دیرلردی بو خصوصده محمد بزی مسحور ایتدی
نته که سائر ایاتی مشاهده ایتدکلرنده بو سوزی ایراد ایدرلردی ولقد جعلنا
فی السماء بروجا وتحقیقا کیم کوکده اون ایکی برج قیلدق که هیئات وخواصده
بیری بیرینه مشابه دکلدر وزیناها للناظرین وکوکی بقنلر ایچون یلدزلرله
اراسته قیلدق تاکه انکا عبرتله نظر ایدوب مبدعك قدرتنه استدلال
ایده لر وحفظناها من کل شیطان رجیم وانی هر سورلمش دیودن
محفوظ قیلدق تاکه انکا چیقوب احوالنه مطلع اولمیه الا من استرق
السمع لیکن اول شیطان که اشدلن سوزی اوغرلدی فاتبعه شهاب مبین
درعقب ظهور ایتمش اتش چیقوب هوا پاره سی انك اردینه دشوب یاندردی
والارض مددناها ویری چکوب هموار قیلدق والقینا فیها رواسی دخی انجنده
مستحسن
دخی ثابت اولمش طاغلر صالدق وانبتنا فیها من کل شیء موزون دخی انجنده هر
مناسب نسنه دن بتوردك وجعلنا لکم فیها معایش دخی انجنده سیزه ماکول وملبوس
کچنجك نسنه لر قیلدك ومن لستم له برازقین دخی سیزه قیلدق سول کیمسنه یی که سیز
انکا روزی ویریجیلر دکلسیز واندن مراد خدام ومما لیك وعیال در هر کیمسه که انسانی
زعم فاسد ایله کانا ایدرکه کندویی انکا روزی ویریجی در حقیقتده ایلولك
فاذلرینه مسئولی ولان کیمسنه نك روزقی بشترن حق عز وجل در وان من شیء

الاعندنا

الا عندنا خزائنه واشیا مقوله سندن هیچ برنسنه یوقدر الا بزنك خزینه لری
قتمزده در یعنی کائناتدن برشی یوقدر الا انك ایجادنه وانك اضعاف مضاعفه سنك
ایجادنه قادرز وما ننزله الا بقدر معلوم وانی ایندرمزوز الا بربیلنمش اندازه
ایله که اندن اکسك اولورسه لیاقتی اولمازو اندن ارتق اولورسه کرك اولور وارسلنا
الریاح لواقح ویللری بولتلره یوکلنمش اولیجیلری حالده کوندردك وانزلنا من
السماء ماء پس کوکدن صو ایندردك فاسقیناکموه درعقب انی سزه ایچیردك
نته قیلدق وما انتم له بخازنین وسیز انی کوزلرده دخی بیلرده صاقلیجیلر دکلسیز
وانا لنحن نحیی ونمیت دخی علی التحقیق بزکنه ومرحبا فی بعض اجسامده ایجاد ایتمکله
زنده قیلاندز وانی اندن ازاله ایتمکله مرده قیلاندز ونحن الوارثون وبز بز
خائز اولانلرز یعنی خلق فنایه واردقلرندنصکره باقی قالانلر بزوز ولقد علمنا
المستقدمین منکم بی شبهه کیم سیزدن ایلرو کیدنلری بیلدك ولقد علمنا
المستأخرین وبی شك کیم کیرو قالانلری بیلدك یعنی اسلام وطاعته ایلرو کیدنلرك
وکیرو قالانلرك احوالندن برادنی شیء اوزریمزه خفی اولماز وان ربك هو یحشرهم
وتحقیقا که پروردکارك کندو سبحانه جزا ویرمك ایچون انلری یغر انه حکیم علیم
بی کمان کیم تکری تعالی ایشلرك کما ینبغی ایشلیوب هر نسنه یه درست دانادر ولقد
لقد خلقنا الانسان من صلصال وتحقیقا کیم حیوان ناطقی بر قوری چاموردن
یرتدق من حمأ لفظ صلصاله صفتدر یعنی اول قوری چامور بر چاموردن ایدی
که صوده چوق دورمقدن متغیر اولوب قوقو پیدا ایتدی مسنون بنه صلصاله
صفتدر یعنی اول صلصال مصوردر والجان ویرلرك پدری خلقناه من قبل
من نار السموم انسانی یرتمدن اول حرارتی شدید اولان اتشدن انی یرتدق
واذ قال ربك للملائكة ویاد ایت اول وقتی که پروردکارك فرشته لره دیدی
انی خالق بشرا علی التحقیق بن بر انسان یارادیجی یم من صلصال من حمأ مسنون
فاذا سویته پس چونکیم انك هیئتنی دوزتدم ونفخت فیه من روحی وانك انجنده
فرمایمدن صادر اولان جاندن اوفوردم فقعوا له ساجدین یوزلر وکوزلر اوزره
دوشك انکا سجده کتوردکلکوز حالده فسجد الملائکة کلهم اجمعون حق جل وعلا
انی ایجاد ایتدکدنصکره فرشته لر تمام بر فردلری تخلف ایتمیوب سجده کتوردیلر
الا ابلیس ابی ان یکون مع الساجدین انجق ابلیس شقی سجده کتورنلرك زمره سیله
اولمقدن ممتنع اولدی قال یا ابلیس مالك الا تکون مع الساجدین حضرت باری
جل جلاله دیدی ای ابلیس سکا نه عارض اولدیکه ادمه سجود کتورنلرله اولمدك قال لم اکن

لاسجد لبشر ابليس ديدي حاشا بكا مناسب دكلدركه سجود ايدم بر
بن كه روحانی فرشته يم بر كثيف جسمانی شخصه خلقته من صلصال من حماء
مسنون كه انی بو صفاتله موصوف اولان چاموردن ياراتدك قال فاخرج منها
حق جل وعلا ديدي بس اى ابليس كوكدن چيق فانك رجيم زيرا على التحقيق سن
خير وكرامتدن دور اولمش سن وان عليك اللعنة الى يوم الدين وبو دورلق
دن جزايه دك دركه در قال رب فانظرني الى يوم يبعثون ابليس خبيث ديدي
اى ربم بنى تأخير ايله اول كونه دك كه آدمطرك اولادی مبعوث اولورلر قال فانك
من المنظرين حق جل وعلا ديدي بس بلاشبهه سن تاخير اولنانلردن سن الى
يوم الوقت المعلوم بيلنمش اولان وقتك كوننه دك وا و نفخهٔ اولى محلنه دك در
قال رب بما اغويتني شيطان شقي ديدي اى پروردكارم بكا ايتدككك اغوا سببيله
قسم اولسونكه لازينن لهم في الارض البته انلره دنياده معصيتلری
آراسته قيلايم ولاغوينهم اجمعين وهر وجهله انلری ازدررم الا
عبادك منهم المخلصين انجق انلردن عبادك كه بكجون صاف قيلنانلردن قوللركه ازدرمم
زيرا انلره مكر وحيلهلرم كار ايتمز قال هذا صراط على مستقيم خدا عزوجل ديدي
بو يعنى ابابٔ اخلاصی قورترمق بر دوغری يولدر كه محض كرممدن كوزتمسی اوزريمه
لازم كبی قيلدم ان عبادی ليس لك عليهم سلطان تحقيقا كه قوللرم اوزرلرينه
سكا تسلط وقوت يوقدر الا من اتبعك من الغاوين مكر كمراهلردن شول كسهلر
كه سكا اويديلر كه انلر اوزره مسلط اولورسن وان جهنم لموعدهم اجمعين و
تحقيقا كه دوزخ كمراهلرك تمونكانى وعده در لها سبعة ابواب انك يدی قپو
واردر لكل باب منهم جزء مقسوم هر بر قپويه شيطانك اتباعندن بر بولنمش پاره
وار يعنى جهنمك يدى طبقهسى كه وار هر برسينده كمراهلردن بر كروه قونلر اوكي
كه جهنم در اهل توحيدك عاصيلری ولوردر ايكنجيسنده كه لظی در يهود طايفه
را جحيم سنده كه حطمه در نصاری كفرهسى در دوردنجيسنده كه سعير در صابئيلر

يعني يلدزلره عبادت ايدنلر

اشقياسی در بشنجيسنده كه سقر در مجوس شقيسی والتنجيسنده كه جحيم در مشركلر شقيلری
يدنجيسنده كه هاويه در ارباب نفاق اولنلر اللهم اعذنا من الجميع ان المتقين
في جنات وعيون تحقيقا كه پرهيزكارلر باغلرده وپكارلرده اولورلر يعنى هر برسينه
بر باغ وپكارلر اولور ادخلوها بسلام فرشتهلر انلره ديرلر اول باغلره سلامتله
قرين اولدغكوزده كه كرك آمنين خوفدن وآلدن امين اولدغكوز حالده ونزعنا
ما في صدورهم من غل وسينهلرنده اولان كين وكدورت قلمندن اولان اشيايي

ابتدك

ابتدك اخوانا لفظ ادخلوها ده واقع اولان ضمير فاعلدن حالدر يعنى
پرهيزكارلر جنتلره كيردلر قرنداشلر بايستنده اولدقلری حالده
على سرر جواهرله مرصع تختلر اوزره اوتورمشلر متقابلين برى
برينه يوزلنمش دوندرمشلر لا يمسهم فيها نصب انلره دخى بو تعب مشقت
دكمز وما هم منها بمخرجين وكندولر اندن چيقمش قيلنمازلر نبئ عبادى
انى انا الغفور الرحيم قوللرمه آگاه ايت كه على التحقيق بن كنهم بو ايكي
شريف صفتله متصف اولان وان عذابى هو العذاب الاليم
وبى شبهه اشكنجهم كندودر دردلو اشكنجه اولان ونبئهم
عن ضيف ابراهيم وانلره خبر وير حضرت ابراهيمك قوناقلری احوالندن
اذ دخلوا عليه فقالوا سلاما نجی اوزرنه كيروب ديديلر اوزركه بزه بو سلام
ايديريز قال انا منكم وجلون حضرت ابراهيم ديدي تحقيقا كه بز سيزدن قورقوز
قالوا لا توجل انا نبشرك بغلام عليم قوناقلر ديديلر قورقمه كه بز سنى
بن سكا مژده ويرورز بر دانش صاحبی اوغلانله قال ابشرتموني على
ان مسني الكبر حضرت ابراهيم تعجب طريقله ديدي بيرلك بكا دكديكدن صكره
بنى مژدهلندرديكز فبم تبشرون بس نه شيله بنى مژدهلندررسز
قالوا بشرناك بالحق فرشتهلر ديديلر سنى درستلكله مژدهلندردك فلا تكن من القانطين
بس انك حصولندن نا اميد اولانلرك كروهندن اولمه قال ومن يقنط من
رحمة ربه حضرت ابراهيم ديدي قنغي كمسنه پروردكارينك رحمتندن اميد كسر يعنى هيچ
بر كمسنه اندن اميد كسمز الا الضالون مكر ازغونلر اولانلر قال فما خطبكم ايها المرسلون
حضرت ابراهيم فرشتهلره ديدي بس ايشكوز ندر اى خدادن كوندرلمش اولانلر يعنى بشارتدن غيرى
قنغي عظيم ايش ايچون كلديكوز قالوا انا ارسلنا الى قوم مجرمين ديديلر بى شبهه بيز
بر كنهكار كروهه مرسل قيلندق يعنى حق تعالى بيزی قوم لوطك هلاكنه كوندردی زيرا
انلر كنهكار اولمشلر الا آل لوط انجق حضرت لوطك خانهداننده اولانلر كه انلر
جرمله متصف اولمديلر انا لمنجوهم اجمعين تحقيقا كه بز انلری تمام قورتجيلرز الا
امرأته مكر حضرت لوطك قاريسی كه قدرنا انها لمن الغابرين حكم ايتدك كيم على التحقيق
اول انلر ايله قالانلردندر تا كه انلرله هلاك اولنه فلما جاء آل لوط المرسلون بس اول وقت
كوندرلانلر حضرت لوطك خانهداننده اولانلره كلديلر قال انكم قوم منكرون حضرت لوط انلره
ديدي بلاشبهه سيز بر بيكانه كروهسيز يعنى سيز بر قومسيز كه طبعم سيزدن نفرت
ايدر يوا اول اجلدن كه قورقرم بكا بر بدلك يتشدره سيز قالوا بل جئناك بما كانوا

فيه يمترون قوشنه لرکا دیدیلر ملاحظه ایدکه شئ ایچون کلمدك بلکه
سکا اول نسنه ایله کلدك که قومك انك وقوعنده شك ایدرلردی یعنی سنی
قوضالك ایدن شئ ایله کلدك واو اول عذابدر که جماعتکه انی وعد ایدوب
انلر انك وقوعنده شك ایدرلردی وآتيناك بالحق وسکا عذابلریندن محقق ومتیقن
اولان شیئله کلدك وإنا لصادقون وعلى التحقیق بو اخبارده بیز کرچکز
سویلیجیلرز فأسر بأهلك پس کندو اهلکله کیجه ده یوری بقطع من الليل کیجه دن
بر مقدار ایله واتبع أدبارهم وسن انلرك اکسکلرینه تابع اول تا که یورمکده انلری
سن سوره ولا يلتفت منكم أحد وسیزدن بر کیمسه کیرویه بقمسون وامضوا
حيث تؤمرون وکیدك فرمان اولندیغکز یره حضرت عبدالله بن عباس
رضی الله عنهما بیوردیکه اول یر شامدر وقضينا إليه ذلك الأمر واول ایشی حکم او
اولنمش ایکن فرشتلرله کوندردك أن دابر هؤلاء مقطوع مصبحين بی شبهه
که بونلرك کوکی کسلمشدر صباح وقتنه داخل اولدقلرنده وجاء أهل المدينة
يستبشرون وسدوم شهرینك خلقی کلوب حضرت لوطك قوناقلری سببیله بیری
بیرینه مژده ویرویرلر قال إن هؤلاء ضيفي حضرت لوط انلره دیدی بلا شك بونلر
بنم قوناقلرمدر فلا تفضحون پس بنی رسوا ایتمك انلره تعرض ایتمکله واتقوا
الله ولا تخزون وفاحشه ادتکاب ایتمکده خدانك خوفنی ملاحظه ایدوب بنی
رسوا ایتمك قالوا أولم ننهك عن العالمين دیدیلر ایا بیز سنی خلقدن حمایتندن
زجر ومنع ایتمدوکمی زیرا انلر هر کلان وکیدنه تعرض ایدرلردی وحضرت لوط
تندر انلری منع ایدردی وانلر انی بو ایشدن منع ایدرلردی قال هؤلاء بناتي
دیدی بونلر یعنی سیزك قادینلرکوز بنم قیزلرمدر چونکه هر پیغمبر امتنه پدر دیابه
حضرت لوط علیه السلام قومینك قادینلرندن اوتری دیدی بونلر بنم قیزلرمدر إن
كنتم فاعلين اکر قضاء وطر ایدیجیلر سیز لعمرك إنهم لفي سكرتهم يعمهون
زندکانیکه قسم یا محمد کیم على التحقیق انلر کمراهلکلرنده سرکردان ومتحیرلردر ∴
فأخذتهم الصيحة مشرقين پس مهلك اولان جیفره انلری الدی افتابك طوغمسی
وقتنه داخل اولدقلری حالده فجعلنا عاليها سافلها پس اول شهرك
اوستنی التی قیلدق وأمطرنا عليهم حجارة من سجيل واوزرلرینه طاشلنمش
چاموردن بر طاش یاغدردك إن في ذلك لآيات للمتوسمين تحقیقا قوم
لوطك هلاکنده ارباب فکر وفراسته اولونشانلر وار وإنها لبسبيل
مقيم وبی شبهه کیم قوم لوطك شهرلری بر ثابت یولده در که انك ایچندن

حلق

حلق کیدوب انلرك اثارین مشاهده ایدرلر إن في ذلك لآية للمؤمنين تحقیقا
کیم بو مذکور اولان اشیاده خدایه و رسولنه ایمان کتورنلره بر اولو علامت وار
وإن كان أصحاب الأيكة لظالمين وبی شك کیم ایکه مکاننك ایه لری ستمکار
ایدیلر وانلر حضرت شعیبك جماعتیدر اصل لغتده چوق داللو برآغلو اغاجه
ایکه دیرلر ومن بونلرك مکاننده اوکونه اغاج بولنمغله انکله تسمیه اولندی فانتقمنا منهم
پس ایکه خلقندن اهلاکله انتقام الدق وإنهما لبإمام مبين وتحقیقا کیم قوم
لوطك وقوم شعیبك مکانلری بر اشکارا یولده در ولقد كذب أصحاب الحجر المرسلين
وبی شبهه کیم حجر نام موضعك ایه لری پیغمبرلرینی یلانچی دوتدیلر یعنی قوم ثمود حضرت
صالحی تکذیب ایتدیلر چون بر پیغمبری تکذیب ایدن جمیع پیغمبرلری تکذیب ایدنلرك
پایه سنده اولور لفظ مرسلین صیغه جمعله ایراد اولندی وآتيناهم آياتنا وپیغمبرلرینه
اوزره ایندردکمز کتابك ایاتنی کندولره ویردك فكانوا عنها معرضين پس انلردن یوز
چویرمشلردی وكانوا ينحتون من الجبال بيوتا وطاغلردن ایولر اویارلردی
آمنين خراب اولمقدن واوغریلرك تسلطندن امین اولدقلری حالده فأخذتهم
الصيحة مصبحين پس صباح وقتنه داخل اولدقلری دم عذاب جیفرهسی کندولرین
الدی فما أغنى عنهم ما كانوا يكسبون صکی قزاندقلری نسنه کندولردن
بر شئ دفع ایتمدی وما خلقنا السماوات والأرض وما بينهما وکوکلری ویری وارالرنده
اولان اشیایی بر عمدقق إلا بالحق الا دوغرولغه مقارن بر یرتمق که اصلا
فساد کی دوامنه ملایم دکلدر بو سببدن ارباب فساد اهلاك اولنوب زمین
انلرك وجودندن مطهر اولور وإن الساعة لآتية والبته قیامت کلیجیدر کر تکذیب
ایدنلردن اندن انتقام الور فاصفح الصفح الجميل پس کوزل وانچمکسزن کیچ یعنی
انلردن انتقام المغه عجله ایتمه إن ربك هو الخلاق بی شبهه کیم پروردکارك
کندو درسنی وانلری عدمدن ایجاد ایدن العليم حالکی وحالکزی بیلن پس موردکی
اکا تفویض ایت ولقد آتيناك سبعا من المثاني وتحقیقا که سکا مثانیدن
یدی آیت ویردك وانلر سوره فاتحه در چون قرآن عظیم الشانده قصص ومواعظ
مکرر ذکر اولنندی مثانی عنوانیله موصوف اولدی والقرآن العظيم وغایتله
اولو اولان قرآنی دخی سکا ویردك لا تمدن عينيك إلى ما متعنا به أزواجا منهم
کوزکی اوزاتمه شول شیئك طرفنه که کفاردن بر نیچه کروهی انکله بهره دار قیلدق
زیرا سکا ویریلان اشیایه نسبت دنیانك لاینتی بر امر مستحقردر ولا تحزن عليهم
وایمانه کلمدکلرندن اوتری اندوهناك اولمه واخفض جناحك للمؤمنين

واهل ایمان ایچون تواضع ایت وقل انی انا النذیر المبین وسولیه علی التحقیق
بن کندم خدانك عذابندن سیزه قورقودیجی عذابك حلولنی سیزه بیان
ایدن یعنی بن بیان ودلیلله سیزی انذار ایدرم کہ ایمانه کلمزسه کوز خدانك
عذابنی وذکرم نازل اولور کما انزلنا علی المقتسمین نته کہ اول کشیلره عذابی
ایندردك وانلر اون ایکی کیمسه ایدیلر موسم کونلرنده مکه نك کیوه جك یرلرنی
اقتسام ایدوب طشره دن کلان کیمسه لره سید اکونیدن تنفیر ایدرلردی
الذین جعلوا القرآن عضین انلر شول کیمسه لردرکه قرانی پاره پاره قیلدیلر
یعنی انی بنجه اوصافه نسبت ایتدیلر که کاه سحر وکاه شعر وکاه افترا دردیلر
فوربك لنسئلنهم اجمعین عما کانوا یعملون پس پروردکارك قسم که انلری
قوا ایتدکلری ایشدن اوتری صوروب مکافاتلرینی ویرورز فاصدع بما تؤمر
پس فرمان اولندوغك شیله جهر ایت واعرض عن المشرکین واهل شرکدن یوز
چویر وسوزلرینه ملتفت اولمه کنوردیکر دوه سنا قریشدن بش کیمسه ولید
بن المغیره وعاص بن وائل وحارث بن قیس واسود بن عبد یغوث واسود بن المطلب
حضرت صلی الله علیه وسلمه چوق استهزا ایدرلردی برکون حضرت جبرائیل علیه
السلام کلوب دیدی حضرت رب جلیل بکا فرمان ایتدیکیم بو بش کیمسه نك شرین
سندن دفع ایدهیم پس ولیدك بالدرینه اشارت ایتدی اول اثناده کیدرکن
براوقجی دکانی اوزره واقع اولوب وقلیك بریسی اتکنه ایلشدی عظمت وتجبردن
اکلوب چیقرمدی فی الحال اوق بالدرین مجروح ایدوب انکله هلاك اولدی
وعاص بن وائلك دابانه اشارت ایلدی اکا بر تکان باتوب انکله مرد اولدی و
حارث بن قیسك بورنینه ایما ایلدی اندن ایرین اقوب روحی دوزخه کیتدی
واسود بن یغوثه برباغچه ایچنده اوتورمش ایکن اشارت ایتدی اول اغاجه باشنی اوردی
اورره نفخ خیثه سن سفره یولدی واسود بن عبد المطلبك ایکی کوزینه ایما ایتدی
فی الحال اعمی اولدی انا کفیناك المستهزئین تحقیقا کہ بیز سکا استهزا ایدنلرك
شرینی سندن دفع ایتدك الذین یجعلون مع الله الها اخر شول مستهزیلر که ایدی
ذو الجلال الله ایله بر معبود دخی قیلادلر فسوف یعلمون پس بلا شبهه کیم باشلرینه
کلان عقوبتلری بیلجکدرلر ولقد نعلم انك یضیق صدرك بما یقولون
دخی شبهه یوقدر بیلورز کیم علی التحقیق سکا دیدوکلری سوزدن اوتری کوکسك دار اولور
فسبح بحمد ربك پس پروردکارك حمدینه مقارن تسبیح ایت وکن من الساجدین
ونماز قیلانلردن اول واعبد ربك دخی عبادت ایله خداوندکه حتی یأتیك الیقین

هرکسك قتنده محقق ومتیقن اولان موت سکا کلنجه

سورة النحل مکیة وهی مائة وثمان وعشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

اتی امر الله خدانك فرمانی کلدی یعنی موعود اولان قیامت کلجکدر چون قیامتك
کلمسی بر امر محققدر نظم کریمده صیغه ماضیله تعبیر اولندی فلا تستعجلوه
انك وقوعی عجله ایله ایستیوب دیرلردی انك وقوعی صحیح اسیه بکر بیری
قودنرور سبحانه وتعالی عما یشرکون حق سبحانه وتعالی کندویه اشراك
ایتدوکلری اشیادن پاك اولوب یوجه لندی ینزل الملائکة بالروح من امره
فرشته لری فرماندن صادر اولان وحی ایله ایندرر علی من یشاء من عباده قوللرندن
ایستدوکی کیمسه اوزره یعنی انلردن پیغمبرلر ارسال ایدر دیوبکه کہ ان انذروا
انه لا اله الا انا خلقه بیلدرك کیم علی التحقیق شان بودرکه بندن اوزکه
بر درست معبود یوقدر فاتقون پس بندن خوف ایدك ای قوللرم خلق السموات
والارض بالحق یرد متعال کوکلر ویری درست حکمله یرتدی تعالی عما یشرکون
کندویه اورتاق قیلدوقلری اشیادن یوجه لنوب منزه اولدی خلق الانسان من
نطفة ادم اوغلنی بر صاف صودن یرتدی که اول صو بر جماددر نه حس ونه حرکتی واردر وبراقیجی
نسنه درکه تصویری قبول ایتمز فاذا هو خصیم وجوده کلوب قابل خطاب اولدوقده نصکره
کندوسی برقتی جدال ایدیجیدر والانعام خلقها لکم دوه وصغیری وقویونی وکیچی
سزکچون بونلری یرتدی فیها دفء انلرده قیزدرمق واریعنی انلردن بر لباس حاصل اولور
که انسانی کیدکده قیزدر ومنافع وانلرده منفعتلر واریعنی انلردن حاصل اولان دریت
وسوت سیزه فایده در ومنها تأکلون دخی انلردن ماکول اوله جق شی بیر سیزه ولکم فیها
جمال دخی سیزکچون انلرده زینت وار حین تریحون اول وقت که اوتلاقدن انلری دوندروب
مکانلرنه قورسیز وحین تسرحون واول وقتکه انلری اوتلاغه چیقرورسیز یعنی اخشام
وصباح وقتنده دولرك کلوب کتمسندن مکانلر کوزلیتلو اولور وتحمل اثقالکم الی بلد
واغر یوکلوکزی التدور برشهره دك لم تکونوا بالغیه الا بشق الانفس اکا
یتشجیلر دکلدوکز الا بدنلرکوزه ایرشن مشقت وکلفتله ان ربکم لرؤف رحیم بیکاك
کیم پروردکارکوز بو ایکی صفتك غایتیله متصفدر که بوکونه شی سزکچون یرتدی والخیل
والبغال والحمیر واتلری وقاترلری واشکلری سزکچون یرتدی لترکبوها وزینة تاکه انلره
بنه سیزوتا که انلرله برزینت بزنه سیز ویخلق ما لا تعلمون دخی بیلمدوکوز اشیانی
یرادر یعنی مذکور اولان اشیادن ماعدا نیجه بیلمدوککوز اشیانی یرتدی وعلی الله قصد السبیل

وتنكري تعالى اوزره دن دوغرو يولك بياني يعني حق جل وعلا كندو فضل وكرمندن
حقه ايصال ايدن طريقك بياني اوزرنه لازم كبي قيلدي واول سبيلدن مراد جنسدر
قصد لما مضاف اولندي واول برقسمي دخي على طريق التبعيه ذكر ايدوب بيوردي ومنها جائر
واول سبيلك بعضسي منحرفدر يعني مقصده ايصال ايتمز ولو شاء لهديكم اجمعين
واكر تنكري تعالى ايستسيدي سيزه تمودو دوغرو يولي كوستردي هو الذي انزل من السماء ماء
كندودر اول قادر مختار كه كوك سمتندن صو ايندردي لكم منه شراب اندن سزه ايچملك
نسنه وار ومنه شجر واندن براغ حاصل اولور كه فيه تسيمون ايچنده دوارلكوزي اوتلادر سز
ينبت لكم به الزرع حق تعالى سزنچون انكله اكنلر بيتورور والزيتون والنخيل والاعناب وزيتوني
وخرمالري واوزملري دخي ومن كل الثمرات ودخي كلي ميوه لرك برمقداريني دخي چونكه حاصل
امكان اولان ميوه لر زمينده بيتمه مشدر من تبعيض اوزره حمل اولندي ان في ذلك تحقيقا
كه حبوب واشجارك بيتمسنده لاية لقوم يتفكرون خدانك وحدانيتي اوزره دلالت ايدر بربيوك
علامت واردر كروهه كه تفكر وتامل ايدرلر زيرا بركيمسه كه بر دانه يه تامل ايده كوره كه
اوزمينه دوشر واكا نمناكلك ايرشوب ايچنده نفوذ ايدر پس پوسي يارليلوب اندن شجرك
ساقي حاصل اولور واناغسي چتلبوب اندن كوكي پيدا اولور بعده نمو ايدوب يپراقلري
حصوله كلور اندن صكره چچكلنوب ميوه سي وجوده كلور وكورور هر براغي انواع واشكال
مختلفه اوزره مشتملدر باوجود اكه انلرك مواد سفليه سي وتاثيرات فلكيه سي متحددر
پس بالضروره حكم ايدر كه بوكونه اشيانك ايجاد ايدن بر فاعل مختاردر كه ضد وشريكدن
منزهدر وسخر لكم الليل والنهار والشمس والقمر وسزنچون بو اشيايي رام قيلدي
يعني سيزه منفعت حاصل اولمق ايچون انلري اماده قيلدي والنجوم مسخرات بامره
وييلدزلري كندو فرمانيله رام ومسخرلردر ان في ذلك لايات لقوم يعقلون تحقيقا كه بو مذكور
اولان اشياده كمال قدرت اوزره دليللر واردر كروهه كه اشيانك احوالني تعقل ايدوب
فهم ايدرلر وما ذرا لكم في الارض دخي زمينده حيوانات ونباتاتدن سزنچون يرتدوغي شئ سيزه
رام قيلدي مختلفا الوانه انلرك هيئات واشكال ورنكلري مختلف ايكن ان في ذلك لاية لقوم
يذكرون بلاشبهه كيم بو اشيانك اختلافنده بربيوك علامت واردر كروهه كه پند الورلر
وهو الذي سخر البحر وكندودر اول پروردكار كه دريايي سيزه مسخر قيلدي لتاكلوا منه لحما
طريا تاكه اندن بر تازه ات يه سيز وتستخرجوا منه حلية وتاكه اندن انجو ومرجان كبي
زينت لازم چيقره سز تلبسونها وترى الفلك مواخر فيه وكميلري انك ايچنده يورر كورر سز
ولتبتغوا من فضله دخي دريايي سيزه رام قيلدي تاكه كميلره تجارت ايچون بنوب خدانك كرمندن
سعت رزقه طالب اولورسيز ولعلكم تشكرون وتاكه خدانك نعمتلرينه معترف اولوب

حقوقنه

حقوقنه قيام ايده سيز والقى في الارض رواسي ان تميد بكم وييرده محكم طاغلر صالدي
تاكه سزكله ميل واضطراب ايتميه اضطرارده كلمشدر كه چونكه حق سبحانه وتعالى زميني صو اوزره
خلق ايتدي حركت ايتمكه باشلادي ملائكه كرام ديديلر بو بركيمسه قرارگاه اولمز حق تعالى
قدرت كامله سيله اوزرينه طاغلر يرتدي پس انلر ايله قرار دوتدي وانهارا دخي زمينده ايرمقلر
خلق ايتدي وسبلا لعلكم تهتدون دخي ايچنده يوللر يرتدي تاكه سيز مقاصدكوزه
واصل اوله سيز وعلامات دخي زمين ايچنده نشانلر خلق ايتدي تاكه صافي اولانلر
انلرله يولي بوله لر وبالنجم هم يهتدون ويلدزله كندولر كيجه ده يولي بولورلر صاحب
الانوارده محمد بن كعب يولي بولمده مشهور ايديلر افمن يخلق كمن لا يخلق پس ايا بركمسه كه
بو مذكور اولان اشيايي قمو يرتدي شول كمسنه كبيدر كه اصلا برنسنه يرتمز افلا تذكرون
پس نيچون پند الوب تامل ايتمزسيز تاكه اوكونه تشبيهك قبحن بيله سيز وان تعدوا نعمة الله
لا تحصوها واكر خدانك نعمتلرين صايرسيز انك عددني ضبط ايتمكه قادر اولمزسيز
ان الله لغفور بي شبهه كيم ايزد متعال غايتيله مغفرت ايدجيدر كه نعمتلرينك شكري
اداسنده ايتدككوز تقصيراتي عفو ايدر رحيم زياده شفقتله سيزي اسركر كه اول
تقصيرك سببيله نعمتلرين سيزدن منع ايتمز والله يعلم ما تسرون وما تعلنون
وحق جل وعلا عقايدكوزدن واعمالكوزدن كيزلي طوتدوغكوز نسنه يي واشكارا
ايتدكوزي بيلور والذين يدعون من دون الله وشول باطل معبودلر كه تنكرينك
عبادتندن واز كچوب انلري عبادت ايدرلر لا يخلقون شيئا برازنسنه يرتمزلر وهم
يخلقون وكندولر خلق اولنورلر اموات انلر مرده لردر غير احياء بحسب الذات حياتلري
يوقدر وما يشعرون ايان يبعثون وبيلمزلركه كندولره عبادت ايدنلر قنغي وقت قبورلرندن
احياء اولنوب كوندرلمش قيلنورلر الهكم اله واحد معبودكوز بر معبوددر كه شريكي قبول
ايتمز فالذين لا يؤمنون بالآخرة پس آخرتك وجودينه تصديق كتورميانلر قلوبهم منكرة
كوكللري حقي انكار ايدوب قبول ايتمزلر وهم مستكبرون وانلر پيغمبرك متابعتندن
سركشلك ايدرلر لا جرم ان الله يعلم ما يسرون وما يعلنون حقا كه تنكري
تعالى كيزلي واشكارا قيلدوقلري نسنه يي بيلور انه لا يحب المستكبرين تحقيقا
كه ايزد ذو الجلال تكبر ايدنلري سيومز واذا قيل لهم ماذا انزل ربكم دخي چون
كندولره ديلوركه تكوز قنغي شي ايندردي يعني پيري برنه على طريق الاستهزاء بو كلامي
سويلدكلرينده قالوا اساطير الاولين ديرلر كه پيغمبرلرك افسانه سيدر ليحملوا اوزارهم
كاملة يوم القيامة تاكه روز قيامتده كناهلريني بالتمام قالده لر ومن اوزار الذين
يضلونهم دخي كمراه قيلدقلري كيمسه لرك كناهلرندن برمقدار قالده لر بغير علم

اولحالده کمراه اولانلرینی دا انسلدر الا ساء ما یزرون آکاه اولک کیم کوتودر کلری
اشیا غایتله مذمومدر قد مکر الذین من قبلهم تحقیقا کیم اهل مکه دن اسبق اولانلر
پیغمبرلرک اهلاکیچون منصوبه لر دوزدیلر فاتی الله بنیانهم من القواعد پس حق جل وعلانک
فرمانی یاپدوقلری شیا به تملرندن کلدی فخر علیهم السقف من فوقهم پس اوستلرندن
دام اوزرلرینه دوشدی یعنی دیوارلر اوزرلرینه دوشمدن اول دام دوشدی واتاهم العذاب
من حیث لا یشعرون وکندولره اشکنجه بیلمدوکلری یردن کلدی ثم یوم القیمة
یخزیهم صکره حق جل وعلا قیامت کوننده کندولرین رسوا وذلیل ایدر ویقول این
شرکائی دانلره استهزا ایدوب سویلر قنده دربنم ارتاقلرم الذین کنتم تشاقون فیهم
شول اوزنا فکر ایلدکلرک شانده اهل ایمانله عداوت ایدر ایدیکوز قال الذین اوتوا العلم
دیدی شول کیمسه لر که کندولره دانش ویرلدی ان الخزی الیوم والسوء علی الکافرین
بیشبهه کیم بو کون ذلت وعذاب کفر ایدنلر اوزرینه در الذین تتوفیهم الملائکة ظالمی انفسهم
شول کفره که فرشته لر روحلرین قبض ایدرلر اول حالده کر کندو نفسلرینه ستم ایتمشلر
عذابه موجب اولان اشیایه ارتکاب ایتمکله فالقوا السلم موتی مشاهده ایتدوکلری
صکره صلحی اختیار ایدوب وحدانیته مقر اولوب دیرلر ما کنا نعمل من سوء هیچ بمانلک
ایشلمه مش ایدک بو ملائکه کندولره جواب ویرورلر که بلی ان الله علیم بما کنتم تعملون
کفر ومعصیتی ایشلدیکوز زیرا علی التحقیق ایزد جل جلاله ایشلدوکوز اشیایه
دانادر فادخلوا ابواب جهنم پس دوزخک قاپولرینه کیرک یعنی هر صنف کندویه
مهیا اولان قاپودن کیرسون خالدین فیها ایچنده اقامت علی الدوام تقدیر ایتدوکلری
حالده فلبئس مثوی المتکبرین پس غایتله بددر اهل تکبرک مکانی وقیل للذین اتقوا
دخی پرهیزکار اولانلره دینلدی ماذا انزل ربکم نه نسنه نازل ایتدی ربکوز قالوا خیرا
دیدیلر ایولکه جامع اولان نسنه نازل ایتدی للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة ایولک
ایدنلره بو جهانده برکوزل مکافات وار ولدار الآخرة خیر دخی بیشبهه آخرت جهانی
انلره بو جهانک نعمتلرندن یکراکدر ولنعم دار المتقین وزیاده کوزلدر پرهیزکارلرک
مکانی جنات عدن یدخلونها مستقبلر سرای اقامت باغچه لرکه انلره کیرورلر تجری من
تحتها الانهار اشجاری آلتندن ایرمقلر اقر لهم فیها ما یشاؤن کندولره انواع مشتهیات
ایستدکلری شیء ایچنده وار کذلک یجزی الله المتقین بو مکافات کیبی تنکری تعالی
پرهیزکارلره مکافات ایدر الذین تتوفیهم الملائکة شول پرهیزکارلر که فرشته لر
روحلرین قبض ایدرلر طیبین کفر ومعصیتدن پاک اولدوقلری حالده یقولون
سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون تعظیم طریقیله فرشته لر کندولره دیرلر

سلامت اوزره کز اولسون ایشلدکوز خیرات وحسنات مقابله سنده بهشته کیرک
هل ینظرون الا ان تأتیهم الملائکة کفار برنسنه بکلمزلر الا که فرشته لر
کندولره کله لر تا کندو روحلرین قبض ایده لر او یأتی امر ربک یا خدانک فرمانی کندولره
کله یعنی دیدوکی قیرن عذاب کندولره کله کذلک فعل الذین من قبلهم
بو شرک وتکذیب کندولردن اسبق اولانلر ایشلدیلر وما ظلمهم الله وانلره تنکری
تعالی ستم ایتمدی ولکن کانوا انفسهم یظلمون ولکن کندو نفسلرینه کفر ومعصیتله
ستم ایدرلردی فاصابهم سیئات ما عملوا پس ایشلدوکلری ایشلرک
مکافاتی کندولره دکدی وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن وکندولرین
تبلدی اول شئک سزاسی که انکله استهزا ایدرلردی وقال الذین اشرکوا
لو شاء الله ما عبدنا من دونه من شیء نحن ولا آباؤنا دخی کفر ایدنلر دیدیلر تنکری
تعالی ایستسیدی کندوسندن اوزکه هیچ برنسنه یه عبادت ایتمزدک ونه
بدرلرمز ولا حرمنا من دونه من شیء دخی خدانک حکمی تجاوز ایدوب کندوزمزدن
اصلا برنسنه تحریم ایتمزدک اهل شرک بو کلامی استهزا طریقیله دیرلردی نه انکه عقیده لری
بو ایدی حسین بن فضل البلخی منقولدر که دیدی اکر کفار بو سوزی تعظیم واجلال
ومعرفت طریقندن دیرلردی حق سبحانه وتعالی انلره بو سوز سببیله عیب ایتمزدی
کذلک فعل الذین من قبلهم بونلرک ایشی کبی بونلردن ایلرو اولانلر ایشلدیلر فهل
علی الرسل الا البلاغ المبین پس پیغمبرلر اوزره حقی اشکارا ایدوب یتشدرمکدن اوزکه
برنسنه واربی یعنی اندن غیری اوزرلرینه برشیء یوقدر ولقد بعثنا فی کل امة رسولا
برکروه اوارسنده برپیغمبر کوندردک که انلره امر ایدر ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت
که خدایه عبادت ایدک وتنکریدن ماعدا اولان معبودلرک عبادتندن کندوکزی صاقندیرک
فمنهم من هدی الله پس انلردن برقسم وارکه ایزد ذوالجلال انی ایمان کتورمکه موفق قیلدی
ومنهم من حقت علیه الضلالة وانلردن بربلوک وارکه کمراهلک اوزرینه لازم اولدی
فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبة المکذبین پس ای معشر قریش یریوزنده کزوب
کورک پیغمبرلری یلانه نسبت ایدنلرک صوکی نیجه اولدی ان تحرص علی هدیهم اکر هدایتلری
اوندره زیاده چالشورسن انلر طریق حقه کلمزلر فان الله لا یهدی من یضل زیرا علی التحقیق
تنکری تعالی هدایت ایتمز شول کیمسه یی که انی کمراه ایتمک استدی وما لهم من ناصرین وانلره
هیچ یاردمجیلر اولمیاکه دوغری یولی کندولره کوستره لر واقسموا بالله جهد ایمانهم
دخی خدایه آند ایچدیلر اندلرین تحقیق ایتمکله غایتله سعی ایتمشلر ایکن بونک اوزره که
لا یبعث الله من یموت تنکری تعالی دیرلتمز قبلوب کوندرمز شول کیمسه که مرسا اولور بلی نفیدنصکره

دوشن کلامه ایجاب ایدر یعنی حق تعالی میت اولانلری کوندردر وعدا اول کوندرمك
خصوصنده اولنان وعده علیه انك اولمسی حق تعالی اوزره لازم کبیدر حقا
بر درست وعد که تخلفی قبول ایتمز ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولکن خلقك چوغی
بیلمزلر که مبعوث اولورلر کندولو لیبین لهم ایزد جل جلاله انلری مبعوث قیلور تا که
کندولره بیان ایدر الذی یختلفون فیه شول شیء که انده اختلاف ایدرلردی
ولیعلم الذین کفروا انهم کانوا کاذبین وتا که کفر ایدنلر بیله لرکیم علی التحقیق کندولر یلانجیلر
ایدیلر اول سببدن که کندولر دیرلردی کیم حشر ونشر یوقدر انما قولنا لشیء بوندن غیری
برنسنه یوقدر که دیمکز برنسنه یه اذا اردناه حقی اونك اولمسین ایسترز ان نقول له کن فیکون
کیم اکا دیرز وجوده کل درعقب وجوده کلور وخلاصه کلام بو که خدانك قدرتی قتنده
اشیانك تکوینی مدد وماده یه متوقف دکلدر پس برقادر ومختار که اشیایی بی ماده ومدد
ابتداء ایجاد ایدر انلرك اعاده سنه ارادتی تعلق ایدیجك کندویه ممکن واساندر والذین
هاجروا فی الله دخی شول کیمسه لر که خدانك رضاسنده اوطانلرین ترك ایدیلر من بعد
ما ظلموا ستم کورمش قیلندقلرندنسکره وانلر شیعیدر وصحابه کرامدرلر که کفار دمکه
کندولره چوق ایجیدیلر لنبوئنهم فی الدنیا حسنة البته انلره بو جهانده برکوزل
یر مکان قیلارز واو مدینه منوره در ولاجر الاخرة اکبر وبی شبهه کیم او برجهانك
ثوابندن چوق یوکدر لو کانوا یعلمون بیلورلر اولسه یدیلر یعنی کفار بیلسه یدیلر
که حق جل وعلا ایکی جهانك ثوابی اهل هجرته ویرور البته انلره موافقت ایدرلردی
الذین صبروا وعلی ربهم یتوکلون اهل هجرت شول کیمسه لردر که کفارك
اذیتی اوزره صبر ایدوب پروردکارلری اوزره اعتماد ایدوب امورلرین اکا
تفویض ایدرلر چون کفره قریش کندونه عملیله دیرلردی تنکری تعالی
بشر مقوله سندن پیغمبر کوندرمکدن منزهدر حق سبحانه وتعالی بو کلامی
اوزرلرینه رد ایدوب بیوردی وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم
دخی سندن اسبق خلقك دعوتنه کوندرمدك الا ایر کیشیلر که فرشته
لرله کندولره خبر کوندررز یعنی عادت الهیه بونك اوزره جاری
اولدی که حق تعالی جل وعلا خلقك دعوتنه بشردن اوزکه برکیمسه
کوندرمز واکر بو کلامه شك ایدرسیز فاسئلوا اهل الذکر اهل کتابدن
یعنی انلرك علماسندن صورك ان کنتم لا تعلمون اکر سز انی بیلمزسیز
بالبینات والزبر صدر آیتده مذکور اولان لفظ رجاله صفتدر یعنی
سندن اسبق مرسل قیلدق الا ایر کیشیلر که معجزاته وکتبه مقارندولر

نصف الجزء

وانزلنا

216

وانزلنا الیك الذکر دخی سکا قرآنی ایندردك لتبین للناس ما نزل الیهم
تا که امر ونهیدن خلقه اظهار ایده سن شول شیء که کندولره اندرلدی ولعلهم
یتفکرون وتا که انلر انك ایچنده تأمل ایدوب حقایق اشیایی فهم ایده لر
افامن الذین مکروا السیئات پس امین اولدیمی شول کیمسه لر که انبیایه
یرمانلکلر ایدیلر که ان یخسف الله بهم الارض حق سبحانه
وتعالی یری کندولرله چوکدرمه او یأتیهم العذاب من حیث لا یشعرون
یا بیلمدکلری یردن کندولره عذاب کله او یأخذهم فی تقلبهم یا تجارت ایچون
سفرده دوتوب کوچکلرینه عذابله کندولرین اله فما هم بمعجزین که انلر تعالی
عقوبتلرندن تعجیز ایدیجی دکللر او یأخذهم علی تخوف یا خود امین اولدیقلری اندنکه
تنکری تعالی کندولرین قورقو اوزره اولدوقلرنده اله یعنی حق تعالی کندولردن
اسبق برجماعتی اهلاك ایدوب کندولر انلرك هلاکندن برخوف حاصل ایدوب
اول خوف اوزره هلاك اولنه لر فان ربکم لرءوف رحیم پس بلا شبهه که پروردکارکز
بو ایکی صفتك غایتیله متصفدر که کفارك عقوبتنده عجله ایتمز اولم یروا الی ما
خلق الله ایا تفکر ایدوب بقمزلرمی شول شیئه که تنکری تعالی یرتدی من شیء هر نسنه مقوله
سندن یتفیؤ ظلاله سایه لری رجوع ایدر عن الیمین والشمائل صاغدن وصولدن
سجدا لله خدایه سجود ایتمشلر ایکن وهم داخرون وحال بو که انلر مطیع ومنقاددرلر ولله یسجد
ما فی السموات وما فی الارض وخدای ذو الجلاله سجده کتوردر شول اشیا که کوکلرده در
وشول نسنه لر که زمینده در من دابة حرکت ایدیجی قسمندن والملائکة وفرشته لر
دخی سجده کتوردرلر وهم لا یستکبرون وحال بو که ملائکه خدانك عبادتندن
سرکشلك ایتمزلر یخافون ربهم من فوقهم پروردکارلرندن قورقرلر کیم اوستلرندن
برعذاب یولله ویفعلون ما یؤمرون وطاعتدن فرمان اولندوقلری
نسنه یی ایشلرلر وقال الله لا تتخذوا الهین اثنین دخی حق جل وعلا دیدی
ایکی معبود ایدنمکوز انما هو اله واحد بوندن غیری برنسنه یوقدر
که معبود برمعبوددر فایای فارهبون پس بندن خوف ایدك غیری
کیمسه دن خوف ایتمك وله ما فی السموات والارض وکوکلرده وییرده
اولان اشیا اول خدایی یکتایه مخلوق ومملوکدر وله الدین وطاعت
وانقیاد کندویه مخصوصدر واصبا لازم وثابت اولدوغی حالده
افغیر الله تتقون پس نیچون خدادن اوزکه اولان شیدن قورقرسیز
وحال بو که نافع وضار کندودر وما بکم من نعمة فمن الله ونعمه مقوله سندن

سجدة

هرنه كه سيزه متّصل اولدي خدانك فضل وكرمندندر ثمّ اذا مسّكم
الضرّ فاليه تجأرون صكره كه سيزه بر بدلك ديكيجك كندو طرفنه
تضرّع وزادلك ايدرسيز غيركيمسه يه ايتمزسيز ثمّ اذا كشف الضرّ عنكم
صكره سيزدن اول بدلكي قالدردوغنده اذا فريق منكم بربهم يشركون
اول وقت سيزدن بركروه بوردكارلرينه اورتاق قيلارلر ليكفروا
بما آتيناهم تاكه كندولره ويردوكمز شيئه كفر ايدرلر يعني انلردن دفع ايتدوكمز
بلامقابلەسنده شكر ايديه جك يرده كفر ايدرلر فتمتّعوا فسوف تعلمون
پس بو جهانده برقچ كون كيچنون كه تيزده احوالكزك نتيجه سن بيليجكسز و
يجعلون لما لا يعلمون نصيبا دخي بيلمجكلري اصنامله يعني بتلره
بربهره قيلارلر مما رزقناهم كندولره دوزي قيلدوغمزنسنه دن تالله لتسئلنّ
عمّا كنتم تفترون خدايه قسم كه البتّه باغلدوغكز يالاندن اوتري صورلورسيز ويجعلون
لله البنات دخي خداء عزّ وجلّ قيزلري قيلدلر بني خزاعه وكنانه طايفه‌لري ديرلردي
ملائكه تنكرينك قيزلريدر سبحانه خدانك ذات پاكي بوكونه اشيادن منزّهدر
ولهم ما يشتهون وآرزو ايتدكلري شي يعني اوغوللري كندولره مخصوص قيلارلر
واذا بشّر احدهم بالانثى وچون برلري دختري كلمسيله مژده لنور ظلّ وجهه مسودّا
يوزي قره اولور يعني آثار حزن وغم چهره سندن نمايان اولور وهو كظيم
وكندوسي جعله دولمشدر يتوارى من القوم من سوء ما بشّر به مژده
لندوكي نسنه نك بدلكندن دوست وخصمدن صاقلنوب فكر ايدر
ايمسكه على هون يا اول طوغمشي خوارلك اوزره دوتوب صاقلر
ام يدسّه في التراب يا خود اني صاغ ايكن توپراغه كومر الا ساء ما يحكمون بر
آكاه اولك كيم مشركلرك حكمي غايتله بدحكمدر للذين لا يؤمنون بالآخرة
مثل السوء يمان صفت يعني ادكلو ولاده محتاج اولوب قيزلردن كراهت ايتمك
عقبايه ايمان كتورميانلرده در ولله المثل الاعلى وهر نسنه اوزره يوجه لنمش صفت
وجوب ذاتي وغناي مطلق ايله متصف اولان خداي ذو الجلالدر وهو العزيز
الحكيم وكندودر هر نسنه اوزره غلبه ايدن اشياني كما ينبغي ايشليان
ولو يؤاخذ الله الناس بظلمهم واكر ايدرسه عزّ وجلّ خلقي كفر ومعصيتلري سببيله
مؤاخذه ايتسيدي ما ترك عليها من دابّة كفر شآمتندن يرك يوزي اوزره
بر متحرك قومزدي ولكن يؤخّرهم الى اجل مسمّى ولكن انلري بر تعيين اولنمش مدته دك
كيرو قويريعني عمرلري ايچون تسميه اولنان مدته دك انلري تأخير ايدر تاكه توالد ايدرلر

فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون پس اول
محل كه حياتلرينه معيّن اولان وقت كلوب منقضي اولورنه برساعت كيرو قاله
بيلورلر ونه برساعت ايلرو كيده بيلورلر همان اول محل هلاك اولورلر ويجعلون
لله ما يكرهون وكندو نفسلرينه ايستمدوكلري شيء خدايه قيلارلر وتصف
السنتهم الكذب وبيان ايدر كه بو كونه افترا ايدرلردي ديللري يالاني وصف
ايدر يعني ديرلر ان لهم الحسنى على التحقيق بهشت جاوداني كندولرك در چون
كفّار ديرلردي على سبيل الفرض والتقدير آخرته رجوعمز اولورسه كوزل
مرتبه‌لره نائل اولورز حق تعالى بو سوزلرين اوزرلرينه رد ايدوب
نقيضني كندولره اثبات ايدوب بيوردي لا جرم ان لهم النار يعني
شك وشبهه يوق انلره دردوزخ وانهم مفرطون دخي على التحقيق انلر جهنمه
ايلرو كوندرلمش قيلنورلر تالله لقد ارسلنا الى امم من قبلك خدايه قسم كه سندن
ايلرو اولان كروهلره پيغمبرلر كوندردك فزيّن لهم الشيطان اعمالهم پس ابليس
شقي ايشلرين كندولره آراسته ايدوب انلر اوزره مصر اولديلر فهو وليّهم
اليوم پس بو كون يعني دنياده شيطان دوستلريدر ولهم عذاب اليم
وانلره كدردلو اشكنجه وما انزلنا عليك الكتاب الا لتبيّن لهم الذي
اختلفوا فيه وبيز اوزره قرآني ايندرمدك الا كه خلقه بيان ايدهسن شول شي
كه انچون اختلاف ايتديلر يعني اول مصلحتلر ايچون منزل قيلدق تاكه توحيد
وحشر ونشر وقضا وقدر واحكامده اولان اختلافلريني بيان ايدوب طريق حقي
انلره كوستره سن وهدى ورحمة لقوم يؤمنون دخي قرآني اوزره كه ايندردك
الا كه دوغري يول كوستره ورحمت اوله بر كروهه كه خدانك وحدانيتنه تصديق
كتورورلر والله انزل من السماء ماء فاحيا به الارض بعد موتها وايزد ذو الجلال
كوك طرفندن صو ايندروب انكله زميني زنده قيلدي زمينك اولمسندن صكره
يعني زمين قوري قتي قدنصكره كوك سمتندن ايندردوكي صو ايله انواع نبات آني
ايچنده پيدا ايتدي ان في ذلك لآية لقوم يسمعون تحقيقا كه بو مذكور اولان
نسنه ده برا اولو علامت وار بر جماعته كه تدبر وانصاف ايشتمه سن ايشدرلر وان لكم في الانعام لعبرة
بشهه كه سزيچون دوارمقوله‌سنده بربيوك دلالت وار كه انك سببيله جهلدن علمه
عبور ايدرسز نسقيكم مما في بطونه تا دنلرنده اولان شيدن سيزه ايچورورز من بين
فرث ودم لبنا برسودكه سركين وقان آراسنده پيدا اولمش خالصا قانك رنكندن
وسركينك رايحه‌سندن پاك اولمش سائغا للشاربين ايچنلره تاتلمش ومن ثمرات النخيل

وَالْاَعْنَابِ وخرما لرك واوزوملرك ميوه لرندن تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا اول
ميوه دن مست ايدجك نسنه ايدنرسيز بو آيتي خمر حرام اولمدن اول نازل
اولدي يا سكردن مراد نبيذدر وَرِزْقًا حَسَنًا دخي بر كوزل روزي ايدن
ايدنورسيز قوري اوزم وخرما وپكمز وسركه كبي اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ تحقيقا كه انده بر بيوك نشان واردر كروهه كه عقوللرين ايا تده
نظر وتأمل ايتمكه استعمال ايدرلر وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ دخي پروردكارك
بال اروسنه الهام ايتديكه اَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا طاغلرك بعضسني
اوه لر ايدنوك وَمِنَ الشَّجَرِ واغج مقوله سيك برمقدارين دخي وَمِمَّا يَعْرِشُونَ
وخلق بنا ايدوب قالدردقلري اشيانك بعضلرين دخي ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
صكره دوكلي ميوه لردن تناول ايدكه هر استها ايتدكك ميوه نك چچكندن
اوتلدوك فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ پس خداوندكك يوللرينه يوري يعني بالك عملنده
خدا سكا الهام ايتدوكي يوللرده يوري ذُلُلًا مطيع ومنقاد اولدوغكك حالده
يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا قارنلرندن چيقر شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ رنكلري كونا
كونا بر ايچيلجك نسنه يعني بربالكه سن وفصل حسبيله بياض وصاري
وقزل وسياه در فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ايچنده خلق ايچون دردلودن شفا واركندو
ذاتيله نته كه امراض بلغميه نك دفعنده استعمال اولنوريا كندوسيله براوزكه
دوانك تأديسيله نته كه ساير امراضك مداواسيچون تناول اولنور زيرا اطبا معاجينك
جزء اعظمي بالدر واز بر معجون اولكه ايچنده بال اولميه اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ تحقيقا كه بال زنبورنك كيفيت عملنده بر عظيم علامت واردر كروهه
كه تأمل ايدرلر زيرا بر كمسنه كه اول افعال غريبه ده واعمال دقيقه ده
زنبورك اختصاصني مشاهده ايتدي جزم ايدركه البته بر قادر حكيم وار
كه كندولره بو شيئي الهام ايدر وَاللهُ خَلَقَكُمْ وحق جل وعلا سيزي عدمدن وجوده
كتوردي ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ صكره اجال مختلفه ايله ارواحكزي قبض ايدر وَمِنْكُمْ
مَنْ يُرَدُّ اِلٰى اَرْذَلِ الْعُمُرِ وسيزدن بر قسم واردر ياشك الحقر كنه دونمش قيلنور
لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا تاكه دانستندنصكره بر نسنه بيلميه يعني تاكه طفوليت
حالتنده كنتوبيا ولان قلت فهم وكثرت نسيان پيرلك عصرنده اوله اِنَّ اللهَ عَلِيمٌ
قَدِيرٌ بي شبهه كيم خدا عز وجل عمرلرك مقاديرلرينه داناهر نسنه اوزره
كوجلودكر نشاط صاحبي ولان كنجك جانن الوب پيرناتوانى ابقا ايدر وَاللهُ
فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ وحق جل وعلا بر مقدارلركزي برمقدار

اوزره

اوزره ايلرو دوتدي روزي خصوصنده كه كيمكوزي (مالي وكيمكوزي) بوقسل قيلدي
وكيمكوزي خادم وكيمكوزي مخدوم قيلدي فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ
پس شول كمسنه لركه رزقده اوزكه لري اوزره تفضيل اولنديلر كندولره اولان
روزيي دوندريجيلر دكل عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ صاغ اللري مالك اولدوغي
كمسنه لر اوزره زيرا قوللره ويردوكلري روزي خدادن معين اولان قوللرك
رزقيدركه تكري تعالى انى انلر ايچون انلرك اليله اوزره اجرا ايتمشدر فَهُمْ
فِيهِ سَوَاءٌ پس خدانك رزقنده مالك اولنلر ومملوك اولنلر برابردرلر اَفَبِنِعْمَةِ
اللهِ يَجْحَدُونَ پس نيچون خدانك نعمتنه انكار كتوردولركه بو دليللرك ايضاحني كندولره
انعام ايتدوكدنصكره انى انكار ايدرلر وَاللهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وحق جل
وعلا جنسكوزدن سيزه قاريلر قيلدي تاكه انلرله انسيت ايده سيز وَجَعَلَ لَكُمْ
مِنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وقاريلركوزدن سيزه اوغللر وقيزلر قيلدي چونكه قيزلرك
خدمتي خانلرده زياده در حفده عنوانيله ذكر اولنديلر زيرا لغت عربيه ده
خدمته شتاب ايدن كمسنه يه حافد ديرلر جمعي حفده كلور وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وپاكيزه ولذيذ اولان اشيادن سيزه روزي قيلدي اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ پس نيچون اهل
شرك اصلي اولميان شيئه تصديق كتوردولر وَبِنِعْمَتِ اللهِ هُمْ يَكْفُرُونَ
وخدانك نعمتني كندولر انكار ايدرلر وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ
رِزْقًا مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ شَيْئًا دخي خدانك عبادتندن واز كچوب عبادت
ايدرلر شول شيئه كه كوكلر ويردن كندولر ايچون بر ازنسنه روزي ويرمك قيلمغه
مالك اولميه وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ونه كه مالك اولمغه قادر اولورلر فَلَا تَضْرِبُوا لِلّٰهِ
الْاَمْثَالَ پس خدايه مثللري اورمك يعني بتلري كا قياس ايدوب انلري
اكا اورتاق قيلمك اِنَّ اللهَ يَعْلَمُ بي شبهه كيم حق جل وعلا سوزكزك فسادني بيلور
وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ وسيز انى بيلمزسيز ضَرَبَ اللهُ مَثَلًا خداي ذو الجلال بر مثال
پيدا ايدوب ويرديكه عَبْدًا مَمْلُوكًا بر ازادسز قوله لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ بر نسنه اوزره
قدرتي اولميه وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا وبر كمسنه كه بزدن صدور
ايتمش بر كوزل روزي كندويه روزي قيلدق فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا
پس اول كمسنه رزقدن كيزلى واشكارا صرف ايدر هَلْ يَسْتَوُونَ بو ايكي قسم
برابر اولسونلرمي يعني بنده بي اختيار خواجه صاحب اقتدار ايله برابر اولمازلر
پس اعجز مخلوقات اولان بتلر نيچه قادر على الاطلاقه اورتاق اوله بيلورلر نظم
راه تنور لايزالى ٭ از شرك وشريك هر دو خالى ٭ تنبذه كه عاجز است محتاج ٭

که له بروبصاحب تاج الحمد لله جمیع حمد وثنا اول خدایه مخصوصدر
زیرا قمو نعمتلر کندو کرمندن صادر اولدی بل اکثرهم لا یعلمون بلکه
مشرکلرین چوغی بیلمزلر که جمله نعم تنکریدندر بس اول جهتدن اوزکلره انلری
نسبت ایدرلر وضرب الله مثلا رجلین دخی ایزد جل جلاله بر مثل اوردی ایکی
کشی احدهما ابکم انلرک بیری دیلسیز طوغدی نه ایشیدر ونه سویلر لا یقدر
علی شیء ایش مقوله سندن برنسنه یه اوزره کوجی یوقدر وهو کل علی مولاه وحال بوکه کندوسی
اوزرینه متولی اولان کیمسنه اوزره آغردر اینما یوجهه اغاسی اولان کیمسنه انی قنغی
یره کوندرسه لا یأت بخیر برایولکله کلمز یعنی بر مکانه اوسال ولیجق کارسازلک
ایتمز هل یستوی هو ومن یأمر بالعدل برابر اولسون اول ابکم کشی شول کیمسنه ایله
که لسان فصیحله مکارم اخلاقه جامع اولان عدالت ایشلمسیله خلقه فرمان
ایدر وهو علی صراط مستقیم وحال بوکه اول شخص بردوغرو یول اوزره در قنغی
مقصده توجه ایدرسه آز سعیله اکا ایرشور بس نتکه بو کونه ابکم کیمسنه اول فاضل
اولان کیمسنه یه مساوی اولمز بی شبهه که بیچاعتیادا اولان بتلر قمو اشیانک موجدنه
برابر وشریک اولمازلر ولله غیب السموات والارض وکوکلرده ویرلرک پوشیده
اولان اشیالرینک بیلمسی خدای ذو الجلاله مخصوصدر وما امر الساعة الا کلمح
البصر وقیامتک ایشی بیرلکده برنسنه دکلدر الا کوز دوندرمسی کیبی او هو اقرب
بلکه اولندن تیزکدر زیرا لمح بصر ایکی فعلدر کوز قپامق وکوز آچمق و
قیامتک ایقاعی بر فعلدر اولوره ان الله علی کل شیء قدیر تحقیقا کیم خدا عز و
جل هر نسنه اوزره توانادر بس قادردرکه دفعه واحدهده جمیع خلقی احیا ایده
نه کیم علی طریق التدریج کندولرین ایجاد ایتدی بس انلر خبر ویروب دیدی والله اخرجکم
من بطون امهاتکم وحق تعالی جل وعلا سیزی انالرکوز قارنلرندن چیقردی
لا تعلمون شیئا برنسنه بیلمدککوز حالده وجعل لکم السمع والابصار
والافئدة وسزلکچون قولاقلری وکوزلری وکوکللری قیلدی یعنی سیزه بو
برالات قیلدی که انلرله معارف تحصیل ایده سیز لعلکم تشکرون تاکی سیزه ویردوکی
نعمتلر اوزره کندویه شکر ایده سیز الم یروا الی الطیر مسخرات فی جو السماء
ایا قوش قسمنه باقمزلر اولحالده که کوک ایله یر اراسنده اوچمغه رام اولمشلر ما
یمسکهن الا الله تنکریدن اوزکه برکیمسه انلری دوتمز زیرا دیلدا بدنلرینک
اغرلغی دوشمکی اقتضا ایدر ان فی ذلک لآیات لقوم یؤمنون تحقیقا که
قوشلرک هواده اوچمسنده قدرته کامله اوزره دلالت ایدیجی نشانلر وار د

برکروهه که ایمان کتوردولر والله جعل لکم من بیوتکم سکنا وخدای ذو الجلال خانه
لرکوزدن سزلکچون ارامگاه ایده جک مکان قیلدی وجعل لکم من جلود الانعام
بیوتا ودوارلرک دریلرندن سیزه خانه لر قیلدی تستخفونها یوم ظعنکم
کوچ ایتدککوز کون انلری یونکل بولورسیز ویوم اقامتکم واوتراق اولدوغکوز کون دخی
ومن اصوافها واوبارها واشعارها اثاثا دخی دوارلرک یوکلرندن وتویلرندن
وقیللرندن کیلجک ودوشیجک نسنه لر سیزه قیلدی ومتاعا الی حین وحزینه وفرختلرندن
سیزه برمنفعت قیلدی بر مدته دک والله جعل لکم مما خلق ظلالا وایزد جل جلاله
بردوغی شجر وبنادن سزلکچون کولکه لر قیلدی تا که انده سکون ایده سیز وجعل لکم من
الجبال اکنانا دخی سزلکچون طاغلرده مکانلر قیلدی که انلرده سکنی ایده سیز وجعل
لکم سرابیل تقیکم الحر دخی سزلکچون بنبه وکتان وحریر وغیرلرندن دونلر قیلدی که
اسیلکدن سیزی حفظ ایدر چون عربک یاننده حرارتدن صاقنمق اهم ایدی یالکوز ذکر
حرایله اکتفا اولندی وسرابیل تقیکم بأسکم دخی دموردن جبه وجوشن کیبی کیلجک
نسنه لر سزلکچون قیلدی تا که جنک محلنده بربرکوزدن بربرکوزه ایرشن زحمتلردن
سیزی صاقلیه کذلک یتم نعمته علیکم بونعمتلری اوزرکوزه اتمام ایتدی نعمتنی اوزرکوزه
اتمام ایدر لعلکم تسلمون تاکه سیز فرمانه مطیع ومنقاد اوله سیز فان تولوا فانما علیک
البلاغ المبین بس اکر سوزکه حمل ایتمیوب اعراض ایدرلر احکامی تبشیر ایتمکدن غیری اوزرکه
برنسنه یوقدر یعرفون نعمت الله خدانک احسانی بیلورلر یعنی اهل شرک معبود اولان
نعمتلری بیلورلرکه خدانک کرمندن صادر اولمشدر ثم ینکرونها صکره انلری انکار ایدرلر
که خدادن اوزکه یره عبادت ایتدیلر واکثرهم الکافرون وچوقلری عنادیوزندن انکار ایدنلردر ویوم
نبعث من کل امة شهیدا ویاد ایت اول کونی که هر بر کروهدن بر طانق کوندروروز
که ایمان وطاعت کتوردکلرینه کندولره شهادت ایده ثم لا یؤذن للذین کفروا
صکره کفر ایدنلره عذر کتورمکه دستور ویرلمز ولاهم یستعتبون ونه انلردن رضالیه
طلب اولنورلر یعنی انلره دینلمز کوزل اعمال ایشلمکله تنکریکزی سیزدن خشنود
ایدک زیرا آخرت دار تکلیف دکلدر واذا رأى الذین ظلموا العذاب دخی منکر اولدوقی
اول وقتی که ستم ایدنلر جهنم اشکنجه سن مشاهده ایدرلر فلا یخفف عنهم بس انلردن
عذاب یونکلنمز ولاهم ینظرون ونه انلر مهلت ویریلورلر واذا رأى الذین اشرکوا
شرکاءهم وقچن شرک ایدنلر اوزنافلرین کوردولر یعنی عبادتده خدایه شریک
قیلدوقلری بتلری کوردکلرنده قالوا ربنا هؤلاء شرکاؤنا دیرلر ای خداوندمز
بونلر اوزنافلرمزدرلر الذین کنا ندعوا من دونک شول اوزنافلرکه سنک غیرکدن عبادت ایدردک

تجاوز ایدوب کند ولره عبادت ایدرلک فالقوا الیهم القول بن بتلر انلرک سمنه سوزي
صالور یعنی حق تعالی بتلره قوت ناطقه ویروب انلره دیرلر انکم لکاذبون ایدی
علی التحقیق سیز یلانجیلر سیز هرگز بیزه عبادتکوز اولمدي ایتکوز عبادت نفس هوای نفسکزه
والقوا الی الله یومئذ السلم واول کون کم انواع عذابی مشاهده ایدرلر دنیاده ایتدوکلری
تکبردن نصکره ایزد ذو الجلالک حکمی طرفنه انقیادي صالدیلر وضل عنهم ما کانوا
یفترون وافترا ایتدکلری اشیا کندولردن ضایع اولدي الذین کفروا وصدوا
عن سبیل الله شول کیمسه لر که کفر ایدوب خدانک یولندن خلقی منع ایدرلر
زدناهم عذابا فوق العذاب کفر سببیله مستحق اولدقلري عذابدن بو فاده بو عذاب
کندولرینه ارتردق بما کانوا یفسدون اول سببله خلقی طریق حقدن منع ایدوب
یرمازلق ایدرلردي ویوم نبعث فی کل امة شهیدا علیهم من انفسهم
و یاده کتورا اول کونی که هر برکروهدن کندو نفسلرندن اوزرلرینه برشاهد
کتوره وز یعنی هر بر امته پیغمبرلرنی اوزرلرینه شهادت ایتمکه احضار ایدرز
وجئنا بک شهیدا علی هؤلاء و بونلر اوزره سنی گواه کتوردک تا که سنی تصدیق
ایدنلره و سنی تکذیب ایدنلر اوزره شهادت ایده سن ونزلنا علیک الکتاب
وقرآن عظیم الشانی اوزرکه اینددک تبیانا لکل شیء امور شرعیه دن هر نسنه یه
مبالغه ایله بیان ایتمک وهدی ورحمة وجمله خلقه دوغری یول کوسترمک
واسرکمک واول کیمسه که انک هدایتندن و رحمتندن محروم اولدي ایتدوکی
تقصیر جهتندن محروم اولدي وبشری للمسلمین واهل اسلامه بهشت جاودانله مژده ایتمک
ان الله یأمر بالعدل والاحسان بی شبهه که حق جل وعلا خلقه جمیع اشیاده
توسط ایتمکه وایولک ایتمکه فرمان ایدر وایتاء ذی القربی وخصملک یعنی اولان کسمنه یه احسان
ایتمکه دخی امر ایدر وینهی عن الفحشاء دخی زنا ولواطه کبی یمان فعلدن خلقی منع ایدر والمنکر
دخی بر فعلدن خلقی نهی ایدر که اکا مباشرت ایدن اوزره انکار اولنور والبغی وقوت غضبیه
محلسن اجرا ایتمکه قتل نفس وغصب اموال کبی دخی خلق اوزره استعلا و تجبر ایتمکدن
نهی ایدر واول قوت وهمیه نک مقتضاسندن ناشی اولان شیطنتدن وانسان
قسمندن نفسه کونلک بولنور بو اوچ صفتده مندرجدر و انکچون حضرت عبد الله بن
مسعود بیوردي قران عظیم الشانده خیر وشر بیاننده بو آیتدن جامع بر آیت یوقدر یعظکم
بو امر ونهی ایله ایتمکه و خیر و شر آراسنده تمییز ایتمک سیزه پند ویرور لعلکم
تذکرون تا که سیز پند دوتسیز واوفوا بعهد الله دخی خدانک پیماننی یرینه کتورک
یعنی حضرت پیغمبرلر اسلام اوزره بغلدکوز عهد وپیماننه وفا ایدک اذا عاهدتم

یعنی عهد بغلادیسکز ولا تنقضوا الایمان بعد توکیدها وانلري خدانک نامیله
بغلدقدن نصکره بوزمک وقد جعلتم الله علیکم کفیلا وحال بو که تنکري
تعالی یی اول عهدده اوزرکزه شاهد ونکهبان قیلدکوز ان الله یعلم ما تفعلون
بی شبهه کیم ایزد جل جلاله بیلور اول شی که ایشلرسیز عهدي بوزمقدن وکاکی
وفا ایتمکدن کتوردیلر که عربده ریطه نام بر عقل قاري واردي صباحدن اویله یه دک
قرواشلریله ایلکی بوروردي اندن نصکره اخشامه دک بوردوغنی بوزردي
حق جل وعلا عهدلرینی بوزن کیمسه لري اکا مشابه قیلدي پس قوللرینی
او کونه فعلدن نهی ایدوب بیوردي ولا تکونوا کالتی نقضت غزلها من بعد
قوة انکاثا دخی اولمک شول قاري کبی که ایلکینی برک بوردوقدن نصکره
بوروغنی بوزلمش رشته لر قیلدي تتخذون ایمانکم دخلا بینکم اوله حالده
که اندلرکزی اراکوزده مفسده ایدنور سیز ان تکون امة هی اربی من امة
اول سببله که بر جماعت کندوسي مال ورجال جهتندن بر جماعتدن زیاده
اوله یعنی جوقلغکوز سببیله بر جماعتله قیلدکلرندن اوتري اراکوزده اولان
عهد بوزمک انما یبلوکم الله به بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر
که حق جل وعلا بو کثرت وقلتکوز سببیله تجربه ایدنک معامله سي کبي
سیزکله معامله ایدر ولیبینن لکم یوم القیمة ما کنتم فیه تختلفون
والبته سیزکچون قیامت کوننده بیان ایدر اول شی که سیز انجنده اختلاف ایدردکوز
یعنی ثواب وعقابله سیزه مکافات ایدر ولو شاء الله لجعلکم امة
واحدة واکر تنکري تعالی ایستسیدي سیزي دین اسلام اوزره متفق بر امت
قیلوردي ولکن یضل من یشاء ویهدي من یشاء ولیکن ایستدوکنی ضلالته
قویر وایستدوکنی توفیقیله دوغری یول کوسترورکه مقصد اعلایه نایل
نائل اوله ولتسئلن عما کنتم تعملون والبته قیامت کوننده ایشلدوکوزدن
صوردلور سیز ولا تتخذوا ایمانکم دخلا بینکم واندلرکوزي اراکوزده غدر وخیانت
ایدنمکوز فتزل قدم بعد ثبوتها که بر دبان ایمانده احکام بیدالیدوکدن
صکره سورجیه وتذوقوا السوء دخی عذاب طریقندن اعراض ایتدکوز ولکم
عذاب عظیم واخرتده سزکچون اولو اشکنجه اولور وتنکرینک عهدین وپیغمبرک
بیعتنی بر آز عوض دنیوي یه تبدیل ایتمک انما عند الله تحقیقا کیم تنکري تعالی قتنده
اولان نعیم هو خیر لکم کندوسي سیزه خیرلودر فرنش سیزه وعد ایتدکلري اشیادن
ان کنتم تعلمون اکر ارباب علم وتمییز زمره سندن ایدکوز ما عندکم ینفد فنکوزده

اولان شی دکنوب فانی اولور وما عند الله باق وتنکری تعالی قتنده اولان شیء
همیشه موجوددر اصلا فانی اولماز ولنجزین الذین صبروا اجرهم والبته کفارک
اذیتی اوزره صبر ایدنلره اجرلرین ویرورز باحسن ما کانوا یعملون ایشلدوکلری
شیئک یکرکیله من عمل صالحا من ذکر او انثی هرکیم ارککك قسمندن یادیشی قسمندن
برکوزل ایش ایشلدی وهو مؤمن وحال بو که اول کیمسه ایمانه کلمشدر فلنحیینه حیوة
طیبة البته انی بر پاکیزه یاشمق یاشدورز زیرا اوکونه کیمسنه باقی ایسه
احوالی معلومدر واکر فقیر در بی بیشه نه کیم قسمتنه قناعت ایدوب انك سببیله
اوقاتی حلاوت عیشیله ایله کذران ایدر ولنجزینهم اجرهم والبته انلره اجرلرین
ویرورز باحسن ما کانوا یعملون ایشلدوکلری ایشك یکرکیله یعنی اکر کوزل
عملری ملاحظه اولنوب جزاسی ویریلور اندن صکره قلان اعمالك جزاسی اکاکوره ویریلور
فاذا قرأت القرآن پس اول وقتکه قرآن عظیم الشانك تلاوتنی ایتمك ایسترسن
فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم جناب ذو الجلاله التجا ایتمکه طالب اول
دکا معز تکذ سورلمش ابلیس خبیثك شرندن انه لیس له سلطان تحقیقا که
شیطان کندویه بر تسلط یوقدر علی الذین آمنوا وعلی ربهم یتوکلون شول
کیمسه لر اوزره که ایمان کتوروب پروردکارلری اوزره اعتماد ایدرلر انما سلطانه
علی الذین یتولونه علی التحقیق کیم ابلیسك تسلطی بر کیمسه اوزره یوقدر مکر
شول کیمسه لر اوزره تسلط ایدر که کندویه محبت ایدوب طاعت ایدرلر والذین هم
به مشرکون وشول کیمسه لر اوزره که ابلیس سببیله کندولر خدایه اورتاق قیلیجیلردر
واذا بدلنا آیة مکان آیة دخی قچن بر آیت قرآنیه یی نسخ ایدوب یرینه بر آیت قرآنیه
کتورورز والله اعلم بما ینزل وحق جل وعلا ایندردوکی شیئه دانا ترزدر قالوا انما
انت مفتر کفار دیرلر بو ندن تغیری برنسنه یوقدر که سن یا محمد یلاندن یقلیجی سن بل
اکثرهم لا یعلمون دیدوکلری کبی دکلدر بلکه چوقلری حکامك حکمتنی بیلمیوب
صوابی خطادن فرق ایتمزلر قل نزله روح القدس من ربك بالحق شویله که آنی عظیم
الشانی حضرت جبرائیل ربکدن دوغرولغله ایندردی لیثبت الذین آمنوا تا که
ایمانه کلنلری اعتقادلری اوزره ثابت قیله وهدی وبشری للمسلمین دخی طریق مستقیمی
کوسترمك ایچون واهل اسلامه مژده اولمق ایچون قرآنی ایندردی کتوردیلر که بو کلیمه
نام عجمی کیمسه حضرتك حضورینه قرآنی اوکرتمك ایچون کیجه لرده کلوردی قریش بو حالده
اکاه اولیجق دیدیلر محمد المصطفی بو کلیمه دن سوز اوکرنوب بیزه خدادن منزل
قرآندر دیو ادعا ایدر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ولقد نعلم انهم یقولون

انما یعلمه بشر دخی تحقیقا بیز بیلورز که کفار دیرلر محمد المصطفایه قرآنی بشردن
غیری بر کیمسه اوکرتمز لسان الذی یلحدون الیه اعجمی شول کیمسه نك دیلی که سوزلرین
استقامتدن منحرف قیلوب انك طرفنه دوندورولر عربی لسان دکلدر وهذا
لسان عربی مبین وکندولره اوقودوغی کلام بیان وفصاحت صاحبی بر
عربی لساندر بو ایکی جمله کفارك ایندوکی افترایی ابطال ایدر بو وجهله که محمد المصطفی
حقنده دیدکلکوز سوزه کوره مز بو دار اولان کیمسه دن اوکرندوکی سوز بر عجمی سوزدر
نه سیز ونه کندوسی انی انکلر وقرآن عظیم الشان ایسه بر عربی سوزدر که ادنی تامل
ایله انی فهم ایدرسیز پس نیجه بو سوزی اندن اوکرنمش اولور ان الذین لا یؤمنون بآیات الله
تحقیقا شول کیمسه لر که خدانك آیاتنه ایمان کتورمزلر لا یهدیهم الله تنکری تعالی
انلره دوغری یولی کوسترمز ولهم عذاب الیم وانلره بر دردلو اشکنجه وار انما
یفتری الکذب الذین لا یؤمنون بآیات الله خدانك آیاتنه ایمان کتورمیانلردن اوزکه بر کیمسه
بهتان کندو نفسندن پیدا ایتمز واولئك هم الکاذبون واول کروه کندولردر
کذب ایدنلر اوزکه لری دکل کتوردیلر که کفار قریش حضرت عماری وآناسی کفر ایتمك اوزره اکراه
ایتدیلر بعده آناسی قتل ایتدیلر حضرت عمار ایستدوکلری سوزی لسانی اوزره اکراهیله
اجرا ایتدی حضرتك حضورینه عرض ایتدیلر که عمار مرتد اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردی هرکز عماردن بو کونه شی صادر اولماز او بر کیمسه در که تپه سندن درناغنه دك
ایمانله دولمشدر بعده حضرت عمار اغلیه رك حضرتك درکاه معلاسنه کلدی حضرت
صلی الله علیه وسلم کوزینك یاشن سیلوب دیدی سکا نه اولدی اکر کفار سنی اکراه
ایتمکه دونرلرسه سن دخی دیدوکك سوزه دون بعده حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی من کفر بالله من بعد ایمانه هر کیم که کندو ایماندن صکره خدانك وحدانیتنی
انکار ایلدی عذابه مستحق اولدی الا من اکره وقلبه مطمئن بالایمان مکر شول
کیمسه کفر اوزره اکراه اولندی وحال بو که کوکلی ایمانله آرام پیدا اتمشدر یعنی عقیده سی
اصلا متغیر اولمیوب تصدیق اوزره ثابت اولمشدر ولکن من شرح بالکفر صدرا
ولکن شول قسم که کفر له سینه سین کشاده قیلدی یعنی انی اعتقاد ایدوب انکله خوش
حال اولدی فعلیهم غضب من الله انلر اوزره خدادن بر خشم وار ولهم عذاب
عظیم وانلره بر اولو اشکنجه اولور زیرا انك جرمندن عظیم بر جرم یوقدر ذلك بانهم
استحبوا الحیوة الدنیا علی الآخرة اول خشم وعذاب اول سببیله درکه انلر
بلا شبهه حیوت دنیویه یی نعیم ابدی اوزره ترجیح ایتدیلر وان الله لا یهدی القوم
الکافرین دخی اول سببله در کیم علی التحقیق ایزد جل جلاله کفر ایدن کروهه دوغرو

بول کوسترمز أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ اول کروه
شول کیمسه لردر که تنکری تعالی کوکللرینی و قولاقلرینی و کوزلرینی اوزره مهر اوردی
پس حقی ادراک ایتمکدن و اجنده تأمل ایتمکدن ابا ایتدیلر وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْغَافِلُونَ و اول کروه کندولردر غایت غفلتده کامل اولانلر لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي
الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ حقا کیبی شبهه انلر بر جهانده کندولردر اوتوزنلر ثُمَّ
إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا صکره علی التحقیق کیم پروردکارک
شول کیمسه لره که کفار ایله معذب اولدقلرندن صکره وطنلرینی ترک ایتدیلر
ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا صکره فی سبیل الله جالشوب جالشدقلری اوزره صبر ایتدیلر
إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا بی شبهه که پروردکارک اول ایتدوکلری هجرت و جهاد
و صبردن صکره لَغَفُورٌ بغشنده واقع اولان تقصیرلرین عفو ایدوب رَحِيمٌ
ایتلدوکلری اعمال سببیله کلیجکده کندولرین ایوسر کره يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ
عَنْ نَفْسِهَا مذکور قیل اول وقتی که هر جان ابجق کندو ذاتندن اوتری خصومت
ایدوب خلاصنه سعی ایدر وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ و هر جان ایشلدوکی شیئک
سزاسی کندویه ویریلور وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ و کندولر نقصان اجر سببیله ستم کورمش
قیلنمازلر وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً دخی تنکری تعالی بر کویی مثل قیلدی
یعنی برکروهه که تنکری تعالی اوزلرینه نعمتلر انعام ایدوب نعمتلر کندولرین
بطرانه عتلوب کفر ایتدیلر بعده حق تعالی اوزلرینه بلایی مسلط ایتدی پس اول
مثل اولنه جق کویک وصفنی بیان ایدوب بیوردی كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً اول
کوی ایجنده ساکن اولانلر ارباب شقاوتدن امین اولام ایلریدی يَأْتِيهَا رِزْقُهَا
رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ انلره کیجه جك نسنه لری هر یردن مستوفی کلور فَكَفَرَتْ
بِأَنْعُمِ اللَّهِ پس انلر ذو الجلالک نعمتلرین شکر ایتمیوب انکار ایتدیلر فَأَذَاقَهَا
اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ صکره حق جل و علا اول کویی خلقنه کیجه جك
نسنه کیبی کندولرین قبلیان اجلغک و قورقونک ضررینی بنشتردی بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ایشلدوکلری اشیا سببیله وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ قسم
اولسون که مکه خلقنه کندو عشیرتلرندن اولان محمد المصطفی خدادن رسالتله
کلدی فَكَذَّبُوهُ پس انی تکذیب ایتدیلر فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ درعقب کندولرین
انکنجه الدی وَهُمْ ظَالِمُونَ اول حالده کندولر ستمکاردرلر فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ
پس حق جل و علا سیزه روزی قیلدی و غنی ایشادن سیکوز حَلَالًا طَيِّبًا پاکیزه حرامله
قارشمامش اولدیغی حالده وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ دخی خدانک نعمتنه معترف اولوب

ذات

ذات باهر الصفاتنه حمد و ثنا ایدک إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ اکر کندویه پاکلوکن عبادت
ایدرکوز إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ بونلردن اوزکه برنسنه یوقدر که
حق جل و علا اوزکزه حرام قیلدی بوغازلنمیوب اولمیش و قانی و طنغوز اتی
وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ دخی اوزکزه حرام اولدی شول نسنه که بوغازلندوغی محل تنکرینک
نامندن اوزکه بر نامی ذکر اولنه فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ پس بر کیمسه که بو
محرماتک برینی یمکه محتاج اوله اول حالده که طالب لذة اوله نه حاجتندن ارتق
یمش اوله فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بی شبهه که تنکری تعالی مضطر اولانک کناهن
عفو ایدوب و لخصوصده رخصت ویرمکله اکا مهربانلک ایتمشدر وَلَا تَقُولُوا
لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ و دیللرکوز وصف ایتدوکی یلاندن اوتری دیمک
هَٰذَا حَلَالٌ بو حلالدر یعنی بحیره و سائبه قادنلرنده اولان بو دیللر کسیلمز
حلالدر وَهَٰذَا حَرَامٌ و بو حرامدر یعنی مزبورلرک قادنلرنده اولان دیشیلرمز
اوزره حرامدر حاصل کلام بو کرلسانکوز اوزره جاری اولان سوزلر دلیلسز
بر شئی تحریم و تحلیل ایتمک لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ تا که تنکری تعالی اوزره
یلانی بغلیه سیز إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ تحقیقا
که تنکری تعالی اوزره یلانی بغلیانلر قورتلمزلر مَتَاعٌ قَلِيلٌ ایتدوکلری
تحلیل و تحریم براز منفعتدر وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ و کندولرنه بردردلی شکنجه
اولور وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا دخی دین یهودیتله تدین ایدن کیمسه لر اوزره
حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ حرام قیلدق شول نسنه یی که بو سوره نازل
اولمزدن اول سورهٔ انعامده اوزرکه اوقودق و ثمز اشیایی حرام قیلدق وَمَا
ظَلَمْنَاهُمْ و اول اشیایی اوزلرینه تحریم ایتمکمزده انلره ستم ایتمدک وَلَٰكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ولکن کندولر جانلرینه ستم ایدرلردی که نا معقول ایشلره
ارتکاب ایدوب اول اشیانک تحریمی و لیمسیله معاقب اولدیلر ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ
عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ پس بی شبهه که پروردکارک شول کیمسه لره که نادانلک
سببیله بدلکی ایشلدیلر ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا درعقب اول بدلکدن
صکره توبه ایدوب ایولک ایتدیلر إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا علی التحقیق پروردکارک
توبه ایتدوکلرندن صکره لَغَفُورٌ رَحِيمٌ البته اول بدلکی مغفرت ایدوب
توبه ایدنلری احسانله اسیرکر إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً تحقیقا کیم حضرت ابراهیم
خلیل بر امت ایدی یعنی جمیع کمالاته جامع بر ذات شریف ایدی قَانِتًا لِلَّهِ خدای
تنکرینک فرمانته مطیع و منقاد ایدی حَنِيفًا جمیع ادیان باطله دن یوز جیورمشدی

ولم يك من المشركين وارباب شركدن دكل ايدي قريش انلردن اولدوقن زعم
ايدرلردي شاكرا لانعمه حق تعالى نك نعمتلرينه شاكر ايدي يجتبيه اجتباه
پيغمبرلكله انى منتجب قيلدي وهديه الى صراط مستقيم ومقصد اعلايه
انى ايلتدردي وآتيناه في الدنيا حسنة وبو جهانده آنكا بر ايوكك ويردك
كه جميع خلقه كندوي سيودردك بر مرتبه ده كه قموا اهل ملل آنكا انتساب ايدوب
مدح وثناسن ايدرلر وكوزل اولاد وعمر طويل آنكا احسان ايتدك وانه في
الآخرة لمن الصالحين وبي شبهه كيم حضرت ابراهيم وبر جهانده اهل جنتدندر ثم
اوحينا اليك صكره سكا يا محمد فرشته ايله خبر كوندردك كه ان اتبع ملة ابراهيم
توحيد خصوصنده واكا دعوت ايتمده حضرت ابراهيمك ملتنه يبرولك اوخنيفا
حضرت ابراهيم اديان باطله دن دين حقه ميل ايتمش ديني وما كان من المشركين
واهل شركدن دكل ايدي بلكه اهل توحيدك مقتداسي ايدي انما جعل السبت على الذين
اختلفوا فيه بوندن اوزكه برنسنه يوقدركه شنبه نك تعظيمي لازم قيلندي شول
كيمسنه لر اوزرينه كه شاننده پيغمبرلري اوزره اختلاف ايتديلر واول يهود طايفه سيدركه حضرت
موسى كندولره ديدي جمعه كونن تعظيم ايدك سوزين قبول ايتيوب ديديلر سبت كوننك تعظيمن
ايترز زيرا اول كوندركه انجلره حق جل وعلا كوكك ويرك يرتمسندن فارغ اولدي
پس حق تعالى شنبه كوننك تعظيمن كندولره الزام ايدوب تعظيمنده اوزلرينه خوف
تشديد ايتدي وان ربك ليحكم بينهم يوم القيمة وبي شبهه كيم پروردكارك
اره لرنده حكومت ايدر قيامت كونده فيما كانوا فيه يختلفون اول نسنه ده كه انجلره
اختلاف ايدرلردي ادع الى سبيل ربك پروردكارك يولنه يعني دين اسلامه
خلقي دعوت ايت بالحكمة حقي آشكار ايدن وشبهه لري زائل ايدن دليللرله
والموعظة الحسنة وكوكل اولان بندلر وخطابات مقنعه وحكايات نافعه در
وجادلهم بالتي هي احسن ومعاندلرله غايتله مستحسن اولان مجادله ايله مباحثه ايت
ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله تحقيقا كه پروردكارك كندوسي ايو بيلور
شول كيمسنه يي كه طريق حقدن كمراه اولدي وهو اعلم بالمهتدين وكندودر دوغري
يوله يولانلره دانا تر وهر كيمسه دن وان عاقبتم واكر بر كيمسه يه عقوبت ايدرسكز
فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به عقوبت اولندوغكز كبي بر عقوبت ايدك ولئن
صبرتم اولسونكه اكر صبر ايدوب عقوبتلرندن وازكچرسكز لهو خير للصابرين
بي شبهه كه صبر ايتمك ارباب صبره انتقام المقدن يكركدر واصبر وما صبرك الا
بالله وقتلانكر قتلنمغك بر كيمسه نك هميشه دكلدر الا اللهك توفيق وارادتيله

ولا

ولا تحزن عليهم واهل كفر ايماندن يوز چوردكلرندن اوتري غمناك
اولمه ولا تك في ضيق مما يمكرون وايدوكلري حيله لر جهتندن دارلقده اولمه
ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون بي شبهه كيم خدا جل وعلا
پرهيز ايدنلرله دركه انلره نصرت ومعونت ايدر وشول كيمسه لرله كه احسان صاحبلريدر
يعني انلره هميشه احسان ايدر
سورة بني اسرائيل مكية وهي مائة وعشر آيات
بسم الله الرحمن الرحيم
سبحان الذي اسرى بعبده ليلا شول ذات نقصدن تنزيه ايدرم شول پروردكاري
كه كندو قولني يعني محمد المصطفايي كيجه نك بر آز مقدارنده كوتوردي من المسجد
الحرام مكه مكرمه نك محترم مسجدندن الى المسجد الاقصى مكه دن اوزاق اولان
مسجده دك يعني بيت المقدسه دك الذي باركنا حوله شول بيت مقدس كه دينك
ودنيانك بركاتني چوره سنده قيلدق زيرا اول بقعهٔ مباركه حضرت موسى عصرندن
پيغمبرلرك عبادتخانه سي ولبجا طرافنده اولان اشجار وانهار حسابه كلمز
لنريه من آياتنا تاكه قدرتمزك نشانلرندن بر مقدار كندويه كوستره لم انه هو
السميع تحقيقا كيم حق جل وعلا كندودر محمدك اقوالني ايشيدن البصير انك
افعالني كما ينبغي كورن پس انلرم كوره كندويي اكرام ايدوب مقرب قيلدرم ويدند
كيم حضرت صلى الله عليه وسلم ام هاني خانه سنده ياتور ايكن جناب رب العزتدن حضرت
جبرئيل كلوب كندويي خوابدن قالدروب براقه اوزره بندردي بعده طرفة العينده مسجد
اقصايه واردي اندن صكره سمواته عروج ايدوب رب العزتي كوزيله مشاهده
ايلدي وكندويه نيجه خطابلر ايتدي نته كه كتب احاديث وسيرده مسطوردر وبو دكلو
مكانلري كشت وكذار ايتدكدن صكره مكانه رجوع ايلدي وهنوز دوشكي صاوومدي
وبو قدر مسافه بو آز مدتله قطع ايتمك استبعاد اولنماق كركدكه زيرا قتيك
ميداني واسعدر بوندن زياده تحملي وار وبو حالي اهل رسوخ شمسك سيرندن
تحقيق ايتدلوكه انك جرمي يوز التمش كرز كرهٔ ارض كبي كلور واول دقيقه نك
اقل قليلنده جرمي قدر مسافه قطع ايدر پس بو كائنات عنايت ربانيه ايله طرفة
العينده سياحات سموات وما فيهايي اينسه محل ريب دكلدر بعده صباح وقتي
اولنجه حضرت صلى الله عليه وسلم بو احوالي قريشه نقل ايتدي چون انلر بونك كوني
بو ايش بر امر محال كوردي تعجب ايلديلر وايمانه كلمشلردن بعض كمسنه مرتد اولدي
وبعضلري ابو بكره واروب ديديلر دوستك بويله سوزن سويلبور حضرت ابي بكر
انلره بو وجه اوزره جواب ويردي كه بو كلامي ديديسه سوزنده صادقدر

دیدلرسن بو کونه سوزیمه تصدیق کتوردوسن بیوردی اندن او ناق اولان
شیکده انی تصدیق ایده‌رم واول کوندن صدیق لقبله تلقیب اولندی وبعض کیمسه‌لر
بیت المقدسک وصفن صوردیلر همان بیت المقدس کندونه نمایان اولوب وصف ایتدی
انک وصفنی ایستدکلرنده دیدیلر وصفده خطا ایتمدی پس دیدیلر بیزه اول سمتدن
کلان دوه کاروانمزدن برخبر ویر حضرت صلی الله علیه وسلم اول دوه‌لرک صاییسندن
واحوالندن خبر ویروب دیدی فلان کون کونشک طلوعی محلنده مکه‌یه واصل اولورلر
قافله‌نک ایلروسنده سیاهه چالر برآق دوه یوردر ومحل معهوده کلیجک قریش یول ماتنه
چیقوب کوردیلر حضرت صلی الله علیه وسلم وصف ایتدوکی منوال اوزره دوه‌لری کلدی بو احوالی مشاهده
ایتدیلر ویرینی ایمانه کلمدی بیلنمک کرکدر کیم معراج حضرتک روحیله یا بدنیله اولدوغنده
اختلاف واقع اولمشدر اکثر علما اوزره درلرکه بدنیله واقع اولدی وبو محلک تفصیلی
کتب احادیث وسیرده مذکوردر وآتینا موسی الکتاب دخی حضرت موسی‌یه توراتی ویردک وجعلناه
هدی لبنی اسرائیل وانی بنی یعقوب اولادینه رهنما ایتدک قیلدق الا تتخذوا من دونی
وکیلا بندن اوزکه براعتماد ایده‌جک معبود ایدنمیک ذریة من حملنا مع نوح ندا اوزره
منصوبدر یعنی ای حضرت نوحله کمیده قالانده وحمل کیمسنه‌لرک اولادی بکا اعتماد ایدک انه
کان عبدا شکورا تحقیقا که حضرت نوح خدانک نعمتلرینه معترف چوق حمد وثنا ایدیجی بنده
ایدی وقضینا الی بنی اسرائیل فی الکتاب ویعقوب وشا قلورینه بر مقضی حکم توراتده
کوندردک لتفسدن فی الارض مرتین کیم البته یریوزنده ایکی کره فساد ایدرسیز
اولکیسی توراتک احکامنه مخالفت ایتملری وحضرت شعیایی اولدرملریدر ایکنجیسی
وایکنجیسی حضرت یحیایی قتل ایتملری وحضرت عیسانک صلبنه ایتدوکلری قصد
ایدی ولتعلن علوا کبیرا والبته بر بیوک یوجه‌لنمک یوجه‌لنورسیز یعنی
طاعتدن سرکشلک ایدوب حدی تجاوز ایدرسیز فاذا جاء وعد اولیهما
پس ایلکلرینک وعده‌سی کلدکده بعثنا علیکم عبادا لنا بیزه مخصوص بر قوللر
اوزریکزه مسلط قیلوب کوندردک بو مخصوصلک خلقت مخصوصلکیدر زیرا
انلرده مراد بابل اوزره بهراسفک عاملی بخت نصر وتوابعیدر اولی بأس
شدید جنک خصوصنده قتی زورلرلی فجاسوا خلال الدیار پس قتل
واسر وغارتکوزک طلبنه اوده‌لرک اورته‌سنه تردد ایتدیلر وکان وعدا
مفعولا وعقابلری بر ایشلنملی وعدایدی مرویدرکیم چون بخت نصر اوزرلرینه
غلبه ایتدی علمالرینی وبیوکلرینی قیردی وتوراتی یاندردی وبیت المقدسی ویران
ایتدی ویتمش بیک نفس اسیر ایتدی ثم رددنا لکم الکرة علیهم صکره سیزه

دولت وغلبه‌یی دوندردک اول کیمسه‌لر اوزره کندولرینی اوزرکزه مسلط
قیلمشدق واول ایله اولمشدیکه اسفندیارک اوغلی بهمن ده‌ده‌سی بهراسفدن
ملکه وارث اولدقده بنی اسرائیلک جمیع دوستی قلوبنه شفقت ایدوب
شام مشیرینه دوندردی واوزرلرینه حضرت دانیالی پادشاه دکدی
شام زمیننده قلان بخت نصرک ذراریسی اوزره مسلط اولدیلر وامددناکم
باموال وبنین واموال واوغلانله سیزه مدد ایتدک یعنی ایکسننده بربرکت
صالدق کنه چوق اولدیلر وجعلناکم اکثر نفیرا وجنکه کیدوب جمیع اولادک
جهتدن اولکی جمعیتکوزدن زیاده سیزی قیلدق ان احسنتم احسنتم
لانفسکم اکر ایولک ایدرسیز کندو جانکزه ایولک ایدرسیز وان
اسأتم فلها واکر بدلک ایدرسیز کندوکزه ایدرسیز فاذا جاء وعد
الاخرة پس چون کیم صونکی عقابک وعده‌سی کلوب لیسوؤا وجوهکم
معهود قوللرمزی کوندردوک تا که یوزلرکوزی یمان ایده‌لر یعنی تا که اثار غم وقساوت
اوزکزده ظاهر اوله ولیدخلوا المسجد وتاکه بیت المقدسک مسجدینه کیره‌لر کما دخلوه
اول مرة نته‌که ایلک کره اکا کیردیلر ولیتبروا ما علوا تتبیرا وتاکه غلبه ایتدوکلری
شیء برخوش اهلاک ایده‌لر بو قصه‌ده ارباب تواریخک چوق اختلافی وار اشهر اقوال
بودر که حق تعالی فرس طائفه‌سن بردخی اوزرلرینه کمال غلبه‌لری اولدی سرباد
اولان کیمسه فوج باتکاهلرینه کیردی اندن بر قان کوردی انلردن صوردی نکبر
بو قانک نیچون قینیشور دیدیلر بو بر قربانک قانیدر که بیزدن مقبول اولمدی
دیدی بکا خبرک صحیحنی سویلک دیدیلر صحیحی دیدوکمز سوزدر بو جوابله
اکتفا ایتمیوب کندولردن نیچه بیک ادم قتل ایتدی واول قان سکون ایتمدی
بعده کندولره دیدی خبرک صحیحنی بکا اعلام ایدک یوقسه قمو کوزی قیررم
بو خبری ایشتدکلرنده دیدیلر کرچکی بودرکی بو قان حضرت یحیانک
قانیدر کندویی ناحق یره اولدردک کندولره دیدی پس بو کونه
ایشدن اوتری حق تعالی سیزدن انتقام الور بعده دیدی ای یحیی
پروردکارکر وپروردکارمه معلوم اولدیکه سنک یوزکدن عشیرتک
نه چکدیکی خدانک اذنیله ساکن اول یوقسه جمله‌لرینی قیررم بو کلامدن صکره
باذن الله تعالی ساکن اولدی عسی ربکم ان یرحمکم شاید صونکی وقعه‌دن صکره
حق جل وعلا سیزه اسرکه وان عدتم عدنا واکر ایکنجی دفعه‌دن صکره فسق و
فجوره دونرسیز بیز دخی عقوبتکزه دونرز وجعلنا جهنم للکافرین حصیرا
وارباب کفر ایچون دوزخی زندان قیلدق وبوندن صکره بنی اسرائیل فسقه

اوزرلرینه سلطنتلری که اکثر زرنی طلوع شنید ایتدیلر کتوردیلر کیمدی

دوندیلر که محمد المصطفایی تکذیب ایتدیلر پس حق جل وعلا کندوبی اوزرلرینه
مسلط ایتدی که قتل ایله وجلاء وطن ایله وجزیه التمسیله کندولرین معاقب
قیلدی إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ تحقیقا که قرآن عظیم الشان دوغرو یوله
کوسترور رشول خالته که کندو جمیع حالاتک اعدلیدر وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ وکوزل اعمال ایشلیان اهل ایمانه مژده لیتدردر أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا
علی التحقیق کندولره بر اولو اجرت مقرردر وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ دخی
ایمانی مژده لیتدرر کیم صوکی سرایه ایمان کتورمیانلر أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
کندولرنه بر دردناک اشکنجه اماده قیلدق وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ وادم اوغلی غضبی
محلنده نفسی ومالی اوزره بر ماذنکله دعا ایدر دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ بوکلکه دعا ایتدوکی
کبی وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا وادم اوغلی شتاب ایدیجی ایدی خاطرینه خطور ایدن شیئک وقوعنه
تیز لیوب عاقبته تامل ایتمز وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ وکیجه‌یی وکوندزی ایکی نشان قیلدق
که بیری بری اردنجه کلوب برقراوده سیرلری اولغله قادر مختارک وجودنه دلالت ایدرلر
فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ پس کیجه اولان ایتی ایشغله محو ایتدک وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ
مُبْصِرَةً وکوندز اولان ایتی ایشغلی قیلدق لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ تا که کوندزک
ایشغنده پروردکارکوزدن صدور ایتمش اسباب معیشتی طلب ایده سیز وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وتا که ییللرک صایسنی ووعده لرک حسابنی بیله سیز وَكُلَّ شَيْءٍ وامور دینیه
ودنیویه‌دن محتاج اولدوغکوز هرنسنه‌یی فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا انی برخوش بیان ایتدک
که هیچ التباسی قبول ایتمز وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وهر آدمه عملنی وکندویه
مقدر اولانی بوینده طوق کبی کندویه ملازم قیلدق که اصلا کندوسندن منفک
اولمان وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا وروز قیامتده کندویه اعمالی ایچنده یازلمش بر
صحیفه چیقروررز يَلْقَاهُ مَنْشُورًا جمیع اعمالی کندویه نمایان اولمق ایچون
انی اچلمش کورور ودیرز کندویه دینلور اقْرَأْ كِتَابَكَ صحیفهٔ اعمالکی اوقی كَفَى بِنَفْسِكَ
الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا بوکون کندو جانک اوزکه حساب جهتندن کافیدر مَنِ اهْتَدَى هر کیم
دوغرو یوله بولوب ایچنده کیدرسه فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ بوندن اوزکه بر شیئی یوقدر
که کندو جانته یول بولمش اولدی وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وهر کیم ازغون اولدی
فقط کندو جانی اوزرنه ازغون اولور وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وبر یوک چکیجی جان
بر یوک چکیجی جانک یوکنی چکمز وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا وبر طائفه‌یه تعذیب
ایدیجی دکل ایدک کندولره بر پیغمبر کوندرمینجه وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً دخی قچن
ارادهٔ علیه‌مز بر کوی خلقنک اهلاکنه تعلق ایدر أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا اول کوبک ارباب

تنعمه فرمان ایلدک یعنی انلره مرسل اولان پیغمبرک لسانی اوزره طاعت ایتمکه کندولرینه
فرمان ایلدک فَفَسَقُوا فِيهَا پس فرمانه مخالفت ایتملری اجلدن ایچنده حدودیه
حدودی تجاوز ایتدیلر فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ پس حکم ازلیده سبقت ایدن کلمهٔ
عذابک اولملری اوزرلرنه واجب اولدی فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا درعقب اول کوبک خلقنی
اهلاک ایتمکله کندوبی دیبدن ویرانه قیلدق وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ
نُوحٍ دخی حضرت نوحدن صکره زمانلر خلقندن نیجه کیمسنه‌لری نابود قیلدق
وَكَفَى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا دخی پروردکارک قوللرینک کناهلرینه
دانالک وبینالک جهتندن کافیدر که پنهان واشکاره اولنمش کناهلر کندویه
نمایاندر مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ هر کیم سریع الزوال دنیانک لذاتنی ایسترسه عَجَّلْنَا لَهُ
فِيهَا مَا نَشَاءُ اکا دنیاده نعمتلردن ایستدوکمز شیئی تیز ویررز لِمَنْ نُرِيدُ له لفظندن بدل
بعضدر یعنی ایستدوکمز نسنه‌یه انی تعجیل ایدرز ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ صکره دوزخی اکا
اماده قیلدق يَصْلَاهَا اکا کیرر مَذْمُومًا مدح اولنمامش مَدْحُورًا خدانک رحمتندن
سوریلمش وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وهر کیم اخرتی طلب ایدوب انی تحصیل
ایتمک ایچون اکا لایق اولان چالشمغی چالشدی وَهُوَ مُؤْمِنٌ وحال بو که اول کیمسه خدانک
وحدانیتنه وپیغمبرک رسالتنه تصدیق ایتمشدر فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا
اول کروه که آخرتک طلبنه وایمانه جامع اولدیلر حق تعالی قتنده چالشمغلری
مقبول ایدی كُلًّا نُمِدُّ منکر اولان ایکی کروهک هر برنه مدد ایدوب
عطا ایدرز هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ کلا لفظندن بدلدر یعنی اول کروهه کفایتلری
تندروا اول کروهه همتلری قدرنجه مدد ایدرز مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ پروردکارک
احسانندن وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا دخی پروردکارک ویرکیسی منع اولنمش دکلدر
بیوکندن وعطاسی دنیاده تفضل طریقیله هر مؤمن وکافردن منع ایتمز
انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ تا نیجه خلقک برمقدارینی بر مقدارلری
اوزره ایلرو دوتدق رزق خصوصنده وَلَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ
بلاشبهه کیم او بر جهانک پایه‌لری بیوکرکدر وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا وایلرو دوتمق
جهتندن غایتله اولودر یعنی اخرتده اولان تفاوت دنیانک تفاوتندن غایتله
چوقدر زیرا انده اولان تفاوت جنتله وپایه‌لریله در وجهنمله وطبقه‌لریله در
لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ایزد ذو الجلال ایله برآخر معبود قیلمه فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا
مَخْذُولًا که اکر انی ایشلرسن جمیع خصالک ذمته جامع خدانک طرفندن جمله چیزلردن
محروم اولورسن یعنی نفسک اوزره جمع ایتمه ملائکه‌نک ومؤمنلرک ذمنی وخدانک

عدم توفیقی وقضی ربك دخی پروردكاردك بر قطعی حکم ایتدیکه الا تعبدوا
الا ایاه کندوسندن اوزکه بر کیمسه‌یه عبادت ایتمیه سیز وبالوالدین احسانا
وآتایه وانایه برحشی ایولك ایده سیز اما یبلغن عندك الكبر احدهما او كلاهما
اكر یانکده بیریسی یا ایکیسی پیرلکه ایرشیر فلا تقل لهما اف خدمتلرندن
اعزلنوب تضجری افهام ایدن سوزی ایراد ایتمیه ولا تنهرهما واوزرلرینه چیغرمه
وقل لهما قولا كریما واف دیه‌جك یرده انلره برکوزل سوز سویله واخفض
لهما جناح الذل انلره تذلل وتواضع ایت فی لجو قیل من الرحمة اوزر
زیاده ایتدوکك شفقتدن یعنی انلره شفقت یوزندن زیاده تواضع ایله
زیرا سکا محتاج اولمشلردر وحال بوکه سن نوخلقدن زیاده کندولره محتاج ایدك
وقل رب ارحمهما دخی سویله ای پروردکارم انلری اسرکه کما ربیانی صغیرا
کوچك لکمده بنی بسلیوب شفقت ایتدوکلری کبی ربكم اعلم بما فی نفوسكم پروردکاركز
طبیعتلركوزده والدینك اكرام وعقوقلرندن اولان نسنه‌یه دانا تر دن ان
تكونوا صالحین یعنی مادرك خدمتنه کوزل اعمال قصدنده اولورسکوز
فانه كان للاوابین غفورا بی شبهه کیم خدای متعال والدینك خدمتلرنده
قصور ایتمکدن توبه ایدنلره غایتله مغفرت ایدیجیدر وآت ذا القربی حقه
دخی سنکله قرابت صاحبی اولنه اوز کره لازم اولچی نسنه‌یی نیشتر صله
احسان وکوزل عشرت کبی حضرت ابو حنیفه بیوردی که قرابت صاحبی فقیر
ومحرم اولیجق حقی بو که اوزرنه انفاق اولنه وبعض علما دیدیکه ذو القربادن
مراد حضرتك اقاربیدر والمسكین وابن السبیل دخی یوقسله ویاننده مالی
اولمیان مسافره حقنی ویر ولا تبذر تبذیرا دخی مالی معقولرسن لازم اولمیان
یره صرف ایتمه ان المبذرین كانوا اخوان الشیاطین تحقیقا که مسرف ولانلر
شیطانلرك برادرلریدی یعنی شرلرنده انلره مشابهدر وكان الشیطان لربه
كفورا وشیطان قسمی پروردکارینك نعمتنه منکرایدی واما تعرضن عنهم
واکر ذوی القربی ومساکین وابن السبیله اوستوب یوز چیورورسن ابتغاء رحمة
من ربك پروردکاردن بردونی طلب ایتدوکك حالده ترجوها که اولودوزی
کلمسنه امید نعلمش سن ناکه اچندن انلره ویره سن فقل لهم قولا میسورا
پس انلره یومشاق سوز سویله تاکه انکله کوکللرینه برخوشنلك حاصل اوله حضرت جابر
مرویدرکیم دیدی بر کون سرورکائنات علیه افضل الصلوات اوتورمش ایدی
بر اوغلان کلوب دیدی یا رسول الله انام سندن بر کیلجك کوملك ایستر حضرتك یاننده

برزاد بولنمامغله اکا بیوردی بر ساعتدن بر ساعته دك صبرایت صکره
بزه دون اوغلان اناسنه کیدیجه اکا سویلدی وار سویله انام ارقکده اولان
کوملکی سندن ایستر اوغلان کلوب حضرته بوسوزی سویلدیجه حضرت
بلا توقف خانه سنه کیروب ارقه سنده اولان کوملکی اوغلانه ویروب
ایوده عریان اوتوردی نماز وقتی اولنجه حضرت بلال اذان ویردی خلق حضرتك
نمازه چقمسنه منتظر اولدیلر عریانلك سببندن نمازه چقمدیجق تعالی بوایتی
منزل ایدوب بیوردی ولا تجعل یدك مغلولة الی عنقك والکی بوینکه بغلنمش
قیلمه ولا تبسطها كل البسط واتی دوکلی اچوب اچمه بو ایکی جمله بخلك واسرافك
منعنه تمثیلدر یعنی بخلك صفتیله متصف اولمه وعنوان اسرافله نعوت اولمه
فتقعد ملوما که تنکری تعالی قتنده وخلق یاننده اسراف وتبذیر سببیله ملامت
اولنمش اولورسن محسورا درمانده ومحتاج که اصلا برزادك اولمیه ان ربك
یبسط الرزق لمن یشاء تحقیقا که پروردکارك ایستدوکی کیمسنه رزقی واسع قیلور
ویقدر وایستدوکی کیمسنه‌یه دار قیلور انه كان بعباده خبیرا بصیرا
بی شبهه کیم حق جل وعلا کندو قوللرینك احوالنه دانا درست کوریجیدر پس حکمتی
اقتضا ایتدوکی شیئی انلره ایصال ایدر ولا تقتلوا اولادكم خشیة املاق
دخی اوشاقلركوزی فقرك قورقوسندن اولدرمك نحن نرزقهم وایاكم
بز انلری وسیزه روزی ویرورز ان قتلهم كان خطئا كبیرا تحقیقا که قتل اولنمق
بر بیوك کناه ایدی ولا تقربوا الزنا دخی زنا فعلنه قصد ایتمك انه كان فاحشة که
بی شبهه زنا فعلی بر یاوش ایدی وساء سبیلا وغایتله بریمان یول ایدی انك
یولی ولا تقتلوا النفس دخی جانی اولدرمك التی حرم الله شول جانی که تنکری تعالی
انك اولدرمسین حرام قیلدی الا بالحق مکر دوغرولغله یعنی قتله موجب بر ایش
ایتسلر قتل اولنمسی مباح اولور ومن قتل مظلوما وهر کیم ناحق یره قتل
اولنمی فقد جعلنا لولیه سلطانا بی شبهه که انك امورینه متولی اولوب وارث اولان
بر تسلط قیلدق قاتل قوذه فلا یسرف فی القتل پس ولی مکر اسراف ایتمیون یعنی
قاتلدن اوزکه بر کیمسه‌یی اولدرمسون انه كان منصورا تحقیقا کیم ولی مقتول
خدانك فرمانیله وحکامك معاونتیله یاردم اولنمش ایدی ولا تقربوا مال
الیتیم الا بالتی هی احسن دخی ایکسزك مالنه بر وجهله یقلشمك مکر
بر طریقله که کندوسی غایتله کوزلدر یعنی یتیمك مالندن سیزه وجه معقول
ایله تصرف ایتمك جائزدر حتی یبلغ اشده اولوقته دك که اوکسز قوتنه

ایرشر یعنی بالغ اولنه دك وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ دخی حق جل وعلا سیز كله باغلدوغی
یمانی یرینه كتوردك اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا تحقیقا كه یمان بر مطلوب امر ایدی
كه كندوبی بغلیاندن ایفاسی طلب اولنور وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ دخی اول محل كه
برنسنه‌یی اولچرسیز اولچكی تمام ایدك وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ دخی برابر
اولان ترازو ایله چكك ذٰلِكَ خَيْرٌ اولچكی تمام ایتمك و درست ترازوده چكمك بیگ كدر
وَاَحْسَنُ تَاْوِيلًا دخی تابع اولمه شول شیئه كه سكا انكله بربلكی اولمیه اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ
تحقیقا كه قولاق وكوز وكوكل كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا بو اوچ عضولرك هر بری كندودن
اوتری صورلملیدر یعنی اننده صورورلر كه صاحبك قنقی ایشله سنی استعمال
ایده‌دی وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا دخی بریوزنده تكبر یوریشی یورمه
اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ كه بی شبهه سن برك بصمقكله یری دلجك دكلسن وَلَنْ
تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا وباشكی یوقاروقالدرمغله اوزنلق جهتندن طاغلره
ایرشیك دكلسن كُلُّ ذٰلِكَ بومقامده مذكور اولان یكرمی بیش خصلت كَانَ سَيِّئُهُ
عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا بونلرك منهیاتی صقولری پروردكاركك قتنده بر بد ایش ایدی
ذٰلِكَ مِمَّا اَوْحٰٓى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ بو سنكو اولان احكام برمقداردر
فی شته ایله سكا كوندردوكی احكامندندر وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
وانرد ذو الجلال ایله برآخر معبود قیلمه فَتُلْقٰى فِي جَهَنَّمَ كه دوزخده صالنورسن
مَلُومًا مَدْحُورًا ملامت اولنمش ضدانك رحمتندن سورلمش اولدوغك حالده اَفَاَصْفٰيكُمْ
رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا استفهام بومقامده انكار ایچوندر یعنی
لایق وروا میدر كه حق تعالی سیزی اركلكره مخصوص قیله وكندوییچون فرشته‌لردن
قزلر ایده بو ایش غایتده مستبعددر اِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا بی شبهه سیز برا اولو سوز سویلرسیز
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ وتحقیقا كیم بو قرآنده وجوه متعدده ایله بر معنایی
ایراد ایتدك لِيَذَّكَّرُوا تا كه نصیحت پذیر اولهلر وَمَا يَزِيدُهُمْ اِلَّا نُفُورًا ومعاند
اولان كافرلره ارتمز الا حقدن ارككمك قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ
سویله اكر خدا ایله متعدد معبودلر اولسیدی نته كه اهل شرك دیرلر اِذًا لَابْتَغَوْا
اِلٰى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا البته اول وقت عرش ایه سنه بر یول ایستولردی كه انك ذاتنه
سعی ایدرلردی نته كه ملوك یری بیری ایله اویله ایشلر سُبْحَانَهُ حق جل وعلا ذاتنه
لایق اولمیان صفاتدن منزه اولدی وَتَعَالٰى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا
دخی كفارك دیدوكی سوزدن برا اولو یوجه‌لنمك یوجه‌لندی تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ
السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ كندو یدی كوك و زمین و انجلرده اولانلر تنزیه كتوردلر

دخی عاقبت جهتندن فائدلو كوكدر وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ٣٧

وان من شیء

227

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وهیچ برنسنه یوقدر الا كه خدانك مدح وثناسنه
تعادن اولدوغی حالده تنزیه ایدر وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ولیكن
سیز انلرك تسبیحلرینی فهم ایتمزسیز اِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا بی شبهه كه حق جل وعلا حلیم
ایدی عقوبتكزی تعجیل ایتمدی غَفُورًا سیزدن توبه ایدنه چوق غفران ایدیجیدی
وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ واول وقت كه قرآنی اوقورسن جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا اركلرده و دوزخ جزاسیه تصدیق كتورمیانلرك
اراسنده بركورنمز پرده قیلاورزچون قرآن عظیم الشان لفظ ومعنی جهتندن
معجز ایدیكی انكار ایدنلره اثبات ایتدیكی شول شیئی كه كندولرین منع ایدر
معناسی فهمندن ولفظی ادراك ایتمكدن بس بوردی وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ
اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وكوكللری اوزره پرده قیلدق كه قرآنی فهم ایتمیه‌لر وَفِي اٰذَانِهِمْ
وَقْرًا وقولاقلرینه براغرلق قیلدق تا كه انی ایشتمیه‌لر وَاِذَا ذَكَرْتَ
رَبَّكَ فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهُ وقچن قرآنده پروردكاركی یالكوز انكوب انكله كفارك
معبودلرین ذكر ایتمزسین وَلَّوْا عَلٰى اَدْبَارِهِمْ نُفُورًا حق سوزی ایشتمكدن اكسه‌لری
اوزره قچه‌رك دونرلر نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ بز داناترز شول شیئه كه انك
سببیله استماع ایدرلر اِذْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَ قچن سنك سوزكه قولاق دوترلر
وَاِذْ هُمْ نَجْوٰى وقچن كندولردن سویلشورلر یعنی بز انلرك مقصدینی بیلورز
اول وقت كه سنك سوزكه قولاق دوترلر واول وقت كه بیری بیریله كزلو سویلشورلر
اِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا منكر و لدوقتی یا محمد كه سنكا
اولان مشركلر صحابه كرامه دیرلرسیز اویمیورسیز الا بر سحر اولنمش كشیه اُنْظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ بق نیجه سكا مثللری اوردیلر كه سنی ساحر وشاعر ومجنونه
تشبیه ایتدیلر فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا بر طریق حقدن كمراه اولوب
دوغرو یول بولمغه قدرتلری اولمدی وَقَالُوا اَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا دخی كفار دیدیلر
یا اول وقتكه بزكوكلر و اوفاق توبراق اولورز اَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا
علی التحقیق یكی كوندرلمش قیلنورمیوز یا دلمقده قُلْ كُونُوا حِجَارَةً اَوْ حَدِيدًا
سویله طاش یا دمیر اولك اَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ یا سینه‌لركوزده
بیوك دوتدیغكوز نسنه دن بریار دلمش اولك البته بعد الموت زنده قیلنورسیز
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا پس بلا شبهه كیم دیرلر اولدوكزدن صكره بزی كیم زنده
قیلار قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ سویله سیزی اعاده ایدر شول پروردكار كه
ابتدا كرز توبراقدن سیزی ایجاد ایلدی فَسَيُنْغِضُونَ اِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ بو كلامدن

صكره تعجب واستهزا يوزندن باشلرين سمنكره بتردرلر ويقولون متى هو ودرلر
بو بعث ونشر نه زمان اولور قل عسى ان يكون قريبا سويله شايدكه اولسى يقين
اوله يوم يدعوكم فتستجيبون بحمده اول كونكه حق تعالى سيزي چاغروب ومدح
وثنا سيله متلبس اولدوغكوز حالده اجابت ايدرسيز متلبس اولدوغكوز حالده
اجابت ايدرسيز حتى دها كلمسندركه خلق قبورندن چيقدقده كلريندن باشلريندن
توبراغي سلكوب ديرلر سبحانك اللهم وبحمدك وتظنون ان لبثتم الا قليلا
وقيامتك دهشتندن كه اني ايدرسيز كيم اولان قبورده سويله كفار
ديونلر شول سوزي كه كندو غايله كوزل سوزدر ان الشيطان ينزغ بينهم زيرا على التحقيق كيم ابليس
شقي ارالرنده شر وعنادي تهييج ايدر ان الشيطان كان للانسان عدوا مبينا
تحقيقا كه ابليس شقي آدم اوغلنه عداوتي آشكارا بر دشمندر ربكم اعلم بكم ان يشأ
يرحمكم وان يشأ يعذبكم بو كلام التي هي احسن كلمه سنه تفسيردر وما بينلرنده
واقع اولان كلام جمله معترضه در يعني بويله اولور ذكر قولدرمه سويله كفاره
ديونلر كيم تنكريكوز حالكوزه اعلمدر استرسه سيزي اسيركر ايسترسه سيزي
معذب قيلور وما ارسلناك عليهم وكيلا وسني اوزرلرنه نكهبان كوندرمدك تا كه
ايمان اوزره كندولري جبر ايدهسين انجق سني بشير ونذير كوندردك پس انلره مدارا ايله
واصحابكه وزمان يتانلرله ايچين كچسونلر كتوردبلر كه قبيله قريش استبعاد ايتديلر
كه ابو طالبك يتيمي پيغمبر اوله واج وچپلاق اولان كيمسنه لر اصحابي اوله لر
حق تعالى انلرك كلامني رد ايدوب بيوردي وربك اعلم بمن في السموات والارض دخي
پروردگارك كوكلرده ويرده اولان كيمسنه لره هر كسدن داناتر در پس نبوته
وولايته ايسته دوكني انتخاب ايدر ولقد فضلنا بعض النبيين على بعض وبي شبهه
كيم پيغمبرلرك برمقدارني برمقدارلري اوزره ايلردوردق فضائل نفسانيه
ايله غايتله متحلي اولدقلري جهتدن وعلايق جسمانيه دن زياده متبري اولدقلرندن
اوتري نه كثرت اموال واتباع ايله انلرك برمقدارني برمقدارلري اوزره تفضيل
ايتدك وآتينا داود زبورا وحضرت داوده زبور دكتابي ويردك پس انك شرفي اول كتابه
ايدي نه كندويه ويريلن پادشاهلك ايدي قل ادعوا الذين زعمتم من دونه سويله
دعا ايدك شول كيمسنه لره كه تنكريدن ماوراكه انلري معبودلر كمان ايدردكوز فلا يملكون
كشف الضر عنكم كه فقر وقحط وخسته لك كبي بدلكي سيزدن قالدرمغه قدرتلري يوق
ولا تحويلا ونه اول بدلكي سيزدن قالدروب اوزكيه صالمغه لرينا قادرلري واردر اولئك
الذين يدعون رسل وملائكه دن اول كوره كه كفار كندولرينه عبادت ايدرلر

دنيا ده اقامت ايتمدوكوز الا ازمدت وقل لعبادي يقولوا التي هي احسن وحتى بوشيء

يبتغون الى ربهم الوسيلة پروردكارلرينه طاعتله تقرب ايتمك ايسترلر ايهم
اقرب بدل بعضدر يبتغون لفظندن يعني انلردن تقربكه اولان كيمسنه تنكري تعالى
طاعتله تقرب ايتمك ايسترپس زياده قربي اولمياني بالطريق الاولى تقرب ايتمك
ايستر ويرجون رحمته ويخافون عذابه دخي خدانك رحمتنه اميد ايدرلر ونشلر
وعذابندن قورقرلر پس نيجه سيز انلري معبودلر كمان ايدرسيز ان عذاب ربك
كان محذورا بي شبهه كيم پروردكارك اشكنجه سي صاقنلمش ايدي سن
واردركه هر كس اندن صاقنه رسل وملائكه به وارنجه وان من قرية
الا نحن مهلكوها وهيچ بركويي يوقدر الا كه بز انك اهلني مونله يا قتلله
نابود قيلمجيلرز قبل يوم القيامة روز قيامت واقع اولمدن اول او معذبوها
عذابا شديدا يا اني بر قتي اشكنجه ايله تعذيب ايدجيلرز كان ذلك في الكتاب
مسطورا بو خراب ولمقلري لوح محفوظده يازلمش ايدي حديث شريفده وارد
اولمشدر كه كويلردن اك صكره ويرانه اولان مدينه منوره در وما منعنا
ان نرسل بالايات دخي قريش اقتراح ايتدوكلري آيتلري كوندرمسندن بزي بر نسنه
منع ايتمدي الا ان كذب بها الاولون الا عاد وثمود كبي كچمشلر تكذيب ايتمكلري
اقتراح ايتدوكلري آياتي وآتينا ثمود الناقة وقبيله ثموده دوه يي ويردك
طلبلريله مبصرة كورمكه سي بريتنه اولدوغي حالده فظلموا بها پس اني
سكرلكه كندو جانلرنه ستم ايتديلر وما نرسل بالايات الا تخويفا ومقترح
اولان آياتي كوندرمز الا استيصال ايله عذابك ايمندن كندولرين قورقوتمق
ايچون پس اول آيات كلدكدن صكره ايمانه كلمزلرسه اوزرلرنه عذاب نازل اولور
واذ قلنا لك ويادكتور اول وقتيكه سكا ديدك ان ربك احاط بالناس بي شبهه
كيم پروردكارك قريشي اهلاك ايتدي بو كلام بدرك وقعه سنه مژده در واذ
كه بو امر محقق الوقوع ايدي لفظ ماضيله تعبير اولندي وما جعلنا الرؤيا التي
اريناك الا فتنة للناس وعام حديبيه ده سكا كوستردكمز واقعه يي بو نسنه
ينلمدق الا خلق ايچون بر فتنه مرويدر كيم حضرت صلى الله عليه وسلم عام
حديبيه ده كوردي كه كندو اصحابيسي مكه يه كيروب افعال عمره يي بيرنه كتوردي پس
اول سنه مكه يه توجه ايتدي مشركلر كندوني مكه يه كيرمكه قويمديلر اهل نفاق
بو حالي كوردكلرنده اطاله لسان ايدوب ديديلر واقعه سي درست چيقمدي
وبيلمديلر كيم حكم الهي بو نكه بونكه اوزره واقع اولديكه بو واقعه نك تعبيري سنه
آتيه ده اولجقدر والشجرة الملعونة في القرآن دخي قرآن عظيم الشانده لعني مذكور

اولان انجی قیلمدق الا بو قدر وانجق ملعون اولسندن مرادی اکل ایدنلر
ملعون اولملریدر دیکمومدر بلورکه تحقیق اهل شرک دوزخ انجنده شجرهٔ زقومک
یمسنی ایشتدیلر متعجبا اوتیدیلر محمد ادعا ایدر که دوزخ طاشی یاندرور
صکره دونوب دیر انجنده اغج بتر بو امر غریبدر ولکن بیلمدیلر که سمندرک
نوعنی یاندرمیان و دوه قوشی کوزی و قیزمش دمیری یوتدوغنده بغرسقلرنی
یاندرمیان پروردکار قادردر که دوزخده براغج بیتدره ایدرکیم اتش انی یاندرمیه
ونخوفهم وانواع تخویفله کفاری قورقدررز فما یزیدهم الا طغیانا
کبیرا پس ول تخویف انلره بر اولو سرکشلکدن اوزکه برنسنه ارترمز واذ قلنا
للملائکة اسجدوا لادم و یاد ایت اول وقتی که فرشته‌لره دیدک حضرت ادمه تعظیم
یوزندن سجود ایدک فسجدوا الا ابلیس دعقب قولری سجده یه واردیلر انجق
ابلیس سجده ایتمدی و اول محل که سجود ایتمدوکندن اوتری حق جل و علا کندوبی
توبیخ ایتدی قال ءاسجد لمن خلقت طینا دیدی چاموردن یاراتدوغک کیمسه یه
سجده ایدرمی‌یم قال ارایتک هذا الذی کرمت علی بیر دخی ابلیس دیدی بکا خبر
ویر بو کیمسه‌دن کیم اونی بندن مفضل قیلدک نیه کندوسنی تفضیل ایتدک لئن
اخرتن الی یوم القیامة جنابعزتکه قسم اکربنی قیامت کوننه دک صاغ قوبرسن
لاحتنکن ذریته الا قلیلا البته از دمغله اوشاقلری اوزره مستولی اولورم
مکر انلردن از کیمسه‌لر که انلره مقاومت ایتمکه قدرتم یوقدر قال اذهب حق
جل و علا ابلیسه دیدی طلب ایتدوکک شیئه وار یعنی حضور عزتدن دور اول
ایستدوکک ایشه کیت فمن تبعک منهم پس حضرت ادمک اولادندن هر کیم سکا
اویر فان جهنم جزاؤکم جزاء موفورا بی شبهه کیم دوزخ سزاکوزدر بو سزا که
اکسکلکی اولمان واستفزز من استطعت منهم بصوتک وانلردن یو تکلیمکه قادر
اولدوغک کیمسه‌یی یونکلتدر فساده دعوت ایتمکله واجلب علیهم بخیلک
ورجلک وانلر اوزره اتلی و یایان اولان اتباع و انصارکله جیقغر وشارکهم
فی الاموال والاولاد و اموال و اوشاقلرده انلره اورتاق اول یعنی انلره باعث اول
که اموال حرام یردن قزنوب لازم اولمیان یرده صرف ایدرلر و اوشاقلری دخی
اسباب محرمه ایله تحصیل ایدرلر وعدهم وانلره باطل وعده‌لر ویر وما یعدهم
الشیطان الا غرورا و ابلیس شقی الدتمقدن اوزکه انلره برشی وعد ایتمز ان
عبادی لیس لک علیهم سلطان تحقیقا کیم مخلص قوللرم سکا اوزرلرینه
تسلط یوقدر وکفی بربک وکیلا و ابلیسک شرندن محفوظ اولمغه پروردکارک

اعتماد

اعتماد ایتمک جهتندن کافیدر ربکم الذی یزجی لکم الفلک فی البحر پروردکارکوز اول
قادر مختاردر که کیمی‌یی سزکچون دریاده یوریدر لتبتغوا من فضله تا که سزده
اولمیان امتعه‌یی و قزنجی کندو کرمندن ایستیه‌سز انه کان بکم رحیما بی شبهه
کیم انی جل جلاله سزه چوق اسرکرایدی که سزده اولمیان اشیانک اسبابنی
سزه مهیا قیلدی تا کر انلری آسانلکله تحصیل ایده سز واذا مسکم الضر فی البحر
و اول وقت که دریاده غرق اولمق خوفی سزه دکه ضل من تدعون خاطرکوزدن کیدر هر
کیمسه که امور و حوادثکوزده کندوبی چاغررسز فلما نجاکم الی البر پس اول وقت
که غرقدن بیابان طرفنه سزی قورتردی اعرضتم توحیددن یوز چوبروب بتلرک
عبادتنه توجه ایتدوکوز وکان الانسان کفورا و بشر مقوله‌سی نعمتلری
انکار ایدیجیدی افامنتم ان یخسف بکم جانب البر غرقدن خلاص اولدوغکوزدن
صکره امین اولدوکوزمی که خدا عز وجل بیابان طرفنی سزکله چوکدره او یرسل علیکم
حاصبا یا خود امین اولدکوزمی که اوزرکزه برطاشلی روزکار یوللیه ثم لا تجدوا
لکم وکیلا صکره سزه بر معتمد کیمسه بولمزسز که سزی اول بلادن صاقلیه ام
امنتم ان یعیدکم فیه تارة اخری یا خود امین اولدکوزمی که بر دخی سزی دریاده
دوندره فیرسل علیکم قاصفا من الریح پس یلدن برقریجی نسنه اوزرکزه یوللیه
فیغرقکم بما کفرتم پس ایتدوکوز کفر سببیله سزی صوده بوغه ثم لا تجدوا لکم علینا
صکره سزه اوندرم بولمزسز به تبیعا انک سببیله اودرم دوشن بر مطالبه ایدیجی
ولقد کرمنا بنی ادم و تحقیقا کیم آدم اوغللرینی حسن صورتله و اعتدال مزاجله و عقل
ایله و بنجه خصال مکرم قیلدق وحملناهم فی البر والبحر دخی انلری بیابانده
بیلنجک دوابلرله و دریاده کیمیلرله قالدردق ورزقناهم من الطیبات دخی
اولان پاکیزه طعاملردن انلره روزی قیلدق وفضلناهم علی کثیر ممن
خلقنا تفضیلا دخی یاراتدوغمز اشیادن چوق نسنه اوزره انلری شرف
وکرامتله بر ابو تفضیل ایتدوک یوم ندعوا کل اناس بامامهم مذکور قیل اول
کونی که هر کروهی مقتدالری اولان شیئک نامیله چاغررز یعنی هر امت پیغمبرلری ادی
ایله ندا اولنورلر یا امت محمد یا امت عیسی کبی یا خود کتابلری ادیله یا اهل القران یا اهل
الانجیل کبی یا دین یا بمرزه بر مقدم کیمسه‌نک نامیله یا حنفی یا شافعی کبی فمن اوتی
کتابه بیمینه پس اول کیمسه که نامهٔ اعمالی صاغ الیله ویریلور فاولئک یقرؤن کتابهم
اول کروه نامهٔ اعماللرینی اوقورلر ولا یظلمون فتیلا و برادنی نسنه ستم کورمزلر
ومن کان فی هذه اعمی وهر کیم بو جهانده دعوتی کورمکدن کوریدی فهو فی الاخرة

الا ایاه یعنی ایزد ذو الجلالی که اول محل کندوسی خاطرکوزه کلوردر [illegible] سی کلمز م

اعمى اولكيمسه كه بو جهانده دخى طريق نجاتى كورمكدن كوردر واضل سبيلا و يول
بولمق جهتندن كوردن دخى زياده اولسيبدن كه كورمك استعدادى كندوسندن
بالكليه زايل اولدى كتوردبلر كه قبيله ثقيف سى وكلائنه ديديلر سكا ايمان كتوردن
بو شروطله كه بت پرستلك اوزره بر يل قويه سن و نمازده ركوع و سجود ايتمية لم
وندكلو اوزريمزه ربا بورجى وار بزدن ساقط اوله وندقدر كه ربامز وار بزه اوله
وطايف اولان مكانلرى مكه مكرمه نك حرمى كبى محرم ايده سن واكر سندن خلق صوررلر
كه نيچون بونلره بويله ايتدك سويله تنكرى تعالى بونكله بكا فرمان ايتدى تاكه بو خصايصله
عرب اوزره افتخار ايده لر پس حق جل وعلا بو آيتى منزل ايدوب بيوردى وان كادوا ليفتنونك عن الذي
اوحينا اليك وتحقيقا كيم طائفۀ ثقيف يقلشديلر كه سكا كوندردكمز احكامدن سنى
دوندروب فتنه يه صالدلر لتفتري علينا غيره تاكه سكا انكه سكا وحى ايتدوكمز
نسنه دن اوزكه اوزريمزه برشى افترا ايده سن واذا لاتخذوك خليلا
واكر خواهشلرينه تبعيت ايدردك اول وقت سنى دوست ايدنورلردى
ولولا ان ثبتناك واكر مدد ايتمزلر سنى بكشتمز مسددك لقد كدت تركن
اليهم شيئا قليلا على التحقيق يقلشدك كه انلرك خواهشلرينه آز نسنه ميل ايده سن اذا
لاذقناك ضعف الحيوة وضعف الممات اول وقت كه انلرك مرادنه ميل
ايتسيدك بو جهانده ايكى قات اينكنجه واخرتده ايكى قات اينكنجه سكا ايدردك
يعنى بوكونه ايشى سندن اوزكه بركيمسه ايتسيدى دنياده واخرتده
كندويه برعذاب ايدردك اما سنك كبى بركامل الوجود عزيزدن
صدور ايتسيدى ايكى جهانك عذابنى ايكشر قات كندويه ايدردك
ثم لاتجد لك علينا نصيرا صكره سكا اوزريمزه يارديمجى بوله مزسن
كه سنى عذابمزدن قورته كتوردبلر كه كفار مكه حضرتى مكه دن اخراج
ايتمكه مشاورت ايتديلر رايلرى بونك اوزره مستقر اولديكه عداوتى
غايتله اظهار ايده لر تاكه تاچار قالوب مكه دن رحلت ايده حق تعالى
بو آيتى منزل ايتدى وان كادوا ليستفزونك من الارض ودخى شبهه يقلشد
كيم مكه خلقى دشمنلكله مكه زميننده سنى ازعاج ايده لر ليخرجوك منها
تاكه سنى اندن چيقره لر واذا لايلبثون خلافك واول وقت كه اويله ايدلر
سندن صكره اقامت ايتمزلر الا قليلا مكر آز مدت فى الحقيقه بويله اولدى
كه حضرت مكه دن چيقدقدن صكره آز مدت كچدى بدر وقعه سنده رؤسالرى
هلاك اولدى سنة من قد ارسلنا قبلك من رسلنا سندن اسبق پيغمبرلرمزدن

کوندردکلر

كوندردكمز كيمسنه لرك يولى يعنى حق تعالى طريقنى بوكونه بر قومدن قودمكيم
هر جماعت كه پيغمبرلرين تكذيب ايدوب ارالرندن چيقردلر البته انلر
انلرا هلاك اولمشدرلر ولاتجد لسنتنا تحويلا و هيچ طريقمزه بر تبديل و تغيير
بولمزسن اقم الصلوة لدلوك الشمس نمازى قيل كونش قتى فلكدن
مغرب سمتنه ميل ايتدوكى محل الى غسق الليل كيجه نك قرنلغى بيغلنجه دك
يعنى زوالدن صكره ياستو وقتنه دك اويله و ايكندى و مغرب و ياستو
نمازلرين ادا ايت وقرآن الفجر دخى صباح نمازين قيل ان قرآن الفجر كان
مشهودا كه بى شبهه فجر نمازى بر كورلمش نماز ايدى يعنى كيجه و كوندوز فرشته لرى
انى مشاهده ايدرلر ومن الليل فتهجد به وكيجه نك برمقدارينى نماز ايچون
اويقوى ترك ايت نافلة لك فرض اولان نمازلر اوزره سكا مخصوص
برار تق فرض عسى ان يبعثك ربك مقاما محمودا شايد بى پروردكارك سنى بربسند
اولنمش مكانه كوندره واول مقام شفاعت عظمى مقاميدر كه حضرت صلى
الله عليه وسلم انك سببيله جميع مخلوقات اوزره مشرف اولور وقل رب ادخلني
مدخل صدق و سويله اى پروردكارم قبرده بنى كوزل كيورمك كيوردت واخرجني
مخرج صدق واندن بنى بر بخشى چيقرمق چيقر واجعل لي من لدنك سلطانا نصيرا
دخى بكا سنك قتكدن بر ايو ياردم ايديجى حجت قيل تاكه بكا مخالفت ايدنلر اوزره
بنى منصور قيله وقل جاء الحق وزهق الباطل دخى سويله اسلام كلدى و كفر نابود
اولدى ان الباطل كان زهوقا تحقيقا كه باطل بومضمحل نسنه ايدى وننزل
من القرآن دخى قرآن عظيم الشاندن ايندررز ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين
شول نسنه يى كه كندوسى اهل ايمانه امراض جهلدن شفا و اسركمكدر ولايزيد
الظالمين الا خسارا و ستمكارلره انلرك زيانلرندن اوزكه برشى ارتدرمز واذا انعمنا على الانسان
ودخى نعمت ايتدوكمز اوغلى اوزره صحت و دولت كبى اشيايى احسان ايدرز اعرض ونأى
بجانبه خدايى ياد ايتمكدن يوز چيورر كندو نفسنى دور قيلور واذا مسه الشر
ودخى فقر و خسته لك كبى بدلك كندويه ديكور كان يؤسا خدانك لطف وكرمندن
نا اميد اولور وقل كل يعمل على شاكلته سويله هدايت و ضلالتده هر كيم كندو
حالنه مشابه اولان طريق اوزره عمل ايدر فربكم اعلم بمن هو اهدى سبيلا
پس پروردكارك كوزكندوسى داناتر در شول كيمسه نك حالنه كه اوطريق بولمق جهتندن
يخشى بوللسنه ويسئلونك عن الروح دخى انسانك بدننده حيات ويرن شيئك
حقيقتنى سندن صوردلر قل الروح من امر ربي سويله روح ديدكلرى نسنه پروردكارمك

فرمانندن دعني اوماده واصلدن نولدايمش برشئ دكلدر ابجون لفظكن ايله
وجوده كلمش خدانك مبدعاتندن برنسنه دد وما اوتيتم من العلم الا
قليلا ودانشدن برنسنه ويرلمدوكوز الا براز شئ ولئن شئنا لنذهبن
بالذي اوحينا اليك وبي شبهه اكرايسترز وحي ايله سكا كوندردوكمز
نسنه يي قالدررز يعني ايسترسن قرآني صحيفه لردن وسينه لردن
محو ايدوب قالدررز ثم لا تجد لك به علينا حكوم سنكيجون بولمزسن به علينا
وكيلا انكله اوزريمزه برنكهبان كه اني سكا دونده ره الا رحمة
من ربك ليكن پروردكارك طرفندن براسركمك اني سكا باقي قيلدي ان
فضله كان عليك كبيرا بي شبهه كيم خدانك احساني اوزركره اولوا احسان
ايدي كه سني مرسل قيلوب اوزركه كتاب ايندروب اني محفوظ قيلدي قل لئن
اجتمعت الانس والجن على ان يأتوا بمثل هذا القرآن سويله اكر آدميلر
وپريلر اتفاق اوزره بيغلوب كه بو قرآن كيبي كتوره لر لا يأتون بمثله انك
كبي كتورمكه قادر اولمازلر باوجود كه ارباب فصاحت اولان عرب عرباء
انلرنده درلر ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا واكر بيري بيرنه ارقه لشمش اولسه ايديلر
ولقد صرفنا للناس في هذا القرآن من كل مثل دخي تحقيقا كه بو قرآنده
خلق ايجون عواشدم مثل باينه سنده اولان هر معناي بيان ايتدك فأبى
اكثر الناس الا كفورا بس خلقك جوغي انكار دن اوزكه برنسنه قبول ايتمدي
وقالوا لن نؤمن لك دخي اهل شرك جمله سي الزام اولدوقده بعضكوم ديدي سكا
تصديق كتورميزوز حتى تفجر لنا من الارض ينبوعا مكه زمينندن سن بزيم ايجون
بكارچيقه ايجه او تكون لك جنة من نخيل وعنب ياخود سكا خرمادن
واوزمدن بر باغ اولوب فتفجر الانهار خلالها تفجيرا ايرمقلري اراسنده
اقيدرمق اقتدره سن او تسقط السماء كما زعمت علينا كسفا ياخود كوكي
كمان ايتدوكك كيبي كوكي اوزريمزه پاره پاره صالورسن او تأتي بالله والملائكة
قبيلا ياخود تنكريي وفرشته لري ايتدوكك دعوايه شاهد كتوره سن
او يكون لك بيت من زخرف ياخود سكا آلتوندن برخانه اوله او ترقى في السماء
ياخود كوكه نردبانلر ايله چيقه سن ولن نؤمن لرقيك وياكوكه چيقمغكه
تصديق كتورميزوز حتى تنزل علينا كتابا اوقيميز بو يازلمش نسنه ايندرنجه
نقرؤه كه ابجنده تصديقك اولوب اني بيزاوقورز قل سبحان ربي سويله
پروردكارم منزهدر اوزرنه تحكم اولنه هل كنت الا بشرا رسولا بن بر انسنه

دكلدر الا بر كوندرلمش ادمي ساير رسل كيبي كه كندولره ديريلان نشيدن اوزكه
جماعتلرنه بو شئي كتورمزلردي نته كه آياتك حكمي كندولره مفوض اولوب تنكري
تعالى اذنه ايسندوكلرني تحكم ايدرلردي تاكه سيز بنم اوزريمه بو كونه اشيايي
تحكم ايده سيز وما منع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى الا ان قالوا وخلقي
ايمان كتورمكدن برنسنه منع ايتمدي هدايت كندولرنه كلدوكنده الا ديمه لري
ابعث الله بشرا رسولا تنكري تعالى انسان مقوله سندن پيغمبر كوندردي
يعني محمد المصطفى به وقرآنه ايمان كتورمكدن بر شبهه قالمدي كه كندولرين منع
ايده مكر بشر مقوله سندن پيغمبر كلمسنك استبعاد قل لو كان في الارض ملائكة يمشون
سويله اكر يير يوزنده يورور فرشته لر اولسه ايدي نته آدم اوغللري انده يورورلر
مطمئنين بجنده سكون ايتسهلر لنزلنا عليهم من السماء ملكا رسولا البته
كوكدن اوزلرنه بر كوندرلمش فرشته ايندررردك يعني كندو جنسلرندن
بر فرشته اوزلرنه منزل قيلوردك تا كه انكله بولنشوب كندو سندن تلقين المغه
ليا قتلري اوله زيرا تعليم وتعلمده تجانس مشروطدر قل كفى بالله شهيدا بيني
وبينكم سويله اراده واركونده شهادت ايتمك جهتندن تنكري تعالى بسندر
انه كان بعباده خبيرا بصيرا بي شبهه كه حق تعالى قوللرينك اقوال واحواللر
درست دانا كوريجيدي بس انلره كوره كندولرن مكافات ايدر ومن يهد الله فهو المهتدي
وهر كيمه كه تنكري تعالى دوغري يول كوسترر مقصد اعلايه واصل اولان اودر
ومن يضلل فلن تجد لهم اولياء من دونه وهر كيمي كه ازغون قيلا انلره حقدن اوزكه
دوستلر بولمزسن كه كندولرين هدايت ايدهلر ونحشرهم يوم القيمة على و
جوههم ودوزقيامتده انلري يوزلري اوزره يوردمش اوله اولدوقلري حالده
جمع ايده رز عميا كورلر كه كندولرين بر خوش حال ايده جك نسنه كورمسونلر
وبكما ولالر كه كندولردن مقبول اوله جق سوز سويليه لر وصما وصاغرلر
كه بر مفرح سوز ايشتميه لر مأويهم جهنم قرار كاهلري دوزخدر كلما خبت
هركاه شعله سي ساكن اولور زدناهم سعيرا انلره بريانديرمق ادتوررز و بر بلرين دكشدروب
انكله دوزخك شعله سي تازه لنور ذلك جزاؤهم بو اشكنجه سزالريدر بانهم
كفروا باياتنا اول سبيله كه انلر ايتمزه كفر ايتديلر وقالوا ائذا كنا عظاما
ورفاتا وديديلر ايا اول وقت كه بيز كموك واوفاق تو براق اولورز ائنا
لمبعوثون خلقا جديدا على التحقيق بيز بريكي يارادلمش اولدوغمزده كوندرلمش
اولورميوز چون تنكريدن بر تمغي انكار ايتديلر حق تعالى عذابلرين اوكونه ايتديكه وجود

نصف الجزء

هر بار که عذابله نابود اولودنیه تازه لنوب معذب اولورلر اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ ایا تفکر ایدوب بیلمدیلرمی که کوکلری
ویری ایجاد ایدن ایزد ذو الجلال توانادر عَلٰى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ انلک اوزره که
کندولر کبی اشخاص ایجاد ایده وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا وانلرک فناسنه بر معین مدت
قیلدیکه لَا رَيْبَ فِيهِ ایچنده شک یوقدر فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا پس حق
انکار ایکن ستمکار اولانلر حقی انکار ایتمکدن اوزکه برنسنه یوقدر قبول ایتمدیلر
قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي سویله دیمک دیلرقی خزینه لرینه مالک
اولسیدکوز اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ البته اول وقت دوکمک قورقوسندن
بخل ایدردکوز وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا وآدم اوغلی بخیل ایدی وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسٰى
تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ تحقیقا که حضرت موسایه طقوز آشکارا معجزه لر ویردک
انلردکنک وید بیضا وآل فرعون اوزره مسلط اولان چکرکه واوفاق چکرکه
وقورباغه وقان وبنی اسرائیله صحراسنده اولدوقلرنده کندولر ایچون طاشدن
صو بک چیقمسی وانلر ایچون دریانک یارلمسی واوستلرینه طاغک قالدرلمسی فَاسْاَلْ بَنِي
اِسْرَائِيلَ پس یا محمد منکره صدقک ظاهر اولمق ایچون بنی اسرائیلک علماسندن
حضرت موسا بله فرعون بیعونک ماجراسنی صور انلر سکا خبر ویرورلر اِذْ جَاءَهُمْ
فیجی حضرت موسی کندولره مرسل اولدی فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ پس حضرت موسی فرعونه
کلوب بعض آیاتی کندویه اظهار ایدوب کدنصکره فرعون کندویه دیدی
اِنِّي لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى مَسْحُورًا تحقیقا بن سنی ای موسی کمان ایدرم کیم جادولنمش
سن که عقلکی فاسد بورسن قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا اَنْزَلَ هٰؤُلَاءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ حضرت موسی دیدی خدایه قسم که ای فرعون علی التحقیق سن بیلدک کیم بو
آیتلری ایندرمدی الا کوکلری ویرلری پروردکاری بَصَائِرَ بنوتمه آشکار دلیللر اولدوقلری
حالده وَاِنِّي لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا وبن سنی ای فرعون خیردن دونمش
سنی اوزره مجبول بر کیمسه کمان ایدرم فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ پس فرعون ایستدیکه
حضرت موسایی وجماعتنی زمین مصردن انعاج ایدوب دورقیله فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ
مَعَهُ جَمِيعًا پس کندونی وبیلسینی اولشکریی توقلزم دریاسنده بوغدق وَقُلْنَا
مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي اِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْاَرْضَ ودیعقوب اولادینه دیدک فرعونک غرقندن
صکره زمین مصرده سکنی ایدک فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ پس قیامتک وعده سی کلدوکده
جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا سزی وانلری قارشمش اولدوغکوز حالده کتوردوز وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ
وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وقرآن عظیم الشانی دوغرولغه مقارن ایندردک وکندوسی دوغرولغه

مقارن

مقارن ایندی وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا دخی سنی کوندرمدک الا مطیعه ثوابله مژده
ویریجی وعاصیه عقابله قورقیدیجی وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ وقرآن عظیم الشانی بر مقدار ایندردک لِتَقْرَاَهُ
عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ تا که انی خلق اوزره مهل ایتمش ایکن اوقویه سن مهل ایله اوقومق ازبرلمکه
قولای وفهم ایتمکه معینیدر وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا وحوادثه حسبیله انی تدریجی ایندردک قُلْ آمِنُوا
بِهِ اَوْ لَا تُؤْمِنُوا اهل شرکه سویله قرآنه ایمان کتورمککوز وکتورممککوز برابر مساویدر زیرا
ایمانکوز آنکا کمال ارترمز وعدم ایمانکوز آنکا نقصان کتورمز اِنَّ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ تحقیقا کیم
قرآنک نزولندن اسبق دانشی ویرلن کیمسه لر یعنی کتب سماویه نی اوقیان ووحیک حقیقتنی
ونبوتک علاماتنی علماء عاملین عبد الله بن سلام واصحابی ونجاشی واتباعی کبی کیمسه لر اِذَا يُتْلٰى
عَلَيْهِمْ فیجی قرآن اوزرلرینه اوقنور يَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا خدانک فرمانینی تعظیم ایتمک ایچون
چکه لر یعنی یوزلری اوزره قاپنورلر سجده ایدوکلری حالده وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا دخی دیرلر
پروردکارمز کفار دیدوکی سوزلردن منزهدر اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا تحقیقا اشکیم کدعدسی
البته اولمشدر وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُونَ وسجودده یوزلری اوزره قاپنورلر اغلدوقلری حالده
وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا وقرآن عظیم الشانک دکلمه سی کندولره تواضع وتضرع ارتردرنته که علم
ویقین کندولره ارتورر مرویدرکیم فیجی اهل شرک ایشتدیلر که سرور کائنات یا الله یا رحمن
دیر سویلیدیلر محمد المصطفی بیزی ایکی معبوده عبادت ایتمکدن نهی ایدر وکندوسی ایکی معبود
دخی ندا ایدیور خدا عز وجل بو آیتی منزل ایدوب بیوردی قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ
سویله ایزد ذو الجلالی لفظ جلال الله ایله تسمیه ایدک یا لفظ رحمن ایله کیم ایکیسی واجب الوجودک
ذاتی اوزره اطلاقه لایقدر وتسمیه مستحقدر اَيًّا مَا تَدْعُوا بو ایکی اسمک قنغیسیله که کندویی تسمیه ایدرسیز
کوزلدر فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى که کوزل ادلر کندو ذاتنه مخصوصدر وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ ونمازک
قراءتنی آشکار ایتمه بر حده دک کیم مشرکلر انی ایشده لر زیرا انلرک ایشتمه سی سکا استهزا ایتمه لرینه
باعث اولور وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وانی خفی ایتمه بر مرتبه یه دکین که اردکده نمازی قیلانلر قرائتکی ایشتمیه لر
وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا وجهر ایله مخافته اراسنده بر طریق قصد ایت وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ دخی سویله
جمیع مدح وثنا خدانک ذاتنه مخصوصدر الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا شول خدا که اوغول ایدنمدی
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ والوهیتده آنکا بر اورتاق اولمدی وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وخوارلق
جهتندن آنکا بر دوست یوق ایدی که انک سببیله معزز اوله وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا وانی درست تعظیم ایله
وبعضیسی دیدی کبره تکبیرا انک معناسی الله اکبر سویله مرویدر کیم سرور کائناتک عادت شریفی بو ایدیکه
بنی عبد المطلبدن بر اوغلانک دیلی اچلدقده بو سوره نک صوکنکی آیتی آنکا تعلیم ایدردی

تم الجزء الاول من التفسير الشريف ونسأل الله تعالى
الكمال انه هو المسهل والميسر والموفق
في ١١٣٩ سنة

وقد وقع الفراغ من كتابة الجزء الاول من التفسير الشريف على يد الفقير الحقير المعترف بالذنب والتقصير العبد المذنب الحاج محمد البغدادي
الملقب بالدواد رحمه الله والدين من نظر
فيه وقراء له ولوالديه ولمؤلفه
ولمن كان السبب فى استنساخه
سورة الفاتحه
امين

إن تجد عيبًا فسدّ الخللا جلّ من لا عيب فيه وعلا

وقد وافق الفراغ من تتميمه يوم الرابع من شهر ربيع الاول قبل طلوع الفجر
لسنة تسع وثلاثين ومائة من بعد الهجرة النبوية على صاحبها افضل
الصلوة واشرف السلام
واكمل التحية
والحمد لله على
التمام
ويتلوه
الجزء
الثاني
٢

سورة الكهف مكية وهي مائة واحدى عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله عالمده نه دكلو مدح وثنا وار جمله سی خدانك ذات با هر الصفاتنه مخصوصدر
الذي انزل على عبده الكتاب شول خدا كه كندو قولی اوزره قرآنی اینديردي ولم يجعل له
عوجا واكا اكريلكدن برنسنه قيلمدي يعني نه الفاظنده اختلاف ونه معنالرنده تنافی قيلدی
قيما دخی انی مستقيم قيلدی كه معنای مطلوبدن اوزكه ايچنده زياده ونقصان يوقدر لينذر بأسا
شديدا من لدنه تا كه تنكری طرفندن صدور ايتمش برقتی اشكنجه نك وقوعنده كفره مقولهسن قورقیده
ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات وكوزل عمال ايشليان مؤمنلری مژده لنده كيم ان لهم اجرا
حسنا على التحقيق كندولره بركوزل مكافات وار واو بهشت جاودانه در ماكثين فيه ابدا
انك ايچنده هميشه اقامت تقدير ايتمشلر وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا دخی قورقيده دشول
كيمسه لری كه ديديلر حق تعالی وتقدس اوغول ايدندي ما لهم به من علم ديدوكلری
سوزه كندولره اصلا بر بيلكی يوقدر ولا لآبائهم ونه بدرلرينه كبرت كلمة
كفره ده برسوزلری غايتله بيوك اولدي تخرج من افواههم اغزلرندن چيقر
لفظ كلمه تميز اوزره منسوبدر وبو جمله انك صفتيدر چقالرينك استعظامنی
افاده ايتمك ايچون ذكر اولندي ان يقولون الا كذبا يلاندن اوزكه برنسنه
ديمزلر چون حضرت صلی الله عليه وسلم كفارك ايمانه كلمدوكلرندن اوتری غمناك
اولوردي حق جل وعلا كندويه تسليه ويروب بيوردي فلعلك باخع نفسك على آثارهم

ان لم يؤمنوا بهذا الحديث اسفا پس شايد سن انلرك اوزرنده شدت حرص وغصهدن
كندو نفسكی ولدرهيجی سن بو كلامه ايمان كتورمزلرسه انا جعلنا ما على الارض تحقيقا كه بز بر يوزی
اوزره اولان شيئی قيلدق زينة لها انك ايچنده سكنی ايدنلره بر بزك لنبلوهم تا كه تجربه ايدمك معامله سنی كندولره
ايده وزكه ايهم احسن عملا عمل جهتندن قنغلری يكركدر يعني تا كه دنيا
الايشنه رغبت ايتميانه قنغی ايمان اوله وانا لجاعلون ما عليها صعيدا شبهه بز
يوز يوزی اوزره اولان زينتی قيلجيلرز صعيدا جرزا اوتلغی كسلمش بر دوز يير
يعني آخر الامر اول زينتی بيرله يكسان قيلارز ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم
بلكه كمان ايتديكمی كيم مغاره وطاغ ايه لری كانوا من آياتنا عجبا دلائل قدرتمزدن
برغريب شيئ ايديلر يعني انلرك احوالی سائر آيات قدرتمزه نسبت اولنجه چندان
عجيب وغريب دكلدر بلمك كركدر كه اصحاب كهف كيم اولدوقلرنده چوق اختلاف
اولنمشدر واصح اقوال بودركه دقيانوس نام بر پادشاه ستمكار خلقی بت پرستلكه
دعوت ايتدي افسوس شهرندن التي كا برزاده بر كنده وار ايدي انلری دخی دعوت ايلدي
انلر انك سوزنی رد ايدوب ديديلر بز كوكلر ويرلرك خالقنه عبادت ايدرز
اسند وكن شئ بيزدن اصلا صدور ايتمز بعده اوچ كون دك انلره مهل ويروب
ديدي بو مدتده نصيحتم طلوبمزه عود ايدرسيكز يا خود سيزی قتل ايدرم
انلر دخی بو مهلی بر فرصت بلوب اول فتنه سندن امين اولمق ايچون هر بری پدری مالندن
بر مقدار شئ الوب شهرك طشره سندن اولان طاغه توجه ايتديلر اثنای طريقده بر شبان
كندولره رفيق اولوب كوپكی دخی كندويه اويدی هر چند كه انی منع ايتديلر دونمدي غايتله الحاح
مشاهده ايدبجك لسان فصيحله ديدي بندن خوف چكمك كه خدانك دوستلرينی سيورم
سيز خوابه وارديقده بن سيزه پاسبانلق ايدرم صكره طاغه قريب اولدوقلرنده شبان ديدي
بو طاغده بر مغاره بيلورم صاقلنمغه غايتله مناسبدر پس مغاره ده اقامت ايتمك
ايچون توجه ايتديلر نته كه حق جل وعلا اندن خبر ويروب بيوردي اذ اوى الفتية الى
الكهف ياد ايت اول وقتی كه اشراف دومدن اولان يكتلر مغاره يه كيدوب اوتوردیلر
فقالوا ربنا آتنا من لدنك رحمة پس ديديلر ای پروردكار رحمتكدن بزه بر مهربانلق
وير كه مغفرتمزه ورزقمزه ودوشمندن امين اولمغمزه باعث اوله وهيئ لنا من امرنا
رشدا ومباشرت ايتدوكمز ايشدن بزه بر يولك ورد وعزولق افاده قيل فضربنا
على آذانهم في الكهف پس قولاقلری اوزره بر حجاب اوردق مغاره ده يعني انلری اينده
بر يا تمق ياتردق كه انلری چيقرمق قالدرمز سنين عددا صايلی ايه سی ييلر ثم بعثناهم
صكره انلری عالم خوابدن عالم بيداره كتوردك لنعلم تا كه بيله لم يعني تا كه ظاهر

وممتیز اوله أيّ الحزبين شانلرنده اختلاف ایدن ایکی کروهک قنقیسی أحصى لما
لبثوا أمدا زمان اقامتلری ایچون مدتی ضبط ایلدی نحن نقص علیک نبأهم
بالحق بیز انلرک خبرینی اول که دوغرولغله اوقورز انهم فتية تحقيقا
که انلر ییکیتلر ایدی که آمنوا بربهم پروردکارلرینه ایمان کتوردیلر وزدناهم
وانلره ثبات ویقینله هدایت ارتردق وربطنا على قلوبهم ویورکلرینی اوزرم باغلدق
یعنی یورکلرینی اوزره بکتدک که ترک وطن اوزره صبر ایتدیلر وحقی اظهار
ایدوب دقیانوسک سوزینه دونمدیلر اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض
تحقیق دقیانوسک اوکنده دوروب دیدیلر پروردکارمز کوکلری ویری ایجاد ایدن
خدادر لن ندعوا من دونه الها اندن اوزکه بر معبوده عبادت ایتمزوز واکر اندن
اوزکه بر معبوده طپرزسه لقد قلنا اذا شططا خدایه قسم اولسونکه
اول وقت حددن طشره سوز سویلمش اولورز هؤلاء قومنا بونلرکه بزم کروهمزدر
اتخذوا من دونه آلهة ایزد ذو الجلالدن غیری معبودلر ایدندیلر لولا يأتون
عليهم بسلطان بين نیچون انلرک عبادتی اوزرم بر آشکار دلیل کتورمزلر
فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا پس کیمدر چوق ستملو شول کمسه دن
که تنکری تعالی اوزرینه یلان بغلدی واذ اعتزلتموهم وما يعبدون الا الله
دخی بیری بیرینه دیدی قچن کوهکزی وتنکریدن اوزکه عبادت ایتدوکلری اشیایی
ترک ایدوب بر طرفده اولدکوز فأووا الى الكهف پس مغاره یه کیروب انده آرام
ایدک ينشر لكم ربكم من رحمته پروردکارکوز ایکی جهاندە فضل وکرمندن سیزه رزقی
توسعه ایدوب مبسوط قیلەدر ويهيئ لكم من امركم مرفقا وایشکوزدن سیزه منفعت
ایرەجک نسنه مهیا قیلەدر وترى الشمس اذا طلعت خطاب حضرت محمد المصطفی
یعنی انلرک مکانی بو نیله بیرده دوشمشدر اکر انی کورمش اولسیدک کونشی کوردک
چیقدوغی محل تزاور عن كهفهم ذات اليمين مغاره لرینک صول سمتنه میل ایدر
واذا غربت وباتدوغی وقتده تقرضهم ذات الشمال انلری ایرشمیوب
مغاره نک صول سمتنه کسلور چونکه مغاره نک اغزی بنات نعشک مقابله سنده
دوشمش ایدی اطرافنده کونش اول کیفیتله کزردی وانک صاغ وصولی اکا توجه
ایدن کمسنه ایله مشخص اولور وهم في فجوة منه وانلر مغاره دن بر اچیق مکانده
اولوردیلر تا که مغاره نک وخامتی وکونشک حرارتی کندولرینه اینجیتمیه ذلك من آيات الله
بو کونه مغاره یه کیتمه لری خدانک دلالتلرندندر من يهد الله هر کیمی خدا
عز وجل موفق ایدوب دوغرو یوله کوسترور فهو المهتد اودر دوغرو یولی بولان

ومن يضلل الله وهر کیمی کمراه ایدر فلن تجد له وليا مرشدا اکا هرکز بر یول کوستریجی بولمه
معین بولمزسن وتحسبهم ايقاظا وانلری اویانق صانورسن کوزلری آچق اولدوغندن
وهم رقود وحال بو که انلر یاتمشلردر ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال
وانلری صاغ یانه وصول یانه چویررز تاکه یر کندولرینی چورتمیه وكلبهم باسط
ذراعيه بالوصيد وکوپکلری مغاره نک اوکنده ایکی النی دوشتمش لو اطلعت عليهم
اکر انلرک اوزرینه اطلاع ایدوب کندولرینه نظر ایتسیدک لوليت منهم فرارا البته
انلردن یوز چویروب کیدردک قچمش اولدوغک حالده ولملئت منهم رعبا والبته
هیبتلرندن قورقودن دولمش اولوردک وكذلك بعثناهم وننه که کندو کمال قدرتمزه
آیت اولمقلر ایچون انلری یاتورینه کمال قدرتمزه دلیل اولمقلر ایچون عالم خوابدن
کندولرینی کوندردک ليتساءلوا بينهم تا کراونده صدور وشوب بیلەلر حق جل
وعلا کندولرینه نه کونه لطف واحسان ایتمشدر قال قائل منهم انلردن برسی
دیدی كم لبثتم نه قدر مدت بونده دوردیکز قالوا لبثنا يوما او بعض يوم
کمان اوزره بنا ایدوب دیدیلر بر کون یا بر کونک مقداری بونده اقامت ایتدک
زیرا یاتمش اولان کمسه اویقوسنک مقدارینی ضبط ایدمز دانکچون علمی خدا
تفویض ایدیلرینه که حق تعالی اندن خبر ویروب بیوردی قالوا ربكم اعلم
بما لبثتم دیدیلر پروردکارکوز مدت اقامتکزی سیزدن یخشی بیلور
فابعثوا احدكم بورقكم هذه الى المدينة پس بیریکزی بو درهمکوزله شهره
شهر سمتنه یوللیوب فلينظر ايها ازكى طعاما بقسون اول شهرک اهالیسی
قنغی کمسه نک طعامی پاکیزه تردر فليأتكم برزق منه اندن سیزه
بر روزی کتورسون وليتلطف وطعامی المغه کیدن خرید وفروخت
محلنده ملایمت ایتسون ولا يشعرن بكم احدا وبرایشلمسون نکه شهرک
خلقندن بر کمسه بو احوالکوزدن خبردار قلمغه باعث اوله انهم ان يظهروا
عليكم تحقیقا که شهر خلقی اوزدکوزه اطلاع ایدرلرسه يرجموكم
او يعيدوكم في ملتهم طاشله سیزی هلاک ایدرلر یا کندو اینارنه
سیزی دوندررلر ولن تفلحوا اذا ابدا واکر ایینلرنه کیرزرسیز هرکز
نجات بولمزسیز کتوردیلر که طعام المغه کیدن کمسنه بازاره کیدوب اول
درهمی چیقردی بازار خلقی کوردیلر که اول درهم اوزره دقیانوسک اسمی
یازلمشدر کمان ایتدیلر که اول کمسه بر دفینه بولمشدر هان کندونی حاکمه کوتوردیلر
ملک اندن استفسار ایتدی کندو بر کیفیت حاللرین سویلدی ملک ایتدی

که بدولومزدن ایشدلک برقاج بکت دشلونی حفظ ایتمک ایچون دقیانوسدن
فرار ایتدیلر شاید بولنلر اوله لر بعده ملک اعیان دولتله بتوب مغاره یه کوچه
توجه ایتدی انلوله کورشدکه کندویه دعا ایدوب مکانلرینه دوندیلر
درعقب حق تعالی روحلرین قبض ایتدی پس ملک آنلرڭ آنده دفن ایدوب اوستلرنده
برمسجد یاپدی و بو احوالدن حق جل وعلا خبر ایدوب بیوردی وَكَذٰلِكَ أَعْثَرْنَا
عَلَيْهِمْ ونته که انلری اویقودن قالدردق اوزدلرینه پادشاهی مطلع قیلدق
لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ تا که انلره مطلع اولانلر بیله لرکیم بلاشبهه خدانڭ
وعده سی درستدر یعنی حشر ونشردن تکری تعالی ایتدوکی وعده حقدر
وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا وتاکه بیله لرکیم علی التحقیق قیامتڭ اولمسنده هیچ
شبهه یوقدر إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ اعثرنا لفظنه متعلقدر
یعنی انلری مطلع قیلدی اول وقت که امور دینیه یه متعلق اولان ایشلرنده
اختلاف ایدرلردی کیمیسی دیردی روح وجسد بعث اولنور وکیمیسی دیردی
یالکوز روح بعث اولنور کتوردیلرکه اول عصرده اولان پادشاه دیانت
صاحبی برپادشاه ایدی ایام دولتنده اولان علماء معاد خصوصنده
اختلاف ایتدیلر بومنوال اوزره کیمیسی دیردی روح یالکوز بعث اولنور کیمیسی دیردی
روح وبدن پادشاه بو اختلافی کورنجك پلاس کیوب عبادتخانه یه
قپنوب ایزد ذو الجلالدن نیاز ایتدیکه بو شبهه یی لطف وکرمیله ازاله
ایده حق جل وعلا نیازین قبول ایدوب ارباب کهفڭ قصه سینی وجوده کتوردی
پس اندن استدلال ایتدیلرکه اوچ یوز سیل مقداری روحی امساك ایدوب بدنی
چورمکدن حفظ ایدوب صکره روحی بدنه ارسال ایدن پروردکار قادردرکه
ارواحی واجسامی اعاده ایده فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا بعده که
انلری هیبت من بوره اوزره کوردیلر بعضلری دیدیلر مغاره نڭ قاپوسی
اوزره بربنا یاپالم تاکه برکیمسه انلره ایرشمیه رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ پروردکارلری
انلرڭ احوالنه داناتردر قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ دیدی شول کیمسه لر
که دینی اولان امرلری اوزره غلبه ایتدیلر یعنی اول جماعت کر اجساد
وارواحڭ معادینه ذاهب اولمشلردی وانلر پادشاه وکندویه تابع
اولان جماعتدرلر لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا البته اوزرلرینه برعبادتخانه
ایدینورز تاکه خلق انده عبادت ایده لر سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ بی شبهه نصاری دن
یعقوبیه طایفه سی دیرلر اصحاب کهف اوجدرلر رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ دردنجیلری

کوبکلریدر

کوپکلریدر وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ دخی نصاری طائفه سنڭ نسطوریه دیرلر
انلر بشدرلر سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ التنجیلری کوپکلریدر رَجْمًا بِالْغَيْبِ بوشیده
اولان شیئه برآتمق اتارلر یعنی سوزلری دانشدن پیدا اولمدی کندو نفسلرندن
انی اختراع ایتدیلر وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ واهل
اسلام پیغمبرڭ اخباریله دیرلرکه انلر یدیدرلر وسکزنجیلری کوپکلریدر
قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ سویله پروردکارم داناتردر انلرڭ صاییلرینه هرکسدن
چون اهل اسلام پیغمبرڭ اخباریله دیدیلرکه انلر یدیدرلر سکزنجیلری
کوپکلریدر سوزلری علم خدا ایله تعقیب اولندی وازبس که غیرلرین
سوزی فاسدایدی رجما بالغیب ایله ختم اولندی مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ
انلری بیلمز الا آز کیمسه وانلرسورکا بینات واصحابیدرلر حضرت ابن عباسدن
رضی الله عنهما منقولدرکه بیوردی انا من ذلك القلیل فَلَا تُمَارِ
فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا پس اصحاب کهفڭ شاننده اهل کتاب ایله مجادله
ایتمه الا براسکاره مجادله یعنی مباحثه ده انلرله چوق درینه وارمه انجق
قرآنده مذکور اولان شی انلره اوقی کندولرین تجهیل ایدوب سوزلرین
اوزرلرینه رد ایتمه وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا واهل کتابدن
استرشاد طریقیله انلرڭ شاننده برفرده سؤال ایتمه کرسکا ایجاب اولنان
شی انلره سؤال ایتمکدن سنی غنی ایتمشدر وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ
غَدًا وبرایشلمه قصد ایتدکڭ نسنه ایچون دیمه علی التحقیق بن انی یارین ایشلیجیم
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ مکر خدانڭ خواهشنه مقارن اولدوغکده کردیه سن انی ایشلرم
ان شاء الله بلمك کرککیم بو کلام خدادن پیغمبره تأدیب طریقیله برنهیدر
قچن یهود قریشه دیدیلر محمد المصطفادن روحی واصحاب الکهفی وذوا
القرنینی صورن درعقب قریش انلری سؤال ایتدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم
استثنا ایتمدن بیوردی یارین کلڭ انلرڭ شاننی سیزه بیان ایده یم پس
اون کوندن زیاده وحی اکلنوب کندویه کلمدی اندن غایتله محصور اولدی
وکفار قریش طعن ایتمکه یول بولدیلر اندن صکره بوآیت نازل اولدی وَاذْكُرْ
رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وپروردکارڭ مشیتنی خاطرکه کتور قچن انی اونودرسن
وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي دخی سویله شاید پروردکارم بکا دلالت
ایده لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا اهل کهفڭ خبرندن یقینراك بردوغرو
ایشه وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ واهل کهف مغاره لرنده

اوچ يوز ييل اقامت ايتديلر وازدادوا تسعا و طقوز ييل دخى اقامتلرى
انك ابجنده اولديغى لبثا بده كتورديكيم اقامتلرى شمسيه حسابيله در
اوچ يوز ييل ايدى وقمريه حسابيله اوچيوز طقوز ييل ايدى اخبارده
كلمشدركه بعض نصارالر ديديلر اوچ يوز ييلى بيلورز وليكن طقوزى
بيلمزوز حق جل وعلا بيوردى قل الله اعلم بما لبثوا سويله يا محمد ايرددو الجلال
مدت اقامتلرنه هركسدن دانا تردر له غيب السموات والارض
كوكلر ويرلرك بوشيده اشياسى علمنه مخصوصدر ابصر به واسمع حق
جل وعلا هر موجودى نه كوزل كورور وهر ايشيدلمش شى نه يختى ايشيدر
ما لهم من دونه من ولى كوكلر ويرك خلقته اندن اوزكه اصلا
بر دوست يوقدركه امورلرى متولى اوله ولا يشرك فى حكمه
احدا و قضا و حكومتنده بر كيمسه‌يى اورتاق قيلمز واتل ما اوحى اليك
من كتاب ربك دخى سكا فرشته ايله كوندرلن ربك كتابنى اوقى
لا مبدل لكلماته انك سوزلرين بر كيمسه تغيير ايتمكه قادر دكلدر
ولن تجد من دونه ملتحدا واندن اوزكه بر پناه ايده‌جك كيمسه بولمزسن
كتوره بلوركه رؤساى كفره دن بر قاچ كيمسه سرور كائناته كلوب ديديلر خباب
وعمار و بلال كبى پشمينه پوش كدالرى مجلسكدن رد و رفع ايت تاكه سنكله همنشين وله‌م
حق جل وعلا بو آيتى منزل ايدوب بيوردى واصبر نفسك مع الذين
يدعون ربهم بالغداة والعشى وكندو نفسكى ثابت قيل شول
كيمسه‌لرله كه قوشلق و ياتسو وقتلرنده پروردكارلرنه پرستش ايدرلر
يريدون وجهه انك رضاسنى ايسترلر ولا تعد عيناك عنهم وايكى
كوزك انلردن اوزاق اولمسون يعنى ايكى كوزكك نكاهى انلردن كسوب غير كيمسه‌يه
مصروف قيلمه تريد زينة الحيوة الدنيا اول حالده كه يقينى ولايت
صاغلغنك راستلكن طلب ايدرسن ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذكرنا دخى مطيع
ومنقاد اولمه شول كيمسه‌يه كه كوكلنى بزى ياد ايتمكدن مصروف قيلدق واتبع
هواه وكندو آرزو سنه اويدى وكان امره فرطا وايشى تباه وضايع اولدى
وقل الحق من ربكم بيغمبرلر دستك ديكوزدن صادر اولان سنيد دخى فمن شاء
فليؤمن بس هر كيم ايسترسه ايمانه كلسون ومن شاء فليكفر وهر كيم ايسترسه كفرى اختيار
ايتسون يعنى ايمانه كلان كيمسه‌نك ايمانيله وكافر اولانك كفريله منفعت دكلم وزرده
لازم اولان احكامى سيزه تبليغ ايتمكدر وامردن مراد تهديد و تهويلدر

نه اجازت ولا اباحت انا اعتدنا للظالمين نارا تحقيقا كه بز ستمكار اولان كافرلر ايچون
بر آتش آماده قيلدق كه احاط بهم سرادقها چادره مشابه اولان انك علوى كندولرين
قبلدى وان يستغيثوا واكر صوسزلقدن واكر شدت تشنه‌لكدن فرياد ايدرلرسه يغاثوا
بماء كالمهل ارمنى باقر كبى بر صو ايله فرياد لرنه ايريشلور يشوى الوجوه ايچمك ايچون
يقين قيلندوقده يوزلرى كباب ايدر بئس الشراب غايتله بد ايچلجك نسنه در جهنم
صوبى وساءت مرتفقا وقافى بر اماز ارامكاه در دوزخ ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات
تحقيقا شول كيمسه‌لركه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر انا لا نضيع اجر من احسن
عملا بى شبهه كه بز انلردن يختى ايشليانلرك اجرينى بيهوده قومزوز اولئك اول كروه كه
اوصاف مزبوره ايله موصوفدرلر لهم جنات عدن كندولره دنى اقامت ايچون اولنان
باغلر تجرى من تحتهم الانهار انلرك سرايلرى التندن ايرمقلر اقر يحلون فيها من اساور من
ذهب من بور اولان اعزه باغلرده التوندن اولان بلزكلردن بزنمش قيلنورلر ويلبسون
ثيابا خضرا و يشل دونلر كيورلر من سندس واستبرق ديبانك نازكندن ومحكم طوقلمشندن
متكئين فيها على الارائك بهشت ايچنده تختلر اوزره ياصدنمشلر نعم الثواب بهشت بريذ
نه كوزل مكافاتدر وحسنت مرتفقا وايچنده اولان تختلر غايتله يختى ياصدنجق نسنه در
واضرب لهم مثلا رجلين دخى اهل ايمانه وكفاره ايكى كشينك حالن مثال قيل وانلر بنى اسرائيلدن
ايكى برادر ايديلر بيرى كافر بيرى مؤمن ايدى پدرلرندن كندولره سكز بيك التون ميراث قالدى
كافر اولان قرنداش حصه سيله املاك وعقارات الدى مؤمن اولان قرنداش حصه‌سنى وجوه خيره
صرف قيلدى بعده نتيجه‌لرى نه اولدوغن حق تعالى بيان ايدوب جعلنا لاحدهما جنتين بيرلرينه
ايكى باغ قيلدق من اعناب اوزملردن وحففناهما بنخل وانلرك چيچوره سى خرما اغجلريله
قبلنمش قيلدق وجعلنا بينهما زرعا واول ايكى باغك اورتاسنده اكين قيلدق تاكه هر بر باغ اقوات
ومبوه‌لرى جامع اوله كلتا الجنتين اول ايكى باغدن هر برى آتت اكلها ميوه سن ويردى
ولم تظلم منه شيئا واندن بر نسنه اكسك ايتمه دى يعنى ساير باغلر كبى كاه ايدرلر كاه اغليدى
بر ييل ميوه‌سى تمام ويرورلر و بر ييل اكسك وفجرنا خلالهما نهرا وانلرك اورته سنده بر
ايرمق اقتددق تاكه اغجلرى مستوفى اوله وكان له ثمر وايكى باغدن ما
عدا انواع مال اكا واردى فقال لصاحبه بس دوستنه ديدى يعنى كافر
برادر مؤمن برادرنه ديدى وهو يحاوره اول حالده كه كندوسى برادريله
سوز ويروب الوردى انا اكثر منك مالا واعز نفرا بنم مالم سنك مالكدن
چوقدر وخدم وحشم سنك خدم وحشمكدن ارتقدر ودخل جنته وكندو
باغنه برادريله مفاخره ايتمك ايچون كيردى وهو ظالم لنفسه وحال

بوكه كفر وعجبی سببیله كند ونفسنه ستم ایدیجیدر قال ما اظن ان
تبید هذه ابدا دیدی كمان ایتم كه بوباغ فنایی قبول ایده هركز وما
اظن الساعة قائمة دخی كمان ایتمم كه قیامت اولجقدر ولئن رددت
الى ربی واكر پروردكارمه دونمش قیلنورم نته كه سن كمان ایدرسن
لاجدن خیرا منها منقلبا البته اول باغدن بیكرك برد ونرجك مكان بولورم
یعنی بنم استحقاقم بونی اقتضا ایدر كه بهشت جاودان بكا ویریله نتكه شمدی
بوباغ بكا ویرلدی قال له صاحبه وهو یحاوره مومن برادری كندویه دیدی
اول حالده كه كندوسی انكله مجادله ایدیور اكفرت بالذی خلقك من تراب
كافر اولدیكی كوركزدی كه كافر اوله سن شول خدایه كه اصل ماده كی توپرا
یرتدی ثم من نطفة صكره سنی برپاره صودن خلق ایتدی ثم سواك رجلا بعده
سنی بر كامل كیشی قیلدی لكنا هو الله ربی لیكن بن سویلرم شان بو كه تنكری تعالی
توپراقدن ونطفه دن سنی ایجاد ایتمشدر ولا اشرك بربی احدا وبن پروردكارمه كیمسه یی
اورتاق دوتمم ولولا اذ دخلت جنتك قلت دخی نیچون باغكه كیردككده وقتده دیمدك
ما شاء الله تنكری تعالی ایستدوكی شی اولمقده لا قوة الا بالله بر كیمسه یه كوچ یوقدر
الا خدانك یاردمیله ان ترن انا اقل منك مالا وولدا اكر بنی مال واوشاق
جهتندن سندن زیاده كوردوسن فعسى ربی ان یؤتین خیرا من جنتك شاید پروردكارم
دنیاده واخرتده سنك باغكدن ییكرك بكا بوباغ ویره ویرسل علیها حسبانا
من السماء وسنك باغكه اوزره كوك طرفندن بر صاعقه لر بولدیه فتصبح صعیدا
زلقا كه برقوادیرا اوله یجنده ایاق سورجیه او یصبح ماؤها غورا یا صویی
یره یوتلمش اوله فلن تستطیع له طلبا كه انی جست وجو ایتمكه قدرتك اولمیه
واحیط بثمره وجمیع اموالی نابود قیلندی فاصبح یقلب كفیه بس ایكی النی دوندرر
اولدی یعنی حسرت واندوه جهتندن الرنی بری برینه چالوب پشمانلك اظهار
ایدردی على ما انفق فیها شول شی اوزره كه عمارتنده انی صرف قیلدی وهی خاویة
على عروشها وحال بو كه اول باغ یعنی اناك اوزملری چرداقلری اوزره دوشمشلردر
ویقول یا لیتنی لم اشرك بربی احدا بو جمله یقلب كفیه جمله سی اوزره معطوفدر
یعنی الرینی الت اوست دوندروب دیردی كاشكی پروردكارمه بر كیمسه اورتاق
قلمسیدم ولم تكن له فئة ینصرونه من دون الله واكا بر جماعت یوغیدی كه تنكریدن
اوزكه كندویه یاردم ایدوب باغنی كالاول ویره ندیه وما كان منتصرا وكندو نفسنه
زور ایله یاردم ایدیجی دكلدی هنالك الولایة لله الحق اول مقامده نصرت ومعونت

دوغرولغله متصف اولان تنكری تعالایه در هو خیر ثوابا مكافات ایتمك جهتندن
كندوسی هر كیمسه دن ییكركدر وخیر عقبا ونتیجه جهتندن كندوسی غایتله ایودر
یعنی اكا عبادت ایتمكك نتیجه سی اوزكه لرك عبادتنك نتیجه سندن ییكدر واضرب
لهم مثل الحیوة الدنیا دخی خلقه یقین اولان صاغلغك صفتنی بیان ایت
كماء انزلناه من السماء او بر صو كبیدر كه انی كوك سمتندن ایندردك فاختلط به
نبات الارض پس انك سببیله زمینك اوتلغی تازه لنوب بری برینه چالندی فاصبح هشیما تذروه
الریاح صكره قیرلمش اولدی بر مرتبه ده كه انی یللر پراكنده ایدرلردی وكان الله
على كل شیء مقتدرا وایزد ذو الجلال هرنسنه اوزره توانا ایدی المال والبنون
زینة الحیوة الدنیا مال معقوله سی واوغللر یقین اولان صاغلغك آرایشیدر
كه انسان انلرله مزین اولور والباقیات الصالحات وباقی اولان كوزل ایشلر
خیر عند ربك ثوابا پروردكارك قتنده مكافات جهتندن مال وبنیندن
ییكدر وخیر املا دخی امید جهتندن انلردن غایتله كوكچكدر بر قولده الباقیات
الصالحات تعبیرایدلش وقت نمازدر وبر قولده سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اكبر وبعضیلر اكا ذاهب اولدی كه اندن مقصود كوزل سوزدر وجمله
اقواله جامع بو قولدر اندن مراد جمله اعمال خیره در ویوم نسیر الجبال ومذكور
قیل اول كونی كه طاغلری مكانلرندن قوپاروب هواده یوریدرز وترى الارض
بارزة وطاغلرك الندن یری چیقمش كوررسن وحشرناهم وخلقی عرصه
محشرده بیغدق فلم نغادر منهم احدا پس انلرده بر كیمسه متروك قیلمدق وعرضوا
على ربك صفا دخی پروردكارك اوزره عرض اولندیلر دوزلمش اولیوب قطار
حالده تا كه بر كیمسه بر كیمسه یه حجاب اولمیه لقد جئتمونا كما خلقناكم اول مرة
انلره دیمش ایكن على التحقیق بزه كلدوكوز نته كه ایلك كره سیزی ایجاد ایتدك یعنی
نته كه ابتدا سیزی یالین تن وغمزده دنیا یه چپلاق كلدكوزسه دخی اول قلیقله بزه
كلدكوز بل زعمتم ان لن نجعل لكم موعدا بلكه كمان ایتدیكوز كه سیزه بر وقت
قیلمیه ق كه حشر ونشرك وعده سینی تجاوز ایتمز ووضع الكتاب وصحائف اعمال
اهل محشرك الرینه قونلدی فترى المجرمین مشفقین مما فیه پس كنهكارلری
كوررسن انجنده یازلمش اولان كناهلردن قورقمشلر ویقولون یا ویلتنا ودیرلر
اه بزلكه كل حاضر اول كه محلاك بوددر ما لهذا الكتاب بو نامه یه نه اولدی كه
لا یغادر صغیرة ولا كبیرة الا احصاها نه بر كوچك كناه قودی ونه بر بیوك
كناه الا انی صایوب مضبوط قیلدی ووجدوا ما عملوا حاضرا وایشلدوكلرینی

نامه لرده یازلمش کوردیلر ولا یظلم ربك احدا و پروردکارك بر کیمسه یه ظلم
ایتمز یعنی بنده ایشلمدوکی شیئی اوزرینه یازمز واذ قلنا للملائکة اسجدوا لادم
و یاد ایله کتورك اول وقتی که فرشته لره دیدك حضرت آدمه سجده ایدك فسجدوا الا
ابلیس فرماننه فکرمه مؤلری سجده ایتدیلر ابلیس شیطاندن غیری سجده ایتمدی اول جهتدن
که کان من الجن پری مقوله سندن ایدی ففسق عن امر ربه که پروردکاری فرمانندن
خروج ایدوب سجودی ترك ایتدی افتتخذونه وذریته اولیاء من دونی بنی معقول
که اوکونه ایش اننخصا درا ولدقدنصکره بنم ولایتی جوب انی و اولادینی امور کوزه
متولیلر ایدینورسیز وهم لکم عدو وحال بو که انلر سیزه دوشمندلر
بئس للظالمین بدلا ستمکارلره اولان بدل غایتله یمان بدلدر یعنی ستمکارلره
خدا یرینه الدوقلری بدل که شیطان و ذریتیدر غایتله یمان بدلدر ما اشهدتهم
خلق السموات والارض ابلیس و ذریتنی کوکلر و یرلرك یرتمسی محلنده حاضر قیلمدم
ولا خلق انفسهم و نه کندو جانلرینی یاراتدوغم وقتده کندولرین حاضر قیلدم
وما کنت متخذ المضلین عضدا و خلقی کمراه ایدنلری اعوان و انصار ایدنجی
دکلدم ویوم یقول دخی مذکور قیل اول کونی که ایزد ذو الجلال سویلر
نادوا شرکائی بنم اورتاقلریمی چغرك الذین زعمتم شول کیمسه لر که کمان
ایتدوکوز کیم انلر بنم اورتاقلرمدر فدعوهم پس انلری مدد ایچون چغردیلر
فلم یستجیبوا لهم صکره معبودلری انلره مدد ایتمدیلر وجعلنا بینهم موبقا
و کفار ایله معبودلری اراسنده بر هلاك یری قیلدق که ایچنده مشترك اولورلر
و او جهنمدر ورای المجرمون النار و اهل شرك اتشی کوردیلر فظنوا انهم مواقعوها
پس بلدیلر که کندولر انکله آلوده اولوب ایچنده دوشیجیلردر ولم
یجدوا عنها مصرفا و انلره احاطه ایتدوکی اجلدن اندن بر صرف ایده جك
یر بولمدیلر ولقد صرفنا فی هذا القرآن للناس من کل مثل دخی قسم اولسون که
بو قرآنده خلق ایچون هر نه محتاج اولدوقلری نوعدن بیان ایلدك وکان
الانسان اکثر شیء جدلا و آدم اوغلی باطل ایله خصومت ایتمك جهتندن چوق
خصومتلو ایدی وما منع الناس ان یؤمنوا و خلقی ایمان کتورمکدن بر شی منع
ایتمدی اذ جاءهم الهدی هدایت یعنی محمد المصطفی و قرآن عظیم الشان کندولره
کلدوکده ویستغفروا ربهم دخی پروردکارلرندن مغفرت طلب ایتمکدن
کندولرین بر شی الیقومدی الا ان تأتیهم سنة الاولین طلب ایتمکلری که کچنلرك طریقی کندولره کله او یأتیهم
العذاب قبلا یا آخرت اشکنجه سی کندولره اشکارا کله یعنی کذشته اولان کروهلرك دابی بو ایدی که پیغمبرلرنه

تکذیب

تکذیب ایدوب باشلرینه عقوبت کلوردی بونلر دخی پیغمبرلرین تصدیق ایتمیه مکدن
مرادلری بو که انلر کبی دنیاده باشلرینه بر عقوبت کله یا آخرت عذابن عیان
کوره لر وما نرسل المرسلین الا مبشرین ومنذرین و بز پیغمبرلری خلقه کوندرمزوز
الا مؤمنلره مژده ویریجیلر و کفاره قورقودیجیلر ویجادل
الذین کفروا بالباطل و کفر ایدنلر اصلی اولمیان شبهه‌له خصومت ایدرلر
لیدحضوا به الحق تا که اول خصومتله دوغرولغی بیرندن قالدره لر
واتخذوا آیاتی وما انذروا هزوا و کتابمزك ایاتنی و کندولرین تخویف ایدن
نبی استهزا ایتدیلر ومن اظلم ممن ذکر بآیات ربه دخی کیمدر زیاده ستمکار
شول کیمسه دن که ایات قرآنیه ایله پند ویرلدی فاعرض عنها دخی عقبنده
انلردن یوز چوروب پند المدی ونسی ما قدمت یداه دخی کفر و معصیت
الدوکی ایلرو کوندردوکی نسنه یی اونتدی انا جعلنا علی قلوبهم اکنة
علی التحقیق بز انلرك کوکلری اوزره اورتولر قیلدق ان یفقهوه
تا که انی بیلمیه لر وفی آذانهم وقرا و قولاقلرنده صاغرلق قیلدق
تا که انی کما هو حقه ایشتمیه لر وان تدعهم الی الهدی و اکر طریق حقه
انلری چغرورسن فلن یهتدوا اذا ابدا انلر طریق حقه بولمغه هرکز
قادر اولمازلر وربك الغفور ذو الرحمة دخی کناهلری غایتله پوشیده
قیلوب رحمت ایه سی اولان پروردکارك لو یؤاخذهم بما کسبوا کفاری مؤاخذه
ایتسیدی قزندوقلری شی سببیله لعجل لهم العذاب البته انلره اشکنجه یی
تیز ایردی بل لهم موعد بلکه انلره بر معین وقت وار و او قیامت کونیدر یا بدر
وقعه سی لن یجدوا من دونه موئلا انك عذابندن اوزکه بر التجا اولنه جق
یر بولمزلر وتلك القری و اول کویلر که احواللرین سکا نقل ایتدك اهلکناهم
لما ظلموا کندولرین نابود قیلدق چون ستم ایتدیلر وجعلنا لمهلکهم
موعدا و انلرك هلاکی ایچون بر معین مدت قیلدوق اول مدت حلول ایدیجك
اوزلرینه عذاب مستولی اولور کوردیلر که فرعون و اتباعی هلاك اولدقلرندن
صکره حضرت موسی علی نبینا و علیه افضل الصلوة و السلام بر کون بر بلیغ خطبه
اوقوب بنی اسرائیل خیلی خوش حال اولدیلر بیرلری قالقوب دیدی یا کلیم الله
زمینده سندن اعلم بر کیمسه وارمی حضرت موسی جواب ویردیکه روی زمینده
بر کیمسه بندن اعلم اولدوغن بیلمم حق جل جلاله اکا وحی ایتدیکه مجمع البحرینده
بکا بنده خضر نام بر قولمز وار در اول سندن اعلمدر اکر انکله ملاقات ایسترسن

بو زنبیل ایچنده بریشمش بالق آل بولی دوت كیت قنغی مكانده كیم اول بالغی
بولمزسن اول عزیز الوجودی انده بولورسن بعده حضرة موسی آلات سفری تهیه
ایدوب شاكردی حضرت یوشع ایله الوب متوجه اولدی نته كه حق تعالی نقل
بیوردی وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ دخی مذكور قیل اول وقتی كه حضرت موسی شاكردینه
دیدی لَا أَبْرَحُ بو سفرده دورمیوب كیدرم حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ حضرت خضر علیه السلم
اولدوغی مكانه ایرشنجه دك أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا یا براوزون مدت سفر ایدوب كیدرم
یعنی هیچ بر وجهله بو سفری ترك ایتمم مقصدمی تحصیل ایتمینجه منقولدر كیم اول وقت كه ایكی دریانك راس جمع
ایدن مكانه واصل اولدیلر بر پكار لب كنارنده اوتوردیلر حضرت موسی انده بر طاتلی
اویقویه یاتوب حضرت یوشع ابدست المغه شروع ایلدی پكار مزبور عین الحیاة
اولمغله یوشعك ابدستی صوییندن بالغه بر قچ قطره دكوب زنده اولوب دریایه
متوجه اولدی حضرت یوشع بو حالی مشاهده ایتدوكده كندوبی بر حیرت الدی
حضرت موسی اویقودن قالقوب حضرت یوشعله بالغك احوالنی تفقد ایتمدن
یولی دونوب كیتدی نته كه حق تعالی اكا اشارت ایدوب بیوردی فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ
بَيْنِهِمَا پس اول وقت كه ایكی دریانك راس جمع ایدن مكانه یتشدیلر نَسِيَا حُوتَهُمَا
حضرت موسی اونتدی كه حضرت یوشعدن بالغی سؤال ایده و یوشع اونتدی كه اكا بالغك
كیفیت احوالنی سویلیه فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا پس بالق كندو یولنی دریاده بر مسلوك
اولمز حوض مكان ایدندی فَلَمَّا جَاوَزَا صكره كه مكان مزبوردن كچدو كلدیلر قَالَ
لِفَتَاهُ حضرت موسی شاكردینه دیدی آتِنَا غَدَاءَنَا بیزه قوشلق یمكیزی كتور لَقَدْ لَقِينَا
مِنْ سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا تحقیقا كه بیز بو سفرمزدن بر یورغونلق بولدق حضرت یوشع
طعامی كتورمك ایستدوكده بالغك احوالی خاطرینه كلدی قَالَ أَرَأَيْتَ
إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ حضرت موسایه دیدی جوك واردی چشمه كنارنده اولان
طاشه كلوب انده آرام ایتدك فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ كیم علی التحقیق بن بالغك احوالن
سكا سویلمكی اونتدم وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ و بركمسه بكا انی اونتدرمدی
الا ابلیس نسیقی أَنْ أَذْكُرَهُ ضمیردن بدلدر یعنی ابلیس انك اكمسنی بكا اونتددی
وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا دخی بالق كندو یولنی دریاده بر غریب ایدنش
ایدندی قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ حضرت موسی دیدی بزم ایستدوكمز بو ایش ایدی
زیرا مطلوبك علامتی كندو یرا و حالت اولمشدی فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا پس كلدوكلری
یولده ایزلری اوزره دوندیلر قَصَصًا كندو ایزلرینه متتبع اولدوقلری
حالده تا كه اول طاشه كلدیلر فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا پس خاص قوللرمزدن

بر قول كوردیلر واو حضرت خضر علیه السلام ایدی آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
اكا كندو قتمزدن بر بخشش ویردك واو وحی و نبوتدر وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا
دخی بزه مخصوص اولان دانشدن اكا بر دانش اوكرتدك كه بر كیمسه اكا مطلع اولمز
مكر بزم توفیقمزله قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا
حضرت موسی اكا دیدی سكا اویه ولك ایده یم بو شرط اوزره كه اوكرتلمش
قیلندغك شیدن بكا اوكرته سن رُشْدًا بر بیلكی كه اصابت خیر اوزره
مبتنی اوله قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا حضرت خضر دیدی بی شبهه بنمله
ثابت كتورمكه قدرتك اولمه حضرت موسی دیدی نیچون سنكله صبر كتورهمم
حضرت خضر دیدی اول سببدن كه سن بر مرسل پیغمبرسن وسنك حكمك ظاهر
اوستنه در شاید بندن بر فعل صادر اوله كه صورتا بر منكر و نامعقول
ایشدر پس سن اكا صبر كتوره مزسن وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ
خُبْرًا و نیجه صبر ایده بیلورسن شول شیئه اوزره كه دانش جهتندن
سن انی قبلمامشسن قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا حضرت موسی
دیدی تنكری تعالی ایسترسه بی شبهه سن بنی بر ثابت كتورجی بولورسن
وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا وسكا بر فرماندن مخالفت ایتمیم قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا
تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حضرت خضر علیه السلام حضرت موسی علیه السلامه دیدی كه بكا اویه ولك ایدرسن بر
بكا صورمه یعنی بندن بر بد ایش صدور ایدیجك وسن انك حقیقتندن
خبردار دكلسن ابتدا انی صورمه حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا تا بن سكا اندن
بر بیان پیدا ایتمینجه حضرت موسی بو سوزی قبول ایدوب فَانْطَلَقَا حضرت خضر
بر كیمی یه بنمك ایچون دریا كنارنده یوردیلر تا كه بر كیمی یه ایرشدیلر مزبوره
كه اكا ایه لرندن اكا بنمك اجازتن ایستدیلر ملاحلر قبول ایتمدیلر بعده
حضرت خضری بیلوب كندولرین تعظیم تام ایله كیمی یه الدیلر حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا
فِي السَّفِينَةِ اول وقته دك كه كیمی یه بندیلر خَرَقَهَا حضرت خضر اول كیمینك ایسنه
سندن ایكی تخته قوپاروب انی دلدی قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا حضرت موسی
دیدی ایا سن بو كیمی یی دلدك تا كه ایرلرین صوده بوغه سن لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا
خدا یه قسم بر بیوك ایش مباشرت ایتدك قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا
حضرت خضر دیدی سكا دیمدم كه بی شبهه سن بنمله ثابت كتورمكه طاقتك یوقدر
قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ حضرت موسی دیدی اونتدوغم شیئله بكا مؤاخذه
ایتمه وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا و ایشمدن بكا بر دشوارلك شیئله بكا مؤاخذه

بوقد

ایتمک قبلتمه یعنی بکا برلک تشدید ایتمه و بو دنکلو شیئله بکا مضایقه ایتمه
که بو سکا متابعتمه مشقت ویرور فانطلقا پس عذرنی قبول ایدوب
کیمیدن چیقوب کیتدیلر حتی اذا لقیا غلاما فقتله بر محله دک کرا ایکیلری بر اوغلانه
ملاقی اولوب حضرت خضر انی اولدردیکی قال اقتلت نفسا زکیة بغیر نفس حضرت موسی
حضرت سویلدی نیچون کناهدن پاک اولمش برجانی اولدردک بر نفس محرمه بی اولدرمش ایکن
لقد جئت شیئا نکرا علی التحقیق سن بر مستقبح ایش ارتکاب ایتدک قال الم اقل لک انک
لن تستطیع معی صبرا حضرت خضر دیدی سکا دیمدممی علی التحقیق سن بنمله صبر ایتمکه قدرتک
یوقدر قال ان سألتک عن شیء بعدها حضرت موسی دیدی بو وقعه دن صکره برشیدن
اوتری سکا صوردرسم فلا تصاحبنی بنمله مصاحبت ایتمه واکر بن سنک صحبتکه طالب اولوریم
قد بلغت من لدنی عذرا تحقیقا کشی بنم قتمدن بر عذره ایرشدک یعنی سکا اوچ کره مخالفت
ایتمک جهتیدن بنم نظرمدن براو لو عذر بولمش اولدک حدیث شریفده وارد اولمشدر که حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردی خدا عز وجل برادرم حضرت موسایه رحمت ایتسون حیا ایدوب بو سوزی
سویلدی بولداشیله صبر ایتسیدی البته اعجب عجایبی کورردی فانطلقا حتی اذا اتیا
اهل قریة بو کفتکودان صکره کیتدیلر او محله دک که بر کویی
خلقنه کلوب استطعما اهلها او کوی خلقندن یمک ایستدیلر فابوا ان یضیفوهما
پس اول لئیملر اول ایکی عزیز الوجوده مهمانلک ایتمکدن ممتنع اولدیلر فوجدا فیها
جدارا یرید ان ینقض درعقب ایچنده بر دیوار کوردیلر که دوشمک ایستر فاقامه
پس حضرت خضر اول دیواری بر دکله دوغرلتدی قال لو شئت لاتخذت علیه اجرا حضرت
موسی کا دیدی ایستسیدک بو ایش اوزره براجرت آلوردک قال هذا فراق بینی وبینک
حضرت خضر سویلدی بو وقت آرامزده آیرلمق وقتیدر سأنبئک بتأویل ما لم
تستطع علیه صبرا بی شبهه سکا خبر ویره یم اول شیئک نتیجه سندن که سن
انک مشاهده سی اوزره تاب کتورمدک اما السفینة فکانت لمساکین یعملون فی البحر
اما کیمینک خبری بودر که او بر نیچه قللرک ملکی ایدی که انلر دریاده ایشلرلر فاردت ان اعیبها
پس انی عیبلی قیلمق ایستدم وکان وراءهم ملک وایلرو لرنده بر پادشاه وار ایدی که
یأخذ کل سفینة غصبا هر صاغ کمی یی دریابندن ناحق یره صکوب آلوردی پس انی عیبلو
ایتدم تا که الرندن چکوب آلمیه واما الغلام فکان ابواه مؤمنین واما اوغلانک خبری
بودر که انک آناسی وباباسی اهل ایمان ایدیلر فخشینا ان یرهقهما طغیانا وکفرا پس قورقدک
که حددن تجاوز ایتمکله طغیان وکفره انلری قابلیه یعنی انی ولیجه ایتدک تا که انک علتی انلره
سرایت ایدوب مرتد اولمیه لر فاردنا ان یبدلهما ربهما پس ایستدک که پروردکارلری انلره

الجزء السادس عشر

یبونه ویره خیرا منه اندن ییکرک بر اوغول زکوة باکلک جهتندن و
اقرب رحما واندن یقنرک مهربانلک جهتندن واما الجدار واما
دیوارک شانی بودر که فکان لغلامین یتیمین فی المدینة شهرده ایکی اوکسز
اوغلانلرک ایدی وکان تحته کنز لهما وانک آلتنده انلر ایچون قویلمش
آلتون وکومشدن بر کنج وار ایدی واکر بن دیواری دوزتمسیدم البته
دیوار دوشوب کنج ظاهر اولوب خلق انی یغما ایدرلردی وکان ابوهما صالحا
وبابالری بر کوزل عملی کیمسه ایدی فاراد ربک ان یبلغا اشدهما پس پروردکارک
ایستدیکه انلر بلوغه وکمال رشده ایرشه لر ویستخرجا کنزهما ودیوار آلتنده
کنجلرین چیقره لر رحمة من ربک سنی پروردکاردن مرحوم اولدوقلری
حالده وما فعلته عن امری وبو کوردکک ایشلری بن کندو رأیمدن ایتمدم
بلکه حق جل وعلانک فرمانیله انلری ایشلدم ذلک تأویل ما لم تسطع علیه
صبرا کلامی که سکا ایراد ایتدم مشاهده سی اوزره تاب کتورمدکک اشیانک
بیان ونتیجه سیدر وبو حکایتک فوائدندن بو که انسان کرکدر علمنه مغرور
اولمیه وهر کوروب بلمدوکی شیئی تقبیح ایتمیه که شاید انده بر سر اوله کیم
کندوسی اکا مطلع دکلدر ومعلمنه تواضع ایلیه وهمیشه تعلم ایده
ویسئلونک عن ذی القرنین دخی یهود طایفه سی امتحان یوزندن مشرق
ومغرب پادشاهی اولان اسکندرک احوالنی سندن صوررلر واشهر
اقوال اوزره اسکندر رومیدر وبعض کیمسنه یونانی اولدوغن ترجیح
ایتدی قل سأتلوا علیکم منه ذکرا سویله بی شبهه که انک احوالندن اوزرکزه
بر بیان وخبر اوقورم انا مکنا له فی الارض تحقیقا که بز اکا یر یوزنده
ایستدوکی کبی قوت وتصرف ویردک وآتیناه من کل شیء سببا وهر نسنه دن
اکا بر وسیله ویردک یعنی قلاع فتحنده پادشاهلره لازم اولان اسبابی کندویه
مهیا قیلدق فاتبع سببا پس مغرب سمتنه ایرشمک ایستدوکنده اکا ایصال
ایدن وسیله یه اتباع ایتدی حتی اذا بلغ مغرب الشمس اول محله دک که کونشک
بتجق مکانه ایرشدوکنده وجدها تغرب فی عین حمئة انی بر چامورلو کوزده
غروب ایدر کوردی ووجد عندها قوما وانک یاننده بر کروه بولدی بعض
روایتده ثابت اولمشدر که اول کروهک لباسی یابانی حیوانلرک دریلری ایدی
ویمکلری دریانک اوتندن وغیری اشیادن ایدی بعده حق تعالی کندویی مخیر
ایتدی که کفرلری سببیله انلری معذب ایلیه یا خود ایمانه کندولرین دعوت ایلیه

نته كيم بيوردي قلنا يا ذا القرنين اما ان تعذب ديدك اي ذي القرنين يا بونلري
كفرلري اوزره قتل ايله تعذيب ايدرسن واما ان تتخذ فيهم حسنا يا خود
تعليم شرايع وارشادلر ايله انلرك شاشرم بر ايولك ايدرسن قال اما من ظلم فسوف
نعذبه اسكندر ايمانه دعوت ايتمه لرين اختيار ايدوب ديدي اما اول كيمسه
كه اني ايمانه دعوت ايدوب كفر اوزره اصرار ايتمكله كندو نفسنه ستم ايتمش
اوله بي شبهه كه بز اني معذب قيلاورز ثم يرد الى ربه صكره پروردكارنه
دونمش قيلنور فيعذبه عذابا نكرا پس اني بر قتي اشكنجه ايله معذب ايده
كه انك كبي كورلمشدر واما من امن وعمل صالحا واما اول كيمسه كه ايمانه كلوب
كوزل عمل ايشلدي فله جزاء الحسنى ايكي جهانده مكافات جهتدن اكا كوزل مكافات
اولور وسنقول له من امرنا يسرا دخي على التحقيق فرمايمزدن اكا بر قولاي ايش سويلرز
يعني ايده بلكمز فرماني بر مشقتلو فرمان قيلمزوز ثم اتبع سببا صكره مشرق سمتنه
ايصال ايدر بر وسيله يه تابع اولدي حتى اذا بلغ مطلع الشمس اول مكانه دككه
افتابك طلوع ايده جك يرينه ايرشدوكنده وجدها تطلع على قوم اني بولدي
بر كروه اوزره چيقر كه لم نجعل لهم من دونها سترا كونشك پرتوسندن انلره
لباس وبنا مقوله سندن پرده قيلمدق كذلك نته كم مغرب خلقيله ايتدي بونلرله
دخي اويله ايتدي وقد احطنا بما لديه خبرا وحال بو كه على التحقيق انك قتنده
اولان اشيايي بز احاطه جهتدن قيلدق يعني حضري قبول ايمان لشكر والات
واسبابنه علمز احاطه ايتمشدر ثم اتبع سببا صكره مغربله مشرق اراسنده جنوبدن
شماله توجه ايتمش بر يوله سلوك ايتدي حتى اذا بلغ بين السدين بر حده دككه
اذربيجان اقليمنده دوشن ايكي طاغك اراسنه ايرشنجه وجد من دونهما قوما
اول ايكي طاغك پروسندن بر كروه بولدي كه لا يكادون يفقهون قولا ايلتشمزلر
كه بر سوزي كليه لر قالوا يا ذا القرنين ترجمانلري لسانلرندن ديدي اي حكمي مغرب
ومشرقه ايرشن پادشاه ان ياجوج وماجوج مفسدون في الارض تحقيقا كه
يافث بن نوحك نسلندن اولان ايكي قبيله يرمزده بدلكله سعي ايدرلر كه بزه قتنده
بولسه لر اولدورلر واكينلرمزي تلف ايدرلر فهل نجعل لك خرجا پس كندو
اموالمزدن سكا بر مقدار شي معين قيله يه لم مي على ان تجعل بيننا وبينهم سدا انك
اوزره كه ارامزده وارالرنده بر بند ايدرسن تا كه بزم سمتمزه چيقمقدن منع ايده
قال ما مكني فيه ربي خير اسكندر ديدي پروردكارم مال وملكدن بكا انجده
تصرف ويردوكي نسنه ويردوككوز نسنه دن يكركدر وبنم اكا حاجتم يوقدر

فاعينوني بقوة پس بكا توانا كلكه يعني الاتدن بكا قوت اوله جق شيئله يارد
ايدك اجعل بينكم وبينهم ردما اكوزده وارالرنده بر محكم سد قيلايم
اتوني زبر الحديد دمور پاره لرين بكا كتوركز انلر دخي فرمانه امتثال ايدوب
انلري كتوروب ايكي طاغك اراسنده دوزديلر حتى اذا ساوى بين الصدفين
اول وقته دككه ايكي طاغك اراسن دمور پاره لري برابر قيلجق قال انفخوا فعلة يه
ديدي مهيا اولنان اودونلرده كوروكلرله اوفورك حتى اذا جعله نارا بر محله
دككه بجق اني اتش پاره سي كبي قيلدي قال اتوني افرغ عليه قطرا ديدي بكا باقر
كتورن اول ايرمش دمور اوزره اني دوكه يم فما اسطاعوا ان يظهروه پس ياجوج
وماجوج انك شدت ارتفاعنده ومشاقلغندن قادر اولمديلر كه اكا چيقه لر وما
استطاعوا له نقبا دخي اني دلمكه قادر اولمديلر قال هذا رحمة من ربي اسكندر ديدي
بو سد پروردكارمدن بر مهربانلكدر فاذا جاء وعد ربي پس اول وقت كه ربمك
وعده سي كلور يعني ياجوج وماجوجك چقمه سي اولان خدانك وعده سي حلول ايده جك جعله
دكاء اني يرله يكسان قيلار وكان وعد ربي حقا وربمك وعدي درست ايدي
البته واقع اولور بو كلام اسكندرك احوالنه متعلق اولان كلامك اخريدر
وتركنا بعضهم يومئذ يموج في بعض واول كون كه ياجوج وماجوج سددن چيقرلر
خلقي بري بيرلرنه قاريشور قيلدق شدت ازدحامدن ونفخ في الصور وقيامتك قالقمسيچون
صوره اوفورلدي فجمعناهم جمعا پس خلقي برابر بيغمق بيغدق وعرضنا جهنم يومئذ
للكافرين عرضا دخي اول كونده دوزخي كفار ايچون بر خوش اظهار ايدوب نمايان ايتدك
الذين كانت اعينهم في غطاء عن ذكري شول كفار كه توحيد وتمجيدمه مؤدي اولان
ايانك كورمسندن كوزلري پرده ده ايدي وكانوا لا يستطيعون سمعا وسوزمي ايشتمكه
قدرتلري يوق ايدي افحسب الذين كفروا ان يتخذوا عبادي من دوني اولياء پس كفر
ايدنلر كمان ايدبلرمي كه مسيح وفرشته لر كبي اولان قوللرمي بندن اوزكه معبودلر ايدنلر وبن
كندولرين معذب ايتميم انا اعتدنا جهنم للكافرين بلا شبهه كه بز كفار ايچون دوزخي
اماده قيلدق نزلا مهمان ايچون اماده اولنان نسنه كبي بر نسنه بو سوز كفاره تهكمدر
ايتمكدر وانك اوزره دخي تنبيه ايدركه بر طائفه يه ابتدا اماده اولنان شي دوزخ
اوله البته اندن صكره انلره اولنان عذاب بر عظيم عذابدر قل هل ننبئكم بالاخسرين
اعمالا سويله سزي اكاه ايتميه مي شول كمسه لرك احوالندن كه اعمال جهتندن غايتله
اوتوزنلردر الذين ضل سعيهم في الحيوة الدنيا انلر شول كمسه لردر كه يقين ولان
صاغلغنده ايشلدكلري باطل ومحو اولدي وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا وحال بو كه

انلر مغرور دکلر بندن کمان ایدرلر که کندولر کوزل ایش ایشلیورلر أولئك الذين كفروا بآيات
ربهم بو منکر اولانلر شول کیمسه لردر که پروردکارلرینک وحدانیته دلالت ایدن علاماته
تصدیق کتورمدیلر ولقائه و بولوشمسنه دخی یعنی حشر و نشرک اولمسنه اینانمدیلر فحبطت
أعمالهم بس کفرلری سببیله اعماللری باطل اولدی فلا نقيم لهم يوم القيامة وزنا
بس روز قیامتده انلر ایچون ترازو قالدرمزوز که اعماللری انجنده وزن اولنه یا معنی بو
در که قیامتده انلره بر اعتبار و قدر قیلمزوز ذلك ایش اویلهجه در جزاؤهم جهنم انلرک سزاسی دوزخدر
بما كفروا ایمانه کلمدکلری سببیله واتخذوا آياتي ورسلي هزوا و کتابمک آیاتنی و پیغمبرلری
سخریه ایتمدکلریله إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات تحقیقا شول کیمسه لرکه ایمانه
کلوب کوزل اعمال ایشلدیلر كانت لهم جنات الفردوس نزلا بهشتلرک یوکسک پایه لری
انلره پیشکش اولدی خالدين فيها انلره فانی علی الدوام تخمین ایتمشلر لا يبغون عنها حولا اول مکاندن بر اوزکه یره
انتقال ایتمکی ایستمزلر قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي سویله اکر دریا پروردکارمک سوزلرینی
یازمسیچون مرکب اولسیدی لنفد البحر قبل أن تنفد كلمات ربي البته دریانک صوبی توکنوردی
پروردکارمک سوزی توکنمدن اول ولو جئنا بمثله مددا واکر انک کبی بر دریا
دخی کتورسیدک کتوردیلر که جندب بن زهیر سرورکائناته دیدی یا رسول الله بن بر ایشی
خدایه تقرب پیدا ایتمک ایچون ایشلرم بعده انک اوزره بر کیمسه مطلع اولیجق محظوظ اولورم
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه حق جل وعلا قبول ایتمز اول عملی که انجده کندویه اورتاق قیلنه
درعقب سرورکائناتک تصدیقنه بو آیت اخری نازل اولدی قل إنما أنا بشر مثلكم
سویله بونلره اوزکه بر نسنه یوقدر که بن سیزک کبی بر انسانم يوحى إلي خدادن بکا فرشته ایله
خبر کلور که أنما إلهكم إله واحد معبودکوز انکوز بر معبود در فمن كان يرجو لقاء ربه
پس بر کیمسه که پروردکارینک لقاسنه امید دوتر فليعمل عملا صالحا بر کوزل ایش ایشلیه
ولا يشرك بعبادة ربه أحدا و کندوی پروردهایدنک پرستشنه بر کیمسه اورتاق قیلمیه
مرویدرکیم سرورکائنات بیوردی اتقوا الشرك الأصغر یعنی کوچک شرکدن کندوکزی صاقندکز
بعده صوردیلر که کوچک شرک ندر جوابلرنده بیوردیکیم ریادر

سورة مريم مكية وهي ثمان او تسع وتسعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كهيعص تفسیرنده چوق اختلاف واقع اولمشدر بعضیسی بکا ذاهب اولدیلر که بو سورهنک اسمیدر
پس تقدیر کلام بویله اولور که بو سوره ذكر رحمة ربك عبده زكريا پروردکارینک قولی زکریایه
ایتدکی رحمتنک ذکریدر إذ نادى ربه نداء خفيا چونکه خداوندینه آهسته چاغرمق
چاغردی قال رب إني وهن العظم مني دیدی ای پروردکارم علی التحقیق کمیک بندن

زبون اولدي واشتعل الرأس شيبا و آتشک شعله سی کبی ولان باشمک آغ توبی آتشک
اوردنده یالیسی کبی باشمده یایلدی ولم أكن بدعائك رب شقيا و سکا دعا ایتمکله
ای بنم پروردکارم بی بهره دکل ایدم بلکه هرکاه که سکا دعا ایله توجه ایتدم بنی خایب
دوندرمدک و بونک اوزره معتاد اولمشم وإني خفت الموالي من ورائي و دخی تحقیق
کیم بن موتمدن صکره عمزاده لرمدن قورقدم که خلافمده تقصیر ایدوب امور دینیه دن
تهاون ایدهلر وكانت امرأتي عاقرا و حال بو که عورتم بر قصر عورت ایدی اولاد کتورمز
فهب لي من لدنك وليا بس بکا کندو کرمکدن امور دینیه یه متولی بر اوغول باغشله
يرثني بنم علم و حکمتمه وارث اوله ويرث من آل يعقوب و دخی حضرت یعقوبک نسلندن
علم و حکمته وارث اوله واجعله رب رضيا وانی ای خداوندم بر شایسته پسندیده
کیمسه قیل که قول و فعلی پسندیده ایتمش اولهسن بو دعادن صکره باش سجده یه قویوب تضرع
و نیاز ایتمکده باشلدی منادی کرم ربانی دعاسی مستجاب اولدوغنه وعده ایتدی نته که حق
تعالی بیوردی یا زكريا إنا نبشرك بغلام اسمه يحيى ای زکریا علی التحقیق بز سنی مژده
لندررز بر اوغلانله که آدی یحیی در لم نجعل له من قبل سميا بوندن اسبق کمسه بر همنام
ایجاد ایتمدک قال رب أنى يكون لي غلام حضرت زکریا دیدی ای بنم پروردکارم نیجه بکا
اوغول اوله ور وكانت امرأتي عاقرا و عورتم بر دوغرمز عورت ایدی وقد بلغت من الكبر
عتيا دخی بلا شبهه بیوکلکدن ضعف و سن سنلکنه یتشمشم یعنی وجودم غایتله نحیف
اولوب قورومشدر حضرت زکریا بو کلامی استعلام ایچون دیدی بو معنا ایله که سن بنی کنج
ایدوب بو ایشی اجرا ایده جکسن یاخود بو حالمده قدرتکی اظهار ایتملیسن بن انک وقوعنی
استبعاد ایلدی قال كذلك مژده ویرن ملک زکریایه دیدی ایش دیدوکک
کبیدر که پیرلک و ضعف اوزرکه مستولی اولمشدر لیکن قال ربك هو
هو علي هين پروردکارک دیدی ایکی پیردن اوشاق پیدا ایتمک اوزرمه
آساندر وقد خلقتك من قبل ولم تك شيئا و حال بو که بوندن
اول بن سنی یرتدم و سن بر امر معدوم ایدک قال رب اجعل لي آية
حضرت زکریا دیدی ای پروردکارم بکا بر علامت قیل که انکله موعود اولدوغم
شیئی بیلهیم قال آيتك ألا تكلم الناس ثلاث ليال حق جل وعلا دیدی
سنک علامتک بو که خلق ایله اوچ کیجه واوچ کون سویلشمکه قدرتک اولمیه
باوجود اکر تسبیح ایتمکه قدرتک اوله سويا اول حالده که خلقتک درستدر
سنده نه دیلسیزلک و نه صاغرلک وار فخرج على قومه من المحراب پس حضرت زکریا جماعتی
اوزره مصلاسندن چیقوب فأوحى إليهم انلره اشارت ایتدیکه أن سبحوا بكرة وعشيا

صباح واخشام خدايي تنزيه ايدك بس مدت حمل تمام اولنجق حضرت يحيى وجوده كلوب
عالم طفوليتده احبار ايله عبادتده مشغول اولدي فجق كندويه وحي كلدي
ايزد ذو الجلال دن كندويه خطاب كلدي يا يحيى خذ الكتاب بقوة اي
يحيى توراتي جد وجهد ايله آل وآتيناه الحكم صبيا دخي حضرت
يحيايه حكمتي وتوراتك فهمني اوشاغ ايكن ويردك وحنانا من
لدنا وفضل وكرممزدن صدور ايتمش بر مهربانلك وزكوة وكناهلردن پاكلك
وكان تقيا دخي معاصيدن پرهيزكار وزمانه منقاد ايدي وبرا بوالديه
دخي اتاسنه واناسنه كوزل احسان صاحبيدي ولم يكن جبارا عصيا
دخي سركش معصيتلو دكل ايدي وسلام عليه يوم ولد دخي شيطانك
شقنسنك شرندن اوزرنه خدادن صدور ايتمش بر سلامت اولسون اول
كون كه طوغدي ويوم يموت واول كون كه دخي قبض اولنور ويوم يبعث
حيا واول كون كه قبردن زنده اولوب مبعوث اولور واذكر في الكتاب
مريم دخي قرآنده مريم خاتونك احوالني ياد ايت اذ انتبذت من
اهلها اول وقت كندو اهلندن اوزاق اولدي مكانا شرقيا بيت المقدسك
جانب شرقيسنده بر پرده يا خاله سي يونده چون حضرت مريم بيت المقدسك
ايچنده اولوردي هركاه كندويه حيض كلوردي خاله سي حضرت زكريانك خاتوني
ايونه مدة حيضني كچوردي بعده اغتسال ايدوب بيت المقدسه دونردي
بر كون معتادي اوزره حيضدن اغتسال ايتمكي قصد ايتدي فاتخذت من دونهم
حجابا بس اهلنه يقين يردن بر پرده ايدندي تا كه كندويي كورمكدن مانع اوله
فارسلنا اليها روحنا درعقب حضرت جبريلي كندويه كوندردك فتمثل
لها بشرا سويا بس حضرت جبريل بر تام الخلقه كنج انسان صورتيله اكا
كوروندي قالت اني اعوذ بالرحمن منك حضرت مريم جبريله ديدي بي شبهه
بن جوقوم حقلو خدايه سندن صغنورم ان كنت تقيا اكر پرهيزكار كشي
ايدك قال انما انا رسول ربك جبرئيل ديدي بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه بن
خداوندكك كوندرلمشي يم لاهب لك غلاما زكيا تا كه سكا كناهدن پاك
اولمش بر اوغلان بغشلمسنه سبب اوله يم قالت انى يكون لي غلام مريم
خاتون ديدي نيجه بكا اوغول اولور ولم يمسسني بشر وحال بو كه بني حلال ايله
بر كشي دكمدي ولم اك بغيا وزنا ايديجي دكل ايدم قال كذلك جبريل ديدي ايش ديدوك
كبيدر قال ربك هو علي هين پروردكارك ديدي ذكسز اوشاق بيدا ايتمك اوزرمه

غايتله اساندر تا كه انك سببيله قدرة كامله مزي بيان ايدرز ولنجعله
آية للناس وتا كه خلق ايچون اني بر اولو علامت قيلاوز ورحمة منا وكرممزدن صدور
ايتمش قوللرمزا اوزره اني بر رحمت قيلادز وكان امرا مقضيا واني اولمسي حكم
اولنمش بر ايش ايدي فحملته پس انكله حضرت مريم كبه اولدي حضرت جبريل انك
يقنه اوفوروب او فورمسي قارننه كيروب حامله اولدي فانتبذت به
مكانا قصيا درعقب حضرت عيسى قارننده ايكن بر اوزاق يرده كندو اهلندن
معتزل اولدي فاجاءها المخاض پس دوغرمق كندويي مضطر قيلدي الى جذع
النخلة خرما اغاجنه تا كه انكله مستتر اولوب اكا استناد ايليه قالت
يا ليتني مت قبل هذا خلقدن اوتنديغي اجلدن ديدي اي كاشكي بن
بوندن اسبق روحم قبض اولنسيدي وكنت نسيا منسيا دخي خاطره كلمينجك
انجو نسنه اولسيدم فناديها من تحتها پس حضرت عيسى التندن چغردي كه
ان لا تحزني غمكين اولمه قد جعل ربك تحتك سريا كه بي شبهه پروردكارك
التكده بر ايرمق قيلدي تا كه انكله طهارت ايده سن وهزي اليك بجذع النخلة
دخي خرما اغاجني القوب طرفكه ميل ايتدر تساقط عليك رطبا جنيا
تر وتازه بر خرما اوزركه دوشر وزكه بس اول خرمادن تناول ايت واشربي
واول صودن ايچ وقري عينا واوغلكك ديداري مشاهده سيله كوزكي روشن
قيل فاما ترين من البشر احدا بس اكر انسان مقوله سندن بر كيمسه كورورسن
فقولي اني نذرت للرحمن صوما بس علي التحقيق بن ايزد ذو الجلاله اوروج نذر ايتدم
واندرك ادرجي طعام وكلامك ترك اولنمني فلن اكلم اليوم انسيا
بس بو كون انسي مقوله سيله سويلشمم فأتت به قومها درعقب اوغليله
كندو جماعتنه كلدي تحمله اني قالدرمش ايكن قالوا يا مريم لقد جئت شيئا فريا
جماعتي كندويه ديديلر اي مريم بالشبهه بر امر عجيب كتوردك يا اخت هرون
اي حضرت هرونك باجيسي چون اول زمانده هرون نام بر مرد صالح وار ايدي
حضرت مريم عبادتده اكا مشابه اولدوغي ايچون ديديلر اي حضرت هرونك همشيره سي
ما كان ابوك امرا سوء پدرك بر يمان كيشي دكل ايدي وما كانت امك بغيا
واناك زناكار وفاجره خاتون دكل ايدي فاشارت اليه بس حضرت مريم حضرت
عيسايه اشارت ايتدي كه انكله سويلشك سزه جواب ويرور قالوا كيف
نكلم من كان في المهد صبيا ديديلر نيجه بشكده اولان اوشاغله سويلشورز
حضرت عيسى ايچون بو كلامي دكلديكي ايشتدي قدرت الهيه ايله نطقه كلوب

قال اني عبد الله دیدی بلا شك بن خدانك قولی‌یم آتانی الکتاب انجیلی بکا ویردی
یعنی روز ازلدن تقدیر اتیدیکه انجیلی بکا ویره وجعلنی نبیا دخی بنی
پیغمبر قیلدی وجعلنی مبارکا دخی بنی چوق نفعلو قیلدی اینما کنت قنغی مکانده
اولسم واوصانی بالصلوة والزکوة ونمازك قیلمسیله وزکوتك ویرمسیله بکا
امر ایلدی مادمت حیا مادام که بن صاغم وبرا بوالدتی دخی بکا نامه مهربانلك
ایدیجی قیلدی ولم یجعلنی جبارا شقیا دخی بنی سرکش بدفعل قیلمدی والسلام
علی وسلامت بنم اوزرمه دیمان اشیادن یوم ولدت اول کون که والده‌مك
قارننده وضع اولندم ویوم اموت واول کون که دنیای فانیه دن انتقال ایدرم و
یوم ابعث حیا واول کون که قبردن زنده کوندرلمش اولورم ذلك عیسی ابن مریم
اوصاف مزبوره ایله موصوف اولان وجود شریف مریم اوغلی عیسادر قول الحق
درست سوزی دیدی الذی فیه یمترون شول درست سوزکه انده یهود و نصاری
شك ایدرلر ما کان لله ان یتخذ من ولد قادر مختاده هیچ لایق وصحیح دکلدیکه
اوغول ایدنه یعنی اوغول ایدنمکدن منزه ومقدسدر زیرا اوغول ایدنمك
احتیاج ونقصه مؤدیدر سبحانه نقصه موجب اولان اشیادن ذات پاکی منزه
اذا قضی امرا بر ایشك اولمسنه حکم ایدر فانما یقول له کن فیکون بوندن غیری
برشی یوقدر که اکا دیرکه اول در عقب اول شی وجوده کلور وان الله ربی وربکم دخی حضرت
عیسی دیدی علی التحقیق خدا عز وجل بنم ربم وسیزك ربکوزدر فاعبدوه پس اکا
پرستش ایدك هذا صراط مستقیم بو دیدوکم سوز برد وغرو یولدر که انسانی جنته
ایصال ایدر فاختلف الاحزاب من بینهم پس یهود ونصاری اراسنده فرقه‌لر
حضرت عیسانك شاننده اختلاف ایتدیلر که یهود انك حقنده تفریط ایدوب حاشا
لکه کندوبی نسبت ایتدیلر ونصاری انك شاننده افراط ایدوب تعالی الله تنکریلغ
انی منسوب قیلدیلر فویل للذین کفروا پس عذابك اشدی کفر ایدنلره اولسون
من مشهد یوم عظیم بر اولو کونك مشاهده سندن واو قیامت کونیدر
اسمع بهم وابصر کفره مقولسی باوجود که حقی دنکورودلر و ایشدودلر نه عجیب ایشدر
ونه عجب کورودلر یوم یاتوننا اول کون که جزا مزه کلورلر لکن الظالمون الیوم
فی ضلال مبین لیکن ستم ایدنلر بوکون بر آشکارا ازغونلقده درلر وانذرهم
یوم الحسرة دخی کفاره قورقو ویر اول کوندن که بدکار ایدن ایتدوکی بدلکنا و زره
پشیمان اولورلر و یولك ایدن ایو لکی آز ایتدوکنه ندامت چکر اذ قضی الامر اول وقتده
که حساب دوکنوب هرکس کندو بر معین اولان مکاننه کیدر وهم فی غفلة انلرم بر قودقودر

اولدحالده که کندولر برغفلته دوشمشلردر وهم لا یؤمنون وانلر ایمانه کلمزلر
انا نحن بحقیقتا که بز کندومز نرث الارض ومن علیها یره وانك اوزره اولان
مخلوقاته وارث اولورز یعنی زمینی واو زرنده اولان اشیانی افنا ایدوب بز باقی
قالورز والینا یرجعون وفانی اولدقلرندن صکره جزا ایچون طرفمزه ارجاع اولنورلر
واذکر فی الکتاب ابراهیم دخی قرانده حضرت ابراهیمك احوالنی یاد ایت انه کان صدیقا
نبیا تحقیقا که اول عزیز الوجود دوغرو سوزلی بر پیغمبر ایدی اذ قال لابیه قچن
پدری آزره دیدی یا ابت ای بنم پدرم لم تعبد ما لا یسمع ولا یبصر نیچون
عبادت ایدرسن شول نسنه‌یه که نه دعاکی ایشدر ونه نه خشوع وتواضعکی کورور
ولا یغنی عنك شیئا وسندن بر دخی شیئ دفع اتمکه قادر دکلدر یا ابت
انی قد جاءنی من العلم ای بنم پدرم بلا شبهه که بنکا کلدی بکا دانشدن ما لم یاتك
شول شی که سکا کلمدی فاتبعنی پس بکا اوی اهدك صراطا سویا بر معتدل یول
سکا کوسترورم یا ابت لا تعبد الشیطان ای بنم پدرم ابلیسه قوللق ایتمه ان
الشیطان کان للرحمن عصیا بی شك کیم شیطان ایزد ذو الجلاله چوق عصیان ایدیجیدی
یا ابت انی اخاف ان یمسك عذاب من الرحمن ای بنم پدرم علی التحقیق بن قورقرم که تنکری
تعالی طرفندن سکا بر اشکنجه دکه فتکون للشیطان ولیا پس عذابده ابلیسه قرین
اولورسن قال اراغب انت عن الهتی یا ابراهیم آزر دیدی ای ابراهیم ایا سن بنم
معبودلرمدن یوز چویریجی لئن لم تنته اکر بو سوزدن واز کیچمزسن لارجمنك البته
طاشله سنی اوردم واهجرنی ملیا وکندو کی بندن صاقنوب براوزن مدة اوزاق اول
قال سلام علیك حضرت ابراهیم دیدی اوزرکه سلام اولسون نیجی کیدوب سکا وداع
ایدرم وطبیعتکی برسوزله دخی رنجیده قیلم ساستغفر لك ربی تیزدن پروردکارمدن
سکا مغفرت طلب ایدرم انه کان بی حفیا بی شبهه کیم ربم بکا چوق لطف واحسان
ایدیجیدی واعتزلکم وما تدعون من دون الله دخی سیزی و تنکریدن اوزکه
عبادت ایتدوککوز اشیانی هجرت ایدوب بر طرفده اولورم وادعوا ربی
وخداوندمه یالکوز عبادت ایدرم عسی الا اکون بدعاء ربی شقیا شاید کیم
پروردکارمك عبادتی سببیله نا امیدی بهره اولمیم بلمك کرك کیم بو کلام انك
اوزره دلالت ایدر که مخاطب اولانلرك علی ضایع وباطلدر دخی انجوع تنبیه وادکیم
عبادتك فوللو مکانی خدانك محض کرمندندر نه وجوب طریقیله در فلما اعتزلهم
وما یعبدون من دون الله پس اول وقت که حضرت ابراهیم انلردن دور اولوب شام
زمیننده سکنی ایتدی وهبنا له اسحق ویعقوب نام اسحق بر اوغول وانك اوغلی

یعقوبی اکا باغشلدك وکلا جعلنا نبیا وهر برنی پیغمبر قیلدق ووهبنا
لهم من رحمتنا وکندو رحمتمزدن انلره باغشلدق بو مقامده رحمتدن مراد
اموال واولاد ونبوتدر وجعلنا لهم لسان صدق علیا وانلره بر بلندقدر کوزل جمیل
قیلدق که جمله خلق انلرله افتخار ایدوب ایولکلرین سویلرلر واذکر فی الکتاب موسی
دخی قرآنده حضرت موسانك اخبارك ذکر ایت انه کان مخلصا تحقیقا که او
دنس نقصدن پاك قیلنمش بر وجود شریف ایدی وکان رسولا نبیا وحقدن
کوندرلمش اندن خبر ویریجیدی ونادیناه من جانب الطور الایمن دخی حضرت
موسایی طور نام طاغك صاغ طرفندن چاغردق وقربناه دخی درکاهه قربنه
انی یقلشدردق نجیا بزمله راز سویلشدوکی حالده ووهبنا له من رحمتنا
اخاه هرون نبیا و مهربانلغمزك اقتضاسنده اکا برادری هرونی پیغمبر اولدغی
حالده باغشلدق تا که امور دینیه ده کندویه اعانت ایده واذکر فی
الکتاب اسمعیل دخی قرآن عظیم الشانده حضرت اسماعیلك احوالنی مذکور قیل
انه کان صادق الوعد تحقیقا اول خوش ذات بر درست وعدلو ایدی که بر کمسنه
بوعده ویردی انی انده بر ییل مقداری انتظام ایتدی وکان رسولا نبیا دخی ایزد متعالدن
خلقه کوندرلمش انلره اندن خبر ویریجیدی وکان یأمر اهله بالصلوة والزکوة
دخی کندو یه مخصوص اولان جماعته نماز قیلمسیله وزکوة ویرمسیله فرمان ایدردی
وکان عند ربه مرضیا دخی پروردکاری قتنده پسندیده اولمش بر مراد ایدی
واذکر فی الکتاب ادریس دخی قرآنده ادریسك اوصافنی ذکر ایت انه کان صدیقا نبیا
تحقیقا که اول جلیل القدر غایتله راست کو خلقی ارشاد ایدیجیدی ورفعناه
مکانا علیا وانی بر یوجه یره قالدردق واو شرف نبوت یا بهشت جاودان یا دردنجی
کوکدر اولئك الذین انعم الله علیهم اول کوده که بو سوره ده مذکور اولدیلر
شول کمسه لردر که ایزد ذو الجلال اوزرلرینه نعم دینیه و دنیویه ایله انعام
ایتدی من النبیین موصوله بیاندر یعنی خدانك نعمتنه مظهر اولانلر
ابنیا مقوله سیدر من ذریة آدم جار مجروردن بدلدر یعنی اول پیغمبرلر
حضرت آدمك نسلندندر وممن حملنا مع نوح وحضرت نوحله کیمیه قالدردوغمز
کمسنه لرك نسلرندن وانلر حضرت ادریسدن ماعدادرلر ومن ذریة ابرهیم
واسرائیل وحضرت خلیل اللهك وحضرت یعقوبك اولادندن وممن هدینا
واجتبینا دخی دوغری یولی کوستروب نبوت وکرامتله بر کزیده قیلدوغمز
کمسنه لردن اذا تتلی علیهم آیات الرحمن خروا سجدا وبکیا قچن که بودلر

اوزره ایزدك آیاتی اوقنوب سجده ایدوب اغلمشلر ایکن یوزلری اوزره دوشرلر
فخلف من بعدهم خلف پس انلردن صکره بر بد فعل اوشاقلر بیدا اولدیکه
اضاعوا الصلوة نمازی ترك ایتدیلر واتبعوا الشهوات وانواع معاصیدن
نفسلرینك ارزولرینه پیرولك ایتدیلر فسوف یلقون غیا پس بلا شبهه
بو عظیم بدلك بولودلر الا من تاب وآمن وعمل صالحا مکر انلردن شول کیمسه لر
که کفردن توبه ایدوب ایمان کتوردی وکوزل عمل ایشلدی فاولئك یدخلون الجنة
پس اول کروه که ایمان وعمل صالحله منعوت اولدیلر بهشته داخل اولورلر ولا یظلمون
شیئا دخی اعماللرینك مکافاتندن برازسنه اکسکلك قلنماز بلکه مع الزیاده کندولرینه
ایصال اولنور جنات عدن سبقت ایدن لفظ جنتدن بدل بعضدر یعنی بهشت مقوله
سندن اقامت ایچون تعیین اولنان بهشتلره کیردلر التی وعد الرحمن عباده بالغیب
شول باغلر که ایزد ذو الجلال قوللرینه وعد ایتدی اندن غایب اولدوقلری
حالده انه کان وعده مأتیا بی شبهه کیم شان بودر که خدانك وعده سی کلملیدر
یعنی موعود اولان بهشت جاودان ظهوره کلوب مؤمن البته اکا کیریجیدر
لا یسمعون فیها لغوا بهشتیلر بهشتده اصلا بیهوده سوز ایشتمزلر الا سلاما
لیکن بر سوز ایشدرلر که عیب ونقصدن مبرادر ولهم رزقهم فیها بکرة
وعشیا وانلره انده انك ایچنده روزیلری مقرردر صباح واخشام یعنی نته که ارباب
تنعم صباح واخشام ییجکلری معتاددر ارباب بهشتك دخی روزیلری تعبیرلرنجه
کلور تلك الجنة اول مذکور اولان بهشت التی نورث من عبادنا من کان تقیا
شول نسنه در که قوللرمزدن تقوی صاحبی اولان کیمسه یه انی میراث قیلاردن کتوردیلر
کیم قچن یهود کافرلر اندن اصحاب کهفك وذو القرنینك وروحك احوالنی یهود سؤال ایدوب
حضرت استثنا ایتمدن اول بوردی که یارین کلك سیزه جواب ویرم بر نیچه اون بش کون
یا یکرمی بش کون حضرت جبرئیل کلمدی وکلمدوکندن اوتری اهل شرك دیدیلر محمدك معبودی
کندویی ترك ایتدی اندن صکره کلدوکی حضرت صلی الله علیه وسلم اکا دیدی قنی کیچ کلدك
بن سکا چوق منتظر ایدم حضرت جبرئیل بو مضمون اوزره جواب ایتدی نته که حق تعالی
بوردی وما نتنزل الا بامر ربك ویر اتنا فانا اینمزوز الا امرو دکارك فرمانیله
له ما بین ایدینا کندو بر درلیرو مزده اولان امور منك تصرفی وما خلفنا واکسنه مزده
قلان اشیانك تصرفی وما بین ذلك وایکیسنك اراسنده اولان احوالك تصرفی یعنی
کلمکده وکیچمده وغا لا اولان احوالمز قدرتی الله ده در بزم اصلا بر شیئده تصرفمز
یوقدر وما کان ربك نسیا وخداوندك سنی اونودوب ترك ایدیجی دکلدر پس حکمتی حسبیکه

تا خبرني اقتضا ايلدي كيمانكه كفرم كمان ايدوكي شيء اوله رب السموات
والارض وما بينهما اودركوكلر ويرلك وادلرنده اولان اشيانك
پروردكاري فاعبده واصطبر لعبادته پس اكا عبادت ايدوب عبادتنجه
صبر ايت يعني هركاه كه بيلدك سني اوقيمز كركدر كه سن عبادت اوزره
ثابت اولوب وحيك اكلنمسندن اوتري سينك دارا اولميه هل تعلم له
سميا هيچ اكا همنام بر كيمسه بيلورميسن يعني الله لفظيله هيچ برشي تسميه
اولنمه مشدر زيرا اهل شرك اكرچه بتلرنه آله آدقوديلر ولكن لفظ
جلاله ايله هركز برلر صنمي تسميه ايتمدي ويقول الانسان وادم اوغلي دير
ائذا ما مت لسوف اخرج ايا بن اولدكم محل البته زنده اولدوغمده چيقمش
قيلنورميم يعني ابي بن خلف منافق بو كلامي ديدي زيرا اول بي دين بر چوريمش
كموك النه الوب انلري ديزه قيلوب علي طريق الاستبعاد ديدي محمد كمان ايدر
كه بز بعد الموت مبعوث اولورز اولا يذكر الانسان انا خلقناه من قبل ايا
آدم اوغلي بوكونه سوز سويليوب فكر ايتمزمي كه بلا شبهه بز كندويي بوندن اسبق
ايجاد ايتدك ولم يك شيا وكندوسي بر نسنه دكل ايدي فوربك لنحشرنهم
والشياطين پس پروردكارك قسم كه قيامت كونده انلري ديولرله بيغرز
ثم لنحضرنهم حول جهنم صكره البته دوزخ چورسنده احضار
ايدرز جثيا حسابك تورقوسندن ديزلري اوزره كلمش اولدوقلري
حالده ثم لننزعن من كل شيعة صكره هر بر كروهدن البته چيقروب
جهنمه صالورز ايهم اشد علي الرحمن عتيا هركيم كه ايزد ذو الجلال اوزره
زياده سركشلك ايتدي ثم لنحن اعلم بالذين هم اولي بها صليا
اندن صكره بز دانا ترز شول كيمسنه لره كه كندولر دوزخه يانمغه زياده مستحقدرلر
وان منكم الا واردها وسزدن اي آدم اوغللري بر شخص يوقدر الا كه جهنمه
يتشوب اوزرنه كچمليدر انجق اهل ايمان اوزرندن كچدكلري دم سونمش اولور
كان علي ربك حتما مقضيا هركسك جهنمه ورود ايتمسي پروردكارك
اوزره قطعي حكم اولنمش بر ايشيدي يعني حق تعالينك وعده سي اقتضاسيله بو حكم هركز
تخلف قبول ايتمز ثم ننجي الذين اتقوا صكره كفر ومعصيتدن پرهيزكار اولانلري
اندن قورتررز ونذر الظالمين فيها جثيا وكفر ومعصيتله جانلرينه
ستم ايدنلري انجنده ديزلري اوزره اوتورمش براقورز واذا تتلي عليهم آياتنا
بينات وقچنكه اول وقت كه اوزرلرنه آيتلرمز اوقنور معنالري روشن اولدوغي حالده

قال الذين كفروا للذين امنوا كفر ايدنلر اهل ايمانه ديرلر اي الفريقين خير مقاما
ايكي كروهك يعني كافر ومؤمن كروهينك قنقسي منزل جهتندن يكركدر واحسن
نديا دخي قنغيسي مجلس جهتندن غايتله كوزلدر حاصل كلام بوكه كفار هر كاه
كه بر معجز دليل كلوب اكا معارضه ايتمكدن عجزلري اولمغله منزللري ومجلسلرنه افتخار ايتمكه
باشلرلر پس حق جل وعلا ايندوكلري افتخاري تهديد ايله رد ايدوب بيوردي
وكم اهلكنا قبلهم من قرن دخي بونلردن اسبق نيجه اهل زمانه يي
نابود قيلدق هم احسن اثاثا ورئيا كه انلر سر وسامان وكوزل هيئت
جهتندن بونلردن غايتله كوزلدرلر قل من كان في الضلالة سويله هركيم كه
ازغونلقده ايدي فليمدد له الرحمن مدا حق تعالي اكا بر اوزتمغ اوزاتسون
يعني اكا چوق مهلت ويروب نعمتني انده زيه اكا بولر حتي اذا راوا ما يوعدون اول
وقته دك كه موعود اولدوقلري نسنه يي مشاهده ايدلر اما العذاب واما
الساعة ما يوعدون لفظندن بدل تفصيلدر يعني موعود اولندوقلري نسنه
يا اهل اسلام اونلرنه غلبه ايدوب قتل واسرله كندولرين معذب قيلدقلري يا دوزخ
جزاده كندولره دكن عقاب ورسوالكدر فسيعلمون من هو شر مكانا واضعف
جندا پس علي التحقيق بيلجكدرلر شول كيمسه يي كه كندوسي منزل جهتندن بدتردر
وتوابع ولواحق جهتندن زبونتركدر ويزيد الله الذين اهتدوا هدي
وايزد ذو الجلال مهتدي اولانلرك هدايت ارتورر والباقيات الصالحات
خير عند ربك ثوابا وخير مردا وفائده سي باقي قالان كوزل اعمال ثواب جهتندن پر
وردكارك قتنده يكدرلر ودونمك جهتندن يكدرلر اول فاني نعمتلردن كه دنياده
كفار انلرله بهره ياب اولديلر كتورديلر كه حضرت خبابك بر مقدار بورجي وار ايدي
وائل اوغلي عاص يانده اندن حقني ايستيجك اكا جواب ايتدي كه سن محمده كفر ايتمينجه
بن سكا حقكي ويرمم خباب ايتدي كه بن نه صاغلغمده ونه موتمده ونه مبعوث اولدوغمده
اكا كفر ايتمم اول خبيث ايتدي كه پس مبعوث اولدوغك محل بكا كل بورجكي انده ويرهيم
زيرا اول وقت بنم مالم واولادم چوق قدر بعده حق جل وعلا بو آيتي انك حقنده منزل
ايدوب بيوردي افرايت الذي كفر باياتنا پس كوردكي شول كيمسنه يي كه آيتلرمزه كفر
ايتدي وقال لاوتين مالا وولدا وديدي البته مال واوغول ويريلورم اطلع
الغيب ايا بوشيده اولان نسنه يه مطلع اولدي ام اتخذ عند الرحمن عهدا
ياخود كندويه مال واولاد ويرلمسنه تنكري قتنده بر پيمان الدي كلا ديدوكي كبي دكلدر
سنكتب ما يقول بلا شبهه ديدوكي سوزي يازرز يعني كندويه ظاهر اولجقدر

که دیدوکی کلامی بز ضبط ایتمشونز وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا واکا
اشکنجه دن بر عظیم اوزاغمق اوزاددز وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ و بز انکا وارث
اولورز شول شیئ که سویلدی یعنی دیدوکی مال و اوغلی تحت تصرفمزده قالور
وَيَأْتِينَا فَرْدًا و روز جزاده بزه یالکوز کلور وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
دخی کفار رقمی ایزد ذوالجلالک عبادتندن تجاوز ایدوب معبودلر ایدندلر
لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا تا کندولره سبب عزت اولهلر یعنی تنکری قتنده کندولره شفاعت
ایدوب اول سببله ارباب عزت اولهلر كَلَّا کمان ایتدوکلری کبی دکلدر سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ
بلا شبهه معبودلر ایدندکلری اشیانک عبادتین انکار ایدوب جکدلر وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًّا و اوزدلرنز سبب خوارلک اولورلر أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
بلمیمسن کیم علی التحقیق بز دیولری کفار اوزره مسلط قیلدق تَؤُزُّهُمْ أَزًّا کندولرین برک
دپرتمک دیدوب معاصی اوزره حمل ایدرلر فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ پس اوزدلرنز نیزلنمه إِنَّمَا
نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا بونلرنز عمرلری بر شیئ یوقدر کیم مدت اجاللرین انلره بر صایمق صایرز یعنی
انلره قالممشدر الا بیج کون و بر نجه صایلمش دمر تعجیل اکلرنز چوقلق تعجیله ایتمه يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ
إِلَى الرَّحْمَٰنِ مذکور دنیا اول وقتی که شرکدن پرهیزکار اولانلری ایزد ذوالجلال سمتنه جمع ایدرز
وَفْدًا منمش اولدوقلری حالده وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ و بی دین اولانلری دوزخ سمتنه سوررز
وِرْدًا تشنه اولدوقلری حالده لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ جمله عباد دیلک ایتمکه قادر اولمیه‌لر الا کمسه‌لر
إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا مکر شول کمسه که شفاعت خصوصیچون تنکری قتنده
بر پیمان المش اوله وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا دخی کفره دیدیلر خدای لایزال اوغول ایدندی
لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا اقسم اولسونکه بر یمان نسنه کتوردکوز تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ
مِنْهُ بیقلشور که کوکلر اول سوزک عظمتندن بر نجه کز پاره‌لنه وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ و یر دخی یارلن
یاریله وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا و طاغلر دخی اندن بر اولو شکست دوشه أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا
اول جهتدنکه ایزد ذوالجلال اوغول ایدنمکین اسناد ایتدیلر وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ
وَلَدًا و هر نسنه دن مستغنی اولنه جایز دکلدر که اوغول ایدنه اول اوغول ایدنملکه حاجت و معاونت ایچوندر وحق
سبحانه و تعالی هر نسنه دن مستغنیدر إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ کوکلرده و یرده
هر کیمسه که وار بر نسنه دکلدر إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا الا ایزد ذوالجلال طرفنه کلیجیدر قول
اولدوغی حالده لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا تحقیق که انلری بیلوب محصور قیلدی وَعَدَّهُمْ
عَدًّا اشخاص و اقوال و افعاللرین بر درست صایمق صایدی وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ و جمله‌لری
روز جزاده حضور عزتنه کلیجیدرلر فَرْدًا تک تنها اولدوقلری حالده إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
تحقیقا کیم ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلیانلر سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا بلا شبهه ایزد ذو الجلال

خلقک

248

خلقک قلوبنده انلره بر محبت قیلادر فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ پس بوندن
اوزکه بر شیئ یوقدر که قرآنی دیلکده اسان قیلدق یعنی قرآنی لغتکه موافق
قیلدق لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ تا که انکله اهل تقوایه مژده ویره سن وَتُنْذِرَ
بِهِ قَوْمًا لُدًّا و تا که خصومتده پک اولان کروهی انکله قورقوتوره سن وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ و انلردن اسبق نیجه زمانه خلقین نابود قیلدق
هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ انلردن هیچ برکیمسه کوروب بولورمیسن أَوْ تَسْمَعُ
لَهُمْ رِكْزًا یا انلرک اهسته صوت ایشدرمیسن یعنی انلری بالکلیه اهلاک
ابتدک انلردن اصلا بر اثر قالمدی
سُورَةُ طه وَهِيَ مِائَةٌ وَأَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
طه معناسنده نیجه وجوه واردر بری بوکه سرور کائناتک اسمیدر بس بو وجهه
کوره منادی اولور کتوردیلر که فخر سید الکونین اوزره سوره یا ایها المزمل
ایندی اودکلو قیام اللیل ایندیکه مبارک ایاقلری شیشدی بعده حق جل
و علا بو سوره‌نک اوائلنی منزل قیلدی پس تقدیر کلام بویله اولور ای بو ایکی
حرفله مسمی اولان ذات پاک مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ قرآنی اوزرکه
ایندرمدک تا که محنت و مشقته دوشه سن إِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشَىٰ لیکن
قلبنده خوف اولان کیمسه‌یه بر پند اولمق ایچون انی ایندردک تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ
الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى بر انیه بهلک ایندرلدی شول خدادن که یری
و بولند اولان کوکلری ایجاد ایتدی الرَّحْمَٰنُ غایتله مرحمت ایه سی عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ
زمانی عرش اوزره مستولی اولدی لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا
تَحْتَ الثَّرَىٰ کندویه مملوکدر کوکلرده اولان مبدعات و یرده اولان مخترعات
و ارالرنده اولان عناصر و موجودات و توپراق التنده اولان اشیاء وَإِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ
فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى و اکر سوزنی اشکار قیلادرسن بی شبهه که حق جل و علا
کیزلی اولان نسنه‌یی و کیزلیدن کیزلیسنی اولانی بیلور اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ اوصاف
مزبوره ایله متصف اولان ذات پاک ایزد ذو الجلالدر انلردر و زکه بر فرد عبادته مستحق دکلدر
لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ کندویه در مدحله موصوف اولان آدلر وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ
مُوسَىٰ دخی سکا حضرت موسینک خبری کلدیمی إِذْ رَأَىٰ نَارًا فخر بر اتش کوردی فَقَالَ لِأَهْلِهِ
امْكُثُوا پس کندو عیالنه دیدی بو مکانده توقف ایدک کیم إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
کیم علی التحقیق بن بر اتش کوردم لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ شاید بن سیزه اندن
بر شعله کتورهیم أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى یاخود اتش اوزره بر یول کوسترر

بیجی

بولهیم که بکا یول کوستره یعنی اهلیمی بر قوب آتشه متوجه اولدی فلما اتیها
بس اول وقت که کوردکی آتشی نیاز کوردی و اطرافنده هیچ برکیمسه کورمدی
کندوی بر حیرت الدی اول آتشاده نودی یا موسی کندویه صدا کلدی که ای موسی
انی انا ربک تحقیقا کربن کندم سنک پروردکارک تکرار ضمیر تاکید و تحقیق ایچوندر یعنی بوکا
متیقن اول سنک ایتمه مرو یعنی دکیم فحو حضرت موسی ندا اولندی دیکسوبیلیانکیمدرکندوی
طرفندن جواب و یرلدی که بنم ایزد ذو الجلال درعقب ابلیس لعین کندویه وسوسه ایدکه
شاید بو سوز شیطان سوزیدر بس حضرت موسی کندو نفسنه رجوع ایدوب دیدی
فهم ایتدم که بو سوز خدانک سوزیدر زیرا بن انی جمیع جهاتدن و تمام عضولرمدن ایشدم
فاخلع نعلیک بس تادبا ایچون کندو بر زمان اولدیکه ایکی نعلکی چیقر انک بالواد المقدس
طوی که فی شبهه سن طوی نام پاک اولان دره ده سن و انا اخترتک و بن سنی بنوت ایچون
برکزیده قیلدم فاستمع لما یوحی بس سکا وحی اولنان نسنه یه قولاق دوت و اول وحی
اولنان نسنه بودر که انی انا الله علی التحقیق بن کندم ایزد ذو الجلال لا اله الا انا
وجود ده بندن اوزکه عبادته مستحق برمعبود یوقدر فاعبدنی بس بکا پرستش ایله و اقم
الصلوة لذکری دخی بنی یاد ایتمک ایچون نمازی قیل ان الساعة اتیة بی شبهه کیم قیامت
کلیجیدر اکاد اخفیها انک وقتنی کیزلی قیلمق ایسترم لتجزی کل نفس بما تسعی آتیة
لفظنه متعلقدر یعنی قیامت البته کلیجیدر تا که هر جان قزندوغی شیئله مکافات اولنور
فلا یصدنک عنها بس سکا ایمان کتورمکدن سنی الی قومسون من لا یؤمن بها و اتبع هوىه
شول کیمسه که اکا ایمان کتورمیوب نفسنک آرزوسنه اویدی فتردی که انک منعنده
اویمغکله هلاک اولورسن بو کلامدن صکره حق جل و علا حضرت موسی یه استیناس حاصل
اولمق ایچون و کندویه عجایب کوسترمک ایچون خطاب ایدوب بیوردی و ما تلک بیمینک یا موسی
و ندر اول شی که صاغ الکده ای موسی قال هی عصای حضرت موسی دیدی
اول بنم دکنکمدر اتوکؤا علیها اوزرینه یاصدنورم و اهش بها علی
غنمی و انکله قوینمک باشلری اوزرینه اغاجلردن یپراغنی سلکرم ولی
فیها مارب اخری و بکا انده برشقه ایشلر وار مثلا مسافر اولنجه اموزی
اوزره قویوب مطهره مزن قویوب باشنده اصر و اقتضا ایتدوکجه دشمنی انکله
مدافعه ایدر و بونلرک امثالی نیجه ایشلر قال القها یا موسی حق جل و علا دیدی
ای موسی انی صال فالقیها درعقب حضرت موسی انی صالدی فاذا هی حیة
تسعی بلا توقف اول دکنک بر یوریو ایلان اولدی کتورد دیلو که فحین اول دکنک
ایلان اولدی که سعی ایدوب طاش و اغاجی یودی یوردی اندن خوف ایتدی قال

خذها و لا تخف حق جل و علا حضرت موسایه فرمان ایتدیکه انی ال واندن
قورقمه سنعیدها سیرتها الاولی یقنده انی اولکی هیئتنه دوندورز
مرویدر کیم حضرت موسی بو کلامی ایشدوکی محل کندویه بر آرام حاصل اولدی
بعده الینی انک اغزینه صوقوب چکلرینه و بر الیله یاپشدی فی الحال کما کان
دکنک اولدی و اضمم یدک الی جناحک و قولتک التنه الکی الک تخرج بیضا
ایشقلی بیاض چیقر من غیر سوء علتسز و عیبسز یعنی انک بیاضلکی برص
دکلدر بلکی بر قوکبی برد رخشنده بیاضلکدر ایة اخری بنو تکه شاهد
بونی دخی بر بشقه معجزه ال لنریک من ایاتنا الکبری تا که سکا اولو اولان
ایاتمزدن کوستروز اذهب الی فرعون بو ایکی معجزه ایله فرعونی عونه
وار انه طغی تحقیقا که اول خبیث حدی تجاوز ایتدی قال رب اشرح لی صدری
حضرت موسی دیدی ای بنم خدا وندم بکا سینه می فراخ قیل و یسر لی امری و ایشمی
بکا آسان قیل و احلل عقدة من لسانی و دیلمده بر دوکم اچ یفقهوا قولی تا که
سوزمی اکلیه لر کتوردیلرکه برکون فرعون بیعون حضرت موسایی قوجاغنه المشدی
موسی علیه السلام فرعونک جواهرله دوزلمش صاقالنه ال اوزادوب ایندن
بر مقدار قوپردی فرعون بو وضعدن غضبناک اولوب موسانک قتلنه
فرمان ایتدی فارسی آسیه خاتون ایدی بو طفل در جواهر برلمسین مشاهده
ایدیجک اکا ال اوزاتدی شمدی بیلکرم اگر بر کوز کتوروسن اکا دخی ال اوزادر
بس فرعون بر مقدار کوز که و بر مقدار یاقوتک حاضر اولمسنه فرمان ایلدیکی
کرحاضر اولدی حضرت مراد ایتدیکه یاقوته ال اوزه ده هان حضرت جبرئیل انک
الینی کوز سمتنه کوتوردی حضرت موسی دخی انی بر کوز الوب اغزینه براقدی
اندن دیلنده بر عقده پیدا اولدی که کلامی تیز فهم اولنمز قالدی و بو سببدن
ایزد ذو الجلالدن ایستدیکه دیلندن اول عقده حل ایده دخی حضرت
موسی خدایه مناجات ایدوب دیدی و اجعل لی وزیرا من اهلی دخی کندومه
مخصوص اولان جماعتدن بکا بر یاردمجی قیل هرون اخی قرداشم هرونی اشدد
به ازری قوتمی انکله محکم قیل و اشرکه فی امری دخی رسالت امرنده انی بکا
اورتاق قیل کی نسبحک کثیرا و نذکرک کثیرا تا که سنی چوق
تنزیه ایدهلم و حمد و ثنا ایله سنی چوق کرهلم انک کنت بنا بصیرا تحقیق سن بزم حالمزی
دانا ایدک هر وجهله بزه نافع اولانی بزه احسان ایدرسن قال قد اوتیت سؤلک یا موسی
حق جل و علا دیدی تحقیقا کیم مقصودک سکا ویرلدی ای موسی و لقد مننا علیک

مرة اخرى وبي شيمه كيم بوقتده دخي اوزركه منت قلدق اذ اوحينا الى امك
ما يوحى يعني وحي دن اوزكه شيئله بيلنميان نسنه‌يي اناكه وحي ايتدك
يعني اكا الهام طريقيله بيلدردك كه ان اقذفيه في التابوت حضرت موسى‌يي
صندوقه قوي فاقذفيه في اليم پس اول صندوقي نيل درياسنه
صال فليلقه اليم بالساحل صكره دريا انى كناره براقسون يأخذه عدو
لي وعدو له بكا دوشمن وكندويه دوشمن بركيمسه انى السون كتورددیلركه
حضرت موسانك والده‌سى صندوقه پنبه قويوب حضرت موسى‌يي ايچنده
قيلدي صكره صندوقك باشني زفتليوب نيل درياسنه صالدي چون نيلدن
بر ايرمق فرعونك باغچه‌سنه چيقردي بامر الله صواني ايرمغه صالوب باغ ايچنده
اولان حوضه واصل اولدي قدرت الهيه ايله فرعون وخاتوني آسيه حوض
باشنده بولنديلر اول صندوقي اخذ ايدوب ايچنده حضرت موسانى بولديلر
انى مشاهده ايدنجك محبتي كوكللرنده غايتله تاثير ايتدي برمرتبه‌ده برلحظه جمالني مشاهده
ايتمدوكلرنده ديوانه اولورلردي والقيت عليك محبة مني واوزركه بندن صدور
ايتمش برسوكلك صالدم يعني محبتكي قلوبه صالدم كه سنى كورن البته سكا محبت ايدر
ولتصنع على عيني وتاكي كوزمكم اوزره تربيه اولنه سن يعني حفظ ونكهبانلكمله
بسلنوب وجوده كله سن اذ تمشي اختك فتقول يعني همشيره‌ك كيدوب سويلردي
هل ادلكم على من يكفله سيزه دلالت ايدهيم بركيمسه اوزره كه بو طفله سوت
ويروب كندوني حفظ ايده ديكتوردديلركه حضرت موسانى صندوقده بولديلر
انى دايه‌لره عرض ايدوب هيچ برلرينك امجكني قبول ايتمدي همشيره‌سي مريم
خاتون خبرين المق ايچون فرعونك سرايي خاصه‌سنه برشوب صورت حالي مشاهده
ايتدي همان ايلرو كلوب آسيه خاتونه ديدي ايسترميسينز كه بو اوشاغك
صاقلسنه ده جهد اولان كيمسه اوزره سيزه دلالت ايدهيم اكا جواب
ايتديلركه مقصود اعظمز بودر على الفور واروب اناسن احضار ايتدي
حضرت موسانى قوجاغنه الدقده بلا توقف امجكني قبول ايتدي فرجعناك الى
امك پس سنى اناكه دوندردوك كي تقر عينها تاكه سنى مشاهده ايتمكله كوزي روشن
اوله ولا تحزن وتاكه فراقك سببيله غمناك اولميه وقتلت نفسا دبرجان
اولدردك اول قبطيلردن برشخص ايدي نته كم بياني كلور ان شاء الله الملك العزيز
فنجيناك من الغم پس سنى قيغودن قورتاردق يعني عقاب اخرويدن ودنياده
قصاصدن غمندن سنى قورتاردق كه مدين شهرينه هجرتي سكا ميسر قيلدق وفتناك

فتونا وبلالرك انواعيله سنى مبتلا قيلدق تاكه نفسك كدورتدن پاك اولدي
فلبثت سنين في اهل مدين اندنصكره مدين خلقي اراسنده ييللرجه امن امان ايله
واوزون ييل ايدي ثم جئت على قدر يا موسى صكره بنم تعيين وقت اوزره كلدك
اي موسى يعني بنم سكا تعيين ايتدوكم محل حلول ايتدوكجك كلوب بنمله تكلم ايتدك
واصطنعتك لنفسي ودخي بنم محبتم ايچون سنى بركزيده قيلدم اذهب انت
واخوك باياتي سن وبرادرك معجزه‌لرمله كيدك ولا تنيا في ذكري ودخي بني خاطره
كتورمده فتور وتقصير ايتميك اذهبا الى فرعون مصره حاكمنه كيدك انه طغى
كه بي شبهه اول تمرد عملده حددن تجاوز ايتدي فقولا له قولا لينا پس اكا برملايم
سوز سويلك يعني حقوق تربيتي انكله كوزه دوب كندو برد ووشنلك ايتمك لعله
يتذكر او يخشى شايد اول عنادكار دين الله يا قورقه قالا ربنا اننا نخاف ان يفرط
علينا حضرت موسى وهرون ديديلر اي پروردكارمز تحقيقا بز قورقورز كه فرعون
عقوبتي اوزرمزه تعجيل ايده او ان يطغى ياخود طغياني زياده اوله كه ذاتكه لايق
اولميان سوزي سويليه قال لا تخافا انني معكما ايزد جل جلاله ديدي
قورقمك كه على التحقيق بن حفظ ويارديمله سيزكله يم اسمع وارى اراكوزده اولان
اقوال وافعالي ايشدوب كورورم فأتياه فقولا انا رسولا ربك پس اكا كيدوب سويلك
بي شبهه بيز ربكك كوندردلكلريوز فارسل معنا بني اسرائيل پس بنمله يعقوب
اوشاقلرين يوالله تاكه مسكن اجدادمز اولان ارض مقدسه‌يه كيده‌لم ولا تعذبهم
وانلري تكاليف شاقه ايله معذب قيلمه زيرا جماعت اسرائيليه قبطك تصرفنده
ايديلر ايستدوكلري اشياده انلري استخدام ايدرلردي قد جئناك باية من ربك
تحقيقا كه بيز پروردكاردن سكا برمعجزه ايله كلدك والسلام على من اتبع الهدى
وايكي جهانده سلامت شول كيمسه اوزره اولسونكه دوغري يوله اويدي انا قد اوحي الينا
بي شبهه كه بيز فرشته ايله بيزه خبر كلديكه ان العذاب على من كذب وتولى
على التحقيق اشكنجه شول كيمسه اوزره كه پيغمبرلري تكذيب ايدوب انلردن يوز چويردي
بعده حضرت موسى وهرون كلوب تلقين اولندوقلري كلامي فرعونه ايراد ايتديلر
قال فمن ربكما يا موسى فرعون ديدي پس پروردكاركوز كيمدر اي موسى
قال ربنا الذي اعطى كل شيء خلقه حضرت موسى ديدي پروردكارمز شول
قادر مختاردر كه مخلوقاتندن هر محتاج اولدوقلري نسنه‌يي ويردي ثم هدى صكره ويردوكي
نسنه‌لرك كيفيت استعمالني انلره تعليم ايتدي قال فما بال القرون الاولى فرعون
ايتدي پس كچمشلرك حالي نه در يعني زمان سابقده قوم عاد وقوم ثمود كبي اولان طوائفك

خالقلری نیه واردی سعادتده میدرلر یاخود شقاوتده که انلر خدایه عبادت
ایتمه مشلردی قال علمها عند ربی حضرت موسی دیدی انلرک مآل احوالارینک
بیلکیسی پروردکارم قتنده در فی کتاب لوح محفوظده مثبت اولمش لا یضل
ربی ولا ینسی پروردکارم بر نسنه یی خطا ایدر ونه اونودر یعنی عالمی جمیع اشیایه
محیطدر او بیجی کنده وسی بیلور دبن سنک کبی بر مخلوقه مغیباته اطلاع
یوقدر مکر پروردکارم بنی بر شیئه اوزره مطلع قیله الذی جعل لکم الارض مهدا
شول پروردکار که زمینی سیزه دوشجک نسنه کبی قیلدی تا که اوزرینه آرام
ایده سیز وسلک لکم فیها سبلا واچنده سیزکچون یوللر پیدا ایتدی تا که انلر ایله
مقصدلرکزه یتشه سیز وانزل من السماء ماء وکوکدن صو اندردی فاخرجنا
به ازواجا پس انکله کونا کون اصناف چیقردوک من نبات شتی لونده وطعمده ورایحه ده
براکنده بتمشلردن چون ایزد ذو الجلالک کمال قدرتی و عظم حکمتی نباتاتک حقیقت تمیز
غایتله نمایاندر نظم کریمده غیبتدن تکلمه عدول اولندی کلوا وارعوا انعامکم
اول نباتاتی اخراج ایتدک خلقه دیمش اولدوغمزده اندن ییک ودوارلرکزی
اوتلادک ان فی ذلک لآیات لاولی النهی تحقیقا که مذکور اولان اشیاده
ارباب عقول ایچون خدانک قدرتنه اوزره دلیللر وار منها خلقناکم ییردن سیزی
ایجاد ایتدک وفیها نعیدکم واچنده سیزی دوندررز ومنها نخرجکم تارة
اخری واندن سیزی بردخی چیقاررز ولقد اریناه آیاتنا کلها دخی علی التحقیق
کیم حضرت موسایه ویردوکمز تمام معجزاتی فرعونه کوستردک فکذب وابی پس
انلری یلانه نسبت ایدوب عناد وتکبرندن ایمانه کلمکه قبولی ایتمدی
قال اجئتنا لتخرجنا من ارضنا بسحرک یا موسی حاکم مصر دیدی ای موسی
آیا سن بیزه کلدک که تا کیم جادولککله بیزی زمینمزدن چیقاره سن فلنأتینک
بسحر مثله پس قسم اولسون کیم سکا انک کبی بر جادولکله کلورز فاجعل بیننا
وبینک موعدا پس اراموزده وارا کیم بر وعده قیل که لا نخلفه نحن ولا انت
انی نه بیز ونه سن اخلاف ایدرز مکانا سوی بر یرده که مسافه سی بیزه وسکا برابر
اوله قال موعدکم یوم الزینة حضرت موسی دیدی وعده کزک زمانی قبطیلرک
آرایشی کونیدر و نوروز یا عاشورا کونیدر وان یحشر الناس ضحی دخی وعده کزک
وقت چاشت مجلسنده خلقک یغلمسی وقتیدر فتولی فرعون فجمع کیده
پس فرعون کندو مجلسنه دونوب مکر وحیله سن ییغدی یعنی جادولری و
آلاتلرین جمع ایتدی ثم اتی صکره وعده اولنمش مکانه کلدی قال لهم موسی ویلکم

حضرت موسی دیدی وای سیزه لا تفتروا علی الله کذبا تنکری تعالی اوزره یلان
بغلمک فیسحتکم بعذاب که سیزی بر اشکنجه ایله دیبدن قیرر وقد خاب
من افتری وبی شبهه کیم بی بهره اولدی شول کیمسه که تنکری تعالی اوزره
افترا ایتدی فتنازعوا امرهم بینهم پس حضرت موسانک معارضه سی خصوصنده
آرالرنده محاوره ایتدیلر که نه کونه معارضه ایده لر واسروا النجوی ومشاوره یی
کیزلو قیلدیلر قالوا ان هذان لساحران دیدیلر علی التحقیق بونلر ایکی جادودرلر
یریدان ان یخرجاکم من ارضکم بسحرهما ایسترلر که زمینکوزدن سیزی
چیقاره لر جادولکلریله ویذهبا بطریقتکم المثلی واسترلر که آیینلرک
افضلی اولان آیینکزی کیدره لر فاجمعوا کیدکم پس مکر وحیله کزک آلاتن جمع ایدوب
آماده قیلن ثم ائتوا صفا صکره صف بغلمش اولدوغکوز حالده کلک تا که خلقک
کوکلنده هیبتکوز قرار دوته وقد افلح الیوم من استعلی دخی تحقیقا که بوکون مطلوبه
واصل اولدی شول کیمسه که غالب کلدی بعده یتمش بیک یا اوتوز اوچ بیک ساحر
هر بریله زیبق ایله آلوده بر ایپ وبر دکنک صف بغلیوب دفعة واحده ده
میدانه کلدیلر وحضرت موسا برادریله میدانه توجه ایتدی قالوا یا موسی اما
ان تلقی واما ان نکون اول من القی طریق ادبی کوزدیلر ای موسی یا سن دکنککی
اول صال یا بیز صالالم کیمسنه لرک اولی اوله لم قال بل القوا حضرت موسی ادبلرینه
مقابله ایدوب وایتدوکلری ایشه اعتماد ایتموب دیدی بلکیم سیز صالک پس انلر
صالدیلر فاذا حبالهم وعصیهم یخیل الیه من سحرهم انها تسعی درعقب اول
وقتده ایپلری ودکنکلری جادولکلرندن حضرت موسایه کوزندیکه علی التحقیق
انلر یورردلر فاوجس فی نفسه خیفة موسی پس حضرت موسی اقتضای بشریتله کندو
نفسنده بر قورقو حس ایتدی قلنا لا تخف کندویه سویلدک قورقمه اتدیک نسنه دن قورقمه
انک انت الاعلی زیرا علی التحقیق سن کندوک انلره غلبه ایدوب اوستا اولان سن
والق ما فی یمینک وصاغ الکده اولان نسنه یی صال یعنی دکنککی صال تلقف ما صنعوا
ایشلدوکلری نسنه یی یوتار انما صنعوا کید ساحر تحقیقا که ایشلدوکلری نسنه جادو
حیله سیدر ولا یفلح الساحر وجادو مقوله سی قورتلوب مقصده نایل اولماز حیث
اتی کلدوکی یرده وکیتدوکی یرده بعده حضرت موسانک دکنککی سحره نک ایتدوکی جمیع اشیایی
یوتوب وخلق قورقودن فرار ایتدی پس موسی علیه السلام انی الدی ینه کما کان دکنک اولدی
جادولر بو حالی مشاهده ایدیجک بیری بیرینه دیدی بو سحر دکلدر بلکه بر قدرت الهیه در
فالقی السحرة سجدا پس تمام جادولر سجده ایتدوکلری حالده دوشمش قیلندیلر قالوا آمنا

برب هرون وموسى دیدیلر حضرت هرونك وموسانك پروردكارنه تصدیق كتوردك
قال آمنتم له قبل ان اذن لكم فرعون سحره یه دیدی بن سیزه دستور ویرمدن اول
اكا اتباع ایدوب تصدیق ایتدكوز انه لكبيركم الذي علمكم السحر بی شبهه كه موسی سیزك
جادولكی تعلیم ایدن بیوككوزدر فلاقطعن ایدیكم وارجلكم من خلاف بس البته اللركزی
وایاقلركزی بیری بیرینه مخالف كسرم یعنی صاغ الی وصول ایاغی كسرم یا بر عكس ولاصلبنكم
فی جذوع النخل و البته خرما دكلرینه سیزی اصرم ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقى
وبی شبهه بیلورسیز كیم قیقمرلك بنم یا موسانك اشكنجه سی غایتله دشوار وباقیدر
قالوا لن نؤثرك على ما جاءنا سحره دیدیلر سنی ای فرعون اختیار ایتمزوز شول
شیئ اوزره كه بزه كلدی من البينات اشكار معجزه لردن والذي فطرنا دخی سنی
ایثار ایتمزوز شول قادر مختار اوزره كه بزی عدمدن وجوده كتوردی فاقض ما
انت قاض بس حكم ایدیجك نسنه یی حكم ایت انما تقضي هذه الحيوة الدنيا بوندن
اوزكه بر نسنه یوقدر كه خواهشكی بو بقیز اولان صاغلغكده اجرا ایدرسن انا امنا
بربنا تحقیقا كه بز تكریمزه ایمان كتوردك ليغفر لنا خطايانا تا كه كناهلریمزی
بیزه مغفرت ایده وما اكرهتنا عليه من السحر وتا كه جادولكدن بیزی اوزرینه جبرا ایتدككك
نسنه یی بیزه غفران ایده مرویدر كیم قچن سحره فرعون قتنده جمع اولندیلر دیدیلر حضرت موسایی
یاتركن بیزه كوستركن بس كوردیلر كیم حضرت موسی یاتوب دككنك كندویه حراست ایدیور
دیدیلر بو سحر دكلدر زیرا ساحر یاتدوقدنصكره سحری باطل اولور بیز بوكا معارضه ایتمكه
طاقتمز یوقدر فرعون سوزلری قبول ایتمیوب كندولرین معارضه سنه جبرا ایتدی
والله خير وابقى وایزد ذوالجلال مكافات جهتندن هر كسدن یكراك وباینده
نزدر انه من يأت ربه تحقیقا شان بودر كه هر كیم پروردكاری حضورینه كلور مجرما
كفر ومعصیتله كناهكار اولدوغی حالده فان له جهنم بی شبهه اكا دوزخ اولور
لا يموت فيها انده اولمز اولور كه راحت بوله ولا يحيى ونه صاغ اولور برصاغلق كه
انكله خوش حال اوله ومن يأته مؤمنا وهر كیم ایزد ذوالجلالك حضورینه ایمان كتورمش
اولدوغی حالده كلور قد عمل الصالحات كوزل عمللری ایشلمش اولدوغی حالده فاولئك اول
كروه كه اهل ایمان وكوزل عمللو درلر لهم الدرجات العلى كندولره درجه اولان
پایه لر جنات عدن اول پایه لر اقامت باغلریدر تجري من تحتها الانهار اشجارلرینك
التندن ایرمقلر اقار خالدين فيها انده على الدوام اقامتی تقدیر ایتمشلر وذلك جزاء
من تزكى واول نعمتلر كفر ومعصیتدن پاك اولان كیمسه لرك سزاسیدر ولقد اوحينا
الى موسى دخی تحقیقا كیم حضرت موسایه فرشته ایله خبر صالدقكه ان اسر

بعبادی

بعبادي مصرشهرندن قوللرمله كیجه كیت فاضرب لهم طريقا في البحر يبسا بی انلر ایچون
دریاده بر قوری یول قیل لا تخاف دركا اول حالده كه دشمنك یتشمسندن ایمین
سن ولا تخشى وصوده بوغولمقدن خوف ایتمزسن فاتبعهم فرعون بجنوده
پس چیقدقلری معلوم اولیجق فرعون كندو لشكرلیله اردلرینه دوشدی فغشيهم من
اليم ما غشيهم درعقب فرعونك ولشكرینی دریادن قیلدی اول شیئ كه كندولری
قیلدی بو مقامده سند آلیهك ابهامی تفخیم ایچوندر یعنی انلری برموج قیلدیكه
انك حقیقتنی خدادن اوزكه بر كیمسه ادراك ایتمز واضل فرعون قومه وما هدى
وفرعون كندو كروهنی كمراه ایدوب دوغرو یولی كوسترمدی يا بني اسرائيل ای یعقوب
اوغللری قد انجيناكم من عدوكم تحقیقا سیزی دشمنكوزدن قورتردق وواعدناكم
جانب الطور الايمن دخی پیغمبركزك مناجاتی ایچون وتوراتك ایندیكی ایچون طورطاغنك
صاغ طرفن سیزه وعده ویردك بو وعده حضرت موسایه ویرلمشدی لیكن ملابسه
طریقیله قومنه اضافت اولندی ونزلنا عليكم المن والسلوى وترنجبینی وبلدرچین
قوشینی اوزركزه منزل قیلدق كلوا من طيبات ما رزقناكم سیزه روزی قیلدوغمز
شیئلرك پاكیزه لرندن یییك ولا تطغوا فيه دخی سیزه روزی قیلنان نسنه ده حدی تجاوز
ایتمك كه شكرین ادا ایتمیه سیز واچندن اسراف ایدوب مستحقدن انی منع ایده سیز
فيحل عليكم غضبي كه بو ایشكوز سببیله اوزركزه خشمم اینا ومن يحلل عليه
غضبي وهر كیسه كه خشمم اوزرینه اینر فقد هوى بی شبهه كه اول كیمسه هلاك اولدی
واني لغفار لمن تاب وامن وعمل صالحا دخی على التحقيق بن غایتله مغفرت
ایدیجی بیم شول كیمسه یه كه شركدن توبه ایدوب ایمان كتوردی وكوزل عمل ایشلدی ثم
اهتدى صكره هدایت اوزره استقامت ایتدی كتوردیلر كه فرعون هلاك اولدوقدنصكره
بني اسرائيل حضرت موسادن استدعا ایتدیلر كه قواعد شرعیه یی وقوانین واحكامی كندولره
مبین ومعین ایلیه حضرت موسى على نبينا وعليه افضل الصلوة والسلام بو خصوصی
جناب رب الارباب عرض ایلدی كندویه خطاب كلدیكه بنی اسرائیلك اشرافندن
بر جمله طور طاغنه كل تا كه احكام شرعیه یه جامع بر كتاب سكا ویره یم حضرت موسی
برادری هرونی مكاننه جانشین ایدوب بنی اسرائیلدن یتمش كیمسه ایله طورطاغنه
توجه ایتدی قچن محل معهوده یقلشدیلر حضرت موسی شدت اشتیاقدن شتاب ایدوب
طاغه ایلرو چیقدی ایزد ذوالجلالدن كندویه خطاب كلدیكه نه كه بیوردی وما اعجلك
عن قومك يا موسى دخی قنغی نسنه سنی جماعتكدن ایلرو لتدردی ای موسی قال هم اولاء
على اثري حضرت موسی دیدی بنم جماعتم بونلردر ایزم اوزره كلیورلر اوزلرینه تقدم

الا بعج آدمیلر که اکا اعتداد اولنماز وعجلت الیك رب لترضی ویا الهی حضور عزتکه
کلمکه شتاب ایتدم تاکه بندن خشنود اوله سن قال فانا قد فتنا قومك من بعدك
ایزد ذو الجلال دیدی پس علی التحقیق سندن صکره کندو عشیرتکه فتنه یه صالدق
واضلهم السامری واندری سامری کمراه قیلدی یعنی ازغونلکلرینه سامری سبب
اولدیکه التوندن بر بوزاغو پیدا ایدوب انك عبادتنه کندولرین دعوت ایلدی
فرجع موسی الی قومه حضرت موسی توراتی الدقدنصکره عشیرتنه دوندی غضبان
اسفا فعللرندن خشمناك اندوهکین اولدوغنده قال یا قوم الم یعدکم ربکم
وعدا حسنا دیدی ای بنم عشیرتم ایا ربکوز سیزه بر کوزل وعد ایتمدیمی افطال علیکم
العهد پس زمان مفارقتم اذکزه اوزاندیمی ام اردتم ان یحل علیکم غضب من ربکم
یا خود ایستدکوزکیم اذکزه ربکوزدن بر خشم اینه فاخلفتم موعدی که ایمان اوزره
ثبات ایتمدی بکا ویردکوزی بیانه اخلاف ایتدکوز قالوا ما اخلفنا موعدك بملکنا
دیدیلر وعدکی اختیارمزله اخلاف ایتمدك ولکنا حملنا اوزارا من زینة القوم
ولیکن بز فرعونیلرك آلات زینتلرندن یوکلو کوتورمش قیلندق فقذفناها درعقب
انلری اتشه صالدق فکذلك القی السامری پس نیجه که بز صالدق سامری دخی حلیدن
کندو سیله اولان شیئی صالدی مرویدرکیم فچن حضرت موسی طورطاغنه کیتدی بنی اسرائیل
انك دونمسنه تعیین اولنان قرق کونی حساب ایدوب کوردیلر کم تمام اولوب کلمدی دیدیلر
کیجه یی بر وقت و کوندزی بر وقت حساب ایدوب یکرمی کون تمام اولدی دیدیلر مدت باتمام
کچوب موسیدن بر اثر ظاهر اولمدی سامری کندولره دیدی حضرت موسینك سبب تاخیری
بودرکه عاریت طریقیله فرعونیلردن الدیغمز الات زینتك بزده بولنمسیدر انلری
یانمزدن اخراج ایتمینجه اوبیزه کلمز کالك بر چقور قازالم ایچنده اتش یاقدروب اول الات
زینتی ایچنده براقالم بنی اسرائیل انك سوزینی قبول ایدوب فرعونیلردن الدوقلری جمیع آلات
زینتی انده بوراقدیلر فاخرج لهم عجلا جسدا درعقب اول زینت آلاتندن انلره بر بوز
اغو قالب چیقاردی له خوار که کندویه بوزاغو صوتی وار فقالوا هذا الهکم واله
موسی پس سامری و توابعی دیدیلر بو سزك تکریکوز و موسانك تکریسیدر فنسی
پس موسی اونتدوب طورطاغنده انی ارامغه کیتدی افلا یرون الا یرجع الیهم
قولا پس اکا عبادت ایدنلر باقوب بیلمزلرمی کیم بو بزاغو کندولره بر سوز دوندرمز یعنی
انلر بر شی سؤال ایتسهلر کندولره جواب ویرمز ولا یملك لهم ضرا ولا نفعا و کندولره
نه نفع یتشدرمکه و نه ضرر دفع ایتمکه قادر اولور ولقد قال لهم هرون من قبل
دخی تحقیقا کیم حضرت موسی رجوع ایتمدن اول حضرت هرون انلره دیدی یا قوم انما

فتنتم به ای بنم عشیرتم بوندن غیری بر شی یوقدر که سیز بوزاغونك عبادتیله مبتلا
اولدکوز وان ربکم الرحمن دخی تحقیقا که خداوندکوز مدن سیزی ایجاد ایدن چون
مرحمتلو خدادر فاتبعونی پس بکا اویك واطیعوا امری و دین اوزره ثبات ایتمده فرمانمه
اطاعت ایدك قالوا لن نبرح علیه عاکفین دیدیلر بوزاغونك عبادتی اوزره اقامت ایتمکدن
منفك اولمزوز حتی یرجع الینا موسی طورطاغندن حضرت موسی بزم طرفمزه دونجه بدرکه
حضرت موسی کلوب انلری اول حالده کوردی قال یا هرون ما منعك اذ رأیتهم ضلوا برادر
دیدی ای هرون قنقی نسنه سنی الیقودی فچن بنی اسرائیلی کوردك که ازدیلر الا تتبعن بکا
متابعت ایتمیه سن انلره ایچون غضب ایتمدك افعصیت امری پس فرمانمه عصیان ایتدکمی بعده
حضرت موسی دین ایچون غضبه کلوب حضرت هرونك صاچنه یاپشوب حضرت هرون استعطاف
طریقیله کندویه دیدی نته که حق تعالی بیوردی قال یا ابن ام لا تأخذ بلحیتی
حضرت هرون دیدی ای انام اوغلی صقالمه یاپشوب چکمه ولا برأسی و نه باشمك صاچنه انی
خشیت ان تقول فرقت بین بنی اسرائیل علی التحقیق قورقدم که دیه سن بنی اسرائیل
اراسنده جدالك صالدك ولم ترقب قولی و قورقدم که دیه سن طوره کیتدکده کیم محل
سکا دیدکم سوزه محافظه ایتمدك زیرا اول وقت بکا سویلدك بیرمقامیمده اول خلق اراسنده
اصلاح ایت و اصلاح بو ایدی که انلری دوکلمکدن حفظ اولنه کندولره مدارا اولنه تا که سن
کله سن اندنصکره رأیکله ایشی تدارك ایله پس حضرت موسی سامری طرفنه خطابی توجیه
ایتدی نته حق تعالی بیوردی قال فما خطبك یا سامری دیدی پس بو ایشدن سنك
مرادك ندر ای سامری دا بو نسنه قنقی نسنه سکا باعث اولدی قال بصرت بما لم یبصروا به
سامری ایتدی که کورمدوکلری شیئی بن کوردم یعنی حضرت جبریلی حیات آتنه بنمش کلور کوردم
بیلدم که او بر روحانی وجوددر ایزی قنقی شئه دکرسه اول شی حیات بولور فقبضت قبضة
من اثر الرسول یعنی کوندرلمش یعنی حضرت جبریلك آتی ایزندن بر اوج طوپراق الدم فنبذتها
صکره انی التوندن یایدوغمز بوزاغونك ایچنه صالدم زیرا اولدی وکذلك سولت لی نفسی
و بو ایچه کردیدیم نفسم بکا تحسین ایلدی قال فاذهب فان لك فی الحیوة ان تقول لا مساس حضرت
موسی سامری یه دیدی پس داردن چیق کیت علی التحقیق دنیا صاغلقدم سکا بو که دیه سن
دکمك اولمیه یعنی دنیاده معقوبتك بو اولسونکه هر کیمسه کوروش بکا دکمه که سنی دنی حمی لود
اندنصکره خلقدن سن نفرة ایدرسن و انلر سندن نفرت ایدرلر پس یابانی حیوانات کبی
یالکوز قاله سن وان لك موعدا لن تخلفه و بی شبهه اخرتده سکا بر موعد وار کیم انی اخلاف
اولنمز سن یعنی حق جل و علا انی سکا بر وجهله اخلاف ایتمز وانظر الی الهك و معبودکه بق الذی
ظلت علیه عاکفا شول معبود که عبادتی اوزره پیوسته مقیم قالدك لنحرقنه البته

اني ياندرن ثم لننسفنه في اليم نسفا صكره انك كولني درياده برصاورمق صاورزكه هيچ
براثر بولنميه انما الهكم الله عبادتكوزه مستحق اولان خداعزوجلدر اورزكه سيدكل الذي
لا اله الا هو سزلرخداكه كند وسندن اوزكه عبادته مستحق بر معبود يوقدر وسع كل شيء
علما دانشي هرنسنه يه احاطه ايتدي كذلك ننه كه حضرت موسانك اخبارين سكا يا محمد نقل
ايتدك نقص عليك من انباء ما قد سبق امورماضينك وامم سالفه نك اخبارين اوزركه
اوقورز وقد اتيناك من لدنا ذكرا دخي تحقيقا كيم قتمزدن سكا بر كتاب ويردك كه اول اخبار اوزره
مشتملدر من اعرض عنه هركيم كه اندن يوز چيوره فانه يحمل يوم القيمة وزرا بي
شبهه كه اول شخص قيامت كوننده براغير يوك كوتورور خالدين فيه اول اغيريوككر سزاسنده
اقامتي على الدوام تقدير ايتدوكلري حالده وساء لهم يوم القيمة حملا دوزقيامتده
اول اغيريوك انلره يمان يوكدر يوم ينفخ في الصور مذكور قيل اول كوني صورده اوفورلور
ونحشر المجرمين يومئذ زرقا وكنهكارلري اول كونده جمع ايدرز كوكه كوزلي اولدوقلري
حالده يتخافتون بينهم ارالرنده اهسته سويلشورلركه ان لبثتم الا عشرا اون كوندن
اوزكه دنياده اقامتلرين آزصايورلر نحن اعلم بما يقولون بز ديدوكلري سوزه يعني مدت اقامتلرين
داناترز اذ يقول امثلهم طريقة نچون رأي ودانش جهتندن اشبهلري اولان كمسنه
سويلر ان لبثتم الا يوما دنياده بر كوندن غيري اقامت ايتمدكوز ديكوز كه تقليف طاقتلرندن
بر كمسنه سرور كائناتدن سؤال ايتديكه ياربن دوزقيامتده طاغلر بوصلابتله نيجه اولور
حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب ويسألونك عن الجبال بيوردي دخي طاغلردن اوتري سكا
صورودرلر فقل ينسفها ربي نسفا پس سويله پروردكارم انلري صاورمق صاورور يعني انلري
توم كبي قيلادن بعده يللري اوزرلرنه ارسال ايدوب انلري براكندهء ايدرلر فيذرها
صكره انلرك مكانلرين بوراقور قاعا بيرخالي بير صفصفا هموار كه كويا جمله اجزالري بربر
نسق اوزره در لا ترى فيها عوجا نه ايچنده اكرلك كورورسن ولا امتا ونه يوكسكلك
يومئذ يتبعون الداعي اول كونده كه اول احوال واقع اوله خلق چيغرنجي يه اويورلر
يعني حضرت اسرافيل كندولرين چيغرنجه مولري صوتنه تابع اولورلر لا عوج له اكا هيچ
اكرلك اولمان يعني هر مدعوا اولان كمسنه انك صوتنه اويوب تخلف ايتمز وخشعت الاصوات
للرحمن دابزدوالجلالك عظمت وهيبته جمله اصواتلر پست اولدي فلا تسمع الا همسا
پس اول كونده ايشتمزسن الا برخفي آواز يومئذ لا تنفع الشفاعة اول كونده كه امور اول
اولور ديلك بركمسنه يه برمان الا من اذن له الرحمن مكر سول كمسنه نك ديلكي كه خدا
عزوجل كندوبه ديلك ايتمكه اذن ويردي ورضي له قولا واكا برسوزبسند ايتمش اولدي
يعلم ما بين ايديهم خداعزوجل خلقك ايلرو سندره اولان احوالي بيلور وما خلفهم دكيدولرنده

قلنا احوالي

قلنا احوالي ولا يحيطون به علما وخلقك دانشي انك معلوماتنه احاطه ايتمز وعنت الوجوه
للحي القيوم دخي يوزلر ذليل ايدر اولان خداي ذوالجلاله خوار وذليل اولدي اسيرلر اميرلرنه
خضوع ايتدكلري كبي وقد خاب من حمل ظلما دخي تحقيقا كه ستم يوكلنان كمسنه بي بهره
اولدي يعني شرك يوكني كوتوروب محشره كلان كمسنه خايب وخاسر اولدي ومن يعمل
من الصالحات وهو مؤمن دخي هركيم كوزل ايشلرك برمقدارين ايشلدي وحال بوكه
كندوسي ايمانه كلمشدر فلا يخاف ظلما مقتضاي عدله مستحق اولدوغي ثوابن منع
اولنمسين ملاحظه ايدوب قورقمز ولا هضما ونه آنك اكسك قلنمسين ملاحظه ايدوب
قورقمز وكذلك دخي ننه كيم وعد ووعيده متضمن اولان آياتي ايندردك انزلناه قرآنا
عربيا جمله كتابي لغت عربه منسوب برقرآن ايندردك وصرفنا فيه من الوعيد
وآياتي وعيدي ايچنده مكرر قيلدي لعلهم يتقون تا كه خلق معاصيدن صاقنه لر
او يحدث لهم ذكرا يا انلره بر پند ونصيحت تجديد ايده نچون آني استماع ايدرلر
فتعالى الله الملك الحق پس مرتفع اولدي اولان ذات وصفاتنده ثابت اولان ايزد ذوالجلال
مخلوقاتنك مشابهه سندن نوجه لنوب منزه اولدي ولا تعجل بالقرآن دخي كلام مجيدك
اوقومسيله تيزلمه من قبل ان يقضى اليك وحيه سكا وحي ادا اولنمدن اول بعض علماء
بو آيتك معناسنده بيوردي كه سكا وحي كلمدن اول قرآنك منزل اولمسين ايستمه وقل رب
زدني علما وعجله يرينه سويلمه الهي بكا بيلكي ارتماحكام شرعيه ده ولقد عهدنا الى آدم دخي
تحقيقا كه بز آدم عليه السلام زمانه ايلدك من قبل بو وقتدن اسبق فنسي صكره فرمانمزي
اونتدي ولم نجد له عزما واكا فرمان اوزره ثبات وتصميم راي بولمدق واذ قلنا
للملائكة اسجدوا لآدم وياد كتور حضرت آدمك حالني اول وقتده كه فرشته لره ديدك
آدم ايچون سجده ايدك فسجدوا الا ابليس درعقب انلر سجده يه واردلر ابجق شيطان تكبر
ابى سجده ايتمكدن منع اولدي فقلنا يا آدم ان هذا عدو لك ولزوجك صكره ديدك اي آدم
بو شقي سكا وجفتكه دشمندر فلا يخرجنكما من الجنة پس بهشتدن سزي چيقرمسون يعني كا مشا
ايتمك كه انك متابعتي جنتدن چيقمغكزه سبب اولور فتشقى پس محنت ومشقتده دوشرسن ان لك
ان لا تجوع فيها ولا تعرى تحقيقا كه بهشتده سكا بو حال واردر كه ايچنده آچ اولميسن وچبلاق
اولميسن وانك لا تظمأ فيها ولا تضحى وبي شبهه سن ايچنده صوسز اولمزسن دخي
اصابت قلمزسن همیشه شيرين صويندن ومحجوب ظالن كولكسي لسنده اوتورورسن فوسوس
اليه الشيطان پس ابليس بر تلبيس دوزوب وسوسيني توجيه ايدوب قال يا آدم هل ادلك
على شجرة الخلد ديدي اي آدم حيات ابديه يه مؤدي اولان اغاج اوزره سكا دلالت ايدهيم
وملك لا يبلى وزواله قبول ايتميان ملك اوزره دخي فاكلا منها بو كلمات كندولره القاء

اولیدی وقلرندن نفسکزه اول اعجدن یدیلر فبدت لهما سوآتهما درعقب عورتلری کندولره
نمایان اولدی وطفقا یخصفان علیهما من ورق الجنة وباشلدیلر بهشتک یپراقلرندن
عورتلری اوزره یتشتوردیلر وعصی آدم ربه فغوی وحضرت آدم پروردکارینه عصیان ایدوب
کندو مطلوبندن بی بهره اولدی ثم اجتبیه ربه فتاب علیه صکره پروردکاری کنیی برکزیده
قیلوب توبه ایدیجک توبه سن قبول ایتدی وهدی ودخی طوغری یوله کندویه کوستردی قال
اهبطا منها جمیعا تنکری تعالی دیدی ای آدم وحوا ایکیکز بهشتدن اینوک بعضکم لبعض
عدو اولادکوزک بربرلرینه دوشمن اولدیغی حالده فاما یأتینکم منی هدی پس اکر سزه بندن
هدایته سبب بر کتاب ویا رسول کلورسه فمن اتبع هدای هرکیم هدایتمه یرولک ایدر
فلا یضل ولا یشقی نه دنیاده آزغون اولور ونه آخرتده محنت ومشقته دوشر ومن اعرض
عن ذکری وهرکیم بنی آکمغه باعث اولان هدایتمدن یوز چویردی فان له معیشة ضنكا
شبهه که دنیاده آنک تضییق اولنمش معیشتی اولوب راحت بولمیه ونحشره یوم القیمة اعمی وانی دوزخه
کور اولدیغی حالده بولدلشدرلرینه سیغرز قال رب لم حشرتنی اعمی سویلر ای بنم پروردکارم نیچون بنی کور
حشر ایندک وقد کنت بصیرا وحال بو که دنیاده بن آچق کوزلی ایدم قال کذلک اتتک آیاتنا حق
جل وعلا آکا دیرسن انک کبی ایتن ابتلادک که بنم آیاتم سکا دوشن وانکار ایلدک فنسیتها درعقب
انلرک کورمسندن کور اولوب کندولرینی اونتدک وکذلک الیوم تنسی ونته که انلری ترک ایدوب
اونتدک بوکون عذاب جهنمده اونودلمش کبی ترک اولنورسن وکذلک نجزی من اسرف ولم یؤمن
بآیات ربه ونته که آیاتمزدن اعراض ایدنه عذاب ایله مکافات ایتدک حدودی تجاوز ایدوب پروردکارینک
آیاتنه ایمان کتورمیان کیمسنه یه مکافات ایدرز ولعذاب الآخرة اشد وابقی ودیشک کیم
اوجهانک اشکنجه سی دنیانک تنک معیشتندن غایتله صعوبتلو وپاینده تردر افلم یهد
لهم پس حق جل وعلا کفاره یول کوسترمدیمی کم اهلکنا قبلهم من القرون کندولردن اسبق
نیچه اهل زمانلردن کروهلر اهلاک ایتدک یعنی تنکری تعالی اهل مکه یه امم سالفه نک احوالنی
بیلدردی یمشون فی مساکنهم اول حالده که سفرده اهلاک اولنان کروهلرک مکانلرینه یوریوب آثارلرینی
مشاهده ایدرلر زیرا اکثر اوقاتده مکه تجارت ایچون شام ویمنه سفر ایدوب حجر واحقافه مرور
ایدرلر ایدی ان فی ذلک لآیات لاولی النهی تحقیقا که اول مسکنلرک مشاهده سنده ارباب
عقوله اولو علامتلر وار ولولا کلمة سبقت من ربک واکر پروردکاردن برسوز سبقت
ایتمیسیدی که سکا انکار ایدنلرک عذابی آخرته تأخیر اولنمشدر لکان لزاما البته عذابلرینک
وقوعی انلره لازم اولوردی واجل مسمی کلمه اوزره معطوفدر یعنی تأخیر عذابلرینه علت
عمرلرینه برمعین مدت اولمسیدی البته انلره عذاب نازل اولوردی فاصبر علی ما یقولون
پس اهل شرکک دیدوکی سوزلر اوزره صبر ایت وسبح بحمد ربک قبل طلوع الشمس دخی

پروردکارنک مدح وثناسنه مقارن اولدوغک حالده نماز قیل کونش چیقمزدن اول
یعنی صباح نمازینی قیل وقبل غروبها دخی کونش باتمزدن اول نماز قیل یعنی اویله وایکندی نمازلرینی قیل
ومن آناء اللیل فسبح دخی کیجه نک ساعتلرندن نماز قیل یعنی مغرب ویاتسو نمازلرینی
قیل واطراف النهار وکوندزک طرفلرنده نمازی قیل وانلردن مراد صبح
ومغرب نمازلریدر طلب اختصاص ایچون تکرار اولدی حاصل کلام بو که بش وقت نمازک قیلمسنه
غایتله محافظه ایله لعلک ترضی تاکه سن خشنود اولهسن یعنی بو اوقاتده
نمازی قیل اول امید ایله که تنکرینک قتنده برنسنه یه نائل اولوب انکله نفسکی
خشنود قیله سن ولا تمدن عینیک دخی استحسان ایدوب
کوزلرکک نکاهن اوزتمه الی ما متعنا به ازواجا منهم شول
نسنه یه که کفاردن برنیچه کروهی انکله برخوردار ایدوب ویردک زهرة
الحیوة الدنیا بقی اولان زینت کبی انلرک زینتین لنفتنهم فیه تاکه
انک سببیله دونقیامتده کندولرینی تعذیب ایدرز ورزق ربک خیر
وابقی وآخرتده سکا منح اولان پروردکارک رزقی دنیاده انلره اولان رزقدن
بیکرکدر وأمر اهلک بالصلوة دخی سکا مخصوص اولان کیمسنه لره نمازی قیلمسیله فرمان
ایت واصطبر علیها دخی نمازه اوزرده مداومت ایدوب صبر ایله لا نسألک
رزقا سندن روزی ویرمکی طلب ایتمرز یعنی سکا دیمزز که سن و
اهلکه معیشت ایده جک شی پیدا ایت نحن نرزقک بز سکا وانلره
روزی ایصال ایدرز والعاقبة للتقوی وکوزل عاقبت ارباب
تقوایهدر وقالوا لولا یأتینا بآیة من ربه دخی کفار عناد وتعنت
یوزندن دیدیلر نیچون پروردکارندن بزه برمعجزه کتورمز اولم تأتهم
بینة ما فی الصحف الاولی آیا دخی کلمش اولان کتب سماویه ده مثبت
اولان نسنه لرک خبری کندولره کلمدیمی ولو انا اهلکناهم بعذاب
من قبله واکر کفار قریشی محمد کلمدن اول برآشکنجه ایله نابود قیلسیدق
لقالوا ربنا لولا ارسلت الینا رسولا البته دیرلردی یا الهی نیچون بزه
بر نبی مرسل کوندرمدک فنتبع آیاتک که سنک آیاتکه اویوب ایمان کتوردک
من قبل ان نذل ونخزی قتل واسر ایله خوار ورسوا اولمزدن اول قل کل متربص
سویله بزدن وسیزدن هرکروه مآل امرینه منتظردر فتربصوا پس سیز
منتظر اولک فستعلمون من اصحاب الصراط السوی که علی التحقیق
بیلجکسز که کیمدرلر دوغری یول ایه لری ومن اهتدی وکیمدر دوغری یوله سلوک ایدن

الجزء السابع عشر

سورة الانبياء آيها مائة واثنى عشر آيه

بسم الله الرحمن الرحيم

اقترب للناس حسابهم كفار اولادىكمسنه لره اعماللرينك محاسبه سى وقتى
يقلشدى وهم في غفلة معرضون وحال بوكه كندولر حسابدن بيخبر اولوب
ايچنده تفكر ايتمكدن يوز چويرمشلر ما يأتيهم من ذكر من ربهم محدث
كندولره پروردكارلرى طرفندن تازه ايندرلمش بر پند كلمز الا استمعوه وهم
يلعبون الا انى ايشدرلر اول حالده كه كندولر اوينرلر لاهية قلوبهم
كوكللرى غير شيه مشغول ايكن واسروا النجوى الذين ظلموا دخى شرك و
معصيتله نفسلرينه ستم ايدنلر مخفى سوزى كيزليوب ديديلر هل هذا الا
بشر مثلكم بوكه دعواى نبوت ايديور ده كلدر الا سيزك كبى برآدمى افتأتون
السحر پس جادولكه كلور اتباع ايدرميسز وانتم تبصرون وحال بوكه سز كورورسز
او بر جادولكدر قال ربي يعلم القول في السماء والارض حضرت پيغمبر
جوابلرنده ديدى بنم پروردكارم كوكده و يرده اولان سوزى بيلور سوز
كيزلى ايسه يا آشكارا وهو السميع العليم و كندو دخى بو ايكى صفتله
موصوف اولان يعنى كيزلى سويلشدوكلرى نسنه و كوكللرنده اضمار ايتدوكلرى
شئ خفى اولماز بل قالوا اضغاث احلام بل افتراه بل هو شاعر و انه
اول نسبت ايتدوكلرى سوزدن اضراب ايدر يعنى اول ديديلر كه محمد المصطفى كتوردوكى
شئ سحردر صكره بو سوزدن اعراض ايدوب ديديلر اويقولرك قارشقلقلريدر بو سوزى دخى ترك
ايدوب ديديلر انى كندو قتندن پيدا ايتدى بو سوزده دخى قرار دوتميوب ديديلر
محمد المصطفى شاعردر حاصل كلام بوكه انلر حضرتك شاننده مضطر و مضطرب
ايديلر كاه كندويى سحره نسبت ايتديلر و بر وقت كتوردوكى شئى اضغاث احلامه وكاه
يلانه و بر زمان شاعرلكه دخى ديرلردى اكر كندوسى درست پيغمبردر فليأتنا
بآية كما ارسل الاولون بزه بر معجزه كتورسون نته كه زمان سابقده پيغمبر
اولانلر ارسال اولنديلر يد بيضا و عصا و احياء موتى كبى اشيا ايله ما آمنت قبلهم
من قرية كفار مكه دن اسبق بر كوى خلقى ايمانه كلمديلر كه اهلكناها انلرى نابود
قيلدق يعنى هلاك اولنان امم سالفه دن اصلا بر امت ايمانه كلمديكى حين ايستدوكلرى
آيات كندولره ويرلدى افهم يؤمنون پس كندولرمى ايمانه كلورلر اكر ايستدوكلرى
معجزه يى كتوروورسن وما ارسلنا قبلك دخى سندن اسبق پيغمبرلكله كوندرمدك الا رجالا
نوحى اليهم الا بر كيشيلر كه انلره فرشته ايله خبر كوندردوك نه انكه غير جنسدن

بر پيغمبر كوندردك كه بونلر ديه لر بو دكلدر الا بر بشر نيجه پيغمبر اولسون فاسئلوا
اهل الذكر پس اهل كتابدن صورك ان كنتم لا تعلمون اكر سيز
بلمز ايدكوز كه پيغمبر قسمى بشر قسمندن اوزكه بر قسمدن اولمان و اعتقاد
ايدوكوز كه پيغمبرلره يمك و اولمك اولماز وما جعلناهم جسدا لا يأكلون
الطعام دخى پيغمبرلرى بر جسم قيلمدق كه ييمكى ييمزلر وما كانوا خالدين و دنياده
باقى و ايچق دكل ايديلر ثم صدقناهم الوعد صكره وعده يى انلره كرچك قيلدق
يعنى انلره ويرلان وعدن كه غالبيت اهل توحيده و مغلوبيت اهل شركه در وجوده
كلدى فانجيناهم پس انلرى قورتردق ومن نشاء و اهل ايماندن و بقالرنده حكمت اولان كيمسنه
لردن ايستدوكمز كيمسنه لرى دخى واهلكنا المسرفين و كفر و معصيتده حدى تجاوز
ايدنلرى يوق ايتدك لقد انزلنا اليكم كتابا قسم اولسونكه سيزه بر عظيم القدر كتاب
ايندردك كه فيه ذكركم سيزه پند و ايچق نسنه ايچنده وار افلا تعقلون
پس نيچون تعقل ايدوب ايمانه كلمزسيز وكم قصمنا من قرية و نيجه كوى
خلقن قيردق كه كانت ظالمة ستمكار ايديلر وانشأنا بعدها قوما آخرين
و انلردن صكره بر بشقه كروه ايجاد ايتدك فلما احسوا بأسنا پس اول محل
كه عذابمزى حواسله مشاهده ايتديلر اذا هم منها يركضون بلا توقف
انلر اول كويدن قچوب سكردرلر لا تركضوا وارجعوا الى ما اترفتم فيه
ومساكنكم فرشته لر انلره ديرلر سكروب قچماك و ايچنده تنعم
ايدوكوز نشئه و اولر كوزه دونك لعلكم تسئلون شايد سيزه اعمالكوزدن
اوترى صورلرسيز بعده كه عذابك وقوعنى محقق بيلدلر قالوا يا ويلنا
ديديلر اى هلاكمز حاضر اول كه محلك بودر انا كنا ظالمين
تحقيقا كه بز نفسمزه ستمكارلر ايدك فما زالت تلك دعواهم پس همیشه
چاغرلرى بو يا ويلنا كلمه سى اولدى حتى جعلناهم حصيدا خامدين
تا كه كندولرين سوتمش بچلمش اكين كبى قيلدق وما خلقنا السماء والارض
وما بينهما لاعبين و كوكى و يرى و ارالرنده اولان اشيايى بر يمدق
اوينمش اولدوغمز بلكه اهل نظره تبصره و ارباب دانشه تذكره اولمق ايچون
انلرى يراتدق زيرا هر ذره سنده بر درلو حكمت وار او بر ذره سنده بولنمانز

بيت
بنكر بچشم فكر كه از عرش تا ثرى ... در هيچ ذره نيست كه سر عجيب نيست

لو اردنا ان نتخذ لهوا بر اوينجق نسنه ايدنمك ايستسيدك لاتخذناه
من لدنا البته انى كندو قتمزدن ايدنوردك يعنى انى بر وجه اوزره اتخاذ ايدرك

تفكر

كه حضور وعز تمزه لايق اوله إِن كُنَّا فَاعِلِينَ اكر اني ايدجيلردك بَلْ
نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ اتخاذ لهودن اعراض ايدريعني هركز
لهوي ايدنمزوز بلكه درستلكي لهوولعب اوزره صالورب اني محو ايدر
فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ پس همان اول باطل حق جاني چيقمش حيوان كبي اولور
وَلَكُمُ الْوَيْلُ واندوه وحسرت به مشعر اولان سوز سيزه در مِمَّا تَصِفُونَ
شول نسنه دن كه انكله خدايي وصف ايدرسز يعني خدانك ذات باهر الصفاتنه
اوليان اشيايي نسبت ايتدوكوزدن اوتري پشيمانلك وحسرت هميشه
سيزه در وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وكوكلرده ويرده اولان مخلوقات
كندويه مخلوق ومملوكدرلر وَمَنْ عِنْدَهُ وقتنده اولانلر يعني درگاه الوهيتنه
مقرب اولان ملايكه كرام لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ كندويه پرستش
ايتمكدن استنكاف ايتميوب سركشلك ايتمزلر وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ دخي اندن
اوصانمزلر يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ كيجه وكوندز ذات پاكيني تنزيه وتعظيم
ايدرلر لَا يَفْتُرُونَ اصلا سست وزبون اولمازلر أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ
بلكه كرككدر كفار يرجنسندن معبودلر ايدنه لر هُمْ يُنْشِرُونَ كه انلر
اولمشلري زنده قيلادلر بيلمك كرك كيم اهل شرك احيا موتاي معبودلرينه
ادعا ايتمديلر لكن انلره الوهيت ثابت ايتدوكلري جلدن بو كلام ملة توبيخ اولندي
لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا اكر كوكده ويرده تكريدن اوزكه
معبودلر اولسه ايدي البته بوزلورلردي زيرا اكر بلرك مرادي برشي اوزره
متفق اولورسه لازم كلوركه برمقدور اوزره نيجه قدرة مسلط اوله
واكر مرادلري برشيده مختلف اولورسه اقتضا ايدركه اول نسنه معطل اولور
فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ پس عرشي ايجاد ايدن ايزد ذو الجلاله درست
تنزيه اولسون عَمَّا يَصِفُونَ اتخاذ شريك وولد وصاحبه كبي ذات
باهر الصفاتنه نسبت ايتدوكلري ناسزا اشيادن لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ
تكري تعالى عظمت وهيبتندن اوتري ايشلدوكي شيدن صورلمز وَهُمْ
يُسْأَلُونَ وجمله قوللر ايشلدوكلري نسنه دن صورولورلر أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ
دُونِهِ آلِهَةً بلكه تكرينك عبادتندن تجاوز ايدوب اوزكه معبودلر ايدندلرمي
قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ سويله دليلكوزي كتورك هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ بو يعني قرآن بنمله
اولانلرك پنديدر وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي وبو يعني سائر كتب سماويه بندن اسبق
اولانلرك پنديدر پس انلره نظر ايدوب كورك توحيد ايله فرمان اولنمقدن

اوزكه

257

اوزكه واشراكدن نهي اولنمقدن غيري برنسنه وارمي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
الْحَقَّ بلكه چوقلري حقي بيلمزلر ونه انك ارا سنده تميز ايدرب بيلورلر فَهُمْ مُعْرِضُونَ
پس اندن اوتري كندولر حقدن يوز چويرمشلر وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ
هيچ برپيغمبر سندن اسبق كوندرمدك إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ
اكا وحي ايدرز كه بندن اوزكه برمعبود يوقدر پس بكا عبادت ايدك وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ
وَلَدًا دخي اهل شرك ديديلر چوق مرحمتلو خدا فرشته لردن اوغول ايدندي بو كلامي شول
خزاعه قبيله سيدر سُبْحَانَهُ بوكونه اشيادن خدانك ذات پاكي منزهدر بَلْ عِبَادٌ
مُكْرَمُونَ بلكيم انلر درگاه كبريايه مقرب قوللردر لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ سوز له اندن
ايلرو واردمزلر يعني اذن شريفي اولمينجه برسوزي ايراد ايتمزلر وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ وكندو
فرمانيله ايشلر فرمان ايتمدوكي شيئه اصلا يا پشمزلر يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
ايلرولرنده اولان شيئي وكيرولرنده قلانشيئي بيلور وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى دخي
بركيمسه يه ديلك ايتمزلر مكر شول كيمسه يه كه حق جل وعلا اكا شفاعت اولنمسين بسند ايتمش
اوله وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ وحال بوكه كندولر خدانك قورقوسندن د ترمشلر
وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ وهر كيم انلردن ديرعلى التحقيق بن تكريدن اوزكه برمعبودم
فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ اول كيمسه يه دوزخي كندويه سزا ويرورز كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ
بونك كبي سزا ايله شركله ستم ايدنلره سزا ويرورز أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضَ اياكفر ايدن كيمسه لر تفكر ايدوب بيلمزلرمي كه كوكلر ويير كَانَتَا رَتْقًا بتشك ايديلر يعني
شي واحد وبرحقيقه متحد ايديلر فَفَتَقْنَاهُمَا پس انلري تمييز وتنويع ايله ايردق وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ دخي صودن هر زنده نسنه يي ايجاد ايتدك أَفَلَا يُؤْمِنُونَ پس كركدركه
بركونه اياتك ظهوريله ايمانه كله لر وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ دخي
يرده يوكسك طاغلر قيلدق تاكه ادميله حركت واضطراب ايتميه وَجَعَلْنَا فِيهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ويرده اچق يوللر قيلدق لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ تاكه ادميلر سفرده
يوللري بوله لر وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا دخي كوكي دوشمكدن صاقلنمش بردام
قيلدق وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ وكفار قسمي كوكك نشانلرندن يوز چويرمشلردر واوجوب
انلرك دلالتي صانعك وجودي اوزره وكمال قدرتي اوزره غايتله ظاهردر وَهُوَ الَّذِي
خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وكندودر شول خالق ذو الجلال كه كيجه يي وكوندزي يرتدي وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وكونش واي دخي كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ هر بري كونشدن واينجرخده
يوزيجي كبي سرعتله يوزورلر كوردسلر كركسه وركافرلر انه عداوت ايدنلر ديرلردي حوادث
روزكار دلككمسني محمد واصحابيچون انتظار ايدرلر حق تعالى پيغمبرنه تسليه ويرمك ايچون

بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد دخی سندن
اسبق بر انسانه دنیاده باینده لکی قیلمدق أفإن مت فهم الخالدون پس سن فوت اولسن
کندولرمی دنیاده باینده اولانلردر كل نفس ذائقة الموت هر جان مرکی دادیجیدر
ونبلوكم بالشر والخير فتنة دخی بلا ایله ونعمتله تجربه ایدنك معامله‌سی کبی سیزه
بر معامله ایدرز وإلينا ترجعون دخی بزم حکمیمزه دونرسیز پس اعمالکوزه کوره
مکافات اولنورسیز وإذا رآك الذين كفروا دخی قچن کفر ایدنلر سنی کوردولر
إن يتخذونك إلا هزوا سنی ایدنمزلر الا استهزاء اولنه جق شی که دیرلر
أهذا الذي يذكر آلهتكم بو میدر شول کیمسنه که معبودلرکزی بدلکله یاد ایدر
وهم بذكر الرحمن وحال بو که انلر چوق مرحمتلو خدانك توحیدینه هم كافرون کندولر
منکردرلر خلق الإنسان من عجل بشر عقوله‌سی بن اکدن یارادلدی یعنی شتابدن کویا که
شتابلکدن خلق اولنمشدر سأريكم آياتي نقده انتقاملری سیزه کوستررم دنیاده
بدر وقعه‌سی کبی عذابده واخرتده جهنم شکنجه‌سیدر فلا تستعجلون پس بکا انك
طلبیله عجله ایتمك ويقولون متى هذا الوعد دخی کفار دیرلر عذابك وعده‌سی نه زمان
واقع اولور إن كنتم صادقين اکر سوزکزده کرچك سویلیجیلر دکوز لو يعلم الذين كفروا
کفر ایدنلر بیلسه‌یدیلر حين لا يكفون عن وجوههم النار اول وقتی که نه یوزلرندن اتشی
دفع ایتمکه قدرتلری وار ولا عن ظهورهم ونه ارقه‌لرندن ولا هم ينصرون ونه کندولره
یاردم اولنورلر البته عذابك وقوعنك استعجال ایتمزلردی بل تأتيهم بغتة بلکه
وعده انلره مفاجاة کلور فتبهتهم که کندولرینی حیران قیلار فلا يستطيعون ردها ایمدی
انی دوندرمکه قدرتلری اولماز ولا هم ينظرون ونه کندولره مهلت ویرلمش اولنورلر
ولقد استهزئ برسل من قبلك دخی تحقیقا که سندن اسبق اولان پیغمبرلره استهزا
اولندی فحاق بالذين سخروا منهم ما كانوا به يستهزئون پس انلردن کولوب استهزا ایدن
کیمسنه‌لره استهزا ایدوکلری شیئك سزاسی قوشادی قل من يكلؤكم بالليل والنهار
من الرحمن سویله کیمدر خدانك عذابندن کیجه وکوندز سزی صاقلر بل هم عن ذكر ربهم
معرضون بلکه انلر پروردکارلرینك پند ونصیحتندن یوز چیورمشلردر أم لهم
آلهة تمنعهم من دوننا یا خود انلرك معبودلری وار که کندولرینی اولان منعمزی تجاوزدن
ایدوب عذابمزدن انلری صاقلرلر لا يستطيعون نصر أنفسهم معبودلردر دیو کمان
ایتدوکلری بتلر نه کندو جانلرینه یاردم ایتمکه قدرتلری وار ولا هم منا يصحبون ونه
انلر بزدن امان ویرمش قیلنورلر بل متعنا هؤلاء وآباءهم بلکه بونلری یعنی مکه خلقنی
وپدرلرینی رفاهیت عیشله برخوردار قیلدق حتى طال عليهم العمر تا که مدت حیاة

اودلرنه اودانوب

اودلرینه اذانوب مغرور اولدیلر بر مرتبه دك که تصمیم ایتمشلردی که اوقاتلرینه خلل
اوزره همیشه کیچه‌جکلردر أفلا يرون أنا نأتي الأرض پس کورمزلرمی کیم على التحقیق فرمانمز کفار
زمیننه کلور ننقصها من أطرافها اهل اسلامك غلبه‌سیله چوره‌سندن انی
اکسك ایدرز أفهم الغالبون پس کندولرمی ایدنلر پیغمبره واهل ایمانه هرکز بو اولماز
قل إنما أنذركم بالوحي سویله انجق بکا وحی اولنان نسنه ایله سیزی قورقدردم
ولا يسمع الصم الدعاء وصاغر اولانلر چاغرمغی ایشتمزلر إذا ما ينذرون قچن تخویف
اولنورلر ولئن مستهم نفحة من عذاب ربك وبی شبهه اکر پروردکارکك اشکنجه
سندن انلره بر ازنسنه دکر ليقولن يا ويلنا إنا كنا ظالمين البته دیرلر ای وای بزه
کیم على التحقیق بز کندو جانمزه کفرله ستم ایتمشلر ایدك ونضع الموازين القسط
دخی عدل صاحبی اولان ترازولری قوررز ليوم القيامة روز قیامتك سزاسی ایچون
فلا تظلم نفس شيئا پس بر جان بر آز نسنه ایله ستم کورمش قیلنماز وإن كان مثقال حبة
من خردل واکر عملك خردل دنه‌سی چکیسی قدر ایدی أتينا بها انی کتوروب ترازوی عدله
قیلادرز وكفى بنا حاسبين ودوترك اعمالن حساب ایتمکه بز کفایت ایدیجیلرز
ولقد آتينا موسى وهارون الفرقان دخی تحقیقا کیم بوجه بکی سروره ویردك حقی باطلدن
ایرجی کتابی وضياء وظلام حیرتده ایشغ وبر بجی شی وذكرا للمتقين وپرهیزکارلره
پند ونصیحت نسنه‌یی یعنی انلره بویله بر کتاب ویردك که بو صفاته جامعدر الذين يخشون ربهم
بالغيب ارباب تقوی شول کیمسه‌لردر که پروردکارلرندن غایب اولدقلری حالده قورقرلر
یعنی خدای ذو الجلالی مشاهده ایتمشلر لکن فرمانینه امتثال ایدوب اجلال وتعظیم ایدرلر
وهم من الساعة مشفقون وکندولر قیامتك هولندن خوف ایدرلر وهذا ذكر مبارك
وبو یعنی قرآن عظیم الشان بر چوق منفعتلو سوزدر أنزلناه انی محمد المصطفی اوزره ایندردك
أفأنتم له منكرون پس سیز می انی انکار ایدرسیز ولقد آتينا إبراهيم رشده دخی على
التحقیق کیم حضرت ابراهیمه طریق صلاحه یول بولمسین ویردك من قبل حضرت موسی و
هروندن اسبق وكنا به عالمين وحال بو که بز انك استحقاقنه دانا ایدك که
اکا نه هدایت احسان ایدرز إذ قال لأبيه وقومه قچن پدرینه وعشیرتنه دیدی ما هذه
التماثيل ندر بو قیلقلر التي أنتم لها عاكفون شول قیلقلر که سیز انلره مجاورلرسیز
قالوا وجدنا آباءنا لها عابدين جوابنده دیرلر که پدرلرمزی انلره پرستش ایدیجیلر بولدق
قال لقد كنتم أنتم وآباؤكم في ضلال مبين حضرت ابراهیم انلره دیدی تحقیقا
که سیز وپدرلرکوز براشکار ازغونلقده ایدکوز قالوا أجئتنا بالحق أم أنت من
اللاعبين حضرت ابراهیمه دیدیلر ایا سن بزه دوغرولقله کلدکمی یا خود سن اوینانلردنمسن

بل ربکم رب السموات والارض حضرت ابراهیم انلره دیدی بن لعب ایدیجیلردن دکلم
بلکه سبزک پروردکارکز کوکلرک و یرک خالقیدر الذی فطرهن شول خالق که انلری
عدمدن وجوده کتوردی وانا علی ذلکم من الشاهدین دخی بن توحیددن مذکور اولان
شیء اوزره کواهلردنم یعنی تحقیق اوزرم اداء شهادت ایدرم که پروردکارکز کوکلرک
ویرک خالقیدر کتوردیلر که نمرودیلرک بیرام کونلری واریدی کیم انده صحرایه
چیقوب تماشا ایدرلردی شهره دوندوکلری محل بتخانه لره معبودلرینه ایدوب بیرسم
عبادتلرینی ادا ایدرلردی چون حضرت ابراهیم علیه السلام انلرک بر بلوکیله بتلر خصوصنده
مناظره ایتمش ایدی کندویه دیدیلر کل بزم عیدکاهمزه چیق تا که ایینمزک حسننی مشاهده
ایده سن حضرت ابراهیم لا و نعم سویلیوب جوابلرین ویرمدی بعده چیقدوکلری دم
ایستدیلر کندولرله چیقه خسته لکی بهانه ایدوب چیقمقدن تخلف ایتدی
وتالله لاکیدن اصنامکم واهسته دیدی خدایه قسم که البته بتلرکزک قیرمسنه جهد ایدرم
بعد ان تولوا انلردن یوز چویروب کیدکوزدنصکره مدبرین انلره ارقه ویروب عیدکاهه
توجه ایدوب کیتدکلرنده فجعلهم جذاذا درعقب انلری برکسر الوب بتلرین پاره پاره
قیلدی الا کبیرا لهم انجق بتلرک بیوککی قیرمیوب کسری بوینه اصدی
لعلهم الیه یرجعون تا که اکا دونوب سؤال ایدهلر کیم سایر بتلری قیرن کیمدر
قالوا من فعل هذا بآلهتنا چون عیدکاهدن دونوب بتخانه یه کیروب بتلری مشاهده
ایتدیلر دیدیلر معبودلرمزه بو ایشی کیم ایشلدی انه لمن الظالمین تحقیقا که بو کونه
جرائت ایدن کیمسنه ستمکارلردندر قالوا سمعنا فتی یذکرهم حاضر اولانلر نمروده
دیدیلر خلقدن ایشتدک کیم بر یکیت انلری بد کله اکر یقال له ابراهیم اکا ابراهیم دینلور
یعنی اسمی شریفی ابراهیمدر قالوا فأتوا به علی اعین الناس نمرود امراسی دیدیلر پس انی
خلقک کوزلری اوزره کتورک یعنی انی بوکونه احضار ایدک که جمله خلقک کوزلری انی
کوره لعلهم یشهدون تا که فعلنه یا قولنه شهادت ایدهلر بعده حضرت ابراهیمی
احضار ایتدیلر قالوا أأنت فعلت هذا بآلهتنا یا ابراهیم دیدیلر ای ابراهیم
سنمی بو ایشی معبودلرمزه ایشلدک قال بل فعله کبیرهم هذا حضرت ابراهیم سویلدی بو ایشی
بن ایشلمدم بلکه بو بیوککری انی ایشلدی فاسئلوهم ان کانوا ینطقون پس انلردن صورک
اکر انلر سویلیورلردی فرجعوا الی انفسهم صکره کندو کندولرینه دونوب یعنی عقوللرینه
مراجعت ایدوب فقالوا انکم انتم الظالمون بری برینه دیدی علی التحقیق سز کندوکز
ایدوب سویلیمیان اشیانک پرستشنده ستمکارلرسز ثم نکسوا علی رؤسهم
اندنصکره باشلری اوزره دونمش قیلندیلر یعنی نفسلرینه مراجعه ایتمک سببیله

استقامت

استقامت ایدوب کیندنصکره مجادلیه دونوب دیدیلر لقد علمت ما هؤلاء ینطقون
علی التحقیق سن ای ابراهیم بیلدک که بتلر سوز سویلمزلر پس نیچه انلردن سؤال ایتمکه
بزه امر ایدرسن بعده که انلر بتلرینک عجزینه معترف اولدیلر قال افتعبدون من دون
الله حضرت ابراهیم انلره دیدی پس نیچون خدانک عبادتندن واز کچوب عبادت ایدرسیز
ما لا ینفعکم شیئا ولا یضرکم شول شیئه که سزه نه بر اثر نسنه یا دونه سزه بر ان
نسنه زیان ایدر اف لکم ولما تعبدون من دون الله بدلک و بدبولک سزه و سزک ید
اوزکه پرستش ایتدوککز نسنه لره اولسون افلا تعقلون پس نیچون ایشکزک قبحنی
تعقل ایتمزسز قالوا حرقوه وانصروا آلهتکم چون نمرودیلر مباحثه دن عجز اتدیلر
ضربا ایتمکه شروع ایدوب دیدیلر ابراهیمی یاندرک واندن انتقام المغله معبودلرکزی
منصور قیلک ان کنتم فاعلین اکر بتلرکزه نصرت ایدیجیلر ایسکز پس نمرود فرمان ایتدیکه
بر حظیره بنا اولنه که دیوارینک ارتفاعی التمش ارشون اوله تمام اولدقدنصکره انی اودنله
و یاغله دولدروب ایچنده اتش ویردیلر درعقب حضرت ابراهیمک الترین باغلیوب
منجنیق آلتیله آتشه صالدیلر حضرت جبرائیل اکا هواده ایرکن دیدی حاجتک واری
حضرت ابراهیم دیدی وار لیکن سکا دکل جبرائیل دیدی پس حاجتک کیمه ایسه ایسته
حضرت ابراهیم ایتدیکیم حسبی عن سؤالی علمه بحالی چونکه کمال توکلی اولوب ماسوادن
منقطع اولدی قلنا یا نار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم دیدک ای آتش حضرت
ابراهیم اوزره صاوقلق و سلامت ایه سی اول وارادوا به کیدا واکا بر مکر وایذا ایتمک
ایستدیلر آتشه یاندرمغله فجعلناهم الاخسرین پس کندولرین زیاده زیان بولانلر
قیلدق زیرا ایتدوکلری سعی حضرت ابراهیمک کلامنه بر برهان قاطع اولدی کتوردیلر
که قچن خلیل ابراهیم صلوات الله علیه آتشک اورته سنه اولدی علی الفور بندلری
یانوب اطرافنده انواع ریاحین بتوب اوکنده بر چشمه صو روان اولدی نمرود
کوشککدن بوقادوسندن بقوب حضرت ابراهیمی اول حدیقه ده ملک الظل ایله صحبت ایدر
کوردی چیغروب دیدی ای ابراهیم سنک تنکرینک که بو کونه قدرتی واردر اولو تنکری ایمش
بن اکا قربانلر ایتسم کرک حضرت ابراهیم اکا جواب ایتدیکه قربانک خیر قبوله کچمز اولدوغک
آیینکدن تعوذ ایتمینجه بعض اخبارده کلمشدر که نمرود دورت بیک قربان بوغازلیوب
حضرت ابراهیمی دینینه قیلمقدن قصد ایتدی ونجیناه ولوطا ولئی وقرنداشی اوغلی
لوطی انلرک شرندن قورتردق الی الارض التی بارکنا فیها للعالمین شول زمینه که خلق
ایچون انده برکت صالدق یعنی کندویی عراق زمیندن قرارکاه انبیاء اولان شام
زمینه نقل ایتدک ووهبنا له اسحق وکندویه حضرت اسحاقی باغشلدق ویعقوب نافلة

وحضرت يعقوبي دخي اوغلينك اوغلي اولدوغي حالده وكلا جعلنا صالحين دخي بونلرك
هر بيرين كوزل عمللو قيلدق وجعلناهم ائمة وانلري مقتدا اولنه جق كيمسه لر قيلدق كه
يهدون بامرنا فرمانمزله خلقي طريق حقه دعوه ايدرلر واوحينا اليهم فعل الخيرات دخي
انلره فرشته ايله خبر كوندردك كيم كوزل ايشلري ايشليه لر تا كه خلق خير ايشلمسنه
رغبت ايده لر واقام الصلوة وايتاء الزكوة دخي انلره وحي ايتدك كيم نمازي شرائطيله
وادا ايله قيله لر ومال زكوتي ارباب استحقاقه ايصال ايده لر وكانوا لنا عابدين وبزه اخلاص
ايله پرستش ايديجيلردي ولوطا آتيناه حكما وعلما دخي حضرت لوطه نبوت ودانش ويردك
ونجيناه من القرية التي كانت تعمل الخبائث والي قورتردق يمان ايشلرك ايشلمسنه
مباشرت ايدن كوي خلقنك شرندن انهم كانوا قوم سوء فاسقين تحقيقا كيم انلر حددن
تجاوز ايتمش بر كروه ايديلر وادخلناه في رحمتنا دخي حضرت لوطي محل رحمتمزه داخل
كرمش قيلدق انه من الصالحين تحقيقا اول ذات پاك صلحا زمره سندندر ونوحا اذ نادى
من قبل دخي حضرت نوحك احوالن مذكور قيل قچن بو مذكورلردن پيغمبرلردن اسبق قومي ايچون
تنكريه دعا ايتدي فاستجبنا له پس دعاسن مستجاب قيلدق فنجيناه واهله من الكرب
العظيم كه كندوي واتباعني اولو قيغودن قورتردق يعني طوفانك محنتندن انلري خلاص
ايتدك ونصرناه من القوم الذين كذبوا باياتنا وكندوي منصور ايدوب حمايت ايتدك
شول كروهدن كه آيتلرمزه تصديق كتورمديلر انهم كانوا قوم سوء تحقيقا كيم انلر بد كروه ايديلر
فاغرقناهم اجمعين كه كندولرين قوصودمزه بوغدق وداود وسليمان دخي حضرت داود
وسليماننك احوالن ياده كتور منقولدر كيم حضرت داود عليه السلام بر كون حكومت ايچون
اوتورمشدي ايكي كيمسه حضورنه كلوب بيري ديدي يا نبي الله بو كشي بنم اكينمه قويونن قويي ويردي
جمله سن انلر ييردي خصمندن سؤال ايديجك سوزين تصديق ايتدي حضرت داود حكم
ايتدي كه جمله قويني اكين صاحبنه ويره حضرت سليمان اون بر ياشنده صبي ايكن بو حكمي
مشاهده ايديجك ديدي بو حكمدن اوزكه بر حكم اولسه ايدي ايكيسنك حقنده يكركد اولوردي
پدر بزركواري بو كلامي ايشديجه حكمي كندويه مفوض قيلدي هماندم حضرت سليمان فرمان
ايتدي كه قويون اكين صاحبنه ويريله مملكت ايدوبانك نماسيله منتفع اوله لر ويير قويون صاحبنه
تسليم اولنوب بر سنه كامله انك زراعتنه مشغول اوله كيفيتي كالاول
اولدقدنصكره يير اكينيله مالكنه رد اولنه وقويون ايه سنه چونكه
حدائقه بتوتك كلندن بو حكم عجيب صادر اولدي خداي عز وجل حبيب اكرمنه
فرمان ايتدي كه انلرك احوالن مذكور قيل اذ يحكمان في الحرث قچن اكين خصوصنده
حكومت ايدرلردي اذ نفشت فيه غنم القوم اول وقت كه كوهك قويوني

منتشر اولوب كيجه ايچنده وكنا لحكمهم شاهدين وبز حكومتلرنه دانالر ايدك ففهمناها
سليمان پس كيفيت حكومتي حضرت سليمانه اكلاتدك وكلا آتينا حكما وعلما
وهر برينه اوغوله وپدرنه پيغمبرلك وامور دينيه ده دانش ويردك وسخرنا
مع داود الجبال يسبحن دخي طاغلري رام ايتدك اول حالده كه حضرت
داود ايله بالاتفاق خدايي تقديس وتنزيه ايدرلر والطير دخي قوشي مقوله سن
اول كيفيت اوزره مسخر قيلدق وكنا فاعلين وبو كونه اشيايي بز ايديجيلر ايدك
پس بزدن بو بله شي صدوري ايسه مستبعد كلدر اكرچه قتكوزده بو امر بعيددر
وعلمناه صنعة لبوس لكم دخي كا زرهلرك ايشلمين اوكرتدك سيزكيچون
لتحصنكم من بأسكم تاكه اول زرهلر دشمنكوزك سلاحندن سيزي حفظ
ايده فهل انتم شاكرون پس سيز شكر ايديجيلرميسيز يعني بو كونه نعمتلرك
مقابله سنده خداي ذو الجلاله مدح وثنا ايدك ولسليمان الريح عاصفة
دخي حضرت سليمانه يللي شدتلو اسرايكن مسخر قيلدق كه تختني بر از مدتله بر ايلك
يوله كوتوردر تجري بامره خاهشيله كيدر الى الارض التي باركنا فيها اول
يره كه انجنده چوق نفعلو اشيا قيلدق واو شام زمينيدر مختار القصص
كتوردي كه حضرت سليمان عليه السلام شام زمينده دوشن تدمر نام شهردن
بساطه بنوب يللي فارس اقليمنده دوشن اصطخر نام شهره قيلوله وقتنده
كوتوردي اندن نجاعيله بساط اوزره بنوب اخشام خراسانده دوشن كابل
شهرنه واصل اولوردي كيجه انده مكث ايدوب صباح ترتيب سابق اوزره تدمره
كلوردي وكنا بكل شيء عالمين وبز هر نسنه نك حقيقتنه دانالر ايدك پس
مقتضاي حكمت اوزره اشيايه اجرا ايدرز ومن الشياطين من يغوصون له
دخي كا مسخر قيلدق ديولردن شول كيمسه لري كه دريالرده باتوب نفيس اولان
اشيايي كندوسيچون چيقره دوررلر ويعملون عملا دون ذلك دخي غوصدن
اوزكه ايشلر كندويه ايشلرلر شهرلرك بناسي وغريب صنايع كبي وكنا لهم
حافظين وبز انلري نكهبانلر ايدك تاكه فرمان سليماندن تجاوز ايتميه لر وايوب
دخي ايوبك سركذشتني ياده كتور وسويلمك كركدر كيم حضرت ايوب عليه السلام
رومي ايدي نسبي حضرت اسحق عليه السلامك اوغلي عيصه متصل ايدي حق جل
وعلا اكا خيلي اموال واولاد انعام ايتمشدي بعده حق تعالى انواع محنتلرله كندو
مبتلا قيلدي كه دوه لرين بر صاعقه سماويه اهلاك ايتدي وقويوني سيل
سببيله كرداب فنايه دوشدي وزراعتي ريح عاصفه نابود اولدي وبيتي وغلي

داوج قیزی اوزره دیوار دوشوب الننده قالدیلر ومبارك جسدنده
عظیم یاره لر پیدا اولدی که جمیع خلق کندوسندن نفرت ایتدی انجق قاریسی
حضرت یوسف اوغلی افرائیمك قیزی رحمه خاتون خدمتنده دوردی بو حال
اوزره یدی یل ویدی آی ویدی کون ویدی ساعت قالدی وبر کوز وبر ساعت
لسانا شکوی ایله خلقه اچلمدی پس حق جل وعلا سیدا لکونین نه تسلیه
ویرمك ایچون وامتنه بلا اوزره صبر ایتمکین کیفیتی تعلیم ایتمك ایچون حبیبنه
فرمان ایتدی که ایوبك سرکذشتی ذکر ایله اذ نادی ربه اول وقتده که پروردکارینه
چیغردی که انی مسنی الضر علی التحقیق کیم بن رنج ومحنت بکا دکدی وانت
ارحم الراحمین وسن اسیرکیانلرك زیاده اسیرکیجیسی سن فاستجبنا له پس عقب دعاسنده
کندوسندن بیز قبول ایدوب فکشفنا ما به من ضر رنج والمدن وجودنده اولان
شیء قالدردق واتیناه اهله واولادنی احیا ایدوب کندویه ویردك
ومثلهم معهم وانلرله انلرکیبی اولاد کندویه ویردك که کندولرم ماننده
اولاد کندولردن حاصل اولدی رحمة من عندنا حضرت ایوبه قتمزدن رحمت
اولمغ ایچون وذکری للعابدین وعبادت ایدنلره پند اولمق ایچون واسمعیل
وادریس وذا الکفل دخی حضرت اسمعیلی وحضرت ادریسی ونصیب ایه سن
یعنی حضرت الیاسی یاده کتور کل من الصابرین بونلرك هر بری مصایب اوزره
وتکالیف شاقه اوزره صبر ایدنلردندر وادخلناهم فی رحمتنا وانلری نعیم
اخرویه اولان رحمتمزه داخل قیلدق انهم من الصالحین بلاشبهه انلر اعمال
خیرده وتعبیه کماله ایرشنلردر وذا النون اذ ذهب مغاضبا دخی مذکور
قیل بالق آیه سینك ماجراسنی اول وقتده که کندو جماعتنه خشمناك اولوب
کیتدی فظن ان لن نقدر علیه پس کمان ایتدی که بز اوزرینه دارلق ایتمزوز
اندن صکره بز کندوبی دریایه اتوب بالق قارننده محبوس قیلدق فنادی
فی الظلمات پس قرانقلرده یعنی دریانك وبطن حوتك وکیجه نك قرانقلرنده
چیغردیکه ان لا اله الا انت تحقیقا شان بودر که اکوابن سندن اوزکه
درست معبود یوقدر سبحانك شوایب نقصدن منزه سن انی کنت من
الظالمین بی شبهه بن ستمکارلردن ایدم فاستجبنا له ونجیناه من الغم
درعقب بز انك دعاسن مستجاب قیلوب کندوبی قیغودن قورتردق که
دورت ساعت بالغك قارننده دوردقدن صکره کندوبی دریا کنارنده قودی
ایندی وکذلك ننجی المؤمنین ونته که حضرت یونسی او کونه غمدن قورتردق اهل ایمانی

قودترورز بر غمدن که ازاله سنه خدایه دعا ایدرلر وزکریا اذ نادی ربه
دخی حضرت زکریانك احوالنی یاد ایت قچن بروردکارینه چیغوروب دیدی رب
لا تذرنی فردا یا الهی بنی تنها قومه یعنی بکا بر اوغول احسان ایت که بکا وارث
اوله وانت خیر الوارثین وسن وارث اولانلرك ییکرکیسن پس اکر بکا بر میراث ایچی
اوغول احسان ایتمزسن باکم بوقدر فاستجبنا له ووهبنا له یحیی صکره دعاسنی
اکا بیز مستجاب قیلوب یحیی نام اکا بر اوغول باغشلدق واصلحنا له زوجه وکندو
قاریسنی قصرایکن ولادت ایچون یاراردقیلدق انهم کانوا یسارعون فی الخیرات
تحقیقا که مذکور اولان سرورلر ایوکلر ایشلمنده شتاب ایدرلردی ویدعوننا
رغبا ورهبا دخی ثوابه رغبت ایتدوکلری اجلدن وعقابدن ملاحظه ایتدوکلرندن
اوتری بزه دعا ایدرلردی وکانوا لنا خاشعین دخی بزه منضرع ومتذلل ایدیلر
والتی احصنت فرجها دخی مذکور قیل شول خاتونی که حلال وحرامدن فرجنی
حفظ ایتدی فنفخنا فیها من روحنا پس روحمزدن ایچنده اوفوردك یعنی فرمانمز
صدوراندن روحدن قارننده حضرت عیسایی زنده قیلدق وجعلناها وابنها
آیة للعالمین وکندونك واوغلنك حالنی خلق ایچون بر اولو علامت قیلدق که کمال
قدرتمزه دلالت ایده ان هذه امتکم تحقیقا که بو یعنی ملت توحید واسلام سیزك ملتکوزدر
پس اوندنه استقامت ایدك امة واحدة بر یکانه ملت یعنی اصلا انجده اختلاف یوقدر
جمله انبیاء انك اصولنده متفقدرلر وانا ربکم وبن سیزك پروردکارکوزم فاعبدون
بن بکا پرستش ایدك وتقطعوا امرهم بینهم وامرسالتی اتدیلرین اراده کسدیلر
یعنی دین بابنده بلوك بلوك اولدیلر بر بلوکلری اوبر بلوکلرین تکفیر ایدر کل الینا
راجعون هر بلوکلر بزه حکمیزه دونجیلردر ایتدوکلری عملك مکافاتن بز ویرورز
فمن یعمل من الصالحات پس هر کیم کوزل ایشلردن ایش ایشلر وهو مؤمن وحال بوکه
کندوسی ایمانه کلمشدر فلا کفران لسعیه البته جالشمسنه ایترمك یوقدر وانا
له کاتبون وبی شبهه بز کا یازیجیلرز یعنی صحیفه اعماله اثبات ایدرز
وحرام علی قریة اهلکناها دخی بر کوی اوزره که بز انلرك اهلاکنه حکم
ایتمشدك عمل صالح وسعی مشکور حرامدر انهم لا یرجعون زیرا علی التحقیق انلر کفردن
رجوع ایتمزلر حتی اذا فتحت یاجوج وماجوج داول وقته دك که قیامتك علامتی
اولان سد یاجوج وماجوج اچلدقده وهم من کل حدب ینسلون داول ایکی طایفه
هر یوکسك یردن شتاب ایدوب کلورلر واقترب الوعد الحق ودرست اولان وعده
یعنی قیامتك وقوعی یقین اولیجق فاذا هی شاخصة ابصار الذین کفروا اول محلده ان

شان بوكه كفر ايدنلرك كوزلري شوبت هولدن اچق قالوب ديرلر يا ويلنا قد كنا
في غفلة من هذا اى واى بزه كيم على التحقيق بز بو حالدن بر غفلتده ايدك
بل كنا ظالمين بلكه كندو جانلرمزه ستم ايدجيلر ايدك كه بزه كلان پيغمبرلرك
سوزك ايشتمدك انكم وما تعبدون من دون الله تحقيقا كه سيزاى مشركلر و تكريدن
اوزكه عبادت ايتدوككوز نسنه لر حصب جهنم دوزخك يانه جق نسنه لريدر
انتم لها واردون البتة سيز انكا مرور ايدجيلرسيز لو كان هؤلاء آلهة
اكر اول بتلر معبودلر اولسه يدلر ما وردوها انكا كيرمزلردي ذيرا معبود اولان
كندوسيني تعذيب ايدمز انكه معذب اولور و كل فيها خالدون و دوكلي بت
و بت پرست دوزخده على الدوام اقامت ايدجيلردر لهم فيها زفير كفاره دوزخده
ناله و فرياد وار وهم فيها لا يسمعون و كندولر انك ايچنده بر سوز ايشتمزلر
كه انكله مسرور اولورلر ان الذين سبقت لهم منا الحسنى تحقيقا شول
كيمسه لر كه بزدن كندولره كوزل خصلت يعني سعادت سبقت ايتدي اولئك
عنها مبعدون اول كروه دوزخدن اوزاقلنمش قيلنمشلردر لا يسمعون حسيسها
انك آوازين ايشتمزلر وهم في ما اشتهت انفسهم خالدون و كندولر نفسلري آرزو
ايتدوكلري نسنه ده دائميدرلر اصلا اندن منفك اولمازلر لا يحزنهم الفزع
الاكبر كندولرين محزون قيلماز بيوك اولان قورقو و او نفخهء ثانيه در
وتتلقاهم الملائكة و تهنيه ايتمك ايچون فرشته لر كندولرين قارشو واروب
ديرلر هذا يومكم الذي كنتم توعدون بو سيزك كونكوزدر شول كون كه دنياده
سيزانكله وعده اولنوردكوز يوم نطوي السماء كطي السجل خاطره كتور اول
كوني كه كوكي بوكوب طوماريز بو كاتبي كبي للكتب ايچنده يازيلان معاني مصلحتيچون
كما بدأنا اول خلق نعيده ابتدا ايتدوكمز اشيايي دوندروب دوندرمك
ابتداده ايجاد ايتدوكمز كبي وعدا خلقك اعاده سن درست وعد ايتدك
علينا كه اتمامي اوزريمزه در انا كنا فاعلين بي شك بز انى ايشليجيلر ايدك
ولقد كتبنا في الزبور من بعد الذكر دخي تحقيقا كه زبورده توراتدن صكره
يازدق كه ان الارض يرثها عبادي الصالحون بي شبهه كيم بهشت يرينك
زمينى كوزل عمللو اولان قوللرم انكا وارث اولورلر ان في هذا لبلاغا تحقيقا كه بو مذكور
اولان نسنه ده نصيحتلرده بر كفايت وار لقوم عابدين بر كروه كه همتلرين عبادته صرف
ايدرلر وما ارسلناك الا رحمة للعالمين دخي سني كوندرمدك الا خلق ايچون بر رحمت
دنيا كندولر مكتوره دكه شي سعادتلرينه سببدر واموره معاشي و معادلرين اصلاح ايتمكه مؤيددر

قل انما يوحى الي انما الهكم اله واحد سويله بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كيم بكا
دخي اولنور كه معبودكوز يالكوز بر معبوددر فهل انتم مسلمون پس سيز عبادتده اخلاص
ايدجيلرميسيز فان تولوا پس اكر دونرلرسه توحيددن يوز چويررلرسه فقل آذنتكم
انلره سويله اعلام ايتدم سيزه بيلدردم على سواء بن و سيز انى بيلمده برابر اولدق
وان ادري اقريب ام بعيد ما توعدون دخي بيلمم كه يقيندر يا اوزاق حشر
ونشردن موعود اولدوغكوز نسنه انه يعلم الجهر من القول تحقيقا كه خدا عز و جل
سوزدن آشكار اولان نسنه يي بيلور يعني دين اسلامي آشكار ايتدوكوز طعني بيلور
ويعلم ما تكتمون دخي اهل اسلامه كيزلي قيلدوغكز حقد و حسدي بيلور وان ادري
لعله فتنة لكم دخي بيلمم كه شايد عذابكوزك تأخيري سزكچون بر استدراج اوله
ومتاع الى حين و شايد انك تأخيري سيزكچون بر برخوردارلق اوله بر معين مدته دك
قال رب احكم بالحق حضرت رسول اكرم ديدي اى پروردكارم بنمله و مكه خلقي آراسنده
دوغرولغله حكم ايت وربنا الرحمن دخي پروردكارمز چوق مرحمتلو اولان المستعان
كندوسندن ياردم طلب اولنان على ما تصفون شول نسنه اوزره كه سيز وصف ايدرسز
ديرسز كيم موعود اولان عذاب حق اولسيدي ظهوره كلوردي و اسلامك شوكتي بيلمده
تملي يوقدر و بونكا كوره سورة الحج مكية وهي ثمان وسبعون آية تاسع اسوزلر

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الناس اى مقام تكليفه ايرشن كيمسه لر اتقوا ربكم پروردكاركوزك عذابندن صاقنوب
ان زلزلة الساعة شيء عظيم كه بي شبهه قيامتك زلزله سي برلو نسنه در يوم ترونها
اول كون كه انى كورورسيز تذهل كل مرضعة عما ارضعت هر سوت ويريجي دايه سوت ويردوكي
كيمسه دن بيخبر اولوب انى اونودر وتضع كل ذات حمل حملها و هر يوكلو آيه سي بو كوني بر اولورميني
انك هيبتندن هر كيم تا بيجي حملين وضع ايدر وترى الناس سكارى و خلقي سرخوشلر كبي
كورورسين وما هم بسكارى و حقيقتده انلر هيچ سرخوش دكلدرلر ولكن عذاب الله شديد
وليكن خدانك اشكنجه سي قتيدر كه عقللرين اوچروب تمييزلرين كيدرندي ومن الناس من
يجادل في الله بغير علم دخي خلقدن شول كيمسه وار كه تكرينك كتابي شاننده مجادله
ايدر دانشي يوغيكن نضر بن الحارث كبي كه قرآن حقنده اساطير الاولين دير ويتبع كل شيطان
مريد و هر سركش ديوه پيروك ايدر هواسنه كتب عليه اول ديوه اوزرنه لوح محفوظده
يازلدي كيم انه من تولاه على التحقيق شان بو كه هر كيم انكا دوستلك ايدوب اتباع ايدرسه فانه يضله
محققدركه اول ديو انى كمراه ايدر ويهديه الى عذاب السعير و يابمش آتشك اشكنجه سنه
كايول كوسترور يا ايها الناس ان كنتم في ريب من البعث اى بشر معقوله بعث حشر و نشر جهتندن

برشکده دوشدکوز که دیرسیز ایا ممکن ومقدور در که انسان توبراقدن اولدی دیو نصکرم
بر دخی دونه فانا خلقناکم من تراب بی شبهه ابتدا بیدکوزی توبراقدن یرتدوق
یعنی بدء ایجادکزه تفکر ایدوک که اوشبهه کوزکی کیدره‌در ثم من نطفة بیدکوزی توبراقدن
خلق ایتدکدنصکره سیزه تنجه صوینیدن یرتدوق ثم من علقة صکره بر دونمش قاندن
ثم من مضغة بعده بر آت پاره سندن مخلقة وغیر مخلقة یا دولشی تمام اولمش ویا دولشی تمام
اولمامش لنبین لکم تاکه بو تدریجله قدرتمزی سیزه بیان ایده‌وز ونقر فی الارحام ما
نشاء و رحملرده دوتارز اول شیئی که دورمسینی استرز الی اجل مسمی بر معین مدته دک
واردوغی وقته دک ثم نخرجکم طفلا صکره انالر قارندن سیزی کوچک اوشاق چیقرورز
ثم لتبلغوا اشدکم فحوای کلامدن مستفاد اولان فعله علت تقدیری اول
قرارده اخراج اولندی تاکه قوتکز کماله ایرشه سیزه ولفظ ثم رتبت اولان تراخی افاده ایدر
ومنکم من یتوفی دخی سیزدن شول شخص وارکه بلوغ محلنه یا اندن اول دار آخرته انتقال
اولنور ومنکم من یرد الی ارذل العمر دخی سیزدن شول کیمسه وارکه یاشی الچقرکنه دوکمش
قیلنور واوقر یو تلک سینده لکیلا یعلم من بعد علم شیئا تاکه بیلدکیدن صکره بر نسنه
بیلمیه یعنی اوان طفولیتده اولان سخافت عقل وقلت فهمه دونه وتری الارض
هامدة دخی یری قورمش کورورسن فاذا انزلنا علیها الماء پس چون کیم اوزرنه صوی
ایندررز اهتزت وربت اوتلغله جنبش ایدوب شیشر وانبتت من کل زوج بهیج
ونباتاتک هر تازه وتر صنفندن بتوردی ذلک بو مذکور اولان انسانک اطوار مختلفه
خلقتی واحوال متضاده‌یه تحویل اولنمسی و زمین اولدوکدنصکره بان الله هو الحق اول
سببله درکه ذو الجلال کندو ذاتنده ثابت ومستحق صفات کمالدر وانه یحیی الموتی
واول جهتله درکه علی التحقیق کندوسی اولمشلری زنده قیلار وانه علی کل شیء قدیر وانکچون
که بی شبهه کندو هر نسنه اوزره توانادر وان الساعة اتیة واندن اوتری که
قیامت البته کلجکدر لا ریب فیها کلمسنده شک یوقدر وان الله یبعث من فی القبور واول
سببله درکه خدای ذو الجلال کورلرده اولان کیمسنه‌لری زنده قیلوب کوندرور ومن
الناس من یجادل فی الله دخی خلقدن شول کیمسه وارکه خدانک قدرتنده مجادله ایدر بغیر علم
دانشسز ولا هدی ودلیلسیز که مقصده یول کوستره ولا کتاب منیر وروشنلک ویریجی
کتابسیز که انکله صوابی خطادن تمییز ایده یعنی مجادله سنده اصلا بر سند ایدنرجک نسنه‌سی
یوقدر بلکه تقلید محض ایله مباحثه ایدر ثانی عطفه یانن چیورمش ایکن یعنی متکبر اولدیغی
حالده مجادله ایدر لیضل عن سبیل الله تاکه خلقی خدانک یولندن ازدیره له فی
الدنیا خزی انکا بو جهانده رسوالق وار ونذیقه یوم القیمة عذاب الحریق و روز

روز قیامتده انکا یانیق اشکنجه‌سنی دادندیررز کندونه دیلمش ایکن ذلک بما قدمت
یداک بو اشکنجه‌نک دادنتی الکلرک ایلرو کوندردکی شی سببیله‌در وان الله لیس بظلام
للعبید واندن اوتری بر کیمسه علی التحقیق تکری تعالی قوللرینه ستم ایدیجی دکلدر
منقولدرکه اعرابدن بر کروه مدینه‌یه کلوب شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر
پس انلردن هرکیم که بدنی صاغ اولوب آتی برکوزل طای یا قیز طوغروب وقاری
برکوزل اوغلان کتوروب مالی چوق اولوردی دیردی بن دین اسلامه کیردن
اوزکه برشی کورمدم ودینده ثابت اولوردی واکر قضیه برعکس اولوردیسه سویلردی
دین اسلامه کیردکدن اوزکه برنسنه بولمدم دخی والعیاذ بالله مرتد اولوردی
حق تعالی انلرک احوالندن خبر ایدوب بیوردی ومن الناس من یعبد الله علی حرف
دخی آدمیلردن شول کیمسه وارکه تکری تعالی‌یه برطرفده طوروب عبادت ایدر
یعنی دیننده ثبات وتمکینی یوقدر شول کیمسه‌یه بکزرکه عسکرک برطرفنده اولوب
ظفر وقتنده دورور صنغنلق محلنده فرار ایدر فان اصابه خیر اطمان به
پس کندویه بر ایولک دکرسه انکله برقرار اولور وان اصابته فتنة واکر کندویه
بر بلانک دکرسه انقلب علی وجهه یوزی اوزره دونر یعنی مرتد اولوب کلدوکی یولره
عود ایدر خسر الدنیا والاخرة عصمتی کیتمکله دنیا وعملی محبط اولمغله ایکی جهانی اوتوردی
ذلک هو الخسران المبین ایکی جهانی اوتوزمسی کندو هویدا اوتوزمقدر یدعوا من
دون الله ما لا یضره وما لا ینفعه تکریدن اوزکه شول نسنه‌یه عبادت ایدر که
نه کندویه زیان ایدر ونه کندویه نفع یتشدرور ذلک هو الضلال البعید
اول عبادت کندودر اوزاق کمراهلک یدعوا لمن ضره اقرب من نفعه قیامت کوننده
کافرلر فریاد ایدوب سویلر شول کیمسه که ضرری نفعندن یقیندر لبئس المولی البتة
اول کونه کیمسه بد یار ومجیددر ولبئس العشیر وغایتله یمان مصاحبدر ان الله
یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات تحقیقا که تکری تعالی کیوردر شول
کیمسه‌لری ایمان کتوروب کوزل عمللر ایشلدیلر جنات تجری من تحتها الانهار
برباغلره که اشجارلری التندن ایرمقلر اقر ان الله یفعل ما یرید بی شبهه که ایزد جل جلاله
ایستدوکی نسنه‌یی ایشلر پس بر کیمسه‌یه مانع اولمان اکر مطیعی مثاب ایدوب عاصیی
معذب ایدرسه کتوردیلر که اهل اسلامدن بر کروه استعجال ایدندن ومشرکلر
اوزره شدت جفالرندن خدانک نصرتینی استبطا ایدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی من کان یظن ان لن ینصره الله فی الدنیا والاخرة هرکیم کمان ایدردی که حق
تعالی پیغمبرینه ایکی جهانده یاردم ایتمز فلیمدد بسبب الی السماء پس اجن کیدرمک

ایچون خانه سنک دامنه بر ایپ اوزادوب کندویی انکله اصسون ثم لیقطع صکره
کندوسنی بوغسون فلینظر هل یذهبن کیده ما یغیظ اندنصکره کندو نفسنده نظر ایدوب
بقسون ایتدوکی حیله اجغن کیدردوری وکذلک دخی نته که بو ایشی بیان ایدوب
واضح قیلدق انزلناه آیات بینات قرآنی احکام واخبارده اشکار ایتلر ایندردک وان الله
یهدی من یرید دخی شان بودر که علی التحقیق خدای لایزال ایستدوکی کیمسنه یه
دوغری یول کوستورور ان الذین آمنوا والذین هادوا والصابئین والنصاری
والمجوس والذین اشرکوا تحقیقا که بو مذکور اولان کروهلر ان الله یفصل بینهم
یوم القیامة بی شک حق تعالی انلرک ارا سنده روز قیامتده حکومت ایدوب محقی
مبطلدن ایرور ان الله علی کل شیء شهید بلا شبهه که ایزد متعال هر نسنه اوزره کواه
وجمله نک احوالندن اکاهدر الم تر ان الله یسجد له من فی السموات ومن فی الارض
والشمس والقمر والنجوم والجبال والشجر والدواب بقمز میسن کیم علی التحقیق خدای ذو الجلال
مزبور اولان اشیا کندو قدرتنه رام اولورلر وکثیر من الناس دخی خلقدن چوق کیمسه
کندویه سجده و طاعت کتورورلر وکثیر حق علیه العذاب ودخی خلقدن چوق کیمسه وار
که کفری سببیله اوزرنه اشکنجه لازم اولدی ومن یهن الله فما له من مکرم کیمی که ایزد ذو الجلال
خوار و حقیر ایدر انی بر کیمسه عزیز ایتمز ان الله یفعل ما یشاء بی شبهه کیم خدا عز وجل
ایستدوکی نسنه یی ایشلر کتوردیلر که یهود طائفه سی اهل اسلامک برزمره سیله خصومت
وجدال ایدوب دیدیلر بیزم کتابمز سیزک کتابکزدن اقدم و پیغمبرمز سیزک پیغمبریکزدن اسبقدر
بس خدایه بیز سیزدن احقز اهل ایمان دیدیلر بیز اکا سیزدن مستواورتوز زیرا بیز محمد المصطفی
وسیزک پیغمبریکزی تصدیق کتوردک وجمله کتب سماویه یه دخی ایمان ایتدک وسیز بیزم کتابمزک
و پیغمبرمزک دوغریلغنی بیلدکدنصکره حسد یوزندن حقی اولدوقلرینی انکار ایتدوکوز پس حق
جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی هذان خصمان بو ایکی کروه دوشمندرلر که اختصموا فی ربهم
پروردکارلرینک دیننده خصومت ایتدیلر فالذین کفروا پس شول کیمسه لر که کفر ایتدیلر قطعت
لهم ثیاب من نار کوده لرینه کوره کندولره آتشدن کوملکلر کسلدی یعنی دوزخک آتشی
وجودلرین قبلادر نته کوملک انسانک وجودین قبلادر یصب من فوق رؤسهم الحمیم
باشلری اوستندن اسی صو دوکلور که یصهر به ما فی بطونهم والجلود انکله قارنلرینده
اولان اشیا ودریلری ارتیش قیلنور ولهم مقامع من حدید وتعذیب اولندوقلرنده
کندولر ایچون دموردن کرزلر وار کلما ارادوا ان یخرجوا منها من غم هرکاه که قساوت جهتندن
آتشدن چیقمق ایستلر اعیدوا فیها انک ایچنده دونش قیلنورلر وذوقوا عذاب الحریق
وکندولره دینلور یاقمق اشکنجه سن داتک ان الله یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات

جنات تجری من تحتها الانهار تحقیقا که خدا عز وجل کندو دیه ایمان کتورنلری
وکوزل عمللر ایشلیانلری کیوردر باغلره که اشجارلری النده ایرمقلری اقر
یحلون فیها من اساور من ذهب انک ایچنده التون اولمش بلازکلردن بزنمش قیلنورلر
ولؤلؤا وانجو ایله دخی اراسته قیلنورلر ولباسهم فیها حریر وانک ایچنده کیجکلری
ابریشمدر حدیث شریفده وارد اولمشدر دنیاده حریر کیتلر آخرتده انی کیمزلر
وانلره نمرادامتک کنشلریدر زیرا قاریلره انک کیمسی جایزدر وهدوا الی الطیب من القول
دخی سوزدکه پاک اولان شبه هدایت اولندیلر واسوییلمکلری الحمد لله الذی صدقنا
وعده وهدوا الی صراط الحمید دخی مال وعاقبتی مدح اولنه جق طریقه مهدی
قیلندیلر واودین اسلامدر ان الذین کفروا ویصدون عن سبیل الله
والمسجد الحرام تحقیقا شول کیمسه لرکه کفر ایدوب خلقی خدانک بولنه و محترم اولان
مسجدک طوافندن منع ایدرلر کندولره تعذیب اولنورلر الذی جعلناه للناس شول مسجد که
کندوبی جمیع خلقه قیلدق سواء العاکف فیه والباد انک ایچنده اقامت ایدن و طشره دن
کلان برابردرلر یعنی غریب وانک ایچنده ساکن اولان مناسکی ادا ایتمده مساویلردر ومن یرد
فیه وهرکیم انک ایچنده بر دینی شی ایسته بالحاد بظلم ستم ایتمکله حقدن مایل اولدوغی حالده
نذقه من عذاب الیم بر دردناک اشکنجه دن اکا داتدررز واذ بوأنا لابراهیم
مکان البیت دخی یاد ایت اول وقت که حضرت ابراهیمه کعبه خانه سنک مکانی تعیین ایدوب
انی کندویه مسکن ایده جک یر قیلدق یعنی اکا انده عبادت ایتمسیچون فرمان ایدوب
دیدوک ان لا تشرک بی شیئا بکا بر نسنه اورتاق قیلمه زیرا اورتاقدن دائم منزه ومقدسدر
وطهر بیتی دخی خانه می بتلردن ومردار اشیادن پاک قیل للطائفین اطرافنده دولاشنلر ایچون
والقائمین والرکع السجود ونماز قیلانلر ایچون واذن فی الناس بالحج دخی خلقی ارشد
حجک دعوتیله چغر یأتوک رجالا سکا پیاده کلورلر وعلی کل ضامر وهر برزبون دوه
اوزره یأتین من کل فج عمیق که اول زبون دوه لر هر بر اوزاق یردن کلورلر حاصل
کلام بو که خلقی حج شریفه دعوت ایت انلر سکا پیاده وبنمش کلورلر لیشهدوا منافع لهم
تاکه کندولر ایچون دینیه ودنیویه اوچق منفعتلره حاضر اوله لر ویذکروا اسم الله
فی ایام معلومات وتاکه بلنمش کونلرده خدانک اسمنی ذکر ایده لر یعنی ذی الحجه نک
ون کوننده علی ما رزقهم شول نسنه اوزره که کندولره روزی قیلدی من بهیمة الانعام
لسانی اولان دوارلردن یعنی حجه کلمنک فائده سی بو که منفعت تحصیل ایدرلر وقربانلر
نیتیه وذبح محلنده شکر ینک ادین اکرلر فکلوا منها پس انلردن انتدن بیکک
واطعموا البائس الفقیر ولی داریوقسله انلدن بیدرک ثم لیقضوا تفثهم صکره

احلال محلنده دبنا قلرك كسيسله وقولمق الننك قبلن بوغسيله وسجلرين زائل قيلسونلر
وليوفوا نذورهم ونفسلرى اوزره لازم قيلدوقلرى يونسنه لرى ايفاء ايتسونلر
وليطوفوا بالبيت العتيق وتاكه ظالملرك تسلطندن آزاد اولان خانه يه زياده
طواف ايتسونلر ذلك مبتدا محذوفك خبريدر يعنى اش اولدر وبو لفظ وامثالى ايكى كلامك
اراسنده فصل ايتمك ايچون ايراد اولنور ومن يعظم حرمات الله دخى هر كيم تنكرينك
احكامنى تعظيم ايدر فهو خير له اول تعظيم ايتمك كندويه خيرلودر ثواب جهتندن
عند ربه پروردكارى قتنده وأحلت لكم الأنعام دخى قيون وكچى وصغر
ودوه نك يمسى سيزه حلال قيلندى إلا ما يتلى عليكم مكر اول شى كه تحريمى اوزركزه
اوقنور كه انك يمسى سيزه روا دكلدر لحم ميته وبتلر ايچون قربان اولنان
حيوانك اتى نته كه بيانى سبقت ايتدى فاجتنبوا الرجس من الأوثان پس مردارلك
اولان بتلرك عبادتندن اجتناب ايدك واجتنبوا قول الزور دخى يلان سوزدن صاقنوك حنفاء لله الجلاله يزدن دو
مخلص اولدوغكز حالده غير مشركين به كندويه اورتاق دوتمشلر ايكن ومن يشرك بالله وهر كيم خدا
اورتاق قيلا فكأنما خر من السماء فتخطفه الطير كوياكه كوكدن دوشوب
قوش كندوبى قپر أو تهوي به الريح في مكان سحيق يا كوياكه ييل كندوبى بر اوزاق
يرده صالور يعنى هر كيم اوج ايماندن حضيض كفره دوشر بلا شبهه هواى نفسانى پريشان
ويامال قيلا يا وسوسه شيطانيه نك دخى كندوبى وادى ضلالتده براقوب
نابود قيلادر ذلك ايش اولدر كه مذكور اولدى ومن يعظم شعائر الله وهر كيم تنكرينك
نشانلرين يعنى حجك مناسكن تعظيم ايدر فإنها من تقوى القلوب بى شبهه كه اول تعظيم
ايتمك كوكللرك تقواسندن صادر اولمشدر لكم فيها منافع قربانلر اوله جق وارلر
سيزه منفعتلر وار سوتندن ونسلندن ويوكندن وبوكلتندن مسندن إلى أجل مسمى
بر معين وقته دك كه نحر وقتيدر ثم محلها إلى البيت العتيق صكره بوغازلنجق
وقتى طوفاندن غرقدن آزاد اولان خانه يه يتشنجه دك ولكل أمة جعلنا منسكا
دخى ادياندن هر بر كروهه بر قربان قيلدق كه انكله خدايه تقرب ايدرلر ليذكروا
اسم الله تاكه ذبح محلنده خدانك اسم شريفنى ذكر ايدلر على ما رزقهم شول نسنه
اوزره كه تنكرى تعالى كندولره روزى قيلدى من بهيمة الأنعام ديلسيز اولان
دوارلردن فإلهكم إله واحد پس معبودكز بر معبوددر فله أسلموا پس انكا مطيع
ومنقاد اولك وقربانكزى شركله ملوث ايتمك وبشر المخبتين وارباب تواضعه
بهشت جاودانك كيرمسيله مژده وير الذين إذا ذكر الله وجلت
قلوبهم شول ارباب تواضع كه قچن ايردز ذو الجلال اكلودا اشراق اشعه جلاله

هيبتدن كوكللرى قورقر والصابرين على ما أصابهم دخى كندولره ذكر محنتلر
اوزره صبر ايدرلر والمقيمي الصلاة دخى نمازى وقتنده قيلارلر ومما
رزقناهم ينفقون دخى كندولره روزى قيلدوغمز نسنه دن فقرايه
ويرورلر والبدن جعلناها لكم من شعائر الله دخى دوه لرى خدانك دينى
نشانلرندن سيزه قيلدق لكم فيها خير سيزكچون انلردن دينيه ودنيويه منفعت
وار فاذكروا اسم الله عليها پس خدانك اسم شريفنى اوزرلرينه ذكر ايدك كه
ذبحلرى محلنده ديه سيز الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر اللهم منك واليك
صواف اللرين وايا قلرين دوزوب دورمش اولدوقلرنده فإذا وجبت جنوبها
پس نحر قربان ايچون بوغازلنان دوه لرك يانلرى يير اوزره دوشر يعنى ذبح
اولندوقلرندن صكره فكلوا منها سيز اندن يييك وأطعموا القانع دخى سؤال
ايتميان بوقسله ييدرك والمعتر وسؤال ايدن بوقسله كذلك سخرناها لكم
وصف ايتدوكمز كبى انلرى سيزه رام قيلدق كه اول قوت وعظم هيكل ايله دوه لر مسخر
ايكن بوغازلنه لر لعلكم تشكرون تاكه سيزه حاصل اولان نعمتلر اوزره خداى
ذو الجلالى تعظيم وتبجيل ايده سيز لن ينال الله لحومها انلرك اتلرى خدانك رضاسن
اصابت ايتمز ولا دماؤها وقانلرى ولكن يناله التقوى منكم ولكن سيزدن
اولان پرهيزكارلك انك رضاسن اصابت ايدر كذلك سخرها لكم نته كه ذكر اولندى انلرى
سيزه رام قيلدى لتكبروا الله تاكه تنكرى تعالى بزركلكله ياد ايده سيز على ما
هداكم شول نسنه اوزره كه انلرى نحر ايتمكه وانلرك بوغازلمسيله تقرب ايتمكه سيزه
يول كوستردى وبشر المحسنين دخى ايولك ايدنلر قبول طاعتله مژده لندر إن الله
يدافع عن الذين آمنوا تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى مشركلرك غائله سن ايمانه كلان كيمسنه
لردن مدافعه ايدر إن الله لا يحب كل خوان كفور بى شبهه كيم خداى عز وجل سومز
هر كيمسه يى كه امانته خيانت ايدوب خدانك نعمتنى انكار ايدر واسباب النزولده
كتوردكه كفار مكه الله ودلله اهل اسلامك آزارنه سعى ايدرلردى وهر بار صحابه
كرامدن باشى يارلمش الى بغلنمش كيمسه لر سرور كائناتك حضورنه شكايت ايتمكه كلورلردى
حضرت صلى الله عليه وسلم انلره ديردى صبر ايدك زيرا بونلرله قتال ايتمكه مأمور
اولمدم تا مدينه منوره يه هجرت واقع اولدى كفارله جنك اولنمغه اذن ايچون
اول اينان آيت بو ايدى أذن للذين يقاتلون جنك اولنان كيمسنه لره جنك ايتمكه
دستور ويرلدى بأنهم ظلموا اول سببله كيم على التحقيق انلر ستم كورمش قيلنديلر
وإن الله على نصرهم لقدير دخى بى شبهه كيم خداى عز وجل يارد ملرى اوزره

ناتوانادر الذین اخرجوا من دیارهم بغیر حق انلر شول کیمسنه لردر که مسکنلرندن
ناحق یره چیقمش قیلندیلر یعنی بر ایش ایشلمدیلر که چیقرلمرینه موجب اوله الا ان
یقولوا ربنا الله مکر دیمه لری خدا عز وجل پروردکارمزدر دیو سوز چیقرملرین
ایجاب ایتمز بلکه اعزاز واکراملری ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض واکر ایزد جل
جلاله خلقی بری بریله دفع ایتمسیدی یعنی مؤمنلری کفار اوزره مسلط قیلمسیدی
لهدمت صوامع البته ویرانه اولوردی راهبلرک عبادت خانه لری وبیع وترسالرک کلیسالری
وصلوات ویهودک مکان پرستشلری ومساجد واهل اسلامک مسجدلری یذکر فیها اسم الله
کثیرا که مذکور اولا انلرده تنکرینک آدی چوق اکلور ولینصرن الله من ینصره والبته
تنکری تعالی یاردم ایدر شول کیمسنه یه که دیننه یاردم ایدر ان الله لقوی بی شبهه
که خدا عز وجل یاردملری اوزره توانادر عزیز هر کیمسه اوزره غالبدر ایستدوکی
شیئه بر فرد مانع اولماز الذین ان مکناهم فی الارض دیارلرندن اخراج اولنانلر شول
کیمسه لردر که بیز بو زنده کندولره تصرف ویرورسک اقاموا الصلوة نمازی شرایط
واداب ایله قیلاردلر واتوا الزکوة وفرض اولان زکوة ارباب استحقاقنه ادا ایدرلر وامروا
بالمعروف وشرعا مستحسن اولان ایشله خلقه فرمان ایدرلر ونهوا عن المنکر
وشرعا مستقبح اولان شیئدن خلقی منع ایدرلر بو ایت کریمه جهاد یارک صحت خلافتنه
دلیلدر زیرا مهاجریندن انلردن اوزکه بر کیمسه بو صفاته جامع اولمدی ولله عاقبة
الامور دخی قموا ایشلرک صوکی ایزد ذو الجلاله در زیرا جمله عالمک مرجعی فرمانیدر
وان یکذبوک فقد کذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهیم وقوم لوط
واصحاب مدین واکر سنی یا محمد جماعتک بلا بحث وتدبرلر الحکمه که بی شبهه کندولردن
اسبق مذکور اولان کروهلر پیغمبرلرین تکذیب ایتدیلر وکذب موسی وحضرت موسی بلانه
منسوب اولدی چونکه حضرت موسایی کندو جماعتی تکذیب ایتمدیلر قبط طایفه سی کندوی
تکذیب ایتدی نظم کریم شاننده تغییر اولندی فاملیت للکافرین پس اهل کفره ویردم مهلت اجاللری
منقضی اولنجه دک ثم اخذتهم صکره عذابله کندولرین الدم فکیف کان نکیر پس نیجه ایدی
اوزلرینه انکارم ایتمکم که نعمتلرین محنته وحیاتلرین هلاکه تبدیل ایتدم فکاین من قریة اهلکناها
پس نیجه کویی که خلقن اهلاکه ایتمکله کندوین نابود قیلدق وهی ظالمة اول حالده کیم اول
کوی خلقی ستمکار ایدیلر فهی خاویة علی عروشها پس اول کوی قسمی داملری اوزرینه دیوارلری
دوشمشدر وبئر معطلة ونیجه ترک اولنمش قویو دخی یعنی صحرالرده نیجه معمور قویولر
اربابی هلاک اولدوقجه ترک اولنمشدر اصلا بر کیمسه اندن صو آلمز وقصر مشید ونیجه
کرجله یا بلمش یوکسک کوشک کیم اربابندن انی خالی قیلدق افلم یسیروا فی الارض

ایاغفلت

ایا غفلت ایدوب بیر یوزنده سیاحت ایتمدیلرمی فتکون لهم قلوب یعقلون بها که کندولره
بر کوکللر اوله کیم انلره امم ماضیه نک آثارین مشاهده ایتدوکلرندن حقیقت احوالدن
تعقل ایدوب حصه مند اولهلر او اذان یسمعون بها یا بر قولاقلر که انلرله امم
که انلره امم سالفه نک احوالن ایشدوب عبرت اله لر فانها لا تعمی الابصار پس
بی شبهه کیم حالت بودر که کوزلر کور اولماز ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور
ولکن سینه لرده اولان کوکللر کور اولور ویستعجلونک بالعذاب دخی کندولره
موعود اولان عذابک وقوعنی سندن تیز ایسترلر ولن یخلف الله وعده
وحق جل وعلا هرکز وعده سنه خلاف ایتمز وان یوما عند ربک دخی تحقیقا کیم
پروردکارک قتنده برکون کالف سنة مما تعدون بیک ییل کبیدر صایدوغکوزدن
پس عذابک کلمسنه نه استعجال ایتمک البته او کلمسیدر وکاین من قریة دخی نیجه کوی
خلقن املیت لها انلره مهلت ویردم که سیزه مهلت ویرمشم وهی ظالمة وحال
بوکه انلر سیزک کبی ستم ایدیجیلردر ثم اخذتها صکره انلری عذابله الدم
والی المصیر وجمله نک دونمکی بنم سمتمه در قل یا ایها الناس انما انا لکم نذیر سویله
یا محمد آدمیلره بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که بن سیزه بر قورقودیجی یم
مبین قورقودیردوکم نسنه یی اشکارا ایدیجی یم فالذین امنوا و
عملوا الصالحات پس شول کیمسه لرکه ایمانه کلوب کوزل عملار ایشلدیلر
لهم مغفرة کندولره کیچمش کناهلرک بارلغمسی وار ورزق کریم دخی تعبسیز
روزیلری دخی وار جنتده والذین سعوا فی آیاتنا وشول کیمسه لرکه آیتلرمزه
رد وابطال ایله چالشدیلر معاجزین اول حالده که کمانلرنده ایلر وکیدوب اسلامه
ایتدوکلری مکر وحیله کندولره فائق اوله اولئک اصحاب الجحیم اول کروه جهنم
اربابیدر وما ارسلنا من قبلک من رسول ولا نبی دخی سندن اسبق
اصلا بر شریعت صاحبی رسول کوندرمدک ونه بر پیغمبر الا اذا تمنی الا
انجق کیم نفسنده بر آرزو تصور ایدر القی الشیطان فی امنیته ابلیس شقی
دنیایه اشتغال ایتمکه موجب اولان نسنه یی اول عزیزک آرزوسنده
صالور فینسخ الله ما یلقی الشیطان پس ایزد ذو الجلال انک خاطرندن
محو ایدر رسولسی که شیطان شقی القا ایلدی ثم یحکم الله آیاته
صکره تنکری تعالی امور اخرویه ده استغراقه داعی اولان آیاتن اثبات ایدر
والله علیم وخدا عز وجل خلقک احوالنه عالم دانا حکیم انلره ایشلدوکی
ایشده درست حکم ایدیجیدر لیجعل ما یلقی الشیطان فتنة للذین فی قلوبهم مرض

شیطانك تمكننه علتدر یعنی لقائمز بوردن شیطانی متمكن قیلدیكی تاكه
كوكللرنده شك ونفاق خستەلكی اولان كیمسەلره بر تجربه وآزمایش اوله
وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وكوكللری قتی اولان كروهه دخی آزمایش اوله وانلر اهل
شرك دلر وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ وبی شبهه كیم ستم ایدنلر یعنی بو ایكی
كروه یعنی اهل نفاق واهل شرك حقدن اوزاق بر خلافده اولمشلردر
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دخی شیطانه اول تمكین ویرلدیكی تاكه كندولره
دانش ویرلن كیمسەلر بیلەلر كیم أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ علی التحقیق قرآن عظیم الشان
پروردكارڭدن نازل اولان درستلك ودوغرولقدر فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ
لَهُ قُلُوبُهُمْ پس كا ایمان كتورەلر كوكللری انكچون ملایم ونرم اولور وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ
الَّذِينَ آمَنُوا دخی تحقیقا كیم خدا عز وجل ایمانه كلانلره یول كوستریجیدر
إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ بر معتدل یوله یعنی حق جل وعلا انلری بر صحیح اندیشەیه
مهتدی قیلار كه انك سببیله مقصد اعلایه واصل اولورلر وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ
كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ دخی دورمیوب كفر ایدن كروه قرآندن بی شبهه درلر
حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً كندولره قیامت ناكهان كلنجه دك الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ
لِلَّهِ اول كونده پادشاهلك خدایه در يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ مؤمنلر وكافرلر اراسنده
مكافاتله حكومت ایدر فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ پس شول كیمسەلر
كه ایمانه كلوب كوزل عمللر ایشلدیلر فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ نازونعمت باغلرنده اولورلر
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وشول كیمسەلر كه كفر ایدوب آیتمزه تصدیق
ایتمدیلر فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ پس اول كروه كندولره خوار ایدیجی اشكنجه
اولور وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا دخی شول كیمسەلر كه تڭرینك یولنده
یورتلرین وطنلرك ترك ایدوب صكره كفارله جهاد ایدوب كلری دم شهید قیلندیلر
أَوْ مَاتُوا یاخود شربت شهادت ایچمسی كندولره میسر اولمیوب دوشكلرنده اولدیلر
لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا البته خدا عز وجل انلره بر كوزل روزی رزق ویرور
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ وبی شبهه كیم خدا عز وجل كندو دخی رزق ویرنلرك ییكركی
لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ البته حق جل وعلا انلری بر كیرجك یره داخل
قیلار كه انی بسند ایدرلر وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ وبی شبهه كیم ایزد متعال احوالرنه
غایتله دانا حَلِيمٌ اعدانك عقوبتنده تعجیل ایتمز ذَٰلِكَ مؤمن وكافر حقنده خدانك
حكمی اولدر كه ذكر اولندی وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ وهر كیم عقوبت اولندوغی
نسنه كبی بر عقوبت ایتدی كه انك اوزره بر نسنه ارترمدی ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ صكره

اوزرینه تعدی اولندی لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ البته حق جل وعلا اكا یاردم ایدر
شول كیمسه اوزره كه اوزرینه تعدی ایتدی إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ تحقیقا كیم
خدا عز وجل انتقام الان كیمسەنك تقصیرین محو ایدوب اورتیجیدر یعنی عفو ایتمك
انتقام المقدن غایتله كوزلدر پس بر كیمسه كه خصمندن عفو ایتمیوب انتقام
الدی لاشك تقصیر ایتمش اولور وحق جل وعلا لطف وكرمندن انك تقصیرین عفو ایدر
ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ اول یاردم ایتمك اول سببله
دركیم علی التحقیق ایزد جل جلاله كیجەیی كوندزده كیورور كیجەیی اكسلت ایدوب
كوندزی انكله ارتورور یعنی اول یاردم ایتمك اول سببله دركه حق جل وعلانك
شان وعادتی بو كونه جاریدر اولدكه اضداده بیری بیری اوزره غلبه ویردورر
وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ دخی اول سببله دركه بلا شبهه ایزد متعال عقوبت
ایدنك وعقوبت اولنانلرك سوزلرین ایشیدوب افعاللرین مشاهده ایدوب
كندولرین اهمال ایتمز ذَٰلِكَ خدا عز وجل كمال قدرت وعلمله وصف اولنمسی بِأَنَّ
اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ اندن اوتریدر كه بلاشك تكری تعالی كندو نفسنده ثابت
وواجب الوجود اولان وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ دخی نصرت ایتمك ول جهتله دركه
كفار تكریدن اوزكه معبود چاغردوكلری شی هُوَ الْبَاطِلُ كندودر الوهیتی باطلدر
نسنه وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ دخی اول سببله دركیم علی التحقیق تكری تعالی
كندو هر نسنه اوزره غایتله یوجه اولان كندویه شریك اولمقدن بزرك ومنزه
اولان أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً كورمزمیسن كیم بلاشبهه حق جل وعلا
كوكدن صو اندردی فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً دعقب زمین اوتلغله یاشل
اولوب إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ تحقیقا كه ایزد ذو الجلال بندەلرنه جوق لطف ایلیجی
ظاهر وباطنه اولان تدبیراتی ایو بیلور لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ كوكلرده
ویرده اولان اشیا كندونك مخلوق ومملوكیدرلر وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ وبی شبهه
كیم حق جل وعلا كندو هر نسنەدن بای اولان الْحَمِيدُ صفات وافعالیله حمد وثنایه
مستوجب اولان أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ بقمزمیسن كه تكری تعالی علی التحقیق
یرده منفعتلو اولان اشیایی سزه مطیع ومنقاد قیلدی وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
دكیمی یی دریاده مسخر قیلدی بِأَمْرِهِ فرمانیله یوروتمك ولكدعجائبدن وَيُمْسِكُ
السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ دكوكی یر اوزرینه دوشمكدن دوتر إِلَّا بِإِذْنِهِ مكر خواهشیله
دوشمسی اوله واو قیامت كوننده واقع اولور إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ
بی شبهه كیم ایزد ذو الجلال تعالی خلقه جوق مهربانلك ایدوب اسیركه اسباب سنلانی

کندولره مهیا ایدوب منفعت قابولرین اچوب کندولردن انواع ضرری دفع
ایتدی وهو الذی احیاکم ور کندو در شول پروردکار که سیزی جماد ایکن
سیزی زنده قیلدی ثم یمیتکم صکره اجلکوز کلدوکی محلده روحکزی قبض ایدر
ثم یحییکم بعده اخرتده سیزی دیریلدور ان الانسان لکفور تحقیقا کیم آدم
اوغلی نعمتلرک انکارنده مبالغه ایدر لکل امة جعلنا منسکا هر بر دین اهالیسنه
بر دین قیلدق که انک احکامیله متعبد اولدیلر هم ناسکوه کندولر انی قبول ایدوب
مقتضاسیله تعبد ایدرلر اوزکه لری دکل فلا ینازعنک فی الامر پس سایر ارباب
ملل دین خصوصنده سنکله منازعه ایتمسونلر وادع الی ربک دخی پروردکارک
توحیدنه خلقی دعوت ایت انک لعلی هدی مستقیم بی شبهه که سن دوغرو یول
اوزره سن وان جادلوک واکر سنکله خصومت ایدرلر فقل الله اعلم بما
تعملون سویله خو جل وعلا ایشلدوککوز نسنه یه دانا تردر الله یحکم
بینکم یوم القیمة ایزد ذو الجلال قیامت کوننده سیزدن اولان مؤمنلر
وکافرلر ارسنده ثواب وعقابله ایرور فیما کنتم فیه تختلفون اول نسنه ده
که انجنده اختلاف ایدردکوز امور دینیه دن الم تعلم ان الله یعلم ما فی السماء
والارض بیلمزمیسن کیم علی التحقیق خدا عز وجل کوکده و یرده اولان اشیایی بیلور
ان ذلک فی کتاب تحقیقا که کوکده و یرده اولان اشیا بر کتابده مثبتدر و اول لوح
محفوظدر ان ذلک علی الله یسیر بی شبهه کیم اول اشیایه احاطه ایتمک ایزد ذو الجلال
اوزره بر آسان ایشدر ویعبدون من دون الله ما لم ینزل به سلطانا دخی تنکریدن
اوزکه عبادت ایدرلر شول نسنه یه که انک عبادتی جایز اولمسنه خدا بر دلیل
ایندرمدی وما لیس لهم به علم دخی عبادت ایدرلر بر نسنه یه که کندولره انک
حقیقتنه بر دانش یوقدر یعنی انلره پرستش ایتمکلرنده بر استدلال عقلیلری
یوقدر انجق محض تقلیدله انلره عبادت ایدرلر وما للظالمین من نصیر وبو کونه مظلمه
ارتکاب ایدنلره اصلا یاردمجی اولمز واذا تتلی علیهم آیاتنا دخی قچن اوزلرینه
آیاتمز اوقنور بینات آشکارا و هویدا اولدقلری حالده تعرف فی وجوه
الذین کفروا المنکر کفر ایدنلرک یوزلرنده شدت اجنغدن انکاری کوروب
بیلورسن یکادون یسطون بالذین یتلون علیهم آیاتنا یقلشورکه اوزلرینه
آیاتمزی اوقیانلره ال اوزادوب اوره لر قل افانبئکم بشر من ذلکم
سویله پس سیزی خبردار ایدرمیم بر چی جنکوزدن یمان دک نسنه یه النار اول نسنه
دوزخدرکه اوغیظ و سطونکوزدن اشددر وعدها الله الذین کفروا تنکری تعالی

انی کفرایدنلره

انی کفر ایدنلره وعد ایتدی وبئس المصیر ویمان دونجک یردر دوزخ اول یا ایها
الناس ضرب مثل ای آدمیلر سیزه بر مستغرب حال بیان اولندی فاستمعوا
له پس انکا قولاق دوتوب (بجنده تامل ایدوکوز) ان الذین تدعون من دون الله تحقیقا شول کیمسه لر
یعنی بتلر که تنکرینک عبادتندن تجاوز ایدوب انلره عبادت ایدرسیز لن
یخلقوا ذبابا بر سینک ایجاد ایتمکه قدرتلری یوقدر ولو اجتمعوا له وحال
بوکه اکر قمولرانک ایجادنه بیغلورلر خلق ایدهمزلر پس منفرد اولدقلری محلده
نیجه انی ایجاد ایدهبیلورلر وان یسلبهم الذباب شیئا لا یستنقذوه منه واکر
سینک انلردن بر نسنه الورسه انی اندن قورترمزلر ضعف الطالب والمطلوب
بته عبادت ایدن و معبودی زبون اولدی وما قدروا الله تنکری تعالی یی
بیلمدیلر حق قدره ذات باهر الصفاتنه لایق اولان درست (بلکه یعنی حق تعالی یی درست تعظیم) تعظیم ایتمدیلر که
ذاتنه لایق اولمیان اشیایی کندویه نسبت ایتدیلر ان الله لقوی بی شبهه کیم حق
جل وعلا ممکناتک برتمسی اوزره توانادر عزیز هرکس اوزره غالبدر وکفارک معبودلری
غاینله ذلیل ومقهوردرلر الله یصطفی من الملائکة رسلا ایزد ذو الجلال
فرشته لردن کوندرلجک کیمسه لر انتخاب ایدر که کندو سیله پیغمبرلر اراسنده
وحی ایله واسطه اوله لر ومن الناس دخی آدمیلردن رسل انتخاب ایدر تا که
خلقی طریق حقه دعوت ایدوب ارشاد ایده لر ان الله سمیع بصیر بی شبهه کیم حق تعالی
تمام اشیایی ایشدوب کورور یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم ایلرولرینی واردلرنده
اولان اموری بیلور والی الله ترجع الامور وایزد ذو الجلاله حکمنه تبو
ایشلر دونش قیلنور یا ایها الذین آمنوا ارکعوا واسجدوا ای ایمانه کلنلر
نماز کوننده رکوع و سجود ایدک واعبدوا ربکم دخی پروردکارکزه
قوللق ایدک وافعلوا الخیر وایو اولان نسنک ایشلمسن قصد ایدک لعلکم تفلحون
شاید سیز قورتله سیز یعنی بو مذکور اولان اشیایی جمله سن ایشلک اول حالده
که قورتلمغه امیدوار اوله سیز نه انکه اعمالکوزه اعتماد ایدوب محنتلردن خلاص (صکره)
جزم ایده سیز وجاهدوا فی الله دخی تنکری تعالینک رضاسن تحصیل ایتمک
ایچون دین دوشمنلریله جنک ایدک حق جهاده بر جنک که خدانک رضاسنه
خالص اوله هو اجتبیکم کندوسی دینینه یاردم ایتمکه اختیار ایتدی وما جعل علیکم
فی الدین من حرج و دین بابنده اوزرکزه هیچ بر آغر تکلیف قیلمدی ملة ابیکم
ابراهیم بیرکوز حضرت ابراهیمک ملتنه ملازمت ایدک هو سمیکم المسلمین من قبل
حضرت ابراهیم علیه السلام سیزه مسلمانلر آد قودی قرآندن اسبق کتب سالفه ده وفی

هذه وبونك ایچنده دخی یعنی قرآن عظیم الشانده تسمیه سبب ایدی چونکه سنده دیمشدی ومن ذریتنا امة مسلمة لك وبو تسمیه سیزه اولدی لیکون الرسول شهیدا علیکم تاکه پیغمبر اوزرکزه شهادت ایده که سیزه رسالتی ادا ایتدی وتکونوا شهداء علی الناس وتاکه خلق اوزره سیز طانقلر اوله سیز که پیغمبرلر انلره احکامی تبلیغ ایتدیلر فاقیموا الصلوة واتوا الزکوة پس نمازی شرایط وآدابیله قیلك وزکوتی ارباینه ادا ایلك واعتصموا بالله وجمله امورکزده خدای ذو الجلاله التجا ایدك هو مولیکم کندودر یاردمجیکوز فنعم المولی ونعم النصیر که اوره یعنی متولی اولان وکما ینبغی یاردم ایدن کندودر

سورة المؤمنین مکیة وهی مائة وتسع عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

قد افلح المؤمنون تحقیقا که اهل ایمان اولان کیمسه لر مقصد اعلایه یتشوب یمان اولان اشیادن قورتلدیلر الذین هم فی صلوتهم خاشعون شول مؤمنلر که نمازلرنده خوف ایله کوزلرین سجده یرینه تکوب ایدروکلری بیرده دکولر مرویدر که سرور کائنات نمازده نظر شریفن کوك سمتنه قالدیردی بحق بو آیت کریمه نازل اولدی نظر شریفن سجده کاهنه ملازم قیلدی دخی روایت اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم برکیمسه یی نمازده صقالنده اوینر کوردی پس بیوردی بونك کوکلی خشوع ایتسیدی البته دخی اعضاسی خشوع ایدردی والذین هم عن اللغو معرضون دخی شول مؤمنلر که اقوال وافعالدن مهملری اولمیان شیدن کندولری یوز چویرمشلردر والذین هم للزکوة فاعلون دخی شول اهل ایمان که کندولره واجب اولان مال زکوتنی ادا ایدیجیلردر والذین هم لفروجهم حافظون دخی شول مؤمنلر که کندولرنك فرجلرین هر کیمسه دن صاقلیجیلردر الا علی ازواجهم مگر کندو قادینلری اوزره او ما ملکت ایمانهم یا صاغ اللری مالك اولدقلری اشیا اوزره یعنی ملکیت طریقیله تحت تصرفلرنده اولان قرواشلر اوزره فانهم غیر ملومین که علی التحقیق انلر مزبورلره وجه مشروع اوزره جماع ایتمکده ملامت اولنمازلر فمن ابتغی وراء ذلك پس هر کیم که مباشرت ایتمکه قادینلرندن وخلایقلرندن اوزکلره طالب اولدی فاولئك هم العادون اول کروه که حلالدن اوزکه شیئه طالب اولدیلر کندولر حدودی تجاوز ایدیجیلردر والذین هم لاماناتهم وعهدهم راعون دخی شول اهل ایمان کندولری

قتلرنده قویلان امانتلرده وبغلدوقلری پیمانلرنده درستلکه محافظه ایدیجیلردر والذین هم علی صلوتهم یحافظون دخی شول مؤمنلر که نمازلری اوزره مداومت ایدوب اوقات معینه ده انلری کما ینبغی ادا ایدرلر چون نماز اسلامك رکن اعظمیدر اهل ایمانك اوصافنده ابتداده وانتهاده مذکور قیلندی اولئك هم الوارثون اول کروه که اوصاف مزبوره یه جامعدرلر کندولردر وارث اولانلر یعنی وارث تسمیه اولنمغه کندولر مستحقدرلر نتکیم دنیاده ابتداده نیه نك متاعی میراث الورلر الذین یرثون الفردوس وارث اسمنه حق شیئه بیاندر یعنی وارث اسمنه مستحق اولانلر شول کیمسه لردر که بهشت جاویدانك بلند مرتبه لرنه ارثه مستحق اولدقلری کبی مستحق اولورلر هم فیها خالدون کندولر فردوس مرتبه ده علی الدوام اقامت ایتمشلردر ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین دخی تحقیقا کیم حضرت آدمی چامور دن چکلمش بر خلاصه دن یرتدق ثم جعلناه نطفة صکره انك نسلنی بر بیاض صو قیلدق فی قرار مکین بر محکم قرارگاهده واورحمده ثم خلقنا النطفة علقة اندن صکره بیاض صویی بر قرمزی قان قیلدق فخلقنا العلقة مضغة بعده اول قانی بر پاره ات قیلدق فخلقنا المضغة عظاما درعقب اول ات پاره سن کمیکلر ایتدک فکسونا العظام لحما پس کمیکلری ات کیوردك ثم انشاناه خلقا آخر صکره انی بر بشقه یارادلش ایتدك که روحی قالبنده نفخ ایدوب کندوبی ذی روح ایتدك فتبارك الله پس خدای عز وجلك شانی حکمت وقدرتنده بو وجهله بلند اولدی احسن الخالقین کندودر تقدیر ایدنلرك ایکوکی ثم انکم بعد ذلك لمیتون صکره علی التحقیق سیز مذکور اولان خلقتلردن صکره لا محاله اوله جکسیز ثم انکم یوم القیمة تبعثون بعده بلا شبهه سیز دوزقیامتده حساب وجزا ایچون زنده اولوب کوندرلورسیز ولقد خلقنا فوقکم سبع طرائق دخی تحقیقا کیم اوستکوزده یدی کوك بنا ایتدك وما کنا عن الخلق غافلین دخی جمیع مخلوقاتدن بیخبر دکل ایدك یعنی انلری اهمال ایتمزوز بلکه زوال واختلالدن صاقلیوب امورلرین تدبیر ایدن کندولره مقیدا ولنان وقت کاله بلوغلری اولنجه وانزلنا من السماء ماء بقدر دخی کوکدن انداز ایله بر صو ایندردك که خلقه نفعی جوق اوله وضرری آز اوله فاسکناه فی الارض اندن صکره او صویی زمینده ثابت

ومستقر قيلدق وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ دخی شبهه كه بز انی كيدرمكه
توانا يوز فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَاَعْنَابٍ پس اول صو ايله سزيچون
خرمادن و اوزمدن باغلر پيدا ايتدك لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ سزه اول
جنتلرده چوق ميوه‌لر وار وَمِنْهَا تَاْكُلُونَ و انلرك ميوه‌لرندن و اكنندن
ييورسز وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ دخی سزه پيدا ايتدك بر شجره كه
حضرت موسايه منسوب اولان طور سينا طاغندن چيقر تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ ياغله متلادن
اولدوغی حالده بتر وَصِبْغٍ لِلْاٰكِلِينَ و يياناره قاتقله بتر يعنی زيتون
اغجيدر وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً دخی تحقيقا كيم دوارلرك بريننده سزه
بر عبرت وار نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا قارنلرنده اولان سودلرندن سزه ايچورورز وَلَكُمْ
فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ دخی سزيچون انلرده چوق منفعتلر وار كه بونلرك يوندن
و تويلرندن نيجه لوازم ايدنورسز و قادنلرندن بعضی صاحبی اولورسز وَمِنْهَا
تَاْكُلُونَ و انلرك اتلرندن يرسز وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ و انلرك اوزرينه كيم
ارقلرينه و كميلر اوزره صحراده و درياده كوتورلنمك كركدر كيم عرف
لغتده قويون و كيچی و صغر و دوه دربس آيتده محمول عليه دن مراد دوه و صغردر
زيرا بيلمكه انلرك لنابی وار و بر قولده يالكز دوه مراددر زيرا قيتلرنده
يوك كوتورن يالكز دوه در وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهِ دخی تحقيقا
كيم حضرت نوحی كندو عشيرتنه كوندردك فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ پس ديدی
ای قوم كوهم ايزد ذو الجلاله عبادت ايدك مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اندن
اوزكه هيچ سزه بر درست معبود يوقدر اَفَلَا تَتَّقُونَ پس آيا قوركمزميسز كيم
اوترى... ميسز تنكری تعالی نعمتلرين سزدن كيدرور سزی ناپود ايدر
فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ دخی جماعتندن كفر ايله متصف
اولان اكابر خلقك عوامنه ديديلر مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ بو بر نسنه دكلدر
الا سزك كبی بر آدمی يُرِيدُ اَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ ايستر كه اوزركزه بر ارتقلق
پيدا ايدوب بيوككز اوله وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ و اكر حق تعالی ايستسيديكه
ادم اوغلنلرينه بر رسول كوندره لَاَنْزَلَ مَلَائِكَةً البته فرشته‌لر ايندردی
مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي اٰبَائِنَا الْاَوَّلِينَ بونی ايشتمدك كيچمش اولان ابالرمزك عصرلرنده
كه تنكرينك رسولی انسان قسمندن اولور اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ حضرت
نوح بر نسنه دكلدر الا بر كيشی كه وجودنده جنون وار پس انكچون دعوای رسالت
ايدر فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتّٰى حِينٍ بوندن صكره تحمل ايدوب بر مدته دك انكا منتظ

اولك شايد بو جنوندن ايقلنوب بته وكی دعوادن فراغت ايده قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي
بِمَا كَذَّبُونِ حضرت نوح ايمانلرندن مايوس اولدوقدنصكره ديدی يا الهی بكا
انلرك تكذيبلری مقابله سنده بكا يارديم ايت فَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ نوحه اكا فرشته
ايله بيلدردك اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا كيمی بزم محافظه مزله و تعليممزله
اينله فَاِذَا جَاءَ اَمْرُنَا پس نه وقت كيم عذابك وقوعنه فرمانمز كلور وَفَارَ التَّنُّورُ
و تنور صو ايله قينادی فَاسْلُكْ فِيهَا كيمينك ايچنده داخل قيل مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ
اثْنَيْنِ هر بر نوعدن ايكی جفت اركك و ديشی وَاَهْلَكَ دخی سنكا مخصوص اولان
اتباعك ايچرو كيورت اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ مكر اهلكدن اول كيمسه كه اوزرينه
حكم ازلی سبقت ايتديكه او هلاك اولجقدر وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا دخی ستم
ايدنلرك نجاتی خصوصنده بكا مراجعت ايتمه اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ كيم علی التحقيق انلر صوده
بوغلجقدرلر فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ پس اول محل كه سن
دستكله اولانلر كيمی اوزره برقرار اولوب اوتورورسز فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سويله
جمله اوكملر خدايه مخصوصدر الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ شول خداكه ستم
ايدن كروهك عنادندن بزی قورتردی وَقُلْ رَبِّ اَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا دخی سويله يا الهی
بر يوزنده بنی بر چوق منفعتلو فتو نافع قوندر وَاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ وسن قوناق ويرنلرك
يكركيسن اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ تحقيقا اول نسنه ده كه حضرت نوحه و قومنه واقع
اولدی بر الو نشانلر وار كه انكله ارباب بصيرت استدلال ايدوب اعتبار ايدرلر وَاِنْ كُنَّا
لَمُبْتَلِينَ دخی تحقيقا كه بز قوللريمزی اول آيتله امتحان ايديجيلردك ثُمَّ اَنْشَاْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِينَ پس انلردن صكره بر بشقه كروه پيدا ايتدك و انلر قوم عاد و يا ثمود
ايديلر فَاَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ دخی عقبلرنده كندولردن بر پيغمبر كوندروب انك
لسانی اوزره ديدك اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ خدايه پرستش ايدك مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اندن اوزكه سزه
هيچ بر درست معبود يوقدر اَفَلَا تَتَّقُونَ پس نيچون تنكرينك عذابندن قورقمزسز
وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ دخی اول رسولك جماعتندن اشراف اولانلر ديديلر
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ شول اشراف كه كفر ايدوب آخرتك
كورمسين تكذيب ايتديلر وَاَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا و تنعم اولان
صاغلغنده كثرة اموال و اولاد له كندولرين متنعم قيلدق مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُكُمْ مقول قولدر يعنی دعوای ديبو كلری سوزنود ر دعوای نبوت ايدن
كيمسنه بر نسنه دكلدر الا سزك كبی بر آدمی يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُونَ مِنْهُ
اول شيدن نيركه سز اندن يرسز وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ وايچر

اول سنه دن كه سيز اندن ايچرسيز يعني وصف وخالده اراكوزده
وانك اراسنده اصلا فرق يوقدر ولئن اطعتم بشرا مثلكم وبي شبهه اكر سيزك
كبي بر انسانه اطاعت ايدرسيز انكم اذا لخاسرون على التحقيق سيز اول حالده
اولورسيز يحسلرسيز كه كندوكزي سيزك كبي بر شخصه ذليل قيلدكوز
ايعدكم انكم اذا متم وكنتم ترابا وعظاما ايا پيغمبرلكي ادعا ايدن كيمسه
سيزه وعده ويرورمي كه سز على التحقيق سيز اولجن كيم اولورسيز وتبراق وكمكلر اولورسيز
انكم مخرجون كه بي شك سيز زنده اولوب كورلردن چيقمش قيله ورسز
هيهات هيهات لما توعدون موعود اولدوغكوز شي ... اينانمق
اوزاق اولدي ان هي الا حياتنا الدنيا صاغلق ديكلدر الا دنياده اولان
صاغلغمز نموت ونحيا بر مقدارمز اولوب وبر مقدارمز طوغرز وما نحن
بمبعوثين وبز قبورلردن زنده اولوب كوندرلمش اولمزوز ان هو الا رجل
افترى على الله كذبا حضرت هود يا صالح ديكلدر الا بر كسي كه تنكري
تعالى اوزره يلان بغلدي وما نحن له بمؤمنين وبز اكا اينانجي دكلز
قال رب انصرني بما كذبون طايفه مزبوره يه مرسل اولان پيغمبر ديدي يا الهي
طايفه م بكا ايتدكلري تكذيبك مقابله سنده بكا ياردم ايت قال عما قليل
حق جل وعلا ديدي از مدتدنصكره ليصبحن نادمين البته پشيمان اولورلر
فاخذتهم الصيحة بالحق پس چيغرمق كندولريني الدي كه حق اولان وعده
سببيله واو حضرت جبريلك چيغرمسيدر اوزرلرينه بر چيغرمش چيغردي كه كوكلري
اندن چتلدي چون نظم كريمده بو جماعت كيم اولدوقلري تصريح اولنمدي
قوم صالح يا قوم هود اولدوقلرنده اختلاف واقع اولدي لكن هلاكلري صيحه ايله
اولمسي قوم صالح اولدقلرين تاييد ايدر زيرا انلرك هلاكي صيحه ايله
نته كه بياني سبقت ايتدي سوره اعرافده فجعلناهم غثاء پس تكذيب
ايدنلري سيل كتوردوكي خاشاك كبي قيلدق فبعدا للقوم الظالمين
پس ستم ايدن كروهه اوزاقلق اولسون ثم انشأنا من بعدهم قرونا اخرين
بعده انلردنصكره بشقه كروهلر ايجاد ايتدك ما تسبق من امة اجلها
هيچ بر كروه كندو هلاكلرنه معين اولان مدتدن ايلرو كيتمزلر وما يستأخرون
ونه اول مدتدن كيرو قالورلر ثم ارسلنا رسلنا تترى صكره پيغمبرلرمزي بيري
بيري اردنه كوندردك كلما جاء امة رسولها كذبوه هركاه كه بر كروهه كندولره
كوندرلن پيغمبر كلوركه بلا بحي دوترلر فاتبعنا بعضهم بعضا پس اهلاكده

تكذيب ايدنلر

تكذيب ايدنلر كثير كروهلرين بر كروهلرينه تابع قيلدق يعني هيچ بريلرنه مهلت
ويرمدك على التتابع مولرين نابود قيلدق وجعلناهم احاديث وانلري سوزلر
قيلدق يعني انلردن بر اثر قالمدي الا افسانه لركه خلق اكله ايكلنورلر
فبعدا لقوم لا يؤمنون پس خدانك رحمتندن دورلك اولسون بر كروهه
كه انبيانك كلامنه تصديق ايتمزلر ثم ارسلنا موسى واخاه هرون
باياتنا صكره حضرت موسايي وبرادري حضرت هروني معجزلرمزله كوندردك
وسلطان مبين وبر اشكار دليل ايله يعني عصا ايله دخي انلري كوندردك
الى فرعون وملائه مصر حاكمنه واعيان دولتنه فاستكبروا پس انلره
انقياد ايتمكدن سركشلك ايتديلر وكانوا قوما عالين وانلر بر متكبر كروه ايديلر
فقالوا انؤمن لبشرين مثلنا پس ديديلر ايمان كتوررميوز بزم كبي ايكي
كشيه وقومهما لنا عابدون وحال بو كه انلرك عشيرتي بزه قوللر كبي مطيع
وخدمتكاردرلر فكذبوهما صكره فرعون واتباعي حضرت موسى وهروني تكذيب
ايتديلر فكانوا من المهلكين در عقب غرقله هلاك اولانلرك زمره سندن
اولديلر ولقد اتينا موسى الكتاب دخي تحقيقا كيم فرعون هلاك اولدقدنصكره
حضرت موسايه توراتي ويردك لعلهم يهتدون تا كه بني اسرائيل احكام شرعيه يه
يول بوله لر وجعلنا ابن مريم وامه اية ومريم اوغلي حضرت عيسايي وانا سنن
كمال قدرتمزه بر دليل قيلدق واويناهما وايكسنه بير ويروب كوتوردك
الى ربوة بيت المقدسك زميننده بر مرتفع مكانه كيم ذات قرار ومعين
ارامكاهلو واقرصوابه سيدر(?) يا ايها الرسل اي احكامي تبليغ ايتمكه مأمور
اولان پيغمبرلر كلوا من الطيبات پاكيزه حلال اولان نعمتلردن ييكز واعملوا
صالحا وبر ممدوح(?) ايش ايشلك اني بما تعملون عليم كه بي شبهه بن
ايشلدوككوز اشيايه دانايم وان هذه امتكم دخي تحقيقا كه بو يعني
دين اسلام وتوحيد ملتكوزدر اي پيغمبرلر امة واحدة اصول وعقايده
بالكوز بر ملت اولدوغي حالده وانا ربكم دخي بن سيزك پروردكاركوزم
فاتقون پس سوزمه مخالفت ايتمكدن خوف ايدك فتقطعوا امرهم بينهم
زبرا پس رسله تبعيت ايدن امم دينلرينك ايشني ارالرنده پاره پاره قيلوب
كرديلر يعني دين خصوصنده فرقه فرقه اولديلر كل حزب بما لديهم فرحون
هر بر فرقه دينندن قتلرنده اولان شيئله شادماندرلر فذرهم في
غمرتهم حتى حين پس نادانلكلرنده انلري براق بر وقته دك كه ايچنده

قتل اولنورلر یا اولورلر أَیَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ آیا اهل شرک گمان ایدرلر
کیم علی التحقیق اول نسنه که انکله کندولره مدد قیلادر مِن مَالٍ وَبَنِینَ
اوغول ومال مقوله سندن نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَیْرَاتِ انکله ایولکلرده
کندولره شتاب ایده رز بَل لَّا یَشْعُرُونَ گمان ایندوکلری کبی دکلدر
بلکه انلر بلمزلرکه ایولکلرین تیزلکمسی استدراجدر نه ایلکلرین تیزلکلکدر إِنَّ الَّذِینَ
هُم مِّنْ خَشْیَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ تحقیقا شول کیمسه لرکه کندولر پروردکارلرینک
عقابی قورقوسندن صاقنمشلردر وَالَّذِینَ هُم بِآیَاتِ رَبِّهِمْ یُؤْمِنُونَ وشول
کیمسه لرکه کندولر پروردکارلرینک آیاتنه ایمان کتورورلر وَالَّذِینَ هُم
بِرَبِّهِمْ لَا یُشْرِكُونَ وشول کمسه لرکه کندولر پروردکارلرینک عبادتنده
نه خفی ونه جلی اورتاق قیلمازلر وَالَّذِینَ یُؤْتُونَ مَا آتَوا وشول کمسه لر
که صدقاتدن ویره جکلری شیئی ویرورلر وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ وحال بوکه کوکللری
قورقمشدرلرکه شاید کندولردن قبول اولنمیه أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
رَاجِعُونَ اول سببدنکه علی التحقیق کندولر پروردکارلری سمتنه دونیجیلردر
واو صدقاتدن اوزرلرنه خفی اولان تقصیری سبلوریس قورقارلر کیم انک
سببیله مؤاخذ اولنورلر أُولَٰئِكَ یُسَارِعُونَ فِي الْخَیْرَاتِ اول کروه که
اوصاف مزبوره ایله متصفدرلر طاعاتک ایشلمسنه رغبت ایدوب
شتاب ایدرلر وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ وکندولر اول خیراته لخوندن اول
نایل اولورلر وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا دخی بجانه تکلیف ایتمزوز بر نسنه
مکر طاقتی قدر وَلَدَیْنَا كِتَابٌ وقتمزده برکتاب وارکه یَنطِقُ بِالْحَقِّ
دوغرولغی سویلر ایچنده خلاف واقع بولنمز واول لوح محفوظدر وَهُمْ
لَا یُظْلَمُونَ وکندولر عقابی ارتمسیله وثوابک نقصانیله ستم کورمش
قیلنمازلر بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا بلکیم کفره نک کوکللری بودن ولان
جماعتک اوصافنده برغفلتده درکه انلری قابلمشدر وَلَهُمْ أَعْمَالٌ
مِّن دُونِ ذَٰلِكَ دخی کفاره مکه یه شرکدن اشغه بد ایشلر وار هُمْ لَهَا
عَامِلُونَ کندولر انلرک ایشلمسنه معتاددرلر حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِیهِم
بِالْعَذَابِ اول وقته دکین که ارباب تنعم اولانلرین آجلق اشکنجه سیله
الدوغرم إِذَا هُمْ یَجْأَرُونَ بلا توقف کندولرین بادایدرلر لَا تَجْأَرُوا
الْیَوْمَ انلره دینلور بوکون فریاد ایتمک إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ تحقیقا
که سیز بنم طرفمزدن یاردم اولنمزسیز قَدْ كَانَتْ آیَاتِي تُتْلَىٰ عَلَیْكُمْ بی شک کیم آیاتم

اوزدکی اوقوردی فَكُنتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ پس اوکجه لرکز اوزره دونرکز کور
مُسْتَكْبِرِینَ بِهِ اول حالده که کتابمک آیاتنه تصدیق ایتمیوب تکبر ایدرسیز
سَامِرًا تَهْجُرُونَ کیجه صحبت ایدوکوز قرآنک شاننده هذیانات ایدرسیز
أَفَلَمْ یَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ پس نیچون قرآنک اعجازنده تفکر وتامل ایتمزلر تاکیم بیله لر
بوکونه اعجازه جامع اولان سوزنک البته خدادن صادر اولمشدر أَمْ
جَاءَهُم مَّا لَمْ یَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِینَ یاخود کندولره کلدیکی کتاب ورسولدن
شول شی که ... اولان پدرلرینه کلمدیکی تاکه انی استبعاد ایده لر وبو محل
استبعاد دکلدر زیرا خدانک عادتی انک اوزره جاری اولدیکه هرزمان
اولمیجق مدتده خلقه برکتاب ورسول کوندرر أَمْ لَمْ یَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ
یاخود کندولره رسول اولان وجود شریفک امانت وحسن خلقله بیلمدیلرمی
فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ که کندولر انی دعواسی انکار ایدیجیلردر بو دخی خلاف
واقعدر زیرا انک صدق وامانتی فوق الحد قتلرنده ثابت اولمشدر
أَمْ یَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ یاخود دیرلرمی که رسولده برجنون وار پس انک سوزنه
اعتماد ایتمزلر بو دخی کندولره مسلم دکلدر ایکچونکه قولری انک عقلنه
اعتراف ایتمشلردی ولیکن حقیقة الحاله نظر اولنجه بو امورک بریسی کفرلرنه
سبب دکلدر بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ بلکیم سبب بودرکه محمد
المصطفی کندولره دوغرلغله کلدیکی وانلرک چوغی دوغرولغی سومیوب
اکراه ایدرلر زیرا حق اولان شی آرزولرنه وشهوتلرنه مخالفدر وَلَوِ اتَّبَعَ
الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ واکر دوغرولق آرزولرنه اویوب وجودده متعدد معبودلر
اولسیدی لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِیهِنَّ البته کوکلر ویر وانلرده
اولان اشیا بوزلوردی بَلْ أَتَیْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ بلکیم انلره وعظ ونصیحته مشتمل
اولان کتابلرین کتوردک فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ پس انلر وعظ ونصیحتلرندن
یوز چویرمشلردر أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا یاخود رسالتک تبلیغی اوزره سن
انلردن اجرت طلب ایدرمیسن که انلر بودکلو قچنورلر وبو سببدن متصور دکلدر
فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَیْرٌ زیرا پروردکارک منقطع اولمیان رزقی انلرک اجرتندن
یکرکدر وسنک اعتقادک کادرستدر وَهُوَ خَیْرُ الرَّازِقِینَ وکندودر
روزی ویرنلرک یکرکی وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِیمٍ دخی تحقیقا
سن انلری بردوغری یوله چاغررسن وَإِنَّ الَّذِینَ لَا یُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ وبی شبهه کیم دوزجزایه تصدیق ایتمیانلر دوغری

یولدنا انحراف ایتمشلردر ولو رحمناهم وکشفنا ما بهم من ضر واکر بز مکه کفارینک اسیرلکیو اوزرلرینه مسلط اولان قحطلک ضررندن قالدرسیدک لّلجوا فی طغیانهم یعمهون البته کفرلرنده افراط ایتمکه وبعمهوندن یعنی ثابت ومستقیم اولمیوب سرکردان اولدقلری حالده کتوردیلرکه مکه خلقی اونده اودکلو قحط مسلط اولدیکه قانی دوه نک یونیله قارشدروب بیدیلر بعده ابو سفیان حضرتک درکاه معلاسنه کلوب دیدی سن کمانک ایلدیکین که خلق ایچون رحمت کلدک ومکه خلقنک بدرلرینی قلیجله قیردک واولادلرینی آجلغله حق جل وعلا اول آیتی منزل ایتدی وانک مصداقنی بو آیتیله بیان بیوردی ولقد اخذناهم بالعذاب دخی قسم اولسون که کفار مکه یی بدر کوننده قتل اشکنجه سیله الدق فما استکانوا لربهم پس پروردکارلرینه خشوع وتذلل ایتمدیلر وما یتضرعون ودیلوا دمدیلر بلکه سرکشلکلری اوزره ثابت اولدیلر حتی اذا فتحنا علیهم بابا ذا عذاب شدید اول وقته دکین که اوزرلرینه برقتی اشکنجه آیتسی قاپوسنی آچدق اذا هم فیه مبلسون اول وقت کندولر آنده متحیر ونا امید اولورلر وهو الذی انشا لکم السمع والابصار داوددر اول پروردکار که سیزک ایچون قولاق وکوزلر پیدا ایتدیکه تاکه انلرله آیاتی ادراک ایده سیز والافئدة وکوکللر سیزک ایچون خلق ایتدی تاکه انلرله تفکر ایدوب دلائل قدرتی فهم ایده سیز قلیلا ما تشکرون بو نعمتلرک مقابله سنده غایتله از شکر ایدرسیز وهو الذی ذراکم فی الارض دخی کندودر اول خالق ذو الجلال که سیزی یر یوزنده منتشر قیلدی والیه تحشرون ودخی زندکیسندن انک حکمنه جمع اولنورسیز وهو الذی یحیی ویمیت وکندودر شول قادر علی الاطلاق که جان ویروب جان آلور وله اختلاف اللیل والنهار دخی فرمانه مخصوصدر کیجه وکوندزک اختلافی افلا تعقلون پس نیچون فکرله تعقل ایتمزسیز که بو کونه اشیایه قادر اولان البته حشر ونشر اوزره دخی قادردر بل قالوا مثل ما قال الاولون بلکه کفار مکه دیدیلر کچمشلرک دیدیکی کبی قالوا ائذا متنا وکنا ترابا وعظاما ائنا لمبعوثون که دیدیلر آیا بز اولوب طپراق وکوکلر اولدقده علی الحقیقه بز دیریلوب کوندرلمش اولورمیوز لقد وعدنا نحن وآباؤنا هذا من قبل تحقیقا که بزه وبدرلریمزه بو سوزی وعد اولندیکه بوندن اسبق ان هذا الا اساطیر الاولین بو سوز بر نسنه دکلدر الا کچمشلرک افسانه لری قل لمن الارض ومن فیها سویله کیمه دریر وانده اولان اشیا ان کنتم تعلمون

اکرادبار

اکر ادبار دانش ایدرسکز سیقولون لله بی شبهه که دیرلر خدا عز وجله مخصوصدر قل افلا تذکرون سویله انلره که معترف اولدیغکز نسنه دن تذکر ایچون بیدار اولوب فهم ایتمزسیزکه کائناتی ابتدا ایجاد ایدن قادر مختار اعاده سنه دخی تواناد‌ر قل من رب السموات السبع ورب العرش العظیم سویله کیمدر یدی کوکلرک خالقی واولو عرشک پروردکاری سیقولون لله البته دیرلر انک تربیتی ایزد ذو الجلاله مخصوصدر قل افلا تتقون سویله پس نیچون عقابندن قورقمزسیز قل من بیده ملکوت کل شیء سویله کیمدرکه هر شیئک نهایت تصرفی الندهدر وهو یجیر وکندو ایستدوکی کیمسنه یه امان ویروب صاقلر ولا یجار علیه واوزرینه امان ویرلمز یعنی بر کیمسه نک تعذیبنی قصد ایدیجک بر کیمسه مانع اولوب معذب اولان کیمسه یه امان ویرمز ان کنتم تعلمون اکر سیز بیلوردایدیکوز سیقولون لله بی شبهه که دیرلر مذکور اولان اشیانک تصرفی ایزد ذو الجلاله مخصوصدر قل فانی تسحرون سویله پس قندن الدنورسیزکه طریق حق واضح ایکن اندن عدول ایدرسیز بل اتیناهم بالحق بلکه انلره دوغرولغی کتوردک وانهم لکاذبون دخی بلا شبهه کیم کندولر یلانجیلردرکه انی انکار ایتدیلر ما اتخذ الله من ولد تکری تعالی اصلا اوغول ایدنمدی وما کان معه من اله دخی کندو سیله هیچ بر معبود یوق ایدی واکر کندو سیله بر معبود دخی اولسیدی اذا لذهب کل اله بما خلق البته اول وقت هر بر معبود یرتدوغی شیء الوب کیدردی ولعلا بعضهم علی بعض وبی شبهه کیم بیرلری بیرلری اوزره یوجه لنوب غلبه ایدردی سبحان الله عما یصفون اوغول وشریکدن وصف ایتدوکلری اشیادن خدا عز وجل منزه ومقدسدر عالم الغیب والشهادة کیزلی واشکار اولان امورده دانا فتعالی عما یشرکون پس ایتدوکلری اشراکدن یوجه لندی قل رب اما تربنی ما یوعدون ای محمد سویله یا الهی کفاره عذابدن وعد اولندوقلری نسنه یی اکر بکا کوسترورسن رب فلا تجعلنی فی القوم الظالمین ای پروردکارم بنی ستم ایدن کروه زمره سنده قیلمه یعنی عذابده بنی انلره مقارن قیلمه بیلمک کرک کیم خدا عز وجل حبیبنه تواضعی تعلیم ایتمک ایچون بو دعای تلقین ایتدی یا خود تنبیه ایتمک ایچون که کاه اولور کیم ظالملرک شامتی انلره علاقه سی اولمیانه دکر وانا علی ان نریک ما نعدهم لقادرون دخی علی التحقیق بز توانالرز انک اوزره که سکا کوستره لم نچه شیء که بیز انلره وعده ایدرز ادفع بالتی هی احسن السیئة کندو ذاتنده غایتله کوزل اولان خصلتله بدلکی کیدر یعنی بر کیمسه دن بر بدلک

صدور ایدیجک انی احسان ایله یا خود اندن تغافل ایتمکله دفع ایت اما بو شرط ایله
که ذنب لغه وخوارلکه مؤدی اولمیه نحن اعلم بما یصفون بیز انلری سز
شول شیئه که سکا نسبت ایدرلر قل رب اعوذ بک من همزات الشیاطین
دخی سویله ای خداوندم سکا صغنورم دیولرک وسوسه لرندن واعوذ
بک رب ان یحضرون وای پروردکارم سکا التجا ایدرم انلرک حاضر
اولمقلرندن حتی اذا جاء احدهم الموت متعلقدر یصفون لفظنه یعنی سنی
بد لکله وصف ایتمکده مستمر اولورلر اول وقته دک که بیرلرینه موت کلمک قال
رب ارجعون حسرتیوزندن دیر ای پروردکارم بنی دنیایه دوندر ضمیر جمع تعظیم
مخاطب ایچوندر لعلی اعمل صالحا فیما ترکت شاید بن ترک ایتدوکم نسنه ده بر کوزل
ایش ایشلیم یعنی شاید دنیایه دوندکده ایمان کتوروب بر کوزل ایشله یم
کلا بردخی دنیایه کلمکه امید دوتمسون انها کلمة هو قائلها تحقیقا که رب
ارجعون اخرنه دک بر سوزدر که کافر اولان کیمسنه انی سویلیجیدر ومن ورائهم
برزخ دخی کفر ایدنلرک اوکندن بر حائل وار که کندولرین دنیایه کلمکدن منع ایدر
واو قبردر الی یوم یبعثون اول کونه دک که قبوردن بعث اولنورلر فاذا نفخ
فی الصور پس چونکیم قیام ساعت ایچون صوره اوفورلر فلا انساب بینهم
یومئذ خصمنلکلر ارالرنده اول کونده اولماز ولا یتساءلون ونه بیرلری بیرلرینک
حالن صوردن نفسلرنده مشغول اولدوقلری ایچون فمن ثقلت موازینه پس هر کروه
که کوزل اعمال الله ترازولری آغر اولدی فاولئک هم المفلحون پس انلردر اول
جماعت که کندولر قورتلمشلردر ومن خفت موازینه وهر کروه که ترازولری بد
اعمال ایله یونکل اولدی فاولئک الذین خسروا انفسهم انلردر شول کروه که جانلرین
اوتوردیلر یعنی سرمایه عمری باد غفلته ویروب استعداد تحصیل کمالی نفسک
آرزولرینه تبدیل ایتدیلر فی جهنم خالدون دوزخده همیشه اقامت ایتمشلردر
تلفح وجوههم النار آتش یوزلرین یاندورور وهم فیها کالحون وحال
بو که انلر ایچنده یوزلرین کشتمشلر شدت المدن کندولره دینلور الم تکن
آیاتی تتلی علیکم آیا بنم آیاتم اذکره اوقنمز میدی فکنتم بها تکذبون
دوعقبنده انلره تصدیق کتورمزدکوز قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا
دیدیلر ای پروردکارمز بدلکمز اوزریمزه غلبه ایتدی که نتیجه سی بو اولدی
وکنا قوما ضالین وبز حقدن آزمش بر کروه ایدک ربنا اخرجنا منها
ای پروردکارمز بزی دوزخدن چیقر فان عدنا صکره پیغمبرلری تکذیبه

ایتمکه

ایتمکه دونرسک فانا ظالمون بی شبهه که بز اول محل ستمکار اولورز
قال اخسئوا فیها حق جل وعلا انلره دیدی خوارلک سکونی سکوت ایدک ولا تکلمون
واصلا بنمله بو سوز سویلمک که جهنم محل سؤال دکلدر انه کان فریق من عبادی
تحقیقا شان بودر که قوللرمدن بر کروه وار ایدی که یقولون ربنا آمنا فاغفر لنا
وارحمنا دیرلردی پروردکارمز سکا ایمان کتوردک بس کناهلرمزی بیزه باغشله وبیزی
اسیرکه وانت خیر الراحمین وسن اسیرکیانلرک ییکرکیسن فاتخذتموهم سخریا
پس انلری استهزا ایدندکوز یعنی انلره مبالغه ایله استهزا ایدردکوز حتی انسوکم
ذکری ولطیفه دک که بنی یاد ایتمککزی اونتدردیلر یعنی ودکلوا استهزا ایتملرنه مشغول
اولدکوز ذکر ... اونتدکوز وکنتم منهم تضحکون وسیز انلرک احوالندن کلوردکوز
استهزا یوزندن انی جزیتهم الیوم بما صبروا تحقیقا که بن بو کون انلره مکافات ایتدم
اذیتکوز اوزره صبر ایتدوکلری مقابله سنده انهم هم الفائزون تحقیقا که انلر
کندولردر جمیع دلکلره نائل اولوب زحمتلردن قورتلانلر قال کم لبثتم فی الارض عدد سنین
حق تعالی کفاره دیدی سیز صاغ ایکن واولمش ایکن یرده نقدر دوردکوز ییللرک صاییجهتندن قالوا لبثنا
یوما او بعض یوم جهنمده طول اقامتلرندن اوتری دیدیلر یرده بر کون یا بیر کونک بر مقدار اقامت ایتدک فاسئل العادین
پس تحقیقن استرسک ضبط ایدنلردن انک مقدارین صور قال سؤال رابعه مأمور اولان فرشته امر اولنمش جوابلرنده سویله
ان لبثتم الا قلیلا دنیاده دوردکوز الا بر آز مدت لو انکم کنتم تعلمون
اکر علی التحقیق سیز بیلمش اولسیدکوز کیم اقامتکوز غایتله آز ایدی افحسبتم
انما خلقناکم عبثا پس سیز کمان ایتدوکوزمی کیم بز سیزی یالکوز اویناق ایچون
یرتدق وانکم الینا لا ترجعون دخی کمان ایتدکوزمی کیم علی التحقیق سیز بزم
حکمنزه دوندرلمزسیز فتعالی الله پس ایزد ذو الجلال یوجه لندی الملک
الحق تصرف مطلقه سزاوار اولان پادشاه لا اله الا هو اندن اوزکه برکت
معبود یوقدر رب العرش الکریم جمیع اجرامه محیط اولوب اندن خیر و برکت
اینان اول جرمک خالقی ومن یدع مع الله الها آخر وهر کیم تنکری ایله بر معبوده
دخی عبادت ایدر لا برهان له به که اکا عبادت ایتمسنده کندوده بر دلیل
یوقدر فانما حسابه عند ربه بوندن اوزکه بر شیء یوقدر که ایتدوکی عملک
حسابی پروردکاری قتنده در انه لا یفلح الکافرون بی شبهه کیم شان بودر
بی دین اولانلر قورتلمزلر وقل رب اغفر وارحم دخی سویله یا الهی کناهلرمی
یارلغه ولطفکله بزی اسیرکه وانت خیر الراحمین وسن اسیرکیانلرک
ییکرکیسن اخبارده کلمشدر که بو سوره نک اولی واخری بهشتک کنجلرندندر

سورة النور مدنية وهي اثنتان واربع وستون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سورة بو قرآن مجیددن معین برمقدار سوردر که انزلناها انی عالم قدسدن جبرئیل علیه السلامك واسطه لریله ایندردك وفرضناها دخی بجنده اولان احکامی اوزرکه فرض قیلدق وانزلنا فیها آیات بینات دخی بجنده دلالتی روشن اولمش آیتلر ایندردك لعلکم تذکرون تاکه سیز پند اولوب محرمات‌دن پرهیز ایده سیز الزانیة والزانی هر زنا ایدن قاری وهر زنا ایدن کشی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة هر بیرینه دکنك ایله یوز اوردش اوردك بیلمك کرك کیم بو حکم شول کیمسه اوزره اجرا اولنور که حر وعاقل وبالغ اوله ومحصن اولمیه ومحصن اولان کیمسه‌نك حدی رجمدر ولا تأخذکم بهما رأفة وسیزی بو ایکی زنا ایدن کیمسه‌نك حالی سببیله برمهربانلك طوتمسون فی دین الله تکرینك طاعتنده وقوددن حدی اقامت ایتمه یعنی نجن بر کمسه‌دن زنا فعلی صدور ایدر اکا مرحمت ایدوب اوزرنه حدی اقامت ایتمه‌ده تقصیر ایتمك ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر اکر خدانك وحدانیتنه و روز جزانك اولمسنه تصدیق ایدر ایدکوز زیرا ایمان انی اقتضا ایدر که تکرینك حدودی اقامت اولنه ولیشهد عذابهما طائفة من المؤمنین دخی زنا ایدنلرك عذابلری وقتنده اهل ایماندن بر کروه حاضر اولسونلر تا که کمال تشهیرلری حاصل اولوب اول کونه فعله بر دخی معاوده ایتمیه‌لر الزانی لا ینکح الا زانیة او مشرکة فعل زنا ایله نکاب ایدن کیمسه نکاح ایتمز الا بر زنا ایدیجی عورت یا بر شرك کتورمش قاری والزانیة لا ینکحها الا زان او مشرك دخی زنا ایدیجی عورت انی بر کیمسه نکاح ایتمز مکر بر زنا ایدیجی کشی یا شرك کتورمش بر کشی زیرا اغلب بو که زانی اولان کیمسه صالحه اولان خاتونك نکاحنه رغبت ایتمز ومسافحه‌نك نکاحنه صالح اولان شخص میل ایتمز وحرم ذلك علی المؤمنین واو کونه ایو لنمك اهل ایمانه اوزره حرام اولدی یعنی اهل ایمان اولانه او کونه قاری ایو لنمك لایق دکلدر پس نظم کریمده تحریمدن مراد تنزیهدر ولیکن مبالغه ایچون تحریم عنوانیله ذکر اولندی و بر قولده بو حکم ابتدای اسلامده ایدی بعده وانکحوا الأیامی منکم آیتیله منسوخ اولدی زیرا لفظ ایامی سفاح ایدن قاریه متناولدر والذین یرمون المحصنات دخی شول کیمسه‌لر که محصن اولان خاتونلری زنا فعلنه نسبت ایدرلر ثم لم یأتوا بأربعة شهداء صکره انلری نسبت ایتدوکلری فعل اوزره دورت طانق کتورمزلر فاجلدوهم ثمانین جلدة پس اول کیمسه‌لری دکنکله سکسن اوردش اوردك ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا

وانده برشهادتلرینی قبوله کیرمك واولئك هم الفاسقون وانلر کندولر حدود الهیه‌دن تجاوز ایدنلردر الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا امکر شول کیمسه‌لر که ایتدوکلری قذف فعلندن صکره توبه ایدوب عملرین تحسین قیلدیلر که انلر فسقلق صفتندن خلاص اولورلر اما شهادتلری مقبول اولماز فان الله غفور رحیم پس تحقیق الله تعالی ذو الجلال توبه ایدنلرك کناهن غایتله ستر ایدوب کندولرین اسیرکر والذین یرمون ازواجهم دخی شول کیمسه‌لر که قاریلرین زنا فعلنه نسبت ایدرلر ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم وحال بو که کندولره طانقلر اولمیوب کندو جانلرندن اوزکه فشهادة احدهم اربع شهادات بالله پس بونلرك شهادتی الله یه دورت قسم ایدوب شهادت کتورمکدر یعنی دورت کرز تکریه قسم ایدوب شهادت کتوروب بو مضمونله کیم انه لمن الصادقین علی التحقیق کندو قاریسین زنایه نسبت ایتدوکده کرچك سویلیانلردندر والخامسة ان لعنة الله علیه ان کان من الکاذبین وبشنجی شهادت بو که صدقدن دور اولمق انك اوزره اولسون اکر قاریسین زنایه نسبت ایتدوکده یلانجیلردن ایسه بو صورتده کشینك کیفیت لعاندر بعده قاری ملاعنه تکلیف اولنور اینده یسه طلاقنه حکم اولنوب کشینك تصدیقی ساقط اولمله دك کشی کندوسنك حقنده دیدوکی سوزه معترف اولوب نکاحی باقی قالور یا خود کندوسی دخی ملاعنه ایلیه وانك صورتی بودر ویدرأ عنها العذاب دخی قاریدن حبسی دفع ایدر ان تشهد اربع شهادات بالله خدایه قسم ایدوب دورت شهادت کتورمسی یعنی دورت کرز قسم ایدوب شهادت ایلیه که انه لمن الکاذبین علی التحقیق قوجه سی کندوی زنایه نسبت ایتدوکده یلان سویلیانلردندر والخامسة وبشنجی شهادتی بو بله شهادت ایلیه کیم ان غضب الله علیها ان کان من الصادقین بی شبهه کیم خدانك خشمی اوزرنه اولسون اکر قوجه سی دیدوکی سوزده کرچك سویلیانلردن ایسه دیدیلر که قچن آیت قذف نازل اولدی سرور کائنات انی منبر اوزره اوقودی همان عاصم بن عدی انصاری قالقوب دیدی یا رسول الله جعلنی الله فداك قیلسون بر کیمسه کر عورتیله بر بیکانه کوریجك واروب دورت کیمسه شهادت ایچون احضار ایدنجه بیکانه ایشنی بتوروب کیدر واکر شاهدسز سوز سویلر سکسان دکنك اورلور واکر سکوت ایدر کوکلنده بر درد بیدا ایدر بو سوزی سویلیوب مسجددن طشره اولدی اثنای طریقده هلال بن امیه یه صاتنوب

جهره سنده بر بوزغونلق کوردی اندن سؤال ایتدیکه ملالکه باعث ندر هلال اکا جواب ویردیکه ای برادر عودت قرخوله [illegible] بر بیکانه کیمسنه کوردم عاصم ایتدی سبحان الله حالا حضرته بو کونه [illegible] ایتدم پس مسجده بیله دنوب حضرته صورت حالی عرض ایتدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم خوله یی احضار ایدوب اندن سؤال ایتدی اول دخی انکار ایتدی اول محل خوجل و ملاعنت حزبوده یی منزل قیلدیکم الحضرت صلی الله علیه وسلم حکم ملاعنه یی اجرا ایدوب فرقتلرینه حکم ایتدی **وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ** واکر خدانک فضل و مهربانلکی سزکره اولمسیدی **وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ** و بی شبهه اکر خدا عز شانه توبه یی قبول ایدوب درست حکم ایدیجی اولمسیدی البته سیزی رسوا ایدردی کتورد بلانه سرور کائنات بعض غزالرنده ام المؤمنین حضرت عائشه صدیقه بیله [illegible] کتورمشیدی غزادن دوندوکلرنده برکیجه ام المؤمنین هودجندن قضاء حاجته چیقدی دوندکده کردنده اولان بویونباغی غایب قیلوب کندوکی بیره انی ارامغه واردی بریدن کوچ اولوب بندوکی دوه یی یدن کیمسنه حکوب کیندی اول کمانله حضرت صدیقه هودج ایچنده در بعده حضرت صدیقه دونجه یورتده بر کیمسه کورمدی انده اوتورمش قالدی کیرودن صفوان بن المعطل السلمی رضی الله عنه کلوب برقرالتی کوردی بیلدیکه سرور کائناتک حرم محترمیدر همان دوه سن چوکروب ام المؤمنین رضی الله عنها اکا سوار اولوب حضرت صفوان دوه نک یولارینه یاپشوب لشکره دکین ایلتدی ارباب نفاقک برقحی اول جناب عفت مآبک عرض محترمی حقنده لایق اولمیان سوزلری ایراد ایتدیلر حق جل و علا اونک عفتنه شهادت ایدوب بو اون سکز ایتی منزل ایدوب بیوردی **إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ** تحقیقا شول کیمسه که صرف بلا ایله کلدیلر **عُصْبَةٌ مِنْكُمْ** سیزدن بر کروه در لر عصبه اوندن قرقه دکین اولان جماعتدر وانلر عبد الله بن ابی و زید بن رفاعه و حسان بن ثابت و حمنه بنت جحش و مسطح بن اثاثه وانلره مساعد ایدن کیمسنه لردر **لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ** انی سیزه بر بد للکدر ایتمک **بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ** بلکه اوسیزه بر ایولکدر زیرا انک سببیله ثواب عظیمه نایل اولورسیز و تنکرینک قتنده معزز و مکرم اولدیغکوز بیلندیکه بو دکلو ایات عفتکوز ثابت اولمق ایچون ایندی و بو خطاب رسول اکرمه و ابی بکره و عائشه یه و صفوانه در **لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ** صرف بلایی کتوردن هر بر کشیه اولور **مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ** کناهدن قزندوغی شیئک سزاسی **وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ** وانلردن شول کیمسه که اول صرف بلانک بیوکنه مستولی اولوب سویلدی

لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ اکا اولو اشکنجه در **لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ** نیچون اول سوزی ایشتدوککوزده **ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا** اهل ایمان اولان [illegible] و اهل ایمان اولان عورتلر جانلری یا به سنده اولان اهل ایمانه ایولک کمان ایتمدیلر **وَقَالُوا هَٰذَا إِفْكٌ مُبِينٌ** دخی نیچون ایشتدوکلر دیمدیلر [illegible] اصرف بلا نلر بلیمک کرکدی که توبیخده مبالغه ایتمک ایچون و [illegible] ایتمک ایچون که ایمان خیر ظن اقتضا ایدر بو ایتده خطابدن غیبته عدول اولندی **لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ** نیچون دیدوکلری سوزاوزره [illegible] طانق کتورمدیلر **فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ** پس چونکه طانقلری کتورمدیلر **فَأُولَٰئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ** اول کروه خدانک حکمی قتنده کندولر دیلان سویلیانلردر **وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ** دخی اکر تنکرینک احسان و مهربانلکی [illegible] اولمسیدی **فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ** بو جهانده توبه یه توفیق و برمکله او بر جهانده عفو و مغفرتله **لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ** البته سیزه بر اولو اشکنجه دکردی اول نسنه ده که صرف بلادن صدیقه شاننده خوض ایدوب سویلردکوز **إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ** اول محل که دیللرکوزله انی الوردکوز یعنی بیکدیگرکوزدن اوتری سؤال اولنوب انی الوردی **وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ** و اغزلرکوزله سویلرسیز اول شئی که سیزه انکله بر بیلکی یوقدر یعنی قلوبک مساعده سی سیزکله اولمیوب انجق اغزلره مخصوص بر سوز سویلرسیز **وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا** و انی بر قولای ایش صانورسیز **وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ** و حال بوکه او خدانک قتنده بر اولو کناهدر **وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ** دخی نیچون انی ایشتدککوزده **قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَٰذَا** دیمدکوز بیزه جایز و لایق دکلدر که بو کونه ناسزا سوزی اغزمزه الهلم **سُبْحَانَكَ** منزه سن یا الهی اندن که پیغمبرکک حرمنده بو کونه شیئ اوله **هَٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ** بو افک سوز که اهل نفاق دیدیلر بر اولو یالان بغلمقدر **يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا** ایزد ذو الجلال سیزه پند ویرور تاکه بو کونه سوزه مادام که زنده سیز دونمیه سیز **إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ** اکر اهل ایمان ایدکوز زیرا ایمان بر بنده مسلمانک عرضنه طعن ایتمکدن مانعدر خصوصا سید الکونین حرمنده **وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ** دخی تنکری تعالی شرایع و محاسن آدابه اوزره دلالت ایدن ایاتی بیان ایدر تاکه نصیحت پذیر اولوب مؤدب اوله سز **وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ** و ایزد ذو الجلال جمیع احوالده دانا تدبیرلرنده درست حکم ایدیجیدر **إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا** تحقیقا شول کیمسه لر

كه ايمانه كلان كيمسنه لرك حققنده بد فعلك فاش اولمسين سيوه‌رلر لهم عذاب
اليم انلره بر دردناك اشكنجه وار في الدنيا بو جهانده حد اورلمقله والآخرة
واو بر جهانده جهنم آتشيله والله يعلم وايزد ذو الجلال كوكلرده اولان اسراري
بيلور وانتم لا تعلمون وسيز بيلمزسيز پس صورت ظاهرده ثابت اولان نسنه ايله اوزره
سيز حكم ايدك وسينه لرده مضمر اولان بدلكك سزاسي خدا تعالى
مفوضدر ولولا فضل الله عليكم ورحمته دخي اكر تنكرينك كرمي ومهرباني نكز اوزره
اولمسيدي وان الله رؤف رحيم دخي على التحقيق تنكري كمال رحمتله مهربان والبته
البته عفو ايتكز تعجيل اولنوردي يا ايها الذين آمنوا اي ايمان كلان كيمسنه لر لا تتبعوا خطوات
الشيطان بد فعلي فاش ايتمكله ابليس شقينك آدملرنه يعني وسوسه سينه اويمك
ومن يتبع خطوات الشيطان وهر كيم ابليس لعينك آثارنه ايزينه ايله بلا شبهه كمراه اولور
فانه يأمر بالفحشاء والمنكر زيرا على التحقيق شيطان شقي كه قبيح اولان ايشك
وشرعا ناپسنديده نسنه نك فعلنه امر ايدر ولولا فضل الله عليكم ورحمته دخي اكر تنكرينك
احسان ورحمتي اوزركزه اولمسيدي ما زكى منكم من احد ابدا سيزدن اصلا بر فرد زمانك
آخرنه دك پاك اولمزدي ولكن الله يزكي من يشاء ولكن ايزد ذو الجلال ايستدوكي كيمسنه
پاك قيلور والله سميع عليم وخدا عز وجل خلقك سوزين ايشدوب نيتلرنه درست
دانادر كتوردكلركم حضرت صديق رضي الله عنه ابدا بجدي كيم فقرا و مهاجريندن اولان
خاله سي اوغلي مسطح اوزره انفاق ايتميه اولسيدن كه حضرت صديقه حققنده ناسزا سوز
سويليانلرك بريسي اول بد زبان ايدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي ولا يأتل
اولوا الفضل منكم والسعة دخي سيزدن دينده فضيلت صاحبي ومالده وسعت
ارباب اولان كيمسنه لر قسم ايتمسونلر كه ان يؤتوا اولي القربى والمساكين والمهاجرين في سبيل الله
بر نسنه احسان ايتميه لر خصملك آيه سي اولانلره دي قسللره وخدا يولنده هجرت ايدنلره وليعفوا
وانلردن صدور ايدن سوزك مكافاتندن واز كچسونلر وليصفحوا وايتدوكلري ايشدن يوز
چيوروب اغماض ايتسونلر الا تحبون ان يغفر الله لكم سيومزميسيز كه ايزد ذو الجلال
عفوكز مقابله سنده سيزه مغفرت ايده والله غفور رحيم وخداي ذو الجلال كمال
قدرتيله كنهكارلرك صوچيني سزا ايدوب كندولرين اسركر پس خدانك اخلاقيله تخلق
ايدك ان الذين يرمون تحقيقا شول كيمسنه لر كه زنا فعلنه نسبت ايدرلر المحصنات عفت
صاحبي اولان محصنه خاتونلري الغافلات كندولره نسبت اولان شنيعدن بيخبر اولانلري
المؤمنات خدايه و رسولنه ايمان كتوردنلري لعنوا في الدنيا والآخرة بو جهانده واو بر جهانده
خدانك رحمتندن دور قيلنديلر يعني بو كوزل اوصافله موصوف اولان خاتونلري قذف ايدن

كيمسنه لر ايكي جهانده لعنتلودرلر ولهم عذاب عظيم وانلره بر اولو اشكنجه وار يوم تشهد
عليهم اول كونده كه اوزرلرنه طانقلق ايدر السنتهم دللري وايديهم والكري
وارجلهم وآياقلري بما كانوا يعملون ايشلدوكلري ايشله يعني حق جل وعلا
من بو ... اعضايه قوت نطق ويروب ايشلدوكلري نسنه ايله معترف
اولورلر يومئذ يوفيهم الله دينهم الحق اول كونده ايزد ذو الجلال
ثابت وصحيح اولان سزالرين بالتمام كندولره يتشدرور ويعلمون ان الله
هو الحق المبين دخي بيلورلر كيم على التحقيق تنكري تعالى كندو ذاتنده ثابت
الوهيتي ... ظاهردر كه اندن اوزكه لر كندويه شريك اولمازلر وكندوسندن
غيري بر فرد ثواب وعقاب ويرمكه قادر دكلدر الخبيثات للخبيثين بد
اولان خاتونلر بد اولان كشيلره در والخبيثون للخبيثات وعكسي اويله در
والطيبات للطيبين وپاك اولان خاتونلر پاك اولان مردلره در
والطيبون للطيبات وبر عكس يعني هر كس كندويه هم وصف اولاني
ايلور اولئك اول كروه يعني سرور كائنات وحضرت عائشه وصفوان
مبرءون مما يقولون اهل نفاق حقلرنده اسناد ايتدوكلري سوزدن منزه درلر
زيرا كرچه سويلمش اولسيدلر اول سوزي ممكن دكل ايدي كه حضرت
عائشه حضرت صلى الله عليه وسلمك زوجه سي اوله لهم مغفرة ورزق
كريم انلره بر اولو يارلغمق وار وبر كوزل روزي واندن مراد بهشت برنندر
بيلمك كركدر كيم حضرت عائشه نك برآءتنده نازل اولان آيات بونده منتهي
اولدي يا ايها الذين آمنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم اي اهل ايمان اولانلر
سكني ايتدوكوز ايولردن اوزكه ايولره كيرمك حتى تستأنسوا كيرمكه
دستور آلمينجه وتسلموا على اهلها واول ايولرك ايه لري اوزره سلام
ويرمينجه حديث شريفده كلمشدر كه ايولره سلام ويرمك بوكونه اولور كه
بر ايوك قاپوسنه كليجك كركدر كه سويليه السلام عليكم ادخل اوچ كره ذلكم
خير لكم دستور الوب سلام ويرمككوز سيزه خيرلودر لعلكم تذكرون
سيزه بو حكم ديلدي تا كه سيز اتوا اولان شيء ... فان لم تجدوا فيها احدا
پس اكر ايولرده بر كيمسه بولمزسيز فلا تدخلوها انلره كيرمك حتى يؤذن
لكم سيزه اذن اولمينجه يعني بر كيمسه كلوب سيزه اذن ويرمينجه وان قيل لكم ارجعوا
فارجعوا واكر سيزه دينلور كيم دونك بلا توقف دونك الحاح ايتمك هو ازكى
لكم اولدونمك قاپو اوزره دوروب الحاح ايتمكدن پاكيزه ترددر والله بما تعملون

علیمٌ وخدای متعال ایشلدککوز نسنه یه کما ینبغی دانادر پس امر اولندیغکوز
شیئه امتثال ایتمککوزی ایو بیلور مرویدر که حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه
سرور کائناتدن صوردیکه یا رسول الله حق جل وعلا فرمان ایتدیکه بر توه
سیزه دستور اولمینجه کیرمک پس تجارت ایچون سفرا ایتدوککزده انلره قونرز
دخی اذن النمسی لازممیدر حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لیس علیکم
جناحٌ ان تدخلوا بیوتاً غیر مسکونةٍ اوزدکوزه برکناه یوقدر سکنی
اولنمش ایولره کیرمکدن فیها متاعٌ لکم ایچلرنده سیزه مجنهلرین نفع وار
اسی وصاوقدن صاقنمق کبی واسباب اثقالکزی ایچنده صاقلمق کبی
والله یعلم ما تبدون وما تکتمون واول حق جل وعلا آشکار ایتدوککوز
نسنه یی وکیزلو قیلدوغکوزی بیلور بو آیتی وعیددر شول کیمسنه که فساد
ایچون بر یره کیره قل للمؤمنین سویله یا محمد اهل ایماندن یغضوا من ابصارهم
کوزلرین نامحرملردن بقمقدن قپاسونلر ویحفظوا فروجهم وحرامدن فرجلرین صاقلسونلر
ذلک ازکی لهم نامحرمدن کوزی قپامق وحرامدن فرجی حفظ ایتمک کندولره
پاکیزه تردر ان الله خبیرٌ بما یصنعون بی شبهه کیم خدا عز وجل ایشلدوکلری
شیئه درست ودانادر که اعضالرین قنقی شیئده استعمال ایتدوکلرینی بیلور
وقل للمؤمنات یغضضن من ابصارهن دخی اهل ایمان اولان خاتونلره
سویله نامحرم اولان کشیلره بقمقدن کوزلرین قپاسونلر ویحفظن فروجهن
دخی زنا فعلندن فرجلرین صاقلسونلر ولا یبدین زینتهن دخی خلخال ودونلر
کبی ودستکلو کبی بزکلرین ظاهر قیلمسونلر اجنبیلره الا ما ظهر منها مکر
شول نسنه که بر ایشی مباشرت ایتدوکلرنده اندن ظاهر اولمکده اندن اوزلرینه
برحرج اولماز اوزک وکوملککلرینک ایتکی دامنکی کبی ولیضربن بخمرهن علی جیوبهن
دخی مقنعه لرین یاقه لری اوزره صالسونلر کردنلرین ستر ایتمک ایچون ولا
یبدین زینتهن دخی زینتلرینک یرلرین بر کیمسنه یه اظهار ایتمسونلر الا لبعولتهن
مکر قوجه لرینه کیم زینتک انلر ایچوندر او آبائهن یا پدرلرینه او آباء بعولتهن
یا قوجه لرینک پدرلرینه او ابنائهن یا کندو اوغوللرینه او ابناء بعولتهن یا قوجه
لرینک اوغللرینه او اخوانهن یا کندو قرنداشلرینه او بنی اخوانهن یا قرنداشلرینک
اوغللرینه او بنی اخواتهن یا باجیلرینک اوغوللرینه یعنی قادینلرک کردنلری
والکری وقولاقلری وطوپوقلری کبی اعضا بو مذکور اولان کیمسنه لره کورنسه اوزلرینه
برکناه اندن اولماز زیرا بونلرله مداخله لری چوقدر پس بونلردن صاقنسه لر

اوزلرینه حرج اولمیه وهم بونلرک طرفندن فتنه آز متوقع اولور او نسائهن
یا کندو [illegible] اولان قادینلره یعنی زینت یرلرینی مؤمنه اولان خاتونلره
کوسترسونلر [illegible] اول مال که باس یوقدر اما کافره اولان قادینلره کوسترملری
جایز دکل [illegible] یوک کوسترملری [illegible] دنلرین طله حسن وجمالرین کشیلرینه وصف ایدرلر او ما
ملکت ایمانهن [illegible] یا صاغ الّری مالک اولدوغی کیمسنه لره بو نصک ظاهری قول
وقرواشه [illegible] ایدر لکن حضرت امام اعظم قدس سره انی قرواشه مخصوص قیلوب
قولی اجنبی [illegible] دوتدی او التابعین غیر اولی الاربة من الرجال یا کشیلردن
شول کیمسنه [illegible] قادینلره حاجت ایه لری اولمیوب انجق طعام ایچون خلقه
تبعیت ایدرلر انلره دخی کورنسه اوزلرینه کناه اولماز او الطفل الذین لم یظهروا
علی عورات النساء یا قادینلرک عورتلری اوزره اطلاع ایتمیان اوشاقلر تمییزلری
اولمدوغی جهتدن ولا یضربن بارجلهن دیو یرودکلرنده ایاقلریله یره اورمسونلر
لیعلم ما یخفین من زینتهن که خلخاللری صدا ویروب زینتلرندن نه صاقلدوقلری
نسنه بیلنه وتوبوا الی الله جمیعا ایه المؤمنون دخی تکری سمتنه قونوز توبه
ایدوب دونک ای اهل ایمان اولان کیمسنه لر لعلکم تفلحون تاکه سیز ایکی جهانک
سعادتنه نائل اولوب زحمتلردن قورتیله سیز چونکیم حق جل وعلا انسابک تضییعنه
موجب اولان سفاحک اسبابندن زجر ونهی ایتدی حفظ انسابه وبقاء نوعه موجب
اولان نکاحه فرمان ایدوب بیوردی وانکحوا الایامی منکم دخی سیزدن ارکن اولان
کشی یی وارکن اولان عورتی ایولندرک ای ولایت صاحبی اولانلر والصالحین
من عبادکم وامائکم دخی قوللرکوزدن وقرواشلرکوزدن کوزل عمللو اولانلری ایولندرک
ان یکونوا فقراء اکر ایولنان کیمسنه لر یوقسللر ایسه یغنهم الله من فضله ایدر
ذو الجلال کندو کرم واحساندن انلری بای قیلور بو حکم خدانک مشیتیله مقیددر
والله واسعٌ وخدا عز شانه وسعت صاحبیدر نعمتی نفوذ بولماز علیمٌ ارباب استحقاقه
دانا ولیستعفف الذین لا یجدون نکاحا دخی حرامدن نفسلرین منع ایتسون شول
کیمسه لر که اسباب نکاحه بولمازلر حتی یغنیهم الله من فضله ایدر ذو الجلال کرم
واحساندن کندولرین بای ایدنجه که کبین ویرمکه قدرتلری اوله والذین
یبتغون الکتاب دخی شول کیمسه لر که مکاتب اولمق ایسترلر مما ملکت ایمانکم صاغ
اللرکوز مالک اولدوقلری قوللر وقرواشلردن فکاتبوهم انلری مکاتب ایدک بیلمک
کرک کیم عقد مکاتبه نک صورتی آغا قولنه سویلیه بکا بو دکلو مال ویره ایدوب کتوردر
ایسک آزاد اولورسن بنده دخی انی قبول ایدوب بالتمام انی ادا ایدیجک آزاد اولور

وبو ایش اول محل مستحسن اولور إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا اكر انلرده بر ایولك بیلورسیز
یعنی اوزرلرینه مقنن اولان مال کتابتی ادا ایتمکه لیاقتلری وار ایسه وَآتُوهُمْ
مِنْ مَالِ اللَّهِ دخی تنکرینک مالندن انلره ویرك الَّذِي آتَاكُمْ سزه ویردوکی و احسان ایتدیکی یعنی ای اهل اسلام مکاتب اولان کوله‌کزه ویرکز ده بدل رقبتدن
ازاد ایتمک ایچون مال ذکوندن انلره برشی ویرك تاکه عفو ایتدکلری بدلندن
سهولتله عبودیت رابعه صبر کتوره دیلرکه عبدالله بن ابیک الی قرواشی وار ایدی زنا فعلنه
کندولرین اکراه ایدردی اوزرلرینه بر مقدار شی کسم ایتمشدی انلردن ایکیسی کلوب رسول الله‌ه
شکایت ایتدیلر حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ دخی
قرواشلریکزی زنا فعلی اوزره اکراه ایتمک إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا اکر نفسلرینی حفظ ایتمک
استرلرسه یعنی هر حال اوزره انلری زنا فعلنه اکراه ایتمک پس قصد صورتنه بنا بو حکم
شرطله تقیید اولندی لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا یقین اولان صنعتک مالن طلب
ایتمک ایچون انلری زنا فعلنه اکراه ایتمك وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ و هر کیم قرواشلری زنانك
فعلی اوزره اکراه ایدر فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ بی شبهه کیم خدا عز و جل قرواشلر
مکره اولدوقلرندن صکره غَفُورٌ رَحِيمٌ انلره مغفرت ایدوب کندولرین اسیرکر
وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ دخی بی شبهه کیم بو سوره‌ده سیزه احکامی بیان
ایدیجی ایتلر ایندردك وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ دخی سیزدن اسبق اولانلرك
مثلندن سیزه بر مثل ایندردك یعنی کچمشلرك احوالی کیبی بر عجیب حال سیزه بیان ایتدیك
واو حضرت عایشه‌نك تبرئه‌سن بیان ایدن آیاتدر که اول تبرئه حضرت یوسفك و مریمك
تبرئه‌سنه ماننددر وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ دخی پرهیزکار اولانلره پند و نصیحت بو سوره‌ده
ایندردك اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ایردی ذوالجلال کوکلری ویری ایشغلتدی بجیدر
مَثَلُ نُورِهِ اکا منسوب اولان نورك صفتی كَمِشْكَاةٍ بر نافذ اولمیان پنجره کبیدرکه
فِيهَا مِصْبَاحٌ ایچنده بر یانمش چراغ واردر الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ اول چراغ صرچه‌دن بر قندیلدر
الزُّجَاجَةُ اول قندیل غایت لطافتدن كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ کویا کندوسی بر ایشغلی
یلدزدرکه يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ اول چراغ بر چوق نفعلو اغاجك یاغندن یاقیلور
زَيْتُونَةٍ بدلدر شجرهٔ مبارکه‌دن یعنی اول نفعلو اغاج زیتون اغاجیدرکه لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا
غَرْبِيَّةٍ نه کونش چیقیجق اقلیمده و نه بتجق اقلیمده دوتمش بلکه معموره‌نك اورته‌سنده
بتمشدر و او شام اقلیمیدر زیرا انك زیتونی جمله زیتونلردن یکشیدر يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ
یقلشور که یاغی روشن اوله وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ و اکر کندویه اتش دکمزسه نُورٌ عَلَى نُورٍ مذکور
اولان ایشغ اوزره ایشغدر یعنی انك نوری قات قات اولمشدر اول سببدن که زیت یاغنده

اولان

اولان صافیلق چراغك ایشغنی آرتردی و قندیلك لطافتی و پنجره‌نك جمعیتی انك شعاعی
تقویت ایتدی يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ ایردی ذوالجلال کندو نورینه ایستدوکی
کیمسنه‌یی یول کوستررر بو تشبیهك معناسنده چوق وجوه ذکر اولنمشدر بریسی بودر که
نوردن مراد نور ایماندر که حق سبحانه و تعالی مؤمنك سینه‌سن مشکوته تشبیه ایتدی و سینه
سنده اولان کوکلنی مشکاته اولان قندیله و ایمانی قندیلده یانن چراغه و قندیلی
بر دوشندر یلدزه و کلمهٔ اخلاص شجرهٔ مبارکه‌یه که خوف کونشینك حرارتندن
و رجا کونشینك سایه‌سندن بهره صاحبیدر و اول کلمهٔ اخلاص بقلشور که مؤمنك
لسانی اوزره جاری اولمدن عالم انك فیضندن منور اوله و تحکیم کوکل انفاقیله لسان اوزره
جاری اولدوقده نور علی نور عالمه ظهور ایدر وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ دخی حق
جل و علا خلق ایچون مثللری و نور یعنی معقولات اولان اشیایی محسوسات ایله بیان
ایدرلر ایچون وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ و ایردی ذوالجلال هر نسنه‌یه دانا و داننده در
اول شی محسوس اولسون یا معقول فِي بُيُوتٍ ما قبلنه متعلقدر یعنی اول مشکوة
برابو لرده درکه أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ حق جل و علا فرمان ایدوب دستور ویردی
یوکسک بنا ایله قالدرلمه وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ و ایچنده اسم شریفی اکله يُسَبِّحُ لَهُ
لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ انك ایچنده کندویه صباح و اخشاملرده تسبیح ایدر
رِجَالٌ بر کشیلر که لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ کندولرین نه بر رایج معامله و نه
حزید و نه فروخت مشغول قیلماز عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ خدانك اکمسندن وَإِقَامِ الصَّلَاةِ و نمازه
قیلمسندن وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ و ارباب استحقاقه مالدن واجب اولان نصیبك ویرمسندن
يَخَافُونَ يَوْمًا بو منکو اولان احواللری وار ایکن بر کونك زحمتندن قورقرلر که تَتَقَلَّبُ
فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ایچنده کوکللر و کوزلر مضطرب اولوب دونر لِيَجْزِيَهُمُ
اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا متعلقدر یسبح کلمه‌سنه یعنی تسبیح ایدرلر تاکه خدای متعال
کندولره ایشلدوکلری نسنه‌نك اك کوزل مکافاتی که انکله موعود اولدیلر مکافات
ایله یه وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ و تاکه کندو کرمندن انلره بر اشیا ارتره که انکله
موعود اولمدیلر وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ و خدا عز و جل ایستدوکی کسنه‌یه
حسابسز روزی ویرور وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ دخی شول
کیمسه‌لر که کفر ایتدیلر عمللری دوز یرده واقع اولمش بر سرابه بکزر که يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ
مَاءً تشنه اولان کیمسنه انی بر صو کمان ایدر حَتَّى إِذَا جَاءَهُ بروقته دك که اکا کلدوکی
لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا کمان ایتدوکی شیدن انی بر نسنه بولدی وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ و خدانك
عقابنی عملی قتنده بولدی فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ پس اندوکی عملك سزاسی کندویه بالتمام ویردی

والله سريع الحساب وايزد ذو الجلال تيز حسابلودر كندويي بر[…] ايدن مشغول
اتمز او كظلمات ياخود كفارڭ اعمالي بر قاچ قرالغلره بڭزر كه في بحر لجي بر درين[…]
اولمشدر يغشاه موج اول دريايي بر دلغه قپلادر من فوقه موج اول د[…]ه نڭ
اوستندن بر دلغه دخي من فوقه سحاب يعني دلغه نڭ اوستنده بر […] واركه
يلدزلرڭ ايشغنه مانع در ظلمات بعضها فوق بعض بونلر بر قاچ […]ه بيري
بيري اوستنده متراكم اولمشدر كيم اذا اخرج يده لم يكد يراها قچن بر كيم[…] الن چيقرسه
ني كورمكه يقلشمز ومن لم يجعل الله له نورا وهر كيم كه حق تعالى كندو[…] بر روشنلك
قيلمدي فما له من نور اكا هيچ روشنلك اولماز الم تر ان الله يسبح له من في السموات
والارض آيا بيلمدڭمي كيم علي التحقيق ايزد جل شانه كوكلرده و يرده […]لردن كندو ذاتني
هر نقصاندن تنزيه ايدرلر والطير صافات وقوش مقوله سي […]واده قنادلرين
اچمشلر ايكن كندويه تسبيح ايدرلر كل قد علم صلاته وتسبيحه مذكور اولانلردن
هر بر فرد حق جل وعلانڭ دعاسن و تنزيهن بيلدي والله عليم بما يفعلون
وايزد عز وجل ايشلدوكلري شيلره دانادر ولله ملك السموات والارض
دخي كوكلرڭ و يرڭ پادشاهلغي خدايه مخصوصدر والى الله المصير وجمله نڭ
مرجعي ايزد ذو الجلاله در الم تر ان الله يزجي سحابا بلمزميسن كيم حق
جل وعلا بر بولت سوردر ثم يؤلف بينه صكره اراسنده جمع ايدر
ثم يجعله ركاما بعده اني قات قات قيلادر فترى الودق يخرج من خلاله
پس يغموري كوروسن دلكلردن چيقر وينزل من السماء دخي بولتدن ايندرر من جبال
فيها ما قبلندن بدلدر يعني كوكده كي طاغلرڭ هيكلندن ايندرر من برد بر مقدار
طولو فيصيب به من يشاء پس اول طولو ايله ايستدوكي كمسنه يي دكر ويصرفه
عن من يشاء وايستدوكي كمسنه دن اني قورتارر يكاد سنا برقه يقلشوركه اول بولتڭ
ايشغي يذهب بالابصار كوزلري قاپوب كيدەر يقلب الله الليل والنهار
حق جل وعلا كيجه يي وكوندزي دوندرر كه بيرن اكسك ايدوب بيرين […]
ان في ذلك لعبرة لاولي الابصار بي شبهه كه مذكور اولان اشياده
ارباب بصائره بر دلالت و اعتبار وار والله خلق كل دابة من ماء دخي ايزد
ذو الجلال هر حيواني بر صودن ياراتدي فمنهم من يمشي على بطنه پس انلردن
بر بلوك واركه قارني اوزره يورر ييلانلر كبي ومنهم من يمشي على رجلين وانلردن
بر كروه واركه ايكي اياق اوزره يورر انسان و قوش كبي ومنهم من يمشي على اربع وانلردن
بر قسم واركه دورت اياق اوزره يورر دوارلر كبي و دورت اياقدن ارتق اياقلو

اولان

اولان […]دنات بو قسمه مندرج اولورلر زيرا بونلر يورودكلرنده اعتمادلري
[…] دورت اياق اوزره در يخلق الله ما يشاء تنكري تعالى ايستدوكي نسنه يي
ياراديدر مذكور اولان اشياده ان الله على كل شيء قدير بي شبهه كيم خداي
[…] هر نسنه يه توانادر پس هر نه ايسترسه ايشلر لقد انزلنا آيات مبينات
[…] انواع دلائل ايله حقايقي بيان ايدجي آيتلر ايندردك والله يهدي
من يشاء وايزد ذو الجلال ايستدوكي كمسنه يه انلرده تفكر ايتمكله يول كوسترر
الى صراط مستقيم بر دوغرو يوله واول دين اسلامدر كه حقي بيلمكه مؤدي
و[…] اولمغه موصلدر كتورديلركه بشر نام بر منافق يهودي ايله خصومتي واقع
اولدي يهودي اكا ديدي كل سنكله محمد المصطفى نڭ حضورنه مرافعه
چيقه لم […] اكا ديدي يوق كعب بن الاشرفڭ حكمنه راضي اولورم حق جل وعلا
انلرڭ احوالندن خبر ويروب بو آيتي منزل قيلدي ويقولون آمنا بالله
وبالرسول دخي اهل نفاق ديرلر كه خدانڭ وحدانيتنه و رسولڭ
حق اولمسنه تصديق ايتدك واطعنا دخي انلرڭ فرمانينه منقاد اولدق
ثم يتولى فريق منهم من بعد ذلك پس بو كلامي ديدوكلرندن صكره
انلردن بر كروه پيغمبرڭ حكمن قبول ايتمكدن دونرلر وما اولئك بالمؤمنين
واول كروه نفس الامرده اهل ايمان دكلدرلر واذا دعوا الى الله ورسوله
واول محل كه خدانڭ و پيغمبرنڭ طرفنه دعوت اولنورلر ليحكم بينهم
تا كه پيغمبر ارالرنده حكومت ايده چونكه بحسب الظاهر حكومت پيغمبره در
حكم انكا اسناد اولندي پس خدانڭ ذكر اولنمسي تعظيم ايچوندر
دخي دلالت ايتمك ايچون كه پيغمبرڭ حكمي خدانڭ حكميدر اذا فريق منهم
معرضون على الفور انلردن بر كروه پيغمبرڭ حكمندن يوز چويرجيلردر وان
يكن لهم الحق واكر حكم كندولره اولورسه يأتوا اليه مذعنين پيغمبرڭ طرفنه كلورلر
رام اولمشلر حالده أفي قلوبهم مرض آيا كوكللرنده خسته لك يعني
ظلمه ميل ايتمك مي وار ام ارتابوا ياخود شكه مي دوشديلركه پيغمبرده تهمته
موجب بر نسنه مشاهده ايتديلر ام يخافون ان يحيف الله عليهم ورسوله ياخود
قورقرلرمي كه ايزد ذو الجلال و رسولي انلرڭ حكومتنده جور ايده و بويله دكلدركه
پيغمبر محل تهمت ايله اوله يا خدا و رسولي جور ايده بل اولئك هم الظالمون بلكه
اول كروه كندولر ستمكار اولانلردر انما كان قول المؤمنين بوندن غيري بر شي يوقدر
كيم اهل ايمانڭ سوزي بو ايديكه اذا دعوا الى الله ورسوله قچن خدانڭ و پيغمبرڭ طرفنه

؛؛ دعوت اولنورلر ليحكم بينهم تا كه ارالرنده پيغمبر حكومت ايده ان يقولوا سمعنا واطعنا
؛؛ ديه لر پيغمبرك سوزين ايشتدك وفرماننه منقاد اولدق واولئك هم المفلحون
واول كروه كندولردر مقصد اعلايه نايل اولوب قورتلانلر ومن يطع الله ورسوله وهر
كه خدايه وپيغمبرينه امر ايتدوكلري اشياده اطاعت ايدر ويخش الله ويتقه ايتدوكي
كناهلردن اوتري تنكريدن قورقوب بقية عمرنده خدانك خشمنه موجب اولان اشيادن
پرهيز ايدر فاولئك هم الفائزون اول كروه كندولردر مقصد اعلايه ظفر بولانلر
واقسموا بالله جهد ايمانهم دخي خدا ايله اند ايچديلر اندلرينك محكم اولانلرينكه
لئن امرتهم اكر كندولره فرمان ايدرسن كه ايولركوزدن وما لكوزدن چيقك ليخرجن
البته انلردن وانجوب چيقرلر قل لا تقسموا انلره سويله يلادن بيره اند ايچمك طاعة
معروفة سيزدن مطلوب اولان اخلاص ايله بربلنمش فرمان بركلكدر يلادن بيره اند ايچمك
ونفاق اورلر طاعة كتورمك ان الله خبير بما تعملون بي شبهه كيم ايزد متعال
ايشلدوككز ايشه دانادر پس اسراركز اوزرينه خفي اولماز قل اطيعوا الله و
الرسول سويله خدايه اطاعت ايدك وپيغمبره دخي اطاعت ايدك فان تولوا
پس اكر فرمان بركلكدن يوز چيورسيز فانما عليه ما حمل بوندن غيري برنسنه
يوقدر كيم محمد المصطفى اوزرينه يوكلندوكي نسنه نك تبليغي لازمدر وعليكم
ما حملتم وبو كلنديككز احكامك اداسي اوزركزه لازمدر وان تطيعوه تهتدوا
واكر حكمنده اكا اطاعت ايدرسيز دوغرولغه يول بولورسيز وما على الرسول الا
البلاغ المبين وكوندرلمش پيغمبر اوزرينه برنسنه يوقدر احكامي ايضاح ايدن تبشير ايتمكدن
اوزكه وعد الله الذين امنوا منكم وعملوا الصالحات ايزد ذو الجلال سيزدن ايمان
كتوروب كوزل عملر ايشليانلره وعده ايتدي كه ليستخلفنهم في الارض البتة
انلري كفارك بدلنه يريوزنده متصرف خلف قيله ممالكده تصرف ايتدوكي كبي كما
استخلف الذين من قبلهم نته كه كندولردن اسبق اولانلري خلف قيلدي وانلر بني
اسرائيلدر كه جبابره دن صكره كندولرين مصر وشام زميننده خلف قيلدي و
ليمكنن لهم دينهم الذي ارتضى لهم دخي شبهه كيم انلره پسند ايتدوكي
دينلرين كندولر ايچون محكم قيله ر وليبدلنهم من بعد خوفهم امنا دخي
البتة كندولره دوشمنلردن حاصل اولان قورقودن صكره انلك يرينه امنيت
ويرور بيلمك كركدر كيم بو اموره قولري واقع اولدي زيرا سرور كائنات صحابه
ايله اون ييل مقداري مكه ده قورقو اوزره دوردي اندنصكره مدينه يه هجرت
ايتدي اندن دخي حذر اوزره دوروب سلاحله ياتورقالقرلردي بعده حق تعالى

وعده سن انجاز

وعده سن انجاز ايدوب لواء دولت اسلاميه جمله دول باطله نك علملرين
سرنكون ايدنجك كندويه وامته ممالك عرب وعجمي مسخر قيلوب امنيت اوزره كلوب
[illegible]ردي دخي اوقاتلرين كما ينبغي كيچوررلردي يعبدونني لا يشركون بي شيئا
اهل ايمان بكا عبادت ايدرلر واول حالده كه بكا اورتاق دوتمزلر ومن كفر
بعد ذلك [illegible] اول خلافت حاصل اولدوقدنصكره نعمتي انكار ايدر فاولئك
هم الفاسقون اول كروه كندولردر فسقده كامل اولانلر واقيموا الصلوة واتوا
الزكوة يعني نمازي قيلك ومال ذكوتي ويرك واطيعوا الرسول دخي بقيه احكامده
پيغمبره اطاعت ايدك لعلكم ترحمون شايد مرحمته مظهر اوله سيز لا تحسبن
الذين كفروا معجزين في الارض البتة صانمه يا محمد كيم كفر ايدنلر اهلاكلرندن خدايي
تعجيز ايديجيلردر يريوزنده ومأويهم النار وانلرك قرارگاهي دوزخدر ولبئس
المصير دخي يمان [illegible] يردر دوزخ كتوردكلري كه سرور كائنات عليه افضل الصلوة
مدلج بن عمرو انصاري نام غلامي ايله مخلنده حضرت فاروقي چيغرمغه كوندردي اول
دخي واروب فاروق اوزره اذنسز كيردي بحسب الاتفاق اول وقتده ياتوب بعض اعضاسي
اچق بولنمشدي حضرت فاروق غيور اولدوقدن قالقوب كيفيت حالي مشاهده ايدنجك
ديلدي كاشكي حق تعالى بو فرمان ايدرسيدي كه بو وقتده اوغوللريمز وبنده لريمز
وخدم وحشمز اوزريمزه اذنسز كيرميه لر بعده قالقوب غلام انصاري ايله حضرتك
دركاه معلاسنه كيتدي كوردي كه بو آيت منزل اولمشدر يا ايها الذين امنوا اي ايمان
كلانلر كيمسنه لر ليستأذنكم الذين ملكت ايمانكم صاغ الكوز ملك اولدوغي كيمسنه
ذكور واناث اوزركزه كيرمك ايچون دستور السونلر وبر قولده اذن ادكك قوللره
مخصوصدر والذين لم يبلغوا الحلم منكم دخي سيزدن حد بلوغه ايرشمليان احرار
اوشاقلر اوزركزه دخول ايتمك ايچون اذن السونلر ثلث مرات كيجه ده وكونده
اوچ كز من قبل صلوة الفجر بر كره دان نمازندن اول وحين تضعون ثيابكم من
الظهيرة وبر كره اويله وقتندن دونلركوزي صالدوغكون وقتده ومن
بعد صلوة العشاء وبر كره ياتسو نمازندن صكره ثلث عورات لكم بونلر اوچ وقتدر كه تستر ايتمككز
بچنده مختل اولوركيش ليس عليكم ولا عليهم جناح بعدهن بو اوچ وقتدنصكره نه اوزركزه ونه اوزرلرينه كناه وار طوافون عليكم
انلر اوزركزه دولانيجيلردر بعضكم على بعض بعض كز بعض كز اوزره دولانور كذلك يبين الله لكم الايات [illegible]
احكامي سزكچون خداي عز وجل بيان ايتدي احكام اوزره دلالت ايدن ايتلري سزكچون بيان ايدر والله عليم حكيم وايزد
ذو الجلال احوالكزه داناسيزه مشروع قيلدوغي احكامده درست حكم ايديجيدر واذا بلغ الاطفال منكم الحلم دخي
اول وقت كه سيزدن اولان اوشاقلر بلوغ حدينه ارشورلر فليستأذنوا اوزركزه هر كيردوكلرنده اذن طلب ايدرلر
كذلك يبين الله لكم اياته اول بيان ايتمك كبي حق تعالى اياتي سيزه بيان ايدر والله عليم حكيم

هر كيردوكلرنده دستور السونلر كما استأذن الذين
من قبلهم نته كه كندولردن اسبق بالغ اولانلر اوزركزه

وایزد ذو الجلال احوالکزه دانا هر حکمی کما ینبغی اید بجیدر والقواعد من النساء
دخی قاریلردن حیض و حملدن اوترولر اللاتی لا یرجون نکاحا شول قاریلر که ارلر ایله بیرلکده
نکاح ایتمکدن امید کسمشلر فلیس علیهن جناح اوزرلرنه کناه یوقدر
اندنکه ان یضعن ثیابهن چارشف و اوستلك کبی ظاهر اولان ثیابلرین صالحیلر
غیر متبرجات بزینة اولحالده که اخفاسنه مامور اولدقلری زینت
مکانلرین اظهار ایتمیه یعنی لوست دونلرین صالمقده غرضلری انلری اماکن
زینت اولیجق اوزرلرنه بر باس یوقدر وان یستعففن خیر لهن اکر عفته
طالب اولوب دونلرین کیمک کندولرنه یکدر والله سمیع علیم ایزد ذو الجلال
کشیلره سویلیو کاری سوزی ایشیدیجیدر مقصدلرنه دانا چون اهل اسلامك
ارباب علی صحیح المزاج اولانلرله ییکدن احتراز ایدرلردی شاید اول کمسنه‌لر که
اهل صحت بیله یمه‌لردن اذیت چکوب کندولر کناهکار اولورلر حق جل وعلا
بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لیس علی الاعمی حرج کوره اوزره کناه یوقدر
صاغ اولان کمسنه ایله یمده ولا علی الاعرج حرج ونه طوبال اوزره اندن
کناه وار ولا علی المریض حرج ونه خسته اوزره اندن صوچ وار و بو اوچ
طائفه دن اوزکه بعض کمسنه‌لر بو مذکور اوله جق کمسنه‌لرك ایولرندن
یمکدن اجتناب ایدرلردی پس خدا عز وجل بیان ایتدکدن صکره که طوائف
مذکوره اوزره ارباب صحتله یمده بر کناه یوقدر اول احتراز ایدن کمسنه‌لرك
رخصتنی دخی بیان ایدوب بیوردی ولا علی انفسکم ان تاکلوا دخی کندو نفسکوز
اوزره ای احتراز ایدنلر کناه یوقدر اندن که ییه سز من بیوتکم صیالکوز اولدیغی
ایولردن او بیوت آبائکم یا بابالرکز ایولرندن او بیوت امهاتکم یا انالرکزك ایولرندن
او بیوت اخوانکم یا قرنداشلرکزك خانه‌لرندن او بیوت اخواتکم یا همشیره‌لرکزك
ایولرندن او بیوت اعمامکم یا عمه‌لرکزك خانه‌لرندن او بیوت عماتکم یا آتالرکزك
باجیلری ایولرندن او بیوت اخوالکم یا دایلرکزك ایولرندن او بیوت خالاتکم یا انالرکزك
قرنداشلری خانه‌لرندن او ما ملکتم مفاتحه یا انختارلرنه یعنی تصرفنه
مالك اولدوغکوز اشیادن او صدیقکم یا دوستکزك ایوندن حاصل
کلام بو که اهل اسلام اوزره بر کناه مترتب اولماز یومز بورلرك خانه‌لرندن
رضالریله بر نسنه یه لر کتوردیلر که بر جماعت جمعیتله ییجك یمیدن احتراز
ایتمشلردی اول سبدن که شاید بعضلری بعضلرندن زیاده یبوب
ارالقده کدورت حاصل اوله حق تعالی صاحبو فلری محذوری دفع ایتمک

ایچون

ایچون بو آیتی منزل ایدوب بیوردی لیس علیکم جناح ان تاکلوا اوزرکزه بر کناه مترتب
اولماز اندن که ییه‌سز جمیعا او اشتاتا بیغلمش اولدوغکز حالده یا
پراکنده فاذا دخلتم بیوتا پس چونکیم بو مذکور اولان ایولردن کیردسیز
فسلموا علی انفسکم جانلرکوز یا یه سنده اولان خانه اربابی اوزره سلام
تحیة من عند الله ایتدکلری حالده الله تعالی قتنده ثابت اولمش بر سلام ویرمك مبارکة چوق منفعتلو
ذیرا انك سببیله خیر و ثواب رجا اولنور طیبة پاك که مستمع اولنان نفسی
انکله خوش اوله کذلك نته که سیزه بو اموری بیان ایتدی یبین الله لکم
الآیات حق جل وعلا سیزکیچون آیات حکمنی بیان ایدر لعلکم تعقلون
تا که سیز آنی تعقل ایدوب فهم ایده‌سیز انما المؤمنون بوندن غیری دکلدر بونسنه
بو قدر که ایمانده کامل اولانلر الذین آمنوا بالله ورسوله شول کمسنه‌لردر
که خدانك وحدانیتنه و پیغمبرك رسالتنه عن صمیم القلب ایناندیلر واذا کانوا
معه علی امر جامع دخی فچن کندو سیله بر پیغمبرك اوزره اولورلر یعنی امور
دینیه دن نماز جمعه و جنکلر کبی اولو ایشلره مباشرت ایستدوکلرنده لم
یذهبوا حتی یستأذنوه اندن دونوب کیتمزلر حضرتدن دستور المینجه ان
الذین یستأذنونك تحقیقا شول کمسنه‌لر که سندن دستور الورلر
اولئك الذین یؤمنون بالله ورسوله انلردر خدایه و پیغمبرنه تصدیق
کتوردیلر فاذا استأذنوك لبعض شأنهم پس چونکیم بعض مهم ایشلرنه
سندن اذن طلب ایدرلر فأذن لمن شئت منهم انلردن ایستدوکك کمسنه‌یه
اذن ویر واستغفر لهم الله وانلر ایچون خدایه دعا ایله مغفرت
طلب ایت ان الله غفور رحیم کی بی شبهه حق جل وعلا قوللرینك تقصیرلرین
اورت مغفرت ایدوب اوزرلرنه اشی قولای ایتمکله کندولرین چوق اسرکر لا تجعلوا
دعاء الرسول بینکم حضرت پیغمبرك اوقومسینی ارکوزده قیلمك یعنی فخر جهت
پیغمبر سوزی برایش ایچون اوقودانك اوقومسینی اراکوزده قیلمك کدعاء بعضکم
بعضا بیرکوزك بیرکزه اوقومسی کبی که اجابتنده تساهل اولنوب اذن دیمدن
رجوع اولنسه بر باس اولمیه زیرا پیغمبرك دعوتنه علی الفور اجابت ایتمك واجبدر
وانك اذنی دونمکه اولمیجق دونمك حرامدر قد یعلم الله الذین یتسللون
منکم تحقیقا که خدا عز وجل بیلور شول کمسنه‌لری که ارکوزدن آز آز چیقوب
کیدرلر لواذا اول حالده که اذنلرجیقق کمسنه بر صیغنوب بیلسنجه کیدرلر فلیحذر
الذین یخالفون عن امره پس شول کمسنه‌لر که خدانك فرماننه مخالفت ایدوب

مخالفت ایدرلر قورقسونلر اندنکه ان تصیبهم فتنة کندولره دنیاده بر محنت
دکه او یصیبهم عذاب الیم یا کندولره آخرتده بر دردناك اسکنجه دکه
الا ان لله ما فی السموات والارض آکاه اولك کیم ایردوکی ویر ... نکه
مملوکدر کوکلرده و یرده اولان اشیانك قد یعلم ما انتم علیه
تحقیقا که حق جل وعلا بیلور نفاق واخلاصدن شول نسنه که ... سز
مکلف اولانلر اوزرنده و یوم یرجعون الیه واول کون که منافقلر ... آلری
و یرلك ایچون حسابی طرفنه دونمش قیلنورلر فینبئهم بما عملوا پس ایشلدکلری
اعمال قبیحه یی کندولره بیلدروب مکافات ایدر والله بکل شیء علیم
واینددر ذو الجلال هر شیئه دانادر وهیچ بر نسنه خفی ... دکلدر

سورة الفرقان مکیة وآیاتها سبع وسبعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

تبارك الذی نزل الفرقان علی عبده صفات واثنالرده هر نسنه دن یوجه اولدی
اول شول پروردکار که حقی باطلدن ایرن کتابی بنده سی اوزره ایندردی
لیکون للعالمین نذیرا تا که بنده سی انس وجنه عذاب الهیه دن قورقوت ویریجی اوله الذی
له ملك السموات والارض شول قادر مختار که کوکلر و یرك پادشاهلکی کندویه
مخصوصدر ولم یتخذ ولدا وهرکز اوغول ایدنمدی نته که نصاری زعم ایدرلر
ولم یکن له شریك فی الملك وکندویه پادشاهلکده بر اورتاق اولمدی نته که
ثنویه وبرافیر ایدرلر وخلق کل شیء وهر نسنه یی مراد مخصوصه دن اشکال
متنوعه ایله وهیئات مختلفه ایله ایجاد ایتدی فقدره تقدیرا پس آنی درست
اندازه قیلدی یعنی ایدن ایستدوکی افعال وخواصه آنی آماده قیلدی واتخذوا
من دونه آلهة دخی کفار تکریدن اوزکه بر معبودلر ایدندیلر که لا یخلقون
شیئا بر نسنه ایجاد ایتمزلر وهم یخلقون وحال بوکه انلر یارادلمش قیلنورلر
زیرا انلری عبادت ایدنلر کندولری یونارلر ولا یملکون لانفسهم ضرا ونه کندولردن
زیانی دفع ایتمکه قادر اولورلر ولا نفعا ونه جلب نفع ایده بیلورلر ولا یملکون
موتا ونه بر کیمسنه یی اولدرمکه قادر اولورلر ولا حیوة ونه دیرلتمکه ولا نشورا
ونه حشر ونشر ایتمکه پس بو کونه اوصاف ایله موصوف اولمیانلر نیجه عبادته
مستحق اولورلر وقال الذین کفروا دخی ایمانه کلمیان کروه دیدیلر ان هذا الا
افك افتراه بو یعنی پیغمبر کتوردوکی کلام بر نسنه دکلدر الا بر یلان که کندوسی
آنی قصدن پیدا ایتدی واعانه علیه قوم آخرون وکندویه آنك یاپمسی اوزره

برشقه کروه یهود یاردم ایتدی فقد جاؤ ظلما وزورا پس تحقیق
کتیردیلر اول سوزده ظلم ... کروه بر ستم ویلان کتوردیلر وقالوا اساطیر الاولین
دخی کفار دیدیلر محمد کتوردوکی سوز کچمشلرك افسانه سیدر اکتتبها آنی
کندویه یازدردی فهی تملی علیه بکرة واصیلا پس اول یازلمش افسانه
صباح واخشام اوزرنه اوقنور تا که آنی ازبرلیه زیرا کندوسی امی اولدوغیچون
یازلمشدن نسنه اوقیه مز قل انزله الذی یعلم السر فی السموات والارض
انلرك سوزینی رد ایتمکده سویله آنی ایندردی شول پروردکار که کوکلرده و یرده
اولان کیزلو نسنه یی بیلور انه کان غفورا تحقیقا اول پروردکار غایتله
غفران ایدیجیدر که قوللرك کناهلری اوزرنده پرده کچریجیدر رحیما
بخشیش مهربانلك ایدیجیدر که دیدوکلری سوز اوزره عقوبتلرینی تعجیل ایتمز
وقالوا ما لهذا الرسول دخی صنادید قریش تهکم طریقیله دیدیلر بو پیغمبره
نه اولدیکه یأکل الطعام بیجکی بیر نته که بیزلر بیرز ویمشی فی الاسواق وچارشولرده
یوردر تا که بیز کسب وکذار ایدرز یعنی دعواسی صحیح اولسیدی البته حالی حالمزه مخالف اولوردی
لولا انزل الیه ملك نیچون کندویه فرشته ایندرلمدی فیکون معه نذیرا که کندوسیله قورقودیجی
اولوب صدقی آنك تصدیقیله بیلنه او یلقی الیه کنز یاخود نیچون
کندویه کوکدن بر کنج صالنمدی که آنکله استعانت ایدوب تحصیل معاشدن
مستغنی اوله او تکون له جنة یأکل منها یاخود اقل ما یکون نیچون کندویه بر باغ
اولمدی که اندن یبوب اوقات کزارنلك ایلیه وقال الظالمون دخی ستمکار
اولانلر اهل ایمانه دیدیلر ان تتبعون الا رجلا مسحورا سز بر کیمسه یه اویمزسز
الا بر کشی یه مسحور اولوب عقلی کیتمشدر انظر کیف ضربوا لك الامثال بق
یا محمد نیجه سکا مثللر اوردیلر یعنی ناشایسته اوصاف حقکده دیدیلر فضلوا پس
پیغمبرلرك خواصنی بیلمسه موصل اولان طریقدن کمراه اولوب بو کونه خبط ایتدیلر
فلا یستطیعون سبیلا که بونکه حجت وبرهانله طعن ایتمکه یول بولمدیلر
تبارك الذی ان شاء جعل لك خیرا من ذلك چوق نفعلو اولدی شول قادر مختار
که ایسترسه دیدوکلری کنج وباغدن ییکرك شی دنیاده سکا قیلار جنات تجری
من تحتها الانهار بر باغلر که اشجارلری آلتندن ایرمقلر آقر ویجعل لك
قصورا دخی دنیاده سکا کوشکلر قیلار ولیکن انلری آخرته تأخیر ایلدی زیرا
اوبکرك وباقیدر بل کذبوا بالساعة سنك بشریتك واحتیاجك انلرك ایمانه
مانع دکلدر بلکیم قیامتك اولمسین تکذیب ایدوب نظرلرینی دنیا اوزره مقصور

قیلدیلر واو کفرلرینه باعث اولدی واعتدنا لمن کذب بالساعة سعیرا دخی قیامتك
اولمسنه تصدیق ایتمیانلره برغلولی آتش آماده قیلدق اذا رأتهم من مکان
بعید یعنی اول غلولی آتش انلری براوزاق یردن کوردوکده سمعوا لها اول آتشدن تغیظا
اجقدن حاصل اولمش براواز وزفیرا دخی اجع ایله سنك باطن جرخ چیقن
صدا کبی بر صدا واذا القوا منها مکانا ضیقا دخی اندن بر دار یره القولر
مقرنین اللری کردنلرنه زنجیرلر له بغلو اولدوغنده دعوا هنالك ثبورا
اول مکانده هلاکی چیغرورلر یعنی هلاك اولمقلرینی ارزو ایدوب چیغرورلر
ای هلاکمز کل حاضر اول که محلك بودر پس کندولره سویلنور لا تدعوا الیوم ثبورا
واحدا بو کون بر هلاك اولمغی چیغرمك وادعوا ثبورا کثیرا و حتی هلاکی چیغرکه
قل اذلك خیر سویله بو عذاب یکرکمیدر ام جنة الخلد التی وعد المتقون
یا خود ارباب تقوی وعد اولندوغی بهشت جاودان کانت لهم جزاء ومصیرا
که اول بهشت انلره مکافات ودونجك یر ایدی لهم فیها ما یشاؤن انلره انك
ایچنده ایستدوکلری نسنه حاصلدر خالدین انده همیشه اولان اقامتی تقدیر
ایتمشلر کان علی ربك وعدا مسئولا بهشتده ایستدوکلری شیئك حصولی
پروردکارك اوزره برصورلو وعد ایدی یعنی طوق ای دعالرنده سؤال ایدوب
دیرلر ربنا وآتنا ما وعدتنا علی رسلك یا خود ملائکه کرام شکرندن اهل ایمانك
بهشته کیرملرین ایستیوب دیرلر ربنا الخ انلره وعد ایتدوکك جنتلری احسان ایت
ویوم یحشرهم وما یعبدون من دون الله دخی یاد ایتکدر اول کونی که حق تعالی
انلری ایچنده کفاری و خدادن اوزکه عبادت ایتدوکلری اشیانی یغر فیقول أأنتم
اضللتم عبادی هؤلاء پس معبودلرنه سویلر سیزمی بنم قوللرمی ازدردکوز
ام هم ضلوا السبیل یا کندولرمی دوغرو یولدن ازدیلر قالوا سبحانك
تعجب ایدوب سن دیدیلر هر نقصدن منزه سن ای خداوندمز ما کان ینبغی لنا بزه صحیح
و جایز دکل ایدی ان نتخذ من دونك من اولیاء سندن اوزکه اصلا دوستلر ایدنمك
ولکن متعتهم وآباءهم ولیکن سن بونلری وپدرلرین برخوردار ایتدك کم شهوات
نفسانیه یه مستغرق اولدیلر حتی نسوا الذکر بر حده دك که یاد ایتمککی اونتدیلر
وکانوا قوما بورا و قضاء ازلیده انلر بر هلاك اولجق جماعت ایدیلر بوندن نصکره
ایزد جل جلاله خطابی بت پرستلره توجیه ایدوب بیوردی فقد کذبوکم
پس بو شبهه یه کیم معبودلرکوز سیزی یالانجی دوتدیلر بما تقولون دیدوککوز سوزده
فما تستطیعون صرفا پس عذابی سیزدن دفع ایتمکه قدرتکوز یوقدر ولا نصرا

دنه بر یاددم

الجزء التاسع عشر

دنه بر یاددم ایتمك که بجانکزه بر مدد ایلیه ومن یظلم منکم وسیزدن ای مکلف
اولانلر هر کیم ستم ایده نذقه عذابا کبیرا اکا بر بیوك اشکنجه داتدررز و او جهنم
عذابیدر وما ارسلنا قبلك من المرسلین دخی سندن اسبق پیغمبرلردن برکیمسه
کوندرمدك الا انهم لیأکلون الطعام الا کیم علی التحقیق انلر یمك یرلر
ویمشون فی الاسواق و چارشولرده یورورلر وجعلنا بعضکم لبعض فتنة
ای ادمیلر بر نیچه ادکزی بر نیچه ادکزه بتلا قیلدق نته که فقرانی اغنیا ایله و پیغمبرلری
امتلر ایله ممتحن قیلدی اتصبرون تا کیم ظاهر اوله ابتلا اوزره صبر کوز اولورمی
وکان ربك بصیرا و پروردکارك صبر ایدن کیمسنه یی و جزع ایدنی ایو
کوریجیدر وقال الذین لا یرجون لقاءنا دخی دیدی شول کیمسه لر که
بولشمغزه امید ایتمزلر لولا انزل علینا الملائکة نیچون فرشته لر اوزریمزه
ایندرلمدی که محمدك صدقنه بزه شهادت ایده لر او نری ربنا یا خود نیچون
ربمزی کورمزوز که انك تصدیقنه بیزه فرمان ایده لقد استکبروا فی انفسهم
تحقیقا کیم کندو نفسلرنده بیوکلکه طالب اولدیلر وعتوا عتوا کبیرا و ظلمده
حدی بر بیوك تجاوز ایتمك تجاوز ایتدیلر یوم یرون الملائکة منکر و نکیر اول کونی
که موت فرشته لرین کوردکلری لا بشری یومئذ للمجرمین اول کونده کفار ایچون مژده یوقدر
ویقولون حجرا محجورا و ملائکه انلره دیرلر مژده ویرمکدن سیزه موکد منع اولنسون
وقدمنا الی ما عملوا دخی ایش قصدندن ایلدوکلری نسنه یه قصد ایتدك یعنی کفارك
صورتا کوزل اعماللرین صله رحم و اغاثه ملهوف کبی اشیا اراده علیه مزی توجیه ایدوب
فجعلناه هباء منثورا پس انی صاچلمش ذره لر کبی نابود قیلدق اصحاب
الجنة یومئذ بهشت یارانی اول کونده خیر مستقرا قرارکاهلری
ییکرکدر واحسن مقیلا و مکان استراحتلری غایتله کوزلدر ویوم تشقق
السماء بالغمام دخی یاد ایتکدر اول کونی که کوك بولتك چیقمسی سببیله یاریلوب
دیواول بولنددکه سوره بقره ده بیان اولندی ونزل الملائکة تنزیلا دخی
فرشته لر اولوا اینه ملك ایندرلدیلر الملك یومئذ الحق للرحمن اول کونده
درست تصرف مطلق ایزد ذو الجلاله نابتدر وکان یوما علی الکافرین عسیرا
و اول کون کفار اوزره بر دشوار کون ایدی ویوم یعض الظالم علی یدیه دخی
اول کونی مذکور قیل که شدت حسرتدن ستم ایدن کیمسنه اللری اوزره باصوب
اصرور یقول یا لیتنی اتخذت مع الرسول سبیلا سویلر ای کاشکی بن پیغمبر ایله
بر یول السیدم که بنی بو ورطه لردن خلاص ایدرذی یا ویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا

اي واى اوزمه اولسون كاشكى فلانى كيمسه يى دوست ايدنمسيدم مراد
كندويى اضلال ايدن كيمسه دربيلمك كرك لفظ فلان بر كلمه دركه معلوم اولان
ادلر يرينه كفايت طريقيله استعمال اولنور لقد اضلني عن الذكر تحقيق
اول شخص بنى كتاب الهى قبول ايتمكدن آزدردى بعد اذ جاءني بنى اول الله
كلدكدنصكره وكان الشيطان للانسان خذولا وشيطان مقوله يى آدمى وغلينى
ياردمسز ترك ايديجيدى يعنى آدم اوغليله دوستلق ايدوب هلاك مرتبه سنه
يتشدرنجه اندن صكره كندويى براقوب شئله منفعت ايتمز وقال الرسول دخى محمد
المصطفى آخرتده يا دنياده خدايه شكوى ايدوب ديدى يا رب ان قومي اتخذوا
هذا القرآن مهجورا اى بنم پروردهٔ امرن خداى متعال تحقيقا بنم عشيرتم
بو قرآنى بالكليه متروك قيلديلر وكذلك جعلنا لكل نبي عدوا من المجرمين
دخى شونكه سكا كفاردن دشمن قيلدق هر پيغمبره كفار آندن بر دشمن قيلدق
نمرود ابراهيمه وفرعون موسايه اولديغى كبى وكفى بربك هاديا ونصيرا
دخى پروردكارك بسدر حقه يول كوسترجى و دشمنلر اوزره ياردمجى وقال
الذين كفروا لولا نزل عليه القرآن جملة واحدة دخى كفر ايدنلر كروه ديديلر
نيچون محمد اوزره قرآن بر دفعه ايندرلمدى نتكه ساير كتب الهيه دفعهٔ واحده ايندرلدى بو اعتراضك
اصلا بر نتيجه سى يوقدر زيرا انك اعجازى متفرق ايمسيله دفعهٔ واحده ايندرلمه مختلف اولمازمغ ذا
كر متفرق ايمسنده نيجه فوائد وار منها بوكه حق تعالى آكا اشارت ايدوب بيوردى
كذلك بو يلجه انى متفرق ايندردك لنثبت به فؤادك تا كه حفظ و فهمى اوزره
يوركنى بكشتره لم ورتلناه ترتيلا وانى ازدكه ترتيب وتانيله آز آز او قودق يكرمى
اوج سنه ده ولا يأتونك بمثل دخى سكا بر عجيب سؤال ايله كلمزلر الا جئناك بالحق
الا كه اول سؤالك مقابله سنده دوغرو اولان جواب ايله سكا كلدك واحسن
تفسيرا وغايتله كوزل بيان ايله الذين يحشرون على وجوههم الى جهنم شول
كيمسه لركه دوزخه يوزلرى اوزره حشر اولنور دلر اولئك شر مكانا اول كروه بيركى
غايتله بد بيردر واضل سبيلا ويوللرى قتى ازغون يولدركه كندولرنى دوزخه
يتشدردى ولقد آتينا موسى الكتاب دخى تحقيقا كيم حضرت موسايه توراتى ويردك
وجعلنا معه اخاه هرون وزيرا وكندوسيله قرنداشى حضرت هرونى يار ومعين
قيلدق كلمهٔ توحيد اعلا اولنمق ايچون فقلنا اذهبا الى القوم الذين كذبوا بآياتنا
پس ايكى قرنداشه ديدك ايا تمزى تكذيب ايدن كروهه وارك كندولرينى حقه دعوت
ده عقب واروب انلرى دعوت ايدوب سوزلرين قبول ايتمديلر فدمرناهم تدميرا

پس براولو اهلاك

پس بر اولو اهلاك انلرى اهلاك ايتدك وقوم نوح لما كذبوا الرسل دخى حضرت
نوحك كروهى قچن پيغمبرلرى اينانمديلر يعنى انلر قچن حضرت نوحى وكندودن
اسبق اولان پيغمبرلرى تصديق ايتمديلر اغرقناهم صوده كندولرين بوغدق و
جعلناهم للناس آية دخى كندولرين خلق ايچون بر عبرت قيلدق واعتدنا للظالمين
عذابا اليما وستم ايدنلر بر دردناك اشكنجه آماده قيلدق وعادا وثمود
دخى بو ايكى قبيله يى اهلاك ايتدك واصحاب الرس وبا يلمش قوينك
ايه لرين دخى اهلاك ايتدك وبونلر كيم اولدوقلرنده اقوال متعدده وار
برسى بوكه انلر بت پرست بر كروه ايديلر حق تعالى حضرت شعيبى انلرى دعوت
ايتمك ايچون كوندردى سوزين قبول ايتمديلر بر كون اول بايلمش قوينك اطرافنده
بولنمشلردى حق تعالى ايلنك فرمانيله اول مكان كوندولرله چوكدى وقرونا بين ذلك
كثيرا دخى نيجه كوداصلرك اراسنده چوق اهل زمانه لر اهلاك ايتدك وكلا
ضربنا له الامثال دخى بونلرك هر بر بلوكنه قودقو ويروب عجيب قلان قصه لرى
كابيان ايتدك وكلا تبرنا تتبيرا وهر بيرلرين براوقتمق لو قتدف يعنى نابود ومعدوم
ايتدك ولقد اتوا على القرية التي امطرت مطر السوء دخى قسم اولسون كيم على التحقيق
قريش طايفه سى شام زمينه تجارت ايچون كيندوكلرنده بدينمو زله ياغدرلن كوى
اوزره كلديلر وانده قوم لوطك سدوم نام بيوك كويلريدركه حق تعالى انك اوزره طاش
ياغدردى افلم يكونوا يرونها پس انى كوردوكلرلرى دكه انك سبيله نصيحت پذير
اوله لر بل كانوا لا يرجون نشورا انى كورمشيدكل ايديلر بلكيم انلر بر كفره ايديلر كه قيامتك
اولمسنه اميد دوتمزلردى واذا رأوك دخى قچن سنى كفار كوردولر ان يتخذونك الا
هزوا سنى استهزا ايدنلر اوزكه برنسنه دوتموب ديرلر اهذا الذي بعث الله رسولا
بو ميدر رسول كيمسه كه تنكرى كندويى پيغمبر كوندردى ان كاد ليضلنا عن آلهتنا
تحقيقا كيم نقلشدى كه بزم معبودلرمزك عباده تندن دوكردان ايدوب آندن لولا
ان صبرنا عليها انلرك عبادتى اوزره صبر ايتمسيدك چون بو كونه ناسز كلام انلردن
صادر اولدى حق تعالى انلره جواب بيرسنده اولا سوزله بو كلامى تعقيب ايدوب ديوب
بيوردى وسوف يعلمون حين يرون العذاب دخى بلا شبهه كيم عذابى مشاهده ايدوب
وقتده بيلوردلركه من اضل سبيلا كيمدركه يولى زياده ازغون اولدى و يولك
ازغونلغندن ايرادهلنك ازغونلغيدر ارأيت من اتخذ الهه هواه بقدكمى شول
كيمسه يه كندو آرزوسن كندويه معبود ايدندى افانت تكون عليه وكيلا
پس سنمى انك اوزرينه نكهبان اولورسن كه كندويى آرزولرندن منع ايدرسن

ام تحسب ان اكثرهم يسمعون او يعقلون يا خود كمان ايدرميسن كيم على التحقيق
انلرك جوغى دوغرو سوزي ايشدرلر يا دلايله تامل ايدوب فهم ايدرلر
انهم الا كالانعام دكل انلر الا دوارلر كبى كه ايشدوكلري نسنه دن منتفع
اولماز بل هم اضل سبيلا بلكيم انلرك طريقى دوارلرك طريقندن زياده ازغوندر
زيرا دوارلر بسليجيلرينه مطيع اولورلر اما بونلر كندولرين ايجاد ايدنه سركشلك
ايدرلر الم تر الى ربك بروردكارك صنعنه بقرميسن كيف مد الظل نيجه سايه يي
كشاده قيلدي دان اچلدوغي وقتدن كونش چقنجه ولو شاء لجعله ساكنا
واكر دورمسين ايستسيدي انى دورمش قيلاردي ثم جعلنا الشمس عليه
دليلا صكره كونشي اول سايه نك بيلمسي اوزره دها قيلدق زيرا سايه
محسوس اولماز كونش چقمينجق ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا پس اول سايه يي
طرفمزه براسان الوق الدق يعني كونشك ارتفاعنه كوره انى آز آز زايل قيلدق
وهو الذي جعل لكم الليل لباسا دخى كندودر شول بروردكاركه كيجه يي
سزنچون بوشاك كبى بوستر ايدجي نسنه قيلدي والنوم سباتا واويقويي
بدنلر ايچون راحت قيلدي وجعل النهار نشورا وكوندزي پايلوق ايه سي قيلدي
كه خلق طلب معيشت ايچون انجنده پايلوب يورورلر وهو الذي ارسل الرياح بشرا
دكندودر شول قادر مختار كه يللري مژده ويريجي كوندردي بين يدي
رحمته كندو رحمتك ايلروسنده زيرا اغلب اوقاتده يللك اسمسي يغمورك
دوشمسي اوزره دلالت ايدر وانزلنا من السماء ماء طهورا وكوكدن پاك قيليجي
صو اينديردك لنحيي به بلدة ميتا تاكه انكله براولمش شهري زنده قيلاوز
ونسقيه مما خلقنا وانى ايچرندوروز يرلد وحمز اشياء دن انعاما دوارلره
واناسي كثيرا وباديه نشينلردن چوق ادميلره ولقد صرفناه بينهم دخى
تحقيقا كيم يغموره متعلق اولان سوزي قرآنده وساير كتب سماويه ده خلق اراسنده
مكرر قيلدق ليذكروا تاكيم تفكر ايدوب وحق نعمتى اندن بيله لر فابى اكثر الناس
پس خلقك چوغى ايستمدي الا كفورا الا نعمتى انكار ايتمك ولو شئنا لبعثنا في
كل قرية نذيرا واكر ايستسيدك هر بر كويه بر قورقوديريجي پيغمبر كوندرردك
تاكه احكامك تبليغى ادكرده بوكل اوله وليكن سنك مرتبه كى بلند قيلمق ايچون
سني يالكوز جمله سنه مرسل قيلدق فلا تطع الكافرين پس كفارك ايستدوكلري
شيده مطيع اولمه وجاهدهم به وقرآنك بند ونصيحتيله انلري اصلاح ايتمكه
چالش جهادا كبيرا بر بيوك چالشمق وهو الذي مرج البحرين وكندودرشول

قادر مختار كه ايكي درياي مجاور قودي كه بري بيرينه قارشمز هذا عذب فرات
بوتتلكيم تسكين ايدرشيرين صودر وهذا ملح اجاج واو بري غايتله بر شور
صودر وجعل بينهما برزخا وايكيسيك اراسنده قدرتندن بر مانع وحاجز
قيلدي وحجرا محجورا وبرمنافرة بليغه دخى وهو الذي خلق من الماء
بشرا وكندودر شول قادر ذو الجلال كه صودن حضرت ادمي يراتدي واول
صودركه ابو البشرك طينتى انكله يوغرولدي فجعله نسبا وصهرا پس انى نژاد
وپيوندايه سي قيلدي يعني انساني ايكى قسم قيلدي برقسمى نسب صاحبى
داوادكك قسميدركه اولاد كندويه منسوب اولور وبرقسمى ديشي كه مصاهره
انكله حاصل اولور وكان ربك قديرا وبروردكارك غايتله توانا ايدي كه بر
ماده دن اعضاء مختلفه وطبايع متعدده ايجاد ايتدي ويعبدون من دون
الله ما لا ينفعهم ولا يضرهم دخى كفار قسمى تنكريدن اوزكه برشيئه
طپارلر كه كندولره نه جلب نفع ايلر ونه كندولردن دفع ضرر ايلر وكان
الكافر على ربه ظهيرا وبي دين اولان كيمسنه بروردكاري اوزره ارقه لشمش
ايدي كه عداوت وشرك ايتمده شيطانله ارقه لشور وما ارسلناك الا
مبشرا دخى سنى كوندرمدك الا مؤمنلره الطاف الهيه ايله مژده ايله ويريجي
ونذيرا وكفاره عقوبت نامتناهيه دن قورقيديجي قل ما اسئلكم عليه
من اجر سويله يا محمد رسالتك تبليغى اوزره سزدن هيچ اجرت طلب ايتمم
الا من شاء ان يتخذ الى ربه سبيلا لكن شول كيمسه كه صدقه ويرمكله
خدانك رضاسنه بر طريق ايستر انى ويرسون وتوكل على الحي الذي
لا يموت دخى اعتماد ايت اول خدا اوزره كه هميشه زنده در هركز موت كندويه
عارض اولماز كه او سنى سزلردن صاقليوب اجرلرندن مستغنى قيلادر وسبح
بحمده دخى صفات نقصاندن كندوني منزه قيل مدح وثناسنه مقارن اولدغڭده
وكفى به بذنوب عباده خبيرا وحق جل وعلا قوللرينك كيزلي واشكارا
كناهلرينه مطلع اولدوغى جهتدن كافيدر پس ايمانه كلسه لر يا كفر اوزره
قالسه لر انلر اوزرنه بر باس يوقدر الذي خلق السموات والارض
وما بينهما في ستة ايام ثم استوى على العرش شول ذات پاك كيم كوكلري ويري
واراسنده اولان اشيايي التي كون مدتنده يراتدي صكره عرشي اوزره مستولي
اولدي الرحمن دكلى نعمتلري احسان ايدن خدادر فاسئل به خبيرا پس
مذكور اولان خلق واستوايه اعتنا ايدوب بر كامل دانايه صور كه سكا انك

قادر مختار

حقیقتنی او بیان ایدر واو ایزد ذوالجلالدر واذا قیل لهم اسجدوا للرحمن
دخی قچن کافرلره دنیلور چوق رحمتلو اولانه سجده کتورک قالوا وما الرحمن
دیرلر رحمن ندر یعنی بر اسمدر که انک مسماسنی بیلمزوز بو سوزی انکار ایچون
دیدیلر زیرا تنکری اوزره الرحمن اسمنی اطلاق ایتمزلردی انسجد لما تأمرنا
سجده کتوررمیوز بیزه فرمان ایتدوککشیه وزادهم نفورا دخی سجود
ایله امر ایتمک انلره اورکمک ارتردی تبارک الذی جعل فی السماء بروجا
صفاتنده بو صرلتی شول پروردکار که کوشکلر کبی نمایان اون ایکی یرده جمیعنلو
یلدزلر قیلدی وجعل فیها سراجا وکوک ایچنده چراغ کبی بر یلدز قیلدی
وقمرا منیرا دخی ایچنده بر اشیق ویریجی آی قیلدی وهو الذی جعل اللیل
والنهار خلفة وکندودر اول قادر متعال که کیجه یی وکوندوزی خلافت ایرسی
قیلدی یعنی بیری بیرینه خلف اولوب بر وقتده مجتمع اولمیه قیلدی لمن اراد ان
یذکر شول کمسنه یه که ایستدی خدانک نعمتلرین خاطره کتوروب ایچنده
تفکر ایده او اراد شکورا یا ایستدیکی کندویه احسان اولنان نعمتلر اوزره خدایه
شکر ایده وعباد الرحمن دخی ایزد ذوالاحسانک قوللری الذین یمشون علی الارض
هونا شول کمسنه لرکه یریوزی اوزره آهسته یورورلر یعنی وقار وتواضعله یورورلر
نه تجبر وتبخترله واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما وچون نادانلر کندولره
سوزی توجیه ایدرلر ایذا ایرشدن قورتره جق سوزلر انلره ایراد ایدرلر والذین
یبیتون لربهم سجدا وقیاما دخی انلر شول کمسنه لرکه پروردکارلرینه نمازده
سجود وایاق اوزره دورمشلر ایکن کیجه لرین کچوررلر والذین یقولون ربنا
اصرف عنا عذاب جهنم دخی انلر شول کمسنه لردرکه دیرلر ای پروردکار
دوزخ اشکنجه سن بیزدن دفع ایت ان عذابها کان غراما که بی شبهه انک
اشکنجه سی لازم ودایم ایدی انها ساءت مستقرا ومقاما تحقیقا کیم
دوزخ غایتله یمان آرامکاه ودوره جق یردر والذین اذا انفقوا لم یسرفوا
ولم یقتروا دخی خدانک قوللری شول کمسنه لردرکیم نفقه صرف ایتدوکلرنده
کرمک حدین تجاوز ایتمیوب بخیل کبی نفقه ده دارلق ایتمزلر وکان بین ذلک قواما
واسراف ایله تقتیر اراسنده صرف ایتملری معتدل ایدی انلرک بیریسنه میل ایتمزلر
والذین لا یدعون مع الله الها آخر دخی انلر شول کمسنه لردرکه خدای ذو
الجلال ایله بر معبود دخی چاغروب عبادت ایتمزلر ولا یقتلون النفس التی
حرم الله دخی تنکری تعالی اولدورمسین حرام قیلدوغی جانی اولدورمزلر الا بالحق

مکر حقله

مکر حقله اولدره لر ولا یزنون وکندولره مباح اولمیان قاریی وطی ایتمزلر
ومن یفعل ذلک وبو مذکور اولان منهیاتی هر اشلیان کمسنه یلق اثاما
کناهک سزاسنی بولور یضاعف له العذاب یوم القیمة شرطک جوابندن
بدلدر یعنی انلری هر کیم اشلر روز قیامتده اشکنجه کندویه ایکی قات اولور و
یخلد فیه مهانا واول عذابده خوار وذلیل اولدوغی حالده همیشه اقامت
ایدر الا من تاب وآمن وعمل عملا صالحا مکر شول قسم کیم توبه ایدوب ایمانه
کلدی وکوزل ایش ایشلدی فاولئک یبدل الله سیئاتهم حسنات که اول کروه
ایزد ذوالجلال بد کلرین ایولکلره دکشترور یعنی معصیتلرینی محو ایدوب یرلرنه
حسنات اثبات ایدر وکان الله غفورا رحیما وتنکری تعالی غایتله مغفرت ایدوب
اسرکیجیدر ومن تاب وعمل صالحا وهر کیم ایتدوکی معصیتلردن رجوع ایدوب پشیمان اولدی
وبر شایسته عمل ایشلدی فانه یتوب الی الله متابا بی شبهه اول کمسنه ایتدوکی توبه
سببیله خدانک طرفنه بر پسندیده دونش دونر والذین لا یشهدون الزور دخی تنکرینک
قوللری شول کمسنه لردرکه بلا ایله آلوده اولان مجلسلرده حاضر اولمازلر واذا مروا باللغو
واول وقت که پسندیده اولمیان مجلسلرده کذرکاهلری واقع اولور مروا کراما کندو
نفسلرین اکرام ایتمش اولدقلرینه کچرلر که اندن اعراض ایدوب اکا ملتفت اولمازلر
والذین اذا ذکروا بآیات ربهم دخی انلر شول کمسنه لردرکه قچن پروردکارلرنک
آیتیله پند ونصیحت ویریلورلر لم یخروا علیها صما وعمیانا صاغرلر وکورلر کبی
وتبصره سیز انلر اوزره دورمزلر بلکه انلره کوش هوشله ونظر اعتبارله استماع ایدوب
یقرلر والذین یقولون ربنا هب لنا من ازواجنا وذریاتنا قرة اعین دخی انلر
شول کمسنه لردرکه دیرلر ای خداوندمز قادینلرمزدن واولادمزدن کوزلرین روشنلکی
مطیع اولاد بیزلره باغشله واجعلنا للمتقین اماما وپرهیزکارلر اولانلره امور دینیه ده
بیزلری مقتدا ایتدیل اولئک اول کروه که صفات مذبوره ایله متحلی اولمشلردر یجزون
الغرفة جنتک بلند مکانلری کندولره سزا ویریلور بما صبروا ایتدوکلری صبر مقابله سنده
ویلقون فیها تحیة وسلاما وانک ایچنده حیات وسلامتله دعایی بولش قیلنورلر یعنی
بهشته کیردوکلرنده ملائکه کرام حیاکم الله والسلام علیکم کبی الفاظله کندولرینه
دعا ایدرلر خالدین فیها بهشت ایچنده همیشه اقامت ایدرلر حسنت مستقرا ومقاما
غایتله کوزل قرارکاه ودوره جق یردر بهشت جاودان قل ما یعبؤا بکم ربی سوکله یا محمد
پروردکارم سیزه ای اهل مکه نه یاپر لولا دعاؤکم عبادتکوز اولمزسه فقد کذبتم
پس تحقیقا کم بن کتوردوکم نسنه یی تکذیب ایدوب مخالفت ایتدوکوز فسوف یکون لزاما

بوندن صكره بلا شبهه كه تكذيبكزك سزاسى سزه لازم اولور

سورة الشعراء مكية وهي مائتان وسبع وعشرون آيه

بسم الله الرحمن الرحيم

طسم معالمده كتورديكه حضرت قتاده بيوردى حروف مقطعه قرآنك آدلريدر
وبو سببدن اغلبده كوردوكمز بو حروفدن صكره قرآن مجيدك ذكرى واقع اولور
تلك آيات الكتاب المبين بو سوره اعجازى واضح اولان كتابك آيتلريدر چون طائفه
قريش بويله بر معجز كتاب كندولره كلوب تصديق ايتمديلر وحضرت صلى الله عليه وسلم ايمان
كتمكلرى اوزره غايتله حريص ايدى فعللرى كندويه بك مشقتلو كلمش ايدى
حق جل وعلا حبيبنك كوكلنه تسليه ويرمك ايچون بو آيتى منزل ايدوب بيوردى فلعلك
باخع نفسك شايدسن كندو نفسكى اولدريجى سن يعنى نفسك اوزره شفقت ايت
غم وغصه ايله انى اولدرمه الا يكونوا مؤمنين جماعت قريش ايمان كتورمدوكلرى ايچون
ان نشأ ننزل عليهم من السماء آية ايسترسن كوكدن اوزرلرينه بر نشانه اندردز
يعنى بر بلاى آسمانى اوزرلرينه مسلط ايدرز كه ايمان كتورمك اوزره كندولرين
جبر ايليه فظلت اعناقهم لها خاضعين پس كردنلرى اكا مطيع ومنقاد
اولوردى وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث دخى كندولره ايزد ذو الجلال الدن
ايتمسى مجدد اصلا بر پند كلمز الا كانوا عنه معرضين الا كه كندولر اندن يوز چويرمشلر
ايدى فقد كذبوا پس بلا شبهه كيم قرآنى تكذيب ايتديلر فسيأتيهم انباء ما كانوا
به يستهزؤن تكذيبلرندن صكره على التحقيق كندولره كلور اول شيئك اخبارى
كه انكله استهزاء ايدرلردى كيم او حق ايدى يا باطل دخى قدرين تعظيم ايدوب
تصديق اولنمغه لايق ايدى يا تكذيب اولنوب شانى استخفاف اولنمغه سزا ايدى اولم
يروا الى الارض آيا ايتديلر وكلرى استهزالرى ايشلوب يره باقمديلرمى كيم محض قدرتله
كم انبتنا فيها نيجه اشيا ايچنده بتردك من كل زوج كريم هر بر چوق نفعلو
اوت صنفندن ان في ذلك لآية تحقيقا كيم اول كوناكون اصنافى يردن انبات
ايتمده بر اولو دلالت وار انك اوزره كه انى انبات ايدن پروردكار برا ولو قدرت
وحكمت صاحبيدر وما كان اكثرهم مؤمنين وخدانك علم قديمنده چوقلرى
ايمان كتورجيلر دكل ايدى پس انلر اوچون كه بو كونه آيات عظام كندولره منفعت ايتمز
وان ربك لهو العزيز ودخى شبهه كيم پروردكارك كندودر هر كمسه يه غالب كفارى
اوزره بلا ايندرمكه قادردر الرحيم چوق مرحمتلودر كه كفاره بودكلو مهلت
ويردى واذ نادى ربك موسى دخى سن كتور قيل اول وقتى كه خداوندك حضرت

موسايى چاغيردى كه ائت القوم الظالمين ستمكار اولان كروهه وار كيت قوم فرعون
مصر حاكمنك كروهنه الا يتقون آيا ايتدوكلرى قبايحدن پرهيز ايتمزلر يعنى كرك دركه
انلردن قناعت ايدوب ارباب تقوى اولهلر قال رب انى اخاف ان يكذبون حضرت موسى
ديدى يا الهى تحقيقا بن قورقرم كه بنى تصديق ايتميه لر ويضيق صدري وسينم دارلنور
تكذيبك انفعالندن ولا ينطلق لساني ودليم اچلمز صقلق سببيله ايچنده اولان عقده
ازياد بولور فارسل الى هرون پس حضرت جبريلى هرونه كوندر دايمى بو ايشده بمله شريك قيل
ولهم على ذنب دخى انلره اوزريمه كناه دعوالرى وار واندن مراد قبطى قتل ايتدوكيدر كه
زعمنجه كوره انى كناه تسميه ايتديلر والا في الحقيقه اوكناه دكلدر فاخاف ان يقتلون
پس قورقرم كيم قوم فرعون كندولره رسالتى تبليغ ايتمدن اول بنى اولدره لر بلمك
كرك كيم بو سوزلر حضرت موسادن تعلل طريقيله صادر اولمدى بلكه عذرينى تمهيد
ايتمك ايچون وامتثال امره ياردم طلب ايتمك ايچون قال كلا حق جل وعلا حضرت موسايه
بارادى حضرت هرونى وبرى قورقدوغندن صكره ديدى ايتدوككى كاندوزكيح وانلرك [illegible]
قورقمه فاذهبا بآياتنا پس سز قرنداشكله معجزه لرمزله كيدك انا معكم مستمعون
على التحقيق بز سزكله ديكليجيلرز فأتيا فرعون پس فرعونه وارك فقولا انا رسول رب
العالمين پس سويلك بى شك كيم بز رب العالمينك كوندرلمشبوز بو نكته كه ان ارسل
معنا بني اسرائيل يعقوب وشاقلرين بزمله كوندر ديدلر فرعونه مامور اولدوقلرى
شيء تبليغ ايتديلر قال الم نربك فينا وليدا فرعون ديدى اى موسى سنى طفل ايكن
ارامزده بسلمدوكمى ولبثت فينا من عمرك سنين ومنزللرمزده ياشكدن ييللر
دوردك وفعلت فعلتك التي فعلت واشلمككى ايشلدك شول ايشى كه ايشلدك
يعنى خواصمدن اولان قبطى اولدردك وانت من الكافرين وسن نعمتمى انكار ايدنلردن
سن قال فعلتها اذا حضرت موسى ديدى اول ايشى ايشلدم اول وقتده وانا من
الضالين وحال بوكه بن غافللردن ايدم ففررت منكم صكره سزدن قچدم لما
خفتكم بغض سزدن قورقدم فوهب لي ربي حكما پس پروردكارم بكا علم وفهم
بغشلدى وجعلني من المرسلين وبنى پيغمبرلردن قيلدى وتلك نعمة واول تربيه
بر نعمتدر تمنها على كه سن اوزريمه ظاهرده منت قيلاوسن ان عبدت بني اسرائيل
كه في الحقيقه اول تربيه اولاد يعقوبى بنده قيلمككدر يعنى بنى اسرائيلى بنده قيلوب
اوغللرين اولدرمكله بنى والده م دريايه صالوب سكا دوشدم كه سن بنى تربيه ايتدك
وبو سببله اولان تربيه حقيقتده نعمت دكلدر چون فرعون بى عون كوردى كه حضرت
موسى سوزنده اعتبار ايتميوب اسلوب كلامى تغير ايدوب حضرت موسى ايتدوكى دعوايه كه بن

رب العالمینك رسولیکیم معارضیه باشلدی نته که حق تعالی بیورردی قال فرعون
وما رب العالمین حاکم مصر دیدی دخی عالمینك پروردکاری ندر یعنی حقیقت
وماهیتی نه اصل شیئدر قال رب السموات والارض وما بینهما چونکه خدانك
حقیقتی صفاتندن اوزکه برشیئله تعریف اولنماز حضرت موسا خدانك اظهر اولان
صفاتیله اکا جواب ویروب دیدی رب العالمین کوکلریك و ارلرینك و آرالرنده اولان
اشیانك پروردکاریدر ان کنتم موقنین اکر سیز اشیانی تحقیق ایتمش برجماعت
ایدکوز قال لمن حوله فرعون شقی اطرافنده حاضر اولنلره دیدی الا تستمعون
بونك جوابن ایشتمزمیسیز کندوسندن خدانك حقیقتن سؤال ایدرم کندوسی
صفاتندن بکا خبر ویرور قال ربکم ورب آبائکم الاولین حضرت موسی دیدی او سیزك
ربکوزدر و کچمش اولان بدرلرکوزك پروردکاریدر قال ان رسولکم الذی ارسل الیکم
لمجنون فرعون خبیث دیدی علی التحقیق سیزه مرسل اولان رسولکوز بردیوانه ددر
کندوسندن بر شیئ سؤال ایدرم او بکا بر شیئه جواب ویرور قال رب المشرق والمغرب
وما بینهما حضرت موسی دیدی عالمینك پروردکاری مغرب و مشرقك و آرالرنده اولان
اشیانك پروردکاریدر ان کنتم تعقلون اکر سیز تعقل ایدرسکوز یعنی سیز
بردانش وارایسه بیلورسیز کیم بونك مافوقنده جواب وارمادر قال لئن اتخذت
الهاً غیری فرعون مناظره دن منقطع اولدوقده تهدیده باشلیوب دیدی
قسم اولسونکه ای موسی اکر بندن اوزکه بر معبود ایدینورسن لاجعلنك
من المسجونین البته سنی زندانیلرك زمره سندن قیلورم قال اولو جئتك
بشیئ مبین حضرت موسی اکا دیدی بو ایشی ایشلرمیسن و اکر سکا بر آشکار نسنه
ایله کلورسم قال فأت به ان کنت من الصادقین فرعون دیدی پس انی کتور اکرسن
کرچك سویلیانلردن ایسك فالقی عصاه پس حضرت موسی دکنکنی صالدی فاذا
هی ثعبان مبین همان اول محلده دکنکی بر آشکار ایلان اولدی ونزع یده فاذا
هی بیضاء والنی قولتغی التندن چیقردی پس ولدم بلا فاصله مبارك الی یشعلی بیاض
اولدی للناظرین نکاه ایدنلره مرو یدر کیم حضرت موسی دکنکی صالوب بر اژدها اولدی
فرعون کندویه دیدی بوندن غیری بر معجزه سکا واری حضرت موسی اکا الینی کوسترری
فرعون ایتدی بونده بر نسنه یوقدر پس الینی قولتغی التنه قویوب چیقاردی بر شعاعی واردی کیم
کوزلری خیره ایدوب فتابك شعله سی کیبی اطرافی قابلدی قال للملأ حوله فرعون اطرافنده
اولانا شرافه دیدی ان هذا لساحر علیم تحقیقا بو کیشی بر دانا جادودر یرید ان یخرجکم
من ارضکم بسحره ایستر که جادولکیله دیمسکوزدن سیزی چیقره فماذا تأمرون

بس بو ایسه نه فرمان ایدرسز قالوا ارجه دیدیلر ایشنی تأخیر ایت و
اخاه و قرنداشینك ایشن دخی وابعث فی المدائن حاشرین و مملکتکده
دوشن قصبه لره بیغیجیلر کوندر یأتوك بکل سحار علیم فن سحرده هر
استاد جادوی سکا کتورسونلر که حضرت موسانك فن سحرده معارضه
ایده لر فجمع السحرة لمیقات یوم معلوم پس جادو طائفه سی بر بللنمش
کونك وقتیچون جمع اولندیلر و او یوم الزینه نك قوشلق وقتیدر
وقیل للناس هل انتم مجتمعون دخی خلقه دینلدی مجتمع اولورمیسیز
یعنی البته کلوب بیغلك لعلنا نتبع السحرة شاید بیز جادولره اویرز ان
کانوا هم الغالبین اکر انلر کندولر موسی اوزره غلبه ایدنلر ایسه
فلما جاء السحرة پس اول وقت که جادولر بیغلوب حاضر اولدی قالوا لفرعون
ائن لنا لاجرا اولیم سنك حاکمنه دیدیلر علی التحقیق بزه بر اجرت وارمی
ان کنا نحن الغالبین اکر بیز کندومز غلبه ایدنلر ایدك قال نعم فرعون دیدی
بلی سیزه اجرت وار وانکم اذاً لمن المقربین وبی شبهه کیم سیز اول محلده که غلبه
ایدرسیز بنم قتمده مقربلر زمره سندن اولورسیز قال لهم موسی حضرت موسی انلره
دیدی دیدوکلرندنصکره که یا سن صالملی اول یا بیز صالجی اوله لم القوا
ما انتم ملقون صالك شول نسنه یی که سیز انی صالجیدرسیز فالقوا حبالهم
وعصیهم در عقب صنعتلها یپلرنی و اجق ایپلرین صالدیلر وقالوا بعزة
فرعون و دیدیلر فرعونك قوة و غلبه سنه قسم کیم انا لنحن الغالبون بیز کندومز
موسی وهرونا اوزره غلبه ایدنلرز فالقی موسی عصاه اندنصکره حضرت
موسی دکنکی صالوب بر عظیم اژدها اولدی فاذا هی تلقف ما یأفکون پس همان
معهود دکنك سحر تزویر ایدوکلری اشیایی یوددی اولدی فالقی السحرة ساجدین
سحره بو معجزه یی کوردوکلرندنصکره یوزلری اوزره دوشمش قیلندیلر سجود ایدن
اینمشلر ایکن قالوا آمنا برب العالمین اول حالده که دیدیلر مخلوقاتك پروردکارینه
تصدیق کتوردك رب موسی وهرون بو ایکی جلیل القدر پیغمبرك پروردکاری بو جمله
ماقبلندن ابدال اولنبی توضیح ایچون و فرعونك ربوبیتینك توهمن دفع ایتمك ایچون
و اشعار ایتمك ایچون کیم ایمانلرینه باعث اولان شیئ حضرت موسی وهرونك الرینده
جاری اولان معجزه در پس فرعون سحره نك ایمانندن آکاه اولیجق کندولرین ایستدی
قال آمنتم له قبل ان آذن لکم انلره دیدی حضرت موسی یه تصدیق کتوردکوز
بن سیزه دستور ویرمدن اول انه لکبیرکم الذی علمکم السحر بی شبهه کیم او سیزه

جادولكي اوكوتدن بوكوكوزدن فلسوف تعلمون پس بلا شك كيم ايشيدوككز
عقوبتي بيلجكسيز بعده اول عقوبتي بيان ايتدي نته كه حق تعالى بيوردي
لأقطعن أيديكم وأرجلكم من خلاف البته اللركوزي و ايا قلركوزي
خلافدن كسرم يعني بر طرفكوزدن بر ال و بر طرفكوزدن بر اياق كسرم
ولأصلبنكم أجمعين وعلى كل حال سيزي قموا صرم قالوا لا ضير ديديلر
بو خصوصده او زيرمزه بر ضرر يوقدر انا الى ربنا منقلبون
زيرا على التحقيق بز پروردكاريمزه دونيجيلرز انا نطمع ان يغفر لنا
ربنا خطايانا بي شبهه بز طمع ايدرز كيم پروردكارمز كناهلرمزي بزم
ايچون يارلغيه ان كنا اول المؤمنين اول سببله كه بي شبهه بز اول
ايمان كتورنلر ايدك بو مجلسده حاضر اولانلردن كتورديلر كيم اول وقت كه بو عزه
صباغ اللرين وصول ايتلرك كسوب كندولرين اصديلر جناب رب العزة
بهشت جاويدانده اولان مقاملرين كندولره كوستردي نعم حضرت موسى فرعون
وقومني دعوة ايتمك ايچون ارالرنده بر قچ سنه مكث ايتدي اصلا بيرلري ايمانه
كلمديكي صكره حق تعالى كندويه بو فرماني ايلدي نته كه بيان ايتدي واوحينا الى
موسى يعني حضرت موسايه فرشته ايله خبر صالدق كه أن أسر بعبادي قوللريمي
كيجه كوتور انكم متبعون زيرا على التحقيق سيز متبوع قيلنورسيز يعني فرعون
و لشكري اردكوزه دوشوب سزه بر محلده يتشترلر كه سيز دريانك او بر طرفنه عبور ايدوب
انلر بو طرفنده بولنورلر بعده ايزلركوزه اوزره دريانك ايچنده قيولري بولندقلرنده دريا
اوستلرنه برابر قيلنوب صوده بوغلودلر فأرسل فرعون في المدائن حاشرين
پس اول وقت كه بني اسرائيلك كيتمسي معلوم اولدي فرعون بني شهرلره لشكري
جمع ايتمك ايچون بيغجيلر كوندروب ديدي ان هؤلاء لشرذمة قليلون تحقيقا
كه بونلر يعني بني اسرائيل غايتله براز كروهدرلر وانهم لنا لغائظون
دخي على التحقيق انلر بزه اجيغ و بر عجيلردر وانا لجميع حاذرون ونيز
بي شبهه كيم بز قموا داب سلاحز و جنك احوالندن خبردارز فأخرجناهم پس
انلري چيقردك يعني كوكللرنه جنك داعيه سن صالوب كندولرين چيقردك
من جنات باغلردن وعيون و پكارلردن وكنوز و كنجلردن ومقام كريم
وكوزل منزللردن كذلك ايش انك كبيدر واورثناها بني اسرائيل و بو مزبور
اولان اشيايي بني اسرائيله ميراث قيلدق فأتبعوهم پس فرعون واتباعي بني اسرائيلك
اردنه دوشديلر مشرقين كونشك چيقجق وقتنه داخل اولدقلرنده فلما

فلما تراءى الجمعان صكره اول محل كه ايكي كروه بربريني كوردي قال أصحاب
موسى انا لمدركون حضرت موسانك يارانى ديديلر على التحقيق بز ملحق اولنورز
قال كلا حضرت موسى ديدي هركز سيزه يتشمزلر زيرا حق تعالى سيزه
خلاصي وعد ايتمشدر ان معي ربي بي شبهه كيم پروردكارم بنمله در سيهدين
على التحقيق طريق نجاتي بكا كوسترور فأوحينا الى موسى بعده حضرت موسى
فرشته ايله خبر صالدق كه أن اضرب بعصاك البحر دكنككله
دريايي اور فانفلق پس حضرت موسى دكنككله دريايي اوردي اون ايكي يول
ايچنده اجلدي فكان كل فرق كالطود العظيم كه هر بر ايكي پاره
بر اولو طاغ كبي اولدي بعده اول پاره لر اراسنده پيدا اولان يوللره بني
اسرائيل كيردي وأزلفنا ثم الآخرين وانده اوبر كروهي يقين قيلدق يعني
فرعون وجماعتني دريايه يقين قيلنوب بني اسرائيلك ايزلري اوزره داخل
اولديلر وأنجينا موسى ومن معه أجمعين دخي حضرت موسايي و كندويله
اولانلري قموا قورتردق ثم أغرقنا الآخرين صكره كيرو قالانلري صوده
بوغدق ان في ذلك لآية تحقيقا كه موسى وجماعتني قورترمغده و فرعون و
اتباعني هلاك ايتمكده بر اولو علامت وار وما كان أكثرهم مؤمنين
و فرعونيلرك چوغي اهل ايمان دكل ايديلر وان ربك لهو العزيز الرحيم و بي
شبهه كيم پروردكارك كندو دشمنلري اوزره غالب قوللرين غايتله اسركر
كه عقوبتلرين تعجيل ايتمز واتل عليهم نبأ ابراهيم دخي عربك مشركلري
اوزره حضرت ابراهيمك خبريني اوقي كه انكا انتساب ايتمكله افتخار ايدرلر اذ قال لأبيه
وقومه ما تعبدون يعني پدرينه و جماعتنه سويلدي قنقي نسنه يه عبادت ايدرسز قالوا
نعبد أصناما ديديلر بتلره عبادت ايدرز فنظل لها عاكفين پس انلرك عبادتي اوزره
هميشه مجاورلر اولورز قال هل يسمعونكم اذ تدعون حضرت ابراهيم انلره ديدي
اوقومغكوزي ايشدرلرمي يعني كندولرين اوقودسيز او ينفعونكم ياخود سيزه
جلب نفع ايدرلرمي كندولرنه عبادت ايتدوككوزده او يضرون ياسيزه ضرر
ايصال ايدرلرمي عبادتلرين ترك ايتدوككوزده قالوا بل وجدنا آباءنا جواب ويروب
ديديلر بو ديدوككلرك بيريسي دكلدر ولكن پدرلرمزي كوردك كذلك يفعلون
انك كبي ايشلرلر يعني انلرك عبادتي اوزره پدرلرمزي مقيم بولدق بز دخي
انلره تقليد ايدوب عبادت ايدرز قال أفرأيتم ما كنتم تعبدون أنتم
وآباؤكم الأقدمون حضرت ابراهيم ديدي سيز كوردوب بيلدكوزمي شول نسنه يي

کرمیز و کچمش اولان بدرلرکوز انلره پرستش ایدردکوز فانهم عدو لی که بی شبهه
انلر بکا دوشمندرلر الا رب العالمین لکن بنم دوستم کائناتک پروردکاریدر الذی
خلقنی شول پروردکار که بنی یراتدی فهو یهدین که اوبکا دوغری یولی کوستررو
والذی هو یطعمنی ویسقین وشول پروردکار که کندوسی بکا ییجک ییدوروب
وصو ایچورندورر واذا مرضت فهو یشفین دخی خسته اولورم کندوسی بکا
شفا ویرر والذی یمیتنی ثم یحیین وشول قادر مختار که بنی اولدردکدن صکره
بنی زنده قیلور والذی اطمع ان یغفر لی خطیئتی یوم الدین وشول کریم غفار
که رحمته امید دوتارم که دوز جزاده بنم کناهمی یارلغیه رب هب لی حکما یا الهی
علم وعملدن بکا کمال باغشله والحقنی بالصالحین ودینده کامل اولانلردن سنه
بنی ایلت واجعل لی لسان صدق فی الاخرین دخی بکا دوست دیل قیل صکره کلانلرده
یعنی بندن صکره کلان خلقلک آراسنده بکا ایکی صیت وصو کونلر مدح وثنا
قیل بو دعایی جناب رب العزت حضرت ابراهیمدن قبول ایتدیکه هیچ بر امت یوقدر
الا کندوسنی بوب مدح وثنا سن ایدرلر واجعلنی من ورثة جنة النعیم دخی
بنی بهشت پرنعمتک وارثلرندن قیل واغفر لابی و پدرمه مغفرت ایت که ایمانه
کتورمکه کندوسنی موفق قیله سن واکا هدایت احسان ایده سن انه کان من الضالین
که تحقیقا اوطریق حقی ازدرنلردن ایدی ولا تخزنی یوم یبعثون دخی بنی رسوا قیلمه
اول کونده که خلق قبورلردن بعث اولنورلر یوم لا ینفع مال ولا بنون دخی بنی
اول کونده که نه مال بر ونه اوغللر الا من اتی الله بقلب سلیم مکر شول کیمسه که
تنکرینک حضور عزتنه کفر ومعصیتدن قورتلمش بر کوکل ایله کلدی وازلفت الجنة
للمتقین دخی بهشت خاوندان ارباب تقوی ایچون یقین قیلندی بر مرتبه ده که محشرده
نااذلرین کوروب افتخار ایدرلر که انده جمع اولنورلر وبرزت الجحیم للغاوین
دخی دوزخ کمراهلر ایچون ظاهر قیلندی تا که مکانلرین کوروب اندوه وحسرت چکسونلر
وقیل لهم وکندولره دینلدی یعنی فرشته لر خدانک فرمانیله کندولره دیرلر
این ما کنتم تعبدون من دون الله قانی اول شی که تنکرینک عبادتندن واز کچوب
انلری طپر دکوز هل ینصرونکم نه سزدن عذابی دفع ایتمده سزه یاردم ایدرلرمی
او ینتصرون یا کندو نفسلرندن عذاب الله تعالی منع ده یاردم ایدرلرمی فکبکبوا
فیها هم والغاوون پس جهنمه انجیلدی اصنام وکفار یوزلری اوزره قپانمش قیلندیلر
وجنود ابلیس اجمعون دخی شیطانک لشکری قموا قالوا دوزخیلر دیدیلر
وهم فیها یختصمون وحال بوکه کندولر دوزخده بری بریله خصومت ایدرلر تالله

ان کنا لفی ضلال مبین خدایه قسم کیم علی التحقیق بز براشکاره ازغونلقده ایدک اذ
نسویکم برب العالمین اول وقت که انسی وجنی وملایکه نک پروردکاریله سیزی ای
بتلر برابر دوتردق عبادتده وما اضلنا الا المجرمون وبزی بر کیمسه کمراه قیلمدی
الا بدعمل اولان کروه فما لنا من شافعین پس بزه هیچ دیلکجیلر یوقدر نته که اهل
ایمانه انبیادن وملایکه دن وار ولا صدیق حمیم دخی بر شفقتلو دوست
بزم یوقدر زیرا اولکونده دوستلر بری برینه دوشمندرمکر اهل تقوی
اولانلرکه انلرک آرالرنده دوشمنلک معدومدر فلو ان لنا کرة فنکون
من المومنین پس دنیایه بزم بر دونش اولسیدی که اهل ایماندن اولوردق ان فی
ذلک لایة تحقیقا کیم حضرت ابراهیمک مذکور اولان اخبارندن بر اولو علامت
وار وما کان اکثرهم مومنین وقومنک چوغی کندویه ایمان کتورمشلر ایدی
وان ربک لهو العزیز الرحیم وبی شبهه کیم پروردکارک کندو دانتقاملر
تعجیلده توانا غالبدر مرحمتلو که کفاری اهلاک ایتمز تا که کندولردن یا ذریتلرندن
بر کیمسه ایمانه کله کذبت قوم نوح المرسلین حضرت نوحک کروهی مرسل
پیغمبرلری تکذیب ایتدیلر یعنی حضرت نوحی کچمش اولان پیغمبرلرک اخبارین
ویرمده تصدیق ایتمدیلر اذ قال لهم اخوهم نوح نسبی قرنداشلری حضرت
نوح کندولره دیدی الا تتقون نیچون تنکریدن خوف ایدوب بتلرک عبادتین ترک
ایتمزسز انی لکم رسول امین تحقیقا بن سیزه امانتکار بر کوندرلمش
پیغمبرم فاتقوا الله واطیعون پس خدانک عقابندن حذر ایدوب سوزیمی
قبول ایدک وما اسالکم علیه من اجر دخی رسالتک تبلیغی اوزره سیزدن
اصلا اجرت طلب ایتمم ان اجری الا علی رب العالمین بنم اجرم بر کیمسه
اوزرنده دکلدر مکر مخلوقاتک پروردکاری اوزرده فاتقوا الله واطیعون پس خدانک
قهرندن خوف ایدوب بکا فرمانبر اولک قالوا انومن لک واتبعک الارذلون
دیدیلر سنی تصدیق ایدرمیوز وحال بوکه بی قدر دونی مال اولانلر سکا اویدی
قال وما علمی بما کانوا یعملون حضرت نوح دیدی دخی ایشلدوکلری ایشلرده دانشم
یوقدر یعنی بنم حکمم ظاهر اوزرنه در که بونلر اهل ایمان عملن ایشلرلر اما
حقیقتده بیلمم که انی اخلاص بوزندن یا بر مقصد دنیوی ایچون ایشلرلر
ان حسابهم الا علی ربی باطنلرینک حسابی بر کیمسه اوزره دکلدر مکر
پروردکارم اوزره که او اسرارلرینه مطلعدر لو تشعرون اکر بیلسیدکوز
کیم عالم السر والخفیات اودر غیر کیمسه دکلدر ولیکن سیز بونی دانه

کروهسین کرسلمدوککوزشی سویلرسیز چون حضرت نوح علیه السلام کفارک
سوزندن استشمام ایتدیکه بو ایمانه کلان فقرایی مجلسکدن دور قیلیسدی
سنک سوزنکی دکلیوب ایمانه کلوردک کندولره جواب ویردی نتکه حق تعالی بیوردی
وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ دخی بن اهل ایمانی اصلا قوویجی دکلم إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
مُبِينٌ زیرا بن بر نسنه دکلم الا مکلف اولانلره قورقو ویریجی احکام بیان ایدیجی
کسنه یم پس بکا جایز دکلدرکه دولتمند اولانلر تفلشد دوب فقیر اولان کیمسنه
یی مجلسمدن دور قیله یم قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ کفار دیدیلر ای نوح
دیدوکک سوزدن وازکچمزسک لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ البته طاشله اتیلمشلردن
اولورسن قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ حضرت نوح بو کلامی اشتکدن صکره
دیدی ای پروردکارم بنم جماعتم بنی یلانجی دوتدیلر فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا پس
اوسمه وارالرنده بر اوحکومت حکم ایت وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وبنی واهل ایماندن بنمله اولانلری قورتر فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
پس کندویی وکندوسیله اولانلری ادم وحیوانات ایله دولی اولان کیمیده نیمکری
سببیله قورتردق ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ پس قورتولدقلرندنصکره قالان جماعتی
صوده بوغدق إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً تحقیقا که حضرت نوحک احوالنده براولو نشان
وارکه هرکسک قتنده معلوم واشکار اولمشدر وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ
وچوقلری اهل ایمان دکل ایدیلر وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ وبی شبهه کیم سنک پروردکارک
کندودر کفارک عقوبتی اوزره توانا عذابلرینی تاخیر ایتمده چوق مرحمتلو
كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ قبیلهٔ عاد پیغمبرلری تصدیق ایتمدیلر إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ
هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ وَمَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ نظیری سبقت
ایتدی أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً نیچون یوکلرده هر یوکسک یرده بر علامت
یاپرسیز تَعْبَثُونَ انلری بنا ایتمدوککوزده اوینرا اولدوغکوز حالده یعنی نیچون
بو لکرا اوزره بنالر ایدرسیز که انلرده اوتوروب کلان کیدنه مسخره لک
ایدرسیز وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ دخی نیچون محکم کوشکلر ایدنورسیز لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ
که شاید سیز همیشه دنیاده قاله سیز یعنی اول یبرکرا ودکلو محکم قیلارسیز
که کویا دنیاده دائما قالیجیسیز وَإِذَا بَطَشْتُمْ دخی قچن دکنکله یا قلیجله نیم
اورورسیز بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ اورورسیز متکبر اولدوغکوز حالده یعنی نیم
اورمغکوزده عاقبتی تامل ایدوب یا تادیبی قصد ایدوب اورمزسیز لکی

اوردسیز

292

اوردسیز فَاتَّقُوا اللَّهَ پس خدادن خوف ایدوب بوکونه افعالی ترک ایدک وَأَطِيعُونِ
وسیزی دعوت ایتدیکم شیئدن بکا مطیع اولک زیرا او سیزه انفعدر وَاتَّقُوا الَّذِي
أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ دخی خوف ایدک شول پروردکاردن که انواع نعمتدن بیلدوککوز
شیئله سیزه مدد ایتدی أَمَدَّكُمْ سیزه مدد ایتدی بِأَنْعَامٍ دیوه وصغر وقویون وکیچی
ایله که انلردن نیجه فوائد سیزه حاصل اولور وَبَنِينَ واوغللر ایله که ایشلدکوزده سیزه
یاردم ایدرلر وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وباغلر ایله وبکارلر ایله که نیجه نفع انلردن سیزه پیدا اولور إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ وبی شبهه کیم بن دنیاده واخرتده اوزکزه بر اولو کونک اشکنجه سندن قورقرم قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ
مِنَ الْوَاعِظِينَ دیدیلر اوزریمزه برابردر پند ویرمکک ویا پند ویرنلردن اولمدوغک که بیز
اولدوغمز حالده دونمزوز إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ بو کوردوککک شی بر نسنه
دکلدر الا کچمشلرک یلانی وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ دبیز عادمز اوزره معذب اوله جق دکلز
فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ پس حضرت هودی یلانجی دوتدیلر دعقب تکذیب ایتدوکلرندن
اوتری کندولرین بر شدتلی یبل ایله نابود قیلدق إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ
صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ نظیرلری کچدی أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ
حضرت صالح قبیلهٔ ثموده دیدی ایا بونده ترک اولنورمسیز حوادثدن وآفاتدن امین
اولدوغکوز حالده یعنی اول کافرلر اولمک کیم دار دنیاده مصایبدن امین اولوب متروک
قاله سیز فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ باغلرده وبکارلرده وَزُرُوعٍ واکینلرده وَنَخْلٍ طَلْعُهَا
هَضِيمٌ وبر خرمالقده که انک شکوفه سی لطیف ونازکدر وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ
بُيُوتًا وطاغلردن خانه لر تراشلیه ایدرسیز فَارِهِينَ بطران اولدوغکوزده حاصل کلام
بو که اول امینده اولمک که بو نعمتلر ایله برخوردار اولوب بر عذابه اوغرامزسیز
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ پس خدانک عقابندن خوف ایدوب بکا مطیع اولک وَلَا تُطِيعُوا
أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ دخی حدی تجاوز ایدنلرک کفرلره فرمانته انقیاد ایتمک الَّذِينَ يُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ شول مسرفلرکه روی زمینده بدلکله سعی ایدوب ایولکه
چالشمزلر قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ قوم ثموده حضرت صالحه جواب ویروب
دیدیلر بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر که سن سحر اولنمشلردنسن یعنی سکا اودکلو
سحر تاثیر ایتمشدرکه عقلک زائل اولوب سوزکی خلط ایدیورسن مَا أَنْتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا سن بر نسنه دکلسن الا بیزم کبی بر آدمی فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ پس خارق عادتدن بر نشان کتور اکر کرچک سویلیانلردن

ايدك قال هذه ناقة حضرت صالح ديدى بو بر دوه در كه سيز انى طلب ايدوب
خدا سزكچون انى طاشدن چيقردى لها شرب صودن آكا بر نصيب وار ولكم
شرب يوم معلوم وا بعدن سيزه بر بلنمش كونك نصيبى وار پس نصيبكوز اوزره
اقتصار ايدوب آكا مزاحمه ايتمك ولا تمسوها بسوء دخى انى بر بد كله دكمك
فيأخذكم عذاب يوم عظيم كه اكا دكمككوز سببيله سيزى بر اولو كونك اشكنجه‌سى
اولور فعقروها بو سفارشدن صكره دوه‌يى سكرلديلر فاصبحوا نادمين پس
پشيمان اولديلر عذابك خوفندن نه توبه جهتندن فاخذهم العذاب درعقب
كندولرين موعود اولان اشكنجه الدى ان فى ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين
وان ربك لهو العزيز الرحيم كذبت قوم لوط المرسلين اذ قال لهم اخوهم
لوط الا تتقون انى لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسئلكم
عليه من اجر ان اجرى الا على رب العالمين ترجمه‌سى سبقت ايتدى اتأتون
الذكران من العالمين حضرت لوط انلره كلمات مرقومه‌يى تمهيد ايتدوكدنصكره
ديدى نيچون نوع انساندن اركك‌لره كلورسيز وتذرون ما خلق لكم ربكم دخى نيچون
براقورسيز شول شيئى كه ربكوز سيزك استمتاعكوز ايچون انلرى ياراتدى من ازواجكم
قادينلركوزدن بل انتم قوم عادون بلكه سيز حدى اشمش بر كروهسيز قالوا لئن
لم تنته يا لوط لتكونن من المخرجين حضرت لوطه جواب ويروب وبو عوادن فراغت
ديديلر اى لوط ايتدكجه هر
ايتمزسك البته شهرمزدن طشره اولانلردن اولورسن قال انى لعملكم من القالين
حضرت لوط ديدى تحقيقا كه بن ايشكزه بغض ايدنلردنم رب نجنى واهلى مما
يعملون اى پروردكارم بنى وبكا منسوب اولانلرى ايتدوكلرى ايشك شآمتندن
قورتار فنجيناه واهله اجمعين پس كندويى واهلنى قموسنى قورتاردق الا عجوزا
انجق بر قوجه قارى واو حضرت لوطك قاريسيدر فى الغابرين كيم عذابده
قالنلردن اولمسى مقدر ايمش ثم دمرنا الاخرين صكره اوبرلرين اهلاك ايتدك
وامطرنا عليهم مطرا واوزرلرينه طاشدن بر يغمور ياغدردق فساء مطر
المنذرين پس انذار اولنانلرك يغمورى عجب نه بد يغمور ايدى ان فى ذلك
لاية وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز الرحيم نظيرلرينك
ترجمه‌سى سبقت ايتدى كذب اصحاب الايكة المرسلين بيشه اربابى
پيغمبرلرين تكذيب ايتديلر واو مدين شهرينه قريب بر بيشه‌ده قبيله ايدى
سكنى ايتمشلر ايدى حق تعالى كندولره حضرت شعيبى مرسل قيلدى سوزين قبول
ايتمديلر اذ قال لهم شعيب الا تتقون انى لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون

وما اسئلكم عليه من اجر ان اجرى الا على رب العالمين پس قيجن حضرت
شعيب انلره مزبور سوزلرى ايراد ايدوب ديدى اوفوا الكيل واولچكى تمام
ايدك ولا تكونوا من المخسرين واكسك اولچكله خلقك حقوقنى اوتوزندلردن
اولمك وزنوا بالقسطاس المستقيم دخى معتدل اولان ترازو ايله وزن
ايدن ولا تبخسوا الناس اشياءهم دخى خلقك حقوقندن بر شى اكسك
ايتمك ولا تعثوا فى الارض وير يوزنده بدلكله سعى ايتمك مفسدين بدلكى
قصد ايدوجكلر حالده واتقوا الذى خلقكم والجبلة الاولين دخى خوف ايدك
شول قادردن والجلالدن كه سيزى وكچمش اولانلرى ياراتدى قالوا انما انت من
المسحرين ديديلر بوندن اوزكه يوقدر كه سن چوق مسحور اولانلردنسن
وما انت الا بشر مثلنا وسن بر نسنه دكلسن الا بزم كبى بر آدمى وان نظنك لمن
الكاذبين دخى على التحقيق سنى ايتدوكك دعواده يالان سويليانلردن كمان
ايدرز فاسقط علينا كسفا من السماء پس كوكدن اوزريمزه بر پاره‌لر
دوشر كه ايچنده عذاب اوله ان كنت من الصادقين اكر كرچك سويليانلردن ايسه‌كوز
ايدن قال ربى اعلم بما تعملون حضرت شعيب ديدى پروردكارم ايشلدوكوكز
اشيايه هر كسدن داناتردر پس عملكوزه كوره سيزه مكافات ايدر فكذبوه
بو كفتكودن صكره حضرت شعيبى تكذيب ايتديلر فاخذهم عذاب يوم الظلة
درعقب كولكه كوننك اشكنجه‌سى كندولرين الدى مرويدر كه حق تعالى طائفه مزبوره اوزره
حرارتى مسلط قيلدى بر مرتبه‌ده كه صو كرفينار قالدى نيچه كم بر بولت پيدا اولدى
شدت حرارتدن قورتلورلر اميديله بغلديلر همان اوزرلرينه اندن بر اتش ياغوب جمله‌لرين يانديردى
انه كان عذاب يوم عظيم بى شبهه اول عذاب بر اولو كونك اشكنجه‌سيدى ان فى ذلك لاية
وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز الرحيم بو كلام طريق اختصار
اوزره مذكور اولان يدى قصه‌نك اخريدر كه حق سبحانه وتعالى انلرى پيغمبرك طبعنه
تسليه ويرمك ايچون وتكذيب ايدنلره تهديد ايتمك ايچون ذكر ايتدى بعده اول قصصك
حقيقتن تقرير وقرانك اعجازنه ومحمدك صلى الله عليه وسلمك نبوتنه تنبيه ايدوب بيوردى
وانه لتنزيل رب العالمين دخى تحقيقا كيم قران عالملرك پروردكارنك ايندردكيدر
نزل به الروح الامين على قلبك حضرت جبريل انكله كوكلك اوزره ايندى
لتكون من المنذرين تا كه خلق خدايه عذابدن قورقوديجيلردن اولهسن
بلسان عربى مبين معناسى واضح بر عربى دل ايله وانه لفى زبر الاولين دخى
شبهه كيم قرانى عظيم الشانك ذكرى پيغمبرلرك كتبنده مثبتدر اولم يكن لهم

دخی محمد المصطفانك صحت نبوتی اوزره مشركلره بر اولو علامت دكلمیدر
بوكه اَنْ یَعْلَمَهُ عُلَمٰٓاءُ بَنِیٓ اِسْرٰٓاٰیلَ انی یعقوب اوغللرینك علماسی بیلهلر وَلَوْ
نَزَّلْنَاهُ عَلٰی بَعْضِ الْاَعْجَمِینَ وكر قرآنی عربدن اوزكه بركیمسه اوزره اندروب
فَقَرَاَهُ عَلَیْهِمْ درعقب اهل مكه اوزره انی اوقیسیدی مَا كَانُوا بِهٖ مُؤْمِنِینَ
انی تصدیق ایدیجیلر اولمازلردی شدة عناد وتكبرلریندن كَذٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِی
قُلُوبِ الْمُجْرِمِینَ بونیجه كفر وعنادی كنهكارلرك كوكللرندن كیوردك لَا یُؤْمِنُونَ
بِهٖ حَتّٰی یَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِیمَ اكا ایمان كتورمزلردر تا اشكنجه یی كورمینجه فَیَاْتِیَهُمْ
بَغْتَةً پس دنیاده واخرتده عذاب انلره ناكهان كلور وَهُمْ لَا یَشْعُرُونَ وكندولر
انك كلمسندن بیخبرلردر فَیَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ صكره تحسر وتاسف طریقیله
دیرلر بزمهل اولنورمیوز اَفَبِعَذَابِنَا یَسْتَعْجِلُونَ بركون حسرت وتاسف كندولردن صادر اولدوقده صكره
نیچون بزم عذابمزك كلمسنی عجله ایله طلب ایدرلر اَفَرَاَیْتَ اِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِینَ بر زمانه دك براكر اهل شركی بیللر برخوردار
ثُمَّ جَٓاءَهُمْ مَا كَانُوا یُوعَدُونَ صكره وعد اولندوقلری شی كندولره كلور مَٓا اَغْنٰی عَنْهُمْ
مَا كَانُوا یُمَتَّعُونَ برخوردار اولملری فنقی نسنه كندولردن دفع ایتدی یعنی
اصلا انلردن بر زاد دفع ایتمدی وَمَٓا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْیَةٍ دخی هیچ بركویی خلقی
معدوم قلمدق اِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ الا انلره قورقوتیجیلر وار ذِكْرٰی
پند ویرمك ایچون وَمَا كُنَّا ظَالِمِینَ وبز ستم ایدیجیلر دكل ایدك كه انذار ایتمدن
اول برجماعتی هلاك ایدرز موضح نام كتابده مذكوردركه قریش دیرلردی
محمد سویلدوكی سوز رب العالمیندن منزل دكلدر شیاطین اكا تعلیم ایدرلر
پس حق جل وعلا انلرك سوزین نفی ایدوب بیوردی وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّیَاطِینُ
دخی بو اولو قرآنله اینمدیلر وَمَا یَنْبَغِی لَهُمْ واكله اینمك انلره لایق وصحیح دكلدر وَمَا
یَسْتَطِیعُونَ واكا قدرتلری یوقدر اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ زیرا علی التحقیق
شیاطین مقوله ملایكه نك سوزین ایشتمكدن دور اولمشلردر اول سببدن كه ذاتلری اراسنده وملایكه نك ذاتی
اراسنده مباینه كلیه وار فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ پس خدا ایله بر اخر معبود اوقومه فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِینَ كه اشكنجه
اولنمشلردن اولورسن بو كلام حضرتك زیاده اخلاصنه تهییجدر وسایر مكلف اولان
لطفدر وَاَنْذِرْ عَشِیرَتَكَ الْاَقْرَبِینَ دخی قبیلكدن سكا یقنرك اولانلری خدانك
عذابیدن قورقوت دمرویدركیم چون بو آیت نازل اولدی سرور كائنات صفا
طاغنه چیقوب انلری بر دبوی چیغردی تمولری قتنده ییغلنجه كندولره دیدی
دیدی ای بنم عشیرتم بن سیزه خبر ویرسم كیم بو طاغك اتكنده اتلیلر وار دشمن ایناننور
میدكوز دیدیلر بلی پس سویلدی علی التحقیق بیلك كیم بن سیزی خبردار ایدرم

كیم بو حالكوزه اوزره قالورسه كوز برشدتلو عذابه صاتشرسیز بو كلامی حكمن
امیّتلو لا قلرینه دكنجه بهوه سیز متفرق اولوب كیندیلر وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ
دخی قنادكی الچق قیل یعنی چوق تواضع ایت لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِینَ اهل
ایماندن سكا اویانلره فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّی بَرِٓیءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ پس سكا عصیان
ایدرلرسه سویله علی التحقیق ایدكوكوز اشدن بیزارم وَتَوَكَّلْ عَلَی الْعَزِیزِ الرَّحِیمِ
سنوا عدانك قهریدر زبرو توانا اولان دوستلرینه رحمت ایدن خدای ذو الجلال اوزره اعتماد ایت كه اول سنی
دشمنلرك شرندن حفظ ایدر اَلَّذِی یَرٰیكَ حِینَ تَقُومُ شول خدا كه سنی تهجده تلقدككده محل كورور وَتَقَلُّبَكَ فِی السَّاجِدِینَ
دخی سجود ایدنلرك احوالنك كوزدوكوزینه ترددكی كورور مرویدركیم چون قیام لیلك فرضیتی نسخ اولدی حضرت
صلی الله علیه وسلم صحابه كرمنك كیفیت عباداتلرین كورمك ایچون خانه‌لرینه تردد ایدوب قرآن تلاوتندن ایشتدوكی غلغله سببیله بولرینه بیوت
خانه لرینه مانند بولدی اِنَّهُ هُوَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ تحقیقا كیم خدا عز وجل كندودر
سوزكی بخشی ایشدوب ضمیركده اولان شیء ابو بیلن بوندن اسنوحق جل وعلا بیان ایتدی كیم
شیاطین قسمی قرآنله محمد اوزره اینمدیكی جایز وصحیح دكلدر بوندن بیان
ایدیكر كیمك اوزره شیاطین اینارلر بیوردی هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰی مَنْ تَنَزَّلُ
الشَّیَاطِینُ سیزی خبردار ایدیه یمی قنقی كیمسه نك اوزره دیولر اینر تَنَزَّلُ عَلٰی كُلِّ اَفَّاكٍ
اَثِیمٍ هر بر چوق یلانجی كنهكار كیمسه اوزره اینرلر یُلْقُونَ السَّمْعَ اول یلانجی كنهكارلر
دیولرك سوزینه قولاق دوتوب نیجه یلانلر انلردن تلقی ایدوب كندولردخی نیجه
یلانلر اكا قاتوب خلقه دیرلر وَاَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ وشیاطینك چوغی یلانجیلردر
اول شیدر كه دوستلرینه القا ایدرلر بر ایشفاولرندن سوزی ملائكه دن
ایشدوكلری كبی القا ایتمزلر چون كفار حضرت صلی الله علیه وسلمی شاعرلكه
نسبت ایدرلردی حق تعالی بو صفتی سرور كائناتدن نفی ایدوب بیوردی
وَالشُّعَرَٓاءُ یَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ دخی شاعرلر اولانلر ازغونلر انلره تابع اولور
وحضرت محمد المصطفانك اتباعی اویله دكلدرلر اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِی كُلِّ وَادٍ
یَهِیمُونَ بیلمزمیسن كیم بلا شبهه شعرا قسمی فنون كلامدن هر بر وادیده
سركردان كزرلر زیرا اكثر مقدمانلری خیالیه‌در واغلب سوزلری هزل
ومطایبه وناستحق اشخاصه مدح بلیغ وادبا بعرضه هجو قبیح وبونك
كبی اشیادر وَاَنَّهُمْ یَقُولُونَ مَا لَا یَفْعَلُونَ دخی بیلمزمیسن كیم علی التحقیق
انلر ایشلمدوكلری نسنه یی سویلرلر اِلَّا الَّذِینَ اٰمَنُوا استثنادر شعرادن
یعنی تمو شعرا ایه ازغونلر تابع اولورلر انجق ازغونلر تابع اولمازلر شعرا ایه
كه ایمانه كلدیلر وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وكوزل عمللری ایشلدیلر وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِیرًا

واشعارلرنده تنكريي چوق اكديلر وانتصروا من بعد ما ظلموا
ومشركلرك هجوندن ستم كورمش قيلند قلرندنصكره انلري هجو اتمكله
انتقام الديلر مرويدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم حضرت حسانه
سويلردي قل وروح القدس معك يعني كفاري هجو ايت وحضرت جبريل
سنكله ددر وكعب بن مالكه ديدي كفاري هجو ايت كيم روحم قبضه قدرتنده
اولان خدا حقيچون كفاره سنك هجو اتمكك اوزلرينه اوقك دوشمسندن
زياده شدتلودر وسيعلم الذين ظلموا اي منقلب ينقلبون دخي
يقين زمانده ستم ايدنلر بيلورلر كيم قنقي دونش دونرلر بوندن مراد بوكه
كفارك دونه جك يرلري دوزخدر

سورة النمل مكية وهي ثلاث وتسعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

طس تلك آيات القرآن بوسوره قرآن عظيم الشانك آيتلريدر وكتاب
مبين دخي احكامي آشكارا ايدن كتابك آيتلريدر هدى وبشرى للمؤمنين
بوكتاب اهل ايمانه يول كوستريجي ومژده ويريجيدر الذين يقيمون
الصلوة ويؤتون الزكوة شول اهل ايمان كه نمازي كما ينبغي ادا ايدوب
اوندلرنه فرض اولان مال زكوتني ويررلر وهم بالآخرة هم يوقنون
وانلر آخرتك اولمسنه كندولر اينانورلر ان الذين لا يؤمنون بالآخرة
تحقيقا شول كيمسه لركه سراي عقبانك وجودنه تصديق كتورمزلر زينا
لهم اعمالهم انلره ايشلرك آراسته قيلدق فهم يعمهون پس كندولر باديه
ضلالتده سركردان كزرلر اولئك الذين لهم سوء العذاب اول كروه شول
كيمسه لردر كه كندولره اشكنجه نك يماني اولور وهم في الآخرة هم الاخسرون
وانلر اوبرجهانده كندولر دخي اوتوزنلردر وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم
وخي تحقيقا كيم سن قرآن عظيم الشاني ويريلورسن برمعتدل ايشلو جميع امورده
دانا خدانك قتندن اذ قال موسى لاهله ياده كتور اول وقتي كه حضرت موسى
اهلنه ديدي اني آنست نارا تحقيقا بن براتش كوردم سآتيكم منها بخبر تقعده
سيزه اندن برخبر كتورورم او آتيكم بشهاب قبس ياخود سيزه بر يانديرلمش شعله
كتوردم لعلكم تصطلون تاكه سيز انكله قيزنرسيز فلما جاءها پس اول وقت
كه حضرت موسى آتشه كلدي نودي ان بورك من في النار ومن حولها جبعلندي كيم
آتشده اولان شئ وجوده سنده اولان نسنه مبارك اولدي وسبحان الله

رب العالمين وجميع كائناتي ايجاد ايدن تنكري تعالى لائق تشبيهدن منزه قيل
يا موسى انه انا الله العزيز الحكيم اي موسى تحقيقا شان بودركه بنم هر كيمسه
اوزره غلبه ايدن اشيايي محلنده كما ينبغي وضع ايدن ايزد ذو الجلال والق
عصاك دخي دكنككي صال فلما رآها تهتز پس اول وقت كه انى حركت
ايدركوردي كأنها جان كويا اول دكنك بربونكل تنز حركتلو ايلاندر ولى مدبرا
اكسه ويرمش ايكن دونوب كيتدي ولم يعقب وتوردقودن كيرويه دونمدي
يا موسى لا تخف اي موسى قورقمه اني لا يخاف لدي المرسلون تحقيقا
كه بن قتمده پيغمبرلر قورقمزلر اول محل كه كندولره وحي كلور زيرا او حالتده
براستغراق پيدا ايدرلر كه ماسوادن بيخبر اولورلر الا من ظلم ثم بدل حسنا
بعد سوء يعني شول كيمسه كه ستم ايتدي بعده بدلكدنصكره ايولك ايشلدي
اومرحمته مظهر اولور فاني غفور رحيم زيرا على التحقيق بن قوللريمك تقصيرن
ستر ايدوب كندولرين چوق اسركرم وادخل يدك في جيبك دخي حضرت موسايه
ديدك الكي ياقكه كيوردت تخرج بيضاء من غير سوء علتسزلق چيقه يعني
بياضلكي برص كبي علتدن دكل درهان خالص برمعجزه دد في تسع آيات الى فرعون
وقومه طقوز معجزه يه مقادن اولدوغكده مصر حاكمنه وتوابعنه وار
كيت انهم كانوا قوما فاسقين زيرا بلا شبهه انلر حدودي اشمش برجماعت
ايديلر فلما جاءتهم آياتنا مبصرة پس اول وقت كه كندولره آيتلرمز كلدي روشن
وهويدا اولدوغي حالده قالوا هذا سحر مبين ديديلر بو بر آشكارا جادولكدر
وجحدوا بها واول معجزه لري منكر اولديلر واستيقنتها انفسهم
وحال بوكه نفسلري انلري محقق بيلديكه انلر خدانك قتندندر ظلما
وعلوا نفسلرنه ستم ايتمك ايچون وايمانه كلمكدن يوجه لنمك ايچون انكار
ايديلر فانظر كيف كان عاقبة المفسدين پس بق ارباب فسادك صوكي
نيجه اولدي كه دنياده صوده بوغلديلر وآخرتده آتشده يانرلر ولقد آتينا
داود وسليمان علما دخي تحقيقا بو ايكي پيغمبره دانش ويردك وقالا الحمد لله
وديديلر دوكلي اوكمكار خداي ذو الجلالهدر الذي فضلنا على كثير من عباده
المؤمنين شول خدا كه بيزي اهل ايمان اولان قوللرندن چوق كيمسه اوزره ايلرو
دوتدي وورث سليمان داود وحضرت سليمان حضرت داودك نبوتنه وارث
اولدي وقال يا ايها الناس دخي حضرت سليمان ديدي اي آدميلر علمنا منطق
الطير قوش مقوله سينك سويلشمسين اوكرتلمش قلندق بيلمك كرككيم قوشلركه

وسائر حیواناتك بر آوازلری واردر كه هر نوع اولانلر بیری بیرینك مقصدینی
اول آوازله بیلور و حضرت سلیمان علیه السلامك اوكرندوكی اول شیدی
كتوردیلر كه حضرت سلیمان بر كون بر بلبل اوزره مرور ایتدی كه اول بلبل
انواع نغمات ایدوب رقص ایدردی حضرت سلیمان حاضر اولانلره دیدی
بیلورمیسز بو نه سویلر دیدیلر الله و رسوله اعلم دیدی سویلر كه بر
خورما ییدم دنیانك باشی اوزره تراب اولسون دخی منقولدر كه بر فاخته
صداسن ایشتدی پس بیوردی كه بو فاخته سویلر ای كاشكی عالم خلق
اولنمسیدی وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيْءٍ دخی حضرت سلیمان دیدی ای آدمیلر
هر نسنه دن ویرلدك یعنی خدانك انواع نعمتندن چوق شی بزه ویرلدی
إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ تحقیقا كه بو عطا كندو داشكارا دقتمو كه
اصلا بر كیمسه اوزره خفی اولماز وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَ
الْإِنسِ وَالطَّيْرِ دخی حضرت سلیمان ایچون لشكری پریلردن و آدمیلردن و قوشلردن
بیغلدی فَهُمْ يُوزَعُونَ پس كندولر حبس اولنورلر یعنی اولكیلری آخرلرینی الی قوردیلر
كه بیری بیرینه اولاشه حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ بر محله دك كه قریجه دره سی
اوزره مرور ایدوب كلورنده قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ
بر قریجه دیدی ای قریجه كروهی سكنی ایدوكوز یرلره كیرك لَا يَحْطِمَنَّكُمْ
سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ حضرت سلیمان و لشكری سیزی چیغنمسون وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
وحال بو كه كندولر بیلمزلر كه سیزی چیغنیورلر فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا
پس حضرت سلیمان اول قریجه نك سوزندن تعجب ایتمش ایكن تبسم ایتدی
قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ دخی دیدی ای خداوندم بكا بر فرصت
ویر كه نعمتكه شكر كتوره یم الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ شول نعمت كه افندیمه
و اتمه و انامه اوزره انعام ایتدك وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ دخی بكا
بر فرصت قیل بر كوزل ایش ایشلیه یم كه انی سن بسندیده ایدرسن وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ
فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ دخی سنك مهربانلككله بنی كوزل عملو قوللرك زمره سنده
داخل قیل كتوردیلر كه حضرت سلیمان بیت المقدسك بناسی مباشره سندن فارغ
اولوب حج شریفه توجه ایتدی حرم محترمه ایرشدكده انده ایستدوكی قدر اقامت
ایتدی بعده مكه دن یمن اقلیمنه علی الصباح توجه ایدوب اویله محلنده
صنعا شهرینه ایرشدی اول زمینك لطافتی كندویه خوش كلمكله انده قوندی
اول مكانده صو بولنمامغله صو یرینه دلیلی اولان هدهد قوشن ایستیوب بولمدی اول محل

حضرت سلیمان

حضرت سلیماندن صادر اولان سوزلری و هدهدك سببی غیبتینی حق جل و تعالی
بیان ایدوب بیوردی وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ دخی حضرت سلیمان قوش قسمنی تفقد ایتدی
ارالرنده هدهدی كورمدی فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ پس دیدی نیچه اولدی
كه قوشلر اراسنده هدهد قوشین كورمیورم أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ یا خود حاضر
اولمیانلرك بولكمندی ایدی ایچون اول وهله ده انی كورمدی كویا كمان ایتدی كه او
حاضردر لكن انی بر حایل سببیله كورمیورین دیدی نیچون هدهدی كورمیورم
صكره بر خوش تامل ایدوب كندویه كوروندی كیم او غایبدر پس اول كاندن اضطراب
ایدوب كندویه لازم اولان شی تحقیق ایتمك ایچون دیمكه باشلدی یا خود و حاضر
اولمیانلرك كروهندنمی ایدی لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا البته انی تادیب ایتمك
ایچون بر قتی اشكنجه ایله معذب قیلارم و انك شدت عذابی بودر كه توكی یولنوب كونشده
قویلیه أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ یا خود البته انی بوغازلرم تا كه ابنای جنسی عبرت آله لر أَوْ لَيَأْتِيَنِّي
بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ یا خود بكا بر اشكارا دلیل كتوره كه انكله عذرینی بیان ایده
فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ پس اوزاق اولمیان مدت اكلنوب كلدی فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ
تُحِطْ بِهِ صكره دیدی مطلع اولمدوغك شیئه بن مطلع اولدم وَجِئْتُكَ
مِن سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ دخی سكا سبا نام شهردن بر محقق خبرله كلدم إِنِّي
وَجَدتُّ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ تحقیقا كه بن بولدم بر قادری یعنی بلقیس خاتونی سبا
شهرینك خلقنه حكومت ایدر وَأُوتِيَتْ مِن كُلِّ شَيْءٍ و هر نسنه دن ویرلدی یعنی ملوكه
لازم اوله جق هر نسنه دن ویرلدی وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ و اكا مخصوص بر اولو تخت
وار وَجَدتُّهَا وَقَوْمَهَا انی و اكا منسوب اولان كروهی بولدم يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِن
دُونِ اللَّهِ خدایه سجود كتورمكدن عدول ایدوب كونشه سجده ایدرلر وَزَيَّنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ و ابلیس شقی كندولره ایشلرین اراسته قیلدی فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
صكره انلری دوغری یولدن سلوك ایتمكدن منع ایتدی فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ پس اول
سببله انلر یول بولمزلر أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ كه تنكری یه سجده كتوره لر الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شول تنكری كه كوكده و یرده پوشیده اولان شیئی چیقارر وَيَعْلَمُ
مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ و كیزلی قیلدوغكوز نسنه یی و اشكارا ایتدوككوز شیئی
بیلور اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ خدای عز و جل كندودن اوزكه بر درست معبود یوقدر
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اولو مخلوقك خداوندی قَالَ سَنَنظُرُ حضرت سلیمان دیدی
علی التحقیق بقه لم أَصَدَقْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ كرچك سویلدكمی یا خود
یلان سویلیانلرك بلوكندنمی ایدك پس حضرت سلیمان بر نامه یازوب هدهده ویروب سویلدی

اذهب بکتابی هذا بو بنم یازلشمله کیت فالقه الیهم درعقب انی انلره
صال ثم تول عنهم صکره انلردن یوز دوندر فانظر ماذا یرجعون اندن
صکره برکیزلی یرده او توروب بیری بیرینه دونوب دیدکلری وسوزی نه کونه
قرارده قودقلرین بعده هدهد منوال مزبور اوزره نامه کوتوروب بلقیس
قاپولری قپانمش برایوده یاتوراکن بوغازی اوزره انی اوپلجه قودیکه بلقیس
اندن اکاه اولمدی اویقودن قالقیجق نامه یی کوردی قالت یا ایها الملؤا
انی القی الی کتاب کریم دیدی ای اشراف اولانلر علی التحقیق براولو نامه
بکا صالندی اشراف اولانلر اندن سؤال ایتدیلر که بو نامه کیمدندر دندر
دیدی انه من سلیمان بی شبهه کیم اول نامه حضرت سلیماندندر وانه
بسم الله الرحمن الرحیم ان لا تعلوا علی دخی تحقیقا کیم اول نامه بعد
البسمله مضمونی بوکه بنم اوزریمه سرکشلک وبیوکلک ایتمک وأتونی
مسلمین ودخی بکا مطیع و منقاد اولوب کلک بعده بلقیس اعیان دولتنه
قالت یا ایها الملؤا افتونی فی امری دیدی ای اعیان دولت اولانلر بکا جواب
ویرک ووجه صوابی بکا سویلک ما کنت قاطعة امرا برایش کسیجی دکل ایدم
حتی تشهدون سز قتمده حاضر اولمینجه قالوا نحن اولوا قوة اشراف دیدیلر
بز قوة آیه لری یوز واولوا بأس شدید و فن شجاعت و همت اربابی یوز والامر
الیک وایش سکا راجعدر فانظری ماذا تأمرین پس تفکر ایت قنقی شیء فرمان
ایدرسن مصالحه یی یا مقاتله یی بز سکا تابعز چونکه بلقیسک قومی قوت شجاعتلر
قتنده سویلدیلر حس ایتدیکه جنک ایتمکه رغبتلری واردر پس رایلرین تزییف ایتمکه
قالت ان الملوک اذا دخلوا قریة افسدوها بلقیس دیدی تحقیقا کیم پادشاهلر
بر شهره کیردوکلرنده انی ویرانه ایدرلر وجعلوا اعزة اهلها اذلة واول شهر
خلقنک اعزه سن خوار و حقیر ایدرلر اسیر لکله و نهب و غارتله وکذلک یفعلون
و بونک کبی ایش ایشلرلر بو کلام قول اوله تأکیددر وانی مرسلة الیهم بهدیة
دخی علی التحقیق بن سلیمانه وقومنه بر هدیه کوندریجی یم فناظرة بم
یرجع المرسلون پس بقیجی یم کیم کوندردکم کیمسنه لر نیله دونرلر مروید رکه مندر
بن عمرو یی بر جماعتله حضرت سلیمان طرفنه ایلچیلکله کوندردی وانکله بر مقدار
اوغلانلر جواری قلغنده و بر مقدار جواری اوغلانلر هیئتنده وبرحقه ایجنده
بر دردانه سفته و اکری دلنمش بر جزع بونجی دخی ارسال ایتدی ودیدی اکر
حضرت سلیمان پیغمبر ایسه قوللر و جاریه لر آراسنده تمیز ایده و دلنمش دری دلر

وجزع بو بجغنه بر رشته کچوره بیلور اول محلکه منذر و یولداشلری حضرت سلیمانک
لشکرکاهنه وصول بولوب انک عظم شاننی کوردیلر نفسلری کندولره قنی الچی
کورندی وانلر کلمدن اول حضرت جبریل کلوب صورت حالی حضرت سلیمانه بیلدردی
قچنکیم منذر بو دلو هدیه ایله اوکنده حاضر اولدیلر فرمان ایتدیکه کتوردکلری حقه یی
احضار ایدک حاضر ایتدکلرنده کیوه یه فرمان ایتدیکه اول دردانه سفته یی
دله فی الحال فرمانه منقاد اولوب انی دلدی دخی بربیاض قورته امر ایتدیکه اکری
دلکلی جزع بوبجغنه بر رشته کیوره او دخی بلا توقف رشته یی اکا نافذ قیلدی
و فرمان ایلدیکه اوغلانلر و جاریه لر یوزلرین ایقسونلر پس فی الحقیقه اوغلان اولان
صویی النه الوب یوزین ایقدی و فی الحقیقه جاریه اولان صویی اوبر النه الوب بعده
اوبر النه قویوب یوزین ایقدی بو حال ایله انلری دخی تمیز ایلدی اندن صکره کتوردکلری
هدیه یی رد ایتدی نته که حق تعالی بیوردی فلما جاء سلیمان پس اول وقتکه
ایلچی حضرت سلیمانه کلدی قال اتمدونن بمال حضرت سلیمان اکا وکندو سبیله اولره
دیدی بکا مال ایله مدد می ایدرسز یعنی بو وضع سزدن جایز و لایق دکلدر فما
اتانی الله خیر مما اتاکم زیرا ایزد ذوالجلال بکا ویردکلری نعمتلر سیزه ویردوککی
نعمتلردن قات قات یکدر پس کتوردوککوز تحفه یه حاجتم یوقدر ونه بنده
موقعی وار بل انتم بهدیتکم تفرحون بلکه سز تحفه کوزله سیورسز انکچون
مطمح نظر کوز دنیانک اواییشیدر ارجع الیهم اعا ایلچی اولان کیمسنه بلقیسه و جماعتنه
دون فلنأتینهم بجنود لا قبل لهم بها که البته انلره بر لشکرلر کتوررز که انلرک
مقاومتلرینه طاقتلری اولمیه ولنخرجنهم منها اذلة دخی البته سبا شهرندن کندولرین
چیقرورز ذلیل اولدقلری حالده وهم صاغرون وکندولر خوار و اسیر اولمشلر
قال یا ایها الملؤا ایکم یأتینی بعرشها حضرت سلیمان دیدی ای اولو اولان کروه
کنتکوز بلقیسک تختنی بکا کتورر قبل ان یأتونی مسلمین بکا کلمدن و کلزندن اول مطیع
و منقاد اولمشلر ایکن زیرا مسلمان کلدکلرندن صکره المسی جایز دکلدر مکر رضا سیله
اوله قال عفریت من الجن بیلدن بر خبیث عاصی دیو دیدی انا آتیک به قبل ان
تقوم من مقامک بن سکا انی کتورورم سن مجلس حکومتکدن قالقمدن اول
وانی علیه لقوی امین دخی بی شبهه بن انک قالدرمسی اوزره توانا و امینم انجندرو
اولان جواهر اوزره امینم اندن برنسنه ضایع ایتمم قال الذی عنده علم
من الکتاب دیدی شول کیمسنه کیم قتنده کتب الهیه دن دانش وار و او حضرت سلیمانک
وزیری آصف بن برخیا یا حضرت خضر ایدی انا آتیک به قبل ان یرتد الیک طرفک

نی سکا انی کتوردم کوزک سکادو یمدک اول یعنی برشیئه بقدوکک تقدیرده
هنوز نظرکی اندن قالدیمدن بن انی قتکده احضار ایدرم حضرت سلیمان
اکا دستور ویردی همان دعایه شروع ایتدی اول وقتده ایزد ذو الجلالک
قدرتیله تخت حضرت سلیمانک قتنده حاضر اولدی فلما رآه مستقرا عنده
پس اول وقت که حضرت سلیمان بلقیسک تختنی قتنده قرار ده تمکن کوردی قال هذا
من فضل ربی یعنی شکرله مقابل ایتمک ایچون حضرت سلیمانه یکدی بونک حاضر
اولمسی سرعتله دیمک احسانندندر لیبلونی أأشکر ام اکفر تاکه بوکونه نعمتلرده
تجربه ایده نک معامله کبی بکا برمعامله ایدر که اوکونه نعمتلری خدانک کرمندن بیلوب
مدح و ثناسنی ایدرم یا انلری کندو نفسمدن بیلوب خدانک فضل و کرمنی انکار می ایدرم
ومن شکر فانما یشکر لنفسه وهرکیم نعمتک قدرین بیلوب شکرین ادا ایدوب شکر ایتمز
الا کندو نفسی ایچون اول شکر سببیله نعمتک دوامنی و زیادینی جلب ایدر ومن کفر فان
الله غنی کریم وهرکیم نعمتک شکرینی ایتمیوب انی انکار ایدر بی شبهه کیم پروردکار
انک شکرندن بی نیازدر بردخی انک اوزره انعام ایتمکله کرم ایدیجیدر قال نکروا لها عرشها
حضرت سلیمان دیدی بلقیسک تختنی کندو ایچون دوندرک یعنی انک هیئت و شکلنی
تغییر ایدین ننظر أتهتدی ام تکون من الذین لا یهتدون بقه لم تختنک معرفتنه
یول بولورمی یا یول بولمیانلر کروهندن اولورمی فلما جاءت پس اول محل که کلدی
قیل أهکذا عرشک کندویه دینلدی سنک تختک بونک کبیمیدر قالت کأنه هو
دیدی کمان ایدرم کیم بو حاضر اولان تخت بنم تختمدر واوتینا العلم من قبلها چون بلقیس
کمان ایتدی که حضرت سلیمان تختنی احضار ایتدی بو مقصد ایچون عقلی نه
مرتبه ده اولدوغن بیله دیدی بو معجزه دن اسبق یعنی تختک احضارندن
اول خدانک وحدانیتنه و حضرت سلیمانک صحت نبوتنه دانش ویرلدک وکنا مسلمین
دخی خدانک فرمانه مطیع و منقاد ایدک وصدها ما کانت تعبد من دون الله دخی
ایزد ذو الجلال ایمانه توفیق ویرمسیله بلقیسی منع ایتدی شول شیلردن جبا تندن که
تنکریدن اوزکه اکا عبادت ایدردی انها کانت من قوم کافرین تحقیقا که بلقیس برچی دین
کروهندن ایدی کتوردیلر که بلقیس حاضر اولمدن اول حضرت سلیمان فرمان ایتدی برقصر
یا پیله کیم انک صحنی بیاض صرچه دن اوله و التندن صو اقوب حیوانات بحری ایچنده
صالنمش اوله اول مکان کیفیت مزبوره ایله مهیا قیلندقدنصکره حضرت سلیمانک
تختی انک صدرنده قورولوب اوزرنده اوتوردی اندنصکره بلقیسی طلب ایتدی قچن
قاپویه کلدی قیل لها ادخلی الصرح کندویه دینلدی قصره کیر فلما رأته پس اول وقت که

الى كوردي

الى كوردي حسبته لجة کمان ایتدی او برصو در وکشفت عن ساقیها وایکی
بالدرندن کوملکنی قالدردی قال انه صرح ممرد حضرت سلیمان اکا دیدی
بی شبهه صو کمان ایتدوکک نسنه برساده هموار بنادر من قواریر
شیشه لردن بوامری مشاهده ایدیجک قالت رب انی ظلمت نفسی
دیدی ای پروردکارم علی التحقیق بن کندو جانمه ستم ایتدم کونشه
عبادت ایتدوکمده واسلمت مع سلیمان دخی حضرت سلیمانله یعنی انک
الی اوزره اسلامه کلدم لله رب العالمین جمیع اشیانی پرورده ایدن
ایزد ذو الجلاله بو ماجرادن صکره حضرت سلیمان علیه السلام بلقیسی
ایولندی و برقوله همدان پادشاهی ذی تبعه انی ایولندردی ولقد ارسلنا
الی ثمود اخاهم صالحا دخی بی شبهه کیم قبیله ثموده قرنداشلرین
حضرت صالحی کوندردک بو نکله که ان اعبدوا الله خدای ذو الجلاله
پرستش ایدک فاذا هم فریقان پس هم اول محل انلر ایکی کروه اولدیلر
مومن و کافر یختصمون بیری بیریله خصومت ایدرو اول وقت که کفار
کروهی الزام اولدیلر دیدلر ای صالح وعده ایتدوکک عذابی بزه کتور
قال یا قوم لم تستعجلون بالسیئة حضرت صالح انلره دیدی ای بنم جماعتم نیچون
عذابک کلمسنه عجله ایدرسیز قبل الحسنة توبه ایتمدن اول که عذابک
ایلمسنه انی تأخیر ایدرسیز زیرا دیرلردی حضرت صالحک وعده سی کرچک
اولورسه اول محل شرکدن توبه ایدرز دخی حضرت صالح بو سوزدن اوتری
انلره دیدی لولا تستغفرون الله نیچون عذاب ایتمدن اول تنکریدن
مغفرت طلب ایتمزسیز لعلکم ترحمون تا که سیز توبه سببیله محل رحمت
اولسوب توبه کوز حیز قبوله کچه زیرا عذاب نازل اولیجق توبه مقبول اولمز قالوا
اطیرنا بک وبمن معک دیدیلر سنک سببکله و سنکله اولانلرک سببیله تشأم
ایتدک زیرا سن دعوته شروع ایده لی اره مزده محنت اکسک اولمدی قال طائرکم
عند الله دیدی شأمتکزه سبب اولان شی خدانک قتنده در یعنی شکری قتنده مثبت
اولان بدعملکوزدر محنتکوزه سبب اولان نه بنم دعوتمدر بل انتم قوم تفتنون بلکه
سیز بر کروه سیز اوله کیم اندنصکره بدلکک کلمسیله تجربه کبی برمعامله ایله
اولنورسیز وکان فی المدینة تسعة رهط دخی حضرت صالح اولدوغی شهرده
طقوز کیمسه وار ایدی یفسدون فی الارض ولا یصلحون دوی زمین
بدلنماولمسنه سعی ایدوب اصلاح ایتمزلردی قالوا تقاسموا بالله بیری

بيرى برنر ديدي خدايه اند ايچدوكلرى حالده لنبيتنه واهله البته حضرت
صالحه وكندويه مخصوص اولانلره كيجه كلوب اولدره لم ثم لنقولن لولينه صكره
قاتى آيه سى نه ديرز ما شهدنا مهلك اهله صالحه مخصوص اولانلرك موضع
هلاكنه حاضر اولمدق وانا لصادقون دخى على التحقيق بز كرچك سويليانلرز ماكوز انكچون كه اهلنك مهلكنه حاضر اولمدق بلكه كندو مسكنك
واهلينك مهلكلرنه حاضر اولدق بس بو قصدله اندمزده صادق اولورز ومكروا
مكرا وبو مواضعه ايله برنفى حيله تدبير ايتديلر ومكرنا مكرا وايتدوكلرى
حيله نك سزاسنى كندولره بالتمام ايصال ايتدك كه انى هلاكلرنه سبب قيلدق
وهم لا يشعرون وحال بو كه كندولر هلاك اولجقلرين بيلمزلر مرويدر كه حجر نام
طاغك برمغاره سنده حضرت صالحك برمسجدى واردى تعبدين هميشه انده ايدردى
نجن قومى ناقة الله ى ايتلد وكلرنى ايشتديلر كندولره وعد ايتدى كه اوچ
كوندن صكره سزه عذاب كلور بو طقوز نفر بويله عهد وكفت ايتديلر كه بو اوچ
كون كيچمدن بز صالحك ايشن بتوره لم اندن صكره باشمزه هرنه كلمليسه كلسون بس واروب
بو مغاره ده صاقلنديلر كه حضرت صالح مسجددن چيقنجه اهلاك ايدهلر حق جل وعلا
زمانيله مغاره نك قاپوسى قاپنوب ايچنده هلاك اولديلر وبلا كروهلرى الله نابود اولديلر نتكم حق تعالى انكا اشارت
ايدوب بيوردى فانظر كيف كان عاقبة مكرهم بس بق نيجه اولدى ايتدوكلرى
حيله نك صوكى انا دمرناهم كيم على التحقيق بز اول طقوز نفرى هلاك
ايتدك وقومهم اجمعين دخى كروهلرين قمو فتلك بيوتهم خاوية بس اولدر
ايولرى ويرانه اولمش بما ظلموا ايتدوكلرى ستم سببيله ان فى ذلك لاية
تحقيقا كيم ثمود قبيله سنه واقع اولان ايشده بر اولو عبرت واردر لقوم يعلمون
بر كروهه كه بيلو بيلدرلر وانجينا الذين آمنوا دخى قورتردق شول كيمسه لرى
كه حضرت صالحك نبوتنه تصديق كتوردلر وكانوا يتقون وكفر ومعصيتدن
كندولرين صاقنورلردى ولوطا اذ قال لقومه دخى حضرت لوطى مرسل قيلدق
نجن كروهنه ديدي اتاتون الفاحشة سيزه كركمزدى كه عمل زشته كله سيز
وانتم تبصرون وحال بو كه سيز انك قبحن عين بصيرتله مشاهده ايدرسيز ائنكم
لتاتون الرجال شهوة بچون على التحقيق اركلره كلورسيز ارزو جهتندن
من دون النساء سيزه مخلوق اولان قادينلره تجاوز ايتدوككوزده بل انتم
قوم تجهلون بلكه سيز بر كروه سيز كه ايتدوككوز فعلك نتيجه سنى بيلمزسيز
فما كان جواب قومه بس لوط قومنك جوابى برنسنه اولمدى الا ان قالوا
اخرجوا آل لوط من قريتكم لا ديمه لرى لوطك توابعنى كندو سيله

الجزء العشرون

كويكوزدن چيقرلر انهم اناس يتطهرون كه بلا شبهه انلر بر كيمسه لردر كه بزم افعالمزدن
كندو نفسلرين تنزيه ايدرلر فانجيناه واهله بس كندويى واهلنى قورتردق
الا امرأته قدرناها من الغابرين انجق قادينن كه انى عذابده بيرلرنده قالنلردن
اولمسنه حكم ايتدك وامطرنا عليهم مطرا واوزرلرينه طاشدن بر يغمور
ياغدردك فساء مطر المنذرين بس قورقوديلوب اينانميان كروهلرك يغمورى
غايتله بد يغمور ايدى قل الحمد لله سويله يا محمد جمله مدح وثنالر
خدايه مخصوصدر وسلام على عباده الذين اصطفى دخى سلام ودرود
شول خدانك قوللرى اوزرينه كيم كندولرين بركزيده قيلدي آلله خير
ايا ذو الجلال بيكر كميدر اما يشركون يا اورتاق قيلدوقلرى اشيا
بو كلامدن مقصود انلرك الزاميدر وراستلرك خفتنى بيان ايتمكدر زيرا كه بتلرك وجودنده
بر ذره خيريت اولميه جمع خيراته مظهر اولنه معادل قيلنه لر زيرا انلردن بالكليه خير
معدومدر امن خلق السموات والارض يا بيكر كميدر يعنى هر وجهله
بيكدر شول برورد كار كه جميع كائناتك اصولى ومنافعى مبادى اولان كوكلر
ويرلرى ايجاد ايتدى وانزل لكم من السماء ماء دخى سزكچون كوكدن
صو اينيندردى فانبتنا به حدائق ذات بهجة بس انكله زينتلو كونلك
باغلر بتوردك ما كان لكم ان تنبتوا شجرها سزه ممكن دكل ايدى انلرك
اغاجلرين بتوردوسيز اءله مع الله ايا ذو الجلال ايله برمعبودمى واردر
يعنى اوزكه بر خدايه قرين قيلمق غايتله بر امر منكردر بل هم قوم يعدلون بلكه
انلر بر كروهدرلركه حقدن يان چيزدلر امن جعل الارض قرارا يا بيكر كميدر
يعنى البته بتلردن بيكدر شول برورد كار كه زمينى قرارگاه قيلدي
وجعل خلالها انهارا واورتالرنده ارقلر مقرر قيلدي وجعل لها رواسي وكا
محكم طاغلر قيلدي كيم انجلدده معدنلر مكنون اولور وجعل بين البحرين
حاجزا وايكى دريا شيرين وشور اراسنده برمانع قيلديكه بيرى بيرينه قارشمقدن
منع ايدر اءله مع الله خداى بيهمتايله عبادته مستحق برمعبودمى واردر
يعنى بوكونه شى حيز امكانده دكلدر بل اكثرهم لا يعلمون بلكه چوقلرى
حقى بيلمزلركه اكا شريك دوتارلر امن يجيب المضطر ياخود بيكر كميدر
يعنى بى شبهه هرشيدن بيكدر شول قادر ذو الجلال كه احوالى بركنه
اولان كمسه نك مددنه ايرشور اذا دعاه نجن كنه وسندن مدد طلب ايدر
ويكشف السوء وادم زاده دن يمانلكى دفع ايدر ويجعلكم خلفاء الارض

دخی سیزی روی زمینده کیچمشلرك قایم مقامی قیلادر أإله مع الله
بو کونه نعمتلرله سیزی مخصوص ایدن خدا ایله عبادته سزاوار بر معبود
اولسهمی قلیلا ما تذكرون خدانك نعمتلرین خاطره قلیل آز کتورورسیز
یعنی هیچ انلری یاده کتورمزسیز أمن یهدیكم فی ظلمات البر والبحر
یا بیکر کیمیدر یعنی بلاشك بنلردن بیکدر شول پروردکارکه صحرانك
ودریانك قرنکلقلرنده سیزه یول کوسترور ومن یرسل الریاح بشرا
بین یدی رحمته وشول قادر مختارکه یللری یغمور اولان رحمتنك ایلرو سنده
کوندرور أإله مع الله برمعبود خدا ایله اولسونمی تعالى الله عما یشركون
ایزد ذو الجلال کندویه شریك قیلمقلرندن منزه اولوب بوجه کندی
أمن یبدأ الخلق ثم یعیده یا بیکر کیمیدر یعنی بلاشك کفره معبود
قیلدوقلری اشیادن ییکدر شول خالق ذو الجلال که عالمی عدمدن
وجوده کتوردی بعده فانی اولدوقلرندنصکره انلری ایجاد ایدر ومن یرزقكم
من السماء والارض وشول پروردکار که کوکدن یغمورله ویردن نباتاتله
سیزه روزی ویرور أإله مع الله خدا ایله برمعبود وارمی که بو اشیایی
ایشلر قل هاتوا برهانكم سویله دلیلکوزی کتورك که خدادن اوزکه
برکیمسه انلری ایشلر إن كنتم صادقین اکر ایتدوککوز دعواده کرچك
سویلیجیلر ایدکوز قل لا یعلم من فی السموات والارض الغیب
إلا الله سویله یا محمد کوکلرده ویرده اولانلر پوشیده اولان نسنه یی
بیلمزلر لیکن تنکری تعالى انی بیلور وما یشعرون أیان یبعثون دخی کفره
اولانلر بیلمزلر کیم قنقی وقت زنده اولوب حشر ونشر اولنورلر بل ادارك
علمهم فی الآخرة بلکه اوبر جهانك شاننده انلرك بیلیکلری بیری بیرینه اردنه
کلدیکه محکم اولدی بو حکم تهکم طریقیله یعنی اصلا آنك احوالندن
برذره دکلودر انلرك بوقدر بل هم فی شك منها بیل کیم انلر آخرتك
اولمسندن برشکده دوشمشلردر بل هم منها عمون بلکه انلر قیامتك
بیلمسندن صوکورلردر یعنی آنك اولمسنه دلایل ظاهره دن دلایله مهتدی
اولمازلر بصیرتلری مختل اولدوغندن اوتوری وقال الذین كفروا
أإذا كنا ترابا وآباؤنا أئنا لمخرجون دخی کفر ایدن کیمسنه لر
دیدیلر آیا بیز وپدرلرمز توپراق اولدوغمزده قبوردن چیقمش قیلنورمیوز
لقد وعدنا هذا نحن وآباؤنا من قبل تحقیقا که بو یعنی قبوردن

زنده اولنوب چیقمغی بیز وپدرلرمز وعده اولندق محمد المصطفی بیزه کلمدن
اول إن هذا إلا أساطیر الأولین بو برنسنه دکلدر الا کیچمشلرك افسانه سی
یعنی افسانه لره ماننددر بر سوزدر اصلا حقیقتی یوقدر قل سیروا
فی الارض سویله روی زمینده سیاحت ایدك فانظروا كیف كان
عاقبة المجرمین اندن صکره بقك نیجه اولدی کنهکارلرك قوللری
صوکی بو کلام حضرتك عصرنده اولان کفره یه ایتدوکلری تکذیب اوزره
تهدیددر واندن دخی تخویفدرکه حاللری اوزره قالورلرسه انلره
نازل اولان عذاب کبی کندولره برعذاب نازل اولور ولا تحزن علیهم
دخی مشرکلرك تکذیب واعراضی اوزره اندوهناك اولمه ولا تكن فی ضیق
سینه دارلغنده اولمه مما یمكرون ایتدوکلری حیله دن زیرا خدای تعالى
خلقك شرندن صاقلمشدر ویقولون متى هذا الوعد دخی دیرلر
بو موعود اولان عذاب نه زمان واقع اولور إن كنتم صادقین اکر سیز
سوزکوزده کرچك سویلیجیلر ایدکوز قل عسى أن یكون ردف لكم
سویله شاید حکم الهیله سیزه اولاشوب یتشه بعض الذی تستعجلون
استعجال ایتدوککوز شیئك برمقداری وإن ربك لذو فضل على الناس
وبی شبهه کیم پروردکارك خلق اوزره احسان صاحبیدرکه ایتدوکلری
معاصی اوزره عقوبتلرین تعجیل ایتمز ولكن أكثرهم لا یشكرون ولکن خلقك چوغی
نعمتك قدرین بیلموب اداء شکر ایتمزلر وإن ربك لیعلم ما تكن صدورهم
وما یعلنون دخی تحقیقا که پروردکار کفارك سینه لری صاقلدوغی
نسنه یی واشکارا قیلدوغی شیء تحقیق بیلور پس اکا کوره جزالرین ویرور
وما من غائبة فی السماء والارض دخی کوکده ویرده هیچ بر پوشیده
نسنه یوقدر الا فی كتاب مبین الا بر ظاهر کتابده که اندن مراد لوح
محفوظدر إن هذا القرآن یقص على بنی إسرائیل تحقیقا که بو قرآن
عظیم الشان یعقوبك اولادی اوزره اوقور یعنی انلره بیان ایدر أكثر الذی هم
فیه یختلفون شول نسنه نك چوغنی که کندولر انجده اختلاف ایدرلردی
تشبیه وتنزیه کبی وجنت وجهنم احوالی وعزیر ومسیحك شانلری کبی
وإنه لهدى ورحمة للمؤمنین دخی بلاشبهه کیم قرآن عظیم الشان اهل
ایمانه یول کوسترمك واسیرکمکدر زیرا انکله انتفاع ایدن انلردر إن ربك
یقضی بینهم بحكمه تحقیقا کیم خداوندك بنی اسرائیل آراسنده درست

حکم اولان حکومتیله داود لك ایدر وهو العزیز وکندودر هرکمسیه اوزره
غالب اولان که حکمی اصلا رد اولنماز العلیم ایدوکی حکمك حقیقتنه دانا
اولان فتوکل علی الله پس یزده ذو الجلال اوزره اعتماد ایت کفارک عداوتندن
الم چکمه انك علی الحق المبین که بی شبهه سن اولان درستلك اوزره سن
انك لا تسمع الموتی تحقیقا سن اولمشلره یا به سنده اولانلری ایشتدره مزسن
چون کفار کندولره سویلنان سوزلرله منتفع اولمازلردی مرده لره مشابه
قیلندیلر نته که کلمك کلامی صاغرلره شبیه قیلندیلر ولا تسمع الصم
الدعاء وصاغرلره چیغرمغی ایشتدره مزسن اذا ولوا مدبرین خصوصا دونوب اکسه
چیوروبلر ایسه وبا یه ده اولانلرك متابعت ومساعده لرندن امید کس وما
انت بهادی العمی عن ضلالتهم دخی سن کورلری اذغونلقلرندن دوندروب
یول کوستریجی اوله مزسن زیرا هدایت حاصل اولماز الا بصر بصیرتله وانلرده
معدومدر ان تسمع الا من یؤمن بایاتنا سن برکمسیه ایشتدره مزسن یعنی ایشتدروب
برکمسیه نفع ایتمزمکر شول کمسنه که بزم ایاتمزه تصدیق کتورور فهم مسلمون
که انلر انقیاد ایدوب اوار با اخلاص اولمشلردر واذا وقع القول علیهم
دخی حجت ادسیلر اوزره سوز دوشر یعنی قیامتك وقوعندن وعد اولندوغی
شی یقین اولیجق اخرجنا لهم دابة من الارض کندولر ایچون زمیندن بر حرکت
ایدیجی حیوان چیقرتدروز وانك آدی جساسه در مرویدر که انك اوزونلغی
التمش ارشوندر دورت ایاغی وار دخی قوش توی بیشک توکینه ماننده بر صاچی
توپی وار ویلکی وایکی قناتی دخی وار بر قاچی انده قوتولمز ونه بر طالب ایدیجی
اکا ایرشور دخی روایت اولندیکه سید الکونینه اندن چیقجغی یریندن سؤال
ایتدیلر بیوردی که تنکری تعالی اوزره اولو حرمتلو اولان مسجددن چیقرو
مکه مکرمه نك مسجدیدر تکلمهم ان الناس کانوا بایاتنا لا یوقنون دخی
اول دابه خلقه بو مضمونی سویلیه کیم علی التحقیق خلق خدانك دلائل قدرتنه
ایناغزلردی مرویدرکیم اول مکاندن چیقرو کندو سبیله حضرت موسانك دکنکی
وحضرت سلیمانك خاتمی پس مؤمنك سجده کاهنی دکنکله دکوب اندن یوزی آق
اولور وکافرك بورننه خاتمله دکوب اندن یوزی قره اولور ویوم نحشر من کل
امة فوجا دخی یاده کتور اول کونی که هر امتدن بر کروه جیغورز ممن یکذب
بایاتنا شول کمسه لردن که دلائل قدرتمزه ایناغزلر فهم یوزعون پس کندولر
اولکلری دورمش قیلنور اخرلری کلمك ایچون وبو کترلرندن عبارتدر حتی اذا

جاؤ

301

جاؤ اول وقته دك که عرصۀ محشره کلدوکلرنده قال اکذبتم بایاتی حق تعالی
کندولره دیر نیچون ایاتمی تکذیب ایتدوککوز ولم تحیطوا بها علما وحال بوکه دانشکوز
انلره احاطه ایتمدی یعنی انلره تامل ایدوب حقیقتلرنه ایرشمدن اول نیچون انلری تکذیب
ایتدکوز ام ماذا کنتم تعملون یاخود سیز قنقی نسنه یی ایشلردکوز یعنی خدایه ورسولنه
ایمان کتورمدککوزدن صکره قنقی ایشه مباشرت ایتدوککوز بو کلام انلری تبکیت ایتمك
ایچوندر زیرا اندن صکره تکذیبدن اوزره بر ایش ایشلمدیلر ووقع القول علیهم
دخی اوزرلرنه سوز دوشدی یعنی مستحق اولدوقلری عذاب اوزرلرنه حلول ایتدی
بما ظلموا ایتدوکلری ستم سببیله واوخدانك ایاتنه ایتدوکلری تکذیبدن فهم
لا ینطقون پس کندولر عذر کتورمك ایچون اغز اچوب بر سوز سویلمزلر عذابده
مشغول اولدوقلرندن اوتری الم یروا انا جعلنا اللیل لیسکنوا فیه ایا بیلمزلرمی
که بز کیجه یی قرانلق قیلدق تا که ایچنده اویقو ایله ارام ایدهلر والنهار مبصرا
وکوندوزی دوشنلو قیلدق تا که ایچنده آلات معاش تحصیل ایدهلر ان فی ذلك
لایات تحقیقا که کیجه نك وکوندوزك احوالنده اولو علامتلر واردر لقوم یؤمنون
برکروهه که خدانك وحدانیتنه تصدیق کتورورلر ویوم ینفخ فی الصور دخی
یاده کتور اول کونی که صورده اوفورلور ففزع من فی السموات ومن فی الارض
دعقب انك صداسی هیبتندن کوکلرده اولانلر ویرده اولانلر قورقوب بیخود
اولورلر الا من شاء الله مکر اول کیمسه که تنکری تعالی انك قورقمسین ایستمیوب
کوکلنه بر ثبات ویردی بر قولده اندن مراد حضرت موسادر زیرا بر کز کندویه اول
حالت حاصل اولمشدی وکل اتوه دخی کلی خلق ایکنجی نفخه دن صکره موقفه کلدیلر
داخرین ذلیل اولدوقلری حالده وتری الجبال دخی اول کونده طاغلری کورورسن
تحسبها جامدة کندولرین یرلرنده دورمش کمان ایدرسن وهی تمر مر السحاب
وحال بوکه انلر بولت کچمسی کبی کچرلر صنع الله تنکری تعالینك درست ایشلمسی
الذی اتقن کل شیء شول تنکری که هر نسنه یی کما ینبغی بایدی انه خبیر بما تفعلون
بی شبهه کیم خدا عز وجل ظاهر وباطنده ایشلدوککوز اشیایه دانادر صکره
اول ایشلر اوزره سیزه مکافات ایدر من جاء بالحسنة هر کیم ایو لکله کلور فله
خیر منها اکا اندن یکرك حاصل اولور زیرا فانی ویرور باقی الور وبر ویرور اون
کبی یدی یوز الور وهم من فزع یومئذ آمنون وکندولر بو قورقودن اول کونده
ایمنلردر ومن جاء بالسیئة وهر کیم بدلکله یعنی شر کله کلور فکبت وجوههم
فی النار یوزلری اتشده قپانمش قیلنوب کندولره دینلور هل تجزون الا

ما كنتم تعملون ایشلدوککز نسنه دن اوزکه بو شیئله مکافات اولنمازسیز
انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة بوندن غیری بر شیئی یوقدر کیم بکا فرمان
اولندیکه بو شهرک یعنی مکه نک پروردکارنه عبادت ایدهیم الذی حرمها
شول پروردکار که اول شهری محرم قیلدی بر مرتبه ده که صیدینه تعرض و نباتنی منع ایتدی
واوتنک کسلمسنه رخصت ویرمدی وله کل شیء و هر نسنه کندویه مخلوق
و مملوکدر وامرت ان اکون من المسلمین دخی بکا فرمان اولندی کم مطیع و منقادلردن
و دین اسلام اوزره ثابت اولنلردن اولهیم وان اتلوا القرآن دخی بکا امر اولندی
که قرآن عظیم الشانک تلاوتی اوقیه مداومت ایدهیم فمن اهتدی پس بر کیمسه
که اول اوامره اتباع ایتمکله دوغرو یولی بولدی فانما یهتدی لنفسه دوغرو
یولی بولمز الا کندو نفسی ایچون زیرا اول هدایتک منافعی آکا دوکر ومن ضل
و هر کیم بو اموره مخالفت ایتمکله کمراه اولدی فقل انما انا من المنذرین سویله انجق بن
قورقودیجیلردنم اوزکه لرک وبالی اوزریمه مترتب اولماز وقل الحمد لله دخی
سویله بونک نعمتی اوزره جمله مدح و ثنا خدایه مخصوصدر سیریکم آیاته
بلا شبهه دلائل قدرتنی سیزه کوستره در آخرتده فتعرفونها پس انلری بیلورسیز
ولیکن اول محل بیلمسی فائده ویرمز وما ربک بغافل عما تعملون دخی خداوندک ایتدکوکز
ایشلردن بی خبر دکلدر پس کمان ایتمک که عذابی کوزدن تاخیری عملکزدن غفلت ایتدوکندن
اوتریدر بلکه آنی بر حکمت ایچون تاخیر ایتدی که آکا فقط کندوسی مطلعدر

سورة القصص مکیة وهی ثمان وثمانون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

طسم تلک آیات الکتاب المبین بو سوره ده مذکور اولان آیات روشن اولان کتابک
آیتلریدر نتلوا علیک اوزکه اوقورز یعنی جبرئیلک واسطه سیله اوزکه اوقورز
من نبا موسی وفرعون حضرت موسی علیه السلامک و مصر حاکمنک بعض خبرلرین
بالحق دوغریلغه مقارن اولدوقده لقوم یؤمنون بر کروهه که تصدیق ایدرلر
ان فرعون علا فی الارض تحقیقا کیم فرعون مصر زمیننده بو جهله نوب متکبر اولدی
وجعل اهلها شیعا و اول زمینک خلقنی کروه کروه قیلدی بر کروهی زبون قیلادر
وانلری اسیر ایتدی یذبح ابناءهم اوغللرینی بوغازلر ویستحیی نساءهم
و دیشیلرینی صاغ قودر اول سببله که ارباب تنجیم کندویه خبر ویردیلر کیم طایفه
مزبوره دن بر اوغلان دوغیسر که انک سببیله ملککی زائل اوله انه کان
من المفسدین بی شبهه کیم اول خبیث اهل فساددن ایدی ونرید ان نمن علی الذین

استضعفوا فی الارض دخی دوی زمینده زبون قیلنان کیمسنه لر اوزره امتنان
ایتمک ایسترز ونجعلهم ائمة و انلری ایکی جهانک امورنده مقدم قلمق
ایسترز ونجعلهم الوارثین و فرعونک و اتباعنک ملکلرنده اولان نسنه
انلری میراث آلانلر قیلمق ایسترز ونمکن لهم فی الارض و مصر و شام زمیننده
انلره یر ویرمک ایسترز ونری فرعون وهامان وجنودهما منهم ما کانوا یحذرون
و فرعونه و وزیری هامانه و انلرک لشکرلرینه بنی اسرائیلدن قورقدقلری نسنه یی کوسترمک یعنی فرعون دوغیسر
اسرائیلدن ملاحظه ایتدکلری زوال ملکک تحقیقینی انلره کوسترمک واوحینا الی ام موسی و حضرت موسانک
اناسنه الهام ضالدق که ان ارضعیه سکا ممکن اولدیغی مرتبه حضرت موسایه سوت ویر
فاذا خفت علیه پس قچن اوزرینه قورقرسن فالقیه فی الیم انی دریاده صال ولا تخافی
و اتمکدن اوتری اوزرینه قورقمه ولا تحزنی و فراقی جهتندن غمکین اولمه انا رادوه الیک
زیرا علی التحقیق بز انی سکا دوندیریجیلرز وجاعلوه من المرسلین و انی مرسل پیغمبردن
قیلیجیلرز کوزدیلر که حضرت موسانک والده سنه وضع حمل اقتضا ایدیجک فرعون طرفندن
بنی اسرائیلک قادینلری اوزره موکل اولان ابه یی چغیروب حملنی معالجه ایتدی و اول محلده
حضرت موسی یر اوزره دوشدی النده کی اولان نور ابه یی مدهوش قیلوب اعضاسی لرزه یه
دوشدی محبتی کوکلنه بر کونه اوتردی که فرعونه وارب چغولق ایتمکدن کندوسنی
منع ایتدی بعده والده سی اوچ آی کندویه سوت ویردی اندن صکره بنی اسرائیلدن تازه
دوغمش اولانلر اوزره فرعونک تفتیشی زیاده اولمغین حضرت موسانک والده سی
بر صندوق پیدا ایدوب حضرت موسایی ایچنده قویوب دریایه صالدی فالتقطه
آل فرعون پس فرعونک اتباعی انی بولدیلر لیکون لهم عدوا وحزنا تا که کندولره
عاقبت کار دشمن و بلا و قیغو اوله ان فرعون وهامان وجنودهما کانوا خاطئین تحقیقا کیم
مصر حاکمی و وزیری و اتباعلری برخطا کار کروه ایدیلر وقالت امرأت فرعون
و اول وقت که صندوقی فرعونک اوکنده اچدیلر فرعونک قادینی آسیه خاتون
دیدی قرت عین لی ولک بر اوغلان کوزک روشنلکیدر بکا و سکا لا تقتلوه انی
اولدرمک عسی ان ینفعنا شاید بزه فایده یه ایرشه و برکتک علاماتی چهره سنده
کورینور او نتخذه ولدا یاخود کندی یه بر اوغول ایدنورز زیرا اوغول اولمغه
لیاقتی وار وهم لا یشعرون و حال بو که فرعون و قومی بیلمزلر که کندولره دشمن
اولجقدر واصبح فؤاد ام موسی فارغا دخی حضرت موسی والده سنک یورکی
عقلدن خالی اولدی ان کادت لتبدی به تحقیقا کیم یقین ایدیکه شدت اضطرابدن
موسانک شاننی و قصه سنی بیان ایده لولا ان ربطنا علی قلبها کوکلی اوزره صبر

دنیا ایله بغلسیدق لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ تا کلی اوزره بغلدق تا که اهل ایماندن اوله
وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ دخی حضرت موسانک اناسی انک همشیره سنه دیدی قرنداشک
ایزنه بیرولک ایدوب جنبرینی ال فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ پس اوزاقدن قرنداشی اسیه قوجاغنده
کوردی وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ و کندولر بیلمزلر که او همشیره سیدر وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ دخی
حضرت موسا اوزره امجکلری حرام قیلدق یعنی سوت ویرنلردن سوت اممه سنی منع
ایتدک مِنْ قَبْلُ باجیسی ایزینی اتباع ایمزدن اسبق فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ پس همشیره سی
دیدی سیزه دلالت ایتمه میمی بر خانه اهلنه اوزره که يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ سیزه انک تربیه سنه
درعهده اولورلر وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ و حال بو که انلر انکا ایلک ایستجیلردر دکه تربیه سنده اصلا
تقصیر ایتمزلر مرویدر کیم حضرت موسانک همشیره سی مریم خاتون بو کلامی ایراد ایتدکده هامان دیدی
علی التحقیق بو قادی بو اوغلانی و اهلنی بیلور کندوبی دوتک تا کرسین کیفیت احوالنی بیان
ایدن مریم خاتون بو کلامی ایشتجک دیدی وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ دیمکده قصد ایتدم انلر پادشاهه
ایولک ایستیانلردر دکل بو اوشاغه بعده فرعون کندوبی فرمان ایتدیکه دیدوکی کیمسنه یی و اوغلانک
اناسن فرعونک حضورینه کتوردی و اول وقت حضرت موسی فرعونک الی اوزره اغلیوب
فرعون انی اکلندریوردی پس کندوبی اناسنه تسلیم ایتدی حضرت موسی اناسینک قوقوس
انجه اکا استیناس ایدوب امجکنی اغزینه الدی فرعون اکا دیدی سن بو طفلدن نه اولورسن
که فقط سنک امجکنی قبول ایتدی دیدی بن خوشبو پاکیزه سوتلو یه مبتلا قادیم هر اوشاغی
که بکا کتوردلر البته امجکمی قبول ایدر پس حضرت موسایی کیدرکی تسلیم ایدوب مالزمنی تعیین
ایلدی انی اننصکی جان یارم سیلیله خانه سنه دوندی و وعده الهیه یرینه کلدی نته که حق تعالی
بیورر فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ حضرت موسایی اناسنه دوندردک كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
تا که اوغلیله کوزی دوشن اوله وَلَا تَحْزَنَ و تا که انک غماقیله انده و هنالک اولمیه
وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ و تا که طریق مشاهده ایله بیله کیم علی التحقیق یزد ذوالجلالک
وعده سی درستدر وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ و لکن خلقک چوغی بیلمزلر که خدانک وعده سی
حقدر پس انک اولمسنه شک ایدرلر وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ دخی قچن حضرت موسی
کندو توتنک کمالنه ایرشوب معتدل اولدی یعنی بر حده ایرشدی که نشو و نما ده
انکدن فوقی ولماز دوادوتوز نکرده واقع دکه اولور زیرا زیره عقل بو اثناده کماله ایرشور و بر قولده اتدن عمرده
زیرا بو کونه روایت ایتمشدر کیم بر پیغمبر مرسل اولمکده قرق یاشنه وارمینجه پس حضرت موسی قرق سنه یه ایرشدکده
آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا انکا نبوت و اوردبینه ده دانش ویردک وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ و نته که موسایه
و اناسنه ایولک ایتدوک شویلک ایدنلره احسانلری اوزره مکافات ایدرز وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ
دخی حضرت موسی فرعونک قصرندن اینوب مصر شهرینه کیردی عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا

بر غفلت وقتی اوزره شهرک خلقندن یعنی مغربله یاتسو اراسنده که
اول وقتده هر کس مهمنه مشغولدر و بر قولده قیلوله وقتنده کیردی
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ پس شهر ایچنده کوردی ایکی کشی جنک ایدرلر
هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ بریسی کندوبه اتباع ایدن جماعتدندر و انلر بنی اسرائیلدر
وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ و او بریسی دشمنی اولان کروهدندر و انلر قبطیلردر
فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ پس اتباعندن اولان کیمسه حضرت موسادن
مدد ایستدی عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ دشمنندن اولان کیمسه اوزره فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ
پس حضرت موسی قبطی یی یومرغله اوردی فَقَضَىٰ عَلَيْهِ در عقب انی اولدردی
قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ دیدی بو ایش بر کیمسه دن صادر اولدوکه انی شیطان
ازدرمش اوله نیجه کیم بنم کیمسنه ایتدیکم ایشیدی إِنَّهُ عَدُوٌّ بی شبهه کیم شیطان دشمندر مُضِلٌّ
ازدیجیدر مُبِينٌ عداوتی اشکاره‌در قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي حضرت موسی دیدی
یا الهی قبطی یی اولدرمکم سببیله علی التحقیق بن کندو نفسمه ستم ایتدم فَاغْفِرْ لِي پس
کناهمی بکا باغشله فَغَفَرَ لَهُ در عقب خدا عز و جل کناهنی کندوبه باغشلدی إِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ بی شبهه کیم حق تعالی کندو قوللرینک کناهن ستر ایدیجی و
کندولره غایتله اسیرکیجیدر قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ حضرت موسی دیدی ای خداوندم
اوزریمه قیلدوغک انعام قسم که توبه ایدوب فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ
هرکز کناهکارلره ارقه داش اولمم فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا پس حضرت موسی
مصر شهرنده قورقومش صباحلدی يَتَرَقَّبُ انتظار ایدر شاید کندوسندن
بر کیمسه قصاصی طلب ایده فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ پس همان شول کیمسه که
دونکی کون کندوسندن مدد طلب ایتدی يَسْتَصْرِخُهُ بر قبطی اوزره دخی کندوسندن
مدد طلب ایدیور قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ حضرت موسی اکا دیدی علی التحقیق
سن کمراهلکی اشکاره‌لو کمراهلکدر فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا پس اول
محل که حضرت موسی ایستدیکه ال اوزاده شول کیمسه یه که کندوسی حضرت موسایه
و اسرائیلی یه دشمندر قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي اسرائیلی دیدی ای موسی ایسترمیسن کم
بنی اولدره سن كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ نته که دونکی کون بر جان اولدردک إِنْ
تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ ایسترمسن الا که یر یوزنده کردنکش اوله سن وَمَا
تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ و ایسترمسن که خلق اراسنده اصلاح ایدنلردن اوله سن
که خصومتی وجه احسن ایله دفع ایده سن چونکه حضرت موسی اسرائیلی یی کمراهلک
عنوانیله مخاطب ایتدی اسرائیلی کمان ایتدی کیم کندوبی اولدرمک ایستر پس فطنته

بناء او کونه کلمانی ایراد ایتدی بعده اول سوزلر خلق اراسنده شیوع بولدی
تا که فرعون و توابعنه خبر ایرشدی اندنصکره حضرت موسانک قتلنه قصد
ایتدیلر ایمانه کلوب ایمانن صاقلیان فرعونن عم زاده سی بو ایشدن آکاه اولیجق
حضرت موسی یی بو احوالدن خبردار ایتمکه توجه ایتدی نته که حق تعالی
بیوردی وجاء رجل من اقصی المدینة یسعی دیو کیمسنه شتاب ایدرک شهرک اوزاق
یرندن کلدی قال یا موسی ان الملأ یأتمرون بک لیقتلوک دیدی ای موسی
علی التحقیق اعیان دولت سنک سببکله مشاوره ایدیورلر تا کرسنی اولدرلر...
فاخرج انی لک من الناصحین پس بو شهردن چیق کرچی شبهه بن سکا اوکت ایدیجیلردنم
فخرج منها خائفا پس شهردن قورقمش ایکن چیقدی یترقب اردنه بر کسه نک
کلمسینی ملاحظه ایدوکی حالده قال رب نجنی من القوم الظالمین دیدی ای خداوندم
ستمکار اولان کروهدن بنی قورتر و تفتیشلرندن بنی صاقله ولما توجه تلقاء مدین
واول محل که مدین شهرینک قارشوسنه یوز دوندی واو حضرت شعیبک شهریدر
قال عسی ربی ان یهدینی سواء السبیل دیدی شاید پروردکارم یولک دوغروسنی
بکا کوستره ولما ورد ماء مدین اول وقت که مدین شهرینک صوینه کلدی واو بر
قویی ایدی که خلقلر انک ایچون اندن صو چکرلردی وجد علیه امة من الناس
اول صو اوزره خلقدن بر اولو کروه کوردی یسقون دوارلرینه اندن صو ویرورلر
ووجد من دونهم وانلر اولدوغی یردن اشاغه بر یرده کوردی امرأتین تذودان
ایکی قاری قیونلرینی صویه کلمکدن الی قویرلر تا که خلقک قیونلرینه قارشمیه
قال ما خطبکما دیدی شانکوز نهدر که قیونلریکزی منع ایدوب صوارمزسیز
قالتا لا نسقی حتی یصدر الرعاء دیدیلر بز قیونلرمزی صوارمزوز چوبانلر
قیونلرینی صوارمقدن دوننجه دک وابونا شیخ کبیر وبیزم بابامز بر بیوک
قوجهدر صووارمغه چیقمغه طاقتی یوقدر بزی ضرورت جهتندن کوندرر
فسقی لهما پس انلره شفقت ایدوب مواشیلرینی کندولره صووارددی منقولدر کیم
چوبانلر قیونک باشی اوزره بر طاش قورلردی که انی یدی آدمدن اکسک قالدرمزدی
حضرت موسی کندو بیله اولان اجلقله انی یالکوز قالدردی بر دخی روایتده اوکونه طاشله
بر قویی دخی قپانمشدی حضرت موسی انک طاشنی قالدروب اندن صوبی
چکوب قیونی صواردی ثم تولی الی الظل قیونی صووارد قدنصکره بر اغاجک
یا بر دیوارک سایه سنه دوندی فقال رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر پس
دیدی ای پروردکارم علی التحقیق بن محتاجم طعامدن هر نسنه یه که سن بکا

انی کوندردسن فجاءته احداهما اول ایکی قارینک بیریسی کندویه کلدی تمشی علی
استحیاء ادتمشو طریقی اوزره یوریمش اولدوغی حالده قالت ان ابی یدعوک دیدی
تحقیقا کرپدرم سنی دعوت ایدر لیجزیک اجر ما سقیت لنا تا که بزم ایچون دوارلریمزه
صووارمغک اجرتنی سکا مکافات ایده حضرت موسی بو کلامی ایشیدنجه حضرت شعیبک
ملاقاتنه قصد ایدوب توجه ایتدی نه اجرت المغه فلما جاءه وقص علیه القصص
پس اول وقت که حضرت شعیبک قتنه کلوب سرکذشتنی اوزرینه اوقودی قال
لا تخف نجوت من القوم الظالمین حضرت شعیب آکا دیدی قورقمه ستمکار اولان
کروهدن قورتولدک قالت احدیهما اول ایکی قارینک بریسی که کندوبی دعوت
ایتمشدی دیدی یا ابت استأجره ای بنم پدرم چوبانلغه انی اجرتله دوت کیم ان خیر
من استأجرت القوی الامین تحقیقا که اجرتله دوتدوغک کیمسنه لرک یکوکی
کوچلی امانت صاحبی اولان کیمسنه در کوتوردیلر کم حضرت شعیب قیزندن صوردی
که بونک قوتنی وامانتنی ندن بیلدک دیدی قویی طاشنک قالدرمسندن فهم ایتدیم
وامانتنی اندن اعلدم که کندوبی دعوت ایدوب کندو بیله کلدوکمده بکا دیدی
اردمدن کل یولک دلالتنی بکا سوزله ایت قال انی ارید ان انکحک احدی ابنتی هاتین
حضرت شعیب آکا دیدی بی شبهه بن ایسترم که بو ایکی قیزمدن بریسین سکا اویلندرهیم
علی ان تأجرنی بو شرط اوزره که کندو نفسکی بکا اجرت ویره سن ثمانی حجج سکز ییل
فان اتممت عشرا پس اکر اون ییلک ایشنی اتمام ایدرسن فمن عندک اول اتمامی سنک قتکدن
بر ایولکدر وما ارید ان اشق علیک وایستمم که او نزده تعب ویره یم که اون ییل
ایلدسنی ملزم ایدم ستجدنی ان شاء الله من الصالحین کرچی شبهه سی بنی تنکری تعالی
ایسترسه ایولک ایدنلردن بولورسن قال ذلک بینی وبینک حضرت موسی دیدی
ایدوکک عهد وپیمان اراده وارکدر دربیوزمز اندن چقمیه ایما الاجلین قضیت
بو ایکی مدتک قنغسنی سکا ایفا ایدرسم فلا عدوان علی تعدی یتمک اوزریمه اولمیه
زیاده طلبیله والله علی ما نقول وکیل وایزد ذو الجلال دیدوکمز سوزا اوزره شاهد
ونکهباندر فلما قضی موسی الاجل پس اول محل که حضرت موسی مدت مرقومه نک خدمتنی ادا
ایتدی اخبارده کلمشدر که اون ییل اولان مدتی قضا ایتدی واندنصکره اون ییل
حضرت شعیبک یاننده قالدی بعده دونمکه عزیمت ایتدی وسار باهله وعیالیله کوچ
کیتدی آنس من جانب الطور نارا طاغک یاننده بر آتش کوردی قال لاهله امکثوا
کندویه مخصوص اولانلره دیدی بونده اقامت ایدک انی آنست نارا تحقیقا بن بر آتش
کوردم لعلی آتیکم منها بخبر شاید بن اندن سیزه بر خبر کتوره یم کیم یولی قنغی سمتده در

اوجذوة من النار یاخود آتشدن بر قالن اغاج کتوره یم لعلکم تصطلون تا که سز انکله
ایسنه سز فلما اتیها پس اول زمان که اول آتشه کلدی نودی من شاطئ الواد الایمن
حضرت موسانک صاغ طرفنده اولان دره نک کنارندن چاغرلدی فی البقعة المبارکة
چوق نفعلو اولان مکانده من الشجرة اغاجدن ندا اولندی که ان یا موسی انی انا الله رب
العالمین ای موسی علی التحقیق بن کندم مخلوقاتک پروردکاری خدایم وان الق عصاک
دخی ندا اولندیکه دکنککی صال حضرت موسی امتثال ایدوب الندن صالدی در عقب
اول دکنک بر اژدها اولدی فلما راها تهتز پس چون انی تپرنور کوردی کانها جان
کویا که هیئتده کوده ده اول بر ایلاندر ولی مدبرا تورقودن آکسه ویرمش دوندی ولم یعقب
دره یه دونمدی بعده ندا اولندی که یا موسی اقبل ولا تخف ای موسی برو کل
واندن قورقمه انک من الامنین کیم علی التحقیق سن قورقوجقلردن اولانلرک زمره سندن سن
زیرا مرسل اولان پیغمبرلر یانمده قورقمزلر اسلک یدک فی جیبک الکی یاقکه کیور تخرج بیضاء
من غیر سوء عیبسز آق چیقر واضمم الیک جناحک من الرهب دخی قناد یانی سینه ده
اولان الکی کوکسنکه سمتکه جمع ایت قورقودن یعنی تخویف سکا بر قورقو عارض اولورسه صاغ الکی
صول قولتک التنه الحصول صاغ قولتک التنه ال تا که نفسکی ضبط ایده سن فذانک
برهانان پس اول دکنک وید بیضا ایکی حجت و علامتدر من ربک پروردکارکدن بو ایکی معجزه
ایله وارکیت الی فرعون وملائه مصر حاکمنه و اعیان دولتنه انهم کانوا قوما فاسقین
کیمی شبهه انلر حدودی تجاوز ایتمش بر کروه ایدیلر پس انلره رسولک کیتمسی اقتضا ایتدی
قال رب انی قتلت منهم نفسا حضرت موسی دیدی ای پروردکارم علی التحقیق بن انلردن
بر جان اولدردم واخاف ان یقتلون پس قورقرم انک مقابلنده بنی اولدره لر واخی
هرون هو افصح منی لسانا دخی بنم برادرم حضرت هرون کندوسی کفتکو جهتندن بندن فصیحتر
بیانیدر فارسله معی ردا پس انی بنمله معین و مدد ایدیجی کوندر یصدقنی حجتمی تقریر ایتمکده
وحقی مبین قیلمده و شبهه یی ترییف ایتمکده بنی تصدیق ایده انی اخاف ان یکذبون زیرا علی التحقیق
بن قورقرم کیم بنی تکذیب ایدرلر و مباحثه مجلسنده لسانم بکا مطاوعت ایتمز قال سنشد عضدک
باخیک خدا عز وجل دیدی بی شبهه کوچلو برادرکله قولکی باقوتلو ز یعنی انی پیغمبر قیلوب سنی انکله
سببیله قوتلو قیلاوز ونجعل لکما سلطانا و ایکیکوز ایچون بر غلبه و حجت قیلاورز
فلا یصلون الیکما که تسلط طریقیله سزه ایرشمزلر بایاتنا وارک کیدک ایاتمزله
انتما ومن اتبعکما الغالبون سز ایکیکوز و سزه تبعیت ایدنلر غالب اولانلرسز فلما
جاءهم موسی بایاتنا پس اول وقت که حضرت موسی کندولره ایاتمزله کلدی بینات روشن
وهویدا اولدوقلری حالده قالوا ما هذا الا سحر مفتری دیدیلر بو کتوردوکی شی برنسنه

دکلدر الا بر جادو لک که کندوسی انی بغلادرکندو سندن اسبق بر کیمسه انی
وما سمعنا بهذا فی اباءنا الاولین دخی بو جادولکی کچمش پدرلرمزک ایامنده ایشتمدک
وقال موسی ربی اعلم بمن جاء بالهدی دخی حضرت موسی دیدی پروردکارم هر کیمسه دن
داناتردر شول کیمسه نک حالنه که یول کوسترمکله کلدی من عنده خدانک
قتنده ومن تکون له عاقبة الدار دخی شول کیمسه نک حالنه اعلمدر که
بو جهانک صوکی انکا اولور انه لا یفلح الظالمون تحقیقا شان بودر که ستمکار
اولانلر دنیاده هدایته و اخرتده کوزل عاقبته نائل اولمزلر وقال فرعون
یا ایها الملا دخی فرعون دیدی ای اشراف اولان کروه ما علمت لکم من اله
غیری بندن اوزکه سزه اصلا بر معبود بیلمدم فاوقد لی یا هامان علی الطین
پس ای وزیرم هامان بنیچون جامود او زره یاندر کتوردیلر که پشمش کرپیچ اوله
یا بر کیمسه فرعون ایدی و بو سببله تعلیمک طریقی اوزره وزیرنه دیدی جامود
اوزره بنیچون یاندر فاجعل لی صرحا صکره انکله بکا بر بلند کوشک قیل لعلی
اطلع الی اله موسی شایدبن موسی نک معبودینه مطلع اولورم وانی لاظنه
من الکاذبین وحال بوکه علی التحقیق بن موسایی یلانجیلردن اولدوغنی کمان
ایدرم واستکبر هو وجنوده فی الارض دخی فرعون و لشکری مصر زمیننده کردن
کشلک ایتدیلر بغیر الحق استحقاقلری یوغیکن وظنوا انهم الینا لا یرجعون دخی
کمان ایتدیلر کیم بلاشبهه کندولر حکممزه دونمش قیلنمازلر فاخذناه وجنوده پس
فرعونی و لشکرینی الدق فنبذناهم فی الیم در عقب انلری دریایه اتوب نابود قیلدق
فانظر کیف کان عاقبة الظالمین پس بق یا محمد شرکله ستم ایدنلرک صوکی نیجه
اولدی وکندو عشیرتکی او کونه تحذیر ایت وجعلناهم ائمة دخی فرعون و
توابعن کمراهلره بر مقتدالر قیلدقکه یدعون الی النار جهنمک اسبابنه خلقی دعوت
ایدرلر ویوم القیمة لا ینصرون و دونقیامتده یاردم اولنمازلر که کندولردن
عذاب دفع اوله واتبعناهم فی هذه الدنیا لعنة دخی بو جهانده رحمتدن سوروملکی
انلرکد اردنجه قیلدق که رحمتک نفی قیوشنه توجه ایدرلر اندن سورولورلر
ویوم القیمة هم من المقبوحین و دونقیامتده انلر سورلمشلرک زمره سندندر
ولقد اتینا موسی الکتاب دخی تحقیقا کیم حضرت موسی یه توراتی ویردک
من بعد ما اهلکنا القرون الاولی نابود قیلدوغمزدن صکره کچمش زمانه لرک
خلقنی حضرت نوح و هود و صالح و لوط جماعتلری کبی بصائر للناس اولحال
که توراة خلقک قلوبنه بر انوار درکه انکله حقایق کوروب و حقله باطل

تميز اولنور وهدى ورحمة واول خالده كه شرايع واحكامه يول كوسترمكدر
وانك احكاميله عمل ايدنلره سبب رحمتدر لعلهم يتذكرون تاكه انلر بر حالت
اوزره اولهلركه پند ونصيحت دوتمش كندولردن متوقع اوله وما كنت بجانب
الغربي دخى سن يا محمد وادى غربينك ياننده حاضر دكل ايدك اذ قضينا الى موسى
الامر فجى بليده سنين ايستدوكمز ايشى حضرت موسايه وحى ايتدك وما كنت
من الشاهدين ووحى وارسال ايتدوكمز محلده سن حاضرلردن دكل ايدك ولكنا
انشأنا قرونا فتطاول عليهم العمر وليكن حضرت موسادن صكره چوق كروهلر
ايجاد ايتدك پس اوزرلرينه مدة حيات اوزاندي يعني سن اول احوالده حاضر
دكل ايدك لكن اندن اوترى سكا اول اخبارى ارسال ايتدك كه حضرت موسينك
عصرندن صكره نيجه كروهلرى اندنبرو ايجاد ايتدك اوزرلرينه مدتلر اوزانمغله
اخبار صوب صوابدن منحرف اولوب شرايع واحكام متغير اولدي وعلوم اندراسه
يوز دوتدي وما كنت ثاويا في اهل مدين دخى سن يا محمد مدين شهرينك خلقى
اراسنده مقيم دكل ايدك تتلوا عليهم اياتنا كيم انلردن اوكرنمك ايچون
شعيب وموسى حقنده اولان اياتمزى اوزرلرينه اوقورسن ولكنا كنا مرسلين
وليكن بز سنى كوندريجيلر ايدك وما كنت بجانب الطور اذ نادينا دخى سن
طور طاغينك ياننده موجود دكل ايدك فجى حضرت موسايى توداني ويوبكه
ايچون چاغردك ولكن رحمة من ربك وليكن پروردكاركدن صدور ايدن
رحمتا ايچون سكا تعليم اولندي لتنذر قوما ما اتيهم من نذير من قبلك
تاكه سن قورقتاسن عذابندن بر كروهى كه سندن اسبق كندولره
هيچ عذابدن قورقودوجى كلدي زيرا انلر سنك وحضرت اسمعيلك اراسنده
اولان فترة زماننده دوشمشلردر لعلهم يتذكرون شايد انلر پند ونصيحتى قبول
ايدهلر ولولا ان تصيبهم مصيبة دخى اكر انلره بر عقوبت دكمسه اولمسه ايدى
بما قدمت ايديهم اللرى كوندردكى نسنه سببيله يعنى شرك ومعصيتدن قزندقلرى
اعمال سببيله فيقولوا ربنا لولا ارسلت الينا رسولا پس كندولره عذاب حلول
ايدنجه ديرلر اى خداوندمز نيچون بزه بر پيغمبر كوندرمدك فنتبع اياتك كه سنك اياتكه
پيرولك ايدوب رسولكى تصديق ايدهلر ونكون من المؤمنين وسكا وپيغمبركه
ايمان كتورنلردن اولهلر حاصل كلام بو كه كفاره بر مصيبت دكيجك بو سوزى
اولمسه ايدى كه اى پروردكارمز نيچون بزه بر رسول كوندروب احكامى بيان ايتمدك
سنى رسل قبلمزدن پس انلرك عذرنى كسمك ايچون سنى كوندردك فلما جاءهم

الحق من عندنا صكره اول وقت كه دوغرولق بزم طرفمزدن كندولره كلدى قالوا لولا
اوتي مثل ما اوتي موسى ديديلر بزه كلان رسوله نيچون كتاب جمله كندويه ويرلمدى اولم يكفروا بما اوتي
موسى من قبل ايا بوندن اسبق حضرت موسى كتابى جملة كتوروب بونلرك ابناء جنسلرى
موسى ويرلدوكى نسنه يه كفر ايتمديلرمى قالوا سحران تظاهرا كه حضرت موسى ومحمد حقنده
ديديلر ايكى سحردر بيرى بيرينه يارده ايتدى وقالوا انا بكل كافرون دخى ديديلر
على التحقيق بز انلرك هر بيرينه انكار ايديجيلرز قل فاتوا بكتاب من عند الله هو اهدى
منهما سويله بر خدانك قتندن بر كتاب كتورك كه اول حضرت موسى اوزره ويئم اوزره
اينان كتابلردن يخشى يول كوسترور اتبعه بن كا ايروه اولهيم ان كنتم صادقين اكر
كرچك سويليجيلرسكز كيم محمد وموسى ساحردرلر فان لم يستجيبوا لك پس اكر سكا اجابت
ايميوب كتاب كتورمزلر فاعلم انما يتبعون اهواءهم بيل كيم اوزلرندن اوزكه
وشيئه اويمازلر زيرا بر دليله اويمغ اولسيدى البته كتوردلر ايدى ومن اضل ممن اتبع
هويه دخى كيمدر زياده ازغون شول كمسه دن كه كندو آرزوسنه تابع اولدى بغير
هدى من الله خدانك طرفندن كندويه يول كوسترمك يوغيكن ان الله لا يهدي القوم
الظالمين بى شبهه كيم ايزد ذو الجلال جانلرنه ستم ايدن كروهه شهوات نفسانيه ده انهماك
ايتدوكلرنه دوغرو يولى كوسترمز ولقد وصلنا لهم القول دخى تحقيقا كيم انلره
سوزى ولاشدروب كيمدك لعلهم يتذكرون تاكه كندولر نصيحت پذير اولوب ايمانه
كلهلر الذين اتيناهم الكتاب من قبله شول كيمسه لركه كندولره كتابى قراندن اول ويردك
هم به يؤمنون انلر دخى قرانك حق اولدوغنه تصديق كتوردلر وبو ايت اهل كتابدن
ايمانه كلانلرك حقنده نازل اولدى وبر روايتده اهل انجيلدن قرق كيمسه نك حقنده
نازل اولدى وتوز ايكيلرى حضرت جعفرله حبشه دن كلديلر وسكزى شام شريفدن واذا
يتلى عليهم دخى اول وقت كه انلره اوزره قران اوقنوردى قالوا امنا به ديرلر كه ايناندق
يعنى تصديق كتوردك كه بو اوقنان كلام خدانك كلاميدر انه الحق من ربنا بى شبهه
كه بو كلام پروردكارمزدندر اولان درستلك ودوغرولقدر انا كنا من قبله مسلمين
تحقيقا كه بز قراندن ايلمه دن اسبق مسلمانلر ايدك يعنى قرانه ايمانمزى شمدى احداث ايتمدك
زيرا كتب متقدمه ده انك مذكور اولمسين كوروب تصديق ايتمش ايدك اولئك يؤتون
اجرهم مرتين اول كروه اجرلرى ايكى قات ويرلورلر بركوم كتابلرنه ايمان كتوردوكلرندن
اوتري وبركوم قرانه تصديق ايتدوكلري اجلدن بما صبروا اهل بزركك ودين داشلرينك اذ
اوزرنه صبر ايتدكلرى مقابلهسنده ويدرؤن بالحسنة السيئة وطاعتله معصيتى دفع
ايدهلر سرور كائنات بيوردى اتبع السيئة الحسنة تمحها يعنى ايتدوكك بدلكدن صكره

بولکت ایشله کر اول بولدیکی بدلکی دفع محو ایدر وممّا رزقناهم ینفقون وانلره روزی
قیلدوغمز شیئدن طریق خیرده قیلورلر واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه دخی هیچ
بیهوده سوزی ایشتدکلرنده نفسلرین صیانت ایتمک ایچون اندن یوزلرین چیورورلر وقالوا
لنا اعمالنا ولکم اعمالکم وبیهوده سوز سویلیانلره دیرلر ایشلدوکمزک نتیجه‌سی بیزه‌در و
ایشلدوکوزک مآلی سیزه‌در سلام علیکم اوزدکز سلامت اولسون بو سلامدن مراد
انلره تودیع وانلری ترک ایتمکدر نه انلره تحیه ایتمکدر لا نبتغی الجاهلین نادانلرک صحبتنی نه
طلب ایدرز ونه ایسترز کتوردیلر که چون ابوطالب محتضر اولدی سرور کائنات انکا
کلوب دیدی ای عم لا اله الا الله سویله سنکچون خدانک قتنده انکله احتجاج ایدیم
ابوطالب بو کلامی ایشدیجک دیدی ای برادرزاده‌م علی التحقیق بن بیلورم که سن
سوزکده صادق سن ولیکن استمم که حقمده دیسنلر ابوطالب موت محلنده جزع ایتدی
پس حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی انک لا تهدی من احببت تحقیقا
که سن سیودیکک کیمسنه‌یه یول کوستروب اسلامه داخل قیلمغه قادر دکلسن ولکن
الله یهدی من یشاء ولیکن تنکری تعالی ایستدوکی کیمسنه‌یه دوغرو یول کوستروب
اسلامه داخل قیلار وهو اعلم بالمهتدین وکندوسی هدایته مستعد اولانلره داناتر
مرویدر که حارث بن عثمان بن نوفل سرور کائناتک حضورنه کلوب دیدی یا رسول
الله علی التحقیق بز بیلورز که سن حق اوزره سن ولیکن سکا متابعت ایدوب جمیع عربه
مخالفت ایتمکدن قورقرز که یرمزدن بزی قاپوب کتورورلر زیرا بز بر از کروهز
حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وقالوا ان نتبع الهدی معک دخی کفار
دیدیلر طریق رشده سنکله متبع اولور ایسک نتخطف من ارضنا زمینمزدن قاپیلورز
اولم نمکن لهم حرما آمنا آیا کندولرین حفظ ایدوب بر امینی محترم یر کندولر ایچون
قیلمدقمی که انک اطرافندن اعراب بیری بیرین یغما ایدرلر لکن کندولر انچنده ایمن و تور
یجبی الیه ثمرات کل شیء هر شینک میوه‌سی ولیکا نه نقل اولنوب ییغلور رزقا
من لدنا بزم قتمزدن بر روزی ولکن اکثرهم لا یعلمون ولیکن کفارک چوغی بیلمزلر
یعنی کفره نادانلردر تفکر ایتمزلر تا که اول نکته‌نک حقیقتنی بیله‌لر وکم اهلکنا من قریة
دخی نیجه کوی خلقنی نابود قیلدق بطرت معیشتها که زمان زندکانیلکلرنده
طاغی و باغی اولدیلر یعنی نیجه کوی خلقی سیزک کبی ای اهل مکه کوزل معیشتنده
نا منتسی ایدیلر طغیان ایتدکلرنده جناب رب الغنی انلری هلاک ایدوب مکانلرین
ویرانه قیلدی فتلک مساکنهم لم تسکن من بعدهم پس اولدر مکانلری کندولردن
صکره اصلا سکنی اولنمدی الا قلیلا مکر براز مدت زیرا انکا سکنی ایتمزلر الا مسافرلر

وانذر

وانلرک مدت قاشلری معلومدر وکنا نحن الوارثین واول مکانه بز کندومز وارث
اولانلر ایدک وما کان ربک مهلک القری دخی پروردکارک کویلر خلقنی نابود
قیلیجی دکل ایدی حتی یبعث فی امها رسولا تا اول کویلرک بیوککنده بر کتاب صاحبی
پیغمبر بولنبجه چون بیوک کوینک خلقی زیرک اولوب احکامی فهم ایتمکه لیاقتلری
زیاده‌در پیغمبرلرک بعثتی ابتدا انلره اولدی دخی انلرکه اطاعت ایدجک اوز کرهلرنده
تابع اولورلر یتلوا علیهم آیاتنا اول رسول آیاتمزی اوزلرینه اوقودکه ایمانه کلمزلرسه
حجتلری اولمیه وعذرلری کسله وما کنا مهلکی القری دخی کویلری خلقنی هلاک
ایتمکله ویران ایدیجیلر دکل ایدک الا واهلها ظالمون الا و حال بو که اصحابی پیغمبرلری
تکذیب ایتمکله ستمکارلردر وما اوتیتم من شیء وهر نسنه که دنیانک اسبابندن
ویرلورسیز فمتاع الحیوة الدنیا وزینتها باقی اولانی صاغلغک منفعتی و آرایشیدر که
بیچ روزه عمری انکله کیچوروب بز نورسیز وما عند الله خیر وابقی و ایزد ذو الجلالک قتنده
اولان ثواب دنیانک متاع و زینتندن بیکرک و پاینده‌تردر افلا تعقلون پس نیجون
فکر ایدوب الحق اولان متاعی درجه علیاده اولان متاعه تبدیل ایتمزسیز افمن وعدناه
وعدا حسنا پس آیا شول کیمسه که کوزل وعد کندویه وعد ایدک فهو لاقیه
که البته کندوسی انی بولیجیدر کمن متعناه متاع الحیوة الدنیا شول کیمسه
کبیدر که بو جهانک برخوردارلغیله کندوبی برخوردار ایدک ثم هو یوم
القیمة من المحضرین صکره اول شخص روز قیامتده حسابیچون احضار اولنانلردندر
ویوم ینادیهم دخی مذکور دکل اول کونی که کفاری حق جل وعلا چاغرور فیقول
این شرکائی انده صکره سویلر قانی اورتاقلرم الذین کنتم تزعمون شول اورتاقلر که
کمان ایدردکوز کیم انلر بنم اورتاقلرمدر قال الذین حق علیهم القول دیدی شول کیمسه‌لر
که آیات وعیدک مقتضاسی اوزلرینه ثابت اولدی ربنا هؤلاء الذین اغوینا ای خداوندمز
بونلردر اول کیمسه‌لر که بز کندولرین ازدردق اغویناهم کما غوینا کمراه اولدوغمز
کبی انلری کمراه قیلدق تبرأنا الیک سکا توجه ایدوب انلردن بیزار اولدق ما کانوا
ایانا یعبدون بیزه پرستش ایتمزلردی بلکه کندو هوا انفسلرینه پرستش ایدرلردی وقیل
ادعوا شرکاءکم دخی کفاره دینلور کیم اورتاقلرکوزی یعنی خدایه اورتاق
قیلدوغکوز بتلری چاغرک فدعوهم پس شدت حیرتدن انلری چاغرورلر
فلم یستجیبوا لهم پس بتلر عجزلرندن اوتروی انلره اجابت ایتمزلر ورأوا العذاب
دخی تابع ومتبوعلر اشکنجه‌یی کندولره ملازم کوردیلر لو انهم کانوا یهتدون
طریق حقه یول بولمش اولسیدیلر عذابدن امین اولورلردی ویوم ینادیهم فیقول

دخی یاد ایت اول کونی که حق جل وعلا کفاری چیغروب سویله ماذا اجبتم
المرسلین بنم طرفمدن سیزه کوندرلن کیمسه لره نه جواب ویردکوز فعمیت
علیهم الانباء یومئذ پس اوزلرینه اخبار اول کونده کور اولدی یعنی
شدت حیرتدن رسله ویردوکلری جواب اوزلرینه خفی اولور فهم لا یتساءلون
اندن صکره غلبه دهشتدن بیری برینه صورمز که جوابمز رسله نه ایدی
فاما من تاب وامن وعمل صالحا پس اما شول کیمسه که شرکدن توبه ایدوب ایمان کتوردی
دکوزل عمل ایشلدی فعسی ان یکون من المفلحین اول کیمسه امید دوستون
که قورتولمشلردن اولوب مقصد اعلایه ایرشه کتوردیلر که صنادید
عرب طعن ایدوب دیرلردی نیچون خدا عز وجل قرانی محمد اوزره ایندردی
کرکدیکه مکه نک یا طائفک براولوکشیسی اوزره ایندیرله حق تعالی بونلر
سوزلرینک ردایدوب بیوردی وربک یخلق ما یشاء دخی چیوردکارک
ایستدوکی نسنه یی یارادیر ویختار ورسالت ایچون ایستدوکی کیمسنه یی برکزیده
قیلدیر ما کان لهم الخیرة کفاره تخییر ایتمک یوق ایدی واولمان سبحان الله اینزد ذو
الجلال اندن منزهدرکه اختیار اوزره برکیمسه نک اختیاری اوله وتعالی عما
یشرکون دخی کفره نک ایتدوکی شرکدن یوجه لنبی وربک یعلم
ما تکن صدورهم دخی خداوندک بیلور وعداوتندن شول شی که کفارک
سینه لری صاقلر وما یعلنون وطعنده شول نسنه یی که اشکار قیلرلر
وهو الله وکند ودر عبادته مستحق اولان خدا لا اله الا هو کندوسندن اوزکه
عبادته مستحق معبود یوقدر له الحمد فی الاولی والاخرة تموسح وثنالر کندویه
مخصوصدر بو جهانده واو برجهانده وله الحکم دهر نسنه ده جاری اولان
فرمان کندونکدر برکیمسه اکا شریک دکلدر والیه ترجعون وحشر ونشرلرده اکا دونش قیلنورسیز
قل ارأیتم ان جعل الله علیکم اللیل سرمدا الی یوم القیمة سویله یا خیر
ویرلک اکر تنکری تعالی اوزریکزه کیجه یی پاینده قیلادر روز قیامته دک من اله
غیر الله کیمدر اینزد ذو الجلالدن اوزکه کیمدر الوهیتله متصف اولان
که یأتیکم بضیاء سیزه بر روشنلک کتوره افلا تسمعون پس نیچون
تدبر وتفکر ایشتمه سن ایشتمز سیز قل ارأیتم ان جعل الله علیکم النهار
سرمدا الی یوم القیمة سویله بنی خبردار ایدک اندنکه حق جل وعلا
کوندزی اوزریکزه دایم قیلا رسه قیامتک کوننه دک من اله غیر
الله کیمدر خدادن اوزکه برمعبود که یأتیکم بلیل تسکنون فیه سیزه

برکیجه کتوره که ایچنده ارام ایده سیز تعبددن افلا تبصرون پس نیچون بقوب
فهم ایتمز سیز ومن رحمته جعل لکم اللیل والنهار دخی خدانک لطف وکرمندن
کیجه یی وکوندزی سزیچون یراتدی لتسکنوا فیه تاکه ایچنده ارام ایده سیز و
لتبتغوا من فضله وتاکه فضلندن سیزه روزی قیلدوغی نسنه یی طلب
ایده سیز ولعلکم تشکرون وتاکه سیز نعمتی بلوب حقوقنه قیام ایده سیز
ویوم ینادیهم فیقول این شرکاءی الذین کنتم تزعمون نظیره سی کچدی ونزعنا
من کل امة شهیدا وهر کروهدن برکواه چیقرندک واول پیغمبرلریکه اوزرلر
شهادت ایدر اول حالتده که کفار دار دنیاده انک اوزرنه ایدیلر فقلنا هاتوا
برهانکم اندن صکره اول امتلره دیدک اولدوغکوز اینیک درستلکی اوزره دلالت
ایدن دلیلکزی کتورک فعلموا ان الحق لله پس اول وقت بلدیلر که الوهیتده
حق تنکریه در برکیمسه اکا اورتاق دکلدر وضل عنهم ما کانوا یفترون
وکندولردن غایب اولدی بغلدوقلری بلالر ان قارون کان من قوم موسی
تحقیقا کیم قارون نام کیمسنه حضرت موسانک عشیرتندن ایدی فبغی علیهم
قوم موسی اوزره تکبر ایلدی واتیناه من الکنوز واکا کنجلردن ویردک ما ان مفاتحه
لتنوء بالعصبة اولی القوة شول نسنه یی که صندوقلرینک انختلری
کوجلو اولان کروهه اغرلقدر یعنی اکا اوقدر اموال ویردک که خزینه لرنده
اولان صندوقلرک انختلرین برکوجلو جماعت کوتورسیدی ایلر اغرلق ایدردی
اذ قال له قومه مذکور قیل اول وقتی که جماعتی کندویه دیدیلر لا تفرح
دنیا مالیله سویمه کیم ان الله لا یحب الفرحین بلاشبهه خدا عز وجل متزخرفات
دنیویه ایله سویناندری سیومز وابتغ فیما اتاک الله الدار الاخرة دخی کندویه
دیدیلرکه اینزد ذو الجلال سکا ویردوکی شیله او برجهانی ایسته یعنی سکا حاصل
اولان مالی او برجهانه لایق اولان اعمالده صرف ایت تاکه ثواب جزیله نایل
اولرسن ولا تنس نصیبک من الدنیا وبو جهاندن اولان بهره کی اونتمه که اخرتکی
انکله تحصیل ایدرسین واحسن کما احسن الله الیک دخی خدانک تولدرینه ایولک
ایت نتکه تنکری تعالی سکا ایولک ایتدی ولا تبغ الفساد فی الارض دیبوده زیده
کونلک ایتمکه طالب اولمه ان الله لا یحب المفسدین علی التحقیق خدا عز وجل
یماللک ایدنلری سیومز قال انما اوتیته قارون قومنه جواب ویروب دیدی بوندن
اوزکه برنسنه یوقدر که اول مالی ویرلدم علی علم عندی بردانش اوزره که قتمده
نابتدر اولم یعلم ان الله قد اهلک من قبله من القرون ایا قارون توراتی اوقیوب

بیلمدیمی یعنی علی التحقیق بیلدی كیم حق جل وعلا قارونده ن اسبق زمانه خلقلردن
نابود قیلدی من هو اشد منه قوة واكثر جمعا شول كیمسنه لركه كوجی
كندوسندن قیدرو ومالینك جمعی كندوسندن چوقیدی یعنی قارون
بیلمش ایكن كه كندوسندن مال داروكوجلی اولانی حق تعالی اهلاك ایتمشدر
نیچه بوكونه احوال اندن صادر اولدی ولا یسئل عن ذنوبهم المجرمون
دخی معاتبه طریقیله كنهكارلردن صورلمزلر بلكه فجاءة كنا هلری اوزره
مقید اولورلر فخرج علی قومه فی زینته پس كندو عشرتی اوزره اتباعیله چیقدی مروی در كیم بر كون ادعوان بلركیوب التون ایرلو
شهبازه بنمش چیقدی وبیلنجه كندوقبلغنده درت بیك آدم بنمش ایدی قال الذین یریدون
الحیوة الدنیا دیدی شول كیمسه لركه بقی اولان صاغلغك لذاتن ایسترلر یا لیت
لنا مثل ما اوتی قارون ای قومم كاشكی قارونه ویرلدوكی اشیاء كبی بزه
ویرلسیدی انه لذو حظ عظیم بی شبهه كیم قارون متاع دنیودن
اولو بهره ایرسیدر وقال الذین اوتوا العلم دخی دیدی شول
كیمسه لركه دانشی ویرلدی ویلكم اوزركن هلاك اولسون ای دنیایه
طالب اولانلر ثواب الله خیر لمن آمن وعمل صالحا خدانك مكافاتی اخرتده
بیكركدر قارونه ویرلدوكی اشیادن شول كیمسنه كه ایمان كلوب كوزل
عمل ایشلدی ولا یلقیها الا الصابرون داول مكافاته مصادف اولمازلر
الا طاعات اوزره صبر ایدنلر ومعصیتلردن نفسلرین منع ایدنلر كتوردكلری
قارون همیشه حضرت موسایه ایذا ایدردی وحضرت موسی انك حق قرابتن
كوزادوب كندویه مدارا ایدردی بر وقتده دكه كه حكم زكوة نازل اولدی
حضرت موسی انكله مال زكوتدن اوتری بو وجه اوزره مصالحه ایتدی
كه زكوة ایچون مالندن بیكدن بیر ویره بوندنصكره قارون انی حساب
ایتدی كوردیكه اوبر خیلی مبلغ اولور طبع لئیمی اكا ذاهب اولدی كه حضرت
موسینی بنی اسرائیل اراسنده رسوا ایده تاكه كندویه رغبت آز اولوب كندوسندن
خلق یوز چیوره وبر كیمسنه كلمه سی مسموع اولمیه پس بر فاجره قادیه بر مقدار
رشوت ویردی بو شرط اوزره كه بنی اسرائیلك جمعیتی اراسنده سویلیه حضرت
موسی كندویه فعل قبیح ایتدی دو زعید اولیچق حضرت موسی بنی اسرائیل ما بیننده
خطبه اوقیوب اثناء خطبه سنده دیدی هر كیم اوغورلق ایلسه ال كسه ز وهر زنا
ایده نه محصن دكل ایسه دكنك چالرز واكر محصن ایسه رجم ایدرز همان
قارون قالقوب دیدی واكر سن اولورسن دیدی واكر بن اولورم قارون ایدی

كه بنی اسرائیل زعم ایدرلر كیم سن فلان قادیه فجور ایتدك حضرت موسی بو كلامی
ایشدیجك فرمان ایتدیكیم اول قادی احضار اولنه كلوب حاضر اولدوقده
حضرت موسی اكا خدانك عظمت وقهریله آند ویردیكه نفس الامری سویلیه همان
قادی دونوب دیدی یا رسول الله حقیقة الحال بودركه قارون بكا رشوت
ویردی كه سویلیه بیم سن بكا نامعقول ایش ایشلمشسن حضرت موسی بو كلامی
بو كلامی ایشدیجك سجوده واروب قارونك الندن خدایه شكوی ایلدی ایزد
ذو الجلالدن كندویه وحی كلدیكیم زمینه ایستدوكك شیئی فرمان ایت كه انی سكا
رام ایتمشوز پس حضرت موسی دیدی ای زمین قارونی آل بلا فاصله آلدی دیزلرینه دك
بو منوال اوزره بر نچه كوز بیره فرمان ایتدی یعنی هر بیرنده بر مقدارین یوتدی
تا كه كندوسندن بر اثر قالمدی واول اثناده قارون حضرت موسایه تضرع وزاری
ایدردی اكا اصلا التفات ایتمدی حق جل وعلا وحی ایدوب بویوردی ای موسی
كوكلك قتی یركدر بر نچه كز قارون سندن مرحمت طلب ایدوب سن اكا مرحمت
ایتمدك عزتم وجلالم حقیچون اگر بر كز بكا دعا ایدردی بن اكا اجابت ایدردم
بو احوال واقع اولدوقدنصكره سفهای بنی اسرائیل دیدیلر موسی بو ایشی
ایشلدی تاكه قارونك اموالنه وارث اوله بو كلام حضرت موسینك سمع
شریفنه ایرشیجه خدادن ایستدیكه انك اموال وارزاقنی خسف ایده
حق جل وعلا انك دعاسن قبول ایدوب انلری دخی یره یوتدردی نته كه
بویوردی فخسفنا به وبداره الارض پس قارونی وسرایله یره چوكتوردك
فما كان له من فئة ینصرونه من دون الله اندنصكره اكا اصلا بر كروه
یوق ایدی كه خدانك فرمانی اشوب كندویه یاردم ایده لر وما كان من المنتصرین
دخی عذابدن امتناع ایدنلردن دكل ایدی واصبح الذین تمنوا مكانه بالامس
وصباح اولدی شول كیمسه لركه قارونك رتبه سن دونكی كون آرزو ایتمشلردی
یقولون ویكان الله یبسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر دیرلر عجبدر
كویا تنكری تعالی قوللرندن ایستدوكی كیمسه نه روزی كشاده قیلدی لولا ان
من الله علینا تنكری تعالی اوزریمزه منت ایتمیدی لخسف بنا البته

بزمله یری چوكتوردی ویكانه لا یفلح الكافرون عجبدر كویا شان
بودركه خدانك نعمتن انكار ایدنلر عذابدن قورتلمزلر تلك الدار الاخرة
اول معروف وموصوف اولان صونكی سرای نجعلها للذین لا یریدون علوا
فی الارض انی قیلارز شول كیمسه لره كه یر یوزنده تكبر ایتمك ایستمزلر ولا فسادا

وخلق اوزره تعدي ايتمكي دخي ايستمزلر والعاقبة للمتقين وكوزل نتيجه
پرهيز اولانلره در ومن جاء بالحسنة فله خير منها هر كيم ايولكله كلور
اندن يكرك براولك اكا حاصل اولور ومن جاء بالسيئة وهر كيم بدلكله
كلور فلا يجزى الذين عملوا السيئات پس بدلكلري ايشليانلر مكافات
اولنمازلر الا ما كانوا يعملون الا ايشلدوكلري نسنه كبي برشيله كتوردي بلو
كه فخر سروكاينات عليه افضل الصلوات جحفه نام مكانه ايرشدي حرم محترمك
شوقي باطندرم تا بنرايلدي حضرت جبريل كندويه بو آيتي كتوردي ان الذي
فرض عليك القرآن تحقيقا شول پروردكار كه قرآنك تلاوتني وتبليغني
وايچنده اولان احكامله عمل ايتمكي اوزكه فرض قيلدي لرادك الى معاد البته
سكا سن اعتياد ايتدوكك يره سني دوندرجيدر قل ربي اعلم سويله پروردكارم
داناتردر من جاء بالهدى دوغرو يولي كتوردن كيمسه يي بيلور ومن هو في ضلال
مبين دخي بيلور شول كيمسه يي كه كندسي براشكار ازغونلقده در وما كنت
ترجوا ان يلقى اليك الكتاب دخي سن اميد ايتمز ايدك كه سكا قرآن كوندرلمش اوله
الا رحمة من ربك لكن پروردكاردن سكا رحمت اولمق ايچون اني سكا كوندردي
فلا تكونن ظهيرا للكافرين پس بي دينلر اولانلره ارقه داش اولمه يعني مدارا ايتمه
و خواهشلرينه كوره حركت ايتمه ولا يصدنك عن آيات الله دخي خدانك
آيتلري اوقومسندن سني دوندرمسونلر بعد اذ انزلت اليك سكا ايندرلدوكدن
اوزكه فرض اولندقدن صكره وادع الى ربك دخي خلقي پروردكارك
عبادتنه دعوت ايله ولا تكونن من المشركين واهل شركك زمره سندن
اولمه ولا تدع مع الله الها آخر وخداي ذو الجلال ايله برمعبود دخي اوقومه
لا اله الا هو اندن اوزكه عبادته مستحق برمعبود يوقدر بو آيتلرده خطاب
سيد كائناته در ومراد امتدر وخطابي اكا توجيه ايتمكدن مقصد بودركه
اهل شرك حضرتك موافقتندن قطع اميد ايدهلر كل شيء هالك هر نسنه
معدوم وفاني اولجقدر الا وجهه انجق خدانك ذات باهر الصفاتي
له الحكم نفوذ ايدجي فرمان كندويه مخصوصدر واليه ترجعون ومكافات
ايچون كندو طرفنه سورة العنكبوت سبع وستون آية دونمش قيلنورسيز

بسم الله الرحمن الرحيم

الم اشالي سبقت ايتدي احسب الناس ايا خلق كمان ايتديلر كيم ان يتركوا
قوبي ويريله لر ان يقولوا آمنا ديمه لر ايچون بز ايمان كلدك يعني خلق بويله مي

صاغنودلركه مجرد آمنا سوزين سويلمكله متروك اولورلر وهم لا يفتنون
وحال بوكه كندولر جهاد ووظايف طاعات كبي انواع تكاليف ايله امتحان
اولنميه لر ولقد فتنا الذين من قبلهم دخي على التحقيق كيم كندولردن
اسبق اولانلري امتحان ايلدك فليعلمن الله الذين صدقوا پس البته ايزد
ذو الجلال ايمانده صادق اولانلري تميز ايدر وليعلمن الكاذبين والبته يلاندن
سويليانلري مكافات ايدر ام حسب الذين يعملون السيئات ان يسبقونا
بيلكيم بدلكي ايشليانلر كمان ايتديلر مي كيم بزدن ايلرو كيدوب سيئاتلري اوزره
كندولره مكافات ايتمكه قادر دكلز ساء ما يحكمون ايتدوكلري حكم غايتله
بد حكمدر من كان يرجو لقاء الله هر كيم جنتده خدانك لقاسنه اميد دوتمش
ايدي فان اجل الله لآت بي شبهه كيم خداي عز وجل كندو لقاسيچون تعيين ايتدوكي
مدت كلجكدر وهو السميع العليم وكندو دعوتلرينك سوزين ايشدوب
اسرار ونيتلرينه دانا اولان ومن جاهد دخي هر كيم كه كفارلر جنك ايدوب
چالشدي فانما يجاهد لنفسه چالشمز الا كندو جانيچون زيرا جهادك ثوابي
اكا عايد اولور ان الله لغني عن العالمين تحقيقا كه حق سبحانه وتعالى انس وجنك
وملايكه نك طاعات ومجاهداتلرندن بي نيازدر انجق قوللرين امر كبوب احوالرينه
دوزن ويرمك ايچون كندولرين طاعتله مكلف قيلدي والذين آمنوا وعملوا
الصالحات دخي شول كيمسه لركه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر لنكفرن
عنهم سيئاتهم البته بدلكلرين محو ايدرز ولنجزينهم احسن الذي كانوا
يعملون والبته انلره اك كوزل عمللرينك سزاسيني مكافات ايدرز يعني اعلا اولان
عمللرينك سزاسي كبي ساير اعماللرينه سزا ويررز كتوردلر كه فخر سعد ابن ابي وقاص
اسلامه كلدكده انه سي حمنه آند ايچدي كه كونشدن كولكيه حركت ايتميه وبو
برزاد ييميه اوغلي دين اسلامدن مرتد اولمينجه حق جل وعلا بو آيتي منزل
ايدوب بيوردي ووصينا الانسان بوالديه حسنا وآدم اوغلنه اصمرلدق
كه آتاسنه وآناسنه كوزل ايش ايشليه وان جاهداك لتشرك بي ما ليس
لك به علم واكر سعي ايدوب سنكله جنك وجدال ايدرلرتا كه بكا اورتاق
قيله سن شول نسنه يي كه انك الوهيتنه سكا دانش اولميه فلا تطعهما اول صدده
انلرين سوزين قبول ايتمه زيرا خالقك معصيتده مخلوقه اطاعت اولنماز الي
مرجعكم دونمككوز بكادر يعني ايمان كتورنك وكتورميانك ويدر ومادرنك
ايولك ايدنك وايتميه نك دونمه لري بنم فرمانمه در فانبئكم بما كنتم

تعملون بس جزا محلنده ایشلدوککوز ایشدن سیزی آکاه ایدرم والذین
آمنوا وعملوا الصالحات دخی شول کیمسه‌لرکه ایمانه کلوب کوزل عمل ایشلدیلر
لندخلنهم فی الصالحین البته انلری ایولک ایدنلرک زمره‌سنده کیوردورز
ومن الناس من یقول آمنا بالله دخی خلقدن شول کروه وارکه دیرخدایه ایمان کتوردک
فاذا اوذی فی الله پس خدانک یولنده ایذا اولندقده یعنی قچن کفار ایماندن
اوتری کندوبی معذب ایدرلر جعل فتنة الناس کعذاب الله خلقک اذیتندن کندوکه
دکن شئ خدانک عذابی کبی قیلدی یعنی خلقک عذابی خوفندن ایمانی ترک ایدر نتکه
خدانک عذابی خوفندن کفری ترک اولنمق کرک ولئن جاء نصر من ربک وبی شبهه
اکر پروردکارک سمتندن بر فتح وغنیمت کلورز لیقولن انا کنا معکم البته دیرلر
علی التحقیق بزدین وملتده سیزکله ایدک اولیس الله باعلم بما فی صدور العالمین
ایا محقق ومعلوم اولمدیمی کیم تکری تعالی خلقک سینه‌لرنده اولان اشیایی کندولردن
دانا تردر ولیعلمن الله الذین آمنوا ولیعلمن المنافقین دخی قسم اولسون که تکری
تعالی بو ایکی کروهه اعماللرینه کوره مکافات ایدر کتو دیلرکه ابو سفیان وامیه بن خلف
حضرت عمر وخبابه دیدیلر بو دینی محمدی ترک ایدک وبدلرکز کی آیینه رجوع ایدک
اندن وانکچکونو اکر بدلرک دیننده اقامت ایمکده ن برکناه حاصل اولوردنی
بز سزدن کوتوروروز وسیزی یولک الندن قورتاروز حق تعالی بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی وقال الذین کفروا للذین آمنوا دخی بو دینی اولانلر اهل ایمانه دیدیلر
اتبعوا سبیلنا بزم طریقمزه بیرو ایدک ولنحمل خطایاکم وکناهلرکزی بز کوتورمک
کرکز اکر بزه اتباع ایمکوزکناهدر وماهم بحاملین من خطایاهم من شئ
وانلر سزلرک کناهندن هیچ برنسنه کوتوریجیلر دکل انهم لکاذبون بی شبهه کی
که انلر سوزلرنده یلانجیلردر ولیحملن اثقالهم والبته ثقللری قرزندوغی آغر یوکلری
قالدیرلر واثقالا مع اثقالهم واغر یوکلریله اوزکه قالدرورلر وانلر اولکیمسه
لرک یوکلرین دخی کندولر انلرک اضلالنه سبب اولدیلر مع ذا کر اضلالی اولنانلرک
یوکندن برشئ اکسک اولمادن ولیسئلن یوم القیامة عما کانوا یفترون
والبته باغلدوقلری یلانلردن اوتری قیامتده سرزنش سؤالی سؤال اولنور
ولقد ارسلنا نوحا الی قومه دخی تحقیقا کیم حضرت نوحی کندو عشیرتنه
کوندردک فلبث فیهم الف سنة الا خمسین عاما بس انلرک آراسنده بیک ییل
الی ییل اکسک دوردی یعنی حضرت نوح علیه السلام قومنی طقوز یوز الی
ییل ایمانه دعوت ایدوب کندویه منقاد اولمدیلر فاخذهم الطوفان بس صوتک

کثرتی کندولرین الوب اهلاک ایلدی وهم ظالمون وحال بوکه کفر ایله کندولرینه
ایدیجیلردر فانجیناه واصحاب السفینة بس کندوبی وکیمیدک اهلرینی یعنی کیمیده
کندو وسیله بنانلری قورتردق وجعلناها آیة للعالمین واول واقعه‌یی خلق
ایچون برعبرت قیلدق تاکه اکثله پند الورلر وابراهیم اذ قال لقومه دخی
یاده کتور حضرت ابراهیمک احوالن قچن کندو جماعتنه دیدی اعبدوا الله و
اتقوه خدایه پرستش ایدک وانک عذابندن خوف ایدک ذلکم خیر لکم اول عبادت
وخوف سیزه بیکرکدر اولدوغکوز حالده ان کنتم تعلمون اکر سیز خیر وشری
بلوب آرالرنده تمییز ایدردکوز انما تعبدون من دون الله اوثانا تکریدن اوزکه
عبادت ایتمزسیز الا بتلره وتخلقون افکا وکندو تفکرکزدن یلانی ایجاد ایدرسیز
که الهیت عنوانیله بتلری اکرسیز ان الذین تعبدون من دون الله تحقیقا
کیم تکریدن اوزکه پرستش ایدوکوز نسنه‌لر لا یملکون لکم رزقا سیزه روزی
ویرمکه قدرتلری یوقدر فابتغوا عند الله الرزق پس خدانک قتندن روزی
طلب ایدک واعبدوه واشکروا له اول خدایه که کندویه پرستش ایدوب نعمتلرینه
معترف اولرسیز الیه ترجعون انک طرفنه دوندرلورسیز وان تکذبوا واکر بنی
یلانه نسبت ایدرسیز فقد کذب امم من قبلکم بی شبهه کیم سیزدن اسبق کروهلر
پیغمبرلرین یلانه نسبت ایتدیلر وانلرک تکذیبندن پیغمبرلره برضرر ایرشمدی
بلکه ضرر کندولره عاید اولدی وما علی الرسول الا البلاغ المبین و
پیغمبر اوزره برشئ یوقدر الا احکامی آشکاره تبلیغ ایتمک اوزرنه لازم دکلدرکه
مصدق اولوب مکذب اولمیه اولم یروا کیف یبدئ الله الخلق آیا بقوب بیلمزلرمی
کیم تکری تعالی نیجه یاردلشلری ایجاد ایدر ثم یعیده پس اولدکلرندن صکره انلری
زنده قیلوب دوندرر ان ذلک علی الله یسیر تحقیقا کیم ایجاد ایدوب دوندرمک
ایزد ذو الجلال اوزرینه بر آسان ایشدر قل سیروا فی الارض سویله یا ابراهیم بیریوزنده
سیاحت ایدک فانظروا کیف بدأ الخلق صکره بقک نیجه حق جل وعلا خلقی اختلاف
اجناس واحوال اوزره یرتدی ثم الله ینشئ النشأة الآخرة صکره تکری تعالی اوبر بیتی
پیدا ایدر ان الله علی کل شئ قدیر بی شبهه کیم خدا عز وجل هر نسنه اوزره توانادر
انکچون که قدرتی ذاتندندر بو وصفله متصف اولان جمیع ممکناتک ایجادی ذاتی
قتنده برابردر پس نشأه اخری اوزره قادر نتکه نشأه اولی اوزره توانا ایدی یعذب
من یشاء تعذیبن استدوکی کیمسه‌یی معذب ایدر ویرحم من یشاء واسرکمسین استدوکی
کیمسه‌یی اسیرکر والیه تقلبون وکندو طرفنه دوندرلورسیز وما انتم بمعجزین

وسیز خدایی تعجیز ایدیجی دکلسیز فی الارض یرده ولا فی السماء ونه کوکده یعنی ایزد
جل وعلا عذابکزی ایسترسه یرده اولسه کوز یا کوکده یدی قدرتندن قورتلوب
خلاص اولمزسیز وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر دخی تکریدن اوزکه اصلا
سیزه دوست وار ونه یاردمجی کیم سیزی بلادن حفظ ایده والذین کفروا بآیات الله
ولقائه وشول کیمسه لر که تکرینک دلائل وحدانیتن وبعث سببیله حاصل اولاجق
لقاسین انکار ایتدیلر اولئک یئسوا من رحمتی اول کروه آخرتده بنم رحمتمدن نا امید
اولدیلر اولئک لهم عذاب الیم اول کروه کفرلری سببیله کندولره برددناک اشکنجه
اولور فما کان جواب قومه بوندنصکره حضرت ابراهیم جماعتنک جوابی بر نسنه اولمدی
الا ان قالوا اقتلوه او حرقوه الا بو که دیدیلر ابراهیمی اولدرک یا یاندرک بعده رأی قرار
اکا مؤدی اولدی که یاندره لر پس کندوی منجنیقله آتشه صالدیلر فانجاه الله من النار
دوعقب ایزد ذو الجلال لطف کرمیله کندوی آتشدن قورتردی که آنی اوذ ینمز برد وسلام
قیلدی ان فی ذلک لآیات تحقیقا که حضرت ابراهیمک قورتلمسنده اولو نشانلر وار لقوم
یؤمنون بر کروهه که خدانک وحدانیته ایمان کتوردلر وقال انما اتخذتم من دون
الله اوثانا دخی حضرت ابراهیم دیدی ای قوم بوندن غیری بر شی یوقدر که تکریدن
اوزکه پتلر ایدندکز مودة بینکم ارکوزده محبت تحصیل ایتمک ایچون فی الحیوة الدنیا
بقی اولان صانعلقده ثم یوم القیمة یکفر بعضکم ببعض صکره قیامت کوننده بر بلو
بر بلوککزی انکار ایدر یعنی متبوع اولانلر توابعدن بیزار اولور ویلعن بعضکم
بعضا وبر بلوککز بر بلوککزه لعنت اوقور وماویکم النار وقرارکاهکوز آتشدر
وما لکم من ناصرین وسیزه هیچ یاردمجیلر یوقدر که سیزی اندن خلاص ایده لر فآمن
له لوط پس همشیره زاده سی حضرت لوط کندویه ایمان کتوردی وقال انی مهاجر الی ربی
دخی حضرت ابراهیم دیدی تحقیقا بن کروهمک آلندن وطنی ترک ایدوب کیدرم پروردکارم
بکا فرمان ایتدوکی یره انه هو العزیز الحکیم تحقیقا که پروردکارم کندو دینی دشمنلر
مکرندن حفظ ایدوب غالب وقادر اولان بکا نفعلو اولان شیله فرمان ایدن حکیم حضرت
ابراهیم خاتونی ساره ایله وحضرت لوط ایله اتفاق ایدوب سواد عراقدن کوثی نام کویدن
حران نام شهره کتدیلر اندنصکره اقلیم شامدن فلسطین اسمیله معروف اولان بقعه ده
حضرت ابراهیم سکنی ایتدی وحضرت لوط سدوم نام کویده مکان ایدنوب قوندی ووهبنا
له اسحق ویعقوب واکا براغول وبر نبیره باغشلدق وجعلنا فی ذریته النبوة
والکتاب ونسلندن پیغمبرلکی وکتاب سماوی منقول اولسن قیلدق وآتیناه اجره فی الدنیا
واستدوکی هجرت اوزره کندویه مکافاتنی ویردک بو جهانده وانه فی الآخرة لمن الصالحین

وتحقیقا کیم حضرت ابراهیم اوبر جهانده صلاحده ارباب کمال اولانلرک زمره سندندر
ولوطا اذ قال لقومه دخی حضرت لوطک احوالنی یاد ایله کتور نچون کندو جماعتنه دیدی
ائنکم لتأتون الفاحشة نچون سیز قبحده نهایته ایرشمش فعله کلورسیز ما سبقکم
بها من احد من العالمین انک ایشلمسیله سیزه خلقدن هیچ بر کیمسه سبقت ایتمدی
ائنکم لتأتون الرجال آیا تحقیقا سیز ارککلره مباشرت طریقیله کلورسیز
وتقطعون السبیل ویول کسرسیز یعنی کاربان خلقنه اخذ مال ایله وقتل
ایله تعرض ایدرسیز وتأتون فی نادیکم المنکر ومجلسکزده نامعقول ونامشروع
اولان ایشلری ایشلرسیز فما کان جواب قومه پس عشیرتنک جوابی بر نسنه
اولمدی الا ان قالوا ائتنا بعذاب الله ان کنت من الصادقین الا که
دیدیلر بزه خدانک عذابن کتور اکر دعوای نبوتده سن کرچک سویلیانلردن ایسک
قال رب انصرنی علی القوم المفسدین حضرت لوط دیدی یا الهی منصور قیل
بر ماز لکله سعی ایدن کروه اوزره ولما جاءت رسلنا ابراهیم بالبشری وقتی
کوندردکمز ایلچیلر حضرت ابراهیمه اوغلک وبنیره نک مژده سیله کلدیلر
قالوا انا مهلکوا اهل هذه القریة دیدیلر علی التحقیق بز سدوم کوینک خلقنی
نابود قیلیجیلرز ان اهلها کانوا ظالمین بی شبهه کیم اول کوینک اهلی ستمکار کروه
ایدیلر قال ان فیها لوطا حضرت ابراهیم انلره اعتراض طریقیله دیدی بی شک
کیم حضرت لوط اول کویده در واو ستمکارلردن دکلدر قالوا نحن اعلم بمن فیها
فرشته لر دیدیلر بز سندن داناترز ایچنده اولان کیمسنه لره لننجینه و
اهله البته آنی وکندویه مخصوص اولانلری قورترورز الا امرأته کانت من الغابرین
انجق قاریسی عذابده قالانلردندر ولما ان جاءت رسلنا لوطا واول محلکه کوندردکمز ایلچیلر
حضرت لوطه مهمانلک طریقیله کلدیلر سیء بهم انلرک سببیله اندوهناک
اولدی وضاق بهم ذرعا وانلرک احوالنده تدبیر ایتمکک جهتندن طاقتی دار اولدی
وقالوا اول وقت که اثار نصرتی حضرت لوطک چهره سنده کوردیلر دیدیلر
لا تخف ولا تحزن قورقمه وغم چکمه انا منجوک واهلک الا امرأتک کانت
من الغابرین علی التحقیق که بن سنی واهلکی قورتریجیلرز انجق عورتنک
کویده قالانلردن ایدی انا منزلون علی اهل هذه القریة رجزا من السماء
تحقیقا که بز بو کوینک اهلی اوزره کوکدن بر عذاب اندیریجیلرز بما کانوا یفسقون
ایتدکلری فسق سببیله ولقد ترکنا منها آیة بینة دخی علی التحقیق که بز اول
کویدن بر آشکار نشان قودق لقوم یعقلون بر کروهه که تعقل ایدوب

اعتبار الورلر واول نشانه مشهود اولان حكايتلر بيدووبرانه اولان
مكانلرينك اثاريدر وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا دخي مدين شهرينك ساكنلرينه
قرنداشلرين حضرت شعيبي كوندردك فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ پس ديدي اي
بنم عشيرتم خدايه پرستش ايدك وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وصوك كونك ثوابنه
اميددوتك يعني برايش ايشلك كه انكله ثوابن حصولنه اميددوتمق ممكن اوله
وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ومدين شهرينك زميننده يمانلكله قصد ايتمكز
تا هلاكه ميل ايتمك فَكَذَّبُوهُ بوكلامدن صكره حضرت شعيبي يلانه نسبت
ايدوب فسادلرنه مصر اولديلر فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ پس زلزله كندولرين الدي
فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ درعقب كندو مسكنلرنده صباحلديلر دينلري
اوزره چوكمش اولديلر وَعَادًا وَثَمُودَ وبوايكي قبيله اهلاك ايتدك وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ
مِنْ مَسَاكِنِهِمْ وبي شبهه كيم انلرك منزلرندن هلاك اولملري سيزه ظاهر اولدي
وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وابليس شقي ايشلرين كندولرنه بزتدي فَصَدَّهُمْ
عَنِ السَّبِيلِ پس پيغمبرلر ايتي وكلري طريقدن كندولرين دونددي وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ
وحال بوكه انلر كورجيلردي يعني فكر ونظر ايتمكدن متمكن ايديلر لكن انكله اشتغال
ايتمديلر وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ معطوفدرلر عاد اوزرينه واز پس كم قارونك شرفي
واريدي نسبت جهتندن فرعون وهامان اوزرينه تقديم اولندي وَلَقَدْ جَاءَهُمْ
مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ ودخي بي شبهه كيم حضرت موسي بونلره اشكار معجزه لرله
كلدي پس كندوني تصديق ايتميوب مصر زميننده سركشلك ايتديلر وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ
وخدانك فرماننده ايلرو كيديجي دكللردي بلكه انك فرماني كندولره يتشوب ايشلرين
بتوردي فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ پس بونلرك هر برين كناهي سبيله الوب معذب
قيلدق فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا پس انلردن بر كروه واريدي كه اوزرينه
اياق طاشن يولدق قوم لوط كبي وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وانلردن بر كروه
واريدي كه كندوني جبرئيل صيحه سي الوب اهلاك ايتدي اهل مدين وثمود كبي وَمِنْهُمْ
مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وانلردن بر قسم واريدي كه يري كندو سيله چوكرتدك قارون كبي
وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وانلردن بر جماعت واريدي كه كندولرين صوده بوغدق
قوم نوح وفرعون وتوابعي كبي وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ واولمدي كه حق سبحانه
وتعالي انلره ستم ايده وَلَٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ وليكن انلر كندو نفسلرنه
ستم ايدرلردي مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ شول كمسنه لرك صفتي
كه خدانك الوهيتندن تجاوز ايدوب دوستلر يعني معبودلر ايدنديلر كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ

اوردمجكك صفتي كبيدر كه اتَّخَذَتْ بَيْتًا كندويه برايو ايدندي وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ
وعلي التحقيق كه ايولرك اك سستي لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ اوردمجكك ايودر زيرا
زيرا انك نه دركي ونه ديواري وار ونه صاوقدن ونه حرارتدن حفظ ايدر لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ اكر بيليسيديلر البته بيلورلردي كه دينلري اوردمجك ايوندن زبونركدر
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ بي شبهه حق جل وعلا بيلور كندو سندن اوزكه
نه معقولرسندن عبادت ايتدكلري نسنه يي وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وكندو هر نسنه
هر كيمسه اوزرينه غلبه ايدن اشيايي محلنده وضع ايدن وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ وبو مذكور
اولان مثل ومانندلر نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ خلق اچون انلري كتوروب بيان ايدرز وَمَا يَعْقِلُهَا
إِلَّا الْعَالِمُونَ وانلرك حسن وفائده سن فهم ايتمز الا حقايق اشيايه تدبر ايدن
ارباب دانش خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ خداي متعال كوكلري ويري
ترى درستلكله كه اني افاضه خير وذات وصفاتي اوزره دلالت ايتمكز شمل
قيلدي نسنه كه اكا اشارت ايدوب بيوردي إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ تحقيقا كرو كلرك
ويرك برتمسنده ايمان كتورنلره بر اولو نشان وار زيرا انلر انتفاع ايدنلردر اتْلُ مَا
أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ اي محمد قرانده سكا وحي اولنان نسنه يي اوقو وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ونمازي
شرائط واداب ايله قيل إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ بي شبهه كيم نمازنيما
نمازدن وشرعا مستحسن اولميان ايشدن الي قور يعني نماز معاصيدن منع ايتمكه
سبب اولور زيرا اكا مداومت ايتمك جوق ذكر وخشيته مؤديدر وانلر بالخاصه
بنده كناهدن منع ايدرلر كتوردكلر كه انصاردن بر يكت حضرتله بش وقت نمازي
نمازي قيلاردي اما بر قباحت يوق ايدي كه ايشلمزدي احوالني حضرتك حضورنده
عرض ايديلر حضرت صلي الله عليه وسلم بيوردي نمازي البته كندوني بدايشلردن
منع ايدر اندن صكره از مدت كيجمدن اول يكت قبيح ايشلردن فراغت ايدوب تائب
وطاهر اولدي وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ودخي بي شبهه كيم خدانك ذكرينه مشتمل اولان نماز هر نسنه
زياده بيوكدر وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ وحق جل وعلا نمازدن وغيريسيدن ايشلدوككز
نسنه يي بيلور وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ ودخي اهل كتابدن سزكله عهد ويمانه بغليا نلره
بر سوزلر مجادله ايتمك إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ مكر بر خصلتله كه كندو بي غايتله كوزلدر خشونتي
ملايمتله معارضه ايتمك كبي إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ انجق انلردن نقض عهدله
ستم ايدنلر كه انلرله علي الاطلاق مجادله ايتسه كوزدر وادنه وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي
أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ ودخي انلرله مجادله حسنه ايتدوككوزده سويليه دكوز بيزه
ايندرلن نسنه وسيزه ايندرلن نسنه يه ايمان كتوردك وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمْ وَاحِدٌ وبيزم

الحزب الحادي والعشرون

معبودمز و سزك معبودكز بردر ونحن له مسلمون و بز اكا يالكوز مطيع و منقاددز
وكذلك دخى نته كيم سائر انبيا اوزره كتابلرى ايندردك انزلنا اليك الكتاب
قرآنى سكا ايندردك فالذين آتيناهم الكتاب يؤمنون به پس شول كيمسه لركه كندولره
كتابى ويردك قرآنه ايمان كتوردولر عبدالله بن سلام و امثالى كبى ومن هؤلاء من
يؤمن به و بونلردن يعنى عربدن شول قسم واردركيم اكا ايمان كتوردولر وما يجحد بآياتنا
الا الكافرون و آيتمزه انكار كتورمز الا كفرده توغل ايدنلر وما كنت تتلو من قبله
من كتاب دخى قرآن سكا كلمدن اول هيچ بر كتاب اوقومزدك ولا تخطه بيمينك و بر صاغ
الكله يازمزدك اذا لارتاب المبطلون شرط محذوفه جوابدر يعنى سن بر كتاب
اوقويوب يازنلردن اولسيدك اول محلده اهل باطل اونلر شك ايدوب ديرلردى
قرآنى بر غير كيمسه دن اوكرندى ياخود متقدمينك كتابلرندن الدى بل هو آيات بينات
بلكيم قرآن بر معناسى آشكار نشانلردر فى صدور الذين اوتوا العلم شول كيمسه لرك
سينه لرنده كه كندولره دانش ويرلدى وما يجحد بآياتنا الا الظالمون و آيتمزى
انكار ايتمز الا ظلمده نهايته ايرشنلركه آيتمزك اعجازى واضح اولدوقده مكابره
ايدوب انلرى انكار ايدرلر وقالوا لولا انزل عليه آيات من ربه دخى كفار ديديلر
نيچون محمد المصطفى اوزره بر دخى نازل اولمدى معجزه لر اينديرلمدى صالحك ناقه سى و عيسانك
مائده سى كبى قل انما الآيات عند الله آيتلر بر كيمسه ده موجود دكلدر الا تنكرى تعالى
قتنده وانما انا نذير مبين و بن بر نسنه دكلم الا بر آشكاره قورقودجى اولم
يكفهم ايا اقتراح ايتدكلرى آيتدن كفايت ايلمدى كه انا انزلنا عليك
الكتاب على التحقيق بز قرآنى سزه ايندردك يتلى عليهم اوزرلرنه همیشه اوقنور ان فى ذلك بى شبهه كيم قرآنك
دائما موجود اولمسنده لرحمة وذكرى لقوم يؤمنون بر اولو نعمت و بر پند و نصيحت واردر
بر كروهه كه خدانك وحدانيتنه تصديق كتوردولر قل كفى بالله بينى وبينكم شهيدا
سويله تنكرى تعالى طانقلق ايتمك جهتندن نادم وار كورنده كافيدر يعلم ما فى السموات
والارض كوكلرده و يرده اولانى بيلور بنم حالم و سزك حالكز اوندن مخفى دكلدر
والذين آمنوا بالباطل وكفروا بالله و شول كيمسه لركه اصنامه و اولياى شيطانه ايناندولر و يزدان
ذو الجلالك وحدانيتنه تصديق كتورمديلر اولئك هم الخاسرون اول كروه
كندولردر اوتوزنلر ويستعجلونك بالعذاب دخى كفار عذابك وقوعنى سندن
عجله ايله طلب ايدرلر كه ديديلر نبوتك درست ايسه اوزيمزه كوكدن طاش ياغدر
ولولا اجل مسمى و اكر هر بر كروهه بر معين مدت اولمسيدى لجاءهم العذاب البته
على العجله انلره عذاب كلوردى وليأتينهم بغتة و بى شك كيم عذاب انلره ناكهان كلور

وهم لا يشعرون

وهم لا يشعرون و حال بو كه انلر كلمسندن كندولر بيخبردرلر يستعجلونك بالعذاب
عذابك كلمسنى سندن تعجيله ايله ايسترلر وان جهنم لمحيطة بالكافرين و حال بو كه
على التحقيق دوزخك كيرمسنه موجب اولان معاصى كفارى قوشاتمشدر يا دوزخ انلرى
ايده جكدر يوم يغشاهم العذاب اول كونده كه اشكنجه من فوقهم ومن تحت
ارجلهم اوستلرندن و اياقلرى التندن ويقول ذوقوا ما كنتم تعملون و فرشته
لر بيريني خدانك فرمانيله سويلر دنياده ايشلدوككز شيئك سزاسنى دادك مرويدر كه
كيم اهل ايماندن بر كروه مكه ده قالقوب حب وطن جهتندن هجرت ايتميوب عبادتى
قورقو اوزره ادا ايدرلردى حق تعالى بو آيتى منزل ايدوب بيوردى يا عبادى الذين آمنوا
اى ايمان كتورن قوللرم ان ارضى واسعة تحقيقا كيم بنم زمينم بولدر فاياى فاعبدون پس بر زمينده
كه عبادتمزه سزه اخلاص ميسر اولماز بر زمينه دخى وارك يالكوز بكا عبادت
ايدك كل نفس ذائقة الموت هر جان اولومى دادجيدر ثم الينا ترجعون صكره مكافات
ايچون بزم دوغمش قيلنورسز پس بر كيمسه كه تيقن ايتديكيم عاقبت بودر كركدركه
اكا لايق بر استعداد پيدا ايده والذين آمنوا وعملوا الصالحات و شول كيمسه لركه
ايمانه كلوب كوزل اعمال ايشلديلر لنبوئنهم من الجنة غرفا البته بهشت جاودانده
يوكسك يرلرده انلرى قوندرورز تجرى من تحتها الانهار اول يوكسك يرلرك
التندن ايرمقلر آقار خالدين فيها انجنده اقامتى على الدوام تقدير ايتمشلر نعم اجر
العاملين كوزل ايشليانلرك اجرى غايتله ممدوحدر الذين صبروا شول عمل ايدنلر
انواع محنت اوزره صبر ايتديلر وعلى ربهم يتوكلون و يالكوز پروردكارلرينه اوزره
اعتماد ايدرلر كندولر كه قچن اهل ايمان هجرته عزيمت ايدوب يوله دوشديلر
بعضى بيلرز ديديكه بز بيلمدوكمز يرده كيديورز ايا قنده اوقات كذرانلك ايده [illegible]
جل و علا بو آيتى منزل ايدوب بيوردى وكاين من دابة و نيچه حركت ايدجى حيوان
واردركه لا تحمل رزقها كندو رزقنى كوتورمز نيوطاقتى يوقدر كه انى كوتوره ياخود
مقصدى بو اولدركه رزقنى ادخار ايتمز الله يرزقها ايزد ذو الجلال اكا روزى ويرور
واياكم و سزه دخى وهو السميع العليم و كندو دركلامكزى ايشدوب و ضميركزده
اولانى اشياى بجمله بيلن ولئن سألتهم من خلق السموات والارض وسخر الشمس
والقمر دخى قسم اولسون كيم اكر اهل مكه دن صوره سن كه كيمدر كوكلرى و يرى يارادن
و كونشى وآيى رام ايدن ليقولن الله البته جوابنده ديرلر انلرى ياردوب رام ايدن
ايزد ذو الجلالدر فانى يؤفكون بو اقراردن صكره خدانك توحيدندن قنقى نسنه يه
دونمش قيلنورلر الله يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر له ايزد متعال

تو للرندنا بسنددوکی کیمسنه یه کیجیجك نسنه یی مستوفی قیلادر وایستدوکی کیمسنه یه
دار قیلادر ان الله بکل شیء علیم تحقیقا کیم خدا عز وجل هر نسنه یه داناددر قوللرینه
منفعت ایدن نسنه وضرر ایدن نسنه یی بخشی بیلور ولئن سألتهم من نزل
من السماء ماء فأحیا به الارض من بعد موتها دخی علی التحقیق اگر کفار مکه دن
صوردیسن که کیمدر کوکدن صو ایندوروب زمینی انکله زنده قیلدی زمین اولدوکدن صکره
لیقولن الله بلاشبهه دیرلر انی ایشلیان خدای ذو الجلالدر حاصل کلام بوکه کفر قبیحی
اعتراف ایدرلر که جمله مکوناتی خدا ایجاد ایتدی اندن صکره مخلوقاتندن اصلا قدرتی و امکانی
نی کندویه اورتاق قیلادورلر قل الحمد لله سویله قمو اوکتکلر تکری تعالی یه درکه
بنی بو کونه ضلالتدن محفوظ قیلدی بل اکثرهم لا یعقلون بلکه چوقلری
بر نسنه فهم ایتمیوب سوزلرینی متناقض قیلادورلر که اول خدانك خالقیتنه اقرار ایدوب
صکره دنوب ادنای مخلوقات اولان اصنامی کندویه اورتاق قیلادورلر وما هذه الحیوة
الدنیا و بو بقاسز اولان صنعتلو برنسنه دکلدر الا لهو ولعب الا بر مشغوللك و اوینمك یعنی
سرعت زوالده اوغلانجقلرین اوینمه بکزر که بر ساعت انکله مشغول و مسرور اولوب
بعده ملول و بیزار اولورلر وان الدار الآخرة لهی الحیوان و بی شك و بی شبهه کیم صوڭکی
سرای کندو ده حیوة ابدیه نك سراییدر لو کانوا یعلمون اگر بیلورلر اولسیدیلر کیم حقیقة
الحال اولدر البته دنیای دنیه یی انك اوزره ترجیح و اختیار ایتمزلردی فاذا رکبوا
فی الفلك پس چون کفار کیمیه بنرلر دعوا الله مخلصین له الدین شکرینی وقوف دنسر
اول حالده که کندو دینلرین کا اخلاص ایتمشلر یعنی دعایی اهل اخلاص اولان مؤمنلر کبی
ایدرلر که خدادن اوزکه هیچ برنسنه یی اکمزلر فلما نجیهم الی البر پس اول محلکه کندولره
نجات ویروب صحرایه چیقاردیلر اذا هم یشرکون همان اول وقت شرك ایدرلر یعنی ایلکی عملرینه
دونرلر لیکفروا بما آتیناهم تا که نعمت نجاتدن کندولره ویردوکمز نسنه یی انکار ایدرلر
ولیتمتعوا و تا که اصنامك عبادتی اوزره مجتمع اولوب برخوردار اولهلر فسوف یعلمون
پس لاشبهه کیم ایدوکلری ایشك عاقبتنی کوردورلر اولم یروا انا جعلنا حرما
آمنا ایا اهل مکه بقوب مشاهده ایتمدیلرمی کیم علی التحقیق بز بر امینلو حرم قیلدق
ویتخطف الناس من حولهم و حال بو که شهرلریکیزك چوره سندن خلق قاپیلورلر یعنی اطرافنده
خلق بری برینی اولدوروب اسیر ایدرلر و کندولره بیت شریفك برکاتیله برکیمسه
تعرض ایتمز افبالباطل یؤمنون پس نیچون اصلی اولمیان شیئه اینانورلر و بنعمة الله یکفرون
و خدانك نعمتنه کفر ایدرلر که کندویه اورتاق قیلادورلر ومن اظلم ممن افتری علی
الله کذبا دخی کیمدر زیاده ستم ایدیجی شول کیمسه دنکه خدا عز و جل اوزره یلان بغلیه

که کندویه

که کندویه شریك وار دیو یلان ایتدی او کذب بالحق لما جاءه یا قرآنه تکذیب
ایتدی چون کندویه کلدی الیس فی جهنم مثوی للکافرین ایا دوزخده کفار
ایچون بر قرارگاه یوقدرمیدر یعنی انلره جهنمده بر قرارگاه واردر والذین جاهدوا
فینا و شول کیمسه لرکه دینمزك اقامتنده سعی تام ایتدیلر لنهدینهم سبلنا البته
یوللریمزی انلره کوسترورز وان الله لمع المحسنین و بی شبهه کیم ایزد متعال
ایو کلیجیلرله در نصرت و معونتله

سورة الروم مکیة وهی ستون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

الم حضرت عبد الله بن عباسدن مرویدر کیم بو یردی سوره لرك اوائلنده دوشن
حروف مقطعه هر بریسی خدانك بر صفتنه اشارتدر نته که بو کلمه دن الف الوهیتنه
ولام لطفنه و میم ملکنه اشارتدر غلبت الروم فی ادنی الارض طائفهٔ روم زمینك
یقینرك یرنده مغلوب اولدیلر یعنی فرس طائفه سی رومه غلبه ایتدیلر عرب دیارینه
یقین اولان یرده واقع اولدی انکله اولشدی که فرس پادشاهی ایکی میری بر خیلی عسکرله
روم دیارنه کوندردی اذرعات ایله بصری اراسنده روم لشکریله ملاقی اولدیلر
خدانك ارادتیله فرس روم اوزره منصور اولوب هجرتك طقوزنجی سنه سنده
خبر مکه یه واصل اولدیغی انده اولان اهل شرك شادمان اولوب مؤمنلره دیدیلر
روم و سیز اهل کتابسیز و بز فرس امی جماعتلرز حالا فرس روم اوزره غلبه ایتدیلر
بز دخی البته اوندکزه غلبه ایدرز حق جل وعلا بو ایشلرده انی مذکور قیلدی و اوله جق
نسنه یی دخی بیان ایدوب بیوردی وهم من بعد غلبهم دخی روم مغلوب اولدقلریندن
صکره سیغلبون فی بضع سنین البته غلبه ایدرلر بر مقدار ییللرك اثناسنده مرویدر
که بو آیت نازل اولدوقده نصکره حضرت صدیق رضی الله عنه اهل شرکه دیدی
سوینمك خدایه قسم کیم روم فرسه غلبه ایده جکدر بضع سنینده ابی بن خلف حضرت
صدیقه دیدی سوزکده صادق ایسك بر معین مدت ایت انك اوزره سنکله کروه
بغلیه لم حضرت صدیق انکله اوچ یلده اون دوه اوزره کرو بغلدیکه اوچ ییلده ذلك
هر کیمك سوزی چیقرسه خصمندن انی آلسون بعده صورت حالی سرور کائناته
عرض ایتدی الرسول بیوردیکیم بضع اوچله طقوزك اراسنده اولان عدد اوزره
اطلاق اولنور وار زمانی ارتر و کروی زیاده ایت حضرت صدیق واروب مکله مدتی
طقوز سنه یه دك قیلدی و کروی یوز کنج دوه ایتدی بعده ابی احد وقعه سنده
کندویه اصابت ایدن جراحتله هلاك اولدی حدیبیه سنه سنده روم مغلوب اوزره

غلبه لرينك خبري محقق اولمغله حضرت صديق ابينك وورثه سنده كوورمز بودي
اولوب حضرتك حضورنه كتوردي حضرت صلى الله عليه وسلم اكا بويوردي انكله
تصدق ايت لله الامر من قبل ومن بعد زمان خداي ذو الجلاله درغير دوم
اونده غلبه ايتمدن اول وغلبه ايتدوكدنصكره يعني قمو اوقاتده فرمان جاريدر
وجمله اشيا دسته تصرفنده ويومئذ يفرح المؤمنون واول كونكه فرس
رومه مغلوب اولورلر اهل ايمان سيونورلر بنصر الله انكله كه خدا عز وجل
كتابي اولانه كتابي اولميان اوزره ياردم ايتدي ينصر من يشاء ايستدوكي كمسنه يه ياردم
ايدر وهو العزيز وكندودر قوللرندن انتقام الوب اونلرنه دشمنلريني مسلط قيلن
الرحيم قوللري اوزنده تفضل ايدوب اعدالري اوزنده تصرف ويرن وعد الله ايزد
ذو الجلالك وعدي لا يخلف الله وعده حق جل وعلا وعدنه خلف ايتمز ولكن اكثر
الناس لا يعلمون ولكن خلقك چوغي وعده سنك صحتين بيلمزلر يعلمون ظاهرا
من الحيوة الدنيا بقي اولان صاغلقدن اشكارا سنه يي بيلورلر وهم عن الآخرة
وكندولر آخرتك احوالندن هم غافلون كندولر بيخبردرلر اصلا اني خاطره كتورمزلر
اولم يتفكروا في انفسهم ايا كندو نفسلرندن بقوب تفكر ايتمزلرمي يعني نيچون كندو
نفسلرنده تفكري احداث ايدوب سويلمزلر ما خلق الله السموات والارض وما
بينهما الا بالحق ايزد ذو الجلال كوكلري ويري واراولرنده اولان اشيايي يرتمدي
الا دوغرولغله واجل مسمى وبر معين مدته دكين كه اول ايرشنجه انلر نهايته ايرشوب
منقضي اولورلر وان كثيرا من الناس وبي شبهه كيم خلقدن چوق كمسه واركه بلقاء ربهم
لكافرون بيوردكارلرينك لقاسنه كافرلردر يعني قيامت كوني انكار ايدوب كافر
ايدرلركيم دنيا ابديدر وآخرت يوقدر اولم يسيروا في الارض ايا كفار مكه مكانلرندن اوتوروب
تجارت ايچون روي زميندن كزمديلرمي فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم كه
باقه لر كندولردن اسبق اولانلرك صوكي نيجه اولدي كانوا اشد منهم قوة كندولردن
قتي كوچ ايه لرايدي واثاروا الارض وييرك يوزيني دوندرديلر صولري ومعدنلري
استخراج ايتمك ايچون وعمروها اكثر مما عمروها و … معمور ايتديلر مكه خلقي
اكا ايدوكي عمرلردن چوقرك وجاءتهم رسلهم بالبينات وانلره ارسال اولنان
پيغمبرلر كندولره معجزلرله كلديلر فما كان الله ليظلمهم پس اولمدي كه ايزد جل وعلا
انلره ستم ايده كه عصيانلري واقع اولمدن اول كندولريني اهلاك ايده ولكن كانوا انفسهم
يظلمون ولكن انلر كندو جانلرينه ستم ايدرلرايدي كه هلاكلرنه باعث اولان افعالي
ايشلديلر ثم كان عاقبة الذين اساءوا السوأى صكره بدلك ايدنلرك صوكي بدتر

اولان عقوبت اولدي ان كذبوا بآيات الله وكانوا بها يستهزؤن انكيچونكه تكرينك
اياتنه تصديق ايتمزلردي وانكله استهزا ايدرلردي الله يبدؤا الخلق خداي عز
وجل خلقي ايجاد ايدر ثم يعيده اندنصكره كندوسي انلري … قيلوب كونددر ثم
اليه ترجعون پس مكافات ايچون كندو طرفنه دونمش قيلنورسيز ويوم تقوم الساعة
يبلس المجرمون واول كونكه قيامت قائم اوله اهل شرك اولان كنهكارلر متحير اولدوقلري
حالده خاموش اولورلر ولم يكن لهم من شركائهم شفعاء وكندولره خدايه شريك
قيلدوقلري اشيادن دكيجيلر اولمدي وكانوا بشركائهم كافرين وانلري قيلدوقلري
نسنه لرك الوهيتلرنه كفر ايديجيلردي ويوم تقوم الساعة واول كونكه قيامت
قائم اوله يومئذ يتفرقون اول كونده اهل ايمان وكفر ايرلورلر فاما الذين امنوا
وعملوا الصالحات پس اما شول كمسه لركه ايمانه كلوب كوزل اعمال ايشلديلر فهم في
روضة انلر كوناكون كللر وصولر اوزره مشتمل اولورلر يحبرون سوينمش قيلنورلر
سوينمك كه اثارلري يوزلري اوزره ظاهر اولور واما الذين كفروا وكذبوا
باياتنا ولقاء الآخرة واما شول كمسه لركه كفر ايدوب خدانك اياتنه واخرتي كورمكه
تصديق ايتمزلر فاولئك في العذاب محضرون انلردر اشكنجه ده كتورلمش قيلنوب …
اولمزلر فسبحان الله پس ايزد ذو الجلالك ذاتن ناسزا اوصافدن تنزيه ايدك حين تمسون
اخشام وقتنده كيردوككوز محل وحين تصبحون ودان وقتنه كيردوككوز محل
وله الحمد في السموات والارض وكوكلرده ويرده اولان قمو مدح وثنا كرخدانك
بي همتاسنه مخصوصدر وعشيا وحين تظهرون وياتسو وقتنده وايوله وقتنده
داخل اولدوغكوزده كندويي تسبيح وتقديس ايدك يخرج الحي من الميت
اولمشدن چيقرور قوشي يمرتهدن چيقرمسي كبي ويخرج الميت من الحي واولمشي صاغدن
چيقرور يومرته يي قوشدن چيقرمسي كبي ويحيي الارض بعد موتها دخي نعبتني نباتاتله
احيا ايدر … اولمش كبي اولدوقدنصكره وكذلك تخرجون وبو چيقرمق كبي
قبورلردن چيقمش قيلنورسيز ومن اياته دخي قدرتنك نشانلرندندر كه ان خلقكم
من تراب سيزي تپراقدن يرتدي ثم اذا انتم بشر تنتشرون صكره بلا توقف سيز
بادميلرسيز كه يرده پراكنده اولورسيز ومن اياته دخي قدرتنك علامتلرندندر
ان خلق لكم من انفسكم ازواجا كندو جانلركوزدن سزكيچون قادينلر يراتدي لتسكنوا
اليها تاكه جنسيت حسبيله انلره ميل ايدوب كندولرله الفت ايده سيز وجعل بينكم
مودة ورحمة واراكوزده بر محبت قيلدي جمله مخلوقاته وغير يسندنا ان في ذلك
لايات تحقيقا كه بو بر يمقلرده اولو نشانلر وار لقوم يتفكرون بر كروهه كه

اشیانك حقایقنه تامل ایدوب انده اولان حکمتلری ادراك ایدرلر ومن آیاته
خلق السموات والارض دخی دلائل قدرتندن کوکلرو یرلرك یرتمسی واختلاف
السنتکم و دیللرکوزك مختلف اولمسی والوانکم و رنکلرکزك کوناکون اولمسی
ان فی ذلك لآیات للعالمین تحقیقا بو یارتمقده واختلافده علامتلر وار ارباب
دانش اولانلره ومن آیاته منامکم باللیل والنهار دخی علامات قدرتندندر
کیجه ده وکوندزده قوای نفسانیه کوز استراحت ایتمك ایچون یاتمغکوز وابتغاؤکم
من فضله و ایکسنده احسان وکرمندن معیشت طلب ایتمککوز ان فی ذلك لآیات لقوم
یسمعون بی شبهه کیم بوشیاده اولو علامتلر وار بر کروهه که فهم ایتمه سین
ایشده لر ومن آیاته دخی دلائل قدرتندندر یریکم البرق بوکیم یلدیرمی سیزه کوسترور خوفا
وطمعا مسافری صاعقه دن قورقمق ایچون ومقیم اولانه یغموره امید ویرمك ایچون
وینزل من السماء ماء وکوکدن صوا ایندرور فیحیی به الارض بس انکله بتن نباتاتله
یری زنده قیلور بعد موتها قورییوب اولدوکدنصکره ان فی ذلك لآیات لقوم
یعقلون تحقیقا که برقی کوسترمکده وصوی کوکدن ایندروب زمینی
انکله احیا ایتمده اولو علامتلر وار بر کروهه که اشیانك تکوینده تامل
خدانك کمال قدرتنی مشاهده ایدرلر ومن آیاته دخی قدرتنك دلائلندندر ان
تقوم السماء والارض بامره کوك ویر دکسیز وقمین صوا ویره فرمانیله دورد
ثم اذا دعاکم دعوة من الارض صکره چون کیم اسرافیلك نفخه سیله یردن سیزی
برچیغرمق چیغرورد اذا انتم تخرجون بی توقف سیز قبوردن چیقرسیز وله من فی
السموات والارض وکوکده ویرده اولانلر کندویه مملوکدرلر کل له قانتون
موتلرینه فرمانه مطیع ومنقاددرلر وهو الذی یبدؤا الخلق وکندودر اول پروردکار
که خلقی ایجاد ایدر ثم یعیده هلاك اولدوقلرندنصکره کندولرین اعاده ایدر
وهو اهون علیه وحال بو که اوزرینه اعاده ایتمك ابتدا ایجاد ایتمکدن آساندر
بو اهونیت خلقك قدرتنه کوره در زیرا قدرتی تقسیمه جمیع اشیانك ایجادی یکساندر
وله المثل الاعلی وقدرت کامله وحکمت شامله کبی بوجه دك وصف و هم عجیب الشان
کندویه مخصوصدر فی السموات والارض کوکلرده ویرده که انجنده اولانلر اول صفتلر
کندوی وصف ایدرلر وهو العزیز وکندودر هر کسه غلبه ایدن قادر مختار الحکیم
امور صوابه دانا که تمواتعالی حکمتدن خالی دکلدر ضرب لکم مثلا من انفسکم حق
سبحانه وتعالی سیزه کندو حالکرکوزك احوالندن النمش بر مثل بیان ایدوب ایراد
اوردی هل لکم مما ملکت ایمانکم من شرکاء ایا سزه قوللرکزدن واشلرکوزدن شریك وار می

فیما رزقنا

فیما رزقناکم سیزه روزی قیلدوغمز نسنه ده فانتم فیه سواء که سیز و مملوکلر کوز
اول روزیده برابرسیز تخافونهم انلردن قورقرسیز که مبادا تصرفده
استقلال پیدا ایده لر کخیفتکم انفسکم نته که کندو نفسلرکوزدن
قورقرسیز یعنی نته کیم ازاد اولانلر بیری بیرینك مالندن تصرف ایتمکدن
خوف ایدرسیز مالیککوزدن اولیجه قورقرمیسیز کنوردیلر کیم فحوی بو آیت نازل
اولدیغی حضرت صلی الله علیه وسلم انی صنادید قریشه اوقودی انلر جواب
ایدیلر که هرکز اولماز کیم قوللریمزدن بر شخص مالمزده بر مثله اورتاق اوله اول
مرتبه ده که انك تصرفنده استقلالی ملاحظه ایدوب قورقوز پس حضرت صلی الله
علیه وسلم سویدی هرکاه که سیز کندو قوللرکزی مالکوزده شریك اولمقلرینه رضی
اولماز سیز نیجه خدانك مخلوقنی کندویه شریك قیلورسیز کذلك نته که بو مثلده
بو امری بیان ایتدك نفصل الآیات دلائل وحدانیتی بیان ایدرز لقوم یعقلون
بر کروهه که عقوللرین امثالی تدبر ایتمده استعمال ایدرلر اما جاهل وستمکار اولانلر
بوکونه سوزك حقیقتندن بیخبردرلر بل اتبع الذین ظلموا اهواءهم بغیر علم بلکه ستم
ایدنلر آرزولرینه پیرولك ایدرلر بیلمیکیلری اولمدوغی حالده فمن یهدی من اضل
الله بس کیمدر که یول کوستره شول کیمسنه یه که تنکری تعالی انی ازغون قیلدی وما لهم
من ناصرین وکمراه قیلنان کیمسنه لره اصلا یاردمجیلر اولماز که کندولرینی ضلالتدن
خلاص ایدرلر فاقم وجهك للدین پس یوزکی دین ایچون معتدل قیل یعنی عملکی خالص
قیل حنیفا اشیاء باطله دن مایل اولدوغك حالده فطرة الله خدانك یرتمسنه یاپش
التی فطر الناس علیها شول یرتمق که تنکری تعالی خلقی انك اوزرینه یرتدی وملت اسلامده
زیرا خلق موانع نفسانیه دن ووساوس شیطانیه دن قورتلسیدیلر البته انك اوزرنده اولورلردی
لا تبدیل لخلق الله خدانك یرتمسنه دکشمك یوقدر یعنی یرتسنه قادر دکلدرلر انی تبدیل
الیه ذلك الدین القیم اول فطرت اکرکیما اولمیان معتدل دیندر ولکن اکثر الناس
لا یعلمون ولیکن خلقك چوغی انك معتدل اولدیغین بیلمزلر منیبین الیه حال اندکم
لفظنده اولان ضمیردن یعنی یا محمد وامتك دینه متوجه اولك تنکری طرفینه رجوع
ایدیجکوز حالده واتقوه واندن خوف ایدك واقیموا الصلوة دخی نمازی قیلك
ولا تکونوا من المشرکین واهل شرکدن اولمك من الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعا
شول اهل شرکدن که دینلرین پارکنده قیلوب کروه کروه اولدیلر کل حزب بما لدیهم
فرحون هر کروه قتلرینده اولان سببله سیوینمشلر واذا مس الناس ضر دخی چون

خلقه بيمانلك ذكر دعوا ربهم منيبين اليه پروردكارلرينه تضرع و نياز
ايدرلر طرفنه رجوع ايدوكلري حالده ثم اذا اذاقهم منه رحمة اندنصكره
اول محل كه كندو كرمندن انلره بر احسان لذتني دادندردوكه اول زحمتلرندن كندو
خلاص ايدر اذا فريق منهم بربهم يشركون همان اول محل انلردن بر كروه پروردكارلرينه
اورتاق قيلدولر ليكفروا بما آتيناهم تا كه غافل اولدقلري بو اوله كيم نعمتندن
كندولره ويردوكمز شيئه كفران ايدرلر فتمتعوا بو نعم دنيويه ايله بش اون كون
برخوردار اولك فسوف تعلمون كه على التحقيق برخوردارلغكوزك نتيجه سن كورهجكسز
ام انزلنا عليهم سلطانا يا خود كفاره اوزره بيز بر كتاب و حجت ايندردوكمي فهو
يتكلم بما كانوا به يشركون كه اول كتاب سويلر شول كه انلر انك سببيله شرك
ايدرلر واذا اذقنا الناس رحمة دخي بز خلقه صحت و دولت كبي بر نعمتك لذتني
دادندردوق فرحوا بها انكله سونلورلر وان تصبهم سيئة بما قدمت ايديهم
واكر مرض و دردلق كبي كندولره بر بليه دكر الكري ايلرو كوندردوكي نسنه سببيله
يعني ايتدوكلري اعمالك شامتي جهتندن كندولره زحمت دكرسه اذا هم يقنطون
همان اول محل انلر نا اميد اولوب جزع و فزع ايدرلر اولم يروا ان الله يبسط الرزق
لمن يشاء ويقدر ايا كفار مقوله سي بيلوب كورمديلرمي كيم حق جل وعلا ايستدوكي
كيمسنه يه روزيني كشاده ايدوب و ايستدوكي كيمسنه يه دار قيلار ان في ذلك لآيات
تحقيقا كيم بو بسط و قبضده اولو نشانلر وار لقوم يؤمنون بر كروهه كه خدانك
حكمته تصديق ايدر كمودرلر فآت ذا القربى حقه پس يا محمد خصيملك ايه سي اولان حقني وير يعني
فقرا اولنجق انك نفقه سن وير والمسكين وابن السبيل و يوقسله و غريب اولوب مالي
اولميان مسافره مال زكوتدن كندولره موظف اولان شيئي وير ذلك خير للذين يريدون
وجه الله حقوق اربابنه يتشرمك خدا عز و جلك رضاسن ايستيانلره هر شيدن
يكركدر واولئك هم المفلحون واول كروه كندولردر دونتو مرتبه عليايه
نايل اولانلر وما آتيتم من ربا دخي معامله ايتمكده زياده حرمه دن هر نه ويرورسيز
ليربو في اموال الناس تا كه خلقك اموالنده زياده اولور يعني تا كه ربا يي الان
كيمسه نك مالنده ارتقلك حاصل اوله فلا يربو عند الله ايزد ذو الجلالك حكمنده
اول مال زيادت ويز بلكه بركت صالنور وما آتيتم من زكوة ودخي زكوة قسمندن
هر نه ويرورسيز تريدون وجه الله كيم انك ويرمكده خدانك رضاسن ايسترسيز
فاولئك هم المضعفون اول كروه كندولردر مالترين قات قات ايدنلر
زكاتك بركتيله الله الذي خلقكم ايزد ذو الجلال در اول كه علي مختار كر سيزي

يراتدي ثم رزقكم صكره سيزه روزي ويردي ثم يميتكم بعده سيزي بي روح قيلادر
ثم يحييكم اندنصكره سيزي زنده قيلادر هل من شركائكم من يفعل من ذلكم من شيء
اويا قتلركوزدن هيچ بر كيمسه واري كه اول مذكورلردن اشيادن بر نسنه ايشليه
سبحانه وتعالى عما يشركون حق جل وعلا كندويه اورتاق قيلدوقلري نسنه لردن
منزه اولوب يوجه لندي ظهر الفساد في البر والبحر صحراده ودرياده قحط وكثرت موت
وظلم ويانمق وغرق كبي بد ايشلر پيدا اولدي بما كسبت ايدي الناس خلقك الدري
قزندوغي معاصينك سببيله ليذيقهم بعض الذي عملوا تا كه ايلدوكلري اشيانك
بر مقدار مكافاتني انلره دادندره لعلهم يرجعون شايد انلر شركدن توحيده و معصيتدن
طاعته دونه لر قل سيروا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة الذين من قبل
سويله يا محمد كفاره يريوزنده كزك پس بقك سيزدن اسبق اولانلرك نتيجه لري نيجه
اولدي كان اكثرهم مشركين چوقلري اهل شرك ايديلر فاقم وجهك للدين القيم
بس جميع وجودكي معتدل دين ايچون دوغرو قيل من قبل ان يأتي يوم بر كون كلمزدن
اول كه لا مرد له من الله خدانك طرفندن اكا ردوندرمك يوقدر يعني البته
كلمليدر يومئذ يصدعون اول كونده خلق ايرولورلر بر بلوك جنته و بر بلوك جهنمه
من كفر فعليه كفره هر كيم خدانك وحدانيته كفر ايتدي ايسه كفرنك وبالي اوزرينه
اولور ومن عمل صالحا وهر كيم بر كوزل ايش ايشلدي فلانفسهم يمهدون كندو
نفسلري ايچون جنتده بر يير اماده ايدرلر ليجزي الذين آمنوا وعملوا الصالحات من فضله تا كه
خدا عز و جل كندو كرمندن ايمان كتوردنلره و كوزل عمل ايشليانلره مكافات ايده
انه لا يحب الكافرين بي شبهه كيم خدا جل جلاله بي دينلري سيومز ومن آياته
دخي خدانك دلايل قدرتندن بو كه ان يرسل الرياح مبشرات يللري كوندرر يغمورك
كلمسنه مژده ويريجي اولدقلري حالده وليذيقكم من رحمته وتا كه يغمور ديمك
اولان نعمتندن سيزه دادندره ولتجري الفلك بامره وتا كه كميلر فرمانيله اقه
ولتبتغوا من فضله وتا كه درياده تجارت ايچون وارمغله محض كرمندن روزي
طلب ايده سز ولعلكم تشكرون وتا كه سز بو نعمتلري خدادن بيلوب حقوقني ادا ايده سز
ولقد ارسلنا من قبلك رسلا الى قومهم دخي تحقيقا كيم سندن اسبق پيغمبرلر
كوندردك كندو عشيرتلرينه فجاؤهم بالبينات بس پيغمبرلر انلره معجزه لر ايله كلوب عشيرتلرينك
بر مقداري سوزلرين تصديق ايدوب بر مقداري تصديق ايتمديلر فانتقمنا من الذين
اجرموا اندنصكره كفر ايلينلردن و اولانلردن انتقام الوب كندولرين نابود قيلدق
وكان حقا علينا نصر المؤمنين ووعده مزك اقتضاسنه كوره مؤمنلرك يارديمي البته

اولمليدي الله الذي يرسل الرياح خداي عز وجل شول پروردكاردركه يللري
كوندردوب فتثير سحاباً درعقب اول يللر قالدروب كوتوردور فيبسطه في السماء
كيف يشاء پس اول بولتي كاه كوك سمتنده اچوب متصل قيلار ونجه كه ايستر
ويجعله كسفاً وكاه اني پاره پاره قيلار فترى الودق يخرج من خلاله بو ايكي قسمدن
صكره يغموري بولتلر اراسندن چيقر كورورسن فاذا اصاب به من يشاء من عباده
پس نچون كيم اول يغموراله قوللرندن ايستدوكي كيمسنه يي دكربعني اول محلكه يغمور مراد
اولنان كيمسنه لرك شهرلرينه وزمينلرينه دوشر اذا هم يستبشرون همان اول محل
كندولركرتنه خيرك كلمسيله مژده لنوردلر وان كانوا من قبل ان ينزل عليهم من قبله
لمبلسين وتحقيقا كيم يغمور اوزرلرينه ايندن اول نا اميد اولمشلر ايدي بو ايتده
من قبله لفظي تاكيدا ايچون مكرر اولدي فانظر الى آثار رحمت الله پس خدانك آثار
رحمتنه باق كيف يحيي الارض بعد موتها نيجه زميني احيا ايدر قوروب اولدوكدن صكره
ان ذلك لمحيي الموتى بي شبهه كيم زميني احيا ايدن اولمشلري زنده قيليجيدر وهو
على كل شيء قدير وحال بوكه كندوسي هرنسنه اوزره توانادر ولئن ارسلنا ريحا
فرأوه مصفراً ادخي على التحقيق اكر بيز يل يوللسوق انك سببيله اول جهتدن حاصل
اولان اكينلرصارارمش اولمش كورسيدير لظلوا من بعده يكفرون البته اكينك
هلاكندن صكره خدانك نعمتلرين انكار ايدرلر دي فانك لا تسمع الموتى پس بلا شبهه
سن اولولر بابنده اولنلري ايشتدرمكه قادر دكلسن ولا تسمع الصم الدعاء
وصاغر اولانلره چغر مغي ايشتدره مزسن اذا ولوا مدبرين سنن طرفكه يوجه
ايتميوب كيدرلرمدبرين اكسه لرين چويرد وكلري دمده يعني كفارك
حق سوزي ايشتملري امرمحال پاسنده بر نسنه دورنته كه اكسه ويروب كيدن
كبنته صاغرك سوزي ايشتمسي محالدر وما انت بهادي العمي عن ضلالتهم
وسن كورلري كمراهلكلرندن دوندروب يوله كتورمجي دكلسن ان تسمع الا
من يؤمن بآياتنا ايشتدرمزسن الا اول كيمسه يي كه ايتلريمزه ايمان كتوردر
فهم مسلمون پس انلر فرمان ايدوكمز شئه مطيع ومنقاددرلر الله الذي خلقكم
من ضعف خداعز وجل شول پروردكاردركه سيزي بر زبون شئدن
يرتدي وانطفه در ثم جعل من بعد ضعف قوة پس زبونلقدن صكره
سيزه كوچ قيلدي واو جحد بلوغه ايرسيز ثم جعل من بعد قوة ضعفا
وشيبة درعقب كوچدن صكره سيزه زبونلك ويرلك قيلدي
يخلق ما يشاء ايستدوكي نسنه يه يرادر وهو العليم القدير

وكندودوقوللرينك احوالنه دانا هم بتلرينك تغييرينه توانا اولان
ويوم تقوم الساعة واول كون كه قيامت قالقا يقسم المجرمون ما لبثوا
غير ساعة اهل كفر دنياده مدت اقامتلرين اونتدقلري ايچون انداجرلر
كه دنياده برساعتدن اوزكه دورمدبلر كذلك كانوا يؤفكون
بوده نكلري كبي دوغرولق وتحقيقدن دنياده دونرلردي
وقال الذين اوتوا العلم والايمان دخي انداجد وكلرندن صكره
كندولره ديدي شول كيمسه لركه دانش وايمان ويرلديلر فرشتلردن
وانسدن لقد لبثتم في كتاب الله تحقيقا كه سيز خدانك علمنده
مكث ايدكوز دنياده الى يوم البعث بتوردن احيا اولنوب كوندرلمك
كوننه دك فهذا يوم البعث پس بودر بعث كوني كه سيز اني انكار ايدردكوز
ولكنكم كنتم لا تعلمون وليكن سيز بيلمز ايدكوز كه اوحقدر فيومئذ
لا ينفع الذين ظلموا معذرتهم پس اول كونده ستم ايدنلره عذرلري نفع
ايتمز ولا هم يستعتبون وبنه انلر دعوت اولنوزلر برشئه كه عتابلرين
ازاله ايده يعني كندولره سويلنلمز كه خدانك رضاسيني توبه وطاعتله
تحصيل ايدك نته كه دنياده كندولره سويلنوردي ولقد ضربنا للناس
في هذا القرآن من كل مثل دخي على التحقيق كيم بو قرآن عظيم الشانده
خلق ايچون هر مثلدن كه كندولره نافعدر بيان ايدوب اوردق ولئن
جئتهم بآية واكرسن يا محمد انلره بر ايت كتوروررسن ليقولن الذين كفروا
البته كفر ايدنلر شدت عنادن ديرلر ان انتم الا مبطلون دكل سيز الا محمد
ومؤمنلر الا تزوير ايديجيلر كذلك بو مهر اوردوغي كبي يطبع الله على قلوب
الذين لا يعلمون حق جل وعلا مهر اورور شول كيمسه لرك كوكللري اوزره
كه بيلميوب شكه طالب اولورلر فاصبر ان وعد الله حق پس اينجيدكلري
اوزره صبر ايت كه بي شبهه خداي ذو الجلالك وعده سي درستدر
البته اولمليدر ولا يستخفنك الذين لا يوقنون وسني خفت واضطرابه
اوزره حمل ايتمسون شول كيمسه لركه امر معادي تصديق ايتمزلر زيرا انلر
ازغوندرلر بس اوكونه انكار كندولردن مستبعد دكلدر ∴ ∴

سورة لقمان مكية وهي اربع وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الم تلك آيات الكتاب الحكيم بو سوره ده مذكور اولان كلام حكمته متضمن

اولان کتابک آیتلریدر هدًی ورحمةً للمحسنین ایولک ایدنلره یول کوسترمک
واسرکمک اولدوغی حالده الذین یقیمون الصلوة ویؤتون الزکوة
شول ایولک ایدنلرکه نمازی شرایطی وادبیله قیلوب مال زکوتی ادا ایدرلر
وهم بالآخرة هم یوقنون آخرتک اولمسنه کندولر اینانوب شک ایتمزلر
اولئک علی هدًی من ربهم اول کروه پروردکارلرندن حصول ایتمش بر هدایت
اوزره دررلر واولئک هم المفلحون واول کروه کندولردر فوز بولوب مراده
ایرشندیلر کتوردیلرکه نضر ابن الحارث ملوک عجمک قصه واستانه لرینه مشتمل
اولان کتابلری اشترا ایدوب انلری عرب قریشه اوقوبوب سویلردی اکر محمد عاد وثمود
احبادین سویلر بن سیزه رستم واسفندیار وکاسره نک داستانلرین سویلرم
حق جل وعلا انک حقنده بو آیتی منزل بیوردی ومن الناس من یشتری لهو
الحدیث دخی خلقدن شول کمسه وار که فائده لو سوزدن آلی قویان سوزی
صاتون آلور لیضل الناس عن سبیل الله تاکه تکری تعالی نک یولندن خلقی
اوزده بغیر علم صاتون الدوغی نسنه نک حالنه دانشی یوغیکن ویتخذها
هزوًا ودخی خدانک یولنی سخریت ومسخره لک ایدنه اولئک لهم عذاب
مهین اول کروه که حالری بوکونه نسنه درکندولره برخوار ایدیجی اشکنجه
اولور واذا تتلی علیه آیاتنا واول وقت که اول بدذات اوزره آیاتمز اوقنور
ولی مستکبرا اکره ن کش ومتکبر اولدوغی حالده اکسه سن چیوروب کیدر
کأن لم یسمعها کویا انلری اصلا ایشتمدی کأن فی اذنیه وقرا انکی قولاغنده
براغرلق وارکبی فبشره بعذاب الیم پس انی بر دردناک اشکنجه ایله مژده لندر
یعنی کا بیلدرکه البته کندونی عذاب الجحیم ... ان الذین آمنوا وعملوا
الصالحات تحقیقا شول کمسه لرکه ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلدیلر
لهم جنات النعیم کندولره در بهشت جاودانک ناز ونعمتی خالدین فیها
انک ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایمشلر وعد الله ایزد ذو الجلالک وعد
ایتمشی یعنی مزده اولان نعمتلری حق جل وعلا انلره وعد ایتدی حقا
بر درست وعده که اصلا تخلف قبول ایتمز وهو العزیز وکندو در هر کمسه
اوزره غالب اولان که وعده یه وفا ایتمکدن بر کمسه کندویی منع
ایتمز الحکیم درست حکم ایدیجی که حکمتنک مقتضاسیندن اوزکه بر نسنه
ایشلمز خلق السموات بغیر عمد ترونها کوکلری دیرکسز یراتدی که انی
کوریوردسیز والقی فی الارض رواسی ان تمید بکم دخی زمینده محکم طاغلر

صالدی تا که یر سیزکله حرکت ایدوب مضطرب اولمیه وبث فیها من کل
دابة وانک ایچنده هر حیواندن یایدی وانزلنا من السماء ماء وکوکک
سمتندن صو ایندردک فانبتنا فیها من کل زوج کریم پس یر یوزنده
اول صو ایله هر چوق منفعتلو صنفدن بتردک هذا خلق الله بو خدانک
یراتمشیدر فارونی ماذا خلق الذین من دونه پس بکا کوسترک انلر
اوزکه اولانلر قنقی نسنه بی یراتدی مراد بتلردرکه کفار انلری خدایه شریک
قیلدیلر دی بر حق تعالی کفار ضمننه بو مضمونله خطاب ایتدی که
بو جمیع مخلوقات بنم مخلوقمدر سیزک بتلرکوزک مخلوقنی بکا کوسترک
نه ممکن انلرک خالقیتنه لیاقتلری اوله بل الظالمون فی ضلال مبین
بل که اهل شرک بر آشکار ازغونلقده درلر که عاجزی قادر ایله ومخلوقی
خالق ایله شریک قیلدیلر ولقد آتینا لقمان الحکمة دخی علی التحقیق کیم حضرت
ایوبک خواهرزاده سی آزرک اولادندن اولان لقمان بن باعورایه قول صایب
وفعل کامل اولوب مشتمل اولان خصلتی ویردک کتوردیلر کیم حضرت لقمان
معمر اولدی حضرت داود علیه السلامک عصرینه دک وعلمی اندن الدی
وحضرت داود علیه السلام مبعوث اولمدن فتوی ویردی پس حضرت داود مبعوث
اولدی فتوی ویرمسین کسدی کندویه سویلندی کیم نیچون فتوی ویرمسین
کسدک دیدی پس اوزکه م بو ایشه درعهده اولوب بکا استراحت ویردی
نیچون بن استراحت ایتمیم جمهور علماء انک اوزره درلر که حضرت
لقمان حکیم ایدی پیغمبر دکلدی انک حکمتندن روایت اولنور که
حضرت داودک صحبتنده بیلدرمکت ایتدی واول استاد حضرت
داود زرهی ایشلردی باوجود که انی اصلا کورممشدی بوکون اندن
صورمدی که نه مصلحتدر ایچون انی سن یاپیورسن زره تمام اولیجق
حضرت داود انی کیدی زره خطاب ایدوب دیدی پخشی جنک پوشاکی سن
بعده دیدی خاموشلک بر حکمتدر اما انی ایشلیان آزدر وبرکون کندو
فرمان اولنمدی کیم بر قیون بوغازلیوب اندن اک ایکی پاکیزه عضوینی کتوره
واروب اندن دیلی وکوکلی پودینی کتوردی کندو سیرا ایتدیلر که اندن غایله ایکی
بد عضوینی کتوره ینه انلری کتوردی بو حالی کندوسندن استفسار ایتدیلر
بیوردی انلر پخشی اولیجق انلردن پخشی عضو اولماز وهرکاه که انلر
بد اولور انلردن بد بر نسنه اولماز بس بوکونه حکمتلری مظهر اولدوغندن

اوتری حق تعالی اندن خبر ویردیکه لقمانه حکمتی واروب دیدک کیم
ان اشکر لله خدایه شکرایت ومن یشکر فانما یشکر لنفسه وهر کیم
خدانک نعمتلرنه شکرایدر شکرایتمز الا کندو نفسیچون زیرا انک نفعی
اکا عاید اولور ومن کفر وهر کیم خدانک نعمتلرنه معترف اولمیوب
انکار ایدر فان الله غنی حمید بلا شبهه حق جل وعلا خلقک
مدحندن بی نیاز در کندو ذاتنده حمده مستحقدر واکر بر کمسنه کندویی
مدح ایتمزسه واذ قال لقمان لابنه دخی مذکور قیل اول وقتی که
حضرت لقمان کندو اوغلنه دیدی وهو یعظه اول حالده که حضرت
لقمان اکا اینده نصیحت ویرور یا بنی ای اوغلجغم بو تصغیر اشفاق
ایچوندر لا تشرک بالله خدایه اورتاق قیلمه ان الشرک لظلم
عظیم بی شبهه کیم خدایه اورتاق قیلمق بر اولو ستمدر زیرا شرک
ایتمک خالقی مخلوق ایله برابر قیلمقدر و بوندن ارتق ستم اولماز
ووصینا الانسان بوالدیه دخی آدم اوغلنه اتاسنک و اناسنک
کوزتمسین اصمرلدق حملته امه وهنا اناسی کوتوردی وهنا علی
وهن ضعیفلق اوزره ضعیفلق ایله سی ایکن وفصاله فی عامین وسودن
کسلمسی ایکی سنه تک بچمسنده اولور ان اشکر لی ولوالدیک اکا
اصمرلدق کیم نعمتمه معترف اولسن دیدک و اناک نعمتنه دخی الی المصیر
دونش بنم طرفمهدر پس شکرک و کفرک اوزره سنی محاسبه ایدرم وان
جاهداک علی ان تشرک بی ما لیس لک به علم وما دولک انک اوزره
سکا چالشورلرسه که الوهیتمده بکا براورتاق قیله سن شول شیکه
ترکته سکا بر دانش اولمیه فلا تطعهما اول خصوصده سوزلرینی ایشتمه
وصاحبهما فی الدنیا معروفا و ایکیلریله مصاحبت ایله بو جهانده برکوزل
مصاحبت که شرع انی پسند ایتمش اولر ومروت انی اقتضا ایلیه
واتبع سبیل من اناب الی و دینی بابنده تابع اول شول کیمسنه لرک
یولنه کیم توحیدله وطاعتده اخلاصله بنم طرفمه رجوع ایتمش
اولدی ثم الی مرجعکم صکره سزک ویدرکک وماده رکک دونمسی
مجاز ایتمک طرفنه در فانبئکم بما کنتم تعملون پس ایشلدوکوکز
اشیادن سزی آکاه ایدرم که ایمانکزا وزره سزه مکافات ایدرم وانلره
کفرلری اوزره بو ایکی آیت شرکدن نهیه مشتمل اولدوقلریچون حضرت

لقمانک

نصف الحزب

لقمانک وصیتی اراسنده تاکید ایچون معترضه اولدی پس بردخی
حق تعالی لقمانک وصیتندن خبرایدوب بیورور یا بنی انها ای اوغلجغم
علی التحقیق کیم بدلکدن و ایولکدن اولان خصلت ان تک مثقال
حبة من خردل اکر کوچکلکده خردلدن اولان دانه نک وزنی قدر اولوب
فتکن فی صخرة او فی السموات او فی الارض بر طاشک ایچنده یا کوکلرده
یا یرده اولورسه یأت بها الله حق جل وعلا انی حساب ایچون کتوروب
حاضر قیلا ان الله لطیف خبیر بی شک کیم تکری تعالی امورک
دقیقه لرینی بیلیجی بیلور هر مخفی شیئک مکاننه دانادر یا بنی اقم الصلوة
ای اوغلجغم نمازی شرائط و ادابیله قیل تاکه نفسک کامل بوله وأمر
بالمعروف وانه عن المنکر وشرعا مستحسن اولان شیئک ایشلنمسنه
فرمان ایت وشرع وعقل قتنده قبیح اولان نسنه نک قیلندن منع ایت تاکه خلق نسنک
سببکله کامل اوله لر واصبر علی ما اصابک ومحنتلردن سکا دکن شی اوزره
صبر ایت ان ذلک من عزم الامور تحقیقا کیم بو فرمان اولنان اشیاء
ایشلنمسی واجبلردندر یعنی حق تعالی انی وجوب طریقیله حکم ایدوب
ایشلنمسنه قطع ایتمشدر ولا تصعر خدک للناس دخی یوزکی خلق ایچون
بوروتمه دوندرمه یعنی خلق اوزره تکبر ایدوب یوزکی انلردن چویرمه
ولا تمش فی الارض مرحا دخی یر یوزنده بطر انلک ایچون یورمه یعنی مغرور
و ناداناکر کبی کبی صالنی صالنی یورمه کندو مقصدکی تحصیل ایتمک ایچون
انده یوری ان الله لا یحب کل مختال که بی شبهه حق جل وعلا سیومز هر خرامنده
اولانی فخور اسباب نعم ایله نازنده اولانی واقصد فی مشیک دیورمکده
اعتدال طالب اول که ایچندنده تیزلیه سن و نه نازک آهسته یوریه سن
واغضض من صوتک واوازکدن اکسک ایت یعنی سویلشدکده محل فریاد ایدوب
چیغرمه ان انکر الاصوات لصوت الحمیر که بی شبهه اوازلرک بدرکی اشکلرکه
اوازیدر یعنی سیبسیز صوتک ارتفاعنده بر فضیلت یوقدر زیرا اشکک آوازی
غایتله ارتفاعی وار ایکن طباعه مکروه و اسماعه وحشی کلور الم تروا ان الله
سخر لکم ما فی السموات وما فی الارض بقمزمیسزکه بی شبهه حق جل وعلا
کو کلرده و یرده اولان اشیایی سیزه رام قیلدی واسبغ علیکم نعمه
ظاهرة وباطنة واذکرنم نعمتلرین قیلاندردی اشکارا و کیزلی اولدوقلری
حالده ومن الناس من یجادل فی الله دخی خلقدن شول کیمسه وار که خدانک

توحید وصفاتندن مجادله ایدر بغیر علم دلیلدن مستفاد بر دانش
یوق ایکن ولا هدى وپیغمبر طرفندن بر بیانی یوق ایکن ولا كتاب منير
وبر روشن کتابی یوق ایکن انجق محض تقلید له انی سویلرننه که حق تعالی
بیان ایدوب بیورر وإذا قيل لهم اتبعوا ما أنزل الله دخی قچن کندولره
دینلوب ایزد ذو الجلال ایندردوکی نسنه یه تابع اولك قالوا بل نتبع ما
وجدنا عليه آباءنا دیرلر کا تابع اولمزوز بلکه تابع اولورز شول نسنه یه
که پدرلرموزی انك اوزرنده بولدق أولو كان الشيطان يدعوهم إلى عذاب
السعير یا پدرلرینه تابع اولورلر اکر شیطان کندولرین یانمش اتشك
اشکنجه سنه دعوة ایدر ایسه دخی استفهام بو مقامده انکار وتعجب
ایچوندر ومن يسلم وجهه إلى الله وهر کیم ایزد ذو الجلالك درکاهنه توجه
ایدوب ایشن اکا تفویض ایدر وهو محسن وحال بو که کندوسی ایولك ایتمشدر
عملنده فقد استمسك بالعروة الوثقى تحقیقا اول کیمسنه محکم قلبه
یاپشدی وإلى الله عاقبة الأمور وایشلرك صوکی خدانك فرماننه
دونجکدر ومن كفر وهر کیم سوزنی قبول ایتموب کفری اختیار ایتدی
فلا يحزنك كفره انك کافر اولمسی سنی یا محمد غمناك قیلمسون زیرا
او نه دنیاده واخرتده سکا ضرر ایصال ایتمکه قادر اولور إلينا مرجعهم ایکی
جهانده دونمکلری بزم طرفمزه در فننبئهم بما عملوا پس ایشلدوکلری
نسنه دن کندولرین آگاه ایدرز اهلاك له وتعذیب له إن الله عليم بذات
الصدور بی شبهه کیم خدا عز وجل سینه لرایه سی اولان اسراره دانا
در پس انلر اوزره خلقه جزا ویرر وظاهرده اولان اعماللرینه جزا ویرمسی
مقرردر نمتعهم قليلا کفره قسمی بر از مدت انواع نعم ایله برخوردار
ایدرز ثم نضطرهم إلى عذاب غليظ صکره بر شدتلو اشکنجه یه
کیتمکه کندولرین مجبور ایدرز ولئن سألتهم من خلق السموات والأرض
دخی بلاشبهه اکر انلردن صورسن که کوکلری ویری کیم یراتدی ليقولن الله
البته دیرلر انلری یارادن ایزد ذو الجلالدر قل الحمد لله سویله یا محمد بو
اوکمکلر خدایه مخصوصدر که کفاری الزام ایدوب اعتقادلرینك بطلانی
ایجاب ایدن نسنه یه اعتراف ایتمکه کندولرین مضطر قیلدی بل أكثرهم
لا يعلمون بلکه چوقلری بیلمزلر که سوز کندولرین الزام ایتدی لله
ما في السموات والأرض کوکلرده ویرده اولان اشیاء خدانك مملوکیدر

کندوسندن اوزکه بر فرد ایچلرنده معبود اولمغه مستحق دکلدر إن الله هو
الغني تحقیقا که تنکری تعالی کندوده حمد ایدنلرك حمدندن بی نیاز اولان الحميد
کندو ذاتنده حمده مستحق واکر برکمسنه کندویه حمد ایتمز ولو أن ما في الأرض من شجرة
أقلام دخی علی التحقیق اکر یر یوزنده اغاج مقوله سندن اولان اشیا خامه
لر اولوب والبحر ودریای محیط شعبه لریله مرکب اولسه يمده من بعده
سبعة أبحر اول حالده که دریای محیطك صوینی توکندکدنصکره یدی
دریا کندویه مدد ایدر ما نفدت كلمات الله خدانك سوزلری اول قلملرله
واول مرکبله یازلمغله نهایته ایرشمزدی یعنی خدانك کلماتی هرکز نفادی قبول ایتمز إن
الله عزيز بی شبهه کیم حق تعالی هرشی اوزره غالبدر برنسنه کندوسنی عاجز قلمز
حكيم درست دانا که هیچ برشی علم حکمتندن طشره دکلدر ما خلقكم
ولا بعثكم یارادلمغکوز وقبوردن کوندرلمکوز برنسنه دکلدر إلا كنفس
واحدة الا برجانك یارادلمسی وکوندرلمسی کبیدر إن الله سميع تحقیقا کیم
خدا عز وجل مسموع اولان اشیایی یحشی ایشیدر بصير هر کورنن نسنه یه
بینادر که برشیئك کورمسی اوبرشیئك کورمسندن کندوسنی مشغول
ایتمز پس یاراتمق خصوصنده ایستی وکیجه در ألم تر أن الله يولج الليل
في النهار ويولج النهار في الليل ایا بیلمدکمی کیم حق جل وعلا کیجه دن
اکسدوب کوندزده کیوردور وکوندزدن اکسلدوب کیجه یه کیوردور
وسخر الشمس والقمر وکونشی وآیی رام قیلدی كل يجري إلى أجل مسمى
ایکی نورلی جرمك هر بری کندو فلکنده یورر برمعین مدته دك وأن الله
بما تعملون خبير دخی بیلمدکمی کیم بلاشبهه حق تعالی ایشلدوککوز نسنه لرك کنهنه
دانادر ذلك بو سعت علم وشمول قدرت بأن الله هو الحق اول سببله در کیم علی
التحقیق خدا جل وعلا کندودر الوهیته ثابت اولان اوزکه سی دکل وأن
ما يدعون من دونه الباطل دخی اول سببله در که اهل کفر کندوسندن اوزکه
چغروب عبادت ایدوکلری نسنه الوهیته اصلی اولمیان شیدر وأن الله هو
العلي الكبير دخی اندن اوتریدر که حق جل وعلا کندودر هر نسنه دن بوجه شانله
بیو اشیادن بیوك اولان ألم تر أن الفلك تجري في البحر بنعمت الله ایا بیلمدکمی که بی
شبهه کمی دریاده خدانك منت واحسانیله یورور دکزك صوینك یوزی اوزره حفظ
ایدوب یورمه سجوه بیلی کوندرر ليريكم من آياته تا کوره دلائل قدرتندن سیزه
کوستره إن في ذلك لآيات تحقیقا که کیمینك دریاده دوروب قسنده لاآلاقبه

وادر لکل صبار شکور هر شخصه که بلالره اوزره صبر ایده و خدانك
نعمتلرنه معترف اولور واذا غشیهم موج دخی قچن کیمیه بنان کیمسنه لری بر دلغه
قبلادر کالظلل طاغدن یا بولتدن کولکه یبدا ایدن اشیا کیبی دعوا الله مخلصین
له الدین خدای ذوالجلاله دعا ایدرلر اول حالده که دینی کندویه پاك قیلمشلر
فلما نجاهم الی البر پس اول وقت که کندولرین سلامتله بیابانه چیقروب
قورتردی فمنهم مقتصد انلردن بر گروه وار که طریق معتدل اوزره استقامت
ایتمشلردر و بر گروه اندن منحرف اولمشلردر وما یجحد بآیاتنا وقدرتمزك نشانلرینی
انکار ایتمز الا کل ختار کفور الا هر کیمسه که غدار در نعمتلری انکار ایدیجیدر
یا ایها الناس اتقوا ربکم ای آدم اوغللری پروردکارکزدن خوف ایدك
واخشوا یوما و بر کونك عذابندن قورقك که لا یجزی والد عن ولده بر پدر اوغلی
عذابندن بر نسنه دفع ایتمز ولا مولود هو جاز عن والده شیئا و نه اوغلان
کندوسی پدرندن بر شی دفع ایده بیلور ان وعد الله حق تحقیقا کیم ثواب و عقابله
خدانك وعده سی درستدر تخلف ایتمز فلا تغرنکم الحیوة الدنیا پس بقی اولان صاغلق
سیزی الدتمسون ولا یغرنکم بالله الغرور و الدیجی شیطان خدانك عفو و کرمیله
سیزی الدتمسون کتوردیلر که حارث بن عمرو سیدی و کائنات حضورینه کلوب دیدی یا محمد
قیامتك نه زمانده قالقادر و بن بره تخم صالمشم نه زمان یغمور یغر و قارم کبه در ازکی
دوغورادیشی ویا دیشی اولدیغنی بیلسم کرك و تنقی زمینده میت اولورم حق جل و علا بو آیتی
منزل ایدوب بیوردی ان الله عنده علم الساعة تحقیقا کیم خدای عز و جل قیامت
قالقمسنك بیلکیسی قتنده در وینزل الغیث و یغموری ایندورر بر مکانده و بر زمانده
که کندو علمنده مقدر و مقرر ایتمشدر بر کیمسه کا مطلع اولماز ویعلم ما فی الارحام
و ارحامده اركك و دیشیدن و تمام و ناقصدن اولان نسنه یی بیلور وما تدری
نفس ماذا تکسب غدا و بر جان بیلمز که یارین قنغی نسنه یی قزانور وما تدری نفس بای ارض
تموت و بر جان بیلمز که قنغی یرده اولور مرویدر کیم ملك الموت حضرت سلیمان علیه السلام
وزیره اوغردی همنشینلرندن بر کیمسه چوق بقدی او کیمسه دیدی یا نبی الله بو کیمدر
دیدی ملك الموتدر بو خبری ایشدیجك دیدی یا رسول الله قورقرم بنم جانمی قبض
ایتمکه ایستر لطف ایت بیله فرمانه ایله بنی هندوستان زمینه کوتورسون
حضرت سلیمان بیله فرمان ایتدی طرفة العین انی سطوته یتشردی ملك الموت
حضرت سلیمان علیه السلامه ایتدی کیم بنکا تعجب بوندندر اطاله نظر ایتدم
انکیچونکه انی یانکده کوردم و بکا فرمان اولنمشدی کیم وارد فلان کیمسنه نك روحنی هندوستانده

قبض ایت ان الله علیم بی شبهه کیم خدای عز و جل تمام اشیایه دانادر خبیر امورك بواطنی
بلورنه که ظواهرنی بیلور

سورة السجدة مکیة وهی ثلاثون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

الم تنزیل الکتاب قرآنك ایندرلمسی لا ریب فیه ایچنده شك یوقدر من رب العالمین
عالملرك پروردکارندندر یا اهل مکه تصدیق ایدرلرمی کیم قرآن سنکرینك قتندندر
ام یقولون افتراه یاخود دیرلرمی کیم محمد المصطفی انی کندو یاننددن پیدا
ایدوب اوقیور دیدوکلری کیبی دکلدر بل هو الحق من ربك بلکه قرآن عظیم الشان
پروردکارکدن اولان درستلکدر و دوغرولقدر لتنذر قوما ما اتاهم من نذیر من قبلك
تاکه قورقوده ویره سن بر کروهه که سندن اسبق کندولره هیچ بر قورقودیجی کلمدی
لعلهم یهتدون شاید انلر اول انذار سببیله توفیقیله دوغرو یولی بوله لر
الله الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام ایزد ذوالجلال شول
قادر علی الاطلاقدر کیم کوکلری و یری و آرالرنده اولان اشیایی آلتی کون مقدارنده یراتدی
ثم استوی علی العرش صکره عرش اوزره مستولی اولدی ما لکم من دونه من ولی
ولا شفیع اندن اوزکه سیزه هیچ بر دوست یوقدر و نه یاردمجی که مصالحکزی
کوروب لازم اوله جق وقتده سیزه یاردم ایده افلا تتذکرون پس نیچون تواعظ
ربانیه ایله نصیحت پذیر اولمازسیز یدبر الامر من السماء الی الارض دنیانك ایشنی
تدبیر ایدوب کوکدن یره ملائکه ایله ایندورر ملك کلوب اول ایشی یرینه کتورور ثم یعرج
الیه فی یوم کان مقداره الف سنة مما تعدون اندن صکره کوك سمتنه چیقر چیقر
بر کونده که انك اندازه سی بیك ییل ایدی سیزك صایدوغکز ییللردن یعنی فرشته
بر کونده کوکدن یره اینوب چیقمقده بویله بر مسافه قطع ایدر که اکر انسان انی کیدر
کلور کیدوب کلمسی ایچون بیك ییل ایله میسر اولور ذلك اول خداوند که امری تدبیر ایدر
عالم الغیب والشهادة کیزلی و نمایان اولان اشیانك داناسیدر العزیز ایشنه غالب
اولان الرحیم ایشی تدبیر اتیمه ده قوللره مهربانلق ایدن الذی احسن کل شیء خلقه شول
عزیز و رحیم که هر نسنه یی که یراتدی غایتله کوکچك قیلدی وبدأ خلق الانسان من
طین و آدم علیه السلامك یرتمسنی چاموردن آغاز ایتدی ثم جعل نسله صکره انك
ذریتنی قیلدی من سلالة ارقه دن طشره قیلنمش بر خلاصه دن من ماء مهین
بر سست صودن ثم سواه صکره کوکی اوزره اعضاسنی تصویر ایدوب قالبنی
درست ایتدی ونفخ فیه من روحه و انك ایچنده کندو روحندن اوفوردی

بو اضافه تكريم و تشريفا ايچوندر وجعل لكم السمع والابصار والافئدة
و سيزه قولاغلر و كوزلري و كوكلري قيلدي تاكه انلرله ايشدوب كوروب
اشيايي فهم ايده سيز قليلا ما تشكرون غايتله آز شكر ايده سيز وقالوا ائذا
ضللنا في الارض دخي ديديلر ايا اول وقت كه زمينده ضايع اولورز يعني توپراق
اولورز ائنا لفي خلق جديد ايا على التحقيق بز بر يڭي يرتمقده اولورز بل هم
بلقاء ربهم كافرون ديدوكلري كبي دكلدر بلكه انلر پروردكارلرينڭ لقاسنه
يعني ملاقاتنڭ محلنه اولان دار آخرته منكردرلر قل يتوفيكم ملك الموت الذي وكل
بكم سويله يا محمد آخرتي انكار ايدنلره ارواحكزي قبضنه متوكل اولان مرك فرشته سي
جانلركزي قبض ايدر ثم الى ربكم ترجعون صكره حساب وجزا ايچون پروردكاركوز
طرفنه دونمش قيلنورسيز ولو ترى واكر كوره سن اي كورجي اذ المجرمون ناكسوا رؤسهم
اول وقت كه مشركلر خجالت و ندامتدن باشلرين اشاغه ايتمشلر عند ربهم پروردكارلري
قتنده واول حالده سويلرلر ربنا ابصرنا وسمعنا اي خداوندمز ايدوكك وعدلري
كوردك و پيغمبرلرڭ تصديقني سندن ايشتدك فارجعنا نعمل صالحا پس بزي
دنيايه دوندر كوزل عمل ايشلرز انا موقنون تحقيقا كه بز قيامتك اولمسنه شك
ايدجي دكلز ولو شئنا لآتينا كل نفس هداها واكر استسيدك هر جانه
يول بوله جق دليلني ويروردك ولكن حق القول مني وليكن بو حكم بندن تصدر
ايدوب ثابت اولديكه لاملأن جهنم البته دوزخي دولدررم من الجنة
والناس اجمعين پريلردن وآدميلردن تموم فذوقوا بما نسيتم لقاء يومكم هذا
پس اشكنجه يي دادك بو كونكوزك كورسين اونتدغكوزدن اوتري انا نسيناكم
كه بي شبهه بز سيزي اونتمش نسنه كبي متروك قيلدق وذوقوا عذاب
الخلد وجاويد اشكنجه نڭ طعمني دادك بما كنتم تعملون ايتدوككوز اعمالك
اعمالك مقابله سنده انما يؤمن بآياتنا الذين اذا ذكروا بها بزم آياتمزه
وكمسه درست اينانمز مكر شول كيمسه لر كه قچن انلرله پند ويريلورلر خروا
سجدا وسبحوا بحمد ربهم يوزلري اوزره سجده ايتمشلر ايكن قاپنوب
پروردكارلرينڭ مدح وثناسنه مقارن اولدوقلري حالده كندويي
تنزيه ايدرلر وهم لا يستكبرون وحال بو كه انلر ايمان وطاعتدن سركشلك
ايتمزلر تتجافى جنوبهم عن المضاجع يانلري يتقلردن دور اولورلر
يعني عبادت ايچون اويقويه وارمزلر يدعون ربهم پروردكارلريني اوقورلر
خوفا وطمعا خشمندن قورقمشلر ايكن ورحمته اميد دوتمشلر ايكن

ومما رزقناهم

324

ومما رزقناهم ينفقون وكندولره روزي قيلدوغمز اشيادن فقرايه بذل ايدرلر
فلا تعلم نفس پس برجان بيلمز نه ملك مقرب ونه نبي مرسل ما اخفي لهم اول طائفه يه
كيزلو قيلنان نسنه يي من قرة اعين كوزلرين روشنلكندن يعني موجب مسرت اولان
اشيادن انلره مخفي قيلنان شي اوزده بر كمسه مطلع اولمامشدر نته كه حديث قدسيده
وارد اولمشدر كيم اعددت لعبادي الصالحين ما لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا
خطر على قلب بشر جزاء بما كانوا يعملون اول نعيم اخفا اولنديغي مكافات اولمق
ايچون شول نسنه يه كه دار دنياده ايشلرلردي بعض اعزه بيورديكه چون اول كروه دار
دنياده عمللرين خلقدن مخفي قيلديلر حق تعالى انلرڭ مكافاتني مخفي قيلدي افمن كان
مؤمنا كمن كان فاسقا پس آيا بر كمسه كه ايمانه كلمش ايدي شول كمسه كبيدر كيم دائم
زمانده طشره اولمش ايدي لا يستوون هركز برابر اولمازلر اما الذين آمنوا وعملوا
الصالحات اما شول كمسه لر كه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر فلهم جنات المأوى
سكني ايده جك مكانلر باغلري انلره در چون دنيانڭ سكني ايده جك مكانلري دائم
دكلدر بهشتلر مأوايه اضافه اولندي زيرا مأواي حقيقي اودر نزلا بيشكش اولدقلري
حالده بما كانوا يعملون ايتدوكلري اعمال مقابله سنده واما الذين فسقوا واما اول
كيمسه لر كه دائما دين دن چيقديلر فمأويهم النار يرلري دوزخدر كلما ارادوا ان يخرجوا
منها هر كاه كه اندن چيقمق ايسترلر اعيدوا فيها انڭ ايچنده دونمش قيلنورلر كتوردلر
كه آتش جوش ايدوكي محل كندولرين يوقارو قالدرور تاكه قپوسنه ايرشوب چيقمغي
توقع ايدرلر ملائكه عذاب انلري كرزلرله اوروب جهنمڭ دبينه صالورلر وقيل لهم
ذوقوا عذاب النار وكندولره دينلور كيم دوزخڭ اشكنجه سن دادك الذي كنتم به تكذبون
اول اشكنجه كه سز انڭ اولمسني تكذيب ايدردكوز ولنذيقنهم والبته اهل مكه يه
دادردرز من العذاب الادنى يقين اولان عذابدن كه دنياده كندولره اصابت ايدن
اسيرلك وقتل وقحطدر دون العذاب الاكبر غايتله بيوك اولان اشكنجه دن اقدم
و آخرتده جهنم اشكنجه سيدر لعلهم يرجعون شايد انلردن باقي قالان كيمسنه لر
كفردن دونرلر ومن اظلم ممن ذكر بآيات ربه دخي كيمدر زياده ستمكر شول
كيمسه دن كه خداوندينڭ آيتلريله نصيحت اولندي ثم اعرض عنها صكره انلردن يوز چيوردي
ايچنده تفكر ايتمدي انا من المجرمين منتقمون تحقيقا كه بز اهل شركدن عذابله
انتقام آليجيلرز ولقد آتينا موسى الكتاب دخي على التحقيق كيم حضرت موسايه
توراتي ويردك نته كه سكا قرآني ويردك فلا تكن في مرية من لقائه پس بر كمانده
اولمه موسانڭ كورمسندن و سيطارمه كوتوردكه حق تعالى محمد المصطفى يه

وعد ايتديكه دنيادن رحلت ايتمدن اول حضرت موسا ايله كورشورسن بو آيتده
اول وعده يي تاكيد ايتدي وحضرت صلى الله عليه وسلم حضرت موسى عليه السلام
ايله معراج كيجه سنده كيدشده ودونشده كورشدي وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
دخي موسى اوتوره ايندردكمز كتابي يعقوب اوغلانلرينه بر يول كوستريجي قيلدق وَجَعَلْنَا
مِنْهُمْ دخي بني اسرائيلدن قيلدق أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا بر مقتدالركه بزم امرمزله
خلقه طريق حقي كوسترورلر لَمَّا صَبَرُوا طاعات اوزره صبر ايتدوكلري چون
وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ وبزم آيتمزه شك ايتمزلردي إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ تحقيقا كيم پروردكارك كندوسي قيامت كوننده خلق آراسنده
حكومت ايدر فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ امور دينيه دن اول نسنه ده كه انده
اختلاف ايدرلردي اندن صكره محق مبطلدن ايرلوب معلوم اولور أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ
ايا اهل مكه يه كچمشلرك عقوبتي بيان ايدوب يول كوسترمديمي كه كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْقُرُونِ كندولردن اسبق نيجه كروهلري زمانلر خلقلرندن نابود قيلدق يَمْشُونَ
فِي مَسَاكِنِهِمْ اول حالده كه اهل مكه هلاك اولان طوائفك منزللرينه يورورلر إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ تحقيقا كه كچمشلرك هلاكنده كيرو قالانلره اولو پندلر وار أَفَلَا
يَسْمَعُونَ پس نيچون بو سوزلري ايشتمزلر وايشتمكله كه انكله پند الهلر أَوَلَمْ يَرَوْا
أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ ايا بقوب بيلمزلرمي كه بز صويي اوتلق سيز اولان
يره سورورز فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا دخي اول صو ايله بر اكين چيقرورز كيم تَأْكُلُ مِنْهُ
أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ دوارلري انك صمانندن وبيراغندن وكندولري انك دانه
وميوه سندن يرلر أَفَلَا يُبْصِرُونَ پس نيچون بو اشيايي كورمزلر تا كه خدانك كمال
قدرتنه استدلال ايده لر وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ دخي كفار ديرلر نه زمان
بو فتح ونصرت اولور يعني كفار قريش اهل ايمانه ديرلر سيز ديرسيز بزه فتح اولجقدر
بو اولجق نسنه نه زمان حصوله كلور اني بزه تيز كوسترك إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
اكر سيز كرچك سويليجيلردن ايسه ڭز قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ سويله يا محمد فتح كوني كه بدر وقعه سيدر
لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ كفر ايدنلره قتل حالنده ايمانلري فائده ويرمز وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ وانلر كندولره مهل اولنورلر فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ پس انلردن يوز چيوير تكذيبلرندن
الرحيمه وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ دخي نصرتي الهيه يه منتظر اول كيم على التحقيق انلر عذابه
انتظار ايديجيلردر

سُورَةُ الْأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثٌ وَسَبْعُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اسباب النزولده مذكوردركيم ابو سفيان وعكرمه بن ابي جهل وابو الاعور وقعه احد

نصكره مدينه يه امانله كلديلر منافقلردن ابن ابي ومعتب بن قشير
وجد بن قيس كندولره قوشوب پيغمبرك حضورنده دوروب ديديلر يا محمد
بزم معبودلرمزي ترك ايت وسويله قيامت كوننده انلرك شفاعتلري
واردر بز دخي سني ترك ايده لم كه قويوب سكا تعرض ايتمزوز حق جل وعلا بو سوره
عنوانني منزل ايدوب بيوردي يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اي خدادن خبر كتورن ذات
پاك اتَّقِ اللَّهَ خدانك قورقوسي اوزره ثابت اول وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ وبي دين اولانلره واهل نفاقه اويمه إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا بي شبهه كه حق جل وعلا مصالح ومفاسده دانا ودرست
حكم ايديجيدر كه مقتضاي حكمتدن اوزكه برشيله حكم ايتمز
وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ دخي تابع اول شول نسنه يه كه پروردكاردن
سكا قرشنه ايله كوندرلور إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا بي شبهه
كيم حق جل وعلا ايشلدوككوز نسنه يه دانا ايدي وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ودين
ذو الجلال اوزره اعتماد ايت يعني تمام اموركي كا اصمرله وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا
واعتماد ايتمك جهتندن ايزد متعال كافيدر واكا اعتماد ايدن غيري كمسنه يه
محتاج اولماز مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ خداي عز وجل
بر كشيه ايكي كوكل ايچروسنده قيلمدي پس سيز غافل وحاذق اولان
كمسنه يه ايكي كوكلي ديمك وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ وقاديلركزي قيلمدي
اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ شول قاديلركه انلردن مظاهره ايدرسيز
أُمَّهَاتِكُمْ انالركوز وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ واوغول چيغردككوز
كمسنه لري اوغوللركوز قيلمدي چون عربك دابي بو ايديكيم هر بر كشي غافل
ودانا اولوبدي انك ايكي كوكلي وار ديو سويلرلردي وبر عورتلرينه سن انام
ارقه سي كبي اول لرسن ديدوكلرنده اكا انا حكمن ويروب هركز اكا يقلشمزلردي
وبر كيمسه بر كيمسه يي اوغول ايدنجه اكا فلانك اوغليدر ديو انك ميراثندن
ويرورلردي حق جل وعلا بو آيتده انلرك زعمي ايتدوكلري شيئي رد ايتدي
ذَٰلِكُمْ بو مذكور اولان زعملر قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ اغزلركوزله سوزكوزدن
يعني مجرد سوزدر اصلا حقيقتي يوقدر وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وخداي عز وجل
واقعه مطابق اولان سوزي سويلر وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ وكندوسي دوغرو
يولي كوسترور چون خلق زيد بن حارثه حقنده زيد بن محمد ديرلردي اول
سببله كه حضرت صلى الله عليه وسلم اني ازاد ايدوب اوغول ايدندي حق جل وعلا

بیوردی ادعوهم لآبائهم اوغوللغه قبلنان کمسنه لری حقیقی بدرلرینه
نسبت ایدك. حضرت عبد الله بن عمردن مرویدر که بیوردی زید بن حارثه
دیمزدك بو آیت نازل اولنجه هو اقسط عند الله بو نسبت ایتمك
خدانك قتنده صدقده نهایته یتشمشدر فان لم تعلموا آباءهم
پس اگر بدرلرین بیلمزسیز که کندولره نسبت ایده سیز فاخوانکم فی الدین
انلر دینده قرنداشلریکزدرلر ومواليكم ودینده دوستلریکزدرلر
پس خطاب ایدن انلره یا اخی ویا مولای دینلمك کرك ولیس علیكم جناح فیما
اخطأتم به وازدیکیز گناه یوقدر اول نسنه ده که سیز انکله خطا ایده وکوز
یعنی نهیدن اول یا اندن صکره نسیان طریقیله یا سبق لسانله یا زید بن
محمد کبی سوزدن اوزدکیز بر باس یوقدر ولکن ما تعمدت قلوبکم
ولیکن گناه اوزدکیز اول شیدندر اولوردر که کوکللریکز انی قصد ایتدی وکان
الله غفورا رحیما وایزد ذو الجلال بو ایکی صفتله متصف ایدی که
خطا ایدنلرك گناهندن تجاوز ایدوب عفو ایدر النبی اولی بالمؤمنین من
انفسهم حضرت پیغمبر اهل ایمانه جمیع امورلرنده کندو نفسلرندن اولیدر
ایکچونکه انلره امر ایتمز الا اول شیئی که کندولرك عاقبتله ایودر و کندولردن
قبول ایتمز الا انجق فعلی وازواجه امهاتهم وپیغمبرك قادنلری انالریدر
یعنی تحریم و تعظیم جهتندن انالری کبیدرلر وبونلردن اوزکه احکامده
اجنبی خاتونلر حکمنده درلر واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض
خصملر میراث خصوصنده بیری بیرلرینه اولادر فی کتاب الله لوح
محفوظده یا قرآنده منزل اولان آیت مواریثده که حکم ایتدیکم اولوا الارحام
میراثده اولادرلر من المؤمنین والمهاجرین اهل ایماندن حق ایمانله واهل
هجرتدن حق هجرتله الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا لکن حالا چونکه
دوستلریکزه وصیت ایتمککز جائز و مستحسندر کان ذلك فی الکتاب
مسطورا بو ایکی آیتده مذکور اولان حکم لوح محفوظده مثبت ایدی واذ اخذنا
من النبیین میثاقهم دخی یاده کتور چونکه پیغمبرلردن پیمانلرنی الدق که
کندولرینه وحی اولنان احکامی تبلیغ ایدهلر ومنك ومن نوح وابراهیم
وموسی وعیسی بن مریم بونلر ارباب شرایعك مشاهیری اولدوقلری ایچون
تعمیمدن صکره ذکر اولندیلر وازپس که پیغمبرمزك شانی بلندتردر
سایرلری اوزره تقدیم اولندی واخذنا منهم میثاقا غلیظا وانلردن

بر محکم پیمان الدق لیسأل الصادقین تا که خدا عز وجل راستکو اولان
پیغمبرلردن سؤال ایده عن صدقهم جماعتلرینه دیدکلری کرچك سوزدن
یعنی که جماعتلریکز سوزکزی قبول ایتدیلر یا ایتمدیلرمی واعد للکافرین
عذابا الیما وایمانه کلمیانلره بر دردلو اشکنجه آماده ایتدی یا ایها
الذین آمنوا اذکروا نعمة الله علیکم ای ایمان کلان کمسه لر اوزریکزده خدانك
احسانینی یاده کتوردن اذ جاءتکم جنود چونکه سیزه لشکرلر کلدی وانلر قریش
وغطفان ویهود قریظه ونضیر قبیله لری ایدیکه حضرتك قتالی اوزره
مجتمع اولدیلر وعددلری اون ایکی بیك شخص قریب ایدی فارسلنا علیهم
ریحا پس اوزرلرینه صبا یلنی کوندردك وجنودا لم تروها وبر لشکرلر
که سیزی انلری کورمدکوز وانلر ملائکه کرام ایدیلر مرویدرکیم چونکه سرور
کائنات انلرك توجهنی ایشتدی حضرت سلمان فارسینك رأیله مدینه نك
چورهسنده بر خندق قازدی لشکر منکوب کلوب مدینه یه واصل
اولدوقلرنده حضرت صلی الله علیه وسلم اوچ بیك آدمله چیقوب خندقك
بر یاننده اوتوردی وانلر اوتز طرفنده چوکدیلر بر آی مقداری اوزلرینه
مرور ایتدی طاش واوق جنکندن غیری اولرنده بر جنك واقع اولمدیلندن
صکره حق جل وعلا کفار اوزره بر صاووق کیجه ده بر صاووق یل کوندروب
انلری صیقوب توپراغی یوزلرینه صاچدی واتشلرین سوندروب چادرلرین
قوپاردی وقزانلرین چیووده بیری بیرینه قارشدی وملائکه کرام عسکرك
اطرافنده تکبیر ایتدیلر کفاردن طلیحه بن خویلد اسدی دیدی خبر کوزوم
کیم محمد سزه سحر ایتمکه باشلادی همان قورتلمق اولادر بو کلامدن صکره
جنکسیز فاچوب کتدیلر پریشان اولدیلر فالمدی وکان الله بما تعملون بصیرا
وایزد تعالی ایشلدککوز ایشه دانا ایدی اذ جاءوکم من فوقکم سبقت
ایدن اذ جاءتکم لفظندن بدلدر یعنی خاطرکیزه کتوردك اول وقتی که کفار
یوقاری کوزدن سیزه کلدیلر یعنی مشرق سمتیندن دره نك یوقاروسندن
غطفان قبیله سی سیزه کلدوکده ومن اسفل منکم وسیزدن اشاغه
یردن یعنی مغرب طرفندن دره اشاغه سندن قریش سیزه کلدیکی واذ زاغت
الابصار دخی اول وقتی مذکور ایتك که کوزلر شدت خوفدن
خیره لندی وبلغت القلوب الحناجر وبو دکلو قورقونك غلبه سندن
بوغازلره دك ایرشدی زیرا قورقونك زیاده سنده جکر شیشر وانك

وانك سیشوب فالقمسنده قلوب حلقوملرك نهایتنه ایرشور وتظنون
بالله الظنونا وكمانلرك انواعن خدایه كمان ایدرسین كه اهل اخلاص
كمی ظن ایدیكیم خداء عزوجل لشكر اسلامی منصور ایده وكیمی كمان ایدیكیم
بونلرك جمیعی كندو طرفندن اوندلونه بربك مسلط اولدی واهل نفاق
وایمانلرنده ضعف اولانلر كمان ایدلركیم لشكر اسلام انلره طاقت كتوره میوب
موتلری مستاصل اولورلر هنالك ابتلی المؤمنون اول محلده اهل ایمان
اختبار اولنوب مخلص منافقدن وثبات صاحبی مضطربدن ممتاز اولدی وزلزلوا
واهل ایمان مضطرب قیلندلر زلزالا شدیدا برقتی اضطراب كه ایكه لری
این المفر سوزنی تكرار ایتمكه شروع ایدی وبی صبر اولانلر الفرار مما لا یطاق
كلامن ویردی زبان ایلدی واذ یقول المنافقون والذین فی قلوبهم مرض
دخی یاد اول وقتی كیم اهل نفاق وشول كیمسه لر كه كوكلرنده ضعف اعتقاد
وار دیدیلر ما وعدنا الله ورسوله الا غرورا خدا ورسولی فتح وظفردن
بزه وعده ایتمدیلر الا بر وعد كه هیچ اصلی یوقدر واذ قالت طائفة منهم
دخی یاده كتور اول وقتی كه اهل نفاقدن بر كروه سویلدی واوس بن قیظی
وتوابعی یا اهل یثرب لا مقام لكم ای مدینه خلقی سیزه بوندن دوره جق یر
یوقدر فارجعوا پس منزللركزه دونك ویستأذن فریق منهم النبی ودونمك
ایچون اذن المردن بر كروه حضرت پیغمبردن دستور المغه طالب اولوب یقولون
ان بیوتنا عورة دیرلر علی التحقیق بزم ایولرمز محصن دكلدر وما هی بعورة
وحال بوكه ایولری خللدن متبرادر ان یریدون الا فرارا قچمقدن اوزكه
برشی ایستمزلر ولو دخلت علیهم ومكوا اوزلرینه كیرلیور یعنی اكر كفارك
لشكری اوزلرینه ایولرینه كیرلر من اقطارها انك اطرافندن ثم سئلوا
الفتنة صكره كندولردن مرتدلك ومسلمانلرله جنك ایتمك ایستنلسیدی
لاتوها البته انی یرولر اجابت ایدیكه دو وما تلبثوا بها الا یسیرا وفتنه یه كلوب اجابت ایتمكه توقف ایتمزلردی الا اول مدت
كه سؤال وجواب ویرلمسی ایچنده ممكن اوله ولقد كانوا عاهدوا الله من قبل
دخی علی التحقیق كیم بوندن اسبق خدا ایله پیمان بغلمشلر ایدی یعنی بنی حارثه
احد جنكنده بوزولدوقلرندنصكره حضرت پیغمبر له عهد بغلمشلردی كه هركز
لا یولون الادبار دشمن محلنده اركسه ویروب قچمزلر وكان عهد الله مسئولا
وخدانك پیمانی صورلمشیدی یعنی قیامت كوننده انساندن صورلورلكیم ویردوكی
عهدی ایفا ایتدیكی یاخود نقض ایتدی انندنصكره فعلنه كوره سزاسی

ویرهلور قل لن ینفعكم الفرار سویله یا محمد قچمق سیزه فائده ویرمز ان فررتم
من الموت او القتل اكر دوشكده اولمكدن یا قتلیله اولمكدن قچرسیز زیرا
هر شخصه بر معین وقتده موت یا قتل واقع اولملیدر اصلا تخلف ایتمز واذا
لا تمتعون الا قلیلا واول وقتده برخوردار قیلنمزسیز الا ازمدت یعنی واكر
علی سبیل الفرض والتقدیر قچمق سیزه بر فائده ویروب بر فتح كون برخوردار
اولورسیز لیكن بلا شبهه اول برخوردارلك برازمدتدر قل من ذا الذی
یعصمكم من الله سویله كیمدر شول كیمسه كه خداء عزوجلك غضبندن سیزی
صاقلیه ان اراد بكم سوءا سیزه بر بدلك ایتمك ایسترسه او اراد بكم رحمة
یاخود كیمدر اول كیمسه كه سیزه بر ایدلك ایصال ایتمكه قادر اولور خدا عزوجل
سیزه نصرت ونعمت ویردلك ایسترسه ولا یجدون لهم من دون الله
ولیا ولا نصیرا وخلق كندولره ایچون تكریدن اوزكه بر نفع ایده جك
دوست بولمزلر ونه ضرری دفع ایده بر یاردمجی بولمغه قادر اولورلر
قد یعلم الله المعوقین منكم تحقیقا كیم حق تعالی جل وعلا اردن وهكوزن
پیغمبرك نصرتندن خلقی الیقونانلری بیلور والقائلین لاخوانهم دخی
بیلور مدینه ساكنلرندن قرنداشلرنه سویلینلری هلم الینا كلك
كندوكزی بزه یقین ایدك ولا یأتون البأس الا قلیلا وجنكه كلمزلر
الا بر آز كلمك اشحة علیكم اول حالده كه یاردمله اوزدكزه بخل ایدرلر
فاذا جاء الخوف پس قچن دشمن قورقوسی كلور رأیتهم ینظرون الیك انلری
كوروسن كه سكا بقرلر تدور اعینهم كوزلری صاغه وصوله دونر
كالذی یغشی علیه من الموت شول كیمسه نك كوزی دونمسی كبی كه موتك
سكراتندن اوزندن بیهوش اولور فاذا ذهب الخوف پس قچن كیم قورقو
زائل اولوب غنیمت المور سلقوكم بالسنة حداد سیزی بر كسكین دللرله
اوروب اینجیدرلر اشحة علی الخیر غنیمت اوزره بخیل اولدوقلری حالده
یعنی غنائم قسمت اولندقده محل مجادله ومناقشه ایدرلر اولئك لم یؤمنوا
اول كروه اخلاصیله ایمانه كلمدیلر فاحبط الله اعمالهم پس حق جل وعلا عملرینی
باطل قیلدی یعنی انلرك باطل اولدوقلرن ظاهر قیلدی وكان ذلك علی الله
یسیرا وانك اظهاری خدای ذوالجلاله اوزره برآسان ایش ایدی یحسبون
الاحزاب لم یذهبوا امنافقلر چاپنكلرندن كمان ایدرلركیم جمعیت ایدن
كفارك لشكرلری یچوب كیتمدیلر وان یأت الاحزاب واكر بو لشكرلر

بردنجی کلوردیودّوا لو انهم محبله آرزو ایدرلرکه کندولر بادون فی الاعراب
صحرا نشینلر اراسنده صحراده اوله لر یسئلون عن انبائکم اول خالده
که مدینه سمتندن هر کلانلر خبرلرکزی صوررلر ولو کانوا فیکم اگر بو کره
ارکزده اولسیدیلر یعنی مدینه ده بیلکوزجه اولوب جنک اولسیدی
ما قاتلوا الا قلیلا جنک ایتمزلردی الا از جنک لقد کان لکم فی رسول
الله اسوة حسنة تحقیق اولسونکه خدانک کوندرلمشنده سیزکچون برکوزل
اقتدا وار ایدی یعنی جنکده دورمق و محنتلرده صبر ایتمک کبی بو کوزل خصلتلر
انده واردکه اتباع اولنمسی بر امر مستحسن در لمن کان یرجوا الله والیوم الآخر
شول کیمسنه یه که خدانک ثوابنه و صونکی کونک نعیمنه امید دوتردی
وذکر الله کثیرا و خدای ذو الجلالی چوق اکدی ولما رای المؤمنون الاحزاب
واول وقت که اهل ایمان کفاردن جمعیت ایدن لشکرلری کوردیلر قالوا هذا
ما وعدنا الله دیدیلر بودر اول شی که خدا بزه وعد ایدوب بیوردی ام حسبتم
ان تدخلوا الجنة الآیه ورسوله واول نسنه درکه پیغمبری بزه وعده
ایدوب دیدی احزابک اجتماعیله ایش اوزکره دشوار اولور وعاقبت نصرت سیزه
اوزلرینزه اولور وصدق الله ورسوله دخی دیدیلر خدا و رسولی وعده لرینده
کرچک دیدیلر وما زادهم الا ایمانا وتسلیما واحزابک کلمسی ایمان وطاعتدن
اوزکه انلره برنسنه ارترمدی من المؤمنین رجال اهل ایماندن کامل
الوجود کشیلر واردر صدقوا ما عاهدوا الله علیه یرینه کتوردیلر اول شیی که تنکری
تعالی ایله انلر اوزره عهد قیلدیلر کیم حضرت رسول الله ایله جنکده ثابت اولوب
دینک دشمنلریله قتال ایتمکدن یوز چویرمیه لر فمنهم من قضی نحبه پس
انلردن شول کیمسه واردکه شهید اولنجه دک جنک ایدوب عهدینه وفا ایتدی
حضرت حمزه و مصعب بن عمیر کبی ومنهم من ینتظر وانلردن شول کیمسه وارکیم
شهادتی انتظار ایدیور حضرت عثمان وطلحه کبی وما بدلوا تبدیلا وعهد
وپیمانلرین بر آز دکشترمدیلر بو ایشلری حق سبحانه وتعالی اجرا ایتدی
لیجزی الله الصادقین بصدقهم تا که خدا متعال عهدلرینه وفا ایدنلره وفالری
سببیله مکافات ایده ویعذب المنافقین ان شاء وارباب نفاقی معذب ایلیه
تعذیبلرین استرسه که نفاق اوزره مونه دک مستمر اوله لر او یتوب علیهم
یا اوزلرینه توبه ایده ایدوکلری نفاقدن پشیمان اولورلرسه ان الله کان
غفورا رحیما تحقیقا کیم حق تعالی توبه ایدنه مغفرت ایدوب غایتده اشی بخشیده

وردّ الله الذین کفروا دخی ایزد ذو الجلال کافرلری یعنی احزابی
دوندردی بغیظهم اچغلرینه مقارن اولدقلری حالده لم ینالوا
خیرا اصلا بر ظفر و غنیمته نائل اولمدیلر وکفی الله المؤمنین القتال
و حق جل وعلا اهل ایمانی بیل ایله فرشته لر ایله کفار ایله جنک ایتمکدن
محفوظ قیلدی وکان الله قویا و حق جل وعلا ایستدوکی نسنه نک
احداثی اوزره توانا ایدی عزیزا هر نسنه اوزره غالب ایدی کتوردیلر
که اهل شرکک لشکری فرار ایتدوکلری کیجه نک صباحی وقتنده حضرت
جبرئیل سرور کائناته کلوب دیدی ذرهکی جیفر و دمیش هنوز فرشته لر
سلاحی بوراقمدیلر حق تعالی سکا فرمان ایدرکه لشکر احزابک مددکارلکن
ایدوب عهد بوزن بنی قریظه قلعه سنه واروب کندولرین محاصره ایده سن
وبن دخی انلرک قصدینه ایتمشم پس حضرت صلی الله علیه وسلم فرمان ایتدی
کیم اهل جهادک بریسی ایکندی نمازین قیلمسون الا بنی قریظه قلعه سی
اتنده لشکر اسلام فرمانه امتثال ایدوب ایکندی نمازین انده قیلدیلر
ویکرمی بیر و بر روایتده یکرمی بش کون کندولرین محاصره ایتدی شدت حصاره دایانی
اوزلرینه دار اولیجق حضرت کندولرک خصوصنده لیکیم پس فرمانه یا سعد بن معاذک
حکمنه راضی اولوب قلعه کوزدن اینرسین سعد بن معاذک حکمنه راضی اولوب
اندن اینددیلر سعد بن معاذ رضی الله عنه حکم ایتدیکه جنک ایدنلری قتل
اولنه واولادلری و عورتلری اسیر اولنه بو حکم حضرت سعد بن معاذدن صادر اولیجق حضرت
صلی الله علیه وسلم تکبیر ایدوب دیدی یا سعد یدی کوکک دستنده اولان
حکم الهی یه موافق بر حکم ایتدک پس التی یوزدن متجاوز کشی انلردن اولدردیلر
ویدی یوز اوشاق و قادنی اسیر الدیلر بو وقعه یی حق سبحانه وتعالی
کتابنده بیان ایدوب بیوردی وانزل الذین ظاهروهم من اهل الکتاب
من صیاصیهم دخی حق جل وعلا اهل کتابدن لشکر احزابه مدد ایدن
کندولرله اوقه لشکری قلعه لرندن اینه ردی وقذف فی قلوبهم الرعب
وکوکللرینه قورقو صالدی فریقا تقتلون انلردن بر بلوکی اولدرورسیز
وتأسرون فریقا و بر بلوکی اسیر الورسیز واورثکم ارضهم ودیارهم
واموالهم وسیزه زمینلرنی و قلعه لرنی و ماللرین میراث ویردی
وارضا لم تطؤها و زمینی دخی سیزه ویردیکه ایاقکوز انی باصمدی فارس
وروم کبی وکان الله علی کل شئ قدیرا و حق جل وعلا هر نسنه اوزره توانا

ابدی پرلرینک کبی اشیانی منتشر ایتمکه قادردر یا ب سیر بونک اوزره اتفاقلری
واقع اولدی که هجرتک طقوزنجی ییلنده حضرت صلی الله علیه وسلم ازواج طاهراتدن
عزلت ایدوب اند ایچدیکه بر آی مقداری انلره یقلشمیه اول سببدن که کندولر
زینتلو دونلر ایستدیلر یکرمی طقوز کون مرور ایتدوکدنصکره که اکثریله مدت تمام
اولدی حق جل وعلا آیت تخییری منزل ایدوب بیوردی یا ایها النبی ای خدادن
خبر کتورن وجود شریف قل لازواجک قادینلرکه سویله ان کنتن تردن الحیوة
الدنیا وزینتها اکر سز یقین اولان صاغلغی وانک زینتنی ایستردکوز فتعالین
امتعکن کلوکز مطلقه ویرلدوکی متعه یی سیزه ویره یم واسرحکن سراحا جمیلا
وسیزه برضرر سیز صالی ویرمک صالی ویره یم وان کنتن تردن الله ورسوله
والدار الآخرة واکر خدانک ثوابنی ورسولک رضاسنی وصونکی سرایک
نعمتنی ایستردکوز فان الله اعد للمحسنات منکن اجرا عظیما
بی شبهه کیم خدای ذو الجلال سیزدن ایولک ایدن خاتونلره بر اولو اجرت
اماده قیلدی که انک یاننده دنیانک مزخرفاتی بر امر حقیردر کتوردیلر
که قچن بو آیت نازل اولدی حضرت صلی الله علیه وسلم ازواج طاهراتدن
ابتدا حضرت عایشه صدیقه یی مخیر ایتدی حضرت عایشه رضی الله عنها
خدایی ورسولنی اختیار ایتدم دیر عقب حضرتک سایر قادینلری اکا تبعیت ایتدیلر
حق تعالی فعللرین کندولری شکر ایتدی یا نساء النبی ای پیغمبرک قادینلری
من یأت منکن بفاحشة مبینة سیزلردن هر کیم بر قبیح اشکار اولمش
اولمش کناه ایشلیوب کتوره یضاعف لها العذاب ضعفین
او کوندکناهی کتوره نک اشکنجه سنه نسبت اکا اشکنجه ایکی قات مضاعف
اولور زیرا انلردن صادر اولان قبحی ادنکه دن زیاده در وکان ذلک علی الله یسیرا
واول تعذیب ایتمک شکری تعالی اوزره بر آسان ایش ایدی ومن یقنت منکن
لله ورسوله وهر کیم سیزلردن خدانک ورسولنک رضاسن تحصیل ایتمک
ایچون عبادت اوزره مداومت ایدر وتعمل صالحا وبرکوزل ایش ایشلر نؤتها
اجرها مرتین ثوابنی اکا ایکی قات ویرورز واعتدنا لها رزقا کریما وکا
برکوزل روزی اماده قیلدق یا نساء النبی ای پیغمبرک قادینلری لستن
کاحد من النساء قادینلرک کروهندن برکروه کبی دکلسز ان اتقیتن اکر
خدادن قورقوب طاعت ایدرسیز فلا تخضعن بالقول پس بر کمسه ایله
سویلشدوککوزده سوزایله ملایمت وتذلل ایتمک فیطمع الذی فی قلبه

الجزء الثاني والعشرون

مرض که کوکلنده نفاق خستلکی اولان کیمسه سیزه طمع ایدر وقلن قولا
معروفا وکمانذن دور بر پسندیده سوز سویلک وقرن فی بیوتکن وایولرکوزده
آرام ایدوب اوتورک ولا تبرجن وبورمککوزده صالنمک تبرج الجاهلیة
الاولی ایلک جاهلیه قادینلرینک صالنمسی کبی بر صالنمق اصح اقوال اوزره
جاهلیه اولادن مراد حضرت ابراهیمک ولادتی عصرندر اولان جاهلیه دن
که اول عصرده قادی انجولو کوملک کیوب یولده کشت وکذار ایدوب کشیلره
کندو نفسنی عرض ایدردی وجاهلیه آخری حضرت عیسی ایله حضرت محمد آراسیدر
واقمن الصلوة وای پیغمبرک قادینلری نمازی قیلک وآتین الزکوة وواجب
اولان مالک زکوتنی ویرک واطعن الله ورسوله وخدایه ورسولنه فرمان
بولک ایدن اول شیدن که سزه ایشلمسن فرمان ایتدی واول نسنه ده که انی
ایشلمسدن سیزی منع ایتدی انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس بوندن
غیری برنسنه یوقدر کیم حق جل وعلا ایستر که تا سزکناهی سیزدن کیدره
اهل البیت ای خاندان نبوته مخصوص اولان کیمسه لر ویطهرکم
تطهیرا وسیزی معاصینک چرکندن بوپاک ایتمک ایستر واذکرن ما یتلی
فی بیوتکن دخی یاده کتورک سوزلشنی که ایولرکوزده اوقونور من آیات الله
والحکمة خدانک آیاتندن وپیغمبرک سوزلندن که محض حکمتندر
ان الله کان لطیفا خبیرا تحقیقا کیم حق تعالی همیشه دقایق اموری
بیلوب حقایق اشیادن داناایدی دینی باتینده سزه نفع ایدن نسنی بیلوب
تدبیر ایدر و بو سببدن سیزی مخیر ایدوب وعظ ایتدی مرویدر کیم قچن
بو آیتلر ازواج طاهراتک حقنده نازل اولدی اهل ایماندن اولان قادینلر
دیدیلر بیزم حقمزده اصلا برشی نازل اولمدی حق جل وعلا بو آیتی منزل
ایدوب بیوردی ان المسلمین والمسلمات تحقیقا که خدانک حکمنه
منقاد اولان کشیلر ومنقاد اولان قادینلر والمؤمنین والمؤمنات و
رجال ونسادن ایمانه کلنلر والقانتین والقانتات وایکی قسمدن
طاعات اوزره مداومت ایدنلر والصادقین والصادقات وذکور واناثدن
قول وعملده صدق ایدنلر والصابرین والصابرات وکشیلر وقادینلردن
طاعات اوزره ومعاصیدن صبر ایدنلر والخاشعین والخاشعات
وایکی صنفدن رضاء الله ایچون کوکللرنده وجوارحلرنده تواضع ایدنلر
والمتصدقین والمتصدقات وایکی کروهدن مالدرنده واجب اولان صدقه‌یی

وبوندر والصائمين والصائمات وايكى بلوكدن فرض اولان اوروجى دوتنلر
والحافظين فروجهم والحافظات وايكى فريقدن حرامدن فرجلرين
صاقليانلر والذاكرين الله كثيرا والذاكرات وايكى كروهدن .
كوكللريله ودللريله الله تعالى يى جوق اكنلر اعد الله لهم مغفرة ايزد متعال .
انلر ايچون براولو مغفرت آماده قيلمشدركه صغاير اولان كناهلري
محو اولور واجرا عظيما وطاعتلري اوزره اولو اجرت دخي كتوردي ديلر
كه حضرت صلى الله عليه وسلم زينب بنت جحشي زيد بن حارثه ايولنديرمك
ايستدي زينب بوكا راضي اولميوب ديدي هيچ اولسون كه پيغمبرك عمه سي قيزي
برآزاد اولمش كيمسه يي السون قرنداشي عبد الله دخي بوسوز اوزره اكا موافقت
ايتدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي وما كان لمؤمن ولا مؤمنة
وبر مؤمن كشيه وبر ايمانه كلمش خاتونه صحيح وجايز كلدي اذا قضى الله
ورسوله امرا نچون خدا وپيغمبري بر ايشه حكم ايدرلر ان يكون لهم الخيرة
من امرهم كندولري ايشلرندن خيار اوله بلكه اوزرلرنه واجبدر
كه خدانك ورسولنك اختيارنه تابع اوله لر ومن يعص الله ورسوله
وهر كيم خدايه ورسولنه مخالفت ايدوب عزمانلرين قبول ايتمز فقد ضل
ضلالا بعيدا بي شبهه اول كيمسه براشكارا ازغونلق ازدي بو ايتك نزولندن
صكره زينب وبرادري زيدا ايچون عقد نكاح اولنمسه رضا ويرديلر حضرت
صلى الله عليه وسلم انلرنه عقد نكاح حاصل اولدي بعده حق تعالى كندويه
اعلام ايتديكيم زينب خاتون ازواج طاهراتك زمره سنه داخل ويجقدر پس
زيد ايله زينب آراسنده خشونت عيش واقع اولوب حضرت زيد نجح كره
انك طلاقنه عزيمت ايتدي حضرت صلى الله عليه وسلم اكا مانع اولوردي
نته كه حق تعالى بيوردي واذ تقول للذي انعم الله عليه وحي يادنه
كتور اول وقتي كه سويلر ايدك شول كيمسه يه كه حق جل وعلا اوزرنه
اسلامك توفيقيله وسنك خدمتكله امتنان ايلدي وانعمت عليه
وسن تربيت وآزادلكله اوزرنه انعام ايتدك امسك عليك زوجك
كندو قاريكي اوزكه دوت واز كچمه واتق الله وانك خصوصنده خدادن خوف
ايدوب اضرار ايتمك ايچون اني بوش ايتمه وتخفي في نفسك ما الله مبديه
وحال بو كه سن كندو طبيعتكده صاقلرسن اول شئ كه حق جل وعلا
اني اشكارا ايده جكدر واول زينبك انكا جيدر زيد كندوني بوش

ايستدكي نفسكي

330

وتخشى الناس ومن ملامت جهتندن خلقدن قورقرسن والله احق ان تخشاه
وايزد ذو الجلال سزاوارتردركه كندوسندن خوف ايده سن
فلما قضى زيد منها وطرا ايس اول وقت كه زيد زينب خاتوندن
طلاق ادنوسني بتوروب عده سي منقضي اولدي زوجناكها اني سكا ايولندردك
لكيلا يكون على المؤمنين حرج تا كه مؤمنلر اوزره بركناه اولميه في ازواج
ادعيائهم اوغولجيغردو كلري كيمسنه لرك قادنلرين تزوج ايتمكلرنده اذا قضوا
منهن وطرا نچون ادعيا انلردن آرزو الوب تطليق ايدرلر وكان امر الله مفعولا
وخدانك ايستدوكي ايش البته اولمليدر ما كان على النبي من حرج پيغمبر اوزره هيچ
بركناه مترتب اولمازدي فيما فرض الله له اول نسنه نك خصوصنده كه حق جل وعلا
كندويه قسمت ايدوب تقدير ايتدي سنة الله حق جل وعلا اني بر درست
طريق قيلدي في الذين خلوا من قبل سندن اسبق كچمش اولان پيغمبرلرك شاننده
وكان امر الله قدرا مقدورا وتنكرينك ايشي برقضا اولنمش قضا وبرقطع اولنمش
حكم ايدي الذين يبلغون رسالات الله كچمش اولان پيغمبرلر شول كيمسه لردركه خدانك
پيغاملرين امتلرنه يتشدرورلر ويخشونه واندن قورقرلر ولا يخشون احدا الا الله
دخي خدادن اوزكه بر كيمسه دن خوف ايتمزلر وكفى بالله حسيبا وايزد ذو الجلال كفايت
ايتمك جهتندن بسدر بس اندن اوزكه بر كيمسه ملاحظه اولنماق كركدر مرويدر كيم
حضرت زينبك واقعه سي اولدوقدنصكره دينسيزاولانلر لسان طعني ازادوب ديديلر بو كشي
خلقي اندن نهي ايدوب سويلرا وغوللرك كونلك قادنلري اوزكه حرامدرلر بر وجهله الملري
جايزدر كلدر وكندوسي اوغلينك قادينن الدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي ما كان
محمد ابا احد من رجالكم محمد المصطفى حقيقت اوزره كشيلركوزدن بر كيمسه نك
بدري دكل ايدي تا كه كندوسيله اول كيمسه نك آراسنده احكام ابوت وبنوت ثابت اولوب قادينن
المق اوزرنه حرام اوله وبو عموم حضرتك ولادي قاسم وطاهر وابراهيمله منتقض اولمز
زيرا انلر رجوليت حدنه ايرشمديلر روايت اكا ناطقدركه محمد المصطفى امتك كشيلرندن
بر كيمسه نك بدري دكلدي ولكن رسول الله ولكن محمد المجتبى خدانك كوندرلمشيدي
شريعت واحكامله وخاتم النبيين وپيغمبرلرك مهريدي يعني پيغمبرلرك آخريدركه كندوسيله
كلمكلري ختم اولوب كندوسندن صكره بر پيغمبر دخي كلمز وكان الله بكل شيء عليما وحق
جل وعلا هر نسنه يه همشه داناايدي بيلورخاتم النبيين اوله جق كيمسه يي بختي بيلور
يا ايها الذين امنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا اي ايمان كلادن كيمسه لر تنكري جوق انكين اكك
يعني اغلب وقاتكزده اني ذكر ايدك وسبحوه بكرة واصيلا وصباح وقتنده واخشام محلنده

انك ذاتى شوايب نقصدن منزه ايدك هو الذي يصلي عليكم وملائكته كندودر
شول پروردكاركه اوزركزه رحمتني ايندورور وفرشته لري سيزه مغفرت طلب
ايتمكله رحمتي اوزركزه مشتمل قيلادورلر ليخرجكم من الظلمات الى النور تاكه كفر و معصيتك
قرنكولقلرندن ايمانك ايشغنه سيزي چيقرمدوم وكان بالمؤمنين رحيما وحق
جل وعلا هميشه اهل ايمانه سركچيديكه كندوسى رحمتني اوزلرنه ايندوردى وملائكه سن
انلوم استغفار ايتمكه امر ايدر تحيتهم تنكرى تعالى دن اهل ايمانه اولنان تحيت
يوم يلقونه اول كونده كه كندوسني كوردولر سلام جمله آفاتدن سلامتله مشعر اولان
لفظ سلامدر واعد لهم اجرا كريما وانلر ايچون بر اولو اجرت آماده قيلدي و اول
بهشت بريندر يا ايها النبي اى خدادن خبر كتورن خوش ذات انا ارسلناك تحقيقا
كه بز سنى كوندردك شاهدا مبعوث اولدوغك كيمسنه لرك احواللرى اوزره كواه اولدوغكى
تقدير ايند وكرضا لرم ومبشرا ورحمتله مژده ويريجى ونذيرا وعقوبتدن قورقوندريجى
وداعيا الى الله باذنه وخلقي تنكرينك عبادتنه تيسيريله دعوت ايديجى وسراجا منيرا
وبر ايشغللى چراغ كه انكله جهلك ظلماتى محو اولنور وانوار ديدن بصائر انلردن بهره ياب اولور
وبشر المؤمنين بان لهم من الله فضلا كبيرا دخى يا محمد اهل ايمانه مژده
وير كيم كندولر ايچون ايزد ذو الجلالدن بر بيوك انعام وار ولا تطع الكافرين
والمنافقين وايمانسزلره ومنافقلره فرمانبردار اولمه يعني سنده موجود اولان انلره
عدم اطاعتك اوزره ثابت اول ودع اذاهم دخى سكا ايتدوكلرى رنجك مكافاتندن
واز كيچ وتوكل على الله وخداى عز وجل اوزره اعتماد ايت كه اول انلره سزالرك ايصال ايدر
وكفى بالله وكيلا واعتماد اولنمغه خداندن تنكرى تعالى بسدر يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلان
كيمسنه لر اذا نكحتم المؤمنات يعنى ايمانه كلان خاتونلرى ايولنورسكز ثم طلقتموهن
من قبل ان تمسوهن صكره انلرى دكمدن كندولرين بوش ايدرسكز يعنى نجق بر قادينلر
نكاح ايدوب اكوزده كندولر خلوة صحيحه واقع اولمدن انلرى بوش ايدرسكز فما لكم
عليهن من عدة سيزه اوزلرنه هيچ بر عده يوقدر تعتدونها كه سيز انك عددنى استيفا
ايدرسكز فمتعوهن پس على طريق الوجوب انلرى برشى ايله برخوردار ايدك اكر كندولره مهر
تسميه ايتمدكوز وسرحوهن سراحا جميلا وانلرى بر مستحسن صالى ويرمك صالى ويروك كه انلره
ضرر ايصال ايتمدن اول كندولرينك خانه لركوزدن چيقرندره سيز يا ايها النبي اى خدادن
خبر كتورن ذات پاك انا احللنا لك ازواجك تحقيقا كه بز سكا قادينلركى حلال قيلدق
اللاتي آتيت اجورهن شول قادينلركه سن كندولرينك مهرلرين ويردك وما ملكت يمينك
دخى سكا حلال قيلدق شول قادينلرى كه صاغ الك انلره مالك اولدى مما افاء

الله عليك تنكرى تعالى انلرزكه دوشمندكى شيئدن يعنى غنايمدن حوزه تصرفكه داخل
اولان صفيه وريحانه كبى قادينلرى سكا حلال قيلدي وبنات عمك وعموجكك قيزلريني دخى
وبنات عماتك وعمه لركك قيزلرنى دخى وبنات خالك وبنات خالاتك وداييكك
قيزلرين وداييه لركك قيزلرين دخى اللاتي هاجرن معك شول قادينلركه سنكله هجرت
ايتمشلردر بلنمك كركدركه احلالك قيدا ولنمسى مهر مؤجل ومعجل ايله ومملوكه نك
قيدا ولنمسى حضرتك سبيى ايله وخصمدرينك قيدا ولنملرى بلسنخدة هجرت ايتمكله
بيان افضليت ايچوندر ومحتملدركه صونكيلرك هجرتله قيدا ولنمكى
حضرتك حقنده خاص اولمش اوله وبو احتمالك حضرتك عمسى قيزى ام هانى
سوزي تاييد ايدركه ديدى حضرت صلى الله عليه وسلم بنى ايولنمك
ايستدى بن اكا عذر كتوردم كه بن كوچك اوشاقلر اناسى يم حضرت عزتدن قبول
بعدم حق جل وعلا بو آيتى منزل قيلدي انذنصكره اوندن بن حلال اولمز اولدم
زيرا كندو سيله هجرت ايتمامشدم وامراة مؤمنة دخى ايمانه كلمش بر خاتون
سكا حلال ايندك ان وهبت نفسها للنبي كند وجانني پيغمبره مهرسز باغشلديسه
ان اراد النبي ان يستنكحها اكر پيغمبر ايستديكيم انى مهرسز قبول ايدم
خالصة لك سكا هبه اولندي برهبه خالصه من دون المؤمنين
اهل ايماندن غيرى يعنى محمد المصطفانك خصايصندندر هبه مجرده
مهرسز نكاح ايتمك غيرى كيمسه يه دكل قد علمنا ما فرضنا عليهم في ازواجهم
تحقيقا بز بيلدك اول نسنه يي كه امت اوزره قادينلرى خصوصنده فرض
قيلدق وجوب مهردن وشرايط عقددن وعدلرندن وما ملكت ايمانهم دخى ملك تصرف
اولنوقلوبى جاريه لرك خصوصنده اوزلرنه ايندوكمز توسعه
بيلدك كه بر معين عدد تعيين ايتمدك وسكا هبه مجرده ايله
قادينلرى انكاحن حلال قيلدق لكيلا يكون عليك حرج تا كه اوزركه
بر دارلق اولميه وكان الله غفورا وايزد ذو الجلال هميشه مغفرت
ايديجيدي اول شيء كه اندن احتراز ايتمك دشواردر رحيما وقوللرنه غايتله
مرحمت ايديجيدي كه حرج كمان اولنه جق يرده اوزلرنه توسعه
ايتدي ترجي من تشاء منهن كندو قادينلرك ايستدوككى سندن دور
قيلورسن وتؤوي اليك من تشاء وانلردن حكوت يير ويرورسن ومن
ابتغيت ممن عزلت دخى طلاق رجعيله تطليق ايتدوك خاتونلردن طلب
ايتدوككى باز كتورسن فلا جناح عليك پس انده اوزركه بر كناه يوقدر

ذلك بو ایشی سنك خواهشكه تفویض ایتمك ادنی ان تقر اعینهن كوزلری
روشن اولمغه یقینركدر و لا یحزن و یقینركدر كه غمناك اولمیه لر و یرضین
بما آتیتهن كلهن دخی انلرم ویردككك نسنه ایله قولری خشنود اوله لر
یعنی كه بو فعالی سن خدانك فرمانیله ایدرسن ملول اولمزلر و فهم ایتكه
مطیع و منقاد اولورلر و الله یعلم ما فی قلوبكم و ایزد جل جلاله كوكللركوزده
اولان نسنه یی بیلور دیش قلوبكوزده اولان شیلك نحیقته سعی ایدك
وكان الله علیما حلیما و تنكری تعالی سینه لرده اولان امورده دانا ایدی
حلمی غایتده یتشمش كه مجرملرك عقوبتنی تعجیل ایتمز لا یحل لك النساء
من بعد قادیلر سكا حلال اولمزلر عقد نكاحكده اولان طقوز قادیدنصكره
ولا ان تبدل بهن من ازواج ونه سكا حلال اولوركه بونلری بیرینه اصلا
قادیلر دكشدرم سن كه بیرسنی تطلیق ایدوب بیرینه اوزكه سن آله سن
ولو اعجبك حسنهن واكر كوزللكلری سكا خوش كلدی الا ما ملكت یمینك
مكر صاغ الك ایلدوغی نسنه لر یعنی بو طقوز قادیدنصكره سكا قادیلر
بر وجهله حلال اولماز الا ملكت طریقیله تحت تصرفكده اولان قادیلر
كه انلر سكا مباحدرلر وكان الله علی كل شیء رقیبا و حق جل
وعلا هر نسنه اوزره نكهبان ایدی پس ایشكوزده تحفظ ایدوب سیزم
حلال قیلنان نسنه دن اوزكه بر شبهه یه تطاول ایتمك كنوز دیلر كیم
حضرت عمر رضی الله عنه سرور كائناته دیدی یا رسول الله اوزكه صالح
و طالح كیرر امهات المؤمنینه حجاب دوتمسنه فرمان ایتسه یدك یخشی
اولوردی درعقب حق جل و علا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی یا ایها الذین
آمنوا لا تدخلوا بیوت النبی الا ان یؤذن لكم الی طعام ای ایمانه كلنلر
پیغمبرك ایولرنه بر وقتده كیرمك اول وقت كه یمك یمسنه دعوة اولنوب
دخوله سیزه اذن ویریله غیر ناظرین اناه اول حالده كه یمك وقتن
انتظار ایتمیه سیز بو خطاب بر جماعته ایدیكیم دائما بو ایدی كه حضرتك
یمكی وقتنی انتظار ایدوب محلی كلمجك كلوب اوتوررلردی حق تعالی
بو ایتده انلری بو فعلدن نهی ایتدی ولكن اذا دعیتم فادخلوا ولیكن دعوت
اولندوغكوزده كیرك فاذا طعمتم فانتشروا پس چون كیم طعامی یبر سیز
پراكنده اولك ولا مستأنسین لحدیث دخی انده مكث ایتمك اولخالده
كه بیركوز بیركوزك سوزیله ارام ایتمش اوله ان ذلكم تحقیقا كه اول آرام

ایدوب

ایدوب دوروغكوز كان یؤذی النبی حضرت پیغمبری اینجدردی زیرا
اوزدنه واهلی اوزرم منزلی دار اولوب ما لا یعنی ایشه مشغول اولمق
اقتضا ایدردی فیستحیی منكم پس سیزدن اوتانوردی كه سیزه سویلیه
چیقك كیدك والله لا یستحیی من الحق و ایزد متعال دوغرو سوزی بر
سویلمكدن اوتانمز واذا سألتموهن متاعا دخی چون انلردن بر نفع ایدجك
نسنه طلب ایدرسیز فاسئلوهن من وراء حجاب پرده اردندن اول
متاعی انلردن ایستك ذلكم اول پس پردن ایستمك اطهر لقلوبكم
وقلوبهن كوكللركوزه و كوكللرینه پاكیزه ترددن خواطر شیطانیه دن
وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله دخی سیزه صحیح و جائز دكلدر كه
خدانك رسولنی رنجیده ایدم سیز یعنی بو ایش ایشلمك كه انك سببیله
خاطر شریفنه بر كدر حاصل اولور كنوردیلر كه سادات قریشدن بر كمسه
دیدی پیغمبر متوفی اولورسه بن حضرت عائشه نكاحله الوردم حق جل
وعلا بو كلامی منزل قیلدی ولا ان تنكحوا ازواجه من بعده ابدا ان
دخی سیزه صحیح و جائز دكلدر كه حضرتك قادیلرینی موتندنصكره یا مفارقتدن
صكره هر كس آلوب اله سیز ان ذلكم كان عند الله عظیما تحقیقا كه
حضرت ایذا ایتمك و قادیلرین نكاحله المق خدای ذو الجلال قتنده بر
اولو كناه ایدی ان تبدوا شیئا اكر بر نسنه یی اشكارا ایدرسیز یعنی اكر
امهات مؤمنینك نكاحینی دیل ایله سویلرسیز او تخفوه یا انی كوكللر كزده
كیزلی قیلارسیز فان الله كان بكل شیء علیما بی شبهه كیم حق جل و علا
هر نسنه یی دانا ایدی پس مخفی قیلدوغكوز اشیایی بخشی بیلور مرویدر
كه حجاب ایتی نازل اولدوقدنصكره ازواج طاهراتك پدرلری و اوغوللری
و ذی رحم اولان اقاربلری دیدیلر یا رسول الله بز دخی انلرله پس پرده دن
سویلشه لم بو آیت نازل اولدی لا جناح علیهن فی آبائهن ولا ابنائهن
ولا اخوانهن ولا ابناء اخوانهن ولا ابناء اخواتهن ولا نسائهن
ولا ما ملكت ایمانهن خاتونلر اوزرم بر كناه مترتب اولماز بو مذكور اولان
كمسه لره كوروندوكلرندن واتقین الله وای خاتونلر خدادن خوف ایدوب مأمور
اولدوغكوز شیء یرینه كتورك ان الله كان علی كل شیء شهیدا تحقیقا
كه حق سبحانه و تعالی هر نسنه اوزرینه كواه ایدی بیر كیزلی شیء اوزرینه
مخفی اولماز ان الله وملائكته یصلون علی النبی تحقیقا كیم

خداعز وجل فرشته لری پیغمبرك شرفنی اظهار ایتمکیچون وشانن
تعظیم ایتمکیچون اعتنا ایدرلر یا ایها الذین امنوا صلوا علیه
ای ایمانه کلنلر سز دخی اکا زیاده اعتنا ایدوب سویلك اللهم
صل علی محمد وسلموا تسلیما دخی سویلك السلام علیك ایها النبی
و بو آیت دلالت ایدر که حضرت اوزره صلوات کتورمك فی الجمله واجبدر
بو معنا ایله که هر ذکر اولنجه اوزرنه صلوات ویرمك واجب دکلدر
دخی بر کره کتورمك کافی دکلدر لکن قول مؤید ومقبول بودر که هر ذکر
اولندوغی محلده اوزرنه صلوات کتورمك واجبدر ان الذین یؤذون
الله ورسوله تحقیقا شول کمسه لر که خدایی و رسولنی اینجیدرلر
یعنی بر اشه مرتکب اولورلر که خدا ورسولی انی سیومز لعنهم الله فی الدنیا
والاخرة تنکری تعالی انلری ایکی جهانده رحمتندن دور قیلدی واعد
لهم عذابا مهینا وانلر ایچون بر خوار ایدیجی اشکنجه اماده قیلدی و
الذین یؤذون المؤمنین والمؤمنات دخی شول کمسه لر که مؤمن اولان
کشیلری واهل ایمان اولان قادینلری اینجیدرلر بغیر ما اکتسبوا قزانمدوقلری
شیئله یعنی بر ایش ایشلمدیلر که انك سببیله اینجمکه مستحق اوله لر فقد
احتملوا بهتانا واثما مبینا بی شبهه کیم ایذا ایدنلر بر بیوك بلادن وبر اشکارا کنا
کوتورمش اولدیلر یا ایها النبی ای خدادن خبر کتورن وجود شریف قل لازواجك
وبناتك ونساء المؤمنین قادینلرکه و قیزلرکه واهل ایمانك قادینلرینه
سویله یدنین علیهن من جلابیبهن کوده لری اوزره چارشفلرندن یقلشدرسونلر
یعنی بر مقتضی ایچون چیقدقلرنده یوزلرین وابدانلرین چارشفلریله اورتسونلر
ذلك اول ارتنوب کیتمك ادنی ان یعرفن خلایقلردن و بغایادن تمییز اولنملرینه
یقینر کدر فلا یؤذین پس اهل فسقك تعرضی سببیله رنجیده قیلنمازلر وکان
الله غفورا رحیما وایزد ذو الالطاف بخشش کناهلرین عاینده یارلغیو
کندولرین انواع لطفله اسرکیجیدر لئن لم ینته المنافقون قسم
اولسونکه اهل نفاق نفاقلرندن وازکچمزلرسه والذین فی قلوبهم مرض دخی شول
کمسه لرکه کوکلرنده ضعف ایمان وفسق وار فسقلرندن منتهی اولمزلرسه والمرجفون
فی المدینة دخی مدینه شهرنده اسلامك لشکرلرندن یمان خبرلر پیدا
ایدنلر اندن فراغت ایتمزلرسه لنغرینك بهم البته قتاللرینه و وطنلرندن
سورملرینه سکا امر ایدرز ثم لا یجاورونك فیها اندنصکره مدینه ده

سکا قونشی اولمزلر الا قلیلا مگر بر از مدت ملعونین رحمتدن دور اولدقلری حالده
اینما ثقفوا اخذوا قنقی یرده که بولنورلرسه طوتلورلر وقتلوا تقتیلا و بر شدتلو
اولدرمك اولدرلورلر سنة الله فی الذین خلوا من قبل کچمش امتلرده
بوندن اسبق تنکری تعالی نك طریقی که پیغمبرلره نفاق ایدنلر بولندوقلری
یرده قتل اولنورلر ولن تجد لسنة الله تبدیلا وخدانك طریقنه هرکز
بر دکشدرمك بوله مزسن یسئلك الناس عن الساعة خلق تعنت وامتحان
یوزندن قیامتك وقتنی سندن صورارلر قل انما علمها عند الله سویله قیامت
وقتنك بلکیسی خدا قتنده مخصوصدر اکا نه ملك مقرب ونه نبی مرسل مطلع اولور
وما یدریك دخی قنغی شی ساعتك وقتنی سکا بیلدردی یعنی مطلقا انی بیلمزسن
لعل الساعة تکون قریبا شاید قیامت بر یقین شی اوله ان الله لعن الکافرین تحقیقا
کیم تنکری تعالی کافرلری رحمتندن دور قیلدی واعد لهم سعیرا وانلره بر علولو
آتش اماده قیلدی خالدین فیها ایچنده اقامتی علی الدوام تقدیر ایتمشلر ابدا
همیشه لا یجدون ولیا بر دوست بولمزلرکه کندولرین دوزخدن چیقره
ولا نصیرا ونه بر یاردمجی که عذابی کندولردن دفع ایلیه یوم تقلب وجوههم
فی النار مذکور قیل اول کونی که یوزلری جهنمده دونمش قیلنور یقولون
یا لیتنا اطعنا الله دیرلر ای کاشکی خدانك فرمانینه منقاد اولسیدك
واطعنا الرسولا دخی پیغمبرك فرمانینه اطاعت ایتسیدك تاکه بو عذابه
مبتلا اولمیدق وقالوا ربنا انا اطعنا سادتنا وکبراءنا ودخی کفار اصاغریسی دیدیلر
ای پروردکارمز علی التحقیق بز اغالرمزه و بیوکلرمزه اطاعت ایتدك فاضلونا
السبیلا پس دوغرو یوله کیتمکدن بزی آزدردیلر ربنا اتهم ضعفین من
العذاب ای خداوندمز انلره اشکنجه دن ایکی قات ویر والعنهم لعنا کبیرا
وانلره لعنت ایت بر بیوك لعنت یا ایها الذین امنوا ای ایمانه کلن کمسنه لر
لا تکونوا کالذین اذوا موسی حضرت موسایی اینجیدنلر کبی اولمك فبراه الله مما
قالوا اندنصکره تنکری تعالی دیدوکلری سوزدن انی منزه قیلدی قجن قارون
زنا فعلیله کندوسن تهمت ایلدی نته که بیان کچدی وکان عند الله وجیها
وحضرت موسی خدا قتنده جاه وقبول صاحبیدی یا ایها الذین امنوا اتقوا الله
ای اهل ایمان اولانلر تنکری تعالی دن خوف ایدن نامشروع اشیایی ارتکاب ایتمکدن
وقولوا قولا سدیدا و بر دوغرو ومحکم سوز سویلك اهل ایمان حقنده یعنی بر سوزکه
صدقی سزده محقق اولمامشدر انی سویلمك یصلح لکم اعمالکم سزیچون ایشلرکوزی

يحتني ميتلر ويغفر لكم ذنوبكم دخى سزلكچون كناهلريكزى يارلغار ومن يطع الله
ورسوله وهركيم خدايه ورسولنه اوامر ونواهيده اطاعت ايدر فقد فاز
فوزا عظيما بي شبهه كيم اول كمسنه ايكي جهانك خيراتنه نائل اولوب براولو
قورتلمق قورتلدى انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال تحقيقا
بز حدود شرعيه يي كوكلره ويرا وزره عرض ايتدك فابين ان يحملنها بس انلر
بو عظيم هيكل ايله اني كوتورمكدن ممتنع اولديلر وحملها الانسان وادم اوغلى بو ذبو يكلكله
اني كوتوردى انه كان ظلوما تحقيقا كه انسانكه اكا ايفا ايتمدوانك حقوقنى كوزتمدى
جهولا امانتك عاقبتنى هيچ بيلمز ايدى حاصل كلام بوكه امانتك شانى اودنكلو عظيمدر
كه معتبر بولان اجرام عظامك شعورى وادراكي اولوبدا ونظرينه انك كوتورمسى عرض
اولنسيدى البته اني قبول ايتمزلردى وانسان بو ضعفله اني كوتوردى بس لاجرم انك حقوقنى
يرينه كتوردن انسان كامل شرف دارينه نائل اولور ليعذب الله المنافقين والمنافقات
جمله تعليقيه نتيجه اولدىغى جهتدن يعنى نوع انسان امانتى قبول ايدوب كوتوردى تاكه اول كوتورمكك
نتيجه سى بوا ولكه تنكرى تعالى وتقدس منافق اولان كشيلره ومنافق اولان قاريلره معذب ايده والمشركين والمشركات ومشرك
قاريلرى دخى ويتوب الله على المؤمنين والمؤمنات وتاكه خدا عز وجل
مؤمن اولان كشيلر اوزره ومؤمن اولان قاريلر اوزره توبه ايده وكان الله غفورا
رحيما وحق جل وعلا بو ايكي جليل القدر نعتله منعوت ايديكه انلرك قصورينى
عفو ايدوب طاعتلري اوزره كندولرينه مثابت قيلدى

سورة سبا مكية وهي خمس وأربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله قو مدح وثنا خدايه مخصوصدر الذي له ما في السموات وما في
الارض شول خدا كوكلرده ويرده اولان اشيا كندونك مخلوق ومملوكدر بس ذاتنده اولان
كمال قدرتدن اوترى وايتدوكى احسان سببيله دنياده محمود كندويه بالكز مخصوص
اولدى وله الحمد في الآخرة واول جهانده حمد كندويه در زيرا آخرتده اولان نعم كمال
قدرتندن بيدا اولمشدر وهو الحكيم الخبير وكندو دريكي جهانك امورين احكام ايدن
اشيانك بواطننه دانا اولان يعلم ما يلج في الارض زمينه ايچنده نفوذ ايدن يغمور كصوى
كبي نسنه يي بيلور وما يخرج منها وانندن چيقان نباتات كبي شى دخى وما ينزل من السماء
وكوكدن ايندن ملائكه وكتب ومقادير كبي اشياى دخى وما يعرج فيها وانك ايچنده
چيقان ملائكه واعمال صالحه كبي نسنه لرى دخى وهو الرحيم الغفور وكندو دخى شكرنده
تقصير ايدنلره يا سرگوب كناهلرين مغفرت ايدن وقال الذين كفروا وبى دين اولانلر انكار

ظريقيله ديديلر لا تأتينا الساعة قيامت بزم كلمز قل بلى وربي لتأتينكم عالم الغيب
سويله بلى كيزلى اشيايي بيلن بروردكارمه قسم كه البته قيامت سزه كلور لا يعزب
عنه مثقال ذرة بنم بروردكارمك علمندن بر كوچك قريچه وزنى قدر نسنه غائب
اولمز في السموات كوكلرده ولا في الارض ونه يرده ولا اصغر من ذلك ولا اكبر ونه بر مثقال
ذره دن كوچك وانندن بيوك برنسنه الا في كتاب مبين الا كه بر روشن كتابده مثبتدر
يعنى مثل اشيا لوح محفوظده مثبتدر ليجزي الذين آمنوا وعملوا الصالحات
تاكه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشليانلره مكافات ايده اولئك لهم مغفرة
اول كروه كندولر ايچون كناهلرك غفرانى واردر ورزق كريم وتعبسز براولو روزى
دخى والذين سعوا في آياتنا وشول كمسنه لر كه آيتلرمك حقنده ابطال وخلقى
انلردن تنفير ايتمكه چالشديلر معاجزين زعم فاسدلريله ايلرو كيتمشلر تاكه
عذابمزدن خلاص اوله لر اولئك لهم عذاب من رجز اليم اول كروه كندولر ايچون
شدتلو عذابدن بر درد ناك اشكنجه اولور ويرى الذين اوتوا العلم دخى اهل كتابدن
دانشى ويرلان كمسنه لر بيلورلركه الذي انزل اليك من ربك هو الحق بروردكاردن
سكا ايندرلن شى كندو در درست اولان ويهدي الى صراط العزيز الحميد دخى
يول كوسترور هر نسنه اوزره غلبه ايدن جميع اوكمكلره مستحق اولان خدانك
طريقنه وقال الذين كفروا وبى دين اولانلر بريبرينه سويلديلر هل ندلكم على
رجل سزه دلالت ايتميه لم بر كشى اوزره كه ينبئكم سزه خبر ايدر يعنى استهزاء
يوزندن بيرى بيرنه سويلرسزه دلالت ايتميه لم مى محمد المصطفى اوزره كه اعجب
عجائبدن سزه خبر ايدوب ديركه اذا مزقتم قچن پاره پاره قيلنورسز كل ممزق
هر پاره لنمق انكم لفي خلق جديد على التحقيق سز يكى يارادلشده اولورسز افترى
على الله كذبا آيا ديدوكى جهتدن تنكرى تعالى اوزره كذب ونفسندن بريلان بيدا ايدو
سويلدى ام به جنة يا انكله بر ديوانه لك واركه بيلمدوكى سوزى سويلر
بو ديدوكلرى سوزلريرى واقع دكلدر بل الذين لا يؤمنون بالآخرة بلكه دون
جزايه ايمان كتورميانلر في العذاب والضلال البعيد اوبر جهانك اشكنجه سنده
واوزاق كمراهلكده اولمشلردر أفلم يروا الى ما بين ايديهم وما خلفهم آيا كافرلر كورمديلر
بقمديلرمى ايلرولرنده اولان شيئه وارتلرنده اولان شيئه من السماء والارض كوكدن ويردن ان نشأ نخسف
بهم الارض ايسترسك بيزى كندولرله يوتدرنا او نسقط عليهم كسفا من السماء
يا كوكدن اوزرلرينه پاره لر صالورز آيا بمزه تكذيب ايدوكلرى جهلدن ان في ذلك
تحقيقا كه كوكلر ويرك احوالنى تأمل ايتمكده لآية لكل عبد منيب بر اولودلالت

وعبوت وار هر هنره يه كه حقله پروردكارلرنه رجوع ايمشدر وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ
مِنَّا فَضْلًا دخي على التحقيق حضرت داووده سائر خلقدن اوزره بزم احسانمزدن
ارتقلك ويردك يعني نبوتي و زبوري و پادشاهلكي و صوت حسني وغيرلرين كندويه
ويروب ديدك يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ اي طاغلر حضرت داود ايله تسبيحده ترجيع ايت
وَالطَّيْرَ واي قوشلر سيز دخي بيله‌جه ترجيع ايدك كتوردیلر كه چون حضرت داود
تسبيح ايدردي طاغلر صدا ايله آكا مدد ايدرلردي و قوشلر باشي اوستنه صف
باغليوب انواع الحان ايله آكا ياردم ايدرلردي و نغمه‌لرنك تأثيرندن جوق وجودنك
قالبي تهي قيلدي منقولدر كه بر فرشته حضرت داودك زيارتنه كلوب
كورشدوكدنصكره ديدي يا رسول الله سن خدانك پيغمبري و خليفه‌سي سن
اولدر كه طعامكي كندو كسبكدن بيدايدوب يه سن حضرت داود خدادن
بر صنعت اوكرنمكين ايستدي حق جل وعلا آكا دميره ايشلمسين فرمان ايتدي و اني اوددن
اسان ايتدي نتكه بيوردي وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ و دموري آكا آتشسز ملايم قيلدق بر مرتبه
كه اني موم كبي استعمال ايدردي و آكا فرمان ايتدك كه أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ متسع
زرهلر ايشله وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ و طوقومقده اولچكه محافظه ايت يعني آكا
فرمان ايتدك كه طوقودغك محل‌لرنك حلقه‌لرين برابر قيل تا كه متناسب و موزون اوله
وَاعْمَلُوا صَالِحًا دخي داوده و اهلنه امر ايتدك كه كوزل عمل ايشلك إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ تحقيق بن ايشلدكلكز اشيايه بينا بر بصيرم اولنلرم كوره جزا كوزي سيزه ويرورم
وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ دخي حضرت سليمانه يلي مسخر قيلدق كه غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا
شَهْرٌ اول حالده كه صباح وقتنده كيتمسي بر ايلك مسافه‌در و اخشام وقتنده
دونمسي بر ايلك مسافه‌در وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ و آكا اريمش باقرك كوزين معدننده
اقندردك كه بكارك صوي كبي اندن باقر قيناردي و اوچ كون اقيمنده صنع اشهر
ايتدي وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ دخي آكا مسخر قيلدق پريلردن شول
كيمسه‌يي كه پروردكارينك فرماني ايله حضرت سليمانك او كنده ايشلر وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا
و هر كيم انلردن امرمزدن ميل ايدوب سليمانه اطاعت ايتمز نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ
اخرتده ياننمش اتشك اشكنجه‌سندن آكا دادندررز يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ پريلر حضرت
سليمانه ايستدوكي نسنه‌يي ايشلرلر مِنْ مَحَارِيبَ محصن كوشكلردن و مسجدلردن
من المردن وَتَمَاثِيلَ و صورتلردن يعني آكا ملائكه‌نك و پيغمبرلرك صورتلرين عبادت
ايدن وكلرده هيئت اوزره يپارلردي تا كه خلق انلري كوروب عبادتي اولهيئتله
ايده‌لر مرويدر كه تختي الترده ايكي ارسلان تبلغي ياپشلردي و اوستنده ايكي كركس كه

كه حضرت سليمان تختنه چيقمغه مراد ايدردي ايكي ارسلان بازولرين دوشيوب
حضرت سليمان اوزرلرنه باصوب تختنه چيقردي و ايكي كركس قنادلرين يايوب باشي
اوزره چتر قيلارردي وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ و بيوك حوضلر كبي لكنه‌لردن وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ
و اوجاقلر اوزره ثابت اولمش قزانلردن يعني بو ايكي نوعدن دخي ايستدوكني آكا يپارلردي
اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا دخي انلره سويلنلدي اي ال داود بو كونه نعمتلره شكر
ايتمك ايچون اولك ايشلك وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ و قوللرمدن چوق شكر
ايدن آزدر شكور اول كيمسنه‌يه ديرلر اكثر اوقاتن كوكليله و لساني ايله و جوارح
حياله مراسم شكر ادا ايدر و مع ذا شكرك حقني ايفا ايتمز زيرا شكر ايتمكه موفق اولمق
بر شكر دخي استر و هلم جرا و بو سببدن ديديلر الشَّكُورُ مَنْ يَرَى عَجْزَهُ عَنِ الشُّكْرِ
كتورديلر كه حضرت داود عليه السلام بيت المقدسك بناسنه شروع ايلدي تمام
اولمدن علامات موت كندويه نمايان اولوب حضرت سليمانه اتمامني صمارلش ايلدي حضرت
سليمانه انك بناسنه لجنه‌يي استعمال ايتدي هنوز كماله ايرشمدن اعلام اولندي كه مدت
عمري منتهاسنه ايرمشدي ايستديكيم موتني جنه‌دن مخفي قيلوب مسجدك بناسنه كندولرين مشغول
قيله‌لر انلره فرمان ايتديكيم صرچه‌دن قپوسيز بر قبه اوزرنه يابه‌لر هانلر فرمانه امتثال
ايدوب اني ياپديلر حضرت سليمان انك ايچنده دكنكه دياتوب نمازه دوردي و اول
هيئت اوزره دوحي اعلاء عليينه عروج ايدوب هيكلي دورمش قالدي تا كيوه دكنكي
بيوب كندوسي دوشدي پس اول قبه‌يي اچوب بيلمك ايستديلر كه كيجيمني نه زمان
واقع اولدي كيوه‌يي دكنكه اوزره بر كون و بر كيجه قويوب بدني يدي اندنصكره انك
اوزره حساب ايدوب كورديلر كه اولدكي كوندن او كونه دك تقريبا بر ييل كچمشدي
و اول وقت جمله ديولر اثنده‌ن محجوب فرار ايتديلر و ظاهر اولديلر كيم كندولر غيبي
بلمزنه حق تعالى بيوردي فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ پس اول وقت كه حضرت سليمان
اوزره اولمي مقضي ايتدك مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ جنه‌يه اولمي اوزره بر كيمسه دلالت
ايتمدي إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ الا غ بيمه‌سن اعتياد ايدن حيوان تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ انك دكنكني
ييدوكي حالده فَلَمَّا خَرَّ پس اول وقت كه حضرت سليمان دوشدي تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ پريلر
كندولره ايش مبهم ايكن بلديلر كيم أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ على التحقيق كندولر
مخفي اولان اشيايي بيلسيدلرنه كه زعم ايدرلردي مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ
خوار ايدجي اشكنجه‌ده دورمزلردي لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ تحقيقا كه سبا
بن يشجب بن يعرب بن قحطانك اولادنه كندو مسكنلرنده خدانك قدرتنه دلالت ايدر
بر اولو علامت وار ايدي كتورديلر كه يمن اقليمنده دوشمش مأرب نام بر موضعده ايكي

طاغ ادابی سبا اولادینک منزللریدی اول ایکی طاغک جانبینی که اوتز
سکز فرسنخدر دیوقادودنا شاغیه دک باغلر ایدی بیری بیرینه یوللر چاتلمش ایدی
کدرکویا هر طرف بر باغدر و انواع میوه لره مشتمل ایدی نته که حق تعالی بیوردی
جَنَّتَانِ انلرک مسکننده دوشن علامت ایکی باغدر عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ منزللرینک
صاغنده و صولندن كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ انلره مرسل اولان پیغمبر کندولره
دیدی ربکوزک رزقندن ییک وَاشْكُرُوا لَهُ و اکا شکر ایدک بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ
وَرَبٌّ غَفُورٌ بو شهر که رزقکوز انجنده حاصل اولور بر پاکیزه شهردر و سزه
روزی ویرن خدا چوق مغفرت ایدیجی خدادر فَأَعْرَضُوا بو کلامدن صکره پیغمبرلرک
سوزلک قبول ایتمیوب شکر کتورمکدن یوز چویردیلر اخبارده کلمشدر که انلره اون
اوج پیغمبر کلوب کندولرین طریق حقه دعوت ایدوب قوللرین تکذیب ایتدیلر
و انلره اخر کلان پیغمبر حضرت عیسی علیه السلامک رفعندن صکره ایدی و بو ایتدوکلری
تکذیب مقابله سنده حق جل و علا اوزلرینه بر شدتلو سیل کوندروب منزللرین
و باغلرین ویرانه قیلدی نته که بیوردی فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ پس اوزلرینه
شدتلو یغمورک سیلنی کوندردک وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ و انلره ایکی
باغلری یرینه ایکی باغ بدل قیلدق ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ اجی میوه لرک ایه لری وَأَثْلٍ
و یلغون اغجی ایه لری وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ و کنار معقولرسندن براز نسنه
ایه لری ذَٰلِكَ اول نازنین باغلرین یرینه بو کونه بیحاصل باغلر ویرمکمز جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا
انلرم مکافات ایتدک ایتدوکلری کفر سببیله وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ و بو کونه ایشله
برکیمسه یه مکافات ایتمزوز الا نعمتی غایتله انکار ایدن شخصه کتوردیلر که بقای
قوم سبا پیغمبرلرن کلوب دیدیلر پروردکاریمزی بیلدک شمدنصکره بزه بر احسان
ایدرسه بر کونز شکر قیام ایدوب عبادتنی یرینه کتوردوز که هیچ بر قوم
ایتمشدر حق جل و علا بردخی انلر اوزره نعمتلری کشاده قیلدی نته که بیوردی
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا و اهل سبا ارسنده و انجنده
برکت صالدوغمز کویلرک ارسنده قیلدق قُرًى ظَاهِرَةً بیری بیرینه کورنور متصل
کویلر وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ و انجلرنده خلقک کیتمسنی تقدیر ایتدک که انلرده
کیدن مسافرلر کوینده قیلوله ایدر و برکوینده یاتردی دخی انلره دیدک سِيرُوا فِيهَا
لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ اول کویلرده یوردک کیجه لر و کوندوزلر دوشمندن و
سباعدن امین اولدوغکوز حالده پس بو کویلری حق جل و علا ابادان ایتدی
بقیه قوم سبا یمندن شامه تجارت ایچون وارمغه باشلدیلر چاشتی بر کویده

ایدوب

ایدوب کیدرلردی دولتمندلری بطر اولوب بو وجهله که نیچون فقرا ایله بزم ارامزده
برفرق اولمیه بو یولده مفلس ایله توانکر و پیاده ایله اتلو برابر کیدر فَقَالُوا پس انلرک
اغنیاسی دیدی رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا ای پروردکارمز سفرمزک قوناقلری ارسنده
براوزاقلک قیل یعنی منزللری ارسنده بیابانلر پیدا ایله تا که خلق زاد و راحله سیز
انجنده سفر ایتمیه لر وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ و بو دعا ایله کندو جانلرینه ستم ایتدیلر زیرا
دعالرین قبول ایدوب اول کویلری ویرانه قیلدق فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ پس کندولرین سوزلر
قیلدق که خلق احواللرندن تعجب ایدوب سویلشورلرکیم اول قوم نه کونه ادم ایدیلر
که اباداندکدن ملال ایدوب خرابلک ایستدیلر وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ و انلری پراکنده
قیلدق هر پراکنده قیلدق هر پراکندهلک که کندولردن غسان قبیله سی شام زمیننده
کیتدی و قضاعه مکه یه و اسد بحرینه و انمار یثربه و جذام تهامه یه و ازد عمانه دوکولدیلر
ضرب مثل اولدیلر که بر جماعت پراکنده اولیجق تفرقوا ایادی سبا حقلرینده دیرلر
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ تحقیقا که مذکور اولان احوالده و وقایعه اولونشانلر وار لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ هر شخصه که معاصی ایشلمسندن چوق صبر ایدوب نعمتلر اوزره زیاده شکر
ایده وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ دخی علی التحقیق کیم شیطان شقی کندو
کمانی ادم اوغللری اوزره کرچکلشدردی یعنی ابلیس کمان ایتدیکیم ادم اوغللرینک
وجودنده اولان شهوات سببیله کندولرین کمراه ایدرم بیلورز اول ایتدوکی کمان ارباب
غوایت حقنده درست چیقدی فَاتَّبَعُوهُ پس شرکه و معصیته اکا پیروک ایتدیلر
إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مکر اهل ایماندن بر کروه که اکا اتباع ایتمدیلر وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ
مِنْ سُلْطَانٍ و ابلیسه ادم اوغللری اوزره وسوسه و اغوا ایله هیچ بر تسلطی یوق ایدی
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ الا تمیز اولنق ایچون شول کیمسه که
آخرتک اولمسنه تصدیق کتورور شول کیمسه دن که کندوسی انک اولمسنده بر شکده در
وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ و خداوندک هر نسنه اوزره نکهباندر قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ اهل شرکه سویله یا محمد چیغرک شول کمسه لری که تنکریدن اوزکه انلری معبود
کمان ایتدوککوز یعنی سویله ای کفار ایتدوککوز دعوی صحیح ایسه معبودلرکزی جلب نفع ایچون
یا دفع ضرر ایچون چیغرک شاید سیزه اجابت ایدهلر بعده اشعار ایتمک ایچون
کیم جواب بر متعین نسنه دکه مکابره قبول ایتمز انلرک طرفندن جواب ویروب بیوردی
لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ یولکدن و بدلکدن بر کوجک قریچه وزنی قدر نسنه یه مالک
دکلدرلر فِي السَّمَاوَاتِ کوکلرده وَلَا فِي الْأَرْضِ و نه یرده وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ
دخی کوکلرده و یرلرده بر مشترکی انلره هیچ براورتاقلق یوقدر وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ دخی

خدایه انلرده اصلا بر یاردمجی یوقدر وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ و دیلمک
ایتمک خدانک قتنده فایده ویرمز إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ مکر اول کیمسه یه که شفاعت
ایتمکه کندویه دستور ویردی حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ کلام سابقدن مفهوم
غایتدر یعنی شفاعت ایدنلر و مشفوع لر اولانلر مقام خوفده انتظار و توقف
ایدوب اول وقته دک که شفاعت ایدنلرک کوکللرندن خوف قورقو کشف و زائل اولجق قَالُوا مَاذَا
قَالَ رَبُّكُمْ یعنی برنر سویلر پروردکارکوز نه دیدی قَالُوا الْحَقَّ دیدیلر درست اولان سوزی
سویلیوب بیوردی اهل ایمان ایچون شفاعت اولنسون نه اهل شرک ایچون وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ و کندودر بو ایکی عظمتلو صفتله متصف اولان پس اذنی اولمینجه نه نبی
مرسل و نه ملک مقرب شفاعت ایتمکه قادر اولور قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ سویله کیمدر سزه کوکلردن و یردن روزی ویرور قُلِ اللَّهُ سویله رزق ویرن
ایزد ذو الجلالدر چون اول سؤاله بونلر تغییری بر جوابلری یوقدر حق جل و علا
حبیبنه فرمان ایتدیکیم انی جواب ویر وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ دخی انلره سویله علی التحقیق بز یا سز بر هدایت اوزره یوز یا بر اشکار کمراه
لکن بو ابهام خصمه بحثده مجارات ایتمک مقوله سندندر زیرا معلومدر کیم اهل
اهل توحید هدایت اوزره درلر و اهل شرک ضلالتده قُلْ لَا تُسْأَلُونَ
عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ سویله ایتدوکمز کناهدن اوتری صورلمزسز
قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا سویله پروردکارمز ارامزده قیامت کونی جمع ایدر ثُمَّ يَفْتَحُ
بَيْنَنَا صکره ارامزده حقله حکومت ایدوب بزی فصل ایدر که محق اولانلری
جنته داخل قیلاجق و مبطل اولانلری جهنمه وَهُوَ الْفَتَّاحُ و کندودر مشکل قضیه
لرده حکم ایدوب فصل خصومت ایلیان الْعَلِيمُ حکومتده لازم اولان حقی نسنه یی
بیلن قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ سویله بکا کوسترک شول کیمسه لری
که استحقاق عبادتده کندولری خدا ایله اورتاقلر ایتدکوز تا که بقه یم
هنکی صفتله انلری اکا الحاق ایتدوکوز كَلَّا نه ممکندر انلر خدایه اورتاق اوله
بَلْ هُوَ اللَّهُ بلکه کندودر ایزد ذو الجلال الْعَزِيزُ کمال غلبه ایله موصوف اولان
الْحَكِيمُ کمال قدرت و حکمتله معروف اولان وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً دخی سنی کندودرکه
الا بر عام کوندردک لِلنَّاسِ قوم خلق ایچون یعنی سنک متابعتک هر فرد اوزره واجبدر
بَشِيرًا وَنَذِيرًا اهل ایمانه مژده ویریجی و کفاره قورقودیریجی اولدوغک حالده
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ولیکن خلقک چوغی سنک کمالکی بیلمزلر وَيَقُولُونَ
و سندن جهلدن دیرلر مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ بو تبشیر و انذارک موعودی نه زمان کلور

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ اکر سز ای اهل ایمان و پیغمبر کوندوسوزکزده صادق ایدیکوز قُلْ
لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ سویله سزکوز بر کونک وعده سی وار حلولی ایدر لَا تَسْتَأْخِرُونَ
عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ نه اندن بر ساعت کیرو قالورسز
و اندن بر ساعت ایلرو کیدرسز بو کلامده تهدیدک نهایتی وار که محال
اولان طلب تقدیم ممکن اولان طلب تأخر ایله برابر قیلندی وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ دخی مکه کافرلری دیدیلر بز بو قرآنه اصلا ایمان
کتورمزوز وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ و نه ایلروسنده اولان کتب متقدمه یه کتورز دیدیلر
که کفار مکه اهل کتابدن حضرت پیغمبرک احوالنی صوردیلر کندولره خبر ویردیلر
که بزم کتبمزده انک نعتی کورمشوز بو سوزدن غضب ایدوب اول سوزلری دیدیلر
وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ و اکر کورسیدک ای کوریجی اول وقت
که محاسبه ایچون ستمکارلر پروردکارلری قتنده دورمش قیلندیلر يَرْجِعُ
بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ بری برینه سوزی دوندروب محاوره ایدوکلری
حالده يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا زبون قیلنان کیمسه لر دیرلر لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
بیوکلکه طالب اولانلره یعنی توابع رؤسایه دیرلر لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ
سز اولمسیدکوز البته بز اهل ایمان اولوردق وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ جوابده رؤسا
توابعه دیدیلر بز می سزی هدایتدن منع ایتدک هدایت سزه کلدکدن صکره
بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ بلکه سز کناهکارلر ایدکوز وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ دخی توابع اولانلر ارباب ریاسته دیدیلر
بزم مجرملکمز هدایتدن بزی الیقومدی بلکه بزی اندن منع ایدن کیجه و کوندز
بزه ایتدککوز حیله در إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا
اول وقت که بزه فرمان ایدردکوز کیم خدای ذو الجلاله کفر ایده لر و اکا همتالر
قیله لر وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ و پشیمانلکی کیزلی قیلدیلر عذابی
مشاهده ایتدکلرنده وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا و طوقلری کفر
ایدنلرک کردنلرنده قیلدق هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ایشلدوکلری
نسنه نک مکافاتندن اوزکه بر نسنه ایله مکافات اولنمازلر وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ
مِنْ نَذِيرٍ و بر کویه هیچ بر قورقودیریجی پیغمبر کوندرمدک إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا
إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ الا که ارباب نعمتی دیدیلر علی التحقیق بز انکار
کتوریجیلرز شول شیئه که سز انکله مبعوث اولدکوز بو کلام سرور کائناته

برشکلیه درقومندن جکدوکی زحمتلردن جون شهوات نفسانیه ده انهماك ایتمك تکبر
ودنیانك مزخرفاتیله تفاخر ایتمکه واندن بی بهره اولانه استهانت ایتمکه باعث وبانید
ارباب تنعم تکذیبله مخصوص قیلندیلر واول سببدن تکذیبلرنه تهکمی ضم ایتدیلر
نته که حق تعالی بیوردی وقالوا نحن اکثر اموالا واولادا دخی ارباب تنعم پیغمبرلره
دیدیلر بز اموال واوشاقلر جهتندن سیزدن چوقرکز پس ادعا ایتدوککز نسنه
ممکن ایسه اکا بز سزدن احقوز وما نحن بمعذبین وبز اصلا تعذیب
اولنه جق کیمسه لردکلز زیرا تنکری تعالی بزی بو نعمتلرله اکرام ایتمشدر
سندن صکره بزی عذاب ایله خوار وذلیل ایدیجی دکلدر قل ان ربی یبسط الرزق
لمن یشاء ویقدر ایتدوکلری کلامی رد ایدوب سویله تحقیقا بنم پروردکارم استدوکی
کیمسنه یه رزقی کشاده ایدر واستدوکی کیمسنه یه دار قیلار وانکیچون خصایص
وصفا بتم برابر اولانه اشخاص بجنده مختلف اولورلر ولکن اکثر الناس لا
یعلمون ولیکن خلقك چوغی بیلمزلر که حق جل وعلا فاعل مختاردر استدوکی کیبی
رزقی ویرور دیلبس کمان اولنمق کرک که کثرة اموال واولاد شرف وکرامت ایچوندر
بچوق اولور کیم انلرك کثرتی استدراج ایچون اولور که حق تعالی بیوردی وما اموالکم
ولا اولادکم بالتی تقربکم عندنا زلفی وسزك مالکوز وسزك اولادکوز شول نسنه لر دکل که
قتمزده سیزه بر یقیلشد زمك یقلشد وردلر الا من آمن وعمل صالحا مکر انلردن شول قسم که ایمانه
کلوب کوزل عمل ایشلدی فاولئك لهم جزاء الضعف بس اول کروه کندولره قات قات
مکافات اولور بما عملوا ایتدوکلری عمل سببیله وهم فی الغرفات آمنون وکندولر
کوشکلرده مکروه اولان اشیادن امیندرلر والذین یسعون فی آیاتنا وشول کیمسه لرکه
آیاتمزده طعن ایتمکه سعی ایدرلر معاجزین اول حالده کی کمان ایتمشلرکیم عقوبتمزدن کیجرلر
اولئك فی العذاب محضرون اول کروه دوزخك عذابنه احضار اولنورلر قل ان
ربی یبسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر سویله تحقیقا کیم پروردکارم قوللرندن
استدوکی کیمسنه یه رزقی فراوان ایدر وینه اول کیمسنه یه دار قیلار وما انفقتم من شیء
فهو یخلفه دخی شیء مقوله سندن قنقی نسنه یی که انفاق ایدرسیز
حق جل وعلا انك عوضنی سیزه ویرور دنیاده یا آخرتده وهو خیر
الرازقین وکندو دردوزی ویرنلرك ییکرکی ویوم یحشرهم جمیعا دخی
یاده کتور اول کونی که حق جل وعلا کفارك دینسلرین وتوابعلرین قوبیغر
ثم یقول للملائکة اهؤلاء ایاکم کانوا یعبدون صکره فرشتلره
دیر بونلرمیدر که یالکوز سیزه عبادت ایدرلردی بو سؤال مشرکلرك

تعنیفیچوندر ملائکه نك شفاعتندن امیدلرین کسمك ایچوندر قالوا
سبحانك فرشته لر دیدیلر یا الهی شوایبدن تقصدن منزه سن انت ولینا
من دونهم بسوء بزم دوستمز سن انلردن غیری یعنی بزم ملانلرك اراسنده
اصلا بر دوستلق یوقدر وحاشا که بز انلرك عبادتنه راضی اولورز
بل کانوا یعبدون الجن بلکه انلر شیاطینه عبادت ایدرلردی اکثرهم بهم مؤمنون
مشرکلرك چوغی شیاطینه تصدیق ایتمشلردر فالیوم لا یملك بعضکم
لبعض نفعا ولا ضرا پس بو کون که جزا کونیدر بریکوز بر کوزه نه نفع یتشدرمکه
قادر اولور ونه ضرر دفع ایتمکه مالك اولور ونقول للذین ظلموا ذوقوا عذاب
النار التی کنتم بها تکذبون دخی ستم ایدنلره دیرز دوزخك اشکنجه سن
دادك اول دوزخ که سیز انك اولمسنه تصدیق ایتمزدکوز واذا تتلی
علیهم آیاتنا بینات واول وقت که آیاتمز اوزلرینه اوقنور روشن اولدقلری
حالده قالوا ما هذا دیرلر بو کیمسنه یعنی محمد المختار بر نسنه دکلدر الا رجل
یرید ان یصدکم عما کان یعبد آباؤکم الا بر کشی که ایستر سیزی ید لرکوز عبادت
ایتدوکی اشیادن دوندروب کندو آیینه تابع قیله وقالوا ما هذا الا افك
مفتری دخی کفره شرکی ابطال ایدن قرآنك حقنده دیدیلر بو بر نسنه دکل الا
تنکریه نسبت اولنمش ترم بر یالان ایمش بلاندر وقال الذین کفروا للحق دخی کفر ایدنلر
نبوتك شاننده اوتری دیدیلر لما جاءهم حق کندولره کلدیکی ان هذا الا سحر مبین
بو بر نسنه دکلدر الا بر آشکارا جادولك زیرا خوارق عادات اولان اشیا اندن
پیدا اولیور وما آتیناهم من کتب یدرسونها وبز انلره اصلا کتابلر ویرمدك
که انلری اوقیوب نبوت محمدیه نك ابطالنه انلردن استدلال ایده لر وما ارسلنا
الیهم قبلك من نذیر وانلره سندن اسبق اصلا بر قورقو ویریجی پیغمبر کوندرمدك
یعنی انلر زمان فترتده اولمش بر امتدر کندولره بر پیغمبر کلممشدر که انکله احتجاج
ایدوب دیرلر پیغمبرمز بزه سفارش ایتمشدر که غیر کیمسه نك دعوتنه اتباع ایتمك
وکذب الذین من قبلهم ونته که بونلر تکذیب ایتدیلر کندولردن اسبق اولانلر
تکذیب ایتدیلر وما بلغوا معشار ما آتیناهم وحال بو که بونلره آیات و
بیناتدن ویردوکمز نسنه نك اوندن بیرینه انلر ایرشمدیلر فکذبوا رسلی پس پیغمبرلرمی
تکذیب ایتدیلر فکیف کان نکیر ایتدوکلری تکذیبه نصلکم بنجه ایدی اوزلرینه
بنم انکارم که کندولرین تدمیر ایتدم پس بونلر کرکدر که عذابمزدن زیاده احتراز
ایده لر قل انما اعظکم بواحدة سویله یا محمد بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر کیم سیزه

بو خصلت ایله ارشاد ایدوب نصیحت ایدرم که اَنْ تَقُومُوا لِلّٰهِ تنکرینک رضاسن
طلب ایتمک ایچون مجلسلردن قالقیه سیز مَثْنٰى ایکیشر وَفُرَادٰى بربر زیرا
بیردن قالقوب مشاورت ایتمک خاطره تشویش و برور و سوزنک قارشمسنه
باعث اولور ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا صکره بنم شانمی بداینندن نهایتنه دک فکر ایدوب تا که
حقیقت الحاله واقف اولوب بیله سیز مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ یارکوزده هیچ بر دیوانه‌لک
یوقدر کیرو بنا لنک دعواسی اوزره کندوبی حمل ایره بلکه انی کمال عقل ایله
بیلورسیز اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ کندوسی برنسنه دکلدر الا بر قورقوتیجی بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ
شَدِيدٍ بر قتی اشکنجه‌نک ایلروسنده زیرا حضرت صلی الله علیه وسلم مبعوث و نبی
دنیانک آخرنده در قُلْ مَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍ سویله اجرت مقوله‌سندن سیزدن هر نه
ایستدم ایسه فَهُوَ لَكُمْ اول سیزکچوندر یعنی رسالت خصوصنده سیزدن طلب
ایتدوکم اجرت سیزه اولسون اصلا سیزدن اجرت ایستم اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ بنم
اجرم برکیمسه اوزره دکلدر الا تنکری تعالی اوزره وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ
و کندوسی هر نسنه اوزره مطلعدر بنم صدقمی و خلوص نیتمی بیلور
قُلْ اِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ سویله تحقیقا کیم پروردکارم باطلی اوروب نابدید ایدر
عَلَّامُ الْغُيُوبِ کندودر پوشیده اشیانک چوق بیلیجیسی قُلْ جَاءَ الْحَقُّ سویله دوغرولق
یعنی دین اسلام کلدی وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ و اصلی اولمیان یعنی ابلیس پر تلبیس برنسنه ایجاد
ایتمز وَمَا يُعِيدُ و برنسنه دوندرمز قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ فَاِنَّمَا اَضِلُّ عَلٰى نَفْسِي سویله طریق
حقدن آزغون اولدم ایسه بی شبهه که آزغون اولدم الا نفسم اوزره زیرا
انک زحمتی ولحکی وَاِنِ اهْتَدَيْتُ و اکر طریق حقی بولدم فَبِمَا يُوحِي اِلَيَّ رَبِّي خداوندم
فرشته ایله بکا کوندردیکی خبر سببیله اِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ بی شبهه که بنم تنکریم
قوللرینک دعاسن ایشیدوب عنایتله یقیندر که مهتدی وکمراهک اقوال و
افعاللرندن برنسنه اوزرینه خفی اولماز وَلَوْ تَرٰى اِذْ فَزِعُوا واکر کوره سیدک قچن کفار
قورقمش اولورلر بر امر عظیم کوردوکلری فَلَا فَوْتَ پس کیچمک یوقدر وَاُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ و بر یقین یردن الندیلر یعنی یرکه بونلردن ایچنه الندیلر
وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ و حق دیدیلر محمد المختاره ایمان کتوردک وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ و انلره
قندن اولور قولاینلغله ایماننک الینسی مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ براوزاق یردن زیرا
انک الینسی دار تکلیفده اولور وانلر اول جهانه کیتمکله براوزاق مکاندن
اولدیلر وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ و حال بو که بوندن اسبق دار دنیاده محمدک
نبوتنه تصدیق کتورمدیلر وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ و کندولره نمایان اولمیان

شیئه ایله رجم ایدرلر یعنی کندو کمانلریله قرآنک و محمد المصطفانک حقنده
ناسزا سوزلر دیدیلر مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ براوزاق یردن یعنی دید و کلری سوزده
حاللری بر کیمسه‌نک حالنه بنکزر که براوزاق یردن کوردمدکی شیئه طاش
اتر وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ و ادالرنده و ایماندن آرزو ایتدوکلری
نسنه‌نک آراسنده جدالک قیلندی كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ
نته که بوندن اسبق امم سالفه‌دن مشابهلرینه ایشلندی اِنَّهُمْ كَانُوا فِي
شَكٍّ مُرِيبٍ تحقیقا کیم بونلر بوتهمته صالیجی کاندوه دوشمشلردی

سُورَةُ الْمَلٰٓئِكَةِ مَكِّيَّةٌ وَآيُهَا خَمْسٌ وَاَرْبَعُونَ آيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ دوکلی اوکمکلر ومدح وثنالر ایزد تعالینک ذات باهر الصفاتنه مخصوصدر
فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ کوکلر و یری ابتدا ایجاد ایدیجی جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا فرشته‌لری
کوندرلمشلر قیلیجی یعنی انلری کندوسیله پیغمبرلرک و صالح اولان کیمسه‌لرک اراسنده
وحی ایله و الهام ایله واسطه قیلدی پس فرشته‌لرک وصفنی بیان ایدوب
بیوردی اُولِي اَجْنِحَةٍ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ایکیشر واوچر و دوردر قنادلر ایه‌لری
یعنی متعدد و متفاوت قنادلر اصحابیدر مرتبه‌لرینه کوره متفاوت اولورلر
يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ بر تنسنده ایستدوکی نسنه‌یی ارتورور یعنی ارادتی حسبیله
ملائکه‌نک اجنحه‌سنده ارتورورکه دوردتدن زیاده ایدروب وبات نوع انسانک
صور و معنالرنده اولان تفاوته منا ولدر یوزنک ملاحتی و صوتک حسنی و عقلک
فراخلکی و نفسک سماحتی کبی اشیایه اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ بی شبهه کیم خدای جل و علا
هر نسنه اوزره توانادر و مخلوقاتک خلقتنده تفاوت ایتدرمک کندو ارادتیله در
مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ ایزد ذو الجلال الخلق ایچون هر نه رحمت مقوله‌سندن
فَلَا مُمْسِكَ لَهَا اکا بر الیقویجی اولماز البته اول ایرشملیدر وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ
لَهُ مِنْ بَعْدِهِ و اناد رحمتدن هر نسنه‌یی الیقورسه منعندن صکره اکا کوندریجی
اولمان وَهُوَ الْعَزِيزُ و کندودر دیلدوکی نسنه اوزره غالب برکیمسه انک ایچنده
کندو یرمنازعه ایتمز الْحَكِيمُ درست حکم ایدیجیدر برنسنه‌یی وجوده کتورمز الا علم
و اتقان ایله چون بیان ایتدیکه ملک و ملکوتک موجدی کندودر و علی الاطلاق
انلرده کندوسی متصرفدر قوللرینه نعمتلری اوزره شکر ایتمکله فرمان ایدوب
بیوردی یَا اَيُّهَا النَّاسُ ای آدم اوغوللری اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اوزرکزه اولان

خدانك نعمتنى ياده كتوروب حقوقنه قيام ايدك بونيله فرمان ايدوكنه شكره نفى
ايديكيم انلرك خالقيتنده براوزكه نك مدخلى اولوب كندويه اورتاق قيلنمغه
مستحق اوله بس بيوردي هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
خدادن اوزكه هيچ بر ياراديجى وارمى كيم كوكدن سيزه دوزبي ويرور يعنى اوصفتله
متصف بركيمسه يوقدر لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ اندن غيري برمعبود يوقدر فَأَنّٰى
تُؤْفَكُونَ بس قنقى وجه ايله توحيدن يوز چيوروب اشراك ايدرسيز وَإِنْ
يُكَذِّبُوكَ واكر سنى يا محمد كفار يلانه نسبت ايدرلر انك اوزره صبر ايت كيم فَقَدْ
كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ على التحقيق سندن اسبق چوق پيغمبرلر يلانه نسبت اولنديلر
بس سن دخى انلره صبرده اقتدا ايت وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ وايزد ذو الجلالك حكمنه
ايشلر دونمش قيلنور بس سكا وانلره صبر وتكذيب اوزره مكافات ايدر يَا أَيُّهَا النَّاسُ
إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ اى آدم اوغلاري بى شبهه كيم خدانك وعدى يعنى حشر وجزا درستدر
تخلفى قبول ايتمزدر فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا بس ولاندصاغلق سيزى الداديوب اخرتلك طلبندن الى قومه سون
وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ وتنكرينك كرمنه شيطان شقى سيزى الدتمسون يعنى
معصيت اوزره ايدوككوز اصرار ايله مغفرتنه اميد دوتدروب اكر ممكندر ديكى
اكابنكزركه براسان طبيعتك دفعى اوزره اعتماد ايدوب زهرى تناول ايده إِنَّ
الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ تحقيقا كيم ابليس پر تلبيس سيزه برشديد دشمندر فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا
بس سيز دخى انى عقايد وافعالكزده دشمن ايدينوب وسوسه سندن حذر ايدك إِنَّمَا
يَدْعُوا حِزْبَهُ بوندن اوزكه بر نسنه يوقدر كه كندو كروهنى شهوات وهوايه دعوت
ايدر لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ تاكه جهنمك دباننددن اولدلر الَّذِينَ كَفَرُوا
شول كيمسه لركه ايمانه كلمديلر لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ كندولره بر پك اشكنجه اولور
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وشول كيمسه لركه ايمان كتوروب كوزل عمللرى ايشلديلر
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ كندولره بركوزل مغفرت وبر اولو اجر ثابت اولور أَفَمَنْ زُيِّنَ
لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ بس ايا بركيمسه كه يمان ايشى كندويه اراسته قيلنوب فَرَآهُ حَسَنًا
انى كوزل كوروب طريق حقدن عدول ايتدى شول كيمسه كبيدركه ايشى كندويه
تزيين اولنمدي بلكه موفق اولدي تا كه حق بلوب اعمالى حقيقتى اوزره استحسان
واستقباح ايتدي فَإِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ تحقيقا كيم حق
جل وعلا ايستدوكى كيمسنه يى كمراه ايدر وايستدوكى كيمسه يه دوغرو يول كوسترور
فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ بس كندو جانك انلرك حسرتلرندن ناوترى نابود
اولمسون إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ كه بى شبهه خداى عز وجل ايشلدوكلرى اشتباهسز

دانادر

دانادر بس انلرى اوزره كندولره مكافات ايدر وَاللّٰهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ دخى ايزد
ذو الجلال شول قادر على الاطلاقدر كه يللرى كوندردي فَتُثِيرُ سَحَابًا بس بولوت
پيدا ايدر قالدرور فَسُقْنَاهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَيِّتٍ اندن صكره انى براولمش شهره سوردك
فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بس اندن اينان صوبله زمينى نباتاتله تازه قيلدق بَعْدَ مَوْتِهَا
قورومغله اولدوكندن صكره كَذَٰلِكَ النُّشُورُ بونك كبيدر اولمشلرك زنده اولمسى
يعنى احياء اموات وانشا مقدور ومشيئته برابردر مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ هركيم شرفى وعلو
قدرى ايستر فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا تمام شرف وعلو قدر خداى ذو الجلاله مخصوصدر
بس انى ايستيان انك قتندن ايستسون إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ خداى عز
وجل طرفنه پاكيزه سوزلر چيقر وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ولايق وشايسته عمل انى
قالدروب محل قبوله يتشدرور زيرا قول مجرد عمل صالحه قرين اولمينجه حيز
قبوله كيرمز وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ دخى شول كيمسه لركه يمان حيله لرى پيدا ايدوب
وجوده كتوردولر مراد قريش دار الندوه ده حضرتك خصوصنده ايتدوكلرى حيله
لردر لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ انلره برشدتلو اشكنجه اولور وَمَكْرُ أُولٰئِكَ وانلرك
حيله سى هُوَ يَبُورُ كندوسى فاسد اولوب نفوذ ايتمز زيرا امور مقدره انكله متغير اولماز
وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ دخى ايزد ذو الجلال ابتدا سيزى توپراقدن يراتدى يعنى پدركزى
اندن ايجاد ايتمكله ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ صكره بر صو دمله سندن سيزى خلق ايتدى ثُمَّ جَعَلَكُمْ
أَزْوَاجًا اندن صكره سيزى ايركك ودیشيلر قيلدى وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ وهيچ
بر ديشى يوكلو اولمز ودوغورمز إِلَّا بِعِلْمِهِ الا خدانك دانشيله يعنى حمل ووضع ومدت حمل
قولارى كندونه معلومدر وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ واصلا عمر ويرلمش بر كيمسه زنده قالنلك
ويرلمز وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ ومدت حياتندن برنسنه اكسك قيلنماز إِلَّا فِي كِتَابٍ
الا بركتابده مثبتدر اول لوح محفوظدر إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ تحقيقا كيم عمرك
مدتن ارتق واكسك قيلمق خداى ذو الجلال اوزره براسان ايشدر وَمَا يَسْتَوِي
الْبَحْرَانِ وايكى دريا برابر اولمزلر هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ انلرك بيرى كه دادليدر
تشنه لكى كيدروب ايچمسى قولايدر وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ واو بيرى شوردر اجاج شورلغيله
يانديرور بو مؤمنك وكافرك حالنه ضرب مثلدر وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً وهر بريندن تازه ات يرسيز تَلْبَسُونَهَا كه اول زينت
آلاتن كيرسيز بو كلام شونك تتمه سيدر يعنى اكرچه مؤمن وكافر شجاعت وسخاوت
كبى بعض خصالده مساويلردر لكن مقصود اصلى اولان معرفت خداده متباينلردر
وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ واول ايكى دريانك هر برنده كيميلرى كورورسن يوز مكله

صوبك بوزین سوکرلر لتبتغوا من فضله تا کە کیمیلرە بنوب سفر ایتمکلە خدانك
کرم واحسانندن روزی طلب ایدە سیز ولعلکم تشکرون وتا کە سیز بو کونە نعمتلر
اوزرە شکر ایدە سیز یولج اللیل فی النهار کیجە یی کوندوزە کیورور یعنی کیجەنك
بر مقداری کوندوزە ضم ایتمکلە کوندوزی اوزادور ویولج النهار فی اللیل وکوندوزی
دخی کیجەدە کیورور وسخر الشمس والقمر وکونش وآیی رام قیلدی کل یجری لاجل
مسمی هر بری بر معین مدت ایچون حرکت ایدر کە اول تمام اولنجە حرکتدن قالور واور روز
قیامتدر ذلکم الله ربکم اول ایشلری ایجاد ایدن ایزد ذو الجلال ربکزدر له الملك
تصرف مطلق کندویە مخصوصدر والذین تدعون من دونه وکندوسندن اوزکە
عبادت ایتدوکوز نسنەلر ما یملکون من قطمیر خرما چکردککنك قابوغنە مالك
دکلدرلر ان تدعوهم لا یسمعوا دعاءکم اکر کندولرین چغرورسەیز چغرکزی
ایشتمزلر جماد اولدقلری ایچون ولو سمعوا ما استجابوا لکم واکر علی سبیل الفرض
ایشتدیلر سیزە اجابت ایدوب مرادکزی ویرمزلر زیرا جلب نفعە ودفع ضررە قادر
دکلدرلر ویوم القیمة یکفرون بشرککم وروز قیامتدە کندولرە کتوردککوز شرککزە
کفر ایدرلر یعنی انی باطل اولدوغنە مقر ومعترف اولورلر ولا ینبئك مثل
خبیر دخی سکا حقیقت کاری خبر ایتمز اوکە حقیقتنە دانا اولان کیمسنە کبی حق جل و
علا کبی بر کیمسە سکا حقیقت الحال بیلدرمز یا ایها الناس انتم الفقراء الی
الله ای آدم اوغللری سز ارباب احتیاج سیز خدا عز وجلك احساننە والله هو الغنی
وخدا جل جلاله کندو بعلی الاطلاق مستغنی اولان الحمید نعمت عامەسی اوزرە
جمیع موجوداتدن حمدە مستحق اولان ان یشأ یذهبکم استرسە سیزی دوری سیندن
قالدروب ویأت بخلق جدید سکا نکرە بو سبکی یاردملمش کیمسەلر کتورور یعنی
بر خلق کتورور کە سیزدن زیادە اطاعتلری اولە وما ذلك علی الله بعزیز وسیزی
قیلوب یرکوزە بر بشقە کروە کتورمك ایزد ذو الجلال اوزرە دشوار دکلدر
ولا تزر وازرة وزر اخری بر یوك چکیجی جان بر یوك چکیجی جانك یوکن چکمز
وان تدع مثقلة الی حملها واکر کناهی یوکندن اغرلنمش بر جان کنە وکناهندن بر مقدار
قالدرمغە چغرورسە لا یحمل منه شیء اندن بر نسنە قالدرلمز ولو کان ذا قربی واکر چغردوغی
اولان کیمسە اندن قرابت صاحبی اولورسە یعنی کناهکار اولان شخص هر چند کە قارنداشی
چغروب کناهندن بو کندن تخفیف ایتمك ایچون الدردن بو کیمسە فریادنە ایرشمز زیرا
هرکس کندو ایشندە مشغولدر انما تنذر الذین یخشون ربهم بالغیب بونلردن اوزکە بر نسنە
یوقدر یا محمد کە سن قورقودوب ویرەسن شول کیمسنەلرە کە پروردکارلرندن قورقرلر

خلقدن نخلولرینە غایب اولدقلرندە واقاموا الصلوة ونمازی شرایطلریلە قیلدیلر
ومن تزکی وهر کیم معاصیدن پاك اولدی فانما یتزکی لنفسه پاك اولمسی الا کندو
نفسی ایچوندر والی الله المصیر وجملەنك دونشی خدا عز وجلك حکمنەدر وما یستوی
الاعمی والبصیر وکور واچق کوزلی یعنی کافر ومؤمن برابر اولمازلر ولا الظلمات
ولا النور ونە قرانلقلر ونە اشق یعنی باطل وحق مساوی دکلدرلر ولا الظل ولا
الحرور ونە سایە ونە ایسیلك یعنی ثواب وعقاب بر درجەدە اولمازلر وما یستوی
الاحیاء ولا الاموات وصاغلر واولمشلر هرکز برابر اولمازلر بو دخی مؤمنلرە
وکافرلرە بر تمثیلدر ان الله یسمع من یشاء تحقیقا کیم دیلرسە تکری تعالی ایشتدورکی
کیمسنەیە نصیحت ایشتدوروب حقی تفهیم ایدر وما انت بمسمع من فی القبور سن کورلردە اولان
کیمسنەلرە ایشتدیریجی دکلسن بو جملە کفارك امواتە تشبیهی اولنملرنە ترشیحدر
ان انت الا نذیر سن بر نسنە دکلسن الا بر قورقو ویریجیسن اندن اوزکە لازم دکلدر
واما انلرە ایشتدرمك سنك الکدە دکل ونە اکا بر حیلەکز وار انا ارسلناك بالحق تحقیقا
بز سنی دوغرولغلە یوللدق بشیرا ثوابلە مژدە ویریجی ونذیرا وعقابدن قورقودوب ویریجی
وان من امة الا خلا فیها نذیر دخی امم سالفەدن بر اهل عصر یوقدر الا کە ایچلرندە بر قورقودوب
ویریجی پیغمبر وار ایدی انی کچمشدی وان یکذبوك واکر کفارك معاندلری سنی یلانە نسبت ایدرلر
فقد کذب الذین من قبلهم پس تحقیق کندولردن اسبق اولانلر پیغمبرلرین تکذیب ایتدیلر
جاءتهم رسلهم بالبینات کندولرە مرسل اولان پیغمبرلر اشکارا معجزەلرلە کلدیلر وبالزبر
وحضرت ابراهیم وادریس صحفی کبی اسمانی نامەلرلە وبالکتاب المنیر وانجیل وتوریة
کبی احکامی روشن ایدیجی کتابلرلە ثم اخذت الذین کفروا صکرە کفر ایدن کیمسنەلری
عذابلە الدم فکیف کان نکیر بس نیجە ایدی انلر اوزرە ایتدوکم انکار وکرە دفعە واصولرە
قوللرین نابود قیلدم الم تر ان الله انزل من السماء ماء بلمزمیسن علی التحقیق کیم
خدا عز وجل کوکدن صو ایندردی فاخرجنا به ثمرات پس انکلە بز میوەلر چیقاردق کیم
مختلفا الوانها رنکلری کونا کوندر ومن الجبال جدد وبرند وعمر طاغلردن خطوط
مثلو یرامسی طاغلر وار بیض وحمر آغ وقزل رنکلو مختلف الوانها یا ضکلری
قزللکلری شدتی وضعفی مختلفدر وغرابیب سود دخی طاغلردن غایتلە سیاه طاغلر
وار ومن الناس والدواب والانعام مختلف الوانه دخی بو انواعدن رنکلری
کونا کون اشیا وار کذلك میوەلرك وطاغلرك اختلافی کبید دایز انما یخشی الله من
عباده العلماء بی شبهە کیم خدادن قورقر کنە وقوللرندن ارباب دانش اولانلر
نە اوزکەلری زیرا قورقونك شرطی قورقولجق کیمسەنك بیلمسیدر وخدانك افعا

وصفاتنك بيلمسي علماء كاملينه منحصردر ان الله عزيز غفور بي شبهه كيم
حق جل وعلا هر كسك اوزرينه غالبدر عصيانه مصر اولانلري معاقب ايدر جون مغفرت
ايليجيدر كه توبه ايدنلرك كناهلرين ستر ايدر ان الذين يتلون كتاب الله تحقيقا شول
كيمسه لر كه خدانك كتابن اوقويوب اوقومسنه مداومت ايدرلر واقاموا الصلوة ونمازي
قيلديلر وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية وكندولره روزي قيلدوغمز
نسنه دن كيزليده واشكاره انفاق ايدرلر يرجون تجارة لن تبور بو اعمال ايله
اميد ايدرلر بر متاعك تحصيلنه كه هركز كساد اوتوزمق اكا واصل اولماز
ليوفيهم اجورهم اول اعمال ايتديلر تا كه خدا عز وجل كندولره اجرلرين بالتمام ويره
ويزيدهم من فضله وتا كه كندو كرمندن كندولره ارتوره انه غفور شكور
بي شبهه كيم حق جل وعلا انلرك تقصيرلرني عفو ايدر طاعتلرين مدح ايدوب انلره دخي
كندولره مجازات ايدر والذي اوحينا اليك من الكتاب دخي شول قرآن كه وحي ايتدوكمز
نسنه هو الحق كندو دردر شك ودوعدن ولي مصدقا لما بين يديه ايلرو سندن
اولان كتب سماويه يي تصديق ايليجي يعني عقايد واصول واحكامده انلره مطابقدر
ان الله بعباده لخبير تحقيقا كبريا ايزد ذو الجلال قوللرينه دانادر باطنلرين بيلور
بصير بينادر انلرك ظاهرين تحقيق كورور پس سنك احوالكدن نبوته منافي برنسنه اولسيدي
بو معجز كتابي اوزركه ايندرمزدي ثم اورثنا الكتاب صكره قرآني سندن ميراث اولنمسنه
حكم ايتدك الذين اصطفينا من عبادنا شول كيمسه لره كه قوللرمزدن كندولرين انتخاب ايتدك
وانلر امت محمددرلر زيرا حق تعالى انلري ساير امتلردن انتخاب ايلدي فمنهم ظالم لنفسه
پس انلردن بر كروه واركه كندو نفسنه ستم ايتمشدر عملده تقصير ايتدوكي اجلدن
ومنهم مقتصد وانلردن بر كروه واركه طريق اعتداله رعايت ايدوب اكثر اوقاتده
عمل ايدر ومنهم سابق بالخيرات باذن الله وانلردن بر قسم واركه ابو ايكلو ايله
خدانك دستوري وتوفيقيله ايلرو كيتمشدر يعني تعليم وارشاده عملي ضم ايتمشدر
ذلك هو الفضل الكبير بو اصطفا اولنمق كندو اولو ارتقلكدر جنات عدن
اقامت باغلري يدخلونها اول اوچ قسم اول باغلره كيررلر يحلون فيها انجنده
بزنمش قيلنورلر من اساور من ذهب التوندن بلزكلرندن ولؤلؤا واينجودن بزنمش
قيلنورلر ولباسهم فيها حرير دخي بوشاكلري انجنده ابريشمدن طوقنمش اشيادر
وقالوا الحمد لله دخي اول جماعت حشره قبردن چيقوب بهشته كيردكلرنده ديديلر
دوكلي مدح وثنالر خدايه مخصوصدر الذي اذهب عنا الحزن شول خدا كه بزدن دوردن
اندوه وغمي كيدردي ان ربنا لغفور تحقيقا كيم پروردكارمز كنهكارلره غايتله

مغفرت ايليجيدر شكور ارباب طاعاتك فعلني مدح ايدوب ثوابلرين ويريجيدر
الذي احلنا دار المقامة من فضله اول پروردكار كه كندو كرمندن اقامت سرايينه
بزي قوندردي لا يمسنا فيها نصب بزه انجنده اصلا تعب دكمز ولا يمسنا فيها لغوب
ونه انجنده بزه بر مشقت واوصانمق دكر زيرا انده نه تكليف ونه تحصيل معيشت وانلدن
بر تعب وملال حاصل اوله والذين كفروا دخي شول كيمسه لر كه ايمانه كلمديلر لهم نار جهنم
كندولره دردوزخك اتشي لا يقضى عليهم انلر اوزرلرينه موت ايله حكم اولنور فيموتوا كه ميت
اولوب عذابدن خلاص اوله ولا يخفف عنهم من عذابها ونه كندولردن جهنمك
عذابندن برنسنه تخفيف اولنور بلكه هر كاه كه اتشي ساكن اولور يا مثني زياده قيلنور
كذلك نجزي كل كفور بو مكافات كبي هر نعمتي انكار ايدنه مكافات ايدرز وهم
يصطرخون فيها دخي كفار جهنمده فرياد ايدوب ديرلر ربنا اخرجنا نعمل صالحا
غير الذي كنا نعمل اي پروردكارمز بزي جهنمدن چيقار تا كه انده ايتدوكمز عملدن
اوزكه بر كوزل عمل ايشلرز بو سوزي ادا ايدوكلرندن صكره حق جل وعلا انلره
جواب ويروب توبيخ ايدرنته بيوردي اولم نعمركم ما يتذكر فيه من تذكر
ايا سيزي تاخير ايدوب سنلكا نيلك ويرمدوكمي اول عمر ومدة كه پند المق ايستيان كمسنه
انك انجنده پند الور مراد اول عمردر كه مكلف اولان شخص انجنده تفكر وتامل ايتمكه ممكن
اولور بعض علما ديديكه اول ايكرمي يله التمش اراسيدر وجاءكم النذير وقورقوجي يعني بر
پيغمبر يا كتاب سماوي يا عقل سيزه كلدي وسيزه نصيحت ايدر ايدي ذوقوا پس
دوزخك عذابني دادلك فما للظالمين من نصير كه ستمكارلره اصلا يار دمجي يوقدر تا كه عذابي
كندولردن دفع ايليه ان الله عالم غيب السموات والارض تحقيقا كيم ايزد متعال
كوكلرو يرك مخفي اشيالريني بيلور پس خلقك احوالي اوزره خفي اولماز انه عليم بذات
الصدور بي شبهه كيم كندوسي سينه لرك اسرارينه دانادر هو الذي جعلكم خلائف
في الارض كندودر شول پروردكار كه روي زمينده سيزي خليفه لر قيلدي كيم انجنده
استدكوكز كبي تصرف ايدرسيز فمن كفر فعليه كفره پس هر كيمسه كه نعمتي انكار ايدر
انك وبالي وضرري اولور ولا يزيد الكافرين كفرهم عند ربهم الا مقتا وبي ديني ولا انلرك
دينسيزلكلري پروردكارلري قتنده ارتورمز الا قتي دشمنلك ولا يزيد الكافرين كفرهم
الا خسارا دخي كافره كفرلري ارتورمز الا زيان اوتوزمق قل ارأيتم شركاءكم الذين تدعون
من دون الله سويله بكا خبر ويرك اورتاقلر كوزدن شول اورتاقلر كه تنكريدن اوزكه كندولره
عبادت ايدرسيز اروني ماذا خلقوا من الارض بكا كوسترك زمين جنسندن قنغي نسنه يي
براتديلر ام لهم شرك في السموات ياخود كوكلر خلقنده خدا ايله انلره براورتاقلقمي وار

أم آتيناهم كتاباً يا خود كفار قسمنه بز بر كتاب ويردوكمی انكله نطق ايدر
كه بز شركا ايدمشون فهم على بينة منه پس كندولر اول كتابدن بر دليل
ظاهر اوزره درلر بل إن يعد الظالمون بعضهم بعضاً إلا غروراً انلرك
بيرواقع دكلدر بلكه ستمكار اولنلر بيري بيرينه الدوتمقدن اوزكه
برنسنه ايله وعد ايتمزلر يعني كفارك رؤساسي توابعي الدروب ديولر
الر حيكمكن كتلر بزه شفاعت ايدولر إن الله يمسك السموات و
والأرض أن تزولا تحقيقا كيم حق جل وعلا كوكلر ويري دوتر
ولئن زالتا إن أمسكهما من أحد من بعده وعلى التحقيق اكر دوشرلر كندو سندن
صكره انلري اصلا بركيمسه دوتمز إنه كان حليماً غفوراً تحقيقا كيم
خدا عز وجل بو ايكي صفت كمال ايله متصف ايدي كه انلري دوشمسدن زيرا
خلقك قعالنه كوره انلر دوشمكه سزا ايديلر كوردیلر كه اهل مكه ايشتديلر
كيم يهود ونصارى كندولره كلان پيغمبرلري بيري بيرينه لعن الله اليهود
والنصارى بزه بز پيغمبر كلسيدي البته بز انى تصديق ايدردك وانلردن
بختيي يولي بولاردق حق جل وعلا بو سوزلرندن خبر ايدوب بيوردي
وأقسموا بالله جهد أيمانهم دخي خدايه قسم ايديلر قسملرنك اشد سيكه
كيم لئن جاءهم نذير ليكونن أهدى من إحدى الأمم اكر كندولره
بر قورقوديجي پيغمبر كلورسه البته كيجمش امتلرك بيرسندن اهدى اولورلر
فلما جاءهم نذير پس اول وقت كه كندولره بر قورقوديجي پيغمبر كلدي ما
زادهم إلا نفوراً كندولره ارتورمدي الا حقدن اوركمك و دورلمق استكباراً
في الأرض بر يوزندن سركشلك ايتمك ايچون ومكر السيء وبمان حيله ايتمك ايچون ولا يحيق
المكر السيء إلا بأهله وبمان حيله بركيمسه قيلمز الا كندو اهلنه فهل ينظرون
إلا سنة الأولين پس پيغمبري تكذيب ايدن كفار انتظار ايتمزلر الا كچمشلرده اولان
سنة الهيه يي كه اهل تكذيبي عقوبته كرفتار ايدر فلن تجد لسنة الله تبديلا
دخي خدانك سنتنه بر دكشتورمك بولمزسن ولن تجد لسنة الله تحويلا وهركز خدانك
طريقنه برغير مكانه نقل ايتمك بولمزسن يعني مكذبلردن تحويل اولنوب غير كيمسنه لره احواله
اولنمز البته انلره واصل اولملیدر أولم يسيروا في الأرض فينظروا كيف كان عاقبة
الذين من قبلهم ايا بيورلري اوتوروب شام ويمن وعراق زمينده كورمديلرمي كه كوردلر
اسبق اولنلرك نتيجه سي نيجه اولدي وكانوا أشد منهم قوة وحال بو كه انلر قوتده جهتيندن
كندولردن برك ايدرلر وتنكرنك عذابندن خلاص اولمديلر وما كان الله ليعجزه من شيء

في السموات وابن دن الحلال كندويه اصلا برنسنه عاجز ايده مزدي كوكلرده ولا في
الأرض ونه يرده إنه كان عليما قديرا بي شبهه كيم خداي عز وجل جمله اموره دانا وقوتلري
اوزره توانا ايدي ولو يؤاخذ الله الناس بما كسبوا واكر خدا جل جلاله خلقي معاصيدن
ترند وقدري شيئله مواخذه ايتسيدي ما ترك على ظهرها من دابة معاصينك شامتندن
يرك ارقه سي اوزره بر حركت ايديجي حيوان قومزدي ولكن يؤخرهم إلى أجل مسمى
ولكن انلري بر معين مدته دك تاخير ايدر واورد وقيامتده فإذا جاء أجلهم پس مدت
معينه لري حلول ايده يعني اجللري قبض اولنور فإن الله كان بعباده بصيرا
زيرا على التحقيق خدا جل وعلا قوللرينك احوالنه بينا ايدي پس اعماللري اوزره
كندولره مكافات. سورة يس مكية وآيها ثلاث وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

يس سائر حروف مقطعه كبي دن حكمدر وبر قولده انك معناسي لغت طيده يا انسان
والقرآن الحكيم انواع حكمه متضمن اولان قرآنه قسم كه إنك لمن المرسلين
على التحقيق سن يا محمد كوندرلمش پيغمبرلردن سن على صراط مستقيم بر معتدل طريق اوزره سن
تنزيل العزيز الرحيم هر نه نسنه اوزره غالب جمله خلقي اسركيانك ايندرلمشي
ايندرلدي لتنذر قوما ما أنذر آباؤهم تا كيم بر كروهه عذابدن قورقوده سن
كه انلرك بابالريني قورقوتمدي يعني زمان فترتك امتدادندن بقي اولان انذار
والتحذير فهم غافلون پس انلر بيخبر درلر لقد حق القول على أكثرهم تحقيقا كه سوز
چوقلري اوزره ثابت اولدي يعني كلمه لأملأن جهنم من الجنة والناس أجمعين
كفارك چوغنه لازم كلدي فهم لا يؤمنون پس انلر ايمان كتورمزلر اول كيمسه لره دكر حق
جل وعلا علم قديميله بيلمشدر كيم انلر ايمانه كلميوب كفر اوزره مرده اولورلر ابو جهل
وامثالي كبي إنا جعلنا في أعناقهم أغلالا تحقيقا كيم بز كفارك كردنلرنده طوقلر قلدق
فهي إلى الأذقان پس اول طوقلر زنخدانلرنه دك يتشمشدر كه باشلرين اشاغيه
ضما المقدرت كندولري منع ايدر فهم مقمحون اندن صكره انلر باشلرين يوقارو قالدرو
كوزلرين يومشلردر وجعلنا من بين أيديهم سدا والمرولرندن بر حجاب قيلدق ومن
خلفهم سدا وارقه لرندن بر حجاب دخي فأغشيناهم پس كوزلرين قپلاندردلر
فهم لا يبصرون اندن صكره كندولر برنسنه كوره مزلر كيم بو ايكي ايت بني مخزوم
حقنده نازل اولدي اولنعم كه ابو جهل شقي اند ايجدي كه سرور كائناتك باشني بر طاشله
ينرم بعده كندو سيله بر طاش الوب كلدي حضرتي نماز قيلادر كوردي تحفي الن قالدروب
اورمك ايستدي الى بوينته دولانوب طاش الله يابيشدي خيلي مشقتدن صكره الني

الغی جوزدیلر جماعتنه رجوع ایدوب کیفیت احوالی کندولرینه نقل ایتدی بر مجنون دخی
دخی دیدی بن کیدردم مجوسی بر طاشله اولدردم طاشی الوب کیتدکده حق تعالی انی کورد
ایتدی وسواء علیهم أأنذرتهم أم لم تنذرهم دخی قوزلرینه یکساندر انلره قورقو
ویرمکک و انلره قورقو ویرمهمکک لا یؤمنون ایمان کلمزلر زیرا علم قدیمده کفرلو ذره میت
اولملرینه حکم اولنمشدر إنما تنذر من اتبع الذکر بلا شبهه کیم سن قورقودیرسن الا او
کیمسه که قرآنه تبعیت ایده وخشی الرحمن بالغیب و خدای ذو الجلالدن کیزلیده
قورقیه فبشره بمغفرة پس انی مژده لیه کناهلرینک مغفرتیله وأجر کریم وبر اولو اجرله
إنا نحن نحیی الموتى تحقیقا کبز اولمشلری زنده قیلورز ونکتب ما قدموا و ایلرو کوندردکلری
اعمال صالحه یی و طالحه یی یازرز وآثارهم ونشانلرینی یعنی انلردن باقی قالان تعلیم
علم و تأسیس ظلم کبی آثار حسنه یی و آثار سیئه یی یازرز وکل شیء أحصیناه
فی إمام مبین وهر نسنه یی بر روشن امامده یعنی لوح محفوظده انی ضبط ایتمشوز
واضرب لهم مثلا أصحاب القریة دخی مکه خلقی ایچون کوی اهلینک احوالینی بر مثل
قیل إذ جاءها المرسلون قچن حضرت عیسانک کوندرمشلری او کوی خلقنه کلدیلر
مرویدر کیم انطاکیه خلقی بتلرک عبادتنه مشغول بر کروه ایدیلر حضرت عیسى
علیه السلام کندو توابعندن یوحنا و یولسی انلره کوندردی تا که کندولرینی طریق
حقه دعوت ایلیه شهره یقین اولدیلر حضرت حبیب النجاری قیونین کودررکن
کوردیلر کلملرینک سببینی کندولردن صوردی حقیقة الحالی کندویه خبر ویردیلر
انلره دیدی بو کلامه بر دلیلکز واری ایتدیلر کیم خسته یه شفا ویرورز و ابرصی
دردن خلاص ایدرز حضرت حبیبک بر خسته اوغلی وار ایدی انی حضورلرینه
کتوردی اللریله انی سیلیجه خدانک اذن شریفیله شفا بولدی حبیب بو حالی
انلردن مشاهده ایدیجک انلره ایمان کتوردی بو خبر خلق اراسنده شهرت بولوب
چوق کیمسنه اللری اوزره شفا بولدی بعده خبرلرین پادشاهه ایرشدی کندولرینی
احضار ایدوب دیدی معبودلرمزدن غیری معبود واری ایتدیلر بلی دیدی کیمدر
دیدیلر سنی و معبودلرکی ایجاد ایدن پروردکاردر پس کندولرینی حبسه بویوروب
دیدی انلری قاسونلر تا که احواللرینه نظر ایده لم حضرت عیسى علیه السلام شمعونی
یولادی شمعون حضرتلری اول شهره بر بشقه اسلوبله کیروب پادشاهک ندیملرینه
نسبت ایتدی بر مرتبه ده که کندویی پادشاهک صحبتنه قرین قیلدیلر پادشاهله
کمال انسیت پیدا ایتدکدنصکره بر کون اثناء مصاحبتده پادشاهه
دیدی ایشتدم که سن ایکی کیمسه الحقمشسن ایا انلرک سوزینی ایشتدوب حبس ایتدک

قوت غضبیه مقتضاسیله انلری کرفتار زندان قیلدک ملک ایتدی که قوت غضبیه
سببیله سوزلرین ایشتمدن کندولرین محبوس قیلدم شمعون ایتدی ای پادشاه معقول
بودر که اول سوزلرین ایشدوب کوره سن نه دیرلر صکره اوزرلرینه بر قصور متوجه
اولورسه خاطرکزه اولان حقارتی انلره ایت پس پادشاه احضارلرینه فرمان ایتدی
کلوب حاضر اولدقلرنده شمعون انلره دیدی سیزی کیم کوندردی دیدیلر هر نسنه یی
ایجاد ایدن خدای ذو الجلال دیدی علی طریق الاختصار انی وصف ایدک دیدیلر
ایستدوکنی ایشلر و ایستدوکنی حکم ایدر شمعون دیدی بو سوزکزه بر برهان وار
دیدیلر هر نه پادشاه ایستر پس شمعون پادشاهدن استدعا ایتدی ایکی کوزی
بطمش بر اوغلان احضار ایده لر انی احضار ایتدوکی بیله خدایه دعا ایتدیلر
انک کوزلری اچلدی شمعون دیدی پادشاهم بزدخی معبودلرمزدن استدعا ایده لم
تا انک کوزنی اچسونلر ملک ایتدی ای شمعون سندن نه صاقلرم معبودلرمز کورمزلر
و ایشتمزلر نیجه بویله ایشه قدرتلری اولسون پس شمعون انلره دونوب دیدی اکر الهکز
بر میتی احیا ایدرسه سیزه ایمان کتوررز پس خدایه دعا ایدوب یدی کوندن کچمش
بر اوغلانی احیا ایتدیلر اوغلان دیرلوب ایاق اوزره دوروب دیدی علی التحقیق
بن دوزخدن یدی دره کیرمش قیلندم بو حالکوزدن سیزی تحذیر ایدرم ایمان کتورک
نجات بولورسز دخی دیدی کوکک قپولری اچلدی کوردم بر کنج یکیت بو اوچ ادم ایچون
شفاعت ایدر یعنی شمعون و یولس و یوحنا پادشاه بو سوزلردن خیلی متأثر اولوب
حضرت شمعون پادشاهک متأثر اولدیغین کوریجک انکا نصیحت ایتمکه اغاز ایلدی
همان ملک بر کروه ایله ایمانه کلدی و ایمانه کلمیان کیمسنه اوزره حضرت جبرئیل چغروب
هلاک اولدیلر بو قصه عجیبه نک نتیجه سنده حق جل و علا حبیبنه خبر ایدوب بیوردی
إذ أرسلنا إلیهم اثنین یاد ایت اول وقتی که انطاکیه خلقنه ایکی رسول کوندردک
یعنی حضرت عیسى فرمانیله ایکی رسول کوندردی فکذبوهما پس او کوی خلقی انلری
یلانه نسبت ایتدیلر فعززنا بثالث اندن صکره اوچنجی رسول ایله انلره قوت ویردک
فقالوا إنا إلیکم مرسلون پس اوچلری دیدیلر علی التحقیق بز حضرت عیسانک
طرفندن سیزه کوندرلدک قالوا ما أنتم إلا بشر مثلنا او کوی خلقی رسله دیدیلر
سیز بر نسنه دکلسز الا بیزم کبی بر ادمیسز نته کلدیکه ایدکز کورزدعوایده الکورسیز
مخصوص اولورسیز وما أنزل الرحمن من شیء و خدای عز و جل هیچ بر نسنه ایندرمدی إن أنتم
إلا تکذبون سیز بر نسنه دکلسز الا کرموعکی رسالتده یلان سویلرسیز قالوا ربنا یعلم
إنا إلیکم لمرسلون کوندرلمش اولانلر دیدیلر پروردکارمز بیلور کیم علی التحقیق بز سیزه

كوندرلمش قیلندك وما علینا الا البلاغ المبین واحكامی اشكار ایتمكدن
اوزكه اوزریمزه برنسنه یوقدر قالوا انا تطیرنا بكم اول شهرك خلقی دیدیلر علی التحقیق
بو شهره كلمككوز سببیله تشأم ایتدك لئن لم تنتهوا بلا شبهه كیم بو سوزكوزدن كیچمزسه
لنرجمنكم ولیمسنكم منا عذاب الیم البته سیزی طاشله اوروب بره ز سینه بردرد
اشكنجه كر قالوا طائركم معكم رسل اولانلره دیدیلر شأمتكوزك سببی سزكلرده در اولبد عقیده
واعمالكوزده در ائن ذكرتم ایا كوندن ویرولوب سیز نصیحت دیو رجم واشكنجه ایله تهدید ایدرسیز
بل انتم قوم مسرفون بلكه سیز بر كروه سیز كه حددن تجاوز ایتمش سیز وجاء من اقصی
المدینة رجل یسعی وشهرك اوزاق یرندن بر كشی شتابان ایدرك كلدی واو حبیب النجار در
كه بتلرین یونردی واول پیغمبرلرك نعتن ایشدوب انكا ایمان كتوردی باوجود اكه
اول رسوله التی یوز ییل وار ایدی قال یا قوم اتبعوا المرسلین حبیب النجار دیدی ای بنم
جماعتم كوندرلمش اولانلره ییرویكز اتبعوا من لا یسئلكم اجرا اول كیسه لره اویوك
كه رسالتك تبلیغی اوزره سیزدن اجرت طلب ایتمزلر وهم مهتدون وحال بو كه انلر دوغرو
یولی بولمشلردر ومالی لا اعبد الذی فطرنی ونیجه اولدی بنی عدمدن ایجاد ایدنه عبادت
ایتمیم والیه ترجعون واكا جزا ایچون دونمش قیلوسیز ءاتخذ من دونه الهة بنم او ذكر
معبودلر ایدنورمیم ان یردن الرحمن بضر كه ایزد ذو الجلال بكا بر ضرك ایصال ایتمكین ایسته سه
لا تغن عنی شفاعتهم شیئا انلرك دیلككی بندن بر نسنه دفع ایتمز ولا ینقذون ونه
بنی قورتروزلر انی اذا لفی ضلال مبین تحقیقا اول وقت بن بر اشكار ازغونلقده اولورم
انی امنت بربكم بی شبهه بن سیزی ایجاد ایدن خدایه تصدیق كتوردم فاسمعون بنم ایمانمی دیكله
ای بنم كوروهم بو سوزلری ایراد ایتدكده تصكرم قومی كندوسی قتل ایتدیلر قیل ادخل
الجنة سابقا شهداء كبی كندویه اذن ویریلوب دنیلدی بهشت جاودانه كیردكده قال
یا لیت قومی یعلمون دیدی ای كاشكی بنم جماعتم بیلسه یدیلر بما غفر لی ربی وجعلنی
من المكرمین قنغی شیئله یعنی دكادم بكا مغفرت ایدوب بنی مكرم اولانلرك زمره سندن
قیلدی بو استفهامدن مراد ایینلرندن ایتدوكی اعراضك واذیتلری اوزره ایتدوكی
صبرك تفخیم وتعظیمدر وما انزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء دخی
حضرت حبیبك قومی اوزره كندوسی اهلاك ایتدوكلرندن صكره كوكدن هیچ لشكر
ایندرمدك نه كه بدر وحنینده سنك قومكی اهلاك ایتمكه ایندردك بلكه ایتلرین
بر جبرئیل ملكه یتوردك وما كنا منزلین دخی بز لشكر ایندریجیلر دكل ایدك یعنی انلرك اهلاكی ایچون
لشكر ایندرمك حكمتمزك مقتضاسی دكلدر زیرا هر شیئه بر سبب تقدیر ایتمشوز و لشكر
ایندرمسینی سنك نصرتكه سبب قیلدق ان كانت الا صیحة واحدة اهل انطاكیه عقوبتی بر نسنه

دكل ایدی الا بر كوكون بر چیغرتی فاذا هم خامدون دخی عقب بلا فاصله انلر سونمش اتش كبی
میت اولدیلر یا حسرة علی العباد ای دریغا قوللر اوزره ما یأتیهم من رسول الا كانوا
به یستهزءون كندولره هیچ بر پیغمبر كلمزدی الا انكا استهزا ایدرلردی الم یروا كم اهلكنا
قبلهم من القرون بیلمزلرمی كیم كندولردن اسبق اهل زمانه لردن نیجه كروهلری
نابود قیلدق انهم الیهم لا یرجعون مشاهده ایتمدیلرمی كیم علی التحقیق انلر كندولرینه
دونمزلر وان كل لما جمیع لدینا محضرون وهر برفرقه لری دكلدر الا جمیع اولنوب قتمزده
احضار اولنورلر وایة لهم الارض المیتة دخی كندولرینه میت اولان ییر براولو نشانه در
احییناها بیز انی زنده قیلدق واخرجنا منها حبا وانلردن دانه مقوله سن چیقردق
فمنه یاكلون پس اول دانه دن ییرلر وجعلنا فیها جنات من نخیل واعناب وزمین ایچنده
خرمالك واوزوملك انواعندن باغلر قیلدق وفجرنا فیها من العیون وایچنده بكارلردن
بر مقدار اقیتدوك لیاكلوا من ثمره تا كه باغلرك میوه سندن ییه لر وما عملته ایدیهم
وانلری ایشلدوكی نسنه دن دخی انلردن مراد میوه دن یكمز و شربتلردر افلا یشكرون پس كیدكه
بو نعمتلر اوزره خدایه شكر ایتدیلر سبحان الذی خلق الازواج كلها شوائب نقصدن منزهدر
اول بر وردكار كه یراتدی كلی انواع واصنافی یرتدی مما تنبت الارض زمین بتوردكی اشیادن ومن
انفسهم وخلقك جانلرندن یعنی رومی وحبشی وعربی كبی اصنافی ارككك ودیشیدن ایجاد ایتدی
ومما لا یعلمون وخلق بیلمدوكی نسنه دن یعنی حق سبحانه وتعالی ازواج واصنافی خلق بیلمدوكی
اشیادن دخی یراتدی وایة لهم اللیل وكندولره كیجه بر اولو علامتدر كه نسلخ منه النهار
كندوزی اندن صویوب دوردقیلدرز فاذا هم مظلمون اندن صكره اول وقت كندولر قرانلغده
كیرمشلردر والشمس تجری لمستقر لها دخی كونش یوروز بر قرار كاهه دك كه انكا معین اولمشدر
یعنی بر معین مدته دك یوروركه دوری انكله تمام اولور ذلك اول یورومك تقدیر العزیز
هر نسنه اوزره غلبه ایدن خدانك تقدیریدر العلیم غایتله دانا اولان كه دانشی
هر معلومی احاطه ایتدی والقمر قدرناه منازل وایك سیرینی تعیین ایتدك منزللرده
وانلر یكرمی سكز منزلدر هر كیجه بر یسنده حلول ایدوب اوبر یسنه یكچز فی صونكی
منزلده بر شوره ایچه اولوب اكرلكه میل ایدر حتی عاد كالعرجون القدیم خرما میوه سینك
كهنه دالی كبی اولنجه لا الشمس ینبغی لها نه كونش صحیح واسان اولور كندویه كیم
ان تدرك القمر ایه ایرشه ولا اللیل سابق النهار ونه كیجه كوندزی كیجوب انلردن ایلرو كیده
بیلور وكل فی فلك یسبحون وقولری بر چرخده سیر ایدرلر وایة لهم دخی كندولره بر اولو
علامتدر كه انا حملنا ذریتهم فی الفلك المشحون علی التحقیق بز مجاورت ایچون
كوندردكلری اولادلرینی دولمش كمیده قالدردق وخلقنا لهم من مثله ما یركبون

وكيمسنك ماننددن كندولر ايچون برمه و قايق كبي بنجك نسنه لر يرندق
وبر قولره اندن مراد دوه در اول مناسبتله كيم انلر چولك كيميلريدر وإن نشأ
نغرقهم واكر ايسترز كندولرين صووده بوغرز فلا صريخ لهم پس كندولره برفرياد
اولور ولا هم ينقذون ونه كندولر صودن قورترلمش قيلنورلر إلا رحمة منا
ومتاعا إلى حين مكر قتمزدن بر رحمت ايچون وبر معين مدته دك برخوردار او
ايدك زحمتدن خلاص اولور دو وإذا قيل لهم اتقوا ما بين أيديكم وما خلفكم
دخي قچن كفاره دينلور ايلركوزده اولان امم سالفه نك عذابي كبي برعذابدن وكيركوزده
اولبجق عذابدن خوف ايدك لعلكم ترحمون شايد سيز مرحمت اولنورسيز تكبر وعناد
ادنرورلر وما تأتيهم من آية من آيات ربهم وانلره پروردكارلرنك ايا تندن هيچ
برايت كلمز إلا كانوا عنها معرضين الا كه اندن يوز چيويرمشلردي وإذا قيل لهم
أنفقوا مما رزقكم الله دخي قچن انلره دينلور تنكري تعالى سيزه روزي قيلدوغي نسنه دن
انفاق ايدن قال الذين كفروا للذين آمنوا كفر اهل ايماندن ديرلر أنطعم من لو يشاء
الله أطعمه ييدرميوز شول كيمسنه يه كه زعمكوزده تنكري تعالى ايسترسه اكا
بيدور وإن أنتم إلا في ضلال مبين سيز بر نسنه ده دكلسيز الا بر اشكاره ازغونلقده
كه خدانك مشيتنده اوليان نسنه ايله بزه فرمان ايدرسيز بو كلام انلرك شدة جهللرندن
ناشي اولدي ايچونكه حق جل وعلا اسبابله اطعام ايدر واول سببلرك برسي بوكه
اغنياي فقرانك ييدرمسي اوزره قيلدردي وانلري اكا موفق قيلدي ويقولون متى
هذا الوعد دخي كفره ديرلر بو وعد يعني وعدهٔ بعث نه زمان واقع اولور إن كنتم
صادقين اكر راست كولر ايدكوز ما ينظرون إلا صيحة واحدة تأخذهم بر
شي بكلمزلر الا بر باكلو زچيغرمغه كه كندولرين الور وهم يخصمون اول حالده
كه كندولر بري بري ايله جدال و خصومت ايدرلر فلا يستطيعون توصية
پس نه امورلرنه بر شي اصمرلمغه قدرتلري اولور ولا إلى أهلهم يرجعون
ونه كندولره مخصوص اولانلره دونمكه قادر اولورلر تا كه احوالدين كوردولر
بلكه فجاءة هلاك اولورلر بو احوال نفخهٔ اولاده اولور ونفخ في الصور وبردخي
صووده اوفرلور فإذا هم من الأجداث إلى ربهم ينسلون پس اول وقت
كندولر قبوردن پروردكارلري طرفنه سرعت ايدوب كيدرلر قالوا يا ويلنا ديرلر
اي هلاكمز حاضر اول كه محلكك بودر من بعثنا من مرقدنا بزي كيم كوندردي
اويقومزك يرندن هذا ما وعد الرحمن دخي ديرلر بودر اول نسنه كه ايزد ذو الجلال
بيزه وعد ايتدي وصدق المرسلون وانك خصوصنده مرسل اولانلر كرچك ديدلر

إن كانت إلا صيحة واحدة بو واقعه ده كل ايدي الا بر باكلو زچيغرمق فإذا هم
جميع لدينا محضرون اندن صكره اول وقت انلر قموقمزده حاضر قيلنورلر
فاليوم لا تظلم نفس شيئا پس بوكون برجان برازنسنه ايله ستم كورمش قلنماز
ولا تجزون إلا ما كنتم تعملون وبر نسنه ايله مكافات اولنمازسيز اي اهل
محشر الا ايشلدكوز شيلك مكافاتيله إن أصحاب الجنة اليوم في شغل فاكهون
تحقيقا كيم بهشت جاودانك ايه لري برعظيم ايشده مشغول ذوقلرلردر هم وأزواجهم
كندولر و قادينلري كولكلرده اولورلر على الأرائك متكئون تزنمش تختلر يا صدرلر
لهم فيها فاكهة كندولره بهشتده ميوه وار ولهم ما يدعون وكندولره آرزو
ايتدوكلري نسنه وار سلام وانلره سلام يعني تحيت وار قولا من رب رحيم چوق
رحمتلو پروردكارك طرفندن بربي واسطه خطاب وامتازوا اليوم أيها
المجرمون وبوكون اي مشركلر اهل ايماندن جدا اولك ألم أعهد إليكم يا بني آدم سيزه
اي آدم اوغللري عهد ايتمدم مي يعني سيزه دلايل سمعيه وعقليه يي بيان ايتدمي
أن لا تعبدوا الشيطان كه هركز ابليسه عبادت ايتميه سيز إنه لكم عدو مبين زيرا
علي التحقيق اول خبيث سيزه بر اشكارا دشمندر وأن اعبدوني وسيزه عهد
ايتمدم مي كيم بكا عبادت ايدك هذا صراط مستقيم بو بنم عبادتم بودوغرو يولدر
ولقد أضل منكم جبلا كثيرا وتحقيقا كيم اول شقي سيزدن چوق كيمسنه
أفلم تكونوا تعقلون پس كركدر بكه تعقل ايدم سيز تاكه انك دامنه دوشميه سيز
هذه جهنم بودر اول دوزخ التي كنتم توعدون شول دوزخ كه سيز دنياده اكا وعد
اولنوردكوز اصلوها اليوم بوكون اكا كيرك بما كنتم تكفرون ايتدوكوز كفر سببيله
اليوم نختم على أفواههم بوكون اغزلري اوزره مهر اورورز وتكلمنا أيديهم والري
بزمله سويلشور وتشهد أرجلهم بما كانوا يكسبون واياقلري شهادت ايدر اول شيله
كه دنياده انلر قزنورلردي حديث شريفده وارد اولمشدر كه قيامت كوني بنده سويله
افعاللر اوزره برشاهد دوتم كندو نفسمدن اولميجه ديدر عقب اغزنه مهر اورلوب
اعضاسنه فرمان اولنور كيم سويلك اندن صكره انلر جمله ايتدوكلرين تقرير ايدرلر
ولو نشاء لطمسنا على أعينهم واكر ايسترايدك كوزلري اوزرين محو قيلر ايدك
فاستبقوا الصراط دعقب سلوكن معتاد ايتدوكلري يوله ايلرو كيتمك ايستيه جك
فأنى يبصرون نيجه يولي وجهت سلوكي كوردولر ولو نشاء لمسخناهم واكر قيلقلرين
دكشدرمك ايستر ايدك البته اني دكشدرردك على مكانتهم يرلري اوزره كه انك ايچنده
جامد اولدرلر فما استطاعوا مضيا پس نه ايلرو كيتمكه قدرتلري اولوردي ولا يرجعون

ونزدونمکه قدرتلری اولوردی ومن نعمره هر کیمه که کندویه عمر طویل ویرورز ننکسه
في الخلق انی یارادلمغده دوندرورز یعنی قوتنی ضعفه تبدیل ایدرز وکنجلکنی پیرلکه
أفلا یعقلون پس کرکدرکه تعقل ایدوب فهم ایدهلر کیم تنکیسه قادر اولان
طمس ومسخه قادردر وچون کفار مکه حضرت محمد المصطفانك حقنده شاعردر دیو
سویلولردی حق جل وعلا سوزلرین رد ایدوب بیوردی وما علمناه الشعر وبز محمد
المصطفی یه شعر سویلمسین اوکرتمدك وما ینبغي له ونه کندویه شعر سویلمسی صحیح
ولایق اولوردی زیرا شعر سویلسیدی قومنك کوکلنه بو شبهه دوشردی کم قرآنی قوت شاعریت
ایله پیدا ایتدی پس حق تعالی حبیبنه شعری اوکرتمدی تا که قومنه اول شبهه حاصل
اولمیه وهرکاه سرور کائنات علی طریق التمثیل بر بیت اوقودی مبارك لسانی
اوزره طریقه وزنله جاری اولمزدی نته که بوکونه بیوردی کفی الاسلام والشیب للمرء ناهیا
حضرت صدیق رضی الله عنه دیدی یا رسول الله بونی سویلیان دیدی کفی الشیب
والاسلام للمرء ناهیا حضرت صلی الله علیه وسلم ایلك بو بیتده اوقودوغی کبی دفعه ثانیه ده
اوقودوغی حضرت صدیق دنوب دیدی اشهد انك رسول الله وما علمك الشعر وما
ینبغي لك دو انك مبارك لسانی اوزره جاری اولان انا النبي لا کذب انا ابن عبد المطلب
کبی بعض موزون سوزلر بی تکلف وبی قصد ایدی ان هو الا ذکر وقرآن مبین یعنی
اوکرتدوکمز شئ بر نسنه دکلدر الا بر پند ونصیحت واحکامی اظهار ایدیجی بر کتاب
سماوی لینذر من کان حیا تا که قورقدره برکمسه یی که حیاة عقلیه وفهمله
زنده ایدی ویحق القول علی الکافرین وتا که کلمه عذاب واجب اوله
کفر اوزره مصر اولانلره أولم یروا انا خلقنا لهم مما عملت ایدینا انعاما ایا تفکر
ایدوب بقمزلرمی کیم اللری ایشلدوکلری نسنه دن کندولر ایچون یراتدق انعاما
دوه وصغر وقویون وکچی یعنی کندولر ایچون اول اشیادن که بزدن اوزکه بر
کیمسه انلری ایجاد ایتمکه قادر دکلدر وار بس که انعامده خلقت عجیبه وکثرت
منافع وار انی یاکون مذکور دیلدی فهم لها مالکون پس انعامه ضابط و
متصرفدرلر وذللناها لهم وانلری کندولر ایچون رام قیلدق فمنها رکوبهم
پس بنکلری اندندر یعنی انلرکه بر مقداد بنیلر دوه وصغر کبی ومنها یأکلون
واندن بیرلر یعنی انلرك اتنی بیرلر ولهم فیها منافع وانلك ایچنده کندولره منفعتلر
وار یونکلرندن وتویلرندن ودریلرندن ومشارب وسوتلرندن ایچجك نسنه لر
دخی أفلا یشکرون پس نیچون انلرده خدانك نعمتلرینه معترف اولمازلر واتخذوا
من دون الله آلهة دخی خدادن اوزکه معبودلر ایدندیلر لعلهم ینصرون

شاید کندولره یاردم اولنه یعنی امید دوتدیلر که امور مهمهده اول معبودلر
کندولره بر مدد ایدرلر لا یستطیعون نصرهم یاردم ایتمکلرینه قدرتلری یوقدر
وهم لهم جند محضرون وانلر معبودلر ایچون آماده قیلنمش لشکردرلر که یارین
قیامتده لشکرلری اولورلر فلا یحزنك قولهم پس شرکلری خصوصنده دیدوکلری
سوز سنی غمکین قیلمسون انا نعلم ما یسرون وما یعلنون زیرا علی التحقیق بز کیزلی
قیلدقلری نسنه یی واشکارا ایتدوکلری شئی بیلورز پس انلك اوزره انلره مکافات
ایدرز مرویدرکه ابی بن خلف بر چورومش کموك الینه الوب حضرتك حضوری
عزتنه کلوب دیدی تنکری تعالی بونی زنده قیلورمی بو چوریمش ودکلنمش کمکی حضرت
بیوردی بلی انی احیا ایدر سنی دخی بعث ایدوب جهنمه داخل قیلور بو آیت کریمه
نازل اولدی أولم یر الانسان انا خلقناه من نطفة ایا ابی بن خلف تفکر ایدوب
بیلمدی کیم علی التحقیق بز کندویی بر صو دمله سندن یراتدق فاذا هو خصیم
مبین اندن صکره همان کندوسی اشکارا جدال ایدیجی بر دشمندر یعنی انسان بلمزمی
که کندویی اك الچق نسنه دن یراتدق دعقب خصومته مفاجاه ایدن بر انسندر
که انك صحت وحقیقتنه مبدأ فطرتی شاهددر وضرب لنا مثلا وبزه بر مثل
اوردی یعنی بر امر عجیب کتوردیکه بر چورومش کموکی الینه اوفادوب کلدی ونسي
خلقه وکندونك یارادلمسنی اونودوب قال من یحیي العظام استبعاد یوزنده
دیدی کیمدرکه کموکلری زنده قیلور وهي رمیم اول حالده که انلر چورومشدر
قل یحییها الذي انشأها أول مرة سویله یا محمد انلری اول زنده قیلور شول
قادر مختاردرکه ایلك کز کندولرین عدمدن وجوده کتوردی وهو بکل خلق علیم
وحال بوکه کندوسی هر یارادلمشه دانادر یعنی مخلوقاتك تفاصیلنی وکیفیت خلقتلرینی
دانشیله بیلور پس اشخاصك چورومش داغلمش پارهلرین وکیفیت جمع واحیاسنی
ای بیلور الذي جعل لکم من الشجر الأخضر نارا اشول پروردکاردرکه سیز ایچون کوك اغجدن
آتش قیلدی فاذا أنتم منه توقدون پس اول وقت سیز اندن یاندرسیز یادنه
اغلب پیرلرنده عرب آتش استخراج ایچون ایکی اغج استعمال ایدرلر بیری مرخ بیری عفار
اوزره قویوب بودرلر آتش اردلرنده حاصل اولور أولیس الذي خلق السموات والأرض
بقادر یا کوك اغجدن آتش چیقروب کوکلر ویری ایجاد ایدن ایزد ذو الجلال توانا
دکلمیدر علی أن یخلق مثلهم انلك اوزره که انلرکبی بر مخلوق ایجاد ایلیه بلی انلرك
ایجادی اوزرینه قادردر اصلا انده شبهه یوقدر وهو الخلاق العلیم وکندودر
بالغه ایله خلق ایدن جمیع اموره دانا اولان انما أمره اذا أراد شیئا انك شأنی بودر

اوزكه برنسنه دكلدركيم برنسنه ايستيجك أن يقول له كن فيكون
اول شيئه سويلر اودر عقب اول شئ حصوله كلور فسبحان الذي بيده ملكوت
كل شيء پس عجزدن منزهدر اول پروردكاركه هر نسنه نك تصرفي يدقدرتنده در
وإليه ترجعون ومكافات ايچون كندو حكمنه دونمش قيلنورسيز سز و دكلمز شاننده
مرويدركه بيوردي هر نسنه نك قلبي وار قرآن عظيم الشانك قلبي ياسيندر هر كيم رضاء
الله ايچون انى اوقودي كناهندن كچمش اولانلر اشيا كندويه مغفرت اولنور انى ميتلر
... اوزره قرائت ايدك والله اعلم ...

سورة والصافات مكية وآيها مائة واحد وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والصافات صفا مقام عبودتنده درست صف نغليان فرشتلره قسم
فالزاجرات زجرا پس شياطيني استراق سمعدن ابو منع ايدن فرشته لره قسم فالتاليات
ذكرا پس انبيا اوزره خدانك كلامني اوقيان ملائكه يه سوكند كه إن إلهكم لواحد
معبودكز بيردر رب السموات والأرض وما بينهما كوكلر و يرلرك و اره لرنده اولان
اشيانك پروردكاري ورب المشارق دخي كونش چيقجق يرلرك خداوندي إنا زينا
السماء الدنيا تحقيقا كه بز سزه يقين اولان كوكي بزتدك بزينة الكواكب
برزنك ايله كه يلدزلردر وحفظا من كل شيطان مارد ولى بزجنى قيلمق صاقلدوق
هر بر كش عنودن لا يسمعون إلى الملأ الأعلى بوجهة اشرافك سوزني ايشتمكه طالب
اولماز يعني كوكلر شهبله محفوظ اولدقدنصكره شياطينك حالي بويله اولديكه
عالم بالاده ساكن اولان اشراف ملائكه نك سوزين ايشتمزلر ويقذفون من كل
جانب دحورا وكوكك هر طرفندن قاولمق ايچون شهبله اتلورلر استماعي قصد
ايتدوكلرندن ولهم عذاب واصب وكندولره برشدتلو اشكنجه واردر اول آخرت
عذابيدر إلا من خطف الخطفة مكر شول كيمسه كه ملائكه نك سوزندن
بر قاپش قاپدي فأتبعه شهاب ثاقب در عقب آنك اوزرينه بر روشن آتش پاره سي
دوشوب كندوني ايحرد يا يايدر و فاستفتهم پس كفار مكه دن صور أهم أشد
خلقا أم من خلقنا كندولرمي يارادلمق جهتندن زياده بركدرلر يا بزيم غيرمز اشيا
مذكوره اولان ملائكه وكوكلر و يرلر واره لرنده اولانلر إنا خلقناهم من طين لازب
تحقيقا كه كندولرين بر ياپشمش چاموردن يرتدق بو كلامدن مراد اثبات معاددر
واستحاله سن زعم ايدنلرك سوزنى رددر بو وجهله كه آنك استحاله سي اكر ماده نك
عدم قابليتندن ايسه ماده موجوددر قيد ولجزاسي قابل انضمامدر و اكر فاعلك

عدم قدرتندن

عدم قدرتندندن كوكلر و يرلرك ايجادنه قادر اولان بي شك اول اجزانك
ضمنه وروحي ايچنده اعاده ايتمكه دخي قادردر بل عجبت بلكه سن
خدانك قدرتني وبعثي انكار ايتملرندن عجبلندك ويسخرون وانلر
سنك تعجبكدن واحوال البعثي تقرير ايتدوككدن استهزا ايدرلر وإذا
ذكروا وقچن برشيئله پند ويرلورلر لا يذكرون اندن پند المزلر وإذا
رأوا آية يستسخرون واول وقت كه بر معجزه كوردولر استهزاده مبالغه
ايدرلر وقالوا إن هذا إلا سحر مبين وكوردوكلري معجزه دن اوتري ديرلر
بو برنسنه دكلدر الا بر هويدا جادولك أإذا متنا وكنا ترابا وعظاما
ايا قچن بز اولوب توپراق و كوكلو اولورز أإنا لمبعوثون على التحقيق بز زنده اولوب
كوندرلمش قيلنورميوز أوآباؤنا الأولون دخي كچمش پدرلرمز مبعوث اولور
لرمي قل نعم سويله بلى سيز و پدرلركز مبعوث اولورسيز وأنتم داخرون
و حال بو كه سيز خوار بيمقدارسيز فإنما هي زجرة واحدة پس قچن بعث در
اولور بعث ايتمك يالكز بر چيغرشدن اوزكه برنسنه دكلدر واو نفخه ثانيه در
فإذا هم ينظرون در عقب هان كندو كورلردن قالقوب دروب بقرلر
وقالوا يا ويلنا هذا يوم الدين ودي دي لر اي هلاكمز حاضر اول كه بو كون اعمالمز
مكافاتي كونيدر بعده كندولره ملائكه ديرلر هذا يوم الفصل بو كون قضا
وحكومت كونيدر الذي كنتم به تكذبون شول كون كه سيز آنك وقوعني تكذيب
ايدر دكوز بعده حق سبحانه وتعالادن ملائكه يه فرمان كلور كه احشروا الذين
ظلموا وأزواجهم نفسلرنه شرك ايله ستم ايدنلري و دينلرنده كندولره موافق
اولان قادينلرين جمع ايدك وما كانوا يعبدون من دون الله وتنكريدن اوزكه
عبادت ايتدوكلري اشيايي دخي جمع ايدك فاهدوهم إلى صراط الجحيم پس ورن
بولنه انلره يول كوسترك وقفوهم وانلري عرصه موقفده دوردتدك
إنهم مسئولون زيرا على التحقيق انلر عقايد واعماللرندن اوتري صورلسيله دلر
دخي ملائكه كرام انلره ديرلر ما لكم لا تناصرون سيزه نه اولديكه بيري
بيركزه ياردم ايدوب موقفك زحمتنده قورتلمزسيز بل هم اليوم مستسلمون
بلكه انلر بو كون عجزلري جهتندن منقاد اولمشلردر وأقبل بعضهم على بعض
يتساءلون وبيري بيري اوزره متوجه اولوب صورشورلر يعني روسا وتوابع
بيري بيرينه توبيخ يوزندن صورشور قالوا إنكم كنتم تأتوننا عن اليمين
توابع روسايه ديديلر تحقيقا كه سيز بزه صاغ طرفدن كلوردكوز يعني اقوى

وجوهله وايمنيله بيزه كلوردكوز قالوا بل لم تكونوا مؤمنين رؤساء
توابعه ديديلر سويلديككوز كبي دكلدر بلكه سيز اهل ايمان دكل ايدكوز
وما كان لنا عليكم من سلطان وبزم اوزركزه هيچ بر تسلطمز يوق ايدي بل كنتم
قوما طاغين بلكه سيز حتى تجاوز ايتمش بر كروه ايدكوز رؤسا توابعه
ايكي وجهله جواب ويرديلر اول منع طريقيله جواب ويروب ديديلر بز سيزي
كمراه ايتمدك سيز كندوكوز كمراه ايدكوز ايكنجده بويله جواب ويرديلر كه بز سيزي
جبرا ايتمدك انكچون كه اوزركزه بزم تسلطمز يوق ايدي فحق علينا قول ربنا
پس بر وردكارمزك سوزي اوزرمزه واجب اولدي بزكه انا لذائقون على التحقيق
بز عذابي داديجيوز فاغويناكم پس سيزي ازدردق انا كنا غاوين كه بي شبهه
بز ازغونلر ايدك فانهم يومئذ في العذاب مشتركون پس بلا شبهه كيم
تابع ومتبوعلر قيامت كوننده عذابده اورتاقدرلر انا كذلك نفعل بالمجرمين
بز شونكبي بز آنجلين ايشي اهل شركه ايشلرز انهم كانوا اذا قيل لهم لا اله الا الله
تحقيقا انلر بويله ايديلر كه قچن كندولره دينلور كلمهٔ توحيدي سويلك يستكبرون
ويقولون سركشلك ايدوب ديرلر ائنا لتاركوا آلهتنا تحقيقا بز معبودلرمزي
ترك ايديجيلرميوز لشاعر مجنون برشاعر ديوانه ايچون مقصودلري محمد المصطفي
ولكن حاشا ديدوكلري سوزانده اوله بل جاء بالحق بلكه محمد المصطفي صلى الله
عليه وسلم دوغرولغله كلدي وصدق المرسلين وكندوسندن اسبق اولان
پيغمبرلري تصديق ايتدي انكم لذائقوا العذاب الاليم تحقيقا كه سيز اي دينسزلر
بر دردناك اشكنجه يي داديجيسز وما تجزون الا ما كنتم تعملون وايشلدكوز
شيئك سزاسندن اوزكه برشيله سزا ويرلمزسيز الا عباد الله المخلصين ليكن
الواث شركدن پاك قيلنان خدانك قوللري ثوابلري فائت اولورلر اولئك
لهم رزق معلوم اول كروه كه پاك قيلنمشلردر بلنمش دوزي كندولره اولور
فواكه اول دوزي ميوه لردر زيرا فاكهه برنسنه دركه تلذذ ايچون معقود
اولور نه غذا ايچون وقوت انك عكسنه در واذ بس كه اهل جنتك اعادم اولان
خلقتلري تحللدن محفوظ اولدي دوزيلري پاككونه فاكهه اولدي
وهم مكرمون وحال بوكه كندولر معزز قيلنمشلردر يعني اول دوزي قر تعبسز
نائل اولمشلر في جنات النعيم نازو نعمت بهشتلرنده على سرر متقابلين تختلر
اوزره بيري بيرينه قارشو اوتورمشلر يطاف عليهم اوزلرينه دولاينلور
بكاس بر دولو جام ايله من معين كوزلره نمايان اولمش شرابدن بيضاء لذة

للشاربين ايكسيكي كاسه صفتدر يعني اول كاس بياضدر ايچنلره
لذتلودر لا فيها غول جنتك شرابنده خمار وصداع كبي آفت وعلت
يوقدر ولا هم عنها ينزفون ونه ايچنلر اندن مست اولوب
عقل وفهملري كيدر وعندهم قاصرات الطرف وقتلرنده كوزلرين
صاقليان خاتونلر وار يعني كوزلرين ايجق قوجه لرينك مشاهده لرينه
مشغول ايدوب بيكانه لره باقمقدن منع ايدرلر عين حلاوتيله بيوك
كوزلي لر كانهن بيض مكنون كويا كه اول خاتونلر بر صاقلنمش
دوه قوشي نك يمرتهلريدر چون الوانك اك ايوسي چرزيني صاريلقله
قارشمش اولان بياضلكدر ودوه قوشنك يومرته سنده بولنور
وادوصفا ونعومته دخي حق جل وعلا حوريلري انكله مشبه قيلدي
فاقبل بعضهم على بعض يتساءلون پس بهشتيلرك بر مقداري بر مقداره
يوزدوندروب دنياده اولان احوال وماجرالري صورشورلر قال قائل منهم
سوزار اسندن انلردن برسويليجي سويلدي اني كان لي قرين تحقيقا بكه دنياده
بكا بر همنشين وار ايدي يقول ائنك لمن المصدقين سن بلر تحقيقا سن تصديق
ايديجيلردنميسن يعني حشر ونشره تصديق ايدركر ايچون بكا تعنيف وتوبيخ ايدوب
سويلردي ائذا متنا وكنا ترابا وعظاما ايا بز اولوب توبراق وكموكلر اولدوغمزده
ائنا لمدينون بدنك بز سزا ويرلمش اولورميوز قال اهل بهشته سويليان
كمسنه ديدي هل انتم مطلعون ايا سيز جهنم طرفنه بقيجيلرسيز تاكه سيزه اني
كوستره يم فاطلع فرآه في سواء الجحيم پس اول سويليجي دوزخ طرفنه با قوب
همنشينن دوزخك اورتاسنده كوردي قال تالله ان كدت لتردين بهشتي
دوزخيه ديدي خدايه قسم كيم على التحقيق يقلشدي كيم بني اغوا ايله اهلاك
ايدهسن ولولا نعمة ربي واكر پروردكارمك هدايت وتوفيقي اولمسه لكنت من
المحضرين البته دوزخده تشكله احضار اولنانلردن اولوردم بعده دوتوب نعمله
تحدث ايدوب تعجب يوزندن بهشتيلره ديدي نته كه حق تعالي بيوردي افما نحن
بميتين ايا بز بهشتده منعم اولوب اصلا بز ميت اولمانميوز يعني بهشتده مخلد
هر كز موت بزه كلمز الا موتتنا الاولى مكر دنياده ايلك اولان اولكمز وما نحن بمعذبين
واصلا بز اشكنجه كورمش قيلنمازونا ان هذا لهو الفوز العظيم تحقيقا كيم
بهشتده مخلد اولمق وعذابدن قورتلمق كندودر اولو قورتلمق لمثل هذا فليعمل
العاملون پس بو نعمتلر ماننده نه نائل اولمق ايچون ايشليانلر ايشلسون اذلك خير

نزلا ایا مذکور اولان نعمتلر پیشکش و مهیا نعمتلر اولدوقلری جهتدن بیکرکدر
ام شجرة الزقوم یاخود زقوم اغجی واو بر اغجدرکه تهامه ولایتنده اولور بر آقلری
کوچک و میوه سی غایتیله اجی و بد بودرکه حق سبحانه و تعالی اول اغجی کوزه خیلر
نزل اولور بو اسمله مسمی قیلدی انا جعلناها فتنة للظالمین تحقیقا بیز اول
زقوم اغجنی کفار ایچون بر محنت و عذاب قیلدق انها شجرة تخرج فی اصل الجحیم
تحقیقا کیم اول اغج بر اغجدرکه دوزخک دیبنده بیتوب دالری طبقلره چیقر
طلعها کانه رؤوس الشیاطین اول اغجک خوشه سی زشتلکده دیولرک باشنه بکزر
فانهم لآکلون منها پس بلا شبهه کیم کفار اندن ییجیلردر فمالئون منها البطون
اندن صکره شدت جوعدن قارنلرک اندن دولدریجیلردر ثم ان لهم علیها صکره علی التحقیق
انلره اول یمک اوزره اولور لشوبا من حمیم قزمش صو بله قارشمش ایرینیدن ایچیلجک
نسنه ثم ان مرجعهم لالی الجحیم پس بی شک کیم کیتملری دوزخهدر یعنی ما
حضرلرین کهن قوم و حمیمدن تناول ایدوکلرندن صکره دوزخه کیرولر زیرا انلره
نزل و پیشکش دوزخه کیرمدن اول اولور انهم الفوا اباءهم ضالین تحقیقا
انلر بیدرلرین ازغونلر بولدیلر فهم علی آثارهم یهرعون پس کندولر انلرک
ایزلری اوزره سورلمش کبی سرعت ایدوب کیدرلر یعنی انلره تقلید ایتمه ده
توقف ایتمزلر ولقد ضل قبلهم دخی علی التحقیق سنک عشیرتکدن اسبق ازغون
اولدی اکثر الاولین کچمشلرک چوغی ولقد ارسلنا فیهم منذرین دخی بی شبهه
کیم ارالرنده قورقودیجیلر کوندردک یعنی پیغمبرلر کوندردک که کندولرین
عذابدن تخویف ایدرلر فانظر کیف کان عاقبة المنذرین پس بق قورقودیلانلرک
صوکی نیجه اولدی الا عباد الله المخلصین انجق دینلرین پاک قیلان خدانک قوللری
که انلر انذار ایله منتفع اولدیلر ولقد نادینا نوح دخی تحقیقا کیم حضرت نوح تنکری حیدرک
فلنعم المجیبون پس خیر مسنه کوزل اجابت ایدنلر بیز و نکه قومندن کافر اولانلری
طوفانله اغراق ایتدک ونجیناه واهله و کندوی و کندویه تابع اولانلری قورتردق
من الکرب العظیم اولو محنت و ایذوهدن و اول محنت قومی کندویه ایدوکلری
جفادر وجعلنا ذریته هم الباقین واتک نسلنی دنیاده کندولرین قلانلر قیلدق
اوزکه لری دکل زیرا اولادندن و انلرک قادنلرندن ماعدا هر کیم که کیمده وار ایدی
دار آخرته انتقال ایتدی و نسل قیامته دک حضرت نوحک اولادندن قالدی
وترکنا علیه فی الآخرین دخی حضرت نوح اوزره امتدن کیم صوکلرده باقی قیلدق
سلام علی نوح فی العالمین بو کلامی و انک معناسی دعا ایتمکده کیم انس و جن

ملائکه‌دا اسندی

350

وملائکه‌دا اسندی سلام علی نوح فی العالمین سوزی همیشه ثابت اولسون انا کذلک
نجزی المحسنین تحقیقا که بز حضرت نوحه ایتدوکمز مکافات کبی ایو لک ایدنلره مکافات
ایدرز انه من عبادنا المؤمنین زیرا علی التحقیق کیم حضرت نوح ایمان کتوردن قوللرمزدندر
ثم اغرقنا الآخرین صکره قومندن کافر اولانلری غرق ایتدک وان من شیعته
لابراهیم دخی بلا شبهه کیم حضرت نوحه متابعت ایدنلردندر حضرت ابراهیم
اذ جاء ربه بقلب سلیم سنکو ذکر قیل اول وقت که حضرت ابراهیم پروردکارینه
قورتلمش یوکوکل کلدی اذ قال لابیه وقومه ماذا تعبدون نه چنی بدرینه و عشیرتنه
سویلدی قنغی شیئه پرستش ایدرسیز ائفکا آلهة دون الله تریدون اباتکو یدن
اوتکه یلاذا ایچون معبودلر ایدینورسیز فما ظنکم برب العالمین پس کمانکوز ندر
عالملرک پروردکارینه که کندویه عبادته مستحق ایکن سیز عبادتن براقوب باطل
اشیانی عبادت ایدوککوز پس حضرت ابراهیمک قومی کندویه بویله جواب ویردیلر
که یارین عیدیمزدر صحرایه چقسک کوکلکی سن کل بزمله چق که دونشمزده بتلرمزی
زیارت ایدرسن زیانلرنه زینت و زینتلرین مشاهده ایتدکدنصکره لسان طعنی انلردن کوتا ه
ایدرسن فنظر نظرة فی النجوم پس حضرت ابراهیم علیه السلام عیدکاهه کندوی
دعوت ایتدوکلرنده یلدزلره بر باقش باقدی و انلرک اتصال و انفصاللرین کوروب
فقال انی سقیم دیدی علی التحقیق بن خسته یم یعنی نجومک سیرندن استدلال ایتدم که
بن طاعونه چیقرسم کرک قومی بو سوزی کندوسندن ایشتدکلرنده طاعونک
سرایتندن قورقدیلر فتولوا عنه پس اندن یوز دوندوروب کیتدیلر مدبرین اکسه
چوروب دوکلری حالده فراغ الی آلهتهم اندن صکره حضرت ابراهیم انلرک
معبودلری کیزلیجه کیدوب کوردی اوکلرنده انواع اطعمه دوزلمش فقال پس تهکم
و استهزا طریقیله دیدی الا تأکلون بیمزمیسیز چون انلردن بر صدا کلمدی ینه
استهزا طریقیله دیدی مالکم لا تنطقون سیزه نه اولدی که بکا جواب سویلمزسیز
فراغ علیهم پس کیزلنمش ایکن بتلر اوزره میل ایدوب اوردی ضربا بالیمین
صاغ الله اوردق یعنی قوتدن ورله انلری اوردی بو حال واقع اولدقدنصکره
بتلر عیدکاهدن بتخانه لرنه دونوب بتلرک حالن مشاهده ایتدیلر بیلدیلر
که بو ابراهیمک ایشیدر فاقبلوا الیه یزفون پس انک طرفنه شتاب ایدرک
توجه ایتدیلر کندوی الوب نمرودک حضورنه کوتردیلر انکله خیلی مباحثه
ایتدکدنصکره که اندن بر شمه سبقت ایتمشدی قال اتعبدون ما تنحتون
حضرت ابراهیم دیدی یا طاش و اغجدن یوندوغکوز نسنه یه طپرسیز والله خلقکم

وما تعملون وحال بوكه خدا عز وجل سيزي واشلدوككوز اشيالري يرتدي قالوا
ابنوا له بنيانا سوزنه جواب ويرميوب ديديلر آكا بر بابي يابك اودونله دولدروب
ايچنده آتشی اورك فالقوه في الجحيم اندن صكره كندويي يانمش آتشه بوراغك فارادوا
به كيدا پس بو ايشله حضرت ابراهيمه حيله ايستديلر زيرا اول وقت كه حضرت
ابراهيم كندولرين دليل ايله مقهور ايتدي عامه خلقه عجزلري ظاهر اولمغون انجق
آتشله تعذيبنی تدبير ايتديلر فجعلناهم الاسفلين پس بز انلري الچق قيلدق
كه ياندوردقلري آتش اوزرنه كلستان اولدي وانك علو شاننه بر برهان
قاطع اولدي وقال اني ذاهب الى ربي ودیدی تحقيقا بن پروردكارم بكا فرمان
ايتدوكي يره كيديجیم واو شام ذ ميديد سيهدين البته مقصدمه بكا يول
كوسترور رب هب لي من الصالحين اي پروردكارم كوجلو عملو كيمسه لر بكا
باغشله تاكه دعوت وطاعت اوزره بكا يار ده ما ايدوب غربتده مونس اولهلر بوندن
مراد اوغول مقوله سيدر فبشرناه بغلام حليم پس كندويي حلم صاحبي اوغلله
مژده لتدردك يعني بلوغه ايرشدوكنده حليم اولور ديدك حق تعالی كندويه هاجردن
حضرت اسمعيلي احسان ايتدي فلما بلغ معه السعي پس اول وقت كه قرة العين
اولان سطلوبن اولوب ايشلرنده بيله چالشمغه ايرشدي قال يا بني ديدي اي اوغلجغم
اني اری في المنام تحقيقا كه بن عالم رؤياده كورودم كيم اني اذبحك على التحقيق بن سني
بوغازلرم فانظر ماذا ترى پس نه فكرلنرسن تفكر شيئه مؤدي اولور كتو ديلر
كه حضرت ابراهيم عالم خوابده كوردي كه بر سويليجي كندويه سويلر حق تعالی اوغلك
بوغازلمسيله سكا فرمان ايدر صباح اولنجق فكر ايتديكه ايا بو رؤيا خدادنمیدر يا
شيطاندنمی دیدی ايكنجي كيجه اول واقعه كبي بر واقعه كوردي پس بيلديكه او خدا طرفندندر
صكره اوچنجی كيجه انك طبقني كوردي همان بوغازلمسنه تصميم ايدوب حضرت
اسمعيله انی نقل ايتدي قال يا ابت افعل ما تؤمر حضرت اسمعيل ديدي اي پدرم
فرمان اولندوغك نسنه‌يی ايشله كيم ستجدني ان شاء الله من الصابرين على
التحقيق خدا ايسترسه بنی صبر ايدنلردن بولورسن خدانك حكمي اوزره فلما اسلما
پس وقتكيم پدر و پسر خدانك فرماننه منقاد اولديلر وتله للجبين
وپدر اوغلنی يانی اوزره صالوب الني بر اوزره دوشدي و بو حال مناده صخره
يانندە واقع اولدی علما كتوردیكه چون حضرت ابراهيم اسمعيلك ذبحن قصد ايتدي
حضرت اسمعيل بيوردي اي پدر الي و اياغمي محكم بغله تاكه اضطراب ايتميه يم
زيرا محتملدركه اضطرابم محلنده مبادا دونلرك قانمله بولاشه وبن دیسر نكله

بدنام اولورم بيت اكر خونم بريزي غم ندارم زان همي ترسم • كه تاكه دامن پاكت
شود از خون من آلوده • دخی بوندن كيتدككه محل ولادمه سلامي يتشتر ديو كوملكمي
وير تاكه انكله متسلي اوله دخی بوغزلق محلنده بوني تيراقنه قيل تاكه بچاغي چكدكده
محل نظرك بوزمه دوشميه زيرا معتاد اوزره اكر بني بوغازلرسن شايد پدرلك
محبتي حركتندن فرمان الهيده بر تاخير وتقصيرك اوله پس حضرت ابراهيم
اوغلنك الني و اياغني قوت قلبله باغليوب بچاغي بوغازنه اوزره قودي حق
سبحانه وتعالی بلك شكلنده بر حلقه حضرت اسمعيلك بوغازنده پيدا ايتدي
بچاق كسمكدن ممتنع اولدي ونادیناه ان يا ابراهيم قد صدقت الرؤيا واينی
چاغردك كيم اي ابراهيم على التحقيق عالم خوابده كوردكك رؤياي عزماله وذبحك
لوازمي ولان نقدمانی كتوردكله تصديق ايتدك انا كذلك نجزي المحسنين بلا
شبهه بز ايولك ايدنلرم بويله مكافات ايدرز كه نهايت شدتدن كندولره فرجي
ايصال ايدرز ان هذا لهو البلاء المبين بی شبهه كيم ايش كندودر اشكار
ابتلا كه مخلص ونكه سنده ممتاز اولور وفديناه بذبح عظيم دخی حضرت
اسمعيله فدا قيلدق بر بوغازلنجق نسنه كه هيكلی غايتله بيوك ايدی واول
بهشت جاودانده بسلنمش بر قوچ ايدي اول محلده جبرائيل عليه السلام انی كتوردي
حضرت ابراهيم انی قربان ايلدی وتركنا عليه في الاخرين سلام على ابراهيم
كذلك نجزي المحسنين انه من عبادنا المؤمنين بيان قصه نوحده كچدي
وبشرناه باسحاق نبيا من الصالحين اسحاقك كلمسيله مژده ويردك اول حالده
كه پيغمبر اولسنه حكم اولنوب زمرهٔ صلحادن اولدوغی تقديرا وتمشدر وباركنا
عليه وعلى اسحاق وانك اوزره واوغلی اسحاق اوزره بركت صالدق كه بنی اسرائيلك
جمله پيغمبرلرين واوزكه لرينك نبعت و يعقوب كبی پيغمبرلري انلردن ايجاد ايتدك ومن
ذريتهما محسن دخی حضرت ابراهيم واسحاقك ذريتندن بر كروه واركه عملنده
ايولك ايتمشدر • وظالم لنفسه وبر قسم واركه كندو جاننه كفر ومعصيتله ستم
ايتمشدر مبين ستمي اشكاردر بو كلامده تنبيه واركه نسبك هدايت وضلالتده
دخلي يوقدر دخی اولاددن صدور ايدن بدلك سببيله پدرلره بر نقص حاصل
اولماز ولقد مننا على موسى وهرون دخی على التحقيق كيم حضرت موسى وهرونه
اوزره منت قودق نبوتك نعمتی سببيله ونجيناهما وقومهما من الكرب
العظيم و ايكيلرين وعشيرتلرين قوللقدن قورتردق يعني فرعونك ايذا اسندن
ونصرناهم وقوللرينه يارديم ايتدك فكانوا هم الغالبين پس فرعون ولشكري

اوزره کندولر غلبه ایدنلر ایدیلر وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ وغایتده
آشکار اولان کتابی ایکیلرینه ویردک وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وحق و
صوابه اولان یولی ایکیلرینه کوستردک وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ سَلَامٌ عَلَى
مُوسَى وَهَارُونَ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ نظیره‌سی
سبقت ایتدی وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ دخی تحقیقا کیم حضرت موسی‌نک برادری
حضرت هارونک نبیره‌سی یاسینک اوغلی الیاس کوندرلمش پیغمبرلردندر إِذْ قَالَ
لِقَوْمِهِ یاد ایت اول وقتی که کندو جماعتنه سویلدی أَلَا تَتَّقُونَ نیچون عذاب
الهیدن قورقمزسز أَتَدْعُونَ بَعْلًا نیچون بعل نام بته طپرسز وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ
وبرادنلرک ییکرکینی بوراقورسز خالقیندن مراد مصورلردر اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ
آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ پروردکارکوز و کچمش اولان پدرلرکوزک پروردکاری خدانک
عبادتن براقورسز فَكَذَّبُوهُ پس کندوی یلانه نسبت ایتدیلر فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ
کم بی شبهه انلر عذابده احضار اولنه‌جقدرلر إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ مکر
پاک قیلنان خدانک قوللری که انلر تکذیب ایتمدیلر وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ
سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ الیاسین
الیاسدر بر لغتده سینا و سینین کبی وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ دخی تحقیقا
کیم حضرت لوط رسل زمره‌سندندر إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ یاد ایت اول
وقتی که کندوی و اهلنی قوم عذابندن قورتردق إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ مکر اهلندن
بر قوجه قاری که عذابده قلانلردن اولدی و او حضرت لوطک قادینیدر
ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ صکره حضرت لوطک قومندن قلانلری اهلاک ایدوب
مکانلرین زیر و زبر قیلدق وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ وبی شبهه کیم سز ای کروه
قریش اوزرلرینه کچرسز صباح وقتنه داخل اولدوغکوزده وَبِاللَّيْلِ وکیجه
وقتنده دخی أَفَلَا تَعْقِلُونَ پس نیچون تعقل ایدوب فکر ایتمزسز که مکذبلرک
نتیجه‌سی هلاک ایدوکی غیر شی دکل وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ دخی تحقیقا کیم حضرت
یونس کوندرلمش پیغمبرلردندر إِذْ أَبَقَ اک اول وقتی که کندو جماعتندن
قچدی إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ادخله دولی اولان کمی‌یه که نیچون حضرت یونس قومندن
فرار ایدوب دریا کنارینه کلدی بحادلر دولمش بر کمی انده حاضر کوروب انلرله
نوب کیتدی دریانک اورته‌سنه یتشدوکلرنده کمی دوردی ملاحلر دیدیلر
علی التحقیق بزم کمیمزده اغاسندن قچمش بر قول وار دیو کمیمزک دائما بودر
حضرت یونس ایتدی ای ملاحلر اغاسندن قچمش قول بنم همان او کمیه بنده یه

ایشدکوکوزنی

ایشلدکوکوزنی بکا ایلتک دیدیلر بز هر دائم بودرکه اوکوزنیلیمی دریایه صالورز
یقین اوله که بو کوزنی ایتدیکی بکا ایشلیه بیلوزز زیرا سنک جهره‌کده آثار سر ورک
ونجابت حضرت یونس بو سوزلری قبول ایتمیوب ابرام ایتدیکه البته بنی دریایه صالک
کیم علی التحقیق دیدیکوز شخص بنم انلر دیدیلر بونه سوزدر بو کلامدن فی الغایت
عاقبت بعد الالحاح قرعه صالمغنه راضی اولدیلر فَسَاهَمَ پس حضرت یونس کیمی
خلقی ایله قرعه صالدی فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ دعقب مغلوبلردن اولدی که اوچ کره
کیمی خلقی قرعه‌یی تکرار ایدوب اوچنده دخی ادیله چیقدی پس حضرت یونس کندو
اختیاریله نفسنی دریایه صالدی فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ بلا فاصله بالق کندوی یوتدی وَهُوَ
مُلِيمٌ وحال بو که کندو نفسنه ملامت ایدیجیدر فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ
پس اکر حضرت یونس خدایی پاکلکله ذکر ایدنلردن اولمسیدی لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى
يَوْمِ يُبْعَثُونَ البته بالغک قارننده دوروردی اول کونه دک که خلق قبورلردن
مبعوث اولورلر فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ اندن صکره اوتسیز اغجسیز اولان صحراده کندوی
بوراقدق یعنی بالق قوسمغله کندوی اوکوز صحرایه صالدی وَهُوَ سَقِيمٌ اول حالده
که کندو خسته‌در یعنی بالق قارننده چکدوکی زحمتدن تازه دوغمش اوشاق
کبی اولدی وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ واوزرینه بتوردک شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ قبقدن بر اغاج که اوستنه
کولکه ایلیه وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ ولی مرسل قیلدق یوز بیک شخصه
أَوْ يَزِيدُونَ اول عدد اوزره آرتارلر فَآمَنُوا پس حضرت یونس اول زحمتلردن خلاص
بولیجق قومنه کلدکی قوملری انی اورنیوب ایمانلرینی تجدید ایتدیلر فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ
اندن صکره انلری برخوردار ایتدک بر مدته دک که اجاللری انکله منقضی اولور
فَاسْتَفْتِهِمْ پس ملائکه خدانک قیزلریدر سویلیان کمسه‌لردن صور أَلِرَبِّكَ
الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ایا قیزلر پروردکارکه مخصوصدر و اوغوللر کندولره أَمْ
خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا یا خود فرشته‌لری دیشیلی یرتدق وَهُمْ شَاهِدُونَ
وحال بو که کندولر خلقتلرنده حاضردلر أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ وَلَدَ اللَّهُ
بلکیم بلاشبهه انلر یلان و افترالرندن دیرلر تنکری تعالی طوغوردی وَإِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ و علی التحقیق کندولر البته یلانجیلردر أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ
ایا مکروه الطباع اولان قیزلری ماده افتخار اولان اوغوللر اوزرینه اختیار ایتدی
بو هرکز اولمان مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ سزه نه اولدی نیجه حکومت ایدرسز
عقل اقتضا ایتمدوکی شی ایله أَفَلَا تَذَكَّرُونَ پس فکر ایتمزمیسز که انک ذاتی بو کونه
اشیادن منزهدر أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ یا خود ملائکه بنات الله سوزی اوزره

نصف الجزء

سبزه کوکدن ایمش بو اسکارا دلیل واریمی فأتوا بکتابکم بس اوز کونه کوکدن اینان کتابی کتورك ان کنتم صادقین اکر ایتدوککوز دعواده اویا بو صدق ایدکون وجعلوا بینه وبین الجنة نسبا دخی تنکری نک اراسنده وبریلر اراسنده بر خصملك قیلدیلر که دیدیلر تنکری بریلر له مصاهره ایدوب ملائکه وجوده کلدی ولقد علمت الجنة انهم لمحضرون وعلی التحقیق بریلر بیلدیلر کیم کندولر عذابه احضار اولنه جقدر لر سبحان الله ایزد ذو الجلال منزهدر عما یصفون کندویه نسبت ایدوکلری قرابت وولادتدن الا عباد الله المخلصین سبقت ایدن لفظ محضرون دن استثناء در یعنی قمو بریلر عذابه احضار اولنور لر انجق الواث شکوك وشبهاتدن پاك اولان بنده کان خدا که انلر انده احضار اولنمازلر فانکم وما تعبدون پس تحقیقا سیز ای کفار وعبادت ایتدوککوز اشیا ما انتم علیه بفاتنین سیز خدا اوزره خلقدن بر کیمسه اغوا ایله افساد ایتمزسیز الا من هو صال الجحیم ال مکر او کیمسه که کندو دوزخه کیر یجیدر یعنی علم ازلی انکا تعلق ایتمشدر که البته او جهنمه داخل اولور دخی ملائکه یه عبادت ایدنلرك سوزن رد ایتمك ایچون ملائکه نك عبودیته اعترافلرین ذکر ایدوب بیوردی وما منا وفرشته لر دیرلر بزدن بر کیمسه یوقدر الا له مقام معلوم الا که انکا عبودیت وخدمتده بر سپارلنمش بیر وار که اندن تجاوز ایتمکه اصلا امکانی یوقدر وانا لنحن الصافون ونی شبهه بز کندو مز اداء طاعاتده صف بغلیانلرز وانا لنحن المسبحون دخی تحقیقا که بز کندومز خدانك ذاتنی ناسزا اشیادن تنزیه ایدنلرز وان کانوا لیقولون وبی شبهه کیم کفار قریش بعثتدن اول دیرلردی لو ان عندنا ذکرا من الاولین تحقیقا کیم کچمشلر اوزره ایناز کتابلردن قتمزده بر کتاب اولسیدی لکنا عباد الله المخلصین البته الواث شرکدن پاك قیلنان عباد الله اولور ایدك واول وقت که اشرف کتب سماویه کندولره کلدی فکفروا به انکا کافر اولدیلر فسوف یعلمون پس کلجکده ایتدوکلری کفرك مآلن بیلجکدرلر ولقد سبقت کلمتنا لعبادنا المرسلین دخی بو شبهه کیم رساله کوندرلمش قوللرمزه وعده مز کچمشدر کیم انهم لهم المنصورون علی التحقیق انلر کندولردر یاردم اولنانلر وان جندنا لهم الغالبون وبی شبهه لشکرمز یعنی پیغمبرلره تابع اولانلر کندولردر غلبه ایدنلر فتول عنهم حتی حین پس انلردن یوز چویر مدته دك که حق تعالی سکا نصرتی اندہ مقرر ایتمشدر واوبدر کونیدر وابصرهم واول وقتده انلرك حالنی کور فسوف یبصرون که یقینده سنك منصور اولمغکی کوروجکلردر

أفبعذابنا یستعجلون پس بزم عذابمزك وقوعن عجله ایله طلب ایدرلرمی فاذا نزل بساحتهم صکره غفلتله کلوب اطرافلرینه قونان دوشمن لشکری کبی عذابمز اطرافلرینه ایندوکده فساء صباح المنذرین انذار اولنانلرك صباحی غایتله بد اولدی وتول عنهم حتی حین وابصر فسوف یبصرون وانلردن یوز چویر بر مدته دك دیری کور کیم البته انلر کورجکلردر سبحان ربك رب العزة غلبه وقدرت ایه سی پروردکارك منزه ومقدسدر عما یصفون اهل شرکك ایدوکی ناسزا وصافدن وسلام علی المرسلین دخی پیغمبرلر اوزرینه سلام اولسون والحمد لله رب العالمین دخی اول کمکلره ثنا لر عالملرك پروردکاری ایزد ذو الجلاله مخصوصدر حضرت علی المرتضادن مرویدر که بیوردی هر کیم سور که دو زقیامتده بیوکرك اولان اجرلر نوابی ایله کرکه کرکه مجلسندن اخر سوزی سبحان ربك سوره سنك اخرینه دك اولسه

سورة ص مکیة وآیها ست وثمانون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

ص نیجه سوره لرك اوایلنده اولان حروف مقطعه حکمنده در والقرآن ذی الذکر شهرت وعظمت وشرف ایه سی اولان قرآنه قسم که کفر ایدنلر قرآنده بر خلل اولدوغیچون انکا کفر ایتمدیلر بل الذین کفروا فی عزة وشقاق بلکه کفر ایدنلر حقدن بر استکبارده وخدایه وپیغمبرینه بر مخالفتده در لر کم اهلکنا من قبلهم من قرن انلردن اسبق نیجه زمانه خلقن هلاك قیلدق نابود فنادوا پس ایه واستغفار ایدوب زندن چیغر دیلر تا که اول عذابدن خلاص بوله لر ولات حین مناص وحال بو که اول محل قورتلمق ونجات محلی دکلدر وعجبوا ان جاءهم منذر منهم دخی کفار مکه مجبلندیلر که جنسلرندن کندولره بر قورقودیجی پیغمبر کلدی وقال الکافرون دخی کفر ایدنلر دیدیلر هذا ساحر بو ساحردر اولان کمسنه اظهار ایتدوکی معجزه لر جادولك ایدر کذاب تنکری تعالی اوزره دیدوکی سوزده مبالغه ایله یلان سویلر اجعل الالهة الها واحدا اکر کزدیکیم تمو معبودلری بر معبود قیله ان هذا لشیء عجاب تحقیقا بو دکلو مخلوقی بر معبود ایجاد ایدوب امورلرین تدبیر ایتمسی بر امر عجیبدر که عجبده نهایته یتشمشدر روایتدر کیم قچن حضرت عمر اسلامه کلدی اسلامی قریش اوزره غایتله دشوار اولدی ابو طالب یاننه وار وب دیدیلر سن بزم اختیارمز وبیوکمزسن وبیلورسن کیم بو سفهانك ایتدیلری حال بزسکا کلدك تا که بزمله قرنداشك اوغلی اراسنده حکومت ایده سن ابو طالب سرورکاننی احضار ایدوب دیدی ای برادر زاده م بونلر سنك عشیرتکدر سندن عدالتی استرلرسن دخی اوزلرنی میل ایتمه حضرت دنوب دیدیکی بندن نه طلب ایدرلر

دیدیلر سندن طلبمز بوکه بزی معبودلرمزله ترک ایت بز دخی سنی معبودکله ترک
ایدوب سکا تعرض ایتمیوز پس حضرت دیدی بکا خبر ویرک ایستدککوزی سیزه ویروم
سیز بکا بر سوز ویرورمیسیز که انکله عرب طائفه سن منقاد ایدرسز و عجمدن
خراج الورسیز دیدیلر بلی انی و اون سوز دخی حضرت بیوردی سویلکوز لا اله الا الله
بو سوزی ایشدیجک قالقوب بنجه ناسزا سوزلر دیدیلر بعده انلردن صادر اولان
سوزلری و حقلرنده اولان توبیخ و وعید حق جل وعلا بو آیتلرده بیان ایدوب
بیوردی وانطلق الملأ منهم دخی قریشدن اشراف اولانلر ابو طالبک مجلسندن
کیدوب بری برینه سویلر ان امشوا واصبروا علی آلهتکم وارک کیدک معبودلرکوزک
عبادتی اوزره صبر ایدک که انکله سوز سویلیهنک فائده ویرمز ان هذا لشیء یراد
تحقیقا محمدک قصدی بیم عرب و عجم اوزره ریاست ایتمک بر آرزو اولنمش نسنه در
یعنی هرکس انی آرزو ایدر ما سمعنا بهذا فی الملة الآخرة محمد سویلدیکی سوزی ایشتمدک
صوکی ملتده یعنی بیز دلرمزدن قلان ایینده ان هذا الا اختلاق بو بر شی دکلدر الا یالان
که کندو نفسندن پیدا ایتدی ءانزل علیه الذکر من بیننا ایا اوزرینه بیلکون ارامزدن
وحی ایندرلمش قیلندی یعنی ندن ایجاب ایتدی که محمد ارامزدن وحی ایله مخصوص
اولوب سائر اشراف قریش محروم اوله لر بل هم فی شک من ذکری بلکه انلر قرآندن
برکماندهدرلر تقلیده میل ایتدوکلرندن و دلیلدن اعراض ایتدوکلری جهتدن
بل لما یذوقوا عذاب بلکه هنوز بنم اشکنجه می دادمدیلر ام عندهم خزائن رحمة ربک
العزیز الوهاب یا خود هر کیمسه اوزره غلبه ایدوب چوق عطا اولان پروردکارک
رحمتی خزینه لری قبللرنده میدر که ایستدوکلرنه احسان ایدوب ایستمدوکلرینه احسان
ایتمزلر اندن صکره نبوت ایچون صنادیدلرینی ایستدوکلری کیمسنه یی انتخاب ایدولر
ام لهم ملک السموات والارض وما بینهما یا خود کوکلر و ییرک و آرالرنده اولان
اشیانک تصرفی کندولره مخصوص میدر که بو کونه تحکمات ایدرلر واکر بو کونه تصرفلری وار
فلیرتقوا فی الاسباب پس عرش علایه ایصال ایدن نردبانلرده چقسونلر تا که اوندن
استیلا ایدوب امور عالمی تدبیر ایتسونلر اندن صکره ایستدوکلرنه وحی ایندرسونلر
و بو سوز کفاره غایت تهکمدر جند ما هنالک مهزوم من الاحزاب کفاد قریشی
پیغمبرلر اوزره بیغلمش کفاردن انلره یعنی بدرده بر صنمش آز لشکردرلر پس کندولره
قندن کلدی امور الهیه یی تدبیر ایتمک کذبت قبلهم قوم نوح وعاد کندولردن
اسبق حضرت نوحک جماعتی و قبیله عاد تکذیب ایتدیلر وفرعون ذو الاوتاد
و میخلر آیه سی فرعون دخی یعنی پادشاهلکی خیمه کبی میخلرله ثابت اولان مصر حاکمی دخی

تکذیب ایتدی و بر قوله ذو الاوتاددن مراد بوکه فرعون خلقی تعذیب ایدوکنده
چارمیخه کرردی پس انکله وصف اولندی وثمود وقوم لوط واصحاب الایکة دخی قبیله
ثمود و حضرت لوطک جماعتی و میشه ایللری تکذیب ایتدیلر اولئک الاحزاب
انلردر پیغمبرلر اوزره جمعیت ایدنلر که مذکور اولان چند مشهورلر انلردن قبیلدی
ان کل الا کذب الرسل بونلردن بر کروه یوقدر الا که پیغمبرلری یالانه نسبت ایتدیلر
فحق عقاب پس انلره اوزره بنم اشکنجه م ثابت اولدی وما ینظر هؤلاء الا
صیحة واحدة دخی بونلر یعنی قریشک کفره سی انتظار ایتمزلر الا یالکوز چغرش
و اول نفخه اولیدر ما لها من فواق اول چغرشه اصلا رجوع و تردد یوقدر
وقالوا ربنا عجل لنا قطنا دخی کفار دیدیلر ای پروردکارمز عذابدن محمد بزه توعد
ایتدوکی نصیبمزی تیزلتدر قبل یوم الحساب دوز حساب و لمدن اول بو کلامی استهزا
طریقیله دیرلردی و حضرتک مبارک خاطری بر سوزلردن ملول اولوردی پس حق سبحانه
وتعالی حبیبنه تسلیه ویروب بیوردی اصبر علی ما یقولون دیدوکلری سوزلره
اذیتلرنده صبر ایت واذکر عبدنا داود ذا الاید وانلره قوت صاحبی اولان قولمز
حضرت داودک حکایتنی اک کوزلرینه معصیتی تعظیم ایتمک ایچون انه اواب
تحقیقا که حضرت داود خدانک رضاسنه چوق رجوع ایدیجیدی انا سخرنا
الجبال معه یسبحن بلا شبهه بیز طاغلری رام قیلدق اوله حالده که بیله
تسبیح ایدرلر بالعشی والاشراق اخشام وقتنده و کونش چیقدوکی وقتده والطیر
محشورة و قوشلری مقوله سن دخی اکا رام قیلدق هر طرفدن یاننه جمع اولنمشلر ایکن
کل له اواب طاغ و قوش هربری حضرت داودک تسبیحی ایچون دوندریجیدر وشددنا
ملکه و پادشاهلکنی هیبت و نصرت و کثرت لشکرله قوی قیلدق وآتیناه الحکمة
واکا کمال علمی و اتقان عملی ویردک وفصل الخطاب و فصل خصومی دخی که حقی باطلدن
تمییز ایدر وهل اتاک نبؤا الخصم دخی خصومت ایدن کروهک خبری سکا کلدیمی
اذ تسوروا المحراب فجن کونشک باروسی اوزره چیقدیلر اذ دخلوا علی داود فجن حضرت
داود اوزرنه کیردیلر منقولدر کیم حضرت داود علیه السلامک دابی بو
بو ایدی که کونلری دورت قسم اوزره ایتمشدی بر کون کندو مهماتنه
مشغول اولوردی و بر کون امور و احوال خلقک کوروردی و بر کون خلقه وعظ و
نصیحت ایدردی و بر کون محراب خانه سنی واردی انده اقامت ایدوب خدانک
عبادتنده اوقاتنی کیچوروردی و بر کون ده بانلرینه بویله سفارش ایتمشدی که هرکز
بر انسانی عبادت خانه سنه کیرمکه قومیه لر بر کون انده عبادتنده

مشغول ایکن ایکی کروه ملائکه انسان قلغنده عبادتخانه سنه چیقوب اوزرینه
کیردیلر ففزع منهم پس حضرت داود انلردن قورقدی زیرا اول وقتده اوزرینه
آدم صقوله سنك کیرمسی معهودی دکلدی قالوا لا تخف دیدیلر قورقمه
خصمان بر خصومت ایتمش ایکی کروهز بغی بعضنا علی بعض بیزمز بیرمز اوزره
تعدی ایتدی فاحکم بیننا بالحق پس ایمدی اراده دوغرولغله حکومت ایت
ولا تشطط و حکومتده جور ایتمه واهدنا الی سواء الصراط و بزه یولك
اورته سنه بر یول کوستر ان هذا اخی تحقیقا که بو شخص دینده قرنداشمدر
له تسع وتسعون نعجة کندویه مخصوص طقسان طقوز دیشی قوینی وار ولی نعجة
واحدة و بکا مخصوص بر دیشی قوینم وار فقال اکفلنیها پس ایدی بنم دیشی قوینیمی تملیك
ایت وعزنی فی الخطاب و کندو سیله سوز سویلشمده بکا غلبه ایتدی یعنی
بکا بو کونه خطابلر ایراد ایتدی که انی رد ایتمکه امکانم قالمدی قال لقد ظلمك بسؤال
نعجتك الی نعاجه حضرت داود دیدی خدایه قسم کیم سکا دیشی قوینکی دیشی قوینلرینه
ضم ایتمك استمکله واذ کثیرا من الخلطاء و تحقیقا کیم اورتاقلردن چوق
کیمسه وار که لیبغی بعضهم علی بعض بعضلری بعضلری اوزره تعدی ایدر الا الذین
امنوا وعملوا الصالحات مکر ایمانه کلوب کوزل اعمال ایشلیانلر که انلر تعدی ایتمزلر
وقلیل ما هم و انلر غایتله ازدرلر وظن داود و حضرت داود بو صورت دعوادن
بیلدی کیم انما فتناه بوندن غیری برشی یوقدر که کندویی کناهله مبتلا قیلدق
فاستغفر ربه پس پروردکارندن مغفرت طلب ایتدی وخر راکعا
واناب و سجده ایتدوکی حالده دوشوب خدایه رجوع ایتدی بلمك کرك کیم بو قصه ده
نهایت مفهوم اولان شیء بودر که حضرت داود علیه السلام اوزکه لر مالکی اولدوغی
شیئی آرزو ایتدی باوجود اکه کندو سنده انك اضعافی وار ایدی واما اول
روایت که بر خاتونه اوزره نظری دوشوب کا عاشق اولدی پس سعی ایدوب تا که
انی آلدی حضرت سلیمان اندن کلدی صحت ثبوت بولورسه شاید بر کیمسه نك
نشانلیسی ایستیوب آلندی یاخود بر کیمسه دن ایستدیکه قاریسندن واز کیچوب
کندوسی آلنه و بونده بر باك یوقدر زیرا او کونلرده ایشلر معتاد ایدی نته که
سرور کائنات مدینه یه قدوم ایتدوکده انصاردن چوق کیمسه قاریسندن
واز کچوب مهاجرینه انلری آلدردی فغفرنا له ذلك پس حضرت داوده مغفرت
ایتدك اول شیئی که بزدن مغفرتن ایستدی وان له عندنا لزلفی دخی تحقیقا
که مغفرتدن صکره اکا قتمزده قرب وار وحسن مآب و بهشتده کوزل مرجع دخی

یا داود انا جعلناك خلیفة فی الارض ای داود بلا شبهه سنی یرده خلیفه ایتدك
یعنی روی زمینده سکا رتبه خلافتی ارزانی قیلدق فاحکم بین الناس بالحق پس خلق
اراسنده دوغرولغله حکومت ایت ولا تتبع الهوی و آرزوی نفسه پیرولك ایتمه
فیضلك عن سبیل الله که سنی خدانك یولنه کیتمکدن ازغون قیلادر ان الذین یضلون
عن سبیل الله تحقیقا خدانك یولندن ازغون اولان کروه لهم عذاب شدید
کندولره بر اولو اشکنجه وار بما نسوا یوم الحساب روز حسابی اونتدقلرندن اوتری
وما خلقنا السماء والارض وما بینهما باطلا و کوکی و یری و ارالرنده اولان اشیایی
باطل ایچون یرتمدق ذلك باطل ایچون خلق ولمیی ظن الذین کفروا بی دین اولانلرك
کمانیدر فویل للذین کفروا من النار پس وای اولسون کفر ایدنلره دوزخك اتشندن
ام نجعل الذین امنوا وعملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض بلکه ایمان کتوروب
کوزل عملر ایشلیانلری روی زمینده فساد ایدنلر کبی قیلورمیوز بو ایش هرکز اولماز
ام نجعل المتقین کالفجار یاخود پرهیزکار اولانلری ناپاکلر کبی قیلورمیوز
بودخی اصلا اولماز کتاب انزلناه الیك مبارك بو بر کتابدر که کندویی سکا ایندردك
مبارك چوق نفعلودر لیدبروا آیاته تا که خلق انك آیتلرنده تفکر ایدوب معنالرینی
فهم ایدهلر و لیتذکر اولوا الالباب و تا که ارباب عقول صافیه انکله پند پذیر اولهلر
ووهبنا لداود سلیمان دخی حضرت داوده حضرت سلیمانی بغشلدق نعم العبد غایتله کوزل
قولدر سلیمان علیه السلام انه اواب بی شبهه کیم اول ذات پاك قوا احوالنده
خدایه رجوع ایدیجیدی کتوردیلر کیم حضرت سلیمان دمشق و نصیبینه غزا ایدوب
آتلردن بیك کحیلان آت الدی و بر روایتده بیدی آتلری غزا ایتمشدیك واول
آتلر کندویه میراثله دکدی و هر تقدیر اوزره ایوله نمازندن صکره انلری اوزرینه
عرض ایتدیلر انلره کونش باتنجه دك مشغول اولوب معین اولان وردی کندوسندن
فوت اولدی بو سبیله اول آتلری علی العموم قربان ایتدی نته کم حق تعالی حبیبنه
اندن خبر ویروب بیوردی اذ عرض علیه بالعشی یاد ایت اول وقتی کیم حضرت
سلیمان اوزرینه ایوله دن صکره عرض اولندی الصافنات دیج ایاق اوزره دوردیغی
ایاغك دردنجی اوزره دوردن آتلر بو صفت آتلرده بر ممدوح صفتدر اول آتلرك
بر صفتی دخی بو کمه الجیاد سرعتله سکرن آتلر فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر
ربی پس دیدی بی شبهه کیم بن چوق مالك محبتنی پروردکارمك اکمسی یرینه قبول
ایتدم اوزره انی ایثار ایلدیم حتی توارت بالحجاب ولفنه دك که کونش کیجه نك
پرده سیله اورتلدی ردوها علی اول آتلری اوزریمه دوندرك فطفق مسحا

بالسوق والاعناق پس باشلدی اول آتلرك بالدرلرنه و بوینلرنه قیلیجی سیلمك سیلر
یعنی کیمسینك سكرلدی و کیمسینك بوغازلدی و اول عصرده آتلرق باز اولنوردی
کتوردیلر کیم حضرت سلیمانه براوغول کلدی دیولر خبردار اولنجق قورقدیلر کیم شاید
بدری کبی کندولرین حوزه تصرفنه اله پس بونك اوزره اجماع ایتدیلر کیم
اولدوره لر حضرت سلیمان بونی بیلدن آگاه اولنجه انی بولته ویردی تا که تربیه ایده
و دیولرك شرندن محفوظ اوله قضاء یزدانیله اول اوغلان وفات ایدوب
حضرت سلیمانك تختی اوزره صالندی نته که حق تعالی بیوردی ولقد فتنا
سلیمان دخی تحقیقا کیم حضرت سلیمانی فتنه صالدق والقینا علی کرسیه
جسدا و تختی اوزره بر جانسز کوده صالدق ثم اناب صکره خدایه رجوع
ایتدی زیرا بیلدیکیم اوغلی خصوصنده تنکری تعالی اوزره توکل ایتمدوکنده
خطا ایتمشدر قال رب اغفرلی دیدی یا الهی بندن صدور ایلدیکم خطانی مرحمتکله
ستر ایت وهب لی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی و کندو کرمکدن بکا بر پادشاهلق
بغشله که بندن صکره بر کیمسه یه میسر اولمیه انك انت الوهاب بی شبهه که سن
کندولك ایستدوکك نسنه یی مراد ایتدوکك کیمسنه یه احسان ایدرسن فسخرنا له
الریح پس روزگاری فرمانینه رام قیلدق تجری بامره رخاء فرمانیله یورور نرم
و خوش و لیمعی حالده حیث اصاب تنقی مکانه که ایستر والشیاطین و کندویه
دیولری رام قیلدق کل بناء و غواص غایتله هر استاد یاپوجی و دریادن جواهری
استخراج ایتمك ایچون هر بخششی با دیجی دیوی واخرین مقرنین فی الاصفاد دخی
انلردن اوزکه بر کروه زنجیرلرده بیری بیرینه مقادن اولدوقلری حالده مسخر
قیلدق تا که خلقدن شرلری کوتاه اوله هذا عطاؤنا بو نسنه که بیز سکا احسان
ایتدك بیزم دیرلکمزدر فامنن او امسك پس ایستدوکك کیمسنه یه عطا ایت
یا ایستدوکك کیمسنه دن عطاکی الیقوی بغیر حساب ویرمسی و منع ایتمسی اوزره
محاسب اولمدوغك حالده زیرا انك تصرفی سکا تفویض اولنمشدر وان له عندنا
لزلفی دخی علی التحقیق دنیاده بودوکلی ملکی وار ایکی آخرتده بیزم قتمزده اکه یراولو
قرب وار وحسن مآب و اکا بر کوزل دونه جك یر دخی وار و او بهشت جاودانه در
واذکر عبدنا ایوب دخی قوللرمز حضرت ایوبك احوالنی ذکر ایت اذ نادی ربه
قچن پروردکارن چغروب دیدی انی مسنی الشیطان بنصب و عذاب تحقیقا کیم
بن تعب و الم ایله بکا ابلیس دکدی و او بویله اولمش ایدی کیم ابلیس شقی حضرت
ایوبه مرضی حالتنده سرزنش ایدوب سویلردی کیم سن نه ایتدك که بوکونه

بلالره مبتلا اولوب نعمتلرك سندن مسلوب اولدی و بر قوللره شیطانك تعب والم
ایله اکا دکمسی و کونه اولدی که توابعنه اودکلو وسوسه ایتدیکه کیم حضرت ایوبی
هجر ایدوب ارلرندن اخراج ایتدیلر بعده حق سبحانه و تعالی انك دعاسن قبول ایدوب
جبرئیلی کندویه کوندروب سویلدی ارکض برجلك یری ایاغکله اور پس حضرت ایوب
یری اوروب اندن بر کوزه قینیوب کندویه دینلدی هذا مغتسل بارد و شراب
بو بر صاوق جسمك صودر و بو برا یچلجك یعنی بو بر صودر که انکله غسل ایدوب
اندن ایچرسن پس ظاهر و باطنك صاغلور ووهبنا له اهله و کندویه اولادنی
بغشلدق ومثلهم معهم و اولادلریله کندولرکبی دخی کندویه هبه ایتدك رحمة
منا اوز قتمزدن رحمت اولدوغیچون وذکری لاولی الالباب و ارباب عقول ولالری
بند الق ایچون منقولدر کیم حضرت ایوبك مرضی وقتنده حضرت یوسفك نسلندن
اولان زوجه سی رحمه خاتون بر مهم ایچون بر یره کیتدی بحسب الاقتضا اندن
اکلندی حضرت ایوب علیه السلام انی ایچدی کیم اکا یوز دکنك اوره بیجق تا شیوه
صبح صحت افق رحمتدن یوز کوستروب حضرت ایوب کمال صحت بولدی ایستدیکیم یمیننك
مقتضاسنی اجرا ایده توصل و علاطف و کرمیله اکا یمیننده تکیفینی خلاصی تعلیم ایتدی
نته بیوردی وخذ بیدك ضغثا و الکه ال بر اوتلق دسته سی که عددی یوز اوله
فاضرب به ولا تحنث پس انکله زوجه کی اور و یمینکده حانث اولمه بو حکم ائمه حنفیه
اصح اقوالی اوزره باقیدر منسوخ اولمیوبدی لکن انکله اورولن کیمسنه یی اجتماع شرطیله انا وجدناه
صابرا تحقیقا که بیز حضرت ایوبی کندویه دکن مصیبتده صبر ایدیجی بولدق نعم العبد
نه ایکه کوزل بنده در حضرت ایوب انه اواب بی شبهه کیم او جمیع وجودیله خدایه
متوجه در واذکر عبادنا دخی بیزم قوللرمزی اك ابراهیم خلیل الرحمنی واسحق وانك اوغلی
و یعقوب و انك نبیره سن اولی الایدی والابصار الر و کوزلر ایه سی یعنی اعمال جلیله
و علوم شریفه اربابنی چون کثرت اعمال الرك مباشره سیله اولور انلردن ایدیله تعبیر
اولندی و ذبس که ابصار معارفك اعظم مقدماتیدر انلردن ابصار ایله تعبیر اولندی
انا اخلصناهم بخالصة تحقیقا که بیز انلری پاك قیلدق شائبه معاشدن پاك
قیلمش بر خصلتله ذکری الدار و اول خصلت صونکی سرای یاد ایتملریدر وانهم
عندنا لمن المصطفین الاخیار و بی شبهه کیم انلر بیزم قتمزده بر کزیده اولان
ایولردندر واذکر اسمعیل والیسع وذا الکفل و بونلری دخی مذکور قیل وکل من الاخیار
و بو مذکورلر ولانلر قوللری ایو کیمسنه لردندر هذا ذکر بو نعیمی پیغمبرلرك شانندن مذکور
اولان اخبار انلره بر شرفدر بو اخباری ذکر ایتدوکك نصکمز انلره وان للمتقین

اماده اولنان نعمتلری بیان ایدوب بیوردی وَاِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ دخی
تحقیقا پرهیزکارلره کوکجك دونجك یر وار جَنَّاتِ عَدْنٍ اقامت باغلری
مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْاَبْوَابُ اول خالده که انلرك قاپولری کندولرینه اچلمش
مُتَّكِئِينَ فِيهَا انك ایچنده یاصدنمشلر یَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ اول
باغلرده چوق میوه وشراب چغروب ایسترلر وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ
دخی قتلرنده توجه لرندن اوزکه نظر ایتمیان حوریلر وار اَتْرَابٌ کندولره
همسن یعنی بهشتك قادنلری توجه لریله بر یاشده درلر ویاش داش
اولملرینه حکمت بودر که اقران اراسنده محبت محکمتر اولور هٰذَا مَا تُوعَدُونَ
لِيَوْمِ الْحِسَابِ ملائکه کندولره دیرلر بو نعیم روز حسابدن صکره وعد
اولندوغکوز نسنه در پس اهل بهشت سرور وابتهاج طریقیله دیرلر اِنَّ
هٰذَا لَرِزْقُنَا بی شبهه بیم بو نعمتلر روزیمزدر که حضرت رزاق بزه انی احسان
ایتدی مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ اکا اصلا بر کسلمك وانقطاع یوقدر هٰذَا ایش بودر
وَاِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ دخی بلا شبهه کبیره صودن تجاوز ایدنلره بریمان
دونجك یر وار جَهَنَّمَ دوزخ بر عذاب يَصْلَوْنَهَا اکا کیرمش اولدوقلرنده
فَبِئْسَ الْمِهَادُ پس غایتله بد رامکاهدر دوزخ هٰذَا اشکنجه بودر
فَلْيَذُوقُوهُ پس انی داتسونلر حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ اول عذاب بر اسی صودر واهل
جهنمك جراحتلرندن اقن صودر وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ وبر عذاب دخی مذکور اولان
عذابك جنسندن اَزْوَاجٌ کوناکون یعنی عذابلری درلو درلودر اما الم وبرمده
بیری بیرینه مشابهدر نَعَم که جهنمیلر جهنمه کیروب توابعلرندن بر کروه
کندولرله جهنمه کیرلر انلرله بر کفتکو واقع اولورنته حق تعالی بیوردی
هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ دوستلر بیری بیرینه سویلر بونلر بر کروهدر که سزکله جهنمه
کیرمشلر لَا مَرْحَبًا بِهِمْ انلره مرحبا لفظی اولمسون اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ بی شبهه که انلر
دوزخه کیرجیلردر پس توابع بو سوزی حقلرنده سویلندوکن ایشتدیلر
قَالُوا بَلْ اَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ دیدیلر بلکه سیز ای دوستلر سیزه مرحبا اولمسون
اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا سیز بزم ایچون موجبات عذابی ایلروقیلدوکوز که بز دوزخه
کیردك فَبِئْسَ الْقَرَارُ پس یمان قرارکاه در دوزخ قَالُوا ینه توابع دیدیلر
رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا ای پروردکارمز هر کیم که جهنمك کیرمسنه موجب اولان
شیئی بزه ایلرو قیلدی فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ اکا ایکی قات عذاب قیل
دوزخده وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا دخی کفره دوستلری دیدیلر بزه نه اولدی

357

کیم کورمزوز برکشیلری كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْاَشْرَارِ بز انلری کوتیلردن صایردق
اَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا ایا بز انلری مسخره لکله الدق اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ یاخود
کوزلر انلردن مایل اولوب کندولرین کورمدی یعنی بو ایکی ایشك قنقیسن انلرم ایتلدك
اهل جهنم بو سوزلری ایراد ایتدیلر کندو نفسلرین تندیم ایتمك ایچون اِنَّ ذٰلِكَ
لَحَقٌّ تحقیقا که اهل جهنمك احوالندن نقل ایتدوکمز سوزلرده درستدر انجنده
اصلا شبهه یوقدر تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ دوزخیلرك جنك وجدللری اودر
قُلْ اِنَّمَا اَنَا مُنْذِرٌ سویله بن انجق بیلندیریجییم وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
وشوکتی قبول ایتمیان هر نسنه غلبه ایدن ایزد ذو الجلالدن اوزکه بر درست معبود
اصلا یوقدر رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا کوکلرو یرك ولرلرنده اولان اشیانك
پروردکاری الْعَزِيزُ بر کیمسه نك عقوبتی ایستدیکی مغلوب اولمیان الْغَفَّارُ ایستدوکی
کیمسه یه چوق مغفرت ایدن قُلْ هُوَ نَبَاٌ عَظِيمٌ سویله یا محمد سیزه خبر ویردوکم نسنه
برا اولو خبردر اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ سیز اکا غفلتدن اندن یوز چویرمشلر
سیز مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰى بکا هیچ بر دانش یوق ایدی یوجه ارك
کروهدن یعنی ملائکه احوالندن اِذْ يَخْتَصِمُونَ اول حضرت ادمك شاننده کفتکو
ایدرلردی اِنْ يُوحٰى اِلَيَّ اِلَّا اَنَّمَا اَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ بکا وحی اولنمز الا که بن فقط بر قورقودیجی
ویریجی احکامی اشکارا ایدیجییم اِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ یاده کتورا اول وقتی کیم پروردکارك
فرشته لره دیدی اِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ علی التحقیق بن چامور دن بر انسان
ایجاد ایدیجییم فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي پس قچن انك خلقتنی تمام
دوزرم وانجنده روحمدن اوفوررم حق سبحانه وتعالی انسانك روحنی مکرم
ومشرف قیلمق ایچون کندویه مضاف قیلدی پس حاصل کلام بوکه قچن انی دوزوب
روحی ایچنده قیلدرم زنده اولور فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ پس سیز ای ملائکه تعظیم
وتکریم طریقیله اکا سجده ایدوککوزده یوزلرکوز اوزره دوشك فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ
كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَ حضرت ادم زنده اولدوقده تصکوره فرشته لر بالتمام سجده ایتدیلر
اِلَّا اِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ انجق ابلیس کردن کشلك ایدوب کفارك زمره سندن
اولدی قَالَ يَا اِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ حق جل وعلا دیدی
ای ابلیس قنقی نسنه سکا مانع اولدی سجده کتورمکدن شول شیئه که بن الکی الیله
یعنی واسطه سیز کندوم انی ایجاد ایتدم اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ
استحقاقسز بیوکلکه طالب اولدکمی یاخود ارباب علو زمره سندن اولوب تفوقه مستحق
اولدكمی قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ابلیس شقی دیدی بن اندن یکرکم نیجه بن اکا سجود کتوردیم

وبنم خیریتمه دلیل بودر کیم خلقتنی من نار بنی آتشدن خلق ایتدک واو بر نورانی لطیف
جسمدر وخلقته من طین وانی چاموردن یرتدک واو بر کثیف جسمدر نوردن
یعنی خطا ایتدیکه خیریتی ماده دن حاصل اولدوغنی گمان ایتدی و بیلمدی کیم
اصل خیریت فاعلدن حاصل اولان تشریفدر که انک خلقنی و روحنی کندویه
مضاف قیلدی قال فاخرج منها حق جل وعلا ابلیسه دیدی پس صورت ملکیه دن
چیق فانک رجیم کیم علی التحقیق سن رحمتمدن دور قیلنمش سن وان علیک لعنتی
و رحمتمدن دور ایتمکم اوزرکه در الی یوم الدین جزا کونی ایرشنجه قال رب فانظرنی
الی یوم یبعثون دیدی ای پروردگارم بکا مهلت ویر جانمی المه اول کونه
دک که حضرت آدمک اولادی قبوردن مبعوث اوله لر قال فانک من
المنظرین الی یوم الوقت المعلوم حق سبحانه وتعالی دیدی علی التحقیق سن
مهلت ویرلمشلردن سن بیلنمش وقتک کوننه دک قال فبعزتک ابلیس دیدی
پس قهر و تسلطکه قسم ای قادر ذو الجلال کیم لاغوینهم اجمعین
البته آدم اوغللرینی ازدره یم الا عبادک منهم المخلصین مگر انلردن اول شرکدن
ومعاصیدن پاک قیلنان قوللرک کیم انلری ازدرمغه قدرتم اولماز قال
فالحق والحق اقول ایزد ذو الجلال دیدی پس قسمم درست و ثابتدر اولان سنه
سویلرم لاملان جهنم منک وممن تبعک منهم البته دوزخی دولدیررم سنک
جنسکدن و آدم اوغللرندن سکا متابعت ایدنلردن اجمعین قموکوزدن قل ما اسئلکم
علیه من اجر سویله یا محمد تبلیغ وحی اوزره هیچ اجرت سیزدن طلب ایتمم وما
انا من المتکلفین ودخی ارباب تصنعدن دکلم یعنی بر صنعتله یالانلرینم اولمیان
شئی اظهار ایدنلردن دکلم ان هو الا ذکر للعالمین قرآن عظیم الشان
دنسنه دکلدر الا انس و جنه بر پنددر ولتعلمن نباه بعد حین والبته قرآنک
خبرینی بر مدتدن صکره بیلورسیز یعنی ایچنده مذکور اولان وعد و وعیدی روز قیامتده
بیلورسیز

سورة الزمر مکیة وآیها خمس وسبعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

تنزیل الکتاب قرآن عظیم الشانک ایندرلمسی محمد المصطفی اوزره من الله العزیز
الحکیم بو ایکی جلیل القدر وصفله متصف اولان ایزد ذو الجلالدندر انا انزلنا
الیک الکتاب بالحق تحقیقا بز سکا قرآنی دوغرولغله ایندردک فاعبد الله
مخلصا له الدین پس خدای متعاله پرستش ایت اول حالده که دینی کندو ایچون
شرکدن و ریادن پاک قیلمش سن الا لله الدین الخالص آگاه اولک کیم شرکدن پاک

اولان طاعت تکری تعالی یه مخصوصدر یعنی خدا سزاواردر که طاعت
کندویه خالص قیلنه زیرا صفات الوهیتله و اسرار اوزره اطلاع ایتمکله
کندوسی منفرددر والذین اتخذوا من دونه اولیاء و شول کیمسه لر که تکری
دن اوزکه معبودلر ایدندیلر دیرلر ما نعبدهم الا لیقربونا الی الله زلفی
بز انلره عبادت ایتمزوز الا تکری یه بزی غایتله تقرب قیلسونلر ایچون ان الله یحکم
بینهم تحقیقا کیم حق تعالی انلرک آراسنده حکومت ایدر فیما هم فیه یختلفون
اول نسنه ده که کندولر اوردینه دن ایچنده اختلاف ایدرلر پس محقی و لاحقی
جنته داخل قیلار و مبطلی جهنمه ان الله لا یهدی من هو کاذب کفار
تحقیقا که خدا عز وجل هدایته موفق قیلماز شول کیمسه یی که کندوسی یلانجی
نعمتی فی انکار ایدیچیدر لو اراد الله ان یتخذ ولدا اگر تکری تعالی اوغول
ایدنمسین ایستسیدی لاصطفی مما یخلق ما یشاء البته بر نوعی اشیادن
ایستدوکینی برگزیده قیلاردی زیرا احد امکانده اولان نوندرنه ایکه اوغول ایدنمه
اکله هم جنس اولمق اقتضا ایدر و آکا هم جنس اولمق ممتنعدر سبحانه اوغول
ایدنمکدن خدا عز وجل منزهدر هو الله الواحد القهار کندو وحدتیله
متصف اولوب هر کیمسه اوزره غلبه ایدن ایزد ذو الجلالدر خلق السموات والارض
بالحق کوکلری و یری دوغرولغله یرتدی یکور اللیل علی النهار کیجه یی کوندزک
کوندز اوزره صارر یعنی کوندزک ضیاسنی کیجه نک ظلامیله غائب قیلار
نته که صارغی شئی صارلدیغی نسنه غائب قیلار ویکور النهار علی اللیل وعکسی دخی
اولیجه ایدر وسخر الشمس والقمر وکونشی وآیی رام قیلدی کل یجری لاجل مسمی
هر بری بر معین مدته دک یورور و اول انقطاع حرکتلری محلیدر الا هو العزیز
بلک کیم کندودر هر کیمسه اوزره غلبه ایدوب هر ممکن اوزره قادر اولان
الغفار غایتله مغفرت ایدن که خلقدن شرکلری سببیله نعمتلرینی مسلوب ایتمز
خلقکم من نفس واحدة سیزی یالکوز بر جاندن ایجاد ایتدی و اول حضرت آدمدر
ثم جعل منها زوجها اندن صکره اول جاندن جفتنی پیدا ایتدی و اول حضرت حوادر
وانزل لکم ودخی اسباب سماویه ایله سیزکچون احداث ایتدی من الانعام ثمانیة ازواج
دوارلردن سکز صنف ارکک و دیشی دوه دن و صغردن و قویوندن و کچیدن
یخلقکم فی بطون امهاتکم سیزی آنالرکوز قارننده یرادر خلقا من بعد خلق
صکره بر یرتمق یعنی صودن صکره سنی بر قان پاره سی قیلار و بعده انی بر ات پاره سی صکره
کمکه اثله قیلار پس تمام تکلفه بر حیوان قیلار فی ظلمات ثلاث اوچ قرنغلوده

قادرلك و رحمت و مشیئه نك قدرتلری ذلكم الله ربكم بو افعال صاحبی پروردگاركوز
ایزد ذو الجلالدر له الملك كندویه مخصوصدر زوال و فنادن قبول ایتمیان
تصرف لا اله الا هو اندن اوزكه حقله بر معبود یوقدر فانى تصرفون پس نیجه
یوز دوندیرلورسز وجودیله عبادتندن شركه دونمش قیلنورسز ان تكفروا فان الله غنى عنكم
اكر كفر ایدرسیز بی شبهه كیم حق جل و علا ایمانكوزدن باى در ولا یرضى لعباده الكفر
و قوللرینه كفری پسند ایتمز كندولره رحمت ایتدیكیچون زیرا انكله ضرر صاحبی
اولورلر وان تشكروا و اكر توحیدك نعمتنه معترف اولوب خدانك حمد و ثناسن ایدرسز
یرضه لكم انی سیزه پسند ایدر زیرا اول فلاحكزه سبب اولور ولا تزر وازرة وزر اخرى
و بر یوك چكیجی جان بر یوك چكیجی جانك یوكنی كوترمز ثم الى ربكم مرجعكم صكره دونمككوز
پروردگاركزه در فینبئكم بما كنتم تعملون پس ایشلدوككوز نسنه دن حساب
و مكافاته اكاه ایدر انه علیم بذات الصدور بی شبهه كیم حق جل و علا سینه
ایه بیلیجی ولان اسرار ایله دانادر پس عملكوزدن بر شی اوزرینه خفى اولماز
واذا مس الانسان ضر دعا ربه دخی چون ادم اوغلنه بر بدلك دكر پروردگارینه
دعا ایدر انك طرفنه دونمش اولدوغی حالده ثم اذا خوله نعمة منه
صكره كه حق جل و علا كندو كرمندن اكا بر ایولك احسان ایدر نسى ما كان
یدعوا الیه من قبل اوندن اول كیمسه یی كه نعمندن اسبق اكا دعا ایدردی
وجعل لله اندادا و ایزد ذو الجلاله مانندلر قیلدی یعنی عبادتنده بتلری
اكا شریك قیلدی لیضل عن سبیله تا كه خلقی خدانك یولندن ازدره
قل تمتع بكفرك قلیلا اكا سویله كفركله بر از مدت برخوردار اول
انك من اصحاب النار كه بی شبهه سن دوزخ اهلندن سن یعنی
اكا دینلو سننك ایشك یكر كیمیدر امن هو قانت اناء اللیل یا شول كیمسه نك
ایشی كه كندو سعی طاعاتك دوامی اوزره كیجه نك ساعتلرنده قائمدر ساجدا
وقائما سجود ایدوب دورمش اولدوغی حالده یحذر الاخرة صوكی سرایك
عذابندن قورقر و یرجوا رحمة ربه دخی پروردگارینك رحمتنه امیدوار
قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون سویله برابر اولسونمی
بیلن كیمسه لر بیلمیان كیمسه لره یعنی هركز انلر برابر اولمزلر انما یتذكر اولوا الالباب
ارباب قلوبدن اوزكه بر كیمسه پند المز قل یا عبادی الذین امنوا سویله ای ایمان كتورن
قوللرم اتقوا ربكم پروردگاركوزدن خوف ایدك للذین احسنوا فی هذه الدنیا
حسنة بو جهانده ایولك ایدنلره بر كوزل مكافات وارض الله واسعة

وتنكرینك

و تنكرینك زمینی بولدر پس فجی كیم بر كیمسه اوزره ایولك ایتمك وطننده متعذر
اولور اراوزكه یره كیتسون انما یوفى الصابرون اجرهم بوندن اوزكه بر نسنه
یوقدر كیم طاعاتك مشقتی اوزره صبر ایدنلر اجرلری بالتمام ویریلور بغیر
حساب حسابسیز یعنی اجرلری بر مرتبه ده ویریلور كه محاسبه ایدنلرك حسابی
اكا احاطه ایتمز حدیث شریفده كلمشدر كیم دوزقیامتده ارباب طاعات ایچون
ترازو قونلور و لوب عمللرینه كوره مكافاتلری ویریلور و بلا اوزره صبر ایدنلره ترازولر
قونلمز و لیكن اجر اوزلرینه دوكلمك دوكلور بر حده دك كه دنیاده ارباب عافیت ولانلر
آرزو ایدرلر كه كاشكی دنیاده اجسادلری مقراضلرله پاره پاره اولیدی تا كه
اهل بلا ایله بر سلكده منسلك اولالر قل انى امرت ان اعبد الله مخلصا له الدین
سویله على التحقیق كیم بكا فرمان اولندی كه خدایه پرستش ایدم یوا اولحالده كه دینی
كندویه الواث شركدن پاك قیلمشم وامرت لان اكون اول المسلمین دخی انكله فرمان
اولندم تا كه دنیاده و اخرتده اطاعت ایدنلرك پیشروی اولدم قل انی اخاف ان عصیت
ربی عذاب یوم عظیم سویله بی شبهه كه بن تنكریمك فرمانینه مخالفت ایدرسم بیوك كونك
اشكنجه سندن قورقرم قل الله اعبد مخلصا له دینی سویله یالكوز خدایه پرستش
ایدرم دینی كندویه پاك ایدوكم حالده فاعبدوا ما شئتم من دونه پس اندن اوزكه
ایستدوكوزنیه عبادت ایدك بو كلام انلرك تهدید ایتمك ایچوندر و انلرك مخذول
اولدقلرینه اشارتدر قل ان الخاسرین سویله تحقیقا كیم اوتورنقده كامل اولانلر الذین
خسروا انفسهم واهلیهم یوم القیمة شول كیمسه لردر كه دوز قیامتده جانلرینی
و اهللرینی اوتوزدیلر اول وقت كه بهشت یرینه دوزخه كیردیلر الا ذلك هو
الخسران المبین اكاه اولك كیم جان و اهلی اوتوزمق كندودر ظاهر اولان اوتوزمق
لهم من فوقهم ظلل من النار اوتوزن كروهه اوستلرندن آتشدن سایبانلر
وار ومن تحتهم ظلل و التلرنده طبقه لر اولور كه التلرنده اولان كروهه
سایبانلردر ذلك یخوف الله به عباده بو عذاب ایدر اول عذاب كه تنكری تعالى
قوللرینی انكله قورقدر یا عباد فاتقون ای بنم قوللرم بندن قورقك ذنوب
غضبمه موجب اولان اشیایه تعرض ایتمكدن والذین اجتنبوا الطاغوت و شول
كیمسه لر كه شیطاندن اجتناب ایتدیلر ان یعبدوها اكا عبادت ایتمكی ترك
ایتدیلر و انابوا الى الله و ایزد ذو الجلالك طرفنه جمیع وجودلریله توجه ایتدیلر
لهم البشرى موت محللرنده ملائكه نك لسانی اوزره نعیم ابدیله مژده لنمك
كندولره اولور فبشر عبادی پس قوللرمی مژده لندر الذین یستمعون القول

فیتبعون احسنه شول قوللرکه سوزه قولاق دوتوب سوزن ایوسنه تابع اولورلر
اولئك الذین هدیهم الله انلر در شول کیمسه لرکه تنکری تعالی کندولرین دینینه
هدایت ایتدی واولئك هم اولوا الالباب واول گروه کندولردر ارباب
عقول نه اوتکرلری افمن حق علیه کلمة العذاب یا سن خلقك امورنه مالك
اولوب انلردن هرکیم که لاملان جهنم کلمه سی ورزنر لازم کلدیکی انی خلاص ایدرسن
افانت تنقذ من فی النار پس سنی دوزخده اولانی قورتاروسن چونکه حضرت صلی الله علیه وسلم
بعض کیمسه لرك ایمانه کلمکلرنه حرص وار ایدی وعلم ازلیده کفر اوزره انلرك موتنه
حکم اولنمشدی حق جل وعلا حبیبی کرمی اول نکته دن آگاه ایتمك ایچون استفهام
انکاریله کندویی مخاطب قیلدی لکن الذین اتقوا ربهم لیکن پروردکارلرندن
خوف ایدن کیمسنه لر لهم غرف بهشتده کندولره بلند یرلر وار من فوقها غرف
اول بلند یرلرك اوستنده بلند یرلر وار مبنیة یاپلمش یعنی یرلر اوزره یاپلدقلری
بنالر کبی یاپلمشدر تجری من تحتها الانهار اول غرفلرك التندن ایرمقلر اقر وعد الله
تنکری تعالی انلره درست وعد ایتدی لا یخلف الله المیعاد تنکری تعالی وعده یه
خلاف ایتمز زیرا خلف ایتمك نقصدر ونقص خدا اوزره محالدر الم تر ان الله انزل
من السماء ماء کورمزمیسن که حق جل وعلا کوکدن صو ایندردی فسلکه ینابیع
فی الارض پس اول صویی زمینده چشمه لرده و کهریزلرده دوزوب قیلدی ثم یخرج به
زرعا صکره انکله براکین چیقرر و که مختلفا الوانه رنکلری کونا کوندر یاشیل و قرمزی
وصاری واوزکه لری ثم یهیج صکره اول اکین برخوش قورور فتریه مصفرا ایمدی انی صارارمش
کورورسن ثم یجعله حطاما اندن صکره حق جل وعلا انی دیرم دیرم قیلار ان فی ذلك
لذکری لاولی الالباب تحقیقا که اکینك بو احوالنده ارباب عقول ایچون بر عبرت
و پند وار افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه آیا قوتو خلق برابردرلر
که شول کیمسه کیم حق جل وعلا انك سینه سن اسلام ایچون کشاده قیلوب کندو بیوك
لطفندن نور معرفت و هدایت اوزره در شول کیمسه کبیدرکه سینه سی دار اولوب
حقی قبول ایتمز فویل للقاسیة قلوبهم من ذکر الله پس عذاب اشد خدانك یاد
ایتمسی جلبندن کوکلری بتك اولانلره در یاد کرالهی کشانی بودرکه کوکللر استماعندن
نرم اوله نه قساوت بعلیه اولئك فی ضلال مبین اول گروه کوکلری بتکدر آشکارا
ازغونلقده درلر کتوردیلرکه اصحاب کرام اقتضاء بشریت حسبیله طاعتدن ملل ایدوب
سرور کاینات دیدیلرکه حدثنا یعنی بزه اولیه شو سویلسیدك تاکه شکر یرلمکدن
طوطیلری بهره مند اوله بیت سرمایه حیاة ابد اهل ذوق را در یك حکایت از لب شکرفشان

حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی الله نزل احسن الحدیث ایزد ذو الجلال بوزن
اکا یوبیا ایندردی کتابا متشابها بیری بیرینه بکزر بر کتاب مثانی کتاب بو صفتده دخی یعنی
احسن الحدیث اولان کتاب بر کتابدرکه احکام وقصص ایچنده قات قات
ذکر اولنمشدر تقشعر منه جلود الذین یخشون ربهم انك وعیدی قورقوسندن
دترر شول کیمسه لرك دریلری که پروردکارلرندن خوف ایدرلر ثم تلین جلودهم
وقلوبهم الی ذکر الله صکره خدانك رحمتله ومغفرتلر ذکر ایتمکله پوستلری وکوکللری
ساکن اولوب نرم اولور ذلك هدی الله اول کتاب خدانك یول کوسترمسیدر یهدی
به من یشاء انکله ایستدوکی کیمسه یه یول کوسترور ومن یضلل الله وهرکیمی که تنکری
تعالی ازغون قیلار فما له من هاد اکا اصلا یول کوستریجی اولماز افمن یتقی بوجهه
سوء العذاب یوم القیمة آیا جمله خلق برابرمیدرلرکه شول کیمسه کیم دوزخ قیامتده
اشکنجه نك یمانی چهره سیله صاقنور وشول کیمسه کبی اوله که بهشت بر یرده
منعمدر وقیل للظالمین ذوقوا ما کنتم تکسبون دخی ستمکارلره دینلدیکی قزندوکز
شیئك سزاسن دادك کذب الذین من قبلهم کفار مکه دن اسبق اولانلر ده
پیغمبرلرین تکذیب ایتدیلر فاتیهم العذاب پس کندولره مقدر اولان عذاب کلدی
من حیث لا یشعرون بیلمدوکلری یردن فاذاقهم الله الخزی فی الحیوة الدنیا پس خدا
عز وجل انلره بقی اولان صاغلقده خوارلك و ذلتك چاشنیسن دادندردی ولعذاب
الاخرة اکبر و بی شبهه کیم صوکی سرای اشکنجه سی بیوکرکدر لو کانوا یعلمون
اکر بیلورلر اولسیدیلر البته عبرت اولورلردی ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن
من کل مثل دخی تحقیقا کیم بو قرآنده خلق ایچون بیان ایتدك هر مثلدن که امور
دینیه ده ناظر اولانه لازم اولور لعلهم یتذکرون تا که خلق نصیحت پذیر اولالر
قرآنا عربیا مدح اولنسون عربیه یه منسوب اولمش قرآنه غیر ذی عوج اکریلك ایه سی دکل
لعلهم یتقون تاکه انکله مخاطب اولانلر انك معنالرینه تامل ایدوب خوف ایدیلر
ضرب الله مثلا حق جل وعلا مشرك وموحد ایچون برمثل بیان ایدوب بیوردی رجلا فیه
شرکاء متشاکسون مالکینده بدخو و تا قلر وارکیم هر بری کندویه بردرلو خدمت
فرمان ایدرکیم نه جمله سن رضا ایده بیلور ونه بیرلری کندوسندن راضی ایدر ورجلا
سلما لرجل و برکشی اوزتا قلردن قورتلمش مالکی برکشیه خالص اولمش خدمتی کماهو حقه
ادا ایدوب اغاسی کندوسندن خوشنود اولمشدر هل یستویان مثلا وصفده
برابر اولورلرمی یعنی هرکز برابر اولمازلر او کی مثل مشرکه درکه کوکلی نیچه معبودلر
عبادتنده پریشان قیلمشدر و ایکنجی مثل مؤمنه درکه کوکلی یالکز ایزد ذوالجلال

عبادته مرهون قیلوب اسیدنی اکا باغلمشدر الحمد لله جمله اوکمکلر خدایه مخصوصدر
که دیو تبیین ایدم اکا اورتاق یوقدر بل اکثرهم لا یعلمون بلکه اهل شرکک چوغی
خدانک علی الاطلاق مالک اولدوغنی بیلمزلر پس شدت جهللرندن بعض
اشیایی اکا اورتاق قیلدیلر انک میت تحقیقا که سن یا محمد متوفی اولورسن
وانهم میتون و بی شبهه کیم اهل شرک میت اولورلر ثم انکم یوم القیمة عند ربکم
تختصمون صکره علی التحقیق سیز دخی قیامتده پروردکارکوز قتنده خصومت
ایدهسیز امور دنیده بن سن اوزلرینه احتجاج ایدهسن انکله کم بن توحید حق اوزره
ایدم و سیز تشریکده باطل اوزره ایدکوز و ارشاد و تبلیغده قصور ایتمدم و سیز عناد
و تکذیبده اصراری نهایته ایتشدکوز و انلر انکله احتجاج ایدرلر که بیوکلرمزه و اغالرمزه
اطاعت ایتدک و بونک کبی بوج لاثر دیلر فمن اظلم ممن کذب علی الله پس کیمدر
زیاده ستم صاحبی شول کیمسه دن که تنکری اوزرینه یلان سویلدی اوغول و شریک کندویه
نسبت ایتمکله و کذب بالصدق و کرچک سوزی تکذیب ایتدی اذ جاءه قچن کندویه
کلدی الیس فی جهنم مثوی للکافرین آیا کافرلر ایچون دوزخده بر منزل و مقام یوقمیدر
والذی جاء بالصدق وصدق به و شول کسنه که دوغرو سوزله کلوب انی تصدیق
کتوردی اولئک هم المتقون اول جماعت کندولردر ارباب تقوی و لا انلر لهم ما یشاؤن
عند ربهم کندولره ایستدوکلری نسنه پروردکارلری قتنده اولور ذلک جزاء المحسنین
اولدر ایوکلک ایدنلرک سزاسی ایوکلری اوزره حق جل و علا کندو کرمندن مکافات ایدر
لیکفر الله عنهم اسوأ الذی عملوا تا که تنکری تعالی انلردن ایتدوکلری اینک یمانی محو ایدم
ویجزیهم اجرهم باحسن الذی کانوا یعملون تا که ایتدکلری عملک ییکرکیله انلره مکافات ایدم
یعنی حسن و لانی عمللری حسن یاشندن عدا اولنوب ثوابلری ویریلور الیس الله بکاف عبده
آیا خدا عز و جل کندو قولنه کفایت ایدیجی دکلمیدر عبده دن مراد محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
یعنی ایزد تعالی محمد المصطفی یی دوشمنلرک شرندن حفظ ایدوب کندویه نصرت ویرور
کتوردیلر کیم کفار قریش سید کاینات انه دیرلردی قورقز بیزم معبودلرمز سکا بر ضرر ایشترودلر
کندولره طعن ایتدوکک اجلدن حق جل و علا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی ویخوفونک بالذین من
دونه دخی اهل شرک تنکریدن اوزکه عبادت ایتدوکلری نسنه لرله سنی قورقتدیلر ومن
یضلل الله و هر کیمی که تنکری تعالی ازغوندرسه بر مرتبه یه دک که خدا بغیره ایدوکی
محافظه دن غفلت ایدوب ضر و نفعه مالک اولمیان جمادلره کندویی قورقتدر
فما له من هاد اکا هیچ یول کوستریجی اولماز که کندویی طریق حقه ارشاد ایده ومن یهد
الله فما له من مضل و هر کیمی که تنکری تعالی هدایت ایدر اکا اصلا بر اضلال ایدیجی اولماز

361

الیس الله بعزیز ذی انتقام آیا خدای ذو الجلال هر کس اوزره غلبه ایدیجی انتقام ایدیجی
دکلمیدر یعنی البته غلبه ایدیجی دوشمنلردن انتقام الور ولئن سألتهم من
خلق السموات والارض لیقولن الله دخی علی التحقیق اکر کفاردن صوردسن که کوکلری و یری
کیم یراتدی البته دیرلر انلری تنکری تعالی یراتدی زیرا برهان و دلیل انک اوزرینه
واضحدر که کندو سببی فاعلیتله منفرددر قل افرایتم ما تدعون من دون الله سویله
یا محمد انلره عالمی ایجاد ایدن خدایی بیلدوککوزدن صکره بکا خبر ویروک کیم تنکریدن
اوزکه عبادت ایتدوککوز اشیاء ان ارادنی الله بضر تنکری تعالی بکا بر دلک
ایصال ایتمک ایسترسه هل هن کاشفات ضره معبودلرکوز خدانک ایستدوکی
بدلکی بکا یتندن دفع ایتمکه قادر اولورلرمی او ارادنی برحمة یاخود بکا بر نفع ایصال ایتمک
ایسترسه هل هن ممسکات رحمته آیا انلر خدانک نفعنی بندن الیقومغه قادر
اولورلرمی حضرت مقاتلدن مرویدر کیم حضرت صلی الله علیه وسلم انلردن بو سؤالی
ایتدی انلر سکوت اولوب جواب ویرمدیلر پس حق تعالی بیوردی قل حسبی الله سویله
یا محمد خیری بکا یتشدرمکده و ضرری بندن دفع ایتمکده ایزد ذو الجلال بکا کافیدر
علیه یتوکل المتوکلون اوزرینه دایم ارباب توکل اولانلر اعتماد ایدرلر قل یا قوم
اعملوا علی مکانتکم سویله ای بنم کروهم حالکوز اوزره ایشلک انی عامل کندی
شیمه من حالم اوزره ایشلیجی یم فسوف تعلمون من یأتیه عذاب یخزیه
پس علی التحقیق بیلجکسیز کیمسه یی که کندویه اشکنجه کلوب رسوا ایده و یحل
علیه عذاب مقیم و اوزرینه بر دایم اشکنجه اینه انا انزلنا علیک الکتاب للناس
تحقیقا کیم بز قرآنی خلق ایچون اوزرینه ایندردک بالحق دوغرولغله مقارن اولدوغی
حالده فمن اهتدی فلنفسه پس هر کیم که انکله دوغرو یولی بولدی کندو نفسیچون
انی بولمش اولدی زیرا انک نفعی اکا دونر ومن ضل فانما یضل علیها و هر کیم ازدی ازغنلغی
الا نفسی اوزرینه زیرا انک وبالی غیر کیمسه یه کیتمز وما انت علیهم بوکیل دخی سن
اوزلرینه نکهبان دکلسن الله یتوفی الانفس حین موتها ایزد ذو الجلال جانلری
اولدوکلری وقتده قبض ایدر یعنی ابدانلرندن ظاهر و باطن اولان تعلقنی کسر والتی لم تمت
فی منامها و اولمیان جانلری ویقولرنده قبض ایدر که ابداننده ظاهر اولان تعلقنی کسر
فیمسک التی قضی علیها الموت پس الیقور شول جانی که اوزرینه موت حکم ایتدی
ویرسل الاخری و اولوب بریسین یعنی یمش جانی کوندرور الی اجل مسمی بر معین مدته دک
که انک عمری انده منتهی اولور ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون تحقیقا کیم توفی و امساکده و ارسالده کمال قدرت
دلایلی وار بر کروهه که نومه مشابه اولان موتک شانندن و بیدارلکه مماثل اولان حیاتک حالتنده تفکر ایدرلر

ام اتخذوا

من دون الله شفعاء بلكه قريش تنكريدن اوزكه ديكيجيلر ايدندلرمي كه كندولره
تنكري قتنده شفاعت ايدرلر قل اولو كانوا لا يملكون شيئا ولا يعقلون سويله
شفاعت ايدرلرمي واكر بر نسنه يه مالك اولميوب بر ذره فهم ايتمزلر قل لله الشفاعة
جميعا سويله تمام شفاعت خداى ذو الجلاله مملوكدر پس ايستدوكنه شفاعت عمله
اذن ايدرنه سيزك ايدوككوز اشخاص شفاعته مالك اولورلر له ملك السموات
والارض كندويه مخصوصدر كوكلر و يرك پادشاهلكى ثم اليه ترجعون صكره
قيامت كوننده مكافات ايچون انك طرفنه قيتلورسز دونمش واذا ذكر الله وحده وقچن تنكري
تعالى يالكوز ذكر اولنوب كفرمنك معبودلري ذكر اولنمز اشمأزت قلوب الذين لا يؤمنون
بالآخرة صوكيسرايه ايمان كتورميانلرك كوكللري منقبض اولوب نفرت ايدر واذا ذكر
الذين من دونه وقچن خدادن اوزكه اولان معبودلري اكلور اذا هم يستبشرون
همان اول وقت انلر شفقون اولدوقلريچون يوزلري كولوب نشاط پيدا ايدرلر
قل اللهم فاطر السموات والارض سويله يا الهى اى كوكلر و يري ابتدا ايجاد ايدن
عالم الغيب والشهادة و پوشيده واشكاره بيلن انت تحكم بين عبادك انسين قوللرك
اراسنده حكومت ايدرسن آخرتده فيما كانوا فيه يختلفون واول شيده كه ايچنده اختلاف
ايدرلردي ولو ان للذين ظلموا ما في الارض جميعا وبحتمه كيم ستم ايدنلرك اولسه يري
يرده اولان نسنه تماما ومثله معه وانكله انك كبي لافتدوا به من سوء العذاب يوم القيمة
البته اشكنجه نك شدتندن انكله فدا اولورلردي دوزخدن وبدا لهم من الله ما لم يكونوا
يحتسبون دخى خدانك طرفندن كندولرينه نمايان اولدي اول عذاب كه كندولري
انك وقوعن كمان ايتمزلردي وبدا لهم سيئات ما كسبوا دخى كندولره كوروندي قزندقلري
اعمالك بدلكلري وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن وكندولره احاطه ايتدي اول شيئك
سزاسي كه انكله استهزا ايدرلردي فاذا مس الانسان ضر دعانا پس قچن كيم آدم اوغلنه بر ماتك
دكونم دعا ايدر ثم اذا خولناه نعمة منا صكره قچن كيم كرمزدن كندويه بر نعمت احسان
ايدرز قال انما اوتيته على علم سويليوب ندن او بكا بر نسنه يوقدركيم بو نعمتي
دانش اوزوم ويرلدم يعني انك كيفيت كسب وتحصيلني بيلوب فطانت وسيله سيله بكا
حاصل اولدي بل هي فتنة ديدوكي كبي دكلدر بلكه او نعمت كندويه امتحاندر
تاكه شاكر اولدوغي يا كافر اولدوغي ظاهر اوله ولكن اكثرهم لا يعلمون وليكن خلقك
چوغي بيلمزلر كيم اول نعمت بر محنتدر قد قالها الذين من قبلهم تحقيقا كيم بو كفاردن
اسبق انما اوتيته على علم بو سوزي سويلديلر قارون و اتباعي كبي فما اغنى عنهم ما
كانوا يكسبون برايي سويليانلره دنيانك متاعندن قزندوقلري نسنه كندولردن

362

بر شي دفع ايتمدي فاصابهم سيئات ما كسبوا پس قزندقلري بدلكلرك سزاسي كندولره
دكدي والذين ظلموا من هؤلاء دخى شول كيمسه لر كه عنادلرله ستم ايديلر
بونلردن يعني عصركده اولان مشركلردن سيصيبهم سيئات ما كسبوا البته قزندقلري
اشيانك سزاسي كندولره دكرسنه كه انلره دكدي وما هم بمعجزين وانلر عذابدن ايليرو
دكيجي دكلدرلر اولم يعلموا ان الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر آيا
بقوب بيلمديلر كيم تنكري تعالى ايستدوكي كيمسه يه روزيي متسع قيلار و ايستدوكي
كيمسنه يه دار قيلار ان في ذلك لآيات لقوم يؤمنون تحقيقا كيم روزيك بسط و قبضنده
قدرت كامله اوزره دلالت ايدر اولونشانلر وار بر كروهه كه تصديق كتوررلر
كه جمله حوادث خدانك ارادتيله در قل يا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم
سويله اي قوللرم كه معاصيده اسراف ايمكله جانلرنه ستم ايدنلر لا تقنطوا من رحمة الله
خدانك رحمتندن اميد كسمك ان الله يغفر الذنوب جميعا تحقيقا كيم خداى عز وجل
توكناهلري باريغلار انه هو الغفور الرحيم بي شبهه كيم ايزد متعال كندودر بو ايكي
وصفله متصف اولان وانيبوا الى ربكم واسلموا له دخى ربكوزك طاعتنه
ميل ايد و بجز نيازانه منقاد ايتمك من قبل ان يأتيكم العذاب سيزه اشكنجه
كلمدن اول ثم لا تنصرون صكره ياردم اولنماز سزه كه عذاب سيزدن دفع اولنه و
اتبعوا احسن ما انزل اليكم من ربكم دخى بيروك ايدن شول نسنه نك ايكركنه كه
پروردكاركوزدن سزه ايندرلدي من قبل ان يأتيكم العذاب بغتة سيزه اشكنجه
ناكهان كلمدن اول وانتم لا تشعرون وحال بوكه سيز انك كلمسندن آكاه دكلسيز
كه انكا بر تدارك ايده سيز بو قوت دقتمق و نصيحتي سيزه ايندك ان تقول نفس يا حسرتا على
ما فرطت في جنب الله كراهت ايتدوكمز ايچون كيم بر جان ديه اي پشيمانلك و اندوه كل
حاضر اول خدانك طاعتنده ايدوكم تقصير ايدوكمه وان كنت لمن الساخرين وعلى التحقيق
بن كتاب الله استهزا ايدنلردن ايدم او تقول لو ان الله هداني لكنت من المتقين
يا بر جان ديه حق جل وعلا طريق حقه بنى ارشاد ايتسه ايدي البته پرهيزكارلردن اولوردم
او تقول حين ترى العذاب لو ان لي كرة يا بر جان عذابي شاهد ايتدوكنده سويليه كاشكي بكا
بر محقق دونش اولسيدي فأكون من المحسنين كه ايولك ايدنلردن اولوردم
بو سوزلري ديدوكده نصكرم كندويه ديلور بلى قد جاءتك آياتي بلى آيتم سكا كلدي
فكذبت بها پس سن انلري تصديق كتورمدك واستكبرت وكردنكشلك ايتدك
وكنت من الكافرين وجمله ايمانه كلميانلردن ايدك ويوم القيمة ترى الذين كذبوا
على الله دخى دون قيامتده كوره سن شول كيمسه لري كيم تنكري تعالى اوزره يلان سويليلر

که کندو بیا اورتاق ایدنمش نسبت ایتدیلر وجوههم مسودة یوزلری قره اولمشدر
ألیس فی جهنم مثوى للمتکبرین ایمان وطاعت کتورمکدن تکبر ایدنلرم
دوزخده برقرارکاه یوقمیدر یعنی انلرک مکانی اندهدر وینجی الله الذین اتقوا
وایزدومتعال معاصیدن پرهیز ایدنلری قورتارر بمفازتهم قورتلشلریله یعنی
اسباب خلاص اولان ایمان واحسانلریله لا یمسهم السوء ولا هم یحزنون نه کندولره
بد لکمز دکور نه کندولر غمناک اولورلر الله خالق کل شیء خدا عز وجل هر نسنه یی ایجاد
ایتمشدر وهو على کل شیء وکیل وکندو هر نسنه اوزره مستولیدر انکی بستدر وکیجی
نصب ایدر له مقالید السموات والارض کندویه مخصوصدر کوکلر ویرلرک اختیارلری
یعنی انلرک امورنده تصرف ایتمک کا مخصوصدر غیر کیمسه اکا دخل ایتمز والذین کفروا بآیات
الله اولئک هم الخاسرون وشول کیمسه لرکه خدانک ایاتنه کفر ایتدیلر انلر کندولردر
اوتوزنلر قل أفغیر الله تأمرونی أعبد أیها الجاهلون سویله یا نبی مشاهده
ایدوکگوزدن صکره بکا فرمان ایدرمیسز کیم تکریدن اوزکه یه عبادت ایدیم ای نادانلر
ولقد اوحی الیک والى الذین من قبلک دخی على التحقیق کیم سکا وسندن ناسبق اولان
پیغمبرلره وحی اولندی کیم لئن اشرکت لیحبطن عملک ولتکونن من الخاسرین اکر سن
شرک ایدرسن البته عملک باطل اولوب اوتوزنلردن اولورسن بو کلام على سبیل
الفرض والتقدیردر وبو کونه خطابلردن مراد دسلک حمیتنی تهییج ایتمکدر وکفره
کمال یأسی ویرمکدر وافرادانک حکمنی بالطریق الاولى اشعار ایتمکدر بل الله فاعبد
کفار امر ایتدوکی اشیایه پرستش ایتمه بلکه خدایه یالکوز پرستش ایت وکن
من الشاکرین وانلر سکا حاصل اولان انعام اوزره شکر ایدنلردن اول وما قدروا
الله دخی تکری تعالى یی لایق اولوب تعظیم ایتمدیلر حق قدره ذات مقدسنه سنه ثابت اولان
تعظیمی والارض جمیعا قبضته یوم القیمة وحال بوکه زمین قموسی تصرفنده در
دورقیامتده والسموات مطویات بیمینه وکوکلر صاغ النده بوکلمشلردر بو کلام
خدانک عظمت وکمال قدرتنی افاده ایتمک ایچون طریقه تمثیل وتخییل اوزره ذکر اولندی
سبحانه وتعالى ایزد ذو الجلال منزه اولوب یوجه لندی عما یشرکون اشراک ایتدوکلری
نسنه دن ونفخ فی الصور دخی صورده اوفورولدی فصعق من فی السموات
ومن فی الارض پس کوکلرده اولانلر ویرده اولانلر بیهوش اولوب میت اولدیلر
الا من شاء الله مکر اول کیمسه لرکه تکری تعالى حیاتلرین ایستدی وانلر جبرئیل ومیکائیل
واسرافیل حضرتلریدر وبر قولده انلر حمله عرشدرلر ثم نفخ فیه اخرى اندن صکره برکز
دخی انده اوفورلدی فاذا هم قیام ینظرون درعقب همان جمله خلق قوپوب چیقوب

ایاق اوزره دوروب ارباب حیرت کبی باقرلر واشرقت الارض بنور ربها وزمین
پروردکارنک نوریله روشن اولدی انجنده نوردن مراد عدل سبیله ووضع
الکتاب دخی نامه اعمال اصحابی النده قونولدی وجیء بالنبیین والشهداء
وپیغمبرلر تبلیغ رسالتدن اوتری وشاهدلر انلرک ایتدوکی دعوانک
صحتنی بیان ایتمکدن اوتری احضار اولنورلر وقضی بینهم بالحق وقوللر اراسنده
حقله حکم اولندی وهم لا یظلمون وحال بوکه کندولره ستم کورمزلر قیلنماد
ووفیت کل نفس ما عملت وهرجان ایشلدوکی شیئک سزاسی بالتمام ویرلدی
وهو اعلم بما یفعلون وخدا عز وجل خلقک ایشلدوکی اشیانک حقیقتنه
هرکسدن دانادر تودریر اعقالدرندن برنسنه اوزرنه غالب اولمان اکا کوره جزالرین
ویرور وانلرک سزالرین تفصیل ایدوب بیوردی وسیق الذین کفروا الى
جهنم زمرا دخی کفر ایدنلر دوزخه بولوک بولوک سورلدیلر حتى اذا جاءوها
اول حینه دک که دوزخه کلدوکلرنده فتحت ابوابها قاپولری اچلدی تا که اکا کیرلر
وقال لهم خزنتها دوزخک نکهبانلری سرزنش طریقیله انلره دیدیلر الم یأتکم
رسل منکم ایا سیزه جنسکوزدن پیغمبر کلمدیلرمی یتلون علیکم آیات ربکم پروردکارکوزک
ایاتنی اوزدکزه اوقودلر وینذرونکم لقاء یومکم هذا وسیزی بوکونکوزک لقاسندن
قورقوتدیلر قالوا بلى دیدیلر بلی رسل کلوب بزی انذار ایتدیلر ولکن حقت کلمة
العذاب على الکافرین ولیکن خدانک حکمی عذابله طائفه کفار اوزرنه ثابت اولدی
قیل ادخلوا ابواب جهنم کندولره دینلدی دوزخک قاپولرینه کیرک خالدین
فیها اقامتی على الدوام انجنده تقدیر ایتدکوز حالده فبئس مثوى المتکبرین
بس تکبر ایدنلرک قرارکاهی نه مایله بد قرارکاهدر وسیق الذین اتقوا ربهم الى الجنة زمرا دخی پروردکارلرندن خوف ایدنلر
بهشت جاودانه کروه کروه سورلدی حتى اذا جاءوها اول وقته دک که بهشته کلدوکلرنده دخی صفا ایمان ولنه
اولدولر وفتحت ابوابها وبهشتک قاپولری کیرمکلری ایچون اچلدی وقال لهم
خزنتها سلام علیکم وانک نکهبانلری کندولره دیدیلر سلامت اوزرکزه اولسون
طبتم دار دنیاده دنس معاصیدن پاک اولدوکوز فادخلوها خالدین پس
بهشته کیرک همیشه مکث تقدیر ایدکوزده وقالوا الحمد لله الذی صدقنا وعده
دخی مؤمنلر بهشته کیردوکلرنده دیدیلر جمله مدح وثنالر خدایه مخصوصدر شول
خداکه بزم ایله وکی وعده کرچک قیلدی واورثنا الارض ویرانده تصرف قیلدی
کبی زمینده بزی متصرف قیلدی نتبوأ من الجنة حیث نشاء بهشتدن مکانلر
ابدینوزده اینسه وکبی یرده فنعم اجر العاملین پس طاعات ایشلیانلرک اجری

غايتله كوزلدر وترى الملائكة حافين من حول العرش دخي فرشته لري
عرش اعلانك جوره سيني احاطه ايتمشلر كوررسن يسبحون بحمد ربهم
پروردكارلرينك حمد ننقادن اولدوقلري حالده تسبيح ايدرلر وقضي بينهم
بالحق وخلق اراسنده حقله حكومت اولندي كيمي بهشته داخل قيلندي و
كيمي دوزخه وقيل الحمد لله رب العالمين وديلندي قموسنا لرغا الملك پروردكاري
اولان خدايه دانك اوزره كه ارالرنده عدل ايله حكومت ايتدي بو كلامي سويلياتلر
ملائكه كرامدر تعيين وتعظيم ايجون اسملري تصريح اولنمدي

سورة المؤمن مكية وآيها خمس وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

حم اوكي سوره دخي حواميمدن ابو الليث تفسيرنده ذكر ايدر كيم حضرت صلى الله عليه
وسلم بو مضمونه بيوردي كه هر كيم جنتك رياضنده يبوب ايچمك ايستر حواميمي اوقسون
تنزيل الكتاب قرآن عظيم الشانك ايندرلمسي من الله العزيز العليم بو ايكي جليل
القدر نعتله منعوت اولان خدادندر غافر الذنب وقابل التوب كناهي
سترايدوب توبه قبول ايديجي شديد العقاب قتي اشكنجه لو ذي الطول عطا واحسان
ايه سي لا اله الا هو اندن اوزكه بر درست معبود يوقدر اليه المصير جمله قوللرك
دونمسي حزاسي سمتنه در يعني ارباب طاعت وعصيان جزالرين ويرور ما يجادل في آيات
الله بركيمسه خدانك آياتنه طعن ايتمز الا الذين كفروا مكر كفر ايدن كيمسه لر فلا يغررك
تقلبهم في البلاد پس مهل اولنوب تجارت ايچون شهرلرده كيدوب كلملري سني
الدتمسون كيم عن قريب انلرك كوردوكلري ايشي ايشتدكلرندن اسبق كفره نك ايشي كوردليكي
كما قال الله تعالى كذبت قبلهم قوم نوح كفار مكه دن اسبق حضرت نوحك
كروهي تكذيب ايتديلر والاحزاب من بعدهم وانلردن صكره پيغمبرلر اوزره جمعيت
ايدنلر عاد وثمود قبيله لري كبي كروهلر دخي تكذيب ايتديلر وهمت كل امة
برسولهم ديو انلردن هر كروه پيغمبرلرينه قصد ايتديلر ليأخذوه تا كه اني الوب
ايستدوكلري ايذاني اكا ايدهلر وجادلوا بالباطل واصلي اولميان نسنه ايله
مجادله ايتديلر ليدحضوا به الحق تا كه انكله درست اولان نسنه يي زائل قيله لر
فأخذتهم درعقب انلري اهلاككله الدم فكيف كان عقاب پس نيجه ايدي بنم عقوبتم
وكذلك دخي بونده كه امم ماضيه نك مكذبلري اوزره عذاب واجب اولدي حقت
كلمة ربك على الذين كفروا پروردكارك فرماني كفر ايدنلر اوزره واجب اولدي كه
انهم اصحاب النار على التحقيق انلر دوزخك اربابيدر الذين يحملون العرش

شول فرشته لر كه عرش اعلاي كوتوررلر ومن حوله وعرشك چوره سنده اولان
فرشته لر دخي يسبحون بحمد ربهم پروردكارلرينك مدح وثناسنه مصاحب
اولدوقلرنده تسبيح ايدرلر ويؤمنون به واكا ايمان كتوررلر ويستغفرون للذين
آمنوا واهل ايمان ايچون مغفرت طلب ايدوب ديرلر ربنا وسعت كل شيء رحمة وعلما
اي خداوندمز رحمت ودانشك هر نسنه يه كما هو حقه يتشدي فاغفر
للذين تابوا واتبعوا سبيلك پس مغفرت ايت شول كيمسه لره كه توبه ايدوب
يولكه يبروك ايتديلر وقهم عذاب الجحيم ودوزخك اشكنجه سندن كندولري صقله
ربنا وادخلهم جنات عدن التي وعدتهم اي پروردكارمز دخي كندولري اقامت باغلرينه
كتورت شول اقامت باغلري كه كندولره وعده ايتدك ومن صلح من آبائهم وازواجهم
وذرياتهم وپدرلرندن وقادينلرندن واولادلرندن كوزل عمللو اولانلري انلره داخل
قيل تا كه سرورلري زياده اوله انك انت العزيز بي شبهه كه سن كندوك هر نسنه
اوزره غلبه ايدن كه هر ممكن شيئك ايجاد اوزره كه ممتنع اولمان الحكيم هر نسنه يي
كما هو حقه ايشليان وقهم السيئات دخي فرشته لر ديرلر يا الهي صلحا قوللركي
يمان اشيانك ايشلمسندن محفوظ قيل ومن تق السيئات يومئذ وهر كيمي
كه بو كونده يعني دنياده يمان اولان اشيانك اشلمسندن حفظ ايدرسن فقد رحمته
كه آخرتده اكا رحمت ايتمش اولدك وذلك هو الفوز العظيم واول وقايت ورحمت
كندودر اولو قورتلمق ان الذين كفروا ينادون تحقيقا كه شول كيمسه لر كه
كفر ايتديلر دوزخده ندا اولنه جقلردر يعني كفار دوزخك مشاهده سندن
كندو نفسلرين اكراه ايدوب انكله مجادله واكا ملامت ايتمكه باشلرلر اول محل
ملائكه كرام كندولره ندا ايدوب ديرلر لمقت الله خدانك شدت بغضي سيزه اكبر
من مقتكم انفسكم اماره اولان نفوسكزه ايتدوككز شدت بغضدن بيوكدر
اذ تدعون الى الايمان فتكفرون خدا يه مبغوض اولدوغكز اول وقت كه ايمانه
دعوت اولنوب ايمان كتورمزدكز قالوا ربنا امتنا اثنتين ديديلر اي خداوندمز
سن بزي ايكي كره اولمش قيلدك بري احلمزدو كندكده وبري بعد السؤال قبرده
واحييتنا اثنتين وايكي كره بزي زنده قيلدك بري قبرده سؤال ايچون
وبري بعث ايچون فاعترفنا بذنوبنا پس حشر ونشرك انكار خصوصنده
ايتدوكمز كناهده معترف اولدوق فهل الى خروج من سبيل پس دوزخدن
چيقمغه هيچ بر طريق وار مي كه اكا سلوك ايدوب نجات بوله لم بعده فرشته لر
كندولره جواب ويرورلر نته كه حق تعالى بيوردي ذلكم بو حال كه سيز ايچنده سيز

يا بنداذا دعي الله وحده اول سببله در كيم شان بوايدي كه تنجى خداء عز وجل
بالكوز اوقنور دي كفرتم انك وحدانيتنه كافر اولور دكوز وان يشرك به
وكر اكا اوزناق قلنور تؤمنوا اوناق قيلمسنه تصديق كتور ورسيز فالحكم لله
بس فرمان خدايه مخصوصدر كه عذاب سرمديله اوزدكوز حكم ايتدي
العلي اوزناق قيلمقدن يوجه لنان الكبير بزركوار كه اشراك ايدن اوزره
مقتله حكم ايتدي هو الذي يريكم اياته كند ودرشول قادر ذو الجلال كه توحيد
ومعرفتي لازم اولان اشياء يه دلالت ايدن نشانلري سيزه كوستر ور
وينزل لكم من السماء رزقا وكوكدن وكوكدن اسباب رزقي سيزه ايندرور وما
يتذكر الا من ينيب وايا نمزدن بركمسنه كه انكاردن رجوع ايدوب كمال رغبتله انلره
توجه ايتدي زيرا برشيئه جزم ايدوب اصرار ايدن كيمسنه انك منافيسندن نظر
وتفكر ايتمز فادعوا الله مخلصين له الدين پس خدايه پرستش ايدك كندويه دينى
شركدن پاك قيلدغكوزده ولو كره الكافرون واكر اهل شرك اخلاصكزى اكراه ايدرلر
رفيع الدرجات خداء عز وجل دخى اللرينك پايه لرين بلند قيلاندر ذو العرش عرش اعلانك
ايه سى يلقي الروح من امره وحيى فرمانندن صالور على من يشاء من عباده قوللرندن
ايستدوكي كيمسنه اوزره لينذر يوم التلاق تاكه اوزرنه وحيى اينان كيمسنه اجسام ايله
ارواح بولشدوقلرى كوندن خلقى قورقيده يوم هم بارزون اولكون كه خلق قبورلرندن
ظاهر اولورلر لا يخفى على الله منهم شيء ايزد ذو الجلال اوزره افعال لرندن بر ازنسنه
خفى اولماز بلكه قوتسن كا ... بيلور وهر كسه عملنه كوره سزا وير ور واولكونده
ندا اولنور لمن الملك اليوم كيمه در پادشاهلك بوكون جمله مخلوقاتدن جواب كلور كه
لله الواحد القهار پادشاهلك ذاتنده يكانه اولان منازع ومدعيلرى شكست قيلان
خداى ذو الجلاله مخصوصدر اليوم تجزى كل نفس بما كسبت بوكون هرجان قزندوغى
شئيله مكافات اولنور لا ظلم اليوم بوكون ستم اولماز نقص ثوابله وزيادۀ عقابله
ان الله سريع الحساب بى شبهه كيم خداء عز وجل تيز حسابلودر بركيمسه نك حسابندن
كندويه مانع اولمز وبوسببله خلق مستحق اولدوقلرى شئه على العجله واصل اولورلر
وانذرهم يوم الازفة دخى خلقى يقين كوندن يعنى قيامت كوننك عذابندن قورقيدر
اذ القلوب لدى الحناجر نجى كيم كلر بوغازلر قتنده اولور يعنى شدت
يعنى احوالدن يورهكلر مكانندن قوپوب حلقومره كلور كاظمين اول قلوبك
صحابى غم وقساوتى يوده دشلر ما للظالمين من حميم ولا شفيع يطاع ستمكار
اولانلر اصلا نه بر مشفق دوست ونه بر مقبول الشفاعة ديلكجى حاصل اولور يعلم

خائنة الاعين

خائنة الاعين ايزد جل وعلا كوزلرين خيانتنى بيلور يعنى خلق نامحرملره ايتدوكلرى
درزديده بكهلرى حق جل وعلا بيلور اوزرينه خفى اولماز وما تخفى الصدور
وسينه لركيزلى قيلدوغى اشيايى دخى بيلور والله يقضى بالحق دخى تنكرى حقله
حكومت ايدر والذين يدعون من دونه وتنكريدن اوزكه اهل شركك عبادت
ايتدوكلرى اشيا لا يقضون بشيء برنسنه ايله حكومت ايتمزلر بو كلام كفاره تهكمدر
زيرا انلرك معبودلرى جماد مقوله سندندر تعقلرندن قيلمزلر كه حكم ايده لر ايتمزلر
ان الله هو السميع البصير بى شبهه كيم خداء عز وجل كندودر دقللرينك
سوزين ايشيدن افعاللرين بوكورن اولم يسيروا في الارض ايا كفار مكه ايولرينه
ارتودوتب ايتمدلرمى فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم كه كورهلر
كندولردن اسبق پيغمبرلرى تكذيب ايدنلرك مال ونتيجه سى نيجه اولدى كانوا هم
اشد منهم قوة سابقده اولان كفار كندولر قدرة جهتندن مكه كفارندن غايتله
زياده ايدى وآثارا في الارض وروى زمينده نشانلر جهتندن كندولردن اشد ايديلر
فاخذهم الله بذنوبهم پس كناهلرى سببيله حق جل وعلا كندولرين الدى وما كان لهم
من الله من واق دخى تنكرينك عذابندن انلره هيچ برحافظ يوق ايدى كه عذابى
كندولردن دفع ايده ذلك بو الم بانهم كانت تاتيهم رسلهم بالبينات اول سببله
دركيم على التحقيق انلر كندولره پيغمبرلرى معجزه لرله كلوردى فكفروا پس انلرى تصديق
ايتمديلر فاخذهم الله دره عقب خداء عز وجل كندولرين عقابله الدى انه قوي شديد العقاب
بى شبهه كيم تنكرى ايستدوكى شئيدن غايتله متمكن اهل شركك اوزره بك عقوبتلودر
ولقد ارسلنا موسى باياتنا وسلطان مبين دخى على التحقيق كيم حضرت موسى معجزه لرله
وبراشكار حجتله كوندردك الى فرعون وهامان وقارون مصر حاكمنه ووزيرينه
ومقربى مشيرنه فقالوا ساحر كذاب پس حضرت موسانك حقنده ديديلر اول جادو
غايتله يلانجيدر فلما جاءهم بالحق من عندنا پس اول وقت كه قتمزدن درستلك
ودوغرولغله كلمدى قالوا اقتلوا ابناء الذين امنوا معه ديديلر كندو وسيله ايمان
كتورنلرك اوغللرى اوزره قتلي اعاده ايدك واستحيوا نساءهم وقيزلرين
زنده قويك وما كيد الكافرين وبى دين اولانلرك مكر وحيله سى انبيايه واهل ايمانه
نسبت بر شيئه دكل الا في ضلال الا بيهوده لكرده واز غونلقده اولمش بر مكر وحيله در
پس موسى فرعون حقنده خواصيله مشورت ايدوب ديدي بونى اولدرمك كرك زيرا محمدنك
كه مملكتمزده سحرندن برخلل پرشه خواصى ايتديلر كه انى اولدرمه بو جهتدن كه سن
انى اولدرمجه مصر خلقى ديرلر فرعون موسانك معارضه سنه قوتى اولمديغى اجلدن قتل ايتدى

اولی وانسب بودر که سحره یی طلب ایده لر تا که انکله معارضه ایده لر بو سوز
فرعونک قتنده مقبول دوشدی و اول خبیث سلوردی کیم حضرت موسی نیچه سلدر
انک اوزره تسلطی اولمان انجق اظهار تجلد ایچون بعض سوزلری سویلدی
نته که حق جل وعلا بیوردی وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ دخی فرعون دیدی
قویك حضرت موسایی اولدره یم وَلْيَدْعُ رَبَّهُ دخی پروردکارینه دعا ایتسون تا که
قتلنی کندوسندن دفع ایلیه إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ تحقیقا بن قورقرم
که دینکزی دکشدره و کندو دینی اولدره مز سیمه أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ
یاخود دینکزی تبدیل ایتمزدوی زمینده فساد موجدی اولان اموری اظهار ایده
وَقَالَ مُوسَىٰ دخی حضرت موسی کندو مؤمنه دیدی چون فرعونک سوزینی ایشتدی
إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ تحقیقا که ربمه و ربکزه صغندم مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ
بِيَوْمِ الْحِسَابِ هر بر سرکشدن که روز حسابك اولمسنه تصدیق کتورمز وَقَالَ
رَجُلٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ دخی فرعونک اقاربندن بر مؤمن کیشی که ایمانن
صاقلردیدی أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ قصد ایدرمیسز بر کیشینك
اولدرمسینه دیدوکیچون بنم ربم خدا عزوجلدر وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ
وحال بوکه سیزه صدقنه دلالت ایدن هویدا معجزلرله پروردکارکزدن
کلدی وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ واکر یلانجی ایسه یلانك وبالی اوزرینه
درغیر کیمسه اوزره دکلدر که قتلنه احتیاج اوله وَإِنْ يَكُ صَادِقًا
يُصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ واکر سوزی واقعه مطابق ایدی اقل ما یکون
سیزه وعد ایتدیکی عذابك بر مقداری دکر إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
كَذَّابٌ تحقیقا کیم خدا عزوجل دوغری یوله کوسترمز شول کیمسه یه که کندوسی
حدی تجاوز ایدوب غایتله یلانجی ایدر پس اکر حضرت موسی بو اوصافله متصف ایسه
حق تعالی سیزی انك قتلندن مستغنی قیلار يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي
الْأَرْضِ ای بنم کروهم سیزه دربلرد پادشاهلك بوکون اول حالده که زمین
مصرده غالب و متمکنلرسیز فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا پس بزه کیم یاردم
ایده خدانك خشمندن خشمی بزه کلورسه قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ
خاکم مصر خواصنه دیدی سیزه بلیدرمم الا صوابدن بیلدوکم نسنه یی وَمَا أَهْدِيكُمْ
إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ دخی سیزه دوغرولق یولندن اوزکه بر یول کوسترمم وَقَالَ
الَّذِي آمَنَ دخی فرعونک اقاربندن ایمان کتورن کیشی دیدی يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ ای بنم کروهم علی التحقیق بن اوزرکزه قورقرم موسی یه بدلکله تعرض

ایتدککوزدن اوتری مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ جمهورلری تکذیب ایدن لشکرلرك
کونی کبی بر کوندن مراد انلره اولان عذاب کونلریدر که تفصیل ایتدی
مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ قوم نوح عادتی کبی که پیغمبرلرین تکذیب ایتمکله اغرق
اولدیلر وَعَادٍ وَثَمُودَ و قبیله عاد و قبیله ثمود کبی که تکذیبلری سببیله
باد صرصر ایله و صیحه ایله نابود اولدیلر وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ و انلردن صکره
اولانلرك حالی کبی که کیمسنك شهری زیر و زبر اولوب کیمی عذاب ظله یه
کرفتار اولدی وَمَا اللَّهُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ و حق جل وعلا قوللره ستم اولدوغن
ایستمز پس کناهسز بر کیمسه یی معذب ایتمز وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ
دخی ای بنم قومم علی التحقیق بن اوزرکزه چیغرشق کونندن قورقرم و اول قیامت
کونیدر که خلق بری بریسنه مدد ایچون چیغرور يَوْمَ تُوَلُّونَ اول کون که موقفدن
دونرسیز مُدْبِرِينَ عرصه محشره اکسه ویروب دوزخه متوجه اولدوغکوزده
مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ سیزه خدانك عذابندن اصلا بر حفظ ایدیجی یوقدر
وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ و هر کیمی که خدا عزوجل ازغون قیلار
انکا هیچ یول کوستریجی اولماز وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ
دخی تحقیقا کیم حضرت موسادن اسبق حضرت یوسف بدرلرکزه معجزه لرله
کلدی فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ پس همیشه بر کانزع ایدکوز امور دینیه دن
اول نسنه دن که سیزه انکله کلدی حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ اول محله دك که مدت عمری
منتهی اولیجق قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا دیدکوز حق جل وعلا بوندن
صکره هرگز بر پیغمبر کوندرمز كَذَٰلِكَ اول ازغونلق کبی يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ
خدا عزوجل ازغون قیلار شول کیمسه یی که کندوسی حدودی تجاوز ایتمش حقده
شك ایدیجیدر الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ خدا عزوجل
ازغون قیلار شول کیمسه لری که تنکرینك آیاتنده دلیلسز مجادله ایدرلر
أَتَاهُمْ سلطان صفتیدر یعنی کندولره کلمش بر دلیل ایله مجادله ایتمزلر بلکه محض
جهل و تقلید له مجادله ایدرلر كَبُرَ مَقْتًا انلرك مجادله سی بغض جهتیندن
بیوك اولدی عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا خدانك قتنده و ایمانه کلان کیمسه لر قتنده
كَذَٰلِكَ اول اضلال کبی يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ حق جل وعلا مهر اوروب هر سرکش
کیمسه نك کوکلی اوزره جَبَّارٍ کندوی بکنوب اوزکه لره اعلا لنور وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحًا دخی فرعون دیدی ای وزیرم هامان بکا بر مرتفع بنا یاپ لَعَلِّي
أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ شاید بن یوقره ایرشم أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ کوکلر یوللرنده فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ

الله موسى تا كه حضرت موسىنك معبودنه مطلع اوله يم وانى لاظنه كاذبا
وبى شبهه بن كمان ايدرم كيم حضرت موسى خلاف واقع سوز سويلر وكذلك واول
تزيين شنيع كبى زين لفرعون سوء عمله فرعونه فرعونك ايچون يمان عملى بزنمش قلندى
وصد عن السبيل ودوغرو يولدن سلوك ايتمكدن منع اولندى وما كيد فرعون
الا فى تباب وفرعونك مكر وحيله سى برنسنه دكلدر الا ابرا وتوز مقدر وقال الذى
آمن دخى فرعونك اقاربندن ايمانه كلان وجودى شريف فرعونه وجماعتنه ديدى
يا قوم اتبعون اهدكم سبيل الرشاد اى بنم جماعتم سوزمه تابع اولڭ مقصد اعلايه
ايصال ايدن خصلتلك طريقنى سيزه كوسترورم يا قوم انما هذه الحيوة الدنيا متاع
اى بنم قومم بو بيقين صاغلق برنسنه دكلدر الا ابراز برخوردارلك كه تيز منقطع
اولور وان الاخرة هى دار القرار وتحقيقا كيم صوڭكى سراى كندو دار اسكاه اولدقى
مكان من عمل سيئة هر كيم بر بدلك ايدر فلا يجزى الا مثلها برنسنه ايله مكافات
اولنماز الا انكبى بر مكافاتله ومن عمل صالحا من ذكر او انثى وهر كيم بر كوزل ايش ايشلر
اركك معقوله سندن ياديشى قسمندن وهو مؤمن وحال بوكه كندوسى ايمانه كلمشدر
وحال بوكه كندوسى ايمانه كلمشدر فاولئك يدخلون الجنة انلر بهشت جاودانه
كيرورلر يرزقون فيها بغير حساب انجنده اندازه سيز دوكى ويرلور يعنى دنقلرى اعمالنك
كوره اولماز بلكه انك اضعافى هران كندولره معز اولور ويا قوم مالى ادعوكم الى
النجوة واى بنم عشيرتم بكا نه اولدى بنى بكا خير وبرك بو نه حالدر كه بن عذابدن قورترن
طريقه سيزى دعوة ايدرم وتدعوننى الى النار وسيز دوزخه مؤدى اولان طريقه
بنى دعوت ايدرسيز تدعوننى لاكفر بالله بنى دعوة ايدرسيز تا كه خدانك وحدانيتنى
انكار ايدهيم واشرك به ما ليس لى به علم وتا كه اوزنا قيله يم اول شيئى كه انك
دبوبيتنه اصلا بكا بر دانش يوقدر وانا ادعوكم الى العزيز الغفار وحال بوكه
بن سيزى دعوت ايدرم هر كيمسه اوزرنه غلبه ايدوب غايتله كناهلرى ستر ايدن خدايه
طرفنه لا جرم انما تدعوننى اليه درست وثابت اولديكه على التحقيق بنى عبادتنه
دعوت ايتدوككوزنسنه ليس له دعوة فى الدنيا ولا فى الاخرة اكا بو جهانده دعوة
مستجابه يوقدر نه او بر جهانده وان مردنا الى الله دخى ثابت اولديكيم على
التحقيق كيم دونمكمز خدانك سراى حضرتنه در وان المسرفين هم اصحاب النار دخى
بى شك كيم حدودى تجاوز ايدنلر كندولردر دوزخك اهللرى فستذكرون
ما اقول لكم پس يقين زماندر يعنى عذابى مشاهده ايتدوككوزده نصيحتدن سيزه
ديدوكم سوزى اكرسيز وافوض امرى الى الله وايشمى خدايه اصمرلرم كه اول

نصف الحزب

قادر ذو الجلال بنى هر بدانديشدن صاقلر ان الله بصير بالعباد بى شبهه كيم حق جل وعلا
قوللرك احوالنه مطلعدر ديكى كوردكلركيم مؤمن آل فرعون بو كلماتدر دردبار ايراد ايتدكدن
صكره فرعونك شقى انك قتلنه فرمان ايتدى اندن اكاه اولنجى بر طاغه فرار ايتدى
فرعون خواصندن بر بلوك كوندردى تا كه انى سياستله كتوره لر وارووب كندوى
بر مغاره ده كورديلر كه وحوش وسباع اردنه صف باغلمش نماز قيليورلر
اول حالنى مشاهده ايدوكلرنده قورقوب دونديلر فرعونه صورت حالنى عرض ايتديلر
او كونه كرامتك اشتهارندن خطى اولمامغله مؤمنلرى اندن سياستله اولدردى
اولدردى فوقيه الله سيئات ما مكروا پس اول عزيز حق جل وعلا اول عزيز الوجودى
فرعونيلرندارك ايتدوكى حيله نك بدلكلرندن حفظ ايتدى وحاق بآل فرعون
وفرعونك خواصنى قبلندى سوء العذاب اشكنجه نك يمانى النار اول بدانشكنجه
دوزخدر يعرضون عليها غدوا وعشيا صباح واخشام دوزخ اوزره عرض اولنورلر
حضرت عبد الله بن مسعوددن روايت ايدر كيم فرعونيلرك ارواحى بر سياه قوشلرك
ايچنده در هر صباح واخشام دوزخ اوزره عرض اولنورلر قيامته دك ويوم
تقوم الساعة اول كون كه قيامت قائم اولور فرشته لره ديلور ادخلوا آل فرعون اشد العذاب
فرعونك اتباعنى جهنمك اشكنجه سنه داخل قيلك واذ يتحاجون فى النار دخى ياده كتور
اول وقتى كيم دوزخيلر دوزخده خصومت ومجادله ايدرلر فيقول الضعفاء
للذين استكبروا ابس زبون اولانلر سركش ومتعظم اولانلره ديرلر انا كنا لكم تبعا عقيبا
كه بز سيزه بيرو ولرايدك فهل انتم مغنون عنا پس سيز بزدن دفع ايدرميسز نصيبا
من النار دوزخدن بر حصه قال الذين استكبروا انا كل فيها سركش ومتعظم
اولانلر ديديلر على التحقيق بز وسيز اولمشوز بر يجه عذابى سبزدن دفع ايدرميلوردن
واكر قدرتمز اولسيدى كندوجانمزدن انى دفع ايدردك ان الله قد حكم بين العباد
بى شبهه خدا عز وجل قوللرارسنده حكومت ايدوب اهل جنتى جنته واهل جهنمى جهنمه
داخل قيلدى شمدن صكره انك حكمنه تبديل وتغيير اولماز وقال الذين فى النار لخزنة
جهنم دخى اتشده اولانلر دوزخك بكجيلرنه ديديلر ادعوا ربكم يخفف عنا يوما
من العذاب پروردكاركزه دعا ايدك بزدن بو نكلنشون اشكنجه دن بر كون قالوا اولم
تك تأتيكم رسلكم بالبينات جهنم بكجيلرى انلره ديديلر سيزه كفرزدن نهى اولنبوب بيغمبرلركوز
سيزه هويدا دليللر ايله كلمش دكلمى ايديلر قالوا بلى ديديلر بلى كلديلر وسويلديلر
قالوا فادعوا بكجيلر انلره ديديلر پس دعا ايدك بو كلام انلرى الزام ايچوندر ودعانك
اوقاتك ضايع ايتدوكلرنى توبيخ ايتمك ايچوندر وما دعاء الكافرين الا فى ضلال

دخی کفر ایدنلرک دعاسی برنسنه ده دکل الا بر آزغونلقده اصلا حیز قبوله
کیجمز انا لننصر رسلنا والذین آمنوا تحقیقا که بز پیغمبرلریمزی وایمانه کلانلری
دوشمنلره اوزره منصور ومظفر قیلادرز فی الحیوة الدنیا ویوم یقوم
الاشهاد یعنی اولان صاغلغده واول کونده که شاهدلر شهادتی ایتمکه دورلر
وانلردن مراد روز محشرده خلق اوزره شهادت ایدن ملایکه وانبیا ومؤمنیندر
یوم لا ینفع الظالمین معذرتهم انلری منصور قیلادرز اول کونده که ستمکارلره
عذرلری فایده ویرمز ولهم اللعنة وکندولره در رحمتدن دورلق ولهم سوء الدار
وکندولره دریمان سرای وار جهنمدر ولقد آتینا موسی الهدی دخی تحقیقا
کیم حضرت موسایه هدایته سبب اولان شیء ویردک واورثنا بنی اسرائیل الکتاب
ویعقوب اولادنه کتابی میراث قیلدق یعنی موسادن صکره توراتی انلرده
باقی قیلدق هدی وذکری لاولی الالباب ارباب قلوب ایچون یول کوستریجی
وپند ویریجی اولدوغی حالده فاصبر پس اهل شرکک اذیتی اوزره صبر ایت
ان وعد الله حق که بی شبهه ایزد ذو الجلالک وعده سی نصرله درستدر
البته وجوده کلور وفرعون وموسانک حالیله استشهاد ایت فاستغفر
لذنبک واولی اولان ایشی ترک ایتدککدن اوتری مغفرت طلب ایت وسبح
بحمد ربک دخی پروردکارینک حمدینه مقارن اولدوغی حالده تنزیه ایت
بالعشی والابکار اخشام وقتنده وصباح محلنده یعنی بو ایکی وقتده سبحان الله وبحمده
دیمکی مدام ومتابعت کوزددیلر کیم اهل شرک قرآن وبعث خصوصنده مجادله ایدوب
دیرلردی کیم قرآن خدانک سوزی دکلدر وبعث محالدر حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی ان الذین یجادلون فی آیات الله بغیر سلطان آتاهم ترجمه سی یقینده کچدی ان فی
صدورهم الا کبر اول مجادله ایدن کیمسنه لرک سینه لرنده بوقدر الا طلب ریاست
ما هم ببالغیه کندولر کا ایرشیجیلر دکل فاستعذ بالله پس خدایه صیغن انه هو السمیع
البصیر که بی شبهه خدا عز وجل کندو در اقوالکزی دریستاشدوب افعالکوزی
ایکوردن لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس البته کوکلر ویریک یارغمی آدمیلر
یرتمندن بیوکدر پس انلری ماده سیز ابتدا ایجاد ایدن قادردرکه انسانی وجود ماده
ایله بر دخی ایجاد ایلیه ولکن اکثر الناس لا یعلمون ولیکن خلقک چوغی بیلمزلر
زیرا انلر تغفلتلرندن برشیئه عین بصیرتله نظر ایتدوب تأمل ایتمزلر وما یستوی الاعمی والبصیر
دخی نابینا وبینا برابر اولماز یعنی غافل وعاقل مساوی اولمازلر والذین آمنوا و
عملوا الصالحات ولا المسیء وایمانه کلوب کوزل عمللر ایشلیانلر وبدلک ایدن

کوره برابر اولمازلر قلیلا ما تتذکرون غایتله از پند اولورسیز ان الساعة
لآتیة لا ریب فیها تحقیقا کیم قیامت کلجکدر کلمسنده اصلا شک یوقدر
ولکن اکثر الناس لا یؤمنون ولیکن خلقک چوغی انک کلمسنه تصدیق کتورمزلر
وقال ربکم ادعونی استجب لکم دخی پروردکارکوز دیدی بکا دعا ایدک سیزه
اجابت ایدرم یعنی بکا عبادت ایدک انک اوزره سیزه مکافات ایدرم ان الذین
یستکبرون عن عبادتی تحقیقا شول کیمسه لرکه پرستشمدن سرکشلک
ایدرلر سیدخلون جهنم داخرین بی شبهه کیم دوزخه ذلیل اولدوقلری
حالده کیررلر الله الذی جعل لکم اللیل ایزد ذو الجلال قادردرکه کیجه یی سزلرایچون
قیلدی لتسکنوا فیه تا که ایچنده آرام ایده سیز که کندوی صاوق وقرنلوقلیه سی
قیلدی والنهار وکوندوزی سزلرایچون خلق ایتدی مبصرا کوریجی یعنی ایچنده اشیا
کورنور ان الله لذو فضل علی الناس تحقیقا که خدا عز وجل خلق اوزره چوق
احسان ایرسیدر ولکن اکثر الناس لا یشکرون ولیکن خلقک چوغی خدانک نعمتلرینه
اعتراف ایتمیوب حقوقنی ایتمزلر ذلکم بو اشیای سیزه بید ایدن الله ربکم ایزد ذو الجلال
پروردکارکوزدر خالق کل شیء هر نسنه یی ایجاد ایتمشدر لا اله الا هو اندن اوزکه برمعبود
یوقدر فانی تؤفکون بس نیجه ونه وجهله انک عبادتندن عدول ایدوب اوزکه لره عبادت
ایدرسیز کذلک نته که خدانک عبادتندن بو قوم یوز دوندردیلر یؤفک الذین کانوا بآیات
الله یجحدون دوغری ولقدن دوندرلمش قیلنور شول کیمسه لرکه تنکرینک آیاتنه
تصدیق کتورمزلردی الله الذی جعل لکم الارض قرارا ایزد متعال شول پروردکاردرکه
یری سیزلرایچون آرامکاه قیلدی والسماء بناء وکوکی برقالدرلمش بنا قیلدی
وصورکم فاحسن صورکم دخی سیزی قیلق ویروب قیلغکزی کوزل ایلدی که
قامتکزی معتدل قیلوب اعضاکزی متناسب ایلدی ذلکم اول اشیایی
سیزه ایجاد ایدوب سیزی خلق ایدن الله ربکم ایزد ذو الجلال پروردکارکوزدر
فتبارک الله رب العالمین بس تمام الملک پروردکاری خدای متعال ممکناتک
مجانسه سندن بوجهله منزه اولدی هو الحی کندودر حیوة ذاتیه ایله
منفرد اولان لا اله الا هو اندن اوزکه عبادته مستحق برکمسه یوقدر زیرا
ذات وصفاتده کامل اولان ویقین برکمسه بولنمز که مستحق الوهیت اوله
فادعوه پس الوهیته مستحق اولان واجب الوجوده عبادت ایدک مخلصین
له الدین اول حالده که طاعتی شرکدن وریادن خالص قیلوب دیرسیز
الحمد لله رب العالمین جمله مدح وثنالر عالملرک پروردکاری خدایه مخصوصدر

قیلدی ونذکم من تراب ثم من نطفة... ولدنلرا شیادن سیزه دوزدی

قل إني نهيت أن أعبد الذين تدعون من دون الله سويله على التحقيق كه بن
منع اولندم كيم عبادت ايدم شول كمسنه لره كه تكريدن اوزكه عبادت ايدرسيز
لما جاءني البينات من ربي اول وقت كه بكا پروردكارمدن براهين ودلايل كلدي
وأمرت أن أسلم لرب العالمين دخي بكا فرمان اولندي كه عالملرك پروردكارنه
مطيع ومنقاد اولهيم هو الذي خلقكم من تراب كندودر شول قادر ذو الجلال
كه سيزي توپراقدن ياراتدي يعني حضرت آدمك خلقتنده سيزي على طريق الاجمال
سندخي قيلدي ثم من نطفة اندن صكره بر قطره صودن يعني على طريق التفصيل
سيزي مني صويندن ايجاد ايتدي ثم من علقة صكره بر اويوشمش قاندن يعني صورتكز
ماده سين اندن قيلدي ثم يخرجكم طفلا بو احوالدن صكره سيزي انالركوز قارنندن
بر كوچك اوشاق چيقرور ثم لتبلغوا أشدكم پس سيزي باقي قيلدي تاكه قوتكوزك
نهايتنه ايرشه سيز ثم لتكونوا شيوخا صكره سيزه عمر ويرور تاكه قوجه لر اوله سيز
ومنكم من يتوفى من قبل ودخي سيزدن بر قسم واركه قوجه لكه ايرشمدن ميت اولور ولتبلغوا
أجلا مسمى وبو ايشلري ايشلدي تاكه بر معين مدته واصل اوله سيز واول موت وقتيدر
ولعلكم تعقلون وتاكه سيز انك ايچنده اولان عبرتلري وبراهيني تامل ايدوب حقيقة
الحاله واقف اوله سيز هو الذي يحيي ويميت اودر اول پروردكار كه ديركرر زنده قيلوب
جانلي اولور فإذا قضى أمرا پس تحقيق كيم بر ايشك اولمسين ايستر فإنما يقول له كن فيكون
بوندن غيري بر نسنه يوقدر كيم آكا دير وجوده كل درعقب اول شي وجوده كلور ألم تر
إلى الذين يجادلون في آيات الله بقمز ميسين شول كمسنه لره كه تكرينك آياتي خصوصنده مجادله
ايدرلر أنى يصرفون نيجه و قنغي وجهله انلر تصديق ايتمكدن يوز چويرورلر الذين
كذبوا بالكتاب شول كمسنه لر كه قرآنه اينانمديلر وبما أرسلنا به رسلنا دخي شول نسنه
اينانمديلركه پيغمبرلرمزي انكله كوندردك فسوف يعلمون پس على التحقيق ايدوكلري
تكذيبك نتيجه سن كورورلر إذ الأغلال في أعناقهم والسلاسل اول وقت كه طوقلر
و زنجيرلر كردنلرنده اولوب يسحبون في الحميم قزمش صوده چكلورلر ثم في النار
يسجرون صكره جهنم آتشنده ياقمش قيلنورلر ثم قيل لهم أين ما كنتم تشركون من دون الله
اندن صكره كندولره ديلور دوزخي مكانلرنده شول نسنه لر كه خدانك عبادتندن واز كچوب
انلري كندو معبودلري قيلدكوز قالوا ضلوا عنا ديدلر جواب ويروب ديديلر انلر
بزدن غايب اولديلر بل لم نكن ندعوا من قبل شيئا بلكه بوندن اسبق دنياده بر نسنه عبادت
ايتمزدك يعني بزه آشكار اولديكه انلر عبادت ايتدوكمزده بر شيئه عبادت ايتمزدك
زيرا انلر بر هيچ اولمشجن نسنه دكلدرلر كذلك بو اندوق كبي يضل الله الكافرين حق جل

وعلا بي دين اولانلري ازغون قيلار ذلكم بوكرا هلاك سيزه بما كنتم تفرحون في الأرض
بغير الحق بو سببلهدركه روي زمينده ناحق شيئله يعني شرك وطغيانلر شادلك ايدوب
تكبر ايدركوز وبما كنتم تمرحون واول سببلهدركه غايتله فرحناك اولوب تبختر ايدركوز
ادخلوا أبواب جهنم دوزخك قاپولرينه كيرك خالدين فيها اوراده ايچنده على الدوام
تقدير اولنديككوزده فبئس مثوى المتكبرين پس قبح بد يردر ارباب تكبرك يري
فاصبر پس قومنك اذيتي اوزره صبر ايت إن وعد الله حق كه بي شبهه خدانك وعدي
درستدر البته واقع اولور فإما نرينك بعض الذي نعدهم پس اكر عن ابن انلره
وعده ويردوكمزك بر مقدارين كوسترورسك معجل جزالري اولدر أو نتوفينك يا خود
انلرك عذابي ظهور ايتمدين اول روحكي قبض ايدرسك فإلينا يرجعون بزم طرفمزه دوندرلمش
قيلنورلر پس اعماللرينه كوره سزالرين ويرورز ولقد أرسلنا رسلا من قبلك وبي شبهه
كيم سندن اسبق چوق پيغمبرلر كوندردك منهم من قصصنا عليك انلردن بر كروه وار
كه احواللرين اوزكه اوقودك ومنهم من لم نقصص عليك وانلردن بر جماعت واركه احواللرين
اوزكه اوقومدك زيرا بر روايتده پيغمبرلرك عددي يوز يكرمي درت بيكدر و قرآنده قصصي
مذكور اولانلر يكرمي بش معدود و مخصوصدرلر وما كان لرسول أن يأتي بآية إلا بإذن الله
وبر پيغمبره صحيح و جائز دكلدي كه بر معجزه كتوره مكر خدانك دستوريله پس نجه سين
اي كفره پيغمبرلردن معجزه لر اقتراح ايدرسين وحال بوكه معجزه كتورمك انلرك الندن
دكلدر تاكه ايستدككوز معجزه يي سيزه كتوره فإذا جاء أمر الله پس تحقيق كيم خدانك
فرماني دنياده و آخرتده عذابله كلور قضي بالحق دوغرولغله حكومت اولنور كه محق
اولانلر نجات بولوب مبطل اولانلر هلاك اولور وخسر هنالك المبطلون واول محلده معجزه لرك
ظهورندن صكره اقتراح آياتله عناد ايدنلر اوتوزديلر الله الذي جعل لكم الأنعام
ايزد ذو الجلال شول پروردكاردركه سيزكچون دوه و صغر و قويون و كچي يي خلق ايتدي
لتركبوا منها تاكه انلرك بر مقدارينه بنه سيز ومنها تأكلون وانلردن بيه سيز ولكم فيها
منافع وانلرده سيزه سوت و يوك كبي منفعتلر وار ولتبلغوا عليها حاجة في صدوركم
وانلري خلق ايتدي تاكه اوزنلره صوفه ايتكله ايرشه سيز بر ايشه كه خواهشي سينه لرده
كوزده در وعليها وعلى الفلك تحملون وانلر اوزره بيابانده و كوتورلرسيز ويريكم
آياته و حق جل وعلا دلايل قدرتني سيزه كوسترور فأي آيات الله تنكرون پس خدانك
قنقي آياتن انكار ايدرسيز يعني اول آيات غايتله ظاهر اولمغله نجون انكار قبول ايتمزلر
أفلم يسيروا في الأرض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم پس كفار مكه يريوزنده
سياحت ايتمديلر مي كه بقه لر كندولردن اسبق پيغمبرلري تكذيب ايدنلرك نتيجه سي اولدي

كانوا اكثر منهم انلر كندولردن چوق ايديلر واشد قوة وزور جهتندن كندولردن
غايتله برك ايديلر وآثارا في الارض وانلر روى زمينده ايدوكلرى اثار
جهتندن كندولردن چوق ادق ايديلر فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون
پس فرزندر قلرى نسنه كندولردن برشى دفع ايتمدى فلما جاءتهم رسلهم
بالبينات پس اول وقت كه پيغمبرلرى انلره معجزه لرله كلديلر فرحوا بما عندهم
من العلم قتلرنده بيمعنى دانشدن اولان نسنه ايله سيونوب پيغمبرلرك
دانشى حقير دوتديلر وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن وانلره احاطه ايتدى شول
نسنه نك سزاسى كه انكله استهزا ايدرلردى فلما رأوا بأسنا پس اول وقت
كه دنياده شدت عذابمزى كورديلر قالوا آمنا بالله وحده ديديلر خدا ايله
يالكوز ايمان كتوردك وكفرنا بما كنا به مشركين وكفر ايتدك شول شيئه كه
بز انك سببيله مشركلر ايدك فلم يك ينفعهم ايمانهم لما رأوا بأسنا پس ايمانلرى
كندولرينه نفع ايدر دكلدى چون عذابمزى مشاهده ايتديلر زيرا اول محلده ايمانلرى
بتولى مستعددر سنة الله خدانك طريقتى التي قد خلت في عباده شول طريق كه
امم ماضيه ده نفوذ لرينه كيمى كيم ايمان باس بر وجهله مقبول دكلدر وخسر
هنالك الكافرون واول وقتده بى دين اولانلر اوتوزدى يعنى اول محلده بى دين
اولانلرك ضررلرى ظاهر اولوردى اكرچه جمله عمرلرى خسرانده ايدى والله اعلم

سورة السجدة مكية وآيها ثلاث وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

حم برقولده حا مكتمه وميم منته اشارتدر يعنى حق سبحانه وتعالى حكمتى ايله ومكله متى منتدر
اوزره منتاسيدى تنزيل من الرحمن الرحيم قرآن عظيم الشان بو اكى وصفك غايتله متصف
اولان خدادن ايندرلمشدر كتاب فصلت آياته بوبر كتابدر كه آياتى لفظ ومعنى
اعتبارليه تمييز اولندى قرآنا عربيا لغت عربيه ايله بيان اولنمش بو قرآن اولدوغى حالده لقوم
يعلمون بر كروهه كه بيلورلر كيم بو خدانك قتندن ايندرلمشدر بشيرا موجبله
عمل ايدنلره قرده ويريجى ونذيرا واكا ايمان كتورميانلره قورقو ويريجى فاعرض اكثرهم
پس خلقك چوغى فهمندن وقبولندن يوز چويردى فهم لا يسمعون پس كندولر
ايشتمزلر وقالوا قلوبنا في اكنة دخى اهل شرك شول اكرهدر ديديلر كو كللرمز اورتيلرده در
مما تدعونا اليه شول شيئك فهمندن كه سن بزى اكا دعوت ايدرسن وفي آذاننا
وقر وقولاقلرمزده صاغرلق وار سنك سوزى ايشتمزوز ومن بيننا وبينك
حجاب وارامزدن واركدن بر پرده وار در كه سنكله اتصال ايتمكه بزى منع ايدر

فاعمل پس كندو دينك مقتضاسى اوزره ايشله اننا عاملون على التحقيق بز ايشمزك
مقتضاسى اوزره عمل ايديجيلرز قل انما انا بشر مثلكم سويله بن بر نسنه
دكلم الا سيزك كبى بر انسانم كيم يوحى الي انما الهكم اله واحد بكا وحى اولنور
يالكوز بر معبوددن اوزكه معبودكز يوقدر فاستقيموا اليه پس انك طرفنه
توجه ايتدوككوزحالده اوغا كوزده استقامت ايدك واستغفروه وايمانه
كلدوككوزدن صكره احداث ايتدككوز تقصيرات ايچون كندوسندن مغفرت طلب ايدك
وويل للمشركين وارباب شركه هلاك اولسون الذين لا يؤتون الزكوة شول اهل شرك كه كلمه
توحيدله نفسلرينى پاك قيلمازلر وهم بالآخرة هم كافرون وانلر اوبر جهانك [illegible]
تصديق ايتمزلر ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات تحقيقا شول كيمسه لر كه ايمانه كلوب
كوزل ايشلر ايشلديلر لهم اجر غير ممنون كسلمه ميش جزات انلره اولور قل ائنكم
لتكفرون بالذي خلق الارض في يومين سويله ايا على التحقيق سز كفر ايدرسز شول
بر ذات كريمه كه زمينى ايكى كون مقدارى يرتدى وتجعلون له اندادا واكا امثال لر قبول ايدرسز
ذلك رب العالمين اول قادر كه يرى ايكى كونده يرتدى عالملرك پروردكاريدر وجعل فيها
رواسي دخى يرده محكم طاغلر قيلدى من فوقها انك يوقاروسنده تا كه قدرتنه
دلالت ايدن آثارى بقنلره نمايان اوله وبارك فيها واكا بركت صالدى كه ايچنده
انواع نباتاتى وانواع حيوانى خلق ايتدى وقدر فيها اقواتها دخى زمين خلقتنك
كيجنك نسنه لرى ايچنده تقدير ايتدى كه هر نوع علرى لازم اولر چوق شى ميسر قيلدى
في اربعة ايام دورت كونك تمه سنده سواء برابر اولدوقلرى حالده يعنى بو دورت كون
كه ايكيسنده ير خلق اولندى وايكى سنده يرك لوازمى ايچنده تقدير اولندى تساوى ايدن
للسائلين ير ايچنده اقوات تقدير اولندى اكا طالب اولانلر ثم استوى الى
السماء صكره كوكه قصد ايتدى وهي دخان وحال بوكه او بر توتون ايدى فقال لها
وللارض ائتيا پس كوكه وزمينه ديدى سيزه فرمان اتدوكم نسنه يه كلك طوعا
او كرها فرمان بر اولدوغكوز حالده يا ارادتسيز يعنى البته كلملسز ارادتكوز وار ايسه
يا يوق ايسه بو كلامدن مراد اظهار قدرتدر [illegible] كى شك وتوقفسز واجب
اولمسين بيان ايتمكدر [illegible] اثبات طاعت وكره [illegible] قالتا اتينا
طائعين كوك وزمين ديديلر انقياد ايدوكمز حالده كلدك فقضاهن پس كوكى
مفعولش يا يدى سبع سموات يدى كوك في يومين ايكى كونده واوحى في كل سماء امرها
وهر كوكده شانى وانده ظهور ايدن شى وحى ايتدى يعنى انك اظهارى اوزره
طبعا يا اختيارا متوجه قيلدى وزينا السماء الدنيا بمصابيح دخى بزم اولان

كوكي چراغلر كبي يلدزلر له اراسته قيلدق وحفظا وانلري افاتدن برابو
صاقلمق صاقلدق ذلك اول مذكور اولان بدايع قدرت تقدير العزيز العليم
هركس اوزره غلبه ايدوب جميع اموره دانا اولان خدانك الجوب برتقديريدر
فان اعرضوا پس اگر كفار بو دلايل بياندن اولندقدنصكره يوز دوندورورلر
فقل انذرتكم صاعقة پس سويله سيزه قورقوتورم بر يلدرمدن
يعني حاللري اوزره قالورلرسه انلري تحذير ايت كيم كندولره بر عذاب
دكر مثل صاعقة عاد وثمود بو ايكي قبيله يه دكن عذاب كبي اذ جاءتهم
الرسل اول وقت كه پيغمبرلر كندولره كلديلر من بين ايديهم ومن خلفهم
اوكلرندن وارداريندن يعني پيغمبرلر انلرك جميع اطرافلرندن كلوب نصيحت ايتديلركه
الا تعبدوا الا الله تكريدن اوزكه برشيئه عبادت ايتمك قالوا لو شاء
ربنا ديديلر پروردكارمز پيغمبرلر كوندرمسين ايستسيدي لانزل ملائكة
البته رسالتيله فرشته لر ايندرردي فانا بما ارسلتم به كافرون پس علي
التحقيق بيز تصديق ايدجيلر دكلوز اول نسنيه كه سيز كندو زعمكوزله
انكله مرسل اولدوكوز انكچونكه سيز بيزم كبي بر انسانسيز اوزغيره بر
ارتقلككوز يوقدر فاما عاد فاستكبروا في الارض بغير الحق پس اما
قبيلۀ عاد روي زمينده استحقاقسيز كردنكشلك ايدوب متعظم اولديلر
وقالوا من اشد منا قوة وديديلر كيم بيزدن زياده بركدر كوج جهتندن اولم
يروا ان الله الذي خلقهم ايا غافل اولوب بيلمديلرمي كيم علي التحقيق كندولريني
ايجاد ايدن ايزد ذو الجلال هو اشد منهم قوة كندوسي قوة جهتندن كندولرندن
چوق قوة صاحبيدر وكانوا باياتنا يجحدون دخي بيزم ايات معجزه تصديق كتورمزلردي
فارسلنا عليهم ريحا صرصرا پس اوزرلرينه بر صاووق يل كوندردك في ايام
نحسات برشامتلي كونلرده بر روايتده مذكوردركيم اول كونلر ماه شوالك
اواخريدي اول باد صرصر چهارشنبه كوندن اسمكه باشلدي كلهجك چهارشنبه ده
ختم اولدي لنذيقهم عذاب الخزي في الحيوة الدنيا تاكه يقين ولان صاغلغنده
دنيانك اشكنجه سين انلره دادندرز ولعذاب الاخرة اخزى وعلي التحقيق
صوكغي سرايك اشكنجه سي رسواتردر وهم لا ينصرون وكندولردن عذابك
دفعيله يارديم اولنمازلر واما ثمود فهديناهم واما طائفه ثمود انلره
دوغري يولي دلالت ايتدك فاستحبوا العمى على الهدى پس كورلكه متشابه
اولان ضلالتي هدايت اوزره ترجيح ايتديلر فاخذتهم صاعقة العذاب

الهون در عقب خوار ايدجي اشكنجه نك كندولريني الدي بما كانوا يكسبون
قزندوقلري نسنه سببيله ونجينا الذين امنوا وكانوا يتقون دخي عذابدن
قورتردق شول كيمسه لري كه ايمانه كلوب صاعقه نك وقوعندن خوف ايدرلردي
ويوم يحشر اعداء الله الى النار دخي ياد ايت اول كوني كه خدانك دشمنلري
دوزخ سمتنه سورلوب جمع اولنورلر فهم يوزعون پس كندولر اخرلري ايرشمك
ايچون ايلروده اولانلر دودورلر حتى اذا ما جاؤها پس اتشه كلدوكلرنده
شهد عليهم سمعهم وابصارهم وجلودهم اوزرلرينه قولاقلري وكوزلري
ودريلري يعني ساير اعضالري شهادت ايدرلر بما كانوا يعملون ايشلدوكلري
نسنه ايله وقالوا لجلودهم لم شهدتم علينا دخي اعضالرينه توبيخ ايچون
يوزندن ديديلر نيچون اوزريمزه شهادت ايتدكوز قالوا انطقنا الله الذي
انطق كل شيء ديديلر هر نسنه يي سويلتدرن ايزد متعال بيزي سويلتدي
وهو خلقكم اول مرة وحال بوكه كندوسي اول كز سيزي ايجاد ايتدي واليه
ترجعون وجزا ايچون كندويه دوندرلورسيز وما كنتم تستترون
وسيز كزلنمزدكوز يعني قباحت ايتدككوزده خلقدن قورقوب كيزلندكوز وكمان ايتمدكوز
ان يشهد عليكم سمعكم اوزركزه قولاقلركز شهادت ايده ولا ابصاركم ونه كوزلركوز
ولا جلودكم ونه اعضالركوز ولكن ظننتم ان الله لا يعلم كثيرا مما تعملون ولكن كمان
ايتدكوز كيم علي التحقيق خداء عز وجل ايشلدككوز ايشلردن چوق شيء بيلمز وذلكم ظنكم
واول ظن ايتمككوز كمانكوزدر الذي ظننتم بربكم شول كمانكه پروردكاركزه كمان
ايتدوكوز ارداكم سيزي هالك قيلدي فاصبحتم من الخاسرين پس اوزنلرك كروهندن
اولدكوز فان يصبروا فالنار مثوى لهم پس كفره اكر صبر ايدرلرسه دوزخ كندولره قرارگاهدر
وان يستعتبوا واكر بيوده كلري شيئه دونمك ايسترلر فما هم من المعتبين
انلر سيوده كلرينه دوندرولن كروهدن دكلدرلر وقيضنا لهم قرناء دخي انلره
شياطيندن دوستلر ويولداشلر تقدير ايتدك فزينوا لهم ما بين ايديهم پس انلر ايچون
امور دنيويه دن اوكلرنده اولان اشيايي تزيين ايتديلر وما خلفهم وامور اخرويه دن
كيرولرنده اولان اموري منفي قيلديلر بو معنا ايله كه حشر ونشرك وحساب وعقابك
انكاري اوزره كندولريني حمل ايتديلر وحق عليهم القول في امم قد خلت من قبلهم
وكلمه عذاب اوزرلرينه لازم كلدي بر كروه هرك زمره لرنده كه كندولردن اسبق كذشته
اولديلر من الجن والانس پري مقوله سندن وانسان نوعندن انهم كانوا خاسرين تحقيقا
كيم كفار قسمي زيانكار ايديلر كتورديلر كه كفار قريش بري بيرينه اصمولديكه محمد المصطفانك

اوقودكوردككوزده كابر نوع تشويش ويرك پس پيغمبر صلى الله عليه وسلم
قراته شروع ايتجك اوازلرين قالدروب بيهوده سوز سويلمكه باشلديلر
حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي وقال الذين كفروا دخي ايمانه
كلميان كروه ديديلر لا تسمعوا لهذا القرآن بو قرآنه قولاق صوب ايشتمك
والغوا فيه واوقوسي اثناسنده بيهوده سوز سويلمك لعلكم تغلبون
شايدسز تلاوتي اوزره اصواتكوزله غلبه ايده سيز فلنذيقن الذين كفروا
پس البته كفر ايدنلره داددررز عذابا شديدا بوقتي اشكنجه ولنجزينهم اسوء
الذي كانوا يعملون والبته انلرم مكافات ايدرز ايتدوكلري بداعمالك بدترسز ايله
يعني حد ذاتنده بدتر اولان اعماللرينه مكافات اولنورلر ذلك اول كوينه مكافات
جزاء اعداء الله خدا دشمنلرك مكافاتيدر النار سزالرى آتشدر لهم فيها
دار الخلد آتش ايچنده انلرم جاودانلك سرايي وار جزاء بما كانوا باياتنا
يجحدون بو درست مكافات اولنورلر اول نسنه سببيله كيم آيتمزي انكار ايدرلردي
وقال الذين كفروا دخي كفر ايدنلر ديديلر ربنا ارنا اللذين اضلانا من الجن
والانس اي خداوندمز جن وانسدن بزي ازدرن ايكي شخصي بزه كوستر بو قولده انلر
ابليس وقابيلدر نجعلهما تحت اقدامنا اول ايكي شخصي اياقلرمز التنده قيلوب
كندولرين چيكنيه لم ليكونا من الاسفلين تا كه الچقلردن اوله لر ان الذين قالوا
ربنا الله تحقيقا شول كيمسه لر كه ديديلر پروردكارمز خداء عز وجلدر ثم استقاموا
صكره عملده استقامت ايتديلر تتنزل عليهم الملائكة موت محلنده فرشته لر
اوزلرينه اينوب كندولرينه ديرلر كيم الا تخافوا ايلروكوزده اولان اشيادن قورقمك
ولا تحزنوا وكيرو قودغكوز كيمسه لر اوزره غمناك اولمك وابشروا بالجنة التي كنتم
توعدون ودنياده پيغمبرلرك لساني اوزره وعده اولنديغكوز بهشتله شاد اولك نحن اولياؤكم
في الحيوة الدنيا بيزوز دوستلركوز باقي اولان صاغلغكزده كه سيزه حفظ الهام ايدوب ايو
ايشلمككوزه باعث اولوردق وفي الآخرة واو بر جهانده شفاعت واكرام ايله
بيزوز دوستلركوز ولكم فيها ما تشتهي انفسكم وسيزه در آخرتده
لذات قسمندن جانلركوز آرزو ايده جكي اشيا ولكم فيها ما تدعون وسيزه در انده ايستديككوز نسنه
نزلا آماده اولمش دوزي من غفور رحيم بو ايكي صفتله متصف اولان خدادن ومن احسن قولا ممن دعا الى الله
شول كيمسه نك سوزندن كه خلقي خدانك عبادتنه دعوت ايتدي وعمل صالحا
وشايسته ايش ايشلدي وقال انني من المسلمين دخي ديدي على التحقيق بن ارباب
انقيادك زمره سندنم ولا تستوي الحسنة ولا السيئة وهركز ايولكله بدلك

برابر اولماز ادفع بالتي هي احسن بدلكي دفع ايت شول شيله كه نفس الامرده كندوسي كوزلكدر
فاذا الذي بينك وبينه عداوة پس اول محلده كه ويلجه ايدرسن بولورسن شول كيمسه يي كه سنك
اراكده وانك اراسنده عداوت وار كانه ولي حميم كويا كيم اول شخص بر مشفق دوستدر
وما يلقيها دبلكك مقابله سنده ايولك ايتمكك خصلتي بر كيمسه يه ويرلمز الا الذين صبروا
مكر اذيت اوزره صبر ايدنلر وما يلقيها الا ذو حظ عظيم واول خصلت بر كيمسه يه ويرلمز
الا ابراولو بهره آيرسنه واما ينزغنك من الشيطان نزغ واكر ابليسدن سكا بر وسوسه
عارض اولورسه فاستعذ بالله انك شرندن خدايه صغن انه هو السميع العليم كه بي شبهه
خداء عز وجل كندودن استعاذه كيري شبهه خداء عز وجل كندودر استعاذه كي ايشيدن
نيتكه دانا اولان ومن آياته الليل والنهار دخي انك دلائل قدرتندندر كيجه وكوندز
كه بيري بيري ارديجه كلوب كسلماز والشمس والقمر وكونش وآي دخي دلائل قدرتندندر
لا تسجدوا للشمس ولا للقمر كونش ايچون سجده ايتمك وآي ايچون واسجدوا لله الذي
خلقهن وانلري ايجاد ايدن خداي ذو الجلاله سجده ايدك ان كنتم اياه تعبدون
اكر انا يالكوز عبادت ايدرديكوز فان استكبروا پس اكر فرمانك امتثالندن كردن كشلك
ايدرلرسه خداء عز وجل انلرك عبادتندن مستغنيدر فالذين عند ربك كه پروردكارك
قتنده اولانلر ملائكه دن يسبحون له بالليل والنهار انكچون كيجه ده وكوندزده تسبيح ايدرلر
وهم لا يسأمون وحال بو كه انلر تسبيح ايتمكدن اوصانمزلر ومن آياته انك ترى الارض
خاشعة دخي خدانك قدرتي نشانلرندندر كيم بلاشبهه سن يري تذلل ايدن كيمسه كبي قورو
وسكون ايتمش كوررسن فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت پس اول وقت كه اوزرينه
صو ايندردك جنبش ايدوب نبات ايله شيشر ان الذي احياها تحقيقا شول پروردكار
كه انى احيا ايتدي لمحي الموتى البته اولمشلري زنده قيليجيدر انه على كل شيء قدير
بي شبهه كه اول هر نسنه اوزره توانادر ان الذين يلحدون في آياتنا تحقيقا شول كيمسه لر
كه آيتمزده طريق استقامتدن ميل ايدرلر يعني انلرده طعن وتحريف ايدوب انلري
باطله تاويل ايدرلر لا يخفون علينا اوزريمزه پوشيده اولمازلر افمن يلقى في النار خير
پس بر كيمسه كه آتشده صالنور يكر كميدر ام من يأتي آمنا يوم القيمة يا خود شول كيمسه
كه روز قيامتده آتشدن ايمن اولدوغي حالده كلور اعملوا ما شئتم ايستديككوز نسنه يي
ايشلك بو امر تهديد ايچوندر انه بما تعملون بصير بي شبهه كيم حق جل وعلا ايشلدوككوز نسنه يي
بينادر ان الذين كفروا بالذكر تحقيقا شول كيمسه لر كه قرآنه كفر ايتديلر لما جاءهم
چون كندولره كلدي بر معاند كروهدرلر وانه لكتاب عزيز وبي شك كيم قرآن جليل القدر
چوق نفعلو بي نظير كتابدر لا يأتيه الباطل من بين يديه اكا باطل نه ايلروسنده

کلمز ولا من خلفه ونه اردندن یعنی جمیع جهاتندن محفوظدر باطل اکا یول بولمز
تنزیل من حکیم حمید اشیایی یرینه وضع ایدن جمیع محامده مستحق اولان خدادن
ایندرلمشدر ما یقال لک سکا دینلمز یعنی قومکک کفارندن سکا بر سوز دینلمز الا ما قد
قیل للرسل من قبلک الا سندن اسبق پیغمبرلره کروهلرندن سویلیان سوز کبی
بو کلام حضرتک تسلیه سیدر ان ربک لذو مغفرة بی شبهه سنک پروردکارک بی شبهه کیم
پیغمبرلره و توابعلرینه مغفرت ایدر وذو عقاب الیم و کفاره دردناک عقوبتلودر
کنو زود بیلکیم کفار قریش دیدیلر نیچون قرآن لغت عجمیله اینمدی یاخود بر مقداری
عربی و بر حصه سی عجمی اینمدی تا که ایکی کروه اندن بهره مند اولوردی حق جل و علا
بو آیتی منزل ایتدی ولو جعلناه قرآنا اعجمیا و اکر محمد المصطفی اوزره منزل قیلدوغمز
کتابی لغت عربدن ماعدا بر لغتله اوقونورسه قیلسیدک لقالوا لولا فصلت آیاته
البته دیرلردی نیچون آیاتی بز فهم ایتدکمز لسان ایله بیان اولنمدی ءاعجمی وعربی
سوز عجمی و مخاطب عربی اولسونمی بو صورتده بر فایده وجوده کلمز قل هو للذین
آمنوا هدی سویله قرآن عظیم الشان ایمانه کلان کیمسنه لره دوغرولق سمتنه یول
کوسترجیدر وشفاء وسینه لرده شکوک و شبهه لرک دردندن شفا باغشلیجیدر
والذین لا یؤمنون وایمانه کلمیانلر فی آذانهم وقر قولاقلرنده اغیر صاغرلقدر
وهو علیهم عمی وکندوسی انلره بر کورلکدر اولئک ینادون من مکان بعید
انلر دوزاق یردن چاغرلمش قیلنورلر یعنی انلرک حالی شول کیمسنه نک حالنه
بکزر که بر اوزاق یردن چاغرلوب ایشتمز ولقد آتینا موسی الکتاب دخی تحقیقا کیم
حضرت موسایه توراتی ویردک فاختلف فیه پس انک شاننده اختلاف اولندی که کیمی
حقیقتنی تصدیق ایدوب کیمی تکذیب ایتدی نته که قرآنده دخی اختلاف واقع اولدی
ولولا کلمة سبقت من ربک و اکر پروردکارکدن بر سوز سبقت ایتمسه ایدی که مکذبلرک
عذابی قیامته تاخیر اولنمشدر لقضی بینهم البته اهل تکذیب آراسنده حکم اولنوردی
که قومک اهلاکی اولنوردی نته که امم سالفه نک مکذبلری اهلاک اولندی
وانهم لفی شک منه مریب وتحقیقا انلر کیم کفاردر انده اضطرابه موجب بر کمانده دوشمشلردر
من عمل صالحا فلنفسه هر کیم کوزل ایش ایشلدی انک نفعی کندو نفسیچوندر ومن اساء
فعلیها وهر کیم یاوزلق ایتدی انک ضرری دخی اوزرینه مترتب اولور وما ربک بظلام للعبید
دخی پروردکارک قوللره ستم ایدیجی دکلدر الیه یرد علم الساعة قیامتک بیلمسی خدایه
دوندرلور یعنی دونر قیامتدن سؤال اولندوغی محل انک بیلمسی خدایه مفوض
اولور انکچون که اندن اوزکه بر فرد انی بیلمز وما تخرج من ثمرات من اکمامها وهیچ میوه

قشری قابلرندن چیقمزلر وما تحمل من انثی واصلا بر دیشی یوکلی اولماز ولا تضع وبوکنی
بر یرده وضع ایتمز الا بعلمه الا خدانک علمیله ویوم ینادیهم دخی یاد ایت اول
اول کونی که حق جل و علا کفاری توبیخ ایچون چاغروب دیر این شرکائی زعمکوزله بنم
اورتاقلرم قنده در قالوا آذناک ما منا من شهید جواب ویروب دیدیلر بز سکا بیلدردک
کیم انلر ایچون بزلکه شهادت ایدر بزدن هیچ شاهد یوقدر وضل عنهم ما کانوا
یدعون من قبل واهل نزکدن غایب اولدی شول نسنه کیم بو کوندن اسبق دنیاده اکا
پرستش ایدرلردی وظنوا ما لهم من محیص دخی بیلدیلر کیم کندولره بر کریزکاه یوقدر
لا یسأم الانسان من دعاء الخیر آدم اوغلی نعمتک و سعتی طلبندن اوصانمز
وان مسه الشر ولکن معیشت دارلغی کندویه دکر فیؤس قنوط اولور کیمسنه خدانک
فضل رحمتندن امیدی غایتله کسمشدر ولئن اذقناه رحمة منا واکر اکا قتمزدن بر بوللک
لذتی دادندرسک من بعد ضراء مسته بر بدلکدن صکره که کندویه دکدی لیقولن هذا لی
البته سویلر بو نعمت حقمدر اصلا بندن زائل اولمز وما اظن الساعة قائمة وکمان ایتمم
که قیامت قائم اوله ولئن رجعت الی ربی وبی شبهه اکر قیامت قائم اولوب ربمه دوندرلمش
قیلنورسم ان لی عنده للحسنی بکا دنیاده اولان حالتمدن یکرک بر حالت
اولور فلننبئن الذین کفروا بما عملوا پس علی التحقیق کیم کفر ایدنلره ایشلدوکلری
اشیادن آکاه ایدرز ولنذیقنهم من عذاب غلیظ والبته بر پک اینجیندیجی عذابدن
دادندررز واذا انعمنا علی الانسان واول وقت که آدم اوغلنه انعام ایدرز
اعرض ونأی بجانبه شکر ایتمکدن یوز دوندروب کندو نفسیله اوزاقلنور واذا مسه
الشر فذو دعاء عریض واول وقت که کندویه بر بدلک دکر اوزون دعا ایله مشغول
بر اولور دعانک آیه سیدر قل أرأیتم ان کان من عند الله سویله کفاره یا محمد بکا خبر ویروک
اکر قرآن خدانک قتندن اولوب ثم کفرتم به صکره سز اکا تصدیق کتورمدکوز
من اضل ممن هو فی شقاق بعید کیمدر ازغونرک شول کیمسنه دن که کندوسی
بر اوزلق خلاف و عناده در سنریهم آیاتنا فی الآفاق یقینده انلره قدرتمزک
نشانلرن جهانک اطرافنده کوستررز یعنی سرورکائنات احبابی ایدوکی
فتوحاتلر وقوعی انلره نمایان ایدرز وفی انفسهم وکندو جانلرنده
دخی یعنی اهل مکه آراسنده ظاهر اولان و انلره حلول ایدن مصیبتلری
دخی کندولره کوستررز حتی یتبین لهم انه الحق تا که کندولره ظاهر اوله که
قرآن درستدر اندنده اصلا شبهه یوقدر اولم یکف بربک آیا پروردکارک
اغنا ایدوب کفایت ایتمدیمی کیم انه علی کل شیء شهید علی التحقیق کیم

کندوسی هر نسنه اوزره کواهدر الا انهم فی مریة بیلک کیم بلا شبهه
کفار مقوله سی بر شکده درلر من لقاء ربهم بروردکارلرینک لقاسندن
یعنی حشر و نشرک اولمسین تصدیق ایتمیوب استبعاد ایتدکلریچون خدانک
بلوقاسندن شکه دوشمشلردر الا انه بکل شیء محیط اگاه اولک کیم حق جل و علا
هر نسنه یه علمی قابلمشدر سورة الشوری وهی ثلث و خمسون ایه والله اعلم

بسم الله الرحمن الرحیم

حم عسق بو حروف سوره نک ایکی اسمیدر و بو سببدندر ارلرینه فاصله قیلندی کذلک
بو سوره ده اولان معانی کبی یوحی الیک والی الذین من قبلک سکا و سندن
اسبق اولانلره وحی ایدر الله العزیز الحکیم بو ایکی نعت کمال ایله موصوف
اولان ایزد ذو الجلال له ما فی السموات وما فی الارض کندویه مملوکدر
کوکلرده اولان اشیاء و یرده اولان نسنه لر وهو العلی العظیم و کندو
هر نسنه اوزره یوجه لنان جمیع اشیادن اولو اولان تکاد السموات یتفطرن
من فوقهن یقلسور که خدانک عظمت و هیبتندن کوکلر یوقاردن طرفلرندن
چتلادر والملائکة یسبحون بحمد ربهم دخی فرشته لر بروردکارلرینک
حمدینه مقارن اولدقلرینه تسبیح ایدرلر و یستغفرون لمن فی الارض و یرده
ساکن اولانلر ایچون مغفرت طلب ایدرلر الا ان الله هو الغفور الرحیم
اگاه اولک کیم بلا شبهه تنکری تعالی کندو درکنهکارلرک کناهلرین ستر
ایدوب توبه لرین قبول ایتمکله کندولرینه چوق اسرکیان والذین اتخذوا من
دونه اولیاء دخی شول کیمسه لر که تنکریدن اوزکه دوستلر ایندیلر یعنی شرکا
و انداده مجنله پرستش ایدرلر الله حفیظ علیهم ایزد ذو الجلال احوال
و اعماللری اوزره نگهباندر وما انت علیهم بوکیل و سن اولرلرینه وکیل
دکلسن یعنی انلر اینی سکا اصمرلیمشدر وکذلک اوحینا الیک قرانا عربیا و نته که
بو اینی سکا ایحا ایتدک لغت عربله مترجم بر قرآن سکا ملکک لسانی اوزره کوندردک
لتنذر ام القری تا که قورقودهسن یعنی تا که مکه خلقنه قورقو ویره سن
ومن حولها و عربدن چوره سنده اولانلره دخی و تنذر یوم الجمع دخی خلقه جمع ایدن
کوندن قورقو ویره سن لا ریب فیه انک وقوعنده بر شک و شبهه یوقدر
چون قیامت کوننده اولین و آخرین بر یرده حشر اولنورلر اول کونه جمع کونی دینلدی
فریق فی الجنة انلردن بر کروه بهشت جاودانه قرار دوتر و فریق فی السعیر
و بر کروه دوزخده ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة و اگر خدا عز وجل ایستیدی

اندی یا کوز بر گروه قیلاردی که جمله لری هدایت طریقنده اولورلردی
یا ضلالت طریقنده ولکن یدخل من یشاء فی رحمته و لیکن ایستدوکنی
هدایتله و طاعاتک ایشلمسی اوزره کندولره باعث اولمغله رحمتنه
داخل قیلادر والظالمون ما لهم من ولی ولا نصیر و ستمکار اولانلر کندولره
هیچ بر دوست و نه بر یاردمجی اولور ام اتخذوا من دونه اولیاء بلکه کفار
تنکریدن اوزکه بتلر کبی اشیانی دوستلر ایندیلر و بو خصوصده هوای نفسه
اویدیلر زیرا دوست دوستلق المغه استرلرسه فالله هو الولی ایزد ذو الجلال
کندودر دوست اولان غیریسی دکل وهو یحیی الموتی و کندوسی اولمشلری زنده
قیلادر و صاغ اولانلرک جانن الور وهو علی کل شیء قدیر و کندودر هر نسنه
اوزره توانا وما اختلفتم فیه من شیء دخی اموردینیه ده و دنیویه دن هر نسنه
که سیز و کفار ایچنده اختلاف ایتدکوز فحکمه الی الله انک حکمی خدای
ذو الجلاله مفوضدر محقی مبطلدن ثواب و عقابله تمییز ایدر ذلکم الله ربی و اول عظیم الشان
حاکمکوز الله ربی ایزد ذو الجلالدر پروردکارمدر علیه توکلت امورمی اوزرینه
اعتماد ایتدم والیه انیب و مشکل ایشلرده اکا رجوع ایدرم فاطر السموات والارض
کوکلر و یری ابتدا ایجاد ایدن جعل لکم من انفسکم ازواجا جنسکوزدن
سیز ایچون قادینلر قیلدی ومن الانعام ازواجا دخی دوارلردن کونا کون صنفلر
سیز ایچون یرتدی یذرؤکم فیه سیزی بو وجه اوزره خلق ایتمده چوق قیلدر
لیس کمثله شیء اصلا بر وجهله کندویه ماننده بر نسنه یوقدر وهو
السمیع البصیر و کندودر جمیع مسموعاتی ایشیدن مبصراتی کما ینبغی کورن
له مقالید السموات والارض کندویه مملوکدر کوکلر و یرک خزائنی یبسط
الرزق لمن یشاء و یقدر ایستدوکی کیمسنه رزقی واسع قیلار و ایستدوکی کیمسنه
انی دار قیلار انه بکل شیء علیم تحقیقا که اول قادر ذو الجلال دوکلی اشیایه
داناد و شرع لکم من الدین سز ایچون طاعات و توحیددن بیین و هویدا
قیلدی ما وصی به نوحا شول نسنه که انک ایشلمسین حضرت نوحه فرمان
ایلدی والذی اوحینا الیک دخی شول نسنه یی که سکا وحی ایتدک
وما وصینا به ابراهیم وموسی وعیسی و اول شی که انک ایشلمسین بو اعزه یه
فرمان ایتدک و اول مشروع اولان نسنه بودر که ان اقیموا الدین دینی بر پا قلندر
یعنی تصدیقی واجب اولان نسنه یه ایمان کتورمده و احکام الهیه ده اطاعت
ایتمده تقصیر ایتمیک ولا تتفرقوا فیه و انده اختلاف ایتمیک یعنی اصول دینی اولان

توحید وطاعتده اختلاف ایتمک كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ اهل شرکه اوزرینه بیوک
اولدی مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ شول شیء که کندولرینی اکا دعوت ایدرسن اللَّهُ يَجْتَبِي
إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ خداء عز وجل ایستدوکی کمسنه‌یی برگزیده ایدوب کندو طرفنه
انی جذب ایدر وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ دخی طرفنه توجه ایدنه توفیق ویروب
دیننه اثر یولکو گوسترور وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ وامم
ماضیه پراکنده اولوب اختلاف ایتمدیلر الا کندولره دانش گلدکدنصکره بَغْيًا
بَيْنَهُمْ آرالرنده دوشن عداوت بجهتندن نه اظهار حق ایچون وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ واگر پروردگاردن بر سوز سبقت ایتمسیدی که انلره مهلت
ویرلسوندر إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى بر معین مدته دک لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ البته آرالرنده
حکومت اولنوردی که مبطل اولان معذب اولوب محق خلاص بولوردی
وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ دخی تحقیقا شول کیمسه‌لر که کتابی ویرلدیلر کیچمش امتدن
صکره یعنی حضرتک عصرنده قرآنی ویرلن مشرکلر لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ اندن
اضطراب ویریجی بر گمانده دوشمشلردر که اکا ایمان گتورمزلر فَلِذَلِكَ
پس اول پراکنده‌لک وشکدن اوتری فَادْعُ ملت اسلام اوزره اتفاق اولمق
ایچون خلقی دعوت ایت وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ دخی فرمان اولندیغک دعوت اوزره
استقامت ایت وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وکفره‌نک باطل خواهشلرینه اویمه
وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ دخی سویله خداء عز وجل کتابدن هر قوله سندن
ایندردوکی نسنه‌یه ایمان گتوردم وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ دخی فرمان اولندم
کیم آراکزده تسویه ایده‌یم یعنی اشراف واراذلی حقه دعوت ایده‌یم وشرایعک
تبلیغنده وحکومتده بر طرفه میل ایتمه‌یم اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ایزد ذو الجلال ربمز وربکوزدر
لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ مکافاتی بیزه‌در واعمالکوزک جزاسی سیزه‌در لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَ
بَيْنَكُمْ اصلا خصومت یوقدر آرامزده وآراکوزده زیرا حق ظاهر اولدقدنصکره
مجادله بیهوده اولور اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا تنکری تعالی آرامزده جمع ایدر قیامت گوننده
وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ وفصل خصومت ایچون جمله‌نک دونمسی کندو طرفنه‌در وَالَّذِينَ
يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ دخی شول کیمسه‌لر که ایزد ذو الجلالک دیننده خصومت وجدال
ایدرلر مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ اکا اجابت اولندقدنصکره حُجَّتُهُمْ
دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ انلرک جدال وخصومتی زایل وباطلدر پروردکارلری قتنده
وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وانلرک اوزرلرینه بر اولو خشم اولور عنادلری ایچون وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وکندولره بر قتی اشکنجه اولور کفرلری ایچون اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ ایزد ذو الجلال

شول حکیمدر

شول حکیمدر که قرآنی دوغرولغه مقارن ایندردی وَالْمِيزَانَ وخلقک حقوقنه
تسویه ویرن احکامی ایندردی وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ دخی قنقی نسنه سنی
بیلیجی قیلدی شاید قیامتک گلمسی یقیندر يَسْتَعْجِلُ بِهَا قیامتک گلمسنه استهزا یوزندن
استعجال ایدر الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا شول کیمسه‌لر اکا تصدیق گتورمزلر وَالَّذِينَ
آمَنُوا اکا تصدیق گتوردیلر مُشْفِقُونَ مِنْهَا انک وقوعندن قورقمشلردر وَيَعْلَمُونَ
أَنَّهَا الْحَقُّ وبیلورلر علی التحقیق اودرستدر وقوعنده شک وشبهه یوقدر أَلَا
إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ آگاه اولک کیم بلاشبهه قیامتک شاننده مجادله
ایدنلر لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ حقدن اوزاق بر ازغونلقده‌درلر اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ
ایزد عز وعلا قوللرینه گوزل اشلودر عقول ادراک ایتمدوکی نعمتلرله کندولرینی
بسلر يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ لطفله ایستدوکنه دونی ویرور وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ وکندودر لطف ورحمت ایتمکه توانا
عالمک حکم وارادته غلبه ایدن مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ هرکیم عملیله آخرت ثوابن ایستر نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ثوابنده اکا ارتروز [illegible]
اوندن یدی یوزه دک واندن یوقاری ویرورز وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا وهرکیم
بو جهانک متاعن ایستر نُؤْتِهِ مِنْهَا اکا قسمت ایتدوکی اندن ویرورز وَمَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ واکا اوبر جهانده بهره اولماز أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ یا خود کفارده اوزنالری وار دیندن
کندولر ایچون بیان ایتدیلر مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ شول نسنه‌یی که تنکری تعالی انک اولمسنه دستور ویرمدی
وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ واگر فصل اولمسنک کلمه‌سی یعنی مکافاتک تاخیرنه حکم سبقت ایتمسیدی
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ البته مؤمنلر وکافرلر آراسنده حکم اولنوردی وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وبی شبهه کیم ستمکار اولانلر کندولره بر دردناک اشکنجه اولور
تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا سن که نفسلرنه ستم ایدنلری گوروسن قیامتده
قزندوقلری نسنه‌دن قورقمشلر وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وحال بوکه ایتدوکلری نسنه‌نک جزاسی
کندولره ایرشیجیدر قورقسه‌لر یا قورقمسه‌لر وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وایمان گتوروب گوزل عملری ایشلیانلر فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ باغلرک سبزه زارلرنده‌در
لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ کندولرک ایستدوکلری نسنه پروردکارلری قتنده
موجوددر ذَلِكَ اهل ایمانه اولان نعمتلر هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ کندودر اولو اتفلک
که دنیا وما فیها یاننده بر امر مستحقردر ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ مذکور اولان
ثواب شول نسنه‌در که تنکری تعالی قوللرینه انکله مژده ویرور الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
شول قوللر که ایمان گتوروب گوزل عملی ایشلدیلر قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا سویله احکام دینی
تبلیغی اوزره سیزدن اجرت طلب ایتمم إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى لیکن سزکله اولان
قرابتم حقندن محبتی سیزدن طلب ایدرم وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً وهرکیم

برابولك ایسترلر نزد له فيها حسنا اكا اول ایولكده بر كوزلك ارتوروز ان الله
غفور شكور بی شبهه كیم حق جل وعلا كنهكاره مغفرت ایدوب اطاعت ایدننك
ثوابنی احسان ایدر ام يقولون افترى على الله كذبا بلكه كفار دیرلر محمد دعوى
نبوتده تنكرى تعالى اوزره كذب و قندن بلان بغلدى بو سوزی كتوردی كه انلردن
صدور رایدر فان يشا الله يختم على قلبك زیرا حق جل وعلا ایسترسه كوكلك
اوزره مهر اورور بو كلام افاده ایدر كه افترا ایتمك سنوركا سنا تكیبی كیمسنه دن
مستبعددر دخی انی اشعار ایدر كیم بو كونه ایشه جرات ایتمز الا بر جاهل كه
كه كوكلی اوزره مهر اورلمشدر و اما عارفدن بوبله بر ایش اصلا صدور ایتمز ويمح
الله الباطل و اول ذو الجلال باطلی نابدید ایدر ويحق الحق بكلماته وحقی سوزلریله
ثابت قیلدر انه عليم بذات الصدور بی شبهه كیم خدا عز وجل سینه لرایه سی
اولان اسرارى دانادر وهو الذى يقبل التوبة عن عباده و كندودر
شول پروردكاردر كه قوللرندن توبه قبول ایدر ويعفوا عن السيئات و یمان
ایشلردن تجاوز ایدر یعنی توبه ایدوب كلرندن صكره جرملرین باغشلر ويعلم ما تفعلون
وایشلدوكوكز نسنه یی بیلور پس نكا نكوجی كاكوده ویرور ويستجيب الذين
امنوا وعملوا الصالحات و ایمان كتوروب كوزل عمللر ایشلیانلره اجابت ایدر
یعنی حق جل وعلا صالح مؤمنلرك دعاسن مستجاب قیلدر ويزيدهم من فضله
والله كرم و احساننددن ارتورر والكافرون لهم عذاب شديد و بی دین اولانلر
كندولره بر شدتلو اشكنجه اولور ولو بسط الله الرزق لعباده واكر حق جل وعلا
قوللری اوچون كیجیك نسنه لرین متسع قیلسیدی لبغوا فى الارض البته یر یوزنده
بطر انلوچغندن فساد ایدرلردی ولكن ينزل بقدر ما يشاء ولیكن ایستدوكی
اندازه ایله ایندرر انه بعباده خبير بی شبهه كیم خدا قوللرینك كیزلو احواللرینه
دانادر بصير ظاهر اولان اطوارلرین كوریجیدر وهو الذى ينزل الغيث و كندودر
شول خالق ذو الجلال كه یغموری ایندرور من بعد ما قنطوا خلق امید كسدكدنصكره
انك ایمسندن وينشر رحمته دخی كندو رحمتنی هر نسنه اوزره یایرور وهو الولى
و كندو دوست اولان كه قوللرینه احسان ایله ونشر رحمتله كوزه دردر الحميد اول
نعمتلر اوزره حمده مستحق اولان ومن اياته خلق السموات والارض دخی
خدانك دلائل قدرتندن كوكلر و یرلرك یرتمسی وما بث فيهما من دابة وانلرك
ایچنده حیوان مقوله سندن براكنده قیلدوغی نسنه دخی وهو على جمعهم اذا يشاء قدير
و كندو بسه ایسند و كده انلرك یغمسی اوزره تواناددر وما اصابكم من مصيبة

دخی سیزه هر نه كه ایسه مصیبت مقوله سندن فبما كسبت ايديكم اللركوز قزاندوغی
نسنه سببیله در ويعفوا عن كثير و كناه قسمندن چوق شیدن تجاوز ایدر وما
انتم بمعجزين فى الارض و سیز روى زمینده كیجیدكلسیز اوزدكزه مقدر اولان بلالری
وما لكم من دون الله من ولى و تنكریدن اوزكه سیزه هیچ بر دوست یوقدر كه بلالردن
سیزی صاقلیه ولا نصير و نه یاردمجی كه انلری سیزدن دفع ایده ومن اياته الجوار فى
البحر كالاعلام دخی خدانك ایات عظاماندن دردریاده طاغلر كبی كمیلر ان يشأ يسكن
الريح ایسترسه یلی ساكن قیلور فيظللن رواكد على ظهره پس دریانك ارقه سی اوزره
دوروش قالورلر ان فى ذلك تحقیقا كه یللری تسخیر ایتمسنده و كمیلری یوریتمسنده اولو
نشانلر وار لكل صبار شكور هر شخصه كه كمینك بلالری اوزره غایتله صبر ایدوب
اندن سلامتله چیقدوكنده چوق شكر ایده او يوبقهن یا برشدتلو یل ارسال ایدوب كمیلرینی
اهلاك ایده یعنی ایسترسه كمیلری دریا یوزنی اوزره دوروش قیلور یا برشدتلو
یل ایله انلری اغراق ایدوب بجنده ولانلری نابود قیلور بما كسبوا معاصیدن
قزندوقلری نسنه سببیله ويعف عن كثير و اكر ایسترسه كمیلرك نجات ویرمكله چوق
كیمسه دن عفو ایدر تا كه اهل ایمان خلاص اوله لر ويعلم الذين يجادلون فى اياتنا
و تا كه بیله شول كیمسه لر كه ایاتمزده مجادله ایدرلر ما لهم من محيص كندولره اصلا بر كریز
كاه یوقدر فما اوتيتم من شىء پس دنیایه متعلق نسنه دن هر نه و یرلدكوز فمتاع
الحيوة الدنيا بغرض صا غلغك منفعتیدر وما عند الله خير وابقى و تنكرینك قتنده
اولان شی یكرك و پاینده ترددر للذين امنوا شول كیمسه لر اوچون كه ایمان كتوردیلر وعلى
ربهم يتوكلون و پاكلوئی پروردكارلری اوزره اعتماد ایدرلر والذين يجتنبون
كبائر الاثم والفواحش و شول كیمسه لر اوچون كه كناهك بیوكلرندن و قبیح اولان افعالدن
اجتناب ایدرلر واذا ما غضبوا هم يغفرون و اول وقت كه خشمناك اولورلر كندولره
واجب اولان جرمی عفو ایدرلر والذين استجابوا لربهم دخی شول كیمسه لر اوچون كه كندو پروردكارلرینك
فرمانه اجابت ایتدیلر مراد جماعت انصاردر كه حضرت صلى الله عليه وسلم كندولرین
ایمانه دعوت ایدوب على الفور طوعله قبول كوستردیلر واقاموا الصلوة و نمازی قیلدیلر
وامرهم شورى بينهم و امورلرنده ایشلری مشورتلودر یعنی بر ایشه مباشرت ایتدوكلرنده
بری بیریله مشاورت ایدرلر ومما رزقناهم ينفقون و كندولره روزی قیلدوغمز نسنه دن
طریق خیرده صرف ایدرلر واذا اصابهم البغى دخی ثواب اخروی شول كیمسه لر اوچوندر
كیم تجی كندولره كفاردن ستم دكر هم ينتصرون كندولر دشمنلردن انتقام الورلر
وجزاء سيئة سيئة مثلها و بر بدلك سزاسی انك كبی بر بد اشدر فمن عفى واصلح

بس هر کیم که کندویه اولنان ستمك مكافاتندن واز كچوب كندونك دشمنیله
ما بیننده صلاح ایتدی فأجره على الله انك اجری خدا اوزرهدر وعده نك
ابهامی موعودك شرفنی وعظمتنی اوزره دلالت ایدر انه لا يحب الظالمين تحقيقا
کیم حق جل وعلا ستمکار اولانلری سومز ولمن انتصر بعد ظلمه و بی شبهه
هر کیم کندویه اولنان ستمدن نصکوم انتقام الدی فأولئك ما عليهم من سبيل
انلر دار اوزرلرینه عقاب وعتاب ایله اصلا بر یول اولمان انما السبيل على الذين
يظلمون الناس بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر کیم عقاب وعتاب شول کیمسه
لر اوزرهدرکه خلقه ستم ایدرلر که مستحق اولمدوقلری شیئ تجبر طریقیله ایدنلردن
اینرلر ويبغون في الأرض بغير الحق وروی زمینده بی حق وجهت حدودی تجاوز ایدرلر أولئك لهم عذاب أليم اول
کروه که ستم ایتمك شانلریدر کندولره بر دردناك اشکنجه اولور ولمن صبر وغفر والبته شول کیمسه که خلقك ذاتی
اوزره صبر ایدوب کندویه ستم ایدنلرك انتقامندن واز کیجدی إن ذلك لمن
عزم الأمور تحقیقا اول صبر و واز کیجمك ایشلرك ایولرندندر ومن يضلل الله
و هر کیمی که تنکری ازغون قیلادر فما له من ولي اکا بر دوست اولمان که کندویه بر کارسازلك
ایده من بعده تنکرینك خذلانی اولدوقدنصکوم وترى الظالمين دخی ستم
ایدنلری کورورسن لما رأوا العذاب قچن اشکنجه یی مشاهده ایدرلر يقولون
هل إلى مرد من سبيل دیرلر دنیایه بو دخی دونمکه هیچ بر یول وارمی وتراهم يعرضون
عليها دخی انلری کورورسن جهنم اوزره عرض و کتوردکلرینی خاشعين من الذل خوارلکدن
حقیر و ذلیل اولدوقلری حالده ينظرون من طرف خفي اتش سمتنه کوزلرینك
قپاغن اهسته تحریك ایتمکدن بقرلر وقال الذين آمنوا إن الخاسرين الذين خسروا
أنفسهم وأهليهم يوم القيامة و ایمان کلانلر دیدیلر تحقیقا کیم اوتوزنلر شول
کیمسه لردر که دوزخ یا ستره جانلرینی و کندولره مخصوص اولانلری عذابه صاتمقله
اوتوزدیلر ألا إن الظالمين في عذاب مقيم اکاه اولك کیم على التحقیق ستم ایدنلر
همیشه بر دوردمش اشکنجه ده درلر وما كان لهم من أولياء ينصرونهم من دون الله
دانلره هیچ دوستلر یوق ایدیکه خدانك حکمی تجاوز ایدوب کندولره یاردم ایدرلر
ومن يضلل الله و هر کیمی که حق جل وعلا ازغون قیلادر فما له من سبيل اکا هدایت
و نجاته هیچ بر طریق اولمان استجيبوا لربكم پروردکارکزك فرمانینه انقیاد ایدك
من قبل أن يأتي يوم لا مرد له من الله بر کون کلمزدن اول اکا خدانك طرفندن بر دونمك
یوقدر ما لكم من ملجإ يومئذ سیزه اصلا بر پناه اید جك مکان یوقدر وما لكم
من نكير و ایتدوککوز کناهلری سیزه هیچ بر انکار ایتمك اولمان زیرا جمله سی صحائف

اعمالکوزده مثبتدر و اعضاکوزانك اوزره کواهلردر فإن أعرضوا پس ایتدوکك
دعوتدن یوز چیورورلرسه الرحکمه فما أرسلناك عليهم حفيظا که بز سنی انلره
نکهبان و محاسبه جی کوندرمدك إن عليك إلا البلاغ احکامی تبلیغ ایتمکدن
غیری اوزرکه بر نسنه یوقدر والی ادا ایتمشسن وإذا أذقنا الإنسان منا رحمة
دخی تحقیقا که بز قچن ادم اوغلنه بزدن بر ایولك داددردزفرح بها انکله سیونور
وإن تصبهم سيئة بما قدمت أيديهم و اکر یتیشدك کندولرکا قوندوقلری بد اعمال
سببیله فإن الإنسان كفور بی شبهه که ادم اوغلی نعمتی قتی انکار ایجیدر لله ملك
السماوات والأرض کوکلر و یرك بادشاهلکی خدا یه ذو الجلاله مملوك ومخصوصدر
يخلق ما يشاء ایستدوکی نسنه یی ایجاد ایدر يهب لمن يشاء إناثا ایستدوکی کیمسنه یه
دیشی اولاد باغشلر ويهب لمن يشاء الذكور وایستدوکی شخصه ارکك اولاد باغشلر
أو يزوجهم ذكرانا وإناثا یا باغشلدوکی نسنه لری جفت قیلر ارککلر و دیشیلر
یعنی بعض قوللرینه ایکی صنفدن باغشلر ويجعل من يشاء عقيما وایستدوکنی
قصر قیلادر إنه عليم قدير بی شبهه کیم کندوسی ایشلدم دانا ایشلدوکی ایش اوزره
تواناذر وما كان لبشر أن يكلمه الله إلا وحيا دخی بر انسانه صحیح و جایز دکلدر
که تنکری کندو وسیله سویلشه الا وحیله یعنی طریق الهامله تکلیم حضرت موسی نك
والده سنه واقع اولدی أو من وراء حجاب یا بر پردندن نته که حضرت موسایه
میسر اولدی أو يرسل رسولا یا فرشته لردن بر کوندرلمش فرشته کندویه فيوحي بإذنه ما يشاء پس رسول
کیمسه مرسل الیه ولانه خدانك فرمانیله خدانك ایستدوکی نسنه یی القا ایدر إنه علي تحقیقا کیم خدا عز وجل مخلوقاتك صفاتندن
یوجه لنمشدر حكيم حکمت اقتضا ایتدوکی نسنه یی ایشلر پس حکمتك مقتضاسنه
کوره کاه بیشله واسطه ایله سویلشور وکاه واسطه سز وكذلك ونته که سائر
پیغمبرلره وحی ایتدك أوحينا إليك روحا من أمرنا سکا بزم فرمانمزدن بر قرآن
کوندردك قرآنی روحله تسمیه ایتدی انکیچون که قلوب انکله زنده اولور ما كنت تدري
ما الكتاب سکا وحی کلمدن اسبق کتاب قنغی نسنه اولدوغن بیلمز ایدك ولا الإيمان
و نه ایمان قنغی نسنه اولدوغن بیلوردك ولكن جعلناه نورا نهدي به من نشاء
من عبادنا ولکن قرآنی بر نور قیلدقکه قوللرمزدن ایستدوکمز کیمسه یی انکله هدایت
ایدرز وإنك لتهدي إلى صراط مستقيم وبی شبهه سن بر معتدل طریقه خلقی مهتدی قیلاورسن
صراط الله خدانك یولی الذي له ما في السماوات وما في الأرض شول خدا که کوکلرده
اولان اشیاء و زمینده اولان اجناس کندونك مخلوق و مملوکیدرلر ألا إلى الله تصير الأمور اکاه
اولك کیم جمیع ایشلر وسائط وتعلقات قالقمسیله خدایه راجع اولور بو کلام اهل طاعته وعد و اهل معصیته

سورة الزخرف مكية وآيها تسع وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

حم اوائل سوره ده حروف مقطعه تنبیه واعلام ایچوندر تا که سامع خواب غفلتدن اویانه والكتاب المبين اعجازی دوشن اولان قرآنه قسم کیم انا جعلناه قرآنا عربيا علی التحقیق کیم بز او کتابی لغت عربیه ایله اوقنور بر کتاب قیلدق لعلكم تعقلون تا که سیز معنالرنی تعقل ایدوب فهم ایده سیز وانه في ام الكتاب دخی تحقیقا کیم قرآن اصل کتب سماویه اولان لوح محفوظده لدينا قتمزده لعلی البته رفیع القدردر حكيم چوق حکمتلودر افنضرب عنكم الذكر صفحا ایا سیز اهمال ایدوب قرآنی سیزدن ناز قلدروب برکنارده قیله لم ان كنتم قوما مسرفين اول اجلدن که سیز حدودی تجاوز ایتمش بر گروه ایکوز وكم ارسلنا من نبي في الاولين ونیجه پیغمبر کیجمش امملک ارالرینه ارسال ایلدک وما يأتيهم من نبي الا كانوا به يستهزءون وکندولره هیچ بر پیغمبر کلمدی الا که اکا استهزا ایدرلردی فاهلكنا اشد منهم بطشا پس اسراف ایدن گروهدن قتی قوت صاحبی اولان گروهی هلاک ایلدک ومضى مثل الاولين وکیجمشلرک وصف وخبری قرآنده بر نیچه موضعده ذکر اولنوب کیجدی ولئن سألتهم من خلق السموات والارض دخی نیچه بشمه کیم اگر انلردن صوررسن که گوکلری ویری کیم یراتدی ليقولن خلقهن العزيز العليم البته دیرلر هر کیمسه‌یه غلبه ایدن تمام احواله دانا اولان خدا انلری یراتدی الذي جعل لكم الارض مهدا اشول خدا که زمینی سیزکچون دوشنه جک نسنه گبی قیلدی تا که اوزرنده قرار دوتر سیز وجعل لكم فيها سبلا وسیزکچون انچنده یوللر قیلدی لعلكم تهتدون تا که سیز اول یوللرله مقاصدکزه وصول بوله سیز والذي نزل من السماء ماء وشول قادر علی الاطلاق که گوکدن صو ایندردی بقدر بر اندازه ایله که نفع ایدوب ضرر ایتمز فانشرنا به بلدة ميتا پس اول صو ایله اولکی گبی بر اولو شهری زنده قیلدق كذلك تخرجون اول احیا گبی قبورکوزدن اخراج اولنوب زنده اولورسیز والذي خلق الازواج كلها وشول پروردکار که حیواناتک مواد اصنافنی یراتدی وجعل لكم من الفلك والانعام وسیزکچون گیمیلردن و دوارلردن بندکگوز نسنه‌لر قیلدی اوزرنده اعتدال پیدا ایده سیز لتستووا على ظهوره ثم تذكروا نعمة ربكم اذا استويتم عليه صکره پروردکارکوزک احسانینی یاده گتوره سیز نیچه بر اولوب اوزره معتدل اولورسیز وتقولوا سبحان الذي سخر لنا هذا ودیه سیز نه‌ایچون بونلری تسخیر ایدن ایزد ذو الجلال جمیع نقصانلردن منزهدر وما كنا له

بیدالندی ماترکبون شول نسنه‌یی کیم اکا اصلاح اولورسیز لتستووا على ظهوره تا که ...

نفرتی ویزانی ضبط ایدوب فرمان بر ایتمکه قادر دکل ایدک وانا الى ربنا لمنقلبون دخی علی التحقیق بز پروردکارمزه دونیجیلرمزوندیدکیم قچن سرورکائنات باغنه اوزنکیده قوردی دیردی بسم الله بعده که دوارک ارقه‌سنده معتدل اولوردی سویلردی الحمد لله على كل حال سبحان الذي سخر لنا هذا ایتک اخرینه دک وجعلوا له من عباده جزءا دخی کفار اقرار ایدوکلرندن صکره کیم خالق نعمت خدای عز وجله مخصوص صدوقملرندن کندوبه بر جزء قیلدیلر که دیدیلر ملائکه تنکرینک قیزلریدر ان الانسان لكفور مبين تحقیقا کیم ادم اوغلی اشکارا کفرانیدیجیدر که ذات مقدسه‌سیله جمیع اشیادن مستغنی اولانه اوشاق ایدنمین نسبت ایدر واندن اغرب بوکه قیزلری خدایه منسوب قیلوب اوغلانلری کندویه مخصوص قیلدیلر تنکری حق جل وعلا کلام سابقدن اضراب ایدوب بو ایشلری اوزرنه انکار طریقیله انلردن استفهام ایدوب بیورور ام اتخذ مما يخلق بنات یا خود حق جل وعلا یراتدوغی نسنه‌لردن قیزلر ایدندمی واصفاكم بالبنين وسیزی اوغلانلر برگزیده ایدوب مختص قیلدی واذا بشر احدهم وقچن انلرک بریسی مژده لنور بما ضرب للرحمن مثلا شول شیله که اول رحمنک غایتله متصف اولان خدایه شبیه و مانند قیلدی یعنی قچن بونلرک بری قیزک طوغمسیله مژده لنور ظل وجهه مسودا یوزی قره اولور شدة الحزندن وهو كظيم وحال بو که کندوسی آجیله دولمشدر اومن ينشأ في الحلية ایا دخی زیب و زینتده پرورده اولانی اوشاق ایدندیمی یعنی حق مستبعد دکمیدر حق تعالی وتقدس زیب و زینتله پرورش بولان قیزلری اوشاق ایدنر وهو في الخصام غير مبين وحال بوکه قیز مقوله‌سی کفتگوده و مجادله‌لر محلنده حجتنی اظهار ایدیجی دکلدر وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن دخی فرشته‌لری که کندولر خدانک خاص قوللریدر قیلدیلر اناثا دیشیلر یعنی تنکری قسمنه اکرم واکمل قوللرینی تورک ایچون صفتلو اولانلر قیلدیلر اشهدوا خلقهم ایا یرادلملرینی گوردیلرمی یعنی حق جل وعلا ملائکه‌یی خلق ایدوکنده انلر حاضر ایدیلرکه ملائکه قیزلر اولدقلرینی گوردیلر ستكتب شهادتهم البته شهادتلری یازیلور ويسألون و دوزخده مستدعی انلر صورلورلر وقالوا لو شاء الرحمن دخی دیدیلر ایزد جل وعلا ایستسیدی ماعبدناهم فرشته‌لره پرستش ایتمزدک بو سوزی مجادله یوزندن دیرلردی نه اعتقاد طریقندن انلچون که خدانک مشیتی عبادک مشیتی اوزره غالب اولدوغن اعتقاد ایتمکده ایماندندر و بو سببدن دیدوکلری سوزن دانشن حق تعالی کندولردن نفی ایدوب بیوردی ما لهم بذلك من علم بو دیدوکلری سوزدن انلره هیچ بر بیلکی یوقدر وحاشا کیم انلرک بوکونه معرفتی اوله ان هم الا يخرصون انلر بر نسنه دکلدر

الاكريلان سويلرلر چون بحسب العقل دليللري اولمغين حق تعالى نفي ايتديكي
اندن اضراب ايدوب نقل طريقندن دليللري اولدوغين استفهام انكاريله نفي ايدوب
بيوردي أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ يا خود قرآندن اول انلره بر كتاب ويردوكمي
فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ كه انلر اول كتابله استدلال ايدوب يا بي شبهه‌لر و بو كونه
كتابه هركز مالك اولمديلر بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ بلكه ديديلر على التحقيق
بز بدرلرمزي بر يول اوزره كوردك وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ وبي شبهه بز انلرك
ايزلري اوزره يول بولجيلرز يعني ديدوكلري سوزه نه عقلي ونه نقلي دليللري
وار انجق محض تقليده سوزي بنا ايدوب ديرلر وَكَذَلِكَ و نتكه كفار سكا بو مقوله
سوزلر ايرادايدرلر مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ نَذِيرٍ سندن اسبق بر كويده
هيچ بر قوم و يرچي پيغمبر كوندرمدك إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا الا ارباب تنعمي و بيوكلري
ديديلر إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ على التحقيق بز
بدرلرمزي بر طريقت اوزره بولدق وبي شك بز انلرك اثارى اوزره اقتدا ايدجيلرز
قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ پيغمبرلري انلره ديدي ايا بدرلركزه تابع
ايدرميسيز واكر سيزه كلدم بردين ايله كيم بدرلركزي بولدوغكوز آيينندن دوغرودر
قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ كفره پيغمبرلره ديديلر على التحقيق بز كفر ايتمشوز شول
شيئه كه سيز انكله ارسال اولندكوز فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ دعقيب انلردن انتقام الدق تمولرين
قيرمغله فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ پس بق پيغمبرلري يلانه نسبت ايدنلرك صوكي
نيجه اولدي وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ دخي ياده كتور اول كوني كه حضرت ابراهيم
بدرينه و جماعتنه ديدي إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ بي شبهه بن تاپندوككوز عبادتدن
بيزارم إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي ليكن بني عدمدن وجوده كتورن پروردكاره عبادت ايدرم
فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ كه بي شبهه اول هدايت اوزره بني ثابت قيلدر وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً
فِي عَقِبِهِ دخي حضرت ابراهيم كلمه توحيدي ذريتنا ايچنده بر باقي سوز قيلدي كه هميشه
اولادى ارسنده بر موحد اكسك اولمدي لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ تا كه انلر دونه‌لر يعني تا كه انلردن
شرك ايدن موحدك دينينه دونه‌لر بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ بلكه بونلري يعني حضرتك
عصرنده اولان كفاري و بدرلرين طول عمر ايله برخوردار قيلدم حَتَّى جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ
مُبِينٌ اول وقته دك كه كندولره قرآن عظيم الشان واحكامى اشكار ايدجي پيغمبر كلدي
وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ واول محل كه قرآن انلره كلدي تا كه كندولرين غفلتدن اكاه ايده
قَالُوا هَذَا سِحْرٌ ديديلر بو بر جادودر وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ وبي شبهه بز انكا تصديق ايتديجيلر
دكلز وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ دخي ديديلر نيچون بو قرآن انيديرلمدي عَلَى رَجُلٍ

مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ بر اولو كشي اوزره كه بو ايكي كويك بريسندن اولمش
اوله يعني منصب نبوت بر اولو منصبدر كركدي كه مكه ساكنلرندن
وليد بن المغيره كبي بر مالدار جاه صاحبي كيمسنه يه اولمش اوله يا طائف
خلقندن عروه بن مسعود الثقفي كبي بر شخصه حاصل اوله بو سوز انلرك
قلت معرفتلرندن ناشي اولمشدر بيلمديلر كيم او بر روحاني رتبه دركه اهلي
اولو داولو عظيم النفس كيمسنه كه فضايل وكمالات ايله متحلي اوله نه زخارف
دنيويه ايله تزين ايتمش اوله أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ايا كندولري پروردكارنك
رحمتني قسمت ايدرلر كه استدوكلري كيمسنه يي نبوته مستحق ايدرلر حاشا كه
اويله اوله نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا بز اداره ايلدك
بيجنجك نسنه لرين قسمت ايتدك اولان صاغلغده وكندولر انك تدبيرندن
عاجزدرلر با وجود كه اول الزم لوازمدر بس رسالت كه اعلاى مراتب انسانيه
ديانتك امورنه دخل ايتمك كندولره قنده كلدي وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ و بعضلرين بعضلري اوزره پايه‌لر قالدردق يعني ارزاقده
رزقده و غيريسنده تفاوت پيدا ايتدك لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا تا كه بعضلري
بعضلرين ايش بيرمه استعمال ايدرلر يعني بر كروه بر كروهه فرمان ايده
تا كه فرمان ايدنلرك مهمي بوجوده كله و مامورلرك انلرك معاشي پيدا اوله و تا كه
ارلرنده بر الفت حاصل اوله عالمك نظامي انكله منتظم اوله نه انكه بو ايش بايلك
كماليچون اوليدي و يوقسلك نقصيچون وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ
پروردكارك رحمتي يعني نبوت ولوازمي دنيانك مالندن كه بيغدوكلري نسنه دن
بكركدر وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً واكر قومي خلق بر كروه اولوب دنيايي آخرت
اوزره ترجيح ايتمكلري اولمسيدي لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ البته خدايه كفر ايدن
كروهه قيلوردق لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ ابولرينه كومشدن اورتكلر وَمَعَارِجَ
عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ و كومشدن نردبانلر كه انلر اوزره دامالر اوستنه چيقرلر وَلِبُيُوتِهِمْ
أَبْوَابًا و ابولريچون كومشدن قابولر وَسُرُرًا و كندولره كومشدن تختلر قيلوردق
عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ انلر اوزره ياصدنورلر وَزُخْرُفًا و زينت التون قيلوردق وَإِنْ كُلُّ
ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا و بي شبهه كيم بو مذكور اولان اشيا قتو تيز فنا
صاغلغك برخوردارلكيدر وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ و صوكي سراي پر
وردكارك قتنده شركدن و معاصيدن پرهيز ايدنلرهدر وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ
الرَّحْمَنِ و هر كيم خدايي اكمكدن كوز يوموب اعراض ايده يعني هر كيم دنيانك

نصف الجزء

لذاتنه مشغول اولوب خدانك احكامنه وعقاب وعتابني خاطره كتورمز نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا اكا بر ديو سبب قيلدق فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ پس اول شيطان اكا يولداش وهمدم در همیشه وسوسه ايدوب كندوني اضلال ايدر وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وبي شبهه كيم شياطين لذات دنيويه ايله مشغول اولانلري طريق حقدن الى قورلر وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ وحال بوكه اعراض ايدن كروه كمان ايدرلر كيم على التحقيق شياطين طريق حقه ايلتوجي درلر وكمان اوزره قالورلر حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا اول محله دك كه اعراض ايدن كمسنه بزم كليجك قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ ديراي همنشين ودمسازم كاشكي ارامده وارادكده مغرب ايله مشرق اراسي كبي اوزاقلق اولوب سنكله اشنا اولمسيدم فَبِئْسَ الْقَرِينُ كه سن فنا ياله بد همنشين سن وَلَن يَنفَعَكُمُ الْيَوْمَ و بوكون يعني اخرتده سيزه فايده ويرمز إِذ ظَّلَمْتُمْ دنياده ستم ايندوككوز ايچون أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ بو كلام مصدره مأول اولوب ينفع لفظنه فاعل اولور پس تقدير كلام بوكوندر اولوركيم دنياده ستم ايتدككوز ايچون اخرتده عذابده مشترك اولمغكوز سيزه فايده ويرمز أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ پس سن مي صاغرلري ايشتدرسن أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَن كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ياكورلره و اشكاره ازغونلقده اولانه يول كوسترورسن يعني كمراهلرك هدايتنه قادر دكلسن پس هدايتلرنه سعي ايدوب چوقلق كندوكي تعبه صالمه فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ پس اكر سني كوتوردسك يعني انلره عذاب نازل اولمزدن وحكي قبض ايدرسك فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ بي شبهه بز انلردن انتقام ايچيلرز أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ يا انلره بيلدوككز عذابي سكا كوسترسك فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ تحقيقا كه بز انلر اوزره توانالرز فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ پس سكا وحي اولنان شيئه ياپش إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ كه بلا شك سن برد وغرو يول اوزره سن وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وبي كمان كيم قرآن عظيم الشان سكا وعشيرتكه بر شرفدر وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ والبته قيامت كوننده بو نعمتك حقوقنه قيام ايتمكدن اوترى صورلورسز وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ دخي صور يا محمد سندن اسبق كوندردككز كمسنه لردن مِن رُّسُلِنَا پيغمبرلرمزدن يعني انلرك امتلرندن ودينلرينك علماسندن صور أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَٰنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ايا خدادن اوزكه عبادت اولنمغه معبودلر قيلدق مي يعني انلردن صور كه هيچ تبلرك

عبادت اولنمسنه بز حكم ايتدك وهيچ ملتلردن بر ملتده انلرك عبادتنده بر حكم وارد اولدمي بو سوزدن مراد استشهاد ايتمكدر كيم جميع انبياء توحيد اوزره اجماع ايتمشلر وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ دخي تحقيقا كيم حضرت موسايي فرعونه واشراف دولتنه مرسل قيلدق فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ پس انلره ديدي على التحقيق بن رب العالمينك كوندرلمش پيغمبريم فَلَمَّا جَاءَهُم بِآيَاتِنَا پس اول وقت كه ايتمزله كندولره كلدي إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ همان كندولر انلردن كولورلر يعني وهلة اوليده انلري استهزا ايدرلر وَمَا نُرِيهِم مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وانلره هيچ بر معجزه كوسترمدك الا كيم قرينندن بيوكرك يعني هر بري اعجازك بر نوعيله مختص اولمشدركه اول خصوصيت اعتباريله غيرسي اوزره مفضل اولور وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ وانلري قحط وچكركه كبي بلالره كرفتار قيلدق لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ كه شايد انلر ايين باطلدن رجوع ايدوب طريق حقه توجه ايدلر وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ دخي ديديلر اي ساحر اولان كمسنه چون فرعونيلر قتنده فن سحر بر امر عظيم ايديكم هر كامل الوجود كمسنه يي ساحر عنوانيله مذكور قيلارلردي پس حضرت موسايي ساحر له چيغرمقدن مقصدلري بوكه اي عالم كامل ادْعُ لَنَا رَبَّكَ پروردكاركه بزم ايچون دعا ايت بِمَا عَهِدَ عِندَكَ سنكله قيلدوغي عهدله واول نبوتدر إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ على التحقيق بز طريق حقي بولمجيلرزدر يعني اكر عذاب بزدن دفع اولنور بز سكا ايمان كتوروب مهتدي اولورز فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ پس اول وقت كه عذابي كندولردن قالدردق إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ بلا توقف كندولر بعنلرو قلري عهد وپيماني بوزرلر وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ دخي فرعون بي عون كروهي اراسنده چغروب ديدي اي بنم كروهم أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ ايا اقليم مصرك پادشاهلكي بكا مخصوص دكلميدر وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي وبو ايرمقلر يعني نيلدن منشعب اولان ايرمقلر كوشكلرم التندن اقر أَفَلَا تُبْصِرُونَ بنم بو دولت وحشمتمي كورمزميسز وموسينك هيچ بر نسنه سي يوقدر أَمْ أَنَا خَيْرٌ بلكه بن بو مملكتله وسعت دولتله يكركم مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ بو كمسنه دن كه كندوسي ضعيف وحقيردر اصلا رياسته لياقتي يوقدر وَلَا يَكَادُ يُبِينُ وبقلنمز كه سوزني اشكارا ايدوب تفهيم ايده يعني دلنده عقده سي اولمغله سوزي فهم ايتدرمكه لياقتي يوقدر بو سوزي فرعون لعين حضرت موسي اوزره يلان ديدي زيرا اول عقده حق

جلّ وعلا اندن ارسال محلنده زائل قیلدی فلولا ألقي عليه أسورة من
ذهب پس نیچون اوزرینه آلتوندن بلازکلر صالنمدی چون اول عصرده دأب
بویله ایدیکیم برکیمسه رئیس اولیجق آلتونده بلازکلر و بوینده آلتون طوق
وضع اولنوردی فرعون دیدی اگر موسی تنکریسی طرفندن قومی اوزره رئیس تعیین
اولندی نیچون تنکریسی کندویه آلتون بلازکلر ویرمدی أو جاء معه الملائكة مقترنين
یاخود نیچون فرشته‌لر بیلسنجه مقارن اولدوقلری حالده کلمدی فاستخف قومه
پس فرعون گروهنک عقللرینی بو سوزلرله یونکللتردی فأطاعوه درعقب فرمانینه
رام اولدیلر و بالجمله حضرت موسادن یوز چویردیلر إنهم كانوا قوما فاسقين
بی شبهه انلر حدودی تجاوز ایتمش برگروه ایدیلر فلما آسفونا پس اول وقت که
مکابرده مبالغه ایدوب بزی خشمناک قیلدیلر انتقمنا منهم فأغرقناهم
أجمعين کندولردن انتقام آلوب جمله‌لرینی قلزم دریاسنده غرق ایتدک
فجعلناهم سلفا پس انلری استحقاق عذابده کفاره پیشرو قیلدق یعنی کفاردن
کندولردن صکره کلنلره کندولرین مقتدا قیلدق که انلر مستحق اولدقلری عذاب
کبی بونلر عذابه مستحق اولورلر ومثلا للآخرين وگیروده قلانلر ایچون انلری
بر مثل قیلدق که انلرک احوالنه تأمل ایدوب عبرت آلورلر کتوردیلرکیم إنكم
وما تعبدون من دون الله حصب جهنم ایتی نازل اولدی ابن الزبعری
دیدی نصاری حضرت عیسایه عبادت ایدرلر پس نیجه کیم اول آتشده اوله
بزم معبودلرمز دخی آتشده اولسونلر بو سوزی فرزین ایتدیکجه فرحدن
آوازلرین قالدردیلر اول کمسنه‌لرکیم محمد المصطفی ابن الزبعرانک سوزیله
ملزم اولور حق جلّ وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی ولما ضرب ابن
مريم مثلا و اول وقت که مریم اوغلی حضرت عیسا مثل قیلندی إذا قومك
منه يصدون همان اول محلده سنک جماعتک بو مثلدن آوازلرین قالدیرلر
وقالوا ءآلهتنا خير أم هو دخی دیدیلر بزم معبودلرمز یکرکیدر یا حضرت
عیسی که او آتشده اولیجق بزم معبودلرمز دخی آنده اولسون ما ضربوه لك
إلا جدلا بو مثلی سکا نیچون اوردیلر الا جدال و خصومت ایچون حقی باطلدن
تمییز ایتمک ایچون بل هم قوم خصمون بلکه انلر بر قوم خصومتلو و مجادله ایدیجی گروهدر
إن هو إلا عبد أنعمنا عليه حضرت عیسی بر نسنه دکلدر الا بر قول که اوزرینه
نبوتله انعام ایتدک وجعلناه مثلا لبني إسرائيل دخی انی بر امر عجب قیلدق یعقوب
اولادی ایچون یعنی پدرسز تولد ایتدوکندن بنی اسرائیله مثل سایر کبی اولدی

ولو نشاء لجعلنا منكم واگر ایستیسیدک سیزدن ای آدمی زاده‌لر قیلاردق ملائكة
في الأرض يخلفون بر فرشته‌لر کیم یر یوزنده سیزه مخلف اولورلر یعنی نتکه حضرت
عیسایی پدرسز متولد قیلدق یر یوزنده مکانکزه خلف اوله جق فرشته‌لر
سیزدن تولید ایتمکه توانا یوز وإنه لعلم للساعة دخی تحقیقا کیم حضرت
عیسی قیامتک بیلنمسنه فرشته‌لره بر دانشدر یعنی انک سببیله قیامتک قربی بیلنور
ایچون حضرت عیسینک نزولی قیامتک علامتلرندن بر بیوک علامتدر فلا
تمترن بها پس قیامتک وقوعنده شک ایتمک واتبعون وبنم پیغمبرمک شریعتنه
تابع اولک هذا صراط مستقيم بو بر دوغرو یولدر اکا ملازم اولان مرکز اذمز
ولا يصدنكم الشيطان دخی سیزی ابلیس شقی متابعتندن دوندرمسون یعنی
حذر ایدوب خدادن عصمتی طلب ایدک تا که ابلیس سیزی اکا متابعه ایتمکدن
الی قویه‌یه إنه لكم عدو مبين که بی شبهه شیطان سیزه بر آشکارا دشمندر
ولما جاء عيسى بالبينات و اول وقت که حضرت عیسی معجزه‌لرله کلدی قال
قد جئتكم بالحكمة دیدی تحقیقا کیم سیزه ای بنی اسرائیل حکمت اوزره مشتمل
اولان شریعتله کلدم ولأبين لكم بعض الذي تختلفون فيه و تا که ایچنده
اختلاف ایدکوز نسنه‌نک بر مقدارینی سیزه بیان ایدم یعنی امور دینیه‌دن
ایچنده اختلاف ایدکوز اشیایی سیزه مبین ایتمکه کلدم اما امور دنیویه‌ده
اولان اختلافکوزی بیان ایتمکه مامور دکلم انکچون که انبیا انکله مامور دکلدر
فاتقوا الله وأطيعون پس خدادن خوف ایدک دخی بکا اطاعت ایدک سیزلره
تبلیغ ایتدوکم احکامده إن الله هو ربي وربكم دخی بی شبهه کیم خدا عز وجل
کندودر بنم ربم و سیزک ربکوز فاعبدوه پس اکا قوللق ایدن هذا صراط مستقيم
بودر دوغرو یول که ایچنده اصلا انحراف یوقدر فاختلف الأحزاب من
بينهم بر مجتمع اولان فرقه‌لر نصاری آراسندن اختلاف ایتدیلر که کیمسی
دیدی عیسی خدانک پیغمبریدر و کیمسی دیدی اوغلیدر فويل للذين ظلموا پس احزابدن
حضرت عیسایی خدانک اوغلیکنه نسبت ایتمکله ستم ایدنلره هلاک اولسون من عذاب
يوم أليم بر دردناک کونک اشکنجه‌سندن هل ينظرون إلا الساعة ستم
ایدنلر قیامتک کلمسندن اوزکه بر نسنه بکلمزلر أن تأتيهم بغتة که کندولره ناگاه
کله وهم لا يشعرون و کندولر انک کلمسندن آگاه اولمیه‌لر الأخلاء يومئذ دوستلر
اول کونده بعضهم لبعض عدو بیرلری بیرلرینه دشمندر إلا المتقين انجق پرهیز
کارلر که انلر دوستلقلری الله ایچون اولمغله ابد الآباد باقی قالور و اول کونده

اهل تقوی‌یه ندا اولنور کیم یا عبادی لا خوف علیکم الیوم ای بنم قوللرم
اوزرکزه اصلا قورقو یوقدر بوکون ولا انتم تحزنون ونه سیز
اندوهناک اولورسیز الذین آمنوا بآیاتنا شول قوللرکه آیاتمزی
تصدیق کتوردیلر وکانوا مسلمین وحال بوکه فرمانلرمزه مطیع
ومنقاد ایدیلر وکندولره منادی دیدوکی سوز بوکه ادخلوا الجنة
بهشت جاودانه کیرک انتم وازواجکم سیز وایمانه کلان قادینلرکوز
تحبرون بر بختی سویمک سویمش قیلنورسیز یطاف علیهم اوزرلرنده دولاندیریلور بصحاف
من ذهب انواع اطعمه ایله دولمش التوندن طبقلرله واکواب وکونا کون
شرابله پر اولمش دسته سیز بردقلرله وفیها ما تشتهیه الانفس دخی بهشت
جاودانه‌ده اول شی واردر کیم جانلر آرزو ایدر وتلذ الاعین واندن کوزلر
کوزللک لذت حاصل ایدوب خوشحال اولور وانتم فیها خالدون وسیز انک
ایچنده علی الدوام اقامت ایتمش سیز وتلک الجنة التی اورثتموها وبودر اول بهشت
که سزلری میراث ویرلدوکیز بما کنتم تعملون ایتدکیکوز اعمال مقابله‌سنده
لکم فیها فاکهة کثیرة سیزه انچنده چوق میوه واردر منها تأکلون اندن سیز
حدیث شریفده وارد اولمشدر کیم انسان بهشتک میوه‌سندن بر دانه تناول ایده‌سی
فی الحال انک ایچی انک کبی بر دانه بتوروردر ان المجرمین فی عذاب جهنم خالدون
تحقیقا که کفار دوزخک اشکنجه‌سنده علی الدوام اقامت ایتمشلردر لا یفتر عنهم
اشکنجه کندولردن تخفیف اولنماز وهم فیه مبلسون وکندولر عذابدن نجاتدن امید
قطع ایتمشلردر وما ظلمناهم وبز انلره ستم ایتمدک ولکن کانوا هم الظالمین
ولکن انلر نفسلرینه کندولر ستم ایدنلر ایدی ونادوا یا مالک چون خلاصدن
امیدی قطع ایتدیلر دوزخ خازننه چغروب دیدیلر لیقض علینا ربک پروردکارک
اوزریمزه حکم ایدوب جانمزی آلسون قال انکم ماکثون حضرت مالک انلره جواب ویردیکیم
علی التحقیق سیز دوزخده اقامت ایدیجیلرسز سیزه فوت اولمق یوقدر نه اولملده غیریسیله
سوز حق جل وعلا انلره بیوردر لقد جئناکم بالحق تحقیقا کیم بز سیزه دوغرو ایله
کلدک ولکن اکثرکم للحق کارهون ولکن چوغکوز حقی سومیجی دکلسز ایچنده اولان
نفسه مشقتدن اوتری واول کراهته اکتفا ایتمدیلر ام ابرموا امرا بلکه حقی ابطال
ایتمک ایچون برایش احکام ایدوب تدبیر ایتدیلر فانا مبرمون کیم علی التحقیق
بز انلرک سزالرینی ویرمکله تدبیرلرینی ابطال ایدیجیلرز ام یحسبون انا
لا نسمع سرهم ونجواهم یا خود صاغنورلرمی کیم سینه‌لرنده اولانلری

واهنه سویلیندوکلری سوزی ایشتمزوز بلی ورسلنا لدیهم یکتبون بلی انی ایشیدرز
مع ذا بزم فرشته‌لرمز انلره ملازم اولوب ایشلدوکلری اشیاء وسوزلرینی کیزلی واشکاره
سوزی یازارلر قل ان کان للرحمن ولد فانا اول العابدین سویله یا محمد اکر
خدایه اوغول اولسیدی بن پرستش ایدنلرک اولی‌یم یعنی انی تعظیم ایتمکده
بن سزدن احق واولایم زیرا پیغمبر اولان کیمسنه خدایی هرکسدن داناتردر واکر
جایز اولانی وجایز اولمیانی بخشی بیلور وواجب التعظیم اولان کیمسنه‌نک تعظیمنه
هرکسدن اولی واحقدر والبته پدری تعظیم ایدن اوغولی تعظیم ایدر ولکن
بو کونه کیمسنه‌نک موجود اولمسی محالدر سبحان رب السموات والارض
کوکلر ویرک پروردکاری منزه اولدی رب العرش عرش اعلانک پروردکاری
عما یصفون کفار وصف ایتدوکی اشیادن مقدس ومنزه اولدی فذرهم
پس کفاری بوراق یخوضوا ویلعبوا باطله سعی ایدوب دنیاده اوینه‌سونلر
حتی یلاقوا یومهم اول وقته دک که کونلرینه کوره‌لر الذی یوعدون شول کون که
انکله وعده اولنورلردی واول قیامتدر وهو الذی فی السماء اله وفی
الارض اله وکندودر شول پروردکار که کوکده ملائکه‌یه معبوددر ویرده
انس وجنه معبوددر وهو الحکیم العلیم وکندودر خلقک احوالن کما ینبغی تدبیر
ایدن مصالحلرینه دانا اولان وتبارک الذی له ملک السموات والارض وما
بینهما دخی اولو اولدی شول پروردکار که کندویه مخصوصدر کوکلر ویرک واراسنده
اولان اشیانک پادشاهلغی وعنده علم الساعة وانچنده قیامت قوپجق ساعتک بیلکیسی قتنده‌در
والیه ترجعون دخی مکافات ایچون طرفنه دوندریلورسیز ولا یملک الذین
یدعون من دونه الشفاعة وشول کیمسه‌لرکه کفار خدادن غیری کندولره عبادت
ایدرلر شفاعت ایتمکه قادر اولمازلر الا من شهد بالحق مکر شول کیمسه که
توحید ودوغرولغله شهادت ایتدی که شفاعت ایدر حضرت عیسی وعزیر
وملائکه کبی وهم یعلمون وحال بوکه انلر قلبله بیلورلر انی کیم کندولر
لسانله شهادت کتوردیلر یعنی حقله شهادت ایتمه‌ده لسانلری قلبلرینه
موافقدر ونوبلر شفاعت ایتمزلر الا کناهکار مؤمنلره ولئن سألتهم من خلقهم
دخی بلا شبهه اکر کفاردن سؤال ایدرسن که کندولرین کیم یراتدی لیقولن الله
البته دیرلر خدا عز وجل بیزی یراتدی فانی یؤفکون پس نیجه انک عبادتندن
اعراض ایدوب اوزکه‌لره عبادت ایدرلر بو حال غایتله عجیبدر وقیله دخی
خدانک قتنده معلومدر پیغمبرک سوزی کیم یا رب ان هؤلاء قوم لا یؤمنون

ای خداوندم علی التحقیق بونلر بر کروهلودرلر که ایمانه کلمزلر فاصفح عنهم
پس انلری ایمانه دعوت ایتمکدن اعراض ایت یا محمد ومکافاتلرین خدایه
تفویض ایت وقل سلام وسویله سزدن سلامت ومتارکه بنم مطلوبمدر
فسوف یعلمون که بی شبهه کیم نتیجه کرینی بیلجکدرلر بو کلام حضرتدن تسلیه در
وانلره تهدیددر سورة الدخان مکیة وهی سبع وخمسون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

حم والکتاب المبین احکامی هویدا ایدن قرآنه قسم کیم انا انزلناه فی لیلة مبارکة
علی التحقیق بز انی برحوق نفعلو کیجه ده لوح محفوظدن سماء دنیایه ایندردک واو کیجه قدر کیجه سی دیدر
انا کنا منذرین بی شبهه کیم بز قورقودوریجیلودک بس انکچون قدر کیجه سنده قرآنی منزل قلدیغی فیها یفرق کل امر حکیم اول
کیجه ده هر محکم ایش فصل اولوب ایریلور امرا من عندنا اول ایش قتمزده
صادر اولمش بر ایش اولدوغی حالده انا کنا مرسلین علی التحقیق بز پیغمبرلر
ارسال ایدیجیلودک رحمة من ربک پروردکارکدن بر رحمت انه هو السمیع العلیم
بی شک کیم خداوندک کندو دوقولرک سوزلرین ایشیدن احوالرین بیلیجی
بیلن رب السموات والارض وما بینهما کوکلرک ویرک وانلرک ارهسنده اولان اشیانک
پروردکاری ان کنتم موقنین اکر سز ایناننجیلر دکوز لا اله الا هو اندن اوزکه
عبادته مستحق بر معبود یوقدر یحیی ویمیت جان باغشلر دخی مرده قیلار ربکم ورب
آبائکم الاولین سزک پروردکارکز ونجمش اولان بدرلرکزک پروردکاری بل هم فی
شک یلعبون کفار قریش بو کلامه ایناننمزلر بلکه کندولریکا بنه دوشوب اوینزلر فارتقب
بس انلر ایچون منتظر اول یوم تأتی السماء بدخان مبین بر کون که کوک بر اشکاره
توتون کتوره یعنی بر شدتلو آجلق کونی انلر ایچون انتظار ایت جونکه آج اولان
کیمسه بر کوزلری ضعفندن کندو سیله کوک اراسی توتون هیئتی کیبی کورر بودکوک توتون
کوتورمسیله منکر قیلدیغی یغشی الناس توتون کبی آجلق خلقی قبلار واول حالده
دیرلر هذا عذاب الیم بو دردناک اشکنجه در ربنا اکشف عنا العذاب ای پروردکار
عذابی بزدن قالدر انا مؤمنون علی التحقیق بز ایمان کتیریجیلروز بزدن عذاب قالقرسه
انی لهم الذکری قندن کلور انلره بند الموق وقد جاءهم رسول مبین وحال بو کر احکام
دینیه یی اظهار ایدیجی بر پیغمبر کلدی انلره کلدی ثم تولوا عنه وقالوا معلم مجنون
بس اندن یوز چیوروب دیدیلر بو تعلیم اولنمش بر دیوانه در یعنی حقنده کیمسی دیدی
بو کلامی کا اعجمی وغلام اوکردر وکیمسی دیدی اول بر دیوانه در انا کاشفوا العذاب
تحقیقا که بز پیغمبرک دعاسیله عذابی سزدن قالدیریجیلرز قلیلا براز زمان انکم

عائدون تحقیقا سز ای کفره دونیجیلرسز یوم نبطش البطشة الکبری بر کونکه
بز بیوک دک اولان اورشی اوردوز واو قیامت کونیدر انا منتقمون بلا شبهه
بز اول کونده اهل شرکدن انتقام الجیلرز ولقد فتنا قبلهم قوم فرعون
دخی علی التحقیق کیم سنک عشیرتکدن اسبق فرعونک قومنی حضرت موسانک
ارسالیله امتحان ایتدک وجاءهم رسول کریم وکندولره حسب ونسبده
بر اولو پیغمبر کلدی واول حضرت موسی بن عمراندر که انلره مرسل اولدی بو نکته که
ان ادوا الی عباد الله بکا خدانک قوللرین تسلیم ایدک انی لکم رسول امین بی شبهه
بن سیزه بر پیغمبرم که خلق ایچون ابولک ایستمده متهم دکلم وان لا تعلوا
علی الله دخی بو نکته مرسل اولدم که سز تنکری تعالی اوزره تکبر ایتمیوب
وحینه اهانت ایتمیه سز انی آتیکم بسلطان مبین علی التحقیق بن سیزه کتوریجیم
بر اشکارا دلیل که بنم ایدوکم دعوایی تصدیق ایدر وانی عذت بربی وربکم ان
ترجمون دخی علی التحقیق بن ریمه وربکزه صغنمشم بنی طاشله اتمککوزدن
وان لم تؤمنوا لی فاعتزلون واکر بکا تصدیق کتورمز سیز بندن بر کنار اولک
نه بن سیزه تعرض ایدیم ونه سز بکا سوزنی قبول ایتمیوب کونا کون جفا ایتمکه
باشلدیلر فدعا ربه پس حضرت موسی پروردکارینه دعا ایدوب دیدی ان هؤلاء
قوم مجرمون تحقیقا بونلر یعنی قبط کروهی کفر اوزره مصر بر کروهدرلر
حق جل وعلا دعاسنی اجابت ایدوب دیدی فاسر بعبادی لیلا پس قوللریمی کیجه
کوتور انکم متبعون که بی شبهه سز بتبع اولورسز یعنی فرعون وقومی
چیقمغکوزدن آکاه اولدقلری بیللر ارد کزه دوشرلر واترک البحر رهوا دخی
دریایی حالی اوزره قوی یعنی بنی اسرائیل ایله ایدن کیجه کدکدن انی حالی اوزره
قوی دکککله اکا بر تغییر ویرمه تا که قبطیلر اکا کیرهلر انهم جند مغرقون
انلر علی التحقیق انلر صوده بو غولجق بر لشکردرلر کم ترکوا چوق شی بوراقدیلر
من جنات باغلردن وعیون وپکارلردن وزروع واکینلردن ومقام کریم
وکونکل منزللردن ونعمة کانوا فیها فاکهین ونجشی تنعمدن که ایچنده متنعم
ایدیلر کذلک تکذیب ایدنلرک ایشی ویلجه اولور واورثناها قوما
آخرین ومنکر اولان نعمتلری بر بشقه کروهه میراث قیلدقکه کندولردن
بیکانه درلر وانلر بنی اسرائیلدر فما بکت علیهم السماء والارض بس هلاک کلری اوزره
نه کوک ونه ییر اغلدی یعنی هلاکلرندن اوتری بر کیمسه الم چکمدی وما کانوا
منظرین وبر وقتدن بر وقته مهلت اولنمشلر اولمدیلر ولقد نجینا بنی اسرائیل

من العذاب المهین دخی تحقیقا که یعقوب اوشاقلرین بو خوار ایدیجی اشکنجه دن قورتردق
من فرعون مصر حاکمنك اشکنجه سندن انه کان عالیا من المسرفین بی شبهه
کیم اول خبیث بر متکبر حدودی تجاوز ایدنلردن ایدی ولقد اخترناهم دخی تحقیقا
کیم بنی اسرائیلی برگزیده قیلدق علی علم مختار اولملرینه دانشمز وار ایکن علی العالمین
کندو زمانه لرینك خلقی اوزره وآتیناهم من الآیات دخی دلائل قدرتدن کندولره
ویردك ما فیه بلاء مبین شول نسنه یی که ایچنده بر آشکاره نعمت وار ایدی بحر
و تظلیل غمام و انزال من و سلوی کبی ان هؤلاء تحقیقا که بونلر یعنی کفار قریش
لیقولون ان هی الا موتتنا الاولی دیرلر نتیجه و نهایت امر برنجی دکلدر الا اولکی
اولمز وما نحن بمنشرین و اولومدن صکره بز دخی احیا اولنوب قبوردن بعث
اولنمزوز فاتوا بآبائنا پس بو دللرمزی بیزه کتورك ای حشر و نشرله بیزه وعده
ویرن اهل ایمان ان کنتم صادقین اگر سوزکزده کرچك سویلیجیلردن ایسه کز اهم خیر
ابا قوت شوکتده قریش بیگرکمیدر ام قوم تبع یا تبع حمیرینك کروهی والذین من قبلهم
و قوم تبعدن اسبق اولانلر عاد و ثمود کبی اهلکناهم انلری نابود قیلدق انهم کانوا
مجرمین بی شبهه کیم انلر بر دیخی بلوکلر ایدی وما خلقنا السموات والارض وما
بینهما و کوکلری و یری و آرالرنده اولان اشیایی بر تملق لاعبین اوینر اولدوغمزده
ما خلقناهما الا بالحق انلری یارتمدق الا دوغری ولغو یعنی انلری طاعت و ایماندن
او ذکر بو سببله خلق ایتمدك ولکن اکثرهم لا یعلمون ولکن خلقك چوغی انی بیلمزلر
نظرلری قاصر اولدیغیچون ان یوم الفصل میقاتهم تحقیقا کیم حقی باطلدن
ایرن کون موعدلرینك وقتیدر اجمعین تمولری یوم لا یغنی مولی عن مولی شیئا
برکون که بر دوست بر دوستندن بر نسنه دفع ایتمز ولا هم ینصرون ونه انلر یاردم
اولنورلر الا من رحم الله لکن شول کیمسه لرکه تنکری تعالی انلره ایمانلرنده رحمت ایده
انلری بیری بیرینه یاردم ایدوب شفاعت ایده لر انه هو العزیز بی شبهه کیم حق تعالی کندو دشمنلرینه
غالب اولان کیم تعذیبن مراد ایدرکی بشخصی برکمسنه انکا یاردم ایدمز الرحیم غایتله مرحمت ایدیجی
اولکیمسنه یه که ایسته انکا مرحمت ایتمکه ان شجرت الزقوم تحقیقا کیم زقوم اغجی طعام
الاثیم چوق گناهکار اولانك ییجکیدر کالمهل یغلی فی البطون ادرمش باقر کبی
قارنلرده قیناد برقینمق کغلی الحمیم ایسی صویك قینمسی کبی کرجهنمی ایدن ایچجه
باغر سقلری دوکلور خذوه فاعتلوه الی سواء الجحیم حق جل وعلا فرشته لره
دیر کافری الك پس انی عنف و قهرله دوزخك اورته سینه چکك ثم صبوا فوق راسه
من عذاب الحمیم اندن صکره باشی اوستنه قیزمش قینار صودن دوکك ذق انك انت العزیز

الکریم

الکریم انکا استهزا طریقیله دینلور بو عذابك چاشنیسن داد که بی شبهه سن کندو کنی
جماعتك اولسنده ارجمند اولان زعمکجه بزرکوار اولان ان هذا ما کنتم به تمترون
تحقیقا کیم بو اول نسنه در که سیز اوسولیدکیز انکا شك ایدر دکوز ان المتقین تحقیقا
کیم پرهیز اولانلر فی مقام امین بر امینلو یرده اولورلر فی جنات وعیون باغلرده
و پکارلرك کنارنده یلبسون من سندس واستبرق حریرك نازکندن و محکم طونلرندن
کیرلر متقابلین مجلسلرنده قارشو قارشو اوتوردقلری حالده تا که بیری بیرینه
انست ایده لر کذلك اوکبی انلره ویردك وزوجناهم بحور عین و انلره کوزلری
بیاض قرا تونلری ایولمنزدك یدعون فیها بکل فاکهة بهشت ایچنده هر آرزو
ایتدکلری میوه یی طلب ایدوب حضاردن قان ایدرلر امنین ضرردن امین
اولدقلری حالده لا یذوقون فیها الموت ایچنده اولمك طعمنی داد مزلر الا الموتة
الاولی لکن اولکی اولمی دادمشلر ووقاهم عذاب الجحیم دخی حق جل وعلا انلری
دوزخك اشکنجه سندن صاقلدی فضلا من ربك اول اشیایی قمو بیوردکاریکدن
احسان وکرم ویرلمسی ویرلسیلر ذلك هو الفوز العظیم اول صیرف عذاب و جیوه
ابدیه کندوه ولوقورتلمق فانما یسرناه بلسانك لعلهم یتذکرون پس قرآنی لغتکله
منزل ایدوکزد انسان قیلدق تا که انی فهم ایدوب پند و نصیحت الهلر و اول وقت
که اکله متذکر اولمیانلر فارتقب انلرو هلاك ایدنشیسنه منتظر اول کیم انهم مرتقبون
بلا شبهه انلر انتظار ایدیجیلردر شول نسنه یی که کندولره هلاك ایره جکدن

سورة الجاثیة مکیة وانها سبع وثلاثون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

حم تنزیل الکتاب قرآن عظیم الشانك ایندرلمسی من الله العزیز الحکیم بر ایکی عالی
نعتله منعوت اولان ایزد ذو الجلالدندر ان فی السموات والارض لآیات للمؤمنین
تحقیقا کیم اسمانلرده و زمینده خدانك وحدانیتنه تصدیق کتورنلره اولو نشانلر وار
وفی خلقکم وما یبث من دابة و یارتمغکوزده و جمیع حیوان صنوفلرسندن
زمینده پراکنده قیلمسنده آیات لقوم یوقنون صانعك وجودینه اوزره دلالت ایدر
اولو علامتلر وار بر کروهه که صانعك موجود اولمسنده شك ایتمزلر واختلاف
اللیل والنهار دکیجه و کوندزك برقرار اوزره اولمه مقلرنده وما انزل الله من السماء
من رزق دخی حق جل وعلا کوکدن رزقك سببی یغمور ایندرمسنده فاحیا
به الارض بعد موتها دعقب اکله زمین قورودقدن صکره زنده قیلمسنده
وتصریف الریاح و یللری اختلاف جهات و احوالله دوندرمسنده آیات

لقوم يعقلون قدرت كامله اوزره عظيم دليللر واردر كروهه كه بوكونه
اشيانك حكمتنى استخراج اتمك ايچون عقوللرين استعمال ايدرلر تلك
آيات الله مذكور اولان علامات خدانك دلائل قدرتيدر نتلوها عليك بالحق
انلرى اوزركه اوقورز وعزولغه مقارن اولدوقلرى حالده فبأي حديث
بعد الله وآياته يؤمنون پس قنقى سوزه تنكرينك سوزندن وآيتندن صكره
تصديق كتوررلر ويل لكل أفاك أثيم هلاك اولسون هر دروغ كو چوق
كناه ايشليجى كيمسنه يه يسمع آيات الله تتلى عليه خدانك آيتنى ايشدر اوزرينه
اوقنور ايكن ثم يصر مستكبرا صكره كفرى اوزره دورمش قالور انلره ايمان
كتورمكدن تكبر ايدوكى حالده كأن لم يسمعها كويا كه انلره ايشتمدى فبشره
بعذاب أليم پس آنى بر دردناك اشكنجه ايله مژده لنديرد وإذا علم من آياتنا شيئا
دخى چون آيتلرمزدن برنسنه كندويه ايروشوب ايرشوب بيلديكيم اول شى آيتلرمزدن
اتخذوها هزوا انلرى اويونجق نسنه ايدنور أولئك اول كروه كه بوكونه
حاللرى واردر لهم عذاب مهين كندولره برخوار ايديجى اشكنجه اولور من
ورائهم جهنم دوزخ اوكلرنده اولدوغى حالده ولا يغني عنهم ما كسبوا
شيئا وقزندوقلرى شى كندولردن برنسنه دفع ايتمز ولا ما اتخذوا من دون
الله أولياء وتنكريدن غيرى ايدندوكلرى دوستلر بوزاد كندولردن
دفع ايده بيلورلر عذابدن ولهم عذاب عظيم وكندولره براولو اشكنجه واردر هذا
هدى بو قرآن بريول كوسترجيدر والذين كفروا بآيات ربهم وشول كيمسه لر
كه پروردكارلرينك آيتنه ايمان كتورمديلر لهم عذاب من رجز أليم
كندولرينه شدتلو اشكنجه دن بر دردناك اشكنجه اولور الله الذي سخر
لكم البحر خداى تعالى شول قادر على الاطلاقدر كه سيزكچون دريايى رام قيلدى
يعنى انك يوزنده براش وبوقش قيلمويانى هموار قيلدى لتجري الفلك فيه بأمره تاكه
كميلر انك ايچنده دستوريله يوريلر ولتبتغوا من فضله وتاكه انك فضل و
كرمندن تجارت وغوص اصلك وبالق صيدى كبى انواع تجارتى طلب ايدهسيز
ولعلكم تشكرون وتاكه سيز بو نعمتلره اعتراف ايدوب شاكر اولهسيز
وسخر لكم ما في السموات وما في الأرض جميعا دخى سيزكچون كوكلرده وييرده
اولان اشيايى مسخر ورام قيلدى منه انلر همو خدانك كرم واحسانندندر إن في ذلك
لآيات لقوم يتفكرون تحقيقا بو اشيانك تسخيرنده قدرت كامله اوزره دلالت
ايدر اولو نشانلر واردر كروهه كه خدانك عجايب وغرايب مصنوعاتنده تفكر

ايدرلر كتوردبلر كه غفار قبيله سندن بر كيمسه حضرت عمره الفادو قرنا سزا سوزلر
ديدى حضرت عمر رضي الله عنه ايستدى كه اندن انتقام اله حق جل وعلا بو آيتى منزل
ايدوب بيوردى قل للذين آمنوا سويله يا محمد ايمانه كلان كيمسنه لره يغفروا للذين
لا يرجون أيام الله عفو ايدوب وازكچسونلر شول كيمسه لردن كه خدا جل وعلا
اعداسنه ايندوكى وقعايى توقع ايتمزلر ليجزي قوما بما كانوا يكسبون امر ايچون علتدر
يعنى سويله اويله ايتسونلر تاكه خدا عز وجل بر كروهه قزندقلرى نسنه ايله مكافات
ايده من عمل صالحا فلنفسه هر كيم ايو ايش ايشلر كندو جانيچون انى ايشلر زيرا انك
ثوابى اكادر ومن أساء فعليها وهر كيم بد لك ايتدى كندو نفسى اوزره ايتمش اولور
ايكيچونكه انك وبالى اوزرنه مترتب اولور ثم إلى ربكم ترجعون صكره پروردكاركزك
حكمنه دوندريلورسيز پس اعمالكوز اوزره سيزه مكافات ايدر ولقد آتينا بني إسرائيل
الكتاب والحكم والنبوة دخى تحقيقا كه حضرت يعقوبك اولادنه توريتى وفصل
خصومتك حكومتنى وپيغمبرلكى ويردك ورزقناهم من الطيبات دخى پاكيزه
حلال اشيادن كندولره روزى قيلدق وفضلناهم على العالمين دخى
عصرلرنده اولان انس وجن اوزره كندولرين تفضيل ايتدك وآتيناهم بينات
من الأمر دخى انلره دينك لوازمنده آشكارا دليللر ويردك فما اختلفوا پس دينك
امورنده اختلاف ايتمديلر إلا من بعد ما جاءهم العلم الا كندولره حقيقة
الحالك دانشى كلدكدنصكره بغيا بينهم آرالرنده بيدا اولان حسد وعداوت
جهتندن إن ربك يقضي بينهم القيمة تحقيقا كيم پروردكارك آرالرنده
حكومت ايدر وزجر اده فيما كانوا فيه يختلفون اول نسنه ده كه انچنده
اختلاف ايدرلردى پس محق اولان كروه ثواب اولور ومبطل اولان بلوك مؤاخذ
اولور ثم جعلناك على شريعة من الأمر صكره سنى امر دينده بر طريقت اوزره
قيلدق فاتبعها پس انكا تابع اول ولا تتبع أهواء الذين لا يعلمون وبلميان
كيمسنه لرك آرزولرينه تابع اولمه يعنى رؤساء قريشدن بيدرلركا بينه رجوع
ايت ديانلرك سوزينه وقولاق اصمه إنهم لن يغنوا عنك من الله شيئا بي شك
وبي شبهه كيم انلر خدانك ايستدوكى شيدن برنسنه دفع ايده مزلر
وإن الظالمين بعضهم أولياء بعض وبي شبهه كيم ستم ايدنلرك بر مقدارى
بر مقدارلرينك دوستلريدر پس سن انلرله دوستلشمه زيرا دوستلكك شرطى
هم مشربلكدر وسن حاشا كه انلرله هم مشرب اوله سن والله ولي المتقين
والله ذو الجلال ارباب تقوانك امورينه متولى در هذا بصائر للناس بو قرآن

عظيم الشان خلق ايچون واضح دليللردركه حقى كندولره كوسترور وهدى
وبردوغى يول كوسترمكدر ورحمة وخدادن بر نعمتدر لقوم يوقنون بر كروهه
كه شك باديه‌سندن عبور ايدوب يقينك منزلنه طالب اولمشلر معاندن كورد
اهل شركدن برنيجه كمسه مؤمنلره ديديلر حشر ونشر خصوصنده ديدوككز سوز
واقع اولوب بزه برشقه عالمه كتدوكلرسه بزم مال وجاهمز انده دخى سزدن
ارتق اولور حق جل وعلا انلرك سوزين رد ايدوب بيوردى ام حسب الذين
اجترحوا السيئات بلكه يمان ايشلري قزنان كمسنه لر كمان ايديلرمى كيم ان نجعلهم
كالذين آمنوا وعملوا الصالحات كندولرين قيلورز شول كمسنه لر كيم
كه ايمانه كلوب كوزل اعمال ايشلديلر سواء محياهم ومماتهم نه انلرك دريلكلري
واولملري برابر اولدوغى حالده بوايش هركز اولماز ساء ما يحكمون حكومت
ايتدوكلري نسنه غايتله يدنسنه‌در وخلق الله السموات والارض بالحق
دخى ايزد متعال كوكلري ويري عدلله مقتضى اولان حقله يرتدى بس نيجه محسن
ومسئ برمرتبه قيلادر ولتجزى كل نفس بما كسبت دخى انلرى حقله يرتدى تا كه هر
قزندوغى نسنه‌يله مكافات اولنه وهم لا يظلمون وحال بوكه انلر نقص ثواب
وزياده عقابله ستم كورمش قيلنمازلر افرأيت من اتخذ الهه هواه ايا بقوب كوردك
شول كمسنه كه هدايتى ترك ايدوب معبودنى كندو آرزوسن ايتدى واضله الله على
علم وخداى عز وجل دانش اوزره انى هدايته موفق قيلمدى يعنى انك ازغونلغن بيلمش
ايكن انى مخذول ايتدى وختم على سمعه وقلبه وانلرك قولاغنى وكوكلنى اوزرينه مهر
اوردى تكه نصيحتلرى ايشتمدى ونه آيتلره تفكر ايدردى وجعل على بصره غشاوة
وكوزلرى اوزره بر پرده قيلدى كه عين استبصار واعتبارله بقمز قالدى
فمن يهديه من بعد الله بس انكا كيم يول كوستر وخدا انى كمراه قيلدقدن صكره
افلا تذكرون بس نيچون اوكونمزسز كمسنه لرك حالندن بر حصه الوب بند المزسيز
وقالوا دخى حشر ونشرى انكار ايدنلر ديديلر ما هى الا حياتنا الدنيا يعنى اولان
صاغلغمزدن اوزكه برصاغلق يوقدر نموت ونحيا كيمز اولوب كيمز صاغ قالور وما
يهلكنا الا الدهر ومرور ايامدن غيرى برشى بزى هلاك ايتمز وما لهم بذلك من علم
وانلره بكله هيچ بردانش يوقدر يعنى ديمه لري كيم حيوتمز انجق شمديكيدر اولان حيوتمزدر
دهردن اوزكه بزى برنسنه هلاك ايتمز بر علمه يا بر دليله مستند دكلدر
ان هم الا يظنون دكلدر انلر كه كمان ايدوب تقليد ايدرلر واذا تتلى عليهم آياتنا
واول وقت كه اوقونور انلره آيتمز اوقنور بينات روشن وواضح اولدوقلرندن

ما كان حجتهم معارضه ايتمكه اصلا بر دليللرى يوق ايدى الا ان قالوا ائتوا
بآبائنا مكر ديمه لرى كيم مرده اولمش پدرلرمزى كتورك ان كنتم صادقين
اكر سوزكوزده صادق ايسكوز بو كلامى انلر جهل وعناددن ديرلردى زيرا
احياء موتى اقتضاء حكمت حسبيله بو وقت فاصله موقتدر پس اقتراح
محلنده ظهوره كلمزسه عجز لازم كلمز ان تعالى الله عن ذلك وتقدس
قل الله يحييكم سويله ايزد ذو الجلال سزى زنده قيلدى ثم يميتكم صكره
سزى بى روح قيلادر ثم يجمعكم الى يوم القيمة بس سزى بعد قيامت كوننه
جزا ايچون لا ريب فيه انك اولمسنده شك وشبهه يوقدر ولكن اكثر الناس
لا يعلمون وليكن خلقك چوغى انى بيلمزلر تفكرلرى آز اولدوغيچون ولله ملك
السموات والارض دخى خدايه مخصوصدر كوكلر ويرلك تصرفى ويوم تقوم
الساعة واول كون كه قيامت قالقلر يومئذ يخسر المبطلون اول كونده اهل
حق اولمسلر او يوزر وترى كل امة جاثية وهر امتى ديز چوكمش كورورسن كل امة
تدعى الى كتابها هر امت صحائف اعمالنه دعوت اولنوب كندولره ديلور اليوم
تجزون ما كنتم تعملون بو كون ايشلدوككز نسنه ايله مكافات اولنورسز
هذا كتابنا بودر بزم كتابمز حق جل وعلا صحيفه اعمالك يازيجى
كرام الكاتبينه فرمان ايتدى كتابى كندويه مضاف قيلدى ينطق عليكم
بالحق اول كتاب ايشلدوككز نسنه ايله اوزركزه شهادت ايدر اصلا اندن
برنسنى اكسك ايتمز ونه زياده ترورد انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون تحقيقا
كه بز ايشلدوككز اشيايى ملائكه كرامه يازدرردق فاما الذين آمنوا
وعملوا الصالحات پس اما شول كمسنه لر كه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر
فيدخلهم ربهم فى رحمته پروردكارلرى كندولرين رحمتنده داخل
قيلور كه بهشت جاودان اول رحمتك برفرديدر ذلك هو الفوز المبين
اول رحمته داخل اولمق كندو دراشكارا قورتلمق واما الذين كفروا
واما شول كمسنه لر كه كفر ايتديلر افلم تكن آياتى تتلى عليكم كندولره ديلور
اى پيغمبرلرم سزه كلوب آيتمز اوزركزه اوقنمدى فاستكبرتم وكنتم
قوما مجرمين پس سز تكبر ايدوب بركنهكار كروه ايدكوز واذا قيل لهم
ان وعد الله حق دخى كندولره ديلوردى بى شبهه كيم خدانك وعده سى درستدر
والساعة لا ريب فيها دخى قيامتك اولمسنده شك يوقدر قلتم ما ندرى
ما الساعة ديرسيز ساعت اولدوغنى بيلمزوز ان نظن الا ظنا قيامتك

اولسنده کمان ایتمزوز اندن بیزه بر قابلیه حاصل اولماز
وما نحن بمستیقنین و بز انك اولمسنه یقین ایدیجیلر دکلز
وبدا لهم سیئات ما عملوا و کندولره ایشلدوکلری اشیانك بدلکری
نمایان اولدی وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن و کندولرین قابلدی
شول نسنه نك سزاسی که انکله کندولر استهزا ایدرلردی وقیل الیوم
ننسیکم دخی کندولره دیلدی بوکون اونودلمش نسنه کبی سیزی عذابده
متروك قیلادز کما نسیتم لقاء یومکم هذا نته که بوکونکزك لقاسنی
اندکوز وماویکم النار و دوزخ سیزك قرارکاهکوزدر وما لکم من ناصرین
وسیزه اصلا یاردمجیلر یوقدر که جهنمدن سیزی خلاص ایدر ذلکم
بانکم اتخذتم آیات الله هزوا اول عذاب سیزه اولدی اول سبیله که
سیز خدانك ایاتنی اویغو نسنه ایدندکوز وغرتکم الحیوة الدنیا
وسیزی یقین ولان صاغلق الدودب کمان ایتدکوز کیم اندن اوزکه بر حیوة
یوقدر فالیوم لا یخرجون منها پس بوکون اندن چقمس قیلنمزلر ولا هم
یستعتبون و نه کندولر مستعتب اولورلر یعنی انلره دینلمز کیم معذرت
طلب ایدك تاکه خدا سیزدن راضی اوله فلله الحمد پس شمو کسکلر خدایه
خدایه مخصوصدر رب السموات ورب الارض کوکلرك خالقی و یرك موجدی
رب العالمین جمیع عالملرك پروردکاری وله الکبریاء فی السموات والارض
دخی بزرکلك کوکلرده ویرده اکا یا لکوزدر وهو العزیز و کندو در هر کیمسه
اوزره غالب اولان الحکیم هر شیئی کما ینبغی وضع ایدن

سورة الاحقاف مکیة وهی اربع وثلثون آیه

بسم الله الرحمن الرحیم

حم تنزیل الکتاب قرآنك بر مقداری بنك عقبنجه ایندرمك من الله العزیز
الحکیم بو ایکی صفتله متصف اولان خداوندندر ما خلقنا السموات
والارض وما بینهما دکوکلری ویری و ارالرنده اولان اشیایی یرتمدق
الا بالحق الا حکمتی وعدالتی اقتضا ایدن حقه مقارن اولدوقلری سدم
واجل مسمی دخی انلری یرتمدق الا بر معین مدتك تقدیرینه مقارن اولدوقلری
که اول مدتك انتهاسنده جملهنك بقاسی منتهی اولور والذین کفروا عما
انذروا معرضون و کفر ایدنلر انذار اولندقلری نسنه دن یوز چیوریجیلر
اصلا انجنده تفکر و تامل ایتمزلر قل ارأیتم ما تدعون من دون الله

الجزء السادس والعشرون

سویله بکا خبر و یرك اول اشیادن کیم خدانك عبادتندن تجاوز ایدوب
انلره عبادت ایدرسیز اروني ماذا خلقوا من الارض بکا کوسترك قنغی نسنه
زمیندن یرتدیلر ام لهم شرك فی السموات یا خود کوکلرك یرتمسنده
انلره بر اورتقلك وارمی ائتونی بکتاب من قبل هذا کتورك قرآندن
اسبق بر کتاب که انك ایچنده شرکله سیزه فرمان اولنمش اوله
او اثارة من علم یا دانشدن بر بقیه یعنی کتورك کیچمشلرك علومندن
سیزده قالمش بر بقیه دانش بیلرك عبادته مستحق اولملرینه دلالت ایدر
ان کنتم صادقین اکر ایتدکوکز دعواده صادقلر ایدکوز ومن اضل
ممن یدعوا من دون الله دخی کیمدر ازغونرك شول کیمسه دن که تکرینك
عبادتندن واز کچوب عبادت ایدر من لا یستجیب له الی یوم القیمة
شول نسنه به که قیامت کوننه دك کندویه اجابت ایتمز وهم عن دعائهم
غافلون وحال بو که معبودلر عبادت ایدنلرك دعاسندن بیخبردرلر
زیرا انلرك معبودلری یا جماد معقوله سنندندر که هرکز انلردن اجابت متصور
اولماز یا مسخر قوللردر که کندو احوالرنده مشغوللردر واذا حشر
الناس کانوا لهم اعداء و اول وقت که خلق جمع اولنورلر معبودلری
کندولره دوشمنلر اولور یعنی کندولره ضرر ایدوب نفع ایتمزلر وکانوا
بعبادتهم کافرین و انلرك کفادلك عبادتلرین تکذیب ایدیجیلردی واذا
تتلی علیهم آیاتنا دخی نجن اوزرلرینه ایاتمز اوقنوردی بینات واضح و اشکارا
اولدوقلری حالده قال الذین کفروا للحق بی دین اولانلر دوغری سوزه
اوتری دیدیلر لما جاءهم نجن کندولره کلدی هذا سحر مبین بو بر اشکارا
جادولکدر ام یقولون افتریه بلکه بو سوزه اکتفا ایتمیوب دیرلر محمد
المصطفی قرآنی قندندن بینه ایدوب دیدی قل ان افتریته سویله
علی سبیل الفرض والتقدیر اکر بن قنمدن بر یلدزن یا علادم ایسه فلا تملکون لی
من الله شیئا سیز و اوزکه کوز تکرینك حکمندن بر از نسنه بندن دفع
ایتمکه قادر دکلسیز بنی بر عقوبتله مواخذه قیلادرسه هو اعلم بما تفیضون
فیه کندوسی هر کیمسه دن دانا تردر شول شیئه که سیز قرآنك حقنده
طعن ایلرسیز کفی به شهیدا بینی وبینکم خدا عز وجل ارامده و ارکوزده
شهادت ایتمک جهتندن کافیدر وهو الغفور الرحیم و کندو در
توبه ایدنلرك کناهن محو ایدوب توبهلرین قبول ایتمکله انلری اسرکیان

قل ما كنت بدعا من الرسل سويله بن پيغمبرلردن يڭكي پيدا اولمش بر
كيمسه دكل ايدم كه انلر قادر اولمدوقلري نسنه يه بن قادر اولوب سيزه كوز
معجزه يي سيزه كتوره بيلورم وما ادري ما يفعل بي دخي بيلمم قنقي شي
بكا ايشلنور ولا بكم ونه بيلورم قنقي ايش سيزه ايشلنور ان اتبع الا
ما يوحى الي بكا وحي اولنان نسنه دن غيري برشيئه تابع اولمم وما
انا الا نذير وبن بر نسنه دكلم الا بر قورقودیجی مبين شواهد بينه
ايله ومعجزات مصدقه ايله انذار ايتمكم نمايانذر قل ارايتم ان كان من عند الله
سويله بكا خبر ويرك اكر قرآن عظيم الشان تنكري نك قتندن ايدي وكفرتم
به وسيز انكا كفر ايتدوككوز وشهد شاهد من بني اسرائيل وحضرت يعقوب
اولادندن عبد الله بن سلام كبي بر طانق طانقلق ايتدي على مثله انك
كبي برشي اوزرينه يعني توريه انجيل قرآنه مصدق وانكا مطابق اولان اشيا
اوزره شهادة ايدوب فآمن يعني قرآني جنس وحيدن حقه مطابق
برشي كوروب انكا ايمان كتوردي واستكبرتم وسيز انكا ايمان كتورمكدن
عناد وتكبر ايديجك غايتله برستمكار جماعت اولمازميسز ان الله لا يهدي
القوم الظالمين بي شك وبي شبهه كيم ايزد ذو الجلال ستم ايدن كروهه
دوغرو يولي كوسترمز وقال الذين كفروا للذين آمنوا دخي كفره اولانلر
اهل ايماندن اوتري ديديلر لو كان خيرا ما سبقونا اليه ايمان بر كوزل
شي اولسيدي فقرا وارذل بزدن اول وارمزلردي بو سوزك مضموني سويليانلر
كافر قريش ايدي واذ لم يهتدوا به وچون انكله مهتدي اولمديلر عنادلري
ظاهر اولدي فسيقولون هذا افك قديم پس ديرلر بو بر كهنه يلاندر
ومن قبله كتاب موسى وحال بوكه قرآندن اسبق حضرت موسانك كتابي
يعني توراة وار ايدي اماما ورحمة اهل ايمانه مقتدا ورحمت اولدي غي حالده
وهذا كتاب مصدق وبو يعني قرآن جميع كتب سماويه تصديق ايديجي بر كتابدر لسانا
عربيا لغت عربيه منسوب بر ديل اولديغي حالده لينذر الذين ظلموا تا كه
ستم ايدنلري تخويف ايده وبشرى للمحسنين وتا كه ايولك ايدنلره مژده اوله
ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تحقيقا شول كيمسه لر كه ديديلر
ربمز خداوند عالمدر اول سوزه اوزره استقامت ايتديلر فلا خوف عليهم
اوزرلرينه اصلا قورقو اولماز بدلكك ايريشمسندن ولا هم يحزنون
ونه انلر اندوهناك اولورلر بر سوكلي شيئك كيتمسندن اولئك اصحاب

الجنة انلردر بهشت بر نك ايه لري خالدين فيها انده على الدوام
اقامتي تخمين ايتمشلر جزاء بما كانوا يعملون بو نعمتلرله مكافات كه ايتدوكلري
اعمال مقابله سنده در ووصينا الانسان بوالديه احسانا دخي آدم اوغلنه
اصمارلدقكه آتاسنه وآناسنه بو عظيم ايولك ايشليه حملته امه كرها اناسي
مشقت ايله ايكن كندويي كوتوردي ووضعته كرها ومشقت ومحنت ايله
ايكن كندويي وضع ايتدي وحمله وفصاله ثلاثون شهرا والكه بو كلنمسي و
سوتدن كسلمسي اوتوز آيدر بو كلام مؤذني والده نك اولان بيه سنده حكمده
زحمتلره بيان در وتوصيته مبالغه ايتمك ايچوندر وبو آيتدن استدلال
اولنديكيم مدت حمل آلتي آيدر زيرا نص ايله ثابت اولان رضاعك مدتي كه ايكي ييلدر
اوتوزدن ايدر ساقط اولنجه آلتي اي باقي قالور حتى اذا بلغ اشده اندن صكره
كمال قوتنه ايرشوب وبلغ اربعين سنة قرق ييله واصل اوليجق قال رب
اوزعني ان اشكر نعمتك ديدي اي خداوندم بكا الهام ايت كه نعمتك حقني
ادا ايده يم التي انعمت علي وعلى والدي شول نعمت كه بنم اوزره وآتام وآنام
اوزره اني احسان ايتدك وان اعمل صالحا ترضيه دخي بكا الهام ايت
كه بر ايو ايش ايده يم كه سن اني پسند ايده سن واصلح لي في ذريتي ونيجون
ايولكي سرايت ايتمش قيل اولادمه اني تبت اليك تحقيقا بن حضور عزتكه رجوع
ايتدم واني من المسلمين وبي شبهه بن سكا اخلاص ايدنلردنم اولئك الذين
نتقبل عنهم احسن ما عملوا اول كروه كه اوصاف مزبوره ايله متصفدر شول
كيمسه لردر كه ايشلدوكلري اعمالك اكوزلي كندولردن قبول ايدرز يعني عمللرندن
احسن اولان طاعاتي قبول ايدوب مكافاتلرين ايدرز زيرا فعل مباح بر امر حسندر
انك اوزره مكافات اولماز ونتجاوز عن سيئاتهم ويمان ايشلرندن وانلر في
الجنة بهشت ايه لرينك زمره سنده اولورلر وعد الصدق كوزل اعماللك قبول
اولنماسي وكناهلردن تجاوز اولنمق تنكري تعالى وعد ايتدي كرچك وعد ايتمك الذي
كانوا يوعدون شول وعد ايتمك كه دنياده انكله وعد اولنورلردي والذي قال
لوالديه اف لكما دخي شول كيمسه كه بدر ومادرنه ديدي كراهت وتعب سزه اولسون
اتعدانني ان اخرج بكا وعده ايدرميسز انكله كه بن قبردن احيا اولنوب چيقمش
تيلنورم وقد خلت القرون من قبلي وحال بوكه چوق زمانه خلقي بندن
اسبق كيچوب انلردن بري ديرلمدي وهما يستغيثان الله وبدر ومادر
تنكريدن مدد ايستيوب انكا ديرلر ويلك آمن سكا هلاك اولسون ...

اصحاب

وحدانيتنه وقيامتك وقوعنه تصديق كتوردي ان وعد الله حق بي شبهه كيم
خدانك وعده سي درستدر البته وجوده كلمليدر فيقول ما هذا الا اساطير
الاولين پس اول كيمسه ديرر بوكه سيز بكا انكله فرمان ايده سيز كلدر الا
كچمشلرك افسانه لري اولئك اول كروه كه والدينه عقوق ايدوب آخرتي
انكار ايدرلر الذين حق عليهم القول شول كيمسه لردر كه كلمهٔ عذاب اونلره
واجب اولدي في امم قد خلت من قبلهم بيچ كروهلك ميانه سنده كه
كندولردن اسبق كچمشلردي من الجن والانس پريلردن وآدميلردن انهم
كانوا خاسرين بي شبهه كيم انلر زيان كورمش كروه ايديلر ولكل درجات مما
عملوا و بو ايكي كروهك هر برينه ايشلدوكلري اشيانك سزاسندن پايه لر وار
وليوفيهم اعمالهم و انلره بو احوالي قيلدي تا كه ايشلرينك سزاسني كندولره
باتمام ويره ديو وهم لا يظلمون و حال بوكه كندولر ثوابك نقصانيله و
عذابك زياده سيله ستم كورمش قيلنمازلر ويوم يعرض الذين كفروا على النار
و اول كونه كه بي دين اولانلر جهنم اوزنده عرض اولنورلر كندولره ديلور
اذهبتم طيباتكم في حياتكم الدنيا يا كيدي لذتلركزي نقد اولان صاغلغكزده
كيدردكز و استمتعتم بها و اول طيباتيله برخوردار اولدكز يعني قوسين
زياده استيفا ايدوب آخرت ايچون برشي تاخير ايتمدكز فاليوم تجزون
پس بوكون خوارلك ومحنتلك اشكنجه سيله مكافات اولنورسز بما كنتم
تستكبرون في الارض بغير الحق اول نسنه نك سببيله كه يوز يوزنده
باطل ايله تكبره طالب اولوردكز وبما كنتم تفسقون و اول سببيله كه حدودي
تجاوز ايدردكز واذكر اخا عاد دخي قبيلهٔ عادك برادرني يعني حضرت هودك
احوالني سويله اذ انذر قومه بالاحقاف شول كه قومني وعشيرتني احقاف نام موضعده
انذار ايتدي احقاف قومدن اوزانوب مرتفع اولان يره ديرلر اول قبيله
انده ساكن ايديلر حق جل وعلا انلري انذار ايتمك ايچون حضرت هودي مرسل
قيلدي وقد خلت النذر و حال بوكه قوروقيجي پيغمبرلر كچمشدي من بين
يديه حضرت هودك ايلروسنده ومن خلفه و انك اردندن يعني خلقه
ايلك مرسل پيغمبر دكل ايدي كندوسندن اسبق و كندوسندن صكره انبيا وار ايدي
وابس كه قبيلهٔ عاده مبعوث اولدي انلري دعوت ايتدي كه ان لا تعبدوا الا الله
تكريدن اوزكه برنسنه يه عبادت ايتمكز كه عبادته مستحق اولان اولدر اني اخاف
عليكم عذاب يوم عظيم بي شبهه بن بر صعوبتلو كونك اشكنجه سندن اوزركزه

قورقرم ايتديكلو زشبيله قالوا اجئتنا لتأفكنا عن آلهتنا كندو جواب
ويروب ديديلر آيا سن بزه كلدك كه تا كه معبودلرمزك عبادتندن بزي
دوندره سن فأتنا بما تعدنا پس عذابدن بزه وعد ايتدككك نسنه يي بزه كتور
ان كنت من الصادقين اكر كرچك سويلردن ايسك قال انما العلم عند الله
حضرت هود انلره ديدي كه عذابك نه وقت اولدوغنك بيلمسي خدانك قتنده
محصوردر بنم انده دخلم يوقدر وابلغكم ما ارسلت به دخي سزه تبليغ
ايدرم اول نسنه يي كه انكله بن مرسل اولدم و رسول اولدوغم احكامي تبليغ ايتمكده
اوزكه برنسنه يوقدر ولكني اريكم قوما تجهلون ولكن بن سزي بر كروه
كوررم كه بيلمزسز كيم پيغمبرلر انذار ايچون كوندرلمشلردر نه تعذيب واقتراح
ايچون كوندرلديلر بوندن اسبق سورهٔ اعرافده بيان اولنمشدر كيم قبيلهٔ عادن
بر كروه استسقا ايچون حرم محترمه كيتمشلردي كندولره اوچ بولوت پيدا
اولوب برمنادي چاغردي كيم بونلرك بيرين اختيار ايدك انلر سياه بولوتي اختيار
ايديلر همان اول بلوت سمتلرينه كيتدي فلما رأوه عارضا پس اول وقت كه موعود
اولدوقلري عذابي كوكده حدوث ايتمش بر بولوت كورديلر مستقبل اوديتهم
دره لرينه متوجه اولدوغي حالده قالوا هذا عارض ممطرنا ديديلر بو بر بولوتدر
كه ياغموري بزه كتورر حضرت هود بو سوزلرين ايشتدكده ديدي بو بولوت
دكلدر بل هو ما استعجلتم به بلكيم اول شول نسنه در كه انك كلمسين استعجال
ايدردكز ريح اول بر يلدر كيم فيها عذاب اليم انچنده بر دردلو اشكنجه وار
تدمر كل شيء هر نسنه يي انلرك نفسلرندن و ماللرندن نابديد ايدر بامر ربها
پروردكارينك دستوريله بعده اول يل كلوب قوم كفاري اهلاك ايتدي
فاصبحوا لا يرى الا مساكنهم پس بويله اولديلر كه منزللرندن اوزكه برنسنه
لري كورنمز اولدي يعني بويله اولديلر كيم بر كيمسه قصد ايدوب ديارلرينه كيدرسه
مسكنلرندن اوزكه آثارلرندن برنسنه بولمز كذلك نجزي القوم المجرمين
بونلره ايتدوكمز مكافات كبي كفاره تكذيب ايدنلره مكافات ايدرز ولقد
مكناهم دخي تحقيقا كيم قوم عادي متصرف ومتمكن قيلدق فيما ان مكناكم فيه
برنسنه ده كه سزي انك ايچنده تمكن و متصرف قيلمدق وجعلنا لهم سمعا وابصارا
وافئدة وانلره قولاق وكوزلر وكوكللر قيلدق تا كه اول نعمتلري بيلوب انلر ايله حسنات
ايدنكك اوزره استدلال ايدوب شكرينه مداومت ايدهلر فما اغنى عنهم سمعهم پس انلردن
قولاقلري دفع ايتمدي ولا ابصارهم و نه كوزلري ولا افئدتهم و نه كوكللري من شيء

باذنسنه اذ کانوا یجحدون بآیات الله انکچونکه خدانک آیاتنه تصدیق کتورمزلردی
وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن واندره احاطه ایتدی شول شیئک سن ایچی
که آکا استهزا ایدرلردی ولقد اهلکنا ما حولکم من القری دخی تحقیقا
ای اهل مکه کویلردن چوره کوزده اولانلری نابود قیلدق حجر ثمود وقوم
لوطک کویلری کبی وصرفنا الآیات ودلائل وحجتلری کویلرک خلقی اوزره
تکرار ایتدک لعلهم یرجعون تاکه انلر کفرلرندن دونه فلولا نصرهم
الذین اتخذوا من دون الله قربانا آلهة پس نیچون انلره یاردم ایتمدی شول کمسنه‌لر
که تنکریدن اوزکه انلری معبودلر ایدندیلر اول حالده که خدایه تقرب
ایدرلر بل ضلوا عنهم بلکه انلر کوزلرندن غایب اولوب انلردن مدد طلب
ایتمه‌لری کندولردن ممتنع اولدی وذلک افکهم واول تقرب ایچون بتلری
معبود ایدنمک کندولرین یلانیدر وما کانوا یفترون وکندو نفسلرندن
باغلدوقلری سوزلردر ارباب سیر واثار کتوردیلر که سرور کائنات طائفدن
رجوع ایدوکنده بطن النخله نام موضعده قونوب کیجه اثناسنده تهجد نمازن
قیلوب قرائت اوقوردی اجنه‌دن بر کروه نصیبیندن یمنه کیدرلردی مکاندن
مکان معهوده وصول بولدوقلرنده حضرتک قرائتنی استماع ایدوب
جماعتلرینه وارد قلدقلرنده انلره خبر ویروب بعض حکمت آمیز سوزلر دخی
انلره ایراد ایتدیلر خدا عز وجل حبیبی اوزره بو نعمتی امتنان ایدوب بیوردی
واذ صرفنا الیک نفرا من الجن دخی یاده کتور اول وقتی که سنک طرفکه
بریلردن بر کروه چیوردک یستمعون القرآن خدانک کلامن ایشیدکلری
حالده فلما حضروه پس اول وقتکه انک قرائتنه حاضر اولدیلر قالوا
انصتوا بیری بیرینه دیدی خاموش اولک تاکه انی بو خوش دکلیه‌لم
فلما قضی پس اول وقت که قرآنک قرائتی تمام اولوب اندن فراغ اولندی
ولوا الی قومهم کندو عشیرتلرینه دوندیلر منذرین قورقودیجی
اولدوقلرنده قالوا یا قومنا دیدیلر ای بیزم کروهمز انا سمعنا کتابا
تحقیقا بیز بر کتابک قرائتنی ایشتدک که انزل من بعد موسی حضرت
موسی‌دن صکره خدادن اندرلدی مصدقا لما بین یدیه ایلروسنده
اولان کتب الهیه‌یی تصدیق ایدیجی یهدی الی الحق عقایددن درست
دوغرو اولان شیئه یول کوسترور والی طریق مستقیم دخی شرایعدن
بر دوغرو طریقه یول کوسترور یا قومنا اجیبوا داعی الله ای کروهمز

خدانک منادیسنه یعنی محمد المصطفایه اجابت ایدک وآمنوا وآکا تصدیق
کتورک یغفر لکم من ذنوبکم کناهلرکوزک بر مقدارین یارلغادی یعنی پیغمبره
انقیاد ایتمککوز سببیله خدا عز وجل عباده مظالمنه متعلق اولمیان کناهلرکوزدن
تجاوز ایدر زیرا مظالمک مغفرتی اولنمسی خصملرک رضاسنه بغلودر
ویجرکم من عذاب الیم وسیزی بر دردلو اشکنجه‌دن صقندورر
ومن لم یجب داعی الله وهر کیم خدانک منادیسنه اجابت ایتمز
فلیس بمعجز فی الارض پس یر یوزنده عاجز ایدیجی دکلدر یعنی هر کیم خدانک
پیغمبرینه مطیع اولمز البته اوزرینه خدانک عذابی نازل اولور قورتلمز ولیس
له من دونه اولیاء دخی تنکریدن اوزکه آکا دوستلر اولماز که عذابی
کندودن سند منع ایده‌لر اولئک فی ضلال مبین اول کروه که اجابت ایتمزلر
بر آشکاره آزغونلقده‌درلر بلنمک کرکدر کیم امام اعظم بو آیتله استدلال ایتدی
کیم اجنه مقوله‌سینک حکمی بودر که کناهلری عفو اولنوب عذابدن قورتیلورلر
اما جنته کیروب منعم اولملری قتنده بر دلیل ایله ثابت اولمدی وبعضی
علما ذاهب اولدی که انلر انس حکمنده‌درلر اولم یروا ان الله الذی خلق السموات
والارض ولم یعی بخلقهن ایا تفکر ایدوب بیلمزلرمی کیم علی التحقیق کوکلری
ویری ایجاد ایدوب ایجادلرنده تعب چکمیان خدای ذو الجلال بقادر علی
ان یحیی الموتی انک اوزره توانادر که اولولری زنده قیله بلی انه علی
کل شیء قدیر بلی انک اوزره قادردر زیرا علی التحقیق ولخالق ذو الجلال
هر نسنه‌نک ایجادی اوزره توانادر ویوم یعرض الذین کفروا علی النار
واول کونده که ایمانه کلمیانلر آتش اوزره عرض اولنوب کندولرینه سویلنور
الیس هذا بالحق بو عذاب درست دکلمیدر قالوا بلی وربنا جواب ویروب
دیدیلر پروردکارمزه قسم که او درستدر قال فذوقوا العذاب بما کنتم
تکفرون حق جل وعلا انلره دیدی پس اشکنجه‌نک طعمنی دادک دنیاده ایتدککوز
کفر سببیله فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل پس یا محمد قومکک جفاسی
اوزره صبر ایت نته که پیغمبرلردن ثبات وجد ارباب اولانلر صبر ایتدیلر زیرا
سن انلردن سن اولوا العزم اصحاب شرایع اولان پیغمبرلردر که شرایعک
تاسیس وتقریرنده سعی ایتدیلر ومشقتلری اوزره صبر ایتدیلر ومشاهیرلری
حضرت نوح وابراهیم وموسی وعیسی ومحمد المصطفی صلوات الله علیهم
اجمعین ولا تستعجل لهم دخی کفار قریش ایچون عذابی عجله ایله طلب

اتمه كأنهم يوم يرون ما يوعدون كويا انلر كه موعود اولدوقلري
نسنه كوردكلري لم يلبثوا الا ساعة من نهار دنياده اقامت ايتمديلر
الا كوندزدن برساعت بلاغ بو سوره ده وعظ اولندوغكوز نسنه كفايتدر
فهل يهلك الا القوم الفاسقون پس حدودي تجاوز ايدنلر كروهدن
اوزكه بر كروه نابود اولماز

سورة محمد صلى الله عليه وسلم مدنية وهي تسع وثلاثون آيه

بسم الله الرحمن الرحيم

الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله شول كيمسه لركه كفر ايدوب خدانك
طريقندن دونديلر يعني دين اسلامه كيروب انك طريقنه سلوك ايتمديلر
اضل اعمالهم خدا عز وجل عمللرين كمراه قيلدي يعني دنياده ايدوكلري اطعام
طعام وصله ارحام كبي ايشلرين ضايع قيلدي والذين آمنوا وعملوا الصالحات
وشول كيمسه لركه ايمانلر كتوروب كوزل عمللر ايشلديلر وآمنوا بما نزل على محمد دخي
محمد المصطفى اوزره ايندرلن كتابه تصديق كتورديلر وهو الحق من ربهم
وحال بوكه كندوسي پروردكارلرندن اولان ايشلرين محو ايتدي واصلح
بالهم ودين ودنياده انلرك حالن كوزل قيلدي ذلك اول اضلال اعمال
واصلاح احوال بان الذين كفروا اتبعوا الباطل اول سببله دركيم على التحقيق
كفر ايدنلر اصلي اولميان شيئه اويديلر وان الذين آمنوا اتبعوا الحق من ربهم
دخي على التحقيق ايمانه كلانلر پروردكارلرندن صادر اولان دوغريلغه
تابع اولديلر كذلك اول بيان ايتدوكي كبي يضرب الله للناس امثالهم حق جل وعلا
خلق ايچون كندولرين احوالن بيان ايدر فاذا لقيتم الذين كفروا پس قچن كيم كافر
اولانلره راست كلورسيز فضرب الرقاب بوينلرين اورمق اوردك حتى اذا اثخنتموهم
اول محله دككه كندولرين چوق قتل ايتدككوزده فشدوا الوثاق باغلرين محكم
باغلك يعني انلري اسير ايدوب صاقلك فاما منا بعد واما فداء پس اندنصكره
يا امتنان ايتمك يا فدا ايتمك يعني يا عوضسز كندولرين ازاد ايدرسيز يا
عوضلرين الورسيز حتى تضع الحرب اوزارها اول محله دككه جنك
الاتن بودا قور يعني حرب منقضي اولوب مطيع منقاد دن اوزكه بر كيمسه
قالميه ولو يشاء الله اول ايشي انلره ايشلك ولو يشاء الله لانتصر منهم واكر ايرد ذو الجلال
ايستسيدي انلردن انتقام الوردي كه بيوردن كندولرين هلاك ايدردي
ولكن ليبلو بعضكم ببعض ولكن جهاد ايله سيزه فرمان ايتدي تاكه بر مقدار

بر مقدار كوزله مبتلا قيله يعني اهل ايماني كفار له مبتلا قيلدي تاكه اجر جزيله
نايل اوله لر وكفاري اهل ايمانله مبتلا قيلدي تاكه بعضلري كفردن فراغت
ايدوب دولت ايمانه نايل اوله لر والذين قتلوا في سبيل الله وشول
كيمسه لركه تكريڭك يولنده شهيد قيلنديلر فلن يضل اعمالهم خدا
عز وجل هركز انلرك ايشلك ضايع قيلمز سيهديهم بلا شبهه انلره دوغري يولي
كوستره جك ويصلح بالهم وحاللرين دوزه دوره جك ويدخلهم الجنة وانلري
بهشت جاودانه داخل قيلاجق عرفها لهم اول حالده كه كندولرني تعريف
ايتدي يعني انلر ايچون اني بوكونه بيان ايتديكيم هر بريلري كندو منزللرين بيلوب
اكا دوغري كيده كويا كه خلق اولندوغي كوندن انده سكون ايتمش ايدي
يا ايها الذين آمنوا اي ايمانه كلانلر ان تنصروا الله اكر خداي عز وجلك دينه
ورسولنه ياردم ايدرسيز ينصركم ويثبت اقدامكم دوشمنلركوزه اوزره سيزه
ياردم ايدوب حقوق اسلامله قيام ايتمده وكفارله جهاد ايتمده اياقلركزي بركشديره
والذين كفروا فتعسا لهم وبي دين اولانلر كندولره هلاك وخوارلق وغم
وغصه اولسون واضل اعمالهم وخدا عز وجل انلرك ايشلرين نابديد
قيلدي ذلك بانهم كرهوا ما انزل الله اول خوارلك وبطلان عمل انلره
اول سببله اولديكه على التحقيق انلر خدانك ايندردكي حكمي سيو ميوب قبول
ايتمديلر فاحبط اعمالهم پس حق جل وعلا انلرك ايو ايشلرين باطل وضايع قيلدي
افلم يسيروا في الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم ايا كفار قريش
ايولره اوتوروب يريوزنده سياحت ايتمديلرمي كه بقه لر كندولردن اسبق اولانلرك
صوڭي نيجه اولدي دمر الله عليهم حق جل وعلا انلر اوزره هلاكي مسلط قيلدي
وللكافرين امثالها وكافر اولانلره اول عقوبتك ماننديري وار ذلك اول عقوبت
اسم سالفه يه وبونلره بان الله مولى الذين آمنوا اول سببله دركه بلا شبهه
حق جل وعلا ايمانه كلانلرك دوستيدر وان الكافرين لا مولى لهم اول سببله دركيم
على التحقيق كافر اولانلر كندولره بر دوست يوقدر ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا
الصالحات جنات تجري من تحتها الانهار تحقيقا كيم خدا عز وجل داخل قيلور شول كيمسه لري كه ايمانه كلوب كوزل
عمللر ايشلديلر بر باغلره كه كوشكلري التندن ايرمقلر والذين كفروا يتمتعون وخدانك وحدانيته تصديق
دنياي دنيه نك متاعيله منتفع اولورلر ويأكلون كما تأكل الانعام ودواب لر
ييمسي كبي ييرلر يعني همتلرين اچق ييمكه واچمكه صرف ايتمشلر كه ساير حيوانلرك
مهمي ودر وسيلمزلر كيم ييمكدن مراد طاعت ايچون بدنه بر قوت ويرمكدر

بلکه کمان ایتدیلرکه دنیایه کلمکدن مقصد یمک و ایچمکدر

بیت خوردن برای زیستن و ذکر کردنست ؛ تو معتقد که زیستن از بهر خوردنست

والنار مثوی لهم و دوزخ کندولره منزل و قرارکاهدر وکأین من قریة و نیجه
کوی خلقی هی اشد قوة من قریتك اول کویلرك اربابی سنك کویك خلقندن قتی قوتلودر
التی اخرجتك شول کوی خلقی که اندن سنك چیقمغکه باعث اولدیلر اهلکناهم
انواع عذاب ایله اول قوتلو اولانلری اهلاك ایتدك فلا ناصر لهم پس انلره بر یاردمجی
یوقدی که عذابی کندولردن دفع ایلیه أفمن کان علی بینة من ربه پس ایا شول
کیمسه که پروردکاری طرفندن بر اشکارا دلیل اوزره اولدی کمن زین له سوء
عمله شول کیمسه کبیدرکه شرك و معصیت اولان عملی کندویه بزنمش قلندی
واتبعوا اهواءهم و اول قسم که ایمان عملاری کندولره تزیین اولندی و لخصوصلرم کندو
آرزولرنه تابع اولدیلرنه انکه حقده بر شبهه لری اولدوغندن اوتری شرك
و معصیتی ترجیح ایتدیلر مثل الجنة اوزرکه اوقودوغمز نسنه ده بهشتك عجیب
عجیب صفتی وار التی وعد المتقون شول بهشت که ارباب تقوی انکله موعود اولدیلر
فیها انهار من ماء غیر آسن انك ایچنده رایحه سی متغیر اولمش صودن ایرمقلر وار
وانهار من لبن لم یتغیر طعمه و انك ایچنده دادی دکشمه مش سوتدن ایرمقلر وار
وانهار من خمر لذة للشاربین و انده ایچنلر ایچون لذتلو شرابدن جویلر وار
وانهار من عسل مصفی و انده سوزلمش بالدن ایرمقلر وار ولهم فیها من کل الثمرات
دخی انلرم انك ایچنده دورلو میوه لردن وار ومغفرة من ربهم و انلره پروردکاردن
بر اولو مغفرت وار کمن هو خالد فی النار ایا اوکونه نعمتلرده منعم اولان
کیمسه شول کیمسه کبیدرکه کندوسی جهنمده علی الدوام اقامت ایتمشدر وسقوا
ماء حمیما و اول نارین اشربه پیونه برقزمش صو ایچمش قلندیلر فقطع امعاءهم
پس شدة حرارتندن بغرسقلرین پاره لتدردی ومنهم من یستمع الیك دخی
کفاردن بر کروه وارکه سوزکه قولاق دوترلر حتی اذا خرجوا من عندك پس
سنك یانکدن چیقدوکلرنده انلردن مراد اهل نفاقدرکه حضرتك مجلسنده اوتوروب
کلام دُرَربارنی اشدوب یاندن چیقنجه قالوا للذین اوتوا العلم دانشی ویرلن کیمسنه
یعنی صحابه کزینك علماسنه دیرلر ماذا قال آنفا پیغمبر صلی الله علیه وسلم نه سویلدی
یعنی بز انی فهم ایتمدك بو کلامی استهزا طریقیله دیرلردی اولئك الذین طبع الله
علی قلوبهم اول کروه شول کیمسه لردرکه حق جل و علا کوکللری اوزره مهر وردی
واتبعوا اهواءهم و کندو آرزولرنه اویدیلر و اول سببدن سنك الاناملك سوزینه

تهاون ایدرلردی والذین اهتدوا و شول کیمسه لرکه حضرتك سوزك ایشتمکله
دوغری یولی بولدیلر زادهم هدی حضرتك سوزی انلره هدایت ارتردی
وآتاهم تقواهم و ایتدوکلری تقوانك جزاسنی کندولرنه ویردی فهل ینظرون
الا الساعة پس کفار و اهل نفاقك قیامتك کلمسندن اوزکه برنسنه انتظار
ایتمزلر ان تأتیهم بغتة که کندولره ناکهان کله فقد جاء اشراطها زیرا ایلاشمه
انك علاماتی کلدی و انلردن مراد حضرتك بعثتی و انشقاق قمردر فأنی لهم اذا جاءتهم
ذکراهم پس پند و نصیحت الملری کندولره نیجه حاصل اولور اول وقتکه انلره قیامت
کلور زیرا اول کلدوکده پند و نصیحت قبول ایتملری کندولره فایده ویرمز فاعلم
انه لا اله الا الله واستغفر لذنبك پس بیل کیم شان بودرکه خدادن اوزکه
عبادته مستحق بر معبود یوقدر و کناهکچون مغفرت طلب ایت یعنی نجنکیم اهل
ایمانك سعادتی و کفره و منافقلرك شقاوتنی سکا معلوم اولدی سنده اولان
توحید کامل اوزره ثابت اول و کندو نفسکی تکمیل ایت استغفار ایتمکله و
للمؤمنین والمؤمنات و مؤمن کشیلره و مؤمن قادینلره مغفرتی طلب ایت والله
یعلم متقلبکم و ایزد ذو الجلال دنیاده کیدوب کلمککزی بیلور ومثواکم و اخرتده
ارامکاهکزی بیلور یعنی دار دنیاده تقلب اوله جق بر نیجه مرحله کوز و اخرتده موضع اقامتکز
علمنه نمایاندر پس خدادن خوف ایدوب استغفار ایدك و اخرتکزه یوشتی مهیا ایدك
ویقول الذین آمنوا لولا نزلت سورة دخی اهل ایمان دیرلر نیچون بر سوره ایندرلمدی
جهاد خصوصنده فاذا انزلت سورة محکمة پس حچنکیم تشابهدن عاری بر مبین
سوره ایندرلمش قیلنور وذکر فیها القتال و ایچنده قتال ایله فرمان اولنمسی کلور
رأیت الذین فی قلوبهم مرض کوردوکسن شول کیمسه لری که کوکللرنده نفاق خسته لکی
وار ینظرون الیك نظر المغشی علیه من الموت سکا بقرلر شول شخصك بقمسی
کبی که مرکك غم و قساوتندن اوزرینه بیهوشلك ایمش اوله فأولی لهم پس انلره وای
اولسون طاعة وقول معروف انلرك ایشی فرمان برلك و کوزل سوزدر فاذا عزم
الامر پس حچنکیم ایش لازم اولور یعنی اول وقتکه جهادك اولمسی محقق اولور اکا
وارمقدن تخلف ایدوب قاویلری یاننده اوتورورلر فلو صدقوا الله پس جهاد خصوصنده صدق
اظهار ایتدوکلری حرصده خدایه صدق کتورسیدیلر لکان خیرا لهم البته
صدق ایتمك کندولره بیکرك اولوردی فهل عسیتم پس سیزدن متوقع اولورمی
ان تولیتم اکر خلقك امور اوزره متولی اولورسیز ان تفسدوا فی الارض
تحاسد و منافسه سببیله یریوزنده فساد ایده سیز وتقطعوا ارحامکم و تکبر

وتجبر سببیله افادیکوزدن یوز چیوروب محبت واحسانی انلردن کسرسینز اولئك
اول کروه که مفسد ومعرض دلر الذين لعنهم الله فأصمهم شول کیمسه لردر که حق
جل وعلا کندولرینی رحمتندن دور قیلوب قولاقلرین صاغر قیلدی که حق
سوزنی ایشتمز قالدیلر وأعمى أبصارهم وکوزلرین کور قیلدی که دوغری یولی
بولمغه لیاقتسز اولدیلر أفلا يتدبرون القرآن پس نیچون قرآنده تفکر ایدوب
اجتناب اولان مواعظ ایله پند پذیر اولمدیلر تا که معاصیدن اجتناب
ایدهلردی أم على قلوب أقفالها یاخود کوکللر اوزره قفللرمی وار تبیانده کتوردیکی
حضرت پیغمبرك بعثتی اولمدن اول یهودانك نعتنی چوق دیرلردی قچن کیم حضرت صلی
الله علیه وسلم مبعوث اولوب مدینه یه هجرت ایتدی دیدکلری سوزلردن رجوع
ایدوب کفر اوزره مصر اولدیلر حق جل وعلا انلرك احوالندن خبر ایدوب بیوردی
إن الذين ارتدوا على أدبارهم تحقیقا شول کیمسه لر که کیسه لری اوزره دوندیلر
من بعد ما تبين لهم الهدى دلایل واضحه ایله ومعجزات باهره ایله کندولره هدایت
نمایان اولدوقدنصکره الشيطان سول لهم ابلیس شقی کندولره ارتدادی
تزیین ایدوب آسان ایتدی وأملى لهم وحق جل وعلا انلره مهلت ویروب عقوبتلرین
تعجیل ایتمدی ذلك اول مهلت ویرلمك بأنهم قالوا للذين كرهوا ما نزل الله
اول سببله در کیم علی التحقیق انلر دیدیلر شول کیمسه لره که خدا عز وجل ایندوردکی
نسنه یی سومدیلر یعنی یهود منافقلره دیدیلر سنطيعكم في بعض الأمر البته بعض
ایشکوزده سیزه اطاعت ایدرز یعنی اکر پیغمبرله جنك ایدرسیز بیز سیزه مدد ایدرز
والله يعلم إسرارهم وحق جل وعلا انلرك کیزلیتکلرین بیلور فكيف إذا توفتهم
الملائكة پس حاللری نیجه اولور اول وقت که فرشته لر جانلرین قبض ایدرلر
يضربون وجوههم وأدبارهم یوزلرین واکسه لرین اوردوقلری حالده
ذلك جانلری اول کیفیتله قبض اولنمسی بأنهم اتبعوا ما أسخط الله اول سببله در
بلا شبهه انلر اویدیلر شول شیئه که خدانك خشمنی ایجاب ایتدی وكرهوا
رضوانه وخدانك پسندیده سنی سومدیلر فأحبط أعمالهم پس ایتدکلری
کوزل ایشلرین حق تعالی باطل قیلدی أم حسب الذين في قلوبهم مرض یاخود کوکللرنده
نفاق خسته لکی کیمسه لر کمان ایتدیلرمی کیم أن لن يخرج الله أضغانهم علی التحقیق
ایزد ذو الجلال قلبلرنده اولان کینه لری پیغمبر واهل ایمانه اظهار ایتمز ولو نشاء
لأريناكهم واکر استیسیدك اشخاصلرینه دلالت ایدن علامتلر ایله انلری سکا
بیلدردك فلعرفتهم بسيماهم که انلری تشخیص ایدن علامتلر ایله کندولرین

بیلوردك ولتعرفنهم في لحن القول والبته انلری سوزی جهت صوابدن تعریض
وتعمیه بر مثل ایتدکلرنده بیلورسن والله يعلم أعمالكم وایزد ذو الجلال ایشلرکزی
بیلور پس قصدکزه کوره مکافاتکزی ایدر ولنبلونكم والبته سیزی جهاد له وسایر
تکالیفله مبتلا قیلورز حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين تا که تمییز ایدهلم
سیزدن جهاد ایدنلری وطاعاتك مشقتی اوزره صبر ایدنلری ونبلو أخباركم واعمالکزدن
خبر ایدن اشیایی اظهار ایدهرز تا که انك حسن وقبحی ظاهر اوله إن الذين كفروا
وصدوا عن سبيل الله تحقیقا شول کیمسه لر یعنی بنی النضیر وقریظه قبیله لری کفر
ایدوب خلقی تنکرینك یولنه سلوك ایتمکدن منع ایتدیلر وشاقوا الرسول وپیغمبره عداوت
ایتدیلر من بعد ما تبين لهم الهدى کندولره حق نمایان اولدوقدنصکره یعنی توراتی
اوقویوب بیلدکلرندنصکره که محمد المصطفینك نبوتی حقدر لن يضروا الله شيئا
عداوتلریله خدانك رسولنه ضرر ویرمکه قادر اولمازلر وسيحبط أعمالهم والبته
اول سببله ایتدکلری کوزل ایشلرك ثوابنی باطل قیلور يا أيها الذين آمنوا أطيعوا الله
وأطيعوا الرسول ای ایمانه کلانلر خدایه اطاعت ایدك وپیغمبرك سوزینه منقاد اولك
ولا تبطلوا أعمالكم وایتدککوز کوزل ایشلری باطل قیلمك یعنی اعمالکوزی نفاق وعجب
وریا کبی اشیا ایله باطل قیلمك إن الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله تحقیقا شول
کیمسه لر که کفر ایدوب وبغضلرندن یولندن خلقی منع ایتدیلر ثم ماتوا وهم كفار اندنصکره
اولدیلر وحال بو که کندولری دیندن دونمشلر فلن يغفر الله لهم حق جل وعلا انلره هرکز
مغفرت ایتمز فلا تهنوا وتدعوا إلى السلم پس ضعیف اولمك ای اهل ایمان وذلت جهتندن
کفاره صلحه دعوت ایتمك وأنتم الأعلون وسیز یوجه لك اولانلرسیز یعنی غلبه
ایدنلرسیز والله معكم وایزد ذو الجلال نصرت ومعونتله بیله کوزجه در ولن
يتركم أعمالكم وایتدککوز اعمال صالحه یی سیزه ضایع قیلماز إنما الحياة الدنيا لعب
ولهو بوندن غیری بر نسنه یوقدر که یقین اولان صاغلق اوینمك وفائده سیز ایشدر
وإن تؤمنوا وتتقوا يؤتكم أجوركم واکر ایمانه کلوب پرهیز ایله سیز ایمانکزه وتقوی کوزك
ثوابنی سیزه ویرور ولا يسألكم أموالكم وتمام اموالکزی سیزدن ایستمز انجق بر جزء قلیل
اوزره اقتضا ایدر ربع عشر وعشر کبی إن يسألكموها فيحفكم اکر تمام اموالکزی سیزدن
ایستیوب سیزی مشقته دوشورسه تبخلوا بخل ایدوب ویرمزسیز ويخرج أضغانكم
وبخل کینه وکدورتکزی چیقرر ایدی ها أنتم هؤلاء اکاه اولك سیز ای مخاطبلر اولانلر
اول کیمسه لرسیز که تدعون لتنفقوا في سبيل الله دعوت اولنورسیز تا که خدانك
یولنده مالکوزدن بر شیئی انفاق ایدهسیز فمنكم من يبخل پس سیزدن بر کروه وار که

بخل ایدوب انفاق ایتمز ومن یبخل فانما یبخل على نفسه وهر کیم امساک ایدر ایتمز
لاکنی وجاننی ون والله الغنی وایزدذو الجلال صدقات ونفقاتکوزدن بی نیازدر
وانتم الفقراء وبو قلولار ایلار سیزلر سیز بس اولنی که سیزم ایشلمسین امرایدر اول
سیزک احتیاجکوز ایچوندر اندن صکره انی ایشلرسه کوز نفعی سیزه اولور واکر اندن
یوز چیوروب سیز ضرری ده او زرکزه مترتب اولور وان تتولوا واکر ایمان کتورمکدن
اعراض ایدرسیز یستبدل قوما غیرکم سیزدن اوزکه برکروه یرکزه بدل اولور
ثم لا یکونوا امثالکم صکره مانند لکوز اولمازلر بلکه سیزدن زیاده انقیاد وتقوی
صاحبی اولورلر وانلردن مراد انصاردر یا ملائکه یا بنی حنیفه یا اولنلر که طائفه
فرسدر زیرا انلر کیم ولدو قلرینی حضرتدن سؤال اولندیغی اول وقت حضرت سلمان الفارسی
حضرتنک یانینه سندره اوتوریردی حضرت صلى الله عليه وسلم مبارک الینی سلمان
فارسینک دیزینه اوروب دیدی هذا وقومه یعنی انلر بو وبونک قبیله سیدر :.

سورة الفتح مدنیة وآیها تسع وعشرون آیه

بسم الله الرحمن الرحیم

انا فتحنا لک فتحا مبینا تحقیقا که بز یا محمد برآشکارا فتح سکا فتح ایتدک بوکلام خدای
ذو الجلالدن سید الکونینه مکه مکرمه نک فتحیله وعده ددر ازبس که وقوعی
متحققدر ماضی صیغه سیله اندن تعبیر اولندی لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک
وما تأخر فتح ایچون علتدر یعنی اول فتحی خدا عز وجل سکا قیلدی تا که جهاد سببیله
ترک اولی اولان کناهکدن کیچمش اولانی وکلجکنی سنک ایچون مغفرت ایده ویتم نعمته
علیک وتا که دینک اشتهاریله وپادشاهلکی نبوته ضم ایتمکله نعمتنی اوزرکه
تمام ایده ویهدیک صراطا مستقیما وتاکه بر معتدل یول سکا کوستره وینصرک الله
نصرا عزیزا وتا که خدای متعال سکا یاردم ایده یاردم که انجنده غلبه وقوت اوله
هو الذی انزل السکینة کندو در شول پروردکار که آرام وثباتی مستقر قیلدی فی
قلوب المؤمنین اهل ایمانک کوکللرینده لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم تا که ایمانلری ایله
بر ایمان ارتمش اوله لر یعنی اصول شرایعه اولان ایمانلرینه انلرک فروعنه ایمان کتورمکله
ارتوب قیله لر ولله جنود السموات والارض وخدایه مخصوصدر کوکلر ویرک لشکرلری
وکان الله علیما حکیما وایزد ذو الجلال مصالح وامورده دانا ایدی تقدیر وتدبیرنده
کما ینبغی حکم ایدیجی دی پس جهادک فرض اولدوغن حکم ایتدی لیدخل المؤمنین و
المؤمنات جنات تجری من تحتها الانهار تا که اهل ایمان اولان کشیلری
ومؤمن اولان خاتونلری داخل قیله بر باغلره که کوشکلری التندن ایرمقلر اقه

خالدین فیها انجنده اقامتی على الدوام نجمین ایتمشلرو ویکفر عنهم سیئاتهم
وتا که یمان ایشلرین کندولردن پوشیده قیلوب اظهار ایتمیه وکان
ذلک عند الله فوزا عظیما واول کناهک تکفیری ولمینی خدا اتک قتنده
بر اولو فوز تولمق ایدی ویعذب المنافقین والمنافقات والمشرکین والمشرکات
وتا که بو ایکی کروهک ارککلرین ودیشلرین معذب قیله الظانین بالله ظن
السوء شول ایکی قسمک ارکک ودیشلری که خدایه بد کمانی کمان
ایتدیلر که ظن ایتدیلر کیم اهل ایمان منصور اولمیوب مغلوب اولورلر
علیهم دائرة السوء یمان دونش اوزرلرینه اولسون وغضب الله علیهم
وتنکری تعالى اوزرلرینه غضب ایتدی ولعنهم وانلری رحمتندن دور
قیلدی واعد لهم جهنم وانلره دوزخی آماده قیلدی وساءت مصیرا
ویمان دونجک یردر دوزخ ولله جنود السموات والارض دخی کوکلر
ویرک لشکرلرینک حکمی خدایه مخصوصدر وکان الله عزیزا حکیما وایزد
ذو الجلال بو ایکی صفت کمال ایله همیشه متصف ایدی انا ارسلناک شاهدا
تحقیقا بز سنی امتک اوزره طانق کوندردک ومبشرا ونذیرا وانلره
طاعت اوزره مژده ویریجی ومعصیت لر اوزره قورقودیجی سنی کوندردک
لتؤمنوا بالله ورسوله تا که سیز ای امت محمد خدایه ورسولنه
تصدیق کتوره سیز وتعزروه وتنکرینک دیننه تقویت ویره سیز
وتوقروه وانک فرماننی اولو دوته سیز وتسبحوه بکرة واصیلا وشوائب
نقصدن صباح واخشام ذات پاکنی تنزیه ایده سیز ان الذین یبایعونک
انما یبایعون الله تحقیقا شول کیمسه لر که سنکله عهد ویمان بغلدیلر
خدادن اوزکه بر کیمسه ایله انی بغلمادیلر زیرا سنکله مبایعه سندن
مقصد خدانک رضاسنی تحصیل ایتمکدر ید الله فوق ایدیهم خدانک ید قدرتی
انلرک اللری اوستنده در فمن نکث پس هر کیم که عهد وپیمانی بوزدی
فانما ینکث على نفسه کندو نفسندن اوزکه بر کیمسه اوزره عهد ویمانی
بوزمز انکچون که انک وبالی نفسی اوزره دونر ومن اوفى بما عاهد علیه
الله وهر کیم بیرنه کتوردی شول نسنه یی که تنکری تعالى ایله انک اوزره
معاهده ایتدی فسیؤتیه اجرا عظیما بی شبهه کیم حق جل وعلا اکا بر اولو
اجرت ویره جکدر بو آیت بیعة الرضوان شاننده نازل اولدی کتوردیلر
کیم سروکائنات هجرتک التنجی سنه سنده مکه یه کیدر کن اهل ایمانلر

نصف الحزب

دادوبا نه عمره ایتمکه قصد ایدیدی حدیبیه نام مکانه واصل اولدوقلرنده
اهل شرك حمیه جاهلیه مقتضاسیله خبر صالدیلرکیم مکه یه کلمککزه
رضامز یوقدر پس حضرت صلی الله علیه وسلم اندن احرام عمره دن تحلل ایدوب
ما لزمنی ادا ایتدیدی بونك تفصیلی کتب سیرده مسطوردر بو سفرده حضرت
صلی الله علیه وسلم بادیه نشینلردن بو قبیله یه خبر صالدی کیم بو سفرده بزومله
مرافقت ایدك انلر توهم ایدوب که مبادا قریش حضرت عمره ایتمکدن منع ایدرلر
پس انلرله جنك ایتمك اقتضا ایدر بو فکری ایدوب تخلف ایتدیلر حق تعالی
جبینه انلرك باطل کتوره جك عذرلرندن خبر ایدوب بیورور سیقول لك
المخلفون من الاعراب یعنی زماننده بادیه نشینلردن تخلف ایدن قبایل
سکا دیولر شغلتنا اموالنا واهلونا اموالمز وبزم مخصوص اولان کیمسنه لر
سنکله مرافقت ایتمکدن بزی مشغول ایتدیلر انکچونکه بر کیمسه مز یوق
ایدی که بزم قایم مقامز اوله فاستغفر لنا پس استدوکمز تخلفدن اوتری
بزم ایچون خدادن مغفرت طلب ایت یقولون بالسنتهم ما لیس فی قلوبهم
دیللریله کوکللرنده اولمیان شیء سویلیرلر یعنی کتوردوکلری عذرده یلانجیلردر
زیرا انلری اموال واهل الیقومدی بلکه کندولرین الی فتویان ضعف عقیده
وقورقدوقندن قوفلریدر قل فمن یملك لكم من الله شیئا سویله پس کیمدرکه سیزچون
تنکریدن برنسنه یه مالك اولور ان اراد بكم ضرا اکر سیزه بر ضرر یتشرمك
ایسترسه او اراد بكم نفعا یا سیزه بر اولك ایصال ایتمك ایسترسه بل کان الله بما
تعملون خبیرا بلکه ایندن متعال ایشلدکلکوز ایشلره دانا ایدی بل ظننتم
ان لن ینقلب الرسول والمؤمنون الی اهلیهم ابدا اموال واولادسیزه
کیتمکدن مانع اولمدی بلکه کمان ایتدوکوزه که پیغمبر واهل ایمان اهللری طرفنه
هرکز دونمیوب کفار قتللرین یتردلر وزین ذلك فی قلوبكم واول ایش کوکللرکوزده
اراسته قیلنوب متمکن اولدی وظننتم ظن السوء دیمان کمانی کمان ایتدکوز
وکنتم قوما بورا وتنکری قتنده هلاك اولمش بر کروه ایدکوز ومن لم یؤمن
بالله ورسوله وهر کیم خدایه ورسولنه ایمان کتورمز فانا اعتدنا للكافرین
سعیرا بی شبهه کیم که کفار ایچون بر علولی آتش آماده قیلدق ولله ملك
السموات والارض دخی خدانك در قدرتنده در کوکلر ویرك زمام
حکومتی یغفر لمن یشاء ایستدوکی کیمسه یه مغفرت ایدر ویعذب من یشاء
وایستدوکی کیمسه یی معذب ایدر وکان الله غفورا رحیما وابرد دوالجلال

بوایکی نعتله همیشه منعوت ایدی سیقول المخلفون یعنی وقتده حدیبیه
سفرندن تخلف ایدنلر دیرلر اذا انطلقتم الی مغانم فجن غنیمه لره کیدرسیز مراد
خیبرك غنیمتیدر لتأخذوها تا که انی الەسیز ذرونا نتبعكم بزی قویك سیزه
اویه لم یریدون ان یبدلوا كلام الله ایسترلر که خدانك سوزین دکشترلر یعنی
خدانك ایتدوکی حکم که حدیبیه خلقندن غیری خیبر سفرنه برکیمسه کیتمسون انی دکشترمك
ایسترلر قل لن تتبعونا سویله هرکز بزه اویمزسیز كذلكم قال الله من قبل اویله جه حق جل
وعلا بیوردی بیز مدینه یه کلمدن اول فسیقولون بل تحسدوننا پس بلاشبهه
دیرلر خدا بو فرمانی ایتمدی بلکه سیز بزه حسد ایدرسیز تا که غنیمتده سیزه اورتاق
اولمیه لم اما نفس الامرکفارکان ایتدوکی کبی دکلدر بل كانوا لا یفقهون الا قلیلا بلکه
انلر امور دینی فهم ایتمزلر الا اندک فهم که بو کونه باطل تصورلری لسانله کتوروب
قل للمخلفین من الاعراب بادیه نشینلردن حدیبیه سفرندن تخلف ایدنلره سویله
ستدعون الی قوم اولی بأس شدید یقینده دعوت اولنورسیز بر قتی جنگ ایه لره
کوهك جنکنه واندن حضرتدن صکره عربدن مرتد اولان قبایلدر تقاتلونهم
او یسلمون اول حالده که انلرله جنك ایدوب قیررسیز یا دین اسلامه داخل
اولورلر فان تطیعوا یؤتكم الله اجرا حسنا پس اکر دعوته اجابت ایتمکله اطاعت
ایدرسیز الله اوزره بر کوزل ثواب ویرور حق جل وعلا سیزه وان تتولوا كما تولیتم من قبل واکر
یوز چیوررسیز نته که بوندن اسبق حدیبیه سفرندن یوز چیوردکوز یعذبكم
عذابا الیما سیزی بر دردلو اشکنجه ایله معذب قیلور چون جهاددن
تخلف ایدنلرك حقنده بو دکلو ایات وعید کلدی اهل اسلامدن ارباب عذر
اولانلر فکره دوشدیلر که عجب بز جهاددن تخلف ایدرسکز دن اوتری بو وعیده
مستحق اولورمیوز حق جل وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی لیس علی الاعمی
حرج جهاددن تخلف ایتمك خصوصنده کورلر اوزره کناه واردر ولا علی الاعرج
حرج ونه اقسق اوزره کناه وار ولا علی المریض حرج ونه خسته اوزره کناه وار ومن
یطع الله ورسوله وهرکیم خدانك وپیغمبرك فرمانه اطاعت ایدر یدخله
جنات تجری من تحتها الانهار انی داخل قیلور باغلر که اشجاری التندن
ایرمقلر اقر ومن یتول یعذبه عذابا الیما وهرکیم خدانك فرمانندن
ورسولندن یوز چیوره انی بر دردلو اشکنجه ایدر کتوردیلرکه چون حضرت
صلی الله علیه وسلم حدیبیه ده ایدی خراش بن امیه خزاعی یی مکه
خلقنه بو مضمونله کوندردی کیم حضرتك مکه یه کلمدن مقصدی انجق عمره

ایتمکه واردیغی قتلنی قصد ایتدیلر قبیلهٔ احابیش که حمایت ایدوب قوندردیلر
بعده حضرت صلی الله علیه وسلم عثمان ذو النورینی انلره یولله‌دی با انلر بنزوارمغه
کلدوکنی مکه‌ده الی قودیلر بر بره قتلی خبری شایع اولوب حضرت صلی الله علیه
وسلم کندو سبیله اولان اهل ایمانی که اصح اقوال او عدد بیك بشیوز یکرمی
شخص ایدیلر جمع ایدوب بر کبار اغجی آلتنده اوتوروب انلردن عهد وکفت
ایتدیکیم قریشله جنك ایدوب هرکز چیقوب یوز دوندرمیه‌لر انلر اول عهدی
قبول ایتدیلر حق تعالی بو آیتی حقلرنده منزل ایدوب بیوردی لقد رضی الله
عن المؤمنین تحقیقا کیم حق سبحانه وتعالی اهل ایماندن راضی اولدی
اذ یبایعونك تحت الشجرة معهود اغجك آلتنده سنکله عهد وکفت ایتدوکلرنده
فعلم ما فی قلوبهم پس کوکلرنده اخلاص وصدقدن اولان نسنه‌یی بیلدی فانزل
السکینة علیهم دخی عقب اوزدلرنه آرام وسکونی ایندردی واثابهم فتحا قریبا
وانلره بر یقین فتح صیزا ویردی واو خیبر فتحیدر که مکه‌دن دوندوکلرنده
ومغانم کثیرة یاخذونها دخی چوق غنیمتلر انلره صیزا ویردی که انی آلورلر
واو خیبر غنیمتلریدر وکان الله عزیزا وایزد متعال غالب ایدی که دوستلرینه
غلبه‌یی میسر قیلار حکیما دشمنلرک مغلوبیتنه حکم ایدیجیدی وعدکم الله مغانم
کثیرة خدا عز وجل سیزه ای اهل اسلام چوق غنیمتلر وعده ایتدی تأخذونها که
انلری آلوب انجنده تصرف ایدرسیز واول اهل اسلام اوزره قیامته دك
قالور غنائمدر فعجل لکم هذه پس سیزه بونی یعنی خیبر غنیمتلرینی تیز لندردی
وکف ایدی الناس عنکم وخلقك الرینی یعنی اهل خیبرك وانلرله عهد وکفت
ایدنك قبائلك الرینی سیزدن منع ایتدی تا که صحت وسلامتده اوله سیز
ولتکون آیة للمؤمنین وتا که بو منع ایتمك خلق اهل ایمانه بر نشانه اوله کیم
خدانك قتنده کندولره بر قدر وار که بو کونه شیئه کندولرین اکرام ایتدی
ویهدیکم صراطا مستقیما وتا که کوز وعز یولك سلوکن سیزه کوستره واو خدا
فضلنه اعتماد ایدوب اوزرنه توکل ایتمکدر واخری دخی خدا عز وجل سیزه بر
غنیمتلر وعده ایتدیکیم لم تقدروا علیها انلر اوزره هنوز کوجکز یوقلمیدی
قد احاط الله بها حق جل وعلانك علمی کا احاط ایتدی واول فتح هوازن یا فارس
وکان الله علی کل شیء قدیرا وایزد ذو الجلال هر نسنه اوزره توانا ایدی ولو قاتلکم
الذین کفروا واکر کفار قتلی سز که جنك ایتسیدیلر لولوا الادبار البته
اکسه لوین چوره‌ردی ثم لا یجدون ولیا ولا نصیرا صکره نه بر دوست

وبر یاردمجی بولمیه‌لر سنة الله التی قد خلت من قبل خدانك طریقتی بوندن
اسبق کچمش اولان احوالکه انبیا غلبه ایدرلر کندولره مخالفت ایدنلره
ولن تجد لسنة الله تبدیلا وهرکز خدانك طریقتنه دکشمك بولمزسن
وهو الذی کف ایدیهم عنکم وکندودر شول پروردکار که مکه کفارینك الرینی
سیزدن منع ایتدی وایدیکم عنهم والرکزی انلردن منع ایتدی ببطن مکة
مکه‌نك ایچروسنده من بعد ان اظفرکم علیهم سیزی انلر اوزره
غالب قیلدقدنصکره وبو واقعه اول زمان واقع اولدی که حضرت صلی الله
علیه وسلم مکه‌یی فتح ایتدکده عکرمة ابن ابی جهل بر بیشیوز آدم مقداری جمع ایدوب
لشکر اسلامله جنك ایتمك مراد ایتدی حضرت صلی الله علیه وسلم اندن آکاه
اولیجق خالد بن الولید بر مقدار لشکر له انلر اوزره تعیین ایتدی خالد واردیغنده
جنکسیز قاچشدیلر وکان الله بما تعملون بصیرا وحق جل وعلا ایشلدکلرکوز
نسنه‌یه بینا ایدی پس انك اوزره سیزه مکافات ایدر هم الذین کفروا وصدوکم
عن المسجد الحرام مکه خلقی شول کمسنه‌لردر که کفر ایدوب محرم اولان مسجدك
طوافندن سیزی منع ایتدیلر والهدی معکوفا ان یبلغ محله دخی قربانی کوزدکلری
نی محبوس اولدیغی حالده مکاننه واصل اولمقدن منع ایتدیلر وانك مکانی حرمدر
ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات لم تعلموهم ان تطؤهم فتصیبکم
منهم معرة بغیر علم واکر ایمانه کلمش کشیلر وایمانه کلمش قادینلر که سیز انلری
چیغنیوب انلرك جهتندن سیزه بریدلك دکمسیدی البته سیزی کفارك
قتلندن منع ایتمزدی ولیکن منع ایتدی لیدخل الله فی رحمته من یشاء
تا که حق جل وعلا استدوکی کمسنه‌یی رحمتنده داخل قیله لو تزیلوا اکر بری
برندن ایرلسیدی یعنی اکر اهل ایمان کفاردن ایریلوب مکه‌ده اولمسیدیلر
لعذبنا الذین کفروا منهم عذابا الیما البته انلردن کفر ایدنلری بر دردناك
اشکنجه ایله معذب قیلاردق اذ جعل الذین کفروا فی قلوبهم الحمیة خاطره
کتور اول وقتی که کفر ایدنلر کوکلر تعصب وغیرتی قیلدیلر حمیة الجاهلیة
نادانلرك تعصب وغیرتن فانزل الله سکینته علی رسوله وعلی المؤمنین پس حق
جل وعلا پیغمبری اوزره واهل ایمان اوزره صبر وآرام ووقار وثباتی ایندردی
وبو حال اول زمان واقع اولدیکه چون قریش عام حدیبیه‌ده حضرتی بیت شریفك
مجیندن منع ایتدیلر پس حضرت کندولرله جنك ایتمکه قصد ایتدی کفار بو مقصددن
آکاه اولیجق سهیل بن عمرو وحویطب بن عبد العزی ومکرز بن حفص حضرتك

درگاه معلاسنه گوندردیلر بو مضمونله که حضرت بو مقصددن واز
کیچوب دونسون گلیجک سنه بیت شریفی قبائل عربدن اوچ گون کندویه
بوش ایدهلر تا اول محله گلسونلر زیارت ایتسون حضرت صلی الله علیه وسلم
بو سوزی انلردن قبول ایدوب حضرت علی یه فرمان ایتدیکه بو عهدنامه
یازه پس بیوردی ابتداده یاز بسم الله الرحمن الرحیم انلر بونی قبول ایتمیوب
دیدیلر بونی بیلمزوز بزمچون یاز باسمك اللهم بعده حضرت بیوردی
یاز هذا ما صالح محمد رسول الله انلر دونوب دیدیلر بز رسول الله اولدوغنی
بیلمش اولسیدق سنی بیت شریفك زیارتندن منع ایتمزدك و سنکله جنك
ایتمزدك یاز هذا ما صالح علیه محمد بن عبد الله بوندنصکره حضرت علی یه
فرمان ایتدی که ایستدکلری شیئی کندولره یاز اهل ایمان بونلرك بو گونه
نامعقول سوزلرندن مراد ایتدیلر که کندولرین اوره لر حق جل وعلا اول
محلده اونلره بر سکینه و وقار ایندردی که تحمل و صبر ایتدیلر والزمهم
کلمة التقوی واهل ایمانه بسم الله الرحمن الرحیم کلمه سین ملازم قیلدی وکانوا
احق بها وانلر اوزگلرندن اکا احق ایدیلر واهلها واکا مستاهل ایدیلر وکان الله
بکل شیء علیما و حق جل وعلا هر نسنه‌یه دانا ایدی پس هر اسنك اهلنی بیلوب
اکا مستحق قیلدی رکتودیلر سورهٔ آیات حدیبیه سنه سنده سفره چیقمدن غالبمز
خوابده گوردیکه کندوسی جمیع اصحابی ایله مکه‌یه گیروب حلق و تقصیر ایتدیلر
و بو رؤیای صحابه‌یه گلمه نقل ایتدی انلر انکله فرحناك اولوب گمان ایتدیلر که بو ایش
بو سنه ده واقع اولور فتح صورت حال منوال آخر اوزره اولدی بعض کیمسه لر دیدیلر
که نه حلق و تقصیر ایتدك و نه بیتی زیارت ایتدك حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
لقد صدق الله رسوله الرؤیا تحقیقا که ایزد متعال پیغمبرینه دوپاسنده صادق
قیلدی بالحق بر قصد کردوغولغر سفاریدن زیرا اکا گوستردکی نسنه البته وقتنده
اولمیدر لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله خدا عز وجل دیلرسه البته محترم
اولان مسجده گیرسیز آمنین امین اولدوغکوز حالده محلقین رؤسکم و
مقصرین کیمکوز باش تراش ایتمش کیمکوز صاچندن بر قچ توی کسمش اولدوغکوزده
لا تخافون سیز بر کیمسه دن قورقمزلکن فعلم ما لم تعلموا پس انك تاخیرنده
حکمتدن بیلمدیکوز نسنه‌یی بیلدی فجعل من دون ذلك پس مسجد الحرامه گیردیکوزدن
اول قیلدی فتحا قریبا بر یقین فتح واول خیبر فتحیدر ذاکر بو فتحك سببیله اهل
ایمانك قلوبلری غصه‌دن خالی اوله فتح موعود میسر اولنجه دك هو الذی ارسل

رسوله بالهدی ودین الحق کندو رسولی که پیغمبرنی هدایتیله
و دین اسلام ایله مرسل قیلدی لیظهره علی الدین کله تاکه دین اسلامی دوکلی
دینك جنسی اوزره مستعلی قیله یعنی دین مقوله‌سی حق ایسه انك احکامنی دین
اسلام ایله منسوخ قیلدی واگر باطل دینانی بالکلیه زائل قیلدی وکفی بالله شهیدا
و خدا عز وجل کافیدر شهادت ایتمکه جهتندن محمد رسول الله محمد المصطفی
خدانك رسولی کوندرلمشیدر والذین معه و کندو سیله اولان اهل ایمان
اشداء علی الکفار بی دینلر اوزره قتیدر رحماء بینهم ارالرنده مهربانلك
ایتمکله شفقت ایله لردر تریهم رکعا سجدا انلری رکوع ایتمش سجود ایتمشلر گوروسن
یبتغون فضلا من الله ورضوانا ایزد ذو الجلالدن ثواب و خشنودلکی ایسترلر
سیماهم فی وجوههم انلرك نشانلری یوزلرنده‌در من اثر السجود سجده
کتورمه‌لرینك اثرندن ذلك مثلهم بو انلرك وصفی مثلهم فی التوریة حضرت
موسی اوزره اندن کتابده عجیبا اولان وصفلریدر ومثلهم فی الانجیل و حضرت عیسی
اوزره انن کتابده غریب اولان نعتلریدر کزرع انلر بر اکینه بکزرلر که
اخرج شطأه گوچك دالترین چیقردی فآزره اندن صکره دالترین بکستردی
فاستغلظ پس یوغونلدی فاستوی علی سوقه دوغری دیبلری اوزره دوردی
یعجب الزراع اکن شدت و قوتی اکینجیلره خوش کلور بو بر مثلدر که حق جل وعلا
انکله صحابه‌نك احوالنی تشبیه ایتدیکه ابتدای اسلامده آز و زبون ایدیلر
بعده گیتدکجه قوت و کثرتلری آرتدی دیو لدی که احوالری خلقه خوش کلوردی
وانلری بو تشبیهی ایتدی لیغیظ بهم الکفار تاکه کفاری انلر ایله اجغلنده‌رم وعد
الله الذین امنوا وعملوا الصالحات حق سبحانه وتعالی وعد ایتدی شول کیمسه‌لره
که ایمانه گلوب گوزل عمللر ایشلدیلر منهم لفظ من بیانیه‌در یعنی انلره
مغفرة واجرا عظیما گناهلرینه بر گوزل مغفرت و ایدوکلری اعمال مقابلنده بر اولو ثواب

سورة الحجرات مدنیة وآیها ثمان عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

یا ایها الذین امنوا ای ایمانه گلانلر لا تقدموا کندو سوزکزی ایلرو قیلمکز
بین یدی الله ورسوله خدانك و پیغمبرینك سوزندن اول یعنی پیغمبر سویلیمدن سیز سویلیمکز
واتقوا الله و تکریدن خوف ایدیك انك اوزره تقدم ایتمکوزده ان الله سمیع علیم بی
شبهه کیم خدا عز وجل اقوالکزی ایشیدر و نیتلرکزه داناتدر یا ایها الذین امنوا
لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی ای ایمانه گلانلر اوازلرکزی پیغمبرك آوازی اوستنه

قالدرمق یعنی آنکله سویلشدککوزده صوتکزی انک صوتی اوزره یوکسلتمک
ولا تجهروا له بالقول یا کا سوزی آشکار قیلمک یعنی آنی بلند آواز له چاغرمک کجهر
بعضکم لبعض برکوز برکوزه ندا ایلدککز ایتمسی کبی بلکه سیزه لایق اولان
بودرکه اول ذات پاکه پیغمبردککوز محلده لوازم ادبی کوزه دوب تعظیمنده
قصور ایتمیه سیز ان تحبط اعمالکم تاکه ایشلدککز کوزل ایشلر باطل اولمیه
وانتم لا تشعرون وحال بوکه سیز بیلمزسیز کیم اوکوندر ایش اعمالی محبط قیلدلر
کتوردیلر کم ثابت بن قیسک قولاغنده اغرلق وار ایدی اندن اوزی قتی بلند ایدی
پس بو آیت نازل اولدی حضرتک مجلسنده تخلف ایدوب خانه سنده ناله
وکریان اوتوردی حضرت آنی تفقد ایدوب احضار ایتدی کمدوسندن
سبب تخلفی صوردی قیس ایتدیکیم یا رسول الله بن بر بلند آوازلو کیمسه یم
قورقرم کیم عملم محبط اوله دیدی حضرت صلی الله علیه وسلم ایکا دیدی سن
اوله دکلسن علی التحقیق سن خیرله معمر اولورسن وخیرله وفات ایدرسن یعنی شهید اولورسن وبی شبهه
اهل جنتسن ان الذین یغضون اصواتهم عند رسول الله تحقیقا شول کیمسه لرکم خدانک رسولی حضورنده آوازلر
الچق قیلادلر اولئک الذین امتحن الله قلوبهم للتقوی انلر شول کروهدر
که حق جل وعلا کوکلرن انواع محن وتکالیف شاقه ایله تجربه قیلادی لهم مغفرة
کناهلرینه مغفرت وار واجر عظیم وکندولره برا اولو ثواب وار کتوردیلر کیم
حضرت صلی الله علیه وسلم بنی العنبر قبیله سنک برکروهنه بر مقدار لشکر کوندردی
اندن بر فوج اسیر کتوردیلر بنی تمیمدن اقرع بن حابس وعطا بن حاجب بر فوج کیمسه ایله
اسیرلری دوندرمه مدینه یه ایوله محلی کلدیلر اول وقتده حضرت صلی الله علیه وسلم
استراحت ایتمک ایچون ازواج طاهراتک بر حجره سنه کیرمشدی انلر کلوب هر بر
حجره نک یاننده بر صدا ایتدیلر که یا محمد چیق بزم اسیرلرک احوالنی کور آخر
حضرت صلی الله علیه وسلم چیقوب انلرک بر بیننده حکم قیلدی حکم اولان شخص حکم ایتدیکه
اسیرلرک نصفنه فدا ویریلوب نصفلری آزاد اوله حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب
بیوردی ان الذین ینادونک من وراء الحجرات تحقیقا شول کیمسه لرکه حجره لرک
اردندن یعنی انلرک طشره سندن سنی چاغیرورلر اکثرهم لا یعقلون انلرک چوغی
بی عقل دیرلر زیرا عقل حسن ادبی اقتضا ایدر خصوصا اول مرتبه ده اولان کیمسه ایله
ولو انهم صبروا واکر انلر صبر ایتسه یدیلر حتی تخرج الیهم البته صبر ایتمه لری
کندولره استعجالدن یکرک اولوردی که جمله اسیرلری مفت آزاد اولوردی والله
غفور وایزد متعال چوق مغفرت ایدیجیدر ادبسزلکدن توبه ایدنه

تا کوسن کندیلره چیقه سن
لکان خیرا لهم صح

رحیم

رحیم ارباب ادب انواع نعمله اسرکنجیدر زیرا ادب جاذب رحمتدر ورحمت
جالب نعمتدر بیت سرمایه ادب بکف آورد که این متاع • نزاکه هست سود ابد این مرد بسته
منقولدر کیم حضرت صلی الله علیه وسلم ولید بن عقبه یی بنی المصطلق قبیله سنه
زکوتی جمع ایتمک ایچون کوندردی وانکله انلرک آراسنده بیر عداوت وار ایدی
پس قدومندن آکاه اولسه عداوة قدیمه یی محو ایتمک ایچون استقبالنه
چیقدیلر ولید بن عقبه انلری کوردیکی کمان ایتدی کیم کندو ایله جنک ایتمک
ایچون چیقدیلر یاندن دونوب حضرته کلوب دیدی کیم طائفه مزبوره
مرتد اولدیلر حضرت بردون خالد بن الولیدی بر مقدار لشکرله اوزرلرینه تعیین ایدوب
امر ایلدی اول حقیقة الحال اوزره بر خوشجه واقف اول اندن صکره مقتضی سنه ایله انجق
ایشلهسن حضرت خالد رضی الله عنه انلرک قریب مکانه واصل اولیجق احوالدرین
استکشاف ایتدی کوردی کیم اسلامک شعائرین اراری زنده آشکار ایدن او زکوه اصلاحی
نسنه یوقدر پس واروب کندولره قونیجه مال زکوتی کندویه بالتمام تسلیم ایتدیلر
حضرت خالد دخی دونوب حضرتنه صورتی حالی عرض ایتدی بعدهم حق جل وعلا بو آیتی منزل
ایدوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسه لر ان جاءکم فاسق
بنبأ اکر سیزه بر فاسق بر خبرله کلور فتبینوا حقیقة الحاله واقف اولمق ایچون
تفحص ایدوب انی بلمکه بر خوش سعی ایدک ان تصیبوا قوما تاکه بر کروهه بر کلکدن سیز
بجهالة ما للرین بلمه مشر ایکن فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین که ایشلدککز
ایشلر اوزره پشیمان اولورسیز واعلموا ان فیکم رسول الله دخی بلک کیم علی
التحقیق خدانک کوندردیکی ارکوزده در لو یطیعکم فی کثیر من الامر
اکر سیزه ایشلرک چوغنده فرمان بر اولسیدی یعنی اکر حوادثک چوغنده
حضرت پیغمبر سوزکزه تابع اولسیدی لعنتم البته زحمتلره دوشردکوز
بو کلام اشعار ایدر که بعض صحابه کرام سویلدی بنی المصطلق قتله مستحق اولدیلر
همان اوزرلرینه لشکر تعیین ایت دیمکو اولرجه کلامده عجله ایتمیانلرک ایشلرینی
مدح ایتمک ایچون وسویلیانلرک ذمنه تعرض ایتمک ایچون سویلیانلرک وصفلرین
استنباطه ایدوب خطابی کندولره موجه قیلوب بیوردی ولکن الله حبب الیکم
الایمان ولیکن حق جل وعلا سیزه ای بنی المصطلق حقنده بد سوز سویلیانلر
ایمانی سیودردی وزینه فی قلوبکم وکوکلرکوزده انی آراسته قیلدی
وکره الیکم الکفر والفسوق والعصیان وبعضلرک انکاری ودوغری یولدن
چیقمغی وانقیاددن امتناع اولمغی سیزه مکروه قیلدی که اوکینه

سوزلره مجله ایتمیکوز اولئك هم الراشدون اول کروه که بو اوصاف ایله موصوفدرلر کندولردر دوغری یولی بولانلر فضلا من الله ونعمة تنکریدن بر احسان و بر انعام ایتمك والله علیم حکیم وحق جل وعلا اهل ایمانك احوالنه و ادالرینه اولان تفاوته دانادر بیلنلرینه تفضیل ایدوب اونلرینه توفیقله انعام ایدوکنده درست حکم ایدیجیدر کتوردیلر که عبدالله بن رواحه ایله ابن ابی اراسنده حضرتك حضورنده بعض مجادله اولدی اخر الامر مجادله لری اکا چکدی که هر برینك طایفه سندن بر کروه حاضر اولوب بیری بیرینه شتم ایتدیکه و حرما داللر ایله و نعال ایله اورمکه شروع ایتدیلر حق جل وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا اکر اهل ایماندن ایکی کروه بیری بیریله جنك ایتدی فاصلحوا بینهما ایکیسنك اراسنده صلح ایدك نصیحتله و خدانك حکمنه دعوت ایتمکله فان بغت احدیهما علی الاخری پس اکر ایکی طایفه نك بیری اوبیری اوزره تعدی ایدوب صلح ایتمکدن یوز چیوردی فقاتلوا التی تبغی پس تعدی ایدن کروهه مقاتله ایدك حتی تفیء الی امر الله خدانك عزمانه رجوع ایدنجه فان فاءت پس تعدی ایدن طایفه خدانك حکمنه رجوع ایدرسه فاصلحوا بینهما بالعدل ایکی طایفه نك اراسنده عدل ایله صلح ایدك واقسطوا و جمیع امورکوزده معدلی استعمال ایدك ان الله یحب المقسطین که بی شبهه حق سبحانه وتعالی عدل ایدنلری سور انما المؤمنون اخوة بوندن اوزکه برشی یوقدر کیم اهل ایمان بیری بریله برادرلردر فاصلحوا بین اخویکم پس ایکی برادرکوز اراسنده صلح ایدك ایکی برادر مخصوص بالذکر اولندی اول اجلدن کیم اقل جمع که ادالرینده خلاف واقع اولور ایکی کیمسه دردر واتقوا الله دخی تنکریدن خوف ایدك احکامنه مخالفت ایتمك خصوصنده لعلکم ترحمون تاکه سیز تقوی ایتمککوز سببیله مرحمت اولنه سیز منقولدر کیم بنی تمیمدن بر کروه خباب و عمار و سلمان کبی صحابه کزینك فقرلرینه استهزا ایدرلردی حق جل وعلا انلری اول فعلدن نهی ایدوب بیوردی یا ایها الذین امنوا ای ایمانه کلان کیمسه لر لا یسخر قوم من قوم بر کروه بر کروهه خالنده استهزا ایتمسونلر عسی ان یکونوا خیرا منهم شاید استهزا اولنانلر ایدنلردن خلقتده یکرك اوله کتوردیلر کیم ازواج طاهراتدن حضرت صفیه یه دیدیلر ای ایکی یهودی قیزی یهودیه حضرت صفیه سرورکائناته اول کلامی نقل ایدوب شکایت ایتدی حضرت اکا بیوردی که نیچون انلره دیمدك بنم بدرم حضرت هرون و عمم حضرت موسی و زوجم حضرت محمد المصطفادر بعده حق جل وعلا انلری

دخی بوکونه سوزلردن منع ایدوب بیوردی ولا نساء من نساء دخی قاریلر قاریلردن استهزا ایدا ایتمسونلر عسی ان یکن خیرا منهن شاید استهزا اولنانلر استهزا ایدنلردن یکرك اوله لر منقولدر کیم ثابت بن قیس رضی الله عنه صحابه نك برینی بر عیبه منسوب ایدردی اکا دخی نهی کلدیکه ولا تلمزوا انفسکم و کندو نفسکزی یعنی نفسکز عیب ایتمیه سز یا به سنده اولان اهل ایمانی عیبه منسوب قیلمك ولا تنابزوا بالالقاب دخی بیری بیرکوزی یمان لقبله چیغرمك بئس الاسم الفسوق بعد الایمان غایتله یمان آددر اهل ایمان فسقله اکلملری ایمانه کیردوکلرندن صکره ومن لم یتب و هر کیم نهی اولندوغی شیدن توبه ایتمز فاولئك هم الظالمون اول کروه کندولردر ستمکار اولانلر یا ایها الذین امنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ای ایمانه کلانلر کماندن چوق نسنه اجتناب ایدك ان بعض الظن اثم که بشبهه کمانك بو مقداری کناهدر بیلمك کرك کیم کمان ایتمك درت قسم اوزره در واجب و حرام و مندوب و مباح خدایه و اهل ایمانه خیری ظن ایتمك کبی واجبدر و خدایه و مؤمنلره بدلکی کمان ایتمك کبی حرامدر و موجب اثمدر و امور اجتهادیه ده کمان ایتمك کبی مندوبدر و امور معاشیه ده ظن ایتمك کبی مباحدر کتوردیلر ایکی کیمسنه حضرت پیغمبردن بیجك بستمنسه حضرت سلمانی کوندردیلر و اول محل حضرت اسامه حضرتك طعامی اوزرینه موکل ایدی حضرت سلمان واروب انی ایسته دکده حضرت اسامه اکا دیدی یانمده بر ییلجك نسنه یوقدر که انی سکا ویره یم دونوب انلره بو خبری ویردی حضرت سلمانك غیبتنده دیدیلر اسکی ایشیته یچه قویوسنه کوندرسیدك انك صویی قوروردی بعده تجسس ایتمکه باشلدیلر که عجبا اسامه بنده طعام یوقدر دیمسنده صادقمیدر یا خود اوزینه بخل ایتدی چون حضرتك مجلسنده کلوب اوتوردیلر حضرت صلی الله علیه وسلم انلره بیوردی دیشلرکزك اراسنده کی اولان قرمزی ات ندر دیدیلر هر کز ات مقوله سن تناول ایتمدك حضرت بیوردی علی التحقیق سیز غیبت ایتمش سیز اندنصکره حق تعالی بو ایتله اهل ایمانی بو کونه ظن سوزدن نهی ایتدی ولا تجسسوا دخی تجسس ایتمیکوز نته کیم اسامه نك خصوصنده تجسس ایتدکوز ولا یغتب بعضکم بعضا دخی بیرکوز بیرکوزی غیبت ایتمسون ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه میتا بیرکوز سورمی کیم قرنداشی نك اتنی اولمش ایکن ییه یعنی اکر اول ممکن اولوب انی ایشلرسه کوز فکرهتموه انی اکراه ایدردکوز پس نته که میت ایشنك ییمسینی مکروه بیلورسیز کرکدر که غیبتی اولیجه کریه بیلوب اندن اجتناب ایده سیز

واتقوا الله وغیبت خصوصنده تنکریدن خوف ایدك ان الله تواب رحیم
بی شبهه کیم حق جل وعلا غیبتدن توبه ایدنلرك توبه سن قبول ایدوب
توبه لری اوزره دوننلره مرحمت ایدر منقولدرکیم فتح مکه کوننده
حضرت بلال الحبشی کعبهٔ مکرمه نك دامی اوزره اذان ویرمکه شروع ایلدی
طلقا کن برکروه حضرة بلال غیبت ایدوب دیدیلر آیا محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
بو سیاه قرغه دن اوزکه بر موذن بولمدی حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدی بیوردی
یا ایها الناس ای ادمی زاده لر انا خلقناکم من ذکر وانثی علی التحقیق بز سیزی
بر ارکك ودیشیدن یراتدق وانلر حضرت ادم وحوادر بس سیزه نسبله افتخار ایتمه نك
وجهی یوقدر وجعلناکم شعوبا دخی سیزی اولو جماعتلر قیلدق که بر اصل
واحده دونرسیز وقبائل دخی شعوبه منتسب قبیله لر سیزی قیلدق لتعارفوا
تاکه بیری بیرکوزی بیلوب ممتاز اوله سیز نه انکه سیزی شعوب وقبائل قیلدق
که بیری بیرکوزه فخر ایده سیز ان اکرمکم عند الله اتقیکم تحقیقا کیم خدا
عز وجل قتنده اکرمکوز زیاده تقوی صاحبی ولانکوزدر ان الله علیم بی شبهه کیم خدا
عز وجل حقیقتکوزه دانادر خبیر کیزلی ایشلرکزی یخشی بیلور کتوردیلر کیم
بنی اسد قبیله سندن برکروه بر قحط سنه سنده مدینه یه کلوب کلمه شهادتی اظهار
ایتدیلر وبو فعللریله حضرت اوزه ده امتنان ایدوب دیرلردی یا رسول الله اکثر
عرب سکا یا لکوز کلدیلر وبز سکا اهل وعیالمزله کلدك واغلب عرب سنکله جنك
ایتدیلر وبز جنك سز حضوروکه کلدك حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی
قالت الاعراب امنا صحرا نشینلر دیدیلر بز ایمانه کلدك قل لم تؤمنوا سویله
ایمانه کلمدکوز انکچونکه ایمان لسانیله اقرار وقلبیله تصدیقدر کتوردمکدر وسیز لسانله
تصدیق کتوردکوز اما قلبیله بس سویلمك بز ایمانه کلدك ولکن قولوا اسلمنا
ولیکن سویلمك اسلامه کلدك زیرا اسلام انقیاددن وصلح ایتمکدن عبارتدر
وکلمهٔ شهادتك اظهاری وجنکك ترکی اکا مشعردر ولما یدخل الایمان
فی قلوبکم دخی هنوز ایمان کوکللرکوزه کیرمدی وان تطیعوا الله ورسوله
واکر خدایه وپیغمبرینه اخلاص ایله وترك نفاق ایله اطاعت ایدرسیز لا یلتکم
من اعمالکم شیئا ایشلدککوز عمللرك اجرندن سیزه بر نسنه اکسك قیلماز
ان الله غفور رحیم تحقیقا کیم حق جل وعلا ارباب طاعتدن واقع اولان
تقصیری ستر ایدوب لطف کرمیله کنه لرین اسرکر انما المؤمنون الذین
امنوا بالله ورسوله ثم لم یرتابوا اهل ایمان کلدر الا اول کمسه لرکه خدا

ورسوله

400

ورسوله ایمان کتوروب صکره شك ایتمدیلر وجاهدوا باموالهم وانفسهم
فی سبیل الله دخی ماللریله وجانلریله خدانك یولنده سعی ایتدیلر اولئك هم
الصادقون انلر کندولر در ایمانلرنده صادق اولانلر بو آیت نازل اولدقدنصکره
مزبور اولان اعراب کلوب اند ایچدیلر کیم بز درست اهل ایمانوز حق جل وعلا
بو آیت منزل ایدوب بیوردی قل اتعلمون الله بدینکم سویله ایا خدای
ذو الجلال دینکوزدن خبردار ایدرسیز والله یعلم ما فی السموات وما فی
الارض وحال بو که خدا عز وجل عالم علویده اولان اموری وعالم سفلیده
اولان حوادثی بیلور والله بکل شیء علیم وایزد ذو الجلال هر نسنه یه دانادر
اصلا اوندن بر شی خفی اولمز یمنون علیك ان اسلموا اوزرکه منت قیلدیلر
انکله که مسلمان اولدیلر قل لا تمنوا علی اسلامکم سویله قیلمککوزی اوزرنه منت صایمك
بل الله یمن علیکم ان هدیکم للایمان بلکه ایزد جل وعلا اوزرکزه منت ایدر انکله که
سیزی ایمانه یول کوستردی ان کنتم صادقین اکر ایتدککوز دعوالرده صادقلر ایدکوز
ان الله یعلم غیب السموات والارض تحقیقا کیم خدا عز وجل کوکلرو یرلرك پوشیده
نسنه لرین بیلور والله بصیر بما تعملون وایزد ذو الجلال ایشلدککوز اشیایی
کما ینبغی بیلور

سورة ق مکیة وهی خمس واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

ق بعض سورك ابتداسنده دوشن حروف مقطعه افاده ایدرلرکه کندولردن
صکره مذکور اولان کلام منثوردر نه منظوم ریس ممکن اولورکیم قرآنا بچون شعر
دیانلرك سوزی رد اولمق ایچون حروف مقطعه ابتدا بعض سوره ده مذکور
اولدی والقرآن المجید شرف ومجد ایه سی اولان قرآنه قسم کیم محمد المصطفی
خدادن مرسلدر نبوتندن شك وشبهه یوقدر واکا ایمان کتورمیانلر کندوبه بر شبهه لری
اولدوغنه کتورمدیلر بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم بلکه عجبلندیلر
اندنکه کندو جنسلرندن کندولره بر قورقوتو ویریجی کلدی فقال الکافرون هذا
شیء عجیب بس کفر ایدنلر دیدیلر جمیع خلقدن محمدك منتخب اولمسی بر امر عجیب
ءاذا متنا وکنا ترابا ایا قجن بز میت اولوب توبراق اولورز عالم حیوتده بر دخی دونر
ذلك بر دخی دونرم اولمق رجع بعید وهمدن براوزاق اوتك بر دونمکدر
قد علمنا ما تنقص الارض منهم تحقیقا کیم زمین انلردن اکسلن قیلدوغی
شیئی بیلدك یعنی اولدوکلرندنصکره کوده لرندن یر یدیکی شی بیلمشوز وعندنا
کتاب حفیظ وحال بو که قتمزده اشیانك تفاصیلنی ضبط ایتمش بر کتاب واردر

بس نیچون مبعوث اولمدین استبعاد ایدرلر واینش اندرلر دیدی وکیمی دکلدر
بل کذبوا بالحق بلکه محمد المصطفی نک نبوتنه تصدیق کتورمدیلر لما
جاءهم نچون کندولره کلوب معجزه کتوردی فهم فی امر مریج پس انلر بر مضطرب
ایشده دوشمشلردر که انک حقنده کاه شاعر وکاه دیوانه وکاه ساحردر دیدیلر
افلم ینظروا الی السماء فوقهم ایا کورماولوب اوستلرنده کوکه باقمدیلر
کیف بنیناها ونیجه انی بلند ایلدک بز تدک وما لها من فروج وانکا اصلا یارقلر
یوقدر پس بوکونه عظیم الهیئه شیئی ایجاد ایدن پروردکار قادر دکلمیدر که سیزی
اعاده ایده والارض مددناها دخی زمینی کشاده قیلدق والقینا فیها رواسی
وانک ایچنده محکم طاغلر صالدق وانبتنا فیها من کل زوج بهیج وانک ایچنده
نباتاتک هر کوزل نوعندن بتردک تبصرة نظر عبرت ایله کورمک ایچون وذکری دخی
پند اولمق ایچون لکل عبد منیب هر بنده یه که تنکریسنه رجوع ایدوب انک
مخلوقاتنده وعجایب صنعنده تفکر ایدی ونزلنا من السماء ماء مبارکا
دخی کوکدن چوق منفعتلو بر صو ایندردک فانبتنا به جنات وحب الحصید در عقب
انکله اشجار وثمار اوزره مشتمل باغلر و اکین بغدای کبی دانه لر بیتردک والنخل دخی
خرما اغاجی انکله نبات ایتدک باسقات اوزون اولدقلری حالده که لها طلع نضید خرما اغاجنک معقوله سنه بیری بیری اوستنه
... طلع واو خرما اغاجنک چیقه دوغی طلعک چوقلغی وایچنده اولان ثمره نک کثرتیله وخداعز وجل بو اشیاء قمو
اینبتدی رزقا للعباد قوللره روزی اولمق ایچون واحیینا به بلدة میتا واول صو ایله بر اولمش شهری صو ایله دیره قیلدق
چیچک کوزتبوندک کبی دیعنی نته کیم اولمش شهری صو ایله زنده قیلدی سیزی
دخی حساب وسزا ایچون زنده قیلار کذبت قبلهم قوم نوح واصحاب الرس
وثمود وعاد وفرعون واخوان لوط واصحاب الایکة وقوم تبع کفار قریشدن
اسبق بو مذکور اولان عشایر وقبایل پیغمبرلری تکذیب ایتدیلر کل کذب الرسل
هر بیرلری پیغمبرلری یالانه نسبت ایتدیلر فحق وعید پس عذابدن کندولره وعد ایتدوکم
نسنه نک وقوعی لازم اولدی افعیینا بالخلق الاول ایا بز اولکی یارتمغی قصد ایدوب
عاجز اولدقکه اعاده دن عاجز اولورز بو هر کز منصور اولماز بل هم فی لبس من
خلق جدید بلکه انلر ینکی یرتمقدن بر شک وشبهه ده درلر ولقد خلقنا الانسان
دخی تحقیقا که ادمی مقولرسن یرتدق ونعلم ما توسوس به نفسه وحالا بوکه
بیلورز نسنه که انکله نفسی خفی سویلر کندویه ونحن اقرب الیه من حبل
الورید وبز علممز ایله جان دمارندن یقینرکز اذ یتلقی المتلقیان مذکور
قبل اول وقتی که ایکی فرشته مکلف اولانلرک اقوال وافعالن الوب یازه دیلر

عن الیمین

عن الیمین وعن الشمال قعید صاغ طرفندن بر همنشین وصول طرفندن بر همنشین
اکا وار یعنی ایکی فرشته بنده نک صاغ طرفندن وصول طرفنده اوتورو بکانکهبان
ایدرلر ما یلفظ من قول اغزندن اصلا بر سوز صالمز الا لدیه رقیب عتید
الا انک قتنده اعمالن ضبط ایدوب حاضر مهیا فرشته وار حدیث شریفده وارد اولمشدر
کیم حسناتک کاتبی سیئاتک کاتبی اوزره ناظر مرکزنده در یعنی بنده بر ایولک ایتسه
راست نشین فرشته انی بلا توقف یازر واول محل که بر بدلک ایشلر کاتب حسنات
چپ نشین فرشته یه دیر یدی ساعت یچنجه ارام ایت قبا حتی یازمه شاید
بو اثناده تسبیح یا استغفار ایده چون بعث خصوصنده انلرک استبعادی
ذکر اولندی وعلم وقدرتنی تحقیق ایتمکله اول استبعادی ازاله ایتدی کفاری تنبیه
اعلام ایتمک ایچون کیم عن قریب موت محلنده وقیامت وقتنده نه مشاهده ایده جکلر
بیان بیوردی وجاءت سکرة الموت ومرکک بیهوشلکی کلدی بالحق دوغرولغله
ایچنده اصلا شبهه یوقدر واول محل انسانه دینلور ذلک ما کنت منه تحید بودر
اول موت که سن اندن قچوب قورتوردک ونفخ فی الصور دخی صورده ایکنجی کره
دخی صورده ایکنجی کره اوفوروردی ذلک یوم الوعید اوکون اول کوندر
که خلق انکله وعد اولنوب تخویف اولنورلردی وجاءت کل نفس وهر جان
عرصه محشره کلدی معها سائق وشهید کندوسیله بر سوریجی وار که کندوین
عرصه محشره سورر و بر طانقلیجی وار که دنیاده ایتدوکی اعمال اوزره شهادت ایده
واول وقت کنده دیر سویلنور لقد کنت فی غفلة من هذا تحقیقا سن دنیاده بو حالدن
بی خبر ایدک فکشفنا عنک غطاءک بس معاده مانع اولان پرده کی سندن قالدردق
واول پرده انسانه عارض اولان غفلتدر وامور محسوساته اولان نظرینک قصرتیسیدر
فبصرک الیوم حدید پس نظرک بوکون کسکیندر کورمکه مانع اولان حجاب قالدی
وقال قرینه دخی ادم اوغلی اوزره موکل اولان فرشته دیدی هذا ما لدی عتید
بودر قتمده یازلوب حاضر اولان نامه اعمال بعده سایق وشهید اولان ایکی فرشته یه
خطاب کلور که القیا فی جهنم کل کفار دوزخ ایچنده صالک هر جحوف کفر ایدیجی
کیمسنه یی عنید چوق عناد کاری مناع للخیر مال اداء حقوقی غایتله منع ایدیجی
بعض علماء کا ذاهب اولدیکیم خیردن مراد دین اسلامدر زیرا بو ایت ولید بن
المغیره حقنده نازل اولدی چونکیم اقرباسی اسلامه کلمکدن منع ایدی و کفر
وعناد له موصوف ایدی ونعمتکوطو لر حق واصافله دخی معتد خلق اوزره
تعدی ایدیجی مریب خدانک وحدانیتله ودین اسلامه شک ایدیجی کافر که

الذي جعل مع الله الها آخر شول شك ايدیجی كافر كه خدای ذو الجلال
ايله بو معبود دخی قیلدی فالقياه في العذاب الشديد پس انی سز تلو اشكنجه ده
صالك واول محل كه ايكی فرشته كافری دوزخه صالمق ايسترلور دير
بنم نه كناهم وار اوزرمه بر شيطان مسلط وار ايدی ول بنی اغوا ايتدی
پس اكا قرين اولان شيطان احضار اولنوب خدا عز وجل انی سويليدر ده
قال قرينه ربنا ما اطغيته انك قرينی سويلر ای پروردكار من بن انی اكراه
ايدوب يولدن چيقارمدم ولكن كان في ضلال بعيد ولیكن كندوسی بر اوزاق
ازغونلقده ايدی اندن رجوع ايتمدی قال لا تختصموا لدي حق جل
وعلا بيوردی قتمده خصومت ايتمك وقد قدمت اليكم بالوعيد
وحال بو كه كتب سماويه ايله والسنه رسلله وعيدی سيزه ايلروكوندردم پس
بو خصومتكوز اوزره سيزه بر فايده مترتب اولمز ما يبدل القول لدي سوز قتمده
تبديل اولنماز هر نه حكم ايتدم البته اولمليدر وما انا بظلام للعبيد
و بن بنده لره ستمكار دكلم يوم نقول لجهنم ياد ايت اول كونی جهنمه ديرز
هل امتلأت سن دولدكمی وتقول هل من مزيد وجهنم دير هيچ ارتقلك وار می
بو استفهام سؤال ايچوندر يعنی بكا زياده ايت وازلفت الجنة للمتقين و
بهشت برين ارباب تقوی ايچون يقين قیلندی غير بعيد بر يرده كه اوزاق دكلدر
هذا ما توعدون بودر نياده موعود اولندغكوز نسنه لكل اواب حفيظ بهشت
برين قیلندی هر شخصه كه شركدن توحيده دونوب حدود شرعيه يه
محافظه ايدر من خشي الرحمن بالغيب شول كمسه كه ايزد ذو الجلالدن
تنها لك ويخفی لك حالتنده قورقدی وجاء بقلب منيب ودعوتنه
دونش بر كوكل ايله كلدی بوكندويه وصف ايتدم اولانلره دينلور ادخلوها
بسلام بهشت جاودانه كيرك عذاب وزوال نعمتلردن امين اولدوغكوز حالده
ذلك يوم الخلود اول كون هميشه اقامتك تعيينی كونيدر لهم ما يشاءون فيها
انلره بهشت جاودانده ايستدوكلری نسنه حاصلدر ولدينا مزيد
وقتمزده انلره زياده اولور واول خاطرلرينه وبر كمسه نك خاطرينه كلميان نعمتلردر
وكم اهلكنا قبلهم من قرن ونيجه زمانه خلقك قريشدن اسبق نابود قیلدوق
هم اشد منهم بطشا انلر قريشدن غايتله قتيدلر قوت جهتندن فنقبوا
في البلاد پس هر يركك تودتو شندن شهرلرده جولان ايتديلر هل من محيص هيچ كوندن
هيچ بر كريزكاه وارمی ان في ذلك لذكرى تحقيقا كيم بو سوره ده مذكور اولان اشياده

بو بندو نصيحت وارد لمن كان له قلب شول كمسه يه كه بر واعيه لو كوكلی وار ايدی
او القى السمع وهو شهيد يا استماع ايچون قولاغن دوتدی وحال بو كه كندوسی
تفكر ايله حاضردر ولقد خلقنا السموات والارض وما بينهما في ستة ايام
دخی تحقيقا كيم كوكلری ويری واراراسنده اولان اشيايی التی كونده ير تدق وما
مسنا من لغوب وانلری ير تمقدن بزه هيچ بر تعب دكمدی بو كلام يهودی زعم
ايتدوكلری سوزه رددر كه ديديلر خدای عز وجل احد كونده عالمك خلقنه
باشلدی وجمعه كونی اندن فارغ اولدی وسبت كوننده حاشا ارقه سی اوزره ياتوب
استراحت ايتدی فاصبر على ما يقولون پس يهودك ديدوكی ناپسند بيهوده سوزلر
اوزره صبر ايت وسبح بحمد ربك دخی پروردكارك حمدنه مقارن كندويی منزه [margin: قیل]
قبل طلوع الشمس كونش چيقمدن اول وقبل الغروب وكونش باتمدن اول
ومن الليل فسبحه وهر نه اولورسه پروردكارك كيجه نك بر مقدارنده تنزيه
ايت وادبار السجود ونمازك صوكلرنده واستمع دخی احوال قيامتدن سكا وحی ايتدوكم
نسنه يه قولاق دوت كيم خلق قبوردن اخراج اولنورلر يوم يناد المناد اول كونده كيم
چاغرجی من مكان قريب بر يقين يردن واو حضرت جبرئيلدر كه ندا ايدوب دير ای چوريمش
كموكلر وای پاره لنمش انلر وای پراكنده صاچلر حق جل وعلا سيزه فرمان ايدر
كيم فصل قضا ايچون بيغلك يوم يسمعون الصيحة بالحق اول كون كه حقله چاغرمغی
ايشيدرلر ذلك يوم الخروج اول قبوردن چيقمق كونيدر انا نحن نحيي ونميت تحقيقا كه دنيا
بز كندومز زنده قیلوب جان اولورز وانكه فردكل والينا المصير وجزا ايچون دونمك
بزم طرفمزه در آخرتده يوم تشقق الارض عنهم سراعا اول كونده كه ير خلقدن يارلوب
چاغرجی يه سمتنه شتاب ايدوكلری حالده ذلك حشر علينا يسير بو احيا وجمع
ايتمك بر جمعدر كيم اوزرمزه آساندر نحن اعلم بما يقولون بز ديدوكلری سوزه
هر كسدن داناترز وما انت عليهم بجبار وسن اوزرلرينه مسلط دكلسن كيم كندولری
زورله ايمانه داخل قیله سن فذكر بالقرآن من يخاف وعيد پس قرآنك موعظيله
نصيحت ايت شول كمسه يه كيم بنم وعيدمدن قورقوب بيند آله

سورة والذاريات مكية وآيها ستون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والذاريات ذروا توپراغی وغيری پس صاورمق صاورن يللره قسم فالحاملات
وقرا پس يوك كوترن بولتلره قسم فالجاريات يسرا پس سهولتله صويك يوزی
اوزره جريان ايدن كميلره قسم فالمقسمات امرا پس عالمك ايشن قسمت ايدن

فرشته لره قسم کیم انما توعدون لصادق علی التحقیق حشر ونشردن وعد اولندوغکوز
نسنه صادقدر یعنی اندن خبر ویرن درست خبر ویردی وان الدین لواقع وبی شبهه
کیم مکافات البته دوشیجکدر اولسنده شك وشبهه یوقدر والسماء ذات
الحبك زینت ایه سی کوکه قسم انکم لفی قول مختلف علی التحقیق سز بر مختلف
سوزده سز سعیمبر حقنده که کاه شاعر وکاه ساحر وکاه دیوانه دردیرسز
یؤفك عنه من افك اندن یعنی پیغمبرك اطاعتندن دونمش قیلنان کیمسنه
دوندرلور قتل الخراصون ارباب قول مختلفدن یلان سویلیانلر هلاك
اولسون الذین هم فی غمرة ساهون شول یلان سویلیانلر که کندولر بر جهالتده
اولوب مامور اولدقلری شیدن غافلدرلر یسئلون ایان یوم الدین
استهزاء طریقیله پیغمبردن واهل ایماندن صوردیلر کیم دوز جزا نه زمان واقع
اولور یوم هم علی النار یفتنون واقع اولور اول کونده که کوندرلر دوزخده
یانمش قیلنورلر واول وقتده کندولره سویلینور ذوقوا فتنتکم عذابکوزی
دادك هذا الذی کنتم به تستعجلون بودر اول عذاب که کلمسنه استعجال
ایدردکوز ان المتقین فی جنات وعیون تحقیقا کیم پرهیز اولانلر باغلرده و
پکارلرك کنارلرنده اولورلر آخذین ما آتاهم ربهم قبول وخشنود اولیجیلر
وشول نسنه یی که پروردکارلری کندولره ویردی یعنی کندولره
هر نه احسان ایتدی کوکل ویسندیده وجیز قبوله کچورمشدر انهم
کانوا قبل ذلك محسنین تحقیقا کیم انلر بهشته کیرمدن اول ایولك ایتمشلردر
کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون کیجه دن غایتله آز یاترلردی وبالاسحار هم
یستغفرون وسحر وقتلرنده کندولر خدادن غفران طلب ایدرلردی وفی اموالهم
حق وانلرك اموالنده بر نصیب وار ایدی یعنی خدایه تقرب ایتمك ایچون وخلوق
اوندره شفقتلری اولدوغیچون ماللرندن بر مقدار ستبك وبر مسین نفسلری
اوزره ایجاب ایدرلر للسائل والمحروم طلب ایدن کدایه وبی بهره اولان یوقسله
محروم شول کیمسه درکه عفتی اظهار ایدوب صدقه ویرلمسندن بی بهره اولور
خلقدن دولتمندکان ایدوب
وفی الارض آیات دخی زمینده قدرت کامله اوزره دلالت ایدر
انواع معادن وحیوانات کبی نشانلر وار للموقنین بی شك وبی ریب کیمسنه لره
وفی انفسکم دخی کندو جانکوزده ای آدم اوغللری آیات متعدده وار افلا تبصرون
پس نظر ایتمزمیسین استفهام امر معناسنده در یعنی کندو نفسلرکزه عین
اعتبار له بقق کودن انده قدرت کامله اوزره دلالت ایدر نیجه دلیللر وار

ذرا عالمده هیچ بر نسنه یوقدر الاکه انسانك وجودنده انك بر عوضی وار باخود
که کندو سی کوزل هیئتله وخوش ترکیبله وبجشی منظرله وصنایع مختلفه نك
استنباطیله وکمالات متنوعه نك استجماعیله منفرددر وفی السماء رزقکم
وما توعدون دخی کوکده در روزیکوز وثوابدن موعود اولدوغکوز نسنه
فورب السماء والارض پس کوك وزمینك پروردکارنه قسم کیم انه لحق علی التحقیق
مذکور اولان اشیا درست وثابتدر بچنده اصلا شبهه یوقدر مثل ما انکم تنطقون
سزك سویلشمکلکوز کبی یعنی نته کیم نطقکوزده شك وشبهه کوزیوقدر
مذکور اولان اشیانك اولسنده شك وشبهه کوزیوقدر هل اتیك حدیث ضیف
ابراهیم ایا حضرت ابراهیم قوناقلرینك سکا کلدیمی خبری المکرمین حضرت ابراهیم قتنده کرام
اولانلر که نفسیله وخانوسیله کندولره خدمت ایتدی اذ دخلوا علیه فجن اوزرینه
کیردیلر فقالوا سلاما دعقب دیدیلر اوزرکه سلام ویرمك سلام ویرورز قال
سلام دیدی اوزرکزه سلام اولسون قوم منکرون سز بیلنمامش بر کروه سز یعنی
صورتکوزده هرکز بر کیمسه کورمدم فراغ الی اهله پس اهلی سمتنه کیزلی کیتدی
فجاء بعجل سمین پس بریان اولمش بر فربه بوزاغو کتوردی فقربه الیهم اندن یقین
ایتی انلره یقلشدردی یعنی اوکلرینه الی قودی انلر یکه مباشرت ایتمدیلر قال الا
تاکلون انلره دیدی یمسه کوز فاوجس منهم خیفة پس انلردن خاطرنده بر قورقو
دویدی که مبادا بونلر دشمن اوله لر بعده انلر حضرت ابراهیمك چهره سنده بونی
اثاری خوفی مشاهده ایدیجك قالوا لا تخف دیدیلر قورقمه که بز خدانك کوندرلمش ایلچیلری
پس حضرت ابراهیم دیدی نیچون بونلری اول بکا خبر ایتمدیکوز تاکه بوزاغویی
بوغازلمدم هم اندم حضرت جبرئیل قنادین بوزاغو یه سوردی بوزاغو القوب قوتار
ایدوب اناسنه کیتدی وبشروه بغلام علیم وسکا بردانا اوغلانك کلمسیله مژده
ویردیلر وا اسحق علیه السلامدر فاقبلت امرأته فی صرة پس قاریسی ساره
خاتون بر کوشه ده اوتوروب انلرك سوزین اشتدکن بر چیغرق کتوروب اوکنه
توجه ایتدی فصکت وجهها دعقب تعجب طریقیله یوزینه برماقلری اوجیله اوردی
وقالت عجوز عقیم ودیدی بن بر قصر قوجه قاری یم نیجه اوشاق دوغورورم قالوا
کذلك فرشته لر دیدیلر سکا مژده ویردوکمز کبی قال ربك پروردکارك دیدی
وبزاندن روایت ایدوب سکا انکله خبر ویردك انه هو الحکیم العلیم بی شبهه کیم
پروردکارك کندو در تواکی جلیل القدر صنعتله منعوت اولان والبته اوصاف
کمال ایله موصوف اولانك سوزی درست واشی محکمدر پس یعنی کیم حضرت ابراهیمك قتنده

مقرر اولدی کیم انلر ملائکه در وانلر ابنمزلر الا بر مهم ایش ایچون قال فما خطبکم
ایها المرسلون انلردیدی پس بوله ایشکوز نه در ای خدا طرفندن مرسل اولان وجود
شریفلر قالوا انا ارسلنا الی قوم مجرمین دیدیلر بلا شبهه کیم بیز برکنهکار جماعته
یعنی قوم لوطه کوندرلدک لنرسل علیهم حجارة من طین مسومة تاکه اوزرلرینه
یاغدوره‌وز بر نشانلو طاش چاموردن عند ربک پروردکارک قتنده موحود در للمسرفین
کفر و فجورده حدودی تجاوز ایدنلر ایچون فاخرجنا من کان فیها من
المؤمنین پس قوم لوطک کویلرنده اهل ایماندن اولان کیمسنه لری
چیقردق فما وجدنا فیها غیر بیت من المسلمین پس انده اهل اسلامدن
بر ایو خلقتدن اوزکه برکیمسه بولمدق وترکنا فیها آیة و انلرک کویلرنده
بر علامت براقدق للذین یخافون العذاب الالیم شول کیمسه لر ایچون
که شدتلو اشکنجه دن خوف ایدرلر زیرا انکله اعتبار الان انلردر
و اول علامت بر سیاه قوقش صودر وفی موسی دخی حضرت موسانک
اخبارنده خوف ایدنلر ایچون بر علامت قیلدق اذ ارسلناه الی فرعون
بسلطان مبین یعنی اپی مصره کمنه عصا و ید بیضا کبی بر معجز ایله
مرسل قیلدق فتولی برکنه پس کندو قوتیله یعنی قوتی اولان لشکریله
اکا ایمان کتورمکدن یوز چیوردی وقال ساحر او مجنون ودیدی
حضرت موسادن اوتری بو جادودر یا دیوانه یعنی اندن صادر اولان
خوارق عادات جنه منسوبدر لیکن بیلمم که انلر اختیار ایله صادر
اولیورلر یا اختیار یله دکل فاخذناه وجنوده فنبذناهم فی الیم پس انی لشکرلریله
الوب دریایه صالدق وهو ملیم وحال بوکه فرعون ایتدوکی کفر اوزره ملامت
اولنمشدر وفی عاد دخی قبیله عادک احوالنده ارباب خشیت ایچون بر آیت عظیمه
قیلدق اذ ارسلنا علیهم الریح العقیم یعنی نفع و خیردن بی بیلی اوزرلرینه یولладق
ما تذر من شیء اتت علیه قومز هیچ بر نسنه کیم اوزرینه کیجدی الا جعلته کالرمیم
الا انی چورمش نسنه کبی قیلدی وفی ثمود دخی قبیله ثمودک سرکذشتنده
اصحاب خوف ایچون و عظیم آیت قیلدق اذ قیل لهم تمتعوا حتی حین یعنی کندولره
دنیلدی حیاتکوزدن برمدت ترددک نفع الک واوچ کون ایدی فعتوا عن امر ربهم
پس پروردکارلرینک فرماننده تکبر ایتدیلر فاخذتهم الصاعقة دخی عقب هلاک
ایدیجی عذاب انلره کلدی وهم ینظرون وحال بوکه کندولر انکا باقرلر ایدی صیحه
جبرئیلیه کندولره کوندوزده اوتورمشلر ایکن کلدی فما استطاعوا من قیام

بس بکا یلمندن قالقمغه اصلا قدرتلری اولمدی وما کانوا منتصرین دخی عذابی منع
ایتمک ایچون یاردم اولنمش دکل ایدیلر وقوم نوح من قبل دخی حضرت نوحک قومنی
اهلاک ایتدک بونلردن اسبق انهم کانوا قوما فاسقین بی شبهه کیم انلر کفر و معصیتله
حدودی تجاوز ایتمش کروه ایدیلر والسماء دخی کوکی بنیناها باید قوت و قدرتله
بنا ایتدک وانا لموسعون و بی شبهه کیم بیز بر عظیم قدرت ایه سی یوز والارض فرشناها
دخی زمینی دوشتدک تا که خلق اوستنه قرار دوته لر فنعم الماهدون
پس نه کوزل دوشیجیلریز ومن کل شیء خلقنا زوجین و هر بر نسنه دن ایکی نوع
یرتدق لعلکم تذکرون تا که سیز پند الوب بیله سیز کیم تعدد ممکناتک خواصندندر
ففروا الی الله پس خلقه سویله یا محمد کفر و معصیت سببیله حاصل اولان عقابدن
خدانک توحید و طاعتنه قچک انی لکم منه کیم بی شبهه بن سیزه اولعقابدن نذیر مبین
و انکارانو و قوعدیرجی بیم ولا تجعلوا مع الله الها آخر وایزد ذو الجلال ایله بر معبود
دخی قیلمک انی لکم منه نذیر مبین علی التحقیق سیزه شرکک عقابندن بر اشکارا قورقو
ویریجی یم کذلک ایش اویله در کیم ما اتی الذین من قبلهم من رسول تا کیم اندن اسبق
اولان کفاره هیچ بر پیغمبر کلمدی الا قالوا ساحر او مجنون الا انلر حقنده دیدیلر
اول جادودر یا دیوانه اتواصوا به ایا بو سوز ایله اوکیلره وصیت ایتدیلر
که نبولری بو سوز اوزره متفق اولدیلر اما حقیقتده اصمرلشدیلر بل هم قوم
طاغون بلکه انلر حدلرندن تجاوز ایتمش بر کروه در لر فتول عنهم پس کفار کفرلری
اوزره مصر اولوبه دعوتی کندولره تکرار ایتدوکدن صکره انلردن یوز چیور فما
انت بملوم که سن یوز چیورمکدن اوتری ملامت اولنمز سن وذکر و پند و نصیحتی
ترک ایتمه فان الذکری تنفع المؤمنین که بی شبهه پند و نصیحت ایمانی مقدر اولان
کیمسنه لره و ایمانه کلمشلره نفع ایدر وما خلقت الجن والانس دخی پری و انسان
مقوله لرین یرتمدم الا لیعبدون الا که بکا عبادت ایده لر یعنی حق جل و علا
انلری عبادته مستعد و اندن قابلیته متمکن قیلدی امام مجاهد بو آیتک تفسیرنده
بیوردی حق جل و علا جن و انسی یرتمدی الا معرفتیچون و تنولری انی بیلو دلر انجق کیمسه
فرمان برلولوب کیمی عصیان ایتی ما ارید منهم من رزق انلردن اصلا روزی
مقوله سن ایستمم وما ارید ان یطعمون دخی بکا ییجک ییدرملرین ایستمم ان الله هو
الرزاق تحقیقا کیم خدا عز و جل کندو در تمام مخلوقاته روزی ویرن ذو القوة المتین
قوت ایه سی قدرتنده احکام صاحبی اولان فان للذین ظلموا ذنوبا پس تحقیقا محمد
المصطفایه ستم ایدنلره عذابدن بر عظیم حصه وار مثل ذنوب اصحابهم کیمش اولان

کفاده نار انلرك حصه سی كبی یعنی انلرك عذابی كبی بونلره دخی دكر فلا تستعجلون
پس انی طلب ایتمده بكا شتاب ایتمسونلر فويل للذين كفروا پس كفر ایدنلره هلاك اولسون
من يومهم كندو كونلرینك عذابندن الذي يوعدون شول كون كه دنیاده انكله موعود
اولورلردی

سورة والطور وهي مكية وهي تسع واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والطور طور طاغنه قسم اولسون اول طاغدر كه حضرت موسى انده اوزره خدا ایله
مكالمه ایتدی وكتاب مسطور دخی بر كتابه قسم كه یازلمشدر في رق منشور اوقومغه
ایچون آچلمش واندن مراد قرآن عظیم الشاندر والبيت المعمور دخی آبادان خانه یه
قسم واندن مراد كعبهٔ مكرمه در واندن عماری حجاج ایله ومجاورلر ایله در والسقف
المرفوع دخی قالدرلمش دامه یعنی آسمانه قسم والبحر المسجور ودولمش دریایه قسم كیم
ان عذاب ربك لواقع على التحقيق كفار وعصاته ربك تعذیب ایتمه سی دوشجیدر
ما له من دافع اكا اصلا بر دفع ایدیجی یوقدر يوم تمور السماء مورا اول كونده كه كوك بر عجب
چالقنوق چالقنور وتسير الجبال سيرا وطاغلر هواده قالقوب بر غریب كیتمك كیدر فويل
يومئذ للمكذبين پس عذاب ایشدی اول كونده تكذیب ایدنلره اولسون الذين هم في خوض
يلعبون شول اهل تكذیب كه كندولر اقوال باطله ده شروع ایدوب ویلرلر يوم يدعون الى
نار جهنم دعا اول كونده كه دوزخ اتشی سمتنه عنف ایله بر محكم چكمك چكلولر كندولره
دینلور هذه النار التي كنتم بها تكذبون بو در اول اتش كه دار دنیاده سز انك وجودی
اولمسینی انیانمز دكوز افسحر هذا بو عجب دوكمیده یعنی دنیاده وحی حقنده سحردر دیو سویلر
شمدیلكن چكدكوكز عذاب موعود دخی سحرمیدر ام انتم لا تبصرون یاخود سز بونی كورمز
ننه كیم دنیاده بونك اوزره دلالت ایدن اشیایی كورمزدكوز اصلوها دوزخه كیركز
فاصبروا او لا تصبروا اندن صكره صبر ایدك یا ایتمك یعنی قنغی وجه ایله ایسترسیز
دوزخه كیروك كیم اندن سیزه خلاص یوقدر سواء عليكم صبر ایتمككوز وایتمه مككوز
اوزكزه برابردر انما تجزون ما كنتم تعملون ایشلدكوزنسنه نك مكافاتندن اوزكه برشیله
مكافات اولنمازسیز ان المتقين في جنات ونعيم تحقیقا كیم ارباب تقوی جو باغلرده
وبر نعیم ده اولورلر كه انلر كندولره مخصوصدر فاكهين بما آتاهم ربهم متلذذ ومتنعم
اولمشلر اول نسنه ایله كه پروردكاری كندولره انی ویردی ووقاهم ربهم عذاب الجحيم
دخی خداوندلری كندولری دوزخك اشكنجه سندن صاقلدی وبهشت جاودانه كیجیلره
انلره دیرلر كلوا واشربوا هنيئا ییك وایچك ماكول ومشروبكزدن كدورتدن خالص
قالمش اولدوغندن بما كنتم تعملون ایشلدكوز اعمال سببیله متكئين على سرر مصفوفة

یا صف صف دوزلمش سریرلر اوزره وزوجناهم بحور عين وانلری ایولندردك
بیاض یوزلو آچق قاشلو خاتونلره والذين آمنوا واهل ایمان اولنلر واتبعتهم
ذريتهم بايمان واولادلری كندولرك ایماننده تابع اولدیلر الحقنا بهم ذريتهم
بابه ده اولادلرینی كندولره یتشدردك وما التناهم من عملهم من شيء واندوكلری كوزل
اعماللك سزاسندن انلره هیچ بر نسنه اكسك ایتمدك كل امرئ بما كسب رهين
هر كیشی قزندوغی شیئله رهن اولنمشدر یعنی هر كیشی عملیله بغلودر واندن قورتلمز
وغیر كیمسه نك عملیله مؤاخذه اولنمز وقاری قسمنده دخی بو حكم ثابتدر وامددناهم
بفاكهة ولحم دخی اهل تقوایه میوه وات ارتردك مما يشتهون آرزو ایتدكلری
نسنه دن یعنی تنعمك انواعندن انلره انا فانا زیاده ایدردك يتنازعون فيها
كأسا بهشتده اهل تقوی بری برندن شراب ایله بر دولمش جام الوب ویررلر كه
لا لغو فيها ولا تأثيم نه انده بیهوده سوزلر ونه كناهه موجب بر ایش
دخی یعنی دنیاده ایچنلر ارسنده اولان بیهوده سوز ونا پسندیده
اوضاع انلرك ما بیننده اولماز ويطوف عليهم غلمان لهم واول شراب ایله
اوزلرینه دولانور بر اوغلانجقلر كه كندولره مخصوصدرلر كأنهم لؤلؤ
مكنون كویا اول اوغلانجقلر صدفده صاقلنمش اینجولردر واقبل بعضهم على
بعض يتساءلون دخی اهل جنتك بری برلرینه توجه ایدوب احوال واعماللرندن
صوروشمغه باشلدیلر قالوا انا كنا من قبل في اهلنا مشفقين دیدیلر
على التحقيق بز بو كوندن اسبق اهلمز ارسنده خدانك عذابندن قورقمشلر ایدك
فمن الله علينا پس ایزد ذو الجلال رحمت وتوفیقله اوزرمزه منت ایتدی
ووقانا عذاب السموم وبدنك مسامنه نفوذ ایدن باد سموم كبی جهنمك
اشكنجه سندن بزی صاقلدی انا كنا من قبل ندعوه تحقیقا بز بو كوندن
اسبق دنیاده اكا عبادت ایدردك انه هو البر الرحيم بی شبهه كه خدا جل
جلاله كندودن قوللرینه ایولك ایدوب كندولرین چوق اسركیان فذكر پس پند
ونصیحت ویرمكده ثابت اول كفارك سوزنه قولاق اصمه فما انت بنعمت
ربك بكاهن ولا مجنون كه سن ربكك احسان وانعامیله نه كاهن ایدیجی سن
ونه دیوانه سن ننه كه حقنده دیرلر ام يقولون شاعر نتربص به ريب المنون
یاخود دیرلر محمد المصطفى شاعردر انكا روزكارك حوادثنی انتظار ایدرز قل
تربصوا فاني معكم من المتربصين سویله سز انتظار ایدك كیم على التحقيق
بن سزكله انتظار ایدنلردنم ام تأمرهم احلامهم بهذا یاخود عقوللری

سوزده تناقض ایتمکه امر می ایدر که گاه سندن اوتری کاهندر دیرلر
وکاهنک عقلی اقتضا ایدر وگاه دیوانه‌در دیرلر و او عقلسزلکی اقتضا
ایدر وگاه شاعردر وشاعره کلام موزون ومتسق ومتخیل گرکدر واو بو دیدکلری
حاصل اولماز **ام هم قوم طاغون** بلکه انلر حدی تجاوز ایتمش بر گروهدرلر
که بو گونه نه سزا سوزلر عجب دیرلر **ام یقولون تقوله** یاخود دیرلر کیم محمد المصطفی
قرآنی کندو نفسندن پیدا ایتدی اندن دخی سن منزه سن **بل لا یؤمنون**
بلکه ایمانه گلمزلر که بو گونه طعنلری ایدرلر اگر ایستدوکلری زعمده ارباب
صدق ایدیلر **ام خلقوا من غیر شیء** یاخود محدث ومقدرسز احداث وتقدیر
اولندیلر که خالقلرینه عبادت ایتمزلر بونک اولمسی محالدر زیرا محدث ومقدر
سز بر ممکن وجوده گلمز **ام هم الخالقون** یاخود کندولری نفسلرین ایجاد ایدنلردر
بو دخی ظاهر البطلاندر زیرا شیء کندو ایجاد ایتمز **ام خلقوا السموات والارض**
یاخود گوکلر و یری کندولری می یرتدیلر بو دخی واقع دگلدر **بل لا یوقنون** بلکه
انلر بر شیء تحقیق ایتمیوب زعم فاسدلرینه گوره سوز سویلرلر **ام عندهم خزائن ربک**
یاخود قتلرنده میدر پروردگارک خزینه‌لری که ایستدوکلری کیمسه‌یه
نبوتی احسان ایدرلر بو دخی بدیهی البطلاندر **ام هم المسیطرون** یاخود کندولری می
تواشیایه غلبه ایدوب اموری ایستدکلری کبی تدبیر ایدرلر بونی جمیع عقول
قبول ایتمز **ام لهم سلم** یاخود انلره گوکه چیقمش نردبانلری می وار که **یستمعون فیه**
انک ایچنده گوکه چیقوب فرشته‌لرک سوزین و انلره وحی اولنان علم غیبی
ایشدوب واو چوق شیء بیلورلر **فلیأت مستمعهم بسلطان مبین** پس انلرک ایشدیجیلری
آشکارا حجتله گلسون استماع تصدیق ایدیم وبو احوال نه ممکن که اولر **ام له
البنات ولکم البنون** یاخود قیزلر اکا مخصوص واوغلانلر سیزه مخصوص میدر بو گونه
تخیل نه قدر عقلسزلک وسفاهتدر **ام تسئلهم اجرا** یاخود رسالتک تبلیغی
اوزره انلردن اجرتمی طلب ایدرسن **فهم من مغرم مثقلون** که انلر جرمیه ویرمسندن
اغر یوکلنمشلردر وحاشا بو حال سندن صادر اوله **ام عندهم الغیب** یاخود امور
مغیبات ایچنده مثبت اولان لوح محفوظ قتلرنده میدر **فهم یکتبون** که کندولر
اندن یازرلر کیم قیامت وبعثک اصلی یوقدر بو دخی یانلرده دگلدر **ام یریدون
کیدا** بلکیم انلر بر حیله ایتمک ایسترلر واول دار الندوه‌ده حضرتک خصوصنده
تدبیر ایستدوکلری حیله‌در **فالذین کفروا هم المکیدون** پس کفر ایدن کیمسه‌لر
کندولردر کید اولنانلر یعنی ایستدوکلری حیله‌نک وبالی کندولرینه قبلادر **ام هم**

فلیأتوا بحدیث مثله پس قرآنه مانند بر سوز گتورسونلر **ان کانوا صادقین** صح

اله غیر الله یاخود تکریدن اوزگه انلرک معبودلری می وار که کندولره یاردم ایدوب
خدانک عذابندن کندولرین صاقلرلر بو دخی ارباب خرد قتنده بر امر محالدر **سبحان
الله عما یشرکون** ایزد ذو الجلال منزهدر اول شیء دن که کفار انی کندویه اورتاق قیلدیلر
وان یروا کسفا من السماء ساقطا واگر گوکدن بر پاره‌لر باشلری اوزرنه دوشیجی گوررلر
یقولوا سحاب مرکوم شدت عنادلرندن دیرلر بو قات قات اولمش بر بولوتدر **فذرهم
حتی یلاقوا یومهم** پس انلری براق اول وقته دک که گونلرینی گوررلر **الذی فیه
یصعقون** شول گون که ایچنده هلاک اولنورلر اول نفخه اولی گونیدر **یوم لا یغنی
عنهم کیدهم شیئا** اول گون که حیله‌لری کندولردن بر نسنه دفع ایتمز **ولا هم
ینصرون** ونه کندولره یاردم اولنوب خدانک عذابندن قورتلورلر **وان للذین ظلموا
عذابا** دخی بحقیقه ظلم ایدنلره بر عذاب وار **دون ذلک** آخرتک عذابندن غیری
واول عذاب قبردر **ولکن اکثرهم لا یعلمون** ولیکن کفارک چوغی انی بیلمزلر
واصبر لحکم ربک دخی پروردگارک حکمنه صبر ایت **فانک باعیننا** که بی شبهه
سن بزم حفظمزده سن **وسبح بحمد ربک** دخی پروردگارک حمدیله مقارن اولدیغک
حالده نماز قیل **حین تقوم** اویقودن قالقدیغک وقتده **ومن اللیل فسبحه**
دخی هر نه اولملیسه گیجه‌نک بر مقدارنده اکا نماز قیل زیرا گیجه‌ده عبادت ایتمک
ریادن بعیددر ونفسه اوزره قتی مشقتلودر **وادبار النجوم** دخی نماز قیل یلدزلرک
دونشی ومغیبنده وگیجه‌نک **سورة النجم مکیة وآیها احدی وستون آیة** آخر وقتیدر

بسم الله الرحمن الرحیم

نجی سرور کائنات دعوتی آشکار ایتدی اهل شرک طعن ایتمکه شروع ایدوب دیدیلر کیم محمد
پدرلری آییننده‌ن گمراه اولوب خطا ایتدی حق جل وعلا انلرک سوزین رد ایدوب بیوردی
والنجم اذا هوی یلدز مقوله‌سنه قسم نجم غروب ایدوب دوشدکده **ما ضل صاحبکم**
یاد گوز دوغرو یولدن آزمدی یعنی ای قریش محمد المصطفی طریق مستقیمدن منحرف اولمدی
وما غوی وبر باطل شیء اعتقاد ایتمدی **وما ینطق عن الهوی** وکندو آرزوسندن سوز
سویلمز **ان هو الا وحی یوحی** قرآن عظیم الشان بر نسنه دگلدر الا بر وحیدر که خدا
طرفندن وحی اولنور **علمه شدید القوی** اکا قوتلری فرشته انی اکا اوگرتدی
یعنی حضرت جبریل قرآنی اکا اوگرتدی وانی شدت قوتندن بو که قوم لوطک گویلرینی
گوکه دک قالدروب چویردی وقبیله ثمودی بر چیغرمغله نابود قیلدی **ذو مرة**
حضرت جبریل عقل ورایده استحکام صاحبیدر **فاستوی** پس خلقت حقیقیه‌سی
اوزره دوردی **وهو بالافق الاعلی** وحال بو که او گوکک یوجه‌لرک کنارنده در یعنی

کونشک مطلعنده بیلنمک کرک کیم پیغمبرلردن برکیمسه حضرت جبریلی صورت اصلیه‌سی
اوزره کورمدی انجق محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم انی ایکی کرّه اول هیئت‌له
کوردی ولکن کرّه ده انی کوردیکجه بیهوش اولدی ایقلندوغی محل حضرت جبریلی یانینده
اوتوروب برالنی سینه‌سی اوزره وبر النی اموزی اوزره قومش کوردی حق جل وعلا
بواحوالنه خبر ایدوب بیوردی ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى حضرتک بیهوشلکندن صکره
حضرت جبریل اکا یقلشوب کندو سبیله سوز سویلشمک ایچون کندویه یاپشدی
فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ پس حضرت جبریلک مسافه‌سی سرور کائناته ایکی یاینک مقداری
کبی اولدی أَوْ أَدْنَى بلکه اندن یقینرک فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى پس حضرت
جبریل خدانک بنده‌سنه یعنی حضرت پیغمبره وحی ایندی شول نسنه‌یی که تنکری تعالی
کندویه وحی ایندی مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى محمد المصطفانک کوکلی یالان قیلمدی
حضرت جبریلک صورتندن کوزی کوردوکی نسنه‌یی أَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى پس محمد
المختار کوزیله کوردوکی نسنه اوزره کندو سبیله مجادله می ایدرسیز
بوایش سیزدن قتی مستبعددر وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى دخی تحقیقا کیم پیغمبر
صلی الله علیه وسلم جبریلی برکرّه دخی کوردی عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى عالملک دانشی
واعمالی یانندده منتهی اولان کنار اغاجنک قتنده حدیث شریفده ثابت اولمشدر کیم
سدرة المنتهی یدنجی کوکده‌در عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى اول اغاجک یقننده‌در اهل
تقوی وارواح شهدانک آرام ایده‌جک یرلری باغی إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ اول وقت که سدره‌یی
معهوده‌یی قپلادی مَا يَغْشَى اول نسنه که انی قپلر تعظیم وتکثیر ایچون قپلنان شی مبهم
قیلندی مَا زَاغَ الْبَصَرُ محمد المصطفینک کوزی کوردوکی شیئدن صاغ وصوله
میل ایتمدی وَمَا طَغَى ونه حدندن تجاوز ایتدی لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى قسم اولسون کیم
محمد المصطفی پروردکارینک قدرتی نشانه‌لرندن بیوکرک ایتی کوردی واول جبریلک
خلقت اصلیه‌سیدر أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى سویله
پس بکا خبر ویرک بواسماء ایله مسمی اولان بتلر کوزل اوصاف کمال ایله متصف اولان خدا کبیدرلر
که انلره پرستش ایدرسیز أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنْثَى آیا ارکک عشی سیزه‌در ودیشی معقول‌لر
اکادر بوکلام اول سوزلرینزه‌در که دیرلردی ملائکه تنکرینک قیزلریدر وبیز هم
بتلره مزه ملول ایدن اجنه دخی انک قیزلریدر تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَى بوقسمت اول
وقت که او بچه اولور بواعتبار سیز عدالتدن خالی قسمتدرکه پسند ایتمدوکنز شی
خدایه قیلوب مرغوب اولان شی سیزه قیلارسنز إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ الوهیت جهتندن
بوبتلر برنسنه دکلدرلر الا برادلرکه سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ سیز وبدرلریکز

هوای نفسکوزله انلره معبودلر ادقودکوز مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ حق تعالی
انلرک عبادتنه هیچ بردلیل ایندرمدی إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ کماندن اوزکه برنسنه‌یه
تابع اولمزلر یعنی ابجنده اولدوقلری اینه توهّم باطل ایله تقلید ایله حقدن ردّ اولنان
ایدوب تابع اولمشلر وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ ونفسلری آرزو ایتدوکی شی‌یه دخی تابع اولدیلر
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى دخی تحقیقا کیم هدایت سببی اولان قرآن عظیم الشان
کندولره پروردکارلرندن کلوب انی ستولک قبول ایلر أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى یاخود آدم اوغلنه
آرزو ایتدوکی نسنه اولورمی یعنی اولماز فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى پس صونکی سرایک
واولکی سرایک حکومتی خدایه مخصوصدر ایسندوکنه انلردن مراد ایتدوکی شی‌یی ویرورز
وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ دخی کوکلرده نیجه فرشته وارکه لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
دکلری برآز نسنه نفع ایتمز إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ مکر تنکری تعالی دستور ویردکدنصکره
شفاعت خصوصنده لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى فرشته‌لردن ایسته‌یوب پسند ایتدوکی کیمسنه‌یه
إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ تحقیقا شول کیمسه‌که اخرته تصدیق کتورمزلر لَيُسَمُّونَ
الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنْثَى فرشته‌لری دکشینک تسمیه‌سیله تسمیه ایدرلرکه دیرلر
فرشته‌لر تنکرینک قیزلریدر وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ دخی دیدوکلری سوزله کندولره
اصلا بردانش یوقدر إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ کماندن غیری برنسنه‌یه اویمزلر وَإِنَّ الظَّنَّ
لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا وبی شبهه کیم کمان حقدن برآز نسنه فایده ویرمز زیرا شی کما هو حقه
ادراک اولنمز الا علمله وظن معقوله بی معارف حقیقیه‌ده فایده ویرمز انجق عملیاتده
نسنه‌ده فایده‌سی وار فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا پس یوز چویر شول کیمسه‌دن که کتابمزدن
یوز چویروب کیتدی وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ویقین صاغلقدن اوزکه برنسنه ایستمدی
ذَلِكَ بو محبتلری دنیایه وآخرت اوزره انی ترجیح ایتملری مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
دانشدن یتشدکلری درانک اوترسنه معرفتلری تجاوز ایتمدی که بیله‌لر آخرتک
نعیمی نه کونه نسنه‌در إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ تحقیقا کیم پروردکارک
هر کیسه‌دن دانارق‌در شول کیمسه‌نک احوالنه که دین اسلامک طریقندن آزدی وَهُوَ
أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى وکندوسی هرکیمسه‌دن دانارقدر اول شخصک حقیقتنه که دوغری یوله
بولدی وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ دخی کوکلرده اولان مخلوقات وزمینده
اولان اشیا خدایه مخلوقدر ومملوکدرلر یعنی انلری عدمدن وجوده کتوردی
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا تاکه بمانلک ایدنلره ایشلدوکلری نسنه‌نک عقابیله
مکافات ایده وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى وتاکه ایولک ایدنلره کوزل مکافاتیله مکافات ایده
الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ شول ایولک ایدنلرکه کناهک بیوکلرندن اجتناب

ایدولر وَالْفَوَاحِشَ دخی غایتله بدکناهلردن احتراز ایدرلر اِلَّا اللَّمَمَ لکن صغیره
اولان کناهلر کندولردن صادر اولور اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ بی شبهه کیم
کیم پروردکارک چون مغفرتلودر که کبایردن اجتناب ایدنلرک صغایرنی مغفرت
ایدر هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ کندوسی احوالکزه سیزدن داناتردر اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ وَاِذْ
اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ بیردن ابتدا سیزی ایجاد ایدیجک و انالرکوز قارنلرنده
کوچکلر اولدوغکوزده سیزی بیلور فَلَا تُزَكُّوا اَنْفُسَكُمْ پس کندو نفسلرکزی
کوزل عمل ایله مدح ایتمک هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى کندوسی سیزدن داناتردر شول کیمسه به
که پرهیزلک ایتدی کوردیکز کیم ولید ابن المغیره سرورکائناته اتباع ایدوب
سوزنی ایشدردی برکیمسه اکا تعنیف ایدوب دیدی اباء واجدادکک دیننی ترک
ایدوبکندولرینی کمراه قیلدک ولید جواب ایدوب دیدی نه ایشلیه یم خدانک
عذابندن قورقدم کندوبی تعنیف ایدن شخص دیدی مالکدن بکا برمقدار ویر
سکا برعذاب کلورسه بن انی برکه چکه یم ولید بوسوزه راضی اولوب مرتد اولدی
نعوذ شرط ایتدوکی شیئک برمقداری ویروب برمقدارنی بخل ایتدی حق جل وعلا
انک حقنده بوایتی منزل ایدوب بیوردی اَفَرَاَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى پس کوردکمی شول کیمسه یی که
حقک اتباعندن یوز دوندردی وَاَعْطَى قَلِيلًا وَاَكْدَى وتحمل عذاب ایچون شرط اولنمش
نسنه دن برآزینی ویروب قالنه بخل ایدوب ویرمدی اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ آیا
پوشیده اولان اشیانک دانشی قتنده در فَهُوَ يَرَى که کندوسی بیلور کیم یولداشی کندونک
عذابنی تحمل ایده اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى وَاِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى یاخود حضرت
موسانک صحیفه لرنده والتزام ایتدوکی شیئک وفاسن اتمام ایدن ابراهیمک صحیفه لرنده
اولان اشیادن خبردار اولمدیمی اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرَى علی التحقیق شان بودر که بریوک
چکیجی جان بریوک چکیجی جانک یوکنی چکمز وَاَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعَى دخی علی التحقیق
اینی بودر که آدم اوغلنه جالشدوغی نسنه دن اوزکه برنسنه اولماز وَاَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ
يُرَى دخی بلا شبهه کیم جالشمسی قیامت کوننده عدالت ترازوسنده کورینور ثُمَّ يُجْزَاهُ
صکره قولی جالشمسیله مکافات اولنور الْجَزَاءَ الْاَوْفَى تمام ومستوفی مکافات وَاَنَّ
اِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى دخی بی شبهه کیم خلقک انتهاسی ورجوعی پروردکارکه در وَاَنَّهُ
هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكَى دخی علی التحقیق کیم خدا جل جلاله کندوسی کولدردی واغلتدردی
وَاَنَّهُ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَا وبی شبهه کیم ایزد متعال کندوسی امیته ایتدی وزنده قیلدی
وَاَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ دخی بی کمان کیم کندوسی نوع انساندن ایکی صنفی یراتدی الذَّكَرَ وَالْاُنْثَى
ارکک ودیشی یی مِنْ نُطْفَةٍ اِذَا تُمْنَى بردمله صودن یعنی رحمه دوکلور وَاَنَّ عَلَيْهِ

النشأة

النَّشْاَةَ الْاُخْرَى وبی شک کیم خلقک موتندنصکره کندولرین زنده قیلمق وعده
مقتضاسیله اوزرنده در وَاَنَّهُ هُوَ اَغْنَى وَاَقْنَى وبی شبهه کیم خدا عز وجل کندودر
بای قیلوب دوه وقیون کبی ذاتنده نمالو اولان مالی ویردی وَاَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى
دخی علی التحقیق کیم تنکری تعالی کندودر شعرا نام یلدزک خداوندیدر بلنمک کرک
کیم شعرا برج جوزانک عقبنجه چیقن چوق اشیقلی یلدزدر کحا لا ترک اراسنده قوز
اسمیله مشهوردر حضرت پیغمبرک اجدادندن ابوکبشه قریشه بتلرک عبادتنده
مخالفت ایدوب اکا عبادت ایتدی وانیس که حضرت صلی الله علیه وسلم قریشه عبادتده
مخالفت ایتدی اکا ابن ابی کبشه دیرلردی وَاَنَّهُ اَهْلَكَ عَادًا الْاُولَى وَثَمُودَ فَمَا اَبْقَى
دخی علی التحقیق کیم خدا جل جلاله اولکی عاد قبیله سن وثمود قبیله سن نابود قیلوب
انلردن برکیمسه باقی قومدی وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ وبو ایکی قبیله دن اسبق حضرت نوحک
عشیرتن نابدید قیلدی اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ اَظْلَمَ وَاَطْغَى تحقیقا کیم قوم نوح کندولر عاد
وثمود قبیله لرندن زیاده ستمکار وحددن تجاوز ایدنلر دی زیرا انلر حضرت نوحی
اوکدکلو دوکرلردی که یرندن حرکت ایتمکه طاقتی قالمزدی وَالْمُؤْتَفِكَةَ اَهْوَى دخی
حضرت لوط قومنک کویلرینی صالدیردی یعنی حضرت جبرئیل کوکه دک الدری قالدروب نصکره
زیر وزبر قیلوب یره صالدی فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى پس اول کویلری قبلیان نسنه قبلدی
فَبِاَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى بونلری بیلدکدن صکره ربکک قنقی نعمتلرنده شک ایدرسن
ای مخاطب اولان کیمسنه بیلنمک کرک بومذکور اولان اشیانک برمقداری اکرچه
نقمتلردر لکن اهل اعتباره عبرت وپند اولدوقلری ایچون نعمتلر اولدیلر هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ
الْاُولَى بو پیغمبر قورقودیجی پیغمبرلرک جنسندن اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُ
قربله موصوف اولان قیامت یقین اولدی لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ تنکریدن اوزکه
اکا براظهار ایدیجی جان یوقدر اَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ پس آیا بوسوزدن یعنی قرآندن
انکار طریقیله تعجب ایلرمسیز وَتَضْحَكُونَ واستهزا ایله انی کولرمسیز وَلَا تَبْكُونَ
واغلمز اولان وعیدک قورقوسندن اغلمزمسیز وَاَنْتُمْ سَامِدُونَ وحال بوکه سیز
غافلسیز فَاسْجُدُوا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوا پس خدایه سجده کتوروب اکا پرستش ایدک وباطل معبودلردن

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وان کیجک وَآیُهَا خَمْسٌ وَخَمْسُونَ آيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

مرویدر کیم کفار قریش سرورکائناتدن بر معجزه ایستدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم
انلر ایچون ایی ایکی پاره قیلدی بوجهله که حراطاغی ایکی ایکی پاره سی آره سنده
کوردیلر بعده بوسوره نازل اولدی اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ قیامت کوننده

بقلندبى وآى يارلدى وان يروا آية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر واكر
كفارك معاندلرى بر معجزه كوروسلر ديرلر بو همشه بيدا اوراولمش بر جادودركه
وكذبوا وپيغمبرى بلا نه نسبت ايتديلر واتبعوا اهواءهم دخى كندو آرزولرنه
اويديلر وكل امر مستقر وهر ايش قرار بوله جقدر يعنى اهل ايمانه مقرر اولان
سعادت واهل كفره مقرر اولان شقاوت البته انلره ايرشمليدر ولقد
جاءهم من الانباء ما فيه مزدجر دخى تحقيقا كيم مكه خلقنه اخباردن كلمش
شول نسنه كه انجنده تمرد ومعصيتدن منع ايتمك وار حكمة بالغة لفظ مادن
بدلدر يعنى اول نسنه حد كماله ايرشمش بر حكمتدر فما تغن النذر بس قورقتغلر
انلره نفع ايتمز فتول عنهم بس يوز چويركيم بيلدك كه قورقمق انلره كار ايتمز انلردن
يوز چيوير تا كه ضالالتده مامور اولورسن يوم يدع الداع ياده كتور اول كونى
كه چيغيرن يعنى حضرت اسرافيل خلقى چيغيره دى الى شيء نكر بر صعب وزشت
نسنه يه يعنى قيامتك اهوال وشدايدنه خلقى چيغيره خشعا ابصارهم يخرجون
من الاجداث كوزلرى خوار وذليل اولدوغى حالده قبوردن چيقمش اولنورلر
كانهم جراد منتشر كويا كه انلر پراكنده اولمش چكركه لردر مهطعين الى الداع
چيغيرن كمسنه نك طرفنه شتاب ايدرك كيدرلر يقول الكافرون هذا يوم عسر
ديدى اولانلر دير بو كون بر صعوبتلو كوندر كذبت قبلهم قوم نوح كفار مكه دن
اسبق حضرت نوحك قومى تكذيب ايتديلر فكذبوا عبدنا بس قوملر حضرت نوحى بلا نه
نسبت ايتديلر وقالوا مجنون ودديلر او بر ديوانه در وازدجر وانواع اذيتله احكامى تبليغ
ايتمكدن منع اولندى فدعا ربه انى مغلوب بس حضرت نوح پروردكارنه دعا ايتدي
بونكله كيم على التحقيق كندو جماعتمه مغلوب اولمشم فانتصر بن ايچون انلردن انتقام ال
وبو دعايى اول محل ايتدى كه ايمانلرندن مايوس اولدى كتوردكلركه قومندن بيريسى
كندويه ملاقى اولنجق بوغازين صيقردى بيهوش دوشنجه دك اندنصكره افاقت
بولندوغى محل ديردى يا الهى بنم قوممه مغفرت ايت كه انلر حقيقة الحالى بيلمز بو كونه ايذالرينه
صبر ايدوب برخيلى مدت كيچدوكدنصكره اوزرلرنه بد دعا ايتدى ففتحنا ابواب
السماء بس حضرت نوحك دعاسن قبول ايدوب كوكك قپولرين آچدق بماء منهمر
بر صعوتلو صو ايله وفجرنا الارض عيونا دخى يرى تمام چشمه لر كبى ياردق فالتقى
الماء اندنصكره كوكك صويله يرك صويى قاوشدى على امر قد قدر بو حال اوزره
كيم خدا عز وجل انى تقدير ايتدى وحملناه على ذات الواح ودسر دخى حضرت نوحى تخته لر
ومیخلر ايله ياپلمش كمى اوزره قالدردق تجرى باعيننا اول كمى محافظه مزله اقو

جزاء لمن كان كفر سزا اولمق ايچون شول كيمسه يه كه نعمت ولدوغن انكار اولنمشدى يعنى بيز
بو ايشى بويله ايشلدك حضرت نوحه مكافات اولمق ايچون زيرا او بر نعمتدر كه قومى كندينى
انكار ايتديلر ولقد تركناها آية دخى تحقيقا كيم بيز كمى يى عالمده بر اولو نشان براقدق
تا كه خلق انكله اعتبار الهيلر فهل من مدكر بس سزدن اعتبار الجى كيمسه وارمى فكيف كان
عذابى ونذر بس نيجه ايدى كفاره تعذيب ايتمكم وانذار ايتمكم ولقد يسرنا القرآن للذكر دخى
بلا شبهه كيم قرآن عظيم الشانى بند ونصيحت ايچون آسان قيلدق كه انجنده
انواع مواعظ وعبرتلرى فات فات بيان ايتدك فهل من مدكر بس واركوزده هيچ بر بند
ونصيحت الجى وارمى كه انكن بر بهره صاحبى اوله كذبت عاد فكيف كان عذابى ونذر
قبيلۀ عاد تكذيب ايتديلر بس نيجه ايدى انلره بنم تعذيب ايتمكم وكندولره پيغمبرلريلنا يعنى
اوزدن قورقتو ويرمكلكم انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا تحقيقا بيز انلر اوزره بر صاوق
يل يوللادق فى يوم نحس مستمر بر شامتى استحكام بولمش اوغورسز كونده تنزع الناس
اول يل خلقى مكانلرندن قوپاروب صالورلردى كانهم اعجاز نخل منقعر كويا انلر ديبدن
قوپمش خرما اغاجلرينك ديبى فكيف كان عذابى ونذر بو جمله تهويل ايچون مكرر اولدى
ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر بونك ترجمه سى حالا سبقت ايتدى كذبت
ثمود بالنذر طائفۀ ثمود پيغمبرلرندن صادر اولان قورقوتمقلرى بلا نه منسوب
قيلديلر فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه بس ديديلر بيز جنسمزدن يالكوز بر انسانه
اكا اتباع ايدورز انا اذا لفى ضلال وسعر تحقيقا بيز اول وقتده كمراهلكده وجنونده
اولورز ءالقى الذكر عليه من بيننا آيا آرامزدن اوزرنه يالكوز وحى القا اولندى
وحال بو كه آرامزده اكا اندن احق وار بل هو كذاب اشر بلكه او كنديوحى بكنمش بر يلانجيدر
سيعلمون غدا بى شبهه كيم يارين اوزرلرنه عذاب حلول ايتدكده بيلورلر
من الكذاب الاشر كيمدر خود پسند يلانجى سويليان انا مرسلوا الناقة تحقيقا بيز دوه يي
طاشدن چيقاروب كوندريجيلرز فتنة لهم انلره امتحان اولمق ايچون فارتقبهم بس
انلره منتظر اول كور نه ايشلرلر واصطبر وايذالرينه اوزره صبر ايت ونبئهم ان الماء
قسمة بينهم دخى انلره خبر ويركيم على التحقيق صو آرالرنده حصه وبصددر بر كون
دوه ايچر وبر كون كندولر كل شرب محتضر صودن هر نصيبه حاضر قيلنور يعنى هر نصيبك
صاحبى نوبتنده حاضر اولوب صودن بهره مند اولور فنادوا صاحبهم بس كندو
يولداشلرين قدار بن سالفى چيغرديلر فتعاطى فعقر بس قيلجى تكلفله الوب دوه يي سكرلدي
فكيف كان عذابى ونذر بس نيجه ايدى عذاب وانذارم انا ارسلنا عليهم صيحة
واحدة تحقيقا كه انلر اوزره يالكوز بر چيغرمق يوللادق فكانوا كهشيم المحتظر

بس قويون ودوه بيرين اتخاذ ايده نك اوتلغى كبى اولديلر ولقد يسرنا القرآن للذكر
فهل من مدكر ماندبى شمدى كيجدى كذبت قوم لوط بالنذر حضرت لوطك قومى بند
ونصيحتى بلانز منسوب قيلديلر انا ارسلنا عليهم حاصبا تحقيقا بز اوزرلرنه
طاش ياغدريجى يل يوللدق الا آل لوط نجيناهم بسحر انجق حضرت لوطك مخصوص
جماعتى كيجه نك آخرنده كندولرين عذابدن قورتردق نعمة من عندنا قتمزدن بر نعمت
اولمق ايچون كذلك نجزى من شكر نتكه آل لوطه اوزره انعام ايتدك نعمتمزه شكر كتوررنه
مكافات ايدرز ولقد انذرهم بطشتنا وبى شبهه كيم حضرت لوط عن ابله المعزى
انلره بيان ايدوب كندولرين اندن قورقوتدى فتماروا بالنذر پس كندوبى تصديق ايتميوب
نصيحت وقورقوتمغلره شك ايتديلر ولقد راودوه عن ضيفه دخى تحقيقا
كيم قونقلرى فعل بد ايتمكه قصد ايتديلر فطمسنا اعينهم درعقب كوزلرين محو ايدوب
يوزلريله هموار ايتدك خبرده كلمشدركيم چون حضرت لوطك اوزرلرنه كيروب ادمى قيلغندن
اولان فرشته لره يمان ايش ايتمك قصد ايتديلر حضرت جبرئيل قناديله چهره لرنه بر
اوردى اوقدر قوتلرى كوزلرى سلنمش كوز اولديلر فذوقوا عذابى ونذر پس فرشته
لرك لسانى اوزره ديدوك عقوبتمزك وقورقتمغمزك طعمنى دادك ولقد صبحهم
بكرة دخى بى شبهه كيم كندولرك اولندم كن ولرين صباحلدى عذاب مستقر كندولرله
قرار دوتمش بر عذاب فذوقوا عذابى ونذر ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر
نظيرى كيجدى ولقد جاء آل فرعون النذر دخى تحقيقا كيم فرعونك توابعنه
قورقوتمغلر حضرت موسى وهرونك لسانى اوزره كلدى كذبوا باياتنا كلها
تموم آيتمزه اينانمديلر يعنى حضرت موسى كندولره كتوردوكى طقوز معجزه يى تكذيب
ايتديلر فاخذناهم اخذ عزيز مقتدر پس كندولرين الدق برالش كه هركس اوزره غلبه
ايدوب كمال قوته ايه سننك الشنه بنكر اكفاركم خير يا كفار كوزاى عرب قومنه
زياده كوجلى درلرمى اولئكم معدود اولان كفاردن ام لكم براءة فى الزبر ياخود
سيزه كتب سماويه ده بر امر يازلمشدركيم معذب اولمزسيز ام يقولون نحن جميع منتصر
ياخود ديرلرمى بز برجماعتوزكه بيرى بيرمزه ياردم ايده درز سيهزم الجمع يقينده او
كروه قاچش قيلنورلر ويولون الدبر واكسه لرى چيورولر ويوايش بدر كوننده
واقع اوليجق بوايت مكرمه ده نبوتك دلايلندندر بل الساعة موعدهم بلكيم قيامت
عذابلرينك وعده كاهيدر والساعة ادهى وامر وقيامتك عذابى دنيانك
عذابندن غايتله قتيدر واجى ان المجرمين فى ضلال وسعر تحقيقا كيم اهل شرك
دنياده كمراهلكده درلر واخرته آتشلرده يوم يسحبون فى النار على وجوههم

اول كونده كه دوزخ ايچنده يوزلري اوزره چكيلورلر وكندولره دينلور ذوقوا
مس سقر دوزخك حرارت والمنى دادك انا كل شىء خلقناه بقدر تحقيقا بز هرنسنه يى
مقتضاى حكمت اوزره مرتب ومقدر قيلدق وما امرنا الا واحدة وايشمز يا كوز يوموب
اوزكه برنسنه دكلدر واول دخى ديمه سيدر كلمح بالبصر سرعت واسانلكده كوزله تمق
كبيدر ولقد اهلكنا اشياعكم دخى تحقيقا كيم كفرده ماننديكوزى نابود قيلدق
فهل من مدكر پس بونصيحت يى بروايجى سيزدن اوزكه انلرك حالندن برعبرت ويند اله
وكل شىء فعلوه فى الزبر وهر ايش كيم انى ايشلديلر حفظه نك كتبنده مثبت وموجوددر
وكل صغير وكبير مستطر واعمالدن هركوجك وهر بيوك لوح محفوظده يازلمشدر
ان المتقين فى جنات ونهر تحقيقا كه ارباب تقوى باغلرده وايرمقلرده اولورلر
فى مقعد صدق بر بسنديده مكانده درلر عند مليك مقتدر بر قدرتلو پادشاهك
قتنده مقربلردر بحر الحقايقده صاحبى بوردى كيم مقعد صدق وحدت ذاتيه دركه
مرتبه عنديتله متحقق اولور
سورة الرحمن مكية وآيها ست وتسعون آية
بسم الله الرحمن الرحيم
نقل اولنور چون حضرت صلى الله عليه وسلم خداى عز وجل كفاده اسم رحمانله اكديكده اسلر
دى بيلمزيز انى بيلمزوز حق جل وعلا بو سوره يى منزل قيلدى الرحمن علم القرآن
دنياده واخرتده قوللرينه انواع نعمله مرحمت ايدن خدا قرآن عظيمى انسانى اوكرتدى
خلق الانسان ادمى معقوليتى عدمدن وجوده كتوردى علمه البيان انسانه خاطرنده
اولان نسنه نك بيانى اوكرتدى الشمس والقمر بحسبان كنش وآى بربيلنمش مقدر
حسابله حركت ايدرلر والنجم والشجر يسجدان ويير يوزنده يايلان اوتلق ويير يوزندن
مرتفع اولان نبات قسمى خدانك فرماننه مطيع ومنقاد درلر نته كه مكلف اولان
ذوى العقول ارادتلريله انكا سجده كتوروب انقياد ايدرلر والسماء رفعها دخى كوكى
مرتفع يرتدى ووضع الميزان وترازويى وضع ايتدى يعنى خلقه انك ايله عدالتى
الهام ايتدى الا تطغوا فى الميزان يعنى معامله محلنده وزن ايتمككوزده حددن تجاوز
ايتمك واقيموا الوزن بالقسط دخى ترازويى عدل ايله ايا قلندرك ولا تخسروا الميزان
وترازويى اكسك قيلمك زيرا انك وضعندن مقصود حقوقى برابر قلمقدر وهر كاه
كه اكسك اولور اندن مقصود بالذات اولان زايل اولوب عبث يا پرسنده قالور
والارض وضعها للانام ويير خلق ايچون دوشنمش الحق بيلديكى كبى مخلوقات
اوزره تر آدم ايدرلر فيها فاكهة ايچنده ميوه وار والنخل ذات الاكمام وايچنده
خرما غلافلرى ايسى خرما اغاجلرى وار والحب ذو العصف والريحان دخى بغداى

وادیر کبی قوری بیراق ایه سی دانز وخوش بوی بیراقی ایسی ایچندر وار
فبأی آلاء ربکما تکذبان پس ای انس وجن پروردکارکوزک قنقی نعمتلرینه تکذیب
ایدوب انکار ایدرسیز خلق الانسان من صلصال کالفخار حضرت آدمی بر تدریجی بشمش
سفاله مشابه بر قوری چاموردن وخلق الجان من مارج وپریلرک بدرینی یارتدی
توتوندن صاف اولمش بر نسته دن من نار مانحه بیاندر یعنی اول توتوندن
صاف اولمش شیء آتشدر فبأی آلاء ربکما تکذبان پس ای انس وجن اوزدکزه افاضه
اولان نعمتلردن پروردکارکزک قنقی نعمتلرینی تصدیق کتورمزسیز رب المشرقین
ورب المغربین صیفی وشتوی مشرقلرک پروردکاری وصیفی وشتوی مغربلرک
خداوندی فبأی آلاء ربکما تکذبان پس مشارق ومغاربک اختلافنده اولان اعتدال هوا
واختلاف فصول کبی نعمتلردن انکار ایدرسیز مرج البحرین ایکی دریای شیرین وشوری
قوی ویردی یلتقیان بری بیرینه مجاور اولورلر بینهما برزخ لا یبغیان اراورنده
خدانک قدرتندن بر مانع وار که بیک بیرینه تعدی ایتمز فبأی آلاء ربکما تکذبان یخرج منهما
اللؤلؤ والمرجان ول ایکی دریانک بریسندن یعنی شور دریادن اینجونک بیوکلری دخی کوچکلری
چیقر فبأی آلاء ربکما تکذبان وله الجوار المنشآت فی البحر کالاعلام وانک تصرفنده در طاغلر کبی
یلکنلری قالدرلمش کمیلر دریاده فبأی آلاء ربکما تکذبان پس کمیلرک موجود اولمسنده
اولان نعمتلردن ربکوزک قنقی نعمتلرینه تکذیب ایدرسیز کل من علیها فان هرکیم
که یرک یوزی اوزرینده در نابدید وناچیزدر ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام
واستغنای مطلق وفضل عام ایه سی پروردکارک ذاتی باقی قالور فبأی آلاء
ربکما تکذبان پس عالمک افناسی اوزره مترتب اولان حیات ابدیه نک وکوناکون
نعمتلر کبی خداوندکوزک قنقی احسانلرینی انکار ایدرسیز یسأله من فی السموات
والارض کوکلرده ویرده اولانلر مقصدلرینی اندن ایسترلر کل یوم هو فی شأن
هر وقت خدای عز وجل بر ایشی ایتمسنده در فبأی آلاء ربکما تکذبان پس سؤاللرکوزی
اجابت ایتمسنده اولان نعمتلردن وامورلری تا فاتا تدبیر ایتمسنده اولان احسانلردن
ربکوزک قنقی نعمتلرینی تصدیق کتورمزسیز سنفرغ لکم ایه الثقلان یقینده محاسبه کزی
قصد ایدرز ای انس وجن کروهی فبأی آلاء ربکما تکذبان یا معشر الجن والانس
ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض ای پری وانسان نوعی کوکلرک ویرک اطرافندن
چیقمغه قدرتکوز اولورسه فانفذوا چیقک توقف ایتمیک لا تنفذون اندن
چیقمغه قدرتکوز یوقدر الا بسلطان مکر قوت وقهر ایله واو سیزه قندن حاصل
اولور فبأی آلاء ربکما تکذبان پس سیزه اولنان تنبیه وتحذیر کبی وسیزه

نصف الحزب

اولنان عفو کبی نعمتلردن ربکوزک قنقی نعمتنه تصدیق کتورمزسیز یرسل علیکما شواظ
من نار ونحاس اوزدکزه ای انس وجن آتشدن بر شعله و بر سیاه توتون مرسل قیلنور
فلا تنتصران پس عذابدن امتناع ایدوب کندوکزی صاقلمازسیز فبأی آلاء ربکما تکذبان
پس ربکوزک قنقی نعمتنه تصدیق کتورمزسیز چون کفارک مآل حالنی بیان ایتمک مخاطبینی
اولانلرک حقنده بر لطف ودخی اندرک تهدید اولمقدری نعمتلردن عد اولندی فاذا
انشقت السماء پس یرتیلور کوک یارلیوب فکانت وردة دوعقب قرمزی کل کبی اولور فبأی
آلاء ربکما تکذبان فیومئذ لا یسئل عن ذنبه انس ولا جان پس اول کونده نه آدمی
مقوله سی ونه جنه قسمی کناهلرندن صورلور سیمالرندن بیلندوکلری ایچون
فبأی آلاء ربکما تکذبان پس اول کونده پروردکارکوز قوللرنه ایتدوکی نعمتلرک قنقی
نعمتنه تکذیب ایدرسیز یعرف المجرمون بسیماهم کنهکارلر سیمالرندن علامتلریله بیلنورلر
فیؤخذ بالنواصی والاقدام پس الن صاچلریله ودخی ایاقلریله طوتیلوب جهنمه صالنورلر
فبأی آلاء ربکما تکذبان هذه جهنم التی یکذب بها المجرمون بودر اول طموغ
که مجرملر انکا تصدیق کتورمزلر یطوفون بینها وبین حمیم آن انک آراسنده وحرارتی
نهایته یتشمش بر اسی صو آراسنده تردد ایدرلر فبأی آلاء ربکما تکذبان ولمن خاف
مقام ربه جنتان دخی پروردکاری اوکنده حساب ایچون دورمقدن خوف ایدن
کیمسنه ایچون ایکی باغ وار بیری انس اوزره قسنه ودخی بیری جن اوزره قسنه فبأی آلاء ربکما تکذبان
ذواتا افنان اول ایکی باغ انواع اشجار ومیوه ایه لریدر فبأی آلاء ربکما تکذبان
فیهما عینان تجریان ایکیسنده ایکی کوز وارایسنده وکلری یره آقرلر فبأی آلاء
ربکما تکذبان فیهما من کل فاکهة زوجان اول ایکی باغده هر میوه دن
ایکی صنف وار بیری غریب وبیری معروف فبأی آلاء ربکما تکذبان متکئین علی
فرش بطائنها من استبرق تکیه ایدن خوف ایدنلر بصید فرشلر بره وشکلر اوزره
که استارلری حریرک محکم طوقلمشندندر وجنی الجنتین دان وایکی باغک دوشلجک میوه سی
یقیندر بر مرتبه ده که اوتورمش ویاتمش کاتئل اولور فبأی آلاء ربکما تکذبان
فیهن قاصرات الطرف واول ایکی باغک منازل وقصورنده کوزلری زوجلرندن
اوزکه بر کیمسه یه باقمیان خاتونلر وار لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان اول خاتونلری
اهل خوفدن اسبق نه انس مقوله سی ونه جن قسمی دکدی فبأی آلاء ربکما تکذبان
کأنهن الیاقوت والمرجان کویا اول خاتونلر یاقوت ومرجاندر یعنی رخلرینک قرمزلکی
وبدنلرینک بیاضلک وصافلکی یاقوته وانجویه مشابهدر فبأی آلاء ربکما تکذبان
هل جزاء الاحسان الا الاحسان ایولکک مکافاتی ایولکدن اوزکه برنسنه دکلدر

فبأي آلاء ربكما تكذبان ومن دونهما جنتان واهل خوفه اولان ایکی جنتدن
اوزکه سایر اهل یمینه ایکی باغ وار فبأي آلاء ربكما تكذبان مدهامتان
اول ایکی باغ یاشلکدن شدتدن سیاهه چالر یاشلدرلر فبأي آلاء ربكما تكذبان
فيهما عينان نضاختان اول ایکی باغده ایکی فینار پیکار وار فبأي آلاء ربكما تكذبان
فبأي آلاء ربكما تكذبان فيهما فاكهة ونخل ورمان ایکی سنده
میوه وخرما وانار وار خرما میوه وغدادر وانار میوه ودوادر اسملریله
مذکور اولدیلر والا لفظ فاکهه انلرک کلمسندن اغنا ایدر فبأي آلاء ربكما
تكذبان فيهن خيرات حسان اول ایکی باغک شانلو وکوشکلرنده انتخاب اولنمش کوزل
خاتونلر فبأي آلاء ربكما تكذبان حور مقصورات في الخيام بدلدر وخبرایدن
یعنی اول انتخاب اولنمش کوزل خاتونلر برجوریلردر که اوده لرنده اوتورمشلردر
فبأي آلاء ربكما تكذبان لم يطمثهن انس قبلهم ولا جان فبأي آلاء ربكما
تكذبان متكئين على رفرف خضر وعبقري حسان یاشل یاصدقلر اوزره
وعجیب وغریب کوزل اشیا اوزره یاصدنمش کمسنه لره اکرام واختصاص ولسون
فبأي آلاء ربكما تكذبان تبارك اسم ربك پروردکارکک ادی یوجه لنوب
اولوندی ذي الجلال والاكرام استغناء مطلق وفضل تام ایدسی پروردکار
اکثر ارباب تحقیق بونک اوزره درکیم جلال صفات قهریه یه اشارتدر واکرام صفات
لطفدن عبارتدر دینمامرذو الجلال والاكرام ایکی قسمه جامعدر

سورة الواقعة مكية وآيها تسع وتسعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

اذا وقعت الواقعة یاد ایت اول وقتی که دوشیجک نسنه دوشه یعنی قیامتک حدوثی
وقتی مذکور قبل ليس لوقعتها كاذبة انک دوشمسنه برلانجی جان یوقدر
یعنی انجق واقع اولورانک وقوعنی برجان تکذیب ایتمز نته که شمدی انی تکذیب ایدرلر
خافضة رافعة عدالله برکروهی الچق قیلادر وبرکروهی عالی مرتبه یه فالدرر اذا رجت
الارض رجا انجق زمین برتپرنمک بترنمش قیلنور که اوزنده هربنا منهدم اولور وبست الجبال
بسا دخی انجق طاغلر اوفکیبی پاره پاره اولنور فكانت هباء منبثا وسیز
اوج صنف اولدکوز فاصحاب الميمنة بس صاغ الک ایرلری یعنی نامه اعماللرین صاغ اللریله
الن کیمسه لر ما اصحاب الميمنة نه کوزل نسنه در صاغ الک ایرلری واصحاب المشأمة ما
اصحاب المشأمة وصول الک ایرلر نه اصل شیدر صول الک ایرلری بو استفهام
ایکی کروهک حاللرندن تعجب ایتمک ایچوندر والسابقون السابقون وایلرو کیدنلر ایلرو

کیدنلردر یعنی حق ظاهر اولدقده نصکره ایمانه وطاعته ایلرو ایل اولانلر جنتک دخولنه
ایلرو ایل اولانلردر اولئك المقربون في جنات النعيم اول کروه شول کیمسه لردر که بهشت
جاودانده پایه لری یقین قیلنوب مرتبه لری یوجه اولندی ثلة من الاولين انلر
حضرت ادمک عصرندن حضرت محمد المصطفانک عصرنده دک کچمش امتلردن بربولک
کروهدرلر وقليل من الاخرين وصوکیلردن براز جماعتدرلر یعنی حضرت محمد المصطفانک
امتندن براز کروهدرلر على سرر موضونة التونله وجواهرله مشبک تختلر اوزره
زرادده نمشلر متكئين عليها اول تختلر اوزره یاصدنمشلر متقابلين بیری بیرینه
قارشو يطوف عليهم ولدان مخلدون طفولیتک طراوتی اوزره باقی قالمش وغلانجقلر
اوزرلرنه دولانورلر باكواب واباريق دسته سیز بردقلرله وابریقلرله وكاس من
معين وشرابدن طولی جامله لا يصدعون عنها اول شرابدن باش اغریسی چکمش
قیلنمزلر ولا ينزفون ونه عقل وبیهوش اولورلر وفاكهة دخی وغلانجقلر میوه
ایله اوزرلرنه دولانورلر مما يتخيرون اول میوه دن کیم کندولر انی بکنورلر ولحم
طير دخی اوزرلرنه دولانورلر قوش اتیله مما يشتهون آرزو ایتدوکلری قوشک اتندن
وحور عين دخی بهشت ایچنده ایرکوزلی بیاض خاتونلر وار كامثال اللؤلؤ
المكنون صدفی ایچنده محفوظ ومصون اینجولر مانندی جزاء بما كانوا يعملون
بوذکلو اشیا کندولره انعام اولنور ایتدوکلری عمله سزا اولمغا ایچون
لا يسمعون فيها لغوا ولا تأثيما اهل بهشت بهشت ایچنده بیهوده سوز ونه
کناهه موجب کلام ایشتمزلر الا قيلا سلاما سلاما انجق مکرر سلام سوزلرین
ایشدیرلر نظو کربیره سلام سکرنا اوتدی دلالت ایتمک ایچون کیم بهشتیلر اراسنده
سلام وبرمک علی الاتصال موجوددر واصحاب اليمين ما اصحاب اليمين وصاغ الک
ایه لری نه نسنه در صاغ الک ایرلری یعنی انلرغایتله معزز ومکرم اولوب اقامت
ایدرلر في سدر مخضود بر تکنسیز کنار اغاچلرنده وطلح منضود ومیوه ایله بر اولمش
موز کلرده وظل ممدود وبراچلمش سایه ده وماء مسكوب وبراقر صوکنارنده
وفاكهة كثيرة وکوناکون چوق میوه بیرنده که لا مقطوعة ولا ممنوعة نه بر وقتده کسلمش
ونه تناول ایتدن منع اولنمش وفرش مرفوعة ورفیع القدر وشکرده برقوشلر
فرشدن مراد قادینلردر یعنی اصحاب یمین تختلر اوزره قلدرلمش نازنین خاتونلرک
ذوق وعشرتنده درلر انا انشأناهن انشاء تحقیقا که بز جنت خاتونلرین ابتدا
بر یرتمق برتمق یعنی انلری کیمسه طوغرمدی وبز اعاده اولنمشلر بلکه نیکیدن انلری
ایجاد ایتدک فجعلناهن ابكارا پس انلری قیلدق ابکار اکرم قیزلر عربا قوجه لرینه

کند ولرنی سیود دولر أَتْرَابًا یاشده اشلر یعنی کندولری و توجه لری قمو اوتوز یاشنده درلر
لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ بونلر ارباب یمین اچوندرلر ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ
کیچمشلردن برخیلی گروهدرلر و کیروده قلانلردن برچوق گروهدرلر یعنی اصحاب
یمین امت محمدك اولکی گروهلرندن برعظیم گروهدرلر و صوکی قلانلردن
برجم غفیردرلر وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ وصول الك ایه‌لری
نه کوینر نمسه لردر صول الك ایه‌لری یعنی حال المرئی غایتله یمان حال اولوب اقامت ایدرلر
فِي سَمُومٍ مسامه نفوذ ایدن اتشك حرارتندن وَحَمِيمٍ و حرارتده نهایته یتیشمش
برصوده وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ و سیاه توتندن برسایه ده لَا بَارِدٍ نه صوق قدر سایر سایه‌لر کبی وَلَا كَرِيمٍ
و راحت یتشدیجی إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ تحقیقا کیم اصحاب شمال بو عذابی کورمدن اسبق دنیاده شهوات نفسانیه
اوتمشلر ایدی وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ و اولو کناه اوزره یعنی شرك اوزره
اصرار ایدرلردی وَكَانُوا يَقُولُونَ و دنیاده کندولرین حقه دعوت ایدنلره دیرلردی أَئِذَا
مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا آیا اچن بیز میت اولوب توپراق و کموکلر اولدوغمزده أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
علی التحقیق بز مبعوث اولورمی یوز أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ دخی کیچمش بابالرمز مبعوث اولوری
قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لَمَجْمُوعُونَ سویله فرشته کیم کیچنلر و کیروده قلانلر البته
بغلنجقدرلر إِلَى مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ خدانك تقدیر ایله بلنمش بر کونك وقتنه ثُمَّ إِنَّكُمْ
أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ صکره علی التحقیق سیزای کمراه اولوب روز جزایه
تصدیق کتورمیانلر لَآكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍ البته ییجیلرسیز بر اغاجدن
که زقوم اغاجی معقوله سند ندر فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ پس اجلغك شدتندن
قارنلری دولدریجیلرسیز فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ در عقب شدت عطشدن
اول زقوم اوزره اسی صودن ایچمش اولورسیز فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ پس صوسیز
دوه‌لرینا ایچمسی کبی ایچیجیلرسیز هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ بو کونه طعام و بو کونه
شرابی جهنم اهلك که دوکلرینه روز جزاده انلره مهیا اولور نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ
بز سیزی عدمدن وجوده کتوردك فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ پس نیچون حشر و نشره تصدیق
کتورمزسیز أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ پس بکا خبر ویرك اول نسنه دن که رحملرده بوراقورسیز
أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ سیز انی معتدل الخلقه انسان ایدرسیز أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ
یا خود بز انی خلق ایدنلرز نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ بز سیزی ایجاد ایدوب کذلك صکره
هرکیم اکوزده تقدیر ایدوب هرکسه بر معین وقت تقرر قیلدق وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ
و بز مسبوق اولمزوز یعنی بر کمسه بزه مانع اولوب غلبه ایتمز عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ
أَمْثَالَكُمْ المادن زده که ماننده لر کوزی یرکوزه کتورز وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

و بیلدکگوز افعال و صفاتنده سیزی ایجاد ایدردن وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ
الْأُولَى دخی بلاشبهه کیم اولکی یاراتلمغی بلدکگوز کیم خدا عز و جل انی قیلدی فَلَوْلَا
تَذَكَّرُونَ پس نیچون خاطره کتورمزسز کیم نشاء اولایه قادر اولان پروردکار اخرایه
قادردر أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ پس بکا خبر ویرك اول اکیندن که سز انی اکرسز
أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ آیا سیز انی اکرسز أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ یا بز انی انبات ایدروز
لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا اکر استیسیدك انی دانه سیز برا اوتلق ایدردك فَظَلْتُمْ
تَفَكَّهُونَ پس اول حالده تموکوز متعجب اولوب دیردکوز إِنَّا لَمُغْرَمُونَ علی التحقیق بز غرامت
چکمش قیلنمشوز بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ بلکه بیز بی بهره لرز أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ پس بکا خبر ویرك
صودن الَّذِي تَشْرَبُونَ شول صودن که سیز انی ایچرسیز أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ
آیا سیز انی بولطدن ایندردکوز أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ یا بز قدرتمزله انی ایندرنلرز
لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا استیسیدك انی بردو اجی صو قیلاردق فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ
پس نیچون شکر ایتمزسیز بو کونه عظیم نعمتلره أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ پس بکا خبر ویرك
اتشدن الَّتِي تُورُونَ شول اتش که سیز انی اغجدن چیقاررسیز أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ
شَجَرَتَهَا سیزمیسکز انك اغجنی عدمدن وجوده کتوردکوز أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ یا خود بیز
انی عدمدن وجوده کتورنلرز نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً بیز اول اغجدن چیقان اتشی دوزخ
آتشنه بر عونه و یاد ایتمك قیلدق وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ و قفارلری خالی اولانلر
ایچون بر نفع ایرجك نسنه قیلدق فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ پس اولو پروردکارك
ادین تنزیه قیل فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ پس قرآن عظیم الشانك ایتلرنك اوقات نزولنه
قسم وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ دخی علی التحقیق کیم اول قسم بر اولو قسمدر اکر بیلیر ایسه کوز
إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ بی شبهه قرآن عظیم واضح البرهان برچوق نفعلو اولو قرآندر فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ
تغییر و تبدیلدن محفوظ و مصون بر کتابه مثبت در و لوح محفوظدر لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ
کدورات جسمانیه دن پاکیزه اولانلردن اوزکه بر کمسه لوح محفوظه مطلع اولماز تَنْزِيلٌ
مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ عالملرك پروردکارندن ایندرلمشدر أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ
پس بو سوزله یعنی قرآنله سیز تساهل ایدرسیز وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ و سیز
احسان اولنان روزیکز شکرین قیلارسیز أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ سیزك تکذیب ایتمکوزی یعنی
رزقی سیزه احسان ایدنه نسبت ایتمیوب نجومه انی نسبت قیلارسیز فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ
الْحُلْقُومَ پس نیچون جان بوغازه ایرشدوکنده وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ و سیز اول وقتده
بقرسیز وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ و بیز محتضر اولان کمسه نك احوالنه سیزدن داها یقینز
وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ولیکن انك اوزره جاری اولان نسنه‌نك حقیقتنی کورمزسیز فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ

غير مدينين ترجعونها پس اگر قيامت كوننده سزا ويرلمشلر اولميدكوز نيچون
جانى بوغازدن مكاننه دوندرمزسيز ان كنتم صادقين اگر سوزكوزده صادق
ايديسه‌كوز ملخص آيت كريمه بودركه اگر حشر ونشر انكارنده سوزكوز واقعه مطابقدر
نيچون روحي بدنه دوندرمزسيز اول محل كه روح حلقومه ايرشور فاما ان كان من المقربين
پس اما اگر محتضر اولان كيمسنه ارباب قرب زمره‌سندن ايدي فروح وريحان
وجنة نعيم اكا راحت وكوزل دوزلك وتنعم ايتديكي بهشت اولور واما ان كان
من اصحاب اليمين واما اگر وفات ايدن كيمسنه ارباب يمين كروهندن ايدي فسلام
لك من اصحاب اليمين پس سكا اهل يميندن سلام اى اهل يميندن اولان كيمسنه يعني
انلرك طرفندن خاطرك خوش اولسونكه انلرك ذوق وصفاسى وار واما ان كان
من المكذبين الضالين واما اگر متوفى اولان كيمسنه رسلى يالان نسبت ايدنلر اهلندن
ايدي فنزل من حميم اكا اسى صودن مهيا بر مجلس ضيافت وار وتصلية جحيم
ويانمش آتشك كيرمسى دخي ان هذا لهو حق اليقين تحقيقا بو سوره‌ده ذكر اولنان
اشيا كندودر محقق اولمش درست خبر فسبح باسم ربك العظيم پس اولو پروردكارك
آديله تسبيح ايت يعني انك اسم شريفني ذكر ايت كه مقارن اولديغك حالده شاننه
لايق اولميان اشيادن ذات پاكني منزه قيل سرور كائناتدن صلى الله عليه وسلم
مرويدركيم بيوردي هركيم هر كيجه واقعه سوره‌سن اوقوزسه فقر اكا يوقسلك هركز دكمز

سورة الحديد مكية وهي تسع وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سبح لله ما في السموات والارض ايزد ذو الجلاله كوكلرده ويرده اولان اشيا
تسبيح ايتدى وهو العزيز الحكيم وحال بوكه كندودر عزت وحكمتله كمال اوزره موصوف
اولان اوزكه سيدكل له ملك السموات والارض كوكلر ويرلر تصرف مطلقى كندويه
مخصوصدر يحيي ويميت كندودر زنده قيلان وجانني آلور وهو على كل شيء قدير
وكندودر هر نسنه اوزره توانا هو الاول كندودر سائر موجودات اوزره
سبقت ايدن والآخر وانلرك فناسندن صكره باقي قالان والظاهر وكثرت دلائل
ايله وجودي آشكار اولان والباطن وهر غافلك تعقلندن حقيقتي خفي اولان
وهو بكل شيء عليم وكندودر هر نسنه‌نك حقيقتنه دانا هو الذي خلق السموات
والارض في ستة ايام كندودر شول قادر ذو الجلال كه كوكلر ويري
التي كون مقدارنده ياراتدي ثم استوى على العرش اندن صكره حكمي عرش اوزره
مستولي اولدي يعلم ما يلج في الارض زمينه كيرن تخم كبي نسنه‌يي بيلور

وما يخرج منها واندن چيقن اكينلر كبي شيئي بيلور وما ينزل من السماء وكوكدن
اينان ياغمور كبي نسنه‌يي دخي وما يعرج فيها وانده چيقن ابخره كبي نسنه‌يي دخي
وهو معكم اينما كنتم وكندونك علمي سيزكله‌در قنده اولورسه‌كوز والله بما
تعملون بصير وخداي عز وجل ايشلدككوز ايشلري بينادر پس انك اوزره سيزه
مكافات ايدر له ملك السموات والارض كندويه مخصوصدر كوكلر ويرلرك تصرفي
والى الله ترجع الامور وايزد ذو الجلالك فرماننه تمام ايشلر راجع اولور يولج
الليل في النهار ويولج النهار في الليل كيجه‌يي كونده كيورور يعني كيجه‌نك ساعتلرندن
اكسك ايدوب كونك ساعتلرين ارتورور وعكسني دخي بويله ايدر وهو عليم بذات الصدور
وكندودر سينه‌لرك سرلرينه دانا امنوا بالله ورسوله خدانك وحدانيتنه وپيغمبرينك
نبوتنه تصديق كتورك وانفقوا مما جعلكم مستخلفين فيه دخي فقرايه
بذل ايدك شول شيدن كه حق جل وعلا سيزي انك تصرفنده كچمشلرك خليفه‌لري قيلدي
فالذين امنوا منكم وانفقوا پس سيزدن شول كيمسنه‌لركه ايمانه كلوب مالكرندن
فقرايي بهره‌مند ايتديلر لهم اجر كبير انلره بر بيوك اجرت وار وما لكم لا تؤمنون
بالله دخي سيزه نه عارض اولديكه خدانك وحدانيتنه ايمان كتورمزسيز والرسول
يدعوكم لتؤمنوا بربكم وحال بوكه محمد المصطفى سيزي دعوت ايدر تاكه پروردكاركزه
ايمان كتوره‌سيز وقد اخذ ميثاقكم دخي تحقيقا الدي ايزد ذو الجلال روز الستده
عهد وپيمانكزي الدي الكيم وحدانيتنه تصديق كتوره‌سيز ان كنتم مؤمنين
اگر سيز اول عهد وميثاقه تصديق كتورجيلر ايديكوز هو الذي ينزل على عبده
آيات بينات كندودر شول معبود كه بنده‌سينه واضح الدلاله آيات كوندرور
ليخرجكم من الظلمات الى النور تاكه خدانك بنده‌سي جهل وكفر ومعصيت قرانقولرندن
ايمان وطاعتك نورينه سيزي چيقارندره وان الله بكم لرؤف رحيم دخي تحقيقا
كيم حق جل وعلا سيزه چوق مهربانلك ايدوب مرحمت ايدر كه رسل وآياتله هدايت
حالكوزدن سيزي آكاه ايتدي وما لكم الا تنفقوا في سبيل الله دخي سيزه نه اولدي
كه خدانك يولنده ماللركزي صرف ايتمزسيز ولله ميراث السموات والارض وحال بوكه
كوكلر ويرلر ذاتي خدايه منحصردر بر كيمسه‌يه ذره مال قالمز پس نيجه‌كيم انسانلر مالكيتندن
اولان مالدن انلرك كندويه اصلا بر نسنه باقي قالماز كركدركه بر باقي قالور دعوى ضلالده بيرده
مالكن انفاق ايدرم وبو معني خدانك طريقنده بذل اولان مالدن غيريده بيرده محقق
اولماز لا يستوي منكم من انفق من قبل الفتح وقاتل سيزدن اى اهل ايمان برابر اولماز
شول كيمسه كه مكه‌نك فتحندن اقدم مالن انفاق ايدوب كفار ايله جنك ايتدي شول

كیمسه ایله كه فتحدن صكره اول ایشلری ایتدی أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً اول كروه كه فتحدن
اسبق مذكور ایشلری ایشلدیلر مرتبه ده بابرلری چوق اولودر مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ
بَعْدُ وَقَاتَلُوا شول كیمسه لردن كه فتحدن صكره انفاق ایدوب جنك ایتدیلر
وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وانلرك هر بر كروهنه كه فتحدن اول وانك صكره انفاق
وجنك ایتدیلر حق جل وعلا كوزل مكافاتی وعد ایلدی وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ وخدای تعالی ایشلدوككوز ایشلرك ظاهرینه و باطننه داناد ر بو ایت حضرت
ابی بكر الصدیقك شاننده نازل اولمشدر زیرا اول وجود شریف خلقدن اول ایمان
كتوروب فی سبیل الله مالن انفاق ایدوب جنك ایلدی مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ
قَرْضًا حَسَنًا كیمدر اول كیمسه كه تنكری تعالی یه بر كوزل بورج ویره یعنی
خدانك طریقنده امید ثواب ایله مالنی انفاق ایده فَيُضَاعِفَهُ لَهُ كه حق جل وعلا انك
ثوابنی اكا قات قات ایده وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ دیرلی كوزل اجرت كا وار يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ یاد ایت اول كونی كه مؤمن كیشیلری ومؤمن عورتلری كوره سن يَسْعَى
نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ ایلرولرنده وصاغ طرفلرنده ایمانلرینك
نوری یوروره تا كه بهشته كیدهلر یولی كوستره و فرشته لردن هر كیم كیدولر
صانتشور دیر بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ بو كون سیزه مژده در بر باغلرك كبر مسی كه
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ انلرك كوشكلری التندن ایرمقلر اقر خَالِدِينَ فِيهَا الجنه
اقامتی علی الدوام تقدیر ایتمشلر ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ اول نور ودخول جنت
مژده سی كند ودر اولو قورتولمق يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ یاد ایت
اول كونی كه منافق كیشیلر ومنافق عورتلر دیرلر لِلَّذِينَ آمَنُوا ایمانه كلان
كیمسه لره انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ بزه باقك نوركوزدن بوروشنلك
اله لم قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ كندولره دینلدی كیرو كیره یعنی دنیایه وارك
فَالْتَمِسُوا نُورًا انده نور استغ اركوز دیو انك تحصیلی محشرده ممتنعدر وبو كلام تهكمدر
فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ اندن صكره اهل ایمان ومنافقلر اراسنده بر دیوار اولدی
لَهُ بَابٌ اكا بر قاپو واركه اهل ایمان اندن كیررلر بَاطِنُهُ اول دیوارك ایچی كه اهل ایمان
سمتنده در فِيهِ الرَّحْمَةُ رحمت انك ایچنده در ایچون كه جنت اول طرفده در وَظَاهِرُهُ
واول دیوارك طشره سی كه اهل نفاق طرفنده در مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ اشكنجه انك
او كنده در انلر كه جهنم اول طرفده در شمشدر يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ اهل نفاق
مؤمنلری چاغروب دیرلر سز كه بیز دكلمیدك یعنی ظاهرده بیز سزه موافق
ایدك قَالُوا بَلَى اهل ایمان انلره جواب ویروب دیرلر بلی سیز بزه موافق ایدكوز

وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ ولیكن سیز جانلركزی نفاقله مفتون قیلدكوز وَتَرَبَّصْتُمْ
واهل ایمانه یمان كون بكلدكوز وَارْتَبْتُمْ ودینك شاننده شك ایتدكوز وَغَرَّتْكُمُ
الْأَمَانِيُّ واردولر سیزی الدتدی حَتَّى جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ اول وقته دك كه خدانك
فرمانی كلدی یعنی موت كلنجه دك وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ وخدانك كرم وحلمیله
شیطان سیزی الدتدی فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ بس بو كون ای باطنده
كافر اولانلر جانكزه فدا اوله جق نسنه سیزدن النمز وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
ونه ظاهر و باطنده كفر ایدنلردن فدیه النور مَأْوَاكُمُ النَّارُ قرار كاهكزه دوزخ
هِيَ مَوْلَاكُمْ اوسزه اولیدر وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ویمان دونه جك یردر دوزخ مرویدر
كیم بعض اهل اسلام مكه ده ایدیلر فقر وفاقه ایله طاعاتك تحصیلنده عظیم جد
وجهدلری وار ایدی بعده كه مدینه یه هجرت ایدوب فتوحاتك میسر اولمسیله كندولره
وسعت اولوب عبادتده فتورلری اولدی حق جل وعلا بو ایتی منزل ایدوب بیوردی أَلَمْ
يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا ایا ایمانه كلانلره یقلشمدی كیم أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ كوكللری
ذكر وملائم اوله خدانك كسنه وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ دخی دوغرو لفظ ایان نسنه یه
یعنی قرانه وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ دخی اولمسونلر شول كیمسه لر كبی كه كندولره
اسبق كتاب ویریلدی بیلر فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ بس اعمارلری وامالری سببیله مدت اوزدولر
اوزاندی فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ اندن صكره كوكللری برك اولدی وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ
وانلردن چوق كیمسه دینلرندن چقمشلردر اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي بیلك كیم علی التحقیق
خدا عز وجل زمینی یعنی اوله زنده قیلدر بَعْدَ مَوْتِهَا قورمغله اولمش اولدوقدن صكره وبو
اوزره خشك اولوب قورومش كه كوكللری اكمسیله وقرانله احیا ایدر قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ
تحقیقا كه سیزكچون قدرتك نشانلرنی بیان ایتدك لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ تا كه سیز عقولكزی
اول ایاتك دلالتنده استعمال ایتمكله كماله واصل اوله سیز إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ تحقیقا
كیم صدقه ویرن كیشیلر وصدقه ویرن قادینلر وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وثواب امیدیله
خدایه بورج ویردیلر كوزل بورج يُضَاعَفُ لَهُمْ ویره وكلری بورج یعنی فی سبیل الله انفاق
ایدوكلری شی كندولره مضاعف قیلنور وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ وانلره بر ممدوح اجرت
وار وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وشول كیمسه لر كه تنكریه وپیغمبرلرینه تصدیق كتوردیلر
أُولَئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ اول كروه كندولردر چوق صدق ایدنلر
وشهیدلر یك مرتبه سنده مرتبه سنده اولانلر پروردكارلری قتنده لَهُمْ
أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ صدیقلرك وشهدانك اجری ونوری كبی كندولره واردر وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وشول كیمسه لر كه كفر ایدوب ایاتمزه تصدیق ایتمدیلر أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

انلردور زحمك ايله لري اعلموا انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وزينة بيلك
كيم يقين اولان ضاغلق برنسنه دكلدر الا براوينيو ومالايعني شغلدر اوتانكبر مك
وفاخر لباسله بزنمك وتفاخر بينكم وجاه ونسبله اراكزده تفاخر ايتمك وتكاثر
في الاموال والاولاد وكثرة اموال واولادله بري بريكزه غلبه ايتمكه سعي ايتمك وبي شبهه
بلمنك كوك كيم انعمتك جمدن اول وينمك نابود اولور واول لهو غم وغصه يه
مبدل اولور واول ارايشلر داغلور واول تكاثر شرارهٔ آتش كبي معدوم اولور
پس انك مثالي سرعت انتقال وزوالده كمثل غيث بر يغمور كبيدر كه بر نسنه يره
دوشوب انك ايچندن اولان نحاعلي البجلو جوده كلوب پس كوزلكچه نسندن اعجب
الكفار نباته اول يغمورك بيتردكي اكينجيلره برامر عجيب كلدي ثم يهيج صكره برافتله
قورور فتريه مصفرا براني صارارمش كوروسن ثم يكون حطاما صكره دانه سي
برقورودى اوتلق اولور كوروسن وفي الاخرة عذاب شديد واوبرجهانده دنيانك
زيب وزينتيله مشغول اولانلره برقتي اشكنجه وار ومغفرة من الله ورضوان
ودنيانك زيب وزينتدن اعراض ايدنلره تكريدن كناهلرك مغفرتي وخشنودلكي وار
وما الحيوة الدنيا الا متاع الغرور دخي حيوة دنيويه برنسنه دكلدر الا الدنيق
متاعيدر اول كيمسنه يه كه اوزدنيايه اقبال ايدوب اخرتي انكله طلب ايتميه سابقوا
مبادرت ايدكز شتابنلر كبي سرعتله كيدك الى مغفرة من ربكم پروردكاركوزدن حاصل
اولمش بر مغفرته وجنة عرضها كعرض السماء والارض و بر بهشته كه ايكي كوك
ويرك اينی كبيدر اعدت للذين امنوا بالله ورسله اماده قيلندي شول كيمسنه لره
كه خدانك وحدانيتنه و پيغمبرلرك رسالتلرنه تصديق كتورديلر ذلك فضل الله اول
موعود اولان بهشت خدانك فضل وكرميدر يؤتيه من يشاء ديلدوكي كيمسنه يه اني ويرور
والله ذو الفضل العظيم وايزد ذو الجلال اولو احسان وكرم ايه سيدر ما اصاب
من مصيبة في الارض يريوزنده قتلق داغلق كبي اصلا بر مصيبت سيزه ايرشمز
ولا في انفسكم وجانلركوزده فقر وخسته لك كبي بر مصيبت واقع اولمز الا في كتاب
الا بر كتابده يعني لوح محفوظده مثبتدر من قبل ان نبرأها اني يرخلق ايتمدن اول
ان ذلك على الله يسير تحقيقا كيم مقدراتك لوح محفوظده اثبات اولنمسي تكري
تعالى اوزره براسان ايشدر وعالم اندن برو اشيايي تدبير ايدوب لوحده مثبت
قيلدي لكيلا تأسوا على ما فاتكم تاكه سيزدن كچن نسنه اوزره اندوه ناك اولميه سيز
ولا تفرحوا بما اتيكم وتاكه سيزه ويردوكي شئله سونميه سيز زيرا كيمسنه نك
كه قتنده محقق اولديكيم جميع اشياء غالمدن تقديرايله اولمشدر هيچ برنسنه نك

نوالي

نوالی اوزره غمكين اولماز وبر شيئك حصوليله شادمان اولماز والله لا يحب
كل مختال فخور وايزد ذو الجلال سيومز دنياوى دنيه نك متاعيله هر تكبر
ايدني افزان اوزره انكله فخر ايدني الذين يبخلون ويأمرون الناس بالبخل
شول كيمسه لر كه بخل ايدر وخلقه دخي بخل ايتمكه امر ايدرلر انلردر خدانك يولنده
انفاق ايتمكدن يوز چويرنلر ومن يتول وهر كيم انفاق ايتمكدن يوز چويرر خداعز وجل
انفاقندن مستغنيدر فان الله هو الغني الحميد زيرا على التحقيق ايزد ذو الجلال
كندودر غنايتله باقي اولان جميع حمده مستحق اولان لقد ارسلنا رسلنا تحقيقا
كيم كوندردك رسللرمزي يعني فرشته لري پيغمبرلره كوندردك بالبينات دلايل ومعجزاتله
وانزلنا معهم الكتاب دخي انلرله كتابي اندردك تاكه انكله حق ظاهر اوله ودرست
عمل ممتاز اوله والميزان دخي ترازوني انلرله ايندردك ليقوم الناس بالقسط
تاكه خلق عدالله دوره لر يعني تاكه حقوق ارالرنده معامله محلنده تسويه
ايده لر و ترازونك ايمنسي حضرت نوح عليه السلام عصرنده ايدي وبعضيلر كا ذاهب
اولدي كه انك ايمنسي ايدي عسنه نازل اولان فرماندر وانزلنا الحديد دخي دمورى
ايندردك فيه بأس شديد انك ايچنده قتي جنك وار زيرا جنكك جمله آلاتي
اندن يا پيلور ومنافع للناس واچنده خلق ايچون منفعتلر وار زيرا هيچ بر منفعتك
آلتي دموردن خالي دكلدر وليعلم الله من ينصره ورسله دخي بودميري منزل قيلدي
تاكه حق تعالى ظاهر قيله شول كيمسه يي كه خدانك دينينه وپيغمبرلرينه ياردم ايدر سلاحي استعمال
ايتمكله بالغيب اولحالده كه خدا كندو ير نماياندكلدر ان الله قوي عزيز بي شبهه كيم خدا
عزوجل دوشمنلرك اهلاكي اوزره تواناد ر عزيز هر نسنه اوزره غلبه ايدجي بركيمسه نك
ياردمنه محتاج كلدر پس بوجهاد يكه خلقه فرمان ايدي كندو مصلحتلري ايچون
دكلدر ولكن انلره ثواب ويرمك ايچون ايدي ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم دخي تحقيقا
كيم بو ايكي عزيزي مرسل قيلدق وجعلنا في ذريتهما النبوة والكتاب دخي انلرك
اولادلرينه نبوت وكتابي قيلدق فمنهم مهتد پس اولادلرندن بر قسم وار كه دوغري يولي
بولمشدر وكثير منهم فاسقون وانلردن چوق كيمسه وار كه حدودي تجاوز ايتمشلردر
ثم قفينا على اثارهم برسلنا صكره حضرت نوح وابراهيم عصرلرنده اولان پيغمبرلرك
ايزلري اوزره وپيغمبرلريمزي بيري بيري ارندنه كوندردك وقفينا بعيسى ابن مريم
واول پيغمبرلرك ارديندن مريم اوغلي حضرت عيساي كوندردك واتيناه الانجيل وانكا
انجيلي احسان ايتدك وجعلنا في قلوب الذين اتبعوه رأفة ورحمة وانكا
تابع اولانلرك كوكلرينه بر مهربانلك واسركمك قيلدق ورهبانية ابتدعوها

دکلدر ولکافرین عذاب الیم دخی کفر ایدنلره دردناك اشکنجه وار یعنی حدود
الهیه‌یی تجاوز ایدنلره بر عظیم اشکنجه اولور ان الذین یحادون الله ورسوله
تحقیقا شول کیمسه‌لرکه خدایه و پیغمبرینه عداوت ایدرلر کبتوا کما کبت الذین
من قبلهم خوار و نکونسار اولدیلر نته‌کیم کندولردن اسبق پیغمبرلره عدو
ایدنلر خوار و نکونسار اولدیلر وقد انزلنا آیات بینات دخی علی التحقیق بز
بر روشن معجزه‌لر ایندردك که پیغمبرك صدقنه دلالت ایدرلر وللکافرین
عذاب مهین و کفر ایدنلره بر خوار ایدیجی اشکنجه وار یوم یبعثهم الله
جمیعا یاد ایت اول کونی که حق جل وعلا انلری تمامی قبورلردن کوندرور فینبئهم
بما عملوا پس دنیاده ایشلدوکلری ایشدن علی رؤس الاشهاد دکندولرین
آگاه ایدر تا که رسوا اولهلر احصاه الله ونسوه ایتدوکلری ایشی حق سبحانه
وتعالی ضبط ایتدی و انلر انی اونتدیلر والله علی کل شیء شهید وایزد
متعال هر نسنه اوزره تکهبان در بر شی کندو سندن غایب اولماز کتوردیلر
که بر کون ربیعه بن عمرو و قرنداشی حبیب صفوان بن امیه ایله آهسته
سویلشورلردی انلرك بری ایدی آیا تنکری دیدوکمز سوزی بیلور اوبری
دیدی بعضسنی بیلور و بعضسنی بیلمز اوچنجیلری دیدی بعضسی بیلورکن بعضسی
تلانی دخی بیلور پس حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی الم تر ان الله
یعلم ما فی السموات وما فی الارض بیلمز میسن کیم حق جل وعلا کوکده و ولایتده
شی در یرده اولان نسنه اکرکلی و اکرجزئی جمله‌سین بیلور ما یکون من نجوی
ثلاثة غالمده هیچ اوچ شخصك آهسته سویلشمسی اولماز الا هو رابعهم
الا که کندوسی انلرك دوردنجیلری در یعنی انلرك سرلرینه مطلع اولور وغیبتده انلری
انلره دردنجی اولور ولا خمسة الا هو سادسهم دخی کائنات ترتیبی بش شخصك
آهسته سویلشمسی اولماز الا تنکری تعالی اطلاعی حسبیله التنجیلری در ولا ادنی
من ذلک ولا اکثر و نه انلردن آز نیرله ایکی کبی و نه انلردن چوق التی و ما فوقی کبی
الا هو معهم الا که تنکری تعالی انلرله دراز لرینه حاضردر اولان نسنه‌یی بیلور
اینما کانوا قنغی یرده اولدیلرسه ثم ینبئهم بما عملوا یوم القیامة صکره انلری رسوا
ایتمك ایچون و مستحق اولدوقلری سزالری تقریر ایتمك ایچون دوزقیامتده عالملر
ارا سنده ایشلدوکلری ایشلری کندولره بیلدرور ان الله بکل شیء علیم تحقیقا
کیم حق سبحانه و تعالی دوکلی اشیایه داناد که دانشی مقتضی ولدی
ذاتی جمیع اشیانك بیلمسنده نسبتی برابردر اصلا تفاوت ایتمز کتوردیلرکم

یهود و اهل نفاق مؤمنلرك احوالنی گیزلی سویلشورلردی و اول محلکه اهل ایمانی
کوردکلردی بربری بیرینه کوز قیریدی سرورکائنات علیه افضل الصلوات انلری
بو اطواردن منع ایتدی بر نیچ کون ممتنع اولدیلر ینه اسکی اعتقادلرینه دوندیلر حق جل
وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی الم تر الی الذین نهوا عن النجوی بیلمزمیسن شول
کیمسه‌لرکه گیزلی سویلشمکدن نهی اولندیلر ثم یعودون لما نهوا عنه صکره دونرلر
شول شیئه که کندولرانندن نهی اولندیلر ویتناجون و بربری بیریله گیزلی سویلشورلر
بالاثم اهل ایمان غیبت ایتمه‌لری کبی کناهه موجب اولان سوزله والعدوان و مؤمنلرك
دوشمنلکلرینه متعلق اولان کلامه ومعصیة الرسول و پیغمبره عصیان ایتمکه
اصرار ایتمکله واذا جاؤك دخی نچون سکا کلورلر حیوك بما لم یحیك به الله سکا تحیه
ایدرلر اول کلامله که تنکری تعالی انکله سکا تحیت ایتمدی یعنی سکا کلدوکلرنده
السام علیك یا ابا القاسم صباحا دیرلر و حق سبحانه و تعالی تحیتکی بو در که یعنی سلام
ویرمسین دیمزلر ویقولون فی انفسهم و ما بینلرنده دیرلر لولا یعذبنا الله بما نقول نیچون
محمد حقنده سویلدوکمز سوز سبیله تنکری تعالی بیزی تعذیب ایتمز حسبهم جهنم
دوزخ کندولره کافیدر عذاب جهنمدن یصلونها که کیررلر فبئس المصیر
پس یمان دونه‌جك یردر دوزخ یا ایها الذین آمنوا ای ایمانه کلان کیمسنه‌لر
اذا تناجیتم نچون بیری برکوزله گیزلی سویلشورسز فلا تتناجوا بالاثم والعدوان
ومعصیة الرسول اهل نفاق کبی نامعقول اشیا ایله گیزلی سویلشمك وتناجوا
بالبر والتقوی و اهل ایمان ایچون خیره متضمن اولان سوزله و خدادن قورقوی
اشعار ایدن کلامله گیزلی سویلشك واتقوا الله دخی امر و نهی ولندوغکز اشیانك
محافظه‌سی خصوصنده خدادن خوف ایدن الذی الیه تحشرون شول خداکه جزا
طرفنه جمع اولنورسز انما النجوی من الشیطان بونده نجیه در شی یوقدر کیم گیزلی
سویلشمك ابلیس شقینك‌دن بیدا اولدی زیرا انی ایشلیانلره تزیین ایدن و انك ایلمسی
اوزره انلری حمل ایدن اول لعین‌در لیحزن الذین آمنوا تاکه اول خبیث اهل ایمانی اندوهناك
قیله ولیس بضارهم شیئا و اهل ایمانه بر نسنه ضرر ایدیجی دکلدر الا باذن الله
مکر تنکری‌نك ارادتیله ضرر ایدر بیلورز وعلی الله فلیتوکل المؤمنون
و یالکز تنکری تعالی اوزره اهل ایمان اعتماد ایدوب توکل ایتسونلر کتوردیلرکه اهل
بدردن بر نیچ کیمسه سرورکائناتك مجلسنه کلدیلر اول اثناده صحابه‌نك برمقداری
سرورکائناتك مجلسنی احاطه ایتمشلردی اهل بدر مجلسك اوردیسنده
ایق اوزره دورمش قالدیلر و ایستدیلرکیم برکیمسه کندولره یر ویره برکیمسه یر ویرمدی

وعبادت وریاضتده مبالغه ایدوب خلقدن انقطاع ایتمک طریقتنی قندن بنده
انی بیدا ایتدیلر ما کتبناها علیهم اوزدلرینه انی فرض ایتمدک الا ابتغاء
رضوان الله لیکن انلر خدانک رضاسن طلب ایتدوکلریچون انی بیدا ایتدیلر
فما رعوها پس انی کوزتمدیلر حق رعایتها انک درست کوزتمسین که اکا تثلیثی
ودیانی ومحمد المصطفانک بنوتنه انکارایتمکی ضم ایتدیلر فآتینا الذین آمنوا
منهم اجرهم اندن صکره انلردن درست ایمان کتوردنلره اجرلرین مستوفی
ویردک وکثیر منهم فاسقون وانلردن چوق کیمسه حدودی تجاوز ایتمشلردر
یا ایها الذین آمنوا ای کیچمش پیغمبره ایمان کتوردنلر اتقوا الله ایزد ذوالجلالدن
خوف ایدک وآمنوا برسوله وکوندرلمشنه یعنی محمد المصطفایه ایمان کتورک
یؤتکم کفلین من رحمته سیزه رحمتندن ایکی حصه ویرور بیری پیغمبرکزه ایمان
کتوردکیکون ایچون وبیری محمد المختاری تصدیق ایتدوککز ایچون بوخطاب حضرتک
عصرنده اولان نصارایه در زیرا اول عصردن صکره اسلامه کلندن اهل کتابه
بوحکم ثابت اولمامق ممکندر که حق جل وعلا اسلام برکاتیله کنه لرین اوزره شاب
ایلیه واکرچه دینلری منسوخ اولمشدر ویجعل لکم نورا دخی سیزه ای محمد المصطفی یه
ایمان کتورک اهل کتاب بر روشنلک مقرر قیلار کیم تمشون به انکله کیدوب
صراطی کچرسیز ویغفر لکم وکناهلرکزی سیزکچون مغفرت ایدر والله غفور رحیم
وایزد متعال قوللرک کناهن ستر ایدوب لطف وکرمله اسرکر بواحسانلر اهل کتابدن
محمد المصطفایه ایمان کتورنلره وعده اولندی لئلا یعلم اهل الکتاب تاکه محمد
المختاره ایمان کتورمیان اهل کتاب بیلهلر کیم ان لا یقدرون علی شیء من فضل
الله علی التحقیق شان بودرکه خدانک کرم واحسانندن برآزنسنه اوزره قادر اولمازلر
یعنی اهل ایمانه مذکور اولان نعمتلرک برنسنه نائل اولمازلر وان الفضل بید
الله تاکیم بیلهلر تاکیم سزانک ارتلسی خدانک ید قدرتنده در یؤتیه من یشاء استدوکی
کیمسنه یه انی احسان ایدر والله ذو الفضل العظیم وتنکری تعالی اولو احسانک ایه سیدر

سورة المجادلة که نعمتی خواص وعوامه مستوفی ایرشمشدر مدنیه وهی ثنتان وعشرون آیه

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر کیم اوس ابن الصامت قاریسی خوله بنت ثعلبه اوزره ظهار ایتدی
ایچدی خوله سرو دکاشانه کلوب باشنه کلن وقعه دن استفتا ایتدی
حضرت صلی الله علیه وسلم اکا بیوردی کیم اوس اوزره حرام اولدک خوله
ایتدیکیم بنی بوش ایتمدی بنه حضرت اکا کالاول جواب ویردی خوله نک اوشاقلری

صغیر اولدوقلریچون غایتله غمناک اولوب احوالن جناب رب الاربابه عرض
ایدوب شکوی ایتدی ایزد متعال بو دردت ایتی منزل ایدوب بیوردی
قد سمع الله قول التی تجادلک فی زوجها تحقیقا کیم حق سبحانه وتعالی ایشدی
شول قادینک سوزین که قوجه سی خصوصنده سنکله مجادله ایدر وتشتکی
الی الله وایزد ذو الجلاله احوالنی عرض ایدر والله یسمع تحاورکما وحق جل وعلا
سوزلوب ویرمککوزی ایشدیر ان الله سمیع بصیر بی شبهه کیم حق سبحانه وتعالی
سوزلرکوزی ایشدوب احوالکوزی کورور الذین یظاهرون منکم من نسائهم
سیزدن شول کیمسهلر که قادینلرندن مظاهره ایدرلر ظهار اولشیدر که کیشی قادینه
سولیه سن اوزره انامک ارقه سی کیبی سن وفقها بوحکمه ملحق قیلدیلر هر تشبیهی
که کیشی کندویه محرم اولان قادینلرک برجزءلرینه قادینن تشبیه ایلیه ما هن امهاتهم
مظاهر قیلنان قادینلر فی الحقیقه انالری دکلدر ان امهاتهم الا اللائی ولدنهم
انالری برکیمسه دکل الا کندولرین طوغرن قادینلردر وانهم لیقولون منکرا
من القول وزورا وبی شبهه کیم انلر سوزدن بیلنمش سوزی ودروغ ولقیدن
حرف کلاجی دیلر وان الله لعفو غفور ودخی علی التحقیق کیم حق تعالی بوکونه
توبه ایدنه عفو ایدوب مغفرت ایدر والذین یظاهرون من نسائهم دخی شول کیمسهلر که قادینلرندن
مظاهره ایدرلر ثم یعودون لما قالوا صکره دیدوکلری سوزک مقتضاسن نقض
ایتمکه دونرلر که اول مظاهره ایتدوکلری قادینک استمتاعن قصد ایدرلر فتحریر رقبه
پس بر مملوکک آزاد ایتمسی اوزرلرینه واجب اولور واول مملوک ارکک اولمش یا دیشی
مؤمن اولمش یا ذمی من قبل ان یتماسا مظاهر ومظاهره بیری بیرینه دن
استمتاع ایتمدن اول ذلکم بوحکم که سیز انکله مأمور اولدکوز توعظون به
انکله پند ویریلورسیز تاکه بوکونه الفاظدن کیده وکرتی صنع ایدرسیز والله بما
تعملون خبیر وحق سبحانه وتعالی محقق ایشلدکوز ایشلره داناد ربرکزه لی ایش اوزدن
مخفی اولماز فمن لم یجد پس برکیمسه که بنده بولمانکه انی آزاد ایلیه فصیام شهرین
متتابعین ایکی ایک اوروجی فاصلهسیز اوتمق لازم اولور من قبل ان یتماسا کیشی
وقاری بیری بیرینه دکمدن اول فمن لم یستطع پس برکیمسه که ایکی ایک اوروجه
قدرتی اولمیه فاطعام ستین مسکینا التمش یوقسله ییجک ویرمسی اوزرلرینه لازم
اولور هر برینه یاریم صاع بغدای یا بر صاع غیریسندن ذلک حق تعالی اوذکر ایدوکی حکمی
فرض قیلدی لتؤمنوا بالله ورسوله تاکه خدایه وپیغمبره تصدیق کتوروب بوکونه
سوزلره تغوه ایتمیه سیز وتلک حدود الله واول احکام خدانک حدلریدر اشمتی

بعده حضرت صلى الله عليه وسلم بدر خلقندن اولميانلردن قالدوب يرلرنه
ايلقده دوزنلري اوتورتدي بو حالت قالدرلن كمسنه كره مشقتلو كلدي واهل نفاق منلره
دعكه باشلديلر محمد المصطفى بو خصوصده عدالت ايمدي بركيمسه لركه مكانلرنده قرادوب تمثيلر
بيجه كندولرين قالدروبس حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي يا ايها الذين امنوا
اي ايمانه كلان كمسنه لر اذا قيل لكم تفسحوا في المجالس يعني سيزه دينلود ذكر وتلاوت ونماز
مجلسلرنده يير اچك فافسحوا يفسح الله لكم يير اچك حق سبحانه وتعالى بهشت جاودانده
ويره سيزلكجون بيري واسع قيلار واذا قيل انشزوا دخي قچن سيزه دينلود مجلسده توسعه
ايتمك ايچون ير سرعتله قالقك فانشزوا توقف ايتمدن حركت ايدك يرفع الله الذين
امنوا منكم تنكري تعالى سزدن ايمانه كلانلري دنياده نصرت وكوزل ادله واخرتده
بهشت جاودانك عالي مرتبه لرنه نايل قيلمغله قالدرد والذين اوتوا العلم درجات
دموءمنلردن دانشي ويريلان كمسنه لري بر بايه لر قالدرد كه اهل ايمانك پايه لرندن ارتقدر
زيرا موءمن عالم بي علم اولان موءمندن افضلدر وحديث شريفده وارد اولمشدر كه
عالمك فضلي بي علم عابده اوزه رنه آنك ايدلري كيجه سينك فضلي كبي سائر يلدزلر
اوزرنه والله بما تعملون خبير وخداي متعال ايشلدوكوز امورك حقيقتنه دانادر
كنوزد بلركم خلق حضرته چوق تردد ايدوب كيزلي سوز ديرلودي وديرلود درلو تشاء
كندو سندن صور دلر دي ايش بر مرتبه يه ايرشدي كه حضرت صلى الله عليه وسلم
صقيلور قالدي حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب بيوردي يا ايها الذين امنوا
اي ايمانه كلانلر اذا ناجيتم الرسول قچن پيغمبرله كيزلي سوز سويلشور سيز فقدموا بين
يدي نجويكم صدقة كيزلي سويلشمككوزك ايلروسنده بر صدقه ويرمسين
ايلروقيلك ذلك بو صدقه يي ويرمككوز خير لكم سيزه يكركدر وزيرا طاعتكوز
انكله ارتر واطهر دخي سيزه پاكيزه تردر انكجون كه كناهلكوز انكله محو اولور
فان لم تجدوا پس اكر نجوي محلنده صدقه ويرمكه برنسنه بولمز سيز فان الله
غفور پس شبه كيم حق جل وعلا مغفرت ايدر نجوي محلنده صدقه ويرمك نسنه
اولميان رحيم اني غايتله اسركر كه بوكوز تقصير يز عفو ايتدي اخبارده كلمشدر
كه بو حكم اون كون قالدي وحضرت علي دن مرويدر كه ديدي بو آيتله بندن غيري بر كمسنه عمل
ايتمدي اندن صكره حق جل وعلا اول حكمي بو آيتله منسوخ ايدوب بيوردي
أأشفقتم أن تقدموا بين يدي نجويكم صدقات آيا كيزلي سويلشمككوزك
ايلروسنده صدقه لر تقديمندن فقر ملاحظه ايدوب قورقدكوزمي فاذ لم تفعلوا وتاب
الله عليكم پس اول وقت كه اني ايشلمدكوز وحق جل وعلا اوزكزه توبه ايتدي كه و

سيزه رخصت ويردي واقيموا الصلوة واتوا الزكوة پس نمازي قيلك وزكوتك اداسنده
تقصير ايتميك واطيعوا الله ورسوله ومأمور اولديغكوز اشياده خدايه وپيغمبرنه
اطاعت ايدك والله خبير بما تعملون وخداء عز وجل ايشلدككوز ايشلرك كيزلسنه واشكاره سنه
دانادر منقولدركم حضرت صلى الله عليه وسلم كندو حجره لرندن بر حجره ده اوتورر ايدي باتيده
اوتورنلره ديدي شمدي اوزكزه بركشي كيرركه كوكلي جبار كوكليدر وشيطان كوزيله بقر دعغب
ازدقچه عبد الله بن نبتل منافق كيردي حضرت اكا ديدي نيچون بني سن وبو لداشلرك سوكرسز
همان خدايه اند ايچديكه هر كز اوكونه سوز كندو سندن صادر اولمدي بعده وارووب لداشلر
دخي كتوردي انلر دخي اول منوال اوزره اند ايچديلر دعقيب حق جل وعلا بو آيتي منزل ايدوب
بيوردي الم تر الى الذين تولوا قوما غضب الله عليهم بقمزميسن شول كيمسه لره كه موالات
ايتديلر بر كروهه كه حق جل وعلا اونلره غضب ايتدي يعني يهود طائفه سيله دوستلشديلر
ما هم منكم ولا منهم انلر نه سيزلردندر ونه انلردندر ويحلفون على الكذب دخي يالان اوزرنه
آند ايچرلر وهم يعلمون وحالبوكه كندولر بيلودلر كيم ايتدوكلري آندلر يالاندر اعد الله لهم
عذابا شديدا حق جل وعلا انلره بر شدتلو اشكنجه اماده قيلدي انهم ساء ما كانوا يعملون
تحقيقا كيم انلر ايشلدوكلري ايش غايتله بر بد ايش ايدي اتخذوا ايمانهم جنة ما تلرين
وقانلرين حفظ ايتمك ايچون اندلرين سپر ايدنديلر فصدوا عن سبيل الله پس خدانك
طريقندن خلقي منع ايتديلر فلهم عذاب مهين پس كندولره بر خوار ايدجي اشكنجه اولور
لن تغني عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا انلرك نه امواللري ونه اولادلري خدانك
عذابندن بر نسنه كندولردن دفع ايده بيلورلر اولئك اصحاب النار اول كروه دوزخ
ايهلريدر هم فيها خالدون كندولر دوزخك ايچنده هميشه اقامت ايتمشلر يوم يبعثهم الله جميعا
اول كون كه حق تعالى انلري قبورندن كوندروب فيحلفون له پس خدا ايچون آند ايچرلر كيم كندولري
مسلمانلر در كما يحلفون لكم نته كه دنياده سزكچون آند ايچرلر ويحسبون انهم على شيء وايتدوكلري
يمينده كان ايدرلر كه على التحقيق كندولر برنسنه اوزره درلر زيرا طبيعتلرنده نفاق اودكلو
تمكن ايتمشدر كيم كندولرين تخييل اولنور كه يالان يمينلري اخرتده تنكري تعالى اوزره
كذبلرين ترويج ايدر الا انهم هم الكاذبون اكاه اولك كيم على التحقيق انلر كندو دعويلرنده يالانجيلر
اوزكه لري دكل استحوذ عليهم الشيطان ابليس شقي اوزرلرنه مستولي اولدي فانسيهم
ذكر الله پس خدانك اكمسي كندولره اونتدردي اولئك حزب الشيطان انلردر ابليس شقينك
كروهي الا ان حزب الشيطان اكاه اولك كيم على التحقيق شيطانك كروهي هم الخاسرون
كندولري در اوتوزنلر ان الذين يحادون الله ورسوله تحقيقا شول كيمسنه كه خدانك فرمانسنه
ورسولنه مخالفت ايدرلر اولئك في الاذلين اول كروه قتي حقير وخوار اولانلرك زمره سنده

محسوبدرلر كتب الله لأغلبن أنا ورسلي ايزد ذو الجلال لوح محفوظده يازدي كيم
البته حجت ودليله غلبه ايدرم وپيغمبرلرم دخي إن الله قوي بي شبهه كيم حق جل وعلا
انبيالرينك نصرتنه قادر وتوانادر عزيز هر كس اوزره غلبه ايديجيدر كه مراد
ايندوكي شيئده بر كمسه يه مغلوب اولماز لا تجد قوما يؤمنون بالله واليوم الآخر
بولمزسن بر كروهي كه خدايه وصونكي كونه تصديق كتوردولر يوادون من حاد الله و
رسوله خدايه وپيغمبرنه مخالفت ايدنلره محبت ايدرلر يعني لايق دكلدر كه اهل
ايماني خدانك دشمنلرينه دوست بوله سن وبوندن مراد اهل ايماني كفارك دوست
لقلرندن نهي ايتمكدر ولو كانوا آباءهم أو أبناءهم أو إخوانهم أو عشيرتهم
واكرچه اول مخالفت ايدنلر اهل ايمانك پدرلري واوغللري يا برادرلري يا خصملري
اولسه دوستلشمسونلر أولئك كتب في قلوبهم الإيمان اولكروه كه اهل خلافله
اشنالك ايتمزلر حق تعالى كوكللرينه ايماني ثابت ايتدي وأيدهم بروح منه
وانلره كندو سندن صدور ايتمش بر قوت ونصرت وهدايتله تقويت ايتدي
ويدخلهم جنات تجري من تحتها الأنهار وانلري كيوره بر باغلره كيم اشجار
التندن ايرمقلر اقر خالدين فيها ابدي اقامتي على الدوام نقدير ايتمشلر رضي الله
عنهم اطاعتلري سببيله حق تعالى كندولردن خشنود اولدي ورضوا عنه
وكندولره وعده اولنان ثوابه وصولدن اوتري حق تعالىدن خشنود اولديلر
أولئك حزب الله اولكروه خدانك لشكريدر ألا إن حزب الله هم المفلحون آكاه
اولك كيم على التحقيق خدانك لشكري كندولردر دولت دارينه نايل اولانلر

سورة الحشر مدنية وهي اربع وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سبح لله ما في السماوات وما في الأرض خدانك ذات پاكنه كوكلرده اولان عالمده
اولان مخلوقات تنزيه كتوردیلر وهو العزيز وكندو در هر كمسه اوزره غالب
الحكيم ايشي صواب ودرست ايشليان كندو ديلركه سرور كائنات هجرتك دوزنجي
ييلنده صحابه كراملك خواصندن بر كروهله بني النضيرك منازلنه بر مصلحت ايچون
كيتدي بجي مبارك ارقه سين انلرك بر ديوارنه دياتردي يهود دامه چيقوب
ايستديلر كه حضرتك باشي اوزره بر طاش صالرلر على الفور حضرت جبرئيل كلوب
انه جكلري ايشدن كندويي اكاه ايليجك حضرت صلى الله عليه وسلم صحابه يه كرو نبي اولوب
دونديلر وانلره خبر صالديكه چون غدركوز ظاهر اولدي بنم ديارمدن دورملك
چيقك اقليم آخره كيدك انلره بو خبر واصل اولنجق آلات سفري مهيا ايتمكه شروع

ايتديلر ابن ابي منافق مدينه دن كندولره خبر صالديكه قلعه لركزده تحصن
ايدوب يركوزدن حركت ايتمك كه جماعتمله وبيك كمسنه ايله سيزه مدد ايدرم انلر
بو منافقك سوزيله مغرور اولوب قلعه لرنده قپاندیلر حضرت صلى الله عليه وسلم
بو خبري ايشديجك لشكر اسلامله واروب كندولرين اون بش كون محاصره ايتدي
كوكللرينه خوف دوشوب حصاردن دخي تنك اولوب وطنلرندن جلا ايتمكه رضا
ويرديلر حضرت انلره بو شرطله اذن ويرديكه سلاح مقوله سن بله كوتورميه
واموالرندن دوه لري كوتوردكي نسنه يي كوتوره لر بو شرطي قبول ايدوب چيقديلر
بعده حق جل وعلا بو سوره انزال ايتدي والله على كل شيء قدير ايتنه دك منزل قيلدي
هو الذي أخرج الذين كفروا من أهل الكتاب كندو در رسول فادر ذو الجلال كه تورينز
ايرلرنده نقض عهد ايدوب كفر ايدنلري چيقارتدي من ديارهم كندو منزللريندن
لأول الحشر جزيره عربدن اياك سورلمرنده وايكنجي سورلملري خيبردندر كه حضرت عمر رضي
عنه كندولريني اندن سوردي ما ظننتم أن يخرجوا شدت قوتلرندن كمان ايتمدكوز
كيم قلعه لرندن چيقه لر وظنوا أنهم مانعتهم حصونهم من الله وكمان ايتديلر
كيم على التحقيق كندولردن خدانك قضاسندن قلعه لري محافظه لرين ايديجيدر فأتاهم
الله بس خدانك عذابي كندولره كلدي من حيث لم يحتسبوا كمان ايتمدكلري يردن
وقذف في قلوبهم الرعب وقورقوي كوكللرينه ثابت قيلدي يخربون بيوتهم بأيديهم
بولرين الليله بيقرلر تا كه زقاقلري انلرك انجيله وطاشيله باغليه لر وتا كه كيتدكلرندن
صكره اهل ايمانه معمور قلميه وتا كه انلردن بسند ايد وكلري اشيايي
بيله الهلر وأيدي المؤمنين واهل ايمانك اللريله كه اني خراب ايدرلردي تا كه تحصن
ايتمه لري قلميه وجنك يري متسع اوله وكفاره اجغ حاصل اوله واز نسل عهدي
نقض ايدنلر اهل ايمان ايتدوكي تخريب كندولره اسناد اولنديغي خبارده
كلمشدر كيم فتح يهودي بني النضير جلايه عزيمت ايتديلر وبيلديلر كيم ايولري
اهل اسلامك تصرفنه داخل اولور ايولريني يقمغه شروع ايتديلر واغنجدن
وقپولرندن كندولره خوش كلاني الديلر بعده اسباب وانقالرين كوتوروب
كيمي شام ولايتنه كيتدي وكيمي خيبره فاعتبروا يا أولي الأبصار اي كوزلر
ايرلري بو احوالدن عبرت الك ولولا أن كتب الله عليهم الجلاء واكر تنكري
تعالى اوزلرينه وطندن چيقمغي يازمش اولمسيدي لعذبهم في الدنيا البته
بو جهانده انلري معذب قيلاردي ولهم في الآخرة عذاب النار واو برجهانده
انلره دردوزخك اشكنجه سي ذلك اول عذابلر انلره اولدي بأنهم شاقوا الله

ورسوله اول سببله كه انلر خدايه وپيغمبرنه عداوت ايتديلر ومن يشاق الله
وهر كيم خدايه عداوت ايدر فان الله شديد العقاب بى شبهه ايزد ذو الجلال
قتى عقوبتلودر ما قطعتم من لينة يعنى خرما معوله‌سندن قنغيسنى كه كسدكوز
او تركتموها قائمة على اصولها يا انى ديبلرى اوزره بوراقدكوز فباذن
الله انك اكوز اولمسى خدانك فرمانيله در كتورديلركه چون سرور كائنات بنى النضير
قبيله‌سنى محاصره ايتدى فرمان ايتديكيم خرمالرى كسله چون اكا شروع ايتديلر
شقبه‌دن برنچ كيمسه چيقوب ديديلر يا محمد سن ديرسن بن يرده فساد
ايوتسنه دكلدر نيچه سن انك ايشلنمسنه امر ايدرسن حضرتنه بو سوز كران كلدى
وصحابه‌نك بعضيسى كسمسنه اقدام ايتدى بو تاويل ايليكيم انك كسلمسى انلرى غمناك
قيلادر وكيمى كسمسدن ممتنع اولدى بو تخمنيله كه بو اهل اسلامه دوشر حكيم بعده
حق جل وعلا انك كسمسى تحليل ايتمك ايچون بو آيتده بيان ايتديكيم دل انكى ايشك وقوعى
اذن شريفيله در وليخزي الفاسقين دخى سيزه بو اذنى ويردى تا كه حدودى تجاوز
ايدنلرى رسوا قيله وما افاء الله على رسوله منهم دخى ايزد ذو الجلال
بنى النضير مالندن پيغمبرى اوزره هر نه دونددوب كتوردى غنيمت قيلدى
فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب انك تحصيلى اوزره هيچ ات سقولمسن ودوه سن
سرعتله سورمدكوز يعنى بو غزاده سيز بنوب كيتمدكوز ايچون كه بنى النضيرك منازلى
مدينه‌دن ايكى ميلك يولدر ايدى حضرتدن ما عدا جمله‌سى پياده كيتديلر واهل جهاد بو غزاده
اصلا كلفت چكمديلر ولكن الله يسلط رسله دليكن حق جل وعلا پيغمبرلرين مستولى
قيلادر على من يشاء ايستدوكى كيمسه اوزره والله على كل شئ قدير وايزد ذو الجلال
هر نسنه اوزره توانادر ما افاء الله على رسوله من اهل القرى خداى تعالى
كوبدرك خلقى مالندن پيغمبرى اوزره هر نه دونددوب كتوردى غنيمت قيلدى فلله
وللرسول ولذى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل ولغنيمت خدايه
وپيغمبره وقرابت ايلرنه ويوكسيزلره ويوقسللره وبى مال اولان مسافره دربلمك
كركدركيم جنكسيز اهل اسلامه حاصل اولان مالك كيفيت قسمتنده اختلاف ايتديلر
بعضى آيتك ظاهرنه عمل ايدوب بدى التى حصه اوزره قسمت اولنور وخدانك
حصه‌سى كعبه‌نك وساير مسجدلرك تعميرنه صرف اولنور وبعضى ديدى بش حصه
قيلنوب اقسام مذكوره‌نك راسنده تقسيم اولنور وانسزه خدانك مذكور اولمسى
تعظيم ايچوندر وشمديكره پيغمبرك حصه‌سى بر قولده خليفه‌سنه ويرلور وبر قولده
لشكر وسرحدلرك مهماتنه صرف اولنور وبر قولده اهل اسلامك مصالحنه

معالمده كتورديكه

معالمده كتورديكه جاهليت‌ده رسم بو ايدى كيم چون بر غنيمت الورلردى دورتدن بريني
بيوكلرى اولان كيمسنه الوردى وقلان نسنه‌دن دخى بر تحفه انتخاب ايدوب الوردى
وتميمه‌سنى دولتمندلرى فقرا اوزره تعدى ايدرلردى چون بنى النضيرك غنائمى اهل اسلامه
حاصل اولدى صحابه كرامك بعضى اكابر ديديلر يا رسول الله غنيمتك دورتدن بريني الدر وايستدوكن
شئدن انتخاب ايدوب قالدر اندن صكره قلان اشيانى بزه ويرا دانرم بيزانى
قسمت ايدرز حق سبحانه وتعالى خمسى پيغمبره مخصوص قيلوب قسمنى اندن مذكور
اولان وجه اوزره مقرر قيلدى كى لا يكون دولة بين الاغنياء منكم
تا كه اول مال فئ سيزدن اولان بايلر اراسنده النذ اله كزمش اولميه وما اتاكم
الرسول وپيغمبر سيزه هر نه ويرورسه فخذوه انى الك زيرا اوسيزه حلالدر وما نهيكم
عنه وهر نسنه‌دن كه سيزى اندن منع ايتدى فانتهوا سيز اندن ممتنع اولك واتقوا الله
وپيغمبرك مخالفتندن سكويدن خوف ايدك ان الله شديد العقاب بى شبهه
كيم خداى عز وجل پيغمبره مخالفت ايدنلره قتى عقوبتلودر للفقراء المهاجرين بدلدرلذى
القربى‌دن ومابعدندن اولان اقسامدن يعنى مال فئ هجرت ايدن درويشلر ايچوندر
الذين اخرجوا من ديارهم واموالهم شول هجرت ايدن درويشلر كه منزللرندن واموالرندن
چيقمش قيلنديلر يبتغون فضلا من الله ورضوانا خدادن كرم وخشنودلك
طلبندن مخلصين ايتدوكلرى حالده وينصرون الله ورسوله وجانلريله ومالريله خدانك
دينينه وپيغمبرنه يارددم ايدرلر اولئك هم الصادقون انلركندولر در دارباب صدق اولانلر
والذين تبوءوا الدار والايمان من قبلهم دخى مال فئ شول فقرايه دركه مدينه‌يى
بيرايتديلر وايمانيله الفت ايتديلر اهل هجرت مدينه‌يه كلمدن اسبق يحبون من هاجر
اليهم سودلر شول كيمسنه‌يى كه وطنى ترك ايدوب كندولره كلدى ولا يجدون في صدورهم
حاجة دخى سينه‌لرنده حقد وحسد ودغدغه بولمزلر مما اوتوا اهل هجرت ويردوكى نسنه‌دن
ويؤثرون على انفسهم دخى اهل هجرتى جانلرى اوزره تقديم ايدرلر ولو كان
بهم خصاصة داكر كندولرده براحتياج اولسه ومن يوق شح نفسه وهر كيم
كندو نفسنك شدت بخلندن محفوظ قيلنورسه حب مالدن وبغض انفاقدن
امتناع ايدر فاولئك هم المفلحون اول كروه كندولردر ايكى جهانك دولتنه
نايل اولوب زحمتلردن خلاص اولانلر والذين جاءوا من بعدهم وشول كيمسه‌لر كه اولكى هجرت
ايدنلردن صكره كلديلر وانلر قيامته دك اهل ايمان اولانلردر يقولون ربنا اغفر
لنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان ديرلركه اى پروردكاريمز بزى بزم ايچون
يارلغه وايمانده بزه سبقت ايدن برادرلرمز ايچون دخى ولا تجعل في قلوبنا غلا للذين امنوا

دخی دیرلر کو کلرمزه ایمانه کلانلر ایچون بر عداوت قیلمه ربنا انك رؤف رحیم
ای خداوندمز علی التحقیق سن رأفت و مرحمتك غایتیله متصف سن الم تر الی
الذین نافقوا بقمزمیسن شول کیمسه لره که نفاق ایتدیلر یقولون لاخوانهم الذین
کفروا من اهل الکتاب دیرلر اهل کتابدن کفر ایدن برادرلرینه لئن اخرجتم قسم
اولسون کیم مکانکوزدن چیقمش قیلنورسه کوز لنخرجن معکم البته سزکله چیقرز
دوستلق بونلردر ولا نطیع فیکم احدا ابدا و آزارکوزده بر کیمسه هرکز مطیع اولمازوز
وان قوتلتم لننصرنکم و اکر مقاتله اولنورسکز البته سزه یاردم ایدرز والله یشهد
انهم لکاذبون و ایزد ذو الجلال شهادت ایدر کیم علی التحقیق ارباب نفاق بو سوزده
یالانجیلردر لئن اخرجوا لا یخرجون معهم بلاشبهه کیم کفار چیقمش قیلنورلرسه کندولر
چیقمزلر ولئن قوتلوا لا ینصرونهم دخی علی التحقیق اکر مقاتل اولنورلرسه کندولره یاردم
ایتمزلر ولئن نصروهم و اکر علی سبیل الفرض و التقدیر انلره یاردم ایدرلرسه لیولن الادبار
البته اکسه لرین چیوروب قچرلر ثم لا ینصرون اندن صکره یاردم اولنمازلر لانتم
اشد رهبة فی صدورهم تحقیقا که سز اهل نفاقك قورقوسی جهتندن اشدسز
من الله خدای ذو الجلالدن یعنی اهل نفاق تکریدن قورقدقلرندن سزدن قورقرلر
ذلك بانهم قوم لا یفقهون بو قورقمق اول سببله درکیم علی التحقیق انلر بر کروهدرلر
که خدانك عظمت و قهرینی بیلمزلر لا یقاتلونکم جمیعا یهود و منافقلر مجتمع اولدقلری حالده
شدت خوفدن سزکله جنك ایتمزلر الا فی قری محصنة الا خندق و باروایله
محصن کویلرده او من وراء جدر یا دیوارلر اکسه سندن بأسهم بینهم شدید
جنکلری انلرک قتنده یعنی انلر ذاتنده شجاعت واریس سزکله اول کیفیتله جنك
ایتمزلرینه که کلدکلرندن و سز بونلرک ایدوکین بلکیم تکری تعالی یورکلرینه صالدوغی
قورقودن او تری دلیجه جنك ایدرلر تحسبهم جمیعا انلری بیغلمش و متفق کمان
ایدرسن وقلوبهم شتی و حال بوکه کوکللری پراکنده در ذلك بانهم قوم لا یعقلون
بو صفات انلره اول سببله درکیم علی التحقیق انلر بر کروهدرلرکه کندولره نفع ایدن
شئی تعقل ایدوب فهم ایتمزلر کمثل الذین من قبلهم بنی النضیرک غریب صفتی
کندولردن اسبق اولان اهل بدرك غریب صفتی کبیدر قریبا ذاقوا وبال امرهم
یقین زمانده ایشلرینك سوء عاقبتنی داتدیلر یعنی یهود بنی النضیر کفار مکه کبی
یقین مدتده بو جهانده ایدوکلری کفر و معصیتك غصه سن چکدیلر ولهم عذاب الیم
و آخرتده انلره بر درد ناك اشکنجه وار کمثل الشیطان منافقلر یهودی اغوا ایتمده
شیطان کبیدرلر اذ قال للانسان اکفر یعنی کافر اوله دیدی کفرك اوزره ثابت

اول که بن سنك معین و یولداشکم فلما کفر پس کافر کفر اوزره ثابت اولوب
انك کفر کوکلی زمیننده استحکام بولیجق قال انی بریء منك دیدی علی
التحقیق بن سندن بیزارم انی اخاف الله رب العالمین بلاشبهه بن
عالملرك پروردکاری الله دن قورقرم فکان عاقبتهما انهما فی النار
پس کافر و شیطانك نتیجه سی بر اولدیکیم ایکیلری دوزخده اولدیلر خالدین
فیها دوزخك ایچنده ایکیلری علی الدوام اقامت ایتمشلر وذلك جزاء الظالمین
و اول کونه عذاب ستمکار ایدنلرک سزاسیدر یا ایها الذین امنوا اتقوا الله ای
ایمانه کلانلر خدادن خوف ایدك ولتنظر نفس ما قدمت لغد و هر جان
یارین ایچون ایلرو کوندردکی شیئه باقسون واتقوا الله دخی خدادن خوف ایدك ان
الله خبیر بما تعملون بی شبهه کیم تکری تعالی ایشلدوککوز ایشلرك ظاهرینه و باطنینه
داناندر ولا تکونوا کالذین نسوا الله و اولمك شول کیمسه لر کبی که تکرینك حقنی اونتدیلر
فانسیهم انفسهم پس کندولره جانلرینی اونتدردی کرکا نفع ایدن شیئی ایشلمیوب
ورطه هلاکه انکر دوشوردیلر اولئك هم الفاسقون اول کروه کندولردر فسقده کامل اولانلر لا یستوی اصحاب
النار و اصحاب الجنة دوزخ اهلیه بهشت اهلیه برابر اولمازلر اصحاب الجنة هم الفائزون
بهشت برینك اهللری کندولردر نعیم مقیمه نائل اولانلر لو انزلنا هذا القرآن علی
جبل اکر بو قرآنی بر طاغ اوزره ایندرسیدك لرایته خاشعا متصدعا البته انی
قورقمش چاتلمش کوروردك من خشیة الله خدانك قورقوسندن وتلك الامثال
و بو مثللر نضربها للناس انی خلق ایچون بیان ایدرز لعلهم یتفکرون تا که
خلق حقایق اشیایه تفکر ایدهلر هو الله اولدر خدای متعال الذی لا اله الا هو
شول خدا که کندوسندن اوزکه بر درست معبود یوقدر عالم الغیب والشهادة
پوشیده و آشکاره اشیانك داناسی هو الرحمن الرحیم کندودر بو ایکی صفتك
غایتیله متصف اولان هو الله کندودر صفات کمالیه جامع اولان ذات شریف
الذی لا اله الا هو شول صفات کمالیه جامع که کندودن غیری حقله عبادته مستحق
بر معبود یوقدر یعنی استحقاق الوهیتله کندودر یالکوز منفرد اولان الملك جمیع
اموره تصرف ایدن القدوس نقصان ایجاب ایدن اشیادن غایتله منزه اولان
السلام آفات و نقصدن سلامت ایه سی اولان المؤمن خلقه امنیتی باغشلیان
المهیمن هر شیئه حافظ و نکهبان اولان العزیز قوت اشیا اوزره غلبه ایدن
الجبار غالی ایستدوکی نسنه اوزره جبر ایدن المتکبر نقصان و حاجتی
قضا ایدن شیئدن تکبر ایدن سبحان الله عما یشرکون حق سبحانه و تعالی منزه اولدی کفار

کندویه شریك قبلدوقلری اشیادن هو الله کندودر اینه ذو الجلال الخالق اقتضا حکمت اوزره قنواشیلی تقدیر ایدن البارئ اعیان موجوداتی عدمدن وجوده کتوردن المصور مخلوقاته صورت وهیئت احسان ایدن له الاسماء الحسنی کندویه مخصوصدر شرع وعقلك بسند ایتدوکی کوزل ادلر یسبح له ما فی السموات والارض شوایب نقصدن منزه اولدیغیچون کوکلرده ویرده اولان اشیا بالکلیه کندوینی اکرلر وهو العزیز الحکیم ✽ وکندودر کمال قدرتله ونهایة علمله متصف اولان ✽

✽ سورة الممتحنة مدنیه وآیها ثلاث عشرة آیة ✽

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر که بعض حاطب بن ابی بلتعه بلدیکیم حضرت صلی الله علیه وسلم مکه اهلنه غزا ایتمك ایستر انلره بر مکتوب یازدی بو مضمونله کیم سرور کائنات سیزی غزا ایتمك ایستر وفکره حاضر اولك و مکتوبی بنی المطلبك ساره نام بر قره واشلرلیه کوندردی حضرت جبرئیل علیه السلام ایبوب سرور کائنات بو احوالدن خبر ویردی بس حضرت صلی الله علیه وسلم حضرت علیی وعماری وطلحه یی وزبیری ومقدادی وابامرثدی کوندروب بیدیکی روضه خاخ نام موضعه ایرشدوککوزده مانده دونه بنمش بر قاری بولورسیز حاطب مکه خلقنه کوندردکی مکتوبی اندن طلب ایدن سیزه ویردیسه مکتوبی الس وکندونی قوتی ویرك واکر ویرمدیسه کردنی اورك صحابهٔ کرام فرمانه امتثال ایدوب مکان مزبورده انی بولدیلر مکتوبی کندوسندن ایستدیلر انکار ایتدی حضرت علی رضی الله عنه قیلجنی صیروب قیلیجی کوریجك مکتوبی ویردلش صاچندن چیقروب کندولره تسلیم ایتدی سرور کائناتك حضورینه کتوردیلر اول محلده حاطبی احضار ایدوب اکا بیوردی بو مکتوبك یازمسی اوزره قنقی نسنه سکا باعث اولدی حاطب ایتدی یا رسول الله اسلامه داخل اولدوغم کوندن بو کونه دك کفر ایتمدم وسکا اخلاص ایله دکرم و قتدن شمدیه دك ضرر که موجب بر ایش ایشلمه دم بلکی بو قریشك حلیفی یم اولورم اصلا بر کیمسه م یوقدر که اولادی واقربام اوزنده محافظه ایتسه ایستدم که اونلرده لرینه بر حق اثبات ایدم تا کرانك ملاحظه سیله اولادیمی اینجیتمیه لر دیلودم کیم مکتوبلر انلردن بر شیئی دفع ایتمز حضرتك عذرینی قبول ایتدی بعده حق جل وعلا بو سوره یی انزال ایتدی یا ایها الذین امنوا ای ایمان کلان کیمسه لر لا تتخذوا عدوی وعدوکم اولیاء دشمنمی ودشمنکزی دوستلر ایتمك تلقون الیهم بالمودة مکتوبلر مخفی انلره ایصال ایدرسیز وقد کفروا بما جاءکم من الحق وحال

بوکه

بوکه علی التحقیق دوغرو لقدن سیزه کلان شیئه انکار کتوردیلر یخرجون الرسول وایاکم بیغمبری وسیزی مکه شهرندن چیقردرلر ان تؤمنوا بالله ربکم بو سببدن که اکر کون خدای ذو الجلاله ایمان کتوردکوز ایچون ان کنتم خرجتم جهادا فی سبیلی وابتغاء مرضاتی اکر وطنکزدن چیقدیغکوز بنم یولمده جهاد ایتمك ایچون ورضا لرمی طلب ایتمك ایچون ایسه انلرله دوستلشمك تسرون الیهم بالمودة انلره کیزلی خبر صالورسیز محبت سببیله وانا اعلم بما اخفیتم وما اعلنتم وحال بوکه بن کیزلی قیلدوغکوز نسنه یی واشکاره ایتدوککوز شیئه سیزدن داناترم ومن یفعله منکم وهر کیم سیزدن کفار ایله دوستلشمق ایشنی ایشلر فقد ضل سواء السبیل بی شبهه کیم معتدل یولی ایتردی ان یثقفوکم اکر سیزه ظفر بولورلر یکونوا لکم اعداء سیزه دشمن اولورلر وانلر ایله دوستلاشمغکوزده سیزه فائده ویرمز ویبسطوا الیکم ایدیهم والسنتهم بالسوء دخی سیزه الرینی ودللرینی قتل وشتم کیبی بد لکله اچرلر ودوا لو تکفرون دخی کافر الکوزی سیورلر لن تنفعکم ارحامکم خصملرکز سیزه فائده ویرمز ولا اولادکم ونه اوغللرکز یوم القیمة بو رخ اده یفصل بینکم حق جل وعلا اراکزی ایرور که سیزدن اهل ایمان اولانی بهشته وکافر اولانی دوزخه کوندرور والله بما تعملون بصیر واینردیکوز اعمالی ایشلرکره بیناد رس انلر اوزره سیزه مکافات ایده لکم اسوة حسنة تحقیقا کیم سیزه بر کوزل اقتدا اولنه جق طریق فی ابراهیم والذین معه حضرت ابراهیمك واهل ایماندن کندو ایله اولانلرك اقوالنده اذ قالوا لقومهم خبر کندو وخصملرینه دیدیلر انا برءاؤا منکم تحقیقا بیز سیزدن بیزاریز ومما تعبدون من دون الله وتنکری اوزکه عبادت ایتدوککوز اشیادن دخی کفرنا بکم اینکزه کفر ایتدك وبدا بیننا وبینکم العداوة والبغضاء ابدا واراممزده وارکزده دشمنلك ودشمنلك همیشه اشکار اولدی حتی تؤمنوا بالله وحده واول وقته دك که یالکوز خدای ذو الجلاله ایمان کتوره سیز الا قول ابراهیم لابیه مستثنادر اسوهٔ حسنه دن یعنی حضرت ابراهیمك جمیع سوزلرنده سیزه کوزل اقتدا وار انجق پدرینه سویلدکی سوزده یوق لاستغفرن لك البته پروردکارمدن سکا مغفرت طلب ایدرم وما املك لك من الله من شیء دخی تکریك عذابندن سندن هیچ بر نسنه دفع ایتمکه قادر دکلم اکر ایمانه کلمزسن خلاصهٔ کلام بو که اهل ایمان کفاردن اولان خصملرندن بیزار اولمقلرنده کرکدر کیم حضرت ابراهیمه اقتدا ایده لر اما انلر ایچون استغفار طلب ایتمده اکا اقتدا ایتمیه لر ایچونکه حضرت ابراهیم پدری ایچون استغفار طلب ایتمسی کا ایلدوکی وعده سببیله کندوسندن صادر اولدی والا کفار ایچون مغفرت طلب ایتمك جائز دکلدر واول وقت که خلیل جلیل واهل ایمان اولان جماعت خصملرندن متبری اولدیلر دیدیلر ربنا علیك توکلنا

اي پروردكارمز اوزركه يالكز اعتماد ايتدك وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وسنك دركاه
عزتكه رجوع ايتدك وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ودونمك سنك فرمانكه در رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا اي پروردكارمز بزي كفر ايدن كيمسنه لره بزي
فتنه قيلمه يعني اوزريمزه انلري مسلط ايتمه تاكه طاقت كتورمدكمز عذاب ايله
بزي ممتحن ايتميه لر وَاغْفِرْ لَنَا وتقصيراتمزي بزم ايچون غفران ايت رَبَّنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ اي خداوندمز تحقيقا كه سن كندوڭ هركس اوزره غلبه
ايدن اشيايي كما ينبغي ايجاد ايدن ومحكيم بوكونه اوصافله متصف اولبيي لايقدر
كيم اوغوندر توكل ايدن كيمسه في صفتدرم ودعا ايدنره اجابت ايدر لَقَدْ
كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ تحقيقا كيم سزكچون ابراهيم وقومنك سوزندن
بركوزل اقتدا وبكچق خصلت وار ايدي تكرار تاكيد ايچوندر يا اولكي اقتدا
اوق الدم وايكنجي افعاله لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ بدلدر لكم لفظندن
يعني مز بو لر لطف تقييده اسوه حسنه وار ايدي سول كروه ايچون كه خدادن
وصوڭكي كونڭ رحمتندن توقع قيلدي وَمَنْ يَتَوَلَّ وهركيم فرماندن يوز چيوروب
خدانك دشمنلريله دوستلق ايتدي فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ بي شبهه
كيم تنكري تعالى كندودر خلقك نصرتندن مستغني واولان ذاتنده جميع محامده
مستحق اولان كندودر ديلر كيم چون بو آيتلر نازل اولدي اهل ايمان دوستلقي يردن
مشركك خصملرين كسديلر حق سبحانه وتعالى انلره وعده ايدوب بيوردي
عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً شايدكه حق سبحانه
وتعالى اراكوزده وكفار مكه دن عداوت ايتدوكوز كيمسنه لرك ارا سنده محبت
پيدا ايدر بو وعده يه حق سبحانه وتعالى ايفا ايدوب اكثر صناديد قريش بو اجوالدن
شرف اسلامله مشرف اولديلر وَاللَّهُ قَدِيرٌ واينده متعال دوشمنلكي دوستلكه
تبديل ايتمكه توانادر وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ دخي حق جل وعلا سيزدن صدور
ايدن تقصيراتي محو ايدوب قبول توبه ايله سيزي اسركيكوردلركه حضرت ابي بكرك
قيزي اسما خاتونك والدهسي قتيله نام قادي مشركه ايكن مكه دن بر مقدار هديه
ايله قيزين كورمكه كلدي چون حضرت اسمانك قپوسنده اولدي حضرت
اسما اني ايچرو كيرمكه قويمدي وهديه سن قبول ايتمدي
حق جل وعلا بو ايتي منزل ايدوب بيوردي لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ
فِي الدِّينِ حق جل وعلا سيزي نهي ايتمز شول كيمسه لردن اشنالكدن كه دين
خصوصنده سيزكله جنك ايتمديلر وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ دخي سيزي

منزلكوزدن چيقرمديلر أَنْ تَبَرُّوهُمْ اندن منع ايتمز كه سيز انلره ايولك ايده سز
وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ وانلره عدلي ايصال ايده سيز إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
بي شبهه كيم خدا عز وجل عدالت ايدنلري سور إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ
الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ تنكري تعالى سيزي نهي ايتمز الا شول كيمسه لردن
كه دين خصوصنده سيزكله جنك ايتديلر وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ومنزللركوزدن
سيزي چيقارديلر وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ وچيقرمغكوزه اوزره ارقه لشديلر
أَنْ تَوَلَّوْهُمْ اندن منع ايدر كه سيز انلره دوستلشورسيز وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
وهركيم انلرله دوستلق ايدر فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ اول كروه كندولره
ستم ايدنلردر كتورديلر كيم چون حديبيه صلحي واقع اولدي شرطلك برسي
بو ايدي كيم هر مسلمان كه مكه دن مدينه يه وارور حضرت اني انلره دوندرور
وهركيم مدينه دن مكه يه كيدر اني بركيمسه دوندرمز هنوز حضرت صلى الله عليه وسلم
حديبيه ده ايدي سبيعه اسلميه اسلامه كلوب حضرتك حضورينه چيقه
كلدي عقب قوجه سي مسافر مخزومي اردنه كلوب ديدي يا محمد بين
سنكله شرط ايتمدوكمي كه هركيم بيزدن سيزه كلور رد ايدرسز هاني اول
وقت حق جل وعلا بو آيتلري منزل ايدوب بيوردي يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اي ايما
كلان كيمسه لر إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ چون ايمانه كلمش خاتونلر سيزه
كلورلر وطنلرين ترك ايدوب كلورلر خالده فَامْتَحِنُوهُنَّ انلرك صحت ايمانلرين
بيلمكه سعي ايدك كه كندولري انده ويرم سيزكيم بو چيقملري يا لكوز ايمانه رغبت
ايتدوكلريچون يا خود قوجه لرندن راضي اولمدوقلري اجلدن چيقديلر اللَّهُ
أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ايزد ذو الجلال ايمانلرينك حقيقتنه سيزدن دانا تردر واكجوكيم
قلبلرينه مطلع اولان اولدر فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ پس اندوين مكلف وغيره
نشانلرله انلري ايمانه كلمش بيلدوكوزسه فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ انلري كافر
ولان قوجه لرينه دوندرمك لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ نه ايمانه كلمش قادينلر قوجه لرينه
حلال اولورلر وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ونه كافر قوجه لر مؤمن قادينلره حلال اولوري
وَآتُوهُمْ مَا أَنْفَقُوا دخي كسنلرم ويرك قادينلره ويردوكلري شئ حضرت
صلى الله عليه وسلم سبيعه يه ايماننه صادق اولدوغنه آند ويروب اوقدر
مسافره انفاق ايتدوكي شي ويردي وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ واذكو بركناه
يوقدر اندنكه أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ هجرت ايتمش خاتونلري ايولنه سيز إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ چون مهرلرين انلره ويرورسيز بو كلام نازل اولدوقدنصكره

منزلكوزدن

حضرت فاروق رضی الله عنه سبیعه خاتونی ایولندی وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ
الْكَوَافِرِ و یا پیشمك کافر قاریلرك عصمتنه یعنی نکاحکوزه التزام اولان
کافرلری طلاق ایدوب عقد نکاحکوزده انلری قومك وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ
وکفاره لاحق اولان کافر قاریلرکزه مهردن انفاق ایتدوککوز شیء کفاردن
طلب ایدك وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنْفَقُوا دخی کفار هجرت ایدن مؤمن قاریلرینه مهردن
انفاق ایتدوکلری شیء اهل ایماندن طلب ایتسونلر ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ اول مذکور
اشیا سزه خدانك فرمانیدر يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ اراکوزده انکله فصل خصومت
ایدر وَاللَّهُ عَلِيمٌ و خدا عز وجل مصالحکوزه دانادر حَكِيمٌ حکمتی اقتضا ایتدوکی
شیئله حکومت ایدر کتوردیلر که بو آیت نازل اولدقده مسلمانلر اهل ایمان
کندولره کلان قاریلرك مهرلرین اربابنه ویردیلر اهل شرك کندولره کیدن کافرلرك
مهرین ویرمکدن ممتنع اولدیلر حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی وَإِنْ
فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ واکر قاریلرکوزك مهرلرندن سیزدن
بر نسنه چیقوب کفاره کیدرسه فَعَاقَبْتُمْ پس نوبت سیزه کلدی یعنی انلردن
بر ایمانه کلمش قاری سیزه کلوب مهرین ویرمسی اوزرکزه لازم دکلدر فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُمْ ویرك شول کیمسه لره که قاریلری کفاره کتدیلر مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا انفاق
ایتدوکلری نسنه کبی وانی کافر اولان قوجه لرینه ویرمك وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ
بِهِ مُؤْمِنُونَ وخدادن قورقوب ایدك شول خدا که سیز اکا ایمان کتورمش سیز بو آیتك
حکمی اول عهدك وجودیله باقیدی یعنی مکه فتح اولوب عهد قالقدی انك حکمی منسوخ اولدی
کتوردیلر که یعنی سرور کائنات فتح مکه کوننده کیشیلرك بیعتندن فارغ اولدی خاتونلر
بیعه ایتمکه میل ایتدیلر حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ ای
خداوندن خبر کتورن ذات پاك إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ یعنی ایمانه کلمش خاتونلر سکا کلورلر
يُبَايِعْنَكَ سنکله بیعت ایدرلر عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا انلر اوزره که خدایه بر نسنه
اورتاق قیلمیه لر وَلَا يَسْرِقْنَ و نه اوغرلیه لر وَلَا يَزْنِينَ و نه زنا ایده لر وَلَا يَقْتُلْنَ
أَوْلَادَهُنَّ و نه اولادلرین صاغ ایکن توپراقده دفن ایده لر وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ
يَفْتَرِينَهُ و نه بهتان کتوره لر کیم انی کندولرندن بغلمش اوله لر بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ
وَأَرْجُلِهِنَّ اللری و ایاقلری اراسنده یعنی یولده دوشمش بر حرام زاده اوشاغی
الوب قوجه لرینه اوغلیدر دیو افترا ایتمسونلر کیم بو بیزسندن طوغردی دیو بو حالی
جاهلیه عصرنده بعض قاریلر ایدردی وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ و ایولك
مقوله سندن فرمان ایتدوکك نسنه ده سکا عصیان ایتمیه لر فَبَايِعْهُنَّ

بوش وطا اوزره انلرله مبایعت ایله وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ و انلر ایچون خدادن مغفرت طلب
ایت إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ بی شبهه کیم حق جل وعلا شروط مزبوره اوزره بیعت
ایدنلرك کناهن مغفرت ایدیجیدر ایمان و توبه یه انلری موفق قیلمغله کندولرینه جوق
اسرکیجیدر مرویدر کیم بعض فقرای صحابه جلب نفع ایچون یهود ایله دوستلشورلردی
حق جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای اهل ایمان
اولانلر لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بر کروهله دوستلنمك که حق جل
وعلا انلر اوزره غضب ایتدی قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ تحقیقا کیم انلر آخرتك
ثوابندن ناامید اولدیلر كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ نته که کفار اصحاب
قبورك دونمسندن ناامید اولدیلر

سُورَةُ الصَّفِّ مدنیه وهی ثلاثة عشر آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ کوکلرده اولان اشیا و یرده اولان
عالم تنزیهه و تقدیسه مشعر اولان شیء خدانك ذات باهر الصفاتنه منسوب قیلدیلر
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ و کندو هر کیمسه اوزره غالب اولان ایشی کما ینبغی ایشلیان
کتوردیلر کیم اهل اسلام دیدیلر خدایه غایتله سیوکلی عملی بیلسیدك اموال و ارواحمزی
انده بذل ایدردك حق جل وعلا جهادك فضیلتنی بیان ایدن هل ادلکم علی تجارة
آیتی منزل قیلدی احدجنکی واقع اولیجق بعضیسی فرار ایتدی حق جل وعلا بو آیتی منزل
قیلدی بیوردی يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ای ایمانه کلانلر لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ
نیچون ایشلمدککوز شیئی لسانه کتوره سیز كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ خشم جهتندن غایتله بیوك
اولدی خدا قتنده أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ سویلیککوز ایشلمدککوز نسنه إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا تحقیقا کیم خدا عز وجل سور شول کیمسه لری
که یولنده صف بغلمشلر ایکن صاوش ایدرلر كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ کویا که انلر
بری برینه متصل مستحکم یاپیدرلر وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ دخی یاد ایت اول
وقتی که حضرت موسی کندو عشیرتنه دیدی يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي ای بنم عشیرتم
نیچون عصیانله و بی سوزله بکا ایذا ایدرسیز وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
وحال بو که سیزه کتوردوکم معجزات سببیله علی التحقیق بیلورسیز کیم بلاشبهه بن سیزه
خدانك کوندردکی پیغمبرم فَلَمَّا زَاغُوا پس اول وقت که حقدن میل ایتدیلر أَزَاغَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ تنکری تعالی کوکللرین حقی قبول ایتمکدن دوندردی وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ وحق سبحانه وتعالی حدودی تجاوز ایدن کروهه دوغری یولی کوسترمز

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ دخی یاد ایت اول وقتی که مریم اوغلی عیسی دیدی
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ای یعقوب اوشاقلری علی التحقیق
بن خدانك كوندرلمشی یم مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ تصدیق ایدیجی
اولدوغمده ایلرومده اولان نسنه یه توراتدن وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي
مِنْ بَعْدِي دخی مژده ویریجی اولدوغمده بر پیغمبر له که بندن صكره كلور
اسْمُهُ أَحْمَدُ نام مبارکی احمددر مراد خاتم النبیین و حبیب رب العالمین
محمد المصطفی در صلی الله علیه وسلم فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ پس قچن کیم
حضرت عیسی کندولره آشکارا معجزلر له کلدی قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ دیدیلر
بو کتوردوکی نسنه بر آشکارا جادودر وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
دخی کیمدر زیاده ستمکر شول کیمسه دن که تنكری تعالی اوزره یلان بغلدی
وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ و حال بو که کندوسی اسلامه دعوت اولنور وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ و اول ذو الجلال ستمکار اولان کوروهی مهدی قیلماز يُرِيدُونَ
لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ ایسترلر کیم خدانك نورین اغزلریله سوندیرهلر
یعنی نورکبی ایشق ویرن خدانك کتابنی طعنلریله محو ایتمك ایسترلر وَاللَّهُ مُتِمُّ
نُورِهِ و حق سبحانه و تعالی کند و نورینی عالم آراسنده شهرت ویرمکله تمام
ایتشیجیدر وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ واکرچه دین اولانلر انك مشهور اولمسین سیومزلر
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ کندودر شول پروردکار که پیغمبرین
قرآنله و ملت محمدله ایله کوندردی لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ تاکه جمله ادیان
اوزره بو دینی غالب قیله وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ واکر اهل شرك انك غالب اولمسین
ایستمزلر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ ای ایمانه کلانلر سیزی بر تجارته اوزره
دلالت ایتیمی تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ که اول تجارت سیزی بردرد ناك اشکنجه دن
قورتره تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ خدایه و پیغمبرینه ایمان کتوروب سیز وَتُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ و خدانك یولنده اموالکزله و جانلرکزله جهاد ایدرسز
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ بو ایمان و جهاد ایتدیککز هر نسنه دن سیزه یکرکدر إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
اکر سیز تجارت حقیقیه نك طریقن بلوردکوز پس قچن کیم ایمان کتوروب جهاده مشغول
اولورسیز يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ کناهلرکوزی سیزنچون بارلغار وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ دخی سیزی بر باغلره داخل قیلار که کوشکلری آلتندن
ایرمقلر اقر وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ دخی سیزی داخل قیلار بر پاکیزه
منزللره که اقامت باغلرنده واقع اولمشدر ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ اول غفران و جنته

نصف الجزء

کیرمك اولو قورتولمقدر وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا و بو نعمتك یاننده سنده سیزنچون
بر نعمت وار که سیز انی سیورسیز نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ خدانك طرفندن بر یاردم وَفَتْحٌ
قَرِيبٌ و بر یقین فتح وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ و یا محمد اهل ایمانی دنیاده نصرتله و آخرتده
جنتله مژده لندر يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ ای ایمانه کلانلر
خدانك دینینه یاردمجیلر اولك كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ نته که
مریم اوغلی حضرت عیسی حوارییه سویلدی خدانك دینینه یاردمجیلر اولك
قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ جماعت حواریون دیدیلر تنکرینك دیننه یاردمجیلر
بیزوز فَآمَنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ بنی اسرائیلدن بر جماعت حضرت عیسی یه ایمان کتوردیلر
و بر جماعت انك نبوتنی انکار ایدیلر فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ پس
حضرت عیسی نك رفعندن صکره ایمانه کلانلری جنك ایله دشمنلری اوزره
منصور و مظفر قیلدق فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ پس کفار اوزره غلبه ایدیجیلر اولدیلر

سُورَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ إِحْدَى عَشْرَةَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ خدای عز و جله کوکلرده و یرده قراردوتنلر
تسبیح ایدرلر الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ بو صفات کماله متصف اولان
خدای ذو الجلاله هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ کندودر قادر و مختار
که یازوب اوقیمیان جماعت آراسنده کندولردن بر پیغمبر کوندردی
یعنی عرب طائفه سندن محمد المصطفایی کندولره مرسل قیلدی يَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِهِ اوزرلرینه کتابنی اوقور یا وجودلری کندوسی انلرکبی اوقور یازمزیکن کلدن
وَيُزَكِّيهِمْ و انلری دخی ایمان عقیده دن و بد عملدن پاك قیلار وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ و قرآنی و شرعی انلره
اوکردیر وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ و محققا کیم محمد المصطفی انلره کلمدن اول بر آشکارا ازغونلقده
ایدیلر وَآخَرِينَ مِنْهُمْ دخی محمد المختاری مبعوث قیلدی انلردن اوزکه جماعت که لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ هنوز انلره یتشمدیلر و الحاق
تابعین ندر و اصحاب قوال اوزره انلردن مراد حضرتك بوندن صکره کلان کیمسه لردر وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ و کندو دخی عادته
خارق اولان ایشه تمکین ویرن اختیار و تعلیمده درستکار حکیم ایدن ذَلِكَ و اول نبوت فَضْلُ اللَّهِ خدانك احسان
و کرمیدر يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ایستدوکی کیمسه یه تفضل و عطا طریقیله انی ویرر
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ و اول ذو الجلال اولو احسان و کرم ایه سیدرکه آنك
کرمی قتنده دنیانك نعمتلری و آخرتك نعیمی بر امر مستحقردر مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا
التَّوْرَاةَ شول کیمسه لرك صفتی که تورات بو کلندیلر یعنی انی بیلمکله و احکامیله
عمل ایتمکه مکلف اولدیلر ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا صکره انی کوتورمدیلر یعنی یا لکوز

اوقوسیله اکتفاء ایدوب موجبیله عمل ایتمدیلر کمثل الحمار یحمل اسفارا
کتابلر یوکلنان اشکنک صفتی کبیدرکه کتوردوکی شیئله منتفع اولمز بئس
مثل القوم الذین کذبوا بایات الله غایتله اولدی شول کروهک صفتی که
خدانک آیاتنه تکذیب ایتدیلر والله لا یهدی القوم الظالمین وایزد متعال
ستم ایدن کروهی طریق حقه ارشاد ایتمز قل یا ایها الذین هادوا سویله ای
دین یهودیتله تدین ایدن کیمسه لر ان زعمتم انکم اولیاء لله اکر کمان ایدرسیز
کیم علی التحقیق سیز خدای ذو الجلاله دوستلرسیز من دون الناس
سایر خلقدن اوزکه فتمنوا الموت پس خدادن مرکی دیلک و ایستک تا که دار
تکلیفدن دار کرامته انتقال ایده سیز ان کنتم صادقین اکر عمکزده صادقلر
ایدکوز ولا یتمنونه ابدا وهرکز مرکی آرزو ایتمزلر بما قدمت ایدیهم الذی
ایلروکوندردکی یمان عمللر سببیله والله علیم بالظالمین وایزد ذو الجلال
ستمکارلرک ایشلرندن دانادر پس عمللری اوزره کندولره مکافات ایدر
قل ان الموت سویله علی التحقیق کیم مرک الذی تفرون منه شول مرککه
سیز اندن فجرسیز فانه ملاقیکم بی شبهه کیم اوسیزه صاتشه جقدر ثم تردون
الی عالم الغیب والشهادة صکره پوشیده واشکارا اشیانک داناسنه
دوغمش قیلنورسیز فینبئکم بما کنتم تعملون پس ایشلدککوز ایشلردن سیزی
آگاه ایدوب انک اوزره سزا کزی ویرور یا ایها الذین امنوا ای ایمانه
کلان کیمسه لر اذا نودی للصلوة جمعه نمازی ایچون ندا اولنسه فاسعوا الی
ذکر الله پس خدانک ذکرینه سعی ایدک یعنی خطبه نک استماعی ایچون رغبتله توجه
ایدوک وذروا البیع وخرید وفروختی ترک ایدن ذلکم خیر لکم اول سعی ایتمک
سیزه مرضاتمدن یکرکیدر ان کنتم تعلمون اکر حقیقتی اولان خیر وشری بیلورسکز
فاذا قضیت الصلوة پس جمعه نمازی ادا اولنوب فراغت اولنورسه فانتشروا فی الارض
یر یوزینه یایلک وابتغوا من فضل الله وخدانک احسان وکرمندن طلب ایدک یعنی تهیئه
اسباب معاشه سعی ایدک واذکروا الله کثیرا وخدای ذو الجلالی چوق ذکر ایدک
لعلکم تفلحون شاید سیز حملوردن قوتولوب ایکی جهانک خیرینه نائل اولورسیز
کتوردیلرکه سهوکاثبات جمعه کوننده خطبه اوقورکن شام سمتندن برقافله
طعام کتوردی واول زمان مدینه ده قیتلق وار ایکن مدینه خلقی قحطلرندن قافله
داول ایله استقبال ایدیلر مسجدده خطبه استماع ایدنلر داولک اوازینی
ایشتدوکلرنده قافله نک کلمسنی بیلوب طولری قافله کورمکه چیقدیلر

منقول جمعه اینه کوزنده مع

انجق خلفاء راشدین وسکز کیمسه جامعده قالدیلر حق جل وعلا بو آیتی
منزل ایدوب بیوردی واذا رأوا تجارة او لهوا ودخی چون بر تجارت
یا براولهو نسنه کوردولر انفضوا الیها مجلسکزدن متفرق اولوب اکا
کیتدیلر وترکوک قائما وسنی منبر اوزره دوروش یوراقودیلر قل ما
عند الله خیر من اللهو ومن التجارة سویله خدانک قتنده اولان
ثواب لهودن وتجارتدن یکرکدر والله خیر الرازقین وتنکری تعالی دوزی
ویرنلرک یکرکیدر پس انک اوزره توکل ایدوب روزیی اندن طلب ایدک

سورة المنافقون مدنیه وآیها احدی عشر آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

اذا جاءک المنافقون چون ارباب نفاق سکا کلورلر قالوا نشهد انک لرسول
الله دیرلر شهادت کتورورز کیم علی التحقیق سن رسالتله خدانک کوندردکی
سن والله یعلم انک لرسوله وخدا عز وجل بیلور کیم علی التحقیق سن کندونک منشی
سن والله یشهد ان المنافقین لکاذبون ودخی حق جل وعلا شهادت ایدرکه
اهل نفاق یلانچیلردر زیرا دیدوکلری سوزه اعتقاد ایتمزلر
اتخذوا ایمانهم جنة ارباب نفاق یلان قسملرینی سپر ایدندیلر قتل و
سبیدن فصدوا عن سبیل الله پس خدانک یولندن اعراض ایتدیلر انهم ساء
ساء ما کانوا یعملون تحقیقا که انلر ایتدوکلری ایش غایتله بریمان
ایشدی ذلک اول نفاق ویلانلری بانهم امنوا اول سببیله که انلر صورت
ظاهرده ایمان کتوردیلر ثم کفروا صکره کیزلیده کفر ایتدیلر
فطبع علی قلوبهم پس کوکللری اوزره مهر اولندی فهم لا یفقهون
اندن صکره انلر ایمانک حقیقت وصحتنی فهم ایتمزلر واذا رأیتهم وچون
کندولرینی کوروسن تعجبک اجسامهم بدنلری سکا خوش کلور تر وتازه
اولدقلری ایچون وان یقولوا تسمع لقولهم واکر نطقه کلورلرسه شیرین سوزلو
اولدوقلری ایچون سوزلرینی ایشدورسن کتوردیلرکه ابن ابی منافق بر جسیم خوش
هیکل شیرین سوزلو فصیح کیمسه ایدی کندویه ماننده بر کروهله حضرتک
مجلسنه کلوردی حضرت انلری کورمجک هیکللری وسوزلری کندویه
خوش کلوب سوزلرینه قولاق دوتردی کانهم خشب مسندة کویا انلر
دیواره دیاندرلمش اغجلردر یعنی وجودلرنده معارفدن اصلا بر اثر یوق انجق
بر قلقلری وبر مموه سوزلری وار یحسبون کل صیحة علیهم هر چیغر

ايني اوزدلرنه اولدوغني كمان ايدرلر متهم اولدوقلريچون هُمُ العَدُوُّ كندولردر دشمنلكده
كامل اولانلر فَاحْذَرْهُمْ پس انلردن حذر ايت قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ تكرى تعالى انلري اهلاك
ايتسون أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ نيجه حقدن يوز دوندورلر وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ
رَسُولُ اللّٰهِ دخي كندولره دينلورسه كه خدانك رسولي سزيچون خدادن طلب ايدر
لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ باشلرين بورلر وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وانلري كوررسن استغفاردن
يوز چيوررلر وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ حالبوكه كندولري عددن كتورمكدن تكبر ايتمشلردر سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
اوزرلرنه برابردر أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ انلر ايچون مغفرت طلب ايتمككك
وانلر ايچون مغفرت ايستمهمكك لَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ تكرى تعالى انلره مغفرت ايتمز كفرده راسخ
اولدوقلريچون إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ بي شبهه كيم حق جل وعلا اصلاحه
دائم سنده چيقمش كروهه دوغرو يول كوسترمز هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ كندولردر كه كيمسنه لره
كه انصاره ديرلر لَا تُنْفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ فقراء مهاجريندن حضرت رسول الله
قتنده اولان كيمسنه لره اوزرينه انفاق ايتمك حَتَّىٰ يَنْفَضُّوا تا كه متفرق اوله لر هر كس برينه
كيده وَلِلّٰهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وحال بوكه كوكلر ويرلر خزينه لري خدانك تصرفنه
مخصوصدر وَلَٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ولكن نفاق ايدنلر بيلمزلر كيم رزاق على الاطلاق
ايزد ذو الجلالدر انه اوزكه بيي يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ ديرلر تحقيقا مدينه
شهرينه دوندكه لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ البته اعز اولان اذل اولاني مدينه دن
چيقرر دمر ويديلر كه بعض غزواتده عربك بري بر كيمسنه ايله صو اوزرنه منازعه ايتديلر
بعده عرب انصاري ايي دوب باشن ياردي انصاري وارب ابن ابي يا ايننه شكايت ايتدي
اكا ديدي صبر ايت مدينه يه رجوع ايدرسك اعز اولان اذل اولاني چيقرر و لفظ اذل ايله
نفس خبيثه سين قصد ايتدي واو بر لفظله سيد الكونيني وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وعزت خدايه و پيغمبره و اهل ايمانه در دوغري كيمسنه دكل وَلَٰكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ولكن اهل نفاق شدت جهلدن و غرورلرندن بيلمزلر كيم عزت كيمه
مخصوصدر منقولدر كيم سيد الرسل بو غزاده وادي العقيق نام موضعه
يتشدكلرنده ابن ابينك اوغلي حضرت عبد الله كه بر مخلص مسلمان ايدي يولده دوروب
كليجلك دوم سن چوكرندوب ديدي والله مدينه يه سني قومم كيرمكه حضرت صلى الله عليه وسلم
سكا اذن ويرمينجه تا كه بيلهسن اعز كيمدر واذل كيمدر بچون سرور كائنات منور موكبيله كلوب
صورت حالدن اكاه اولدي كا كيرمكه اذن ويردي يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اي ايمان كلان كيمسه لر
لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ اموالكز كلمه تدبيري سزي مشغول قيلمسون وَلَا أَوْلَادُكُمْ دخي اولادكزك
تربيه سي سزي مشغول قيلمسون عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ خدانك ذكرندن يعني نمازه

عبادات كبي خدانك ذكريني اوزرينه مشتمل اولان اشيادن سزه انلر مانع اولمسونلر وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَٰلِكَ وهر كيم انلري ايشلر يعني انلر ايله مشغول اولورسه فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
اول كروه كندولردر اوتوزنلر زيرا نعيم باقي متاع فانيه دكشدرديلر وَأَنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاكُمْ دخي سزه روزي قيلدوغمز شيدن انفاق ايدك مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ
بر كوزه مرككنشانلري كلمدن اول فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي پس ديه اي پروردكارم جلبي
تاخير ايدوب بكا مهلت ويرسيدك إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ بر يقين مدته فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ
كه صدقه ويروب يولرزمره سندن اولوردم وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا وايزد جل جلاله بر جانه
مهلت ويروب تاخير ايتمز إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا اجلي يعني عمري نهايت بولوب معين وقتي كلوب
وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ وايزد ذو الجلال ظاهره و باطنده ايشلدكلكوز اشيايه دانادر

سورة التغابن مختلف فيها وآيها ثمان عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ خداي ذو الجلاله كوكلرده اولان روحانيلر و يرده
اولان جسمانيلر تسبيح كتوررلر لَهُ الْمُلْكُ كندويه در تصرف مطلق وَلَهُ الْحَمْدُ و ثنا و كمالات حسنه
مخصوصدر وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ و كندو در هر نسنه اوزره توانا هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
كندودر شول پروردكار كه سزي عدمدن وجوده كتوردي فَمِنْكُمْ كَافِرٌ پس سزدن
بر كروه واركه كفري مقدر اولوب اكا باعث اولان اشيايه متوجه اولمشدر وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ وسزدن بر قسم واركه ايماني تقديرگا لايق اولان عمله موفق اولمشدر وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ وايزد ذو الجلال ايشلدكلكوز ايشلري بينادر خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ كوكلر ويري كامل ايرشن حكمتله ياراتدي وَصَوَّرَكُمْ دخي سزه اي ادميلر قيلوب ويردي
فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ اندن صكره قيلقلر كوزل قيلدي وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ بو جمله مخلوقاتك
دونمه كي طرفنه در يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كوكلرده اولان اموري و يرده اولان اشيايي
بيلور وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ و كيزلي قيلدوغكزي و آشكارا ايتدوككز عملي
بيلور وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ وايزد ذو الجلال سينه لرك اسراره دانادر أَلَمْ
يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ايا سزه كلمدمي سزدن اسبق كفر ايدنلرك خبري
فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ كه ايشلرنك وبالني داتديلر يعني ايدوكلري كفرك عقوبتني دنياده
داتديلر وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وانلر ايچون دردناك اشكنجه وار اخرتده ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ
اول عقاب و عذاب اول سببله دركيم على التحقيق شان بو ايدي كيم كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ كندولره پيغمبرلري ظاهر معجزلرله كلورلر ايدي فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا
پس ديديلر انسان مقوله سي مي بزه دوغري يول كوسترور بو قايله بر امر عجيب و منكردر

فكفروا وتولوا يعنى پيغمبرلره كفر ايدوب معجزاتنه تفكر ايتمكدن يوز چويردیلر و
استغنى الله وحق سبحانه وتعالى جميع خلقدن مستغنى اولدى والله غنى
وحق سبحانه وتعالى انلرك عبادتنه وغيرى شيئه محتاج دكلدر حميد ذاتنده محموددركه
هر مخلوق انك حمدينه اوزره دلالت ايدر زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا كفر ايدنلر كمان
ايتديلر كيم على التحقيق حال بودركه بعد الموت مبعوث اولمازلر قل بلى وربى لتبعثن
بلى سويله پروردكارمه قسم كه البته مبعوث اولورسز ثم لتنبؤن بما عملتم
اندنصكره ايشلدوككز ايشلردن محاسبه ايله ومكافات ايله آكاه قيلنورسز وذلك و مبعوث
قيلنوب مكافات ويرلمككز على الله يسير ايزد ذوالجلال اوزره بر آسان ايشدر
فآمنوا بالله ورسوله والنور الذى انزلنا پس خدايه وپيغمبرينه وانيدر ديكمز نوره يعنى
قرآنه ايمان كتورك والله بما تعملون خبير وحق سبحانه وتعالى ايشلدوككز ايشه داناد
پس انك اوزره سزه مكافات ايدر يوم يجمعكم ياد ايت اول كونى كه سيزى نتو پيغمبر
ليوم الجمع بر كون ايچون كه ايچنده اولين وآخرين جمع اولنورلر ذلك يوم التغابن اول جمع كونى
تغابن كونيدر يعنى اول بر كوندركه خلق بيرى بيرين مغبون قيلار اول اعتبار ايله كه كافرلك
ايمانى تقديرينجه اوزره بهشتده اولان منزلى مؤمنه ميراث اولور ومؤمنك كفرى تقديرى
اوزره دوزخده اولان منزلى كافره ميراث اولور پس كافرلرك مغبون اولمسى كندويه ظاهر
اولور ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا وهر كيم خدايه ايمان كتوروب كوزل عمل ايشلر
يكفر عنه سيئاته ايزد ذوالجلال اندن يمان ايشلرين محو قيلار ويدخله جنات تجرى
من تحتها الانهار ودانى برباغلره داخل قيلار كه كوشكلرى آلتندن ايرماقلر آقار خالدين
فيها ابدا انك ايچنده اقامتى بى نهايت تقدير ايتمشلر ذلك الفوز العظيم اول كناهلرك
عفوى وبهشته كيرمسى اولو قورتلمقدر والذين كفروا وكذبوا بآياتنا وشول كيمسه لركه
وحدانيتمز انكار ايدوب آيتمزى تكذيب ايتديلر اولئك اصحاب النار انلر دوزخ اهليدر خالدين فيها انك ايچنده على الدوام
اقامتى تخمين ايتمشلر وبئس المصير ويمان دونه جك يير دردوزخ ما اصاب من مصيبة الا
باذن الله بر كيمسه يه هيچ بر مصيبت دكمدى الا انكريينك تقدير واراده سيله ومن يؤمن بالله
يهد قلبه وهر كيم خدايه ايمان كتوروب مصيبت انك اذنيله اولدوغن بيلور انك اوزره
صبر وثبات ايتمكه كوكلنه دوغرو يول كوسترور والله بكل شئ عليم وحق جل وعلا هر نسنه يه
دانا ودانسرار وعبرلرى اوزرينه مخفى اولمان واطيعوا الله دخى خدانك فرمانينه اطاعت ايدك
واطيعوا الرسول وپيغمبرك حكمنه انقياد ايدك فان توليتم پس اكر فرمانبرلكدن يوز
دوندرورسز فانما على رسولنا البلاغ المبين پيغمبرمزه اشكار ايتمكدن
وذكر نسنه يوقدر پس اعراض ايتمككز آكا برضرر حاصل قيلماز الله لا اله الا هو

حزب

ايزد ذوالجلال كندوسندن اوزكه بر درست معبود يوقدر وعلى الله فليتوكل المؤمنون
وپالكوز تكرى تعالى اوزره اهل ايمان توكل ايتسونلر زيرا مؤمنلرك تصديقى كه جمله
امورانك اراده سيله در اقتضا ايدركه جميع امورلرنده يالكوز انك كرمى اوزره اعتماد
ايتسونلر يا ايها الذين آمنوا اى ايمانه كلانلر ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم
تحقيقا كيم قادينلركوزدن واوشاقلركوزدن سيزه دوشمان واركه خدانك طاعتندن
سيزى الى قورلر فاحذروهم پس انلردن حذر ايدوب غايله لرندن ايمين اولمك وان تعفوا
وتصفحوا واكر كناهلرندن عفو ايدوب اندن اعراض ايدرسيز وتغفروا [illegible]
عذر ايدوب كلرنه كناهلرين پوشيده قيلارسيز فان الله غفور رحيم بى شبهه
كيم خداى عز وجل غفران ورحمتله موصوفدر پس ايدوككز معامله كبى سيزكله
معامله ايدر انما اموالكم واولادكم فتنة بوندن غيرى بر نسنه يوقدر كيم اموالكوز
واولادكوز سيزه بر تجربه در تاكه سيزدن خدانك رضاسنى انلرك محبتى اوزره
ترجيح ايدن كيمسه ظاهر اوله وبالعكس دخى والله عنده اجر عظيم وايزد ذوالجلالك كندو
قتنده اولو اجرت واردر شول كيمسه يه كه خدانك رضاسنى اموال واولاد اوزره ترجيح
ايتدى فاتقوا الله ما استطعتم پس قوت وطاقتكوز قدر خداى عذابندن خوف ايدوب
انك موجباتندن پرهيزكارلك اولك واسمعوا وخدانك پند ونصيحتلرين ايشدك
واطيعوا وفرمانلرينه طاعت ايدك وانفقوا ومالكوزى خيرلو ايشلرده خالص رضا ايچون
انفاق ايدك خيرا لانفسكم كندو جانلركزه برايولك ايشلك ومن يوق شح نفسه وهر كيم
نفسنك بخلندن محفوظ اولور يعنى خدانك حقنك امساك ايتميوب يولنده انى بذل ايدر
فاولئك هم المفلحون اول كروه كندولردر كه ايكى جهانك زحمتلرندن قورتلوب نعيم ابديه
اولديلر ان تقرضوا الله اكر حق جل وعلا يه بورج ويرورسيز قرضا حسنا بر كوزل بورج
يعنى اكر فرمان ايتديكى يرده همان رضاسن تحصيل ايتمك ايچون مالكز صرف ايدرسيز
يضاعفه لكم انك ثوابن سيزه قات قات ايدر اوندن يدى يوزه دك ويغفر لكم
وانفاقكز بركاتيله كناهلركوزى سيزكچون پوشيده قيلار والله شكور وايزد متعال
سزاوير بجيد آز شيئك مقابله سنده چوق شئ ويرور حليم غايتله حلم صاحبيدر
كه تجيلدك عفوبن تعجيل ايتمز عالم الغيب والشهادة پوشيده واشكاره اشياءنك
داناسيدر العزيز قدرتى كامل ايرشوب هر نسنه اوزره توانا اولان الحكيم دانشى [illegible]

سورة الطلاق واصل اولان مدنية وآيها اثنى عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كتوردیلر كه عبدالله بن عمر رضى الله عنهما قادينن حيضنده بوشادى ايكى حضرتنك

بیوردی کیم اکا مراجعت ایده که نصکرم حیضدن پاک اولیجق انی بوش ایت وبو خصوصده
بو آیات نازل اولدی یا ایها النبی ای خدادن خبر کتورك ذات پاك اذا طلقتم
النساء یعنی قادینلری بوش ایتمك ایسترسز فطلقوهن لعدتهن انلری بوش ایدك
عدتلرینه منتظر اولدوقلری حالده یعنی حیضدن پاك اولدوقلرنده انلری بر طلقه
ایله بوش ایدك تاکه حیض اولان عده لرین استقبال ایده لر واحصوا العدة وسیزای
مؤمنلر عده نی ضبط ایدوب اوچ حیضه کامله ایدك زیرا قادینلر انك ضبطندن عاجزدرلر
واتقوا الله ربکم وپروردکارکوز خدادن خوف ایدوب انلره اوزره عده تطویل ایتمك
وانلره ضرر یتشدرمك لا تخرجوهن من بیوتهن تطلیق ایتدککوز قادینلری منزللرندن
چیقرمك عده لرین منقضی اولمیجه ولا یخرجن دخی انلر چیقمسونلر عده لری منقضی اولمدن
اول پس انلری سیز ایولرندن اصلا چیقرمك الا ان یاتین بفاحشة مبینة مکر ظاهر
بیان ایتیجی بر بد ایش کتوره لر کیم اول زمان انلری سکنی ایتدوکلری یردن اخراج ایتمکه
سیزه رخصت اوله وتلك حدود الله وبو مذکور اولان احکام خدانك صنرلریدر ومن یتعد
حدود الله وهر کیم خدانك صنرلرن تجاوز ایده فقد ظلم نفسه بی شبهه کندو نفسن عقابه
تعریض ایتمکله اکا ظلم ایتمش اولدی لا تدری لعل الله یحدث بعد ذلك امرا بیلمزسن
ای عورتن طلاق ایدن کشی شاید حق سبحانه وتعالی ایتدوکك تطلیقدن صکرم برایش پیدا
ایده که تطلیق ایتدوکك قادینك مراجعتنی قلبکدن صاله فاذا بلغن اجلهن پس قچن تطلیق
اولنان قادینلر مدتلرینه ایرشورلر یعنی عده لرینك آخرینه یقلشورلر فامسکوهن بمعروف
کوزل عشرتله ومناسب نفقه ایله انلره مراجعت ایدك او فارقوهن بمعروف یا انلری بر وجه
معقول ایله ایرك یعنی حقلرین بالتمام ویروب کندولره ضرر یتشدرمك واشهدوا
ذوی عدل منکم وایکی عدالت ایه سی سیزدن ای اهل ایمان رجعت محلنده شاهد دوتك
بو امر ندب ایچوندر واقیموا الشهادة لله وشهادت محلنده رضای الله ایچون ادا ایدك
ای شاهد اولانلر ذلکم بو آیتده مذکور اولان احکام یوعظ به من کان یؤمن بالله والیوم
الآخر انکله نصیحت اولنور شول کیمسه که خدانك وحدانیتنه ودوزجزایه ایمان کتوردی
ومن یتق الله یجعل له مخرجا وهر کیم تنکریدن خوف ایده اکا بر چیقمق قیلار یعنی دنیانك
هموم وغمومندن اکا بر خلاص میسر ایده ویرزقه من حیث لا یحتسب وکمان ایتمدوکی یردن
اکا روزی یتشدره ومن یتوکل علی الله فهو حسبه وهر کیم تنکری تعالی اوزره اعتماد
ایدوب حق جل وعلانك امورنده کافی در غیری کیمسه یه انی محتاج ایتمز ان الله بالغ امره
تحقیقا کیم خدا عز وجل کندو ایشنی ایستدوکی یره یتشدر یجیدر قد جعل الله
لکل شیء قدرا بی شبهه کیم حق جل وعلا هر نسنه یه بر اندازه قیلمشدر که اوانی تجاوز

اتمز کتوردیلر که قچن والمطلقات یتربصن بانفسهن ثلثة قروء آیتی نازل
اولدی صحابه کرام صوردیلر کیم پس قاریکوزمیان قادینك عده سی نه قدردر حق
جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی واللائی یئسن من المحیض من نسائکم دخی قادینلرکوزدن شول
قادینلر که بیوکلکدن حیضك کلمسندن امید کسدیلر ان ارتبتم اکر عده لری نه اولدوغن
بیلمدکز فعدتهن ثلثة اشهر انلرك عده سی اوچ آیدر واللائی لم یحضن وهنوز حیض
کورمیان خاتونلرك عده لری دخی اوچ آیدر واولات الاحمال ویوکلر ایه لری یعنی کیبه
اولان قادینلر اجلهن ان یضعن حملهن مدت عده لرینك نهایتی حمللرینك وضعیدر
یعنی قادینلرنده اولان اوشاغك وضع اولنمسیله عده لری منقضی اولور بو حکم شاملدر
مطلقه اولان قادینه وقوجه سی میت اولان عورته ومن یتق الله وهر کیم خدادن خوف
ایدوب احکامنك حقوقن کوزه ده یجعل له من امره یسرا حق جل وعلا اکا ایشندن
بر آسانلك قیلار ذلك امر الله انزله الیکم بو سوره ده مذکور اولان احکام خدانك
فرمانیدر انزله الیکم انی سیزه ایندردی ومن یتق الله وهر کیم خدانك عقابندن خوف
ایدوب احکامنی قبول ایده یکفر عنه سیئاته انك کناهلرینی اندن محو ایده ویعظم له
اجرا واکا اجری اولو قیلار اسکنوهن من حیث سکنتم بوش ایتدککوز قادینلری سکنی ایتدککوز
یرده ساکن قیلك من وجدکم وسعنکوزده اولان یردن ولا تضاروهن وسکناده انلره
ضرر ایصال ایتمك لتضیقوا علیهن تا که اوزرلرینه دارلق ایدوب چیقمغه مضطر اولالر
وان کن اولات حمل واکر یوك ایه لری یعنی حامله لر بولندیلرسه فانفقوا علیهن اوزرلرینه
نفقه ایدك حتی یضعن حملهن اول محله دك که یوکلرین وضع ایدوب عده دن چیقه لر
فان ارضعن لکم نکاحك علاقه سی منقضی اولدوقدن صکرم اوشاقلرکزه سوت ویررلرسه
فآتوهن اجورهن سوت ویرمسی اوزره انلره اجرتلرین ویرك وأتمروا بینکم بمعروف
سوت ویرمسنده واجرت خصوصنده ارا کوزده بیری بیر کوزه ایولکله امر ایدك وان تعاسرتم
واکر اجرت وارضاع خصوصنده بیری بیر کوزه مضایقه ایتدیکز فسترضع له اخری
البته بر آخر قادین اوشاغه سوت ویرور لینفق ذو سعة من سعته وسعت صاحبی وسعتندن
انفاق ایتسون ومن قدر علیه رزقه وهر کیم رزقی اوزرینه دار قیلندی فلینفق مما آتیه الله
تنکری تعالی کندویه ویردوکی نسنه دن انفاق ایتسون یعنی بای ویوقسل هر بریسی حالنه
کوره اوشاغی اوزرینه انفاق ایلسون لا یکلف الله نفسا الا ما آتیها تنکری تعالی بر جانه
تکلیف ایتمز الا اکا ویردوکی نسنه سیجعل الله بعد عسر یسرا یقینده تنکری تعالی بر درشولک
صکره بر آسانلق ایده وکاین من قریة ونیچه کوی خلقی عتت عن امر ربها ورسله پروردکارلرینك
فرماننی وپیغمبرلرینك سوزلرندن اعراض ایدوب تکبر ایتدیلر فحاسبناها حسابا

شديدًا بس كا محاسبه ايتدك برشدتلو محاسبه وعذبناها عذابا نكرا والى معذب قيلدق
برزشت عذابله فذاقت وبال امرها بس اشتنكك عقوبتني داتدي وكان عاقبة امرها
خسرا واشتنكك صونكي براو نوزمق براوزمق اولدبكه هيچ ايچنده فزنج يوقدر اعد
الله لهم عذابا شديدا تنكري تعالى انلر ايچون برشدتلو اشكنجه اماده قيلدي فاتقوا الله
يا اولي الالباب الذين امنوا بس خدادن خوف ايدك اي ايمانه كلان ارباب قلوب قد انزل الله
اليكم ذكرا تحقيقا كه خدا عز وجل سيزه برشرف ايندردي واو قرآندر زيرا ايكي جهانك
شرفي انكله حاصل اولور رسولا سيزه بر پيغمبر كوندردي واو محمد المصطفى در صلى الله
عليه وسلم يتلوا عليكم ايات الله خدانك اياتني اوزدكزه اوقور مبينات حقي اشكار ايديجي
اولدوقلري حالده ليخرج الذين امنوا وعملوا الصالحات من الظلمات الى النور
تا كه ايمانه كلوب كوزل عمل ايشليانلري ضلالتك قرانكلرندن هدايتك نورينه چيقره ومن يؤمن
بالله ويعمل صالحا وهر كيم خدايه ايمانه كتوروب كوزل ايش ايشلر يدخله جنات تجري
من تحتها الانهار اني بر باغلره داخل قيلور كه اشجارلري التندن ايرمقلر اقر خالدين
فيها ابدا انلر ايچنده اقامتي هميشه تقدير ايتمشلر قد احسن الله له رزقا بي شبهه
كيم حق سبحانه وتعالى عمل صالح ايشليانه بر كوزل روزي اماده قيلدي الله الذي خلق
سبع سموات ايزد ذو الجلال يدي كوكي ايجاد ايدندر ومن الارض مثلهن وصايي
جهتندن يردن انلر كبي خلق ايتدي يعني يدي قات يير بربري يتنزل الامر بينهن
كوكلر و يرلر ارا سنده خدانك فرمان وقضاسي جاري اولور لتعلموا ان الله على كل
شيء قدير تا كه بيله سيز كيم على التحقيق ايزد ذو الجلال هر نسنه اوزره توانادر وان الله
قد احاط بكل شيء علما دخي تا كه بيله سيز كيم بلا شبهه خداي متعال هر نسنه يه احاطه
سورة التحريم ايتمشدر دانش جهتندن مدنيه وآيها اثنى عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كتور ديلر كيم حضرت حفصه نوبتي كوننده سرور كائناتك اجازه سيله بدري خانه سنه زيارته
كتمشدي غيبتنده حضرت صلى الله عليه وسلم مارية قبطيه يي خدمتيله سرافراز قيلدي
حضرت حفصه بو حالدن اكاه اولنجق سرور كائناته عتاب ايتدي حضرت كا بو رنك خاطرك انكله
خوش اولمادي كه ماريه اوزرمه حرام قيلدم حضرت حفصه بو سوزه راضي اولدي
بس حضرت صلى الله عليه وسلم مارية يي اوزرينه حرام ايدوب كا امر ايلدي كيم هركز ازواج طاهراتك
برينه بو اشيدنا كاه ايتميه سين حضرت حفصه فرحدن سر صاقلمغه طاقت كتوروميوب
حضرت عايشه يي صورت حالدن اكاه قيلدي حق جل وعلا بو سوره نك اوائلني منزل
ايلدوب بيوردي يا ايها النبي اي خدادن خبر كتورن وجود شريف لم تحرم ما احل الله

لك نيچون تنكري تعالى سكا حلال قيلدوغي نسنه يي سن اوزوكه حرام قيلدورسن تبتغي مرضات
ازواجك قاريلرك خشنودلكلرين طلب ايدرسن والله غفور وتنكري تعالى
چوق مغفرت ايديجيدر سكا بو قصوريي مغفرت ايدر زيرا خدا حلال قيلدوغي
شيئك تحريمي جايز دكلدر رحيم سني غايتله اسركركه ايتدوكك تقصيرله سني مؤاخذه
ايتميوب عصمتكي حفظ ايتمك ايچون سكا عتاب ايتدي قد فرض الله لكم تحلة
ايمانكم تحقيقا كيم حق سبحانه وتعالى اندلركوزك تحليلني سيزه كفاره ايله
مشروع قيلدي والله مولاكم وايزد ذو الجلال امورلكزه متوليدر وهو
العليم وكندو در سيزه نافع اولان نسنه يه دانا اولان الحكيم افعال واحكامنده
كمال اوزره ايشليان واذ اسر النبي وياد ايدك اي اهل ايمان اول وقتي كه
حضرت پيغمبر كيزلي قيلدي الى بعض ازواجه حديثا قاريلرينك بيرينه بر سوز
يعني حضرت حفصه يه مارية قبطيه نك تحريمنه متعلق اولان سوزي كيزلي
ايلدي فلما نبأت به بس قچن حفصه حضرت عايشه يي اول سوزدن خبردار
قيلدي واظهره الله عليه وحق سبحانه وتعالى پيغمبري اول سرك افشاسي
اوزره مطلع قيلدي عرف بعضه حضرت پيغمبر حفصه يه افشا ايتدوكي
سرك بر مقدارني بيلدردي واعرض عن بعض وبير مقدارينك بيلدرمسندن
اكا اكرامًا تغافل ايتدي فلما نبأها به بس اول وقت كه حضرت صلى الله عليه وسلم
اني خبردار قيلدي ايتدوكي ايشدك قالت من انبأك هذا حفصه سويلدي
سكا بو سرك افشاسني كيم بيلدردي قال نبأني العليم الخبير حضرت صلى الله
عليه وسلم بيوردي بو ايكي صفت كمال ايله متصف اولان ايزد متعال اني بكا
بيلدردي ان تتوبا الى الله اي حفصه وعايشه اكر توبه ايدوب خدايه رجوع ايدرسنز
فقد صغت قلوبكما بي شبهه كه كوكللركوز مايل اولدي يعني توبه يه بر موجب اولور
نسنه سيزدن صدور ايتدي واو حضرتك سرينه محافظه ايتمككوزدر وان تظاهرا
عليه واكر خاطر شريفنه كدر ويرن نسنه ايله اوزرينه ارقه لشور سيز فان الله هو مولاه
بي شبهه كيم تنكري تعالى كندوسي دوست ومددكاريدر وجبريل وحضرت
جبريل دخي وصالح المؤمنين واهل ايمانك صلحاسي يعني حق جل وعلا
انك ناصر ومعيني در ملائكه نك بيك سرداري حضرت جبريل قرينيدر
وصلحاء اهل ايمان اتباع وانصاريدرلر والملائكة بعد ذلك ظهير دخي
فرشته لر انلردن صكره كندويه مددكار ويار ديجيلردر عسى ربه ان
پيغمبره يوردكا بي ان طلقكن اكر پيغمبر سيزي بوش ايدر ان يبدله ازواجا

خَیْراً مِنْکُنَّ کندویه بدل سیزدن ییکرک برقادینلر یعنی حضرت پیغمبر سیزی تطلیق
ایدرسه رجا اولنورکه پروردکاری بیرکرم کندویه برقادینلر احسان ایده که
صفالنری بو اوله کیم مُسْلِمَاتٍ خدانک فرماننه اطاعت ایتمشلر مُؤْمِنَاتٍ
ایمانلرینه اخلاص کتورمشلر قَانِتَاتٍ طاعات اوزره مواظبه ایتمشلر تَائِبَاتٍ
کناهلردن توبه ایتمشلر عَابِدَاتٍ پیغمبرک فرماننه ذلیل اولمشلر سَائِحَاتٍ
اورج دوتمشلر ثَیِّبَاتٍ وَأَبْکَاراً قوجه کورمشلر وباکره قیزلر یَا أَیُّهَا الَّذِینَ
آمَنُوا ای ایمانه کلان کیمسه‌لر قُوا أَنْفُسَکُمْ وَأَهْلِیکُمْ نَاراً کندو جانلرکوزی
طاعاتک ایشلمسیله ومعصیتلردن وازکچمکله واهلکوزی نصح وتادیبله
براتشدن صاقلک وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ که اول اتشک یانه‌جق نسنه‌سی آدمیلر
وطاشدر عَلَیْهَا مَلَائِکَةٌ انک اوزرنده موکل برفرشته‌لر واردر که غِلَاظٌ کفار اوزرنه درشتلک
ایدرلر شِدَادٌ کفارک تعذیبی اوزره توانالردر لَا یَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ خدایه
عصیان ایتمزلر اول شیئده که کندولره ایشلمسنی فرمان ایتدی وَیَفْعَلُونَ مَا یُؤْمَرُونَ
دخی فرمان اولندقلری نسنه‌یی ایشلرلر اول محل که ملائکه کفاری جهنمه کتورر
کتوررلر کفار اندن خلاص ایچون عذر کتورمکه باشلرلر حق سبحانه وتعالیدن ملائکه
ندا کلور وکفاره سویلک یَا أَیُّهَا الَّذِینَ کَفَرُوا ای کفر ایدن کیمسه‌لر لَا تَعْتَذِرُوا الْیَوْمَ
بوکون عذر کتورمک إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ایشلدوککوز نسنه‌نک مکافاتندن
اوزکه بر شیئله مکافات اولنمازسز یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا ای ایمانه کلانلر تُوبُوا إِلَى
اللَّهِ خدانک درکاه عزتنه اولدقکوز ایمان خالص رجوع ایدک تَوْبَةً نَصُوحاً بر رجوع
ایتمک که ایچنده معصیته بردخی دونمکه قصد اولنمیه عَسَى رَبُّکُمْ أَنْ یُکَفِّرَ عَنْکُمْ سَیِّئَاتِکُمْ
شاید پروردکارکوز کناهلرکوزی سیزدن محو ایلیه وَیُدْخِلَکُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وسیزی بر باغلره داخل قیله که قصوری التندن ایرماقلر اقر یَوْمَ لَا یُخْزِی اللَّهُ النَّبِیَّ وَ
الَّذِینَ آمَنُوا مَعَهُ اول کونده که حق جل وعلا پیغمبری وکندو سیله ایمانه کلانلری
رسوا ایتمز نُورُهُمْ یَسْعَى بَیْنَ أَیْدِیهِمْ وَبِأَیْمَانِهِمْ صراط اوزره ایلرولرینه وصاغلری
طرفنده نورلری یورور یَقُولُونَ اهل ایمان دیرلر رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا ای پروردکارمز
نورمزی بزم ایچون تمام قیل وَاغْفِرْ لَنَا وکناهمزی بزم ایچون بوشیده قیل إِنَّکَ عَلَى کُلِّ شَیْءٍ
قَدِیرٌ تحقیقا که سن هرنسنه اوزره توانا سن یَا أَیُّهَا النَّبِیُّ ای خلقدن خبر
کتورن ذات پاک جَاهِدِ الْکُفَّارَ قیلج ایله کفار ایله جهاد ایت وَالْمُنَافِقِینَ
وارباب نفاق ایله دلیل ایله جهاد ایت وَاغْلُظْ عَلَیْهِمْ واوزرلرینه غلظت ایت یعنی بو
ایکی کروه ایله ملایمت ایتمک نایله ویرمه درشتلکله انلر ایله معامله ایت وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ

وانلرک قرارکاهی دوزخدر وَبِئْسَ الْمَصِیرُ وغایتله یمان دونه‌جک یردر دوزخ
ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلاً لِلَّذِینَ کَفَرُوا حق جل وعلا کفر ایدنلر ایچون بر مثل قیلدی امْرَأَةَ نُوحٍ
وَامْرَأَةَ لُوطٍ حضرت نوحک قاریسنی کَانَتَا تَحْتَ عَبْدَیْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَیْنِ
بر ایکی قاری قوللرمزدن ایکی صالح قولک تحت تصرفنده ایدیلر وانلردن مراد حضرت
نوح وحضرت لوطدن فَخَانَتَاهُمَا پس اول ایکی قاری اول ایکی قوله خیانت ایتدیلر
که نوحک قاریسی حضرت نوحدن اوتری خلقه دیردی قوجه‌م دیوانه‌در وحضرت
لوطک قاریسی حضرت لوطک مسافرلرندن قومنی خبردار قیلدی فَلَمْ یُغْنِیَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ
شَیْئاً پس اول ایکی پیغمبر اول ایکی قاریدن خدانک عذابندن برنسنه دفع ایتمدیلر
وَقِیلَ ادْخُلَا النَّارَ دخی انلره دینلدی دوزخه کیرک مَعَ الدَّاخِلِینَ کفره دن
کیرن کروهلر ایله پس سزای کفار اولانلر پیغمبره واهل ایمانه اولان نسبتکوز خدانک
عذابندن سیزی قورتارمز ایمانکز کلمزسه کوز وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلاً لِلَّذِینَ آمَنُوا
دخی بر دستان ایمانه کلانلر ایچون که کفار ایله اولان نسبتلری کندولره ضرر ایصال
ایتمدوکنه برمثل قیلدی امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ مصر حاکمنک قاریسی آسیه خاتونک حالینی
إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِی عِنْدَکَ بَیْتاً اول که سویلدی ای پروردکارم رحمتکدن یقین یرده
بکا بر اوی یاپ فِی الْجَنَّةِ بهشت جاودانده وَنَجِّنِی مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وفرعونک نفس
خبیثه سندن وزشت عملندن بنی قورتر وَنَجِّنِی مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِینَ دخی بنی ستمکار
کروهدن یعنی فرعونک اتباع وانصاردن قورتر وَمَرْیَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ دخی حق جل وعلا
دول اولان قادینلرک تسلیه‌لری ایچون عمرانک قیزی مریم خاتونی مثل قیلدی الَّتِی
أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا شول خاتون که فرجنی کشیلردن صاقلدی فَنَفَخْنَا فِیهِ
مِنْ رُوحِنَا پس انک ایچنده واسطه‌سز خلق ایتدوکمز روحدن اوردک وَصَدَّقَتْ
بِکَلِمَاتِ رَبِّهَا وپروردکارینک سوزلرینه یعنی انبیایه وحی ایتدوکی سوزلره
تصدیق کتوردی وَکُتُبِهِ وانک کتابلرینه دخی تصدیق کتوردی وَکَانَتْ مِنَ
الْقَانِتِینَ وعبادت اوزره مداوم اولانلرک زمره‌سندن صایلدی سرور کائنات
مرویدر کیم بیوردی کشیلردن چوق کیمسه کامل اولدی وقادینلردن درت خاتوندن
غیری برکیمسه کامل اولمدی انلر مزاحم قیزی آسیه خاتون وعمرانک قیزی مریم خاتون
وخویلد قیزی حضرت خدیجه ومحمد المصطفی قیزی فاطمه خاتون وحضرت عایشه
فضلی قادینلری اوزره ثریدک فضلی کبیدر سائر اطعمه اوزرینه

سُورَةُ الْمُلْکِ وَتُسَمَّى الْوَاقِیَةَ وَالْمُنْجِیَةَ لِأَنَّهَا تَقِی وَتُنْجِی قَارِئَهَا مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَآیُهَا ثَلَاثُونَ آیَةً مَکِّیَّةٌ

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك الذي بيده الملك يوجه لتوب بغي جوق اولدي شول پروردگار كيم تصرف مطلق زير قدرتنده در وهو على كل شيء قدير وكندوسي هر نسنه اوزره توانادر الذي خلق الموت والحيوة شول پروردگار كه اولمو وصاغلغي يرتدي ليبلوكم تا كه تجربه ايده نك معامله سي كبي سزكله بر معامله ايدوب ظاهر اوله ايكم احسن عملا متفكر سكز كه عمل جهتندن وهو العزيز الغفور وكندو در هر كيمسه يه غالب عاصيلرك كناهن چوق ستر ايدر الذي خلق سبع سموات طباقا شول خدا كه يدي كوك بيري بيري اوستنده برتدي ما ترى في خلق الرحمن من تفاوت ايزد ذو الجلالك يرتمسنده اصلا بر عيب كورمزسن فارجع البصر هل ترى من فطور پس كوزي دوندر باق كوكلرده هيچ يارقلر كورورمسن يعني انلرده اصلا بر قصور كورمزسن ثم ارجع البصر كرتين صكره كوزي ايكي كز دوندر يعني كوكلرك خلقتنده خلل بولمق ايچون نه قدر تأمل ايدرسن ايله ينقلب اليك البصر خاسئا كوز خلل بولمقدن اوزاقلنمش ايكن سنك طرفكه دونر وهو حسير وحال بو كه كندوسي يورلمش ونوري ضعيف اولمشدر اولسببدن كه اسمانلرك خلقتندن چوق نظر ايتديكه بر قصور بولمه بولميوب خايب وخاسر دوندي ولقد زينا السماء الدنيا بمصابيح دخي تحقيقا كيم بيزه يقن اولان كوكي بزندك چراغلره مشابه اولان يلدزلرله وجعلناها رجوما للشياطين واول يلدزلري ديولره اتيجو نسنه لر قيلدق تحقيق كيم ملائكه كرامك سوزيني ايشتمك ايچون كوكه قصد ايدرلر واعتدنا لهم عذاب السعير واول خبيثلر ايچون يانمش اتشك اشكنجه سن اماده قيلدق وللذين كفروا بربهم دخي شول كيمسه لر ايچون كه پروردگارلرينك وحدانيتن تصديق ايتمديلر عذاب جهنم دوزخك اشكنجه سي مقرردر وبئس المصير وغايتله بد دونجك يردر جهنم اذا القوا فيها قچن انك ايچنه دوزخيلر صالنور سمعوا لها شهيقا اشك صوتي كبي انكا بر صوت ايشيدرلر وهي تفور وحال بو كه كندوسي شدت غيظدن كفاره اوزره قينار تكاد تميز من الغيظ يقلشور كه اجغندن چاتلوب پاره پاره اوله كلما القي فيها فوج هر كاه كه ايچنه بر كروه اتلور سألهم خزنتها دوزخك بكجيلري انلردن صورورلر كيم الم يأتكم نذير سيزه بو كونك عذابندن بر قورقودوجي كلمديمي قالوا بلى قد جاءنا نذير اهل جهنم فرشته لره جواب ويروب ديرلر بلى على التحقيق بيزه قورقودوجي كلدي فكذبنا وقلنا پس انلري يلانه نسبت ايدوب ديدوك

ما نزل

ما نزل الله من شيء ايزد ذو الجلال ديدوككوز اشيادن هيچ بر نسنه ايندرمدي ان انتم الا في ضلال كبير سز بر نسنه ده دكلسز الا بر بيوك ازغونلقده بس انكچون بر بيوك عذابله مبتلا اولدق وقالوا لو كنا نسمع دخي جهنميلر ديديلر پيغمبرلرك سوزين ايشدوب تفتيش وتفحص ايتمدن جمله سني قبول ايتسيدك او نعقل يا انلرك سوزين تعقل ايدوب حكمي معنالرينه تفكر ايتسيدك ما كنا في اصحاب السعير ارباب دوزخك زمره سنده اولمزدق فاعترفوا بذنبهم پس كناهلرينه مقر ومعترف اولديلر فسحقا لاصحاب السعير بوندن صكره اهل جهنمه خدانك رحمتندن اوزاقلق اولسون ان الذين يخشون ربهم تحقيقا شول كيمسه لر كه پروردگارلرينك عذابندن قورقرلر بالغيب كندولردن غايب ايكن لهم مغفرة انلره يارلغمق واجر كبير وبر اولو اجرت دخي كه دنيانك لذتي انك يانند بر ام حقيردر واسروا قولكم دخي سوزكزي كيزلي قيلك او اجهروا به يا اني اشكاره قيلك انه عليم بذات الصدور تحقيقا خدا جل جلاله سينه لري ايه سي اسراره داناد بر كيزلي ايتدوككوز نسنه يي بيلور الا يعلم من خلق ايا نسنه يي ايجاد ايدن خدا سر وجهري بيلمزمي وهو اللطيف الخبير وحال بو كه كندو دقيق اشيايي بيلوب اشكاراسنه علمي محيطدر هو الذي جعل لكم الارض ذلولا كندودر شول پروردگار كه زميني سيزه ملايم دوشه يي كبي يرتدي فامشوا في مناكبها پس دوه نك اموزي مثابه اولان طاغلرنده يورك وكلوا من رزقه وانك نعمتلرندن طلب ايدوب ييك واليه النشور وقبوردن زنده قيلنوب بيلمككوز كندو فرمانينه در پس اوزدكزه انعام ايتدوكي نعمتلرك شكريني سزدن صورر ءامنتم من في السماء ايا كوكده قدرت وسلطنتي اولان پادشاهدن ايمين اولدكوزمي كيم ان يخسف بكم الارض يري سزكله چوكرندوب ايچنده سزي غايب قيلدوغه فاذا هي تمور پس ناكهان يرچوكمكدن مضطرب اولور ام امنتم من في السماء ياخود كوكده قهر وعقوبتي اولان خدادن ايمين اولدكوزمي ان يرسل عليكم حاصبا اوزركوزه بر افاق طاش يغدروب سزي انكله نابود ايدر فستعلمون كيف نذير پس بلا وشبهه بيلورسز بلا شبهه بيلجكسيز كيم بنجه دينم قورقتمم ولقد كذب الذين من قبلهم دخي تحقيقا كيم بو دنيادن اسبق اولان ناسبي پيغمبرلري تكذيب ايتديلر فكيف كان نكير پس بنجه ايدي انلره انكار ايتمم كه كوناكون عقوبتلرله كندولرين اهلاك ايتدم اولم يروا الى الطير فوقهم صافات ايا غافل اولوب قوشلره بقمديلرمي كيم اوستلرنده قناتلرين اجمشلر هوده اوجمقلري محل ويقبضن وقناتلرين يغرلر يعني بانلرينه كاه كاه اورورلر ما يمسكهن الا الرحمن رحمتي چوق خدادن اوتكه بر كيمسه انلري دوشمكدن دوتمز

إنه بكل شيء بصير تحقيقا كه اول ذو الجلال هر نسنه نك كيفيت خلقت وتدبيرنده درست
دانادر أمن هذا الذي يا كيمدر شول كيمسه كه هو جند لكم ينصركم من دون
الرحمن كندوبى سيزه لشكر اولوب تنكرينك حكمنى تجاوز ايدوب سيزه ياردم ايدر إن
الكافرون إلا في غرور يعني دينى اولانلر بر نسنه دكلدر الا ابرا لدنغقده أمن
هذا الذي يرزقكم ياخود كيمدر اول كيمسه كه سيزه روزى ويرور إن أمسك رزقه
اكر حق تعالى رزقنى سيزدن منع ايدرسه بل لجوا في عتو ونفور بلكيم كفار قسمى عناد
وتكبرده ودوغرولقدن اورككده دوردیلر أفمن يمشي مكبا على وجهه أهدى
بس بر كمسه مى كه يوزى اوزره قپانمش ايكن يورودى يولى يخشى بولدى أم من يمشي سويا على
صراط مستقيم ياخود كمسه مى كه دوغرو يول اوزره سورچمكدن قورتولوب دورمش
اولدوغى حالده يوروديوب كافر ومؤمن اچوندر يعني كافرك حالي شول
كيمسه نك حالنه بكزر كه يوزى اوزره قپانمش كيده ومؤمنك حالي شول كيمسه نك
حالنه بكزر كه ايقلرى اوزره بر معتدل يول ايله كيده ويجانب ربعه سن كوزادوب يوروده
قل هو الذي أنشأكم سويله يا محمد عبادتنه سيزى دعوت ايدوكم خدا اولدر كه سيزى عدمدن ايجاد ايتدي
وجعل لكم السمع وسيزه قولاقلر قيلدي تا كه ايشيدوب نصيحتى دكليه سز والأبصار
وكوزلرى تا كه عجايب مصنوعاتى مشاهده ايده سز والأفئدة وكوكللرى تا كه تفكر ايده سز
دقائق امورى بيله سز قليلا ما تشكرون بو نعمتلرين شكرين قليل ادرسز يعني انلرى
مخلوق اولدوقلرى اچون استعمال ايتمزسز قل هو الذي ذرأكم في الأرض سويله
عبادت ايتدوكم تنكرى اولدر كه سيزى يرتدوكم نصكره روى زمينده يايدي
وإليه تحشرون وكندو طرفنه جزا اچون جمع اولنورسز ويقولون متى هذا الوعد
دخى كفار ديرلر بو وعد يعني حشر ونشر نه زمان واقع اولور إن كنتم صادقين اكر
سوزكوزده كرچك سويليانلر ايسه كوز قل إنما العلم عند الله سويله بوندن اوزكه
بلنى يوق كيم حشر ونشر وقتنك بيلمسى خدا قتنده در بر كمسه اكا مطلع اولماز وإنما
أنا نذير مبين وبن بر نسنه دكلم الا بر قورقوتوريجى مبين كه كلان احكامى تبليغ ايدجى
فلما رأوه زلفة بس اول محل كه موعود اولدقلرى شى يقين كوردلر سيئت وجوه الذين
كفروا اكمر اولدى يوزى كافرلرك بعذابدى وقيل هذا الذي كنتم به تدعون
وكندولره دينلدى بو اول عذابدر كه دنياده انك اولمسين ايستيوب عجله ايله طلب
ايدردكوز قل أرأيتم إن أهلكني الله ومن معي سويله بكا اندن خبر ويرك كيم تنكرى
تعالى بنى وبنمله اولانلرى اهلاك ايدرسه أو رحمنا ياخود بزى تاخير ايتمكله بزى
امر كرسه فمن يجير الكافرين من عذاب أليم كيمدر كه كافرلرى بردردلو

انكنجه دن پناه اولوب كندولرين صاقلر يعني بنم موت وحياتم سيزدن عذاب الهى يى
دفع ايتمز كه ديه سيز محمدك موتنى انتظار ايده لم بس توحيددن اوزكه بر شى سيزدن
عذاب الهى يى دفع ايتمز قل هو الرحمن سويله اول معبود كه توحيدى سبب نجاتدر ونعم
نعمتلرى احسان ايدن خدادر آمنا به انك وحدانيتنه تصديق كتوردك وعليه توكلنا
وجميع امورمزده اوزرنه اعتماد ايتدك فستعلمون من هو في ضلال مبين بس تيز قده
بيلورسز اى كفار مكه كيمدر شول كيمسه كه كندو بر اشكار ازغونلقده در قل أرأيتم إن
أصبح ماؤكم غورا سويله بنى آكاه ايدك اندزكيم صويكوز يره يوت دولمش صباحلرسه
فمن يأتيكم بماء معين كيمدر كه سيزه بر اقرصو كتوره ورسم وركاه اينا تدن
سو ويد كيم بيوردى هر كيمسه كه هر كيجه ده تبارك سوره سن اوقورحق
جل وعلا انى انك سببيله قبرك عذابندن محفوظ قيلا ديو سببدن بو سوره يه حضرتك
زمان سعادتلرنده سورة المانعة ديرلردي

سورة نون مكية وآيها اثنان وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

ن اشارتی سبقت ایتدی دیر بو قولدن اندن مراد دواتدر والقلم وما يسطرون لوحى
محفوظى يازن قلمه قسم وانكله حفظه كرام يازدوقلرى اشيايه قسم كه ما أنت بنعمة
ربك بمجنون پروردكارك نعمتيله سن نه يا محمد ديوانه لكدن اصل منتفي اولدي
وإن لك لأجرا غير ممنون دخى تحقيقا سكا كسلمش اجرت وار وإنك لعلى خلق
عظيم وبى شبهه سن بر اولو خوى اوزره سن كه عشيرتكدن جكدوكك زحمتى سنك
كبى اولانلر انى تحمل ايتمز فستبصر ويبصرون بس تيز قده سن كوروسن وانلر كوررلر
بأيكم المفتون قنغكوزدر ديوانه لك كه مفتون اولدي إن ربك هو أعلم بمن ضل عن سبيله
تحقيقا كه پروردكارك هر كسدن داناتردر شول كيمسه نك حالنه كه يولندن ازوب ديوانه
اولدي وهو أعلم بالمهتدين دخى كندوسى هر كيمسه دن اعلمدر دوغرو يولي بولانلرى
فلا تطع المكذبين بس كرچكى يالان ايتدرنلره يا محمد اويمه بو كلامدن مقصود بو كه كفارك
مخالفتنه اوزره اولانلرك تصميمنه تهييج وبر سكدر ودوا لو تدهن كفار سيورلر
كه سن انلره نهى ايتمككى بر اقوب كندولره مدارا ايده سن فيدهنون كم كندولر
دخى تا اطعنله ومواقفتله سكا مدارا ايدرلر ولا تطع كل حلاف دخى اويمه حق وباطله
چوق انديجيه مهين وايره حقير اولمش هماز خلقى عيب ايديجى مشاء بنميم
چوغلق طريقيله سوزى نقل ايديجى مناع للخير خلقى ايماندن الى قويجى معتد
ستمده حدي اشمش أثيم چوق كناهلو عتل بركيوه لو وچماز خويلو بعد ذلك زنيم

بوعیبلردن صکره زنادن حاصل اولمش بر قولدر بوندن مراد اولنان ولید ابن المغیره در که
اول خبیث بو صفاتك جامع ایدی واون سکز یاشنه کیرنجه دك پدری معلوم دکلدی
صکره مغیره انی کندو نسبنه ملحق ایدوب اوغول ایدندی ان کان ذا مال وبنین سبقت ایدن
نهیه علتدر یعنی مال لداروا وغوللار ایه سی اولدیغیچون اکا اطاعت ایتمه اذا تتلی
علیه آیاتنا قچن بزم آیاتمز اوزرینه اوقنور قال اساطیر الاولین دیر اوندن مقدم تلاوة
اولنان نسنه یچمشلرك افسانه سیدر سنسمه علی الخرطوم فی الحقیقه کیم بو صفتلر خبیثه یی
جامع اولان شخصك بورنی اوزرنه داغله نشانلرز انا بلوناهم تحقیقا که مکه خلقیله تجربه
کبی بر معامله ایتدك که کندولره نعمتلر ویروب صکره عصیانلری سببیله انلری کندولردن
سلب ایتدك کما بلونا اصحاب الجنة نیتکه باغ ایه لرینه اول معامله یی ایتدك منقولدر کیم
یمن اقلیمنده ضروان ناحیه سنده بر پیر صالح مقیم ایدی انك انده بر باغجه واریدی هر ییل
که اول باغك محصولنی دوروب یچمك ایسترلردی فقرایی خبردار ایدوب کلورلردی
اوراقدن قلانی ویل صالدیغی و یبغیسی متعذر اولانی تمامی جمع ایدوب الورلردی اول
پیر داخی انتقال ایتدوکدنصکره اولادی دیدیلر پدرمزك طریقنه تابع اولورسق
احوالمز پریشان اولور پس قولری بوکا اتفاق ایدوب قسم ایتدیلر کیم فقرانك خبری یوغیکن
صباح وقتنده باغی دوروب یچهلر صکره حق تعالی انلری بلایه کرفتار ایتدی
نته بیوردی اذ اقسموا لیصرمنها مصبحین بلونا لفظنه متعلقدر یعنی باغ ایه لرینی
مبتلا قیلدق قچن اند ایچدیلر کیم صباح وقتنه کیردوکلرنده البته باغك میوه سن
و کیسنی دوروب یچه لر ولا یستثنون وفقرانك حصه سن استثنا ایتمزلر فطاف
علیها طائف پس باغ اوزره بردن بلا دوندی من ربك پروردکارکدن کفر مانندن
وهم نائمون وحال بوکه انلر یاتمشلردر فاصبحت کالصریم پس انجاد رسی سببی
یاندوغی جهتدن کیجه کبی قرارمش فتنادوا مصبحین پس صباح وقتنه داخل
اولدقلرنده بیری بیرین چیغردیلر ان اغدوا علی حرثکم اکینکوز اوزره صباحدن
چیقك کیدك ان کنتم صارمین اکر انی قطع ایتجیلردکوز فانطلقوا وهم یتخافتون
پس باغ سمتینه توجه ایدوب کتدیلر اول حالده که کندولر ارالرنده مشاوره ایدرلردی کیم
ان لا یدخلنها الیوم علیکم مسکین البته اول باغه بوکون بر یوقسل
کیرمسون وغدوا علی حرد قادرین دکونش چقمدن انجقك اوزره قادر اولمقلق
تخمین ایدوب کیتدیلر یعنی اول قصدلره عزم ایدوب کیتدیلر که فقرانك عیشن تنکید ایدرلر
اولدیکیه اول باغك انجنده دوللمدن اوزکه بر نسنه تحصیل ایتمکه قادر اولمدیلر
فلما راوها پس قچن کیم باغلرینی اول هیئتله کوردیلر قالوا انا لضالون دیدیلر

علی التحقیق بز باغمزك یولنی آزدرمشوز صکره که اکا تأمل ایدوب بیلدیلر کیم اول باغ
کندو باغلریدر دیدیلر بل نحن محرومون بولی یتورمش دکلوز بلکه بو باغك نعمتلرندن
بمابتنمز سببیله نصیبسوزز قال اوسطهم عقلده باشلرده نجیهلری اولاندیدی الم اقل لکم
لولا تسبحون سیزه دیمدیمی بو ایشه عزم ایتدککوز محل بو عزمدن نیتدن رجوع ایدوب
تکریی یاده کتورن قالوا سبحان ربنا دیدیلر پروردکارمز منزهدر
بزه ستم ایتمکدن انا کنا ظالمین که بی شبهه بز کندو نفسمزه ستم
ایتمشلر ایدك فاقبل بعضهم علی بعض یتلاومون پس بعضلری بعضلری اوزره
دونوب ملامت ایتمکه باشلدیلر زیرا کیمی بو فعله اشارت ایتمش ایدی وکیمی اولمینی
صواب کورمشدی وکیمیسی راضی اولمشدی صکره که کوردیلر ایشا نکنکم کندولره بر نسنه
حاصل اولمادی کناهلرینه معترف اولوب قالوا یا ویلنا انا کنا طاغین دیدیلر ای هلاکمز
حاضر اول کیم بلا شبهه بز حدی آشمش بر کروه ایدك عسی ربنا ان یبدلنا
خیرا منها شاید پروردکارمز بیکرك بر باغ بزه یرینه ویره انا الی ربنا راغبون
که بی شبهه بز خداوندمزه دونوب رغبت ایدیجیلرز کوردیلر که بعض روایتده
ثابت اولمشدر کیم حق جل وعلا بر ایتدوکلری توبه سببیله کندولره اول باغدن بیك
بر باغ احسان ایتدی کذلك العذاب خصوصده باغ صاحبلری چکدوکلری
عذاب کبیدر دنیانك عذابی ولعذاب الاخرة اکبر والبته صونکی صرانك
اشکنجه سی چوق بیوکدر لو کانوا یعلمون بیلمش اولسیدیلر البته عذابه موءدی
اولان نسنه دن احتراز ایدرلردی ان للمتقین عند ربهم تحقیقا کیم شرکدن
ومعصیتدن پرهیز اولانلره آخرتده پروردکارلری قتنده وار جنات النعیم
نعمتلر باغلری افنجعل المسلمین کالمجرمین پس اهل اسلامی کنهکار کفار کبی قیلورمیوز
بو کلام کفارك سوزینه انکاردر زیرا انلر دیرلردی بعث وحشر صحیح اولورسه نتکه
محمد کمان ایدر اهل اسلام بزدن ایلرو اولمازلر بلکه بزم حالمز انلرك حالندن
بیکرکدر ولو نسنه کر دنیاده اولیه یوز ما لکم کیف تحکمون سیزه نه اولدی نیجه حکومت
ایدرسیز هیچ خدا عز وجل دوشمنلرك دوستلری کبی قیلارمی ام لکم کتاب
یاخود سیزه کوکدن اینمش بر کتابی وار فیه تدرسون انده اوقورسیز کیم
ان لکم فیه لما تخیرون علی التحقیق انك انده بکنوب آرزو ایتدککوز
نسنه سیزه در بو کونه کتاب اصلا اینمشدر ام لکم ایمان علینا بالغة یاخود
سیزه اوزریمزه تأکیدده نهایته یتمش اندلرمی وار الی یوم القیمة قیامت کوننه
ان لکم لما تحکمون علی التحقیق حکومت ایده جککوز نسنه سیزه در بویله

برعهد هرگز بزدن صادر اولمدی سلهم ايهم بذلك زعيم انلردن صور
يا محمد قنقلری اول باطل حكمه كفيلدر ام لهم شركاء يا خود انلره اورتاقلر
وار كه بو سوزده كندولره اورتاق اولور فليأتوا بشركائهم پس اورتاقلرين كتورسونلر
ان كانوا صادقين اكر دعوالرنده كرچك سويليجيلر ايديلر يوم يكشف عن ساق ياد ايت
اول كونی كه بر صعوبتلو ايشدن كشف اولنور لغت عربيه ده كشف ساق مثل
طريقيله اشك دشوارلرنده استعمال اولنور ويدعون الى السجود دخی كفار ريخ
اولنمقلريچون سجده كتورمكه دعوت اولنورلر فلا يستطيعون پس سجده كتورمكه قادر
اولمازلر خاشعة ابصارهم قيامتك هيبتندن كوزلری يره باقر ترهقهم ذلة
خوارلق كندولرين قبلار وقد كانوا يدعون الى السجود دخی تحقيقا كه
دنياده سجده ايتمكه دعوت اولنورلردی وهم سالمون وحال بو كه كندولر سجودی ادا
ايتمكدن متمكنلردی فذرنی ومن يكذب بهذا الحديث پس بنی قوی يا محمد اول كمسه
ايله كه بو سوزی تكذيب ايدر يعنی قرآنی تكذيب ايدن كمسه نك ايشنی بكا صمارله قيل
بن سكا انك ايشنده كفايت ايدرم سنستدرجهم بلا شبهه انلری يابه يابه
الوب اهلاك ايدرز من حيث لا يعلمون بيلمدكلری يردن واملی لهم وانلره مهلت
ويرورم ان كيدی متين بی شبهه كيم بنم عقوبتم محكمدر بر نسنه ايله
دفع اولنماز ام تسئلهم اجرا يا خود رسالتك تبليغی اوزره انلردن اجرت طلب
ايدرمی سن فهم من مغرم مثقلون كه انلر جريمه ويرمه سندن اغرلنمشلردر ام
عندهم الغيب يا خود يوشيده اولان نسنه يعنی لوح محفوظ قتلرنده واردر
فهم يكتبون كه انلر حكم ايدوكلری شیء اندن يازرلر سنك علمكدن مستغنی اولمشلردر
چون خدانك قضا ازليسندن حكم اولنديكيم بو كفار مهل ولنورلر حبيب كرمنه
اذيتلری اوزره صبر ايتمكه فرمان ايدوب بيوردی فاصبر لحكم ربك پس پروردكارك
فرماننه قالان ولا تكن كصاحب الحوت و بالق ايه سی كبی اولمه يعنی
حضرت يونس عليه السلام كبی اولمه اذ نادی چون بالق قارننده چاغردی
وهو مكظوم وحال بو كه كندوسی غضبدن اغلة دولمشدر لولا ان تداركه
نعمة من ربه اكا پروردكاری طرفندن بر احسان ايشمسيدی كه كندوی
توبه يه موفق قيلوب توبه سن قبول ايتدی لنبذ بالعراء البته اشجاردن
خالی صحراده قالوردی وهو مذموم اول حالده كم كندوسی خدانك رحمتندن
دور قيلنمشدر فاجتبيه ربه پس پروردكاری انی بركزيده قيلدی
فجعله من الصالحين درعقب انی صلاحده اصحاب كمال اولانلردن قيلدی

وان يكاد الذين كفروا دخی تحقيقا يقلشدی كيم كفر ايدن كمسنه لر كيزلقونك
بابصارهم حسد جهتندن كوزلريله يبركدن سنی سورچيندوب اهلاك
هلاك ايدرلر لما سمعوا الذكر قچن قرآنی سندن ايشدلر كتوديلر كه بی اسد
قبيله سندن كوزله ديكيجيلر واردی ايسنديلر كه حضرتی كوزله دكه لر
حق جل وعلا جيبنی انلرك شرندن حفظ ايدوب بو آيتی منزل قيلدی حديث شريفده
وارد اولمشدركيم علی التحقيق كوز كيشی يی قبره كتورور ودوه يی قزانه ويقولون
انه لمجنون دخی خلقی تنفير ايتمك ايچون ديرلر علی التحقيق محمد المصطفی حاشا ديوانه در
وما هو الا ذكر للعالمين وقرآن بر نسنه دكلدر الا عالملره بر پند ونصيحتدر پس انی
تعاطی ايدوب وتوهم لا يعقلدره جميع خلقدن اكمل اولان ودايره حمله سندن بيكر اولان

سورة الحاقة مكية وآيها احدی وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحاقة اول حالتكه جمله امورك حقيقتی ايچنده بيلنور ما الحاقة ندر اول حالت كه
ايچنده جميع بر نسنه خفی اولماز وما ادريك ما الحاقة دخی قنغی شیء سكا بيلدردی
كيم اول حالت ندر يعنی انك حقيقتنی بيلمك سكا ممكن دكلدر كذبت ثمود وعاد بالقارعة
قبيله ثمود وقبيله عاد قيامتك اولمسين اينانمديلر لغتده قرع دوكمكه ديرلر پس قيامتك
دوكيجی خلقی تورقيله واجرام علويه يی پاره لمغله ويلدزلری صاچمغله دوكيجی
قيامت قارعه ايله تسميه اولندی فاما ثمود پس اما قبيله ثمود فاهلكوا بالطاغية
حدی اشمش واقعه ايله نابود اولديلر واو صيحه ايدی واما عاد فاهلكوا بريح صرصر
عاتية واما قبيله عاد اوزی شديد حدی تجاوز ايتمش يل ايله يوق اولديلر
سخرها عليهم سبع ليال وثمانية ايام حسوما اول يلی اوزرلرنه يدی كيجه وسكز كون
بلا فاصله مسلط قيلدی فتری القوم فيها صرعی پس يل چاغنی اول قومی
كوروسن دوشوب هلاك اولمشلر كانهم اعجاز نخل خاوية كويا كه انلر ايچی بوش
خرما اغاجلرينك ديبی فهل تری لهم من باقية پس انلردن هيچ باقی قالمش بر كمسنه
كوروسن يعنی انلردن اصلا بر كمسنه قالميوب نسللری منقطع اولدی وجاء فرعون
ومن قبله والمؤتفكات بالخاطئة ومصرحاكمی وكندوسندن اسبق اولانلر
ودونمش كوبلرك اهالیسی خطالو اولان افعال ايله كلديلر فعصوا رسول ربهم
پس انلر هر كروهی پروردكارلرينك پيغمبرنه مطيع ومنقاد اولمديلر فاخذهم
اخذة رابية پس حق تعالی انلری شدتده ارتمش بر الشله الدی نته كه اعماللری قبحده
غايتله ارتمشدی انا لما طغی الماء حملناكم فی الجارية تحقيقا كه بزقچن صو حدی

تجاوز ایتدی بدرلر کوزی حضرت نوحک کمیسنده قالدردق لنجعلها لكم
تذكرة تاکه اول ایشی سزکچون برعبرت وخدانك وحدانیتنه بردلالت قیلهلم
وتعيها اذن واعية وانی برواعیه لو قولاق ازبرلر فاذا نفخ في الصور نفخة
واحدة پس چونکیم صورده براوفورش اوفورلور وحملت الارض والجبال وییرطاغ
مکانلرندن قالدرلور فدكتا دكة واحدة درعقب بیری بیرینه اورلوب بردوکلش دکلود
که تپولری هبا ولورلر فيومئذ وقعت الواقعة پس اول کوننده دوشجك دوشر
یعنی قیامت قالقر وانشقت السماء وکوك فرشته لرك اینمسیچون یاریلور
فهي يومئذ واهية پس کوك اول کونده سست وزبون اولور والملك على ارجائها
وفرشته جنسی کوکك اطرافی اوزرنده دوروب منتظر اولمشلر ويحمل عرش ربك فوقهم
يومئذ ثمانية دخی پروردکارك عرشنی اول کونده کوك اطرافی اوزره اولان ملائکه نك
سکز ملکی قالدرور يومئذ تعرضون اول کونده محاسبه ایچون خدا اوزره عرض
اولنورسیز لا تخفى منكم خافية اعمالکزدن تنکری تعالی اوزره بوکیزلی نسنه
پوشیده اولماز که اعمالکزه اطلاع تحصیل ایتمك ایچون سیزی اوزرنه عرض ایده
انجق اندن مراد بودر که هر کسك کیفیت حالی بلنه وعدالله مبالغه اولنه فاما من اوتي
كتابه بيمينه پس اما شول کیمسه که نامه اعمالی صاغ الیله ویرلدی فيقول هاؤم
اقرؤا كتابيه ابتهاج وافتخار طریقیله سویلر الك نامه اعمالی اوقوك اني ظننت
اني ملاق حسابيه تحقیقا بن بیلدم که بی شبهه بن محاسبه می کوریجی یم فهو في
عيشة راضية پس اول کیمسه کدورتدن صاف تعظیمله مقرون اولمش بر زندکانلکده در
في جنة عالية بر یوکسك اوجمقده در قطوفها دانية درله جك میوه لری یقیندر
که اوترمش اولان کیمسه اندن تناول ایدر كلوا واشربوا کندولره دینلور دیکلواچك
هنيئا نائلمش اولسون بما اسلفتم في الايام الخالية کچمش کونلرده ایلرو
کوندردکوز اعمال سببیله واما من اوتي كتابه بشماله واما اول کیمسه که نامه
اعمالی صول الیله کندویه ویرلدی فيقول يا ليتني لم اوت كتابيه سویلر ای جهدملر
کاشکی نامه اعمالم بکا ویرلمسیدی ولم ادر ما حسابيه وحسابم نه اولدوغنی
بیلمسیدم يا ليتها كانت القاضية ای کاشکی موت حالتی اکله اولمشدم فنای ابدی
حکم ایتسیدی ما اغنى عني ماليه بنم مالکیم بندن بر نسنه دفع ایتمدی هلك عني سلطانيه
حجت وقدرتم بندن نابود اولدی تعالی ملائکه عذابه فرمان کلورکه خذوه فغلوه
بونکا قوی الك در عقب الدرین بوینیله طوقه کچیرك ثم الجحيم صلوه صکره کندوی
جهنمه براقك ثم في سلسلة اندن صکره بر زنجیرده که ذرعها سبعون ذراعا

ایلجسی یتمش ارشوندر فاسلكوه انی کچیرك انه كان لا يؤمن بالله العظيم تحقیقا
اول کافر عظمتلو خدایه ایمان کتورمزدی ولا يحض على طعام المسكين
وبوفقیرلرك یدرمسی اوزره قندرمزدی فليس له اليوم ههنا حميم پس اکا بوکون
اصلا بر یقین خصم یوقدر که کندویه حمایت ایده ولا طعام الا من غسلين واکا ییجك
نسنه یوقدر مکر اهل جهنمك ایرینده اکا برییجك بولنور لا يأكله الا الخاطئون
کنهکارلردن اوزکه برکیمسه انی ییمز فلا اقسم بما تبصرون وما لا تبصرون
پس امر ظاهر اولدوغیچون عالم شهادتدن کوردککوز نسنه وعالم غیبدن
کورمدوککوز نسنه قسم ایتمم انه لقول رسول كريم بی شبهه که قرآن
عظیم الشان خدا قتنده بر اولوکوندرلمشك سوزیدر که انی خدانك طرفندن
خلقه تبلیغ ایدر ومحمد المصطفی در وما هو بقول شاعر وقرآن جلیل
القدر شاعر سوزی دکلدر قليلا ما تؤمنون شدت عنادکوزدن اوتری
آن تصدیق کتورورسیز ولا بقول كاهن دخی قرآن عظیم الشان فالجی سوزی
دکلدر قليلا ما تذكرون قتی از نصیحت دوترسیز تنزيل من رب العالمين
کلام قدیم خلقك پروردکارندن لسان جبرئیل ایله محمد المختار اوزره
ایندرلمشدر ولو تقول علينا بعض الاقاويل واکر محمد المصطفی کندو
قتندن بر سوز اوزریمزه یلان یغلسیدی لاخذنا منه باليمين البته
اندن صاغ الیدن طوتردق ثم لقطعنا منه الوتين صکره یورك دمارینی اندن
کسردك یعنی کندوبی اشد عقوبتله اهلاك ایدردك فما منكم من احد
عنه حاجزين پس سزدن اصلا برکیمسه یوقدر که اندن هلاکی منع ایتمکه
قادر اوله وانه لتذكرة للمتقين دخی تحقیقا کیم قرآن عظیم الشان
پرهیزکار ایدنلره بر پنددر وانا لنعلم ان منكم مكذبين وبی شبهه بز بیلورز
کیم سزدن قرآنی یلانه نسبت ایدنلر وار پس تکذیبلری اوزره مکافاتلرین
ایدرز وانه لحسرة على الكافرين دخی تحقیقا کیم قرآن کفار اوزره پشیمانلق
وندامتدر اولوقتکه اهل ایمانك ثوابن مشاهده ایدرلر وانه لحق اليقين دخی
علی التحقیق کیم قرآن جلیل القدر شکسبز درستلك ودوغرولقدر فسبح باسم
ربك العظيم پس اول پروردکارك ادنی ذکر ایتمکله کندوبی تنزیه ایت

سورة المعارج مكية وآيها اربع واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سأل سائل برایستیجی ایستدی بعذاب واقع بردوشمش اشکنجه یی للكافرين

بي ديناو لانلر ايچون بو عذابي ايستيان نضر ابن الحارث ايدي زيرا اول سويلمش ايدي
بار الهي اكر محمدك كتوردوكي شي حقدر اوزريمزه طاش ياغدر ويا بر درد وايذه اني
استيان ابو جهل ايدي ويربولر استيجي محمد المصطفى ايدي كه كفارك عذابنه استعجال
ايدي وهر تقدير اوزره ليس له دافع اكا بر دونديريجي يوقدر كه اني دوندره
من الله خدانك جهتندن زيرا انك وقوعنه ارادتي تعلق ايتمشدر ذي المعارج جلاله
لفظنه صفتدر يعني اول الله نزد يانلو ايرشيد دوا انلر اول يا يرلردر كه پاكيزه سوز
وكوكجك عمل ايچون چيقر يا مؤمنلر سلوكلرنده انك ايچون ترقي ايدرلر يا اندن
مراد كوكلردر كه ملائكه ايچون عروج ايدرلر تعرج الملائكة والروح اليه فرشته لر
وحضرت جبرئيل خدانك فرمانلرينه چيقرلر في يوم كان مقداره خمسين الف سنة بر كونده كه انك اندازه سي اللي بيك يلدر
يعني بر انسانك مسافه سن قطع ايتمك دلسه سه اللي بيك يلده انجق قطع ايدر فاصبر صبرا جميلا كفارك ايذاسنه اوزره بر كوزل صبر
قيلدن كه اكا استعجال واضطراب قارشميه انهم يرونه بعيدا تحقيقا كيم كفار
قيامت كونن امكاندن بعيد كوررلر ونراه قريبا وبز اني امكاندن يقين بيلورز يوم
تكون السماء كالمهل اول كونده كه كوك اريمش باقر كبي اولور وتكون الجبال كالعهن
وطاغلر رنكارنك يوك كبي اولور زيرا اوقانوب هوايه قالقد وكلرنده رنك امتزاج ايتمش
يوكه مشابه اولورلر ولا يسئل حميم حميما دبر خصيم بر خصيمك حالني سؤال ايتمز
يبصرونهم اول حالده كه خصم واقربا بيري بيرين كورمش قيلنور يعني قيامت كوننده خلق
كندو حاللرينه ادكلو مشغول اولورلركه اقارب بيري بيرين كورمشلر ايكن حال
وخاطر صورمزلر يود المجرم كنهكار اولان كافر محبتله آرزو ايدركه لو يفتدي من عذاب
يومئذ اول كونك اشكنجه سندن كندو نفسني صاتون السيدي ببنيه وصاحبته
واخيه اوغوللريله وقاريسيله وقرنداشيله وفصيلته التي تؤويه وكندويه يير ويرو
توم وقبيله سي له ومن في الارض جميعا وبيريوزنده اولانلره ثم ينجيه
صكره اول فدا ويرمسي كندوي قورترسيدي كلا واز كچسون بو تمنيدن ونه ممكندر
اندن فدا قبول اولنمق انها لظى تحقيقا كه دوزخ بر شعله در نزاعة للشوى
باشك دريسن سيريجي تدعوا من ادبر وتولى حق ايدوب اعراض ايدر شول كيمسه يي
حقدن اكسه دبروب طاعتدن يوز دوندردي وجمع فاوعى ومالي جمع ايدوب كيسه لره
دولدردي واوزنر واجبا ولان مال زكوتني اندن چيقرمدي ان الانسان خلق هلوعا
تحقيقا كه ادم اوغلي بر حرصلو از صبرلو يارادلدي اذا مسه الشر جزوعا قچن كندويه
بدلك دكر غايتله بي تاب اولور واذا مسه الخير منوعا واول محل كه كندويه ايولك اصابت
ايدر نفس طاعتدن ومالي ارباب استحقاقدن منع ايلر قورجمله ادميلر بو طبع اوزره

مجبولدرلر

مجبولدرلر الا المصلين مكر نماز قيلانلر كه اول اوصافدن منزهدرلر الذين هم
على صلاتهم دائمون اهل نماز شول كيمسه لردركه نمازلري اوزره مداومت ايتمشلر
برايش كندولريني اندن الي قومز والذين في اموالهم حق معلوم دخي شول كيمسه لردر
كه ماللريندن بربلنمش حق وار زكوة وصدقه موظفه كبي للسائل والمحروم ايستيان
يوقسله محروم اول كيمسه دركه خلقك اموالندن تعففي ايدوب بر نسنه ايستمز
پس خلق كندويي دولتمند ظن ايدوب بر نسنه ويرميوب محروم اولور والذين
يصدقون بيوم الدين دخي انلر شول كيمسه لردركه قيامت كونك اولمسين تصديق
ايدرلر والذين هم من عذاب ربهم مشفقون وشول كيمسه لردر كه كندولر پروردكارلرينك
عذابندن نفسلرين اوزره قورقيشلودر ان عذاب ربهم غير مأمون تحقيقا كيم
پروردكارلرينك عذابي مامون دكلدر والذين هم لفروجهم حافظون دخي انلر
شول كيمسه لردركه كندولركزلي اعضالرين هر شيدن صاقلمشلردر الا على ازواجهم انجق
منكوحه لري اوزره او ما ملكت ايمانهم يا صاغ اللري مالك اولدقلري عورتلر اوزره
فانهم غير ملومين كيم على التحقيق انلر ملامت اولنمازلر عورتلردن وقرواشلردن
فرجلرين حفظ ايتمدوكلرندن اوتري فمن ابتغى وراء ذلك پس هر كروه كه منكوحه لرندن
وقرواشلرندن اوزكه شيئه طالب اوليدر فاولئك هم العادون انلر كندولردر حدود
شرعيه يي تجاوز ايدنلر والذين هم لاماناتهم وعهدهم راعون دخي مستثنى اولانلر
شول كيمسه لردركه كندولر اماناتلرنه وپيمانلرنه كوزه ديجيلردر والذين هم بشهاداتهم
قائمون وشول كيمسه لردركه طانقلقلرنه دورمشلردر يعني حقوق الهيه دن وحقوق
عباددن بيلمدوكلري نسنه يي انكار ايتمزلر والذين هم على صلاتهم يحافظون وشول كيمسه لردر
كه نمازلري اوزره محافظه ايدوب شرائط وادابني بيرينه كتوررلر اولئك في جنات
مكرمون اول اوصافله متصف اولان كروه خدانك لطف وكرمندن بهشتلرده
معزز ومكرملردر پيكل كفره يي ادبك دابي بو ايدي كيم حضرتك چوره سنده حلقه حلقه
اولوب كلاملرينه استهزا ايده دوتورلردي حق جل وعلا انلرك احوالندن تعجب ايدوب بيوردي
فمال الذين كفروا قبلك مهطعين پس نه ديو اولانلر بزا ولديكه سنك چوركده مهطعين سرعتله
كلمشلر عن اليمين وعن الشمال عزين صاغدن وصولدن بلوك بلوك ايطمع كل امرئ منهم
ايا انلردن هر بر كيشي آرزو ايدركه ان يدخل جنة نعيم نعمتلي باغه كيرمش قيلنه كلا
بو ايتدوكلري اولمدن واز كچسونلر انا خلقناهم تحقيقا كه بز انلري يرتدق
مما يعلمون بيلدوكلري نسنه دن يعني انلر بر قوقمش نطفه دن خلق اولنديلر
كه هيچ عالم قدسه انك مناسبتي يوقدر طاعات ونمانله واخلاق پسنديده

ایله مستکمل ولمیجه فلا اقسم برب المشارق والمغارب پس کونشك چیقیجق و باتجق
یرلرینك پروردکارینه قسم کیم انا لقادرون علی ان نبدل خیرا منهم علی التحقیق
بز توانالرز انلری دفع کیم کفاری اهلاك ایدوب کندولردن ییکرك کیمسنه‌لری یرلرینه
کتوررز وما نحن بمسبوقین وبز اهلاکلرین ایسترسن اصلا برکیمسه‌یه مغلوب اولوب
اهلاکلرندن منع اولنمزوز فذرهم یخوضوا ویلعبوا پس انلری بوراق باطل اولان اشیایه مباشرت
ایدوب اوینسونلر حتی یلاقوا یومهم اول وقته دك که کونلرینه راست کله‌لر الذی یوعدون
شول کون که وعد اولنورلر یوم یخرجون من الاجداث سراعا اول کون که کورلردن چیقه‌لر
تیز مسلر ایکن کانهم الی نصب یوفضون کویاکه انلر بر دومش برقله سکیرتمه ایدولر
خاشعة ابصارهم کوزلری اشاغه باقمش ایکن قیامت اهوالندن ترهقهم ذلة کندولرین
خوارلك قبلار ذلك الیوم اولدر اول کون الذی کانوا یوعدون شول کون که کفار انکله
دنیاده موعود اولورلردی

سورة نوح علیه السلام مکیة وآیها سبع وعشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

انا ارسلنا نوحا الی قومه تحقیقا که بز حضرت نوحی کندو عشیرتنه مرسل قیلوب دیدك
ان انذر قومك کندو جماعتکی قورقیده‌سن من قبل ان یأتیهم عذاب الیم
کندولرینه کلمه‌سك اول بردردناك اشکنجه واو عذاب اخرتدر یا طوفان پس حضرت
نوح فرمانی قبول ایدوب قومنه واروب قال یا قوم انی لکم نذیر مبین
دیدی ای بنم عشیرتم علی التحقیق بن سیزه سزکزینك عذابندن قورقوتیجی و بر پیغمبرم
اشکارا ایدوب سویلرم ان اعبدوا الله اینکه ذو الجلاله یالکوز پرستش ایدك
واتقوه واطیعون انك خوفندن ایدك یغفر لکم من ذنوبکم کناهلرکوزك برمقدارینی سیزه
مغفرت ایده واول کفر حالتنده اولان کناهلریدر زیرا اسلام ما قبلنی محو ایدر
ویؤخرکم الی اجل مسمی و برمعین مدته دك تاخیر ایدوب عذابی اوزرکزه مسلط ایتمیه
یعنی سزلرچون مقدر اولان مدتك نهایتنه دك سیزی تاخیر ایدر ایمان وطاعت
کتورسه‌کوز ان اجل الله اذا جاء لا یؤخر تحقیقا کیم خدای عز وجل تقدیر ایتدوکی اجل
کلدوکده تاخیر اولنماز لو کنتم تعلمون اکر بیلور کروه اولسیدوکوز البته انی بیلوردکوز
اخبارده بو کونه روایت اولندی کیم حضرت نوح علیه السلام طقوز یوز ییل قومنی طریق حقه
دعوت ایلدی سوزنی قبول ایتمدیلر عاقبت سینه‌سی تنك اولوب جناب رب الاربابه توجه
ایدوب قال رب انی دعوت قومی لیلا ونهارا دیدی ای پروردکارم بی شبهه بن کندو جماعتمی
کیجه وکوندز طریق حقه دعوت ایلدم فلم یزدهم دعائی الا فرارا پس بنم
دعوتم کندولره بر نسنه ارتدمدی الا ایمان وطاعتدن قچمق وانی کلما دعوتهم

لتغفرلهم

لتغفر لهم دخی بلا شبهه کیم هرکاه که کندولرین ایمانه دعوت ایلدم تا که انك
سببیله کندولره مغفرت ایره‌سن جعلوا اصابعهم فی اذانهم سوزمی ایشدمه‌مك
ایچون برمقدار نوعلا قولاقلرین قپادیلر واستغشوا ثیابهم ودونلرین ورتوب
قپلاندیلر تا که یوزمی کورمیه‌لر واصروا واستکبروا استکبارا وکفرلری اوزره
دوروب بنم اتباعمدن سرکشلك ایتدیلر براولو سرکشلك ثم انی دعوتهم جهارا اندن صکره
بلا شبهه کندولرین ایمانه اشکارا دعوت ایتدم ثم انی اعلنت لهم اندن صکره علی التحقیق
کیم بن کندولره دعوتی اچقدن ایتدم واسررت لهم اسرارا دخی کندولره دعوتی غایتله
کیزلو ایتدم فقلت استغفروا ربکم پس دیدم پروردکارکوزدن مغفرت طلب
ایلك توبه ایتمکله انه کان غفارا بی شبهه کیم خدا عز وجل چوق مغفرت ایدیجیدر
یرسل السماء علیکم مدرارا اوزریکزه کوکدن یغدوره قراوان اولدوغی حالده ویمددکم باموال وبنین وانواع
اموال واوغلانلرله سیزه امداد ایده ویجعل لکم جنات ویجعل لکم انهارا وسیزه باغلر
قیلا دخی سیزه ایرمقلر قیلا ما لکم لا ترجون لله وقارا سیزه نه اولدیکه خدای
ذو الجلاله اولولق وعظمت امید ایتموب عذابندن خوف ایتمزسیز وقد خلقکم اطوارا
وحال بوکه سیزی درلو درلو خلق ایتدی برطور مضغه وبرطور علقه تا نهایتنه دك
وبو خلق ایتمك کمال قدرتنه دلیلدر الم تروا کیف خلق الله سبع سموات طباقا
کورمزمیسیز نیجه حق جل وعلا یدی کوکلری قات قات بربری وجعل القمر فیهن نورا واول
انلرك بر نیسنده براشق قیلدی وجعل الشمس سراجا دخی کونشی چراغ کبی ظلمتی
محو ایدر بر نسنه قیلدی والله انبتکم من الارض نباتا واول متعال سیزی یردن
بتردی نبات کبی بتورمك بتردی چون خلقك بدئی آدم علیه السلام توپراقدن خلق اولندی
جملکوزلری اندن خلق اولنمش بابه سنده قیلندیلر ثم یعیدکم فیها صکره انك ایچنه سیزی
دوندرور یعنی بعد الموت سیزی زمینده دفن ایدر دور ویخرجکم اخراجا وجزا وحساب
ایچون اندن سیزی چیقارر چیقارمق والله جعل لکم الارض بساطا
دخی خدا عز وجل سیز ایچون یری دوشنمش دوشه کبی قیلدی لتسلکوا منها سبلا فجاجا
تاکه اندن متسع یوللر ایدرسیز چون حضرت نوح علیه السلام بو دلائل قاطعه‌یی وبراهین
ساطعه‌یی کتوروب قومندن تمرد وعصیاندن اوزکه بر نسنه حاصل اولمیجق درکاه ذو الجلاله
تضرع وشکایت یوزین دوتوب دیدی کما قال الله تبارك وتعالی قال نوح رب انهم
عصونی حضرت نوح دیدی یا الهی علی التحقیق کیم بنم کروهم سوزمی قبول ایتمدیلر
واتبعوا من لم یزده ماله وولده الا خسارا واویدیلر شول کیمسه‌یه که مال واولادی
اوتوزمقدن اوزکه کندویه بر نسنه ارتدمدی یعنی بنم سوزمی قبول ایتمیوب اموال واولادلرنه

مغرور اولان رؤسانڭ سوزلرینه تابع اولدیلر ومکروا وانلرڭ رئیسلری
حیله وخدعه ایتدیلر مکرا کبارا بیوك حیله وقالوا لا تذرن آلهتکم وکندولره
تابع اولانلره دیدیلر معبودلرکوزڭ عبادتندن یوقمك ولا تذرن ودا ولا سواعا
ولا یغوث ویعوق ونسرا وعلی الخصوص بو اسما ایله مسمی اولان بتلرڭ عبادتنی
براقمك کتوردیلر کیم بونلر حضرت آدم ایله نوح آراسنده برصالح کشیلر ایدیلر
دار آخرته انتقال ایتدوکلرنده صکره قیلقلری تبرك ایچون تصویر اولندی بعده
مرور ایام ایله خلق انلره عبادت ایتدیلر وقد اضلوا کثیرا ورؤسا چوق کسنه‌لری
ازدردیلر ولا تزد الظالمین الا ضلالا وستمکار اولانلره حیله‌لرڭ رواجنده دنیوی
مصلحتلرنده آزمقدن اوزکه برنسنه آرتیرمه مما خطیئاتهم اغرقوا کناهلرندن
اوتری صوده بوغولمش قیلندیلر فادخلوا نارا دعقب برآتشه کیرمش قیلندیلر واول
عذاب قتیرده فلم یجدوا لهم من دون الله انصارا پس بولمدیلر اوزکه کندولره
یاردمجیلر بولمدیلر بو کلامده انلره تعریض واردر که تکریدن غیری انلر برمعبودلر
ایتدیلر کیم کندولره یاردم ایتمکه قدرتلری یوقدر وقال نوح رب لا تذر علی الارض
من الکافرین دیارا دخی حضرت نوح علیه السلام دیدی ای خداوندم یر یوزنده
کافردن برکسه قومه انك ان تذرهم یضلوا عبادك کیم سن انلری قویرسڭ اولور
ایسك قوللرڭی آزدردیلر ولا یلدوا الا فاجرا کفارا اوطوغرمزلر الا حقدن عدول
ایتمش نعمتی چوق انکار ایدیجی کمسنه‌یی رب اغفر لی ولوالدی ای پروردکارم بکا وپدرمه
وانامه مغفرت ایت ولمن دخل بیتی مؤمنا دخی بومه کیرن کمسنه مؤمن اولدیغی حالده
وللمؤمنین والمؤمنات دخی اهل ایمان کشیلره واهل ایمان عورتلره ولا تزد الظالمین
الا تبارا وستمکار اولانلره هلاك ایتمکدن اوزکه برنسنه آرتیرمه

سورة الجن مکیة وآیها ثمان وعشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

قل اوحی الی سویله یا محمد بکا فرشته ایله خبر کلدی کیم انه استمع نفر من الجن علی التحقیق
شان بودر که بریلردن برکروه قرآنی استماع ایلدی کتب سیرده منقولدر کیم ایمان جن
محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم بعثتڭ اونجی سنه‌سنده واقع اولدیغی وانی بو کونه تحریر
ایتدیلر کیم محمد المجتبی صلوات الله وسلامه علیه صحابه کرام ایله بطن النخله
نام مکانده صباح نمازین قیلارایکن اجنه‌دن برکروه یدی یا طقوز ادل مکانه
اوغرایوب قرآن تعظیم الشانڭ تلاوتن سرود کاینا تدن ایشدیلر ایدندن بر دقت
ووجد کوکلرنده پیدا اولمغین ایمانه کلوب طایفه‌لرینه رجوع ایتدوکلرنده بعض کلمات

نصف الجزو

حکمت آمیز کندولردن صادر اولدی ویحق جل وعلا حبیب اکرمنه اندن خبر ویروب بیوردی
فقالوا انا سمعنا قرآنا عجبا پس جماعتلرینه دونوب کیندوکلرنده دیدیلر بلا شبهه
بز بر بدیع وغریب خلقتك سوزینه مباین وفنون سوزی ایشتدك یهدی الی الرشد
حق وصوابه یول کوستورر فامنا به دعقب کا بز تصدیق کتوردك ولن نشرك بربنا احدا
پروردکارمزه هرکز برکسه‌یی اورتاق قیلمزوز وانه تعالی جد ربنا دخی تصدیق کتوردك
کیم علی التحقیق شان بودر کیم پروردکارمزڭ اولولغی بوجهدن کندی هرکز نه زوجه
ما اتخذ صاحبة ولا ولدا
ونه اوغول ایتدی وانه کان یقول سفیهنا علی الله شططا دخی علی التحقیق کیم ایش بودر که
بزم متبوع اولان بیخرد تکری تعالی اوزره حدی تجاوز ایتمش سوز سویلردی وانا ظننا
ان لن تقول الانس والجن علی الله کذبا دخی بلا شبهه بز کمان ایتدك کیم انسی وپری قوله‌سی
ایزدو الجلاله اوزره اصلا یلان سویلمزلر وانه کان رجال من الانس یعوذون برجال
من الجن دخی بلا شك کیم انسان مقوله‌سندن کشیلر پری مقوله‌سندن کشیلره صیغنورلردی
که بر موحش مکانه قوندوقلرنده دیرلردی بو مکانده ساکن اولان اجنه‌نڭ سفهاسی شرندن
بو کلرنه صیغنورز فزادوهم رهقا پس بو صغنمق سببیله انس پریلره بیوکلك وطغیان
آرتیردیلر وانهم ظنوا کما ظننتم دخی علی التحقیق ایتدیلر تکه سیز اجنه کمان ایتدوکز
کیم ان لن یبعث الله احدا بلا شبهه شان بو که تکری تعالی هرکز برکمسه‌یی کوندرمز
وانا لمسنا السماء دخی علی التحقیق کیم بز کوکڭ خبرنی طلب ایتدك فوجدناها ملئت حرسا
شدیدا وشهبا پس انی بولدق کیم شدتلو پاسبانلرله ویلدزلردن ایرلمش آتش پاره‌لریله
دولدرلدی وانا کنا نقعد منها مقاعد للسمع دخی علی التحقیق کیم بز کوکدن اوتورجق
یرلرده ایشتمك ایچون اوتوردق یعنی بوندن اسبق ملائکه سوزین ایشتمك ایچون
آسمانه صعود ایدوب پاسبان وشهابدن خالی اولان مکانلرده اوتوردردق فمن یستمع
الآن پس شمدی اجنه‌دن هرکیم آسمانه چیقوب دکلمك استر یجد له شهابا رصدا
کندویه بر آتش شعله‌سی پاسبان بولور وانا لا ندری اشر ارید بمن فی الارض
دخی بی شبهه بیلمزوز کیم آسمانڭ محروس اولمسی سببیله یرده ساکن اولانلره
بدلکی ایستندی ام اراد بهم ربهم رشدا یاخود پروردکارلری کندولره برایولك
ایستدی وانا منا الصالحون دخی بی کمان کیم بزدن کوزل عملو ومؤمنلر وار
ومنا دون ذلك وبزدن اول صلحادن الچق کمسه‌لر وار کنا طرائق قددا متفرق
مذاهب ایه‌لردك وانا ظننا ان لن نعجز الله دخی بلا شبهه کیم بونی بیلدك که هرکز
تکری تعالی‌یی یرده عاجز ایتمکه قدرتمز یوقدر ولن نعجزه هربا دخی هرکز
قچمق جهتندن انی عاجز ایتمزوز بز برایش ایتمك ایسرسه وانا لما سمعنا الهدی

آمنا به دخی علی التحقیق کیم بیز قرآنی ایشیدک اکا ایمان کتوردک فمن یؤمن بربه
فلا یخاف بخسا پس هر کیم ربنه ایمان کتوره نه جزانک نقصانندن قورقر ولا رهقا و نه
ذلت وخوارلکدن خوف ایدر وانا منا المسلمون ومنا القاسطون دخی بلمشک کیم
ایمانه کلانلر بزدندرلر و طریق حقدن عدول ایدنلر بزدندرلر فمن اسلم پس هر کیم اسلامه
کلدی فاولئک تحروا رشدا اول کروه دوغرو یوله قصد ایتدیلر واما القاسطون
پس اما حقدن عدول ایدن کیمسه لر فکانوا لجهنم حطبا انلر دوزخه اودون اولدیلر وان لو
استقاموا علی الطریقة دخی بکا وحی اولندی کیم علی التحقیق شان بودر کر اجنه دوغرو
یول اوزره استقامت ایتسه‌لر لاسقیناهم ماء غدقا البته انلره فراوان صو ایچوردک
یعنی توسعهٔ رزقک سببی اولان چوق صویی کندولره ویروردک لنفتنهم فیه تا که اول
وسعت معیشتده انلرله بز بر کیمی بر معامله ایدردک که نعمتک شکرینه قیام ایدرلر ایتماسندن
ممتاز اولهلر ومن یعرض عن ذکر ربه و هر کیم پروردکارینک نعمتی ایکدن یوز چویرور یسلکه
عذابا صعدا انی بر راحتسز چوق زحمتلو اشکنجه ده کیورر وان المساجد لله دخی
بکا وحی اولندی کیم تحقیقا مسجدلر خدای ذو الجلاله مخصوصدر فلا تدعوا مع الله
احدا پس انلرده تنکریله بر کیمسه یی شریک ایدوب عبادت ایتمک یعنی خدایه اخلاصله عبادت ایدک
وانه لما قام عبد الله یدعوه دخی بکا وحی اولندیکیم علی التحقیق شان بودر که بیجن شکرینک
قولی کندو به عبادت ایتمک ایچون ناقلدی یعنی اول وقت که محمد المصطفی بطن نخلهده
نماز قلمغه شروع ایتدی کادوا یکونون علیه لبدا یقلشدی کیم اجنه قرآنک استماعی ایچون
کیجه کیجی اوزرنه قات قات اولهلر قل انما ادعوا ربی سویله بوندن اوزکه بر نسنه یوقدر
کیم بن پروردکاریمه عبادت ایدرم ولا اشرک به احدا و اکا بر کیمسه اورتاق قیلمم
قل انی لا املک لکم ضرا ولا رشدا سویله علی التحقیق کیم بن سیزه نه بدلک یتشدرمکه
قادرم و نه دوغرو یوله ایصال ایتمکه قادرم قل انی لن یجیرنی من الله احد سویله
بی شبهه کیم بن تنکرینک عذابندن بر کیمسه بکا صیغنمدرمز حق تعالی بکا بر حقارت
ایتمک ایسترسه ولن اجد من دونه ملتحدا وانک لطفندن اوزکه بر التجا ایده جک
نسنه بوله مم الا بلاغا من الله ورسالاته الحق تنکرینک طرفندن خلقه شریعتی
یتشدرمک و حکملرین بیان ایتمک بکا پناه اولور ومن یعص الله ورسوله و هر کیم
تنکری و پیغمبرینه عصیان ایدر فان له نار جهنم بی شک کیم دوزخک اتشی اکا
اولور خالدین فیها انلر انده استمرار اقامتی تقدیر ایتمشلردر ابدا همیشه حتی
اذا راوا ما یوعدون دلالت حال سببیله کلام مقدره غایندر یعنی کفار
محمد المصطفی یی ذبون کوروب عصیان ایدرلر اول محله دک که موعود اولدوقلری

عذاب کوریجک فسیعلمون من اضعف ناصرا واقل عددا پس اول وقت
علی التحقیق بیلورلر که کیمک یاردیجیسی ذبونکدر وکیمک لشکری آزرکدر
قل ان ادری اقریب ما توعدون سویله یا محمد بیلمم وعد اولندوغکوز یقیندر
ام یجعل له ربی امدا یا خود اکا بنم ربم بر مدت تعیین قیلادرمی یعنی انک وقوعی
محققدر انجق نه زمان واقع اولدوغنی بیلمم عالم الغیب ایزد ذو الجلال پوشیده
اولان اشیایی بیلور فلا یظهر علی غیبه احدا پس مخفی اولان شیئنه بر کیمسه یی مطلع قیلمز
الا من ارتضی من رسول مکر رسول قسمندن بکندوکی کیمسنه که انی بعض امورنه
مطلع قیلار تا که اکا معجزه اوله فانه یسلک من بین یدیه ومن خلفه رصدا
کیم علی التحقیق خدا عز وجل اول بکندوکی کیمسه نک اوکندن و اردندن ملائکه دن
پاسبانلر یقین ایدر تا که شیاطینک قاپمسندن وسوزی اوزرنه قریشدرمغدن
انی حفظ ایدرلر لیعلم ان قد ابلغوا رسالات ربهم تا که موحی له اولان پیغمبر بیله
کیم وحی ایله کلان فرشته لر پروردکارلرینک فرمانلرین تغییر وتحریفدن محفوظ
یتشدردیلر واحاط بما لدیهم وحال بو که حق جل وعلا رسلک قتنده اولان اشیایه
علمی احاطه ایتدی واحصی کل شیء عددا و هر نسنه نک صاییسنی ضبط وحصر ایتمشدر
یغمورک قطراتنه دک وقومک ذراتنه دک

سورة المزمل مکیة وآیها تسع عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

یا ایها المزمل ای دونلریله بورنلمش اولان ذات پاک کتوردیلر کیم سرور کائنات
مبدأ حالده کندوسن بر چارشفه اورتوب نماز قیلاردی حضرت خدیجه دن رضی الله عنها
منقولدر کیم اول چارشف اون درت ارشونلق چارشف ایدی یاریسیله بن اورتنمش ایدم و یاریسیله
کندوسی و بو اثناده اوزرنه بو سوره نک صدری نازل اولدی پس ملتفت کرکیم ابتدا
اسلامده قیام لیل فرض ایدی واهل اسلام قیام ایدرلر اوچ مقداری اسنده مخیر ایدیلر
یاریسنده و ایکی اولشنده ننه حق تعالی بیوردی قم اللیل الا قلیلا کیجه ده نماز قیلمق
ایچون قالق مکر بر آن نصفه که اول ازکیجه نک یاریسیدر او انقص منه قلیلا
یا خود یاریسندن براز اکسک ایت تا که ایکی اولشده قالمش اوله سن او زد علیه
یا یاری اوزره اردر تا که بر اولشده قالمش اوله سن و بوندن اکسک اولورسه
قیام لیل صایلمز ورتل القرآن ترتیلا دخی قرآنی اوقودقده تأنی تأنیله اوقی یعنی
حروفنی بر مرتبه ده بتیین ایت که سامع اولان حروفک صاییسندن متمکن اوله
انا سنلقی علیک قولا ثقیلا تحقیقا بز اوزرکه بر اغر سوز براقورز یعنی فرشته ایله

سكا بر كلام ارسال ايده جكز كه تكاليف شاقه يه مشتمل اولدوغيچون مكلفين اولان
جماعت اوزره آغير در خصوصا اوزركه ذات شريفكه اوزركه كوتورمسي واستماعه
بتشتيرمسي لازمدر إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ تحقيقا كيم كيجه ده اولان عبادت هِيَ أَشَدُّ
وَطْئًا كندو مشقتي جهتندن زياده قيدر وَأَقْوَمُ قِيلًا وغايتله مستقيمدر
سوز جهتندن يعني كيجه نك عبادتنده حضور قلب سببيله واصواتك خاموشلكندن
اوتري قرائتك اوقومسي صوابه اقربدر إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا تحقيقا كيم سكا
يا محمد كوندوزده چوق اشتغال واوزون تصرف ملازمت اول كه خدانك مناجاتي فراغ
خاطر ايستر وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ دخي پروردكارك آديني ذكر ايت هم كيجه وكوندوزده ومدامت
ايتمكي ديمكدر يعني بيوريلمسه كيم ذكر الله بر امر عامدر تحميده وتهليله وتسبيحه وقرائة قرآنه
ومدارسه علمه ونمازه وبو معقوله لردن اولان اشيايه شاملدر وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ دخي خلقدن
كسل حقك عبادتنه توجه ايت إِلَيْهِ تَبْتِيلًا بر تو كسلمك كه نفسكي باكليه لايق دنيادن
كسوب مقام عبودتيده اقامت ايده سن رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ كنه ودوكوننش
چيقيجي وباتديجي يرك پروردكاريدر لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ انندن اوزكه بر درست معبود
يوقدر فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا پس اني كندوكه معتمد ايت وبيجمله امورك كا اصمرله وَاصْبِرْ عَلَىٰ
مَا يَقُولُونَ دخي كفار حقكده ديدوكلري سوزلرا اوزره صبر ايت وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا
وانلردن ايراق بر كوزل ايراقلق كه كندولردن يان چيزوب مدارا ايده سن وكندولردن
انتقام صددنده اولميه سن وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ دخي بني قوي
ارباب نعمت اولان يلانجيلر له كه بن انلرك حقندن كلوب سزالرين ويره ييم وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا وانلره ازمدت مهلت وير يعني اززمان كچمدن سزالرين ويره يم
إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا تحقيقا كه قتمزده كفار ايچون اغير بوغاغولر وياقيجي آتش وار
وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا وبوغازده دوروب كچمز يمك ودردلو اشكنجه
دخي وار يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ اول كونده كه زمين وطاغلر ده تترر وَكَانَتِ الْجِبَالُ
كَثِيبًا مَّهِيلًا وطاغلر صاچلمش قوم رتبه سي اولور يعني طاغلر بو صلابتله صاچيلوب قوم
كبي اولورلر إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا بي شبهه كيم بز سزه يا اهل مكه بر پيغمبر كوندردك
شَاهِدًا عَلَيْكُمْ اوزركزه طانق كه قيامت كوننده دعوتنه اجابت ايدنلره شهادت ايده
وانبيانك اوزره دخي شهادت ايدر كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا نته كه مصر حاكمنه
بر پيغمبر كوندردك فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ پس فرعون بي عون اول پيغمبره اطاعت
ايتمدي فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا دعقب كندويي بر محكم الشلدق كه كندو وسن
ولشكرين بر لحظه ده صوده بوغدق فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ بس نيجه نفسكزي

ای مشركلر صاقندرسز كفر اوزره قالورسكز يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا بر كوندن
عذابندنكه شدت هيبتي اوشاقلري اق صاچلي قيلار السَّمَاءُ مُنفَطِرٌ بِهِ كوك
اول كونك اهوالي سببيله ياريلور كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا خدانك وعده سي ايشلنمه ده
تخلفي قبول ايتمز إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ تحقيقا كيم بو وعيدي بيان ايدن آيات بر پند در
فَمَن شَاءَ بس هر كيم پندالمسن ايستدي اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا پروردكاري طرفنه
بر يول ايدندي كتوردكلري كيم قم الليل آيتي نازل اولدقده نصكره حضرت صلى الله عليه وسلم
وصحابه كرين رضوان الله عليهم اجمعين قيام ليله مباشرت ايديلر كندولره
معين اولان وقتلر مشتبه اولدوغيچون بتون كيجه يي نماز ايله احيا ايدرلردي بوندن
كندولره خيلي مشقت حاصل اولمشدي بر مرتبه ده كه سيد الكونينك مبارك
دبانلري شيشدي حق جل وعلا لطف وكرمندن بر ييل نصكره اول بار كراني مؤمنلردن
قالدروب بو آيتي كريمه يي منزل ايدوب بيوردي إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ تحقيقا پروردكارك
بيلور كيم أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ على التحقيق سن قالقرسن
كيجه نك ايكي اولشندن ازدق وكيجه نك يارسي وبر اولشن وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ
وسنكله اولانلردن بر كروه دخي اول منوال اوزره نماز ايچون كيجه قالقرلر
وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وايزد ذو الجلال كيجه يي وكوندزي تقدير ايدر
يعني كندو سندن غيري بر كمسنه كيجه وكوندزك ساعتلرين كما هو حقه بيلمز عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ
حق جل وعلا بيلدي كيم على التحقيق سز اوقاتك حسابني ضبط ايده مز سز فَتَابَ عَلَيْكُمْ
پس عفو ومرحمتله اوزركزه دوندي كه قيام مقدرك تركنه سزه رخصت ويردي
فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ بس كلام قديمدن اوزركزه آسان اولان شيئي اوقيك يعني
كيجه نمازنده اوزركزه آسان اولاني قيلك چون اوقو نمازين بر ركنيدر انكله اندن
تعبير ايتدي نته كيم اندن سجود وركوع كبي ساير اركانيله غير محللرده تعبير اولندي
بعده بو عفو وتخفيفك حكمتني بيان ايدوب بيوردي عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ
خداء عز وجلك علم ازليسي كا تعلق ايتدي كيم بلاشبهه شان بودركه سيزدن
خسته لر اولور وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ دخي
سيزدن بر بولك يير يوزنده سفر ايدوب خدانك احسان وكرمندن معيشت پيدا ايتمكه
طالب اولورلر وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ دخي سيزدن بر اخر كروه خدانك يولنده
جنك ايده اولورلر فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ بس اندن سيزه قولاي كلاني اوقون وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وفرض اولان نمازي قيلك وَآتُوا الزَّكَاةَ ووا جب اولان زكوتي ارباب استحقاقه
ادا ايلك وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وايزد ذو الجلاله بورج ويرك بر كوزل بورج يعني

اخلاصله وكوكل خوشلغيله صدقه ويرك بيلمك كركدركيم قول صدقه ويرمسنه
حريص اولوب دركاه قبول صدقدن عوض بولسنه اميد وار اولمغا ايجون حق جل وعلا
صدقه‌يي قرض عنوانيله مذكور قيلدي وما تقدموا لانفسكم من خير واي
اهل ايمان ابولك مقوله سندن نصيحت خالصه‌دن هر نه ايلروكوندروسيز تجدوه عند
الله تنكري تعالى قتنده انى بولورسيز هو خيرا كندسي ييكوكده هوت محلنه تاخير
اولنان وصيتدن واعظم اجرا دخي اندن اولو رقدر ثواب جهتندن واستغفروا الله دخي
جميع احوالكوزده ايزد ذوالجلالدن مغفرت طلب ايدن زيرا انسان تقصيردن خالي
اولماز ان الله غفور رحيم بي شبهه كيم حق جل وعلا بوايكي عظيم القدر صفتله
متصف اولمشدر پس مغفرت ايستيانه كذا حق عفو ايدوب وكنديني اسيركر ∴

∴ سورة المدثر مكية وآيها ست وخمسون آية ∴

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها المدثر اي اوريلمش اولان وجود شريف مرويدركيم حضرت صلى الله عليه وسلم
خلعت رسالتله مشرف اولمدن اول دأب شريفي بو ايدي كيم حرا طاغنه كيدوب برمدت سنبله
عبادت ايچون قپايوردي جناب شريفندن بويله نقل اولنديكيم بوردي حرا طاغنده
خلوتم تمام اولدوقدنصكره خانمه توجه ايدم اثناء طريقده بني چاغردر برصدا
ايشتدم صاغمه صولمه باقدم برنسنه كورمدم نعيم يوقارو بقدم هواده قورلمش
برتخت اوستنده برشخص وتودوركوردم اندن بكا برخوف عظيم حاصل اولوب
خديجه كلوب ديدم بني اسبابله اورتك بني وردند وكلرندنصكره حضرت جبرئيل
عليه السلام بكا بو آيتلرله كلدي وبو روايته بناء بعض مفسرين ديديلر اول اينان
سوره فواتحدن بودر وبعضي بني كاذاهب اولديكيم يا ايها المدثرك معناسي بوكه اي نبوت
وكمالات نفسانيه ايله اوريلمش اولان ذات پاك قم فانذر يير كدن قالق خلقه
عذابدن قورقو وير وربك فكبر دخي پروردكاركي اولولغله مخصوص قيل وثيابك
فطهر ودونلركي نجاستدن پاك قيل زيرا دونلري تطهير ايتمك نمازده واجبدر غيريسنده
مستحبدر وانك پاك اولمسي بو معنله نجاستدن حفظ ايتمكله اولور والرجز فاهجر
وعذابي ترك ايت يعني عذابه مؤدي اولان ايشي ايشلمه ولا تمنن تستكثر وبرشي بغشلمه
اول حالده كه سن چوقلغه طالب سن يعني برشي باغشلمه اول اميدله كه ويردكلردن
ارتق برعوض سكا كله وبو حكم حضرتنه مخصوصدر اما ساير امت بوكونه برايش
ايسه‌لر اوزدلرينه برنسنه لازم كلمز ولربك فاصبر دخي پروردكارك فرمانينه
صبر ايت فاذا نقر في الناقور پس اول كونده كه صورده اوفورلور فذلك يومئذ يوم عسير

اول اوقورمك اوكونده برشدتلو كونك نشانه‌سيدر على الكافرين غير يسير
بي دين اولانلره اوكونده آسان دكلدر ذرني ومن خلقت قوي بني يا محمد شول كيمسه
ايله كه بن انى خلق ايتدم وحيدا يالكوز اولدوغي حالده كه نه مالي وارايدي ونه اوغلي وار
ايدي واندن مراد وليد بن المغيره در زيرا بو آيتلرده انك حقنده نازل اولديكي وجعلت
له مالا ممدودا وانكا برچكلمش مال قيلدم يعني انكا مواشيدن واكيندن وتجارت
مقوله‌سندن چوق مال ويردم وبنين شهودا وكندوسيله مكه‌ده حاضر اوغوللر
ويردم يعني انكا بويله اوغوللر ويردم كه كندوسيله محافلده بولنوب تحصيل معاش ايچون سفره
چيقوب كيتمزلر كنوردسيلر كه انلر اون ايكي ويا اون وارايدي اوچي ايمانه كلديلر
خالد وعمار وهشام وقلانلري بيدلري ايسي اوزره اولديلر ومهدت له تمهيدا وجاه
ورياستي تحصيل ايتمسي ايچون انكا ابواب اسباب وآلات مهيا قيلدم ثم يطمع ان ازيد
بونعمتلردنصكره آرزو ايدركه كندويه ويردكم شئي اوزره ارتره يم كلا اويله دكلدر
كه اميد دوتر كيم بن انكا برنسنه ارتره وره بلكه اكسك قيلورم انه كان لاياتنا عنيدا
تحقيقا كه اول بذات بيزم ايتمزه معاند ايدي مرويدركيم بو آيت نازل اولدقدن نصكره
مالي نقصانه يوزدوتدي هلاك اولديغي كوبردك سارهقه صعودا يقنده انى
صعوده بيتشدوره‌رم واول جهنمده برطاغدركه نهايتنه يتمش ييلده چيقلور
كافرچيقمسنه تكليف اولنورچيقوب تپه سنده ايرشدوكنده اشاغيه صالنورلرينه
چيقمسنه تكليف اولنور وصالنور بو منوال اوزره ابدا الاباد معذب اولور نعوذ بالله
السميع العليم مرويدركه بو آيتلرك سبب نزولي بو ايدي كه سرور كاينات صلى الله عليه وسلم
حم النجم سوره‌سن اوقوراكن وليد حضرتك اوقومسني ايشتدي قومنه دونوب كلدي
ديدي بوكون محمددن برسوز ايشتدم اصلا انس وجنك سوزلرينه مشابه دكلدر زيرا انده
برحلاوت واوزرنده برطلاوت بولندي كه هركز بو سوزده انى حس ايتدم وبي شبهه
كيم اول سوز غالب كلور مغلوب اولماز وبلندلكدن دشوب پست اولماز جماعت
قريش بو سوزلري ايشدنجك ديديلر وليد محمدك دينه مايل اولدي بو خالده طبعلرنده
ترحيلي انزعاج حاصل اولدي ابو جهل عليه ما يستحق بن سيزي بو غمدن قورتورم ديدي
پس يانينه كلوب حميت جاهليه‌يه متعلق سوزلر كندويه ايراد ايلدي اول خبيث
عنيته بنوب ديدكه سيزاي قريش زعم ايدرسيزكيم محمد مجنوندر بو كلامي سيز ششلم دكلدر
زيرا كمال عقل انده موجوددر واك انكاري مكابره در وخيال ايدرسيزكه كاهندر
بو سوز دخي خلاف واقعدر زيرا انده كاهنلركبي هيچ برفرد كورمدي وديرسيزكه شاعردر
بو دخي بي‌معني سوزدر انكچون كه هركز شعر كفت وكوسي اندن صادر اولمدي محمد هيچ

برنجی دکلدر الا ساحر کورمزمیسز کیم کیشی قاریسندن واوغلی باباسندن ایرود
وبالعکس کفار بو کلام ایله خوش حال اولوب ایرلدیلر بعده حق جل وعلا جبینه کچمش
ایتلرله تسلیه ویردی واول اثناده اول شقیدن صادر اولان احوالی بو ایتلرده بیان
ایدوب بیوردی انه فکر وقدر تحقیقا کیم اول خبیث کندو نفسنده فکر ایدوب
اولچدیکه قرآن عظیم الشان حقنده نه کونه طعن ایدەیم فقتل کیف قدر پس هلاک
اولسون نیجه اولچدی ثم قتل کیف قدر بو جمله مبالغه ایچون مکرر اولدی و لفظ
ثم ایله تعقیب براو تمسی دلالت ایتمک ایچون کیم ایکنجی جمله اولکیدن ابلغدر ثم نظر
صکره قرآنک شاننده تفکر ایتدی ثم عبس پس قرآنه بر موجب طعن بولمدوغندن اوتری
یوزنی اکشتدی وبسر لفظ عبس یه اتباع عددر ثم ادبر صکره حقدن یوز دوندردی
واستکبر وانک اتباعندن سرکشلک ایتدی فقال ان هذا الا سحر یؤثر پس دیدی
محمد اوقودوغی نسنه بر شیء دکلدر الا بر جادولکدر که اوکونلور یعنی محمد المصطفی
حاشا انی سحره دن اوکرنور ان هذا الا قول البشر بو قرآن بر نسنه دکلدر
الا انسانک سوزی ساصلیه سقر یقینده وارلدی جهنمک بشنجی طبقه سنه بودا قوریم
وما ادریک ما سقر وقنی نسنه سنی بیلدی قلدیکیم سقر ندر لا تبقی ولا تذر ایچنده
صالنان کیمسنه نک اعضاسندن بر عضو قومزکه یاندرمز والی اهلاک ایتمیجه
راز کیچمز لواحة للبشر علیها تسعة عشر اون طقوز فرشته اوزرینه تعیین
اولنمشدر بو عددک تخصیصنه چوق وجوه ذکر ایتدیلر بریسی بو که طقوز اکثر احاددر
واون اقل عشراتدر پس عدد مذکور که اقله واقل اکثره جامع اولدوغیچون مذکور
اولدی اخبارده کلمشدر که بو ایت نازل اولدوقده ابو جهل دیدی ای معشر قریش
زبانیه اون طقوز دلر ادتق کل سزدن هر اون نفر بیرینه کفایت ایتمزمی ابو الاشد
بن کلدة الجمحی ایتدی کیم بن یالکوز اون یدیسنی ایله ویدیسنی قادرمله کفایت ایدرم
وسز متفق ایکسنه کفایت ایدک حق تعالی بو ایتی منزل ایدوب بیوردی وما جعلنا
اصحاب النار الا ملائکة وبز جهنم بکلرینی قیلمدق الا فرشته لرکه انلر جمله مخلوقاتدن
کوجلودرلر معالم التنزیلده کتوردی جهنم خزنه سنک دیشسی مالکدر انکله هم
اون سکز نفر وار کوزلری برق خاطف کبیدر دیشلری قلله لره بکزر
اغزلرندن اتش یالنی چیقر ایکی موقولرینک ارهسی یتمش ییللق یولدر هر بریسی بر دفعه ده
یتمش بیک کافری جهنمه براقور پس بیچاره انسان بو قلعله اولان مخلوقه نیجه طاقت
کتوره بیلور و بونلرک اون طقوز اولملرینک حکمتنی حق تعالی بیان ایدوب
بیوردی وما جعلنا عدتهم الا فتنة للذین کفروا وبز ملائکه نک صایسین

ویتنی ایتمدک الا کفر ایدنلرک فتنه سی اقتضا ایدن صایی یعنی بیز بو ملائکه نک
عددینی بویله آز قیلدق تا که کفار انی استبعاد ایتمکله استهزا ایدوب فتنه
دوشه لر و بونلرک بو عدد ایله مذکور اولملرینک برنجی سببی دخی بیان ایدوب بیوردی
لیستیقن الذین اوتوا الکتاب تا که کتاب ویریلان کیمسنه لر علم یقین تحصیل ایده لر
کیم محمدک نبوتی حقدر انکچونکه ملائکه عذابک خصوصنده اوز زبانی انلرک کتابلرینک
سوزی کتابلرینک سوزینه موافقدر ویزداد الذین امنوا ایمانا وتا که اهل کتابک
یقینی سببیله ایمانه کلنلری ایمانا زیاده دوره لر ولا یرتاب الذین اوتوا الکتاب
والمؤمنون وتا که کتاب سماوی ویریلن کیمسنه لر واهل ایمان انلرک عددی خصوصنده
شک ایتمیه لر ولیقول الذین فی قلوبهم مرض والکافرون وتا که کوکللرنده شک
خسته لکی اولانلر وبی دین اولانلر دیه لر ماذا اراد الله بهذا مثلا ایردی والجلال
استغراب مثل کبی بو مستغرب عدد ایله قصد ایتدی کذلک نته که عدد مذکور باعث
اضلال وهدی اولدی یضل الله من یشاء ویهدی من یشاء تنکری تعالی استدوکنی
ازغون قیلادر واستدوکنه هدایت ایدر وما یعلم جنود ربک الا هو وپروردکارک
لشکرلرینی کندوسندن غیری بر کیمسه بیلمز وما هی الا ذکری للبشر دخی سقرک
احوالنه ناطق اولان ایات بر نسنه دکلدر الا ادمیلره بر پند ونصیحت کلا ایش
اویله دکلدر نته کفار دیرلر قیامت وجهنم یوقدر والقمر واللیل اذ ادبر آیه قسم
وکیجه یه دخی کوندزک عقبنجه کلدوکده والصبح اذا اسفر وصباح وقتنه دخی کای
دوشن قیلدوقده کیم انها لاحدی الکبر علی التحقیق سقر بیوک بلالرک بریسیدر
یعنی دوزخک یدی طبقه سنک بریسی سقردر نذیرا للبشر آدمیلره قورقودیجی
اولدوقده لمن شاء منکم ان یتقدم او یتأخر سزدن شول کیمسنه یه که خیر وطاعته
ایلرو وارمق ایستیه یا نته ومعاصیدن کیرو قالمق ایستیه کل نفس بما کسبت
رهینة هرجان قزاندوغی نسنه سببیله کروندر الا اصحاب الیمین انجق صاغ
الک ایه لری یعنی نامه اعمالی صاغ الدلرنه ویلری کوزل اعمال سببیله کروندلرینی
فک وهنیندن خلاص ایدیلر فی جنات یتساءلون عن المجرمین باغلرده اقامت
ایدوب بیری بیرندن سؤال ایدرلرکه احوال صوروشوب انلر توبیخ یوزندن دیرلر
ما سلککم فی سقر قنغی عمل کوزده دوزخه اریلیه سیزی دوزخه قالوا
دوزخیلر جواب ویروب دیدیلر لم نک من المصلین نماز قیلانلردن دکل ایدک ولم
نک نطعم المسکین ویوقسله ییمک ویرور ایدک وکنا نخوض مع الخائضین وباطل
سوزه داخل اولانلر ایله داخل اولوردق وکنا نکذب بیوم الدین دخی جزا کونک

وقوعنه تصدیق کتورمزدك حتى اتانا اليقين اول ایشلودن سنفك اولمدقه
موت بزه کلینجه فما تنفعهم شفاعة الشافعين پس دیلکیجیلرك دیلکی
کندولره فائده ویرمزدلك اولسندقلری صورتده منقولدرکیم مشرکلر دیدیلر
یا محمد مادامکه تنکریکدن هر بیرمزه آدنه برنامه کتورمزسن که ایچنده یازلمش اوله
ای فلان محمده متابعت ایت بیز سکا ایمان کتورمزوز حق جل وعلا انلرك بو سوزی
استبعاد ایدوب بو آیت کریمه منزل ایتدی فما لهم عن التذكرة معرضين پس
بو کفاره نه اولدیکه پند ونصیحتدن یوز چیورمشلر كانهم حمر مستنفرة کویا
که انلر بر اورکمش شکلردرکه فرت من قسورة اصلاندن قچدیلر بل يريد كل امرئ
منهم بلکه انلردن هر بر کیشی ایسترکیم ان يؤتى صحفا منشرة براچلمش اوقنور نامه لر
ویرولور کلا ایستدوکلری شی کندولره ویرلمز واکرو یرلسه ایمانه کلمزلر وانلر
ایمانه کلمدوکلری نه آنکه ایستدوکلری نسنه کندولره ویرلمدوکندن اوتوری
بل لا يخافون الآخرة بلکه آخرتدن قورقمزلر کلا حقا کیم انه تذكرة بلا شبهه قرآن
عظیم الشان بر پند ونصیحتدر فمن شاء ذكره پس هرکیم ایسترکه بند آله
انی خاطره کتوروب اچندن ایتمکدن ایرلمز وما يذكرون الا ان يشاء الله واصلا
انلر پند المزلر مکر تنکری تعالی نصیحت پذیر اولدوقلرین ایسته هو اهل التقوى
واهل المغفرة کندودر لایق دیرزا اولکه کندوسندن خوف اولنه وکندودر لایق
که کناهلره مغفرت ایلیه

سورة القيامة مكية وآيها تسع وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

لا اقسم بيوم القيامة کلام عربده لا نافیه تاکید ایچون فعل قسم اوزره ادخال اولنمسی
شایع ومستعملدر پس معنای نظم کریم بو اولورکیم علی التحقیق روز قیامته
قسم ولا اقسم بالنفس اللوامة دخی طاعتده تقصیر اوزره ملامت ایدن
جانه قسم که سیز ای انسان معقوله سی جزا وسزا ایچون مبعوث اولورسیز
کتوردیلر عدی ابن ربیعه حضرت محمد المصطفیدن قیامتك احوالن سؤال ایتدی
حضرت صلی الله علیه وسلم کا اندن خبر ویردی پس دوتوب دیدی کورزمله بن بوکونی
مشاهده ایدرسم ینانمم نه ممکندرکه بو داغلمش کمیکلر بر یرده بیغلوبکه حق
جل وعلا بو آیتی منزل ایدوب بیوردی ايحسب الانسان الن نجمع عظامه
ایا عدی ابن ربیعه کمان ایدرکه بیز کمیکلرین پراکنده لکندن صکره بیغمزوز
بلى قادرين على ان نسوى بنانه بلی انك کمیکلرین بیغرز اول حالده کیم قادرلرز

انك اوزره کیم پارمقلرینك باشین بایرودز بل يريد الانسان ليفجر امامه بلکیم عدی
ابن ربیعه ایسترکه ایلروسنده فساد ایده يسئل ايان يوم القيمة استبعاد واستهزاء
طریقیله صوریکه روز قیامت نه زمان اولور فاذا برق البصر پس چونکیم کوز حیرتدن
تامنود وخسف القمر وای بی نور اولور وجمع الشمس والقمر دکونش وای بر یرده
جمع اولنورکه ایکیسی مغرب سمتندن طلوع ایده يقول الانسان يومئذ اين المفر
اول کونده قیامتی تکذیب ایدن کافر دیرکه [illegible] قچه بولنور کلا لا وزر حقا
کیم کفاده اول کونده ملجا وپناه یوقدر الى ربك يومئذ المستقر پروردکارکك
زمانه در اول کونده قوللرك ایشی ينبؤا الانسان يومئذ ادم اوغلی
اول کونده خبردار قیلنور بما قدم واخر ایلرو کندوردکی وکیرو قودوغی
شیدن بل الانسان على نفسه بصيرة بلکه آدمی کنده وجانی اوزره
دلیل ایه سیدر ایکونکه ایتدوکی اعماله کندوسی شاهددر پس اخبار اولنمغه
محتاج دکلدر ولو القى معاذيره واکرچه هر عذر اوله جق نسنه بی پیدا ایده
القا ایدرسه حضرت عبدالله ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدرکیم
بیوردی جبرائیل علیه السلام حضرته وحی ایله کلوب قرآنی اوقیدی حضرت
صلی الله علیه وسلم قرآنی اونتمامق ایچون لسانیله جبرئیل ایله بو قوردی
حق جل وعلا بو آیت کریمه یی منزل ایدوب بیوردی لا تحرك به لسانك
قرآنك اوقومسیله دیلکی یا محمد دبرتمه وحی تمام اولمدن لتعجل به
تیزلکله انی المه سن ان علينا جمعه تحقیقا که سینکده انك بیغمسی اوزریمزه در
وقرانه دخی لسانکده اوقومسنك اثباتی ایتمی فاذا قرأناه پس چونکیم لسان جبرئیل
ایله انی اوزدکه اوقوز فاتبع قرآنه انك اوقومسنه تابع اول ثم ان علينا
بيانه صکره علی التحقیق کیم معنالرندن اوزدکه مشکل اولان اشیاسنك
بیانی اوزریمزده در کلا اویله دکلدر ای آدم اوغللری که عقباده شك
ایمش اوله سیز بل تحبون العاجلة بلکه دنیای سیوب اوزرینه مشغول
اولمشسیز وتذرون الآخرة واخرتی براقوب لوازمندن اعراض ایدرسیز
باوجود که امر بالعکس اولمق کرکدرکه وجوه يومئذ ناضرة اول کونده
بر یوزلر تازه وتر اولور الى ربها ناظرة پروردکارنه مشاهده ایدیجیدر
ووجوه يومئذ باسرة واول کونده بر یوزلر غایتله عبوس اولمشدر
تظن ان يفعل بها فاقرة اول یوزلرك اصحاب کمان ایدرلرکه ارقه کمیکلرین قیرن
عذاب کندولره ایشلنور کلا کرکمزکه دنیایی دنیه آخرت اوزره ترجیح اولنه

اذا بلغت التراقي يعني روح كوكس ديبونده كموكلرينه واصل اولور وقيل من راق
ودينلور يعني اولجك كمسنه نك اربابي ديرلر بو خسته يه كيم بو افسوناوقور
وظن انه الفراق دخي محتضر اولان شخص بيلدي كيم على التحقيق اوزرنه
حلول ايدن بلاده بنادن ايرلمسي سببيدر والتفت الساق بالساق ويا لعدم بالدن
صارلدي كه انلرعجز بيك ايتمكه قدرتي قالمدي الى ربك يومئذ المساق
اول كونده مرجع ومآل پروردكارك سزاسي سمتنه در فلا صدق ولا صلى
پس نه تصديقي واجب اولان شيئي تصديق ايتدي ونه اوزرنه فرض اولان نمازي
قيلدي ولكن كذب وتولى وليكن حقي تصديق ايتميوب طاعتدن يوز چيوردي
ثم ذهب الى اهله يتمطى صكره كندويه مخصوص اولان كروهك سمتنه
كيتدي اول حالده كه اويتدوكي ايشيله افتخار ايدوب صالنور اولى لك
سكا هلاك اولسون اي عنادكار اولان كافر فاولى بنه سكا هلاك اولسون ثم
اولى لك فاولى پس بيرى بيرينك عقبنجه هلاك سكا اولسون ايحسب الانسان
ان يترك سدى ايا ادم اوغلي صانورمي كه مهمل ترك اولنوب نه طاعتله تكليف
اولنور ونه مكافات ويريلور الم يك نطفة من مني يمنى ايا رحمه دوكلمش منيدن
بر صو قطره سي دكلميدي ثم كان علقة صكره بر اويشمش قان ايدي فخلق فسوى
اندن صكره حق تعالى انك قواعضاسن ايجاد ايدوب صورتني معتدل قيلدي
فجعل منه الزوجين پس اندن ايكي صنفي خلق ايتدي الذكر والانثى اركك
ودیشيني اليس ذلك بقادر على ان يحيي الموتى انسان كبي مخلوقي عدمدن
وجوده كتورن پروردكار قادر دكلميدركه اولمشلري زنده قيله اخبارده
كلمشدر كه نجي بو سوره اوقنور كركدركه اوقيان كمسنه اتمامندن صكره
سويليه بلى انه على كل شيء قدير

سورة الدهر مكية وايها احدى وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

هل اتى ايا كلديمي يعني على التحقيق كلوب كيجدي على الانسان حين من الدهر
حضرت ادم اوزره زمانلردن بر مدت كه لم يكن شيئا مذكورا بر اكلونسنه دكلدي
يعني حضرت ادم عليه السلام ابتدا خلقنده قالب وجودي مكه ايله طايف
ارالسنده قرق ييل بر كمسنه اني انسانيت عنوانيله مذكور قيلمدي انا خلقنا الانسان
من نطفة تحقيقا كه بز ادم اوغلني بر ندق بر صو دمله سندن امشاج
قريشمشلر يعني اركك وديشينك قريشق منيلرندن اني خلق ايتدك نبتليه

مبتلا اولان شخص كبي كندويي خالله تقل ايدرز فجعلناه سميعا بصيرا
پس اني ايشيديجي كوريجي خلق ايتدك تا كه دلائلك شاهدهم سندن و
اياتك ايشتمندك متمكن اوله انا هديناه السبيل تحقيقا كه بز دلايل قدرتي
بيان ايتمكله اكا دوغرو يولي كوستردك اما شاكرا واما كفورا حق تعالى نك نعمتلر
نا شكر ايديجي يا انكار ايديجي اوله وعني حالده انا اعتدنا للكافرين
تحقيقا كه بز نعمتي ورلانلر ايچون اماده قيلدق سلاسل واغلالا زنجيرلر
وطوقلر كه انلرله بغلانورلر وسعيرا وبر علولي اتش كه انكله يانرلر
ان الابرار يشربون من كاس تحقيقا كه كوزل عملوا اولان كمسنه لر بر صحيفه دن
ايچرلر كه كان مزاجها كافورا انكله قاتلجق نسنه كافور ايدي يعني جنتك باده سي
كندولر ايچون كافور ايله تا كه خوشبوي وصاوق ولذيذ اوله عينا بدلدركافوردن
يعني كافور بر چشمه در كه يشرب بها عباد الله خدانك قوللري اندن ايچر يفجرونها
تفجيرا ايسته دوكلري يره اقتدر دلر بر اسان اقتدرمق حضرت عبد الله بن عباسدن
مرويدر كه بو ريده سبطين اكرمين حضرت امام حسن وحسين رضي الله عنهما
خسته لنوب سرور كائنات عليه افضل الصلوات واكمل التسليمات عياده لرينه كلدي
پس بيوردي يا ابا الحسن اوغوللرك شفا سيچون خدايه بر نذر ايتسيدك حضرت علي
رضي الله عنه حضرتك سوزين امتثال ايدوب اوچ كون صيام ايچاني سبطين اكرمين
شفاسنه تعليق ايدوب حضرت فاطمه وقرداشي فضه دخي كما متابعت ايتديلر شفا
خانه الهيه دن سبطين اكرمين اوزره نسيم صحت اسدي نذر اداسنه شروع
ايتديلر ننه بر زاد ومغله افطار ايچون حضرت علي رضي الله عنه شمعون خيبريدن اوچ
صاع ارپه الوب يرين اون ايدوب بيش اتمك بايديلر افطار ايده جكلري محل قاپولرينه بر كدا
كلوب يا اهل بيت النبوة اهل اسلامدن بو بو فقير كمسنه يم بكا بر شي احسان ايدك
بر توقف اني جانلري اوزره ايثار ايدوب اول اتمكلري بالكليه ويروب اوكيجه
نو دصاقلرين صودن غيري بر نسنه كيرمدي ايكنجي كيجه بر صايم دخي بايديلر
محل معهودده قاپولرينه بر او كسيز كلوب بنه منوال اوزره حركت ايديلر اوچنجي
كيجه باقي قالان صايعي بايديلر اني تناول ايده جكلري محل سعادتخانه لري قاپوسنه
بر اسير كلدي بنه رسم كذشته يي نفسلري اوزره اجرا ايتديلر بعده حق جل وعلا
بو اوصافلري متضمن بو سوره منزل ايلدي يوفون بالنذر خدانك قوللري اوزرلرينه
ايجاب ايتدكلري شيئه دورلر ويخافون يوما كان شره مستطيرا وبر كونك
شدتندن قورقرلر كه انك بدلكي فاش اولوب منتشر ايدي ويطعمون الطعام على حبه

مسكينا ويتيما واسيرا ويجكى خدانك محبتى اوزره بوقسله واوكسوزه
ودوتساغه بيدروب لسان حاللرى ديرانما نطعمكم لوجه الله يالكوز رضاى
الله ايجون سيزه بيدرورز لا نريد منكم جزاء ولا شكورا سيزدن نه مكافات ايسترز
ونه مدح وثنا انا نخاف من ربنا تحقيقا كه بز پروردكارمزدن قورقرز يوما عبوسا
بركوننك عذابندن كه يوزلر انجنده اكشى اولور قمطريرا كنهكارا اوزره غايتلو شدتلو
فوقيهم الله شر ذلك اليوم پس حق جل وعلا انلرى اول كوننك يمانلكندن محفوظ
قيلدى ولقيهم نضرة وسرورا وتازه لك وكوزل صورت وشادلك اوكلرينه
كوندردى وجزيهم بما صبروا وايدوكلرى صبر سببيله انلره سزا ويردى جنة برباغ
كه انك ميوه سندن ييرلر وحريرا وبرابريشم دونلركه اندن كيوب تنعم ايدرلر
اخبارده كلمشدركه اهل جنتك ادناسى يتمش حله كيركه جسمينى كل براغندن
نازكدر متكئين فيها على الارائك بهشت ايجنده بزنمش تختلر اوزره اوتورب
يصدنمشلر لا يرون فيها شمسا ولا زمهريرا ايجنده نه كونش ونه قتى صاوق كورورلر
مراد بو كه جنتك هواسى كال الاعتدالدر اربابى همیشه خوش حال ومعتدل المزاجدرلر
ودانية عليهم ظلالها دخى اغجلرنك سايه سى اوزلرنه يقلشمش وذللت قطوفها
وميوه سينك درلسى كنعلوه رام قيلندى تذليلا بر محيد راملك كه قنغى
حالتده ايسترلرانى دررلر ويطاف عليهم واوزلرنه دولاندرلور بانية من فضة
كوموشدن قابلرله واكواب ودسته سز بردقلرله كانت قواريرا كه انلر
شيشه لر ايدى قوارير من فضة كوموشدن شيشه لر يعنى اول بردقلر كوموشك
بياضلغنه وشيشه نك شفافلغنه جامعدرلر قدروها انلرى اولجديلر تقديرا
ايو اولجمك يعنى ملايكه كرام اول كوزه لرده جنت شرابك اوليله اولجديلر
كه هر كيمسه نك حوصله سنه كوره بر بردق مهيا ايتديلر نته كه اهل
دنيا متنعملر تكمل لذت ايجون شربت صوينى بكيردى كاسه وشربيله استعمال ايدرلر
ويسقون فيها كاسا كان مزاجها زنجبيلا دخى اهل ايمان بهشته
ايچرش قيلنورلر بر شراب كه قادنجق نسنه سى جاشنده زنجفيله مشابه
رنكى ايدى عينا فيها اول زنجفيل بهشتده بر كوزدر تسمى سلسبيلا
ايچمسى قولاى اولدوغيچون بو لفظله تسميه اولندى چون خدا عز وجل بهشتيلرك
ايچلرين وكيملرين وصف ايتدى خدامكارينك دخى وصفن بيان ايدوب بيوردى
ويطوف عليهم ولدان مخلدون واوزلرنه كوبرلى وشاقلر دولانور
اذا رأيتهم يعنى انلرى كورورسن حسبتهم لؤلؤا منثورا انكلرى

صاف اولدوغنجهتدن

صاف اولدوغنجهتدن كندولرين صدفدن تازه چيقوب صاچلمش اينجو صانورسن
واذا رأيت ثم دخى قچن بهشتده بقرسن رأيت نعيما قابل وصف اولميان نعمت
كوردوكسن وملكا كبيرا وبيزاولو مملكت كوردوكسن كه هر كز زوالى قبول ايتمز
ثياب سندس خضر اهل بهشتك اوستنده دونلر اينجه دوقنمش يشل
دونلر حريردن واستبرق ومحكم طوقنمش سبالر حريردن اما نه انكه دنيانك
تافته واطلسنه بكزرلركه هر برى بر معناى لطيف بابه سنده دركه بهشتيلر
برى اندن يتمش حله كيروبدنى كورنور وحلوا اساور من فضة دخى كوموشدن
بلازكلرله بزنمش قيلنديلر چون ملوك واشراف عرب تفاخر ايچون كوموش
بلازكلر كيمسين شعار ايتمشلردى حق سبحانه وتعالى اهل بهشتى انك
كيمسيله موصوف قيلدى وغير آيتده يحلون فيها من اساور من ذهب كلمشدر
وبوا كا مخالف دكلدر انكچون كيم ممكندر على التعاقب انلرى كيرلر وسقاهم
ربهم شرابا طهورا واهل جنتك پروردكارى كندولره بر پاك شربت
ايچروب سويلر ان هذا كان لكم جزاء تحقيقا كه بو سزكوراولان نعمتلر
سزلركچون بر مكافات ايدى وكان سعيكم مشكورا دخى [illegible]
پسنديده ومقبول اولوب مقابله سنده سزاوار لدكوز انا نحن نزلنا عليك
القرآن تنزيلا تحقيقا كه بز كندومز قرآن عظيم الشانى اوزركه متعددا وقائع
مصالحه حسبيله بر مقدار انيدردك فاصبر لحكم ربك پس پروردكارك
فرمانه قتلان ولا تطع منهم آثما او كفورا دخى كفاردن كنهكار قسمنه
يا كفوره مبالغه ايدجيه اطاعت ايمه يعنى هر كز انلر متصف ولان عتبه
كبى بر شخصه اطاعت ايمه كه سكا ديدى كل بو دعودندن وازكچ سكا ايولندر ديدم
ووليديسى كفوره دخى اطاعت ايمكه سكا ديدى كل بو دعولرك ايسنه رجوع ايت
سنى دولتمند ايدم بهر واذكر اسم ربك بكرة واصيلا دخى پروردكارك آدنى صباح
واخشام انك يعنى صباح وابوله وايكندى نمازين قيل ومن الليل فاسجد
له وكيجه نك بر مقدارنده اكا سجود كتور يعنى مغرب وياستو نمازين قيل
وسبحه ليلا طويلا واوزون كيجه انى منزه قيل يعنى كيجه نك بر خيلى مقدارنده
تهجد له مشغول اول قيل ان هؤلاء يحبون العاجلة تحقيقا كه بو مكه خلقى دنيا
لذاتنى سيورلر ويذرون وراءهم يوما ثقيلا واوكلرنده بر شدتلو كون براقورلر
واو دوزجزادر نحن خلقناهم بز انلرى يرتدق وشددنا اسرهم وسكوكلرله
مفاصللرن بغلدق واذا شئنا بدلنا تبديلا واول محل دكشترمدك ايسترز

کندولرین نابود ایدوب یرلرینه بر غیر کمسنه وجودده بر بخششی ایجاد ایتمك
ایجاد ایدرز ان هذه تذكرة تحقیقا که بو سوره بر پنددر فمن شاء اتخذ الى
ربه سبيلا پس هر کیم ایستر پروردکاری طرفنه بر یول ایدینور وما تشاؤن
الا ان يشاء الله و انی سیز بر وقتده استمزسیز الا اول وقتده که حق تعالی
مشیئنکزی ایستر ان الله كان عليما حكيما بی شبهه کیم خدا عز و جل ارباب
استحقاقه دانا حکمتی اقتضا ایتدوکی نسنه یی ایشلمز يدخل من يشاء في
رحمته ایستدوکی کمسنه یی هدایت و توفیقیله رحمتنه داخل قیلور والظالمين
اعد لهم عذابا اليما و ستمکار اولان مشرکلره بر دردناك اشکنجه اماده قیلدی

سورة المرسلات مكية وآيها خمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والمرسلات عرفا ابولك ایچون کوندرلن فرشتلره قسم فالعاصفات عصفا پس
امر الهی امتثالنه یل کبی سرعت ایدن ملائکه یه قسم والناشرات نشرا دخی اطراف و اکناف
شرایع و احکامی یعنی اظهار و ایصال ایدن فرشته لره قسم فالفارقات فرقا
پس حقی باطلدن ایو ایرمق ایرن فرشته لره قسم فالملقيات ذكرا پس ایات
قرآنیه یی پیغمبرلره القا ایدن فرشته لره سوکندم و بو ذکری القا ایدرلر
عذرا او نذرا محق اولانلره عذر اولمق ایچون یا مبطل اولانلری قورقتمق ایچون
انما توعدون لواقع قسملرك جوابیدر یعنی بو مذکور اولان فرشته لره
قسم کیم علی التحقیق حشر و نشردن و حساب و عقابدن موعود اولدوغکوز
نسنه البته واقع اولسه کرکدر هرکز تخلف ایتمز فاذا النجوم طمست پس نجوم ییلدزلرك
نوری محو اولنور واذا السماء فرجت و اول محل که کوکلر یاریلور واذا الجبال
نسفت و اول وقت که طاغلر یرلرندن قوپوب هواده صاچیلور واذا الرسل
اقتت و پیغمبرلر امملرینه شهادت ایتمك ایچون کندولره معین وقته احضار
اولنوب دیرلر لاي يوم اجلت قنغی کون ایچون طمس نجوم و شق سما و قلع جبال
تاخیر اولندی کندولره جواب ویرولور ليوم الفصل حقی باطلدن ایرن
کون ایچون تاخیر اولندی وما ادراك ما يوم الفصل و قنغی نسنه
سکا بیلدردی که فصل کونی ندر یعنی یخرسن بیلمکه قادر اولمدڭ
کیم او کون نه اصل کوندر زیرا انك حقیقتنی بیلمز ويل يومئذ للمكذبين قیامت
کوننده هلاك اولسون انك وقوعنی تکذیب ایدنلره الم نهلك الاولين نوح قومی
و عاد کبی کچمشلری نابود قیلمدقمی ثم نتبعهم الآخرين اندنصکره کفار مکه کبی کیرو

قالنلری هلاکده اولره تابع قیلاورز كذلك نفعل بالمجرمين اول ایش کبی بر ایش
مجرم اولانلره ایشلرز ويل يومئذ للمكذبين اول کونده وای اولسون آیات
قرآنیه یه و پیغمبرلره تصدیق کتورمیانلره الم نخلقكم من ماء آیا سیزی
بر الچق صودن خلق ایتمدوکمی فجعلناه في قرار مكين پس انی بر محکم قرارکاهده
قیلدق الى قدر معلوم بر بیلنمش مقداره دك او وقت ولادتدر
فقدرنا پس انك اوزره توانا اولدق فنعم القادرون پس غایتله کوزل توانا
اولانلر بیز ويل يومئذ للمكذبين روز جزاده بلا انك بوکی قدرتمزی تکذیب
ایدنلره اولسون الم نجعل الارض كفاتا احياء وامواتا آیا زمینی اولولره
و زنده لره سیغنجق قیلمدوقمی وجعلنا فيها رواسي شامخات و انك ایچنده مرتفع
محکم طاغلر قیلدق واسقيناكم ماء فراتا دخی سیزی بر شیرین صو ایچردك یرك
ایچنده پیکارلر خلق ایتمکز سببیله ويل يومئذ للمكذبين اشکنجه انلره اولدی قیامت
کوننده بو کونی نعمتلرمی اعتراف ایتمیانلره اولسون و اول کونده تکذیب ایدنلره دینلور
انطلقوا الى ما كنتم به تكذبون وارك کیدك اول اشکنجه سمتنه که انك وقوعنی
تصدیق ایتمزدکوز انطلقوا الى ظل ذي ثلاث شعب واوچ بوداقلو کولکه یه کیدك
یعنی جهنمك توتونی کولکسنه وارك کیدك لا ظليل ولا يغني من اللهب نه بر
صادق کولکه درکه انچنده راحت حاصل اوله و نه جهنمك شعله سندن صاقلر
انوار التنزیلده کتوردیکه بو توتون اوچ شعبه عددیله مخصوص اولمسنك حکمتی
بودرکه نفسك حجابی انوار قدسدن حس و خیال و وهمدر پس کیمسه نك نفسی که اندن
انلره محجوب اولدی اول اوچ شعبه نك عذابیله مکافات اولنور یاخود بو عذابه
مؤدی اولان دماغده حلول ایدن قوت واهمه در و قلبك صاغ طرفنده اولان
قوت غضبیه در و صولنده مستقر اولان قوت شهویه در و بو اجلدن دینلدی
کیم شعبه نك بری کافرك دماغی اوزره دور و بری صاغنده و بری صولنده
انها ترمي بشرر كالقصر تحقیقا که جهنم بیوك کوشك کبی شراره لر صالور
كانه جمالت صفر کویا اول شراره لر صاری دوه لردر ويل يومئذ للمكذبين
اول کونده کویا کون عذابلر دوزخك اولمسنه اینانمیانلره اولسون هذا يوم لا ينطقون
بو کون بر کوندر که شدت دهشتدن انچنده کفار اغز اچوب سویلمزلر ولا يؤذن لهم فيعتذرون
و نه کندولره دستور ویریلور که عذر کتوره لر ويل يومئذ للمكذبين
اول کونده حسرت و اندوه بو خبرلری تکذیب ایدنلره اولسون هذا يوم الفصل بو کون
حقی باطلدن ایرمق کونیدر جمعناكم والاولين سیزی و سیزدن اسبق اولانلری

يبغدك فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ پس سیزه برمکر وحیله وار ایسه فَكِيدُونِ اني بكا اجرا ایدك شاید بوعذابدن خلاص بوله سیز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ اول کونده غم وغصه اختیار اخرتی تکذیب ایدنلره اولسون اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ تحقیقا کیم پرهیز ایدنلر نازنین کولکهلر الننده ولطیف بکارلرک کنارنده عیش وعشرت ایدرلر وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ وآرزو ایتدوکلری میوهلرک یمسنده مشغول اولورلر وملائکه کرام کندولره دیرلر كُلُوا وَاشْرَبُوا سیکک وایجک هَنِيئًا ایدوککوز وایچدوککوز شئ قاتلمش اولسون بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ایتدوککوز اعمال مقابلهسنده اِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ تحقیقا بز ابویلک ایدنلره انجلین احسانلر مکافات ایدرز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ اول کونده اشکنجه نك شدتی نواعی نعیم اخروی یه تصدیق کتورمیانلره اولسون كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا ای مکذبلر دنیاده ییکك وبرخوردار اولك برازمدت اِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ زیرا علی التحقیق سیز کنهکارسیز وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ اول کونده هلاك ایمان کتورمیوب بوکونه عذابه کندولرین تعریض ایدنلره اولسون وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ دخی قچن کندولره دینلور نماز قیلك وایچنده رکوع ایدك رکوع ایتمزلر مرویدر کیم حضرت صلی الله علیه وسلم ثقیف طائفهسنه نماز قیلمسین فرمان ایتدی دیدیلر بز نمازده اکلمزوز که اکلمك بزه سبه در وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ اول کونده هلاك وتدمیر شرف اسلامله مشرف اولمیانلره اولسون فَبِاَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ پس قرآندن صکره قنقی سوزه تصدیق کتوررلر که ایمان کتورمیجك باوجود که کیم اول حد اشده معجز سوزدر نیجه اشکار دلیل اوزره ونیجه شریف معنی اوزره مشتملدر

سورة النبا مكية وآيتها اربعون آية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ اهل مکه قنقی نسنهدن صورشورلر عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ اولو خبردن یعنی حشر ونشرك احوالی بیرندن صوررلر اَلَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ شول اولو خبر که کندولر انك ایچنده اختلاف ایتمشلردر که کندولر انك ایچنده اختلاف ایتمشلردر که کیمیسی دیر بو خبرك اصلی یوقدر وکیمیسی ایچنده شك ایدر كَلَّا سَيَعْلَمُونَ حقا که نزع محلنده بلاشبهه بیلورلر کیم ایچنده اختلاف ایتدوکلری شی حقدر ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ پس حقا کیم قیامت کوننده دیدوکلری سوزك بطلانك وعقیدهلرنك فسادین البته بیلورلر اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهَادًا آیا زمینی دوشمه ودوشك کبی قیلمدوکمی تا که اوزرنده قرار دوترسیز وَالْجِبَالَ اَوْتَادًا وطاغلری زمینه

بجز

بخلر قیلمدوکمی تا که مضطرب اولمیه وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجًا وسیزی ارککلی ودیشی جفتلر یرتدق تا که سیزدن نسل پیدا اوله وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا وایقوکزی حس وحرکتدن کسلمك قیلدق تا که بدنلر کوزراحت بوله وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا وکیجه اورتی کبی برنسنه قیلدق تا که قرنلغیله استیان کیمسنه کیزلنه یعنی کیجهیی قرنلق قیلدی تا که برکیمسنه که افعالنی اکر خیر اکر شر کیزلمك ایستر انده کیزلنه بیله وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا وکوندوزی معیشت تحصیل ایده جك وقت قیلدق تا که ایچنده جست وجو ایدوب معیشتکزی پیدا ایده سیز وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا واسنکزه یدی محکم کوك یایدق وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا وکوکده اشیغلی چراغ کبی بر کونش قیلدق وَاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا وصیقیجی بلوتلردن قتی دوکلمش صو اندردك لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا تا که انکله دانه واوتلق چیقره‌وز وَجَنَّاتٍ اَلْفَافًا واغچلری بری بیرینه چاتلمش باغلر دخی اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا تحقیقا که خصومتی فصل ایدن کون برمعین وقت ایدی انکله دنیا موقت اولوب پایننده منتهی اولور يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ اول کونده که صورده ایکنجی دفعه اوفورلور فَتَاْتُونَ اَفْوَاجًا پس بلوك بلوك کلورسیز کتوردیلر که سرورکائنات ندن افواجك کیفیتنی سوال ایدی سوردیلر کیم امتمدن اون صنف حشر اولنور صنفلری میمون صورتنده محشره کلورلر والتلر یوردیلر خلق ارسنده سوز کتوروب کوترنلردر وبر کروه باشلری اشاغه ایاقلری یوقاردو اغزلرندن نجاست خوقوسی کلور اهل محشردن هرکیم انلری کوزور انلره لعنت اوقور وانلر ربا خورلردر وبرطائفه کوزلری کور عرصه محشره واروبلر وانلر حقدن عدول ایدوب باطل ایله حکم ایدن قاضیلردر وبرقسم دیلکر کوکسلرینه اوزره دوشمش انی چینیوب کلورلر وانلر علمنه عامل اولمیان علمادر وبر جماعت اللری ایاقلری کسك محشره کلورلر وانلر همسایلرنه اذا ایدنلردر وبرقسم آتش فازقلرله اصلمش کلورلر وانلر حکام یاننده خلقی غماز لك ایدنلردر وبر کروه جمیع اعضالری قوقمش کلورلر وانلر دنیا لذاتن حرام اقچه ایله الانلردر وبر کروه بدنلرنه یاپشمش قطران اسدره دونلر کیمش کلورلر وانلر جاه ومال ایله تکبر وفخر ایدنلردر وبر کروه خنزیر قلغنده حشر اولنورلر وانلر شراب خورلردر اللهم احرسنا وعافنا ولا تبتلنا یا کریم واجعلنا ممن حشره وجهه کالقمر لیلة البدر وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا واول کونده کوك دیاد یلوب یارقلرك کزتندن قاپولر کبی اولدی وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا وطاغلر یریوزندن قالقوب سراب کبی اولدیلر اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا تحقیقا که دوزخ برکمینکاه ایدی که ملائکه عذاب کفرهیی تعذیب

ایمك ایچون انده برصد ایتمشلردر للطاغین مآبا حدودی تجاوز ایدنلره بر دونجك
یر یعنی جهنم کفار ایچون یعنی قرارگاه اولدی لابثین فیها احقابا آرالری
کسلمه مش سیلر ایچنده اقامت ایتمشلر یعنی علی الدوام انك ایچنده مقیمدلر لا
یذوقون فیها بردا ولا شرابا دوزخ ایچنده بر صاوق هوا و نه بر ایچجك صو
دادرلر الا حمیما وغساقا مگر بر اسی صو و جهنمیلردن اقن ایرین جزاء وفاقا
ایتدکلری عمله کوره بر مکافات سزالری اولدی انهم کانوا لا یرجون حسابا تحقیق
که انلر دنیاده حساب خوفی توقع ایتمزلردی وکذبوا بایاتنا کذابا وآیاتمزه
تکذیب ایتدیلر بر تکذیب که اصلا طرف تصدیقه توجه ایتمدیلر وکل شیء
احصیناه کتابا وهر نسنه‌یی ضبط ایتدك لوح محفوظده یازلمش اولدی حالده
فذوقوا فلن نزیدکم الا عذابا بر عذابك غصه‌سنی دادك که اشکنجه‌دن غیری برنسنه
سیزه ارتورمزوز ان للمتقین مفازا بی شبهه کیم پرهیزکارلره بر قورتلمق مکانی وار حدائق واعنابا
میوه‌لی باغلر واوزوملر وکواعب اترابا واناردیمه‌لی همسن قیزلر وکاسا دهاقا و تمام طولو
دولمش پیاله‌لر لا یسمعون فیها لغوا ولا کذابا پرهیزکارلر اول باغلرده نه بیهوده سوز
ونه یلان ایشیدرلر جزاء من ربك ارباب تقوایه بو نعمتلر پروردکاردن بر مکافات
عطاء حسابا فضل و کرمدن کفایت ایدیجی بر ویرکی نه وجوب طریقیله در زیرا فاعل
مختار اوزرینه برنسنه واجب اولمز رب السموات والارض وما بینهما بدلدر ربك
کلمه‌سندن یعنی پرهیزکارلره اولنان احسانلر کوکلر و یرلرك و اراسنده اولان
اشیانك پروردکاریندن بر مکافاتدر الرحمن قوللرینه غایتله مرحمت ایدن لا یملکون منه
خطابا کوکلر و یرده اولان کیمسه‌لر خدادن سوز سویلمسه مالك اولمازلر یعنی قادر دکلدرلر
که انکله سوز سویلیوب ایتدوکی ثواب وعقابه اونده بر اعتراض ایده‌لر
یوم یقوم الروح والملائکة صفا اول کونده که حضرت جبرئیل و فرشته‌لر
صف بغلمش اولرق دوررلر لا یتکلمون الا من اذن له الرحمن شفاعت خصوصنده
بر سوز سویلمزلر مگر شول کیمسه که ایزد جل جلاله اکا دستور ویردی وقال صوابا
دخی واقعه مطابق سوز سویلدی که اول حضرتك پسند ایدر نسنه‌سنه شفاعت
ایده بیلور ذلك الیوم الحق اول کون البته اولمسیدر تخلفی قبول ایتمز فمن شاء اتخذ
الی ربه مآبا پس هر کیم ایستر پروردکارینك ثوابنه ایمان وطاعتله بر دونجك
یر ایدینور انا انذرناکم عذابا قریبا تحقیقا که بز یقین اشکنجه‌دن سیزی قورقتدردك
یوم ینظر المرء ما قدمت یداه اول کونده که انسان ایلرو کوندردکی اعماله بقر ویقول
الکافر یا لیتنی کنت ترابا و نومید ایتمان سویلر ای قوم کاشکی بن بر توپراق اولوب مبعوث اولمسیدیم

سوره والنازعات

سورة والنازعات مکیة وآیها خمسون واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

والنازعات غرقا قوت و شدتله کفارك جانلرین یرندن چکوب چیقرن فرشته‌لره قسم
والناشطات نشطا وسهولتله ورفقله مؤمنلرك جانلرین اخراج ایدن ملائکه‌یه
سوکند والسابحات سبحا وغایتله عجله ایله فرمانه کیدن فرشته‌لره قسم
فالسابقات سبقا پس طاعات و حضرته ایلرو کیتمکه چوق سعی ایدن ملکلره سوکند
فالمدبرات امرا صکره عالمك ایشن تدبیر ایدن ملائکه‌یه قسم که بعد الموت قوبوب حساب
وجزا ایچون احیا اولنورسیز یوم ترجف الراجفة اول کونده که دترجی دترر یعنی
یعنی طاغلر و یر کبی ساکن اولان اجرام اول کونك هیبتندن دترر تتبعها الرادفة
تابع اولان نسنه انك اکسه سندن واقع اولور واو کوك یارلمسیدر و یلدزلرك
صاچلمسی قلوب یومئذ واجفة کوکلر اول کونده اضطراب ایدیجیدر ابصارها
خاشعة ایه‌لرینك کوزلری اسا عزیقوب خوار و ذلیللردر یقولون ائنا
لمردودون فی الحافرة دیرلر ایا علی التحقیق بز حالت اولامزه دوندرلمش اولورز
یعنی دنیاده حیاتمز منقضی اولوب قبرده وضع اولندقمزدنصکره بردخی احیا اولنورز
ءاذا کنا عظاما نخرة یا چورمش کموکلر اولدیغمزده مبعوث اولورز قالوا تلك
اذا کرة خاسرة دیدیلر اول ایکنجی دونش اول وقتده اوتوزمق ایه‌سی دونشدر
یعنی بو دونش صحیح اولور سه بز اول وقتده بر خسران ایتمش کروه اولورز انیچونکه
بز همیشه انك اولمسین تکذیب ایدردك بو کلام استهزا طریقیله انلردن صادر
اولدی پس حق جل وعلا انلرك انکارلرین رد ایدوب بیوردی فانما هی زجرة واحدة
پس بوندن غیری برنسنه یوقدر که قیامت قالقمسی بر چیغرمقدر یعنی فقط بر
قتنره انك وقوعی بر مشکل ایش کمان ایتمیسونلر کیم او بر چیغرمقدن اوزکه دکلدر
فاذا هم بالساهرة پس همان کندولر بر بیاض هموار یرده درلر یعنی یرك
ایچنده اولمشلر ایکن بلا توقف یرك یوزی اوزره زنده اولورلر هل اتیك حدیث
موسی حضرت موسانك خبری سکا کلمدیمی که فی مکاندن چکدوکك رحمتلردن
سکا بر تسلیه ویرم و انلرم بر تهدید ایلیه کیم تکذیب سیلری اوزره اصرار ایدرلرسه
قوم فرعونه دکن عقوبت کبی کندولره بر عقوبت دکر اذ ناداه ربه بالواد المقدس
طوی قچن موسانك پروردکاری طوی نام پاك اولان دره‌ده کندویه چیغروب
دیدی اذهب الی فرعون مصر حاکمنه کیت انه طغی کیم علی التحقیق اول خبیث حدینی
تجاوز ایتدی فقل هل لك الی ان تزکی پس اکا سویله کفر و معصیتدن پاك اولمغه

سکا میل و رغبت وارمی وَأَهْدِيَكَ إِلَى رَبِّكَ دخی ایسترمیسن که پروردکارک
معرفتنه سنی ارشاد ایدهیم فَتَخْشَى تا که اول جناب الله دن ترک محرماتله انک عقابندن
خوف ایده سن پس حضرت موسی خدانک فرماننه امتثال ایدوب فرعون
بی عونه واروب رسالتنی اکا تبلیغ ایتدی فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى دخی عقب
بیوکرک معجزه‌یی کوستردی و او دکنک ایلان اولمسیدر فَكَذَّبَ وَعَصَى
پس فرعون حضرت موسی‌یی بلا تردد نسبت ایدوب خدانک فرماننه اطاعت ایتمدی
ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى اندن صکره اطاعتدن یوز دوندروب حضرت موسانک
ایشنی ابطال ایتمکه چالشدوغی حالده فَحَشَرَ فَنَادَى پس لشکرین جمع ایدوب
کندو جمعیتی اراسنده چاغردی فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى اندن صکره دیدی بنم بو جمله کزک
پروردکارکوز فَأَخَذَهُ اللَّهُ دخی عقب خدای عز و جل انی الدی نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى
صوکی جهانک عذابیله که احراقدر و بو جهانک عذابیله که اغراقدر إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً تحقیقا که فرعونک احوالنده بر پند و اعتبار وار لِمَنْ يَخْشَى
شول کیمسه‌یه که همیشه دائما خدادن خوف ایتمکده ره ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا ایا سزلرک
مخلوقیتکوز چوق صعبمیدر أَمِ السَّمَاءُ یا کوکک مخلوقیتی صکره کوکک کیفیت
خلقتنی بیان ایدوب بیوردی بَنَاهَا انی یاپدی رَفَعَ سَمْكَهَا یردن مقدار
ارتفاعنی یوجه قیلدی فَسَوَّاهَا پس انی درست یعنی قصوردن و فطوردن قیلدی
وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا و انک کیجه‌سن قرانلق قیلدی وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا و کونشنک ایشغنی چیقردی
وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا و زمینی کوکک یاپلمسندن صکره دوشوب سکنی ایچون
اماده قیلدی أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا صوینی و اوتلغنی کندوسندن چیقردی
وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا دخی طاغلری محکم قیلدی مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ سزلرکچون و دوارکز
ایچون فائده‌ناک نسنه حاصل اولمق ایچون فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى پس اول وقت
که جمیع اشیانی کومون نابود ایدن بیوک داهیه کلور و او قیامت کونیدر يَوْمَ
يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ مَا سَعَى اول کون که انسان چالشدوغی اشیانی خاطرنه کتورور
وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى و دوزخ هر کورنه اشکار قیلنور فَأَمَّا مَن طَغَى پس اما
شول کیمسه که کفرلر طغیان ایتدی وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا و بقی اولان صاغلقی
اخرته و ذره ترجیح ایدوب انک لذتیله مستغرق اولدی فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى
بی شبهه که دوزخ کندودر انک قرارکاهی وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ
عَنِ الْهَوَى و اما شول کیمسه که پروردکارینک و کندوسنی ملاحظه ایدوب خوف
ایتدی و نفسنی باطل ارزولرندن منع ایتدی فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى بی شبهه که بهشت

برین کندودر انک ارامکاهی اندن اوزکه برمکانی اولماز يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ قیامتک
احوالی سندن صوردیلر أَيَّانَ مُرْسَاهَا نه زمان انتهاسی اولوب مستقر اولور
فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا قنغی نسنه ده انک اکمسندن یعنی کفادا ایچون قیامتی اکمقدن
و وقتی انلر ایچون بیان ایتمکدن سن بر فایده اوزره دکلسن زیرا انک کسی انلره
فایده ویرمز بلکه عنادلرین ارتدر و هم انک وقتنک بیلمسی خدای ذو الجلاله
مخصوصدر نته که بیوردی إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا انک علمنک نهایتی ربکه
راجعدر إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا بوندن غیری یوقدر که سن قورقو
ویریجی سن شول کیمسه‌یه که انک کلمسندن خوف ایدر كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا کویا انلر اول
کونی کرانی کوردوکلر لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا دنیاده اقامت ایتمدیلر الا بر کونک
اخشامی وقتی یا قوشلغی وقتی یعنی اول کونک احوالندن دنیاده تتبعاتلرین اونودوب
کانه ایدیلر که مدت اقامتلری یا بر اخشام وقتی یا بر صباح وقتی ایدی

سورة عبس مكية وآيها احدى واربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

کتوردیلر که عبد الله بن ام مکتوم سرورکائناتک مجلس پرنورنه بر محله کلدیکده
صنادید قریش حضرتک مجلسنده اوتوروب حضرت کندولرین اسلامه دعوت
ایتمکه مشغول ایدی ابن ام مکتوم عماسی سبیله حضرتک تشاغلندن بی خبر
اولوب کندو بر دیدی یا رسول الله خدا سکا تعلیم ایتدوکی اشیادن بکا تعلیم
ایت بو سوزی بر نیچ کره سویلدی چون بو سوزی حضرتک سوزین قطع ایتمکه
مؤدی اولدی حضرت صلی الله علیه و سلم بو صنعدن اغرلنوب یوزین اکشیدوب
اندن اعراض ایتدی حق جل و علا جبیبنه عتاب طریقیله بو ایتلری منزل ایدوب
بیوردی عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ محمد المختار یوزین اکشیدوب اعراض ایتدی أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ کندوبه
کور کلدوکیچون انک عذری بیان اولنمق ایچون اعمی صفتیله ذکر اولندی وَمَا يُدْرِيكَ و قنقی
نسنه انک حالنسنی بیلیجی قیلدی لَعَلَّهُ يَزَّكَّىٰ شاید اول شخص کناهلردن پاک و پاکیزه
اوله أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَىٰ یا خود نصیحتکله متعظ اولوب کندو بر نصیحت یاریه
أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ اما شول کیمسه که ایمانه کلمکدن استغنا ایتدی فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ
سن اکا توجه ایدوب اقبال ایدرسن وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ و حال بو که اسلامله پاک اولمدیغندن
اوزکه بروبال یوقدر ایچونکه احکامی تبلیغ ایتمدن غیری کذرکه برشی یوقدر وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَىٰ و اما شول
کیمسه خیر طلب ایتمک ایچون شتاب ایدرک سکا کلدی وَهُوَ يَخْشَىٰ و حال بو که کندو شکرید نخوف ایدر فَأَنتَ
عَنْهُ تَلَهَّىٰ سن اندن کفادله مشغول اولورسن منقولدرکیم سید عالم صلی الله علیه و سلم

بو یا ائله جناب رب الاربابدن معاتبه لوحیجون ابن ام مکتومك عقبنجه واروب کندوینی
مسجده دوندردی وکندویه رداسن دوشدوبان اوزرنه اوتوردی واندن صکره
کندوی هر کوردکده اکرام ایدوب مرحبا بمن عاتبنی فیه ربی دیردی وایکی کز
مدینه ده یرینه قائم مقام ایتدی بیلنمك کرك بو ایش حضرتدن خطا دکل ایکجون
اجتهاد حکمیله کندوسندن صدور ایتدی و بو معاتبه انکا ترك افضل ایجون
ولیدی کلا انها تذکرة حقا که بی شبهه آیات قرآنیه خلقه بر پنددر فمن شاء
ذکره پس هر کیم استرانی حفظ ایدوب نصیحت بزیر اولور فی صحف اول آیات
قرآنیه بو صحیفه لرده مثبتدر مکرمة خدانك قتنده مکرمدرلر مرفوعة قدرلری
یوجه لنمش مطهرة دیولرك دست تعرضندن پاك قیلنمشلردر بایدی سفرة ملائکه
دن یازیجیلر الندهدر که کرام حق تعالینك قتنده معززدرلر بررة اهل تقوادر قتل الانسان
ادم اوغلی هلاك اولسون ما اکفره نه عجب بدر دیندر هیچ فکر ایتمز من ای شیء خلقه
حق تعالی کندوینی قنغی نسنه دن یرتدی من نطفة خلقه انی بر ملعصودن یرتدی
فقدره پس اشکال واعضادن کندویه لازم اولنه جق کندوینی مستعد قیلدی ثم
السبیل یسره صکره والده سنك قارننده چیقمغی انکا آسان قیلدی کرحمك اغزنی
موسع قیلوب باشن اشاغه ایتمکی کندویه الهام ایتدی ثم اماته صکره انی میت قیلدی
فاقبره دعقبه انی قبره قیلدی ثم اذا شاء انشره اندن صکره خدا ایستدیك
انی زنده قیلا کلا ادم اوغلی بو فعلدن منتهی اولمق کرك لما یقض ما امره
حضرت آدم زماننده بو کونه دك ادمی مقوله سی مامور اولدیغی نسنه یی جمله ادا
ایتمدی فلینظر الانسان الی طعامه پس ادم اوغلی کندو یمکنه نظر اعتبار ایله
باقسون که انك حصولی ایچون نیجه ایشلر خلق اولنمشدر انا صببنا الماء صبا
تحقیقا که بز صویی بر عظیم دوکمك دوکدك ثم شققنا الارض شقا اندن
صکره زمینی بر ایو یارمق یاردق فانبتنا فیها حبا پس انك ایچنده دیرو تغیدی
کبی دانه بتدردك وعنبا وقضبا واوزم و یونجه دخی وزیتونا ونخلا
و بر ایکی جلیل القدر اغاجی دخی وحدائق غلبا و عظیم باغلر دخی وفاکهة وابا
ومیوه و اولنلجق نسنه دخی متاعا لکم ولانعامکم سیزك ایچون کوز ایچون
و دوارلرکوزك ایچونسیچون اشیای مزبوره یی یردن بیتدردك فاذا جاءت
الصاخة پس اول وقت که خلقی صاغر ایدن صدا کلور بر امر عجیب کورورسن
اندن مراد نفخه ثانیه در یوم یفر المرء من اخیه اول کونده که کشی قچر برادرندن
وامه وابیه واناسندن واتاسندن وصاحبته وبنیه وقاریسندن واوغللرندن

لکل امرئ منهم یومئذ شأن یغنیه بر حال که اوزکه نك
مهمتندن کندوینی مشغول قیلار وجوه یومئذ اول کونده یوزلر وارکه مسفرة
ضیالو اولمش ضاحکة مستبشرة نعیمدن کوردوکی اشیا سببیله کولمش
مژده لنمش ووجوه یومئذ و یوزلر اول کونده وارکه علیها غبرة اوزرنده
غبار وکدورت اولمش ترهقها قترة بر سیاهلك وظلمت کندوینی قپلار اولئك
هم الکفرة انلر کندولردر دین اولانلر الفجرة بلا ایجی نابکار اولانلر ::

سورة التکویر مکیة وآیها تسع وعشرون آیه

بسم الله الرحمن الرحیم

اذا الشمس کورت اول وقت که کونش دولود یعنی انبساطی دوری بساط افاقتده زائل
اولوب بی نور اولور واذا النجوم انکدرت واول محل که یلدزلر قرالق اولور واذا
الجبال سیرت واول زمان که طاغلر مکانلرندن قالقوب هواده غبار کبی کتیش قیلنور
واذا العشار عطلت واول وقت که اون ایلق کبه دوه لر مهمل قیلنور واذا الوحوش
حشرت واول محل که انسیت ایتمیان حیوانلر قصاص ایچون جمع اولنور واذا البحار سجرت
وقچن دریالر بر مش قیلنور واذا النفوس زوجت واول وقت که جانلر عملریله
جفت قیلنور واذا الموءودة سئلت دخی قچن زنده دفن اولنان قیز صورلور کیم
بای ذنب قتلت قنغی کناهله قتل اولندی بو سؤالدن مراد قاتله اولندنك
تبکیت و تعنیفدر واذا الصحف نشرت واول محل که صحائف اعمال آچیلور
واذا السماء کشطت واول محل که کوك دریسی صویلسی کبی صویلوب زائل قیلنور
واذا الجحیم سعرت واول دم که دوزخ شعله لندیرلور واذا الجنة ازلفت
واول زمان که جنت اهل ایماننه یقین قیلنور علمت نفس ما احضرت هر جان
آماده ایتدوکی شیئك نتیجه سن بیلور فلا اقسم بالخنس بس قسم اولسون کیرویه
دونن یلدزلره الجوار الکنس کیم سیر ایدوب کونشك ایشغی التنده مخفی اولورلر و انلردن
مراد خمسه متحیره در زحل ومشتری ومریخ وعطارد وزهره واللیل اذا
عسعس دخی کیجه یه قسم قرانلغی دلد وقتده والصبح اذا تنفس دخی صباح وقتنه
قسم نچن تنفس ایده واندن تنفسی طلوعی محلیدر جواب قسملر بودر که انه لقول رسول
کریم علی التحقیق بو قرآن عظیم الشان بر رسولك اوقومه سیدر که خدانك قتنده
مکرمدر ذی قوة کوج ایسی که موتفکات کویلرن فنادی اوزده قالدروب زیر وزبر
ایتدی عند ذی العرش مکین عرش اعلانك ایه سی قتنده جاه ومنزلت صاحبیدر
مطاع ثم فرشته لر آنده مسموع الکلمه در امین وحیك تبلیغی او زنده

اما‌نت صاحبیدر وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ دخی یارکوز یعنی محمد المختار اصلا دیوانه
دکلدر وَلَقَدْ رَآهُ بلا شبهه کیم حضرت جبرئیلی خلقت اصلیه‌سی اوزره کوردی بِالْأُفُقِ
الْمُبِينِ کونشك طوغدوغی یرك مطلعنده وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ دخی محمد المصطفی
پوشیده اولان شی اوزره تخییل دکلدر یعنی رسالتك اداسنده و خلقی تعلیم
ایتمده بخل ایتمز وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وقرآن عظیم الشان کوکدن شهابله
آتلمش شیطانك سوزی دکلدر بو کلام قرآنك حقنده کهانت وسحردر دیانلرك
سوزین رد ایتمك ایچوندر فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ بس قنغی مکانه کیده‌سیز یعنی سیز قرآنك
خصوصنده سلوك ایده‌جکوز طریقدن ازغون سیز إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ قرآن برنسنه
دکلدر الا عالملر ایچون بر پند و نصیحت لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ سیزدن شول
کیمسه‌یه استقامت ایستر [ایتمك] وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ وسیز
هدایتی [بیت] و استقامتی بر وقتده استمزسیز الا اول وقت که عالملرك پروردکاری
خدای عز وجل مشیت ایلیه حضرت عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت ایدیبکه
سرور کائنات بیوردیکه هر کیم محبتله آرزو ایدیکیم قیامت کونن عیاناً
کوره اذا الشمس کورت

سوره‌سنی اوقوسون

سورة الانفطار مكية وآيها تسع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ اول وقت که کوك یاریلور وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ
ویلدزلر صاچیلور وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ واول محل که دریالر بیری بیرینه آقوب بر
دریا اولور وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ وقبرلر قوبارلوب توبراغی زیر و زبر قیلنوب ایچنده
اموات اخراج اولنور عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ هر جانی عمل ایلیوب سندن
ایلرو کوندردکی نسنه‌یی و کیرو قودوغنی بیلور یَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ
بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ای آدم اوغلی قنغی شی سنی کریم اولان پروردکارکله الدیدوب معصیت
اوزره سکا جرأت ویردی بو مقامده لفظ کریمك ایرادندن بریخ فائده فهم اولنور
بری بو که محض کرمی اقتضا ایتمزکه ظالم اهمال اولنوب معذب اولمیه ودوست ودشمن
ومطیع وعاصی بر درجه‌ده دوتله پس نیجه اکر صفت کرمه صفت قهر وانتقام ضم اولنور
دبرفایده‌سی بو که اشعار ایدر کیم شیطان انسانی خدانك قنغی صفتیله الدادور زیرا اول خبیث
سویلر انسانه ایستدیکك نسنه‌یی ایشله خدا کریمدر کیمسه‌یی معذب ایتمز وعفو
تعجیل ایتمز و برفایده‌سی بو که خدانك کثرت کرمی استدعا ایدرکه زیاده اطاعت اولنه
نه کرمنه مغرور اولوب معصیت مداومت اولنه الَّذِي خَلَقَكَ شول کریم پروردکاردر

که سنی ای آدم اوغلی عدمدن وجوده کتوردی فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ درعقب جمیع اعضاکی
صاغ و سالم قیلوب خلقتکی دوزوب سایر مخلوقاتك خلقتندن سنی برخلقتله ممتاز قیلدی
فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ قنغی صورتله که ایستدی انکله سکا ترکیب ویردی كَلَّا
خدانك کرمنه مغرور دکل سیز بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ بلکه روز قیامتده اولان مکافاتی
تصدیق ایتمزسیز [تکذیب ایدرسیز] وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ و حال بو که علی التحقیق اوزرکزده برنکهبانلر
واردر که كِرَامًا كَاتِبِينَ حق تعالی قتنده مکرملردر اعمالکزی ضبط ایدوب یازرلر
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ایشلدیککوز نسنه‌یی بیلورلر إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ تحقیقاً که
ابرار عیش و عشرتده اولورلر وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ دخی بی شبهه کیم حشر ونشرك انکار
ایدنلر دوزخده اولورلر يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ انکا روز جزاده کیررلر وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
وانلر اندن اصلا غایب اولمازلر یعنی ایچنده مخلد اولوب اندن هیچ منفك اولمزلر
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ وقنغی نسنه سکا بیلدردی که روز جزا ندر ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ
الدِّينِ بو تکرار اول کونك شاننه تعجیب و تفخیم ایچوندر حاصل معنی بو اولور کیم اول کونك
کنهنه و حقیقتنه تنکریدن اوزکه برکیمسه واقف اولماز يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا
برکوندر که بر جان ایچون بر آز نسنه‌یه مالك اولماز یعنی قیامت کونی برکوندر که برکیمسه کندو قوت
وقدرتیله بر آفاشیله برکیمسه‌یه منفعت ایتمز وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ اول کونده ایش خدای
عز وجله مخصوصدر

برکیمسه‌نك دخلی اولماز

سورة المطففين مدنية وآيها ست وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

کتوردیلرکیم مدینه خلقی اولچك خصوصنده غایتله خیانتلری واریدی پس بو سوره
نازل اولدی اولچکلرینی معتدل قیلدیلر وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ویل اولسون اکسك
حکوب اول جانلره الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ شول اکسك حکوب
اول جانلر که ایچن خلق اوزره کیملرده اولچرلر بالتمام الورلر وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ
يُخْسِرُونَ واول وقت که خلقه بر نسنه صاتوب اولچرلر یا انلره قنتارده ایدرلر اکسوک ویررلر
أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ آیا انلر کمان ایتمزلر میکیم علی التحقیق کندولر مبعوث
اولورلر لِيَوْمٍ عَظِيمٍ بر اولوکون ایچون جون اول کونده اولان امور هایله عظیمی
واردر کونك انکله موصوفدر يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ اول کوندر که خلق
عالملرك پروردکاری حکمنه ایاق اوزره دوررلر كَلَّا کرکدر که خلق تطفیفدن
منع اولنوب حشر ونشردن غفلت ایتمیه‌لر إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ بی شبهه
کیم کفارلرك نامهٔ اعمالی سجینده‌در وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ دخی سکا نه بیلدردی

خرب

كه سجين ندر كتاب مرقوم اول بر نشانلنمش كتابدركيم انى هر كورن بيلوركه انده
خير يوقدر ويل يومئذ للمكذبين هلاك اولسون اول كونده دوغريلغي تكذيب
ايدنلره الذين يكذبون بيوم الدين شول اهل تكذيب كه دوزجزانك اولمسنه تصديق
كتورمزلر وما يكذب به الا كل معتد اثيم دخى انى تكذيب ايتمز الا هر حدودى
تجاوز ايتمش كنهكار كيمسنه اذا تتلى عليه اياتنا بزم آيتلرمز اوقنسه قال
اساطير الاولين ديركه سلفك افسانه لريدر كلا ديدوكلري كبي دكلدر بل ران
على قلوبهم ما كانوا يكسبون بلكه كوكللري اوزره قزاندقلري كسبنه پرده بغلدى
كلا انهم عن ربهم يومئذ لمحجوبون حقا كه بى شبهه انلر اول كونده
پروردكارلرينك مشاهده سندن محروم وممنوع درلر ثم انهم لصالوا
الجحيم صكره على التحقيق انلر دوزخه كيريجيلردر ثم يقال صكره كندولره
دينلور هذا الذى كنتم به تكذبون بو عذاب شول عذابدركه انك وقوعنه
تصديق كتورمزدكوز كلا ان كتاب الابرار لفى عليين حقاكيم بلا شبهه
ايولرك نامۀ اعمالى عليين ده در وما ادريك ما عليون وقنغى نسنه سنى
بيليجى قيلدى كه عليون نه كونه نسنه در كتاب مرقوم اول بر كوزل علامتله
علامتله نشانلنمش بر كتابدر هر كورن بيلوركه اوپر خيردر يشهده المقربون
حضور عزته مقرب اولان فرشته لر انك محلنده حاضر اولورلر انى صاقلرلر
ان الابرار لفى نعيم بى شبهه كيم ايولر تنعم ايتمده درلر على الارائك
ينظرون بزنمش تختلر اوزره اوتوروب موجب سرور اولان اشيايه نظرلر
تعرف فى وجوههم نضرة النعيم يوزلرنده بهشت نعمتلرينك
اثار طراوتنى كوروب بيلورسن يسقون من رحيق مختوم بر مهرلنمش
شرابه خالصدن ايچيلش قيلنورلر ختامه مسك انك مهرلنجك نسنه سى
مسكدر يعنى اول شرابك قابلرى چامور وموم يرينه مسكله اغزى بغلنوب
مهرلنور وفى ذلك واول شرابده فليتنافس المتنافسون رغبت ايديجيلر
رغبت ايتسونلر ومزاجه من تسنيم وانك قارشيجى نسنه سى تسنيم بكنك (?)
صويندندر عينا يشرب بها المقربون مدح اولسون بر بكاده كه اندن ارباب
قرب ايچرلر ان الذين اجرموا تحقيقا كيم شركله كنهكار اولانلر كانوا من
الذين امنوا يضحكون ايمانه كلانلردن كولرلر ايدى يعنى رؤساء قريش فقراء مؤمنيندن
كولرلر ايدى واذا مروا بهم يتغامزون دخى چون اهل ايمانك يانلرندن كچرلر
انلره استهزا ايتمك ايچون بربرى برينه كوز قرپرلر واذا انقلبوا الى

اهلهم دخى چون كندو ارم مخصوصلرينه انلره دونرلر انقلبوا فكهين انلره استهزا
ايتدوكلرندن اوترى خرم وشادمان دونرلر واذا راوهم واول وقت كه اهل
ايمانى كوردلر قالوا ان هؤلاء لضالون ديرلر على التحقيق كيم بو كروه ازغوندرلر
وما ارسلوا عليهم حافظين وحال بوكه انلر اهل ايمان اوزره نكهبان كوندرلمديلر
كه انلرك اعمالن ضبط ايدوب رشد وضلالتلرينه شهادت ايدرلر فاليوم الذين
امنوا پس بو كون يعنى قيامت كونى ايمانه كلانلر من الكفار يضحكون كفاردن كولرلر
على الارائك ينظرون تختلر اوزره اوتوروب كفارك احوالنه نظر ايدوكلر نوع نوع بليه
مبتلا اولمشلردر ونه حده خوار وحقير تعذيب اولنورلر هل ثوب الكفار ايا كفار سزا ويرلديمي
ما كانوا يفعلون دنياده ايتدوكلرى عمللرك سزاسى يعنى انلرك سزاسيله مكافات اولنديلر

سورة الانشقاق مكية وايها خمس وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

اذا السماء انشقت چون كوك بولنه يارلور حضرت عليدن مرويدركه كوك صمان يولندن
يارلور واذنت لربها وحقت دخى چون يارلسين ايستيجك پروردكارينك تأثير
قدرتنه قولاق دوتوب منقاد اولور واذا الارض مدت دخى چون يير دوشنوب بطاع
وتپه لرى زايل اولوب هموار اولور والقت ما فيها وايچنده اولان كنوز واموات طشره
صالور وتخلت وكمال سعى ايدوب ايچنده اولان اشيادن بوشالور واذنت لربها
وحقت دالقا وتخليه ده پروردكارينك فرمانه قولاق دوتوب فرمانك استماعنه
سزاوار قيلندى بو اشيا واقع اولجق آدم اوغلى تحصيل ايتدوكى اشيانك سزاسنى
كورور يا ايها الانسان انك كادح الى ربك كدحا اى آدم اوغلى على التحقيق سن پروردكارككه
مجازاتى سمتنه كمال جد وجهد ايديجى سن فملاقيه پس سن اول جزانى كوريجى سن
فاما من اوتى كتابه بيمينه پس اما شول كيمسنه كه نامۀ اعمالى صاغ اليله ويريله فسوف يحاسب
حسابا يسيرا بى شبهه كيم بر قولايى محاسبه محاسب اولور كه ايچنده مناقشه
ومضايقه يوقدر وينقلب الى اهله مسرورا وكندو اهلنه سيونمش دونر واما من اوتى
كتابه وراء ظهره واما شول كيمسنه كه نامۀ اعمالى اركه سندن صول اليله ويريلور
واول بوكونيز اولور كه صاغ الى كردننه بغلنوب صول الى اردنه قيلنور پس كتابى كندويه
اندن ويريلور فسوف يدعوا ثبورا اندنصكره هلاكى چاغرور يعنى تمنا ايدر ويصلى سعيرا
وبر علولى اتشه كيرر انه كان فى اهله مسرورا تحقيقا اول نه شخص دنياده قوم وعشيرتى
اراسنده سوينمش ايدى انه ظن ان لن يحور بى شبهه كيم اول كيمسنه كمان ايتدى كيم
على التحقيق كندو ربى بر دخى ذنره (?) اولوب رجوع ايتمز بلى بى شك وشبهه كيم بننده (?) اولوب

رجوع ایدیجی انّ ربّه کان به بصیرا بلاسنک کیم پروردکاری انک عملنه دانا ایدی پس انی
اهمال ایتمز البتّه ارجاع ایدوب مکافاتی کندویه ایصال ایدر فلا اقسم بالشّفق پس
کونشک غروبندن صکره کوزینن بیاضلغه قسم واللیل وما وسق دخی کیجه‌یه و حیوانلردن
اوزکه لرندن ییغوب صاقلدوغی اشیایه قسم والقمر اذا اتّسق دخی آیه قسم نوری
جمع اولوب بدر تمام اولور جواب قسم بوکه لترکبنّ طبقا عن طبق البتّه ای آدم اوغلی
بر حالدن صکره بر حالته ایرشوب ملاقی اولورسیز مراد موتک و قیامتک شداید
و اهوالیکه انسان انلری واحد بعد واحد کورور فما لهم لا یؤمنون پس انلره نه اولدیکه
خدانک وحدانیتنه و بعث و جزانک وقوعنه تصدیق کتورمزلر و اذا قرئ علیهم القرآن
دخی نجون اوزرلرنه قرآن اوقنور لا یسجدون سجده وار مزلر مرویدر کیم حضرت صلی الله
علیه وسلم واسجد واقترب ایتی اوقیوب کندو سجده اولان اهل ایمان سجده‌یه واردیلر
و اول حالده کفره قریش انلرک باشلری اوزره دوروب چیقون چالرلردی پس حق جلّ وعلا
اول ایتی منزل قیلدی و اهل شرک سجده کتورمدوکلری نه اکه قرآنده قصور واردر
بل الّذین کفروا یکذّبون بلکه کفر ایدنلر عناد و تکبّر جهتندن قرآنی یلانه نسبت ایدرلر
والله اعلم بما یوعون و حق جلّ وعلا انلرک سینه‌لرینه اولان کفر و عداوتنه هر کسدن
داناتردر فبشّرهم بعذاب الیم پس انلری بر دردناک اشکنجه ایله مژده ویردر الّا الّذین آمنوا
وعملوا الصّالحات لیکن ایمان کتوروب کوزل اعمال ایشلیانلر لهم اجر غیر ممنون کسلمامش
∴ اجرت کندولره مقرّر و ثابتدر ∴

سوره البروج مکّیة و آیها اثنتان وعشرون آیه

بسم الله الرّحمن الرّحیم

والسّماء ذات البروج ظهورده کوشکلر ماننده اولان بلند برجلر ایه‌سی کوکه قسم والیوم
الموعود دخی وعده اولنمش کونه یعنی قیامت کوننه قسم وشاهد ومشهود دخی
اول کونده شهاده ایدن پیغمبره و مشهود علیه اولان امّته قسم کیم قتل اصحاب
الاخدود دملی تحقیق زمینده یارقلر ایه‌لری هلاک اولندیلر اصحاب اخدود ذو نواس
تمیمینک جماعتیدر ایسیلر که بت پرستلک ایدی منقولدر کیم حضرلرینه برشعبده باز
ساحر وار ایدی برکون پادشاهک حضورنه بو نوع عرض ایتدی کیم بن بر ناتوان پیر اولدم مصلحت
بوردکه بیک اجل یکا ایرشمدن بنمله بر ذهین اوغلان قوشه‌سن که بندن اولان اسرار
باطله‌یی اکا تعلیم ایدیم تا که امور مملکتک رواجی سحر ایله انتظام بوله پادشاه
انک سوزین قبول ایدوب بر زیرک اوغلان اکا قوشدی پس هر کون اوغلان وارب تعض شعبده
اندن اکتساب ایدردی و اوغلانک یولنده بر خدا پرست راهبک صومعه‌سی واریدی اوغلان اکا کیجه

اوغرادیلر انک سیرة مستحسنه‌سی مستحسنی اولوب انک دیننه تابع اولدی برکون یولنده بر ایلانه صاتشدی
که یولی دوتوب خلقی مروردن منع ایتمش النه بر داش الوب دیدی یا الهی اگر راهب ساحردن سکا
سیوکلیدر بونک هلاکنی بو داش ایله آسان ایت پس داشی اتنجه اول ایلان هلاک اولدی بو حالدن
صکره خلق انک خیر دعاسنه رغبت ایتدیلر بر مرتبه‌یه ایرشدی که انواع مرضلر انک دعاسیله
زایل اولوردی اول اثناده پادشاهک بر همنشینی کور اولدی اول جوانک یاننه واروب خیر دعاسین
التماس ایتدی اول غلام اکا بیوردی اگر بکا متابعت ایدوب سرّمی افشا ایتمزسن کوزلرک روشن
ایچون سکا بر خیر دعا ایده‌یم مزبور اکا عهد ویروب شهادت کلمه‌سن کتوردی همان درگاه ذو الجلاله
انک کوزلری آچلمق ایچون نیاز ایتدی دعاسی حیز قبوله کچوب انک کوزلری کالاول اولدی انّ نصکره
پادشاهک حضورنه کیتدی پادشاه انی کوره‌جک حالندن تعجّب ایتدی بو ردکیم کوزلرکی صاغلتدی
بلا توقف جواب ویردیکیم تنکریم کوزلرمه صحت احسان ایتدی پادشاه ایتدیکیم فنقی تنکری بو غریب ایشی
ایشلدی همنشین جواب ایتدیکیم الله الّذی لا اله الّا هو ملک بو کلام خوش نظامدن غایتله مضطرب
اولوب شایع اولمیه دیو فکره دوشوب حیله طریقیله اکا دیدی بو تلقینی سکا کیم افاده ایتدی انک
اوزره بکا بر دلالت ایتسک بو تلقینی بندخی اندن آلوب ایمانه کلوردم همنشین ایمانه کال محبتی اولردی
اجلدن بلا توقف سر کیشنی ملکه نقل ایتدی ملک فی الحال اوغلانی احضار ایتدی انندن بو کلامی
وقوعنی صوردی غلام انی تصدیق ایتدی پادشاه ایستدی کیم بو عقیده دن فراغت ایتدیره قبول ایتمدی
بعده بربلوکه فرمان ایتدیکیم صوده انی بوغه‌لر انی بر کمیه قویوب دریانی برینه کتوردمه شروع ایتدیلر
همان جناب ربّ العزّته دعا ایلدی کیمی انلر اوزره منقلب اولوب قوملری هلاک اولدیلر انجق
ارالرینده کندوسی ساحل سلامته چیقدی صورت حالی ملکه عرض ایتدیلر بر آخر بلوکه فرمان
ایتدیکیم انی بر طاغ تپه‌سندن القا ایده‌لر نجن انلر طاغک باشنده بولنوب فرمان
پادشاهی‌یی اجرا ایتمک ایستدیلر غلام مرقوم ایزد ذو الجلالک درگاهنه نیاز ایلدی علی
من بورلر هپ هلاک اولوب کندوسی صحت ایله طاغدن اینمش بعده ملک فرمان ایتدیکیم آتشه صالنه
اندن دخی حق جلّ وعلا کندوبی خلاص ایتدی اندن صکره اول عزیز الوجود دیدی سن بنی
اولدره مزسن تا خلقی ییغوب بنی داره چکوب براوق بنم ترکشمدن الوب بسم ربّ الغلام دیوب
بکا دوغرو اتنجه پس ملک بو ترتیب ایله اول ذات شریفی شهید ایتدی خلق بو حالی مشاهده
ایدیجک ایمانه کلدیلر ملک بو وضعدن غضبه کلوب اعوان وانصارنه فرمان ایتدیکیم
زمینده خندقلر قازوب عظیم آتشلر یاقه‌لر یانندنصکره فرمان ایتدیکیم هر کیم
ایمان قدیمنه دونر بر کیمسه اکا تعرّض ایتمسون و هر کیم ایمانی اوزره ثابت اولور آتشه
سورلسون پس سعادت ازلیه‌یه مظهر اولانلر آتشه کیردیلر بر غایته دک که بر قاری
قوجاعنده اوشاغی واریکن انکله کیرمکه کلمدی انک اوزره

شفقت ایدوب کیرو دونمك ایستدو همان اوشاق نطقه کلوب دیدی
یا اماه صبر ایله کیم سن حق اوزره سن اودخی توقف ایتیوب اکا کیردی
النار بدلدر اخدوددن یعنی اول اخدود اتش اوزره مشتملدر ذات الوقود
اول اتش یانغی ایه‌سیدر اذ هم علیها قعود اول وقت که اصحاب اخدود اتش
اوزره اوتورمشلردر وهم علی ما یفعلون بالمؤمنین شهود و حال بو که
کندولر اهل ایمانه ایتدکلری ایش اوزره بری بیرینه شهادت ایدر که پادشاه
نسنه ده تقصیر ایتمدیلر وما نقموا منهم و اهل ایماندن بر نسنه عیب بیلمدیلر
الا ان یؤمنوا بالله العزیز الحمید مگر هر نسنه اوزره غلبه ایدوب ذاتیله حمد
اولنان خدایه ایمان کتورمه‌لری و او عیب دگلدر بلکه عین کمالدر له
ملك السموات والارض شول خدا که کندویه مخصوصدر گوکلر و یرك پادشاهلغی
والله علی کل شیء شهید و ایزد متعال هر نسنه اوزره مطلعدر
ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات تحقیقا شول کیمسه‌لر که ایمانه کلان
کشیلری و ایمانه کلان خاتونلری ایذا ایله امتحان ایتدیلر ثم لم یتوبوا صکره
گناهلرین بیلوب ایتدکلری ایشدن پشیمان اولمدیلر فلهم عذاب جهنم انلره در
دوزخك اشکنجه‌سی ولهم عذاب الحریق و انلره در یانمغك اشکنجه‌سی ان الذین امنوا
وعملوا الصالحات تحقیقا کیم ایمانه کلوب گوزل عمللر ایشلیانلر لهم جنات
انلره بر باغلر وار که تجری من تحتها الانهار انك اشجاری
التنده ایرماقلر اقر ذلك الفوز الکبیر اول جنتلره نائل اولمق بیوك قورتلمقدر
ایچون که دنیا و ما فیها اکا نسبت بر امر حقیردر ان بطش ربك لشدید بی شبهه
کیم پروردگارك عقوبه‌سی غایتله قتیدر انه هو یبدئ و یعید بی شبهه کیم
کندوسی کفار اوزره دنیاده عذابی مسلط ایدر و آخرتده انی اوزلرینه
اعاده ایدر وهو الغفور الودود و کندودر توبه ایدنه چوق مغفرت
ایدر مطیع اولانه زیاده محبت ایدر ذو العرش عرش اعلا صاحبی اولان المجید ذات
و صفاتنده اولو اولان فعال لما یرید اراده‌سی تعلق ایتدوکی نسنه‌یی غایتله
ایشلیجی که اکا بر کمسه مانع اولمز هل اتیك حدیث الجنود سکا لشکرلرك
خبری کلدیمی فرعون وثمود بدلدر جنوددن یعنی لشکرلر فرعون
و اتباعی و قبیله ثمود در بو کلام سرور کائناته تسلیه‌در بو وجهله
که انلر پیغمبرلره ایتدوکلری و باشلرینه کلان عقوبتك خبری سنده کمال
مرتبه‌ده محقق اولدی پس سن دخی جماعتك تکذیبی اوزره صبر ایدوب

متسلی اول و انلری تحذیر ایت که انلره دخی عذاب کبی کندولره بر عذاب دکمه بل الذین
کفروا فی تکذیب بلکه ایمان کتورمیانلر مقام تکذیبده دورمشلردر اندن رجوع ایتمزلر
والله من ورائهم محیط و ایزد ذو الجلال تدریف انلرك اکسه‌لرینه احاطه ایتمشدر
بر فردلری انك قدرتندن قورتلمز و قرآن حقنده دیدوکلری سوز کیم سحر و کهانتدر
او سوزلری خلاف واقعدر بل هو قرآن مجید بلکه قرآن عظیم الشان نظم
و معناده متفرد بر شریف کتابدر فی لوح محفوظ تغییر و تحریفدن صاقلنمش
بر لوحده مثبتدر

سورة الطارق مکیة وآیها سبع عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر که بر کیجه محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم عمیسی ابو طالب ایله اوتورمشلردی
ناگاه گوکدن بر یلدز اقوب اندن بر عظیم شعله پیدا اولدی ابو طالبه اندن
بر قورقو عارض اولوب حضرتدن استفسار ایلدی که بو نه اصلدر دیدی حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردی که بو بر یلدزدر که انکله شیطان رجم اولنمشدر
و ایزد ذو الجلالك قدرتی نشانه‌سیدر حضرت جبرئیل علیه السلام بو سوره ایله نازل اولدی والسماء
والطارق اسمانه و کیجه‌ده ظهور ایدن کوکبه قسم وما ادریك ما الطارق
سکا نه بیلدردی که طارق ندر النجم الثاقب اول طارق ضیالو یلدزدر چون یلدز
شیطانی شعله‌سیله قرنلغی دلوب یخنه نفوذ ایدر ثاقب ایله وصف اولندی جواب قسم
بودر که ان کل نفس لما علیها حافظ که آنك بر نگهبان یوقدر الا انك اوزره بر نگهبان
فلینظر الانسان مم خلق بر آدم اوغلی بقسون کیم نندن یاراتلدی خلق من ماء
دافق بو توتله توکلمش صودن یاراتلدی و اندن مراد رحمده اتکلنو دیشینك قارشق
صویی در بو کا منکر اولمق جمله دلالت ایدر یخرج من بین الصلب والترائب اول
صو کیشینك ارقه‌سی اراسندن و دیشینك سینه‌سی کموکلری اراسندن چیقر انه علی رجعه
لقادر تحقیقا که حق تعالی انسانك دوننه‌سینی اوزره قادردر یوم تبلی السرائر
اول کونده که جمله صاقلنلر اشکار قیلنور یعنی ضمایرده مخفی اولان اشیانك کوزلی
یمانلری اول کونده تمیز اولنور فما له من قوة ولا ناصر پس اول دم انسانك کندو نفسندن
هیچ کوچ اولماز که عذابدن ممتنع اوله و اصلا کندویه بر یاردمجی اولماز که انی کندوسندن
دفع ایده والسماء ذات الرجع یغمور ایه‌سی کوکه قسم والارض ذات الصدع دخی
یارلمق ایه‌سی یره قسم انه لقول فصل که بی شبهه قرآن عظیم الشان حقی باطلدن ایرجی
سوزدر وما هو بالهزل و بیهوده سوز دگلدر انهم یکیدون کیدا تحقیقا که کفار

مكه محمد المصطفانك حقنده بر عظيم حيله تدبير ايديلر وأكيد كيدا وابتدوكلري
حيله نك مقابله سنده ايشلرينه مناسب اولان استدراجله كيد ويريرين الود م
فمهل الكافرين پس كفاره مهلت وير هلاككلرينه عجله ايتمه امهلهم رويدا بر از مدت انلره
مهلت ويركه هلاككلري يقيندر

سورة الاعلى مكية وآيها تسع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

سبح اسم ربك الاعلى يوجه رك پروردكاركك اديني پاك دوت وانك پاك دوتمسي
وشويله اولوركه اسماء مقدسه سي حقه مخالف اولان معنا ايله تاويل اولنميه مثلا لفظ
اعلى علو مكانيدندر ديو تاويل اولنميه دخي بو بنيله اولوركه ماعدا سنه اطلاق اولنميه
اول ظن ايله كه حق سبحانه وتعالى اول ذكه بو تسميه ده برابردرلر دخي اسم شريفي بو بنيله
تنزيه اولوركه اكلمسي مراد اولنمديغي تعظيم سيز اكلميه الذي خلق فسوى شول
پروردكاركه هر شي خلق ايدوب انك قيلقيني معتدل قيلدي والذي قدر فهدى
وشول پروردكاركه جمله ارزاقي تقدير ايدوب بارانه انتفاع سميتين بيلديردي والذي اخرج
المرعى وشول قادر مختاركه دوارلر ايچون اوتلقي نسنه بي چيقردي فجعله غثاء احوى
صكره اولاوتلقي بر قورى سياه نسنه قيلدي سنقرئك فلا تنسى تحقيقا كه لسان جبرئيل
ايله سني اوقوتدرز كه هيچ بر شي اونتمزسن باوجود اكه امي سن وبو دخي بر معجزه اولسون
الا ماشاء الله مكر اولنسنه بي اونودورسن كه پروردكارك انك اونودلمش اولدوغين استر
كه اني منسوخ التلاوه قيلدي انه يعلم الجهر وما يخفى بي شبهه كيم حق جل وعلا هر اشكوزده
ظاهر اولان اشيا وكيزلي اولان اموري بيلور ونيسرك لليسرى دخي وحيك ودرانك حفظنده
تولاى طريقه سني موفق قيلدرز فذكر ان نفعت الذكرى پس امر دينكا مستقيم اولدوغنده بصكرم
پند ونصيحت ويراكر پند ونصيحتك نفع ايدرچون حضرتدن پند ونصيحت قات قات اولوب
وكيمسنك ايمانينه كلمسندن نااميد قطع اولندي حق جل وعلا حبيبي زحمت چكمه مك ايچون
پند ونصيحت ايتمسين نفعله مقيد قيلدي سيذكر من يخشى شبهه كه پند ونصيحتي
قبول ايده شكر ايدن خوف ايدن كيمسنه ويتجنبها الاشقى وغايله شقي اولان پند ونصيحتدن
يانجيره الذي يصلى النار الكبرى شول شقاوت صاحبي كه بيوك اتشه كيرور
ثم لا يموت فيها ولا يحيى صكره اولاتشده نه ميت اولوركه قورتوله ونه بر نافع
صاغلمق صاغلوردر قد افلح من تزكى تحقيقا كيم قورتولدي شول كيمسه كه شركدن ومعصيتدن
پاك اولدي وذكر اسم ربه فصلى دخي پروردكارينك ادين قلبله ولسانله اكوب نماز قيلدي
بل تؤثرون الحيوة الدنيا لكه سيز اي اهل شقاوت يقين اولان زندكاني اخرته
ترجيح ايده سيز والآخرة خير وابقى وحال بوكه صونكي صراي حيوتي بو جهانك

متاعندن بكرك وباقيرق دردر ان هذا لفي الصحف الاولى تحقيقا كه بو سنكوزاولان
احوال خيرتنت وبقايبي كچمش صحيفه لرده مثبتدر صحف ابراهيم وموسى حضرت خليل اللهك
وحضرت كليم اللهك صحيفه لرنده

سورة الغاشية مكية وآيها ست وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

هل اتيك حديث الغاشية اياقيلديانك خبري سكا كلدمي يعني شدايد ومحنتلر خلقي
تبليان ساعتك خبري سكا كلدي وجوه يومئذ خاشعة اول كونده بو زلر واركه اثرنده
خوار وذليل اولمشلر عاملة ناصبة ايشليجي تعب چكيجي يعني اول كونده خوار وذليل ولائلر
موجب تعب اولان ايشلري ايشلرلر زنجيرلرك چكمسي كبي وجهنمك بته لرنه چيقوب انمك
كبي وبونلر كبي ايشلر تصلى نارا حامية بر قيزمش اتشه كيرر تسقى من عين آنية حرارتده
نهايته يتشمش بر چشمه صوبي ايچيرلر قيلنور ليس لهم طعام الا من ضريع انلره اصلا بر
بر نسنه دن بيچك يوقدر الا ضريعدن دا و شبرق نام بر دكنلو اوتلقدر قورسيدر
اودكلو بدمزه اولوركه دوه معقولي يمنه يقلشمز لا يسمن ولا يغني من جوع نه سمين ايدر
ونه اجلغي دفع ايدر باوجود اكه طعامدن مقصود بو ايكي شيدر بيسيدر وجوه
يومئذ ناعمة اول كونده يوزلر واركه متنعم ورونق ايه سي اولمشلر لسعيها راضية
چالشمقلرنه خشنوددرلر يعني ايتدوكلري اعمالك مكافاتني كوردوكلرنده عمللرندن خشنود
اولمشلر في جنة عالية بر بلند مرتبه لي باغده اولورلر لا تسمع فيها لاغية ايچنده بر بيهوده
سوز ايشتمزسن اي ايشيديجي فيها عين جارية ايچنده صوي كسلمز اقر كوزلر وار فيها سرر مرفوعة
ايچنده يوجه قالدرلمش تختلر وار واكواب موضوعة واهل بهشت دكلرنده تولمش
دسته سيز كوزه لر دخي ايچنده وار ونمارق مصفوفة وچانمش ياصدقلر دخي وزرابي
مبثوثة دوشنمش خاليلر دخي افلا ينظرون الى الابل پس نيچون دوه لره نظر اعتبار ايله
باقمازلر كيم كيف خلقت نيجه ياراتلدي بر يارادلش كه خدانك قدرتنه وحكمتنه بيونه دلالت
ايده كه انلري بر قلقدن وبر طبيعتدن خلق ايتدي كيم ازاق شهرلره اغر يوكلر چكمكه
لياقتلري اوله والى السماء كيف رفعت دخي نيچون كوكه بر خوش نظر ايتمزلر كه نيجه ددكسيز
قالدرلدي والى الجبال كيف نصبت وطاغلره نيجه دكلدي والى الارض كيف سطحت
ويره نيجه دوشنمش قيلندي فذكر پس سن پند ونصيحت وير انما انت مذكر بو نندغيري
بر نسنه يوقدر كه سن پند ويريجي سن اوزكه بر باس مترتب اولماز نظر اعتبار ايله باقمازلرسه
يا نصيحت پذير اولمزلرسه لست عليهم بمصيطر اوزرلرينه مسلط دكلسن كه كندولرين ايمانه
اوزره جبر ايدرسن الا من تولى وكفر ليكن حقدن يوز چيوروب كفر ايدن كيمسنه فيعذبه الله

العذاب الاكبر ابدوه والجلال الى بيوكرك اشكنجه ايله معذب قيلالر ان الينا ايابهم
تحقيقا كه دونملري بزم طرفمزه در ثم ان علينا حسابهم صكره محشرده كوشتمه حسابلري
اورديمزه درا عما للوتر كوره سورة الفجر مكية وآيها تسع وعشرون آية سزالرين وبرور ز

بسم الله الرحمن الرحيم

والفجر صباح وقتنه قسم كه احبه نك مناجاتي وقتيدر وليال عشر واون كيجه يه
قسم واندن مراد ذي الحجه ماهنك اولكي اون كيجه سيدر كه انجده اغلب افعال حج ادا اولنور
والشفع والوتر وجفته وتكه قسم واندن مقصود خلق وخالقدر زيرا خلق
جفتدر خلق اولنمشدر وخالق ذاتده متوحددر والليل اذا يسر دخي كيجه يه قسم
نجن كيم يوررور هل في ذلك قسم مذكور اولان قسملر ومقسم به اشياده آند
واريمي يعني واردر لذي حجر بر عقل صاحبنه كه انلره اعتبار ايدوب مقصد في
انلرله تاكيد وتحقيق ايليه وبو قسملرك جوابي محذوفدر تقديري البته
كفار معذب اولورلر الم تر كيف فعل ربك بعاد بيلمديسن كيم پروردكارك قبيله
عاده نه ايتلدي ارم ذات العماد مرتفع فالقين بنالو شهرلرك خلقنه التي لم
يخلق مثلها في البلاد شول شهر كه مانندي شهرلرده ياپلمدي وانك قصه سي
على سبيل الاجمال بو كونددر كه عبد الله بن قلابه نام شخصك دوهسي ضايع اولوب
عدن صحراسنده اني ايستركن كوزينه بر عمارت اثاري كورندي اكا توجه ايتدي بيقن اولنجق
بر محكم بنالو اطرافنده مرتفع برجلر بر عظيم شهر كوردي انك غايتسنه دوغري يوردكي
اول اميدله كه شايد انده بر كمسه بولوب دوه سندن بر خبر اله ففي اسنان سنه
نيم بصدي دربانلردن خالي انواع جواهرله موضع بر قاپو مشاهده ايتدي اندن
كندويه بر حيرت حاصل اولدي بعده ايچرو كيردوكنده حيفقات قات اولدي انجون
كه ياقوت دن بر صحد دكلر او زرده التون وكومشله بالاحاطه لر ياپلمش وبو صنوالك
اوزرده انلري بر دوشمه ايله دوشنمش كوردكه هر كوشكك اطرافنده اينجو ومرجان وسنه
صولر اقيوردي وانده بو كونه اشجار كوردكه بنالري التوندن وبيراقلري بر حددن وشكوفه سي
كومشدندر بو دبو نلرك مشاهده سن تحقيق ايتدوكنده ديدي هذه الجنة التي وعد المتقون
پس اول جواهردن بر مقدار الوب يوزيادنه دوندي خلق اول جواهري اندز كوروب سكا نيزد
حاصل اولدي سؤال ايتديلر ما جراي كنديلره سويلدي اول سوز طيابا ميوب اني دفينه
بولمش حمل ايتديلر اخباري خلقك اغزنده دوشدي بر مرتبه دك كه حضرت معاويه رضي الله عنه
اني شام شريفه ايستردي بن عبد الله بن قلابه بر في شام شريفه احضار ايتدي كيفيت احوالي
كندوسندن استفسار ايليجي كوردوكي شي كندو به نقل ايتدي بعده اني يانده اوتوروب

كعب الاحباري چغردي اندن سؤال ايتدي كيم دنياده هيچ بر شهر واردمي كه بناسي التون
وكومش واغجلري جواهرله مكللردر كعب الاحبار ديوردي بلي واردر واول شهردر
كه حق تعالى انى قرآنده ذكر ايدوب بيوردي التي لم يخلق مثلها في البلاد ∴

بيت
شهري چو بهشت درنكوبي ∴ چون قصر فلك بتازه روبي ∴ دنيايه
مالك اولوب طقوز يوز يل عمري اولان شداد عادي اول شهري ياپدي ودنياده
نه دكلو التون وجواهر واريدي طوعا وكرها خلقدن ييغوب انك بناسنه صرف
ايلدي تمامي خبري كندويه كلجك دار الملكندن امرا واعيان دولتيله انك سيرينه
توجه ايتدي بچق مكان معهوده بر قوناق قالدي حق سبحانه وتعالى بر ملك كوندروب
اول جمعيت اوسنه بر چيغرش چيغردي تمولري اقليم عدمه مسافر اولديلر واول شهر
خلقك نظرندن مختفي قيلدي وكتابلرده اوقومشم كه زمان حكومتكده بر الچق بويلو
قزل دلكلو كوك كوزلو كمسنه ايتمش دوه سن ارركن اكا داخل اولور بعده كعب الاحبار
ساغ وصوله بقدي عبد الله بن قلابه يي كوردي هو والله ذلك الرجل ديدي وثمود
دخي كورمدكمي حق تعالى ثمود قبيله سنه ياپدي الذين جابوا الصخر بالواد شول
ثمود قبيله سي كه طاشي طاغدن كسوب واد القرى نام مكانده خانه لر تعمير ايتديلر وفرعون
ذي الاوتاد دخي كورمدكمي ميخلر ايه سي فرعون يعني كورمدكمي خلقي چار ميخله تعذيب ايدن مصر ملكني
تنكري تعالى نه ايتلدي الذين طغوا في البلاد انلر شول كمسه لردر كيم شهرلرده حددن تجاوز
ايتديلر فاكثروا فيها الفساد پس شهرلرده كفر وظلمله فسادي چوق ايتديلر فصب عليهم
ربك سوط عذاب دوكدي پروردكارك اوزلرينه اشكنجه نك بر نوعني دوكدي چونكه عرب
تازيانه ايله اولان اشكنجه يي اشكنجه نك اشدي صايرلردي مزبورلره اولان عذاب اكا مضاف
قيلندي ان ربك لبالمرصاد تحقيقا كه پروردكارك كذركاهده در يعني نته كه كذركاهده
بكليان كمسنه كلنلردن كيدنلردن خبردار در پروردكارك خلقك افعال واطوارندن اكاهدر
فاما الانسان پس اما بني ادم اوغلي اذا ما ابتليه ربه فاكرمه پس نجن كيم پروردكاري كيفيتحالني
ظاهر ايتمك ايچون كنديني صيناوب جاه ومال الله معزز قيلاوب ونعمه وانواع نعمله كندويي مزين
ايدر فيقول ربي اكرمن سويلر پروردكارم بكا اكرام ايتدي واما اذا ما ابتليه فقدر عليه
رزقه واما نجن كيم فقر وفاقه ايله كندوين ممتحن ايدوب رزقني اوزرينه دار قيلار فيقول ربي
اهانن دير پروردكارم بكا اهانت ايلدي بو سوزلري انسان سويلر نظري قاصر اولدوغيچون
واكاه اولدوغي كه قلت رزق سعادة دارينه باعث اولور واكاه اولدوغي كه سعت رزق قصد
اعدايه ودنيانك لذاتنه منهمك اولوب اخرتك خسرانينه موجب اولور كلا كما اعتقدوا كوزكبي
دكلدر اكا فقر ولالنلر بلكه كرامت طاعتله ومذلت معصيتله در ودوبيلك كيم اهانت كوندر

تقریله دکلدر کلا بل لا تکرمون الیتیم بلکه اهانتکوز انکله در که او کسیز مقوله سینه
اکرام ایتمزسیز ولا تحاضون علی طعام المسکین و بیری بیرکزی یوقسلک یدرمه‌سی
اوزره قیندرمزسیز وتأکلون التراث اکلا لما و میراثی یرسیز برمیک که بیغمک
آیه سنیده یعنی یسنده حلالی و حرامی جمع ایدرسیز وتحبون المال حبا جما و مالی حرص و شره‌له چوق
سومک سوردسیز کلا اذا دکت الارض دکا دکا حقا کیم چونکه یر دوکلمکله نصکره بردوکلمک
دوکولور که طاغلر و بنالر انجنده بسنا اولور وجاء ربک والملک صفا صفا دخی پروردکارک
آثار قدرتی ظاهر اولور و فرشته مقوله سی منازل و مرتبه‌لری حسبیله صف صف
کلورلر وجیء یومئذ بجهنم و اول کونده جهنمله کلنور حدیث شریفده وارد اولمشدر که
قیامت کوننده جهنمله کلنور بو کیفیتله که انک یتمش بیک یولاری وار هر بیر یولاردن یتمش بیک
ملک یاپشوب انی عرصه محشره چکرلر یومئذ یتذکر الانسان و اول کونده آدم اوغلی قبلحضر کناهلرندن
اکاه اولوب ینداولور وانی له الذکری و بندا اولمغک نفعی کندویه قنده‌ندر حاصل اولور یقول
یا لیتنی قدمت لحیاتی دیرای قوم کاشکی دنیاده حیاتم زمانینده اعمال صالحه ایدروب کلسیدم
فیومئذ لا یعذب عذابه احد پس اول کونده حق تعالی ایتدوکی اشکنجه‌یی برکمسه
ایتمز ولا یوثق وثاقه احد و انک بغلمسنی برکیمسه بغلمز یعنی قیامت کوننده برفرد برشخصی تعذیب
و تسقید ایتمکه قادر اولمیان ایچونکه اول کونده امر و نهی ظاهرا و باطنا خدایه مخصوصدر
و اهل ایمانا و لان کمسنه‌یه موت محلنده دینلور یا ایتها النفس المطمئنة ای خدانک
یاد ایتمسیله آرام ایدن جان ارجعی الی ربک پروردکارک فرمانینه دون راضیة سکا
ویریلن شیئله خشنود اولدوغک حالده مرضیة خدانک قتنده پسندیده قیلنمش
فادخلی فی عبادی پس خاص قوللرمک زمره‌سنده داخل اول وادخلی جنتی دخی بنم
...... بهشتمه فضل و کرمیله کیر ...

.. سورة البلد مکیة وآیها عشرون آیة ..

بسم الله الرحمن الرحیم

لا اقسم بهذا البلد بو شهره یعنی مکه‌یه قسم وانت حل بهذا البلد و حال بوکه سن
بو شهرده مقیم سن حق سبحانه و تعالی حضرتک کمال شرفنی اظهار ایتمک ایچون و اشعار
ایتمک ایچونکه مکانک شرفی دابلیه‌در مکه‌یه قسم ایدوب حضرتک ایچنده حلول ایتمسیله
انی معتبر قیلدی ووالد وما ولد دخی پدره و طوغردوغی نسنه‌یه یعنی حضرت ابراهیم و محمد المصطفی
قسم کیم لقد خلقنا الانسان فی کبد آدمی مقوله سن برتعب و مشقتده خلق ایتدک یعنی انسانک
تنواوقاتی تعب و مشقتله کچر انکچون ابتدا خلقتنده ظلمت رحمک زحمتنه کرفتار و بعده فطامک
غصه‌سنه مبتلا صکره معاشک تحصیلنه مضی بعده موتک غرقته او غراوب عاقبته

مرتض قالور بو کلام وما تعدی سرورکائنات تنه ترتیش کفره سندن چکدوکی زحمتلر
تسلیه‌در و انلرک بیریسی ابو الاشدین کلده که غایتله برزورلی کیمسه ایدی انک
شدت زورندن منقولدرکه ایاغی التنده بر بلک دری قورلردی اکا اون دلاور یکت
یاپشوب چکرلردی دری پاره پاره اولوب دیا نلری مکاننده برقبل قدر حرکت ایتمزدی
و انک همیشه دایم حضرت ذات اینمک ایدی پس حق جل و علا انک او زره ایتدوکی
عداوتی انکار ایدوب بیوردی ایحسب ان لن یقدر علیه احد ایا انی کلده کمان ایدر
کیم علی التحقیق شان بودر کیم اوزرینه برکیمسه کوجی اولمیه که کندوسندن انتقام
اله یقول اهلکت مالا لبدا دیر محمد المصطفی نک عداوتیچون چوق مال تلف ایتدم
ایحسب ان لم یره احد کمان ایدرمی کیم بلا شبهه ایش اویله در که او کونه ایش ایچون مالی اتلاف
ایتدوکنی برکیمسه کندویی کورمدی یعنی حق تعالی انک ایشی اوزره مطلعدر سزاسینی
کندویه ویرور الم نجعل له عینین ایا انکا ایکی کوز قیلمدقمی که انلرله بقر ولسانا
دیر دیل که انکله خاطرینه ولاننی تعبیر ایده وشفتین و ایکی دوداق که اغزینی انلر له
اورتوب نطق ایتمکده و ایچمکده اوزره انلرله استعانه ایده وهدیناه النجدین
و ایکی طریقی خیری و شری کندویه کوستردک فلا اقتحم العقبة پس ول نعمتلره شکر ایتمکه
صعوبتده طاغک صرب یوقشنه ماننده اولان خیرلو ایشلره اتمدی وما ادریک
ما العقبة دخی سکا نه بیلدردی که عقبه ندر یعنی انک کنه شفقتنی و اولو ثوابنی ادراک
ایده فرسن فک رقبة بر بون چوزمکدر یعنی عقبه بودرکه بر قولک بوینی دقیقلیندن
خلاص ایتمکدر او اطعام فی یوم ذی مسغبة یا بر آجلق آیه‌سی کوزه بیچ کیمیه یدرمکدر
یتیما ذا مقربة قرابت صاحبی اوکسزه او مسکینا ذا متربة یا برتوپراغلک ایه‌سی بر فقیره
یعنی برفقیره که اولقدر او ذرنه فقر مستولی اولمشدر کم بردو شیئک نسنه‌سی یوقدر
تپراق اوزره قالمشدر ثم کان من الذین امنوا صکره اول ایشلری ایشلیان اوله شول
کیمسه‌لردن که ایمانه کلدیلر وتواصوا بالصبر و بیری بیرینه صبر ایله وصیت ایتدی و
تواصوا بالمرحمة و بیری بیرینه عباد اللهی اسرکمکله امر ایتدی اولئک اول کروه که بو صفتله
متصفدرلر اصحاب المیمنة یمن و برکت آیه‌لویدر والذین کفروا بایاتنا و شول
کیمسه‌لرکه آیاتمزه کفر ایتدیلر هم اصحاب المشأمة کندولری شآمتک ایه‌لریدر
علیهم نار مؤصدة اوزرلرنه قاپوسی بغلو بر آتش اولسون

سورة الشمس مکیة وآیها خمس عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

والشمس وضحیها کونشه و انک ایشغنه قسم والقمر اذا تلیها و آیه قسم نجون طلوعی

كونشك چقمسنه پرتولك ايدروانك ابتداكيجه سنير اولور والليل اذا يغشيها
دخي كيجه يه قسم اچون قرانلغي كونشك اشيغني قپلادر والسماء وما بنيها وكوكه
ولني يارادنه قسم والارض وما طحيها ويره واني دوشدن حكيمه قسم ونفس
وما سويها وجان معقوله سنه واني عدمدن وجوده كتورن پروردكاره قسم
فالهمها فجورها وتقويها پس اول جانه معصيتي وطاعتي افهام ايتدي قسملرك
جوابي بودر قد افلح من زكيها تحقيقا قورتولدي شول كيمسه كه كندو نفسني نمان
اشيادن پاك قيلدي وقد خاب من دسيها دخي بي شبهه كيم بي بهره
اولدي شول كيمسه كه نفسني جهل وفسقله الوده قيلدي كذبت ثمود بطغويها
قبيله ثمود طغيانلري سببيله حضرت صالحي يلانه نسبت ايتديلر اذ انبعث اشقيها
اول وقت كه قبيله مزبوره نك اشقياسي ناقه اللهك هلاكنه قصد ايدوب كيتدي
فقال لهم رسول الله پس خدانك رسولي حضرت صالح كندولره ديدي ناقة الله
خدانك دوه سني قويك انك قتلندن حذر ايدك وسقيها وايچه جك سودخي قويك
يعني انك ايچه جك سنك نوبتي كلدوكده سيزدن اكا بر كيمسه تعرض ايتميه فكذبوه پس حضرت
صالحي كندو قوم ايتدوكي نصيحتده تكذيب ايتديلر فعقروها پس اني سكرلديلر
فدمدم عليهم ربهم در عقب پروردكارلري عذابني يبردن اوزرلرينه كوندردي
بذنبهم كناهلري سببيله فسويها اندن صكره كوندردكي عذابي اوزرلرينه يكسان
قيلدي كه اصلا بر فردلري اندن خلاص اولمدي ولا يخاف عقبيها وپروردكارك
اول اهلاككه عاقبتندن قورقمز يعني حق تعالى حضرتلري بر قومي هلاك ايدر انك صوكندن
خوف ايتمزسنه كه انسانلردن بعضي بر ايش صادر اولديغي عاقبت انديشه ليك ايدوب خوف ايدر

سورة والليل وآيها احدى وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والليل اذا يغشى كيجه يه قسم اچون قرانلغي قواشيايي قپلادر والنهار اذا تجلى دخي
كوندزه قسم اچون كونشك طلوعيله ظاهر اولور وما خلق الذكر والانثى واركك
ودشي يي ايجاد ايدن خالق ذو الجلاله قسم ان سعيكم لشتى علي التحقيق چالشمغكوز انواع
مختلفه ده در فاما من اعطى پس اما شول كيمسه كه طاعتي ادا ايتدي واتقى ومعصيتدن
پرهيز اولدي وصدق بالحسنى وكلمه توحيد كبي كوزل سوزه تصديق كتوردي
فسنيسره لليسرى بي شبهه اني يسر وراحته مؤدي اولان خصلته مهيا قيلدرز
واما من بخل واما شول كسه كه مالي واولديغي شيئي ويرمسندن ممتنع اولدي
واستغنى ودنيانك لذاتيله عقبانك نعيمندن مستغني اولدي وكذب بالحسنى

وكلمه توحيد كبي بر كوزل سوزك مضموني تكذيب ايتدي فسنيسره للعسرى علي
التحقيق عسر وشدته مؤدي اولان طريقنه اني آماده قيلارز وما يغني عنه ماله
اذا تردى وماله كندوسندن بر نسنه دفع ايتمز قچن قبرك حفره سنه دوشوب هلاك
اولور ان علينا للهدى تحقيقا كه حكمتمزك مقتضاسيله طريق حقه ارشاد ايتمك
اوزريمزه در وان لنا للاخرة والاولى وبي شبهه اوبر جهانك ويو جهانك امور واحوالي بزم تصرفمزده در
پس ايكي جهانده ايستدوكمز نسنه يي ايستدوكمز كمسنه يه ويررز فانذرتكم نارا تلظى
پس سيزي بر علولنور اتشدن قورقودرم لا يصليها الا الاشقى الذي كذب وتولى
اكا كيرمز الا حقي تكذيب ايدوب طاعتدن يوز چويرن زياده شقاوتلو كمسه وسيجنبها
الاتقى وبي شبهه كيم اول اتشدن ايراق اولور زياده تقوى ايه سي اولان الذي يؤتي
ماله شول تقوى صاحبي كه مالني خيرلو ايشلرده صرف ايدر يتزكى پاكلكه طالب اولديغي
حالده كتودسكركيم بو سوره حضرت صديق شاننده نازل اولدي اول وقت كه بلال
حبشي يي اميه ابن خلفدن صاتون الوب اوني بيك التونه مالك اولان كوله سي نسطاسي رومي يي
انك مقابله سنده ويردوكي ايچون بعض مفسرين ديديلر آيه كريمه ده مذكور اولان
اشقادن مراد اميه ابن خلفدر وما لاحد عنده من نعمة تجزى وبر كمسنه يه كندو قتنده
سزايي ويريلور هيچ بر نعمتك يوقدر يعني بر كمسنه يه بر شي ويرجك انك سبقت ايدن
ايولكي مقتضاسيله ويرمز الا ابتغاء وجه ربه الاعلى لكن يوجه رك پروردكارنك رضاسني
تحصيل ايتمك ايچون ويرور ولسوف يرضى والبته موعود اولديغي ثوابه نائل اولوب
خشنود اولور

سورة والضحى مكية وآيها احدى عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

كنوز ديلركيم سرور كائناتدن وحي تاخير ايدوب كلمكدن استثنايي ترك ايتدوكيچون نته كه
سوره كهفده بيان اولندي كفار وحيك انقطاعندن اكاه اولنجق ديديلر محمدك مختاري
تنكريسي هجر ايدوب كندويه بغض ايتدي حق جل وعلا انلرك مقاله سني رد ايدوب بو سوره
منزل قيلوب بيوردي والضحى كوندزك نوري يجنده قوتي بولن قوشلق وقتنه قسم
والليل اذا سجى دخي كيجه يه قسم اچون اهلي ساكن اولوب قرانلغي بر قرار اولور ما ودعك ربك
پروردكارك وداع ايتدي كسمسي كبي سني كسمدي وما قلى دخي سني بغض ايتدي وللاخرة خير
لك من الاولى دخي تحقيقا كه صوكي صوكرا ايكي ثوابي شمدي بيلدكمز اولان بلادك فتحي مژده سيندن
سكا بكركدر ولسوف يعطيك ربك فترضى والبته پروردكارك كمالاته سكا اشيا احسان
ايده كه خشنود اولورسن الم يجدك يتيما فاوى سني اوكسز بيلوب جدك كنو حمايتك كنف

كفايتلرينه سكا يرو يرلمدي ووجدك ضالا فهدى دخي سني حكم واحكام دانشندن بيخبر بولوب وحي والهامله انلرك معرفتنه سكا يول كوسترديكي ووجدك عائلا فاغنى دخي سني عيال صاحبي بيلوب بخادندن قنى ندوغك مالله سني باي وقيلدي فاما اليتيم فلا تقهر پس اما وكسيز مقوله سين ذيون اولدوغيچون مالي اوزرينه غلبه ايتمه واما السائل فلا تنهر واما ديلنجي قسمني عنفله منع ايتمه واما بنعمة ربك فحدث واما پروردكاركك نعمتيله سويليش يعني خدا سكا ويردوكي نعمتلرك شكرين ادا ايت

سورة الم نشرح مكية وآيها ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الم نشرح لك صدرك ايا سنه كي سكا كشاده قيلمدق كه حقك مناجاتي وخلقك دعوتني صيغديري ووضعنا عنك وزرك دخي سندن اغر يوككي صالدق الذي انقض ظهرك شول اغر يوككه ارقه كي اغر ايتمشدي يعني كفارك كفر اوزره اصرار لرندن و اذالرندن سكا حاصل اولان مشقت وغمكي كي سلامتك علوشانيله نابود قيلدق ورفعنا لك ذكرك دخي بنوتله نامكي بلند قيلدق كه شهادت كلمه سنده اسمني اسمنه قرين قيلدي فان مع العسر يسرا پس ملي التحقيق سختيله دارلغي وارفه پي اخرلندن بولك وكفارك واصحابك ابذالرى كبي عسرله شرح صدر ووضع وزر وبلند صيت كبي يسر وارد فاذا فرغت فانصب يعني تبليغ رسالتك تبليغندن فارغ ديولورسن سكا احسان اولنان نعمتلرك شكرين ادا ايتمكه تعب چك والى ربك فارغب دخي پروردكاركه رغبت ايت سو الله اندن اوزكه بركيمسه دن سؤال ايتمه زيرا مقصدلري اسعاف ايدن كندودن اوزكه سي دكل

سورة والتين مختلف فيها وآيها ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

والتين والزيتون انجير وزيتونه قسم بو ايكي ميوه يي ساير ميوه لردن مخصوص ايدوب ذكر ايتدكي انجيرونكه انجير بر فضله سيز پاك فاكهه در وبرسيع الهضم لطيف غذادر وبرچوق منفعتلو دوادر زيرا طبيعتي تليين وبلغمي تحليل ايدر وبوكر كلري پاك ايدر ومثانه ده اولان حصي ازاله ايدر وجكر وطلاغك سده لرين اچر وبدني فربه ايدر وحديث شريفده وارد اولمشدر كيم انجير بواسيري كسر ونقرسدن نفع ايدر وزيتون بر فاكهه در كه ميوه ده قتق ودوا اولور وبرچوق منفعتلي ياغي وار باوجود كه طاغلر كبي دهنيتسيز يرلرده بيتر وطور سينين وسينين نام مكانده درشن طاغه قسم اوول طاغدر كه حضرت موسى خدا

اوزرينه مناجات ايتدي وهذا البلد الامين دخي بو امينلو شهره قسم واندن مراد مكه در مكرمه در قسملرك جوابي بودر كه لقد خلقنا الانسان تحقيقا كه ادم اوغلني برتدق تبلغك غاينده كوزللنده يعني اني حيوانات اراسندن استقامت قامتله واعتدال مزاجله وكوزل صورتله مخصوص قيلدق ثم رددناه اسفل سافلين صكره اني الجغلرك الحقر كنه دوندردك يعني اسفل السافلين اولان دوزخه اني داخل قيلدق الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات انجق ايمانه كلوب كوزل عملر ايشليانلر فلهم اجر غير ممنون پس انلره كسلمش اجرت وار فما يكذبك بعد بالدين پس بو دلايل ظهور ايدوكدن صكره جزانك ووقوعنه قنغي نسنه سني يا محمد تكذيب ايدر اليس الله باحكم الحاكمين بو كلام سبقت ايدنك كلامنه تحقيقدر يعني انساني ابتدا بو صورتله ايجاد ايدن صكره اسفل السافلينه اني دوندرن قادردر كلمشدر كه بردخي اني اعاده ايده اخبارده كلمشدر كه هر كيم اليس الله باحكم الحاكمين ايتك اوقور كيدر كه سويليه بلى وانا على ذلك من الشاهدين

سورة العلق مكية وآيها تسع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم

جمهور علما بونك اوزره در كه اول اينان شيء قرآن عظيم الشاندن بو سوره مباركه دن بش ايتدر اقرأ باسم ربك پروردكارك اديله استعانت ايدوب قرآني اوقي الذي خلق شول پروردكار كه قو اشيايي عدمدن وجوده كتوردي خلق الانسان من علق آدم اوغلني بر اويشمش قاندن يرتدي اقرأ مبالغه ايچون مكرر اولدي وربك الاكرم وكرم صفتنده هر كريمدن زياده كرملو اولان پروردكارك الذي علم بالقلم شول پروردكار كه قلمله يازمغي اوكرتدي تا كه علو انكله مقيد اوله وتا كه اوزاق نسنه انكله بيلنه علم الانسان ما لم يعلم ادم اوغلنه بيلمدوكي نسنه يي بيلدردي وجودنده قوايي خلق ايتمكله ونصب دلايل ايله وانزال آيات ايله پس سكا يا محمد قرآني اوكرتدر واكرسن اوقمش دكلسن كلا ان الانسان ليطغى حقا بي شبهه كيم ادم اوغلي حدودي تجاوز ايدر ان رآه استغنى كندو نفسني استغنا ايتمش بيلدوكدن ان الى ربك الرجعى تحقيقا كيم دونمك پروردكارك حضرتنه در اي ادم اوغلي بس نيجه نفسيني ايندوكي حدودي تجاوز ايدرسن دونش محلنده شدت عقابندن قورقميزسن كوردكلر كيم ابوجهل نبي محمدي سجود ايتمش اكن كورسيدم كردني اوزره بصردم بر كون حضرت صلى الله عليه وسلم مسجد الحرامده نماز قيلادركن سني فرعون

كلوب برابش ايمدن دوندي اندن صوردیلر دونمككه باعث نه ايدي ايدي كيم
ارامزده وارا سنده بر خندق وقنادلر كوردم بعده تنكري تعالى بو اياتي منزل
ايدوب بيوردي ارأيت الذي ينهى عبدا اذا صلى بكا خبر وير شول كمسه دن
كه بر بنده يي نهي ايدر يعني اول بنده نماز قيلدن ارأيت ان كان على الهدى او امر
بالتقوى بكا خبر وير اول نهي ايدندن دوغرو يول اوزره اولسيدي يا تقوى ايله
فرمان ايتسيدي نه كه زعم ايدر بيلمزمي كه حق تعالى احوالنه مطلعدر ارأيت ان كذب
وتولى بكا اندن خبر وير اكر اول شقي تكذيب ايدوب يوز دوندرديسه الم يعلم بان الله
يرى بيلمزمي كه حق جل وعلا احوالني بيلور جزاسني ويرور كتوردیلر كه ابو جهل خبيث
سرور كائناتي نماز قيلادر ايكن كوردي ديدي يا محمد سكا نماز قيلمقدن نهي
ايتدممي حضرت صلى الله عليه وسلم اكا وعيد متعلق سوزلرله چوق تهديد بيوردي
ابو جهل ايتدي كيم بني تخويف ايدرسن وحال بو كه جميع مكه خلقنك مجالسندن
بنم مجلسم بيوكدر واكا كلان كلانلر غزينه ترددا ايدنلردن چوقدر حق جل وعلا
بو ايتي كريمه يي منزل ايدوب سوزدي كلا لئن لم ينته حقا كه بي شبهه ابو جهل محمد
المصطفانك ايذاسندن فراغت ايتمزسه لنسفعا بالناصية البته الزم چنه
يا پشورز يعني ملائكه عذابه فرمان ايدرز كه انك الني صاچنه ياپشوب كندويي
جهنمه چكهلر ناصية كاذبة خاطئة بدلدر ماقبلندن يعني كه مذكور اولان
ناصيه دن يعني اول ناصيه بر يلانجي خطاكار ناصيه سيدر فليدع ناديه
پس دعا ايلسون مجلسي چيغرسون تا كه كندويه معاونت ايدهلر سندع الزبانية بلا شبهه
ملائكه يي چيغرورز تا كه كندويي جهنمه صالهلر كلا ايش انك ديدوكي كبي دكلدر
لا تطعه اكا سن طاعت ايتمه يعني عبادتكدن اوزوم ثابت اول واسجد واقترب
وسجده اوزره مداومت ايت دخي يقين اولكه طاعتله تقرب الهيه

سورة القدر مختلف فيها وايها خمس آيات ..

بسم الله الرحمن الرحيم

احاديثده كلمشدر كيم حضرت صلى الله عليه وسلم صحابه كرامه خبر ويردي كيم بني اسرائيلده
بر كمسه وار ايدي بيك آي سلاح پوش اولوب حق يولنده جهاد ايدي اصحاب كرام بو خبردن
متعجب ومتحير اولوب ديديلر بو كونده دولته نيجه واصل اوله بيلورز حق سبحانه وتعالى
بو سوره مباركه يي منزل ايدوب بيوردي انا انزلناه في ليلة القدر تحقيقا بز قرآني
قدر كيجه سنده اينديردك يعني قدر كيجه سنده قرآن عظيم الشان لوح محفوظدن سماء
دنيايه منزل اولوب بيت العزه ده سفره كرامه تسليم اولندي اندن صكره حضرت جبرئيل

خدانك فرمانيله يكرمي اوچ ييلده مصالح حسبيله بر مقدار سرور انبيايه تلقين ايتدي
وما ادراك ما ليلة القدر دخي سكا نه بيلدردي كيم قدر كيجه سي ندر ليلة القدر خير من الف
شهر قدر كيجه سي بيك آيدن يكركدر يعني بر كمسه كه قدر كيجه سيني عبادتله احيا ايدر
كندويه بيك آيلك عبادتي ثوابندن يكرك ثواب يازيلور واو قنغي كيجه اولدوغنده
اختلاف واقع اولمشدر اشهر اقوال بو كه ماه رمضانك يكرمي يديجي كيجه سيدر تنزل الملائكة
والروح فيها فرشته لر وحضرت جبرئيل اول كيجه ده زمينه اينرلر باذن ربهم پروردكارلرينك
دستوريله من كل امر هر ايشدن كه حق سبحانه وتعالى اول سنه ده انك وقوعني مقتضي
ايتدي سلام هي اول كيجه سلامدر يعني سلامتدر تا وزركه بر شيء انجه مقتضي اولمز
حتى مطلع الفجر دان وقتي ظهوره دك سورة لم يكن مختلف فيها وايها ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

لم يكن الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين منفكين اهل كتابدن كفر ايدنلر وبت پرستلر
آيينلرندن ايرلمشلر اولمازلردي حتى تأتيهم البينة كندولره معجزه كلمينجه رسول
من الله خدا طرفندن بر پيغمبر كه يتلو صحفا مطهرة كذب وباطلدن پاك اولمش صحيفه لر اوقويه
فيها كتب قيمة اول صحيفه لرده حقله ناطق استقامتي بولمش يازلمش نسنه لر وار وما
تفرق الذين اوتوا الكتاب وكتابي يماري ويريلان كمسه لر محمد المصطفينك شاننده ايرلمديلر
كه كيمسي اكا تصديق كتوروب كيمسي صدقنده تردد ايتدي الا من بعد ما جاءتهم البينة
الا كندولره پيغمبر كلدكدن صكره والا حضرت محمد المصطفى مبعوث اولمدن اول نمولرينك
انك حق اولدوغنه اتفاق ايتمشلردي وما امروا الا ليعبدوا الله وكتابلرنده بر نسنه ايله
امر اولنمديلر الا خدانك عبادتيله مخلصين له الدين شرك والحاددن دينني اكا پاك
قيليجيلر حالده حنفاء باطل عقيده لردن مائل اولجيلر قيلديلر ويقيموا الصلوة ويؤتوا
الزكوة دخي نماز قيلوب زكوه ويرمسيله مأمور اولمشلردر وذلك دين القيمة واول
مأمور اولدوقلري اشيا دين مستقيم ملتنك دينيدر ان الذين كفروا من اهل الكتاب
والمشركين في نار جهنم تحقيقا كيم اهل كتابدن كفر ايدنلر ومشركلر اولانلر دوزخك
آتشنده درلر خالدين فيها انجنده اقامتي على الدوام تقدير ايتمشلر اولئك هم شر
البرية انلر كندولر درخلقك يمانركي ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات تحقيقا شول
كمسه لر كه ايمانه كلوب كوزل عمللر ايشلديلر اولئك هم خير البرية انلر كندولردر خلقك يكركي
جزاؤهم عند ربهم سزالري پروردكارلري قتنده در جنات عدن تجري من تحتها
الانهار بو اقامت باغلري كه اشجارلري التندن ايرمقلر آقار خالدين فيها ابدا
انجنده همشه على الدوام اقامتي تخمين ايتمشلر رضي الله عنهم تنكري تعالى كندولردن

خشنود اولدیکه سزا لریندن زیاده کندولره مکافات ایتدی وَرَضُوا عَنْهُ وانلر تنکرینک
عطاسندن خشنود اولدیلر ذیرا نهایت امنیتلرنه یتشدیلر ذٰلِكَ بو جزا و رضا
لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ شول کیمسنه یه که پروردکارندن خوف ایدوب کفر و عصیاندن اتقیا ایتدی

سورة الزلزال مختلف فیها وآیها تسع آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا یعنی نفخهٔ اولی وقتنده کندویه مقدر اولان دترنمکی
دترنمش قلنور وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا دخی چیقاره زمین اغرلقلرین چیقره و یعنی
ایچنده اولان دفاین وکنوزی و امواتی طشره یه اخراج ایدوب انلری ظاهر قیلار
وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا و ادم اوغلی حیرت وتعجبدن دیر زمینه نه اولدی که جمیع اثقالنی
طشره ایتدی يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا اول کونده یر لسان حال الله خلقه خبرلرین سویلر
بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا اول سببله که پروردکارک اکه وحی ایتدی کیم اخبارلرین خلقه سویلیه
يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا اول کونده خلق قبورلردن دونوب عرصهٔ محشره کروه کروه کیدرلر
لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ تا که ایتدوکلری ایشلرک سزاسن کورمش قیلنه فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ
پس هر کیم بر کوچک قریجه ونقدر ایولک ایشلرانک جزاسنی کوررلر وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ وهر کیم بر کوچک قریجه قدری یاوزلق ایشلر انک سزاسن کورور

سورة والعادیات مختلف فیها وآیها تسع آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

مرویدر که سرور کائنات منذر بن عمرو الانصاری یی بر بولک صحابه ایله کنانه یه یوکلدی
و اندن بو کونه سفارش ایتدیکیم فلان کون صباح وقتنده انلری غارت ایتمکه سعی ایدلر
تا که فلان کون دونرسیز انلر دخی حضرتک سفارشنه کوره حرکت ایدوب غنیمه حایز
اولدیلر دونشده برصودن کچمک اقتضا ایتمکله وعده اولنان کوندن کلملری متاخر اولدی
منافقلر لسان طعنی ازادوب بری برینه سویلمکه باشلدی کیم غزا ایدنلر صحابه
مولری بادیه بلیه ده هلاک اولدیلر اندن برشخص قالمدی که خبرلرین کتوره اهل
اسلام بو اراجیف سوزندن غمناک اولدیلر حق جل و علا کوکللرین خوش ایتمک ایچون
بو سورهٔ منزل قیلدی وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا غازیلرک سکردن اتلرینه قسم که اول اتلر
سکردوکلرنده بورنلری ونفسلری اوتمک او تر فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا پس سکردوکلرنده نعللریله طاشدن
اتش چیقریچی انلره قسم فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا پس صباح وقتنده اربابی دوشمنلره غارت
ایدیجی اتلره قسم فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا اندن صکره صباح وقتنده اول اتلر طوز قوپردیلر
فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا دعقبا ول طوزله دوشمنلرک کروهلرین بر کووهک اورتالرینه

ولندیلر قسملرک جوابی بودرکی إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ بلا شبهه کیم ادم اوغلی پروردکارینک
نعمته انکار ایدیجیدر وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذٰلِكَ لَشَهِيدٌ و بی شبهه کیم انسان انکاری اوزره کواهدر یعنی
منکر اولدوغنه کندو جانی اوزره شهادت ایدر انک اثری اوزرنه ظاهر اولدوغی ایچون
وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ دخی تحقیقا که انسان مالک محبتنه غایتله قیتدر أَفَلَا يَعْلَمُ
إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ پس بیلمزمی فجن کورلرده اولان اشیا بعث اولنور وَحُصِّلَ مَا فِي
الصُّدُورِ و سینه لرده اولان امور جمع اولنور إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَبِيرٌ
بی شبهه کیم پروردکارلری اول کونده انلرک کیزلی و اشکاره اولان ایشلرنه
داناد که ایشلرینه کوره مکافاتلرین ویرور

سورة القارعة مکیة وآیها عشر آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ مَا الْقَارِعَةُ دوکیجی اولان نسنه نه کونه دندوکیجی اولان شی وَمَا أَدْرَاكَ
مَا الْقَارِعَةُ و نه نسنه سکا بیلدردی که دوکیجی نسنه ندر قیامتدر که کونلری
هول و هیبتیله دوکر يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ اول کونده که خلق کثرتندن
و ذلیللک و اضطراب و پراکندملکده صاچلمش پروانه لر کبی اولورلر وَتَكُونُ
الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ دخی طاغلر صاچلمش یونک کبی اولورلر یعنی طاغلرک
اجزاسی متفرق اولدوقلری ایچون و هواده تطایر ایتدکلری ایچون ندف اولنمش رنکامیز
یونکه مشابه اولورلر فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ پس اما شول کیمسنه که ترازولری اغر اولدی
یعنی مقادیر حسناتی راجح اولدی فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ اول کیمسنه بر بلنده بسنده اولنمش
زندکانلکده در وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ و اما شول کیمسنه که ترازولری یکل اولدی یعنی سیئاتی
حسناتی اوزره راجح اولدی فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ انک ماواسی و قرارکاهی هاویه در وَمَا أَدْرَاكَ
مَا هِيَهْ و نه نسنه سنی بیلیجی قیلدی که هاویه ندر نَارٌ حَامِيَةٌ ادبر قیزمش اتشدر

سورة التکاثر مختلف فیها وآیها ثمان آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

کتوردیلر که بنی عبد مناف و بنی سهم بری بریله قبیله لرینک کثرت رجالیله تفاخر
ایدوب کیشیلرک صایدیلر بنی عبد مناف بنی سهمدن ارتق کلمکله بنی سهم ایتدیلر
که کیشیلرمزک چوغی جاهلیه عصرنده قیرلدی کلک سیزکه احیا و امواتله صایشه لم
صایشدوقلرنده بنی سهم ارتدیلر پس حق جل و علا بو سورهٔ منزل قیلوب بیوردی
أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ چوقلقله افتخار ایتمک ایچون سیزی مشغول قیلدی حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ
بو حدوده دک که کورلره کلوب اولیلری صایدیکوز بعض مفسرین بو ایتک معناسی

بو یله دردیكه امور اخرویه ایچون سعی ایتمكدن كثرة اموال واولاد كوز
سیزی مشغول قیلدی بر حده دك كه میت اولوب قبوره كلدكوز كلا
بو یله كركمز غافل امور اخرویه یی ترك ایدوب دنیانك الایشنه مشغول
اوله سوف تعلمون على التحقيق اعمالكوزك نتیجه سین بیلیجك سیز
ثم كلا سوف تعلمون تاكیدا ایچون مكرر اولدی ولفظ ثم دلالت ایتمك
ایچون كیم ایكنجی جمله دن مستفاد اولان معنی اولكیدن ابلغدر كلا لو تعلمون
حقا كیم ایلروكوزده قنغی شی اوله وعیون بیلسیدكوز علم الیقین در ست
ویقین بیلمك البتة بیهوده ایشلره مباشرت ایتمزدكوز لترون الجحیم قسم
اولسونكه على التحقيق دوزخی كورسیز ثم لترونها صكره على التحقيق
اول جحیمی كورسیز عین الیقین بر كورمك كه كندوسی نفس دیدككدر
اصلا انجنده شك شبهه یوقدر ثم لتسئلن یومئذ عن النعیم اندن صكره یعنی اول كونده
محاسبه محلنده عبادتدن سیزی مشغول ایدن لذات دنیویه دن صورلور سیز

سورة والعصر مكیة وآیها ثلاث ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

والعصر ایكندی نمازنه قسم كه ان الانسان لفی خسر بلا شبهه ادمی مقوله سی
سعینده ومطالبنی تحصیل ایتمك ایچون عمرنی صرف ایتمسنده براو توزمقده در
الا الذین امنوا وعملوا الصالحات مگر شول كیمسه لر كه ایمانه كلوب
كوزل عمللر ایشلدیلر وتواصوا بالحق وبیری بیرنه ایمان وتوحیدله امر لدی
وتواصوا بالصبر ومعاصیدن اجتناب ایتمكه بیری بیرنه سفارش ایتدی

سورة الهمزة مكیة وآیها تسع ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

ویل لكل همزة لمزة وای اولسون هر كیمسه یه كه خلقی غیبة وعیب ایدراندن
مراد ولید ابن المغیره در زیرا اول خبیث حضرتی چوق غیبت ایدردی وبو سوره
انك حقنده در الذی جمع مالا وعدده اول خبیث شول كیمسه در كه مالی بیغوب
بلالری دفع ایتمك ایچون انی اماده قیلدی یحسب ان ماله اخلده گمان ایدر كه
مالی كندوی دنیاده باقی قیلدی كلا ایش اویله دكلدر نته كه اول گمان
ایدر لینبذن فی الحطمة البتة حطمه ده صالنور وما ادریك ما الحطمة وقنغی شی
سكا بیلدردی كه حطمه ندر نار الله الموقدة اول خدانك یاندرلمش آتشیدر
یعنی خدا عز وجل انی قدرتیله یاندرمشدر بر كیمسه انی سوندرمكه قادر دكلدر

التی تطلع على الافئدة شول اتش كوكلرك اوسته چیقوب انلری قبلارچون
قلوب جهنمك دخولنه موجب اولان اشیانك محل ومنشأیدر اتشله قیلنمغه
مستحق اولدیلر انها علیهم مؤصدة تحقیقا كه اول اتش كفار اوزره بغلنمشدر
فی عمد ممددة اوزانمش دركلرده یعنی كفار قسمی اوزنمش دركلرده محكم
بغلنمشلر كرا اوغریلر اجنده بغلنور طومرغلر كبی طومرغلرده

سورة الفیل مكیة وآیها خمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

كتب تفاسیرده معتبر نقللر له مذكوردر كه حبشه پادشاهی اصحمة النجاشینك طرفندن
ابرهه بن الصباح یمنده حاكم ایدی كوردیكه خلق اطراف واكنافدن حج ایتمسنده
مكه یه توجه ایدرلر كندویه معلوم اولدیكه مقصدلری كعبه مكرمه نك زیارتیدر
پس هوای نفسی انی اقتضا ایلدی كه كعبه یه ماننده بر مكان بنا ایده تا كه خلق
انك زیارتنه یوز دوته لر پس صنعا شهرنده رنكارنك مرمرله بر كلیسا یاپوب
انك در ودیوارین طلا وجواهرله مزین قیلوب قلیس نام اكا وضع ایدوب بینا قیلمنده
اولان طوایف وقبایلی انك زیارتنه دعوت ایلدی بو خال مكه مكرمه نك
ساكنلری اولان سادات قریشه خوش كلمدی لكن الدندن بر زاد كلممكله اول
بادكرانك تحملنه صبر ایتدیلر بیت ناچار جكر خلق بو محنتلری یوقسه
ادم قوم طاغ اولسه كتورمز بوكا طاقت . بنی كنانه دن بر مرد اول كلیسانك
خدمی سلكنه منسلك اولوب بر ورد ایامله اول مكانك خدمت خاصه سنه حایز اولدی
بر كیجه اول بیت محدثك در ودیوارین حدث ایله الوده ایدوب فراری قراره تبدیل
ایلدی بو خبر افاقه منتشر اولوب خلقك طباعی ملوث اولان زینتلو بیتك طوافندن
نفرت ایتدی ابرهه بو حالدن متأثر اولوب حرم محترمی ویرانه ایتمك قصدیله
لشكر جمع ایتمكه شروع ایلدی بعده قوی پیكر مهیب منظر متعدد فیللرله لشكرین چكوب
خایب مقصدنه توجه ایتدی دخی محمود نام اولان فیلی كه انك جثه سی بنك
عظمتی بر طاغ پاره سی كبی ایدی بیلمیه مصحوب قیلدی اول محلكه مكه محروسه نك
اطرافنه كلدی اهل مكه طاغلرده متحصن اولدیلر لشكر منكوب جمیع دوارلرینی
غارت ایدوب انلرك ارسنده حضرت پیغمبرك جدی عبد المطلبك بر مقدار دوه سی
الدلغله بنیره سنك سری قوتیله دوه سن قورتمق ایچون ابرهه قتنه كیدوب (?)
ابرهه انی كوریجك وجودنده بر هیبت دوتار مشاهده ایدوب دیدی كه عزیز
بر مصلحتك وارسه سویله تا كه یتره لم عبد المطلب ایتدی كیم دوه لرمی لشكرك

نهب وغارت ایدوب انك خدمتی سندن ایسترم ابرهه دیدی ای عزیز بو برامر حقیردر بو لشكرك
دونمسین وبنم اولدوغم نیتك تبدیلن ایستسیدك علی التحقیق كه مطلبكی امضا
ایدردم عبد المطلب دیدی دوه بنم ملكمدر انك استخلاصنی بكا دونیور وبیتك صاحبی
واردر انی حمایت ایدر پس عبد المطلب مطلوبن تحصیل ایدوب كعبه مكرمه یه
دونوب بیت شریفك قاپوسنه یاپشوب جناب رب العزته بو كلماتله مناجات ایلدی
لاهم ان المرء یحمی رحله وحلاله فاحم رحالك ٭ جاؤا بجمع جیوشهم والفیل كی
یسبوا عیالك ٭ ان كنت تاركهم وكعبتنا فامر ما بدا لك ٭ بعده ابرهه صباح قیلنده
فیللری عسكرك ایلروسنده سوردی فیللرك شهبازی محمود مزبوری مقدمه
لشكر ایدوب كعبه مكرمه سمتنه موجه قیلدی فیل مزبور مقصودلرینك عكس ایدوب
سایر فیللر دخی كا متابعت ایتدیلر هر چند فیلبانلر جد وجهد ایدوب كعبه محترمه
سمتنه سوردیلر قبول ایتمدی ابرهه بو حالدن برحیرته قالدی قریش طاغلر باشنده
انتظار ایدوب كه عجبا حال نیه وارور ناكاه دریا سمتندن سیاه كوده لی یاشیل
كرداناو قوشلر فوج فوج كلوب اول لشكر اوستنه طاش یاغدردیلر بر لحظه ایچنده
جمله هلاك اولدیلر كما قال الله تعالی الم تر كیف فعل ربك باصحاب الفیل
كیم پروردكارك فیل ایه لرینه نیجه ایشلدی بو مقامده خطاب سرور كائناته
در واگرچه اول وقعه یی مشاهده ایتمدی لكن آثارینی مشاهده ایتمكله كورمش
سنده قیلدی الم یجعل كیدهم فی تضلیل انلر مكر وتدبیرلرین كعبه یی هلاك قیلمغی
یعنی ایشلرین باطل قیلدی وارسل علیهم طیرا ابابیل واوزرلرینه بولوك بولوك
قوشلر یوللدی ترمیهم بحجارة من سجیل چاموردن برطاشلنمش طاشله
انلری آتارلر فجعلهم كعصف مأكول پس انلری دانه سی یلنمش اكین یپراغی

سوره قریش كبی قیلدی مكیة وآیها اربع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

كتوردیلر كه طائفه قریشك ییلده ایكی سفرلری واریدی بیری یاز فصلنده
شام زمینینه وبیری قیش فصلنده یمن اقلیمنه واندن انلره بر خیلی خیر حاصل
اولوردی وازبس كه كندولر حرم محترمك خدامیدی كیدشلرنده وكلشلرنده
بادیه نشینلردن كندولره اعزازدن غیری برشی كورمزلردی پس حق جل وعلا
انلره بو نعمتلره امتنان ایدوب بیوردی لایلاف قریش قبیله قریش بیری بیریله
اتفاق ایتدكلری ایچون تعجب ایدك ایلافهم رحلة الشتاء والصیف قیشك
سفرینه الفت ایتدكلری ایچون فلیعبدوا رب هذا البیت پس بو خانه نك یعنی كعبه

مكرمه نك

مكرمه نك خداوندینه عبادت ایتسونلر الذی اطعمهم من جوع شول خداوند كه آچلقلردن
كندولره طعام ویردی وامنهم من خوف وقورقدقلری نسنه دن كندولرین امین
قیلدی كه ایكی سفرلرنده امین كیدوب كلورلر اصلا بر فرد كندولره تعرض ایتمز

سوره الماعون مختلف فیها وآیها سبع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

ارایت الذی یكذب بالدین كوردكمی شول كیمسه یی كه روز جزانك اولمسین تكذیب
ایدر فذلك الذی یدع الیتیم پس اولدر اول كیمسه كه اوكسیزی عنف وقهرله
دفع ایدر ابو جهل خبیث ایدی كه براوكسیزه وصی ایدی اوكسیز كلوب
كندو مالندن برنسنه ایستدی انی قوودی ولا یحض علی طعام المسكین ودخی
یوقسلك ییه جكی اوزره قندرمز یعنی اهلنی ونا اوزكه لرین ایچونكه روز جزانك
اولمسین اعتقاد ایتمز فویل للمصلین الذین هم عن صلاتهم ساهون پس وای
اولسون نماز قیلانلره شول نماز قیلانلر كه كندولر نمازلرندن غافل اولوب انكا
اعتنا ایتمزلر الذین هم یراؤن انلر شول كیمسه لردر كه كندولر عمللرنده ریا ایدرلر
تا كه خلق حسن حاللرینه شهادت ایده ویمنعون الماعون ودخی بحسب العاده عاریت
طریقیله طلب اولنان قزان وكاسه و بالته كبی صاحبی ایستیان كیمسه دن منع ایدوب ویرمزلر

سوره الكوثر مكیة وآیها ثلث آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

معالم التنزیلده كتوردیكه عاص ابن وائل سرور كائناتله حرمك قاپوسنده بولشوب
بعض كفتكو اولنورنده واقع اولدی عاص حرمه كیردكده اولان كفره قریش
انكا دیدیلر كیمیله سویلشوردك عاص بی ادب دیدی شول ابترله سویلشوردم
مقصودی حبیب اكرمدر زیرا عربك اصطلاحی اویله جاری اولمشدی بكیم
بركیمسنه نك [illegible] رسول اكرمه نقل اولندی اندن خیلی غمناك اولدی حضرت باری
جل جلاله حبیبنه تسلیته ویرمك ایچون بو سوره نازل ایدوب بیوردی
انا اعطیناك الكوثر تحقیقا كه بز سكا علم وعملدن وشرفدن وارسیدن غایتله چوق
خیری ویردك حضرتدن مرویدر كه بیوردی كوثر جنتده بر ایرمقدر حق تعالی
انی بكا وعد ایتدی انك ایچنده چوق خیر وار انك صویی بالدن شیریندر وسوتدن
بیاضدر وقاردن صاوقدر وكوه دن بزمدر ایكی جانبی زبرجددندر وكاسه لری
كومشدندر هر كیم اندن ایچر اصلا صوصمز فصل لربك پس پروردكارك ایچون یا محمد نماز
قیل وانحر ودوه یك كوزل اموالی اولان دوه لری قربان ایچون بوغزله ان شانئك

هو الابتر تحقیقا کیم سکا دشمنلک دوتوب سندن اوتری ابتردر سویلیان
کندودر قوبروغی کسک اولان که اولادندن اصلا برکسه قلمیوب نسلی منقطع
اولدوسنك ذریتك قیامته دك باقی قالور ؞

سورة الكافرون مكية وآیها ست ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر که قریشدن برنچه کیمسه حضرت عباس ایله سید الکونینه حبر صالدیلر
که سن بریل بنلرمزه عبادت ایله وبز سنکربکه برییل عبادت ایدهلم دیو حضرت سرور کائنات
ایرشیجه حق تعالی بو سوره یی منزل ایدوب بیوردی قل یا ایها الکافرون
سویله ای کافرلر لا اعبد ما تعبدون پرستش ایتدوکوز اشیایه بن پرستش ایتمم
ولا انتم عابدون ما اعبد وسز سزپرستش ایدیجیلر سزلك پرستش ایتدوکم
شیئه ولا انا عابد ما عبدتم وبن طاپوجی دکلم شول نسنه لره که سز انلره طپدوکوز
ولا انتم عابدون ما اعبد وسز عبادت ایدیجیلر دکلسز بنم عبادت ایتدوکم نسنه یه لکم دینکم اینکوز سزهدر
بن سزه تعرض ایتمم ولی دین وبکادر بنم دینم ومعتقدم بن دینمدن دونوب غیر شیئه
عبادت ایتمم

سورة النصر مكية وآیها ثلاث ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

اذا جاء نصر الله چونکه تکری تعالینك یاردمی کلور که سن دشمنلرك اوزره غالب
ایدرز والفتح دخی مکه مکرمه نك فتحی کلیجك ورایت الناس یدخلون فی دین الله
افواجا وخلقی کوروسن خدانك دیننه یعنی دین اسلامه بولوك بولوك کیرلر
فسبح بحمد ربك پس پروردکارکك حمد ایله تسبیح ایله اولدوغکده نماز قیلوب تسبیح ایده
کیم فتح کوننده سید الکونین مکه یه کیریجك بیت الحرامه واروب بیت الله ی طواف قیلدی
واندنصکره شکر رکعتی نماز قیلدی واستغفره دخی نفسکی هضم ایتدیکك ایچون
وعملکی استصغار ایتمك ایچون خدادن مغفرت طلب ایت انه کان توابا بی شبهه
کیم حق جل وعلا استغفار ایدنلردن توبه یی چوق قبول ایدیجیدر

سورة تبت مكية وآیها خمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر که چونکه وانذر عشیرتك الاقربین آیتی نازل اولدی سرور کائنات یعنی خصملرینی
چاغروب خدانك عذابندن ودوزخك زحمتندن کندولرینی تخویف ایتدی
حضرتك عمو جهسی ابو لهب اکا دونوب دیدی تبا لك بونك ایچون بزی دعوت ایتدك

الدنصکره الله برطاش الوب سید الکونینی اورمق استدی حق جل وعلا بو سوره یی
منزل ایدوب بیوردی تبت یدا ابی لهب ابو لهبك ایکی الی هلاك ونابود اولسون وتب
دخی هلاك اولسون ما اغنی عنه ماله وما کسب مالی واکتساب قزندوغی نسنه
عذابندن برآن نسنه یی کندو سندن دفع ایتمدی سیصلی نارا ذات لهب البته بر علولی
آتشه کیرر وامراته دخی قاریسی اکا کیرر حمالة الحطب ناسزا اوصاف ودوغی
کتورن قاری اولسون بلمك کرك که حمالة الحطب ابو لهبك قاریسیدر بو وصفله
ذم اولنمسنك سببی بودر که اول خبیثه تکنی کیجه کوتوروب حبیبه اکرمك یولنه
صاچردی فی جیدها حبل من مسد کردنده خرما لیفندن بر ایب واردر یعنی
معهود اولدوغی کوتورمسنده بر او دخی قاریه بنکزر کم کردنندن اودونك ایبی توشندر
وبوندن مراد انك شاننی تحقیر ایتمکدر

سورة الاخلاص مكية وآیها اربع ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

کتوردیلر که قریشدن برکروه سرور کائناته دیدیلر یا محمد بزی عبادته دعوت
ایتدیکك خدایی بزم ایچون وصف ایت حق جل وعلا بو سوره یی منزل ایدوب بیوردی قل هو
الله کفار قریشه سویله یا محمد وصفك ایستدوکوز خدا صفات کماله جامع اولان
ذات پاکدر احد صفات جلال ایله متوحد اولان واجب الوجوددر الله
الصمد خدا عز وجل جمیع ارباب حاجاتك توجهی کندویه در لم یلد هیچ
بر نسنه طوغرمدی ولم یولد دخی طوغمش قلنمدی ولم یکن له کفوا احد وبر کمسنه
اکا قرین وماننددر اولمدی کندو ذاتنده منفرد جمیع اشیادن مستغنی جل جلاله
حدیث شریفده کلمشدر کیم سوره اخلاصك اوقومسی قرآنك برثلثنك
سورة الفلق اوقومسنه برابردر مدنیة وآیها خمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم

منقولدر که یهودیدن بر کوچك اوغلان حضرتك خدمتنده اولوردی لبید
بن اعصم یهودی قیزلری اذن الناس ایتدیلر که حضرتك مبارك صقالندن
درنك محلنده دوشن قیللردن وتاره سینك دندانه لرندن برنچ قیل وبرنچ دندانه
کندولره کتوره یهودی اوغلان اکا مقید اولوب انی کندولره کتوردی انلر انی
الوب حضرتك نامنه سحر له برابیه اون بر دوکم بغلیوب انی بر قویویه برطاشك
التنه قودیلر سرور کائنات اندن خسته اولدی حضرت جبریل علیه السلام
کلوب سید الانامه اندن خبر وردی حضرت صلی الله علیه وسلم اول ایکی

استخراجنه حضرت علی یی کوندردی حضرت علی رضی الله عنه وارو بکا ن معهود دن
انی جیقردی حضرتک حضورنه کلنجه حق جل وعلا معوذتین سوره لرین منزل قیلدی
حضرت جبرئیل انی اوقومغه باشلیوب هر براتینی اوقودقدن برعقده حل اولنوردی تا که
معوذتینک اون بر اتینی اوقوندی حضرت صلی الله علیه وسلم صاغ وسالم قالقدی قل
اعوذ برب الفلق سویله یا محمد صباح وقتنک پروردکارنه صغنورم من شر ما خلق
برتدوغی نسنه نک شرندن ومن شر غاسق دخی قرنلغی جوق کیجه نک یا کندن
اذا وقب یعنی قرنلغی هر نسنه یه داخل اولور ومن شر النفاثات فی العقد دخی
سحر ایچون دوکملرده اوفورنلرک بدلکندن ومن شر حاسد دخی حسد ایدیجینک
بدلکندن اذا حسد یعنی حسدنی اظهار ایدوب انک مقتضاسیله عمل ایدر

سوره الوسواس مدنیه وآیها ست آیات

بسم الله الرحمن الرحیم

قل اعوذ برب الناس سویله یا محمد خلقک پروردکارنه صغنورم ملک الناس ایلرک
پادشاهی اله الناس انسان مقوله سینک درستکله معبودی من شر الوسواس وسوسه
ایدنک شرندن یعنی بو صفاتله موصوف اولان پروردکاره صیغنورم وسوسه
ایدن شیطانک شرندن الخناس اول وسوسه ایدیجی شیطانی شرندن
که انسان پروردکارنی منکور قیلدقده وسوسه ایتمکدن سکون ایدر الذی یوسوس
فی صدور الناس شول وسوسه ایدیجی که خلقک سینه لرینه وسوسه ایدر من
الجنة والناس وسواسه بیاندر یعنی وسوسه ایدن پریلردندر وادمیلردندر
سرورکائناتدن مرویدر که بیوردیلر دیمه ایکی سوره ایندرلدی انلرکبی سوره لر ایندرلمدی
وعلی التحقیق سن ای اوقویجی اوقومدک ایکی سوره انلردن زیاده سیوکلی وزیاده پسند
اولنمش خدا اتلغتنده وانلردن مراد معوذتیندر والله اعلم

تم التفسیر الشریف فی شهر ذی القعدة علی ید الفقیر الحقیر
المعترف بالذنب والتقصیر الحاج محمد الشهیر بالدواد
لسنه مائة وتسع وثلاثین والف بعد الهجرة
النبویه علی صاحبها افضل الصلوة
واکمل السلام والتحیة والحمد لله
علی التمام ورحم الله
من نظر منه وقرء
لمولفه وکاتبه
سوره الفاتحة

هذه الابیات تاریخ ترجمة القرآن العظیم لمولفه احمد افندی غریب زاده رحمه الله علیه

حبذا ترجمان قرآن کریم • مشکل الفاظن ایلدی واضح •
طالب راه حق اولانلر ایچون • مرید کامل ودخی ناصح •
چیقدی مسوده دن بحمد الله • شهد حسن اوسته لایح •
دیدی پیر خرد اکا تاریخ • بو آثار احمد صالح •

سنه ۱۰۹۶

وکان الاستنساخ لهذا التفسیر الشریف فی مدینة بغداد دار السلام • بامر قدوة ارباب القلم • وعمدة اصحاب المعارف والجود والکرم • وصاحب السیف والقلم • من کلت السنة الفصحاء فی تعریفه ودهشت افکار العقلاء فی تبیره وتوصیفه • الرشید الاعدل • والنبیل الاکمل • معین الضعفاء • مربی العلماء • المحفوف بعنایة الملک العلی والمحفوظ بتوفیق الرب الازلی الحاج احمد الدفتری لا زالت اقمار عزه منیرة علی الوجود وکواکب اقباله سابحة فی افلاک المجد والسعود امین
بجاه محمد خاتم الانبیاء والمرسلین واله
الطیبین الطاهرین واصحابه الانجبین الاکرمین
والحمد لله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا
محمد واله وصحبه وسلم تسلیما
کثیرا الی یوم الدین
امین امین
امین